Szemelvények idősb Szinnyei József kéziratos hagyatékából

I. Levelezése alapján
II. Naplójegyzetei nyomán

közreadja
Gyurcsó Júlia

Eötvös József Főiskolai Kiadó

Baja, 2014

A kiadvány a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával készült.

Az anyaggyűjtést és a szöveggondozást végezte, válogatta,
szerkesztette, az előszót írta és a jegyzeteket készítette
Gyurcsó Júlia

Az e-dokumentum PDF, EPUB és MOBI változatát az ElektroPress Stúdió készítette.

ISBN 978-615-5429-03-3 (PDF formátum)
ISBN 978-615-5429-01-9 (EPUB formátum)
ISBN 978-615-5429-02-6 (MOBI formátum)

© Gyurcsó Júlia, 2014
© Eötvös József Főiskolai Kiadó, 2014

Felelős kiadó:
Dr. Melicz Zoltán
az Eötvös József Főiskola rektora

Tartalomjegyzék

ELŐSZÓ 4

I. SZEMELVÉNYEK IDŐSB SZINNYEI JÓZSEF KÉZIRATOS HAGYATÉKÁBÓL LEVELEZÉSE ALAPJÁN 6

Idősb Szinnyei József levelei 6
Szemelvények a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteményében őrzött levélfogalmazványaiból 6
Szemelvények az Országos Széchényi Könyvtár Kézirattár és Régi Kiadványok Tárában őrzött leveleiből 552

Levelek idősb Szinnyei Józsefhez 568
Szemelvények Szilágyi Sándor leveleiből 568
Szemelvények Petrik Géza leveleiből 573
Szemelvények Szabó Károly leveleiből 574
Szemelvények Csontosi János leveleiből 578
Szemelvények Novák Mihály leveleiből 578
Szemelvények Beöthy Zsigmond leveleiből 581

II. SZEMELVÉNYEK IDŐSB SZINNYEI JÓZSEF KÉZIRATOS HAGYATÉKÁBÓL NAPLÓJEGYZETEI NYOMÁN 583

Idősb Szinnyei József egyetemi könyvtári tevékenysége 583
Adalékok a „Magyar írók élete és munkái" című 14 kötetes biobibliográfia keletkezéstörténetéhez 780
Adalékok a „Hazai és külföldi folyóiratok magyar tudományos repertóriuma" és a „Bibliotheca hungarica historiae naturalis et Matheseos = Magyarország természettudományi és matematikai könyvészete : 1472-1875" című bibliográfiák keletkezéstörténetéhez 796
Adalékok idősb Szinnyei József hírlapgyűjtő tevékenységéhez és sajtótörténeti közleményeihez 929
Adalékok a hírlapkönyvtár létrejöttéhez 956
Idősb Szinnyei József gyűjteményei (hírlapokon kívül) 958
József főherceg alcsuthi könyvtárának rendezése 973
Idősb Szinnyei József névváltoztatására vonatkozó adatok 990
Csontosi Jánosra vonatkozó naplóbejegyzések 992

Előszó

Kiadványunk témájának különös aktualitást ad *id. Szinnyei József (1830-1913) halálának 100. évfordulója.* Id. Szinnyei József bibliográfus – a könyvtáros szakma, a könyvtár- és információtudomány legkiválóbb, legelhivatottabb képviselőinek adományozható szakmai kitüntetés, a *Szinnyei József-díj* névadója, az Országos Széchényi Könyvtár Hírlaptárának alapítója, a Magyar írók élete és munkái című, 14 kötetes életrajzi lexikon összeállítója.

Bár az említett díj 1992 óta Szinnyei nevét viseli, *életútjának – kéziratos hagyatékára támaszkodó – teljes körű feltárása és tevékenységének tárgyilagos értékelése még nem történt meg.* Ez egyrészt a könyvtárakban és levéltárakban őrzött tetemes mennyiségű anyaggal (64 kötetes napló, több ezer levél stb.), másrészt időhiánnyal magyarázható (egy napló elolvasása és kijegyzetelése – az MTAK Kézirattára jelenlegi nyitva tartása mellett – átlagosan három hetet igényel). Jómagam több mint tíz éve kutatom Szinnyei életét és szakmai tevékenységét, melynek eredményeként 2002-ben főiskolai szakdolgozat, 2004-ben egyetemi szakdolgozat, 2012-ben PhD disszertáció született, továbbá – a Nemzeti Kulturális Alap Könyvtári Szakmai Kollégiuma és az Eötvös Loránd Tudományegyetem BTK Irodalomtudományi Doktori Iskola Könyvtártudományi Programja támogatásával – Szinnyei születésének 180. évfordulója tiszteletére megjelenhetett kétkötetes *Szinnyei-bibliográfiám*[1]. A Szinnyei-irodalmat és a kéziratos hagyatékot is tartalmazó kiadvány egyedülálló és hiánypótló volt, hiszen id. Szinnyei kéziratos hagyatékáról korábban még nem született átfogó kimutatás, az általa írt és a róla szóló irodalom pedig 2011-ben jelent meg először annotációkkal, tárgyszavakkal és hatféle mutatóval felszerelve. A köteteket dr. Szabó Sándor ismertette a Könyvtári Figyelőben.[2]

A Nemzeti Kulturális Alap Könyvkiadás Kollégiuma és az Eötvös József Főiskola támogatásával készült *e-kiadványunk célja* a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára Kézirattárában és az Országos Széchényi Könyvtár Kézirattárában őrzött levelek és naplók feltárása során készített jegyzetek, *a kutatás során keletkezett primér adathalmaz közreadása.* A pontos hivatkozásokkal (lelőhely-megjelölésekkel) ellátott anyag lehetővé teszi az érdeklődők számára, hogy **az eredeti kéziratok alapján ismerjék meg** id. Szinnyei József életútját, szakmai tevékenységét **és értékeljék teljesítményét, munkásságát.** Ennek érdekében a 19. század helyesírási szabályainak megfelelő, illetve a kéziratokban szereplő ortográfiát is megtartottuk, és csak abban az esetben végeztünk [szögletes zárójelbe] tett „javítást", ha a szöveg értelmezését gátolta az eredeti forma. Kiadványunk nem azonos a már említett PhD értekezéssel, de átdolgozott és jelentősen bővített (1848-1879, 1913) változata a disszertáció 13. és 14. sz. mellékletében *Szemelvények idősb Szinnyei József levelezéséből* és *Tematikus szemelvények idősb Szinnyei József naplóiból* címmel közreadott forrásanyagnak.

[1] Idősb Szinnyei József : bibliográfia. I. Nyomtatásban megjelent írásai és a róla szóló irodalom. (1848-2010) II. Kéziratos hagyatéka, könyvtári és levéltári iratok (1792-1913) / Gyurcsó Júlia. – Budapest : kiadja az Eötvös Loránd Tudományegyetem, 2011. - 343, 308 p. – CD melléklettel. – Megjelenését a Nemzeti Kulturális Alap támogatta.

[2] Szabó Sándor: Szinnyei univerzuma. In: Könyvtári Figyelő, 22. (58.) évf. 2012. 2. sz. p. 351-353.

E-kiadványunkat olyan módon készítettük el (PDF, EPUB, MOBI formátumban), ami lehetővé teszi a felhasználó számára a teljes és a csonka szavas, továbbá az összetett keresést. Az *elektronikus tartalomszolgáltatás* formájában történő publikálás az Eötvös József Főiskola internetes szerveréről, az EJF Könyvtára honlapjáról valósul meg. Vállaljuk, hogy a Nemzeti Kulturális Alap Könyvkiadás Kollégiuma támogatásával, általunk létrehozott tartalmat a szakmai beszámoló benyújtásától számítva (folyamatosan frissítve) legalább 5 évig szolgáltatjuk, azaz ingyenesen elérhetővé tesszük a felhasználók számára a világhálón keresztül.

Gyurcsó Júlia

I. Szemelvények idősb Szinnyei József kéziratos hagyatékából levelezése alapján

Idősb Szinnyei József levelei

Szemelvények a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteményében őrzött levélfogalmazványaiból

Ms 796 / 1
ABDAI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1881. szept. 2. (2318/70.)

„Tisztelt Uram! A komáromi magyar színészet története megírásával foglalkozom jelenleg, mely művem a „Komáromi Lapok"-ban jelenik meg a „Színészeti Közlöny" pedig szóról szóra átveszi. Eljutottam az 1919-dik évhez, mely évben egy sugó-könyv szerint t. Uraságod is ott működött [...] igen lekötelezne Ön, ha naplójából, feljegyzéseiből, a Komáromi működésére és a fönnt említett egyenekre vonatkozó élet és jellemrajzokat küldene..."

Ms 796 / 2
ABDAI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1881. okt. 11. (2330/82.)

„Tisztelt Uram! Becses levelével nagy szolgálatot tett nekem mert a régi színészetre vonatkozó tudósítását fölhasználhatom művemben."

Ms 796 / 3
ABDAI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1881. okt. 21. (2334/86.)

„Szives tudósítását igen köszönöm; ebből most már nemcsak az Ön életrajzát bőven megírhatom, hanem másokra nézve is nyertem abban becses életrajzi adatokat. Mit tud az Önnel 1819-ben Komáromban működő: Nagy Károly [...] Vajnáné született Ecsedy Jozefáról ki később Pályné lett és ki volt Vajna?

A nemzeti színház intendánsa báró Podmaniczky Frigyes és drámai igazgatója Paulai Ede elég ha ehhez küldi Ön folyamodását holnap személyesen elmegyek hozzá és beszélni fogok vele az Ön ügyéről is.
Szívesen veszem az Ön becses tudósításait a régi színészetről és színészekről, mindaz a mit velem közöl meg lesz mentve az utókor számára."

Ms 796 / 4
ABDAI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1881. nov. 9. (2345/97.)

„Egy 1806-ból való plakat akadt a kezembe, melyben szigoruan meg van tiltva a közönségnek a színházban való tapsolás; hogyan adta tehát jelét tetszésének? „Bravo" vagy „Éljen" kiáltással [...] Természetesen a legrégibb időkről a 20as évek elejéről kérdem.
Ezután a vidéki városokban jártak-e házról házra a közönséget felkérni a színházlátogatásra vagy mikép buzdították? Igen szívesen venném, ha a legrégibb időkből a színészi szokásokra, fegyelmi szabályokra, gázsikra nézve még egyetmást írna nekem [...] vissza fog még Ön emlékezni egy némely adomára is mely Komáromban vagy Szombathelyen történt Önökkel?
Tekintetes Abday Sándor úrnak veterán-színész Szatmárt"

Ms 796 / 5
ABDAI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1882. febr. 25. (2407/32.)

„Már is oly sok érdekes tudósítással gazdagítá színügyi közleményeimet, hogy azokért nagy köszönettel tartozom. Szívessége felbátorít még négy egyénre becses tudósítást kérni...
Ezután még egy különös kérésem is volna. Miután a gyász (vagy szomorú) jelentések (parteczédulák) gyűjtését szükségesnek tartom és eddig az ország minden részébe írtam, Szatmártt azonban nincsen ismerősöm, szeretném ha ottan segítségemre lenne Ön ezen gyűjtésben és ismerősei által is gyűjtené össze a mit lehet, válogatás nélkül, talán a nyomdákban és temetkezési egyleteknél is odaadnák e czélra, és küldje fel kérem a mit gyűjtött mielőbb."

Ms 796 / 6
ABONYI ÁRPÁD-nak írt levél
Budapest, 1889. jan. 1. (4140/52.)

„Szíveskedjék a Magyar Írók Névtára számára rövid életrajzi adatait és irodalmi munkásságának jegyzékét (novelláit, regényét sat.) hozzám mielőbb beküldeni.
Tisztelettel
Egyetemi Könyvtár *Szinnyei József*
Tekintetes
Abonyi Árpád úrnak

az „Ellenzék”szerkesztőségében

Kolozsvár”

Ms 796 / 7
ÁBRÁNYI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1881. jan. 23.

„A „Nyírvidék Értesítőjé”-ből szíveskedjék egy idei számot forduló postával küldeni a Vasárnapi ujságban megjelenő hírlapkimutatás számára, ha a lap megszűnt volna, sziveskedjék velem tudatni, mikor jelent meg az utolsó száma.
Budapest, 1881. jan. 23. *Tisztelettel*

Szinnyei József

Egyetemi Könyvtár
Tekintetes
Ábrányi Lajos úrnak
a Nyírvidék Értesítője
kiadó-tulajdonosának

Nyíregyháza”

Ms 796 / 9
ABT ANTAL és **ÁBEL KÁROLY**-nak írt levél
Budapest, 1876. nov. 19. (1957/56.)

„A Természettudományi Társulat megbízásából a magyarországi természettudományi és mathematikai irodalom könyvészetét készítvén sajtó alá az írók rövid életrajzát is szándékozom közölni, azért a munka teljessége czéljából bátorkodom Nagyságos Tanár Urat fölkérni szíveskedjék életrajzni adatait önálló műveinek és a külföldi folyóiratokban megjelent czikkeinek jegyzékét velem mielőbb közölni.
Budapest, 1876. nov. 19.

Hazafi tisztelettel

Egyetemi Könyvtárépület *Szinnyei József*
Nagyságos
Abt Antal egyetemi tanár úrnak

Kolozsvárt”

„A Természettudományi Társulat megbízásából a magyarországi természettudományi és mathematikai irodalom könyvészetét készítvén sajtó alá az írók rövid életrajzát is szándékozom közölni, azért a munka teljessége czéljából bátorkodom Nagyságos Tanár Urat fölkérni szíveskedjék életrajzni adatait önálló műveinek és a külföldi folyóiratokban megjelent czikkeinek jegyzékét velem mielőbb közölni.
Budapest, 1876. nov. 19.

Hazafi tisztelettel

Egyetemi Könyvtárépület *Szinnyei József*

Nagyságos
Ábel Károly egyetemi tanár úrnak
Kolozsvárt"

Ms 796 / 10
ACSÁDI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1889. jun. 16. (4143/55.)

„Tisztelt Főmérnök Úr!

A magyar tudományos akadémia számára egy nagy szabású Írók Névtárát szerkesztek és ezen czélból kérem t. Uraságodat kegyeskedjék rövid életrajzát és irodalmi működését..."

Ms 796 / 11
ACZÉL JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. decz. 12. (4195/107.)

„Tisztelt Uram!

A Magyar Írók életrajzgyűjteményben az Ön irodalmi működését is fölvettem a Fésűs féle gyűjteményben Pozsonyban megjelent műve után; kérem azonban szíveskedjék posta fordultával rövid életrajzát és egyéb irodalmi működését velem tudatni, egyúttal ha lehet személyesen szerencséltessen látogatásával az Egyetemi Könyvtár-épületben Reál-tanoda utcza felől I. félemelet reggel-9ig délután-4ig vagy este 6-8 óráig."

Ms 796 / 12
ADAMOVICH ÁDÁM-nak írt levél
Budapest, 1876. jul. 27. (1939/38.)

„Tekintetes Szerkesztő Ur!

Az idemellékelt történeti czikket már több mint 10 éve megírtam és egy életrevaló Komáromi lap számára tartogattam, miután [...] én szemtanuja voltam az eseményeknek, naplót vezettem már akkor és összegyűjtöttem igen sokat (leveleket, memoirokat, proclamatiokat sat.) [...] ezen időszak leírását, mely nemcsak Komáromra, de az egész országra nézve is oly igen fontos tényeket hoz napvilágra. [...]
Én Rév-Komárom történetéhez közel 20 éve gyűjtöm az adatokat, mely kéziratban 10 kötet, de még igen sokat kell összegyűjtenem.

Kérem azért Tek. Szerkesztő urat, ha talál régi nyomtatványokat, színlapot vagy 1948/9 diki bármely nyomtatványt, úgy kéziratot is levelezést naplot sat. szerezze meg számomra és hálás leszek. [...] szándékom megírni szülővárosom történetét, de ahhoz még sok kell.

Tekintetes Adamovich Ádám úrnak a „Komárom" szerkesztőjének."

Ms 796 / 14
ADAMOVICH ÁDÁM-nak írt levél
Budapest, 1876. aug. 3. (1943/42.)

„Igen szeretném a Jókay-által szerkesztett Komáromi Lapokat is bírni talán megszerezhető lesz. [...] Fiam [...] írni fog irodalomtörténeti czikket „ A komáromi magyar társaságról", de csak a jövő évre, mert mi csak nem monopolizálhatjuk a lapot. Meg van az 1849diki naplóm könyv kéziratban (maj.-jun.) mindennapra való följegyzések a csallóközi táborozásról és Komáromnak akkori sorsáról; többi megjelent már. Jul. 11én én is ott voltam Szőnyben a 37dik zászlóaljjal. [...] ajánlom figyelmébe a Komáromi Kalendariumokat is; sokért nem adnám, ha ezen gyűjteményemet kiegészíthetném!"

Ms 796 / 15
ADAMOVICH ÁDÁM-nak írt levél
Budapest, 1876. aug. 10. (1946/45.)

„Tegnapelőtt a muzeumi könyvtárban egy valaki jelenlétemben kérte a „Komárom"-ot de azt ott nem ismerték, úgy az egyetemi könyvtárba se küldetik, ez pedig igen rossz gazdálkodás, mert a lapot így egyáltalában nem ismerhetik meg, még létezéséről se vehetnek itten tudomást.
Frankfurti múzeumi könyvtárnak pedig egy miniszteri rendeletet mutatott elő, mely szerint a nyomdász mindazon nyomtatványokat, könyveket és lapokat, melyeket bizonyos idő alatt a nevezett könyvtárnak be nem küld, készpénzben tartozik megtéríteni s erre hatóságilag fog kényszerítteteni. Jó lesz ezt vele tudatni!
A lap meglepett [...] igen izletesen van kiállítva; már azon görög czikk helyett is inkább olvastam volna valami komáromi történeti vagy statisztikai czikket, lett légyen az bár „a régi tűzoltási rendszabályokról" szóló.

Ms 796 / 16
ADAMOVICH ÁDÁM-nak írt levél
Budapest, 1876. aug. 13. (1947/46.)

„[...] várom a választ, a Jokay-féle lapokat és a „Komárom" első tíz számát. Mult levelemben említett „tüzirendszabályok" 1824-ben jelentek meg „Uj tüzi rendelések Rév-Komáromban" (Jegyzeteim V. kötete 61-79 lapjain); [...] De hosszú az a görög historia! Nálam tervben van Rév-Komárom

története I. A magyarok bejövetele előtt. II. Az Árpádok alatt és a komáromi írók minden tárczára egy [...].”

Ms 796 / 17
ADAMOVICH ÁDÁM-nak írt levél
Budapest, 1876. aug. 17. (1948/47.)

„[...] még eddig nem kaptam meg az első tíz számot! [...] A Jokay féle „Lapokat” ismerem hanem nem annyira tartalmáért mint bibliographiai tudomásvétel végett bírni óhajtanám. Szíveskedjék ez ügyben pár sor felhívást intézni a „Komárom” lapban, ha ára van megfizetem [...]. Tegnap voltam a Vasárn. Ujság szerkesztőjénél, itt várják czikkemet, mert kivonatot akarnak belőle közölni.”

Ms 796 / 18
ADAMOVICH ÁDÁM-nak írt levél
Budapest, 1876. aug. 18. (1949/48.)

„[...] nevemnek a czim után Idősb Szinyei Józseftől minden számban való közlését nem csak azért nem tartom feleslegesnek, miután azt minden fővárosi és vidéki lap szerkesztője akármely sületlen novella elejbe vagy utánna tenné; hanem különösen azért szeretném mert nekem itt a fővárosban, ugy Komáromban és vidékin sok rokonim, ismerősim és honvédtársaim vannak, kik a czikket – nem hiúságból mondom – nevemet megpillantva, elolvassák [...].”

Ms 796 / 19
ADAMOVICH ÁDÁM-nak írt levél
Budapest, 1876. aug. 31. (1950/49.)

„[...] a többször kért „Komárom” első tíz száma máig sem érkezett meg, pedig én ennyi figyelmet akkor is megérdemeltem volna, ha azon hosszú czikket nem írom csak másolom. Ismételten kérem tehát Tek. Szerkesztő urat azon számok megküldésére valamint a Jokay féle lapok megszerzésére. Más részről megtörtént czikkemnél a név bejegyzés, csakhogy a végső y-ot kérem i-re változtatni és a czikk végső számánál azon számokból melyek a czikkemet hozták még egy példányért esedezem.”

Ms 796 / 20
ADAMOVICH GERASZIMOV-nak írt levél
Budapest, 1888. okt. 15. (4072/185.)

[Német nyelvű levél.]

Ms 796 / 38

AMTMANN BÉLÁ-nak írt levél
Budapest, 1872. szept. 8.

„Kedves Bélám!

Az egy hó előtt pár napra kölcsönadott 10 ftra szükségem van, miután nálunk 15en van a hónap elseje és sok kiadásom van, szíveskedjél azon összeget levelem vételével nekem vagy nőmnek kézbesíteni.

Ölel bátyád
Szinyei József

Tek. Amtmann Béla urnak
a Városházán
a gazdasági osztályban Pesten"

Ms 796 / 21
ADORJÁN MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1887. jan. 24. (3797/3.)

„Tisztelt Uram!

Köszönöm a küldött szomorújelentéseket, kérem folytassa a gyűjtést, mert azzal is csak a közjónak szolgál; gyűjteményem jelenleg 43 ezer darabból áll, de még sok hiányzik Somogyból Baranyából! Az életrajz készen van; ha 1885. jul. 29 óta lenne pótlék, tessék azt elküldeni, de pár nap alatt; a blanquettát pedig adja át valamelyik írótársának, ki ilyent még nem kapott.

Tekintetes Adorján Miklós urnak
képezdei tanár
Csurgón
Somogy megye"

Ms 796 / 22
ÁGAI ADOLF-nak írt levél
Budapest, 1891. szept. 27. (4842/232.)

„Kedves Ágai Ur!

Igen szivesen szolgálok a kivánt adatokkal:

Arany János meghalt 1882. okt. 22.
.
.
. ”
[12 név]

Ms 796 / 23
AIXINGER LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1889.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 24
AJTAI K. ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1881. nov. 5. (2343/95.)

„Legujabban a magyar színészet történetével foglalkozván, mindenféle szinlapokat, sugókönyveket, naplókat, jegyzeteket gyűjtök; tudom, hogy boldogult Miklós barátom is ezzel foglalkozott és ilyesmi nem csekély számban létezett gyűjteményében; igen igen lekötelezne t. Ön ha ezeket összeszedve nekem megküldené, még pedig meghatározott ár mellett, melyet én azokért szívesen elküldök. Miután éppen mostani téli hónapokban foglalkozhatnám leginkább vele, kérném ezen szivességnek mielőbbi eszközlését.
Ajtai K. Albert urnak Kolozsvárt"

Ms 796 / 25
AJTAI K. ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1881. decz. 10. (2359/111.)

„[...] levélben 15 frtot mellékelten mint előpénzt az Egressy-féle iratokért; azt hiszem a becsesb rész (Petőfi sat. kézirat) vagy ki van metszve vagy kiadva, de majd csak találok azokban némi használhatót [...].
Ezuttal megujitom múltkori kérésemet a feljegyzett színházi zsebkönyvekért és a szinügyre vonatkozó apróságokért. Bold. Papp Miklós barátomnak szokása volt, hogy hírlapokból kimetszett ily dolgokat és rendezte tárgy szerint talán, a Szinügy is külön van szortírozva, ezekre kérem becses figyelmét. Ezenkívül gyűjtöm a gyászleveleket. Nem lehetne az ottani nyomdában félrerakott példányokat úgy az ezután nyomandókból egy egy drarabot megnyernem?"

Ms 796 / 26
AJTAI K. ALBERT-nek írt levélű
Budapest, 1882.

[Gyászjelentést kér.]

Ms 796 / 27
AJTAI K. ALBERTNÉ-nek írt levél
Budapest, 1881. decz. 10. (2358/110.)

[Egressy-féle iratokról kér információt.]

„A b. Wesselényihez írtt leveleket [...] az ünnepek alatt átnézem; miután azok úgy hiszem a „Történeti Lapok"-ban megjelentek, hamar végzek velök és köszönetem nyilvánítása mellett visszaküldöm."

Ms 796 / 28
AJKAI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1889.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

„A „Rábavidék" szerkesztőjének Körmend."

Ms 796 / 29
AJTAI K. ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1889.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 30
ALEXI THEOCHÁR-nak írt levél
Budapest, 1889.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 31
ALEXITS GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1889.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

„Reáliskolai tanár urnak Kassa"

Ms 796 / 32
ALKÉR GUSZTÁV-nak írt levél
Budapest, 1890. decz. 11. (4586/385.)

„Tisztelt Nagyságos Ur!

Berényi Salamon fővárosi tanító életrajzára lenne szükségem a m. t. Akadémia megbízásából írt, sajtó alatt levő Magyar Írók élete és munkái cz. vállalatom számára; miután a hozzá írt levelem visszaérkezett azon följegyzéssel, hogy onnan már 8 év előtt kiköltözött; kegyeskedjék a tudomány érdekében velem tudatni, él-e a nevezett egyén és hol tanít? Minthogy a dolog sürgős kérem ezen szives fölvilágosítását levelem átadójának kézbesíteni.

Nagyságos Alkér Gusztáv urnak városi tanácsos Budapest"

Ms 796 / 33
ALTH MÁRTON-nak írt levél
Budapest, 1889.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 34
ALVINCY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1889.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 35
ALVINCY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1889.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 36
AMBROZOVICS BÉLÁ-nak írt levél
Budapest, 1889. máj. 30. (4138/50.)

„Különösen tisztelt Nagyságos Ur!

Midőn a Magyar Irók Életrajzát sajtó alá rendezném, sajnálattal győződtem meg a felől, hogy Nagyságodnak életrajzát sehol se tudtam fölfedezni; azért szivesen kérem fel az ide mellékelt blanquetta kitöltésére s mielőbbi beküldésére.

Ambrozovics Béla urnak
miniszteri osztálytanácsos Budapest"

Ms 796 / 37
AMBRUS MÓR-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 39
AMTMANNÉ FERBER ANNÁ-nak írt levél
Budapest, 1890. jul. 26. (4451/250.)

[Anna testvérét köszönti és tudatja, hogy:] *„[...] a mama megjött és abbeli örömünkben holnap utazunk Ferkóval Kolozsvárra, aug. 10. körül pedig Komáromba."*

Ms 796 / 40
AMTMANN ANNÁ-nak írt levél
Feketehegy-fürdő (Szepes megye), 1891. jul. 24. (4812/202.)

[Névnapi köszöntő, élménybeszámoló az üdülőhelyről.]

Ms 796 / 41
ÁNYOS LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

„Takarékpénztári hivatalnok Komárom"

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 42
APOR KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1872. okt. 29. (1650/117.)

[Hírlapgyűjtéssel kapcsolatos levél, A. K. is gyűjtő.]

„Legnevezetesb aquisitióm egy teljes Komáromi Lapok, melyért már 50 frtot igértek, de én ezt megtartom magamnak, hanem az előbb szerzett példányom szépen bekötve eladásra vár, csak 8 szám hiányzik a 65ből [...].
A kilátásba helyezett találkozásnak előre is örvendek [...] a hivatalban Nádorutcza 9. sz. I. emelet, vagy lakásomon Vas utcza 17. sz. I. emelet.
Báró Apor Károly
erdélyi legfőbb ítélőtábla elnöke"

Ms 796 / 43
APOR KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1875. szept. 15. (1887/46.)

„Különösen tisztelt Méltóságos Ur!

Meg-meg szakadt levelezésünk fonalát én veszem fel ismét, hogy tudassam Méltóságoddal, miszerint én az 1848/9-ki nyomtatványok gyűjteményét, a mennyire csekély erőmtől telik, lehetőleg teljesé szándékozom tenni, egyúttal azon kor irodalomtörténetéhez is gyűjtvén az adatokat, egykor kimerítő könyvészettel szándékom meglepni a közönséget; addig azonban még sok víz fog lefolyni a Dunán; mindenekelőtt tehát gyűjtök, hogy pedig ezen célomat minél inkább érvényesítsem kis reclamtól se ijedtem vissza, annálinkább nem, mert többen ezt ajánlották a legsikeresebbnek; azonban már is csalódtam várakozásomban, mert a mily sűrűn küldték be hozzám a várt nyomtatványokat – figyelmesekké tetetvén a Hon Közleményei által gyűjteményemre – oly egyszerre lankadt a buzgalom, most már csak csurran-csöppen. Ezuttal azonban igen sok doublettehez jutottam és idején valónak látom azokat Méltóságodnak cserében felajánlani, olyformán hogy szőrt szőrért kicserőlnők doublettejeinket, proclamatiót proclamatioért, hírlapszámot hírlapszámért; reménylem hogy gyűjteményem magánúton méginkább fog majd szaporodni [...] levelemhez mindenkor egy kis jegyzéket csatolok, melyen a már birtokában meglevőket méltóztassék kitörülni és ilyfomán azon jegyzéket hozzám visszameneszteni, hogy én a ki nem törülteket elküldhessem; hasonló eljárást kérnék Méltóságodtól is, ha ugyan az óhajtásával megegyeznék. Próbául egy kis jegyzéket ide zárok. Gyűjteményem erdélyi dolgokban különösen szegény. Mióta az egyetemi könyvtárnál első őrré kineveztek, lakásomat is áttettem az egyetemi uj könyvtárépületbe. Gyűjti-e Méltságod az 1848/9-diki röpiratokat, füzeteket és könyveket is, mert ilyenek is vannak fölös számmal gyűjteményemben.
Báró Apor Károly
az erdélyi kir. legfőbb ítélőszék elnöke
Marosvásárhelytt”

Ms 796 / 44
APOR KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1875. nov. 7. (1894/53.)

„[...] igen örülök annak, hogy gyűjtésemet illetve, Méltóságodnál oly igen erős és hatalmas támaszra találtam [...] talán változtathatunk a csere-terven is olyformán, ha Méltóságod 40-50 darabot doublettejei közül időrendben minden jegyzékbe írás nélkül hozzám küld, mellé téve az én átnézett jegyzékeimet is; azok közül én kiválasztván a nekem valókat, többit visszaküldöm a Méltóságod által kívánt doublettejeimmel együtt. Ez kevesebb fáradságba kerül és czélhoz vezet, minután nekem sokkal több nyomtatványom van mint Méltóságodnak [...]. Igen szépen szaporodik gyűjteményem. A könyvjegyzéket (1845/9. nyomtatványokról) czélszerűbb lenne, ha előbb hozzám méltóztatik küldeni, mert Aigner most igen elvan foglalva, ha én leírtam, mint tettem a hírlapjegyzékkel, úgyis közlöm vele. Nagy érdekkel kérem és várom válaszát és becses küldeményét.”

Ms 796 / 45
APOR KÁROLY-nak írt levél

Budapest, 1876. febr. 20. (≠1908/7.) [jav. ceruzával]

„Különösen tisztelt Méltóságos Ur!

Nagybecsű levelére csak most válaszolhatok, először mert egy nagy könyvet készítettem el és adtam a közönség kezébe, azután pedig a magas miniszterium által megbizattam kézikönyvtárunk (9000 kötet) katalogizálásával, a katalogust most nyomatom; mindez talán kimenti Méltóságod előtt késedelmemet. A kivánt 32 db nyomtatványt küldöm, [...].
Én viszont kérem a következőket:

1. Id. Bethlen János sat. 4 rét 2 lap Kolosvar márcz. 22.
.
.
.
.
7. Gr. Batthyány a székelyekhez. maj. 19. 4 r. 1 lap
.
.
.
17. Mikes Kelemen [...] (jul. 29. Kolosvártt) félív.

Ezeket kérném tisztelettel; az én jegyzékemet visszatartom, nehogy ismételjem a feljegyzést, Méltóságodét pedig azért, hogy később talán ha gyűjteményem rendezettebb lesz és kiterjeszkedem a birodalmi fővárosra is, még többet kérjek abból, addig kérem gazdag gyűjteménye doublettejeinek további jegyzékét; az ujonnan beérkezetteket nem volt időm rendezni, de úgy hiszem pár hét múlva ismét küldhetek egy jegyzéket.
Az igért 1848/9. nyomtatványok (könyvek sat.) jegyzéket nagy érdekkel várom, valamint nagyrabecsült szives tudósításait; magamat pedig kegyeibe ajánlottan maradok
Méltóságodnak

kész szolgája
Szinnyei József

Méltóságos
Báró Apor Károly urnak
az erdélyi legfőbb itélőszék elnökének
Marosvásárhelytt”

Ms 796 / 46
APOR KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1876. márcz. 10. (≠1913/12.) [jav. ceruzával]

„Méltóságos Uram!

Többrendbeli becses levelére, mindeddig nem válaszolhattam, a miért szives elnézésért esedezem; valóban minden időm felkeléstől lefekvésig annyira igénybe van véve hivatalos és félhivatalos teendőim által, hogy egyébre mostanában alig gondolhatok; ugyanis az egyetemi könyvtár megnyitását sürgetik, és a kézikönyvtár 10.000 kötetből álló készletének katalogusát én szerkesztem és nyomatom; azt hiszem pár hét alatt készen leszünk vele s akkor előveszem privát szenvedélyeimet; most csak bámulom azt a tengernyi kincset mely Méltóságod gyűjteményében fekszik, nem tudom a velem közlöttek mind doublettek-e? De ha nem, akkor is bámulandó, az én gyűjteményem a mellett természetesen eltörpül.
Az 1848/9-ki könyvek és röpiratok jegyzékeit is lemásolom, mint tettem Méltóságod hírlapgyűjteménye jegyzékével és közlöm Aignerral. A hírlapok doublette-számaival még fogok szolgáltatni, de a proclamatiókból hamar kifogyok [...]. Én az erdélyi hírlapirodalmat igen jól ismerem sőt azt hiszem egytől-egyig megis szerezhetem itt Pesten, ha nem, Kolozsvárra sőt Marosvásárhelyre is elutazom, mint tettem az első kötet szerkesztésénél. Az előszók olvasásánál lehet ugyan tájékozást szerezni, de még annál is többet mondok: az egész munka 10 kötetből fog állani és a legközelebbi kötetben („Történelem 2.") a napi és heti lapok (de nem szaklapok) lesznek felvéve 1722-től 1849-ig vagy 1853-ig. A Nemzeti Társalkodó, Hon és Külföld sat. czédulái már jelenleg is fiókomban vannak; csakhogy az Akadémia gazdálkodásból a kiadást pár évre elhalasztotta. Soha se bocsátanám meg magamnak azt a hanyagságot, ha valamikor Magyarország királyhágón tuli részét az innenső rész rovására elhanyagoltam volna. Az előfizetési pénzt (1 frtot) fiamnak átadtam, igen köszönöm Méltóságod figyelmét, a mű május elején okvetlenül megjelenik [...]."

Ms 796 / 47
APOR KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1876. ápr. 28. (≠1917/16.) [jav. ceruzával]

„[...] mindent elkövetek, hogy [...] nagybecsű nyomtatványgyűjteményét gyarapítsam [...] csak lassan haladhatok előre, [...] mert az én gyűjteményem csekély, Méltóságodé pedig igen gazdag: [...] tegnap is kaptam 100 darabot, de alig találtam azok közt 12-őt felajánlásra méltót; hanem azt hiszem ha áttérek a hírlapokra és füzetekre, még felajánlhatok néhányat s a mi halad az nem marad el. Méltóságod hírlapjegyzékét bírom másolatban, de az utóbbi 6-8 év gyarapodását nem ismerem.
Több rendbeli munkálkodásom: természettudományi bibliographia, könyvtárrendezés sat. igen elfoglalnak, de azért marad idő egyébre is [...].

Ms 796 / 48
APOR KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1876. jun. 18. (1926/25.)

„[...] Május 29-én kelt becses levelével vettem a 25 darab 1848/9. nyomtatványt s ezennel küldöm a kijelölt 11 darabot [...] cserénk ki van egyenlítve.

Méltóságodtól kaptam:	*küldtem:*
22/2. kelt levéllel ... 17 darabot	*20/2 ... 32 darabot*
29/5. 25 darabot	*18/6 ... 11 darabot*
össz. 42 darabot	*össz. 43 darabot*

Méltóságod jegyzékét közöltem Aignerral, ő miként írtam, igen el van foglalva és azt nem is akarja most felhasználni, hanem megnyugodott abban, hogy én azt lemásolom és a másolatot bármikor közlöm vele. Ha gyorsan kell visszaküldenem, azonnal visszaküldöm, ha nálam maradhat még utazásaim után (szándékozom a debreczeni, sárospataki, győrszentmártoni és pozsonyi könyvtárakat meglátogatni) julius közepén okvetlen visszaküldöm.
A doublettek kicserélése végett ismét beszéltem Pulszkyval és Fraknóival, ők az ajánlatot elvben igen szívesen fogadták, de ily közintézetnél minden bureaukratikus lassusággal megy és a kivitel időt kiván; saját érdekemben is fogom sürgetni a dolgot és a mint valami bizonyosat tudok, megirom [...].
Nem tudom a hírlapok 20d példányait szándéka-e Méltóságodnak kiegészíteni? [...]
Kérem Méltóságodat, vegye pártfogásába ujabb vállalatunkat, ide mellékelem programját; ha 1760-1800 időkörbe eső, magyar íróktól magyar és latin nyelven írt leveleket eszközölhetne ki számunkra nagy hálával fogadnánk még az útbaigazítást is, t:i: hogyha vannak Marosvásárhelyt vagy a környéken olyanok miként juthatnánk azok eredetijéhez vagy másolatához; az eredetiket természetesen pontosan visszaszolgáltatnánk."

Ms 796 / 49
APOR KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1877. ápr. 6. (2038/24.)

„Méltóságos Uram!

Gyűjteményem a legujabb időben ajándékozások és vásárlások által tetemesen gyarapodott úgy hogy ismét ajánlhatok fel cserében egyes kiáltványokat és hírlapszámokat [...].
A N. Muzeum könyvtára kiadta 1848/9-diki hiányzó hírlapjainak jegyzékét a Magyar-Könyvszemlében, ebből kitünik, hogy a gyűjtemény igen szegény, alig cserélhettem néhány számot a doublettekből.
Összeállítottam a forradalmi hírlapirodalom jegyzéket a magyar rész a májusi füzetben jőni fog. Méltóságod jegyzékét is fölhasználtam; különös hogy én annak idejében leírtam a gazdag gyűjtemény lajstromát, de most nem tudok eligazodni, vajjon mely számok vannak meg és melyek hiányoznak Méltóságod gyűjteményében. Kérem tehát sziveskedjék a legrövidebben csak a hiányzó számokat kijelölni, hogy én figyelemmel kisérhessem és ajánlhassam az itteni példányokat [...]."

Ms 796 / 50
ARDAY IGNÁC-nak írt levél
Budapest, 1889.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 51
ARENSTEIN JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 52
ARMBRUSTER JAKAB-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 53
ASBOTH OSZKÁR-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 54
ASBOTH SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1889.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 55
ASCHENBRIEN ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 56
ATHENAUM RT-nek írt levél
Alcsúth, 1874. aug. 19. (1815/60.)

„Tekintetes Igazgató Ur!

Minthogy csak jövő hét közepén mehetek Pestre egy napra s mindeddig se kaptam a Repertoriumból correcturát vagy revisióivet, jóllehet én a 24-dik ivet még f-hó 12-én visszaküldtem; kérem a Tek. Igazgató urat a szerint intézkedni, hogy én a következő iveket póstafordultával csomagban a kézirattal együtt a mi éppen készen van megkaphassam, és másnap a kijavitott iveket visszamenesztem. Kéziratot úgyhiszen kéthétre valót hagytam s ugyanannyit viszek magammal.

Megkülönböztetett tisztelettel
kész szolgája
Szinnyei József

Az „Athenaum" részvénytársaság
Tekintetes Igazgatóságának
Barátok terén
Budapest"

Ms 796 / 57
AVÉD JÁKÓ -nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 59
BAÁN ELEMÉR-nek írt levél
Budapest, 1881. aug. 31. (231~~4~~6/6~~6~~8.) [jav. ceruzával]

„Tisztelt Uram!

Nem mulaszthatom el, miszerint szives vendégszeretetét, ha szóval nem tehettem, jelen soraimmal megköszönjem [...].

Baán Elemér h. közjegyző urnak Eperjesen"

Ms 796 / 60-61
BAÁN ENDRÉ-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 62
BAÁRT ÁRMIN-nak írt levél
Budapest, 1888.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 63
BABÉRY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 64
BABIK JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 65
BABIK JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. márcz. 2. (4233/32.)

„Főtisztelendő Ur!

Szives levelére a következőkben van szerencsém válaszolni.
Én senkivel haragot tartani nem szoktam, ha kissé ideges vagyok, azt csak küzdelmemnek lehet fölróni, melyel az életben gyakran találkozom; ez nem csoda, ha tudatom Önnel is, hogy 30 évi munkámat oly nehezen sikerült nyilvánosságra hozni, ugyanis az akadémia 1881-ben elfogadta azt kiadásra, de évről évre törölte budgetjéből, végre most alig van reményem hogy azt befejezhessem. Életrajzát a Borsód m. Lapokból írtam ki, ha pótlékot küld szivesen veszem, valamint más becses fölvilágosítását is [...]."

Ms 796 / 66
BABIK JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. márcz. 29. (4294/93.)

„Kedves Főtisztelendő Ur!

Szives fölvilágosítását és közbenjárását köszönöm; Bahéry már maga is beküldte önéletrajzát, hiányosan; azért ismét írtam neki. A M. Államban megjelent rágalom elkerülte figyelmemet; de az Főtisztelendő Urat legkevésbé se alterálja; az irigység igen gyakori az életben. A közönbösséggel pedig én is sokat küzdök, a mint Concilia ur a <u>nagyszombati Kalauzban</u> magánlevelemből ki is írt. Ma voltam a M. Államnál, csak annyit vettem ki belőlök, hogy a czikk Kalocsáról jött, tehát Tóth Mike v. még valószínűbb, hogy Rosty Kálmán írta. Azt azonban megmondtam nekik, hogy az első egyáltalában nem válaszolt mult évi levelemre, a másik még nem válaszolt.

Tiszteli

Szinnyei

Főtisztelendő
Babik József urnak
tanár
Eger”

Ms 796 / 67
BABOS KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 68
BABOS KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 69
BABURA LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 70-71
BACHAT DÁNIEL-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 72
BACHER VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 73
BÁCSKAI ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 74
BACZÓ GÁBOR-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 75
BACZONI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 76
BADICS FERENC-nek írt levél
Budapest, 1882. decz. 30. (2738/363.)

„Igen sajnálom, hogy multkor nem találkozhattunk; csak félórára szoktam d. u. a könyvtárból távozni, 12-től 1-ig pedig a Muzeumban dolgozom, [...]. A mult századi hirlap-kivonatok szépen gyűlnek, a Könyvészet és Repartoire 1796-ig egészen készen van; mikor hol adhatom át?

Tekintetes
Dr. Badics Ferenc
tanár urnak
Budapest"

Ms 796 / 77
BADICS FERENC-nek írt levél
Budapest, 1886. okt. 25. (37~~37~~45/~~108~~116.) [jav. piros filccel]

„Kedves Tanár Ur!

Művemet „Komárom 1848-49-ben" most fejezem be nehány függelékkel és ehhez az ott szerepelt jeles férfiak életrajzát csatolom; kezeim közt van Szilágyi-Sztojkovits Péternek 1871. január 14-kén Ujvidéken kelt levele autobiografiájával.
Most azt szeretném tudni él-e ezen jeles ember mint honvéd alezredes, kinek művét „Komárom 1849" von Szillányi (sic!) haszonnal forgattam és mi sors érte 1871 óta, miért változtatta nevét Szilányira (egy l-el írva) sat. Ha ő nincs Ujvidéken, a rokonok is adhatnak fölvilágosítást, ha ott él, talán még írna is életrajzához amit Egervárynak írt 1871-ben, valamit.

Kérem mielőbbi becses válaszát [...]
Tekintetes
Dr. Badics Ferenc urnak főgymnasiumi tanár

Ujvidék”

Ms 796 / 78
BADICS FERENC-nek írt levél

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 79
BADICS FERENC-nek írt levél
Budapest, 1890. ápr. 29. (4336/135.)

„Tisztelt barátom!

Ön igen el van keseredve, bizony a sok munka idegessé teszi az embert; az is igaz, hogy mi vagyunk a rabszolgák, a kik dolgoznak és nem élvezzük kellőleg munkánk gyümölcsét [...]. Ne fessük azért az ördögöt feketébbre mint a milyen, inkább sárgára az irigység szinére és a butaságéra. Én minden szombaton együtt vacsorálok Klamarikkal, Heinrich-el, Szarvassal sat. ismerem az itteni hangulatot; uj söprű jól söpör, aztán elkopik az is; minden a régi bölcs kerékvágásba zökken vissza; de nem is akarnak mást, csak annyit, hogy a tanárok ne szerkeszszenek olyan lapot, a hol a miniszteriumot szidják; ki szeretné ezt [...]. Tehát szent legyen a béke [...].”

Ms 796 / 80
BAER IGNÁC-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 81-82
BAGI LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 83
BAHÉRY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 84
BAK IZRAEL-nek írt levél

Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 85-86
BAKK ENDRÉ-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 87
BAKÓ SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 88
BAKSAY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 89
BAKY GEDEON-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 90
BALASSA ÁRMIN-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 91
BALASSAGYARMATI FŐJEGYZŐI HIVATAL-nak írt levél
Budapest, 1888. jan. 2~~5~~6. [jav. ceruz.] (3955/18.)

„Tekintetes Főjegyző Ur!

Miután a Vasárnapi Ujság évi hírlapkimutatásában a Nográdmegyei Hivatalos Hirdetőnek már XXIV. évfolyama figurál, de én évek óta nem láttam ezen hivatalos lapocskát; kérem szépen méltóztassék velem tudatni, jár-e még a nevezett lap; ha jár, kérnék abból X boríték alatt egy legújabb számot is sziveskedjék mielőbb küldeni.
Becses válaszát kéri

kész szolgája
Egyetemi Könyvtár *Szinnyei József*
A Megyei Főjegyzői hivatalnak
Balassa-Gyarmaton"

Ms 796 / 92
BALÁSSY FERENC-nek írt levél
Budapest, 1874. máj. 16. (1786/31.)

„Főtisztelendő Esperes Ur!

Igen sajnálom, hogy becses levelében kért megbízásnak nem felelhetek meg óhajtása szerint, ugyanis a Codex Dipl.-ból éppen a kért kötetek hiányoznak nálunk is [...] az az átka a mi könyvtárunknak, hogy a könyvek nincsenek megszámozva s így revisio vagy pontos kezelésről szó sem lehet; azonban figyelemben tartom ezen könyvet is, talán rábukkanok. Most czédulázom éppen az erdélyi hírlapokat a Repertorium számára s a Nemzeti Társalkodóban sok érdekes czikket s ötvennél több oklevelet találtam a székely nemzetre vonatkozólag; hanem szépen jellemzi könyvtárainkat az is, hogy a Hon és Külföld kolozsvári lapból az 1843-1847. évfolyamok mind a három könyvtárban hiányoznak [...].
Főtisztelendő
Balássy Ferenc Esperes-Plébános urnak Török-Szent-Miklóson"

Ms 796 / 93
BALÁSSY FERENC-nek írt levél
Budapest, 1874. nov. 7. (1831/76.)

„Nagy munkám egyik részét a Tud. Repert. I. k. „Történelem" bevégeztem a szöveg 40 ív, a register hozzá 32 ezer czédulán 7 nyomtatott ív, ebből kitűnik, hogy főtisztelendőséged neve 39-szer fordul elő a folyóiratokban; magam is örülök ezen óriási munkám és hogy én is adhatok át egy hasznos kézikönyvet a nagy közönségnek."

Ms 796 / 94
BALÁSSY FERENC-nek írt levél
Budapest, 1882. ápr. 18. (2464/89.)

„Kedves Főtisztelendő Ur!

Egy különös kéréssel alkalmatlankodom, de bízva szivességébe és minden tudományos czél előmozdítását munkáló törekvéseiben, bizton hiszem, hogy igyekezetemben segítségemre leend. A gyászjelentések (parte czédulák) fontosságát érzékelvén, elhatároztam magamban azok összegyűjtését; miután ez csak akkor lesz használható anyag, ha igen de igen sokat gyűjtünk össze, tehát én mult deczember óta kezdtem meg azok gyűjtését, 258 egyén igéretét birom, hogy gyűjtenek számomra, eddig begyült 10 ezer, még a jelen év végével 20 ezerre akarom azok számát szaporítani; miután Főtisztelendő urnak kerületeiben nincsenek ismerőseim; bátor vagyok felkérni gyűjtse össze minden válogatás nélkül mind azt mit lehet, egyből 2-3 példányt is szivesen veszek, mert ezeket más gyűjtőknél kicserélem; ha nem veti meg kérésemet és kis csomag együtt lesz kérem bérmentetlenül hozzám felküldeni [...].

Egyetemi Könyvtár

Szinnyei József"

Ms 796 / 95
BALÁS ÁRPÁD-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 96
BALÁS ÁRPÁD-nak írt levél
Budapest, 1890. decz. 28. (4603/402.)

„Igen tisztelt Igazgató Ur!

Szivességeit megköszönvén, ismét becses közreműködését kérem Blaskovits Józsefről, ki több munkát írt a selyemtenyésztésről, életrajzi adatokat nem tudok találni, Haan Békésmegye leírásában csak rangját említi, Wurzbach Meyer Nagy Convers. Lexikonára és Piererére hivatkozik, de ő se ad róla dátumot, tehát ott sincs; lehetetlen hogy az Önök intézetében a század elején ne történt legyen róla valami említés vagy a külföldi munkákban; igen kérem Nagyságodat, adjon róla bármily csekély fölvilágosítást."

Ms 796 / 97
BALÁS ÁRPÁD-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 98
BALÁS ANTAL-nak írt levél

Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 99
BALÁS IMRÉ-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 100
BALÁS SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 101
BALÁS SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1890. nov. 19. (4569/368.)

„Sajnálattal kell tudatnom Önnel, hogy összeköttetéseim nincsenek, egész életemet a könyvtár és ehhez tartozó működés foglalta le. Annyit tapasztaltam, hogy a fővárost a vidékiek Eldorádónak tartják, én czifra nyomorúságnak látom azt; a ki teheti ne cserélje fel a vidéki száraz kenyeret a képzelt pecsenyéért.

Tisztelettel

Szinnyei

Tekintetes
Balás Sándor urnak Paks"

Ms 796 / 102
BALATON JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 103-104
BALÁZS FERENC-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 105-106
BALÁZS JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 107
BALAZSOVICS KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 108
BALAZSOVITS NORBERT-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 109
BÁLINT GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 110
BÁLINT SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 111
BALITS ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 112
BÁLINTFFY BÁLINT-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 113
BALKAY ADOLF-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 114
BALLA MÁTYÁS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 115
BALLAGI BÉLÁ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 116-118
BALLAGI GÉZÁ-nak írt levél
Budapest, 1889-1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 119
BALLAGI JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 120
BALLAY LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 121
BALLÓ MÁRTON-nak írt levél
Budapest, 1891. aug. 31. (4823/213.)

„[...] a múzeumi hirlapok közül egy számot se ajándékozhatunk el, még ki se kölcsönözhetünk. 1849-ben Kolozsvártt csak a Honvéd létezett [...].

Tek. Balló Márton urnak Csik-Szeredán"

Ms 796 / 122
BALÓ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 123
BALÓ SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 124
BALÓ TASSILÓ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 125
BALOGH ÁRMIN-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 126
BALOGH FERENC-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 127
BALOGH GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 128
BALOGH GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1890. máj. 5. (4346/45.)

„Saját életrajzát s Éhen Gyula urét szintén, köszönettel vettem; az első rendben van, sajtó alá is került; de a másikra jövő évben kerül a sor; akkor a szükséges pótlékokat is beküldheti. Igen szivesen fogadok hasonló önéletrajzokat a munka teljessége szempontjából; sőt régibb írókra, könyvekre vonatkozó adatokat is.

Tisztelője

Szinnyei József

N. Muzeum
Balogh Gyula urnak
megyei főlevéltárnok
Szombathely”

Ms 796 / 129
BALOGH IMRÉ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 130
BALOGH IRMÁ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 131
BALOGH JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 132
BALOGH JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 133
BALOGH JENŐ-nek írt levél

Budapest, 1890. máj. 2. (4342/141.)

„Különösen tisztelt Uram!

Az életrajz megérkezett és sajtó alá is megírtam, csak az a bökkenő, hogy kissé rövid, szeretném kikerekíteni, nem a jelennek írunk, de a jövőnek és ily nagy munka, elég ha egy században egy jelenik meg; kérem azért sziveskedjék adataimat kiegészíteni:
[...]

Dr. Balogh Jenő urnak
m. kir. főügyészségi fogalmazó
Budapest"

Ms 796 / 134
BALOGH JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 135-136
Vasadi **BALOGH LAJOS**-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 137
BALOGH PÉTER-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 138
BALOGH SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 139
BALOGH TIHAMÉR-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 140
BALOGH VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 141
BALOGH ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1876. febr. 11. (1907/6.)

„Kedves régi jó barátom!

Szives soraidra azonnal kellett volna válaszolnom, de éppen akkor végeztem be a Repertorium II. kötetét; ezt a világba, a mi kis világunkba kellett bocsátanom; éppen akkor Trefort miniszter ő exc. rám ruházta a kézi könyvtárunk (9000 kötet) lajstromozását, számozását és a lajstrom kinyomatását, mindezt én vezetem szerkesztem, még pedig hamarosan kell megkészülnie; az apróbb dolgokat nem is említve, tehát eléggé menthető hanyagságom, hogy legkedvesebb magán ügyeimet halasztom.
Most azonban kívánságodnak eleget téve válaszolok röviden a következőkben.
A humorisztikus dolgokat én is gyűjtöm rég időtől fogva, talán azon naptól kezdve, midőn együtt sétálva Pest utczáin, Te egy humorisztikus lap megindítását tervezted [...] gyűjteményem természetesen igen hiányos mint mind oly emberé, ki erejét, figyelmét sokfelé forgácsolja. [...] ha később tervemmel fölhagyok lapjaim nagyrészét (Üstökös, Borsszem Jankó kivételével, mert ezek teljes példányok) rendelkezésedre fogom bocsátani. Az itteni antiquariusok lapokat csak mázsaszámra vesznek és adnak még az 1848/9 Közlöny se kell nekik, ha vétletlenül akadok ilyesmire, megszerzem számodra, de előbb kell tudnom mit birsz már. A humorisztikus lapok bibliographiáját közöltem a Magyarország és Nagyvilágban 1873. 9. sz. [aláhúzás általam Gy. J.] *azt hiszem akkor teljes volt a jegyzék (48 féle lap).*
Gyűjteményem kiterjed az 1848/9. minden nyomtatványra, ezt a tért cultiválom most kiválólag és becses figyelmedbe ajánlom.
[...] általad olajba festett arczképen és egy Falstaf-féle kép, melyek mint emlékeztető jelek barátságodra, szüntelen emlékembe hozzák a rég mult napokat; [...] hét fiam közül három él, az első egyetemi hallgató és tanárjelölt írja a tudományos műveket, második biztosítási hivatalnok, az utolsó még szopik [...]. Életpályámat hosszú volna leírni de felesleges is; míg én küzdöttem a létért, „te a bajoktól távol saját ökreiddel szántattad földedet!" [...].
Tekintetes Balogh Zoltán földbirtokos urnak
Berettyó-Ujfalun"

Ms 796 / 142
BALOGH ZOLTÁN-nak írt levél

Budapest, 1876. márcz. 7. (~~2~~1911/10.) [jav. ceruz.]

[egyéb levél]

Ms 796 / 143-144
BALOGHY DEZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 145
BAMBERGER BÉLÁ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 146
BÁN ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 147
BÁNÁTHY EMIL-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 148
BANCSÓ MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 149
BÁNFALVI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 150

BÁNFI (Barnch) JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 151-152
BÁNFI ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 153
BANGHA SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1886. aug. 17. (3727/98.)

„A jegyzékben embereim mulasztása miatt többet kértünk, mint mennyi hiányzott; ujabb vizsgálat szerint a „Nyitramegyei Közlöny"-ből hiányzik az 1881. évfolyamból a 3-dik szám, az 1883-dik évfolyam egészen hiányzik, többi megvan és negyedévenként küldetik, [...] hiányzó lapokra nézve kérem szives közreműködését. Holnap Kassára utazom.

Tek. Dr. Bangha Sándor urnak
megyei ügyész és a „Nyitramegyei Közlöny"
kiadó-szerkesztője
Nyitrán"

Ms 796 / 154
BÁNHEGYI ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 155
BANKE ANTALNÉ -nak írt levél
Budapest, 1890. jun. 3. (4781/171.)

„Tisztelt Nagysád!

[...] megbízásában eljártam, habár siker nélkül; azonban jövőre nézve is felvilágosításúl szolgálhat magyarázatom.
A muzeumi hírlap-könyvtárból még házon kívül se adunk ki hírlapokat, annál kevésbé vidékre, mert ezek most már csak nálunk őriztetnek meg teljes számban; itt azonban mindenki megtekintheti sőt ki is írhat belőlök [...].

Szinnyei József
a m. n. muzeumi hírlap-könyv-
tár
őre”

Ms 796 / 156
BANKOS KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 157
BÁNOCZY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 158
BÁNYÁSZ MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 159
BARAKONYI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 160
BARANYAI GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 161
BÁRÁNY GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 162
BÁRÁNY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 163
BARÁTH FERENC-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 164
BARÁTH FERENC-nek írt levél
Budapest, 1888. jul. 18. (4025/138.)

„T. Tanár Ur! Sajnálom, hogy nem utazhatom pénteken, még sok a teendőm [...]."

Ms 796 / 165
BARBIERIK TITUSZ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 166
BARCZA KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 167
BARDÓCZ LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1877. márcz. 18. (2029/15.)

„[...] írtam a Samarjay irodában, ott töltött 9 évi szolgálatom alatt működött egyének krónikáját [...]. Ön működését figyelemmel kisértem, örültem diadalainak, sajnáltam és részvéttel voltam szenvedései, fájdalmai iránt; többször levéllel akartam fölkeresni, így ez év elején életrajzi adatokért, midőn az Egyetemes M. Encyclopediában bő életrajzára akadtam [...] leírhatnám küzdelmeimet az élettel, míg vagyonom elpusztult [...] most pedig harczolok az uj áramlat ellen (a sok kenyér-irigy-hivatal-vadász s más parasit-haddal), de minek untassam.

Könyvtárunk, melynek ideiglenes igazgatója vagyok, a klastromok mult századi elkobzott könyvkészleteiből gyarapodott leginkább, a legujabb időkig, annak a tudomány jelen szinvonalára állítása végett igen kevés történt; pár év alatt azonban az évi 2000 frt átalány 5000 ftra emeltetett s jelenleg még külön 7000 ft rendkívüli évi dotatióban részesül, mely 4 évre vétetett fel a budgetbe. Most tehát mi is mozoghatunk, hanem úgy, hogy elsősorban a hiányok vétetnek tekintetbe és a karok kivánalmai [...].
Jelenleg igen lekötött a „Természettudományi és Mathematikai könyvészet" melyet fiammal együtt készítünk és eddig sajtó alá rendeztem az A – H betűt = 100 ívet.

Tek. Dr. B. L. urnak
K. – Vásárhely (Erdély) Szászfalun"

Ms 796 / 169
BARDÓCZ LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1886. decz. 7. (3776/147.)

„Igen tisztelt barátom!

Sok bajom volt fiam Kolozsvárra költöztetése, Otmár fiam házassága és most nőm súlyos betegsége miatt, azért könyvtára eladásával még nem végezhettem, igen nehéz idők járnak a tudományra nézve, [...]."

Ms 796 / 170
BARDÓCZ LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1887. máj. 14. (3850/56.)

„Tisztelt régi barátom!

A könyvekre bizony rosz idők járnak, de azért ne mondjunk le a reményről. Az itteni nagy könyvtárak nem állanak antiquarokkal direct összeköttetésben, azért Ön megpróbálhatja a Gescheftet egyikkel vagy másikkal, de mégis sikeresebb lenne ha a kolozsvári egyetemi v. szebeni akadémiai s ilyes könyvtároknak ajánlaná föl könyveit [...]."

Ms 796 / 171
BARKASSY KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 172-173
BARNA IGNÁCZ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 174-175
BARNA JÓNÁS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 176
BARNA JÓNÁS-nak írt levél
Budapest, 1890. jul. 23. (4445/244.)

„Bocsánatot kérek, az életrajz előkerült; onnan származott a félreértés, mert Ön nevét Barna I-nek írja könyvei czimén és ebből a bibliographusok Ignáczot csináltak, én is ide osztottam be munkáit [...] látogasson meg (Nemzeti Muzeum 30. ajtó balra földszint d.e. 10-ig d.u. ½ 5-ig).

Tisztelettel

Tekintetes *Szinnyei József*
Barna Jónás urnak
polgár iskolai tanár
Budapest
VII. Király utcza 73."

Ms 796 / 177
BARNA JÓNÁS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 178
BAROSS KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 179
BARÓTI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 180
BARTI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. febr. 22. (4224/23.)

„Nem mulaszthatom el hogy az én jóakarómnak, kinek nagyrészt köszönhetem jelen működésem sikerét, nyolczvanadik születésnapjára szívből jövő legjobb kívánataimat jelentem. Adja Isten, hogy mindnyájunk örömére, irodalmunk díszére s társadalmunk javára még sok évig éljen és működjék.

Hű barátja
Szinyei

Nagyságos
Dr. Barti József urnak
a m. tudom. akadémia tagjának
Budapest
I. kerület
Atilla utcza 25.”

Ms 796 / 181
BÁRSONY ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 182
BARTA LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 183
BARTHA BÉLÁ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 184
BARTÓK BÉLÁ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 185
BARTSCH SAMU-nak írt levél
Budapest, 1890. szept. 26. (4486/285.)

„Verédy Károly Paed. Encyclopaed. nem találtam életrajzát. Talán más munkában jelent az meg. Sziveskedjék azt megírni legalább néhány sorban, mert különben irod. működése életrajz nélkül fog megjelenni.

Sürgős! *Tisztelettel*

N. Muzeum *Szinnyei József*

Nagyságos
Dr. Bartsch Samu urnak
tanító-képző intézeti
igazgató
Baja”

Ms 796 / 186
BARTHOS JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 187
BÁSZEL AURÉL-nak írt levél
Budapest, 1886. okt. 18. (3741/112.)

„A czimjegyzékből oly kevés példány nyomatott, hogy abból a legjobb akarat mellett sem küldhetünk, de kapható 60 krért Kilián Könyvkereskedésében, oda tessék fordulni.

Tiszteli

Szinnyei

Tekintetes
Dr. Básze Aurél urnak
főgymn. tanár
Fehértemplom”

Ms 796 / 188
BARTHA BÉLÁ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 189
BÁTHORY ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 190
BÁTHORY LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1890. nov. 15. (4563/362.)

„Igen tisztelt Igazgató Ur!

Bocsánatot kérek hibámért, de ez oly fátum, melynek magyarázatára képtelen vagyok; midőn becses önéletrajzát megkaptam, már az életrajz készen volt és azt átdolgoztam, de a születés hely benn maradt kéziratomban, melyet hogy ezt honnan vettem, eleget kutattam, talán ha másutt nem fordult elő Wutz Névkönyvében a Baló tanár urával fölcseréltem, ez is oly véletlen az én nagy scrupulitásom mellett, hogy alig értem, midőn egyes adatot kétszer sőt háromszor is megszoktam nézni. A hibát fölfedeztem a kinyomatott íven, de már késő volt; példányomban kijavitottam, a kötet végén publikálom is, sőt a Pótlék kötetben ismétlem; az eredeti önéletrajzokat pedig megőrizem, melyek többeknél mellékes becses adatokat tartalmaznak és így azok valamely nyilvános levéltárba, talán a muzeumába kerülnek. Bocsánatot kérek ismételten és maradtam

tisztelője
Szinnyei József

Nagyságos
Báthory László urnak
főreáliskolai h. igazgató
Budapest"

Ms 796 / 191
BÁTHORY ROMÁNCSIK MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1881. okt. 4. (2328/80.)

„Kedves barátom!

Igen kedvesen lepett meg a ma [...] érkezett szinlap, mert éppen a komáromi előadásokkal foglalkoztam és azok közt Tündér Ilona előadásával is – mintha csak gondolatomat találta volna el, oly annyira kapóra jött. Tudtam hogy nagy eredményt nem várhatunk, de azért jó lesz a lapban is köszönetem nyilvánítni, talán arra több is jő? Azt hiszem, ha művemet végig vihetem, sok hasznos dolgot fogok a későbbkori szinészet- és irodalomtörténetírók számára hátrahagyni [...].

Tekintetes
Báthory Románcsik Mihály urnak a
„Szinészeti Közlöny" szerkesztőjének

Kassán"

Ms 796 / 192
BÁTHORY ROMÁNCSIK MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1882. jan. 11. (2379/4.)

„[...] legujabban a gyászjelentéseket (parteczédulákat) és ujabb szinlapokat is gyűjtöm, talán nem esik nehezére ha itt-ott a nyomdában vagy másutt is szives lesz számomra összegyűjteni, majd hálás leszek mindezért. Legujabban megvettem Egressy Gábor hagyatékát (levelezését, naplóját sat) de ne mondja senkinek mert ostromolnának; majd ha nehány hónap elmulik küldök abból közölni valót Önnek is; most a komáromi szinügy foglal el egészen, mert csak uj dolgot akarok abban adni, hogyan tetszenek Önnek közleményeim?"

Ms 796 / 193
BÁTHORY ROMÁNCSIK MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1882. jan. 21. (2388/13.)

„Tisztelt barátom!

Szives soraival küldött lapokat és régi szinlapokat nagy köszönettel vettem; kérem további buzgalmát ne vonja meg tőlem. A gyászjelentések mindenféle személyről szólók lehetnek 2-2 példányban is, mert más gyűjtőkkel állok csereviszonyban; szinlapokat is a legujabbakat is gyűjtöm, majd évek multán ezek is régiek lesznek [...]. Az Egressy-féle kéziratokat magam sem ismerem, mert nem vehettem magamnak annyi időt, hogy átlapozhattam volna, de biztosítom Önt, hogy első sorban becses lapját fogom a szemelvényekkel meglepni. [...] törekvésem az volt és most is az lehetőleg ismeretlen adatokat hozni napvilágra, péld. Láng, Pályi életrajza sat. [...]"

Ms 796 / 194
BÁTHORY ROMÁNCSIK MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1882. máj. 19. (2505/130.)

„Kedves barátom!

Kedves meglepetésben részesített, midőn a rég várt szinlapkat és sugókönyveket ma végre megkaptam [...]."

Ms 796 / 195
BÁTHORY ROMÁNCSIK MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1882. máj. 2. (2480/105.)

„[...] kérek és mindég kérek, hisz' összes munkálataimmal kedves barátim támogatására, segítségére szorulok [...] igen köszönöm fáradozásait, reménylem, hogy a gyászjelentésekből is szerzett egy csomót [...] örömömre szolgál az, hogy a parteczédula-gyűjteményem már is 10 ezerre szaporodott és nagy hasznát veszem. Bocsásson meg zaklatásomért de nekem nagy örömet szerez minden oly csekélység, miből a jövőre nézve hasznos szolgálatot tehetek. Isten Önnel, tisztelve öleli

barátja

Szinnyei

Tekintetes
Báthory Románcsik Mihály urnak
a „Szinészeti Közlöny" szerkesztőjének Kassán"

Ms 796 / 196
BÁTHORY ROMÁNCSIK MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1882. szept. 1. (2598/223.)

„Kedves barátom!

Szives küldeménye ismét kellemesen lepett meg, mert a szinlap a 6000 között mindenesetre kiváló helyet foglal ugy a gyászjelentések is épen ritkaságuknál fogva bírnak előttem érdekkel. Mint a komáromi lapokból olvashatta már jutalmat is tűztem ki az ottani régi színlapokra és kalendáriumokra, de még így se fogok sokat összehozni, azért folytatom közleményimet talán oktoberben [...]. Gyűjtöm nagyban az általános magyar szinészet történetéhez is az adatokat, az itteni megyei levéltárban már két hete hogy másolom a mult századi dolgokat, pedig a nagyobb rész az országos levéltárban van! Kérem továbbra is becses segélyét és szives küldeményét [...]."

Ms 796 / 197
BÁTHORY ROMÁNCSIK MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1886. jan. 13. (3631/2.)

„Kedves barátom!

Vándorlásai közben figyelemmel kisértem [...] működését, de a sors nem engedte, hogy a nyárom találkozzunk pedig 26 városban voltam; azonban a mi halad, nem marad [...]. Mindenekelőtt fogadja hálás köszönetemet a küldött szinészi reliquiákért, azok nálam jól meg lesznek őrizve, és önéletrajza is, ha felhasználom adatait, halálom után, valószinűleg legkitünőbb nyilvános intézetünkbe kerül, talán a Muzeumba, tehát jó társaságban lesz [...]. Ismét egy szükséget pótló tervem van, de már nem is merem fölemlíteni, mert minden tervem dugába dől. De ha mégis sikerülne egy szinészi évkönyvet-naptárt vagy akarmit kiadnia, a melyben szinésztársulataink személyzetökkel feltalálhatók lennének, a végén indexel; igen hasznos kézi könyv lenne ez; hát ha még az egyes szinész szerepköre, rövid pár sornyi életrajza is neve mellett állana, ha csak annyi is, hogy mikor és hol született, mi volt családi neve? Ezt csak Ön vagy Friebeisz szerkeszthetné

minden évben meg lehetne újítani, bővíteni! Igen érdekelt autobiographiája, még két lapot ide csatolok, töltesse ki mások által [...] azt hiszem a jó embert az Isten is megsegítti [...].

Báthory Románcsik Mihály urnak
a „Színészeti Közlöny"
kiadó-szerkesztőjének Temesvár"

Ms 796 / 198
BÁTHORY NÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 199
BÁTHORY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 200
BÁTORFI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1886. jan. 20. (3636/7.)

„Kedves barátom!

Sokat akar a szarka [...]. Ez nálam is beteljesedett, mert két leveled fekszik előttem és most mindkettőre kell válaszolnom, pedig sok a teendőm, rendkívül sok. A Vasárnapi Ujság számára induló kimutattás számára eddig 314 idei magyar lapot tudtam felkutatni, kell még 100, pedig egy hét múlva szedik a czikket erősen. Majd küldök belőle. Czikket kérsz a fiókomból; talán olvastad naplójegyzeteimet a Paedag. Szemlében, azt az ide mellékelt füzetből ollózta ki Rill; ez az összes paedagogiai tudományom; a fiókomban most 48/49-ki dolog van, mert a nyomda vár a Hazánk februári füzetre valóra a „Komárom 1848-49" czikkemhez.
Köszönöm a küldött v. küldendő szomorú-jelentéseket és kérdőlapokat, még csatolok ide egy párt, lesz ott író több is, csak fogj hozzá embert.

Bátorfi Lajos urnak, a Zalai Tanügy szerkesztő- és kiadó-tulajdonosának
Nagy-Kanizsán"

Ms 796 / 201
BÁTORFI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1889. okt. 19. (4170/82.)

„A május 9-kén érkezett 71 parteczédulát köszönettel megkaptam, és igen szépen kérem a folytatást!
Jelenleg minden időmet a Magyar irók életrajza foglalja el, mely valahára sajtó alá kerül.
Bátorfi Lajos urnak, a Zalai Tanügy szerkesztő- és kiadó-tulajdonosának
Nagy-Kanizsán”

Ms 796 / 202-205
BÁTORFI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1889-1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 206
BATSCH SAMU-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 207
BATTLAY IMRÉ-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 208
BAUER SIMON-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 209
BAUMGARTEN IZIDOR-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 210
BAUMGARTEN ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 211
BAY FERENC-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 212-213
BAY ILONÁ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 214
BECK HUGÓ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 215
BECK DÉNES-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 216
BEDE JÓB-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 217
BEDŐ ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1872.

[látogatás bejelentése]

Ms 796 / 218
BEDŐ ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1878. márcz. 10. (2084/9.)

„Nagyságos fő-erdőtanácsos ur!

A „Természettudom. könyvészet" nyomatása Hig haladt, midőn értesülök Kanitz által Ratzeburg: Forstmänner-Biogr.-Lexikon"-áról melyben magyarok életrajzai is találhatók; kérem igen szépen Nagyságodat juttassa ezen művet mielőbb kezemhez (nem is kétlem hogy bírja) én azt a legrövidebb idő alatt köszönetem mellett visszaszolgáltatom. Szives üdvözlettel maradtam

hive

Szinnyei József

Nagyságos
Bedő Albert fő-erdőtanácsos
urnak
Budán
a várban
a pénzügyminiszteriumban"

Ms 796 / 219
BEDŐ ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 220
BEERVALDSZKY JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 221
BEGEDI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 222
BEHYNA GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 223
BEIWINKLER KÁROLY-nak írt levél

Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 224
BEKE ANDOR-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 225
BEKE ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1882. febr. 14. (2398/23.)

„Nagyságos Uram!

Multkori találkozásunk alkalmával szives volt megigérni, hogy egy nagy csomag gyászjelentést kegyeskedik gyűjteményem számára megküldeni. Ezt annál nagyobb örömmel fogadom, mert Erdélyben kevés az összeköttetésem; eddig Szabó Károly Kolozsvárról és Koncz József Marosvásárhelyről küldtek néhány százat [...]. Továbbra is kegyeskedjék szives figyelmét a gyászjelentéseknek körében való összegyűjtésére kiterjeszteni, hogy ezáltal gyűjteményem az erdélyiekkel és mindenesetre szélesebb körből érdekességében nyerjen [...].

Nagyságos Beke Antal kanonok urnak Gyula-Fejérvárott"

Ms 796 / 226
BEKE ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1882. febr. 16. (2400/25.)

„Megkaptam a gyászjelentéseket, melyeket kegyes volt gyűjteményem számára átengedni; bocsássa meg türelmetlenségemet, hogy tegnapelőtti levelemben sürgetve kértem azok elküldését [...]. Azonban ne vegye rosz néven ha ismét kérem, tartsa figyelemben gyűjteményemet és érdekemben csináljon becses körében egy kis propagandát, gyűjtsön össze ezután is a mit lehet és alkalmilag sziveskedjék elküldeni [...]."

Ms 796 / 227
BEKE ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 2. (2629/254.)

„[...] Az ujonnan küldött csomag igen is bevált gyűjteményembe és az mindenképen becses aquisitio [...]. Örülök különösen annak, hogy fogadásomat, melyet mult évi nov. hó 20-kán tettem 20 ezer gyászjelentés összegyűjtésére most már bizton megnyerem, lévén jelenleg 17,500 darab

egyes példányom (duplumokat nem számítva) és így egyúttal azt is megmutathatom, mint lehet szorgalommal és kitartással rövid idő alatt nagybecsű gyűjteményt szerezni (a régi 1850-ig megjelent gyászjelentések száma meghaladja nálam az 1500-at!) [...]."

Ms 796 / 228
BEKE ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1882. nov. 11. (2680/305.)

„Különösen tisztelt Nagyságos Uram!

Legközelébb vett becses küldeménye, igen kellemes meglepetés volt rám nézve, minthogy abban Jurini, Görög és Zlamál tisztelendő urak szives közreműködésükkel, a miért ezúttal Nagyságodnak és nevezett uraknak hálás köszönetemet nyilvánítom, gyűjteményem, melynek becse és használhatósága napról napra emelkedik, ritka régi szomorújelentésekkel is gyarapodott; jelenleg 19,500 példánynyal bírok (a duplumokat nem számítva). Ily lelkes ügybarátok segélyével 4-5 év alatt százezerre is felvihetem azok számát. Kérem továbbra is kedves Nagyságodnak szives segélyét és figyelmét [...]."

Ms 796 / 229
BEKE ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1886. decz. 13. (3782/153.)

„Igen tisztelt Nagyságos Ur!

A kegyesen hozzám küldött 58 db szomorújelentést megkaptam és köszönetem nyilvánítása mellett bekebeleztem; legujabban gyűjteményem a bold. Pauler Tivadar Ő Excell. 1576 darabból álló parteival szaporodott, most már páratlan ezen 42 ezerből álló collectió! [...]
Küldöm a M. irók Névtára első ivét; ez ugyan kissé összezsugorodik, de az akadémia nem akar 8 kötetre valót áldozni, lesz tehát 4 kötet, de ez aztán nélkülözhetetlen kézikönyv lesz minden magán- és nyilvános könyvtárban.
Boldog ünnepeket kívánva, magamat nagyrabecsült Kegyeibe ajánlva maradtam
Nagyságodnak

kész szolgája
Szinnyei József

Nagyságos és Főtisztelendő
Beke Antal kanonok urnak Gyula-Fehérvár-ott"

Ms 796 / 230
BEKE ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1886.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 231
BÉKEFFY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1875. aug. 23. (1874/39.)

„[...] 1846/47-ben Győrött jártam az akademiára és Békeffy György [a címzett a fia!] *ügyvéd urnál voltam szálláson, ez igen kedves családnak én sok kellemes napot köszönhetek, de még azt is hogy most „Szinnyei"-nek és nem másnak hívnak, erre B. ur figyelmeztetett legelőször [...]. A küldött forradalmi nyomtatványok egytől egyig igen érdekesek és csak egyet ismertem közülök a komáromi capitulationalis pontokat, mert én is ott voltam, [...] ha környezetében hasonló emlékeket, úgy azon két évben nyomatott könyvet vagy füzetet felfedezne és megszerezné számomra, nagy örömet okozna nekem általok; ez ügyben szives közreműködését felkérve, viszontszolgálatomat pedig felajánlván, várom szíves sorait [...].*

Békeffy Jenő urnak Nezsider
[Sz. náluk lakott!]
Moson megyében
Győrben"

Ms 796 / 232
BÉKEFFY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1875. szept. 1. (1878/37.)

„[...] Jól esik olykor visszaemlékezni az elmult gyermek- és ifjú korra, a rákövetkező izgalmas évekre, hol én is tevékeny részt vettem, azután a sors szeszélye által ide-oda hányattatásomra [...] végre a csendes otthonra, hol szerető család vesz körűl; [...] ide mellékelem arczképemet [...] ha édes atyja és mamája mégse ismernének a régi izgága fiúra, megemlítheti hogy akkor „Ferber" volt a nevem és Beőthy Zsigm. a tutorom, Komáromból kerültem Győrré [...]. A küldött nyomtatványokat a Hon aug. 24. számában közöltem, igen érdekesek [...]. Gyűjtök [...] minden nyomtatványt a mi 1848/9-ben megjelent hazánkban, vagy azután is bárhol, ha ez szabadságharczunkra vonatkozik, legyen az osztrák, német, tót, egyes lap vagy könyv, kép vagy egyéb ily ereklye, még ha Bécsben jelent volna is meg, miután ezen város is sokban összefügg a mi küzdelmeinkkel. Kérem szeretettel, ha éppen ilyesmi akadna kezébe és nélkülözheti, küldje el, hasznos szolgálatot teend vele szabadságharczunk történetének megirása körül. A propos ott Németovárott jelent volna meg 1848-ban egy német hirlap vagy folyóirat, czimére nem emlékezem „Lucifer vagy „Satan" ilyenféle, nem létezik az már sehol?"

Ms 796 / 233
BÉKEFFY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1877. márcz. 31. (2034/20.)

„[...] Az érdekes forradalmi dolgokat igen köszönöm, nagyrészben beváltak gyüjteményembe. Most állítom össze az 1848-49-diki magyar lapok kimutatását, mely a „Magyar Könyv-Szemle" májusi füzetében fog megjelenni. Gyűjteményem leggazdagabb a „Kossuth Hirlapjá"-t és a „Közlöny"-t illetőleg, de a többire nézve igen szegény, így a győri „Hazánk"-ból csak egy számom van, a „Komáromi Értesítő"-ből alig néhány szám, „Márczius Tizenötödike" márcz. és apr. számait nem birom, a győri „Der grosse Pfaffenzwicher" két számát, ugy a magyar-óvári „Der emanzipirte Satanas" tizenkét számát soha sem láttam, így vagyok a többi ephemer lapokkal is, pedig ezekről is szeretnék írni, ha azon a tájon léteznének ilyenek, szivesen küldenék cserében a Közlöny és Kossuth Hirlap-jából ez utóbbiból csak a 149-dik szám hiányzik [...]."

Ms 796 / 234
BÉKEFFY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. okt. 25. (2656/281.)

„Kedves Öcsém Uram!

A napokban kezembe került egy 1849-ki nyomtatvány, melyet a rájegyzett név szerint Öntől kaptam még 1875-ben; [...] mi azóta egymással szellemileg se találkoztunk, pedig [...] hálával emlékszem szüleire kiknél kosztban voltam [...]. Én [...] irodalmi és könyvtári működésemen kívül itt élem a fővárosban egyformán napjaimat; két fiam el van helyezve az idősbik a muzeumi könyvtárnál, ki Finországból hozott feleséget, már unokám is van; másik az első hazai takarékpénztárnál hivatalnok, 3-dik az első elemi osztályba jár [...]. Legujabban a szinészetre vonatkozó nyomtatványokat is gyűjtöm, szinházi emlékkönyvecskéket, szinlapokat (ebből van 7000), verseket, mert a hazai szinészet történetével foglalkozom; továbbá családtörténeti életrajzi és statisztikai szempontból gyűjtöm a gyászjelentéseket (parteczedulákat) van már 18,500 darab. Ezen gyűjteményem azonban csak úgy lehet teljes és hasznos, ha minél több jó emberem segédkezet nyújt és gyűjtenek számomra. Ön kedves Öcsém már régen megértette működésem hasznosságát és szives volt azt küldeményeivel elősegítteni, kérem jelenben is sziveskedjék körében ezen eszmét terjeszteni és lepjen meg mielőbb egy csomaggal, igen megörvendeztetne! A gyűjtést minden válogatás nélkül tegye; van minden családnál egy-két példány szinlap és parteczédula czéltalanul félretéve, nálam pedig az közérdekűvé válik.

Tek. Békeffy Jenő urnak Nezsideren"

Ms 796 / 235
BÉKESSI MÁRK-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 236
BÉKESSY PÉTER-nek írt levél

Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 237
BÉKÉSI GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 238-239
BÉKÉSSY KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 240
BELÁNYI TIVADAR-nak írt levél
Budapest, 1890. jun. 11. (4381/180.)

„A Magyar Irók Élete és Munkái számára sziveskedjék életrajzát és munkáinak (czikkeinek is) jegyzékét hozzám beküldeni; mert én nem egyedül az önálló munkát (esetleg füzetet) írt egyéneket tartom iróknak, de azokat is, kik czikkeikkel némi figyelmet keltettek.
Tekintetes
Belányi Tivadar urnak
képezdei tanár Csáktornyán"

Ms 796 / 241
BÉLAY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 242
BÉLDI IZOR-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 243-244
BELHÁZY EMIL-nek írt levél

Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 245
BELICZAY ELEK-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 246
BELICZA JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 247
BELEZNAY ÁRPÁD-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 248
BELEZNAY LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1890. nov. 8. (4552/351.)

„Tisztelt Uram!

Igen sajnálom, hogy fölhívásomat mellőzve, holmi mende-mondákra hallgatott és nem nézte meg munkámat, mely a m. t. akadémia támogatásával jelenik meg és oly munka akar lenni, melyben a kutató minden irodalommal foglalkozó egyénről (az egészen jelentékteleneket ide nem értve) tájékozást nyerhet; szóval hasznos kézikönyv s az 5-ik füzet végén lévő Belleciusig 1372 életrajzot foglal magában. Miután hirdetve találtam egy verskötetének megjelenését, tehát tudva azt, hogy évekig verselt, Ön nevét és irod. működését is fölvettem, természetesen úgy a hogyan tudtam. Miután Pótlékkötet is lesz, abban majd a hiányt kipótolhatjuk.
Isten Önnel!

Tisztelettel

Szinnyei József

Tekintetes Beleznay László urnak
kir. közjegyzősegéd
Jászberény"

Ms 796 / 249
BELEZNAY LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 250
BELEZNAY PÁL-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 251
BELKY JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 252
BALLAGH ALADÁR-nak írt levél
Budapest, 1889.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 253
BELOHORSZKY JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

„[...] a M. Athenásból írtam meg az életrajzot [...]."

Ms 796 / 254
BÉM JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 255
BENCSIK JÁNOS-nak írt levél

Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 256
BENDEKOVIH ADOLF-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 257
BENDTNER JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 258
BENEDEK ELEK-nek írt levél
Budapest, 1890. okt. 22. (4523/322.)

„A hirlapirodalmi kimutatásom csak 1886-ban jelent meg, külön-nyomatban; az ideit átvették a Könyvkereskedők által ez évben 1890-re kiadott Magyar-Könyészet végén [...].
Benedek Elek urnak országgyűlési képviselő Budapest VII. Erzsébet körút 12."

Ms 796 / 259
BENEDEK JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 260
BENEDEK LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 261-262
BENEDEK SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 263
BENEDIKTY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 264
BENES JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 265
BENICZKY ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 266-267
BENICZKY BAJZA LENKÉ-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 268-269
BENICZKY KULIFFAY IRMÁ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 270
BENICZKY FERENCNÉ-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 271
BENKHARD JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 272
BENKÓ IMRÉ-nek írt levél
Budapest, 1889. febr. 26. (4100/12.)

„Különösen tisztelt Tanár Ur!

Szilágyi Sándor igazgató ur szivességéből értesültem, hogy T. Tanár ur birtokában néhány régibb mult századi szomorújelentés van, melyeket a tudomány érdekében kegyeskedjék fölajánlani. Bátorkodom ezen kegyességét nagy gyűjteményem számára mely 50,000 ily gyászjelentésből áll igénybe venni és alázattal esedezni, kegyeskedjék azokat részemre átengedni; ez által itt a fővárosban hasznossá válnak azok és én részint a Nemzetségi Zsebkönyv, részint az Irók Névtára és más hasonló munkához igen jól fel fogom használni; szivességeért pedig mindenkor hálás fogok lenni. Kérésem megujítása mellett maradtam kiváló tisztelettel
Tekintetes Tanár urnak

Kész szolgája
Szinnyei József

Egyetemi Könyvtár
Tekintetes
Benkó Imre urnak
főgymnasiumi tanár Nagy-Kőrös"

Ms 796 / 273
BENKÓ IMRÉ-nek írt levél
Budapest, 1889. márcz. 1. (4102/14.)

„Igen tisztelt Tanár Ur!

Fogadja leghálásabb köszönetemet a küldött mult századi négy szomorújelentésért, melyek gyűjteményem kiváló diszét teszik, mert ezek a legritkábbak; van ugyan több e korból, de kevés a magyar nyelvű. Ilyen gr. Károlyi Sándoré (irott). Az első nyomtatott 1749-ből való Kutnár győri apáczáé német szövegű, tenyérnyi nagyságú; irott 1624-ből az Erdődy családból valóé; egy nyomtatott van ugyan 1633-ból „Joannis D. Keservi" gyulafehérvári ref. püspöké, de ez latin [...]. Ha tisztelhetem T. Tanár urat szállásomon, szivesen kitárom és magyarázom kincseimet [...].
Tek. Benkó Imre urnak ref. főiskolai tanár Nagy-Kőrös"

Ms 796 / 274
BENKÓ IMRÉ-nek írt levél

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 275
BENKÓ IMRÉ-nek írt levél
Budapest, 1891. nov. 30. (4912/302.)

„Igen tisztelt Tanár Ur!

Szilágyi Sándor ur, nekem jó emberem és volt igazgatóm, átadta az Ön becses levelét, mely még 1889. jan. 29. kelt, de irományaim közt eltévedt és csak most akadtam reá; miért is bocsánatot kérek, hogy az abban írt régi szomorújelentéseket ily későn bár, de igen szépen kérem gyűjteményem számára, mely ez idő szerint az 56 ezer példányt meghaladta; a Magyar Nemzetségi Zsebkönyvnél már is nagy hasznukat vettem és most is jól használom; a tudomány érdekében kérem tehát T. Tanár Urat kegyeskedjék nekem azokat átengedni, szivesen nyújtok értük viszontszolgálatot és kiváló tisztelettel maradtam

Kész szolgája
Szinnyei József
a múzeumi hírlapkönyvtár őre

N. Múzeum
Tekintetes
Benkó Imre urnak
főgymnasiumi tanár Nagy-Kőrös”

Ms 796 / 276
BENKÓ IMRÉ-nek írt levél
Budapest, 1891.

[köszönőlevél gyászjelentésekért]

Ms 796 / 277
BENKOVITS ERNŐ-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 278-279
BENKŐ HENRIK-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 280
BENKŐ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. jul. 8. (4017/130.)

„Kedves Tanár Ur!

Fogadja legőszintébb köszönetemet szives közbenjárásáért a küldött szomorújelentéseket illetve; valóban kellemesen lepett meg a Mélyen tisztelt Özv. Báró Bánffy Albertné – Esterházy Ágnes grófnő kegyessége, melylyel gyűjteményemről megemlékezni méltóztatott; jelentse Ő Méltóságának legalázatosabb köszönetemet. Most is meggyőződtem arról, hogy a nők sokkal több érzékkel bírnak a nemes czél támogatására s hazai törekvések gyámolítására; én se boldogultam volna nehéz munkámban, ha egyedül a férfiak segélyére támaszkodom. 50 ezer szomorújelentésem van, ehhez százezeret kellett összegyűjtenem és csak így írhattam meg a Nemzetségi Zsebkönyv genealogiai részét, nem oly jól ugyan, mint óhajtottam, de sokkal jobban, mint azt a gothai 40-50 év óta [...]. Sajnos, hogy a gyűjtésre csak 8 év előtt gondoltam és így a régiekben, értem az 50-60-as év előttieket, még igen szegény vagyok, de bírom Kedves Tanár Ur igéretét, hogy a hol épen ily szomorú- és örvendetes egybekelési jelentéseket talál, mint fölöslegeseket, összegyűjti számomra! A Báró Ur Ő Méltósága szivességéből nálam levő Kossuth levelei iránt már írtam Kossuthnak Turinba, hogy tőle a közlésre való engedelmet kieszközöljem. Várom válaszát. – A Deák-levelek kikölcsönzése végett az egyetemi könyvtár útján kérelmeztünk; igen kivánatos, hogy azok se hiányozzanak a teljes gyűjteményből. Sziveskedjék ez ügyben is Ő Méltóságánál közbenjárni [...].

Tek. Benkő József tanár urnak Görcsönben”

Ms 796 / 281
BENKŐ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. aug. 8. (4036/149.)

„[...] én a legnagyobb figyelemmel és gyengédséggel jártam el mind a tulajdonos báró ur, mind Kossuth nagy hazánk fia iránt [...]. Megkérdeztem őt előbb és válasza előtt meghajoltam. [...] arra kérem T. Tanár Urat, nyugtassa meg br. Wesselényi Miklós urat arról, hogy miután minden a legkorrektebbül történt; Kossuth is, kinek szintén megküldöm a Bud. Hirlapot levél kiséretében, a mint eddig is tisztelettel szeretettel viseltetett a család iránt, eljárásom után se leend oka véleményét megváltoztatni.
A lapok pedig bár mit közöltek, de az köztudomású azokból is, hogy előbb Kossuth engedélye kéretett ki, nem hozhattak semmi sértőt a nemes családról [...].
A küldött szomorújelentéseket nagy köszönettel vettem és a téli holnapokban azokat gyűjteményem számára lemásolván, hálás köszönetem mellett visszaküldöm.

Benkő József tanár urnak Horitniczán”

Ms 796 / 282
BENKŐ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888.

[a levél tárgya: Kossuth levele]

Ms 796 / 283
BENKŐ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. nov. 29. (4077/190.)

„Igen tisztelt Tanár Ur!

Még a mult hó 12. kelt szives levelére csak most válaszolhatok, szembajom miatt, t. i. az orvos még két hónapra az irás és olvasástól eltiltott [...].”

Ms 796 / 284
BENKŐ KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 285
BÉNYEI GÁBOR-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 286
BÉNYEI ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 287
BENYÓ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 288
BEÖTHY ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1873. aug. 11. (1716/49.)

„Kedves Zsigám!

Személyesen akartalak felkérni, de már akkor elutaztál volt s így levélben írom meg kívánságom s alázatos kérésemet. [...] hivatalosan is értesültem az előtted tudva levő örökség felől [...]. Arra

kérlek kedves Zsigám, hogy talán személyes közbenjárásod – s befolyásodat vetnéd a latba, így [...] a bankot kielégíthetném s nyugodtabban nézhetnék a jövő elé. Ismételten kérem szives közbenjárásodat. Pest-Budán a rokoni kis kör jól érzi magát és tiszteli az ő büszkeségét! Rokoni szeretettel ölel: öcséd Józsi

Beöthy Zsigmond urnak
a m. kir. legfőbb ítélőszék bírájának
Komáromban"

Ms 796 / 289
BEÖTHY ZSIGMOND-nak írt levél

[magánlevél]

Ms 796 / 290
BEÖTHY ZSIGMOND-nak írt levél

[gratuláció és jókívánság]

Ms 796 / 291
BEÖTHY ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1888. decz. 31. (4087/200.)

[új évi jókívánság.]

„Szerettem volna körötökben lenni, de már én oly szárnyaszegett madár vagyok, ki szeretne ugyan elrepülni, de ha nem lehet. Fölesküdtem a Muzeum kötelékébe; azon csekély szabadságomat is a mi volt, elvették; itt ülöm ki a hivatalos órákat hűségesen [...].

Ölel szerető öcséd

Szinnyei"

Ms 796 / 292
BEÖTHY ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1889. decz. 31.

[új évi jókívánság.]

Ms 796 / 293
BEÖTHY ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1890. márcz. 29. (4292/91.)

„A jubiláris emlékeztetőt elhelyeztem, Acsády és mások tanácsára, kőnyomatos lap útján, mert így minden lap átvette, de ha egy-kettőnek adtam volna, talán egyik előbb közli s akkor a többi pár szóval említette volna azt meg."

Ms 796 / 294
BEÖTHY ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1891. febr. 16. (4653/43.)

„Kedves Zsigám!

Fogadd születésed napján tőlem és családom részéről is, azon rokoni szeretetet, melyel iránted mindig viseltettünk [...].

Ölel Józsid"

Ms 796 / 295
BEÖTHY ZSOLT-nak írt levél
Budapest, 1877.

[magán jellegű távirat]

Ms 796 / 296
BEÖTHY ZSOLT-nak írt levél
Budapest, 1880. márcz. 27.

„Kedves Zsolt!

Megbízásaidban eljártam. Vámbéry a czikket megigérte de csak a második füzetbe, különben veled is akar beszélni. Csiky minden áron írni fog már az első füzet számára [...]. Szilágyi igéri a czikket [...]. Nem ártana Jókaival is beszélni, azután Ágaival, Eötvös Károlylyal, Kazással, Lankával, Balázs Sándorral és többekkel, de előbb jóváhagyásodat várom. Vadnayval később szóllok. Peteleinek is írni fogok. Herman Ottóval is beszélek [...].
Somogyi még múlt szombaton tőlem kérdezte a vacsoránál „Igaz-e hogy B. Zsolt új képes lapot indított meg máj. 1-jén és a Magyarország és Nagyvilág megszűnik?"
„Ma voltam fönn Budán Szász Károlynál Józsi stipendiuma végett és íme, valamiért haragudott, talán mert az ujságok írtak Józsiról? Szóval az igérteket is kétségbe vonta [...]. Igaz a mondás: szegény embernek még a szerencséje is szegény! [...] Bocsáss meg! Igen rosz kedvem van, bezárom levelemet és neked minden jót kíván szerető bátyád

Szinnyei József

Z. Beöthy Italia Venezia"

Ms 796 / 297
BEÖTHY ZSOLT-nak írt levél
Budapest, 1880. ápr. 10. (2221/34.)

„[...] Xantus fog adni czikket és képeket hozzá [...].
Józsi apr. 1-jén ezt írja: „[...] Az esküvő május elején lesz [...] mindjárt az esküvő napján hazaindulunk [...].”

Ms 796 / 298
BEÖTHY ZSOLT-nak írt levél

[magán jellegű távirat]

Ms 796 / 299
BEÖTHY ZSOLT-nak írt levél
Róma(?), (2279/31.)

„[...] Róma egy irtózatos kőhalmaz a piszkos Tiberissel de corso nélkül, az angyalvár nagy téglavető [...]. Nápolyból egyenest Pisaba vagy Livorszoba megyek de 1-ső májusig Velenczében maradok, akkor telik le a szabadságom.”

Ms 796 / 300
BEÖTHY ZSOLT-nak írt levél

[magán jellegű távirat]

Ms 796 / 301
BEÖTHY ZSOLT-nak írt levél
Budapest, 1886. jul. 28. (3714/85.)

„[...] a kecskeméti homokon töltöttem öt napot [...].
[...] Most nyomatom az Írók Névtárának első ívét és írnom kell a Hazánk szeptemberi füzetére naplómat. Legujabban a Komáromi Lapokban megjelent „Egy polgártemetés 1835-ben” czikkem, melyet X kötés alatt küldök. Józsi kinevezése a tegnapi hivatalos lapban jelent meg [...].”

Ms 796 / 302
BEÖTHY ZSOLT-nak írt levél
Budapest, 1887. aug. 21. (3881/87.)

„Kedves Öcsém Zsolt!

Bármint szeretném társaságodat élvezni, nem tehetem. Messze idegen országba, járatlan utakon, se erőm, se tehetségem; aztán több is van előttem; még az idén alig utaztam – hivatalosan. Most voltam ugyan Kolozsvárt; onnan hazahozván családomat pár napot Debreczenben töltöttünk; holnapután Nagyváradra, aztán Szalontára s Békésbe utazom; [...]. Szeptemberben Dunántulra megyek; akkor együtt utazhatunk Komáromba.
Sok szépet láttam, Vajda-Hunyad fölér a Markus-térrel [...]. Nem aludtam hétszámra, mert többnyire éjjel utaztunk, nappal gyalogoltunk [...]. Voltam Ujhelyben is, ott tejben vajban fürösztöttek meg tokajiban, de kellett is azután a pihenés! [...]

Szeretettel ölel bátyád Szinnyei

Z. von Beöthy Universität Professor
Judendorf bei Graz"

Ms 796 / 303
BEÖTHY ZSOLT-nak írt levél
Budapest, 1888. febr. 14. (3961/24.)

„Kedves Zsoltom!

[...] Mennyi a Kisfaludy-Társaság vagyona? és a mult évben mennyit adott ki irodalmi célokra? Tudasd velem kérlek, mert én nem leszek az oka, ha csillag alatt kell megjegyeznem, hogy nem nyertem adatokat.

Ölel szerető bátyád Szinnyei

Nagys. B. Zsolt urnak
a Kisfaludy-Társaság főtitkárának
Akadémia-palota"

Ms 796 / 304
BEÖTHY ZSOLT-nak írt levél
Budapest, 1888. aug. 25. (4039/152.)

„Kedves Öcsém és barátom!

[...] Jakab Ödön szinművét kell megnéznünk és minden róla szóló partét kell Dévára küldenem. Most pedig nyaralunk ám igazán! [...]

Csókol hű utitársad
az öreg ur

Nagys. Beöthy Zsolt urnak
egyetemi r. tanár Komáromban
Méltóságos B. Zsigmond urnál"

Ms 796 / 305
BEÖTHY ZSOLT-nak írt levél
Budapest, 1889. jul. 27. (4152/64.)

„1. A szombati társaságot Szarvas elutaztával föl akartuk oszlatni, mi tehát elhatároztuk, hogy ezentúl kétszer szerdán és szombaton jövünk össze.

2. Mult szombaton Klamarik, Schmidt, Wolf, egy szolnoki tanár voltunk jelen.

3. Mult szerdán Klamarik, Schmidt és én [...].

5. A budai keddi társaság virágzik, mult kedden voltunk vagy 16-an (Herznél kugliztunk és a Zöldfánál vacsoráltunk!) [...]

19. Ballagi Aladár miután r. tanárrá kinevezték Angolországba akart utazni.

20. Ballagi Géza [...] a székfoglalóját írja.

23. Borovszky meggyógyult, elfoglalta hivatalát.

24. Vas Bertalan Horvát Istvánhoz gyűjti az anyagát a Muzeumban.

25. Fraknói Ostendche (?) van. (Nem közlendő a lapokkal.)

26. Károlyi Árpád aug. elején Svédországba utazik Fraknóival.

27. Majláth aug. 10. utazik Párison át Londonba.

29. Hampel Bosniából megérkezett.

30. Hampelné örvendetes eseménynek néz elé.

31. Strobelnak az anyja meghalt.

32. Váradi Gábor nem fog felolvasni.

33. Thallóczy Bosniában van.

34. Zsilinszky Mihály miniszteri tanácsos lesz.

37. Barna nálunk volt a Muzeumban borzasztó állapotban sinylik szegény.

40. A villamos vasuton az egyetem térről ide-oda szalad a vonat, holnap átadják a forgalomnak.

47. Váczy, Erdélyi Pali itt nyaralnak a Muzeumban.

50. Vajda Jánost is itt láttam a legnagyobb hőségben az elmaradhatlan felöltővel a karján.

51. Wenzel Gusztáv is itt sanyarog a Muzeumban poros iratokkal vesződve. Ezért öregedett meg a tudományban?

52. A Timár-ház IV. folytatását elküldtem jul. elején, de a szerkesztőség kézirat-túltengésben szenved, tehát ezentúl a folytatást czikkem megjelenése után két hónappal küldöm. Így alszik el ez is!

53. Az Irók életrajza halad Borosss-oknál vagyok; lehet már 2600-on felül kész életrajz.

54. [...] Koncz Józsi [...] Marosvásárhelyről [...] Isten áldását kéri reám és jelenti sajnálatát, hogy nem megyek vele a Tört. kirándulásra.

57. Gyászjelentés-gyűjteményem 51.940-re megy már.

67. Budenz a naphegyen ugor-várában nyaral [...].

68. Szily K. B. Füredről visszaérkezett [...].

73. Tomits Kossuth anyja és nővéreitől mutatott leveleket a 40-es évekből a Farkas-féle hagyatékból, hol több is van.

74. Abel a bányavárosokban van.

75. Muzeumi értekezlet volt, legnevezetesb pontja a hivatalos- és magán szemét és mikor kell kihordani.

76. Radisicsot a miniszterium küldte ki Párisba (de nem szabad azt hivatalosnak tekinteni.)

77. Peregrény János Németországba utazott a képtárak administratiojának tanulmányozására.
75. Czobor megy Marmarosba a Tört. Társulattal.
79. Szendreynek fia született. Franklin által nyomatott tudósítást küldött szét.
81. Csánky megjött Eszergomból.
82. Láng Lajos d. u. 8-ig dolgozik a miniszteriumban.
83. Dr. Máté Sándor a hírlapok szerint Szilágyi távollétében vezeti az egyetemi könyvtárt.
86. A műegyetem óramutatóját leszedik, az óra míg az assistens nyaral, szünetel.
87. A Kultuszminiszterium aug. elején hurczolkodik; Klamarik nov. 1-től pesti lakos lesz.
89. Pulszky muz. ig. neje Pápán nyaral, az öreg minden szombaton meglátogatja, aug. elején haza hozza s aug. közepén ő Párisba megy.
91. Pulszky Károly itt van, csinálja a katalogust.
92. Schwarcz Gyula a P. Hirlapban czikkezik a görög nyelv mellett.
.
.
.

No kell még több? Isten veled!

Wohlgboran *Ölel szerető bátyád*
Z. von Beöthy *Szinnyei*
Universität Professor
in Karlsbad
(Böhmen)"

Ms 796 / 306
BEÖTHY ZSOLT-nak írt levél
Budapest, 1889. aug. 4. (4155/67.)

„Kedves Zsolt!

Tehát a százegy ujdonság nem tette meg a kivánt hatást, azért nem is küldök többet, pedig 32 már készen van; [...] ma este utazunk Kolozsvárra mérsékelt jegygyel az I. helyen! Azért aug. 20. körűl mégis elmegyek Komáromba, sőt szept. 4-én is; [...].

Ölel szerető bátyád

B. Zsolt Karlsbad *Sziny-*
nyei"

Ms 796 / 307
BEÖTHY ZSOLT-nak írt levél
Budapest, 1889. aug. 21. (4158/70.)

„[...] Szombaton reggel utazom Komáromba [...].
B. Zsolt Komárom"

Ms 796 / 308
BEÖTHY ZSOLT-nak írt levél
Budapest, 1890. jul. 11. (4422/221.)

„Kedves Öcsém!

Az útlevelet kieszközöltem, de nem vihetem magammal, mert kedélyem nincsen most szép tájak szemlélésére hangolva; akkor nyugodt lélek és vidám kedély kell. [...] julius közepén Kolozsvárra utazunk. Ez lesz az összes mulatságom [...]. Az utlevélre kiadtam: a belügyminiszteriumban 4 frt a franczia consulátusnál 4 f 65 krt.

Ölel benneteket
szerető bátyád
Szinnyei"

Ms 796 / 309
BEÖTHY ZSOLT-nak írt levél
Kolozsvár, 1890. aug. 2. (4454/253.)

„[...] Erődy megy esküdni, Széchy kinevezése bizonyos, de nem győzi kivárni [...]. Hegedűs ki most helyi rector alig várja hogy átadhassa a rectori hivatalt [...] megy a hegyek közé [...] Józsiék várják itthon anyósékat, ki [...] ismét eljő félévre. Mi pedig Ferkóval együtt a jövő héten megyünk vissza, hogy az édes nyugalmat élvezhessük és a negyedik füzetet, a mit szép csendesen elvégeztem juliusban megsürgessem a nyomdában; aztán Komáromba megyünk 10 v. 11-kén [...] aztán Fehérvárra.

Ölel szerető bátyád
Szinnyei"

Ms 796 / 310
BEÖTHY ZSOLT-nak írt levél
Budapest, 1891. jul. 6. (4799/189.)

„[...] dolgozom, még pedig jeles eredménynyel; az utolsó füzet óta 5000 partéval elbántam és 2300-al szaporítottam gyűjteményemet; a C. betűs életrajzokat bevégeztem és a D-ből 150-et megírtam. Mr. Z. de Beöthy London"

Ms 796 / 311
BEÖTHY ZSOLT-nak írt levél
Kassa, 1891. jul. 16. (4810/200.)

„[...] Petzet kinevezték; Erdélyi Pali Sárospatakra akar menni tanárnak [...].

Z. v. Beöthy Univ. Prof. Tübingen"

Ms 796 / 312
BEÖTHY ZSOLT-nak írt levél
Kolozsvár, 1891. aug. 14. (4817/207.)

„Kedves Zsoltom!

[...] becses leveledet megkaptam; az abban írt magasztalásod csak olyan, mintha megdicsértél volna akkor, midőn bogazsiádra felügyeltem és kézitáskád elveszett; most se érdemelem azt meg; talán akkor ha munkámat bevégezem és valóban Komáromba megyek nyugalomba, csak ezen utolsó tettem lesz igazán dicséretre méltó [...].
Otmár visszaérkezett az Adriai tengerről, most írja uti élményeit a P. Naplóba [...].
U. i.: 24-én talán már Komároma utazom Ferkóval.
Mr. Z. de Beöthy Venezia (Italien)"

Ms 796 / 313
BERCZELLY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 314
BERCZIK ÁRPÁD-nak írt levél
Budapest, 1876.

[a *Pester Telegraf* c. lapról kér információt]

Ms 796 / 315
BERCZIK ÁRPÁD-nak írt levél
Budapest, 1881. jan. 11.

„Különösen tisztelt Nagyságos Ur!

Becses felhívására igen szivesen szolgálnék ez idei hírlapjegyzékemmel, de az csak akkor válik használhatóvá, ha minden egyes megjelenő hírlapot láttam, ekkor pedig már a „Vasárnapi Ujság"-ban is megjelenik ezen jegyzék, úgy február elején. Egy példánynyal majd szivesen szolgálok.

Kiváló tisztelettel
Nagyságodnak
Nagyságos *kész szolgája*

Berczik Árpád *Szinnyei József*
osztálytanácsos urnak Budapesten"

Ms 796 / 316
BORBÉLY SÁMUEL-nek írt levél
Budapest, 1887. ápr. 17. (3834/40.)

„Kedves Igazgató Ur!

Hálás köszönettel vettem a küldött nagy csomag szomorújelentést és becses önéletrajzát. Kereszt kötés (x) alatt 10 blanquettát küldök, kérem terjessze, mert még nagy a hiány. A mi a régi s ujabb hirlapokat illeti, nagy köszönettel vennők, ha azok rövid jegyzékét megkaphatnók, elég ha a czim évszám és lapszám (ha a példány csonka) jegyeztetik fel. Irtam a Fővárosi Lapokban egy kis „Könyvtári emlékek"-et, april elején jelent meg 7-8-kán? Olvassa el. Azt hiszem tanulságos a könyvek pusztulására nézve. Szives igéretét a szomorujelentéseket illetőleg, előre is köszönöm és kérem gyarapítsa 44 ezer példányból álló szomorújelentés gyűjteményemet ezentúl is [..].
Nagyságos
Borbély Sámuel urnak
m. kir. állami tanító-képezdei igazgatónak Székely-Keresztúr"

Ms 796 / 317
BOR KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 318-319
BIELEK MIKSÁ-nak írt levél
Budapest, 1890-1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 320
BIERBAUER LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1878.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 321-323
BIERBRUMMER GUSZTÁV-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 324
BIERMANN MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 325
BIERNATEK EDE JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 326
BIGNIO ERZSÉBET-nek írt levél
Budapest, 1891. jan. 11. (4618/8.)

„Tisztelt Nagysád!

Igen jó gondolat volt Öntől, hogy vállalatomról megemlékezett és azt becses életrajzával és irodalmi működése jegyzékével gazdagítani méltóztatik; épen most írom gr. Bethlen Kata életrajzát, eddig is már legalább 30-40 nő író került 1731 név közé a munkámba s így igen szép társaságban lesz Nagysád; [...].
Bignio Erzsike k. a. úrnő Ő Nagyságának Budapest"

Ms 796 / 327
BIHAR FERENC-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 328-329
BIHARI MÓR-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 330
BIKI KÁROLY-nak írt levél

Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 331
BILLMANN MÁRTON-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 332
BIRLY ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 333
BIRÓ PÁL-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 334
BIRÓ VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 335
BIZONFY FERENC-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 336-337
BLAU LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 338

BLEUER MÓR-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 339
BLOCH HENRIK-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 340
BLUM JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 341
BOBICS KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 342
BOCSKOR MIHÁLYNÉ-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 343
BOD LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 344
BOD PÉTER-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 345
BODA VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 346
BODNÁR GÁSPÁR-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 347
BODNÁR GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1876. szept. 26. (1953/52.)

„Tekintetes tanár ur!

[...] A könyvtárrendezést biztosan és rövid idő alatt kétfélekép lehet eszközölni:

1. *Ha a könyvek úgy cédulláztatnak a mint következnek és ideiglenes sorszámmal láttatnak el; (kis szelet papírra ráiratik a szám és a könyvbe helyeztetik, egy munka egy ugyanazon számot kapja, s ugyanazon szám ironnal a czédula sarkába iratik.) Ha a czédulázás bevégeztetett, a czédulák szakrendbe osztályoztatnak és e szerint helyeztetnek el a könyvek véglegesen; így összekerülnek egy-ugyanazon műnek több kötetei melyek talán más helyen állottak és végleges számokkal láttathatnak el a könyvek; felíratik a jegy és a szám; a későbbi szerzemények egyszerűen sorban az illető szakba besoroztatnak; (a 4 rétű és a 2 rétű könyvek külön számoztatnak és állíttatnak fel).*
2. *Lehet a schémát megállapíttani előlegesen; mennél kevesebb az alosztály, annál könnyebb a könyvek beosztása; az osztályok megállapítása mindenkor a könyvtár minőségétől és annak gyarapításától függ. Ha a könyvtár nem igen terjedelmes, ajánlatos az egyszerű vagy főosztályok vétele, lehet ez 12 v. 24 is. A schéma megállapítása után ezen rendbe rakatnak a könyvek és azután cédulláztatnak; a jegyek és sorszámok ilyenkor véglegesen feirathatnak a könyv-táblájára (belől) és a czédulára. A signatura a munka bevégezte után ragasztatik a könyv sarkára alól.*

Ide csatolom a mi schémánkat (és egy minta czédulát); mi az utóbbi rendezést követtük, mert gyorsabban czélt érünk vele és az E osztályt pár hét alatt elvégezzük (kezdtük pedig a rendezést s ezen osztályt jun. 16-án.). A szakrendbe rakott czédulákat mi lemásoljuk és szerzők szerint helyezzük el, lehet a szakszerint írt czédulákat könyvbe írni s azután rendezni szerzők szerint. A 4r. és 2r.-nél a könyv alakját is kitesszük a czédulán másnál fölösleges.

Jelenleg az 1848/9. nyomtatványokat (könyveket, hírlapokat, proklamatiókat) gyűjtöm ha Tekintetes tanár urnak ilyesmi rendelkezésére áll vagy később előkerülne, sziveskedjék nekem küldeni kérem, én hálás köszönettel veszem [...].

Tek. Bodnár György urnak
gymnasiumi r. tanár Kaposvárott"

Ms 796 / 348
BODNÁR ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 349
BODNÁR JÁNOS-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 350
BODÓ ÁDÁM-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 351
BODÓ ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 352
BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1874. márcz. 8. (1766/11.)

„[...] korántsem feledkeztem meg rólad és gyűjteményedről, mert a halotti czédulák száma 82-re szaporodott fel, még pedig becsesek, mert fele Nagy Iván gyűjteményéből való, ezek rendelkezésedre állnak nálam, vagy ha kívánod el is küldhetem póstán [...].
„Petőfi a magyar irodalomban" czimű bibliographikus munkát állítok össze, minden Petőfire vonatkozó adatot, verseinek jegyzékét sat. időrendben fogom közölni, a források megnevezésével, azaz hogy hol jelentek meg azok; ezen munkálatomnak már is volt annyi eredménye, hogy a Greguss által szerkesztett s már kinyomatott díszkiadás számára négy ismeretlen [...] költeményét

adtam át s a pótlékban megjelenik. Sajnos azonban, hogy könyvtáraink annyira hiányosak, miként az 1849-diki lapokból csak alig van meg valami (Közlöny, Komáromi Lapok, Népbarát csonkán, Respublica, Honvéd kivételével semmi).
Egykor te az 1849-diki lapok jegyzékét küldted meg, talán gyűjteményedben lesznek azon időből lapok is, ha csak egyes számok is, nézd át azokat és a Petőfi költeményeit és prózáit jegyezd ki, de csak a czimet s hol található, a lap czimét, dátumát, számát; korábbiakból a Pesti Divatlap és Nemzetőr 1848 II. felét és Hazánk (Győr) 1847 aug-tól 1848 aug-ig nélkülöztem eddig és nem találom sehol; ezenkívül ha az 1865 év előtti időkből a napi lapokból ha Petőfire vonatkozót feljegyeztél vagy bármi csekélység tudomásodra jutott, kérlek közöld velem, hanem ha lehet 1-2 hét alatt, mert a díszmű megjelenésével az én munkámat is közzé akarom tenni [...].
U. i.: A Népbarátja 1849. évfolyamból hiányzik az 1. 2. 8. 22. 25. számok.
Tek. Bodó Lipót földbirtokos urnak Nagy-Szelezsényben"

Ms 796 / 353
BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1875. aug. 2. (1866/25.)

„[...] most elkészül a pazarfénnyel épített könyvtár, melyre két utazó angol azt mondta "mióta az alexandriai könyvtárt feldulták az arabok, ilyesmit nem látott a világ" s én ezen palotában lakom, tehát elfogsz hozzám látogatni ha Pestre rándulsz s én kalauzod leszek; addig is küldöm az egyik csomag halotti czédulát 31 db-ot míg a másik csomagra ráakadok, te pedig oly jó lész és az 1848/9-ki nyomtatványaidat pár óra alatt átnézed és a mit nekem juttathatsz elküldöd – erre kérlek és mielőbb, hogy én üthessem velök a vasat, míg meleg s idegyűjtsem a többit is másoktól.
Most nyomatom a Repertorium 2-dik kötetét a szedő gyerek várja a correcturát. Isten veled! [...]
barátod
Tek. Bodó Lipót urnak *Szinnyei József*
Nagy-Szelezsényben *egyetemi könyvtárőr*
nem bakter hanem Custos"

Ms 796 / 354
BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1875. szept. 3. (1880/39.)

„[...] mindenekelőtt igen köszönöm a küldött nyomtatványokat, habár nem ujak de hasznavehetők és aug. 31-diki Hon-ban közöltem azok czimeit, egyúttal gyászjelentésekből álló gyűjteményed a közönség figyelmébe ajánlottam; másnap az Egyetértés-Magyarujság is reproducálta a közleményt. [...] az igért gyászleveleket – 83 db – megtaláltam, [...] átveheted [...] aligha van oly gyüjtőd, mint a milyen én vagyok [...]. Állomásomnál fogva már is vice-director vagyok az az a teendők nagyobb része az én vállaimat nyomja, fizetésem 1500 frt, szabad lakás vizfűtéssel, minden 5 évben 100 frt pótlékkal; ha más baj nem ér, valahogy csak megélünk és nyugtalan természetemnél fogva mellesleg is munkálkodom a Repertórium nyomtatásán kívül az 1848/9 év

bibliographiájával [...]. Ne feledd gyűjteményemet és ha alkalmad lesz gyűjts körödben 1848/9-diki könyveket, füzeteket, poclamatiókat, leveleket sat., természetesen a mit te, gyűjteményedben már birsz, mert az egyes példányoktól nem akarlak megfosztani [...].

Bodó Lipót urnak

Nagy-Szelezsényben"

Ms 796 / 355
BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1875. okt. 24. (1892/51.)

„[...] A küldött apróságok nagy örömömre szolgáltak én mint eddig tettem, minden nyomtatványt a mi politikai életünkre és hazánk történelmére szolgálnak kiváló előszeretettel gyűjtök és becsben tartok; nevedet nagyon csuffá tette a Hon, de néhány számmal utóbb kijavíttattam. A sajtóhibák ellen nincs orvosság!
Már két hete hogy a 200 ezer kötetnyi könyvtárt szállíttatom át az új épületbe, ehhez nem kell kommentár [...]. A Repertorium II. kötetét a 26-ig ivig kiszedték, három szedőt kell ellátnom kézirattal [...] az igért 86 darab halotti jelentést ide csatolva küldöm.

Bodó Lipót urnak
Bars megye alispánjának
Nagy-Szelezsényben"

Ms 796 / 356
BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1881. jul. 27. (2301/53.)

„Legujabban a Komáromi szinészet történetével foglalkozom, melynek eleje meg is jelent már a „Komáromi Lapok"-ban; ezen munkálatom körűl sok nehézségre akadok, régi színlapok és sugókönyvek hiánya és életrajzi gyér adataim miatt; azért igen szépen kérlek, legközelebb a „Benke József"-re vonatkozó adatokra levén szükségem, azt hiszem mint miskolczi tanárnak volt gyászjelentése; [...] nézd meg kérlek gyűjteményedben, ha megvan írd le és küld mását, de gyorsan, mert a czikket vasárnap el kell küldenem.
Ezen kívül azután nézd által gyűjteményedet, nagy hálára köteleznél le ha akadnál komáromi színlapokra és sugókönyvekre, és lemásolás végett elküldenéd, rövid használat után visszaküldöm [...].
Bodó Lipót urnak"

Ms 796 / 357
BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1881. aug. 12. (2310/62.)

„Köszönöm a használat végett küldött színészeti nyomtatványokat és kéziratot már is találtam azok közt több használni valot, [...]. Nincsen több?
A Könyv és codex kiállításra nézve megkérdeztem Ráth Györgyöt magát. A kiállításról program is megjelenik, majd küldök egyet [...].”

Ms 796 / 358
BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1882. febr. 18. (2401/26.)

„Most egy komoly szóm van hozzád.
Mult deczember elején fogadtam Szentiványival hogy jelen év decz. 31-ig 20 ezer parteczédulát gyűjtök össze. Mennyire fog sikerülni fogadásom megitélheted abból, hogy jan. 31-ig 3115 vált be gyűjteményembe; a jelen hóban 2488 jött hozzám, mi beosztásra vár, hogy ezekből sok duplum válik ki elgondolhatod, és még ha az eddig följegyzett 162 gyűjtőm igéretére is támaszkodom; már is jó csomó van félretéve számodra is; de azt kérem ki tőled, küld be hozzám a gyászjelentésekből doubletteidet, mint Véghelyi beküldte hozzám 11 kilónyi másodpéldányait, kiválasztás végett; én hűségesen megküldök viszonzásúl ugyanannyit mennyit én választok ki, a többit is visszaküldöm, ezenkívül több fölös példányt nyersz tőlem, hisz egykor meglehetős nyaláb párteczédulát – még pedig érdekeseket – szolgáltattam gyűjteményed számára, hiszen azért nem fogod megvetni kérésemet és ez által is elősegíted – mint másban is tetted – jelen igyekezetemet a mit kedves barátomtól reménylek is.”

Ms 796 / 359
BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1882. márcz. 8. (2417/42.)

„Kedves barátom!

Megkaptam a csomagot, köszönöm szivességedet, ha rá kerül a sor kiválogatom a beválandókat és a többit visszaküldöm mellécsatolva kétszer annyit, mennyit megtartottam, így azt hiszem részedre is előnyös a csere mint Szentiványi systemája. Engem a gyűjtésre és fogadásra (mely azonban csak önkénytes és nem kerül még 10 szivarba sem, jóllehet Szentiványi ur oda igérte egész gyűjteményét ha sikerülni fog 20 ezeret egy év alatt összehoznom) Szentiványi gyűjteménye ösztönzött és hogy megmutassam mikép nem kell 20 év ahhoz, hogy 20 ezeret összegyűjtsünk, de nem is kell fukarkodnunk duplumainkkal és kinlódni az egy dátumú cserével, mint ő teszi gyűjtőivel. Azonban a tapasztalás rávitt a legjobb forrásra, a mit neked is ajánlok; a nyomdákban félre szoktak rakni egy-egy példányt minden parteczédulából, ezeket csak előkell szedni, te pedig tekintélyednél és személyes ismeretségidnél fogva azokat könnyen megszerezheted, kisértsd meg, sok érdekes példány fog előkerülni. Kiváncsi vagyok az eredményre.”

Ms 796 / 360

BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1882. nov. 21. (2691/316.)

„[...] szomorújelentéseidet, ime küldöm a számadással együtt:
Kaptam tőled 172 darabot ebből
visszaküldök 116 darabot
megtartottam 56 példányt; ezekért küldök 125 darabot válogatva.
A fogadást [...] megnyertem, nov. 20-án telt le az év és én már 15-kén birtam 20 ezer külön példányt, ezenkívül van 10 ezer duplumom. A gyűjtést 380 gyűjtőm segítségével folytatom, mert mindinkább meggyőződöm arról, hogy még kevéssel bírok ahhoz, hogy ha keresek, találjak is célomnak megfelelő adatokat. Ez okból egy ajánlattal vagyok bátor nálad is bekopogtatni:
Szeretném ha gyűjteményed gyümölcsözővé tétetnék oly formán, hogy az abban meglevő és nálam hiányzó példányok, beosztva gyűjteményembe, itt a központban használhatók lennének. Meg ne ijedj, mert én nem akarlak megfosztani gyűjteményedtől, sőt inkább azt gyarapítani akarom számban és értékben. Ajánlatom a következő: gyűjteményedet 3 részre osztva, háromízben küldenéd hozzám, természetesen a szállítás költségemen történik az az Te bérmentetlenül küldöd, én bérmentve küldöm vissza; a gyűjteményembe beválókért én kétszerannyit adok neked vissza a nálam levőket szintén rendben visszaküldöm; egy-egy csomagnak feldolgozása 5-6 hét alatt megtörténhetik. Ha oly darabok lennének gyűjteményedben, melyektől családi vagy más okból nem szeretnél megválni, tégy ezekre jegyet, ha nálam hiányoznának is, azokat lemásolom és épen visszaküldöm. Azt hiszem érdekemben és a tudomány érdekében teljesíteni fogod ezen kérésemet."

Ms 796 / 361
BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1886. aug. 3. (3722/93.)

„Most már igazán Nyitrára utazom, még pedig holnap este Pozsonyba, onnan szombaton vagy vasárnap vissza; jövő héten Nyitrára [...]. Ha eljuthatnék hozzád, igen szeretném; láthatnám szinről színre nagynevű gyűjteményedet és ha szives lennél a szomorújelentéseidnek legrégibb példányait (miután időrendben állnak nálad) vagy század jegyzékbe szedni és ezt előbb nekem megküldeni, igen megköszönném, hogy így nálad a hiányzókat lemásolhatnám; elég ha a nevet és halálozási évet írod le."

Ms 796 / 362
BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1886. aug. 9. (3724/95.)

„Köszönöm szives leveledet és a jó fiad által írt jegyzéket; igen sajnálom ezen nagy fáradságot, mert elég lett volna a vezeték név és évszám kis lapra írva [...]. Munkáimból a mennyire összeszedhetem, viszek egyetmást, de nagy művemből „Komárom 1848-49-ben" csak a jövő év elején

küldhetek, akkor készülök el vele. A kiállítási jegyzék nem készült még el, majd gondoskodom erről is."

Ms 796 / 363
BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1886. szept. 30. (3736/107.)

„Mint az ide mellékelt Magyar Irók Névtára 1-ső ivéből is láthatod, igen el voltam foglalva, de azért [...] beváltom szavamat és küldöm a következőket.
.
.
.
5. A hírlapszámok jegyzékét összehasonlítva a mieinkkel, visszaküldöm és a kitörletleneket kérném szívesen tőled a hírlapkönyvtár számára."

Ms 796 / 364
BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1886. nov. 2. (3751/122.)

„[...] sürgetve kérlek munkám végső közleményéhez Ruttkay ezredes életrajzára lenne szükségem, gyászjelentése megvan, de szeretnék 1848 előtti és 1849 utáni élete folyamáról valamit tudni, aztán jellemezd kissé különösen 1848/9-ki természetét szokásait, írd le akkori alakját kinézését. – Másik kérésem a csomagban elküldött jegyzékben kijelölt kék ónnal „kell" lapszámokat szeretném mielőbb a hírlapkönyvtár számára, hogy adományodat Trefort miniszterhez intézett jelentésemben fölemlíthessem [...]."

Ms 796 / 365
BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1886. nov. 12. (3757/128.)

„Kedves barátom!

Igen köszönöm szives ajánlatodat a hírlapokat illetőleg [...] küld föl [...] a Nemzeti Muzeum igazgatóságához, rá írva a csomagra hivatalból portomentes, akkor nem kell érte fizetni [...] bizony ha találhatnék be nem kötött hirlap Pesti Napló vagy más, az volna csak jó, mert egyes számok is hiányoznak, ha pedig teljes évfolyamokat ajánlanál föl a hírlapkönyvtár számára, akkor czimét és évszámot írd föl, majd megírom, melyek hiányoznak nálunk.
Ruttkayra vonatkozólag csak rövid életrajz kellene 1848 előtt és 1849 utáni időből mert f. hó 20-kán már sajtó alá adom a czikket, nem szeretném ha kimaradna, de 2-3 napot késhetek! [...]"

Ms 796 / 366

BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1886. decz. 6. (3774/145.)

„[…] Köszönöm a Ruttkay-féle életrajzot, fölhasználtam belőle a mit lehetett, de a tér parancsolt, azért leírom és visszaküldöm ezt és a mellékelt Doleschall féle levelet […].
A hírlapkönyvtár teljes példányokat is köszönettel fogad, de azon kijelölt számok is pótolnak csonka példányokat, azért, kérlek küld el azokat is és a följánlandó teljes hírlapok jegyzékét! […] Reménylem hogy 10 nap múlva a „Komárom 1848/9-ben" cz. munkámat is megküldhetem […]."

Ms 796 / 367
BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1887. febr. 8. (3802/8.)

„Kedves barátom!

Ha könyvem megnyerte tetszésteket, annak én örülök, mert ez az igazi jutalom. Anyagi hasznom volt-e? Kérded. Semmi! Elég ha 3 évig fáradtam a 36 évig gyűjtött anyag feldolgozásában és Aignert 2 évig kellett kapaczitálnom, hogy a Hazánkat megindítsa, hogy abban közölvén naplómat, külön is lenyomathattuk, kapván 100 példányt honoráriumul = 400 frt. de ezt én (kevés hijával) mind szétosztogatom. Ilyenek a mi irodalmi viszonyaink. Köszönettel visszaküldöm a Ruttkay féle levelet és életrajzot úgy az aláírásokat is! A küldött újságlapokért fogadd köszönetemet […]. A jegyzékedet is visszaküldöm, a ki nem töröltek használhatók, küld el kérlek, rá írván a csomagra Muzeum ügyben portó-mentes […].
Most írom a Magyar Irók Életrajzát (circiter 30,000!) ez lesz a legnagyobb és legbecsesebb munkám […]."

Ms 796 / 368
BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1887. máj. 9. (3845/51.)

„Kedves barátom!

Becses küldeményed megérkezett, bekebeleztetett, a köszönő levél is elment rég, csak én késtem válaszommal; nem csoda, mert a Magyar Irók Életrajzán kívül a Nemzetségi Zsebkönyvet is szerkesztem és a Fővárosi Lapokban ápril elején írtam „Könyvtári Emlékek"-et. Olvastad?
A póstával sok baj van, mert nem ismerik vidéken a szabályt, ha a csomagra rá van írva Muzeumi ügyben portómentes, aláhúzva kékkel vagy vörössel, de becsárt nem kell ráírni, tartoznak ingyen fölvenni […].

Kutatás közben ráakadtam a mult századi Bodó Mátyás criminalistára, majd ha kidolgozom életrajzát [...] elküldöm; eddig az Ambrozyakig haladtam és már van 200 életrajz, ugyanennyi elmarad jelentéktelenségök miatt. – János fiaddal nem találkoztam, de nem is járom se kávéházba, se más nyilvános helyre, mert igen el vagyok foglalva."

Ms 796 / 369
BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1888. máj. 12. (3997/110.)

„Kedves barátom!

F. évi január 1-től se éjjelem se nappalom, mert a Nemzetségi Zsebkönyvnek meg kellett mielőbb jelenni s az íme már megjelent; az I. kötet a főúri családokat foglalja magában 36 íven bekötve 5 frt. Oly könyv ez, mely ritkítja párját és egy magyar könyvtárból se szabadna hiányozni. Ha a Mindenható erőt ad a II. kötetet is [a nemesi családokét] *még a jövő télen elkészítjük. Becses leveledet megkaptam és nem csak a br. Sennyey Pál partéját de még más 246-ot, válogatottakat, küldök ezennel. [...] Józsi fiam rendes egyetemi tanárrá lett kinevezve [...] Kolozsvártt [...]. Küld el kérlek a számomra gyűjtött szomorújelentéseket, mert azoknak igen igen jó hasznokat veszem, uti figura docet! [...]"*

Ms 796 / 370
BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1888. szept. 28. (4064/177.)

„[...] írom erősen a Magyar Irók Életrajzát. – Sokat jártam Erdélyben és másutt, de kevés eredménynyel. – A küldött 83 szomorújelentést köszönöm, ebből is bevált 21, de 50 ezerbe! Most már nehezebben is jönnek, pedig de kellene a még hiányzó, mind az Életrajzokhoz, mind a Nemzetségi Zsebkönyvhöz! Birod-e ezt már? – Azt a kért arczképet, Kigl-félét, kerestem, de nem találtam [...]."

Ms 796 / 371
BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1889. febr. 18. (4220/19.)

„[...] Most már egészen benne vagyok a csávában; jobbra balra czibálnak a Magyar Irók Életrajzáért, majd a publikum, majd a kiadó kéziratért, azért nem csoda ha elhanyagolom levelezéseimet is. Bocsáss meg te is!
A gyászjelentésekre nézve a m. Tudom. Akadémia idei Értesítőjének febr. füzetében (minden akadémikus megkapja) megvan azon névjegyzék, melyből kitudható, melyik akadémikusnak gyászjelentése hiányzik még a T. napjával együtt. Majd megküldetem neked is."

Ms 796 / 372
BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1891. febr. 25. (4671/61.)

„Kedves barátom!

A Magyar írók élete és munkái 8-dik füzetében, mely most van sajtó alatt, Bodó Mátyást mult századi jogtudóst is fölvettem; azonban sajnálattal látom, hogy jegyzeteim közt se születési se halálozási idejére nincsen följegyzésem; ezért fordulok hozzád; talán családi irataidból vagy szóbeli hagyomány után írhatnál életkörülményeiről valamit, azonban a dolog sürgős; kérlek azért, ha lehet 4-5 nap mulva értesíts kérlek az eredményről [...]. Én nagy munkámmal 6-7 évre való szakadatlan foglalkozást szereztem magamnak."

Ms 796 / 373
BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1891. márcz. 25. (4717/107.)

„Kedves barátom!

Köszönöm szives leveledet és a küldött kéziratot, de ez épen három példányban van meg a múzeumban; ezennel visszaküldöm [...]. Családom ismét egy taggal szaporodott t. i. második fiam után egy fiú-unokám született (ez már összesen a 6-ik).
Kedves lányodat egy szivességre kérem, melyet ő jobban elvégez, mint én levéllel, t. i. a két Büttner nővérek életrajzára lenne szükségem, de már 6-10 nap múlva, mert a 9. füzetbe jönnek (a 8-dik ápr. 3-án kerül ki sajtó alól); tudom, hogy barátságban van velök; irodalmi működésüket (mit hova írtak, hírlapot, évet, számot) minél bővebben írják meg [...].
Tőled is kérek valamit, talán sokat is? Láttam gyűjteményedben Berei Farkas András apróbb vers kiadványait, ezeket és hasonló, de csak az ily ponyvairodalmi termékeket, szeretném munkámban fölhasználni, lesz ott több is; küld el kérlek, ha időd engedi."

Ms 796 / 374
BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1891. jun. 16. (4787/177.)

„Kedves barátom!

[...] a küldött régi nyomtatványokat köszönettel vettem, régen áttanulmányoztam; jegyzeteimet is megtettem és arra a meggyőződésre jutottam, hogy azok nagy részben ritkák, úgy a Bodnai István féle ki is maradt munkámból. Nincs még több is? Szeretnék némelyikhez kis életrajzi adatot nyerni tőled, kik voltak, mikor haltak meg? Talán emlékedből írhatsz egyet-mást, vagy a gyászjelentéseidből, ilynek:

Csötönyi Márton
Homokai Pál
Nyitra-Zerdahelyi Lőrincz
Harsányi Pál
D. J. Sz. T. M. (Leván) Ki ez?
Péli Nagy András.
Köszönöm kedves leányodnak szives közbenjárását a Büttner nővéreknél.
Jul. 15 – aug. 31-ig a Kárpátokba (Feketehegyre) és Kolozsvárra utazom családommal."

Ms 796 / 375
BODÓ LIPÓT-nak írt levél
Feketehegy-fürdő (Szepesmegye), 1891. aug. 3. (4814/204.)

„[...] azt tartom, hogy ha pihenés, legyen igazi pihenés; azért jul. 16. óta nem dolgoztam, levelet is csak ritkán írok. [...] köszönöm azon apró életrajzi adatokat, melyeknél én többet úgy sem óhajtottam, azt csak nem akarhatom, hogy valakinek az életrajzát bölcsőtől a sírig leírd [...]. A második fiam [...] vitorlás hajón az adriai tengeren utazott [...] első levele a Pesti Napló aug. 1. számában olvasható."

Ms 796 / 376
BODOLAY LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 377
BODOR KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 378-379
BODOKY ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 380
BODON JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 381
BODROGI GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 382
BODROGI KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 383-384
BODROGI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 385
BOGDÁNFI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 386
BOGDÁNYI MÓR-nak írt levél
Budapest, 1886. jan. 23. (3645/16.)

„Tisztelt Szerkesztő Ur!

Sziveskedjék az „Egyenlőség" legújabb számát hozzám küldeni mielőbb, hogy az évi hírlapkimutatásba felvehessem; ha a lap megszünt volna, arról is értesítsen [...].
Tek. Bogdányi Mór urnak a „Nemes Pester Journal" szerkesztőségében Bp."

Ms 796 / 387
BOGISICH MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1891. márcz. 5. (4689/79.)

„Főtisztelendő Ur!

A Magyar írók élete és munkái 8. füzetébe került az életrajza, melyet úgy a hogy tudtam megírtam; sajnálattal nélkülöztem a többször kért és mindeddig várt önéletrajzi adatait; miután az életrajz legkésőbb jövő hétfőn sajtó alá kerül, sziveskedjék még arra vonatkozólag becses rövid életrajzát hozzám beküldeni; munkáit összeirtam; csak azt szeretném tudni még, melyik lapban és folyóiratban mely időközben írt; és életrajza, arczképe hol jelent meg; mert az Ország-Világban 1881. 308 l. nem találtam; azt is mely évtől magán-tanár az egyetemen.

Tisztelője
Szinnyei József
N. Muzeum

Nagyságos és Főtisztelendő
Bogisich Mihály urnak
prépost-plébános Budapest"

Ms 796 / 388-389
BOGYÓ PÁL-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 390
BOGYÓ SAMU-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 391
BÓKAI ÁRPÁD-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 392
BOKOR FERENC-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 393
BOKOR JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1878.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 394
BOLGÁR EMIL-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 395
BOLGÁR FERENC-nek írt levél
Budapest, 1891. febr. 18. (4658/48.)

„Nagyságos Képviselő Ur!

Sziveskedjék a Magyar írók élete és munkái 8. sajtó alatt levő füzete számára életrajzát és munkáinak (czikkeinek is) jegyzékét hozzám beküldeni. A Sturm-féle életrajzhoz csak a változásokat tessék írni és az irodalmi működésre bővebben kiterjeszkedni; beszédeit is fölemlítve, ha külön megjelentek, czimök szerint a nyomt hely és év megnevezésével.

Tisztelettel
Szinnyei József
N. Muzeum

Nagyságos
Bolgár Ferencz urnak orszaggyülési képviselő
Budapest VIII. Muzeum utcza 19."

Ms 796 / 396
BOLGÁR KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1891. márcz. 10. (4700/90.)

„Tekintetes Ügyvéd Ur!

Midőn életrajzát írtam sajtó alá, olvastam, hogy B. Emil és Béla testvérei; az elsőhez írtam, de választ nem kaptam, pedig ki nem maradhat munkámból; sziveskedjék néhány sort írni életéről, (születése idejéről, iskolázásáról, kinevezéseiről) és hogy önállóan jelent-e meg tőle könyv v. füzet? Béláról keveset tudok, de ha írt többet, szíveskedjék erről is írni életr. és jegyzéket [...].
Sürgős!

Tisztelettel
Szinnyei József
N. Muzeum

Tekintetes

Bolgár Kálmán urnak
h. ügyvéd
Pécs
U. i.: Bolgár Ferencz urnál tegnap voltam.”

Ms 796 / 397
BOLGÁR LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 398
BONA JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 399
BÓNIS ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 400
BONTS DÖMÉ-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 401
BIASINI DOMOKOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 402
BIBÓ LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 403
BORNEMISZA BERTALAN-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 404
BORNEMISZA GÉZÁ-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 405
BORNEMISZA JÁNOSNÉ szül. **TAHY KATALIN**-nak írt levél
Budapest, 1881. nov. 1. (2340/92.)

„Tisztelt Nagysád!

Rendkívül megörvendeztetett becses soraival, az igért szinlapokat a legnagyobb örömmel fogadom és örök hálára kötelez becses küldeményével. Talán már olvasta is T. Nagysád közleményeimet a kassai Szinészeti Közlönyben; én czikkeimet csak a régi szinlapokból meg az ujabbakból tehetem érdekessé és így reménylem ez által a közfigyelmet felkölteni, hazámnak pedig hasznos szolgálatot teszek [...].

Özvegy Bornemisza Jánosné szül. Tahy Katalin urnő Pálocz"

Ms 796 / 406
BORNEMISZA JÁNOSNÉ szül. **TAHY KATALIN**-nak írt levél
Budapest, 1881. nov. 22. (2354/106.)

„[...] méltóztassék a kegyesen fölajánlott szinlapokat, melyek minden esetben igen használhatók, hozzám az egyetemi könyvtár-épületébe intézni, hol lakásom van. Miután azokat jelen munkálatomnál alig nélkülözhetem, nagy szivessége által rendkívüli hálára kötelez. Az ország minden részéből már is sokat kaptam, mi által művem érdekességben csak nyerni fog [...].

Özvegy Bornemisza Jánosné szül. Tahy Katalin urnő Kassa"

Ms 796 / 407
BORNEMISZA JÁNOSNÉ szül. **TAHY KATALIN**-nak írt levél
Budapest, 1881. decz. 13. (2362/114.)

„Megérkeztek a küldött szinlapok, fogadja azokért Nagysád leghálásabb köszönetemet; habár azok az ujabb korból valók is, de több ezer darabból álló szinlapgyűjteményemnek kiegészítő részét fogják képezni és rájok kerülvén a sor, jó hasznukat veszem.
Előre is bocsánatot kell kérnem, ha uj kéréssel alkalmatlankodom, de lehetlen hogy ott a hol ily gyűjtemény volt, ne lenne, habár csak néhány, színházi emlék- vagy sugó könyv szinészekhez és szinésznőkhez írtt és nyomatott apró versek és régi hányt vetett szindarabok; ezenkívül munkámhoz gyűjtenem kell a gyászjelentéseket (ugynevezett Parteczedulákat), ezek száma is már nálam meghaladja a kétezeret, különösen a magyar családok történeténél és írók életrajzánál nagy hasznukat veszem.
Esedezem azért, ha ilyenek vagy az említett színi apróságok léteznének Nagyságod birtokában, azoknak szives átengedéseért [...].”

Ms 796 / 408
BORNEMISZA JÁNOSNÉ szül. **TAHY KATALIN**-nak írt levél
Budapest, 1882. márcz. 9. (2418/43.)

„[...] igen szépen köszönöm a szini apróságot, melyek mind beváltak gyűjteményembe; a három könyvet azonban, miután a két naptárt magam is bírom, a színmű pedig megvan könyvtárunkban, utasítása szerint átadtam t. Tahy urnak, kit régóta van szerencsém ismerni, nem tudtam, hogy oly közeli rokonságban áll Nagyságoddal.
Gyászjelentés gyűjteményem, nem is hittem volna, hogy oly gyorsan növekedjék, közel hat ezer darabom van már, de azért a felső vidéken nem lévén összeköttetésem, még igen hiányos, így péld. a Bornemisza családból csak kettő van meg; ha nem restelli Nagyságod a fáradságot, talán Kassán kegyeskedik összeszedni némelyeket, nagy rokoni és más összeköttetéseinél fogva ez nem is volna nehéz, úgy hiszem Ung megyében is lesznek még példányok; valóban nekem nagy örömet okoz minden csekélység, melyel idővel még hasznot vélek tehetni irodalmunknak és ezzel az utókornak.”

Ms 796 / 409
BORNEMISZA JÁNOSNÉ szül. **TAHY KATALIN**-nak írt levél
Budapest, 1882. márcz. 22. (2435/60.)

„[...] Mindig jól esik az embernek, ha rokongondolkozású egyénekkel válthatunk eszmecserét azért örömmel olvastam Nagysádnak becses leveléből, hogy a mit a férfiak – kiknek kötelességük lett volna – elhanyagoltak, azt a nők teljesítik, valóban egy ily nemes tett sokkal üdvösebb hatással lesz az utókorra nézve, mint péld Rozgonyi Gizella kardforgatása hajdan, előttem éppen oly hősök a jó magyar gazdasszonyok, nemes gondolkodású nők, kik tollal, jegyzeteikkel igyekeznek fönntartani családjuk jó hírnevét. Én még többeket ismertem, kik ily erénynyel díszeskedtek de fájdalom ezek száma fogytán fogy. A küldött családi párték csak nevelik becsben gyűjteményemet; már is azt tapasztalom, hogy nem csekély azon nők száma, kik érzékkel birnak az üdvös és

hasznos foglalkozás és törekvés iránt és nevelik gyűjteményimet. Reménylem, lesz alkalmam viszonozni ezen szivességet is, ha másban nem, irodalmi munkálataimban, egy-egy porszemmel szolgálván nemzetünk egyes családtagjainak dicsőítéséhez!"

Ms 796 / 410
BORNEMISZA JÁNOSNÉ szül. **TAHY KATALIN**-nak írt levél
Budapest, 1882. szept. 1. (2597/222.)

„Különösen tisztelt Nagysád!

A ma hozzám érkezett 101 párté és 24 színlap annál becsesebb rám nézve, mert éppen Ung megye és Szatmár vidékéről kaptam eddig legkevesebbet, [...] egytől egyig mind bevált gyűjteményembe; fogadja mindezért hálás köszönetemet.
Gyászjelentés gyűjteményem a 16 ezeret, szinlap a 6000 számot meghaladja. Most már mondhatom, hogy gyűjteményemet nem csak én, de mások is használják és azok sokszor becses adalékot nyújtanak úgy a családtörténet mint szinészetünk multjára nézve; 1848/9-re és az irodalomra nézve nekem van eddig legnagyobb gyűjteményem. Ismételten köszönöm valóban páratlan jóságát és azon szives igéretét, hogy jövőre is kegyeskedik gyűjteményimet gyarapítani."

Ms 796 / 411
BORNEMISZA JÁNOSNÉ szül. **TAHY KATALIN**-nak írt levél
Budapest, 1886. márcz. 25. (3667/38.)

„Oly mostohák irodalmi viszonyaink, hogy az élők is, neves írók, nagy ügygyel bajjal helyezhetik el műveiket, haszonról szó sem lehet [...]. Igen szépen köszönöm az 1848-49-ki arczképereklyéket; én minden ily régiséget, még a ponyvairodalmi termékeket is gyűjtöm, talán idővel lehet még valami gyűjteményemből, melyet már is haszonnal fordítok irodalmi célokra és barátaim, ismerőseim kérelmét, megbízásait csak ezek által teljesíthetem."

Ms 796 / 412
BORNEMISZA JÁNOSNÉ szül. **TAHY KATALIN**-nak írt levél
Budapest, 1886. máj. 24. (3676/47.)

„[...] ha oly régi naptár péld. a kassai nemet 1838-ki Kalendárium milyent kegyes volt küldeni, vagy más adomás könyv kerülne valahonnan, ezt örömmel fogadnám, mert másnak nem kell, én pedig nagy hasznukat venném!"

Ms 796 / 413
BORNEMISZA JÁNOSNÉ szül. **TAHY KATALIN**-nak írt levél
Budapest, 1886. jun. 7. (3681/52.)

„Kedves Nagysád!

Nagyrabecsült leveléből értesültem hírlapjairól, melyek a hírlapkönyvtárunkban csak kis részben bírnak becscsel, a mennyiben eddig hanyagúl kezeltetvén, több füzet és szám elkallódott. Pénzt ugyan vásárlásra nem fordíthatunk, mert két szegény fiatalembernek adunk a csekély budgetből kenyeret, hanem Pulszky ur Ő Méltósága által aláírt szép köszönőlevelet küldünk a kegyes ajándékozónak.
A hiány a következő:
Szépirodalmi Közlönyből hiányzik az 1858-dik évfolyamból a 2-dik és 4-dik évnegyed tartalomjegyzéke; 1859-ből a 37-dik és 42-ik szám egészen és a 23-26 számok csonkák (t. i.: 353/56, 369/72, 385/88 és 401/404 lapok hiányoznak) és a tartalomjegyzék.
Hazánk és Külföldből [...]
Regélő [...]
Üstökös [...]
Délibáb [...]
Családi Kör [...]
Pesti Hölgydivatlap [...].
Most az a kérdés érdemes-e országos czélból is egy teljes, talán bekötött példányt megcsonkítani? Pénzért eladni szintén bajos dolog. Én a humorisztikus lapok teljes gyűjteményét birom saját gyűjteményemben, de fájdalom a Bolond Miska lap hiányzik abból; ezt szeretném megszerezni, habár csonkán is.
Az esetleg küldendő csomagot tessék a Nemzeti Muzeum Igazgatóságához czimezni és [...] tessék a csomagra ráírni portómentes."

Ms 796 / 414
BORNEMISZA JÁNOSNÉ szül. **TAHY KATALIN**-nak írt levél
Budapest, 1886. jun. 21. (3686/57.)

„A kegyesen fölajánlott Bolond Miska számokat, Vahot Országgyűlési Almanachját és a drága ereklyéket köszönettel fogadom [...]. A mit kedves fia gazdasági és sport- szenvedélyére vonatkozva volt szives írni, az valóban csak örvendetes lehet egy anyának; mert a tudományos pálya nálunk oly labyrinth melyben tévelygünk, de se ki se be nem jutunk [...]. Legidősb fiam [...] 8 évig küzdött, akademikus lett, írt 16 munkát, végre kinevezték Kolozsvárra egyetemi tanárnak; oda vándorolhat nejével és 3 gyerekével, mint a sátoros czigány; ha tisztességesen meg akar élni, még mellékesen sokat kell dolgoznia, de azért nyaralásról, mulatságról szó se lehet; időnek előtte megöregszik mint szobatudós a nélkül, hogy élte volna világát [...]. Magam is egész életen át szántottam a papírost, gyűjtöttem a lomot, mely majd a más kezében válik kincscsé, én csak a fáradságát éreztem. De már ez így van az életben. Egy ismeretlen belső ösztön hajt bennünket az elérhetlen után; a távoli remény sugara biztat bennünket, mi pedig törjük magunkat azon édes hitben, hogy jót cselekszünk [...]."

Ms 796 / 415
BORNEMISZA JÁNOSNÉ szül. **TAHY KATALIN**-nak írt levél
Budapest, 1886. jul. 6. (3702/73.)

„[...] igen köszönöm a szives küldeményt, melyel gyűjteményem bővült, gazdagodott. A hírlapszámokkal pedig egy szépirodalmi lapunk teljessé lett. A névjegyet, jelentésemet Pulszky Ő Méltóságának átadván, a köszönő levél is meg fog érkezni hivatalos lassúsággal ugyan, de biztosan."

Ms 796 / 416
BORNEMISZA JÁNOSNÉ szül. **TAHY KATALIN**-nak írt levél
Budapest, 1887. febr. 16. (3810/16.)

„[...] A szomorújelentéseket és a két humoros lapot igen szépen köszönöm, az országszerte nyilvánuló érdeklődés parte gyűjteményem iránt, azt 42,500 példányra szaporította már fel. Kérem további szives közreműködését!"

Ms 796 / 417
BORNEMISZA JÁNOSNÉ szül. **TAHY KATALIN**-nak írt levél
Budapest, 1888. ápr. 26. (3990/103.)

„Köszönöm a Hírlap-könyvtár nevében a fölajánlott Hölgy-Világot, majd beköttetjük és örök időkre eltesszük; úgy a szomorújelentéseket is, melyek bizonyosan nagy részben ismeretlenek lesznek előttem.
Most fejeztük be társammal együtt a Nemzetségi Zsebkönyv I. kötetét (a mágnás családokét), májusban megjelenik. – A nyáron talán kétszer is megfordulok Felső-Magyarországon; mert egyszer a Keleti-Kárpát-Egylettel kirándulást teszek Máramarosba; ha közel jutok Ungvárhoz, tudatni fogom [...]."

Ms 796 / 418
BORNEMISZA JÁNOSNÉ szül. **TAHY KATALIN**-nak írt levél
Budapest, 1888. okt. 9. (4069/182.)

„Utam elmaradt, a kéziratot pedig nem tudtam elhelyezni; sok itt a concurrens, bőviben vannak az érdekesbnél érdekesb keziratoknak; azért ezennel visszaküldöm a bold. Árpád fia kéziratát."

Ms 796 / 419
BORNEMISZA JÁNOSNÉ szül. **TAHY KATALIN**-nak írt levél
Budapest, 1890. márcz. 20. (4271/70.)

„Holnap jelenik meg nagy munkámnak a Magyar írók élete és munkái 2-dik füzete, mely Bacsákig terjed [...].

Husvét után a muzeumi épületbe költözöm."

Ms 796 / 420
BORNEMISZA JÁNOSNÉ szül. **TAHY KATALIN**-nak írt levél
Budapest, 1890. nov. 17. (4565/364.)

„Becses levelét még aug. 24. vettem, de a Magyar Irók Életrajzával oly annyira el vagyok foglalva, hogy nem csoda, ha mulasztást követek el még a legsürgősb teendőimben is. Azért bocsánat!"

Ms 796 / 421
BORÓCZY LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1882. szept. 24. (2622/247.)

„[...] fiam Józsi, ki Finnországból hozott feleséget, a muzeumi könyvtárnál tisztviselő, írja a Finn-magyar nagy szótárt az akadémia számára, [...]. Én közel 30 éve gyűjtöm az oly apró nyomtatványokat, melyeket pusztítani szoktak, hogy így közmivelődésünknek hasznos kincset szerezzek; gyűjtöm nevezetesen a gyászjelentéseket, ez 10 hónap alatt 17 ezerre szaporodott; Nyitráról gyűjteményemet gazdagították Ftiszt. Csősz igazgató ur, Ferenczy Jenő barátom föld- és házbirtokos és Tagányi barátom, ki mint említé tőled is kapott néhány példányt szépen köszönöm; gyűjtöm továbbá a színlapokat és más mini nyomtatványokat; ezekből írom a magyar szinészet történetét; a „Komáromi szinészet története"-ből most jelent meg a XXVI. Közlemény a Komáromi Lapokban. Hazánk összes hírlapjaiból bírok egy-két számot; ezen kívül van hírlapi programm v. előf. felhívás 3000 körül. 1848/9 nyomtatvány és hírlap egy almáriummal van; sok casinói és más egykori nyomtatvány, röpív, gyászbeszéd, vers és ponyvairodalmi termék.
Mindezt azért soroltam elő, hogy légy szívs ott körödben egy kis propagandát csinálni gyűjteményem érdekében és azt tehetséged szerént szaporítsd. Ha azt is megírom, hogy az egyetemi könyvtár (200 ezer kötet 12 ezer frt évi dotatioval) az én vállaimon nehezedik, elképzelheted terhes életemet [...].

Boróczy László urnak
püspöki uradalmak igazgatója
és Ferencz-József-rend lovagja"

Ms 796 / 422
BOROMISZA ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1891. márcz. 17. (4712/102.)

„Szíveskedjék a Magyar írók élete és munkái 8. füzete számára rövid életrajzát és munkáinak (czikkeinek is) jegyzékét hozzám beküldeni.

Sürgős!

Tisztelettel
Szinnyei József

N. Muzeum

Főtisztelendő
Boromisza István urnak
tanítóképző tanára
Kalocsa”

Ms 796 / 423
BORNEMISZA MÁTYÁS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 424
BOROS GÁBOR-nak írt levél
Budapest, 1891.

[egyéb levél (kéziratot keres)]

Ms 796 / 425-426
BOROSS VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 427
BORS KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 428
BORS MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1882. máj. 5. (2484/109.)

„Kedves Főtisztelendő Ur!

[...] kedves ajándéka [...] valóban megbecsülhetetlen kézikönyv; igen köszönöm! A bizalmasan kért véleményadást szivesesen cselekszem, [...] a repertorizálás terén, nehéz mást tanácsolni mint azt, hogy az iskolai értesítők repertóriumát minél jobban terjessze ki, minden esetre fel kell vennie az egyetemi és más iskolai értesítőket is; ezekről a függelékben bibliographiai jegyzéket kellene adni, legalább a lapszám, formátum és évszám megnevezésével, a mely évben nem jelent meg, azt is ki

kellene tüntetni így (1862-ben nem jelent meg), mert különben a kimaradtak hasztalan kutatásával sok idő elfecsérlődik. Jelent meg ily gyűjtemény Graz v. Klagenfurtban is 2 füzet, mely Bartal praep. igazgató tulajdona, de én főt. Csaplár Benedek urtól használtam; Dr. Ballagi Aladárnak is gazdag programm-gyűjteménye van! Az értekezés terjedelmének kimutatása szintén becses ha nem fáradságos, de a név- és tárgymutató elkerülhetetlenül szükséges [...]. Mindenesetre külön kiadásban, külön czimlappal lenne helyes a műnek megjelenése.
Ha nem terhelem tanár ur figyelmét egy kéréssel vagyok bátor alkalmatlankodni; én ugyanis deczember óta gyűjtöm a gyászjelentéseket még pedig oly szerencsével, hogy 292 gyűjtőnek szives segítségével eddig 10 ezeren felül gyűjtöttem; főtiszt. urat is igen kérem, akármily fajtájú parteczédulát megszerezhet, szerezze meg és gyűjtse illetőleg gyűjtesse számomra, nagy hálával fogok tartozni ezen szivességeért [...].
Főtisztelendő
Bors Mihály urnak
főgymnasiumi tanár
Esztergomban"

Ms 796 / 429
BORSODI BÉLÁ-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 430
BORSODI LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 431
BORSODI MIKSÁ-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 432-433
BORSZÉKY SOMÁ-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 434

BORUTH ELEMÉRNÉ szül. **EVVA OTTILIÁ**-nak írt levél
Budapest, 1887. okt. 6. (3898/104.)

„Igen tisztelt Nagysád!

Szives felajánlását örömmel vennők, ha az ár kissé túlságos nem volna; [...]. Mi az egyetemi könyvtárból a szegedi könyvtár számára bekötött 1850-70. évekből való fővárosi hírlapokat adtunk [...] egész vagonnal 200 ftért [...] arra kérem Nagyságodat, tekintse az ügyet hazafias szempontból és hogy bold. férjének lapja itten meg lesz őrizve [...] annak tartalmával a nagy közönség is megismerkedhetik és engedje át azt 50 ftért.

Özv. Boruth Elemérné
asszony
Ő Nagyságának S.-a.-Ujhelyt"

Ms 796 / 435
BORUTH ELEMÉRNÉ szül. **EVVA OTTILIÁ**-nak írt levél
Budapest, 1887.

[ugyanaz a kérés, mint az előző levélben, csak most 80 Ft-ot ajánl]

Ms 796 / 436
BORUTH ELEMÉRNÉ szül. **EVVA OTTILIÁ**-nak írt levél
Budapest, 1887.

[ugyanaz a kérés, mint az előző levélben, továbbá életrajzot kér]

Ms 796 / 437
BOSÁNYI ENDRÉ-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 438
BOSNYÁK ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 439
BOTÁR JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 440
BOTHA TIVADAR-nak írt levél
Budapest, 1882. szept. 30. (2628/253.)

„Különösen tisztelt Nagyságos Ur!

Művelődéstörténetünk megírásánál nagy fontossággal bírnak az apró nyomtatványok, melyeket rendesen pusztíttani szoktak; én ezeket közel 25 éve gyűjtögetem; így szereztem össze hírlapjaink egy-egy példányszámát, hírlapprogrammokat, 1848/9 nyomtatványokat, szinlapokat (van 6000 db) más apró nyomtatványokat és gyászjelentéseket (ezekből 10 hónap alatt 17 ezret gyűjtöttem). Értésemre esett, hogy Nagyságodnak is van az utóbbiakból gyűjteménye és így lesznek mindenesetre duplumai vagy feles példányai; nagy örömet szerezne nekem az által, ha ezeket akár ajándékképen akár cserében átengedni kegyeskednék. Miután egy oly közintézetnél hivataloskodom és épületében lakom, mely intézet, hazánk szellemi kincseit lesz hivatva összegyűjteni és megőrizni, reménylem, hogy gyűjteményem melyel már jelenben is többféle szolgálatot tettem, egykor becses adalék lesz kultúrtörténetünkhez. Szíves válaszát és gyűjtésem körűl való becses segélyét kérve, maradtam megkülönböztetett tisztelettel

Kész szolgája
Szinnyei József
az egyet. ktár első őre

Nagyságos Botha Tivadar urnak
a m. tud. akad. tiszt. tagja
Kis-Vezekényben"

Ms 796 / 441
BOURNÁZ ERNŐ-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 442-443
BOZÓKY ALAJOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 444
BOZÓKY ENDRÉ-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 445
BÖHM JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 446
BÖHM KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 447
BÖKÉNYI DÁNIEL-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 448
BÖKÉNYI DÁNIEL-nek írt levél
Budapest, 1891. szept. 7. (4829/219.)

„Gratulálok „A magyar ábécés könyvek történetéhez"; kérem szíveskedjék nekem azt megküldeni, hogy nagy munkámhoz kútfőül fölhasználhassam.

Tiszteli
Szinnyei József
N. Muzeum

Tekintetes
Bökényi Dániel urnak
állami iskolai tanító
Maramaros-Sziget"

Ms 796 / 449
BÖLÖNI BÁLINT-nak írt levél
Budapest, 1888. máj. 28. (4003/116.)

„Különösen tisztelt Uram!

Becses levelére igen szívesen válaszolok a következőkben. A Nemzetségi Zsebkönyv II-dik kötetének megjelenése az 1-ső kötet kelendőségétől föltételeztetik; mert ha az összes 1400 példány elkelne is a társaságnak csak 200 frt haszna lenne belőle; tessék tehát az illető körökben ajánlani

azon munkát, mely nemcsak Nagy Iványt pótolja, de minden gothai Taschenbuchot nélkülözhetővé tesz. – A nemesi családok fölvételénél elsősorban arra kell tekintettel lennünk, hogy a Heraldikai Társaság tagjai, illetőleg azok családjai bejussanak, azért melegen ajánlom a társaságba való belépést. Becses családja genealógiájára és történetére nézve irányadóúl szolgál a Nemz. Zsebkönyv I.-ső kötete, olyan lesz a II-dik is; tessék azért azt tanulmányozni; a bővebb családtörténeti leírást azonban szivesen fogadja a Turul. (A nagyváradi Bölönieknek gazdag családi levéltáruk van.) Végül kérem szépen, ha a szomorújelentések bármely kis gyűjtésével gazdagítaná Uraságod 50 ezerből álló gyűjteményemet, hálás köszönettel venném. Lehetséges hogy Beöthy Zsolt öcsémmel Zilahra utaztunkban, junius 7 v. 8-án Tasnádra is eljutunk.

Kiváló tisztelettel

Kész szolgája

Szinnyei József

Tekintetes
Nagy-bölöni Bölöni Bálint
főszolgabíró urnak
Szilágy megye <u>Tasnád</u>”

Ms 796 / 450
BÖLÖNI LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 451
BÖLÖNI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 452
BÖLÖNI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1882. febr. 20. (2403/28.)

„Tisztelt Képviselő Ur!

[...] Ne feledje kérem elsőben is a minden rendű és idejű színlapokat és <u>gyászjelentéseket</u>, ha már nem tánczoltam a farsangon, ugráljak a böjtben örömömben azokat szemlélgetvén. Nem lehetne okkal móddal a parteczédula gyűjtésben ott egy kis propagandát csinálni, miután Nagyváradon egyáltalában nincsen ismerősöm és így az 5000 darabból álló gyűjteményemben Nagyvárad aligalig van képviselve [...].

Nagys. Bölöni Sándor urnak
országgyűlési képviselő <u>Nagyváradon</u>”

Ms 796 / 453
BÖNGÉRFI JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 454-456
BÖSZÖRMÉNYI GÉZÁ-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 457
BRÁM MIKSÁ-nak írt levél
Budapest, 1881. márcz. 22. (2271/23.)

„Nagyságos királyi tanácsos ur!

Alólirott tudományos czélból Velenczébe szándékozom utazni, azért bátorkodom Nagyságodhoz azon alázatos kéréssel járulni, sziveskedjék ezen czélra nekem a déli vasuton egy második osztályu szabadjegyet engedélyezni [...].
Nagysagos urnak

alázatos szolgája
Szinnyei József

Lakásom: Egyetemi Könyvtár-épület, *az egyetemi könyvtár*
Barátok tere *első őre*

Nagyságos
lovag Brám Miksa kir. tanácsos urnak a cs. kir. déli vasuttársaság
igazgatójának
Budapest"

Ms 796 / 458
BRANCSIK KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 459
BRANDT JÓZSEF-nek írt levél

Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 460
BRAUN JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1875. aug. 6. (1868/27.)

„[...] Volt egykor oly idő is, mikor vad phanatizmussal pusztították az 1848-49-diki emlékeket, most inkább elhanyagolás és közönbösség fogyasztja azokat; én éppen ezt akarom megakadályozni és az máris sikerült annyiban, hogy sokat gyűjtöttem össze és óvtam meg az enyészettől. A mi személyemet illeti, mint 1848/9-ki honvéd-főhadnagy (Emlékirataim megjelentek a Vahot-féle Honvédek könyve és Vasárnapi Ujságban) és az egyetemi könyvtár első őre, köztiszteletben részesülök, miért is bizalmukkal, miként Ön a Honból olvashatá, többen megtiszteltek, így Klapka tábornok, ki tegnap utazott Nizzaba, igérte, hogy onnan számomra egész ládával fog magával hozni mindenféle forradalmi könyveket és nyomtatványokat; tudja jól, hogy jó kézre bízza azokat (lakásom is az új egyetemi könyvtárépületben levén.) [...]. Azért tegyen félre tehát minden kétséget és küldje az említett dolgokat, sött kérem nézzen körül Egerben, ha gyűjteményembe mások utján is juttathat 1848/49-diki nyomtatványt – akár cserében is – szivesen és köszönettel veszem. Várom küldeményét [...]

tisztelője
Szinnyei József
az egyetemi könyvtár első őre

Tek. Braun József urnak
Vaskereskedő Egerben"

Ms 796 / 461
BRAUN JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1875. jul. 18. (1860/19.)

„Tisztelt honfitárs!

Legszivesebb köszönetem nyilvánítása mellett kedvesen veszem az Ön által kegyesen felajánlott forradalmi emlékeket; már csak azért is mert azok gyűjteményemet tetemesen fogják gyarapítani és úgy hiszem a közönséget is fogják érdekelni, azért teszem közzé a Honban azok czimeit és a küldő nevét nehogy gyűjteményem véka alá rejtett világ legyen és ismerje a nagyközönség is azon buzgó férfiakat, kik nemzetünk ereklyeit hűségesen megőrizték. Jobb helyre nem kerülhetnének, mert idővel az egész rendezett nagy gyűjteményt közzé teszem és a Nemzeti Muzeumnak ajándékozom [...].

hazafiúi üdvözlettel
kész szolgája

Tek. Braun József urnak
Vaskereskedő Egerben

Szinnyei József
az egyetemi könyvtár
első őre"

Ms 796 / 462
BRAUN JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1875. aug. 2. (1864/23.)

„Jul. 18-án Önhöz intézett soraimat talán nem kapta, igen kérem az oly szivessen felajánlott nyomtatványokat, vegye azokért előlegesen is köszönetemet.
Braun József vaskereskedő urnak Egerben"

Ms 796 / 463
BUSZ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 464
BRAUN GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 465
BREIER SZILÁRD-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 466
BREZNAI BÉLÁ-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 467
BREZNYIK JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1886. jul. 3. (3697/68.)

„Különösen tisztelt Igazgató Ur!

Nagy művemhez gyűjtöm az anyagot és egyúttal már sajtó alá rendezem, midőn sajnosan tapasztalom, hogy az élő felsőmagyarországi iróink, különösen a tótok, igen hiányosan vannak meg. Haán Lajos barátom szives ajánlatára felbátorítva érzem magamat Nagyságodhoz fordulni, kegyeskedjék ezen ide mellékelt blanquettákat (egyet saját életrajzával kitöltvén) az élő iró ismerősei közt szétosztani s vagy egyenesen hozzám küldetni vagy jövő októberig bekérni [...]. Még egy szivességre kérem, ha meg nem sérteném. Néhány éve genealogiai családi és más irodalomtörténeti czélból gyűjtöm a szomorújelentéseket (parteczédulákat) eddig 40.000 darabom van, igen szépen kérem, ha ilyesmi kezeibe kerűl ne pusztítja el, hanem minden válogatás nélkül juttassa kezeimhez.
Magamat nagyrabecsült kegyeibe ajánlván, maradtam kitünő tisztelettel, viszontszolgálatra kész

honfitársa
Szinnyei József
az egyetemi könyvtár
első őre

Nagyságos
Breznyik János urnak
kir. tanácsos és ev. lyceumi ig.
Hont várm. Selmeczbánya"

Ms 796 / 468
BRÓDY LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 469
BRONCS ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1877. jan. 23. (2015/1.)

„Kérem igen szépen tudassa velem mely lapok nyomatnak Rimaszombatban magyar nyelven, legjobban szeretném, ha mindegyikből egy-egy idei számot nyerhetnék keresztkötés alatt de pósta-fordultával mert a hírlapkimutatást pénteken este nyomják a Vasárnapi Ujságban.

Hazafiúi üdvözlettel
Szinnyei József

Tek. Broncs István okl. építész urnak Rimaszombatban"

Ms 796 / 470-472
BRÓZIK KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 473
BRUIMAM VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 474
BUCHBINDER BERNÁT-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 475
BUDAPESTI ÁLLAMI REÁLISKOLA IGAZGATÓSÁGÁ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat.]

Ms 796 / 476
BUDAY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat.]

Ms 796 / 477
BUDENZ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1880. jun. 2. (2235/48.)

[vacsorameghívás Dr. Budenz József egyetemi tanár részére]

Ms 796 / 478
BUDENZ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. máj. 8. (4352/151.)

„Réthy László barátom, volt tanítványod, a kruzsok régi tagja, aggódik a plénum szavazása miatt; azért kérlek szépen szavazz reá!

Tisztelő barátod
Szinnyei

Nagyságos
Dr. Budenz József urnak

kir. tanácsos, egyetemi r. tanár
és az akadémia r. tagja
Budapest
Naphegy"

Ms 796 / 479
BUJANOVICS RUDOLF-nak írt levél
Budapest, 1875. okt. 10. (1890/49.)

„Különösen tisztelt Tekintetes Ur!

A küldött becses ajándékért fogadja szives köszönetemet, reménylem, hogy tervemet az 1848/9 év irodalmának és kútfő gyűjteményének megírását, ily buzgó hazafiak, mint tek. Uraságod, segélyével, létesíthetem; több évi fáradságos utánjárásom által sikerült már is nevezetes gyűjteményt összeszereznem; mindenkor kellemes és örvendetes meglepetés rám nézve, ha egy-két darabbal szaporodik is gyűjteményem, annál inkább örültem a nagy csomagnak melylyet Ön küldött [...].
Tek. Bujanovics Rudolf urnak Eperjesen"

Ms 796 / 480
BUJANOVICS SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 481
BUKOVINSZKY ARTHUR-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 482
BUKURESTI B. JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 483
BULLA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 484
BULYOVSZKY GYULÁNÉ-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 485
BUNYITAY VINCÉ-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 486
BÜRGERMEISTER ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 487-488
BÜTTNER LINA és JULIA-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 489
CAVALLAR ALFRÉD-nak írt levél
Budapest, 1874. jun. 29.

[német nyelvű levélfogalmazvány Alfréd Cavallarnak Bécsbe; nem id. Sz. J. kézírása, de az ő aláírásával]

Ms 796 / 490
CEBECAUER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 491-492
CENNER LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 493
CENTRAL-BODEN-CREDIT-BANK (WIEN)-nak írt levél
Budapest, 1873. aug. 7. (1715/48.)

[német nyelvű levélfogalmazvány; nem id. Sz. J. kézírása, de az ő aláírásával]

„An die löbliche Direction von. Oesterr. Central-Boden-Credit-Bank Wien"

Ms 796 / 494
CENTRAL-BODEN-CREDIT-BANK (WIEN)-nak írt levél
Budapest, 1873. aug. 8.

[német nyelvű levélfogalmazvány; nem id. Sz. J. kézírása, de az ő aláírásával]

„An die löbliche Direction von. Oesterr. Central-Boden-Credit-Bank Wien"

Ms 796 / 495
CENTRAL-BODEN-CREDIT-BANK (WIEN)-nak írt levél
Budapest, 1875. okt. 1.

[német nyelvű levélfogalmazvány; nem id. Sz. J. kézírása, de az ő aláírásával]

„An die löbliche Direction von. Oesterr. Central-Boden-Credit-Bank Wien"

Ms 796 / 496
CENTRAL-BODEN-CREDIT-BANK (WIEN)-nak írt levél
Budapest, 1874. aug. 8.

[német nyelvű levélfogalmazvány; nem id. Sz. J. kézírása, de az ő aláírásával]

„An die löbliche Direction von. Oesterr. Central-Boden-Credit-Bank Wien"

Ms 796 / 497
CENTRAL-BODEN-CREDIT-BANK (WIEN)-nak írt levél
Budapest, 1876. jan. 11.

[német nyelvű levélfogalmazvány; nem id. Sz. J. kézírása, de az ő aláírásával]

„An die löbliche Direction von. Oesterr. Central-Boden-Credit-Bank Wien"

Ms 796 / 498
CENTRAL-BODEN-CREDIT-BANK (WIEN)-nak írt levél
Budapest, 1876. ? 7.

[német nyelvű levélfogalmazvány; nem id. Sz. J. kézírása, de az ő aláírásával]

„An die löbliche Direction von. Oesterr. Central-Boden-Credit-Bank Wien"

Ms 796 / 499
CENTRAL-BODEN-CREDIT-BANK (WIEN)-nak írt levél
Budapest, 1876. ápr. 5.

[német nyelvű levélfogalmazvány; nem id. Sz. J. kézírása, de az ő aláírásával]

„An die löbliche Direction von. Oesterr. Central-Boden-Credit-Bank Wien"

Ms 796 / 500
CHALLAMEL Ph.-nak írt levél
Budapest, 1872. nov. 8. (1653/120.)

[német nyelven írt, a hírlapgyűjtés témakörébe tartozó levél]

„Ph. Challamel Prof. der Akad.
für Hand und Gewerbe
Graz"

Ms 796 / 501-502
CHALUPKA REZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 503
CHERNEL ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1891. márcz. 10. (4699/89.)

„Tekintetes Főtitkár Ur!

Szives kérésére van szerencsém a következőkben válaszolni:

Olyan munka, mely az összes magyar tudományos testületeket és társulatokat magában foglalná, nincsen irodalmunkban. Ezen hiány pótolható: a Budapesti Czím- és Lakjegyzékből (Franklin-kiadása)
Magyarország Tiszti Czim- és Névtárá-ból (Az orsz. statist. hivatal kiadása)
Ebben minden országos intézet-társulat bennfoglaltatik. A magán egyletek és társulatok közül a történelmiek (a Századok szerkesztőségénél)
régészetiek (a muzeumi régiségtárban)
természetiek (a M. Természettudományi Társulatnál) tudhatók meg, ilyenek
a Felsőmagyarországi Muzeum-egylet (Kassán)
az Erdélyi Muzeum Egylet (Kolozsvártt)
a Természettudományi és honismertető társulatok (Nagy-Szebenben).

Tek. Chernel István urnak
az ornith. congr. bizotts. titkárának
Budapest"

Ms 796 / 504-506
CHILKÓ LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 507-508
CHOLNOKY IMRÉ-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 509
CHOVANCSÁK ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 510
CHRISTÓ MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1887. jun. 26. (3869/75.)

„Tekintetes Szerkesztő Ur!

Mai postával kaptam az Ön becses lapjának 51. számát, 6 választási versezetet és egy képv. programmot, „Szinnyei bácsi" – az az hozzám czimezve; azt hiszem helyesen cselekszem, ha Önnek köszönöm meg ezen szives figyelmet, melyet a Pesti Napló egy kis megjegyzése kelthetett. Valóban ha mind azon kortes nótákat v. verseket, melyeket dicső Mátyás királyunk megválasztásakor énekeltek Pest utczáin, a többivel együtt a mai napig megőriztük volna, azokban irodalmunk és műveltségünk legszebb emlékét mutathatnók fel.
Én megőrzöm az ilyeneket is, hogy az utókor lássa azok becsét és mulasztásunkon okulva pótolja azt a mit még lehet. – A P. Napló azt is fölhozta volt, hogy nekem 10 ezer parteczédulám van; ezt csak annyiban kell rectificálnom, hogy 43,500 egyes példányom van (a duplumokkal együtt eddig 98 ezer), pedig csak 1881 óta gyűjtöm és most jól használom azokat a „Nemzetségi Zsebkönyv" szerkesztésénél (mely novemberre sajtó alá kerül) és a M. Irók Életrajzánál, mely utóbbi művet azonkívül közel egy millió följegyzésemből és ezer önéletrajzból szerkesztek és az akadémia kiadásában lát napvilágot. Természetesen csak úgy juthatok eredményhez, ha az ügybarátok elősegítik törekvéseimet.
Gyűjtsék tehát a szomorújelentéseket is! – Végül ide csatolok 3 blanquettát kitöltés végett, egyet Önnek, a másikat Göndöcs apát urnak, harmadikat egyik munkatársának szántam, sziveskedjék átadni s hozzám származtatni [...].

Tek. Christó Miklós urnak a Békés-Gyulai Hiradó szerkesztő és kiadó-tulajdonosának
B.-Gyula"

Ms 796 / 511
CHRISTÓ MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 512
CHYLE FERENC-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 513
CHYZER KORNÉL-nak írt levél
Budapest, 1887. febr. 18. (3812/18.)

„Kedves barátom!

Még mult évről találtam egy levelezési lapodat a nagy halom levél közt, melyek válaszra várnak. Így van az a ki sokat markol; én is sokba kaptam és alig végeztem egy nagy munkát, ujabb kettő nyomja vállamat a Nemzetségi Zsebkönyv mag az Írók Életrajza [...]. Beszéltem a fiaddal. Hol?

A kávéházban. Ezt nem megrovásúl írom, mert a hova én járok, oda minden jóravaló fiatal ember eljárhat [...].

Ölel hű barátod
Szinnyei

Dr. Chyzer Kornél
akad. tag és megyei főorv.
Zemplén Satoralja-Ujhely"

Ms 796 / 514
CHYZER KORNÉL-nak írt levél
Budapest, 1887. nov. 9. (3910/116.)

[információ Kempelen Lajosról]

„[...] neve sem az egyetemi és muzeumi könyvtár katalogusaiban, sem a Wurzbach; Rayst-, és Heinrichs féle Lexikonokban elő nem fordúl; tehát azon két czikknél többet aligha írt. A Hof- und Staatshandbuch szerint egy Kempelen Lajos a bécsi finanz-ministeriumban officialis volt 1866-74-ben. Ez lehetett az író! Parteim 45 ezer példányi közt van egy K. Lajos (1865) K. Győző az írónak atyja; [...]."

Ms 796 / 515
CHYZER KORNÉL-nak írt levél
Budapest, 1888. jul. 17. (4024/137.)

„[...] egyik se küldte be életrajzát. Tehát a mit jegyzeteimből és pártékból tudok, majd ide mellékeltem megírom, aztán a te munkádból kényelmesen leírom a „M. Irók Életrajza" cz. munkámba. – Mi lesz a maramarosi kirándulásból? [...]
Dr. Chyzer Kornél megyei főorvos és a m. t. akad. tagja S. a. Újhely"

Ms 796 / 516
CHYZER KORNÉL-nak írt levél

[egyéb levél]

Ms 796 / 517
CHYZER KORNÉL-nak írt levél
Budapest, 1891. okt. 2. dél (4846/236.)

„Megérkezett a korrektura. All right! [...]"

Ms 796 / 518

CHYZER KORNÉL-nak írt levél
Budapest, 1891. decz. 23. (4931/321.)

„Kedves barátom!

[...] Én mindennap imádkozom azok jó egészségeért, kik életrajzokat írnak; úgy tekintem őket mint az én apostolaimat, kik hirdetik az én igéimet; de csak inkább a C. és ezutáni betűkkel foglalkoznának; mert ha valaki A. nevű iróról kér fölvilágosítást, ez már meghaladott álláspont, visszaesés reám nézve. A mit tudtam megírtam, íme itt küldöm.
Most azonban nagy szolgálatot tehetnél nekem és a tudománynak, ha Csizi István költő főstrazsamester (őrnagy) halála idejét, életkorát megtudhatnád, 1801-ben már igen öreg volt és nyugalomban élt Tokajban, valószinűleg ott is halt meg, neked van ott pap ismerősöd, kérdezd meg, kérlek [...].
Dr. Chyzer Kornél Satoralja-Ujhely"

Ms 796 / 519
CLEMENT LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 520
CONCHA GYŐZŐ-nek írt levél
Budapest, 1879. máj. 13. (2122/12.)

„Igen tisztelt tanár Ur!

Becses megkeresése folytán a nehéz bibliographiai kérdést – ezen valóban nehéz feladatot – teljes sikerrel oldottam meg a következőkben: (Barits, Adalbert prof. jur.) Dissertatio statistica de potestate exsequente regis Angliae (Pestini) 1790; 8r 36l.
Megvan a Muzeumi Könyvtárban négy példányban, de a szerző neve alatt sem ezt sem Aranka művét fel nem lehetne találni, azon egyszerű okból, mert azok anonym jelentek meg; a zárjel közti adatokat egykorú feljegyzés után közlöm; [...].
Ha becses figyelmét az én gyűjteményemre és működésemre felhívhatom, szivesen veszek 1848/9-ből bármely nyomtatványt, bibliogr. jegyzeteimhez pedig az álnevek (a czikkek íróit is ide értve) magyarázatát és az anonym munkák szerzőinek felfedezését, mindenütt a kútfő megnevezésével, a honnan ezen felfedezést merítette.

Szíves üdvözlettel
kész szolgája
Szinnyei József

Nagys. Dr. Concha Győző egyetemi tanár urnak Kolozsvárt"

Ms 796 / 521
CONCHA GYŐZŐ-nek írt levél
Budapest, 1891. jun. 19. (4789/179.)

„Köszönöm Osvald Zsigmondra vonatkozó becses jegyzeteit, mert ezzel is többet tudok; én viszont hozzá tehetem, hogy „Az Igaz Hazafi" szerzője Osvald Zsigmond (muzeumi följegyzés); van tőle két ford. szinmű és még két más munka. (Petrik Bibliographiája Bank Möller és Oswald Zs. alatt.) Szabó Béláról még eddig semmit sem tudok.
U. i. Szabó Béláról *Tisztelője*
(Wurzbach, Biogr. Lex. *Szinnyei*
XLI. 106 l. o. jegyzetben)
Nagys. Concha Győző urnak egyetemi r. tanár Kolozsvár"

Ms 796 / 522
CONCILIA EMIL-nek írt levél
Budapest, 1887. máj. 11. (3847/53.)

„Kedves Főtisztelendő Ur!

[...] Elküldtem a Magyar Irók I. ivét, de írtam is ez ügyben egy czikket a Fővár. Lapokban ápril elején „Könyvtári Emlékek" czimmel; ebben legalább tisztáztam magamat a közönség előtt; ha az akademia még ez év végén se fogja fölvenni a munka kiadását, megkezdem azt más úton módon és sántikálva csak elérünk a végére ha 100 évesek leszünk!
Igen szépen köszönöm a küldött szinlapokat, füzetkéket és könyvtári jegyzéket, de a szomorújelentéseknek is nagy hasznát venném, csak érkezik be innen is onnan is talán néhány. Nálam már 44200 a számuk. Magamat nagyrabecsült barátságába ajánlván maradtam tisztelettel
igaz híve
Főtisztelendő *Szinnyei József*
Concilia Emil urnak
érsek-helynökségi titkár Nagyszombat"

Ms 796 / 523
CONCILIA EMIL-nek írt levél
Budapest, 1890. jan. 25. (4209/8.)

„[...] jól esett nekem elismerő s bátorító sorait olvasni, midőn annyi hűhó uralkodik hírlapi sajtónkban, hogy nem is ohajtjuk már azok dicséretét, kik úgysem értenek a dologhoz.
Köszönöm előre is a kilátásba helyezett kritikát, mert a mi papjainkra hatni kell, a közömbösséget kell bennök megróni; igyekezzenek érdekeiket jobban megóvni és terjeszteni; mert az szent igaz, hogy ha 10 levelet írok protestáns irókhoz 9 választ kapok, ellenben a mi papjainktól ugyanazon

esetben csak egyet; aztán kénytelen vagyok schematismusok és programmokból összetákolni némi kis életrajzot [...]. Babik József, ki biogr. lexikonnal foglalkozik, hozzá intézvén levelemet Alvinczy Ignác (álnév lesz) és Füsy (Auch) életrajzára, levelemre ugyan nem válaszolt, de a M. Államnál hetek múlva az ő level. lapja alapján ugyanazokat a kérdéseket intézték hozzám [...]. Ismételten köszönöm szives barátságát és igaz szívből kívánom, hogy [...] még sok hasznos szolgálatot tehessen elárvult irodalmunknak. Isten Önnel!

Tisztelő szerető barátja

Szinnyei

Főtisztelendő
Concilia Emil urnak
érsek-helynöki titkár
Nagyszombat"

Ms 796 / 524-525
CONCILIA EMIL-nek írt levél
Budapest, 1890.

[válaszlevél C. E. kérdésére]

Ms 796 / 526
CONCILIA EMIL-nek írt levél
Budapest, 1890. márcz. 29. (4293/92.)

„Kedves Főtisztelendő Ur!

Most olvastam nagybecsű kritikáját munkámról. Köszönöm a szives figyelmeztetést és helyreigazításokat. A dicséret lelkesít ugyan, de az én koromban már nem ád több erőt és kitartást, mint a mennyivel kezdtem és folytatom azt azon tudatban, hogy gyenge erőmet tulhaladja a munka. Valóban olyan lesz az, mint jellemezni méltóztatott, hogy a specialisták munkálkodásait megkönnyíti ugyan, de sokat, igen sokat fognak még mások találni, a mit én, az idő rövidsége, koromnál fogva, a munka siettetése s más okokból, nem fedezhettem föl. Nem tárhatom a közönség elé azt, hogy még az önéletrajzok is, a mit beküldenek, igen gyarlók, a könyvek czimeit, vagy mást is, nem helyesen írnak le, a mit nekem bibliographiakból, könyvekből és iskolai értesítőkből és névtárakból kell nyélbe ütni; a könyvek czime nem egyszer még a czimlapon is hibás, vagy nem helyes, mint péld. Bajákynál legközelébb írtam könyvkét (könyvecske helyett), ebben pedáns vagyok, de már sokat engedtem és ha félremagyarázásra adhatna az okot, kerülöm és alkalmazkodom az igényekhez.
A sajtóhiba elkerülése végett és a revideálásnál segédkeznek fiam a kolozsvári egyetemi tanár és Dr. Heinrich Gusztáv; ha egy füzetet kell javítgatnom (250 sűrűn írt 4 rét kézirat) belekábulok, beleszédülök és a szemem káprázik. Különben minek untassam Főtisztelendőségedet ily mechanikai dolgokkal; a kritikát eltettem és a Pótlék-kötetben fölhasználom. [...] nagyon gazdálkodom

a térrel és idővel. Ezért a horvát és dalmata írókat ezentúl végképen elhagyom, eddig is csak tévedésből maradhattak azok a munkámban.
Köszönöm ismételten a jóakaratú bírálatot és magamat nagyrabecsült barátságába ajánlván, maradtam tisztelettel

kész szolgája
Főtisztelendő *Szinnyei József*
Concilia Emil urnak Nagyszombat"

Ms 796 / 527
CONCILIA EMIL-nek írt levél
Budapest, 1891. jul. 5. (4798/188.)

„Kedves Főtisztelendő Ur!

Munkám első kötete megjelent, annak előszavából meggyőződhetett Ön, hogy mily nehézségekkel kellett küzdenem és Isten segítségével elszántan küzdök tovább a munka befejeztéig, vagy addig, míg kezemből kiesik a toll [...].
Főt. Concilia Emil urnak Nagyszombat"

Ms 796 / 528
CONCILIA EMIL-nek írt levél
Feketehegy-fürdő (Szepes megye), 1891. aug. 6. (4815/205.)

„[...] a nyomtatást szept. elején kezdik meg; addig szivesen veszem a pótlásokat és a bővebb életrajzot; [...] Csontosi régi nevéről és származásáról azonban kérem a nagyszombati iskolai jegyzőkönyvekből és értesítőkből merített szíves közlését [...].
Concilia Emil Bazin (Pozsony megye)"

Ms 796 / 529
CONCILIA EMIL-nek írt levél
Budapest, 1891. szept. 23. (4839/229.)

„Kedves Főtisztelendő Ur!

Itt küldöm a kéziratot, mely kiegészítésre vár; a czikkek elé évszámokat kellene írni. Köszönöm a küldött jegyzeteket, mind becsesek és érdekesek, kár hogy oly kevés. A kéziratnak gyors visszaküldését kérem és kiváló tisztelettel maradtam kész szolgája

Szinnyei József
N. Muzeum

Főt. Concilia Emil urnak
érs.-helyn. titkár

Nagyszombat"

Ms 796 / 530
CONLEGNER KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1882. jun. 6. (2524/149.)

„Különösen tisztelt Nagyságos Ur!

Tudva azt, hogy mindenkor nagy pártolója volt a tudományos törekvéseknek, azt mindenkor elősegítette; én mint ismeretlen fordulok Nagyságodhoz, azon reményben, hogy fáradozásaim célját megértve azt szives jóindulattal elősegíteni méltóztatik. Én irodalomtörténetünk felvilágosítására gyűjtöm egyes írók életrajzához az adatokat, de addig míg az akademia által rám ruházott nagy munkámhoz a „Magyarországi írók életrajza" fognék, színészetünk történetével foglalkozom és specialiter a komáromi magyar színészetét 1828-ig (25 közleményben) a „Komáromi Lapok"-ban meg is írtam. Ezt folytatom. Rengeteg fáradságomba kerül egyes régi szinlapok és sugó v. emlékkönyvek fölhajhászása. Ezen munkálkodásom alatt jöttem azon gondolatra, hogy a gyászjelentéseket (parteczédulákat) gyűjteni fogom, eddig alig gyűjtötte valaki, könyvtárainkban ha 2-500 van is, de ez nem szaporodik, nagyon természetesen, mert ily gyűjteményeket csak egyesek szerezhetnek be, roppant fáradságba kerül nemcsak beszerzésük de kezelésük és rendben tartásuk is; én mult deczember óta 13,500 darabot szereztem, a duplumokat nem számítva, de 319 egyén igéretét birom, kik szorgalmasan gyűjtenek számomra. Arra kérem Nagyságodat, ha szini nyomtatványokat (szinlapokat, verseket, súgókönyveket) és parteczédulákat tud valahol ott a vidékben, sziveskedjék az ilyesmit gyűjteményem számára megszerezni minden válogatás nélkül, még a polgariakat is értem, ha duplumok lesznek, annál jobb, mert ezeket más gyűjtőknél kicserélem! A gyűjtést a vidéken igen könnyen lehet eszközölni mert különösen a földbirtokosok nem szokták az ilyeseket elpusztítani; bizonyosan van Nagyságod birtokában is, tehát ismerőseinél éppen úgy lehet. Igen szépen kérem sziveskedjék közbenjárni és elősegítteni gyűjteményem gyarapítását, melyel a közügyet is elősegélni méltóztatik.
Becses válaszát, illetve küldeményét kérem és maradtam Nagysádnak

kész szolgája
Szinnyei József
az egyetemi könyvtár
első őre"

Nagyságos
Conlegner Károly kir. tanácsos urnak
per Nyitra-Ghymes-Néver-en

Ms 796 / 531
CONLEGNER KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1882. jul. 1. (2554/179.)

„Különösen tisztelt Nagyságos Ur!

Igen kellemesen hatott reám szives megemlékezése és becses igérete. Valóban jól esik az irodalom napszámosának ha oly tekintélyes egyének is mint Nagyságod csekélységemet nem feledik.
Jól emlékezem előzékeny szivességére, melylyel a Természettudományi „Repertorium" megírásánál is segédkezett, ekkor hálám jeléül az előszóban fel is említettem Nagyságod nevét, így tehát én igen jól ismertem nemes szivét és az irodalom iránt való figyelmét, köszönöm tehát ismételten megemlékezését.
Miután holnap Balaton-Füredre utazom azután az írói-körrel az Alduna-vidékére, honnan csak f. hó 24-én térek vissza, nem mulaszthattam el hálámat idejében kifejezni [...].
Nagyságod igen jól sejti, hogy a színészeti nyomtatványok- és parteczédulákon kívül gyűjtök még sok olyasmit a mi pusztulásnak van kitéve, péld. 1848/49-ki nyomtatványokat, plakátokat, ponyvairodalmi termékeket sat., de nem merek sokat kérni, nehogy tolakodónak látszassam. Ismételten köszönöm szives figyelmét és kérem továbbra is Nagyságodnak gyűjteményim iránt való érdeklődését. Maradtam kiváló tisztelettel

Nagyságodnak
kész szolgája
Carl von Conlegner Karlsbad *Szinnyei József*
az egyetemi könyvtár első őre"

Ms 796 / 532
CONLEGNER KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1882. aug. 6. (2576/201.)

„[...] örömmel vennék minden elkallódásnak alávetett apró nyomtatványt, különösen pedig parteczédulákat, színlapokat és 1848/9-ki nyomtatványokat, melyekkel már is jelentékeny gyűjteményembe osztva hasznot vélek tenni a tudós buvároknak és kutatóknak. Kérem szépen tehát Nagyságodat örvendeztessen meg mielőbb becses küldeményével.
Carl von Conlegner Karlsbad"

Ms 796 / 533
CONLEGNER KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1882. aug. 16. (2581/206.)

„Különösen tisztelt Nagyságos Uram!

Egerből haza érkezvén kellemesen lepett meg kedves küldeménye, mely valóban minden tekintetben ritkítja párját, mert a gyászjelentések távolabb vidékről csak szorványosan érkeznek hozzám és most egyszerre 67 darabot kaptam, ezek közt egy régi, a mi nálam ritka mint a fehér holló, mert 1850 előttit minden 50-re kapok egyet; a colligatum igen érdekes, azt hiszem lesz ezek közt több ismeretlen, melyek még könyvtárainkban sem lelhetők; azután a híres Berei Farkas András arczképe, 1809 insurrectionalis jegyzék, mind becses adalék [...]."

Ms 796 / 534
CSAJÁGI BÉLÁ-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 535
CSÁNYI FERENC-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 536
CSÁNYI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 537-538
CSAPÓ VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 539
CSAPÓ ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 540
CSAPODI ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 541-542
CSARADA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 543-544
CSATÁRY LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 545
CSÁTH ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 546
CSÁVÁSY GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 547-548
CSÁVOLSZKY LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 549
CSÉCSI MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 550
CSEH KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 551
CSEÖRGHEŐ ALADÁR-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 552
CSEPELI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 553-554
CSEPELY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 555-556
CSEPREGHY JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890-1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 557
CSERÉPY NÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 558
CSERESNYÉS ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 559
CSEREY ADOLF-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 560
CSEREY ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 561
CSERHALMI ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 562
CSERMELY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 563
CSERNA ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1880. decz. 9. (2247/60.)

„Az Ország-Világ két füzetét melyben naplóm van még ma elküldöm.
Cserna István ev. ref. lelkész urnak Bálványos"

Ms 796 / 564
CSERNA ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1887. febr. 14.

„Kedves bajtárs!

[...] minden vasút- és gőzhajótársaságtól szabadjegyet eszközölt ki számomra a kormány összesen 12-őt, a hírlap könyvtár érdekében teendő utazáshoz, már két éve járom össze vissza az országot, [...].
Most egy indítványt teszek neked. Te oly jól, élénken írsz, hogy valóban óhajtom ha könyvem lapozgatása közben, glossákat írnál hozzá, azaz egyes epizódokat kibővítve saját reflexióiddal, azokat leírnád és beküldenéd az Aigner által kiadott Hazánk számára, vagy akármelyik vidéki lapba. Tedd meg ezt, kérlek!
Most írom legnagyobb munkámat, 30,000 magyarországi író életrajzát és irodalmi működését! Még győzöm.
Tek. Cserna István urnak Bálványos"

Ms 796 / 565
CSERNA ISTVÁN-nak írt levél

Budapest, 1891. nov. 18. (4894/284.)

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 566
CSERNA ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1891.

[Sz. információt kér Cserna Jánosról]

Ms 796 / 567
CSERNA ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1891. nov. 22. (4901/291.)

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 568-570
CSERNA VINCÉ-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 571-572
CSERNÁTONI GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 573
CSERNUS ELEK-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 574
CSERNUS GERGELY-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 575-576

CSERNYEI GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1890-1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 577
CSESZNÁK BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 578
CSÉTI OTTÓ-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 579 a, b
CSIKY LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 580
CSIKY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1886. márcz. 4. (3662/33.)

„[...] megkaptam régi naptárainak, egyéb nyomtatványainak és kéziratainak jegyzékét. [...] saját naptárgyűjteményem kiegészítésére [...] azon régi naptárakat (melyekből csak hármat birok) 1842-ig szeretném megszerezni [...]. Szeretném még a 200 halotti hirdetményt is bírni, miután ezek száma nálam a 40,000-et elérte, hasznosan válnék az be gyűjteményembe. Az 1848-ki naplója pedig igen jól beillenék az Aigner által kiadott, Hazánk"-ba; így legalább többen gyönyörködhetnénk abban.
Igen szépen kérem tehát Nagyságodat, kegyeskedjék azon naptárakat és halotti jelentéseket akár cserében, akár pénzért nekem átengedni [...], hogy irodalmi czélomra azokat feldolgozhassam.
Csiky Sándor urnak Eger"

Ms 796 / 581
CSILLAG KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 582-583
CSINK JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 584
CSIPPÉK FERENC-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 585
CSISZÉR JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 586
CSITÁRI G. EMIL-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 587
CSOMOR KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 588
CSONDA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 589
CSONGRÁDY LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 590
CSONTOSI JÁNOS-nak írt levél
Kolozsvár, 1889. aug. 10. (4156/68.)

[élménybeszámoló Csontosi János múzeumi könyvtárőrnek]

Ms 796 / 591
CSOPEY LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 592
CSORBA FERENC-nek írt levél
Budapest, 1887.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 593
CSŐSZ IMRÉ-nek írt levél
Budapest, 1882. ápr. 16. (2462/87.)

„Művelődéstörténetünk egyik nevezetes szakaszának megirását czelozom; ebből egy rész a komáromi szinészet története mult nyár óta czikkekben megjelenik a „Komáromi Lapok"-ban. Sok nehézséggel kell küzdenem, mert a szinlapok és súgó (emlék) könyvecskék nagyobbrészt elpusztultak. Most már határozottan tudom, hogy a komáromi szinészek Győrött és Nyitrán megfordultak; ez utóbbi városban nyomatott szini dolgokat és feljegyzéseket tehát nagy érdekkel kutatom de egyebeket is. […] sziveskedjék az ottani könyvtárakban talán a püspökiben és magánosoknál is kis kutatást tenni, ha legcsekélyebbet is felfedez, nagy hálával fogok tartozni.
Mult deczember óta a parteczédulák (gyászjelentések) összegyűjtését határoztam el és azt erélyesen folytatom, még a folyó évben 20 ezeret akarok összehozni, jelenleg 10 ezer darabom van együtt és 257 egyén igérte meg számomra a gyűjtést, Főtisztelendő urat is ezen szivességre kérem, miután Nyitrán más ismerősöm nincsen, pedig a nyomdák és egyesek szivesen átengedik a félretett példányokat […].
Csősz Imre főgymn. ig.-nak Nyitrán"

Ms 796 / 594
CSŐSZ IMRÉ-nek írt levél

Budapest, 1882. máj. 9. (2490/115.)

„Fogadja legszivesebb köszönetemet a küldött gyászjelentésekért, melyek valóban becsesek, azért is mert nyitraiak, ilyeneket még nem kaptam, de különösen mert régibb keltűek s így ritkábbak. Most csak arra kérem a Főtisztelendő urat, kisérje figyelemmel a gyűjtőket és a megszerezhető példányokkal legyen szíves növelni gyűjteményemet, mely jelenleg már 11 ezer külön példányt foglal magában, a duplumokat nem számítva, de ezeket is becserélem más gyűjtőknél.
A szinészetre nézve magam se tápláltam valami vérmes reményeket, mert Nyitrán is csak az a sors érte a színlapokat, sugókönyveket mint Komáromban vagy Győrött, azért munkámban küzdve bár a nehézségekkel de mindig előbbre haladok."

Ms 796 / 595
CZAMBEL SAMU-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 596
CZAMBEL SAMU-nak írt levél
Budapest, 1891. szept. 8. (4830/210.)

„Kedves Czambel Ur!

Hat heti utazásomból haza érkezvén, nyakamba szakadt a munka, az "Irók élete" 10. füzete számára most viszem a nyomdába az első ív Kéziratát és rémületemre veszem észre, hogy Vičck tót irodalomtörténetéből Capkó János 226 l. Chalupka János 56. l. Chalupka Sámuel 103. 273. l. életrajzokat nem használtam fel; dr. Wagner Lajos és Rizner, kiket fölkértem, cserben hagytak, igen szépen kérem Dr. urat, kegyeskedjék a föntebbiekről rövid életrajzot írni, az önálló munkák tót czime mellé kérem annak magyar fordítását is, czikkeknél csak azt, hogy hova, mikor dolgoztak és mit mikor szerkesztettek."

Ms 796 / 597
CZAPÁRY LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1890. jul. 22. (4444/243.)

„Igen szépen kérem az egri gymn. legutóbbi Értesítőjét, melyben becses munkája Makáry György emlékezetes megjelent, hogy azt a Magyar Írók Élete és Munkái cz. vállalatom számára fölhasználhassam; egyúttal önéletrajzát és munkáinak (czikkeinek is) jegyzékét is kérem a nevezett munka számára.

Tisztelettel
Szinnyei József

N. Muzeum

Főtisztelendő
Czapáry László urnak
főgymn. tanár Eger"

Ms 796 / 598
CZÉH SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1882. jan. 5. (2377/2.)

„Tisztelt Uram!

Bizalommal fordulok uraságodhoz hogy az általam tudományos czélból gyűjtött gyászjelentések (parteczédulák) tömegéhez sziveskedjék hozzájárulni a nyomdájából kikerültek egy-egy példányával, ha lehetséges a régieket is felkutatni a gyűjtemény érdekesb lenne. A mennyiben némi költséggel járna a felkeresés, csomagolás sat. sziveskedjék tudtomra adni és a kivánt pénzt elküldöm.
Legközelébb olvastam az 1848/9. kapitányom Rogos Kálmán halálát, igen szeretném az elhunytáról kibocsátott gyászjelentést előzőleg bírni.
Czéh Sándor nyomdász urnak Győrött"

Ms 796 / 599
CZENNER LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 600
CZIKE FERENC-nek írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 601
CSILLÉNY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1891.

[válaszlevél Cs. B. kérésére]

Ms 796 / 602
BERECZ ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 603
BERECZ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 604
BERÉNYI JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 605
BERÉNYI PÁL-nak írt levél
Budapest, 1887.

[válaszlevél B. P. kérésére]

Ms 796 / 606
BERÉNYI PÁL-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 607
BERÉNYI SALAMON-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 608
BERGER IGNÁC-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 609
BERGER EV. JÁNOS-nak írt levél

Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 610
BERGER EV. JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[bocsánatkérés a könyvtártisztek (Litassy) viselkedése miatt]

„Dr. Berger hittud.-i kari dékán urnak"

Ms 796 / 611-612
BERGHOFFER JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890-1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 613
BERGMANN ÁGOST-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 614
BERKOVITS FERENC-nek írt levél
Budapest, 1890.

[A „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat.]

Ms 796 / 615
BERKOVITS GÁBOR-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 616
BERKS AURÉL-nak írt levél
Budapest, 1882. aug. 18. (2586/211.)

„[...] örömömre szolgált [...] szives tudósítása az ottani szini világból, csak minél több kerülne napfényre; igen szeretnék az ottani szinlapokból is gyűjteményem számára a mit lehet megszerezni, mert 6000 szinlapom van ugyan, de Felső-Bánya és környéke nincsen nálam képviselve; így vagyok a parteczédulákkal is, jóllehet gyűjteményem már a 16 ezeret meghaladta és a szivesen küldött 18 közül 17 vált be! gyűjteményembe, tehát kibányászatlan szűz talaj, hol még oly gyűjtő, kikkel csere viszonyban vagyok, nem járt [...].

Berks Aurél urnak"

Ms 796 / 617
BERKS NÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1882. jun. 11. (2527/152.)

„Értesültem, hogy a magyar színészet és annak története iránt különös előszeretettel viseltetik és több czikket is írt már e tárgyban. Én hasonló téren működöm, mert általános színészetünk érdekében gyűjtöm az anyagot: szinlapokat, sugókönyveket, verseket, sat, úgyhogy jelenleg már ezekből nagy gyűjteményem van, feldolgozásukhoz is fogtam és különösen a komáromi színészet történetéből 1828-ig 25 közlemény jelent meg a „Komáromi Lapok"-ban, de ebbe az általános színészetről is sokat beleszőttem. Igen lekötelezne Nagyságod ha czikkeinek czimét és hogy hol jelentek meg nekem megírná, hogy azokat felkutatván, elolvashassam; ezenkívül igen megörvendeztetne azzal is, ha a nélkülözhető szini nyomtatványokat átengedni sziveskednék a föntebbi tudományos czélra. – Ezenkívül gyűjtöm a parteczédulákat (gyászjelentéseket) melyekből jelenleg 13500 darabom van; 326 egyén igéretét birom kik az ország minden részében gyűjtenek számomra; igen szépen kérem Nagyságodat, kegyeskedjék ezen törekvésemben segédkezet nyújtani [...].

Berks Nándor urnak
nyug. bányatanácsos
Felső-Bánya"

Ms 796 / 618
BERKS NÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1882. jun. 25. (2546/171.)

„Tisztelt Nagyságos Ur!

Fogadja leghálásabb köszönetemet a lemásolt czikkért, mely igen jellemző és érdekes, munkámba mindenesetre beleszövöm [...] az azt megelőzött czikk melyik számban jelent meg? A küldött parteczédulák nagyon is à propos jöttek, mert nagy gyűjteményemben F.-Bánya Szatmár sat nem igen van képviselve. Igen szépen köszönöm ezeket is! Nem lehetne ott egy két embert megnyerni a gyászjelentések gyűjtésére? Szeretném ha minél többet menthetnénk meg a pusztulástól, szándékom egy kis kimutatást nyomatni az első huszezerről [...].

Berks Nándor urnak

nyug. bányatanácsos
Felső-Bánya”

Ms 796 / 619
BERKS NÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1882.

[egyéb levél]

Ms 796 / 620
BERKS NÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1882. szept. 23. (2621/246.)

„[…] fogadja a küldött nyomtatványokért szives köszönetemet. Már eddig az ország minden részéből száznál több ily szini emlékkönyvecskét nyertem és a pécsi példány mindeddig hiányzott, ebből kitetszik mennyi lappang még elrejtve! A casinoi nyomtatványokból is bírok egy csomót, reménylem, ha több együtt lesz, feldolgozhatom […]. Különös hogy a régi színlapok mindenütt elpusztultak; Nagy-Bányán és vidékén már 1815 körül működtek magyar színészek, színlapokat is nyomattak, nem került ezekből elő vagy egy példány? Eddig 6000 színlapot (régit és újat) gyűjtöttem; a parteczédulák száma a 17 ezeret meghaladja. 1848/9 nyomtatványom is sok van, de még igen sokat kell gyűjtenem, ha valami teljeset akarok belölök teremteni. Az idén nagyobb körutat tettem az ország déli részén és Hevesben, Veszprémben, Esztergomban és Komáromban; ha reményem nem csal, jövő évben eljutok Felső-Bányára is és akkor tiszteletemet teszem Nagyságodnál […].”

Ms 796 / 621
BERKY GUSZTÁV-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 622
BERNOLÁB NÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 623
BERTHA, A. de-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 624
BERTHA GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 625
BERTÓK SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 626
BÉRY ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 627
BERZAY ELEK-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 628
BERZENCZEY ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 629
BERZEVICZY EDMUND-nak írt levél
Budapest, 1882.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 630
BERZEVICZY TIVADAR-nak írt levél
Budapest, 1882. ápr. 1. (2446/71.)

„[...] kérlek baráti szeretettel légy segítségemre a gyászjelentések gyűjtésénél [...]. Barátságodra számíttok és kérlek tedd meg a mit tehetsz, csinálj propagandát ezen ügyben és szerezz más gyűjtőket is számomra.

Berzeviczy Tivadar urnak

Eperjesen"

Ms 796 / 631

BERZEVICZY TIVADAR-nak írt levél

Budapest, 1882. ápr. ? (2449/74.)

„[...] minden törekvésem a közjóra irányul. A parteczédulák és színlapok gyűjtésére is azon meggyőződés indított, hogy azokat intézetek, muzeumok és könyvtárak egyáltalában nem gyűjthetik, sőt ha véletlenül oda kerül is valami azt haszontalan lim-lomnak tekintik, mint a Toldy-féle nehány száz gyászjelentés most is rendezetlen, a Nemzeti Muzeumban ott hever egy sarokban; nálunk sincsen semmi mert Nagy Iván, mikor a családok genealogiáját írta, az egyetemi könyvtár tisztviselője volt, össze is gyűjtött egy csomót, de vagy magával vitte vagy elajándékozta; különben nem kell messze menned, ott van a kassai muzeum tekintsd meg, van-e gyászjelentés gyűjtemény? Mily állapotban és valjon szaporodik-e? [...] 1942 darab kassai színlappal bírok. Ha azt akarod, hogy elpusztuljon gyűjteményed, csak nyilvános intézetnek add, mert ott a hol péld. a „Reform" bekötött példányából a tárczát kimetszik [...] nem becsülik meg az ily gyűjteményeket. Én az egyetemi könyvtárban lakom, valószinűleg itt is halok meg, fiam a muzeumi könyvtár tisztviselője, addhatod-e jobb helyre, mintha hozzám küldöd gyűjteményedet? Én leszek az első, ha elérkezettnek látom az időt, hogy gyászjelentésekből könyvtárunkban specialis gyűjteményt rendezek, de csak akkor, ha némi érdekeltséget tudok azok iránt fölkelteni; mindenekelőtt sokat, igen sokat kell összegyűjtenem, mert ez is olyan, mint a lexikon, ha kicsi, éppen azt nem találjuk meg benne, a mit keresünk. Eddigi eljárásom a következő: van már 256 gyűjtőm, ezek közt maga Szilágyi könyvtárigazgatónk, Majláth Béla múzeumi könyvtárigazgató és a Pulszkyak, kaptam már 8000 darabon fölül; a beérkezetteket naplómba bevezetem az ajándékozók szerint, beírva a pártékról a vezetéknevet és évet; minden gyászjelentés hátlapjára felírom a gyűjtő vagy ajándékozó nevét és a beérkezés idejét, azután beosztom betűrend szerint. Megtudom így mily arányban gyűjtöttek egyesek és mit gyűjtöttek össze. [...] eddig még a tudósok is kinevették a parteczédulagyűjtőt; tíz évi könyvtárnokságom alatt egyetlen egy ember se kérdezősködött nálunk ilyesmi után. De talán idővel majd a tudósok is jobban megbecsülik. [...] hiszem, ezzel is meggyőztelek arról: ha a te különben becses gyűjteményedet az én nagyobb gyűjteményembe olvasztod, jót cselekszel, itt nálam az mint forrás mindenki számára nyitva áll [...]. Küld tehát kedves barátom mind a simplumokat, mind a duplumokat hozzám, mert ez utóbbik által is, csere útján, gyarapíthatom gyűjteményemet [...].

Nagys. Berzeviczy Tivadar kir. tanfelügyelő urnak Eperjesen"

Ms 796 / 632

BERZEVICZY TIVADAR-nak írt levél
Budapest, 1882. ápr. 15. (2461/86.)

„Kedves barátom!

Megérkezett a csomag; sietek pár sorban leghálásabb köszönetemet nyilvánítni ezen nemeslelkű ajándékért; ily becses collectió ujabb ösztönt és lelkesedést nyújt a további gyűjtésre s most már szentül hiszem, hogy a 20 ezer még ez évben összehozom, akkor egy kis statistikai kimutatást autographiroztatok, melyben a gyűjtőktől nyert példányokat legalább szám szerint kimutatom, külön az 1850-ig terjedőket, hogy így a küldemény becsét is jelezzem. A ma nyert szép gyűjtemény, különösen régiekben igen gazdag, illyeneket csak szorványosan és egyenként nyerek nagy ritkán 20-30-at. Tegnap kaptam meg Dr. Rómer kanonok ur gyűjteményét 313 darabot, mind 1860 évnél fiatalabbak […].
Életrajzomból sejthetted, hogy én minden olyan nyomtatott apróságot gyűjtök, a mi elkallodásnak van alávetve u. m.

1. *1848/9-ki mindenféle nyomtatványt.*
2. *Szini dolgokat: szinlapokat, verseket és sugókönyveket; jelenleg a magyar színészet történetét írom, specialiter Komáromét.*
3. *Ponyvairodalmi termékeket, 1848 előttieket, Zöld Marczi, Argyrus királyfi, vőfély versek sat. Ezt legnehezebb gyűjteni.*

Ezeket csak azért jelzem, hogy ha tudomásodra jut, hogy valahol ilyesmi létezik, tudasd velem, hogy megóvjuk az elpusztulástól!

Berzeviczy Tivadar urnak
Eperjesen”

Ms 796 / 633
BERZEVICZY TIVADAR-nak írt levél
Budapest, 1882. máj. 6. (2486/111.)

„A parteczédula-gyűjtemény, melyet szives voltál nekem ajándékozni, első stadiumban rendezve van, az az nőm által szoros betűrendbe rakva: összesen 1545 darab (ezek közt 287 régi az az 1850. előtti); egybekelési hirdetés 57; gyászbeszéd 17 db és apró nyomtatvány, hirlapkimetszés 16 db. Most osztom be gyűjteményembe; a duplumokat és triplumokat cserében első sorban Szentiványi Zoltánnak, azután Dr. Ballagi Aladárnak, Véghelyi Dezsőnek, veszprémi alispánnak, gyűjteményük nagysága szerint ajánlom fel. Fogadd ismételten baráti köszönetemet ezen becses gyűjteményért, mely által az enyém becsben jelentékenyen növekedett. Ha nem lankad buzgóságod és folyton gyűjtesz, egész Felsőmagyarország gyászjelentései csaknem teljesen meglesznek gyűjteményemben. Van eddig 10 ezer egyes példányom és 293 gyűjtőm.

Nem mulaszthatom el viszonzásúl, legujabb művem két füzetének megküldését mely a komáromi színészet történetét tárgyalja és oly ritka, hogy Sárosban ezen egy példány mint unicum fog létezni; mert a szerkesztő 100 külön nyomatot készített és fűnek fának osztogatta; tehát őrizd meg, óhajtom, hogy ott nálatok meglegyen.
[...] Legközelebb családodra vonatkozólag egy Berzeviczy, kassai szinpártoló, maecenás életkörülményeiről fogok többet kérdezősködni, kutass addig nem maradt-e naplója? Roppant sok a dolgom. Bocsáss meg a rövidségért!
Isten veled! Szeretettel ölel

híved

Szinnyei

Nagyságos
Berzeviczy Tivadar urnak
magyar kir. tanfelügyelő Eperjesen"

Ms 796 / 634
BERZSENYI GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1887. febr. 28. (3821/27.)

„Igen tisztelt Uram!

Valóban kellemesen lepett meg azon szives figyelme, melyel szomorújelentés-gyűjteményemet gyarapítani méltóztatott. Fogadja leghálásabb köszönetemet azon 321 darab nyomtatványért, melyet Nagy Imre ur Ő Méltósága kezeiből átvettem és melyet becses jóakaratának tulajdoníthatok. Ezen specialis gyűjteményemet (mert van 1848/9-ki hírlap- proclamatio- ponyvairodalmi-színészeti, naptár sat. gyűjteményem is) 1881. nov. 20-tól kezdtem; azota circiter 100,000 darab érkezett hozzám és ebből 43 ezer vált be, többi duplum.
Legujabban Pauler Tivadar bold. miniszter 1579 példányból álló gyűjteményét osztottam be s csak 341 vált be; de az Öntől nyertek oly becsesek és ritkák miszerint bizton hiszem, hogy közülök 3/4 része nincsen meg gyűjteményemben. A szoros betűrendbe rakott gyűjtemény már is rendkívüli szolgálatokat tett nekem, különösen „Komárom 1848-49-ben" czimű munkám megírásánál és legujabban a „Nemzetségi Zsebkönyv" és a „Magyar Írók életrajza" szerkesztésénél. Fáradságomat az a tudat is jutalmazza, hogy az ország minden részéből érdeklődnek gyűjteményem iránt és ennek köszönhetem rendkívüliségét.
Berzsenyi Antal honv. főhadnagygyal egy zászlóaljban (203-ik) szolgáltam a hazát 1849-ben Komáromban. Valjon hol él ő?
Szives köszönetem megújítva, további szives barátságát kérve, maradtam tisztelő

kész szolgája

Szinnyei József
az egyetemi könyvtár
első őre

Tekintetes
Berzsenyi Gyula urnak
földbirtokos
Sopron megye Bükk"

Ms 796 / 635
BESSENYEI FERENC-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 636
BESSENYEI FERENC-nek írt levél
Budapest, 1890. decz. 26.

„Munkám az akadémia megbízásából lehetőleg teljes és megbízható forrásmű akar lenni; ezért szíveskedjék még utólag irod. működését kiegészíteni [...].
Bessenyei Ferencz urnak
Temesvár"

Ms 796 / 637-638
BESSENYEI FERENC-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 639-641
BETHLEN MIKLÓS gróf-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 642
BETHLEN MIKLÓS gróf-nak írt levél
Budapest, 1891. jan. 7.

„[...] természetesen külföldi munkáinak czimeit és a szerkesztést is.
gróf Bethlen Miklós urnak Budapest"

Ms 796 / 643
BEXHEFT ÁRMIN-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 796 / 644
BEZERÉDJ PÁL-nak írt levél
Budapest, 1891. jan. 20.

„[...] kérem rövid életrajzát és munkálatainak (czikkeinek is, az az, melyik lapban mikor írta) jegyzékét. A tudomány érdekében szives válaszát kérve maradtam tisztelettel

kész szolgája
Szinnyei József

Sürgős!
Nagys. bezerédi Bezerédj Pál urnak”

Ms 796 / 645
BEZSÓ JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 1
DANKÓ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882. ápr. 26. (2472/97.)

„Aigner barátomtól értesültem, hogy Méltóságod az egyetemi könyvtár számára úgy számomra is méltóztatott egy-egy példányt nagybecsű gyűjteménye katalogusából küldeni [...].
Dr. Dankó József urnak pápai praelatus, esztergom főegyházi apát-kanonok
a m. tudom. akad. l. tagja
Esztergom”

Ms 797 / 2
DANKÓ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882. máj. 4. (2483/108.)

„[...] Ha meg nem sérteném Méltóságodat, alázatos kéréssel terhelem; én ugyanis mult deczember óta gyűjtöm a gyászjelentéseket, még pedig oly szerencsével, hogy 290 egyén szíves gyűjtése folytán eddig 10 ezeren felül van az egyes példányok száma; arra kérem alázattal Méltóságodat, ha sziveskednék a birtokában levő és nélkülözhető bármily fajtájú parteczédulákat gyűjteményem számára átengedni és ezentúl is a beérkezendőket számomra megtartani [...].
Dr. Dankó József urnak pápai praelatus, esztergom főegyházi apát-kanonok
a m. tudom. akad. l. tagja
Esztergom”

Ms 797 / 3

DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Jan. 6.

„Herrn Wilhelm Dann Frankfurt" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

[magyar- és németországi lapok címlistája 751-800.]

Ms 797 / 4
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Jan. 27.

„Herrn Wilhelm Dann Frankfurt" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

[magyar- és németországi lapok címlistája 801-850.]

Ms 797 / 5
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Febr. 15.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 6
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. März. 11.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 7
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. März. 21.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

[magyar- és németországi lapok címlistája 851-900.]

Ms 797 / 8
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. März. 29.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 9
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Apr. 2.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 10
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Apr. 5.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

[magyar- és németországi lapok címlistája 901-950.]

Ms 797 / 11
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Apr. 12.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 12
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Apr. 19.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

[magyar- és németországi lapok címlistája 951-1000.]

I. Ungarn
- Budapest
  → Magyar család (1871.)
  → Magyar gazda I. f.
  →
- Jászberény stb.
-

II. Oesterreich
-
-
-

III. Deutschland
-

-
-

IV. Frankreich
- Paris
-
-

Ms 797 / 13
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Apr. 30.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

[magyar- és németországi lapok címlistája 1001-1100.]

I. Europa
1. a) Umgarn
1. b) Siebenbürgen (Erdély)
1. c) Kroatien
2. Oesterreich
3. Deutschland
4. Schweiz
5. Niederlande
6. Donaufürstentümer (Dunai fejedelemségek)
7. Italien
8. Belgien
9. Großbritannien
10. Russland

II. Afrika
III. Asien
IV. Amerika
V. Australien

Ms 797 / 14
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Mai. 12.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 15
DANN, WILHELM-nek írt levél

Budapest, 1872. Mai. 16.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 16
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Juni. 6.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 17
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Juni. 11.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 18
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Juni. 20.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 19
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Juni. 27.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

[magyar- és németországi lapok címlistája 1101-1150.]

Ms 797 / 20
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Juli. 9.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 21
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Juli. 14.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 22
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Juli. 24.

„Herrn Wilhelm Dann Wien [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

[magyar- és németországi lapok címlistája 1151-1200.]

Ms 797 / 23
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Juli. 27.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 24
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Aug. 1.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 25
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Aug. 10.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

[magyar- és németországi lapok címlistája 1201-1250.]

Ms 797 / 26
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Aug. 23.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

[magyar- és németországi lapok címlistája. 1251-1300.]

Ms 797 / 27
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Sept. 26.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 28
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Okt. 8.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

[magyar- és németországi lapok címlistája 1301-1350.]

Ms 797 / 29
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Okt. 22.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 30
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Nov. 11.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

[magyar- és németországi lapok címlistája 1351-1400.]

Ms 797 / 31
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Nov. 30.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 32
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1872. Dez. 21.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

[magyar- és németországi lapok címlistája 1401-1450.]

Ms 797 / 33
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1873. Jan. 26.

„Herrn Wilhelm Dann Wien” [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 34
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1873. Juni. 2.

„Herrn Wilhelm Dann Wien” [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 35
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1873. Febr. 15.

„Herrn Wilhelm Dann Wien” [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

[magyar- és németországi lapok címlistája 1451-1500.]

Ms 797 / 36
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1873. Febr. 20.

„Herrn Wilhelm Dann Wien” [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 37
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1873. März. 4.

„Herrn Wilhelm Dann Wien” [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 38
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1873. März. 15.

„Herrn Wilhelm Dann Wien” [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

[magyar- és németországi lapok címlistája 1501-1550.]

Ms 797 / 39
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1873. März. 29.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 40
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1873. Juni. 9.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 41
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1873. Juni. 18.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

[magyar- és németországi lapok címlistája 1551-1600.]

Ms 797 / 42
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1873. Sept. 5.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 43
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1873. Sept. 14.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 44
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1873. Nov. 6.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

[magyar- és németországi lapok címlistája 1601-1650.]

Ms 797 / 45
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1874. März. 4.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 46
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1874. Apr. 29.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 47
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1874. Aug. 16.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 48
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1875. Aug. 4.

„Herrn Wilhelm Dann Wien" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 49
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1880. Mai. 9.

„Herrn Wilhelm Dann London" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 50
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1880. Aug. 9.

„Herrn Wilhelm Dann London" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

[külön kártyán ajánlás:]

„Van szerncsém Dann Vilmos urat, hírlapgyűjtő barátomat, t. Collega ur szives figyelmébe ajánlani. Rendelkezzék Ön is velem!

Tisztelője
Szinnyei

Tek. Butler urnak
a British Museum tisztviselőjének
Bp. 1880. aug. 9."

Ms 797 / 51
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1880. Okt. 11.

„Herrn Wilhelm Dann London" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 52
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1880. Dez. 26.

„Herrn Wilhelm Dann London" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 53
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1881. März. 2.

„Herrn Wilhelm Dann London" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 54
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1881. März. 13.

„Herrn Wilhelm Dann London" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 55
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1881. März. 31.

„Herrn Wilhelm Dann London" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 56
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1881. Juli. 4.

„Herrn Wilhelm Dann London" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 57
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1881. Aug. 1.

„Herrn Wilhelm Dann London" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

[200 Ft-ról számla (10.310 db újság ára)]

Ms 797 / 58
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1881. Nov. 10.

„Herrn Wilhelm Dann London" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 59
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1882. Febr. 13.

„Herrn Wilhelm Dann London" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 60
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1882. März. 17.

„Herrn Wilhelm Dann London" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 61
DANN, WILHELM-nek írt levél
Budapest, 1882. Dez. 26.

„Herrn Wilhelm Dann London" [német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

Ms 797 / 62
DARNAY KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1888. jan. 28. (3956/19.)

„Tisztelt barátom!

Bocsásson meg, hogy így czimezem, de ki nemzetünk jeleseinek reliquiáit gyűjti, az nekem mind barátom, collegám és pártfogóm. Legnagyobb örömmel fogadom az Ön ajánlatát és kérem a már gyűjtött szomorújelentéseket és azok gyűjtésére továbbra is felkérem. Én viszont igérem, hogy ezentúl az Ön számára félreteszem és gyűjteményemből (mely több ezer példányból áll) kiválogatom a duplumokat és elküldöm. Most ugyan a Nemzetségi Zsebkönyv sajtó alá rendezésével, az évi hírlapkimutatással (holnaphoz egy hétre jelenik meg a Vasárnapi Ujságba) és a magyar írók életrajzával vagyok elfoglalva, tehát a küldésre pár heti időt kérek [...]. Én az irodalomra és szinészetre vonatkozót mindent gyűjtök még a ponyvairodalmat is gyűjtöm.

Tek.
Szentmartoni Darnay Kálmán urnak Sümeg Zala megye"

Ms 797 / 63
DARNAY KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1888. ápr. 17.

„[...] A Nemzetségi Zsebkönyv utolsó íveit nyomják, most csináltam az indexet hozzá. [...] legkésőbb május elején egy csomagot már föladok, mely még csak a kezdet, a mit naponként apróságokat félre tettem Ön számára; de minden gyűjtemény apróságokból keletkezik és ezen apróságok nyerni fognak a nagy tömegben; mert én állhatatosan gyűjtök, csak Ön is gyűjtse azokat a sümegi és környékbeli meg a távoli szomorújelentéseket (nyomdákból és vén asszonyoktól, mert ezek a legjobb források) [...]."

Ms 797 / 64
DARNAY KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1888. jul. 11. (4019/132.)

„[...] Vége az utolsó terminusnak is; küldöm tehát a mit eddig összeharácsoltam: [És felsorol 79 nevet. Vagy kézirat/aláírás, v. gyászjel., de inkább az előző, mert pl. Beöthy Zsolt is köztük van.]
Saját:

- *Hírlapirodalmunk 1888-ban (sajtó alá irott)*
- *Nemzetségi Zsebkönyv I. Conceptusa és korrekturája*

Összesen = 80 autograph, illetve 80 irótól.
A küldeménnyel igen meg voltam elégedve. Köszönöm! Csak folytassa kérem! Gyűjtök a mi nyomtatás és írás ha irodalmunkra vonatkozik (külföldit nem!). Hallom, hogy Kisfaludy Sándor könyvtárát bírja! Hogyan ismerhetném v. láthatnám azt meg? Nem küldhetne egy Kisf. S. levelet; de kérek más írótól is kézírást! Ponyvairodalmi terméket (Angyal Bandi, Sobri sat. historiát) szinházi sugókönyvet, színlapot, 1848/9-ki nyomtatványt, előfizetési felhívásokat is gyűjtök [...]."

Ms 797 / 65
DARNAY KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1888. szept. 22.

„[...] A gyászjelentés és ponyvairodalmi termékek küldeményének előre is örülök, csak legyen minél régibb is köztük; egyébiránt – mint a czigány mondja – akármi, csak sok legyen! [...] most különösen hajhászok egy könyvet, ez Petőfi János vitéze a rajzolt [...]."

Ms 797 / 66
DARNAY KÁLMÁN-nak írt levél

Budapest, 1889. febr. 23.

„Szemhártya gyulladásom három hónapig tartott vissza az írástól és olvasástól. [...] gyűjtöttem egy csomó ujabb autographokat [...]. Nem kaphatnám meg Ferber József ügyvéd partéját, ki 8-10 éve halt el Sümegben? Kérem az igért szomorújelentéseket és ha iróktól vannak doublette kéziratai, levelei, azokat is küldje el."

Ms 797 / 67
DARNAY KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1889. nov. 11.

„[...] nem jő Ön soha Bpestre? Hogy szóval is kicserélhetnők eszmeinket, vágyainkat [...]."

Ms 797 / 68
DARNAY KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1890. márcz. 13.

„Nagy elfoglaltságom miatt, több levelére csak most válaszolhatok, igen röviden. Köszönöm a küldött gyászjelentéseket [...] életrajzát csak küldje be, mert az irók közé mindenesetre fölveszem, sőt másoktól is szivesen fogadok minden fölvilágosítást illetve figyelmeztetést."

Ms 797 / 69-71
DARNAY KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1890-1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 72
DARNAY KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1891.

„Az első casinót Széchenyi István gróf alapította 1827-ben Pesten [...]."

Ms 797 / 73
DARNAY VIKTOR-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 74
DARÓCZY ZSIGMOND-nak írt levél

Budapest, 1888. jul. 16. (4023/136.)

„Sajnálattal kell tudatnom T. Szerk. urral, hogy a Heraldikai Táraság a tiszt. példányok szétküldése iránt már rendelkezett; nekem pedig nincs módomban csak egyet is valahova küldeni s így legjobb akaratom mellett se szolgálhatok a kért művel.
Tek. Daróczy Zsigmond urnak a „Magyar Szövetség" szerkesztőjének Paks"

Ms 797 / 75
DARULA ARNOLD-nak írt levél
Budapest, 1881. febr. 22. (2265/17.)

„Tisztelt Uram!

Mult hó végén küldött fölvilágosító soraiért fogadja szives köszönetemet és a továbbiakra nézve fölajánlott utbaigazitását készséggel fogadva a következőkre kérem:

a.) A Losonczon vagy környékén megjelent lapokról (a hírlapirodalom-történet érdekében, melyet szándékom megírni) szeretném tudni, mely nap indult meg és mely napon szűnt meg, hány példányban nyomatott [...].
b.) Gyűjtöm az 1848–49-ki nyomtatványokat; u. m. proklamatiók – hirlapok – és röpiveket sat, ha körében ilyesmi nélkülözhető volna legnagyobb hálával fogadnám.
c.) Gyűjtöm továbbá a ponyvairodalmi termékeket de 1848 előttit ilyenek: „Angyal Bandi historiája", „Vőfélyek kötelességei", „Argyrus királyfi" sat. de a régibbeket. (Nem a Tatár Péter vagy Bucsanszky féléket értem.) Ezeket úgy az 1848–49-ki nyomtatványokat szivesen megvenném pénzen vagy cserében.
d.) A Losonczon megjelent könyvek és röpiratokról mindenesetre nagy haszonnal készíthetne t. Ön jegyzéket ha az bibliographiailag pontos lenne t: i: lekellene írni a könyv teljes czimét, az évet, kiadót, nyomdát is oda értve; azután a rétet 8 rét vagy 4 rét, lapszámot (ha nincs lapszámozva, hány levélből áll a könyv vagy füzet) és árat. Ha megtudható hány példányban nyomatott még becscsebb a jegyzék.

Viszontszolgálatomat felajánlva, további szives barátságába ajánlottam várva becses tudósítását, vagyok tisztelettel

lekötelezettje
Szinnyei József
az egyet. ktár első őre

Tek. Darula Arnold
nyomdavezető urnak
Losonczon"

Ms 797 / 76
DEÁK LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1888. jun. 23.

[magánlevél]

Ms 797 / 77
DEÁK LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1888. okt. 11.

„[...] az emékbeszédügy szépen barátságosan el van intézve: [Beöthy] *Zsolt tartja az Akadémiában, Szilágyi a Tört. Társulatban az emlékbeszédet bold. bátyád fölött. És ez így jól is van! [...] az igért szomorújelentés-csomagot juttasd mielőbb kezemhez, azért is, mert most a téli hónapokban használhatom azokat leginkább, aztán bis dat, qui cito dat. [...] igen szeretném Farkas bátyád fogságáról írt könyvét [...] szerezz egyet a számomra, az árát természetesen elküldöm [...].*
Deák Lajos urnak kir. tanfelügyelő Marosvásárhelyt"

Ms 797 / 78
DEÁK LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1888. nov. 26.

„Kedves barátom!

Fogadd legőszintébb köszönetemet a küldött érdekes szomorújelentés-gyűjteményért; az erdélyiekre nézve valóban igen becses adalék lesz az minden tudományos használatnál. Fájdalom szembajban szenvedek, mely nem annyira aggasztó, mint bosszantó s unalmas állapot, miután 3 hóig olvasni, írni nem szabad [...]. Egy humoreszket azért írtam, az Urambátyámban fogod olvashatni, erdélyi történet Don José aláírással."

Ms 797 / 79
DÉCSI I-nek írt levél
Budapest, 1887. szept. 10.

„Tisztelt Szerkesztő Ur!

A küldött lapokat és autobiografiát köszönettel vettem. Íme én is küldöm az igért Czéh-szabályokat, melyek érdekesebbek mint gondoltam, mert ez a legrégibb magyar komáromi okirat; azért híven másoltam, bevezetéssel láttam el és a latin szöveg helyett magyarázatokat írtam hozzá; tessék azt betűhíven közölni s talán a napihírek közt fölhívni reá a közönség figyelmét [...].
Décsi I. urnak
a „Komárom Megyei Közlöny" szerk. Komárom"

Ms 797 / 80
DÉCSI I-nek írt levél
Budapest, 1887.

[egyéb levél]

Ms 797 / 81
DEMJÉN LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1875. szept. 11.

„Különösen tisztelt Uram!

Igen köszönöm előlegesen is a fölajánlott könyveket, miután gyűjteményemben csak a „Manifestumok" német példánya van meg, azért a magyar és tót szöveg igen is beválik; egyúttal becses közbenjárását az 1848/9-diki nyomtatványokat illetőleg, továbbra is szivesen kérem, ha lenne ott Nyitrán ily elszórt apróbb nyomtatvány, legnagyobb örömmel fogadnám; eddig Ferenczy Jenő barátom volt szives pár hirlapszámot és proclamatiót küldeni; talán akad ott még több is. Viszontszolgálatomat felajánlva, honfiui tisztelettel maradtam

kész szolgája
Tek. *Szinnyei József*
Demjén Lajos urnak
Könyvkereskedésében Nyitrán"

Ms 797 / 82
DEMJÉN LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1875. nov. 27.

„Szives küldeményét nagy köszönettel vetem s azon alkalommal a Honban jelentettem is; azóta [...] az egyetemi könyvtár 200 ezer kötetből álló készletét átszállítottuk az új épületbe és a Repertorium II.-dik kötetét nyomattam. (Ismerik-e ezen munkát Nyitrán?) [...]"

Ms 797 / 83
DEMJÉN LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1882. decz. 10. (2713/338.)

„Tisztelt Uram!

Örömmel olvastam az Ön gazdag katalogusát [...]. Könyvtárunk számára sokat is rendeltünk, de saját gyűjteményembe is akarnék néhány művet megszerezni u. m.
.
.
.
Kérem a föntebbieket és katalogusainak egy teljes példányát, ha a régiekből van, ezekből is kérnék, mert ezeket is gyűjtöm [...]. Végre kérem figyelmét kiterjeszteni a szomorújelentésekre (parteczédulák) és szinlapokra, szini emlékkönyvecskékre és szini versekre, ha ezekből lesz egy

csomó küldje el azonnal és a mérsékelt árát megküldöm [...]. Vannak-e komáromi naptárai 1833-ig és 1836? Ha lesz küldje [...].

Tek. Demjén László urnak könyvárus Kolozsvár"

Ms 797 / 84
DEMJÉN LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1888. jul. 8.

[megrendelő lista küldése (pl: Színházi zsebkönyv 1860. 1861. 1865/66.)]

Ms 797 / 85
DEMJÉN LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1888. jul. 12.

[hírlapok megrendelése a Nemzeti Múzeum számára]

Ms 797 / 86
DEMKÓ KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1882. ápr. 20. (2466/91.)

„Kedves tanár ur!

A kellemes eperjesi és bártfai kirándulásunk alkalmával volt szerencsém habár rövid időre becses társaságában pár napot tölteni. Ezen közös tudományos czélból történt találkozásunk és ismeretségünk felbátorít engemet egy alázatos kérésre, mely elég furcsának tetszik ugyan, de a czélt tekintve fontos és hasznos törekvés. Én ugyanis mult deczember óta a gyászjelentések (parteczédulák) gyűjtésével foglalkozom még pedig oly erélylyel, hogy eddig 268 gyűjtőm lévén tárczakönyvembe jegyezve, ezektől 10 ezer darabnál többet kaptam, teljes reményem van, hogy az év végéig 20 ezeret összehozok. Miután a Szepességben nincsenek ismerőseim, Önt vagyok bátor bizalommal felkérni a gyűjtésre, olyformán, hogy ismerősei körében, a nyomdákban (a félretettekből is) a mit lehet gyűjtsön össze számomra minden válogatás nélkül [...]. Remélem nem veti meg kérésemet és erélyességében, szivességében bízva várom becses válaszát, illetve küldeményét [...].
U. i.: Kudora ur is tiszteletét küldi!

Tek. Demkó Kálmán reáliskolai tanár urnak Lőcsén"

Ms 797 / 87
DENGI JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1887. ápr. 18. (3835/41.)

„Kedves Uram Öcsém!

Szives soraira gyorsan válaszolok kivételesen, miután naponként két három levelet kapok, mindegyikben fél- vagy egész napi munkát és utánjárást igénylő comissiókkal; aztán ezek közt olyanoktól is van levél, kik gyászjelentésekkel és írók életrajzával kedveskedtek, tehát joggal gyors viszontszolgálatot igényelhetnek, mégis 30-40 levél-hátralékom van. Kéréseire következőleg válaszolhatok: Repertoriumom az A. és B. nevű írókra van együtt, többi később következik sorban [...].

Tek. Dr. Dengi János urnak főgymnasiumi tanár Lugos"

Ms 797 / 88
DENGI JÁNOS-nak írt levél

[válaszlevél]

Ms 797 / 89 a
DENGI JÁNOS-nak írt levél

[köszönőlevél]

Ms 797 / 89 b
DENGI JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890. szept. 16. (4473/272.)

„[...] a 4-ik füzet, mely Bartháig terjed holnap jelenik meg [...]."

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 90
DENGI JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890. szept. 25.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 91
DENKLER, ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1889. jul. 8.

[német nyelvű levél]

Ms 797 / 92
DERCSÉNYI LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1882. nov. 29. (2700/325.)

„Lehoczky Tivadar ur szivességéből értesültem, hogy Tekintetességed birtokában egy csomó gyászjelentés létezik. Legnagyobb örömmel ragadom meg az alkalmat és azon alázatos kérelemmel vagyok bátor jelen soraimat intézni, sziveskednék azokkal 20 ezerből álló szomorújelentés gyűjteményemet gazdagítani. Itt a központban mint könyvtárnok ezzel valamint a szinlap- és szini nyomtatvány gyűjteményemmel már is soknak adtam örvendetes felvilágosítást, ez sarkalt mindig a gyűjtésre, tapasztalván azt, hogy míg csekély gyűjtemény czél nélküli teher, de nagy gyűjtemény becsessé válhatik.
Segítse elő kérem kegyes ajándékával törekvéseimet, legyen meggyőződve, hogy míg jó tettet művel a közjót is elősegítti [...].

Dercsényi László urnak
kir. törvényszéki bíró Beregszászon”

Ms 797 / 93
DERCSÉNYI LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1882. decz. 7. (2709/334.)

„Becses küldeménye valóban nagy örömöt szerzett nekem, annál is inkább, mert azon tájról eddig nem volt gyűjtőm, az az nem kaptam onnan gyászjelentéseket, így a küldött 270 példány nagy része belválik, a duplumokért pedig a gyűjtőktől ismét más hiányzókat kapok. [...] nem csak nekem szerez t. Uraságod ez által örömöt, hanem közművelődéseünket is elősegíti.
Miután sikerült egy év alatt 20 ezer gyászjelentést és 8000 szinlapot összegyűjtenem, reménylem, hogy 387 gyűjtőm, kiknek igéretét birom, segítségével öt év alatt amazt százezerre, a szini nyomtatványokat legalább 50 ezerre szaporítom.”

Ms 797 / 94
DÉVAY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. máj. 29. (4137/49.)

„Tisztelt Uram!

Kérését protectió-nyújtásért, már azért se teljesíthetem, mert magam is szivesen reá szorulnék, de a nevezett urakat csak úgy ismerem, mint Ön; aztán meg nem a „tudományának megfelelő állásért”, hanem „bizonyos meghatározott állásért” szokás folyamodni.
Magam is közel 25 évig nem a tudományomnak megfelelő állásban éltem és annak megfelelni igyekeztem, talán még most is boldogabb volnék ottan, mit itt ezen hányt vetett állapotban, midőn ugy sem érhetem el soha a mit akarok. Azért én csak béketűrést és helyzetével való megelégedést ajánlom; az idő és a véletlen mindent meggyógyít.

Tiszteli
Tek. *Szinnyei*
Dévay József urnak

Budapest"

Ms 797 / 95
DERZSY KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 96
DICSŐFFY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1877. márcz. 25. (2030/16.)

„[...] végleg ellévén döntve az ügy, tudathatom Önnel, hogy az igazgatói tisztség egyelőre nem töltetik be s így üresedésre sincs kilátás nálunk, azonban minden eshetőségnél figyelemben tartom az Ön kívánságát, mert könyvtárunk csak nyerne oly munkás és szakképzett egyénnel mint t. colléga ur.
Jelenleg az 1848–49-diki lapok bibliographiai összeállításával foglalkozom és ezen dolgozatom a husvéti ünnepek után sajtó alá kerül, igen szépen kérem ha ez ügyben is [...] segítségemre lenne, ugyanis a „Debreczen-Nagyváradi Értesítő" 1848 és 49. évfolyamai egész Budapesten nincsen meg, pedig nagy szükségem lenne ezen lap könyvészeti leírására u. m. hány száma jelent meg a nevezett két évben, minden év első és utolsó száma a dátummal együtt, ha pár hétig vagy hónapig szünetelt azt is kérném kijelölni, úgy szinte a szerkesztő- és nyomda nevét, alakját és előfizetési árát.

Dicsőffy József alkönyvtárnok urnak Debreczenben"

Ms 797 / 97
DISKAY KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1882. nov. 28. (2699/324.)

„Tisztelt Szerkesztő Ur!

Bocsásson meg, hogy mint ismeretlen egy különös kéréssel terhelem. Én ugyan is egy év óta gyűjtöm a gyászjelentéseket, mely gyűjteményem eddig 20 ezer egyes példányra (a 10 ezer duplumot nem számítva) szaporodott; miután ezek becsét mindinkább tapasztalom, azért szándékom gyűjteményemet lehetőleg kiterjeszteni, működésemet 384 gyűjtő jó emberem segítti elő az ország minden részében. Körmend és vidékén nem lévén ismerősöm, Önhöz fordulok mint az irodalmi téren működő collegámhoz, sziveskedjék környezetében, talán becses lapjában is ezen gyűjtést előmozdítani, különösen a nyomdában és egyes családoknál, a mit lehet összeszedni [...].

Tek. Diskay Kálmán urnak a „Körmend Híradó" szerk.
Körmend"

Ms 797 / 98
DOBAY JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. szept. 10. (2606/231.)

„Tekintetes Kiadó ur!

Irodalmi czélból nagy szükségem volna a Békés f. évi 32-dik számára (melyben Dr. Márki Sándor czikke van) igen szépen kérem sziveskedjék ezt nekem elküldeni; egyúttal más szivességre is kérem, [...]. Tudományos czélból, de különösen hazánk culturalis történetének megírására szolgáló kutfőül már évek óta gyűjtöttem az apróbb nyomtatványokat, legujabban pedig a szinlapk és parteczédulák gyűjtésére adtam magamat, még pedig oly szerencsével, hogy eddig a gyászjelentésekből 16 ezeret a szinlapokból 6000-et szedtem össze; de gyűjteményem csak úgy válik becsessé, ha az minél nagyobb és az ország minden vidékét képviseli; fájdalom B. Gyuláról és környékéről igen keveset kaptam; ha Ön t. kiadó ur nyomdájában vagy ismerősei körében könnyű szerrel ilyesmit összeszedhetne, annak végtelenül megörülnék, hálás lekötelezettje maradnék.

Tisztelője
Szinnyei József
az egyetemi könyvtár
első őre”

Tek.
Dobay János urnak
a „Békés” kiadójának Békés-Gyulán

Ms 797 / 99
DOBELBAUER, R. A., br.-nak írt levél
Budapest, 1872. Jan. 11.

[német nyelvű levél]

Ms 797 / 100
DOBELBAUER, R. A., br.-nak írt levél
Budapest, 1872. Jan. 28.

[német nyelvű levél, id. Sz. írása]

[folyóiratok listája: 1288-1337. (Ungarn, Kroatien, Rumänien, Deutschland, Amerika, Australien)]

Ms 797 / 101
DOBELBAUER, R. A., br.-nak írt levél
Budapest, 1872. März. 2.

[német nyelvű levél, id. Sz. írása]

[folyóiratok listája: 1338-1384. (Amerika)]

Ms 797 / 102
DOBELBAUER, R. A., br.-nak írt levél
Budapest, 1872. März. 10.

[német nyelvű levél, id. Sz. írása]

Ms 797 / 103
DOBELBAUER, R. A., br.-nak írt levél
Budapest, 1872. Apr. 3.

[német nyelvű levél, id. Sz. írása]

[folyóiratok listája: 1385-1437. (Ungarn, Siebenbürgen)]

Ms 797 / 104
DOBELBAUER, R. A., br.-nak írt levél
Budapest, 1872. Mai. 8.

[német nyelvű levél, id. Sz. írása]

[folyóiratok listája: 1438-1487. (Ungarn, Siebenbürgen, Slowenien, Kroatien)]

Ms 797 / 105
DOBELBAUER, R. A., br.-nak írt levél
Budapest, 1872. Juni. 11.

[német nyelvű levél, id. Sz. írása]

Ms 797 / 106
DOBELBAUER, R. A., br.-nak írt levél
Budapest, 1872. Juli. 6.

[német nyelvű levél, id. Sz. írása]

[folyóiratok listája: 1488-1550. (Oesterreich)]

Ms 797 / 107
DOBELBAUER, R. A., br.-nak írt levél
Budapest, 1872. Juli. 25.

[német nyelvű levél, id. Sz. írása]

[folyóiratok listája: 1551-1600. (Oesterreich, Amerika Vereinigten Staaten)]

Ms 797 / 108
DOBELBAUER, R. A., br.-nak írt levél
Budapest, 1872. Aug. 14.

[német nyelvű levél, id. Sz. írása]

[folyóiratok listája: 1601-1650. (Amerika Vereinigten Staaten)]

Ms 797 / 109
DOBELBAUER, R. A., br.-nak írt levél
Budapest, 1872. Okt. 21.

[német nyelvű levél, id. Sz. írása]

[folyóiratok listája: 1651-1700. (Deutschland, Niederlande, Dänemark, Schweden, Amerika Vereinigten Staaten, Kanada)]

Ms 797 / 110
DOBELBAUER, R. A., br.-nak írt levél
Budapest, 1872. Dez. 14.

[német nyelvű levél, id. Sz. írása]

[folyóiratok listája: 1701-1750. (Donaufürstentümer, Serbien, Russland, Türkei, Italien, Amerika Vereinigten Staaten)]

Ms 797 / 111
DOBELBAUER, R. A., br.-nak írt levél
Budapest, 1873. März. 3.

[német nyelvű levél, id. Sz. írása]

Ms 797 / 112
DOBELBAUER, R. A., br.-nak írt levél
Budapest, 1873. März. 18.

[német nyelvű levél, id. Sz. írása]

[folyóiratok listája: 1751-1850. (Amerika Vereinigten Staaten, Frankreich, Belgien)]

Ms 797 / 113
DOBELBAUER, R. A., br.-nak írt levél
Budapest, 1873. Aug. 14.

[német nyelvű levél, id. Sz. írása]

[folyóiratok listája: 1851-1900. (Großbritannien, Spanien, Afrika, Asien, China, Singapur, Australien, Melbourne, Sydney, Amerika)]

Ms 797 / 114
DOBELBAUER, R. A., br.-nak írt levél
Budapest, 1873. Nov. 4.

[német nyelvű levél, id. Sz. írása]

[folyóiratok listája: 1901-1950 + 1951-2000. (Ungarn, Siebenbürgen, Amerika Vereinigten Staaten)]

Ms 797 / 115
DOBELBAUER, R. A., br.-nak írt levél
Budapest, 1874. Apr. 20.

[német nyelvű levél, id. Sz. írása]

Ms 797 / 116
DOBOCSÁNYI GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1882. jan. 17. (2385/10.)

„[...] Fogadja legszivesebb köszönetemet az igen kedves gyűjteményért, különösen érdekes a régi sugókönyv és képcsoport [...]. Vedress urhoz irtam szinészeti dolgai végett, vételt vagy cserét ajánlottam, sajnálom hogy levelemre nem is válaszolt, mert a székesfehérvári lapban érdekkel olvastam czikkét és szerettem volna vele közelebbi ismeretségbe jutni; adja át neki tiszteletemet!

Tek. Dobocsányi Gyula
szinművész urnak
Székesfehérvárott”

Ms 797 / 117

DOBOCSÁNYI GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1882. ápr. 29. (2476/101.)

„[...] gyűjtési buzgalmát igen szépen köszönöm; valóban nagy szolgálatot tesz Ön ez által saját magának és azon társulatoknak melyeknél működik ha így összegyűjtve a színlapokat, nekem és utódomnak alkalmat nyújt történetük bővebb megírására.
Gyűjtsön össze kedves barátom a mit lehet [...].
Tek. Dobocsányi Gyula
szinművész urnak
Nagy-Károlyban"

Ms 797 / 118
DOBOCZKY LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1891. nov. 7.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

„Czikkeiből jó lesz 10-15-öt kiválasztani, melyekre legtöbb súlyt fektet, azokat czimük szerint is fölemlíttem.
Doboczky Lajos urnak tanár Privigye"

Ms 797 / 119-120
DOBY ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1886. jul. 8.

[válaszlevél]

Ms 797 / 121
DOBY ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1888. jun. 4. (4007/120.)

„A kért Nemzetségi Zsebkönyvet, melyet csak egy példányban birok, és már is tele raktam jegyzetekkel, egy napig se nélkülözhetem; [...] tessék az Egyet. Könyvtár Igazgatóságához fordulni [...]. Doby Antal m. kir. sóhivatali ellenőr Bártfán"

Ms 797 / 122
DOCHNAL br.-nak írt levél
Budapest, 1874. Juli. 18.

[német nyelven írt levél, id. Sz. kézírása]

„Buchbinder-Meister in Ofen”

Ms 797 / 123
DOMANICZKY ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1886. nov. 13. (3758/129.)

„Komárom 1848–49-ben” czimű munkám függelékeül szükségem lenne nehány rövid életrajzra t. i. azon férfiakról kik ott szerepeltek és később a m. kir. honvédséghez nevezték ki. Ilyenek:
.
.
.
Igen lekötelezne Ön, ha csak néhány sor fölvilágosítást is nyújtana a fönnt nevezett egyének születési, esetleg halálozási év- és napjaikról; a munkát 4-5 nap múlva adom sajtó alá.

Megkülönböztetett tisztelettel
kész szolgája
Szinnyei József
az Egyetemi könyvtár
első őre

Nagys.
Domaniczky István őrnagy
urnak
a honvédelmi miniszteriumban
Budapest”

Ms 797 / 124
DOMANICZKY ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 125
DÖMÖTÖR LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1887. nov. 21.

„Tévedésen alapszik azon hiedelem, mintha én a birtokomban levő Tört. Társulat kiadványait az Egyesületnek vagy bárkinek átengedni hajlandó lennék.
Tek.
Dömötör László urnak
a „Kölcsey-Egyesület”
titkárának Arad”

Ms 797 / 126
DRÁGOS LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1889.

[válaszlevél]

Ms 797 / 127
DUCHON KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1872. jan. 13.

[betegségéről informálja és hívja Duchon barátját]

Ms 797 / 128
DUCHON KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1872. okt. 9.

[részletesen beszámol a Nemzeti Biztosító ügyeiről]

„Kedves barátom!

Könnyű neked! – Nem sokkal elmeneteled után a Liquidatio kimondatott s képzelheted azóta helyzetünket. […] a Nemzetinél csak gazdag ember maradt s pár oly pechvogel mint én, kinek semmi sem sikerül, úgyannyira nem: hogy ha kalapos mesterségre adtam volna magamat az emberek fej nélkül jönnének a világra. Hanem ez is meghozza a maga gyümölcsét, mert elteszem híven ad acta a többi keserű emlék mellé, hadd tanuljanak legalább fiaim apjok kárán!
Tek. Duchon Károly a „Tisza" bizt. társ. oszt. főnökének Debreczen"

Ms 797 / 129
DUCHON KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1872. okt. 19.

„[…] szokott kávéházamban, hol a Reformot kezembe vevén, olvasom következőt az Akademiai tudósításban: „Ezután következett az egyetlen „folyóügy" mely azonban fontosságára nézve pótol sokat." Tudvalevő dolog, hogy akademiánk egy általános tudományos repertorium kiadását határozta el. E kiadványra készítendő tervezettel a történeti osztály bizatván meg, az osztály elnöke ma jelenté, hogy e tekinteben legjelesebb szakférfiúnk Szinnyei József a hires hírlapgyűjtő, kész tervet nyújtott be az akademiának. E terv megbirálásával Kerékgyártó Árpád, Horváth Árpád és Pesty Frigyes urak bizattak ma meg az osztály részéről. E jelentékeny ügy bevégzésével fejeztetett be az ülés." […] Mein Herz, was willst du noch mehr! – Most már ütnöm kell a vasat hivatalnyerés dolgában Beöthy sógor minden szépet igért, de még ez mind messze áll az eredménytől, majd jövő levelemben talán bizonyosabbat írhatok erről."

Ms 797 / 130
DUCHON KÁROLY-nak írt levél

Budapest, 1872. decz. 24. (1665/132.)

„A m. kir. egyetem tanácsa már közel 3 hete kinevezett az egyetemi könyvtárhoz tisztviselőnek (alkönyvtárnok 700 frt fizetéssel s ezen kineveztetésen a vallás és közoktatási miniszteriumnál van megerősítés végett) a hivatalos lapba érkezhetik pár nap múlva, de helyemet még e héten pénteken el kell foglalnom mert egy onnan kilépett; tehát megválok a Nemzetitől s azon ominosus napon megkezdem új hivataloskodásomat; ominosus nem csak azért mert péntek, hanem mert bold. Dezső fiam halálozási évfordulója, mit tehetek ha nem odázhattam el ezen kellemetlen dolgot, e mellett egy új foglalkozást a tél közepén kezdeni vajmi keserves. A csekély fizetéshez, ha sikerül 120 frt szálláspénz járul s ha a könyvtár palotát fölépítik, talán 2 év múlva, mert az építést tavasszal kezdik, kapok ott rendes szállást. Hivatalom 9-12 és 2-4-ig van a téli időben, hanem vasárnap és ünnep szabadnap, közben is vannak oskolai szünetek nagy ünnepek előtti napon, úgy nekünk is és egész aug-szept. szabad. Az Akademia a benyújtott Repertorium tervemet elfogadta s a kért 1 krt czédulánként 2 krra emelte, csakhogy ez a dolog is huzódik hónapról hónapra – szóval keserves a mi állapotunk. Ne csodáld ha most is ily rövid levelet írok s ha elejéntén hanyag leszek a levelezés dolgában, de mikor annyi dolog baj, annyi gond gyötör – aztán a levelezés nem mehet a Nemzeti contójára többet!"

Ms 797 / 131
DUCHON KÁROLY-nak írt levél
Kolozsvár, 1873. szept. 25.

[értesíti barátját 28-ai látogatásáról]

Ms 797 / 132
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Kolozsvár, 1873. szept. 26.

„Kedves nőm!

[...] félek hogy az időből kifogyok azért Józsi ezen levél megérkeztével azonnal tudakozza meg az egyetemi könytárnál a könyvkötőnél (Dobocsányi ur) mikor nyílik meg a könyvtár s azonnal írja meg de határozottan melyik napon kell ott lennem; okt. 1-én körülbelől Pesten szándékozom lenni.

Czim: Tek. Duchon Károly urnál [...] Szinnyei József urnak"

[erdélyi kirándulás után Sz. Debrecenben Duchonéknál vendégeskedik]

Ms 797 / 133
DUCHON KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1874. jan. 10.

[Sz. két kisebb fia, Károly (jan. 2.) és Jenő (jan. 7.) elvesztésének (Scharlach/skarlát) leírása]

„[...] midőn én a temetőbe kisértem szép reményem virágát, anyja másik betegágyánál kesergett, még akkor mint a vízben fuldokló szalmaszálhoz kapaszkodtunk; ezen kedves fiú is kialudt mint a szépen világító gyertya, melyet egy bősz lehelet elfú."

Ms 797 / 134
DUCHON KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1874. márcz. 20.

„[...] ha máskép nem lehet, tűrünk, szenvedünk, talán hogy egy még nagyobb baj, szerencsétlenség elviseléséhez edzve legyünk [...].
A József főherczeg könyvtárának rendezése ugyan rám vár, de olyformán, hogy talán augusztus és szeptember hónapokat Alcsúton töltöm, ez lenne egyedüli szórakozásom, – ha sikerülne, – az egész évben."

Ms 797 / 135
DUCHON KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1874. jun. 22.

„[...] fogalmad nem lehet arról, mint repül nálam az idő foglalkozásaim közepette, nem csoda, mert a mit mult évben írtam (45,000 czédula) azt az Akademia nyomtatva is akarja látni, az igaz, hogy a már kifizetett 850 ft-on kívül, minden nyomtatott ivért 20 ft honorariumot kapok, de megis érdemlem, mert az első 45 ives kötetet oktoberig ki akarom nyomatni s azért csaknem kizárólag ezzel foglalkozom; de ez még nem elég, jő Kolozsvárról K. Papp Miklóstól levél, hogy az istenért küldjek kéziratot, mert már csak egy számra való van; t. i. a Történeti Lapok-ba írtam „Petőfi a magyar irodalomban" czímű dolgozatot, melyből most jő a 12-dik folytatás s még lesz vagy nyolcz; készítek tehát egy-két számra valót, ezalatt jő a szedő gyerek (két szedőt foglalkoztatok a Repertóriummal) „kérek kéziratot mert Répássy ur az utolsó columnát is kilűtte már (műszó a correctura levonatára), adok ennek is kéziratot, jő a revisió, ezt átnézem, de belefáradván ebbe is, átadom Otmárnak, ki egy krt kap minden felfedezett hibáért és van gondja rá, hogy még vagy huszat találjon. Hivatalos foglalkozásomat nem is említtem, sem azt, hogy házi ur vagyok, a mi most Pesten a legnagyobb calamutás, különösen ha az első emelet, mint nálam, üresen áll; képzelheted bajaimat [...].
Horvát Árpád igazgatónk kineveztetése folytán az 1-ső őri állomásra concursus lett hirtdetve s arra én is pályáztam, okt. 8-án dől el az ügy és ha részemre fordul a koczka, palotában lakom s akkor valahányszor Pestre jősz [...] élvezheted nálam a légfűttés kellemeit.

Addig húzzuk az igát, míg az istráng el nem szakad, s meg nem égetnek bennünket [...]. József főherczeg nem volt még nálam, illő hogy én látogassam őt meg előbb, a mi valószínűleg augusztus elején fog megtörténni."

Ms 797 / 136
DUCHON KÁROLY-nak írt levél
Alcsúth, 1874. aug. 1.

[részvét-levél – Duchon K. feleségének halála]

Ms 797 / 137
DUCHON KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1876. jul. 15.

„[...] nőm ismerve természetemet vagy éktelen rútat vagy vénet fogad cselédül [...]. Most már én fogok fiatal és szép cselédet [...].
[...] a forradalmi nyomtatványok jegyzékét közöltem a Hon jul. 1. számában; végy példát ebből [...] gyűjts és én nagy betűkkel szedem nevedet."

Ms 797 / 138
DUCHON KÁROLY-nak írt levél
Balaton-Füred, 1879. aug. 4.

„Az első magyar hirlap 1780. jan. 1-én jelent meg Pozsonyban „Magyar Hirmondó" czímmel, de ez megszünt. A most fennálló lapok közt legrégibb a „Debreczen-Nagyváradi Értesítő" mely régi fennállását annak köszöni, hogy 1849-ben csupán hirdetéseket közölt.
[...] miután az összes érdélyi vasutakon az I. helyre ingyen jegyem van ott töltöm utazással szabadságidőmet szept. 10-ig."

Ms 797 / 139
DUCHON KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1881. szept. 1.

„[...] kis unokám III. József iperedik [...] írom tovább a „Komáromi szinészet történetét", melyben hogy neked is részed legyen, gyűjts számomra mindenfelől szinlapokat és sugókönyveket [...]."

Ms 797 / 140
DUCHON KÁROLYNÉ-nak írt levél
Budapest, 1873. máj. 4.

[magánlevél]

Ms 797 / 141
DUCHON KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1873. máj. 13.

„[...] némileg megnyugodhatom végzetemben; ugyanis 700 ft-os fizetésemből levonatik ez évben 130 frt nyugdíjra, ezt részben pótolja a 120 frt szálláspénz, melyet rendesen és negyedévenkét f. é. febr. 1-től kapok, míg palotánk felépül [...]. Az Akademia mult hó végén (miként a Fővárosi Lapokból is olvashatták) véglegesen engem bizott meg a Tudományos Repertorium (a magyarországi folyóiratok és hírlapok czikkeinek s apróbb közleményeinek czim-kiírása czédulákra és nyomda alá rendezése) szerkesztésével, minden czéduláért 2 krt fizetve, úgy hogy marcz. 18. – apr. 28-ig való munkálkodásomért összesen 5841 czéduláért a 116 ft 82 krt már fel is vettem; ezenkivül minden nyomtatott ivért a könyv megjelenésekor 20 ft-ot kapok. – Ez elég bő és tartós forrás ha valami véletlen meg nem akasztja. Házunkat a napokban teljesen bérbeadtuk s így behoz 800 ft-ot, míg mi a törlesztéssel együtt évenkint 730 ft-ot fizetünk tehát jut is marad is. Legujabban pedig drágasági pótlékra van kilátásunk. Ez volna tehát financzialis oldala jelen életünknek [...] szükségeinket fedezi.
[...] a mi pozsonyi életünk maradandó emléke az Önök barátsága. [...] én otthon többnyire czédulákat irok kivévén ha a könyvtárba megyek <u>megpihenni</u>! Ugy-e különös, hogyan fordul a sors kereke, egykor és majd mindig a hivatalban szoktam dolgozni s otthon pihenni, most megfordítva áll a dolog mert a nyári szép napokban oly kevés az olvasó, hogy ketten játszva kielégíthetjük őket [...] jól esik aztán családi körben dolgozgatnom; még csak kávéházba se járok, hisz 60 féle hírlap áll rendelkezésemre. Este azonban most is felolvasni szoktam. Fiaim szünet nélkül foglalkoznak, úgy élünk mint méhkasban a szorgalmas méhek, sajnos hogy mi is más számára dolgozunk. [...] a muzeumi esti séta kimaradhatlan, igen szép rendezett most ott a kert."

Ms 797 / 142
DUDÁS GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 143
DUDÁS ÖDÖN-nek írt levél
Budapest, 1886. nov. 2.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 144
DUDÁS ÖDÖN-nek írt levél
Budapest, 1887. aug. 19.

„[...] Az én „Komárom"-om kinyomatását csak úgy eszközölhettem, hogy három évig kinlódtam vele ingyen a Hazánk számára; aztán nyomatott Aigner 600 péld. külön nyomatként; ebből kaptam 100 példányt [...] mind szétosztogattam!
Dudás Ödön urnak Tovarisova"

Ms 797 / 145
I. DUNA GŐZHAJÓTÁRSASÁG-nak írt levél
Budapest, 1873. aug. 3.

[3 szabadjegy iránti kérelem a bécsi Világkiállításra]

„A cs. kir. szabad. I. Duna Gőzhajótársaság Igazgatóságához"

Ms 797 / 146
DVORZSÁK JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. máj. 17.

„Főtisztelendő Ur!

Becses soraira sajnálattal kell jelentenem, hogy a hírlapstatisztikát illetőleg én az ujabb adatokat mindenkor az év végén és a következő év elején gyűjtöm és így jelenleg a legjobb akarat mellett sem szolgálhatok ujabb adatokkal; a megszünt és ujabban keletkezett lapokra nézve sziveskedjék T. Bolla Gábor főpóstai ellenőr urhoz fordulni, ki a hirlap-jegyzéket szerkeszti és a pótlásokat rendesen bejegyzi; ő szivesen fog szolgálni felvilágosítással, egyébiránt tessék reám hivatkozni! [...]
Főtisztelendő
Dvorzsák János urnak
Pécsegyházmegyei áldozárnak Budapesten"

Ms 797 / 147
EBENHÖCH FERENC-nek írt levél
Budapest, 1882. ápr. 27. (2473/98.)

[felhívás gyászjelentés gyűjtésére]

Ms 797 / 148
FŐGYMNASIUMI TANÁRI KAR-nak (Eger) írt levél
Budapest, 1886. febr. 24.

„[...] ezennel van szerencsém jelenteni, hogy a f. hó 28-kán tartandó ünnepélyen meg fogok jelenni.

Főgymnasiumi tanárkar Eger"

Ms 797 / 149
EGERVÁRY GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1888. febr. 5.

„T. Szerksztő Ur!

Miután én csak irodalomtörténettel, különösen pedig a hirlapirodalommal foglalkozom, így szives kérésének az 1495-1520 kort illetőleg legjobb akaratom mellett sem felelhetek meg [...].
Egerváry Gyula urnak a „Vadaszlap" társszerkesztőjének"

Ms 797 / 150
ENTZ FERENC-nek írt levél
Budapest, 1875. jul. 1.

„A M. tudom [...] (mint az előbbeni levél).
Tek. Dr. Entz Ferenc urnak"

Ms 797 / 151
EPERJESI ÁG. EV. FŐISKOLA IGAZGATÓSÁGÁ-nak írt levél
Budapest, 1891. máj. 4.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 152
EPERJESI LAPOK-nak írt levél
Budapest, 1881. jan. 22.

„Kérek az „Eperjesi Lapok"-ból egy legutolsó idei számot pósta fordultával, hogy a „Vasárnapi Ujság" jövő számában megjelenő hírlapkimutatásba fölvehessem; ha a lap megszünt szintén szíveskedjék engemet arról mikor szűnt meg azon úton értesítteni.
az Eperjesi Lapok kiadó hivatalának Eperjesen"

Ms 797 / 153
EPSTEIN R.-nak írt levél
Budapest, 1872.

[német nyelven írt levél, Sz. kézírása]

Ms 797 / 154

ERCSEY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1888. máj. 14. (3999/112.)

„Kedves barátom!

Igen szépen köszönöm [...] a küldött 75 gyászjelentést; hogy mennyire használom ezeket, mutatja a most sajtó alól kikerült Magyar Nemzetségi Zsebkönyv I. kötete (A főrangú családok, a II. kötet a nemesi családoké lesz) oly szép tudományosan becses könyv, hogy egy magyar család se nélkülözheti. Azért kérlek csak gyűjtsd tovább is ezeket a fekete keretű lapokat.

Tek. Ercsey Sándor urnak Nagy-Szalontán (Bihar)"

Ms 797 / 155
ERNYEI ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat. Információt is nyújt]

Ms 797 / 156
FARKAS ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1872. febr. 10.

„Tekintetes Szerkesztő Ur!

Bocsánat a kellemetlen tévedésért, mely a „Vasárnapi Ujság" legközelebbi (holnapi) számában helyre van hozva; legnehezebb egy hírlapkimutatást az év elején szerkeszteni; én igyekeztem minden magyar lapról közvetlen meggyőződést szerezni, de miután a tek. szerkesztő urak, – többszörös kérésre – nem küldik egy-egy mutatvány számukat be a Vas. Ujs. szerkesztőségéhez az év elején, nem csoda ha hamis értesülést nyertem az Ön becses lapjáról is.
Ezuttal kérem igen szépen Tekintetes Szerkseztő urat, legyen szives a „Bácská"-ból is egy számot beküldeni a „V. U." szerkesztőségéhez vagy ha megszünt volna, erről egy levelezési lapon tudósítani.

Megkülönböztetett tisztelettel
alázatos szolgája
Szinnyei József

Tek.
Farkas Antal urnak
a Bácskai Hiradó szerkesztőjének Szabadkán"

Ms 797 / 157
FARKAS SÁNDOR-nak írt levél

Budapest, 1890. márcz. 5.

„Főtisztelendő Ur!

Nagybecsű munkáját hálás köszönettel vettem és azt átlapozván, már is több jegyzetet írtam ki belőle; azért ismételten köszönöm [...] hűségesen fogom azt idézni [...].
Főtisztelendő
Farkas Sándor urnak Csepreg"

Ms 797 / 158
FEIGLER KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1875. szept. 14.

„Különösen tisztelt uram!

Még Pozsonyban való lakásom alkalmával értesültem, hogy Ön kiváló előszeretettel gyűjté az 1848/49-diki nyomtatványokat; én legujabban az Akademiától és Pulszky urtól felhívattam, hogy magánúton gyűjteném össze a szabadságharcunkra szolgáló proclamatiókat, hírlapokat, képeket, röpiratokat sat; ha ilyesmi léteznék Önnek birtokában és egynémelyikét átengedni hajlandó lenne gyűjteményem számára – igen nemes czélt segítene elő t. Uraságod; mert első ízben a forradalom irodalmát akarom megírni és majdan egész gyűjteményem valamely nyilvános könyvtárban helyeztetnék el; már is az ország minden részéből küldettek be ilyen nyomtatványok hozzám, mint a „Hon"-ból talán Ön is értesült, úgy hogy doublettekkel cserében én is szolgálhatnék Önnek. Práy barátomat kértem fel ez ügyben közbenjáróul, úgyszinte Lányi ügyvéd urat is.
Feigler Károly urnak Pozsonyban"

Ms 797 / 159
FEJES ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1890. márcz. 18.

„Igen szépen kérem, legközelébb megjelent S. a. ujhelyi ref. egyház története cz. becses művének azon füzetét, melyben életrajzok vagy életr. adatok vannak, hogy azt munkámban kutfő gyanánt használhassam.
Fejes István urnak ev. ref. lelkész
Sátoralja-Ujhely"

Ms 797 / 160
FEJÉRPATAKY LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1887. jun. 23.

[baráti hangvételű levél]

„[...] april hóban három hétig Olaszországban utaztam [...].
László de Fejérpataky Paris”

Ms 797 / 161
FEKETE LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1876. márcz. 9. (1912/11.)

„Különösen tisztelt Tekintetes ur!

Becses megkeresése folytán sietek válaszommal; nem azért, hogy lebeszéljem a pályázásról, ez nem szándékom, hanem hogy megköszönjem a szives figyelmet melyet csekély működésem iránt tanúsítni méltóztatott. Fogadja baráti kézszorításomat.
A természettud. társulat által kitüzött nyílt pályázatra én és fiam együtt fogunk ajánlatot benyújtani; miután az én hivatalos működésem csaknem egész napomat igénybe veszi (éppen most szerkesztem és nyomatom az egyetemi kézi könyvtár katalógusát) csak fiam segélyével hiszem legyőzhetni a nehéz munkát, miután a tudományos könyvészet azt igényli, hogy minden egyes könyvet a kezünkbe vegyünk és a czimlapról írjuk le a czimet, a könyv alakját lapszámát pontosan feljegyezve és ha a czim tévutra vezetné a közönséget, még felvilágosítással is szolgáljunk.
Így tehát a muzeumi, egyetemi, műegyetemi, akadémiai, term. társulati, orvosegyleti, gazd.-egyesületi sat. könyvtárakat átbuvároljuk és csak ezután fordulunk a Katalogusokhoz, ha valami elkerülte volna figyelmünket.
A külföldi folyóiratokban megjelent czikkeknél ugyanezt tesszük. [...] a természettudományok irodalmát illetőleg feljegyzéseket teszünk és a tulajdonképeni nagy munkához, mely a könyvészetet azonnal követni fogja Tettes Uraságodnak jegyzeteinkkel szivesen szolgálunk. Már jelenleg is több kéziratról van tudomásom, melyek nyilvános levéltárainkban kiadásra várnak, [...] Dr. Hamary könyvészete mikor jelenik meg? [...] Bátor vagyok t. orvos urat legujabb könyvemre a Repertoriumra figyelmeztetni, mely a természettudományokat és mathematikát karolta fel és igen hasznos kézikönyv [...].
Dr. Fekete Lajos urnak
a Jászkún-kerületek tiszteletbeli főorvosának és
városi tiszti főorvosnak Kisujszálláson”

Ms 797 / 162
FELEDI PÁL-nak írt levél
Budapest, 1891.

[válaszlevél]

Ms 797 / 163
FERBER BÉLÁ-nak írt levél

Budapest, 1886. jul. 4. (3699/70.)

„[...] arra kérem, hogy az ide mellékelt két genealogiához hasonlót kegyeskedjék az Ön családjáról szerkeszteni (ha csak öregatyjáig vinné is fel) [...]. Ezen családtörténet talán bennünket kevésbé érdekel, mint utódaink közűl valakit, kinek ha ily családtörténeti táblázatot hagyunk hátra, bizonyosan kellemesen fogja őt meglepni [...]. Egyúttal kérem, ha netalán családja vagy más családra vonatkozó szomorújelentései (parteczédulák) lennének kezénél, melyeket 40,300-ból álló gyűjteményem számára átengedhetne v. csak lemásolás végett, kegyeskedjék azokat kezeimhez juttatni [...].
Tek. Ferber Béla uradalmi tiszttartó urnak Tőke-Terebes-en”

[a levél hátoldalán a Ferberek családfája id. Sz. J. kézírásával]

Ms 797 / 164
FERBER BÉLÁ-nak írt levél
Budapest, 1886. jul. 29.

„[...] a kormány megbízásából gyakran utazom a hírlap-könyvtár kiegészítése ügyében [...].”

Ms 797 / 165
FERENCZY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1872.

„[...] felkérem, kegyeskedjék az ott megjelenő magyar, tót és német lapból a „Füzér” czimű tanulóifjúság lapját se feledve egy-egy 1873-dik évi számot a bécsi kiállításra küldendő gyűjtemény számára keresztkötés alatt hozzám mielőbb beküldeni, ha lehet a német trencséni lapból is egyet kérek.

Viszontszolgálatra kész barátja

Szinnyei József
egyetemi könyvtártiszt
Vas utcza 17. szám

Tek.
Ferenczy Eugen [=Jenő] *urnak*
hites ügyvéd Nyitrán”

Ms 797 / 166
FERENCZY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1872. márcz. 25.

„[...] gyűjteményem s a Vasárnapi Ujságban tett közleményem kiegészítése végett szeretném a nyitrai tanulóifjúság által kiadott kis lap s az új Nyitrai hirlap egy-egy számát bírni; nem vagyok

a felől tisztában, hogy Nyitrán hány magyar lap jelen meg mostanában, a régi létezik-e vagy csak czimét változtatta, hát a német él-e még? [...] ha egy-egy számot szives volna nekem megküldeni s ha lehetséges Láng-féle Természetbarátból egy- vagy két számot megszerezni, [...].

Ferenczy Jenő hites ügyvéd urnak Nyitrán"

Ms 797 / 167
FERENCZY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1872. ápr. 28.

„[...] a küldött lapokat köszönettel s örömmel vettem; most már tisztában vagyok a nyitrai journalistikával, [...] bámulom a nagy politizálási és hírlapolvasási vágyat, mely most egész Magyarországon de különösen a provinczialis városokban lábra kapott, a lapok gomba módra szaporodnak s azért mindegyik megélhet, legalább tengődhetik, míg a forradalom előtti időkben 10-12 magyar hírlapunk s folyóiratunk volt, most van 210-20 ezenkívül ugyanannyi más nyelvű, sajnos hogy ez nálunk a tudományos irodalom rovására történik; már én csak folytatom hírlapirodalmi búvárkodásomat s a hírlapgyűjtést [...]. Ha a nyitrai gazdasági lap és a tót lap megjelenik igen szépen kérek mindegyikből egy-egy számot."

Ms 797 / 168
FERENCZY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1872. jun. 16.

[a „Nyitra" c. lapból kér egy példányt]

Ms 797 / 169
FERENCZY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1875. aug. 2.

[várja a kért lapo(ka)t (sürgető sorok)]

Ms 797 / 170
FERENCZY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. ápr. 2.

[gyászjelentéseket kér]

Ms 797 / 171
FERENCZY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. szept. 11.

„Azon szives barátságát, melyel gyűjteményemről megemlékezett és azt néhány nyitrai hírlappal és több érdekes gyászjelentéssel megajándékozá, jelen soraimmal köszönöm meg [...] ha az én nyugtalan kószáló természetem nem köt le székemhez mint koromhoz illenék, ismételt látogatása alkalmával tiszteljen meg adressával [...] addig pedig gyűjtöm a nálam már 16 ezerre felszaporodott partékat és szinlapokat, melyek 6 ezer csekély számmal vannak."

Ms 797 / 172-174
FERENCZY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882.

[köszönő és további gyűjtésre kérő levelek]

Ms 797 / 175-176
FERENCZY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882.

[válaszlevél]

Ms 797 / 177
FERENCZY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882.

[köszönőlevél]

Ms 797 / 178
FERENCZY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882.

[válaszlevél]

Ms 797 / 179
FERENCZY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882. nov. 22.

„Mindenekelőtt gratulálok a pályanyertes műhöz! Engem Garay életrajza közelebbről is érdekel [a Komáromi színészet történetéhez] *[...]. Garaynak nagy befolyása volt akkor a szini kritikára? sat.*

Ferenczy József főgymnasiumi tanár Fehértemplomban"

Ms 797 / 180
FERENCZY JÓZSEF-nek írt levél

Budapest, 1882. decz. 1.

„[...] küldött kéziratát azonnal visszaküldöm, köszönöm a szives közlést. Ezen fragmentumból is meggyőződtem a munka rendkívüli érdekessége felől [...]. Csak rajta, ütni kell a vasat míg meleg; mindég nagy szerencsétlenség az, ha irodalmi jeleseink ott ragadnak a vidéken."

Ms 797 / 181
FERENCZY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882. decz. 3.

[kézirat visszaküldése]

Ms 797 / 182-183
FERENCZI ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1883.

[válaszlevél]

Ms 797 / 184
FERENCZI ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1888. okt. 16. (4073/186.)

„Egy lófejjel megelőztek a Petőfi-reliquiák-verseny terén [...]."

Kieg.: *„[...] az én 1250 darab 1848/49-ki proclamatió gyűjteményemben megvan Petőfi Sándornak az egyenlőségi társulat megbízásából kiadott eredeti problamatiója [...]."*

Ms 797 / 185
FERENCZI ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1889. ápr. 21.

„[...] Ön becses folyóirata számára is másoltam Petőfi-reliquiákat: „Így legyen az ember drámaíró!" (Hosszabb nyilakozat Petőfitől) [...]. Meg van a Helység Kalapácsának rajzolt borítékú kiadása [...] elég primitív rajzok, de [...] oly ritkaság, hogy 40 év óta hiában kerestem, míg nem pár év előtt megtaláltam [...] ha Kolozsvárra megyek elviszem magammal, lefényképeztetheti Ön.
Dr. Ferenczi Zoltán egyet. tanár Kolozsvár

U. i.: Aigner Figyelője márcz. füzetében Erdélyi Pál czikkében igen érdekes életrajzi adat van Petőfiről."

Ms 797 / 186

FERENCZI ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1889. máj. 14.

„A Petőfi-Muzeum ujabb füzeteit köszönettel vettem [...]. Itt volna az ideje a Petőfi-irodalom repertóriumát összeállítani: a Figyelő füzeteiből és a két kötet Repertoriumomból kiírva czédulákra bizonyos rendszerben vagy időrendben lehetne közölni; arra vállakozom, hogy a nevezett művekben nem közölt följegyzéseimet szintén czédulákra írva elküldöm. Már az én könyvemet is nyomják valahára, az Irók Névtárát vagy életrajzát értem, tehát kevés az időm, de a mim van azt szivesen adom."

Ms 797 / 187
FERENCZI ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1889. máj. 21.

„Remélem megkapta küldeményemet [...]. Igen hasznos munkát végezne vagy végeztetne T. Szerkesztő ur, ha Petőfi tartózkodási helyét napról-napra kimutatva, időrendi jegyzéket közölne, mint Ráth Károly tette a „Királyok utazásai" művében; még érdekesebb lenne az, ha minden egyes tétel hivatkozásokkal láttatnék el. Ez aztán nagy világot terjesztene Petőfi életpályájára."

Ms 797 / 188
FERENCZI ZOLTÁN-nak írt levél

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 189
FERENCZI ZOLTÁN-nak írt levél

[a Petőfi-dokumentumokról szóló, baráti hangvételű levél]

Ms 797 / 190
FERENCZI ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1891.

„A János Vitéz képei igen jól sikerültek [...]. Ha facsimilét nem lehet adni, ez is elég jó. – Most már szigorú elvemet is megszegem és meghajlok Ön páratlan buzgalma előtt, küldöm a Helység Kalapácsát [...].

Dr. Ferenczi Zoltán urnak egyetemi m. tanár és
polgáriskolai ig. Kolozsvár"

Ms 797 / 191
FINÁLY HENRIK-nek írt levél

Budapest, 1882. nov. 19. (2689/314.)

„[...] egy év előtt nagy gyűjtemény tervét főztem ki: a szomorújelentések gyűjtését, melyet 380 jó emberem közreműködésével 20 ezerre vittem föl (a doublettekkel együtt 30 ezer). Kolozsvárról kaptam Szabó Károly urtól 357 darabot, Gámán Zsigmond urtól 715-öt; Stein nyomdatulajdonos urtól is reménylenék legalább is annyit nyerhetni ha Nagyságod személyesen megkéri őt a példányok kikeresésére, lehet, hogy kétszer is kell őt erre sürgetnie, de ha azzal egy jó ügyet segíthet elő, tudom szivesen megteszi. Kérem tehát igen szépen eszközölje ki nála a szomorújelentések elküldését [...].

Finály Henrik urnak egyetemi tanár Kolozsvártt"

Ms 797 / 192
FINDURA IMRÉ-nek írt levél
Budapest, 1882.

[gyászjelentést és színészettörténeti emlékeket kér]

Ms 797 / 193-197
FINDURA IMRÉ-nek írt levél

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 198
FISCHER FERENC-nek írt levél
Budapest, 1879. ápr. 24. (2118/8.)

[válaszlevél (hírlap tárgyú)]

„Ha 1848-49-diki nyomtatványnyal (Hirlapok, proclamatiók, hirdetések, füzetek sat.) gazdagíttaná gyűjteményemet nagy köszönettel venném ugy az 1711-nél régibb magyar könyvet is.

Fischer Ferenc urnak Zala-Egerszeg"

Ms 797 / 199
FODOR JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1881. márcz. 17. (2269/21.)

„Jelen hó 3-án kelt becses soraira van szerencsém a következőkben válaszolni:
Dr. Bene Rudolf ur levelében kért felvilágosítással szivesen szolgálok és Pacor honvédszázados (nem ezredes) műveinek jegyzékét ide csatolom.

A mi a „Természettudományi és mathematikai könyvészet" kiegészítését és folytatását illeti, a gyűjtött anyag oly csekély, hogy nem tartom időszerűnek azt most kiadni, hanem összegfoglalva tíz évet, lehetne a pótlékokkal együtt 1885-ben közzétenni, addig könyvtáraink rendezve és kiegészítve lesznek és így még a lappangó irodalmi műveket is föl lehetne venni.
Mindinkább meggyőződöm arról, miszerint az általam szerkesztett könyvészetre Szily Kálmán urnak előszavában írt következő állítása: „Az olvasók közül bizonyára többen számos hibát és hiányt fognak benne észrevenni" éppen nem illik, annál kevésbé mert a külföld is (Wurzbach, Biographisches Lexikon 42.-ik kötetében életrajzomnál) elismerőleg szólt arról.
Egyébiránt Nagyságtok meg fognak győződni majd, hogy sok-sok év elmulik, míg a magyar irodalomban a többi tudomány-szakra hasonló praktikus bibliographiát szerkeszt valaki.

Dr. Fodor József urnak
egyetemi r. tanár és a kir. m. természettudományi társulat titkárának
helyben

U. i. Dr. Bene Rudolf ur levele visszacsatolva"

Ms 797 / 200
FÖLDES GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 201
FÖLDES JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 202
FRAKNÓI VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1882. ápr. 7. (2450/75.)

„Nagyságos Uram,
kegyes pártfogóm!

Csak egy szavába kerül és a parteczédulák özöne kerül szine elé; akkor pedig bizonyosan elhozza nekem, igen szépen kérem ezen nagy szivességre! Komáromból szöknöm kellett, mert kis fiammal voltam ott; a vörheny nagyban uralkodik a városban úgy hogy 400 gyermek fekszik; fiam kezdett rosszul lenni, megijedtem, most már itthon vagyok, semmi baj. Éppen gazdag zsákmány tolult föl előttem a nyomda padlásán de csak két kisznit vizsgálhatam át, hoztam magammal egy nyaláb szinlapot és gyászjelentést, többit ott kellett hagynom; ugy jártam mint 1849-ben midőn 48 oráig

föttet nem ettünk és a párolgó bográcsot körül ültük, de jött az ellenség és a bográcsokat fölborították a tiszt urak [...].

Dr. Fraknói Vilmos apát-kanonok urnak Nagyváradon"

Ms 797 / 203
„FÜLES BAGOLY" KIADÓ-jának írt levél
Budapest, 1886.

[az éves hírlapkimutatáshoz kéri a „Füles Bagoly" egy számát]

Ms 797 / 204
FÜLÖP ADORJÁN-nak írt levél
Budapest, 1882. febr. 28. (2409/34.)

„Tisztelt Tanár Ur!

Ne vegye rosz néven, ha mint ismeretlen, ismeretlenhez fordulok, de a czél szentesíti az eszközt és reménylem nem veti meg kérésemet.
Legujabban gyűjtésemet (minden oly apró nyomtatványt gyűjtök, mely elkallódásnak van alávetve, mint: előfizetési felhívásokat, régi plakátokat, 1848/49-ki nyomtatványokat, ponyvairodalmi termékeket sat.) kiterjesztettem különösen a <u>színügyi dolgokra</u> u. m. szinlapok (régiek és újak), sugókönyvek, emlékversek sat. gyűjtésére és mult deczember óta a <u>gyászjelentéseket</u> (parteczédulákat) erélyesen és sportszerűleg gyűjtöm, megfogadván, hogy ez évi decz. 31-ig 20 ezeret össze hozok; eddig 5000-et kaptam (eddig 181 gyűjtőm igérte hozzájárulását; azonban az Alduna vidékén nincsen összeköttetésem, ismeretségem, t. tanár urat, ki könyvtárunkat éppen használja nevéről és munkásságáról van szerencsém ismerni, ennélfogva bátorkodom felkérni, sziveskedjék ismerősei körében gyűjteményem gyarapítása érdekében kis propagandát csinálni és a gyűjtötteket hozzám felküldeni (lehet 2-3 példányban is, mert azokat más gyűjtőkkel kicserélem) azt hiszem az ottani nyomda vagy temetkezési egylet is szivesen átengedik példányaikat, mint az itteni nyomdák tették.

Dr. Fülöp Adorján urnak
államgymnasiumi tanárnak <u>Zentán</u>"

Ms 797 / 205
FÜLÖP ADORJÁN-nak írt levél
Budapest, 1882.

[válaszlevél]

Ms 797 / 206
FÜLÖP ADORJÁN-nak írt levél

Budapest, 1882. ápr. 8. (2451/76.)

„Tisztelt Tanár Ur!

Fogadja szives köszönetemet a küldött nyomtatványokért. A muzeumi könyvkikölcsönzés, a mint fiam ki ottan tisztviselő, értesitett, csak úgy megy mint nálunk, a gymn. igazgatóság kér a muzeumi könyvtár-igazgatóságtól könyvet és azon uton küldi vissza hivatalból; ugyanígy történik az akademiánál is [...].”

Ms 797 / 207
FÜLÖP ADORJÁN-nak írt levél
Budapest, 1882.

[köszönőlevél]

Ms 797 / 208
FÜSSY TAMÁS-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 16. (2646/271.)

„Nagyságos Igazgató Ur!

Van szerencsém jelenteni, hogy az egyetemi könyvtárban létező könyvkészlet 180,000 kötetre tehető.
Kézirat van 1600 kötet
apró nyomtatvány (Miscellanea) 60,000 darabb.

Megkülönböztetett tisztelettel kész szolgája

Nagyságos *Szinnyei*
és Főtisztelendő
Füssy Tamás urnak helyben”

Ms 797 / 209
EMŐDY BÉLÁ-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 210
ENDRŐDY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1879. febr. 5.

[másolásra ajánl egy fiatalembert (Engel (Angyal) Dávidot)]

Ms 797 / 211
GÁMÁN ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1877. ápr. 10. (2042/28.)

„Nagyságos Uram!

A „M. Könyv-Szemle" jövő füzetében az 1848/9-ki lapok bibliographiáját akarom közölni, egy erdélyi lapról, a „Kolozsvári Hetilap" Mult és Jelen melléklapjáról azonban némi kétségem van, ennek eloszlatására kérem fel szivesen Nagyságodat t. i: 1848-ban a főlap homlokán hirdetve van mint hirdetési melléklap, de a budapesti egyetemi könyvtár és az erdélyi Muzeumé (Szabó Károly ur tudósítása szerint) nem mutatja fel [...] tudatná velem, hány szám jelent meg 1848-ban a nevezett melléklapból, mikor kelt az első és mikor az utolsó? Hogy létezett onnan is következtetem, mert a főlap végén nem fordul elő hirdetés [...].

Nagys. *Szinnyei József*
Gámán Zsigmond urnak *az egyetemi könyvtár*
Ipar és Kereskedelmi Kamara *helyettes igazgatója*
titkárának
Kolozsvártt"

Ms 797 / 212
GÁMÁN ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1882. jan. 12. (2382/7.)

„Tisztelt Tekintetes Ur!

Azon szives barátság, melyel már több ízben Szilágyi igazgató ur körében szerencséltetett felbátorított a következő kérelemre.
Én kutatásaim közben mindinkább meggyőződtem az apró nyomtatványok gyűjtésének fontosságáról (a melyeket közönségesen megsemmisíttünk) elhatároztam magamban az ilyenek összegyűjtését, u. m. a régi ponyvairodalom termékeit, 1848/9 proclamatiókat, testületek alapszabályait, különösen pedig a szinlapokat és gyászjelentéseket (parteczédulák) és más rokon nyomtatványokat.
Kérem azért a Tekintetes urat, ha sziveskednék ezen fáradozásomban segédkezet nyújtani olyformán, hogy a nyomdájából kikerült ily apróságokat különösen pedig a színészetre vonatkozókat: szinlapokat, verseket sat. és gyászjelentéseket a limbusból kikerestetni és azokat nekem kegyesen átengedni, úgy a jövőben megjelenőket is alkalmilag; a legnagyobb hálára kötelez engemet és azzal egy jó ügyet segítt elő [...].

Tek. Gámán Zsigmond urnak

nyomdatulajdonos Kolozsvártt"

Ms 797 / 213
GÁMÁN ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 21.

[gyászjelentéseket kér]

Ms 797 / 214
GÁMÁN ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1882. nov. 8.

„Tisztelt Tekintetes Uram!

A mily örvendetes volt kedves sorait olvasnom, hogy az ezernyi szomorújelentés már útrakészen áll számomra, oly nehezen várom azt; ne vegye azért rossz néven Tisztelt Tekintetes Ur, ha újra kérem azoknak mielőbbi hozzám küldésére¸ ugyanis én mult évi nov. 20-kán szavamat adtam, hogy egy év alatt 20 ezer egyes példányt gyűjtök össze, van pedig eddig 19,200 darabom; ez is megmagyarázza türelmetlenségemet [...]."

Ms 797 / 215
GÁMÁN ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1882. nov. 15. (2685/310.)

„[...] megkaptam a 715 szomorújelentést. Igen szépen köszönöm. Szép szám valóban, mindig hálával fogom említeni, hogy gyűjteményemet ily tetemesen gazdagítá."

Ms 797 / 216
GANCS GÉZÁ-nak írt levél
Budapest, 1874. márcz. 31.

[sógorának kölcsön 6% kamatra]

„A 101 frt tartozásból marad 81 frt [...].
Gancs Géza Néptanító urnak Magyar-Sók"

Ms 797 / 217
GANCS GÉZÁ-nak írt levél
Budapest, 1888. jan. 1.

[magánlevél]

„Gancs Géza Néptanító urnak Perbete"

Ms 797 / 218
GANCS GÉZÁ-nak írt levél
Budapest, 1888.

[magánlevél]

„Gancs Géza Néptanító urnak Perbete"

Ms 797 / 219
GARZÓ IMRÉ-nek írt levél
Budapest, 1873. decz. 2.

Alól írt a M. Akademia által egy Tudományos Repertorium szerkesztésével bizattam meg; a munka annyira haladt már, hogy e hó végén az I-só osztályt (Folyóiratok, évkönyvek, naptárak czikkei) 42,000 czédulát sajtó alá rendezhetem, azonban sajnálattam [!] vettem észbe hogy a „H.-M.-Vásárhelyi Szemle" a pesti nyilvános könyvtárakban nem létezik; ezért vagyok bátor a tek. úrhoz fordulni azon kéréssel: méltóztatnék a megjelent füzeteket mielőbb hozzám eljuttatni, pár napi használat után én azokat visszaszolgáltatom..

Tekintetes Garzó Imre urnak
Hód-Mező-Vásárhely-en"

Ms 797 / 220
GEIRTL JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 26. (2657/282.)

„Kedves régi jó Gisztl bácsi!

Multkori megbeszélésünk szerint, most már sürgősnek tartom a klasszifikációk megszerzését, olyformán, hogy azokat Lendvay úrtól kérje el számomra, melyeket tudományos czélra akarván használni azt hiszem szivesen átengedi, igérvén darabjáért a 30-as évekbeliekért és régebbiekért 50 krt a későbbiekért 30-40 krt. Lehetnek gymnasiumbeliek is. [...] legyen szives az igért parteczédulákat is a barátoknál és másutt is összeszedve elküldeni; a csomagot bérmentetlenül tessék expediálni. [...]

régi hű tanítványa
Tek. Geirtl János urnak *Szinnyei József*
nyugdíjas elemi tanító *az egyetemi könyvtár*
Komáromban *első őre"*

Ms 797 / 221
GERÉB MÁRTON-nak írt levél
Budapest, 1889. decz. 31.

[baráti hangvételű levél Geréb Márton református főiskolai tanárnak Kolozsváron]

Ms 797 / 222
GERSCHEY, FRANCISCO-nak írt levél
Budapest, 1872. jul. 11.

„Nagyon tisztelt Tekintetes Ur!

Nagy Miklós barátom, a Vasárnapi Ujság szerkesztője utján, tudomásomra jutott t. Uraságodnak Lissabonban való tartózkodása; miután én már vagy 15 éve hazánk hirlapirodalmának ismertetésével foglalkozom, miként a nevezett lapból – melynek munkatársa vagyok s nevem Sz. J. jegy alatt írtam munkálataimat – meggyőződhetett [...] bátorít engem jelen levelem írására s az alább következő kérésemre.
Buvárkodásom mellett nem csak a hazai de a külföldi hírlapokat is gyűjtögettem mert idővel egy nagyobbszerű hírlapstatisztikai és bibliographiai munkát szándékozom kiadni, úgyhogy jelenleg a világ minden részéről és országából összesen 8300 különbféle hírlapot (species) bírok gyűjteményemben, csak Amerikából (többnyire az Egyesült Államokból) 1000-en fölül bírok felmutatni, sajnos azonban hogy gyűjteményemben Spanyol- és Portugal országokból alig van az képviselve példával, mely országokból a következőket bírom: [...] (23 cím).
Igen szépen kérem a Tekintetes urat befolyása által akár egyesektől vagy a szerkesztőségeknél ha szerezne számomra ezen két országok és a Coloniák hírlapjaiból egy kis gyűjteményt, egy hírlapból csak egy számot kérek legyen az a jelen évből vagy akár régi, sőtt a régibb megszünt hírlapokból is ha lehet kérnék egyes számokat; főkép a jelesebb politikai, humoristikus és képes hetilapokra kérem figyelmét kiterjeszteni; a mennyiben a szerkesztőknél a cserepéldányokból vagy egyesek nélkülözhető példányaiból nem lehetne csak igen keveset gyűjteni, vételutján is szeretném azon lapokat bírni s én szivesen megtéríteném azon összeget, melyet részemre költekezne [...] szives válaszát és küldeményét (csomagban vagy X kötések alatt) nagy érdekkel várva [...]
Szinnyei József

Francisco Gerschey
Lisboa (Portugal)"

Ms 797 / 223
GERSCHEY, FRANCISCO-nak írt levél
Budapest, 1872. aug. 21.

„Igen tisztelt Nagyságos Ur!

Mindenekelőtt engedelmet kell kérnem mult leveleimben tett udvariatlan megszólításért, melyet a rossz informatió okozot. [...] vegye [...] a ritka és érdekes hírlapküldeményekért Nagyságod hálás köszönetünket. [...]
Meglepet a kis Portugallia kiterjedt hírlapirodalma, azonban oly tudomány- és művészetet pártoló fejedelem kormánya alatt csak felvilágosultság létezhet. [...] Soha se terjedhetett volna ki gyűjteményem azon távol létező ország és coloniai hirlapjaira, ha Nagyságod kegyes leereszkedéssel nem veszi azt pártfogása alá, [...] még az elvétve küldött doublettek se vesznek kárba, mert bécsi és augsburgi hírlapgyűjtőknek küldöm, kik cserében más érdekes lapokkal szaporítják gyűjteményemet.
Létezik ott Lisabonban oly hírlapjegyzék milyet itt nálunk a postán szoktak kiadni? Mert a Hasenstein féle Annoneers Cathalog igen igen hiányos.
Miután kimutatásomban a városok szerint is osztályozom a hírlapokat a statisztika végett, egy némely portugal lapon minden spanyol tudományom daczára se voltam képes a megjelenési helyet kitalálni, azért egy kis jegyzéket vagyok bátor idecsatolni ha sziveskednék Nagyságod az illető város nevét a mennyire tudomásával van, melléjegyezni [...] ha nem csalódom, azok egynek kivételével mind Lisboaban jelennek meg. [...] Nagy Miklós barátom [...] felkért említsem meg levelemben kérését a mit a Vasárnapi Ujság 27 dik számában a szerkesztői mondanivalókban tett; valóban mindnyájan szivesen vennénk a portugalli magyar dolgokról írt becses czikkét s kérem én is erre T. Nagyságodat [...].

A csomagok rendesen megérkeztek.

Jul.	*25*	*en az*	*1*	*ső csomag*	*22 portugalli = 22 hirlappal*
”	*30.*	*”*	*2.*	*”*	*25 ” 1 afrikai = 26*
”	*31.*	*”*	*3.*	*”*	*13 ” 1 spanyol = 14*
Aug.	*4.*	*”*	*4.*	*”*	*6 ” = 6*
”	*7.*	*”*	*5.*	*”*	*4 ” 1 spanyol = 5*
”	*8.*	*”*	*6.*	*”*	*3 ” = 3*
”	*12.*	*”*	*7.*	*”*	*2 ” = 2*
”	*12.*	*”*	*8.*	*”*	*5 ” 1 afrikai = 6*
”	*15.*	*”*	*9.*	*”*	*15 ” = 15*
”	*18.*	*”*	*10.*	*”*	*8 ” 5 azsiai, 1 amer., 1 ang. = 15*
”	*20.*	*”*	*11.*	*”*	*3 ” 2 azsiai, 1 afrikai = 7*
					Össz. 121

Míg autographirozott bővebb jegyzéket küldhetnék hírlapgyűjteményemről általános kimutatása:
Magyar Koronaországokból magyar nyelven 740 féle hírlap és folyóirat
” ” nem magyar nyelven 515
osztrák tartományokból _____ 986

Nemzetbir. holland, dan, szerb, roman orszagok 3918
Olasz Királyságból _____ 158
Orosz birodalomból _____ 87
Nagy Britanniaból _____ 255
Francziaországból _____ 709
Spanyolországból _____ 29
Portugalliából _____ 99
Török-görög orszagokból _____ 51
Amerikából _____ 1268
Azsiából _____ 39
Afrikaból _____ 18
Australiából _____ 28

Össz. 8900 különféle hírlap és folyóirat létezik gyűjteményemben.

Francisco Gerschey
Lisboa (Portugal)"

Ms 797 / 224
GERSCHEY, FRANCISCO-nak írt levél
Budapest, 1872. nov. 2.

„Nagy örömmel vettem okt. 3. és 21 diki becses leveleit [...]. Az eddig küldött csomagok ily rendben érkeztek meg:

Aug.	*24*	*én az*	*12*	*dik csomag*	*4 portugalli = 4 db*
"	*31*	*"*	*13.*	*"*	*12 " 4 afr., 1 am. = 17 db*
Sept.	*6*	*"*	*14.*	*"*	*3 " 3 olasz, 1 afr. = 7 db*
"	*26*	*"*	*15.*	*"*	*4 " 2 olasz, 2 azsiai = 8 db*
Okt.	*4*	*"*	*16.*	*"*	*3 " 1 azsiai = 4 db*
"	*10*	*"*	*17.*	*"*	*4 " = 4 db*
"	*18*	*"*	*18.*	*"*	*3 " 1 afr. = 4 db*
"	*22*	*"*	*19.*	*"*	*14 " = 14 db*
"	*27*	*"*	*20.*	*"*	*8 " 1 spany. = 9 db*
"	*28*	*"*	*21.*	*"*	*3 " = 3 db*

Nem fejezhetem ki eléggé hálámat a küldött hírlapokért és folyóiratokért mert ezek által gyűjteményem valóban igen nagy érdekeltséget nyert, a küldött doublettekért már is nevezetes keletindiai singalesi lapokat kaptam s így az öröm kétszeres lett az által, hogy másokat is részesíthettem abban, azonban a doublettekből csak válogatva a ritkábbakat és csak 2-3 példányt kérek. [...] A lapok megjelenési helyére vonatkozó tudósításait is igen köszönöm.
Francisco Gerschey

Lisboa (Portugal)"

Ms 797 / 225
GERSCHEY, FRANCISCO-nak írt levél
Budapest, 1872. nov. 28.

„[...] páratlan szivessége folytán a portugalli hirlapirodalom oly gazdag gyűjteményét bírom már is, és az még mindig szaporodik; [...] olvastam a következő mű hirdetését: „Senor Figueras the leader of Republican party: History of Spanish Journalisme. Madrid" Megjelent ezen könyv már? Létezik-e ott Lisboaban ily hirlaptörténeti könyv vagy lajstrom, melyben a portugalli hírlapok elősoroltatnak, talán az ottani póstánál vagy könyvárusoknál, mert ez végtelenül érdekelne, nálunk a pósta hírlapkiadóhivatalban ilyent ingyen adnak, ha van és meglehetne szerezni a legrégebbikét és legujabb kiadásút szeretném bírni. [...] A kegyesen küldött nagyszerű spanyol hírlapok által, spanyol gyűjteményem is előtérbe jő az addigi félhomályból. [...]"

Ms 797 / 226
GERSCHEY, FRANCISCO-nak írt levél
Budapest, 1873. apr. 6. (1699/32.)

[Felsorolja milyen külföldi (spanyol, portug., afr., amer., olasz, ázsiai) lapok érkeztek (30-38. csomagban) Gerscheytől.]
„Most van 10,500 különbféle hírlapom, ha 12 ezerre felszaporodik, szándékom egy historico-politico-statistikai kimutatást közzétenni gyűjteményemről; azon alakalommal (1874 elején) szivesen venném az egykor nagyságod által igért portugal-journalistikai jellemzést, de csak főbb vonásokban: melyek a főbb pártlapok, mily irányt képviselnek, vagy curiosumként egy pár jellemzést róluk."

Ms 797 / 227
GERSCHEY, FRANCISCO-nak írt levél
Budapest, 1873. aug. 12. (1717/50.)

„[...] Miután az Universitas könyvtáránál vagyok jelenleg alkalmazva mint alkönyvtárnok, a tanárok és tanulók előnyeiben is részesülök az az jul. 23tól – oktober 9ig szünnapjaim vannak, jóllehet, most is csak úgy foglalkozom, mint azelőtt, mert az Akademia által reám bizott Repertorium munkálatában haladok előre mai napig 1163 kötetből 23,000 czédulát írtam ki [...]."

Ms 797 / 228
GERSCHEY, FRANCISCO-nak írt levél
Budapest, 1874. apr. 4.

[egyéb levél]

Ms 797 / 229
GERSCHEY, FRANCISCO-nak írt levél
Budapest, 1874. jul. 10. (1798/43.)

„[...] csodálkoznom kell azon, hogy Nagyságod ki még a harminczas években szakadt el honától, oly jól bírja nyelvünket [...]. Nagyságod barátságos buzgalma páratlan; gyűjteményem szépen szaporodik, de miután a „Tudományos Repertorium" nyomtatását eszközlöm és József főherczeg könyvtárának rendezését is magamra vállaltam Alcsuton, így ezen privat passiomat a téli hónapokban űzhetem csak con amore, a mikor részletesen is felsorolom a Nagyságod szivességéből hozzám érkezett csomagokat.
Francesco de Gerschey Lisboa"

Ms 797 / 230
GERSCHEY, FRANCISCO-nak írt levél
Budapest, 1876. jul. 25. (1938/37.)

„[...] Két év óta sokféle terhes foglalkozásaim vannak: az Akademia számára két vaskos kötet Repertoriumot írtam és nyomattam, most pedig nagy könyvtár áll felügyeletem alatt, a mennyiben a rendezési nehéz munkálatok, katalogizálás felülvizsgálatom mellett történik."

Ms 797 / 231-234
GÉRESY KÁLMÁN-nak írt levél

[Színházi dokumentumokat kér 1881. okt. 29.
Színházi dokumentumokat kér + gyászjelentést 1882. márc. 19.
Debreczen monografiájából Géresy Kálmán ref. főisk. tanár czikkeit (irodalomról és színészetről) kéri – 1882. okt. 20.]

Ms 797 / 235-236
GOLDZIHER IGNÁC-nak írt levél

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 237
GONDA BÉLÁ-nak írt levél
Budapest, 1876. jun. 16. (1923/22.)

„A „Természettudományi irók biographiája" czimű kézirata, melyet szives volt nekem használat végett átengedni, sok érdekes adatot tartalmaz, fel is fogom azokat bibliographiai munkámnál használni [...].

Az igért m. óvári katalogusra nagy szükségem volna [...].
Tek. Gonda Béla úrnak
M. Óvárott
A gazdasági intézetben *lekötelezettje*
Szinnyei József"

Ms 797 / 238
GOSZMANN J-nek írt levél

[német nyelven írt levél]

Ms 797 / 239
GOTTIER LIPÓT-nak írt levél
Budapest, 1882. jun. 7. (2525/150.)

„Jelenleg a színészet története megírásával foglalkozom, jövőben a magyar akadémia által a magyarországi írók névtárának nagy munkájával lettem megbízva, ezért gyűjtöm a színlapokat, sugókönyveket [...] gyászjelentéseket [...] mint hallottam ilyesmikkel bír Tekintetességed, az én gyűjteményem jelenleg 13,500 példányból áll és 320 egyén igéretét bírom [...] legyen szíves [...] számomra [...] gyűjtögetni és átengedni. Ez által a tudománynak hasznot nekem nagy örömet szerez [...].
Tek. Gottier Lipót gyógyszerész urnak
Munkácson."

Ms 797 / 240
GOTTL, C.-nek írt levél

[német nyelven írt levél]

Ms 797 / 241
GRASZ ERNŐ-nek írt levél

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 242
GREGORICS GÁBOR-nak írt levél

[a komáromi színészet történetéhez kér információt]

Ms 797 / 243
GREGORICS GÁBOR-nak írt levél

[válaszlevél]

Ms 797 / 244
GREGORICS GÁBOR -nak írt levél
Budapest, 1889. ápr. 13.

[a *komáromi* utcák lakóinak jegyzékét kéri a *városi levéltártól*]

Ms 797 / 245
GREGORICS GÁBOR -nak írt levél
Budapest, 1891. febr. 14.

[információt kér egy komáromi lakosról a városi levéltártól]

Ms 797 / 246-247
GREGORICS GÁBOR -nak írt levél

[információt kér egy komáromi lakosról a városi levéltártól]

Ms 797 / 248
GUBICZA LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1874. máj. 1.

[vitás ügy egyik albérlőjével (kártérítés)]

Ms 797 / 249
GYALUI FARKAS-nak írt levél
Budapest, 1891. decz. 19. (4924/314.)

„Tisztelt barátom!

Köszönöm a rokonszenvesen írt ismertetést, de különösen azt, hogy munkám iránt érdeklődik; mert már ez is sok a mai hűhós világban, midőn reális, ügybuzgó munkával dicséretet ugyan nem, de gáncsoskodást, ellenséges indulatot talál az ember eleget. Itt ugyan nálunk vagy nem értik, vagy nem méltányolják az ily önfeláldozó munkát, de ha valaki arra született?
Fiam figyelmeztetett a könyvtárban meglevő Bod Athenására, mely Szathmári Pap Mihály jegyzeteivel van ellátva, szeretném ezeket a jegyzeteket bírni, de egyelőre kérem szépen szíveskedjék a Csi-Dz. közé esőket leírni és fiamnak átadni, a többit, ha oda utazom magam is leírom.

Jól esik a segítség, mert bizony vajmi ritka ez, a beküldött önéletrajzokkal pedig több a bajom az utánnézés miatt, mint a hasznom; magamnak kell minden egyes adat helyességéről meggyőződnöm.
Köszönöm ismételten jó indulatát és maradtam tisztelő barátja
Tek. Gyalui Farkas úrnak *Szinnyei József*
egyetemi könyvtárban
Kolozsvár

%

Gratulálok az 1848/49. hírlaphoz az ottani szerkesztőnek, küldje nevemre a lapot, mert igen érdekel (van ugyanis 2000 proclamation, teljes 1848/9 hírlapgyűjteményem, még valami 300 könyvem azon időből [...]. Jó volna ha rendes repertóriumot nyitna az 1848-49. czikkekről, melyek 1892től a lapokban megjelennek, erre vállalkozom és „Nekrolog" rovatot elhalt honvédekről sat.
N. Múzeum *Szinnyei József"*

Ms 797 / 250
GYALUI FARKAS-nak írt levél
Budapest, 1891. decz. 25. (4935/325.)

„Kedves barátom!

Köszönöm szíves tudósítását, de nem akarom, hogy idejét reám vesztegesse, azért egyszer mindenkorra kérem, hogy csak lépést tartva a füzetek megjelenésével eszközölje szíves kutatásait. [...] Most azonban sürgősebb a Csiszár Sámuel kolozsvári ref. pap rövid életrajza [...] nézzen utána kérem, van-e gyászjelentése vagy talán a koporsója fölött mondott gyászbeszédet kinyomatták? Ha egyik sincs, az egyház anyakönyvében lesz valami róla [...].
Tek. Gyalui Farkas úrnak
egyetemi könyvtártiszt Kolozsvár"

Ms 797 / 251
GYŐRFFY LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1888. szept. 11. (4048/161.)

„Tisztelt barátom!

[...] a Zelliger úr által küldött könyvet, melyet én oly igen nagyon becsülök és folyton használva idézem, nem köszönhettem meg, nem tudván hol lakik. Tegye meg ezt nevemben [...].
Tek. Győrffy Lajos úrnak
képezdei tanár
Nagyszombat"

Ms 797 / 252
GYŐRFFY LAJOS-nak írt levél

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 253
GYŐRFFY LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1889. nov. 21. (4186/98.)

„[...] Igen szépen köszönöm fölvilágosító adatait, melyeket bejegyeztem, megemlékezve a küldőről is; sajnos hogy sokszor még leveleimre se kapok választ; a munka azért elég terjedelmes lesz. Tek. Győrffi Lajos úrnak képezdei tanár Nagyszombat"

Ms 797 / 254
GYÖRGY ALADÁR-nak írt levél
Nagy-Várad, 1879. aug. 20. (2143/33.)

„Kedves barátom!

Legyen szives e néhány sort a „Hon"-ban felvenni:

A nagyváradi latin szertartású kath. püspöki lak aug. 20-án fényes ünnepélyt ült. [...] a tudomány fölkentjének Fraknói Vilmos akadémiai főtitkárnak szekszárdi apáttá lett felavatásául [...].
Szinnyei József
Tek. György Aladár úrnak
A Hon szerkesztőjének
„Athenaeum" Budapest"

Ms 797 / 255
GYULAI FERENC-nek írt levél
Budapest, 1882. decz. 4.

„Kedves Gyulai úr!

[...] sziveskedjék engem arról felvilágosítani, mért nem kaphatom meg a 3dik Józsefnek példányait, azon 50 db külön lenyomatot, melyet a szerk. úr nekem honorarium fejében és a fővárosi szerkesztőségeknek szokott küldeni [...] az utóbbi számban nem volt folytatás, pedig küldtem kéziratot [...] félek, hogy ebben az évben majd nem fejezhetjük be a XXVIIIdik közleményt, mert [...] még két tárczára való hátra van [...].
Gyulai Ferencz úrnak

a komáromi nyomda vezetőjének Komáromba"

Ms 797 / 256
GYULAI FERENC-nek írt levél
Budapest, 1882. decz. 14.

[az előzőhöz hasonló tárgyú levél]

Ms 797 / 257
GYULAI REZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1887. febr. 26. (3819/25.)

„[...] addig a hiányzó „Komáromi Lapok"at összeszedni Szulpia barátunknál levő lista szerint.
Főtisztelendő Gyulai Rezső úrnak igaz barátod
sz. Benedek-rendi áldozár és tanár Sziny-
nyei
Komáromban"

Ms 797 / 258
GYULAI REZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1888. szept. 20.

[információ nyújtás, adatszolgáltatás Gyulai Rezső úr részére]

Ms 797 / 259a
GYULAI REZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1889. ápr. 6.

[a Podhardszky-féle, Komáromot illető kézirat tárgyában írt levél (Szinnyei közbenjárásáról)]

„Én az egyetemi könyvtár épületében lakom és a Muzeum Könyvtárában hivataloskodom, mint a hírlap-könyvtár őre hétköznapokon 9-1ig.
Főtisztelendő Gyulai Rezső úrnak igaz barátod
sz. Benedek-rendi áldozár és tanár Sziny-
nyei
Komáromban"

Ms 797 / 259b
GYULAI REZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1890. márcz. 28.

„Baicsi Jakab Ignácz, Komárom-megyének volt első alispánja, utolsó munkája 1796-ban ott nyomatott; nagyon kérlek kutasd ki a plébánia anyakönyvében, mikor halt meg és hány éves volt; [...]. Ha a plébánián nincs róla adat, a megyei jegyzőkönyvekben bizonyosan fölemlítették utolsó éveit? Azt is följegyezték mikor, meddig volt alispán? Kérlek szépen tudasd ezt velem, ha lehet még a jövő héten.
Főtisztelendő Gyulai Rezső úrnak *Tisztelettel*
sz. Benedek-rendi áldozár és tanár *Szinnyei*
Komáromban”

Ms 797 / 260
GYULAI REZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1891. febr. 15.

„Kedves barátom!

Simai Kristófról kell egy kis vitás kérdést elintéznem a Philol. Közlönyben; erre nézve szives közbenjárásodat kérem. [...] honnan mikor költözött a család Komáromba [...].
E tárgyban írtam tegnap Gregoricsnak is, ki a városi jegyzőkönyvekben kutatja ugyanezt [...] ott aligha van index. [...] A Kom. Lapok és Közlöny nem számítanak, mert azok most lehetőleg érdektelen dolgokat közölnek. Én jelenleg íróimmal vagyok elfoglalva; [...] eddig 1943 író van kinyomtatva.
Főtiszt. Gyulai Rezső úrnak
gymn. tanár
Komárom”

Ms 797 / 261
HAAN LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1886. jun. 29.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

„Kedves barátom...”

Ms 797 / 262
HAAN LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1887. jul. 14.

[B.-Csabára utazásáról informál]

„Kedves barátom…”

Ms 797 / 263
HAAN LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1888. jan. 1.

[újévi jókívánság]

„Kedves barátom…”

Ms 797 / 264-267

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 268
HALBIK CZIPRIÁN-nak írt levél

[parteczédula-gyűjteményéhez kér információt]

Ms 797 / 269
HAMARY DÁNIEL-nek írt levél
Budapest, 1879. okt. 4.

[elnézést kérő levél: barátja kimaradt a természettudományi bibliográfiából]

„Dr. Hamary Dániel
honvéd törzsorvos urnak Szekes-Fejérvarott”

Ms 797 / 270
HAMARY DÁNIEL-nek írt levél
Budapest, 1882. máj. 25.

[színlapot, gyászjelentést stb. kérő levél]

„Dr. Hamary Dániel
honvéd törzsorvos urnak Szekes-Fejérvarott”

Ms 797 / 271
HAMARY DÁNIEL-nek írt levél

[részvétlevél barátja feleségének halála miatt]

Ms 797 / 272
HAMPEL, GIUSEPPE-nek írt levél
Budapest, 1874. decz. 11.

[tudósítás 32 olasz lap megérkezéséről és köszönet]

„A Repertorium [...] I. kötete megjelent 32 ezer idézetű registerrel és az előszóban hálás köszönetem Ön irányában is ki van fejezve. A hazai lapok 10 nap óta csak erről írnak, mint eseményről, ma van a Reformban egy nagy tárca, mely csupán arról szól; volt magyar egy pár csipős megjegyzés is az Ellenőrben és a Főv. Lapokban de ezeket megczáfolgattam [...].
A collognium megtörtént, mégpedig kitűnőleg feleltem, míg az idegen szót sem tudott; mégis az I. őri állomást üresen hagyják, fizetés javításról szó sincs, a nagy szünidőt elveszik sat ijesztgetéssel fizetnek; hiában, elmondhatom én is szegény Beöthy Lacival: ha kalapos lettem volna, az emberek mind fej nélkül jönnének a világra [...].
Al Signore
Giuseppe Hampel
Roma”

Ms 797 / 273
HANG FERENC-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 274
HANGYÁS GEDEONNÉ-nak írt levél
Budapest, 1882. márcz. 11.

[gyászjelentésgyűjteményéhez kér adatot]

Ms 797 / 275-276
HANGYÁS GEDEONNÉ-nak írt levél
Budapest, 1882.

[értesítés rokonlátogatásról]

Ms 797 / 277
HANGYÁS GEDEONNÉ-nak írt levél
Budapest, 1882.

[vendégszeretet megköszönése]

Ms 797 / 278
HANTHÓ LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1875. szept. 13.

„Különösen tisztelt igazgató Ur!

A „Repertorium" és munkálataim iránt tanusított kiváló figyelmét és becses levele kapcsában küldött bibliographiai jegyzeteket köszönettel vettem és annak idejében felhasználom azokat [...]. A Repertoriumban, ha annak összes 10 kötete megjelenik, fel lesznek sorolva minden apróbb dolgozatok; az önálló művek csak akkor, ha azok valahol ismertetve lettek, mert az összes könyvnek czimeit a „könyvészet"-be való csak felvenni, s ez nem az én feladatom. Sajnos hogy az összes programokhoz nem juthattam, eddig azokat a fővárosi könyvtárak teljes számban nem bírják, így nem láttam a lőcsei ev. f. gymn. és realisk. ujabb programjait; talán később megszerezhetem ezeket is, mert csak az eredeti nyomtatványból írhatom ki a czikkeket. A Honvéd és Ország Tükre úgy más heti és napi lapokra később kerül a sor. Most sajtó alatt van a II. kötet, mely a természettudományokat foglalja magában, ide a szaklapokat is belevettem, [...]. Szerzők szerint közöltetnek a czikkek mint a londoni „Catalogue of scientific papers" című Repertoriumban) [...] A Repertoriumnak [...] több vevőre lenne szüksége, mert ha az összes 750 példány el kel, még akkor is ezen I. kötetnél 5-600 frt veszteséget szenved az Akademia. Kérem tehát igazgató urat, ez ügyben csináljon ott Temesvártt egy kis propagandát [...]. [Valamint 1848/9-diki nyomtatványokat kér.]

Hanthó Lajos kir. ig. urnak
Temesvárott"

Ms 797 / 279
HARAY VIKTOR-nak írt levél
Budapest, 1881. okt. 28.

[a magyar színészet történetéhez dokumentumokat kér]

„Midőn utolszor találkoztunk 1873 ban boldogult Papp Miklós barátunknál [...].
Haray Viktor urnak Kolozsvárott"

Ms 797 / 280
HARMATH LUIZA-nak írt levél
Budapest, 1888.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 281
HARMATH KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1880. jan. 15.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat] [a *Magyar Hírmondó szerkesztőire* vonatkozó információt is gyűjt]

„Harmath Károly urnak
evang. lyceumi tanár és könyvtárnok Pozsony"

Ms 797 / 282
HARMATH KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1880.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 283
HEGEDÜS ENDRÉ-nek írt levél
Budapest, 1875. aug. 10.

„Kedves Uram!

Igen lekötelezett Ön szives ajánlatával; a mily kétkedve fogtam a munkához, napról napra oly annyira növekszik bizalmam hogy a nehézségeket le fogom küzdeni és a nagy munkát 1848-48.-ki évek irodalmát meg fogom írhatni. Ez csak úgy lehetséges, ha előbb a nagy anyagot összegyűjtve előttem látom azon óriási küzdelem emlékeit és a hiányokat könyvtárainkból pótolva, képes leszek szabadságharcunkhoz méltó művet adni a közönség kezébe. Klapka tábornok, ki tegnap utazott Nizzába, szavát adta, hogy egész ládával fog magával hozni forradalmi és egyéb nyomtatványokat s azokat nekem átadja [...].
Tek. Hegedüs Endre urnak Nagy-Kőrösön"

Ms 797 / 284
HEGEDÜS ENDRÉ-nek írt levél
Budapest, 1875. aug. 28.

[újra ír, hogy várja a küldeményt]

Ms 797 / 285
HEGEDÜS ENDRÉ-nek írt levél
Budapest, 1875. szept. 2.

[köszönőlevél]

„Fogadja szives köszönetemet az érdekes küldeményért, mely a mai „Hon"-ban közzé van téve és melyeket az Egyetértés-Magyar Ujság holnap talán reproducálni fog."

Ms 797 / 286
HEGEDÜS LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1881.

[a komáromi színészet történetének megírásához adatok kérése]

Ms 797 / 287
HEINRICH GUSZTÁV-nak írt levél
Budapest, 1890. jan. 6.

[a Magyar Irók 1-3 ívének revízióit küldi Dr. Heinrich Gusztávnak és sürgeti az imprimálást]

Ms 797 / 288
HEINRICH GUSZTÁV-nak írt levél
Budapest, 1890. jul. 21.

„[...] a M. Irók IV. füzetét leírtam és azt miután Józsi fiam kezén átment a nyomdába adtam [...]. Most tehát azt kérdem: elküldjem-e ezeket az általam kikorrigált hasábokat hozzád, hogy aztán tördelhessék, szept. elején lehetne a nyomtatása; vagy akkor nézed át egyszerre az egészet?
ölel barátod Sz.
H. G. Heinrich Univ. Prof. Mühlbach Tirol"

Ms 797 / 289
HEINRICH GUSZTÁV-nak írt levél
Budapest, 1890. jul. 27.

„A korrekturát későn kaptam, azért azt magammal viszem ma Kolozsvárra, hol 8-10 napig időzöm. Ma küldöm a hasábokat X kötés alatt.
H. G. Heinrich Univ. Prof. Mühlbach Tirol"

Ms 797 / 290
HEINRICH GUSZTÁV-nak írt levél
Budapest, 1890. aug. 7.

[egyéb levél]

Ms 797 / 291
HELLEY JÁNOS-nak írt levél

[élménybeszámoló kirándulásról stb.]

„Helley János Tasnád”

Ms 797 / 292
HELLEY JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1888. szept. 19.

[élménybeszámoló kirándulásról stb.]

„A küldött Term.-tud.-i Közlönyöket csak tartsd meg, mert annak már csak azért is hasznát vesszük, ha hamis adatokat közöl; kell hogy a nyomtatottat annak idején rectifikáljuk.”

Ms 797 / 293
HELLEY JÁNOS-nak írt levél

[élménybeszámoló kirándulásról stb.]

Ms 797 / 294
HELLEY JÁNOS-nak írt levél

[élménybeszámoló kirándulásról stb.]

Ms 797 / 295
HIDASY KORNÉL-nak írt levél
Budapest, 1875. aug. 7.

[gratuláció kitüntetéshez]

„Hidasy Kornél cz. kanonok és min. ont.-tanácsos urnak Nagy-Szombatban”

Ms 797 / 296
HIDASY KORNÉL-nak írt levél
Budapest, 1888. ápr. 7. (3978/41.)

„Méltóságos Püspök Ur,

Kegyelmes Uram!

Fiam érdekében kérem Méltóságodat; dr. Szinnyei József, akadémikus és rendkivüli egyetemi tanár Kolozsvártt; ő jelenleg Imre Sándor rendes tanár utóda, ki a magyar nyelvet és irodalomtörténetet összefoglalva tanította; fiam tehát két tanszéket tölt be, miután a bpesti egyetemen a magyar nyelv az összehasonlító (finn, ugor sat.) nyelvészet külön választatott az irodalomtörténettől. Nem csak ezen érdemeit nem méltányolják, sőt legujabban egyik rendkívüli tanárt, ki később jött az egyetemhez, kinevezték rendes tanárrá; most már az is lehetséges, hogy egy másik kollegáját, kinek hatalmas protektorai vannak, előbb nevezik ki, jóllehet őt fiammal együtt terjesztették föl [...] fiam jövője iránti aggodalmam késztetett azon alázatos kérelemmel járulni Méltóságodhoz, kegyeskedjék fiamnak egyetemi rendes tanárrá történendő kinevezése iránt Trefort Ő Excellentiájához néhány sort intézni. Ezen kegyes pártfogásába helyezem legfőbb reményemet és annak sikerében bízva, ismételten esedezem Méltóságodhoz ezen kegyes jóságáért, melyet előre is hálásan megköszönve maradtam

legalázatosabb szolgája
Szinnyei József

Méltóságos Püspök urnak
M. Hidasy Kornél
megyés püspök urnak
Szombathelytt"

Ms 797 / 297
HILD VICTOR-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 298
HINDY ÁRPÁD-nak írt levél
Budapest, 1880.

[információ nyújtás]

Ms 797 / 299
HOFFMANN és **MOLNÁR**-nak írt levél
Könyvkereskedés
Budapest, 1879.

[kérés (lényegtelen)]

Ms 797 / 300

HOLCZER GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1879. szept. 20.

„Fejérpatakyval mi voltunk az utolsók, kik búcsút vettünk Erdélytől. Utazási élményeimet elég gyarlón bár, leírtam a Honnak [...]. A hat levél megjelent a Hon
209. aug. 30. esti
210. szept. 1. esti
213. szept. 4. esti
217. szept. 8. reggeli
222. szept. 14. reggeli
223. szept. 16. reggeli számaiban.

Öleli barátja
Holczer Gyula *Sz. J.*
Kereskedő urnak
Maros-Vásárhelyt”

Ms 797 / 301
HOLICZA VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[részvétlevél]

Ms 797 / 302
HONTI KÖZLÖNY KIADÓ-TULAJDONOSÁ-nak írt levél
Budapest, 1881. jan. 23.

[hírlapkimutatásához kér egy példányt a *Honti Közlöny*ből]

Ms 797 / 303
HORNYIK JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. aug. 5.

„[...] életrajzomat és arczképemet pár nap előtt Tekintetességednek is elküldtem [...].
Tek. Hornyik János urnak
városi főjegyző Kecskeméten”

[gyászjelentéseket, színlapokat kér]

Ms 797 / 304
HORNYIK JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882.

[gyászjelentéseket, színlapokat kér]

Ms 797 / 305
HORNYIK JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882.

[gyászjelentéseket, színlapokat kér]

Ms 797 / 306
HORNYIK JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882.

[köszönőlevél]

Ms 797 / 307
HORNYÁNSZKY VIKTOR-nak írt levél
Budapest, 1890. jan. 5. (4204/3.)

„Tisztelt Hornyánszky Ur!

Tegnap d. e. 10 órakor betegen kocsin vittem a nyomdába a nálam levő korrekturát, és Fazekas ur valamint a szedő is azt igérték hogy estére mindent elküldenek és mostanig semmi se érkezett hozzám. Ebből is meggyőződhetik Ön, hogy nem megy minden a maga rendén. Kérem azért, sziveskedjék intézkedni a munka érdekében, úgy saját érdekében is, hogy a füzet a kitüzött határidőben megjelenhessék; azért várva várom a korrektura és revisió kézhez vételét.

Tisztelettel

Szinnyei József

Tekintetes
Hornyánszky Viktor urnak
Budapest”

Ms 797 / 308
HORVÁTH BALÁZS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[információ nyújtás]

Ms 797 / 309
HORVÁTH DANÓ-nak írt levél
Budapest, 1873.

[kér egy lapot a bécsi kiállításhoz]

„Tek. Horváth Danó urnak
az „Ipoly" szerkesztőjének Balassa Gyarmaton"

Ms 797 / 310
HORVÁTH DÖMÉ-nek írt levél
Budapest, 1886.

[utazásáról (érkezés időpontja) ír]

Ms 797 / 311
KOSZTKA GUSZTÁV-nak írt levél
Budapest, 1882. márcz. 29.

[gyászjelentéseket és a színészet történetéhez adatokat kér ismeretlen „honvéd-társától" közös ismerősükre hivatkozva]

Ms 797 / 312
HŐKE LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1879. márcz. 25.

[1848-49. évi nyomtatványokat kér]

„Én ki „Idősb"-et is használom nevem előtt most már kizárólag magyar bibliographiával foglalkozom és előkészítem a magyar írók életrajzait (Életrajz-, könyvészet- és repertoriummal) nem csekély feladat miután csak az A-betűben közel 1000 magyarországi íróra vannak jegyzeteim [...]. Tek. Hőke Lajos földbirtokos urnak Duna-Földvár"

Ms 797 / 313
HŐKE LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1880. ápr. 6.

[publikációhoz cikket kér H. L.-tól]

„Május 1-től az „Ország-Világ" szerkesztését unokaöcsém Beöthy Zsolt veszi át [...].
Tek. Hőke Lajos földbirtokos urnak Duna-Földvár"

Ms 797 / 314
HŐKE LAJOS-nak írt levél

Budapest, 1882. febr. 7.

[gyászjelentéseket és a komáromi magyar színészet történetéhez anyagot kér]

„[...] fél éve, hogy a komáromi szinészet történetét írom az ottani helyi lapban. Elképzeli savanyú állapotomat, midőn csak egy sugókönyv az 1819-ki, de egyetlen Komáromi szinlap sem volt eddig kezemnél, 1833-ig nem tudtunk csak egyet is fölteremteni; tegnap küldtem az 1821-diki évről tudósításomat a székesfejérvári társaságnak Komáromban mulatásáról. De ezután jő a bökkenő [...] 1822-1832-ig nagy homályban vagyok, az egykorú lapok nem nyújtanak világosságot, nincs-e t. Uraságodnak ezen korról valami jegyzete, szinlapja vagy sugókönyve. A legcsekélyebb apróságot vagy figyelmeztetést hálával fogadnám."

Ms 797 / 315
HŐKE LAJOS-nak írt levél

[válaszlevél, gyászjelentés kérés]

Ms 797 / 316
HŐKE LAJOS-nak írt levél

[válaszlevél, gyászjelentés kérés]

Ms 797 / 317
HŐKE LAJOS-nak írt levél

[válaszlevél, gyászjelentés kérés]

Ms 797 / 318
HUBERT OTTO-nak írt levél
Budapest, 1887. szept. 22.

„Ha akadna néhány hányt-vetett szomorújelentés, 45 ezer példányból álló gyűjteményembe szívesen venném."

Ms 797 / 319
HUBERT OTTO-nak írt levél
Budapest, 1888. jan. 5.

[köszönőlevél gyászjelentésekért, 47 ezer példánya van már]

Ms 797 / 320

HUBERT OTTO-nak írt levél
Budapest, 1888. jan. 9.

„Tisztelt Uram!

Annyira sok dolgom van; egyszerre három munkát irok, a Hirlapirodalmat 1888-ban (megjelen február elején), a Nemzetségi Zsebkönyvet (megjelen f. év ápriljében) és az Irók Névtárát (tart legalább 10 évig); a hirlapkönyvtárban bővebb kutatással, másolásokkal pedig legjobb akarattal se foglalkozhatunk; bizza ezt egy itteni fiatal ismerősére, kivel segítségére leszünk."

Ms 797 / 321
HULLÁM JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. aug. 19.

„T. Szerkesztő Ur!

[...] a hirlapok jegyzékét a Vasárnapi Ujság f. évi 5. számban közöltem, azóta a változásokat nem jegyeztem fel [...].
V. Hullám József urnak
a „Pápai Hírlap" fel. szerk. és tulajd. Pápán"

Ms 797 / 322
IMRÉDI LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1881. márcz. 19. (2270/22.)

„Tisztelt Uram!

Becses soraira a következőkben van szerencsém válaszolni:
Kossuth Lajos ellen hozott itélet megtalálható a „Curiai Itéletek Bűnfenyítő rész. 1839. febr. 23. ? czimű nyomtatványban a Nemzeti Muzeum könyvtárában. Tudtommal nem volt közölve lapokban. „Kossuth Lajos önvédelme fogságából". Történelmi Lapok 1876. 37-40. számaiban közölte K. Papp Miklós.

Tisztelettel
honfitársa
Szinnyei József

Tekintetes
Imrédi László urnak
A „Függetlenség" szerkesztőségében
Budapesten"

Ms 797 / 323
IPOLYI GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1887. ápr. 14.

[köszönőlevél]

„[...] igen helyén volna 43,500 darabból álló parte-gyűjteményemben azon néhány félretett régi és unicum is, kérem szépen azokat is!
Tekintetes Ipolyi György urnak
földbirtokos Felbaka
Pozsony megye Alsó Csallóköz”

Ms 797 / 324
IRSIK FERENC-nek írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 325
ISTVÁN VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1886. jun. 26.

„Én jelenleg 1848/49-ki naplómon dolgozom és gyűjtöm az adatokat a végkatasztrofához a csallóközi respublikát illető összeesküvést is leírván (erről nagyon kevesen tudnak). Közben néhány humorisztikus elbeszélést írtam az „Urambátyám”-ba; [...]. Megkezdtem a Magyar Irók Névtára irását is [...].
Dr. István Vilmos urnak
Szentszéki ülnök és püspöki titkár
Szombathely”

Ms 797 / 326
IVANOVICS GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1887.

[válasz- és köszönőlevél]

Ms 797 / 327
IVÁNYI ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1882. szept. 10.

[köszönőlevél színlapokért, repertoriumért – gyászjelentést kér]

Ms 797 / 328
IVÁNYI ISTVÁN-nak írt levél

[válaszlevél]

Ms 797 / 329
IVÁNYI ISTVÁN-nak írt levél

[válaszlevél]

Ms 797 / 330
IVÁNYI ISTVÁN-nak írt levél

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér önéletrajzot]

Ms 797 / 331
IVÁNYI ÖDÖN-nek írt levél
Budapest, 1890.

[válaszlevél („Aradi vértanúkkal nem foglalkozott soha")]

Ms 797 / 332
JACOBY BÁLINT-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér kiegészítést]

Ms 797 / 333
JAKAB ÖDÖN-nek írt levél
Budapest, 1882. jun. 17.

[gyászjelentéseket kér]

Ms 797 / 334
JAKAB ÖDÖN-nek írt levél

[köszönőlevél]

„[...] 335 egyén közül alig fele emlékezett meg rólam; így is [...] 14 ezerre szaporodott gyűjteményem [...]."

Ms 797 / 335
JAKAB ÖDÖN-nek írt levél

Budapest, 1882. nov. 5.

[köszönőlevél gyászjelentésekért]

„Kedves barátom!

Igen jól esett nekem szives megemlékezésed. Az én bogarászásom a nyomtatványok közt csak úgy mutat némi eredményt, mert kedves embereim országszerte elősegíték törekvéseimet. Mult év nov. 20-kán egy szomorújelentés gyűjtőnél voltam, a ki húsz év alatt 17 ezeret tudott összegyűjteni; én akkor tréfából mondtam neki: Nem ért ön a gyűjtéshez, én egy év alatt 20 ezer példányt hozok össze, így gyűlt eddig 18,600 (a duplumokkal együtt 30 ezer); reménylem, hogy 16 nap alatt begyűl a többi is. Ezen gyűjtemény rendben tartása, kezelése, levelezés, egyéb foglalkozásaim közt, mert írom a komáromi magyar szinészet történetét (holnap küldöm a 28-dik közleményt) és a Repertoriumot; ezen kívül gyűjtöm az általános magyar szinészet történetéhez és magyar irók életrajzához az anyagot, elképzelheted mennyire vagyok elfoglalva; de azért marad idő a pihenésre is, mert ezt el nem engedem, megjelenek minden este a Muzeumi Kávéházban hol az országos levéltárból és muzeumból szoktak néhányan találkozni, de eljön néhány historikus is; kedden Budára járunk, szombaton este az irói körbe; […]. Gyűjtöm még az előfizetési felhívásokat, alkalmi lapokat, verseket, de különösen a szinlapokat és szomorújelentéseket, ez utóbbiak mily érdekesek és becsesek nagy tömegben nem is képzeled, azért kérlek szépen folytasd a gyűjtést […].
Tek. Jakab Ödön urnak főiskolai tanár Déván”

Ms 797 / 336
JAKAB ÖDÖN-nek írt levél
Budapest, 1886. jan. 17.

[válaszlevél]

„Én nem olvasok kritikát, vagy igen ritkán, mert nekem a saját izlésem elég kritika; hanem a gáncsoskodás, kenyéririgység és több e féle kicsinyeskedés, nálunk már megszokott dolog. Magam is tapasztaltam, pedig én még 10-15 év előtt alig volt szándékomban nyilvánosság elé lépni, sőt az óta is csak irodalmi napszámoskodást űzök, mégis vannak irigyeim, talán azért mert néhányszor dicsérőleg emlékeztek meg az emberek működésemről. Legujabban is Dr. Heinrich Gusztáv a Bud. Szemlében a „Komáromi szinészet történetéről” azt írja, hogy „nem értek a könyvszerzéshez” sat.; ez még hagyján volna, de Vadnai a Főv. Lapokban ez után azt írja, hogy az a könyv „rosszúl van írva”, egy harmadik már bizonyosan azt fogja ő utána írni, hogy az „rosz könyv”.
Minden igazságtalan kritikának van némi indító oka; Gyulainál talán az lehet, hogy a lánya – mint hallom – jegyben jár egy könyvészettel foglalkozó könyvtári tisztviselővel; attól tartanak talán, hogy én a szájából kiveszem a kenyeret? Lássuk mint szoktam én másnak ártani vagy működését irigyelni. Mikor a „szinészet történetére” a Kisfaludy-Társaság pályadíjat tűzött ki […]. Én nem akartam pályázni, hanem kerestem hozzá való embert és […] ennek átengedtem összes

színészeti gyűjteményemet (egy almáriummal volt már); midőn kinevezték őt Pancsovára tanárnak, a munkát abban hagyta. Én tehát ismét kerestem egy másik fiatal embert, a ki az én színészeti holmimat kibányássza és a művet ügyesen megírja; Dr. Váli Béla [...] felhasználván szóbeli utasításaimat is, [...] 1815-ig egy kötetre valót írt össze, mind az én gyűjteményemből. [...] magam is egy 15-öd rangú város színészetét írtam meg a Komáromi Lapokban ingyen, sőt a különlenyomatot is én fizettem [...].

A hirlapok pusztitását és az ebből származó bajt én már 25 év előtt figyelembe vettem; hírlapirodalmunk szaporodásával pedig egy hírlapkönyvtár szükségét már akkor hoztam nyilvánosságra; de mind ez a pusztában kiáltónak szava volt. Azóta szünet nélkül e mellett harczoltam a Vasárnapi Ujságban tiszteletpéldányért, másutt ingyen; végre 1884-ben czélt értem, mert a miniszter engem bízott meg a hírlapkönyvtár fölállításával, adott is évi 2000 ftot rendelkezésemre; ebből magamnak nem tartván meg semmit, két írnokot foglalkoztatok, egyiknek 1 f 50 másiknak 2 frt napidíjat adván; többit kötésre és 200 ftot a hírlapkönyvtár ügyében költségre fordítok; [...]. Ha anyagi haszon nincs is, talán erkölcsileg jutalmaznak?

A Nemzeti Muzeumnál működöm délelőtt (délután az egyetemi ktárnál); a Muzeumnál engemet a személyzettől független lévén, betolakodónak tekintenek és egy svihák tiszt folytonosan áskálódik ellenem; már komolyan fenyegettem, de ez elől megretirált. Pulszkynál pedig oda vitte a dolgot, hogy ő nyiltan mondta szemembe többször: „ő ellene van a hírlapcsarnoknak és mindig is ellene lesz." A „hírlapkönyvtárt" még névleg sem ismeri el. Mikor Barna akademikusnak ajánlott, én meg Beöthy Zsolt unokaöcsémnek szóltam; hanem az a svihák, fiákeren járta be az akademikusokat, hogy az ellenem való szavazásra bírja őket. Megbuktam. Ez nem nagy baj, miután ezen megtiszteltetésre soha se számítottam; hanem baj annyiból, mert a Magyar Irók Névtárát, melyet az Akademia még 1881-ben elfogadott és csak én halasztottam továbbra, az anyaggyűjtés végett, most elővadászta s újabb tervrajzot kért. Tehát ezzel egy év a műre nézve elveszett, mert az idén nem jelenhetik meg.

Van mégis elégtételem és megnyugvásom abban, hogy működéseimmel hasznos dolgot cselekedtem és az igaz embereknél tiszteletben, szeretetben részesülök. Ezért vágyom én el innen, ha csak pár napra is, mert jól esik ebből a Babylonból szabadulnom és lelkemet annyi hányattatás után megpihentetnem [...].

Tek. Jakab Ödön urnak
főreáliskolai tanár (író, költő is)
Déva"

Ms 797 / 337
JAKAB ÖDÖN-nek írt levél
Budapest, 1886. febr. 17.

„Kedves Öcsém!

[...] jó szívből jött vigasztalásod jól esett nekem; többet is ér az ily rokonszerves baráti szó, mint a kétszinű emberek sopánkodása.

Én már abban a korban vagyok, midőn a csalodás csak mosolyt idéz arczomra és „vanitatum vanitas"-al nem sokat adok a rosz világ itéletére, hanem a megszokott kerékvágásban hajtom tovább szekeremet míg föl nem akad valahol [...].
Az írók névtárára nézve Fraknói úgy nyilatkozott előttem, hogy ő megbotránkozott azon, hogyan halaszthatták el, midőn az még 1881-ben el lett fogadva kiadásra; mint hallom a II. osztály ki is nevezte már a bizottságot. A mai Fővárosi Lapok híre, hol Görgei, Klapka és Gyulai neveket olvasom együtt, új világot vet az egészre. Én 1848 - 49-ki naplómat szószerint közöltem, ott pedig többször előfordul az, hogy „Görgei áruló volt" [...].
Tek. Jakab Ödön urnak főreáliskolai tanár, Déva"

Ms 797 / 338
JAKAB ÖDÖN-nek írt levél
Budapest, 1886. okt. 16.

„[...] Krivácsy 1849-ki ezredes, megtámadott a „Függetlenségben"-ben, elolvastam, elég szemtelen, mert minden sora hazugság, de hiú az öreg s én a Komáromról írt munkámban nem egészen ínye szerint nyilatkoztam róla, ezért már a „Hazánk"-ban megtámadott, feleltem is reá, de még nem küldték szét a füzetet; tehát ismét czáfolatot kell írnom.
A Pesti Napló tegnapi számában megtámadták a könyvtári czímjegyzékünk hírlapi részét, ezt Acsádi írta ugyan és Angyal Dávidnak szólt, ki a nevezett részt szerkesztette, de a közönség ezt is nekem tulajdonítja, én foglalkozván a hírlapokkal; a rosz véleményt azonban hivatalosan zsebre kell vágnom.
Jött Dr. Heinrich Gusztáv, ki már egy hete hogy keres, mert őt bízta meg az akadémia az Irók Névtárára ügyében való tárgyalással. Délután nála voltam; úgy tesz ez az akadémia, mint az a czigány, kinek folt kellett nadrágjára s a posztó közepére tette a garast, hogy azért messenek neki onnan ki egy kis darabot; de ha máskép nem megy előre a dolog [...].
Ma reggel megírtam válaszomat Krivácsy ellen, elvittem a szerkesztőséghez [...].
Tek. Jakab Ödön urnak főreáliskolai tanár, Déva"

Ms 797 / 339-342
JAKAB ÖDÖN-nek írt levél

[egyéb levél]

Ms 797 / 343
JESZENÁK RAFAEL-nek írt levél
Budapest, 1875. máj. 23.

„A concursus eredményéről én mind e mai napig igen keveset tudok: a collognium után, a jegyzőkönyv beterjesztetett ez egyetemi tanácshoz [...].

2 ½ évig működtem mint distributor a könyvtárnál s annyit mondhatok Önnek, hogy életemnek ez volt legkeservesebb időszaka; nem azért, mert a rideg téli időben a fűtetlen és rendezetlen nagyteremben nekem kellett kikeresnem a könyvet, és működésem időszaka alatt nem volt soha öt percznyi pihenésem; hanem az bosszantott leginkább, hogy minden igyekezetem daczára, még egy némelyik tejfölös szájú ifjoncztól gorombaságot kellett zsebreraknom. [...] fiatal erő és sok önmegtagadás kell ezen hivatalhoz; [...] eddig a pinczehelyiségben átlag naponként 120 olvasó látogatta a könyvtárt, a palotában, hol karosszékben olvashatnak 3-400-an fogják látogatni; ezeket akkor is két kiszolgáló tiszt látja el könyvvel, a harmadik felváltva a hírlap-szobában a tanár urak rendelkezésére fog állani. A könyveket ugyanők rakják helyre; hogy a szolgák csak felügyelői szerepet visznek, az igen természetes, mert annyi ismeretük nincs, hogy a könyv osztályzását vagy a szerző nevét a czimből kitudhatnák és csak a tisztnek gyűlne meg a baja, ha a könyvet nem találná a maga helyén. A könyvtár rendezésére (a könyvek számozására) évekig gondolni se lehet, a Muzeumnál 6 évig czéduláztak, s még most sincsenek készen [...] mi jelenleg a 200 ezer kötetet tudományszak és alak szerint rakjuk betűrendbe, hogy így az őszszel átköltöztethessük, azután az illető tiszt urak lesznek felelősek, hogy a rend fel ne bomoljék. A hivatalos óra a közönség részére d. e. 3 és d. u. is 3 óra. [...] nem lebeszélni, de meggyőzni akartam Önt arról, hogy talán mégis derogálna vagy zokon esnék a tanári kényelmes állást, ily „sine cura"-nak csufolt tisztséggel felcserélni.
Tek. Jeszenák Rafael képezdei tanár urnak Losoncz"

Ms 797 / 344
JANCSÓ BENEDEK-nek írt levél
Budapest, 1886.

[válaszlevél]

Ms 797 / 345
JESZENSZKY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1888.

[magánlevél – unokahúgát köszönti]

Ms 797 / 346
JÓBA ELEK-nek írt levél
Budapest, 1887. máj. 21.

„[...] szomorújelentés-gyűjteményem már a 44300 számot meghaladta [...].
Jóba Elek nyomdatulajd. Nyíregyháza"

Ms 797 / 347
JÓKAY LAJOS-nak írt levél

Budapest, 1875. jan. 31.

„Tekintetes Szerkesztő Ur!

Több mint 15 éve, hogy hazánk hírlapirodalmát tüzetes figyelemmel kisérem és a lapokat regisztrálom; [...] örömömre szolgált a „Komárom" 1-só mutatvány számának megjelenése, [...]. Én magam is gyűjtögettem az adatokat szülő városom Komárom történetéhez, úgy hogy 10 kötet kéziratom várja az összeállítást, ezenkívül számos nyomtatvány, saját naplóm sat. tartoznék ahhoz; mindezekből szolgálok, ha időm engedi néhány tárcaczikkel, nevezetesen: „Hogyan került Komárom vára a magyarok kezére 1848-ban" cimű czikkem 8-10 tárczát foglalna el, vagy a „Komáromi nyomda története" sat.
Tek. Jókay Lajos urnak „Komárom" szerkesztőjének Komárom"

Ms 797 / 348
JÓKAY LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1882. szept. 11.

„[...] talán tudomására lesz az, hogy én mint komáromi születésű, rég foglalkozom szülővárosom történetével és gyűjtöm hozzá az adatokat, de e téren sok nehézségbe ütközöm ~~mivel nemo profeta in patria.~~ [Ez így van a levélben is áthúzva.] *Nevezetesen a komáromi hírlapirodalom megírásához elkerülhetlenül szükséges az Ön becses lapjából (úgy tudom ¼ évig járt) a megjelent számokat bírom [...] igen lekötelezne ha a kezeügyében eső szinlapokat, szinészi sugókönyveket vagy emlékkönyvecskéket, Komáromi kalendáriumokat 1848-ig és bármely parteczédulát [...] nekem megküldene [...].*

Jókay Lajos földbirtokos urnak Duna-Radvány
u. p. Neszmély"

Ms 797 / 349
JÓKAI MÓR-nak írt levél
Budapest, 1879. márcz. 25.

„Különösen tisztelt szerkesztő Ur!

Irodalmi működése iránt mindenkor kiváló figyelemmel voltam, művei ifjú koromtól máig kedvencz olvasmányaim s azok lesznek, míg élek. Az „Üstökös" iránt pedig hogy előszeretettel viseltettem, tanusítják a könyvtáramban levő szépen bekötött teljes példányok, melyeket el is olvastam. Ezenkívül hírlapirodalmunk termékeivel húsz év óta foglalkozom s körülbelől ismerem a hírlapolvasók vágyait, szeszélyeit és elkényeztetett szokásait, itt-ott szolgáltam csekély tanáccsal is, melyek nem egyszer hasznot hajtottak. Most tehát, midőn olvasom a lapokból, hogy t. szerkesztő ur a politikát kizárja egyik humor. lapjából, tehát a magyar „Fliegende Blätter"-t megalapítja, kétszeresen örvendek ezen elhatározásán, mert azon lap lesz akkor a magyar humor gazdag

tárháza, melynek életrevalóságán, – ismerve a „Nagy Tükör"-ben és az „Üstökös" első évfolyamaiban kifejtett kiapadhatlan tős-gyökeres magyar humorát – nem is kételkedem.
Időszerűnek tartom egy rég visszatartott tervvel illetőleg tanácscsal szolgálni. A XVII. és XVIII. század naptáraiban és hírlapjaiban, mert ezeket könyvtáraink pora fedi csak én tudom hogy kevesen ismerik, sok magyaros zamatu adoma van eltemetve, ezeket fel kellene éleszteni és rendszeresen egy oly gazdag és közkedvességű lapban milyen az „Üstökös" lesz, megőrizni. Lehetne abban e czélból külön rovatot nyitni „Magyar néphumor a XVII. (illetőleg XVIII.) században" czimmel. Én szivesen vállalkozom hetenként 10-12 adoma összeírására megtartva a népnyelvet és idézve a naptár czimét és évét tájékozásul, ezt a lapban el lehetne ugyan hagyni és az előadás naivságán is lehet változtatni, de a szerkesztőnek ismerni kell a népsajátságot [...] nyelvezetben is. Élt Komáromban egy Nagy Pál nevű épületfakereskedő [...] ki élénkségben tartott bármely társaságot kifogyhatatlan adomázó tehetségével [...] forrása pedig a komáromi és győri kalendárium. Én úgy hiszem, a lap csak nyerne azzal ha egy hasábot szentelne a magyar humor történetének!
Mindenesetre várom t. szerkesztő urnak becses tudósítását illetőleg megbízását.

Hazafiúi üdvözlettel
kész szolgája
Szinnyei József
egyetemi könyvtárnok

Nagyságos
Jókai Mór szerkesztő urnak
Budapest
Statió utcza 80."

Ms 797 / 350
JÓSIKA GÉZÁ br.-nak írt levél
Budapest, 1882. ápr. 28.

[gyászjelentéseket kér]

Ms 797 / 351
JÓSIKA GÉZÁ br.-nak írt levél
Budapest, 1882. máj. 16.

[köszönőlevél; színlapokat kér]

„Erdélyből Szabó Károlytól Kolozsvárról, Koncz Józseftől M. Vásárhelyről és Beke Antal kanonok urtól Gyula-Fejérvárból összesen 1477 darabot kaptam [...].
Méltóságos Báró Jósika Géza urnak Branyicskán Hunyad megye"

Ms 797 / 352
JÓSIKA GÉZÁ br.-nak írt levél

[kérés]

Ms 797 / 353
JÓSIKA GÉZÁ br.-nak írt levél
Budapest, 1886. máj. 31.

[köszönőlevél (gyászjelentésekért)]

„[...] most már 40 ezer különböző példányom van.
Még mindég az 1848/49-ki Komáromi naplójegyzeteimet közlöm, ha könyvben a télen megjelenik, szivesen szolgálok vele.
Most a hírlapkönyvtár kiegészítésén fáradozok; ez ügyben voltam mult ősszel Déván is, de csak fél napot töltöttem ott, különben legfőbb óhajtásom most is hogy személyesen tegyem tiszteletemet és gazdag gyűjteményét megtekinthessem.
Méltóságos Báró Jósika Géza urnak Branyicskán Hunyad megye”

Ms 797 / 354
JÓSIKA GÉZÁ br.-nak írt levél
Budapest, 1887. máj. 8.

„[...] becses küldeménye [...] a már 44 ezerre fölszaporodott szomorújelentés-gyűjteményemet csak becsesebbé és használhatóbbá teszi; annál inkább, miután jelenleg a Magyar Irók Névtárával (életrajzok) foglalkozván, annak igen nagy hasznát veszem ezen a téren is [...]. Miután a Nemzetségi Zsebkönyv szerkesztésével is foglalkozom, mely legkésőbb az év végén megjelenik, igen nagy hasznát venném a [...] fölajánlott házassági jelentések duplumainak is; ilyenek vannak ugyan birtokomban, de azok száma alig megy néhány százra.”

Ms 797 / 355
JÓSIKA GÉZÁ br.-nak írt levél
Budapest, 1887. szept. 6.

[köszönőlevél]

„[...] küldöm az igért munkámat: „Komárom 1848 - 49-ben”. A naplójegyzetek nem voltak nyilvánosságra szánva, arra igen naivak, de az idő azokat is megérlelte és a 36 évig gyűjtött mellékletek és commentárok hasznossá tették azokat. Ez is egy porszem a nagy épülethez, melyhez minden jó hazafinak kötelessége hozzájárulni.”

Ms 797 / 356
KABOS LÁSZLÓ-nak írt levél

Budapest, 1891. febr. 26.

[adatokat kér]

Ms 797 / 357
KALBRUNNER KONRÁD-nak írt levél
Budapest, 1872. szept. 5.

[biztosítói levele (károsultnak)]

Ms 797 / 358
KALICZA VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1877. márcz. 27.

[rokoni jókívánság házasságkötéshez]

„[...] a férj képezi, neveli mindig a nőt, ha uralkodni tudsz szenvedélyeiden a nő simulni fog hozzád; [...] te vagy az erősebb, de nem azért hogy indulataidat féken erezd, hanem hogy észszel kormányozd és tudj azokon uralkodni. [...] ha egymás gyengéi iránt elnézők, kiméletesek vagyunk, úgyhogy a szikrát ne szítsuk lángra hanem igyekezzünk [...] fojtani. [...] tudod, hogy az élet bajait leginkább a dicsvágy, önelbizakodottság, fényűzés és irigység okozzák; ezen bűnök ugyan minden emberrel vele születtek s így az a szerencsésebb közülünk ki azokat le bírja győzni és nem lesz a szenvedélyek rabjává [...].
Tek. Kalicza Vilmos urnak Debreczenben”

Ms 797 / 359
KALITZA ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1873. febr. 25.

„Kedves Sógor!

[...] a Nemzeti biztosító társaság, melynél igen jó állásom volt, megbukott; [...] biztosabb hivatalt kerestem [...] így kaptam egy szegényes hivatalt az egyetemi könyvtárnál 700 frt évi fizetéssel, de lehúznak ebből az első évben 120 frtot nyugdíjra, 580 frtból kell megélnünk [...].
Tek. Kalitza Zsigmond gazdatiszt urnak Kis-Hort.
Debreczen Balmaz-Ujváros”

Ms 797 / 360
KALITZA ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1873. decz. 30.

[nővérének, Treszkának írt levél]

Ms 797 / 361-362
KALITZA ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1876. márcz. 7.

[nővére férjének írt levél]

Ms 797 / 363
KÁLLÓI KÁLLAY ADOLF-nak írt levél
Budapest, 1886.

[köszönőlevél 1848-49-ki ezredes életére vonatkozó adatokért]

Ms 797 / 364
KÁLMÁN FARKAS-nak írt levél
Budapest, 1891. máj. 11.

„[...] ha azokat az irod. tört. tévedéseket a M. Irók cz. munkámba küldené, azok ott megjelennének."

Ms 797 / 365
KÁLMÁN FARKAS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 366
KALOCSAI ÉRSEKI KÖNYVTÁR IGAZGATÓSÁGÁ-nak írt levél
Budapest, 1876. okt. 18.

„Már több hete annak, hogy megrendeltem [...]:
568. Catalogus Biblioth. C. Szechenyi I-VII. f 8. –
570. Catalogus librorum Universalis 1777. „ – 20 [...].
A föntebbi könyvekre igen nagy szükségem van, kérem [...] azok mielőbbi elküldését.
Szinnyei József
az egyetemi könyvtár első őre
A Kalocsai érseki könyvtár tek. igazgatóságának
Kalocsán"

Ms 797 / 367

KALOCSAI LAPOK KIADÓ-HIVATALÁ-nak írt levél
Budapest, 1881. jan. 22.

„A „Kalocsai Néplap" legujabb számát kérem a „Vasárnapi Ujság" hírlapkimutatása számára póstafordultával.

Tisztelettel
Egyetemi Könyvtár *Szinnyei József*
A
Kalocsai Lapok
kiadó-hivatalához Kalocsán"

Ms 797 / 368
KANDRA KABOS-nak írt levél
Budapest, 1889.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat az egri egyházmegyei pap-írókról]

Ms 797 / 369
KANITZ ÁGOST-nak írt levél
Budapest, 1878. febr. 5.

„Nagyságos Tanár Ur!

Becses sorait és szives figyelmeztetéseit nagyra becsülöm és igen köszönöm [...]. Igen szivesen fogadnám [...] nagyrabecsült közreműködését, mert „Versuch [...]" czimű műve használatánál meggyőződtem, hogy egyes tudományszakoknál oly elismert tekintélyekre kell, hogy támaszkodjam, mint Ön tanár ur! Még nem késő, hisz a „Pótlék" ily lexikalis munkánál elkerülhetlen azért szivesen küldöm a kész íveket, ha a hiányokat kész némileg is pótolni; a beküldött czimeket mindenesetre megjelölöm vagy csillag alatt vagy az előszóban mennyiségileg is kiemelem, csak betűjegyet nem használhatok, mert azokkal a könyvtárakat jelöltem, hol a művek találhatók; aztán mit tartanának felőlem a pár száz beküldő kik részint czimek, részint könyvekkel segítették elő munkámat [...]. Hazai lapokból ezen műbe nem vétetnek fel a czikkek (ezek a Tudom. Repertoriumba jőnek) [...] minden mi a természettudományra vonatkozik [...].
Tiszta ivet nem küldhetek még de egy szelet correcturát ide mellékelek. Roppant fáradsággal, áldozattal és kellemetlenséggel létesítettem fiam segítségével 2 év alatt ezen 308 írott ívű művet. Ezt lehetőleg teljessé igyekezem tenni, aztán soha többet!
Nagys. Dr. Kanitz Ágost egyetemi tanár Kolozsvárt"

Ms 797 / 370
KANITZ ÁGOST-nak írt levél

Budapest, 1878. febr. 24.

*„Igen szépen köszönöm a szives küldeményt a még szivesebben igért közreműködést. A munka könnyebb eszközöltetése végett küldöm időnként a revisio íveit (ugy lesz a mű nyomtatva), lehet a margora jegyzeteket, pótlásokat tenni, majd ha a mű egészen megjelenik egy bekötött tiszteletpéldánynyal szolgálok. A „Pótlék"-ban talán * csillaggal jelölöm az Ön által beküldött bővítést a többit az előszóban fölemlíttem, addig is minden esetre a küldeményeket evidentiában tartom és a „Falek"-ot be is soroztam, most szedik az F betűt, tehát ennek végére vagy G-re még jókor érkezik a pótlás. A mi becses dolgozatait illeti a könyvismertetéseket is fölveszem, jó lesz a könyvek rövid czimeinél az évet és nyomtatási helyet is kitenni [...] a Reuss Repertoriumát meghozatom, rég kutattam utánna, köszönöm a figyelmeztetést [...]. A „Versuch"-ot tüzetesen átnéztem és kivonatoltam [...]. Ha művem megjelenik is még a specialisták mindig fognak benne hézagot találni [...].*
Dr. Kanitz Ágost egyet. tanár Kolozsvárt"

Ms 797 / 371
KANITZ ÁGOST-nak írt levél
Budapest, 1878. márcz. 3.

„Hosszasan írhatnék a „Természettud. bibliographia" kiadhatásainak nehézségeiről, midőn az 20 nyomtatott ívre határoztatván, ennél több lett, az általam fáradsággal (specialis katalogusokból és Biogr. Lexikonokból) gyűjtött külföldi életrajzi adatok kihagyására szorittattam, azután a mellék tudom. szakok kihagyását akarták, de mi nem engedtünk sat. sat. nemcsoda ha a dissertatiók latin czimét kihagytam, mi azon szempontból helyes, mert a külföldieket tévutra vezeti ha a tisztán magyar műnek latin czimét is olvassák [...] a hazai életrajzoknál is sok bajom volt, alig van segédkönyv, magán levelezés a roppant fáradságot nem jutalmazta; kétszeresen köszönöm azért Nagyságodnak az utbaigazitást és figyelmeztetést. A munkának latin czime is lesz és latin vagy franczia előszava.
Könyvismertetést keveset vehettem fel, mert az anonym megjelentekről nem értesültem, soknál a Repertorium végén említettem meg: „írt könyvismertetéseket itt és ott." Fuss Mik. életr. adatait Wurzbach és Trauschból merítettem ugy Haberlandét is [...]" [...]. Küldöm a 3. 4. revis. ivet. Megvallom a megszoritások miatt a gazdasági folyóiratokat kezdtem mellőzni, ha még utánpótolhatom, megteszem, mert a munkánk iránt mindinkább nagyobb az érdeklődés. Oettinger és több hasonló mű rendelkezésemre áll! [...] a mű 1875 évet foglalja még magában.

Kérem szives közléseit.

Megkülönböztetett tisztelettel

Nagyságodnak kész szolgája

Idősb. Szinnyei József

Dr. Kanitz Ágost egyet. tanár Kolozsvárt"

Ms 797 / 372

KANITZ ÁGOST-nak írt levél
Budapest, 1878. márcz. 24.

„Nagyságos tanár Ur!

Szives sorait a közlött adatokkal igen köszönöm. Ratzenburgot átnéztem, de egy hazai iróra sem akadtam benne, Haberlandt műveit ismertem és Kayser Lexikonából ki is írtam, […]. Szeretném ha Ngod az ottani természettud. és orvosi tanárok rövid életr. ás munk. adatait bekérné, illetőleg beszereztetné számomra, mert az egyenkénti felszólíttásra már alig van időm […]. Küldöm az 5-8. revis. íveket […]. Várva várom szives közléseit […].”

Ms 797 / 373
KANITZ ÁGOST-nak írt levél
Budapest, 1878. jul. 6.

„Kedves tanár ur!

Bocsánatot, ezerszer kérek bocsánatot, hogy több rendbeli becses levelére nem válaszoltam eddig […] kéziratom a Z-ig terjed holnapután ezt szedik; többi czédulákban van azért szerkesztenem kell és leírnom t:i: a névtelenül megjelent műveket (ez fogja a 28-30 íveket adni) ezután következnek a hirlapok évkönyvek sat. végül a „Pótlék” melyre talán augusztus elején kerül a sor, ha nem, meglehet pihenőt tartok, vagy a kézirat szerkesztése fog rá kényszerítteni tehát a pótlásra van idő. A mi a hibákat illeti, volt alkalmam azon meggyőződésre jönni hogy nemcsak a keresztnevek és könyvczimek, de sőtt a vezetéknevek is összevissza vannak cserélve a nyomtatott katalogusokban és segédkönyvekben, azért a hol könyvtárjegy nincs a könyvek czime után, azon könyvek czimeiért alig lehet felelősséget vállalni. Mégis sokat hoztam tisztába, ezt az előszóban ki is fogjuk jelenteni. Kétszeresen köszönöm azért a szives útbaigazítást és pótlásokat; küldöm a következő 20-24 ívet.
U. i.: jun. 23. kelt becses levelét a czédulákkal és 1-19. correct ívekkel, úgy a jul. 4. sorait köszönettel vettem.”

Ms 797 / 374
KANITZ ÁGOST-nak írt levél
Budapest, 1878. szept. 24.

„[…] Vegye szivesen ezen tiszteletpéldányt, valamint köszönetünket a figyelemért mellyel személyünk és működésünk iránt viseltetett […].
Igen szépen kérem Nagyságodat, legyen szives ezen hasznos könyvészetet ajánlani és terjeszteni olyformán, hogy a „Növénytani Lapok”-ban egy száz lapban v. folyóiratban és legalább egy külföldi természetrajzi szakfolyóiratban legyen szives röviden ismertetni. Jól fog esni annyi sok haszontalan journalistikai fölületesség után okos szót hallani szakembertől. Csak azt jegyzem meg

röviden, hogy a mű Poggendorff Handwörterbuch és a Royal Society Repertoriuma után készült, de az enyém mindkettőt felülmúlja abban, hogy itt a könyvczimek teljesen adatnak; nyomdász, kiadó és árának kijelölésével, ezenkívül a főbb könyvtárak hol azok találtatnak szintén megjelöltettek de jött a szakjournalistika (melyet még eddig nem találtam egy külföldi szak-bibliogr. munkában se) és a névtelen művek is felsorolvák. A teljesség szempontjában is mérkőzhetik hasonló külföldi művekkel.
Ezenkívül fel kell említeni hogy a külföldön megjelent és hazánkra vonatkozó ide vágó művek is benn foglaltatnak; a hazai czikkek pedig azért nem vétettek fel mert a „Természettudományi Repertorium"-ban 52 íven már megjelentek. Sajnos, hogy ezt nem csak a szászok, de még itt a fővárosban se ismerik! Hát a külföld akkor hogyan ismerje? Pedig ez amazt kiegészítti.
A személyemre és munkáimra vonatkozó megjegyzést vagy kritikát igen nagy köszönettel veszem mindenkor sőt kérem, ha azokat továbbra is megküldené nekem in natura t:i: az illető lapszámokat. Mert nálunk igen nehéz annyi hazai és még külföldi lapot is figyelemmel kisérni!
További barátságába ajánlottan maradtam viszontszolgálatra kész

tisztelő barátja
Szinnyei József

Nagyságos Dr. Kanitz Ágost
egyetemi tanár urnak Kolozsvárt"

Ms 797 / 375
KANITZ ÁGOST-nak írt levél
Budapest, 1879. ápr. 26.

[a *tulipán*ra vonatkozó információ kérés]

Ms 797 / 376
KANITZ ÁGOST-nak írt levél
Budapest, 1879. okt. 16.

[„könyvtárközi kölcsönzésről" informáló levél]

Ms 797 / 377
KANITZ ÁGOST-nak írt levél
Budapest, 1881. decz. 14.

„Nagyságos tanár ur!

[...] Igen lekötelezett szives ajánlata a „Pótlék"-ot illetőleg, de ezt rábeszélésemre a „Természettudományi Társulat" 10 évre határozta, miután a könyvtáraink most vannak általánosan rendezés alatt, ennek következtében még sok fog napvilágra jőni kár lenne tehát azzal sietni. Akkor kikérem Nagyságodnak becses tanácsát.

Most azonban az általam szerkesztendő Magyarországi írók lexikonához kérnék adatokat, különösen elég lenne ha az A. betűvel kezdődő természettudományi és más írókra nézve lenne szives velem közölni följegyzéseit. Wurzbachot vettem mintaképül de a czikkekre is kiterjeszkedem. Becses figyelméért továbbra is esedezve, maradtam kiváló tisztelettel
Nagyságodnak kész szolgája
Nagyságos Szinnyei József
Dr. Kanitz Ágost egyetemi
tanár urnak
Kolozsvárott"

Ms 797 / 378
KANYARÓ FERENC-nek írt levél
Budapest, 1886. jul. 10.

„[...] Szeretnék én is ily jegyzéket valamint a következő füzetekből is.
Tek. Kanyaró Ferencz urnak
segédtanár Kolozsvárt
Unitarius Collegium"

Ms 797 / 379-386
KANYARÓ FERENC-nek írt levél
Budapest, 1886-1891.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat és köszönőlevél gyászjelentésekért]

Ms 797 / 387
KÁPLÁNY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882. máj. 8.

[köszönőlevél a színészet történetére vonatkozó gyűjteményért és további gyűjtésre buzdít]

„Ifj. Káplány József
városi tanácsos Gyöngyösön"

Ms 797 / 388-397
KÁPLÁNY JÓZSEF-nek írt levél

[köszönőlevelek súgókönyvekért, gyászjelentésekért stb., értesíti látogatásáról]

Ms 797 / 398
KÁPLÁNY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1886. decz. 15.

„Igen köszönöm, hogy Ön eleve figyelmeztetett a casinói ünnepélyre, mert én akkor nem megyek oda, hol még toastot is mondanának az emberre és ugyanazt várnának tőlem, szóval nem érdemlett kitüntetésben részesítenének. Én az ilyesminek nem vagyok barátja, dolgozom mint a hangya, vagy akár a „gőzhangya" egyik komám elnevezése szerint, de a külső csillámot, hivalkodást nem szeretem."

Ms 797 / 399
KÁPLÁNY JÓZSEF-nek írt levél

[egyéb levél]

Ms 797 / 400
KÁPLÁNY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. febr. 10.

„[...] a 30,000 iró sok gondot ad, most már irom egymás után, ha kéziratba marad is, legalább magam használhatom.
[...] lemondtam egyik megbizatásomról, a Nemzetségi Zsebkönyv szerkesztéséről.
Ifj. Káplány József
városi tanácsos Gyöngyösön"

Ms 797 / 401
KÁPLÁNY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. jun. 12.

[köszönőlevél]

„Terveim amerikaias szellemben készülnek de ázsiai közömbösséggel találkozom [...].
Ifj. Káplány József
városi tanácsos Gyöngyösön"

Ms 797 / 402
KÁPLÁNY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. okt. 5.

[látogatás jelzése]

Ms 797 / 403
KÁPLÁNY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. okt. 12.

[köszönőlevél lapokért (Pulszky is írt köszönőlevelet)]

Ms 797 / 404
KÁPLÁNY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. nov. 8.

„Olvastad a mult Vasárnapi Ujságban „Egy temető-papirosból" cz. czikket gyászjelentéseimről?
Ifj. Káplány József
városi tanácsos Gyöngyösön"

Ms 797 / 405
KÁPLÁNY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. nov. 24.

„[...] most

1. *A Nemzetségi Zsebkönyvet rendezem sajtó alá.*
2. *A Magyar irók életrajzát írom, az A. betűt befejeztem.*
3. *A Tört. Repertorium III. kötetét készítettem.*
4. *Naplójegyzeteimet rendezem és 1836-tól irom a Komáromi Lapok számára.*
5. *Repertoriumokat irok a Századok, Figyelő és Hazánkba.*
6. *Gyűjteményem rendezése, gyarapítása s levelezés, minden napból legalább 2 órát vesz igénybe.*
7. *Hetenként kétszer jour-fix: ebéd vagy vacsora, utánna Katzenjammer.*
8. *Hírlapkönyvtár.*
9. *Egyetemi könyvtár.*
10. *Hírlapok, és folyóiratok sat olvasása naponként = 3 óra.*
11. *Séta = naponként 1-2 óra.*
12. *Alvás= 9 óra.*
13. *sat. sat."*

Ms 797 / 406
KÁPLÁNY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. decz. 20.

„Kedves barátom!

Kolozsvárról jöttem meg midőn leveled panaszos hangon írt sorait olvastam. Igen jól értem fölháborodásodat, miután én is voltam már hasonló körülmények közt, habár most nyugodtan nézek vissza az izgalmas napokra, melynek veszélyeit akkor nem ismertem. Az én igazgatóm, ki még hozzá tekintélyes ember is volt és egyetemi tanár, habár hóbortos sok bajt okozott és a könyvtárnak, melynek személyzete ellene föllázadt és én voltam az, ki az ügyet vezette; szerencsére javunkra dőlt el a dolog és ő nekie menni kellett; azonban rosszra is fordulhatott volna s akkor nekem kellett volna mennem. Ilyen a bureaucratiai élet. Nálad máskép van a dolog, de elég baj az, hogy ő a közvélemény v. kormány szemében intra dominium van és nem követett el oly dolgot mely menesztésére szolgálhatna; tehát sokat kell tűrni, míg a tények megérnek. Jobb lett volna, ha az egészet más intézte volna ellene s nem te [...]. Az itteni lapok sokkal erélyesbek hogysem bele ártanák magokat, de ha jelenik meg ellened valami, írj azonnal czáfolatot és felveszik.

Tek.
Káplány József urnak
városi tanácsos Gyöngyös"

Ms 797 / 407
KÁPLÁNY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. újév

[újévi köszöntő]

Ms 797 / 408
KÁPLÁNY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. máj. 6.

„Mint sejthetéd hosszas hallgatásomat egy nagy munka elkészülte okozta, de már írhatom, hogy a Nemzetségi Zsebkönyvet, ezt az úttörő nagy munkát is bevégeztük és már kötik, 36 sűrű ív, 5 frt lesz az ára; a Heraldikai Társaság adja ki; a folytatása attól függ, hogyan pártolják?
A szomorújelentéseket, szinlapokat igen szépen köszönöm; most már tettel is bizonyítottam szomorújelentéseim hasznát és hasznavehetőségök fényes eredményét!
A Kárpátegyletbe már 4 éve beiratkoztam, még pedig a keleti-Kárpátok osztályába; [...] a sok tagsági díj, melyel több társulat- és egyletnél adózom, már is tetemesen igénybe veszi jövedelmemet [...].
Az Irók Névtára készül, naponként 2-3 író életrajzát írtam meg eddig is, nehéz munkálataim közben, később még több készül el. Mikor kezdik meg nyomatását? Ezt az Akademia fogja elhatározni, de minél később annál több kézirattal rendelkezem és így a munka ha késik is, hátrányt nem szenved [...].
Mi itten a legnagyobb visszavonultságban munkaközben élünk és keveset törődünk a világ zajával és az irigy emberek ármánykodásaival. Talán ez a legfőbb áldás életkorunk előhaladtával és leginkább jutalmazza fáradozásainkat: a nyugalom és önbecsérzet.
Kívánom, hogy ti is megelégedve, csendes családi körben éljétek napjaitokat.

Tisztelettel ölel
szerető barátod
Szinnyei József

Tek.
Káplány József urnak
városi tanácsos
Gyöngyös”

Ms 797 / 409
KÁPLÁNY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. jun. 29.

„Erdélyi utazásomból, melyet öcsém, Beöthy Zsolt társaságában tettem [...] két hét alatt, haza érkezvén, örömmel vettem becses soraidat [...]. Most a Kárpáti kirándulásig, jul. 20-ig, itthon fürdözöm a Dunában kis fiammal együtt és rendezem gyűjteményimet; a szomorújelentések gyűjtésében némi stagnatió állott be; irom az életrajzokat is, ez valóban eltart egész életemben, nem csoda, ha a Balogh nevű írók száma a 120-at meghaladja!”

Ms 797 / 410
KÁPLÁNY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. nov. 24.

„[...] volt a Főv. Lapokban egy polemiám, melyet Vadnai csűrés-csavarása daczára én nyertem meg. Fiat justitia [...]. Nyomorúságomban írtam egy humor. rajzot, az Urambátyámban fog megjelenni „Az én vitéz főnököm” Don José aláírással.”

Ms 797 / 411
KÁPLÁNY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. máj. 9.

„Bizony keserves dolog ez a szembetegség, 3 hónapig szemhártyagyulladásom miatt az írás, olvasás tiltva volt nekem és február óta folytatom ismét az Irók névtárát, melyet már az idén igazán sajtó alá adunk. [...] ajánlhatom a franczia-pálinkát [...] vízzel vegyítve külső mosásra, [...] de soha nem lesz a régi szem, én is szemüveget használok, ha többet akarok dolgozni.
[...] sürgős szivességre kérlek, ugyanis: a Figyelő idei januári füzete 56 lapján ez áll: A magyar minoriták több derék írót adtak a hazának. V. ö. A M-O. Minoritarend Névtárában: (1883) a m.-országi Minoritarendi Irok; - szám szerint 47 van felsorolva. Nagy mulasztást követnék el, ha ezt a munkát föl nem használnám, de itt az nincsen meg, [...]. Kérlek tehát, szerezd meg ott, de előbb nézd meg benne van-e a 47 író és akár postai utánvéttel pénzért, akár kikölcsönzésre küld el rövid időre.”

Ms 797 / 412
KÁPLÁNY JÓZSEF-nek írt levél

Budapest, 1889. máj. 22.

„Köszönöm a kölcsönben küldött Névtárt [...] azon 41 írón kívül lesz ott több is, azokra nézve pedig az 1304 meghalt névsorában találok életrajzi adatokat; [...].
Én most a Komáromi dalárda 25 éves jubileumára írtam egy kis humoros rajzot, mikor mi 1852-ben dalárok akartunk lenni."

Ms 797 / 413
KÁPLÁNY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. febr. 15.

„Kedves barátom!

Furdal már a lelkiismeretem erősen ha rátok gondolok; de már ez az én sorsom: minél többet dolgozom, annál kevesebb az eredmény; még legjobb barátaimat is elhanyagolom, bocsássa meg az ég ezen bűnömet és bocsássatok meg ti kedveseim!
Azt tudod hogy harmincz évi munka eredményének a küszöbén állok, megjelent belőle 1/32 rész, az Irók életrajzának I. füzete; elég későn hogy felsóhajtsak: Én uram Istenem, meddig bírom ezt én? No de tűzben lesz aczéllá a vas. De vajon a rozsdás, korhadt vas is? Szintén 30 éve hogy írom a hírlapirodalmat csupa patriotismusból ingyen, de már 18 sűrű hasáb és félek hogy e miatt abban marad, ha már ingyen se kell. Elmulik minden, még a legnagyobb tűz is kialszik egyszer.
Képzeld, a sok munka közben még az influenza is bántott és kocsin kellett a nyomdához közlekednem, ez már a sorstól plusquan disznóság; de ez is elmult és most szép csendesen, a mint én szeretném márcz. 15. megjelenik a 2. füzet. Képzeld csak mily küzdelembe került kiadót szerezni, azután még pörlekedni kellett vele, hogy az akadémiának 10 példányt adjanak, nekem természetesen arról is le kellett mondanom. Az akadémia honorariuma ugyan ívenként 40 frt, de ebből 10 ftot az akadémiai revisor (fölülvizsgáló) kap. Ilyen kedves barátom az írói élet, nem sokkal különb az afrikai utazóénál, azt legalább hamarább fölfalják a vadak és küzdelmeinek vége."

Ms 797 / 414
KARACS TERÉZ-nek írt levél
Budapest, 1887. ápr. 23.

[köszönőlevél Katona Mihály életrajzáért]

„Igen tisztelt Nagysád!

[...] sógorom Beöthy Zsigmond, a költő és curiai tanácselnök (ki legfiatalabb nővéremet bírja nejül és Beöthy Zsolt atyja) unokatestvér a Katona gyerekekkel [...]. Még csak egy Katona-lány él Sándorné, ki feleségemmel boronált össze [...].

[...] én vagyok az az ember a ki mindenre reá ér és senki se rabolja időmet. Délelőtt ugyan a Muzeumban vagyok a hírlapkönyvtárban elfoglalva, d. u. az egyetemi könyvtárban; délben írom az irók életrajzát, este szerkesztem a Nemzetségi Zsebkönyvet, reggel osztom be a szomorújelentéseket, 1881 óta gyűjtöm és 90 ezer fordult meg a kezemen, 43 ezer vált be és naponként 1 v. 1 ½ órát vesz igénybe; azért rá érek ebéd után és este egy sereg hírlapot, folyóiratot, regényt sat. olvasni, levelezni mindenkivel: [...]. Mindenki hozzám fordúl felvilágositásért! Utazni végtelenül szeretek, harmad éve 25 városban fordultam meg a hírlapkönyvtár érdekében, 3780 kilométert mentem vasuton akkor, de azért a Kárpátegylettel is kirándultam [...]. Írni, annyit írok a mennyit kevés ember. Mikor Pestre költöztem 1869-ben, kéziratom 7 mázsa volt; van 40 kötet naplójegyzetem és vagy 200 kötet egyéb írás sat. Azért én vagyok a legvigabb czimbora, legalább kétszer a héten éjfél vet haza, azért igen sokat és jól alszom. Ha pedig daczára mindennek megunom magamat, humorisztikus czikket írok az Urambátyámba Don José név alatt, ma is van egy czime Jankó rajzaival.
De nem untatom, még talán dicsekvésnek venné valaki.
Karacs Teréz urnő Békés"

Ms 797 / 415
KARACS TERÉZ-nek írt levél
Budapest, 1887. ápr. 16.

„[...] hálás köszönettel venném minden egyes írónk életpályájára vonatkozó legcsekélyebb följegyzést is! [...] kérve kérem jegyezze fel mindazt, mit iróinkról tud külön külön lapokra, az ide mellékelt minta szerint, hogy ezen czédulákat az irók neve szerint beoszthassam óriási gyűjteményembe, hogy ha majd rájok kerül a sor, hűségesen idézhessem a forrást följegyzéseit, az eredeti kézirat pedig bizonyosan jól meg lesz őrizve muzeumunkban vagy más nyilvános intézetünkben a többi ezer mellett.
Karacs Teréz urnő Békés"

Ms 797 / 416
KARACS TERÉZ-nek írt levél
Budapest, 1887. máj. 8.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

„Ha épen egyikről vagy másikról többet is szándékozik írni, a kis lapocska által ne tessék magát korlátolva érezni, mert abba ugyanolyan nagyságú papirost be v. melléje lehet helyezni.
Karacs Teréz urnő Békés"

Ms 797 / 417
KARACS TERÉZ-nek írt levél
Budapest, 1887. máj. 20.

„Tisztelt Nagysád!

Oly sok és kedves adalékkal gyarapítá irodalomtörténetünket egyszerre, hogy annak becsét nem tudom eléggé méltányolni. Azt hiszem hálás lesz törekvéseinkért az utókor! […]
Ne vegye tolakodásnak ismételt kéréseimet, de ki is tudna már olyasmire megfelelni, ha Ön nem? Midőn mindenből kifogytam, Önhöz folyamodom. Legnehezebb az álneveket fölfejteni, így péld. az 50-es évek elején irt több paedagogiai könyvet egy Ajaky nevű (kereszt neve nincs a czimlapon, tehát álnév) vajon ki volt ő? […] A Honderűben pedig egy Senerus álnevű író irodalmi jellemrajzokat és kritikakat közölt a 40-es években. Vajon ki ő? De még Acsády Sándor híres pesti ügyvédről […] mit sem tudok, csak hogy utolsó műve előszavát Veszprémből datálja 1855-ben. Ha az álnevek közül jutna még valaki eszében, kinek igazi nevét megírhatná, nagy hálára kötelezne engem és az utókort. De csak annyit tessék írni, mennyit kényelmesen és szórakozásból méltóztatik följegyezni.
Karacs Teréz urnő Békés”

Ms 797 / 418
KARACS TERÉZ-nek írt levél
Budapest, 1887. máj. 29.

„A Jakab Antal-féle levelet igen szépen köszönöm, méltó helyet foglal el az közel kétezer példányból álló autograph-gyűjteményemben […].”

Ms 797 / 419
KARACS TERÉZ-nek írt levél
Budapest, 1887. jun. 9.

„[…] személyesen meggyőződtem, hogy bold. édes atyja hagyatékából a N. Muzeumnak ajándékozott térképek és metszetek megérkeztek oda s bejegyeztettek. Annyi bizonyos, hogy a mit azok kezökbe kaparintanak azt jól megőrzik, csak hogy csiga módra dolgoznak […]. Legújabban az Akademia levéltárában forgatom az oda került leveleket, ezekből is egy új világ tárul föl előttem. Megbecsülhetlen kincs van ott is lerakva. Csak már egyszer közzé tennék! Mennyit lehetne azokból tanulni. Egy egész század irodalma más szinben tünnék föl előttünk. Én pedig igen sokat gyűjtök azokból, hogy így porszemenként hordjam össze az épülethez valókat!”

Ms 797 / 420
KARACS TERÉZ-nek írt levél
Budapest, 1887. jul. 29.

„[...] Haan Lajos barátommal 3-4 éve igérgetem, hogy meglátogatom őt Csabán [...] ugyanakkor Gyulára is elmentem [...] holnap a keleti Kárpátokba utazom [...] azután aug. 21-30 közt Szalontára megyek [...] onnan Békésre; az időt megírom [...] Tisztelt Nagyságodat [...] szivemből óhajtom ismerni."

Ms 797 / 421
KARACS TERÉZ-nek írt levél
Budapest, 1889. nov. 9.

„[...] Szembajom miatt félévig nem vehettem kezembe tollat [...]."

Ms 797 / 422
KARÁCSONYI MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1872. febr. 19.

„Kedves ügyvéd ur!

Mult hó 31-én kelt becses levele kiséretében küldött érdekes régi hírlapokat kétszeres örömmel fogadtam [...] méginkább buzdíttattam a fáradsággal járó de érdekes gyűjtés folytatására [...]. Gyűjteményem 7300 különbféle hirlapra szaporodott már, egyedül Amerikából 600-at birok; úgy szintén Chinából Japanból is néhányat.
Tek. Karácsonyi Mihály urnak
hetes ügyvéd T. Tokajban"

Ms 797 / 423
KARCSAY LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1881.

[színlapgyűjteményt kér (legalább átnézésre) a földbirtokos úrtól]

Ms 797 / 424
KARCSU ANTAL ARZÉN-nak írt levél
Budapest, 1874. máj. 30.

„[...] elutaztam Kolozsvárra, Debreczenbe, mert ott egy pár folyóiratból kellett a Repertorium számára czimeket kiírnom, mit itt Pesten nem kaphattam volna meg, hanem Vácz oly közel van, hogy azt egy nap alatt megjárhatom [...].
[...] én hivatalomnál fogva az egyetemi könyvtárban hétköznapokon elvagyok foglalva, a szünnapokat valószínűleg Alcsuton töltöm a főherczeg Könyvtára rendezésével; ezenkívül a „Tudományos Repertorium" sajtó alatt van, most nyomják a 7-dik ívet, minden ív 5-600 czédulát emészt, ezt kell sajtó alá rendeznem [...].

[...] körülbelül 20 éve, hogy nem gyóntam, azóta sok nagy bűnt követtem el, többi közt: Pozsonyban 16 évig laktam és 8 évig voltam biztosítási hivatalnok [...]. De sok baj, csapás ért [...] de mindet szivesen tűröm, nyugodtan halok meg, ha missiómat betöltöm, ez pedig nem egyéb, mint a „Tudományos Repertorium" elkészítése és a „Hazai hírlapirodalom történetének" közzététele; [...].
Főtisztelendő Karcsu Antal Arzén urnak
a Szent-Ferenczrendű szerzet házfőnökének Vácz-ott.
Lakásom: Vas utcza 17.
I. emelet 17. ajtó."

Ms 797 / 425
KARCSU ANTAL ARZÉN-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 17.

[színlapokat, előfizetési felhívásokat, ponyvairodalmat, parteczédulákat stb. kér]

„[...] mult évi november hó 20-kán fogadást tettem, hogy egy év alatt 20 ezer gyászjelentést gyűjtök össze egyes példányban; eddig van 18 ezer (30 ezer példányban), a gyűjtőim száma 370 [...]."

Ms 797 / 426
KARCZAG VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1882.

[a Debreczenben megjelent *Kis Debreczeni Ellenőr* c. hírlapból kér 1 számot gyűjteményébe, valamint gyászjelentést kér]

„Karaczag Vilmos
segédszerkesztő
Debreczenben"

Ms 797 / 427
KARCZAG VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1882.

[gyászjelentés-gyűjtésre biztat]

„[...] kopogtasson a nyomdákba, [...] ([...] igérje valamelyik nyomdászgyereknek párjáért egy krajczárt, az szivesen kikeresi, én pedig a pénzt szivesen megküldöm), azután a temetkezési egyleteknél [...].
Karaczag Vilmos
segédszerkesztő
Debreczenben"

Ms 797 / 428
KARCZAG VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1882. aug. 17.

„Tisztelt Uram!

Ismét jelennek meg Debreczenben alkalmi lapok „Emléklapok" és „Dongó" czimmel, melyeket gyűjteményem számára megszerezni óhajtanék [...].
Karaczag Vilmos
segédszerkesztő
Debreczenben"

Ms 797 / 429
KARCZAG VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1882.

[újabb kérelem gyászjelentésekért (eddig hiába várta)]

Ms 797 / 430
KARCZAG VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1882. nov. 8.

[köszönőlevél küldeményért]

„[...] már is 19,200 parteczédulát és 8000 szinlapot bírok [...] talán unicum lesz gyűjteményem nemcsak az országban de az egész Monarchiában."

Ms 797 / 431
KÁROLY JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1887. márcz. 4.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

„Egyúttal bátor vagyok figyelmébe ajánlani szomorújelentés-gyűjteményemet, mely már 43 ezer példányból áll."

Ms 797 / 432
KÁROLY JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1888.

[köszönőlevél gyászjelentésekért]

Ms 797 / 433
KÁROLYI ÁRPÁD-nak írt levél
Budapest, 1880. jun. 7.

[történetre, irodalomtörténetre és régészetre vonatkozó repertóriumot küld Bécsbe]

„Árpád von Károlyi
Concipisten im Kais. Haus-, Hof- und Staatsarchiv in Wien"

Ms 797 / 434
KÁROLYI ÁRPÁD-nak írt levél
Budapest, 1880. aug. 23.

„[...] a „Századok" és „Tört. Tár"-ból légy szíves ott nálad kiszedni a ne talán még hiányzókat.
Árpád von Károlyi
Concipisten im Kais. Haus-, Hof- und Staatsarchiv in Wien"

Ms 797 / 435
KÁROLYI ÁRPÁD-nak írt levél
Budapest, 1882. máj. 26.

[Bécsben elhunyt magyar mágnások parteczéduláit kéri a birodalmi fővárosból]

„Hallom hogy túlbuzgóságodban szemedet igen megviselted, okos emberhez illő mérsékletet és kiméletet ajánlok, mert hosszú pálya vár még reád."

Ms 797 / 436
KÁROLYI ÁRPÁD-nak írt levél
Budapest, 1882. jun. 3.

„Engedd hogy leírjam mi indított engem a gyűjtésre és hogyan sikerült ez: A komáromi színészet története írásánál szükségem volt régi színlapokra és gyászjelentésekre, de ilyesmit sehol se találtam, elmentem tehát Szentiványi Zoltánhoz, kinek 17 ezer darab parteczédulája van; megkérdeztem őt, hogyan gyűjté ezt össze? Husz év alatt úgymond. „Ön nem ért a gyűjtéshez, mert én egy év alatt huszezeret hozok össze, a duplumokat nem számítva!"„Az nem lehet, akkor odaadom Önnek egész gyűjteményemet, sőt a fejemet teszem rá!" „Egyik sem kell, de meglássa Ön, hogy nekem az sikerülni fog!" [...] Számot vetettem magammal, kell napról napra 100-150 darabot kapnom és 3-4 órát szorgalmasan dolgoznom, hogy rendben tartsam a beírást, feljegyzést, kitől mikor kaptam? Kinek adom a duplumot sat. Felhívtam minden ismerősömet a gyűjtésre, eddig 307 egyén

van tárczámba jegyezve, mennyi levelet kellett írnom, azt a sarokba írt számokból láthatod, az egyik a 30 év alatt írt leveleim számát a másik az idei levelezéseimet jelzi; van pedig mai nap 13 ezer partém és még vagy 3 ezer duplum. Hogy mindenféle példányt összeszedek annak magyarázatára elég legyen annyi, hogy abból sokmindent lehet kisütni; én péld. nem hiszem azt mit Kőrösy statistikusunk állít, mintha a zsidók állanának Budapesten a magyarosodás élén, mert parteimmal bebizonyíttom azt, hogy 100 zsidó parté közt csak 3-4 van magyar, míg más polgári egyénekéi éppen megfordított arányt mutatnak; [...]. A zsidóknál a magyarosodás „Geschäft", azért vesznek fel magyar nevet, hogy az akademiába bejussanak [...] a kereskedők felveszik a Szinnyei és Károlyi Árpád nevet, hogy [...] lépre csalják a vevőket, de azért üzleti könyveiket németül vezetik, ez így van mindenütt, legkivált nálunk.
Most azt kérded tőlem, mit tehetsz te gyűjteményem érdekében. [...] van Bécsben magyar egylet, ennek tagjai közül sok kap hazulról partékat [...] ha 1-2 krt igérsz nekik darabjáért, ezen költséget én szivesen megtéríttem! A mágnás családoknál a komornyik is szivesen nyújt segédkezet ebben, ha a tudományos czélt említted előtte! Szóval a többit ügyességedre bízom. Cselekedj belátásod szerint, de soha se csüggedj, mert ügyes embernek mester a neve!
Károlyi Árpád Wien"

Ms 797 / 437
KÁROLYI ÁRPÁD-nak írt levél
Budapest, 1886. márcz. 22.

„Kedves Árpádkám!

Egy nagy munkát írtam „Komárom 1848-48-ben" czimmel a „Hazánk"-ban, melyből most következik a 19-dik közlemény az az a 20-dik nyomtatott ív. Eddig minden levelet proclamatiót fölfedeztem és közöltem csak egyet nem leltem; ez most bosszant, mert az igen nevezetes; ugyanis: Midőn a várfeladási feltételeket sehogy se akarták elfogadni az osztrakok, azt határozta a haditanács, hogy azt kérelem v folyamodással terjesszék föl Ő felségéhez és úgy történt; 1849. szept. 14-kén Klapka és Asserman szerkesztették és Nugent felküldte; ez vagy a titkos levéltárban vagy a cabinetben megvan, nem lehet hosszú, ha másolatát megkaphatnám! Te hatalmas ember vagy, kérlek szépen szerezd meg ezt számomra."

Ms 797 / 438
KÁROLYI ÁRPÁD-nak írt levél
Budapest, 1886. márcz. 27.

„Kedves Árpádkám!

Ha te írod, hogy nem lehet, hát akkor nem lehet; én ebben megnyugszom. Tehát mi már nem olvashatjuk azokból a rejtett dolgokból írt 48/49-ki históriát? Még is csak hunczut a német! Azért is dolgoznunk kell nekünk, hogy egy második Thaly Kálmán majd készen találja az anyagot [...].

A 40 ezer példányból álló szomorújelentésgyűjteményemnek jó hasznát vettem, mert a cárminnal irottakat csak ott találtam, sőt Beniczky Emilnél egy hibás adatot rectifikáltam, t:i: nem decz. 1-én halt meg, mint a róla szóló nyomtatványok hozták mind, hanem nov. 30-án. Így van ez majd minden nekrolog- és életrajznál; a tudós akadémiának mégse kell a többször fölajánlott „Magyar Irók Névtára" vagy „Életrajza". Nevem mellé azt írtad, hogy bibliografus. Igaz, ez az én bűnöm, már meg is utáltam, de irtam én mást is, így a „Komáromi magyar szinészet történetét 1811-1835-ig" 4 füzetben aztán írom a „Komárom 1848-49-ben" naplójegyzeteimet, lesz vagy száz ív, talán kevesebb. Legujabban pedig üres óráimban humorisztikus rajzokat írok az „Urambátyám" számára, Janko illustrálja [...] Don José név alatt egy hét múlva jő „A kolibri historia" aztán „A fortélyos asszony" „Hogyan várták a királyt" és „Csata egy kosár szőlőért". Ez érdekesebb és becsesebb is nálunk mint a bibliografia.
Herrn Dr. Árpád v. Károlyi
Archiv-Concipist I. Classe Mitglied d. Unp. Akademie
Haus-, Hof- und Staatsarchiv Wien"

Ms 797 / 439
KÁRPÁTI KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1882. ápr. 12.

[színlapokat, súgókönyveket, gyászjelentéseket kér]

„[...] a mult nyártól kezdve dolgozom a komáromi szinészet történetén, czikkeimet a „Komáromi Lapok"-ban közlöm időnként; csak az a bajom, hogy közvetlen szülővárosomból szinlapokat, sugókönyveket (szinházi emlékkönyveket) nem kaphattam, most tehát más vidéki városok szini nyomtatványaiból böngészem össze az adatokat [...]."

Ms 797 / 440
KÁRPÁTI KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1882. ápr. 25.

„Eddig a „Komáromi szinészet történetéhez" mely már 29 számban jelent meg és az 1827-ik évig haladtam közvetlen komáromi nyomtatványt csak két komáromi 1819 és 1827 sugókönyv két-két levelét használhattam, kevés reményem van ahhoz, hogy komáromi szinlapot [...] onnan használhassak, az első komáromi szinlap a mit láttam 1833-diki az itteni muzeumban van meg, így tehát morzsánként kell összeszednem az adatokat.
[Gyászjelentést] *nem rég kaptam Eperjesről Berzeviczy Tivadartól egy 1505 darabból álló collectiót, melyek közt régi (1850-ig) 289 darab volt."*

Ms 797 / 441
KÁRPÁTI KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1882.

[köszönőlevél]

Ms 797 / 442
KARSA FERENC-nek írt levél
Budapest, 1890. ápr. 23.

[köszönőlevél (egykori honvéd-társához) gyászjelentésekért]

„[...] (van 52,000 db egyes példányom) hasznos a közművelődésre; csak a hely aggaszt; mert a Muzeumba költözésemmel, 15 évi régi lakásomban összezsufolt holmikat el kellett helyeznem úgy, hogy jól használhassam azokat és ki ne szorítsanak lakásomból."

Ms 797 / 443
KAUSER ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1872. jun. 20.

[levél az építészhez Sz. bérháza, a „száz-ház" erkélyének tárgyában]

Ms 797 / 444
KELEMEN VINCÉ-nek írt levél
Budapest, 1874. febr. 19. (1761/6.)

„Petőfi a kis-kőrősi ágost. vall. evang. egyház keresztelési Anyakönyvében a 127. lapon bejegyzettek szerint 1823. jan. 1-én ott kereszteltetett meg (Vas. Ujs. 1857. 1. sz. 12. lapon) Zihahy szerint is Petőfi szülei az evang. vallást követték és fiukat is ezen vallásban nevelték.

Tiszt. Szinnyei

Tek. Kelemen Vince tanár urnak Körmöcbányán"

Ms 797 / 445
KELETI VINCÉ-nek írt levél
Budapest, 1887. ápr. 26.

[gyászjelentést kérő és köszönőlevél]

„Dr. Keleti Vince kir. főgymn. r. tanár Beszterczebánya"

Ms 797 / 446
KEMÉNY LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1890.

[válaszlevél]

Ms 797 / 447
KENÉZY CSATÁR-nak írt levél
Budapest, 1886. máj. 29.

„[...] belemerültem az 1848-49-ki komáromi naplómba, melyből már a XXI. közleményt adtam át a Hazánk számára. Bizony elég szomorú foglalkozás ez; azért legujabban enyhíteni akarván azt, a humoristikus téren csatangolok és közlöm az Urambátyámban Don José és nevem alatt humoros rajzaimat [...].
Gyűjtöm a hírlapokat [...] a gyászjelentéseket, ezekből már 40 ezer példányom van, úgy szintén a szinlapokat, ebből is van már 20,000.
Kenézy Csatár m. kir. pénzügyi fogalmazó Szegszárd"

Ms 797 / 448
KENÉZY CSATÁR-nak írt levél
Budapest, 1888. decz. 26.

„Mindenekelőtt fogadja szívből jövő szerencsekívánataimat a szerkesztői tisztséghez! Valóban ráfér szegény Komáromra egy jó lap, mert eddig bizony rosz volt.
Én végre szembajom daczára rászántam magamat az írásra. El is küldtem Tuba barátomnak naplóm elejét, néhány kérdés kiséretében. Ő jó szemével se tartotta érdemesnek levelemre pár sorban válaszolni. No de hozzá szoktatott ő engem ehhez a „Komáromi Szinészet" írása s közlése alkalmával. Abba is hagytam. Kérték itteni Gyulai s többen, hogy folytassam. Nem tettem, mert Komáromnak szántam. Ha nem kellett, ne legyen általam megírva. [...] kérem [...] kérje el levelemet Tubától, olvassa el és válaszoljon Ön: közlik-e ugy, miként óhajtom változatlanúl, száz külön lenyomattal (ez lenne a honorarium), sajtóhibákat kerülve sat.
Ha nem, kérem a kézirat visszaküldését!
Kenézy Csatár a „Komáromi Lapok" szerkesztőjének Komárom"

Ms 797 / 449
KENÉZY CSATÁR-nak írt levél
Budapest, 1889. jan. 13.

„Tisztelt barátom!

„Megjelent az első közlemény és csak 3 sajtóhiba került bele [...]. Hogyan fogadta a közönség a czikket? Lehet félévenként is nyomatni!
Kenézy Csatár a „Komáromi Lapok" szerkesztőjének Komárom"

Ms 797 / 450

KENÉZY CSATÁR-nak írt levél
Budapest, 1889. máj. 6.

„Kedves Szerkesztő Ur!

Itt küldöm a folytatást. – A jövő juliusi IV. rész a rendőri viszonyokat; rablóhistoriákat, könyvolvasási szegénységet; Casino keletkezését, téli mulatságokat, bálokat és főispáni beiktatást fogja tárgyalni [...].
Kenézy Csatár urnak
a „Komáromi Lapok" szerkesztője Komárom"

Ms 797 / 451
KENÉZY CSATÁR-nak írt levél
Budapest, 1889. máj. 21.

„Kérem a következő sajtóhibákat a külön nyomatban kijavíttatni: [...]. Jancsinak üzenem, hogy kész a kis czikk. Megkapta levelemet?
Kenézy Csatár urnak
a „Komáromi Lapok" szerkesztője Komárom"

Ms 797 / 452
KENÉZY CSATÁR-nak írt levél
Budapest, 1889. jul. 2. (4146/58.)

„Kedves barátom!

A két hónap ismét elmult és én ismét küldöm a folytatást, mely kissé hosszabbra nyúlt mint akartam; no majd a következő rövidebb lesz, pedig abban már az installatió nevezetes ténye benne lesz [...].
Kenézy Csatár urnak
a „Komáromi Lapok" szerkesztője Komárom"

Ms 797 / 453
KENÉZY CSATÁR-nak írt levél
Budapest, 1889. jul. 8.

„Tisztelt barátom!

Kézirat túltengésben szenvedsz? Ez csupa merő boldogság egy szerkesztőre nézve, ki maholnap a fővárosi íróra nem szorúl és így nekem se kellett volna oly igen pontosnak lennem. Azért azt a két honapot czikkem megjelenésétől számítom ezentúl, ez lesz a legjobb barometrum. – Szeretném

ugyan Komárom társaséletét, művelődés-történetét a 30-as és 40-es években megírni, de valjon tehetem-e ezt, ha az akadémia jövő ősszel megindítja nagy művem nyomtatását? [...] Ha most nem, 10 év múlva; mert ennyit szántam a Magyar Irók 8-10 kötetére.
Kenézy Csatár urnak
a „Komáromi Lapok" szerkesztője Komárom"

Ms 797 / 454
KENÉZY MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1875. aug. 13. (1872/31.)

„Igen tisztelt Uram!

Sajnálattal kell tudatnom, hogy az ide visszacsatolt kéziratból ítélve a fölajánlott munka minden értéknélkül való még akkor sem lenne valami nagy becse, ha az illető lapok és a hely meglenne nevezve, honnan az adatok merítenék [...].
[...] szeretném ha T. Uraságod a környezetében található 1848/49-diki apróbb nyomtatványokat, könyveket vagy lapszámokat összegyűjtve, azokkal megörvendeztetne és elősegíttené gyűjteményem teljessé tételét, melyet előbb utóbb közrebocsátani szándékom.

kész szolgája
Tek. Kenézy Miklós urnak *Szinnyei József*
Berettyó-Ujfalun *a m. k. egyetemi könyvtár első őre"*

Ms 797 / 455
KEŐ JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1873. jul. 10. (1707/40.)

„Igen tisztelt Sógor ur!

[levél családi örökség tárgyában]

Keő Jenő orvostudor urnak Komáromban"

Ms 797 / 456
KEŐ JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1873. jul. 13.

„[...] takarékpénztári részvényeim a mostani pénzkrizis alkalmával igen leestek, úgy hogy fele értékkel kellene azokat vesztegetni [...].
Keő Jenő orvostudor urnak Komáromban"

Ms 797 / 457

KEREKES MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[válaszlevél a *Honvéd* c. lap vonatkozásában]

Ms 797 / 458
KERESZTÉNY TESTVÉRISÉG KIADÓ-nak írt levél
Budapest, 1886.

[lapot kér (1 számot) az éves hírlapkimutatáshoz]

Ms 797 / 459
KERESZTSZEGHY ETTA-nak írt levél
Budapest, 1887. febr. 9.

[köszönőlevél gyászjelentésért]

„A Nemzetségi Zsebkönyv szerkesztésétől visszaléptem, mint tudom, az első kötet [...] talán az év végén megjelenik; de ez a főrendi házban joggal bíró mágnásokat fogja tartalmazni; a többiről nem határoztak [...].”

Ms 797 / 460
KERTBENY KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1875. jul. 22.

„Tisztelt honfitárs!

[...] bocsánatot kell kérnem, hogy a sok szép ajándékot csak most köszönhetem meg, de a Repertorium II-dik kötetét most rendezem sajtó alá (30 ezer czédula rendezése nem tréfadolog) [...].
[...] nem dicsérem a két szép küldeményt, mert azok becsét eléggé kitünteté a Hon; az „Album” pedig „non plus ultra” helyet foglal el gyűjteményemben; közölni fogom azt is, azaz ismertetni a Honban.
Nem gondolta Ön és én ezelőtt 10 évvel midőn leveleztünk egymással Pozsonyból és Brüsselből, hogy én Pesten az egyetemi könyvtárnál fogok hivataloskodni – hosszú hosszú közdelem és törekvés juttatott ennyire! Azóta Ön törekvéseit is – még életében – elismerte a haza és méltányolja; én és többen eleget védelmeztük ügyét idehaza.
[...] becses figyelmébe ajánlom gyűjteményeimet

a) *Kézirat (autograph) gyűjtemény.*
b) *1848/9 és az emigratio irodalma.*
c) *Photopraph (visitkartya alaku) arczképek.*

Dr. Karl v. Kertbeny Berlin"

Ms 797 / 461
KERTBENY KÁROLY-nak írt levél

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 462
KERTBENY KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1881. jan. 30. (2262/14.)

„Köszönöm a küldött előszót! Elég jól van írva.
Wurzbach I. kötete 1856-ban, az utolsó XLI. 1880-ban jelent meg.
Dr. Karl v. Kertbeny Berlin"

Ms 797 / 463
KÉTSZERI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1881. okt. 22. (2335/87.)

„Jelenleg a magyar szinészet történetével foglalkozom, és a régi szinészek életrajzát is megírom; Uraságodat mint régi jeles szinészt, többek ajánlatára vagyok bátor felkérni segítse elő működésemet; nevezetesen:

1. *Sziveskedjék saját életrajzát leírni.*
2. *Komárom városában ha megfordult, a városról és ottani működéséről és ott játszó tagokról kérnék bő leírást.*
3. *Ha sugókönyvekkel és szinlapokkal rendelkezik sziveskedjék azokat nekem használat végett átengedni.*

Tek. Kétszeri József szinészigazgató urnak
Vajda-Hunyadon
Erdély"

Ms 797 / 464
KISS ÁRON-nak írt levél
Budapest, 1872. jul. 8.

„[...] kívánságának megfelelve összeírom a magyar nevelési szaklapokat és folyóiratokat [...] sziveskedjék mindenekelőtt megírni valjon jegyzékbe vegyem-e az iskolai gyermek és ifjusági lapokat is vagy csupán azokat, melyek fő- vagy mellékczimében kivan jelölve a nevelés?
Már a legrégibb folyóiratokban egyes czikkek által gazdagon képviselve volt a neveléstudomány, így csak legnevezetesb folyóiratunkat a Tudományos Gyűjteményt tekintve már az első kötetekben a következő czikkek jelentek meg: [...].

Észrevételek a Pestalozzismus ellen. Folnesits. Tud. Gyűjt. 1817. I. 83-100.
Az ember kiván tanulni. Kovács Samuel. Tud. Gyűjt. 1817. III. 90-102.
A nevelésnek különbféle módjai és melyiknek mi haszna van. Kis János. Tud. Gyűjt. 1817. III. 102-106. sat. sat.
Azt hiszem már a mult században megjelent folyóiratokban fordulnak elő jeles számmal nevelést tárgyazó czikkek így a Mindenes Gyűjteményben. Komárom 1789. –
Magyar Muzeum Kassa 1786. – s a jelen század elején Erdélyi Muzeumban Kolosvar 1814. – 10 köt. Felső Magyarországi Minerva Kassa 1827. – sat. ezeket bírom s átfogom lapozni, [...].
A napi lapokban azt hiszem csak később nyitottak rovatot a Neveléstudománynak mert a korábbi hírlapok politikai dolgokkal s apróságokkal foglalkoztak, majd ezeket is kutatásom tárgyává teszem.
Végül bátor vagyok Tekintetes ur szivességét kérni hírlapgyűjteményem érdekében; bármely egyes hírlap szám (mindenfajtából 2-3 példány) különösen a mult századból vagy e század első feléből minden hírlap v. folyóirat igen érdekel, különösen pedig a forradalmiak minden példányát szivesen fogadom (kivévén a Közlöny, Komáromi Lapok, Honvéd, Ungar, Pester Zeitung 1848, Pesti Hírlap 1848 I. fele, Kossuth hírlapja lapokat nem kérem, mert ezek teljes példányát birom) még a külföldi hírlapokat is gyűjtöm [...] ha tehát bármely hírlapszámokat nélkülözhet a Tekintetes ur szivesen kérem azoknak hozzám küldésére [...].

kész szolgája Szinnyei J.

Kiss Áron urnak tanítóképezdei igazgató Nagy-Körösön"

Ms 797 / 465
KISS ÁRON-nak írt levél
Budapest, 1872. szept. 5.

[bocsánatkérő levél (a listát még nem küldte el)]

„Kiss Áron ig. Nagy-Kőrösön"

Ms 797 / 466
KISS ÁRON-nak írt levél
Budapest, 1872. szept. 6.

[küldi a jegyzéket]

„[...] igért hírlapjegyzéket [...] itt küldöm azon elvből indulván ki: bis dat qui cito dat!
A velem közölt jegyzék szerint tek. Igazgató ur 28 féle nevelészeti lapot ismer én 67-et jegyeztem fel, pedig kihagytam az Angol és Franczia Nyelvlapokat, melyek Pesten jelennek meg hetenkint [...] 1871 jul-tól [...]; a Debreczenben megjelent „Angol nyelvnek levélszerinti oktatása" füzetekben [...] a „Franczia nyelvnek levélszerinti oktatásá"-t füzetekben; kihagytam továbbá az „Erdélyi

Protestans Közlöny"-t, az „Egri Egyházmegyei Közlöny"-t és „Népiskolai könyvtár"-t a pécsi „Tanodai Lap"-ot [...]. Tehát ezekkel együtt 72 tanügyi lapunk létezik. Én a jegyzéket lepréseltettem, hogy később pótlékot vagy kiegészítést írhassak hozzá ha az éppen szükségeltetik. – Gyűjteményem és külföldi gyűjtőim érdekében igen szépen kérem Tek. Igazgató urat, bármily hírlapból legyen az bel- vagy külföldi s bármely nyelven nyomatott sziveskedjék 2 v. 3 példányt ha éppen lehetséges időnkint [...] megküldeni nekem [...].
Tekintetes urnak

kész szolgája
Szinnyei József

Tek.
Kiss Áron
Igazgató tanár urnak
Nagy-Kőrösön"

Ms 797 / 467
KISS ÁRON-nak írt levél
Budapest, 1872. okt. 15. (1646/113.)

„Tekintetes Igazgató ur!

Becses levelét megkaptam s örülök, hogy nevezetes művéhez oly csekélységgel járulhattam [...]. „Hirlapirodalmunk 1853-ig" czimű czikksorozatban a Vasárnapi Ujságban 1862-1866. évf. minden hazai lapot fölemlítettem, 1860-tól kezdve ugyanott annak mintegy összefüggése és kiegészítéseül évelején 1-5. számokban elősorolván a létező és megszünt hírlapok, 1870-től pedig az „Irodalom" rovatban az időközben keletkezetteket is felsoroltam könyvészetileg, végül Aigner Magyar Könyvészetében 1869-70-ben kimerítő hírlapstatistikát és bibliographiát adtam, ha ezeket Tekintetes igazgató ur átnézi, tökéletesen czélt ér [...].
Tek.
Kiss Áron
Igazgató tanár urnak
Nagy-Kőrösön"

Ms 797 / 468
KISS ÁRON-nak írt levél
Budapest, 1873. jan. 25.

[köszönőlevél hírlapokért]

„[...] az igért nevelészeti szaklapokat és folyóiratokat annál inkább szivesen venném, mert az 1873-diki hirlapirodalomból teljes gyűjteményt szándékozom átadni Xantusnak a bécsi Világki-

állítás számára, [...] hiányoznak a pecsi-, egri-, marosvásárhelyi-, szegedi sat. [...] lapok és folyóiratok, úgy szintén a kisebb ifjusági és iskolai lapok egészen ismeretlenek előttem, [...] a pesti lapokból ne méltóztassék küldeni, mert ezeket itt is megszerezhetem, [...].
Tek. Kiss Áron képezdei ig. urnak
Nagy-Körösön"

Ms 797 / 469
KISS ÁRON-nak írt levél
Budapest, 1873. okt. 17.

„[...] könyvtárunk Vázsonyitól semmit sem bír; nem csoda, miután ennek alapját a jezsuiták elkobzott könyvgyűjteménye teszi, azután kiterjedt a figyelem a tudomány minden ágára, innen van az, hogy ritkább magyar műveket nem tudunk felmutatni vagy csak igen gyéren. Hanem ajánlom e czélra a Kolozsvári Muzeumféle és a debreczeni Collegium könyvtárát, azt hiszem itt v. ott czélt érend.
Az Akademia által rám bizott Tudom. Repertorium annyira haladt, hogy eddig 2500 kötetet átnéztem és czédulláztam 31,000 ig, azt hiszem a téli hónapokban az I. osztályt (Folyóiratok, Évkönyvek, Naptárak) sajtó alá rendezhetem; temérdek anyag és szakszerint lesz osztályozva, sok érdekeset fog feltüntetni."

Ms 797 / 470
KISS ÁRON-nak írt levél
Budapest, 1882. jun. 15. (2534/159.)

[gyászjelentést kér]

„Tek. Dr. Kiss Áron tanár urnak Bp.-en
Calvin-tér Reform. isk. ép."

Ms 797 / 471
KISS ÁRON-nak írt levél
Budapest, 1891. márcz. 13. (4706/96.)

[Bornemissza Péter életrajzához kér forrást (Kiss Áron monográfiáját)]

Ms 797 / 472
KIS ERNŐ-nek írt levél
Budapest, 1888. máj. 3. (3991/104.)

[köszönőlevél gyászjelentésért valamint ponyvairodalomért]

„A mi kérdését illeti [...] bármily könyvet megkaphat, ha a főiskolai igazgatóság által írott levélben kérelmezi az egyetemi könyvtár igazgatóságától a nevezett művet. Pápa történetére vonatkozólag ne feledje a két kötet tört. Repertoriumokat, [...] és Thaly Rákóczy-tárait, úgy szintén oly műveket, melyek a dunántúli hadjáratot tárgyalják, de az itteni országos levéltárban is érdemes volna legalább egy hetet eltölteni.

Tek. Kis Ernő urnak

ref. főiskolai tanár Pápa"

Ms 797 / 473
KISS GEDEON-nak írt levél
Budapest, 1888. aug. 9. (4037/150.)

„Kedves barátom!

Fogadd legőszintébb köszönetemet szíves megemlékezésedért; valóban jókor jött az, mert duplán is éreztem az emberek háládatlanságát; az egyik Siegmeth este, a másik br. Wesselényieké, kiknek nem tetszett eljárásom; azt képzelik, mintha rájok haragudnék Kossuth! Midőn oly korrektűl jártam el, hogy maga az öreg ur is túlhalmozott köszönetével. No de nagy urakkal cseresnyét enni! Azt a reportert, vagy tudja Isten ki volt rendre utasítottam, mert nem felelt; de minek is ily piszkot a lapba mázolni: mindig a becsületes szenved általa; a kinek pedig az nincs, attól el sem vehető! Nuszer is irt, de a szerkesztőség bevégzettnek tekinti az ügyet [...].
Tek. Kiss Gedeon urnak

városi főkapitány Szatmár"

Ms 797 / 474
H. KISS KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1886. febr. 24.

[köszönőlevél aprónyomtatványokért]

Ms 797 / 475
KISS LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1872. jan. 30.

[baráti hangú levél telekkönyvi segédhivatalnok úrnak Pozsonyban munkahely tárgyában]

Ms 797 / 476
KISS LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1872. márcz. 22.

[baráti hangvételű levél munkahely tárgyában]

Ms 797 / 477
KISS LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1872. máj. 30.

„[...] a választások körül sok a visszaélés, mi csak elkeseredést szül s az elégedetlenek számát szaporítja, a kormánnyal kevesen vannak megelégedve, sokan azok közül, kik a jobbpárttal szavaznak, ezt azért teszik, mert félnek a nemzetiségi mozgalmak fölülkerekedésétől. [...] senki sincs megelégedve a jelennel, mindenki jobbat vár.
Tek. Kiss Lajos urnak
Pozsonymegye telekkönyvi hivatalnokának Pozsonyban"

Ms 797 / 478
KISS LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1872. decz. 31.

„[...] elmondom, hogy én ezen kis hivatalt – az egyetemi másod könyvtárnoki állást – egyedül magamnak köszönhetem, Beöthy sógorom saját fiát se tudja valóságos fogalmazóvá promoveáltatni, talán nem fog csodálkozni Ön a protectió hiábavalósága fölött, azt hiszem saját erejéből sokkal hamarabb sikerül czélhoz jutnia, csak nem kell elcsüggednie [...]."

Ms 797 / 479
KISS LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1875. máj. 16. (1851/10.)

„Kedves barátom!

[...] Sok küzdelem után végre elértem azon helyet, honnan nyugodtan nézhetek jövőm elé; ugyanis mult hó végén Trefort Ő Exc. kinevezett a m. kir. egyetem könyvtárához első őrré 1500 frt évi fizetéssel, minden öt évi szolgálat után 100 frt pótlék- és természetbeni lakással; ez mindenesetre nagy ugrás a 700 frtos hivatal után; hogy a másodőrt Dr. Márkit átugrottam, ez onnan van, mert őt 60 éve daczára, könyvtárismereteit tekintve, nem akarták nyugdíjazni, s az én vállaimat erősebbnek találták, arra nézve, hogy a bekövetkezett költözködési és más fontos teendőkben az igazgatót helyettesítsem [...].
Egyik legszebb szünidőm a tavali aug.-szept. volt melyet Józsi fiammal Alcsuton töltöttünk, rendezvén József főherczeg könyvtárát; valóban herczegi modon éltünk: a kastély a parkban lévén, kora reggel séta, estve ugyan ott vacsora Bethlen grófnő udvarhölgy b. Nyáry ezredes [...] társaságában; ünnep- és vasárnap a főherczegi családdal ebédeltünk és kedélyesen adomáztunk; szóval igazi falusi életet éltünk: 5 órakor felkelés, 7 or reggeli, 12 or ebéd, 1/2 7 vacsora és 9 or. a kastélyban mindenki aludt. Az idén is legalább pár hetet ott töltünk és ha tehetem oda minden

évben kirándulok. Időm azonban igen le van foglalva: idénre Szent-Mártonba kaptam meghívást, az ottani könyvtárt szeretném megtekinteni; azután Józsi fiammal Erdélyt akarjuk beutazni. [...] ránduljon Ön le Pestre, [...] a könyvtár monumentalis épület, a párisi Saint-Géneviéve könyvtár mintájára épült, emelő- és villanygépekkel [...] minden helyiség, még a folyosók is vízzel fűtvék, így lakásunk is, mely 4 szobából áll a folyosón és konyhában légszeszszel, vízvezetékkel és villany-készülékkel, szóval a comfort minden kellékével bír, még az ablakfüggönyöket is a kormány készítteti [...].

Tek.
Kiss Lajos telekkönyvi hivatalnok Somorja" [Csallóközben.]

Ms 797 / 480
KISZLINGSTEIN S-nak írt levél
Budapest, 1890.

[hivatkozás „Hírlapirodalmunk 1890-re" (Vasárnapi Újság 5. szám)]

Ms 797 / 481
KISZLINGSTEIN S-nak írt levél
Budapest, 1890. márcz. 15. (4261/60.)

[köszönőlevél a *Magyar Könyvészeti Lapok*ért]

„Sokat ád egy számban és ez dicséretére válik; csak a pontosságot is tartsa szem előtt; az az ha lehet a könyvről írja a czimeket és lapszámokat, így az én füzetem nem 159 lap, hanem 160 hasáb. A folyóiratok tartalmának közlése is dicséretes csak következetesen adja; a fordítók neve is ritkított betűkkel van szedve, igen helyesen és az idegen nyelvű könyvek is föl vannak sorolva, ez is dicséretes. Csak a kiállítás kissé gyarló, [...]. Különben sikerült!
Tek. Kiszlingstein Sándor urnak
könyvkereskedő Esztergom"

Ms 797 / 482
KLAMARIK JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890. okt. 20.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 483
KLEIN GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1876. szept. 1.

„[...] nekem legkisebb befolyásom sincs a kinevezésre mert a rector nevezi ki az illetőt [...] azért nem is kecsegtettem.
T. cz. Klein Gyula
I. éves jogász Kaposvárott”

Ms 797 / 484
KMETTHY ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1886. jan. 22. (3640/11.)

„Naplójegyzeteimet olvastam a Nyírvidékben, de meg kellett volna említeni, legalább a hirek közt, hogy az részlet egy nagyobb műből, mely a „Hazánk”-ban jelent meg, lehetne még érdekesebb részleteket átvenni, mint a mostani füzetből a Görgey fegyverletételéről érkezett hirek hatását [...] aztán a Bocskai huszárok megtizedelését sat.
Most állítom össze a hírlapkimutatást a Vasárnapi Ujság számára, fájdalom a Szabolcsmegyei Közlönyt nem láthatom sehol, küldj egy idei számot belőle postafordultával és figyelmeztesd Maurer urat hogy igérete szerint küldje a lapot a Nemzeti Muzeumhoz.
Végül igen megköszönném, ha a nálad levő „Komárom és Vidékét” és a „Komárommegyei Közlönyt” nekem átengedni sziveskednél, majd egyébbel meghálálom.
Tek. hived
Kmetthy István urnak Szinnyei József
Nyíregyháza”

Ms 797 / 485
KODOLÁNYI ANTAL-nak írt levél

[köszönőlevél (lapért)]

Ms 797 / 486
KODOLÁNYI ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1878. ápr. 4.

[„Magyarország természettudományi és mathematikai könyvészete” számára *rövid* biográfiát és irodalomjegyzéket kér]

„[...] Én is családom már 6 hete hogy vegetarianus életet élünk, mindamellett igen jól érezzük magunkat [...]. Szeretném ha ezen észszerű életmód elterjedne nálunk is és leküzdhetnők az előítéleteket, de már is sok bajjal kell küzdenünk: a Graham kenyeret messze árulják [...].
Tek. Kodolányi Antal urnak”

Ms 797 / 487
KODOLÁNYI ANTAL-nak írt levél

Budapest, 1879. febr. 7.

[válaszlevél reklamációra (hírlapirodalom tárgyában)]

Ms 797 / 488
KOKAS JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1898.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 489
KOLOSVÁRI ALADÁR-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 490
KOLTAI VIRGIL-nek írt levél
Budapest, 1886. febr. 22. (3657/28.)

„Kedves Főtisztelendő Ur!

A hírlapok a fővárosban a Muzeumnál lettek egyesítve; én ezek rendezésével vagyok megbízva. Miután azok ezentúl csak egy példányban lesznek meg egy országos könyvtárban, legfelsőbb rendeletnél fogva, házon kívül nem adatnak ki. Méltóztassék azért a kijegyzéssel itten valakit megbízni; a muzeumi könyvtár helyiségében a hírlapok rendelkezésre állnak bár kinek ünnepnapokat kivéve délelőtti 9-2 óráig.

Megkülönböztetett tisztelettel
kész szolgája
Szinnyei József

Főtisztelendő
Dr. Koltai Virgil urnak
benczés tanár Győr"

Ms 797 / 491
KOMPOLTHY TIVADAR-nak írt levél
Budapest, 1888. máj. 28. (4002/115.)

„Kedves Öcsém!

Szives levelére válaszolván sajnálattal kell tudatnom Önnel, hogy a Váczi Közlönyből az 1879. évfolyam egészen hiányzik a hirlapkönyvtárban, az 1880-ból csak az 1-ső szám van meg az 1881.

évf.-ból azonban már csak a 36. és 37. számok hiányzanak, többi teljes; [...] pótolja ha lehet és a mit lehet! Különben szabályaink szerint a hirlapok, minthogy ezentúl csak itt őriztetnek meg, házon kívül nem adatnak ki.
Többiben szives készséggel vagyok

tisztelő barátja
Tek. *Szinnyei József*
Kompolthy Tivadar urnak
a „Veszprémi Független Hirlap"
szerkesztője
Veszprém"

Ms 797 / 492
KONCZ ÁKOS-nak írt levél
Budapest, 1891. szept. 13. (4834/224.)

„Kedves Főtisztelendő Ur!

Luga László barátom bátorított föl arra, hogy Önnek mint ismeretlen írjak [...] ismeretekben bővelkedő munkáját azonnal megrendeltem, de [...] az még nincsen sajtó alatt. Az én „Magyar írók élete és munkái" cz. művem 10. füzetével a C betűs írókat adom sajtó alá; igen lekötelezne Ön engemet, ha a C. betűs kéziratát nekem átnézés és a nálam hiányzók betoldása végett megküldené. Én természetesen minden egyes fölhasznált életrajz után hivatkozom a munka czimére (mint Kéziratra); [...].
Főt. Koncz Ákos urnak *tisztelettel*
hitoktató Eger *viszontszolgálatra kész*
barátja
Szinnyei József"

Ms 797 / 493
KONCZ ÁKOS-nak írt levél
Budapest, 1891. szept. 21. (4837/227.)

„Kedves Főtisztelendő Ur!

Köszönöm a velem bizalommal közölt kéziratot, melyet ezennel visszaküldök; miután a munka ősszel megjelenik, én csak a C. betűsöket vettem figyelembe.
Főt. Koncz Ákos urnak
hitoktató Eger"

Ms 797 / 494
KONCZ ÁKOS-nak írt levél

Budapest, 1891. nov. 6.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 495
KONCZ ÁKOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[köszönőlevél]

Ms 797 / 496
KONCZ ÁKOS-nak írt levél
Budapest, 1891.

[köszönőlevél, és a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 497-498
KONCZ JÓZSEF-nek írt levél

[kér színlapot, súgókönyvet, gyászjelentést]

Ms 797 / 499
KONCZ JÓZSEF-nek írt levél

[köszönőlevél a színészetre vonatkozó jegyzetekért]

„Tek. Koncz József urnak
a ref. főisk. tanárának Maros-Vásárhelytt"

Ms 797 / 500
KONCZ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882. febr. 26. (2408/33.)

„Kedves barátom!

Sokszor tapasztalt szivességedet és a legujabban küldött szomorú jelentéseket úgy a színészeti feljegyzést igen igen köszönöm, te vagy az igazi jó barát, ki megérted törekvésimet. Nem is szólítok fel mást ott Marosvásárhelytt mert te ott hatalmas képviselőm vagy. Gyászjelentéseket Szabó Károly is küldött és Beke Antal kanonok nagy mennyiségben […]."

[további gyászjelentéseket kér; K. J. addig segített Sz.-nek, míg fia, Albert Pest-Budán tanult]

„Alig várom czikkedet a marosvásárhelyi színészetről [...].
[...] kedves fiad [...] mint többször írtam, igyekező, eszes fiatal ember, örömöd telhetik benne, hallom, hogy mindenből jól collognált, csak a nagyvárosi romlott fiatalság el ne tántorítsa őt a jó útról.
Tek. Koncz József urnak
ref. főisk. tanár Maros-Vásárhelytt"

Ms 797 / 501
KONCZ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882. márcz. 15. (2425/50.)

„[...] Légy szíves a színészeti feljegyzéseidet, czikkeidet ugy szintén az általad szerkesztett érdekes és előttem igen becses könyv nyomda-katalogus egy példányát – melyet Szilágyinál láttam – számomra elhozni.
Tek. Koncz József urnak
ref. főisk. tanár Maros-Vásárhelytt"

Ms 797 / 502
KONCZ JÓZSEF-nek írt levél

[szabadjegyről információ]

Ms 797 / 503
KONCZ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1886. márcz. 31. (3669/40.)

[információ-kérés Beöthy Zsolt számára]

„Kedves Pajtárs!

ui.: Láttad-e ott a „Hazánk"-at és olvasod-e abban „Naplójegyzeteimet"?
Tek. Koncz József urnak
ref. főisk. tanár Maros-Vásárhelytt"

Ms 797 / 504
KONCZ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. máj. 15. (3851/57.)

[hírlapokat (egyes számokat kér)]

Ms 797 / 505
KONCZ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. jan. 3. (3945/8.)

[újévi jókívánság]

Ms 797 / 506
KONCZ JÓZSEF-nek írt levél

[köszönőlevél]

Ms 797 / 507
KONCZ JÓZSEF-nek írt levél

[névnapi köszöntő]

Ms 797 / 508
KONCZ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. jul. 19. (4150/62.)

[baráti levél]

„Az idén semmiféle kirándulásban se veszek részt.
Tek. Koncz József urnak
ref. főisk. tanár Maros-Vásárhelytt”

Ms 797 / 509
KONCZ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. márcz. 1.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 510
KONCZ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. márcz. 7. (4244/43.)

[köszönőlevél és a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

„Koncz József főisk. tanár Marosvásárhely”

Ms 797 / 511
KONCZ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. márcz. 19.

[köszönőlevél]

Ms 797 / 512
KONCZ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. márcz. 26.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat (5 név)]

Ms 797 / 513
KONCZ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. jun. 19.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat (23 név)]

Ms 797 / 514
KONCZ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. aug. 20.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 515
KONCZ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. okt. 6.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 516
KONCZ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. nov. 3.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat (6 név)]

Ms 797 / 517
KONCZ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. decz. 24. (4595/394.)

„Kedves barátom!

Elküldöttem a M. Irók II. V. és VI. füzetét; de vigyázz a füzetekre, mert később bajos lesz kiegészíteni, a füzetek elfogynak. Szabó K. Régi M. Könyvtárát Hellebrandt rendezi sajtó alá, ezeket majd átnézem; de most a Bernolák utániakat csak a B. betűseket, különösen az apróbb ritka XVIII. és XIX. századi nyomtatványokat vizsgáld át kérlek és a rövid czimek mellé írd oda az illető rangját és az életére vonatkozót, ha lehet külön-külön papír szeletekre; igen jó hasznát veszem küldeményeidnek, mert itt nálunk a miscellamak el vannak hanyagolva.
Bolyai Jánosnak hol jelent meg életrajza? [...]

hű barátod
Szinnyei

Koncz József főisk. tanár Marosvásárhely”

Ms 797 / 518
KONCZ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. decz. 31. (4609/408.)

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 519
KONCZ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891. febr. 19.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 520
KÓNYI MANÓ-nak írt levél
Budapest, 1890. máj. 3.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 797 / 521
KORBULY IGNÁC-nak írt levél
Budapest, 1887. okt. 7. (3900/106.)

[köszönőlevél gyászjelentésekért]

„Gyűjteményem már a 45 ezer számot meghaladta.”

Ms 797 / 522

KORBULY IGNÁC-nak írt levél
Budapest, 1889. szept. 1.

[köszönőlevél gyászjelentésekért]

„[...] jól beváltak 52,000 példányból álló gyűjteményembe."

Ms 797 / 523-527
KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1872.

[egyéb levél]

Ms 797 / 528
KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1873. jan. 1. (1668/1.)

„Kedves régi, jó, hűséges barátom!

[...] Mult pénteken léptem új hivatalomba az egyetemi könyvtártiszti állásba 700 frt évi fizetéssel, (barátok tere, hivatalos órák 9-12. 2-4 Vasárnap frei) tegnap előtt tettem le az esküt az egyetem sceptrumára latinúl! Képzelheti Ön zavaromat, midőn 27 év mulva ismét latinul kellett discuralnom, [...].
Kossa Albertnek I.
Nemzeti Biztosító
Miskolczon"

[K. A. hírlapokat is küldött Sz.-nek]

Ms 797 / 529
KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1873. febr. 12.

[felsőmagyarországi lapokat kér]

Ms 797 / 530
KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1873.

[egyéb levél]

Ms 797 / 531
KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1873. febr. 22. (1682/15.)

[baráti levél (biztosítós emlékekről)]

Ms 797 / 532
KOSSA ALBERT-nek írt levél

[köszönőlevél (hírlapokért)]

Ms 797 / 533
KOSSA ALBERT-nek írt levél

[baráti levelek (ezekben Sz. nem ír a könyvtári vagy bibliográfiai munkájáról)]

Ms 797 / 534-535
KOSSA ALBERT-nek írt levél

[egyéb levél]

Ms 797 / 536
KOSSA ALBERT-nek írt levél

„[...] ma [...] (miután Jókai, kivel ily magamféle halandó embernek beszélni sem lehet, bezárkózik – jelenleg pedig Bécsben van sat.) a Honnál az Athenaeum igazgatója azt hozta fel, hogy [...] egy sorért 50 kr jár s az ön kézirata 80 sornyi helyet foglal el, tehát szíveskedjék [...] a pénzt vagy hozzám, vagy a kiadó-hivatalba küldeni;"

Ms 797 / 537
KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1874. jan. 28. (1758/3.)

[Sz. két kisebb fia, Károly (2-án) és Jenő (9-én) elvesztéséről ír (vörhenyben-Scharlach)]

Ms 797 / 538
KOSSA ALBERT-nek írt levél

[egyéb levél]

Ms 797 / 539

KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1874. márcz. 5. (1765/10.)

„[...] óhajtom hogy én az első őri állomást elnyerhessem [...] most kinálkozik az alkalom és soha többet, mert ez elv kérdése, ha [...] most elüttetem ezen állástól, vége a reménynek is, [...] – Most pedig kürtölik a lapok, hogy én fogom rendezni József főherczeg könyvtárát Alcsuthon, ha ő és az egek is úgy akarják mint én, talán ott töltöm szünnapjaimat, itt meg az a bökkenő, hogy a főherczeg katonás ember, azt hiszi, hogy egy 25,000 kötetből álló könyvtárt oly gyorsan fellehet állítani, mint a hogy ő szeretné [...] a jelentést azonban a nálam levő lajstromokról megtettem s úgy hiszem nemsokára kirándulunk Alcsuthra körülnézni [...] ha [...] bizonyost fogok tudni, megirom, addig ne higyjen a hírlapoknak, mert az csak reclam!"

Ms 797 / 540
KOSSA ALBERT-nek írt levél

[egyéb levél]

Ms 797 / 541
KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1874. decz. 24.

„Kedves barátom!

[...] két hónapig mindig herczegekkel főispánokkal ebédeltem és a parkba bárókkal és grófnékkal sétáltam és társalogtam, szóval igen jó dolgom volt; egy érdekes napot le is írtam a Magyar Polgárban midőn a király Alcsuthon volt. Hanem azért dolgoztam is Józsi fiammal, míg a 24 ezer kötetből álló könyvtárt fölállítottuk úgy-ahogy, mert jövő augusztusra ismét ki kell mennünk. Mult hó utolsó napján egy vaskos kötetet adtam át a közönségnek, miért az Akademiától elismerő levelet és a journalistikától hosszú tárcacikkekeben igen is sok dicséretet nyertem; hanem azért biz én még mindig egyformán szegény ember vagyok; hivatalom nyomorult, kényelmetlen, kilátásom semmi, miután a kormány annyira gazdálkodik, hogy oda jutunk mint volt Dobzse László idejében, midőn pénz helyett könyvvel fizették a mészárost a királyi udvarnál.
Hanem azért higyje el barátom, oly nagy varázszsal bír reám és mindenkire ezen fővárosi athmosphera, hogy Alcsuthon az utolsó időkben, már annyira vágytunk vissza Budapestre (jóllehet 2 hó alatt háromszor látogattuk meg a fővárost) hogy még az ananászhoz se nyúltunk [...] és alig ettünk valamit [...] különösen a fiúkra nézve megbecsülhetlen az ittlakás [...]."

Ms 797 / 542
KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1881. decz. 31.

„[...] bizony czifra nyomorúság a mi életünk."

[kér partecédulákat is]

Ms 797 / 543
KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1882.

[egyéb levél]

Ms 797 / 544
KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1882. ápr. 24.

[Duchon halálára részvét levél]

Ms 797 / 545
KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1882. jun. 24. (2544/169.)

„Kedves Komám!

Már lemondtam a te gyűjtésedről, kerestem is Debreczenben más gyűjtőt és találtam, Karczag Vilmos ur volt szives azt megigérni; [...] röstellem a dolgot, mert [...] a te csomagod is megérkezett, még pedig 201 darabbal [...]. Igen szépen köszönöm [...]."

Ms 797 / 546
KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1882. decz. 16. (2719/344.)

„[...] Emlékszem te valamiféle életrajzot akartál nálam írni [...]. Én eddig 3 éves koromig való életrajzomat beleszőttem a szinészettörténetébe. Sok mindent lehetne még írni Komáromról, ha azok az én patriótáim oly disznó lusták nem lennének! Ne vedd magadra. Kossár Dezső ur azonban mégis küldött 207 komáromi gyászjelentést. Megpróbáltam azt is, 1 ftos díjat tűztem ki egy-egy komáromi kalendáriumra vagy szinlapra, Beöthy sógor azt hitte özönével jönnek a példányok, de jobban ismerem én embereimet, egyetlen egy kalendariumot kaptam 1830-ból [...].
Tek. Magyari Kossa Albert urnak
a franczia bizt. társ. vez. Debreczen"

Ms 797 / 547
KOSSA ALBERT-nek írt levél

Budapest, 1882.

„[...] lenne pedig mit humorosan megírni, mert ez a világ csak úgy ér valamit, ha komikus oldalát tekintjük [...].”

Ms 797 / 548
KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1882. decz. 31. (2740/365.)

„Kedves Komám!

A Rajz sikerült, annyira, hogy egypár gyenge hazugságot leszámítva hű is az; már el is küldtem Tubának egy szó változtatása nélkül, még száz különnyomatot is rendeltem belőle, mert az Aigner-féle fogyatékán van. Sajnálom, hogy az egyenetlenség most ütött ki éppen, mint a lap elején olvasom, érzem ezt én is, miután czikkem befejezését a jövő évre hagyták!? Leveleimre se kapok választ. Tehát a színészet írását bizonytalan időre félben hagyom.”

Ms 797 / 549
KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1886. jan. 16. (3632/3.)

„Kedves Komám!

[...] Most igen sok a dolgom: az évi hírlapkimutatást csinálom és Aigner „Hazánk”-ja számára írom a czikket. Hogyan tetszik a legujabban megjelent részlet meg a deczemberi? Azt hiszem jól van megírva. A kormány megküldte már szabadjegyeimet; utazhatom tehát, csak idő legyen hozzá [...].”

Ms 797 / 550
KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1886. febr. 18.

„[...] minden az ajánlástól függ, ezt pedig Beöthy Zsolt megteheti; [...]. Én azt tanácsolnám, hirdess előfizetést és ismerőseid körében biztosítsd a kiadást, többi aztán megától jő.”

Ms 797 / 551
KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1886. febr. 26.

[„Kritika” Kossa Albert írásához]

„[...] 30,000 elő írót nem hozhatunk fel, én a meghaltakkal együtt mondtam annyinak merészen, az az beleszámítva a journalistákat is [...].
Legujabban változatosságból átcsaptam a humor terére és az Urambátyámba írtam első rajzomat „A kolibri historia", most rajzolja hozzá Jankó a képet egy v. két hét múlva megjelenik, utána jő a másik.
[...] pártékat [...] 1300-at kaptam Lipovniczky püspök hagyatékából legujabban és ezt kell beontanom, [...] elég ha 300 beválik; ez is eltart 3 hétig legalább."

Ms 797 / 552
KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1886. jun. 3.

„[...] ott ne hadd a hivatalodat, mert két Urambátyámból se élhetnél itten meg.
U. i.: Üstököst és Bolond Istókot itt hetek óta nem látom [...]."

Ms 797 / 553
KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1886.

[Kossa dolgozatának ismertetéséről szóló levél (Sz. elvitte a programot a lapokhoz)]

Ms 797 / 554
KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1886. szept. 28. (3732/103.)

„Nagy elfoglaltságom miatt, nevezetesen Józsi fiamnak kolozsvári átköltözködése, Otmár házassága [...] és a M. Irók Névtárának nyomtatása (ebből az 1-ső ívet X kötés alatt küldve) csak most kereslek fel levelemmel, [...]."

Ms 797 / 555
KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1886. nov. 2.

„Írtam egy rajzot is vagy tárczaczikket „Az én három kövér barátom" czímmel, de kiadását, habár a könyv megjelenésére szántam, nem tartottam időszerűnek."

Ms 797 / 556
KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1887. febr. 24.

„[...] mult évi utazási terveimet tönkre tette Szilágyinak betegeskedése, ki csaknem egész nyáron távol volt [...].
Ne csodálkozzál a mostoha irodalmi viszonyokon, mikor a Magyar Irók Életrajzára az akadémia vállalkozván, ő fizeti az írói honorariumot és az egész munkát ingyen engedi át a kiadónak és még erre se vállalkozott se Révai se Méhner se, se az Athenaeum Franklin! Valóban a szegény ember sorsa csupa komédia! [...] már Ovidius megírta: Donec eris felix, multos numerabis amicos, Tempora si fuerint nubila, solus eris. (Míg szerencséd tart, sok barátot számlálsz, de ha egedre felhők jőnek, magadra maradsz.)"

Ms 797 / 557
KOSSA ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1888. jan. 1.

[újévi jókívánság]

Ms 797 / 558
KOSSA ALBERTNÉ, SCHMOLL PAULINÁ-nak írt levél
Budapest, 1881.

[egyéb levél]

Ms 797 / 559
KOSSA ALBERTNÉ, SCHMOLL PAULINÁ-nak írt levél
Budapest, 1888. febr. 7.

[részvétlevél Kossa A. halálára; a kiadást senki nem vállalja]

„Kossa Albertné
Komárom"

Ms 797 / 560-564
KOSSA ALBERTNÉ, SCHMOLL PAULINÁ-nak írt levél

[egyéb levél]

Ms 798 / 1
HENICKE REZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1874. decz. 9. (1836/81.)

„A „Magyar Tudományos Repertorium" a M. Tud. Akademia kiadásában jelent meg, Eggenberger czég küldte szét a példányokat [...] később ezt a „M. Tud. Akademia könyvkiadó hivatala" fogja eszközölni, ide tessék majd fordulni.
Henicke Rezső könyvkereskedő urnak Győrött"

Ms 798 / 2
ISMERETLEN (KARCSU ANTAL ARZÉN?)-nek írt levél
Budapest, 1874. jun. 28. (1793/38.)

„Igen tisztelt Nagyságos Ur!

Közel 10 éve hogy hírlapirodalmunk történetének megírásával foglalkozom, ennek egyrészét a Vasárnapi Ujság több évi folyamában közöltem is és mai napig folytatom; az Akademia pedig megbízott egy Tudományos Repertorium szerkesztésével, mely a hírlapok és folyóiratok tartalmát foglalja magában; az első kötetet most nyomtatják az Athenaeumnál. Ezt előrebocsátván, levél-írásom czélját vagyok bátor indokolni, ugyanis kellemesen értesültem arról, hogy Nagyságos urnál létezik a „Márczius Tizenötödike- és Esti Lapoknak" egy teljes példánya 1848- és 49-ből, ezen lapokat én mindeddig hasztalan kutattam, jóllehet a „Közlöny" s más forradalmi lapok teljes pél-dányaival magam is rendelkezem; igen kedves szolgálatot tenne Nagyságod nekem és a közjónak, ha a nevezett példányokat használat végett, nekem vagy könyvtárunknak kegyesen átengedni méltóztatnék; [...].

alázatos szolgája
Szinnyei József
m. kir. egyetemi könyvtártiszt"

Ms 798 / 3
KOSSMANN VIKTOR-nak írt levél
Budapest, 1872. jun. 15.

[német nyelven írt levél]

Ms 798 / 4
KOSSÁR DEZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. nov. 1.

[információ kérés Komárom történetére (*Kosár Ferencz* Komárom városa volt főbírájára és a Komárom református egyház főgondnokára) vonatkozóan, és gyászjelentés-kérés]

„Kossár Dezső
kir. alügyész urnak
Komáromban"

Ms 798 / 5
KOSSÁR DEZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. nov. 14.

[207 darab parteczédulát köszön meg]

„[...] azok felette érdekesek lesznek, azért is mert mind komáromiak; munkálataimnál sokszor fogom hasznukat venni [...].
A beosztás nálam időrendben történik, most az okt. 8-ki csomagoknál vagyok; minthogy 380 gyűjtőm van az ország minden részében, azért csaknem naponként kapok csomagot [...].
Édes atyjára vonatkozó adatokat úgy szerezheti be, ha előbb kutatást tesz az ottani városi levéltárban és a ref. eklezsiánál családjának letelepedéséről Komáromban."

Ms 798 / 6
KOSSÁR DEZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. decz. 19. (2722/347.)

„[...] a 207-ből 96 bevált és így kívánsága szerint a többi 111 darabot ezennel visszaküldöm leghálásabb köszönettel. [...] nagy szükségét érzem a Komáromi Kalendariumok 1832. 1834. 1835. 1837.-től 1845-ig való éveinek, működjék kérem közre ezek megszerzésében [...].
Tek. Kossár Dezső urnak Komáromban"

Ms 798 / 7
KOSSUTH LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1877. jul. 17. (2062/48.)

„Nagy hazánkfia!

Örömmel ragadom meg az alkalmat hogy csekély munkámmal kedveskedve, becses figyelmét és is azon nagy napok emlékezetére fordíthassam, Szabadságharczunk dicső napjait értem, melyek irott és nyomtatott emlékeit gyűjtöm kitartással, szorgalommal, hogy majdan közzé téve habár részben is azok tartalmát, agg napjaimban vigasztalásomul szolgáljanak, miként nem hiában küzdöttem fáradtam. Igen élénken emlékszem 1848. nov. 6-kára, midőn Meszlényi ezredes oldala mellett mint honvéd szolgálván, utolszor láttam Önt kék nemzetőri attilában vörös tollas kalapban Komárom várában; azóta évek hosszú sora mult el, mint ködképek tünnek fel emlékeimbe a lezajlott csaták, mely képek élénkülnek, ha az egykorú emlékeket olvasom, azért szeretek velök foglalkozni.
Most tollal szolgálom a hazát, mindenkor helyt állva postomon mint a jó katona, mindaddig míg ezen utolsó fegyverem is kiesik kezemből!
Áldja meg Önt a magyarok Istene és tartsa meg nemzetének sokáig!

A küldemény, mely X kötés alatt megy „Hírlapirodalmunk 1848-49-ben" vajjon elérkezett-e?

Mindenkor kész szolgája
Idősb. Szinnyei József
az egyetemi könyvtár első őre és helyettes igazgatója"

Monsieur Louis Kossuth
Baraccone al Collegno per Torino Italia

Ms 798 / 8
KOSSUTH LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1888. jul. 4. (4014/127.)

„Mélyen Tisztelt Kormányzó Ur!

Történetírásunkat néhány év előtt csak a szatmári békéig kultiválták; eddig terjednek a „Századok" közleményei is. Mintha azóta megszünt volna a nemzet működni, szabadságáért harczolni. Én mint gyűjtő s könyvtárnok fontosnak tartom azt, hogy idejében szedjük össze az anyagot a majdan megirandó legujabb történetünkhöz, könnyítsük meg a munkát a jövendő 1848-49. történelem Thalyjának; de ez által a nagyjaink iránti kegyeletet is föl akartam kelteni, mely kegyelet az ujabb nemzedéknél már-már kihalóban van. Rábeszélésemnek végre sikerült, hogy Abafi (Aigner) buzgó kiadónk meginditá a „Hazánk"-at, mely az 1711-1867. évek történetét van hivatva tolmácsolni, illetve ahhoz az anyagot összegyűjteni. Magam is hozzájárultam a vállalathoz 1848-49. komáromi naplóm és bő magyarázatának közlésével, ezen korszakba vágó történetirodalmunk ismertetésével és egyéb apróságg al. (Mindezt díjtalanúl.) A vállalat szépen fölvirágzott, mert íme már 45 füzet jelent meg abból. Azonban legujabban az írók és beküldők közömbössége igen megapasztá az anyagot, úgy hogy magam néztem körül; így legujabban Erdélyben tett utazásom alkalmával gr. Ruim Géza ur szives volt Maros-Németiben a gr. Gyulai Lajos naplójának egy kötetét rendelkezésem alá bocsátani. Azonban legbecsesebb aquisitióm volt T. Kormányzó urnak budai fogságából édes anyjához írott levelei (1837. jul. 12 - 1840. ápr. 9. = összesen 49.), ezeket br. Wesselényi Miklós másolatában fiától Miklós bárótól nyertem Görcsönben.
Jelen levelem czélja alázattal fölkérni T. Kormányzó Urat, azon szives engedélyre, hogy azon becses leveleket, saját kezűleg lemásolva, közölhessem a nevezett folyóiratban. Talán az eredeti levelek mindeddig lappanganak és azért tartalmuk ismeretlen már T. Kormányzó Ur előtt, nehogy indiscretiót kövessek el, a másolatokat közlés előtt elküldeném, hogy a kihagyandókat kitörölni kegyeskedjék. Előszót vagy bevezetést írni azokhoz nem tartom magamat hivatottnak, hacsak szives engedelmével becses fölhatalmazását nem közlöm bevezetés gyanánt.
A nevezett vállalat és kitűzött nemes czélja érdekében kérve kérem T. Kormányzó Urat, kegyeskedjék nekem a közlésre való engedelmet megadni s azt velem pár sorral tudatni.
Magamat nagybecsű kegyeibe ajánlván és a Mindenható Isten áldását kérve becses életére maradtam
M. T. Kormányzó Urnak

alázatos szolgája
Szinnyei József

az egyetemi ktár első őre
s volt 1848-49. honvéd-főhadnagy

M. Lodovico Kossuth
22. Via dei Mille
Torino"

Ms 798 / 9
KOSUTÁNY IGNÁC-nak írt levél
Budapest, 1882. aug. 29. (2593/218.)

„[...] jelenleg gyűjteményem kiegészítésével és a szinészeti adatoknak 1837-ig terjedő gyűjtésével foglalkozom. Azért gyűjtöm a színlapokat (ujabbakat is) úgy szintén a gyászjelentéseket [...] és gyászbeszédeket [...] az 1848/9. nyomtatványokat, ponyvairodalmi termékeket sat. szóval mindenféle pusztulásnak kitett nyomtatványt, hogy azokat rendszerbe rakva, bármikor célomnak megfelelőleg használhassam [...].
Tek. Dr. Kosutány Ignác
jogakademiai tanár urnak
Pécsett"

Ms 798 / 10
KOSUTÁNY IGNÁC-nak írt levél
Budapest, 1889. nov. 15.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 11
KERESZTÉNY MAGVETŐ SZERKESZTŐSÉGÉ-nek írt levél
Budapest, 1873. márcz. 10.

[a *Keresztény Megvető* c. folyóiratból kér egy példányt (1873. füzetet) a bécsi Kiállítás számára Xantus úrnak]

„Tek. Kovács Antal urnak
Keresztény Magvető Szerkesztőjének
Kolozsvárott"

Ms 798 / 12
KOVÁCS PÁL-nak írt levél
Budapest, 1874. márcz. 22.

„Egyedül a munka ád némi vigasztalást, azért dolgozom a mint csekély erőmtől telik.

Mult év végen bevégeztem a Repertorium első osztályát 42 ezer czédula; azóta a Természettudományok és mathematika haladását, egy század alatt 965 iró közreműködésével, évtizedenként feltüntetve, megírtam; megjelenik a Természettud. Közlöny áprilisi füzetében. Jelenleg pedig „Petőfi a Magyar irodalomban" czimű könyvészeti czikken dolgozom s már is annyi hasznot tettem vele, hogy Gregussnak 6 kiadatlan költeményt adtam át a díszkiadás számára, mely a napokban már megjelenik, ugyanakkor az én czikkem is a kolozsvári „Történelmi Lapok"-ban; e czélból szükségelném a „Hazánk"-ban 1847. jul.-tól – 1848. augusztusig Petőfitől megjelent prózai és verses költemények jegyzékét; miután a „Hazánk" egész Pesten csak a Muzeumban található, az is csonkán 1847. jan. – jun. folyama; kénytelen vagyok Kedves Uram bátyám szivességét igénybe venni, olyformán, hogy az illető lap száma is keltének feljegyzésével kegyeskedjék kijegyezni számomra a Kerényihez írt utilevelek és költemények sorozatát, vagy ha a Hazánk köteteit postán megküldené, magam végezném ezen kijegyzést s akkor 2-3 nap alatt ugyan azon úton visszameneszteném a csomagot; ez esetben kérném Petőfi versei 1842-1844. Pesten 1844-ben megjelent kiadását is használat végett, mely [...] itt Pesten, úgy nyilvános mint magán könyvtárban fel nem található.

[...]

Szerető rokona

Dr. Kovács Pál urnak *Szinnyei József*
a Magyar Tud. Akademia tagja sat.
Győrött"

Ms 798 / 13
KOVÁCS PÁL-nak írt levél
Budapest, 1881. jul. 9. (2293/45.)

„Különösen tisztelt
Kedves Urambátyám!

[...] A m. tud. akademia a „Repertorium" előkészítésével bízott meg, mely munkámban már annyira haladtam, hogy a jövő télen egy kötet ismét elkészül belőle; azonban sok nehézséggel kell megküzdenem, ugyanis a hírlapok némelyike hiányzik az itteni országos könyvtárakból, a többi közt a 1847-48-diki győri „Hazánk" is, már pedig ezen első és legnevezetesb vidéki lapot nem szeretném munkámból kihagyni; kérem azért kedves Urambátyámat, legyen szives saját példányát csak pár heti használatra az itteni egyetemi könyvtárhoz postán felküldeni; használat után [...] köszönetemmel visszaküldöm. Egyúttal ha lehetne ottan Győrött (talán a „Győri Közlöny" útján) a régi „Hazánk"-ból egy teljes példányt szerezni, akár a Muzeum, akár az Egyetemi Könyvtár szivesen megvenné!
Mostan a komáromi színészet története megírásával foglalkozom a „Komáromi Lapok" számára. Egykor, lehet vagy 28-30 éve boldog emlékű fiának, felejthetlen Ödön barátomnak egy nagy csomag komáromi szinlapot adtam át, azok most jó szolgálatot tennének munkáimnál; vajjon megmaradtak-e azok vagy elpusztultak? Léteznek-e a győri Muzeumban ilyen szinlapok?

Bocsánat alkalmatlankodásomért, de a közügyért buzgólkodom, szeretném ha művem minél tökéletesb lenne [...].

U:i: A ki az „Ország-Világ"-ot
szerkeszti az legidősb fiam
Dr. Szinnyei József.

Tek. Dr. Kovács Pál urnak Győr"

Ms 798 / 14
KOVÁCS PÁL-nak írt levél
Budapest, 1881. jul. 15.

[köszönőlevél az egyetemi könyvtárnak eladásra felkínált *„Hazánk" (1847-48)* 3 kötetért]

Ms 798 / 15
KOVÁCS SEBESTYÉN-nek írt levél
Budapest, 1873. máj. 2.

[a *„Somogymegyei Tanügyi Lap"* szerkesztőjétől (Kaposvárott) kér egy idei számot]

Ms 798 / 16
KÖBERL JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1891. nov. 4.

„Kedves Főtisztelendő Ur!

[...] Mindég kegyelettel gondolok Vasvármegyére, mert Pinkafőről származtak őseim és öreg atyám (Ferber János) Sárvárott született a mult század közepén; ha valamit talál Főtisztelendő ur családomra vonatkozólag az ottani matrikulákban és városi archívumban, kegyeskedjék velem azt közölni, hogy fiaim és unokáim számára megőrizhessem [...].
Főtiszt. Köberl János urnak cz. prepost, esperes és plébános Sárvár"

Ms 798 / 17
KÖPESDY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1890. jun. 30. (4404/203.)

„Köszönöm Nagyságod szives figyelmét; az életrajzot beiktatom, az 5 ftot pedig az Irók életrajzára Hornyánszkynak átszolgáltatom [...].
Nagyp.

Köpesdy Sándor
igazgató urnak Bpest”

Ms 798 / 18
KÖRMENDY PÁL-nak írt levél
Budapest, 1890. máj. 5. (4347/146.)

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 19-20
KÖRMENDY PÁL-nak írt levél
Budapest, 1890.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 21
KÖRÖSY LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1882. jun. 18.

„[...] Tuba ur értesített, hogy Ön az esztergomi színészet története megírását tervezi; [...] szivesen szolgálok majd jegyzeteimmel [...] én meg a Komáromit írom, de gyűjtöm a többit is; most folyik a „Komáromi Lapok”-ban az 1828 évi, [...] kérem azért, bár mily csekélységre bukkan mi Komáromot érdekli, közölje velem [...].
Tek. Körösy László urnak
az „Esztergom és Vidéke” szerkesztőjének Esztergom”

Ms 798 / 22
KÖRÖSY LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1882. aug. 19.

[jelzi, hogy Esztergomba utazik és találkozót kér]

Ms 798 / 23
KŐRÖSY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1891. decz. 27.

[válaszlevél – információ nyújtás]

Ms 798 / 24
KŐVÁRY LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 19.

[gyászjelentést kér]

Ms 798 / 25
KŐVÁRY LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1886. jun. 25.

[köszönőlevél gyászjelentésekért]

„[...] Most már igazán megkezdtem a Magyar írók névtárát írni, de sok nehézségre bukkantam mindjárt az elején, ugyanis az Abats-oknál nem ismerem ki magamat. Az Egyetemes Encyclopaediában azt tetszett írni, hogy [...].
Nagyp. Kőváry László urnak
az unitarius főtanoda felügyelő gondnoka
Kolozsvár"

Ms 798 / 26
KUBINSZKY MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1873. szept. 2.

„Igen kérem Ngodat, sziveskedjék becses lapjából egy idei számot, a hírlapstatisztika és a bécsi világkiállítás érdekében hozzám mielőbb beküldeni [...].

Megkül. tisztelettel
Szinnyei József
Egyetemi könyvtártiszt

Nagyságos Kubinszky Mihály
kanonok urnak
Kalocsán"

Ms 798 / 27
KUDORA KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1880. aug. 30. (2244/57.)

[látogatás elmaradásáról tudósít]

„Kudora Károly plébános urnak Visk-en"

Ms 798 / 28
KUNCZE LEÓ-nak írt levél
Budapest, 1874. decz. 19.

„Különösen tisztelt Uram!

Becses levelét nagy örömmel olvastam és a szives utasítást munkálatait illetőleg követni fogom, részint a következő, részint a pótkötetben; sajnos hogy nem terjeszkedhettem ki mindenre, így a kis kalocsai lapot és a Magyar Gyorsírót, mint tisztán szaklapokat mellőztem, miután a munka így is [...] 10 kötetre fog terjedni; azonban a figyelmeztetést mindig köszönettel veszem.
A pannonhegyi könyvtárról annyi sok szépet és dicséretest hallottam már Rómer Ő Nagyságától is, hogy legfőbb vágyam teljesül, ha valamikor meglátom. Boldog ünnepeket!

Megkülönböztetett tisztelettel

Főtisztelendő urnak *kész szolgája*

Szinnyei József

Főt.
Kuncze Leó urnak
sz.-benedekrendi áldozár
és könyvtárnoknak Győr-Szent-Mártonban Pannonhalmán"

Ms 798 / 29
KUNCZE LEÓ-nak írt levél
Budapest, 1875. jul. 31. (1863/22.)

[bejelentkezik Pannonhalmára]

„Olvastam a tisztelendő ur érdekes czikkét a Jelenkorban és sokat tanultam abból, vajha több ily szakképzett könyvtárnokkal bírnánk, de honnan vegyük, kormányunk kiképeztetésükre nagyon keveset fordít.
Főt.
Kuncze Leó urnak
sz.-benedekrendi áldozár
és könyvtárnoknak Győr-Szent-Mártonban Pannonhalmán"

Ms 798 / 30
KUNCZE LEÓ-nak írt levél
Budapest, 1882. febr. 23. (2405/30.)

[gyászjelentést kér]

Ms 798 / 31
KUNCZE LEÓ-nak írt levél
Budapest, 1882. ápr. 8. (2452/77.)

[köszönőlevél gyászjelentésért]

Ms 798 / 32

KUUN GÉZA gr.-nak írt levél
Budapest, 1882. ápr. 28.

[köszönőlevél gyászjelentésért]

Ms 798 / 33
KUUN GÉZA gr.-nak írt levél
Budapest, 1882. jun. 14.

[gyászjelentés-csere]

Ms 798 / 34
KUUN GÉZA gr.-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 2.

[gyászjelentés-csere]

Ms 798 / 35
KUUN GÉZA gr.-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 9.

[köszönőlevél gyászjelentésért]

Ms 798 / 36
KUUN GÉZA gr.-nak írt levél
Budapest, 1882. decz. 5.

„Jelenleg gyászjelentés gyűjteményem a 20 ezeret meghaladja a 10 ezer duplumot nem is számítva; van ezen kívül 8000 színlapom sat. Hiszem, hogy néhány év mulva e nemben legjelentékenyebb gyűjteménynyel rendelkezem az országban.
Már eddig is többeknek szolgáltam utbaigazito felvilágosítással, ezt az anyag szaporodásával még inkább tehetem.
Gróf Kuun Géza urnak
Maros-Némethi”

Ms 798 / 37
KUUN GÉZA gr.-nak írt levél
Budapest, 1888. jul. 2.

[válaszlevél – információ-szolgáltatás]

Ms 798 / 38
KUUN GÉZA gr.-nak írt levél
Budapest, 1888. szept. 15.

[egyéb levél]

Ms 798 / 39
KUUN GÉZA gr.-nak írt levél
Budapest, 1888. szept. 21.

„[...] kifelé áll rudam a Muzeum felé [...].
Gróf Kuun Géza urnak
Maros-Némethi"

Ms 798 / 40
KUUN GÉZA gr.-nak írt levél
Budapest, 1888. szept. 23.

[válaszlevél]

Ms 798 / 41
KUUN GÉZA gr.-nak írt levél
Budapest, 1888. decz. 31.

[köszönőlevél gyászjelentésekért]

Ms 798 / 42
KÜRTHY JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1875. szept. 21.

„Különösen örvendek [...] azon becses igéretének, mely felől Práy által értesített, hogy t:i: buzgó gyűjtőm lesz ott az előttem kedves emlékű Pozsony városában, kétszeresen kedves nekem ezen igéret, miután P. városa azon mozgalmas időkben nagy szerepet játszott, előbb a kezdeményezés utóbb a reactio fészke lévén, nem is pusztított kutatott ott a Bach-korszakban senki [...]. Miután az 1848/9-diki nyomtatványok összegyűjtését Pulszky és mások biztatására magamra vállaltam, hogy előbb annak irodalmát, később kútfő gyűjteményét kiadhassam; reménylem [...] sikerülni fog [...].
Gyűjtök pedig:

1. *1848/9-ben megjelent mindenféle nyomtatványt, proclamatiókat, hirdetéseket, még szín-lapokat is, füzetet, könyvet.*
2. *Ugyanakkor megjelent Caricaturákat, képeket.*

3. *Hírlapszámokat 1848/9-ből vagy teljes példányokat a Perssburger Ztg.-ból alig van még valamim.*
4. *A forradalom után megjelent könyveket, röpiratokat, melyek forradalmunkra vonatkoznak.*
5. *Kéziratokat, naplókat ha csak némileg nevezetes embertől származik az, vagy a forradalomban szereplőtől [...].*

Tek. Kürthy János urnak m. kir. pósta tiszt Pozsonyban"

Ms 798 / 43
KÜRTHY JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1875. nov. 30.

„Kedves barátom!

[...] szives küldeménye oly igen meglepett, hogy azok érdekesség dolgában valóban, nemcsak ritka becsüek, hanem gyűjteményem fődíszét képezik [...] nap napután szépen gyarapodik gyűjteményem. [...] a jóakarathoz s igyekezethez rendesen szerencse is szokott járulni [...].
Tek. Kürthy János urnak m. kir. pósta tiszt Pozsonyban"

Ms 798 / 44
KÜRTHY JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. szept. 21.

[gyászjelentést és 1848/9 nyomtatványt kér]

Ms 798 / 45
KVASSAY EDÉ-nek írt levél
Budapest, 1891. febr. 1.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 46
LÁCZAYNÉ SZAKÁTSY ERZSÉBET-nek írt levél
Budapest, 1886. decz. 9.

[köszönőlevél gyászjelentésekért]

„Nőm [...] súlyos beteg [...] elképzelheti Nagysád az én és fiaim aggodalmát, [...] az embernek [...] ezer bajjal kell küzdeni s mint a színésznek hivatalos kötelességéhez jó képet is kell csinálni."

Ms 798 / 47

LÁCZAY ELEK-nek írt levél
Budapest, 1886. decz. 26.

„Éppen most került ki sajtó alól legujabb művem, [...] elküldöm, azzal a megjegyzéssel, hogy [...] találnak abban [...] érdekes részleteket, sok jó és rossz ember cselekedetit, ármányt és azok elleni harczot, szóval küzdést a létért és azt a tanulságot, hogy minden mulandó, a sors kereke pedig forgandó.
Láczay Elek ügyvéd urnak S. a. újhely"

Ms 798 / 48
LÁCZAY ELEK-nek írt levél
Budapest, 1890. ápr. 23.

„Kedves barátom!

[...] nagy munkám előkészítése, annak megjelenése után pedig óriási levelezés, naponta 5-6 levél; úgy hogy valóságos rabja vagyok [...] 15 évi lakásomból átköltöztem a Muzeum-épületébe; képzeld azt a teméntelen könyvet, írást és százezer parteczédulát [...] az itteni Kárpát-egylet is beverbuvált; fizetem ezt is, azt is, csak ne kivánják, hogy hegyet másszak.
Láczay Elek ügyvéd urnak S. a. újhely"

Ms 798 / 49
LAKITS VENDEL-nek írt levél
Budapest, 1891. nov. 19.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 50
LAMMER FERENC-nek írt levél
Budapest, 1872. decz. 31. (1666/133.)

„Kedves bátyám!

Az idő oly kegyetlen gyorsan röpül tőlünk, hogy a ránk nehezült sorscsapás s egyéb baj okozta gondok alig engednek visszapillantanunk az elmult régi jó időkre, pedig [...] egyedüli megnyugvásom, hogy éltem jobb napokat is, midőn még a kérlelhetlen végzet nem űzött labdaként egyik helyről a másikra [...]. Most ismét egy új nehéz pálya kezdetén visszaemlékezve a mult napokra, nem mulaszthatom el sorsomat veled közölni, ki hozzám mindenkor rokoni szeretettel, jóindulattal s barátsággal viseltettél.
A biztosítási pályán, habár nehéz volt a küzdelem, de azon tudat, hogy kötelességemnek eleget teszek s e miatt szeretnek, becsülnek s nem egy kedvezményben részesítenek, az anyagi haszon

miatt és hogy családomnak, ha nem is jólétet, de legalább a sorsban való megnyugvást szerezhetek, tűrtem a hajlamom és elvem ellen való kenyérkeresetet a humbugot, szédelgést, míg végre a pohár csordultig telt, beláttam, hogy ezen pályán sem teremnek majdan számomra rózsák, inkább tövisek, miután a Nemzeti biztosító társaság is megbukott, tehát a második, melyet szolgáltam. Ebben az Isten intőkezét láttam, nehogy megöregedvén koldústarisznyát akaszszanak a nyakamba, habár szerény, de biztosabb pálya után láttam. Az egyetemi könyvtárhoz kineveztek alkönyvtárnoknak, tegnap tettem le az esküt s most ott működöm. Mennyi utánjárásomba, kérés, könyörgésbe került ezen hivatal elnyerése azt untató volna leírni [...] évi 700 frt fizetéssel jár, szomorú dolog, ha tanult, művelt ember [...] örül ha még ily hivatalt is elnyerhet; [...]. Így jutottam 1000 frt fizetés és legalább felényi mellékjutalék után 700 frt-ra itt Pesten, hol egy pincze lakás évi bére 150 frt [...] kis megtakarított vagyonom oly vállalatba fektettem, melyből vajmi nehezen vonhatom azt ki, szóval elég szerencsétlen vagyok [...].
Tek. *Szerető öcséd*
Lammer Ferenc urnak *Szinnyei József*
Komáromban"

Ms 798 / 51
LÁNG BOLDIZSÁR-nak írt levél
Budapest, 1881. okt. 27.

[köszönőlevél családi iratokért; színlapokat, súgókönyveket kér]

„Láng Boldizsár magy. kir. adóhivatali tiszt Élesd Bihar megyében"

Ms 798 / 52
LÁNG BOLDIZSÁR-nak írt levél
Budapest, 1881.

[köszönőlevél a küldött 29 színlapért]

Ms 798 / 53
LÁNG BOLDIZSÁR-nak írt levél
Budapest, 1881.

„Öreg-atyjának Láng Ádámnak életrajza jövő vasárnap jelenik meg [...].
Láng Boldizsár magy. kir. adóhivatali tiszt Élesd Bihar megyében"

Ms 798 / 54
LÁNG BOLDIZSÁR-nak írt levél
Budapest, 1881. decz. 27.

[zsebkönyveket és színlapokat kér valamint gyászjelentést]

Ms 798 / 55
LÁNG BOLDIZSÁR-nak írt levél
Budapest, 1882. jan. 11.

„A küldött szinészi zsebkönyvek igen érdekesek [...].
Láng Boldizsár magy. kir. adóhivatali tiszt Élesd Bihar megyében"

Ms 798 / 56
LÁNG BOLDIZSÁR-nak írt levél
Budapest, 1882. febr. 20.

[színészekre vonatkozó információt kér:]

„[...] általában a 20-as évekbeli színészettel igen megvagyok akadva, így nem tudom mi lett Horváth Józseffel, ki Székesfejérvárott Komlossy társa volt az igazgatásban és 1826 körül Komáromban megbukott – mit tud Ön további sorsáról és jellemzésére vonatkozót, így Fülöp szinigazgatóra nézve, ki szintén ott volt 1828 körül Komáromban [...].
Láng Boldizsár magy. kir. adóhivatali tiszt Nagyváradon"

Ms 798 / 57
LÁNG BOLDIZSÁR-nak írt levél
Budapest, 1882. márcz. 21.

„[...] fogadja a „Komáromi Szinészet" eddig megjelent két füzetét a ma nagy ritkaság különösen azért, mert csak 50 példányban nyomatott, nekem is alig maradt egy-két példányom."

Ms 798 / 58
LÁNG BOLDIZSÁR-nak írt levél
Budapest, 1882. máj. 20.

„Végre visszaküldhetem a kölcsönben nyert szinházi emlékkönyvecskéket, sokat jegyeztem ki belőlök, fogadja szivességéért hálás köszönetemet!
Munkám két füzetét hogy megkapta, Egervári urtól tudtam meg, szerettem volna ha nekem írja meg azokra észrevételét, de a mennyiben értesültem, zokon vette Ön, hogy nem említettem meg művemben tisztelt nevét és így méltán hálátlansággal vádolhatna, ha ugyan munkám keretébe illesztettem volna más oly szinművész és művésznő életrajzát ki Komáromban nem működött az általam leírt időközben, ezt azonban nem tettem; az igaz hogy Önről röviden megemlékeztem, de édes atyja életrajzának végén, mint az apának szinész fiáról, mert oda illett; nem mulasztom el

azonban a nyert adatokat Önről és tisztelt nejéről másutt felhasználni; csak azt csodálom, hogy a munkát olvasván, észbe nem vette eljárásom helyességét.
Igen nagy hálára kötelezne ha a birtokában levő gyászjelentéseket, melyekről úgy is vehet jegyzeteket gyűjteményem számára átengedné [...].”

Ms 798 / 59
LÁNG BOLDIZSÁR-nak írt levél
Budapest, 1882. decz. 24.

„Ide csatolva küldöm munkám 3-dik füzetét, mint ritkaságot, mert 50 példányban nyomatott. Most már a folytatásnál ismét megakadtam és Tekintetességed széles ismeretköréhez és nagy emlékező tehetségéhez fordulok felvilágosításért [...] [13 nevet sorol fel.] *[...] Ezekről szeretnék jellemzéseket és életrajzi adatokat [...] művemben is köszönettel fogok megemlékezni segítségéről.*
Tek. Láng Boldizsár urnak adóhivatali tiszt
Nagyváradon”

Ms 798 / 60
LÁNYI GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1872. máj. 22.

„[...] kész vagyok megbízásait teljesíteni [...].
Egy külföldi újsággyűjtő volt nálam az ünnepek alatt, bámulta rendszeretetemet a hírlapgyűjtés körül [...].
Lányi Gyula hites ügyvéd urnak Pozsonyban”

Ms 798 / 61
LÁNYI GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1872. máj. 24.

„Az ötszáz forint megérkezett, de Dr. Willoner elutazott [...] vasárnap vagy hétfőn [...] megérkezik [...].”

Ms 798 / 62-63
LÁNYI GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1872.

[az előzőekhez hasonló információt közöl]

Ms 798 / 64
LÁNYI GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1872.

[részvényeit (értékpapírjait) kínálja fel eladásra (Samarjay nem vállalta)]

Ms 798 / 65
LÁNYI GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1872. nov. 28.

[küldi a részvényeket]

Ms 798 / 66-67
LÁNYI GYULÁ-nak írt levél

[köszönőlevelek (ügyintézésért)]

Ms 798 / 68
LÁNYI GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1875. szept. 14.

„[...] emlékszem, hogy Feigler Károly egyidőben, nagy előszeretettel gyűjté az 1848/9-diki nyomtatványokat; miután Önnek kliense, s így összeköttetésben áll vele, legyen szives nála ez ügyben részemre egy kis propagandát csinálni, talán átengedhet valamit ingyen vagy cserében [...].”

Ms 798 / 69
LÁNYI GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1875. okt. 17.

[köszönőlevél]

Ms 798 / 70
LÁNYI GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1876. máj. 13.

„Kedves barátom!

[...] de jól esik, ha azon német városban, a hol életem 16 évét töltöttem, van még egy két ember a kit így szólíthatok [...].
[...] azon szivességre kérem, hogy [...] kérje nevemben (az eveng. lyceum könyvtárosától) könyvtárról nyomtatott két vagy három kötet Katalogust, [...] ha nem adják ingyen, pénzen is megszerzem, mert nagy szükségem van rájuk.”

Ms 798 / 71

LÁNYI GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1877. máj. 8.

„Kedves Lányi Ur!

Szives megbízásában eljártam a Kisfaludy-Társaság alapító-tagsági díja 100 frt Greguss Ágost tikárhoz küldendő Budára (Krisztinaváros 420. sz.) Gyulaival beszéltem a ki értesülvén ezen nemes szándék felől felsóhajtott „Ilyen időben! Kétszeresen szivesen látott nemeslelkű egyéniség." [...].
Napokban kaptam a belügyminiszterium útján 1 kiló 320 gr. 1848/9-ki nyomtatványt (többes példányok) az országos levéltárból, magángyűjteményem számára hivatalos levél kiséretében.
Tek. Lányi Gyula köz- és váltóügyvéd Pozsonyban"

Ms 798 / 72
LÁNYI GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1877. jun. 7.

„Itt küldöm a kivánt okmányt [...].
Tek. Lányi Gyula köz- és váltóügyvéd Pozsonyban"

Ms 798 / 73
LÁNYI GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1878. okt. 26.

[köszönőlevél]

„Kürthy urat tisztelem nagyon és bámulom az eredményt!!! Holnap beadom a Honnak a jegyzéket [...] harmadik hete, hogy hurczoljuk a könyveket, én nem, csak nézem, de azért a felelősség az én vállaimra nehezedik.
Tek. Lányi Gyula köz- és váltóügyvéd Pozsonyban"

Ms 798 / 74
LASZ SAMU-nak írt levél
Budapest, 1890. máj. 17.

„[...] A mi önéletrajzát és a pótlékot illeti, azok megérkeztek és besorakoztattak, de azért tessék a munka megjelenését figyelemmel kisérni és ha a K betűhez jutok, tessék életrajzi s munkálati pótlásokat beküldeni; mert én különös figyelemmel szoktam azok iránt lenni, kik mások életrajzával vagy egyéb följegyezni való adattal szolgálnak; ezt kérem is szivesen és az illető életrajznál megemlíttem a közlést, a mint ezt t. Tanár ur is olvashatja munkámból.

Koltai Virgil tanár urat tisztelem és köszönöm a küldött becses munkákat olvasom és idézem, de a köszönő válasz nyomja lelkemet. Száz és egynehány levél vár válaszra! [...]
T. Tanár ur ha segítségemre akar lenni, kérdezze irodalommal foglalkozó ismerőseit: beküldte-e életrajzát? Ha nem küldte, sürgesse. Eddig 1200 önéletrajz érkezett be. A többire nézve tessék a Névtárt kezébe venni és B. C.-vel író nevét (most ezek sürgősek, többi a jövő évre kell) kis 8r. lapocskákra külön külön följegyezni, ki hol él, mivel foglalkozik, mit hova írt és mikor? Legcsekélyebb jegyzetnek is hasznát szoktam venni. Ilyen czédulám egy milliónál több van; mind saját jegyzésem, mert bizony kevesen segítettek.
Az 52 ezer példányból álló gyászjelentés-gyűjteményem és a 28 ezer szinlap legbecsesebb forrás az életrajzokhoz, mert egy halotti tudósításból egész életrajzot írok, ha tudom, hogy az illető hol és mikor halt meg t:i: az illető fővárosi v. vidéki lapokból. – De a legkritikusabb és legnehezebben írt életrajzokat a könyvbejegyzésekből: Hic liber est meus [...] sat. teremteni.
Legyen szives tehát nehéz munkámban segíteni. Mindent a közjóért és művelődésünk előmozdításáért cselekszünk.
N. Muzeum *Tisztelő kész szolgája*
Tekintetes *Szinnyei József*
Lasz Samu urnak
állami főreáliskolai r. tanár Győr"

Ms 798 / 75
LASZLÓ ÁGNES-nek írt levél
Budapest, 1873. máj. 18.

[a felajánlott *Politikai Ujdonságok*at köszönettel Nagy Miklóshoz, a „Vasárnapi Ujság" szerkesztőjéhez irányítja]

Ms 798 / 76
LAUBNER (?) -nek írt levél
Budapest, 1872. szept. 8.

„Kedves Laubner Ur!

[...] az ujságokra nézve ütni kell a vasat míg meleg [...]."

Ms 798 / 77
LAUKA GUSZTÁV-nak írt levél
Budapest, 1881. jan. 2.

„A fiam által kért megbízás teljesítését most még fölöslegesnek tartom; mert a közp. póstaigazgatoság vagy miniszterium által kiadott Hírlapok jegyzéke (ára 25 kr.) pontosan közli deczemberről az akkori hazai hírlapok czimét, kiadási helyét, árát és hogy hányszor jelenik meg.

Az év elején állítom össze a lapok kimutatását és így csak 3 hét mulva lehet a többiről is pontosan értesülni. Szives szolgálatomat ajánlom. [...]

Tisztelettel
Szinnyei József

Nagyságos
Lauka Gusztáv urnak
a sajtóosztály főnökének
a Miniszterelnökségi palotában Bp. Várban"

Ms 798 / 78
LAUKA GUSZTÁV-nak írt levél
Budapest, 1882. máj. 18.

[a színészet történetére vonatkozó nyomtatványokat és gyászjelentést kér]

„Kedves Urambátyám!

Miután a magyar közmondás szerint „egyik kéz a másikat mossa", én is igérek viszontszolgálatot; még pedig munkálatainak óriási jegyzékét állítom össze és időnként elküldöm [...].
Lauka Gusztáv urnak
megyei levéltárnok
és a „Torontál" szerkesztője
Nagy-Becskereken"

Ms 798 / 79
LAUKA GUSZTÁV-nak írt levél
Budapest, 1887. okt. 23. (3906/112.)

„Különösen tisztelt Nagyságos Ur!

A kormány engem bízott meg az országos hírlapkönyvtár szervezésével, mely foglalkozásom alatt azon különös eset adta elő magát, hogy a Torontál és Gr. Becskerecher Wochenblatt, az ottani nyomdásztól, minden reclamálásaink daczára 18884 óta nem küldetik ide a Nemzeti Muzeum könyvtárába, hol a hírlapkönyvtár föl van állítva. Miután azon lapok küldését, a törvényre hivatkozva, több ízben hiában sürgettük, az ottani polgármesterhez fordultunk, de kétszeri megkeresésünkre, a nyomdász azon nem igaz nyilatkozatára, hogy ő azon lapokat küldi rendesen, nem nyertünk orvoslást. Most tehát Nagyságodhoz fordulok, mielőtt az ügyet a miniszteriumhoz fellebbezném és kérem beszélje rá azon urat, hogy lapjait indítsa meg és küldje rendes czimszalag alatt, a többit pedig igyekezzék a mennyire lehet pótolni. Tekintsék ezt hazafias ügynek, és miután a fővárosi könyvtárakban itten egyesítetvén a hírlaphalmaz, ezentúl csak egy helyen, nálunk

lesznek azok feltalálhatók és nemcsak én a Repertoriumok számára, de a tudósok és az irodalom iránt érdeklődők a késő korban is használni fogják azon lapokat, küldjék tehát el hozzánk.
Én Nagyságod irodalmi működését mindég figyelemmel kisérem, sőt magánkönyvtáramban is csaknem minden műve megvan, kétszeresen szeretném tehát, ha becses lapját rendesen bírhatnók.
Megújítván kérésemet, reménylem, hogy az Ön közbenjárása eredményhez juttat bennünket [...].
kiváló tisztelettel kész szolgája
Szinnyei József

Nagyságos
Lauka Gusztáv urnak
megyei főlevéltárnok
és a „Torontál" szerkesztője
Nagy-Becskereken"

Ms 798 / 80
LAURENTY JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1880. jan. 22. (2197/10.)

„Kedves barátom, komám!

[...] eszembe jutottak azon régi jó idők, midőn én az Ön protectiója mellett szabadon lapozgattam a Pozsony-megyei jegyzőkönyvekben és szedtem ki az adatokat. Most is ilyen adatra lenne szükségem, ugyanis a Vasárnapi Ujságban az első magyar hírlapról irok és annak egyik szerkesztőjéről Máttyus v. Mátyus Péterről mit se tudok, pedig égető szükségem lenne felőle annyit megtudni, hogy 1780-1788. években mily állásban volt ő ott Pozsonyban; ha lehetne róla annyit kifürkészni: hány éves volt akkor és mikor halt meg sat. méginkább szeretném, erre kérem kedves barátomat, keresse ki nekem az ottani megyei és nemesi jegyzőkönyvekből, bár hol van róla szó írja ki a dátumokkal együtt röviden talán egy levelezési lap hátára és ha lehet hétfőig küldje kérem el. Talán lehetne még Szabó Márton-ról is valamit találni? (Ez 1789. év közepén halt meg Pozsonyban.)
Mindég kedvesen emlékszem vissza azon boldog, csendes időkre, a pozsonyi sétákra, baráti összejövetelekre, annál is inkább, mert itt valóságos heczcz az élet, reggeltől estig dolgozunk este néha mulatunk, de mindig zajban, izgatottságban élünk. Józsi fiam 8 hónapja éli világát Finnországban [...].
Tisztelem Harmath tanár urat, Dr. Lendvayt és Lányi ügyvéd, jó barátimat, ha össze jő velök.
Egyetemi Könyvtár
híve
Tek.
Szinnyei József
Laurenty János urnak
Pozsony megye levéltárnokának
Pozsonyban
Megyeház"

Ms 798 / 81

LÁZÁR BÉLÁ-nak írt levél
Budapest, 1887. máj. 13.

„Molnár Borbálának Komáromban [...] nincsenek rokonai, annál kevésbé kézirata [...] szomorújelentés-gyűjteményemben, mely 44200 példányból áll [...] már csak azért se lehet meg M. B. gyászjelentése, mert a mult század végén és a jelen század elején csak előkelő mágnás családok szoktak ilyent kiadni [...].

Tek. Lázár Béla tanárjelölt
Budapest"

Ms 798 / 82
LEHOCZKY TIVADAR-nak írt levél
Budapest, 1882. decz. 3.

„[...] Dercsényi László ur gyűjteményére való szives figyelmeztetése igen megörvendeztetett, azonnal írtam a nevezett urhoz levelet [...] félek hogy nem elég jól tolmácsoltam törekvéseimet, kérem szives közbenjárását [...].
Tek.
Lehoczky Tivadar urnak
urad. ügyész Munkácson"

Ms 798 / 83
LEHOCZKY TIVADAR-nak írt levél
Budapest, 1882. decz. 8.

„[...] örömmel folytatom a gyűjtést mert ma már 387 gyűjtőnek birom igéretét az ország minden részéből, hogy támogatni fognak és így ha egy év alatt 20 ezeret gyűjthettem talán 5 év alatt fölvihetem százezerre. Csak az a bökkenő, hogy gyűjteményem fiatal, azért régi gyászjelentésem bizony kevés van, így hiányzik a Döbrenteyé is. Kérem szépen ezt. [...] pár éve a komáromi magyar színészet történetét írom, közöltem eddig 39 tárczát az ottani helyi lapban 1811-től 1833-ig haladtam, a lapban többször tettem felhívást, hogy a nevezett években megjelent egy-egy színlapért egy forintot fizetek, minden kutatásom, igéretem daczára egyetlen egyet sem tudtam eddig előteremteni; van azonban más vidékről és a fővárosból 8000 színlapom és szini nyomtatványom [...].
Tek.
Lehoczky Tivadar urnak
urad. ügyész Munkácson"

Ms 798 / 84
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1875. máj. 2.

„Kedves Benőm!

A várva várt kinevezés megérkezett, még pedig az első őri állomásra 1500 frt évi fizetéssel, szabad lakással és minden öt évi szolgálat után 100 frt pótlékkal. Tegnap tettem le az esküt és az egyetemi könyvtárépületben már elis foglaltam első emeleti lakásomat, mely négy szobából sat. áll, a legnagyobb kényelmemmel felszerelve [...].
Dr. Lendvay Benjamin / Benő urnak
Pozsony megye főorvosának Pozsony"

Ms 798 / 85
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1872. febr. 18.

„[...] én a sok fától nem látom az erdőt, az az a sok hírlapforgatás közben elszalasztom a legérdekesb ujdonságokat. [...] ha én hat évre biztosíthatnám jelen állásomat, de hiában a végzet már úgy hozta, hogy én mindig egy kitörendő vulkán fölött munkálkodjam.
Dr. Lendvay Benjamin / Benő urnak
Pozsony megye főorvosának Pozsony"

[a levélben a gyerekeiről is ír]

Ms 798 / 86
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Alcsúth, 1874. szept. 8.

„[...] két kis fiamat [...] temettük el; [...] Alig tudtam összeszedni erőmet, hogy folytassam munkámat, míg végre csak abban leltem vigaszt, szórakozást [...].
Most itt vagyok Józsi fiammal Alcsúthon, a főherczeg 22 ezerből álló könyvtárát rendezzük aug. 1-től és herczegileg élünk. Reggel 6 órakor kelünk, a parkban tett félórai séta után szobánkban reggelizünk. ½ 8 – 11-ig a könyvtárban dolgozunk, azontúl szobánkban rendezem sajtó alá a Repertoriumot [...] oktoberben megjelenik [...]. Délben ünnep és vasárnap pontban 12 órakor, a főherczegi asztalnál, különben szobánkban eszünk, az ebéd 1-ig tart, ezután társalgás fekete kávé és havanna szivar mellett a főherczeg szobájában, melyben a nők is részt vesznek és félóráig tart, hétköznapokon azonban a társalgás és szivar elmarad, ehelyett 3 – 5-ig ismét a könyvtárban működünk. ½ 7 órakor vacsorára harangoznak, ekkor a parkban jövünk össze. Bethlen grófnő (a főherczegné udvarhölgye) báró Nyáry ezredes (a főherczeg kamarása) és a nevelőnő, ott együtt vacsorálunk és sétálunk 9-ig. Ez a napirendünk [...]. A könyvtár csinos és anynyiból nevezetes, hogy nagyobb része drága díszmunkákból áll és igen gazdag térképekben és albumokban. Józsi egy régi olasz könyvet talált 1569-ből Attiláról (egykori krónika), ismertetni fogja talán a Reformban, [...]. Oktober elején az egyetemi könyvtárnál is lesz változás, a menynyiben az első őri állo-

mást concursus útján betöltik, s a velem született fatumnál fogva, agy öreg tisztviselő lévén előttem, s azt át nem ugorhatván, sem az elsőt, sem a másodikat elnem nyerhetem, hanem messziről nézhetem csak, mint a zsidók az igéretföldjét, hogyan költöznek be mások a szép palotába [...].
Dr. Lendvay Benő urnak szerető barátod
Szinnyei József"

Ms 798 / 87
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1874. nov. 14.

„[...] A concursushoz sok reményt nem kötöttem, mindenre el voltam készülve, de arra nem, hogy a kijelölt I. őri állomást [...] betöltetlenül hagyják, tehát marad minden a régiben [...] szegény Beöthy Laczival azt tartom, hogyha kalapos lettem volna, az emberek mind fej nélkül jönnének a világra.
Ily hangulatban végeztem be ma a Repertorium I. kötetét, melyhez külön 32 000 czédulám 7 íves registert csináltam; más művelt nemzet ilyen embert mint én, – a ki 1½ év alatt 100 nyomtatott 2 hasábos ívre való kéziratot készít s annak felét kinyomtatja, correcturáját végzi dacára annak, hogy ez idő alatt terhes hivatalt viseltem, mely ottan minden percemet igénybe vette, három hónapig a családi szerencsétlenség következtében mitsem dolgoztam, két hónapig 24 ezer kötetből álló könyvtárt rendeztem [...].
Azonban szerencsére a sors még nem kényeztetett el anynyira, hogy ne bírjam csapásait elviselni, [...] dolgozom tovább [...].
Dr. Lendvay Benő urnak ölel
barátod
Szinnyei"

Ms 798 / 88
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1874. decz. 8.

„[...] József főherczegre nem támaszkodhatom, ugyanis Beöthy kért meg egy ügyben, mikor még Alcsúthon voltam t:i: [...] Lehoczkynak a honvédségnél hadnagygyá előléptetését illetőleg, kamarásának ajánlottam az ügyet, még se lett belőle semmi. [...] tehetlen csekély ember vagyok én itt Budapesten; azt hiszem ipad által többet eszközölhetnél ki a felsőbb körökben."

Ms 798 / 89
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1874. decz. 19.

[válaszlevél L. B. kérdésére]

Ms 798 / 90
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1875. febr. 21.

„[...] Kossa Pestre költözött és a Victoria itteni vezérügynökségét vezeti 4 ezer frt fizetéssel [...]. Repertorium szerkesztésében a legközelebbi bizottsági ülésben Balogh Kálmán által tett indítvány folytán változás történt, a mennyiben a természettudományi (orvosi, gazdászati sat.) eredeti czikkeket minden folyóirat és szaklapokból kiírva és szerzők szerint összeállítva még ez év végén egyszerre bocsátom sajtó alá."

Ms 798 / 91
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1876. febr. 9.

„Itt küldöm a Repertorium II. kötetét [...]. Ismertesd kérlek a Pozsonyvidéki Lapokban, az előszó mindent megmond, megis jelöltem a kiemelendő helyeket, dicsérd az Akademiát és aztán felemlítheted azt is, hogy az I. kötetből (Történelem és segédtudományai) alig van 100 példány [...]) [...]. Küld meg a kritikát (Pozs. Lapok illető számát) nekem is."

Ms 798 / 92
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1876. okt. 10.

„[...] rengeteg elfoglaltságom mellett egy czikket írtam: „Hogyan került Komárom vára 1848-ban a magyarok kezére"; mely a Komárom 14-21. számaiban jelent meg [...]. Igazgatónk leköszönt – erről most nem írok, mert reményeim még igen soványak."

Ms 798 / 93
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1877. febr. 13.

„Szivesen felkérlek Józsi fiam ügyében, hatalmas befolyásoddal intézd el a dolgot úgy, hogy ne kelljen neki fölutazni a márcz. 5.-diki assentállásra; ugyanis ma adták át neki az itteni hatóságnál a pozsonyi „Magistrat"-tól aláírt idézést [...].
[...] én már 1869. máj. 1-től itten telepedtem le [...].
[...] a könyvtári igazgatást ideiglenesen rám ruházták, tehát kettő helyett dolgozom; azonkívül elkészítettük Józsi fiammal együtt a Természettudományi hazai bibliographiát (ide értve az orvosi, gazdasági, technológiai és mathematikai osztályt is). Együtt lesz minden könyv a mit hazai vagy külföldi író idevágót írt, rövid életrajzzal és kijelölve hol jelentek meg életére vonatkozó adatok, még a külföldi folyóiratokban napvilágot látott czikkek is; márcziusban akarjuk nyomatni; nagy lesz a könyv, a honorarium aránylag csekély 100 # és minden ív után 20 frt."

Ms 798 / 94
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1877. nov. 25.

„Igen elvagyok foglalva, a rendes munkán kívül három művön dolgozom egyszerre, egyiket most végeztem be s így nincs időm a világ folyásával bajlódni, saját bajomat, ha van is, elfelejtem; különben is azt tartom, a mi életünk nem egyéb küzdelemnél, mely egyszer majd csak megszünik, addig tűrjünk, fáradjunk és reméljük a jobbat."

Ms 798 / 95
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1878. okt. 20.

„Kedves Benőm!

Itt küldöm munkánk egy bekötött példányát azon kéréssel, légy szives azt röviden ismertetni a „Pozsonyi Lapokban" (úgy mint multkor s azon számot küld hozzám) ezenkívül egyik fővárosi orvosi lapban, az előszó mindent megmagyaráz de szükségesnek tartom azt hangsúlyozni és említsd fel te is, hogy a „Természettud. Repertórium"-ot ez kiegészíti és viszont, mert míg amabban hazai folyóiratok- és szaklapokból közölnék a czikkek, emez a külföldi folyóiratokét adja. Sajnos hogy azon hasznos Repertóriumot az itteni irodalommal foglalkozó orvosok nem ismerik, mert akkor nem lett ismertetve; hanem a „British Muzeum" figyelmes lett reá és megrendelte. Ezen nem kell csoldálkoznod, mert ott van a legteljesebb és leggazdagabb magyar könyvtár [...].
Azt tudod, hogy érdemeim elismeréseül kinevezték hozzánk igazgatónak Szilágyit, ez még nem baj, mert rosszabbul is üthetett volna ki a dolog; ő legalább nem fogja fölforgatni az én művemet melyet folytatni szándékom. A sorstól és emberektől úgy se várok sokat, a mit vártam azt elnyertem: a mindennapi kenyeret, ha elbetegesedem van az egyetemnek kórháza, ha meghalok el is temettet [...]."

Ms 798 / 96
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1878. decz. 26.

„Kedves Benőm!

Szives leveledet a kritikával együtt kaptam, köszönöm szépen, azt hiszem elég is ennyi a reclamból, a többit hagyjuk Szily-re, ki úgy is azzal dicsekszik, hogy eddig többet adtak el a könyvből mint az Akademia összesen a Repertóriumokból.

Most egyéb gondjaim vannak t. i: a Történ. Társulat választmányi tagjául választott, aztán a magyar hírlapirodalom 1880. jan. 1-én üli százados ünnepét, s így kettőre kell készülnöm: székfoglalóra és a hírlapirodalom ünnepére, a kettőt összefoglalva „Hírlapirodalmunk" történetét fogom megírni oly formán hogy a 3-ik czikkben jutok el a M. Hírmondóhoz. Elsőben megirom a legrégibb hírlapok keletkezését, ide tartoznak a tábori relatiók sat. 2-dikban a Magyarországon megjelent legrégibb lapok, ezek közé tartozik a „Nova Posoniensia" is 1721-1722 évekből. Ennél az a baj hogy a pozsonyi lyceum [...] M. Tud. Akademia példányaiból nem lehet egy teljeset összeállítani, annyit tudok róla, mennyit a Vasárn. Ujságban megírtam és a Harmat lyceumi tanár ur legujabb pozsonyi lyceumi értesítője végén írt néhány sorból mit megtudhattam. Kérlek szépen szerezd meg ezt számomra és küld el [...] evang. lyceumi lelkészek és tanárok szerkesztették, azután elvették tőlök a jezsuiták és azoknál nemsokára megszünt, szeretném ha Harmat tanár urral beszélnél és az ottani jegyzőkönyvekből kilehetne valamit sütni az említett nevek nyomán (Bél Mátyás alapította és később Marth szerkesztette) a lap keletkezése és a szerkesztőkre vonatkozólag, szóval minden apróság érdekelne; azután ennek alapján a városi archivumban (hol igen jó register van) talán Rakovszky úr kalauzolása mellett a lap czime és a nevek után vagy más uton módon lehetne találni ottan talán a nyomdászra Joh. Paul Royer-ra vonatkozó adatot is [...] szóval ügyesség és szerencsétől függ itten minden, hogy az ember valamit találjon; ugyan ezt írhatom a „Pressburger Zeitung" első éveire (1764 től) vonatkozólag is. Ezt a lapot a mult századból bírja könyvtárunk teljesen, azért arra nincs szükségem, csak a városi archivumban létező első körülmények, keletkezése, privilegiuma, szerkesztők (Windisch, Korgbinszky) és nyomdászra (Landerer Janis Mihály) vonatkozó adatok érdekelnek. Ha leírni való lesz, néhány forintot szivesen küldök arra is. – A 3-dik czikk lenne a „Magyar Hirmondó" ennek is szülőfészke Pozsony, szerkeszté Ráth Mátyás, Révai Miklós és később Szatsvay is [...] az első evang. a másik kath. pap volt, talán az eveng. lyceumban és a gymn. jegyzőkönyveiben találhatni rájok vonatkozót, a városiban is meglehet egy füst alatt tekinteni a registerteket. [...] nem sürgős a dolog [...] ha alkalom kinálkozik és kedved van hozzá tégy valamit ez ügyben és akkor neked köszönheti a világ ha érdekessé tudom tenni a még lappangó részletekkel dolgozataimat [...].
U. i.: Ha lehet titkold tervemet, hogy más meg ne előzzön.

Ölel
híved
Józsi

Tek. Dr. Lendvay Benő urnak
Pozsony megye főorvosának Pozsonyban"

Ms 798 / 97
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1880. jan. 15.

[a *Magyar Hírmondó*hoz kér S.O.S. információt a pozsonyi városi archivumból] *„ott igen jó registeres könyvek vannak [...]."*

Ms 798 / 98

LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1880. márcz. 22.

[levél ifj.Szinnyei József jegyváltásáról egy finn lánnyal (a hírlapokban is megjelent)]

„[...] fiam a finnek szeretetét kiérdemelte és most ő ottan ünnepelt egyéniség, szónoklatokat tart nyelvükön, nyelvtant is ír számukra és czikkeket ír hírlapjaikba. Nálunk ugyan nem becsülik annyira a tudományt mint éjszakon [...] de azért nem féltem Józsit. Már is kedvezőbbek rá nézve az itteni viszonyok; a stipendiumot félévre meghosszabbították, junius elején azonban haza kell jönnie, mert az Ország-Világ szerkesztését 120 frt havi tiszteletdíj mellett átveszi (Beöthy Zsolt lesz a névleges szerkesztő maj. 1-től), addig én szerkesztem. (Még mindez titok.) [...] a Hyman hirt Beöthy Zsolt írta meg a Finn Lapokban [...].
Magamról [...] annyit írhatok hogy egyformán sok dolgom van; nem akartam írni az első hírlapról és íme máris sokat írtam, többi közt Rát Mátyásról két közleményt a Figyelő márcz. és aprilisi füzetébe [...].”

Ms 798 / 99
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1881. nov. 20.

„Mikor én a komáromi színészet története megirásához fogtam, nem volt a kezemnél semmi komáromi színészi nyomtatvány, csak azután kaptam egy 5 levélből álló kis sugókönyvet; 1833-ból van az itteni Nemzeti Muzeumban néhány színlap s ez az egész. Nekem pedig erkölcsi kötelességem művemet tovább vinni és az adatokat morzsánként összeszedni. Te ebben is sok szolgálatot tehetnél ha ugyan kedved is van hozzá. Kéréseimet a következő pontokban adom elő:

1. *Kutasd össze könyveidet, irataidat és ha találsz csak egy szinlapot vagy sugókönyvet (színi kis emlékkönyvet) vagy más följegyzést, küld el hozzám.*
2. *Emlékezzél vissza gyermekéveidre és a mi megmaradt emlékedben szülővárosunk színészetére vonatkozólag, jegyezd fel és szintén küld el hozzám.*
3. *Az ottani antiquariusokat kérdezd meg, nem bírnak-e színlapot (magyarokat értek csak de más városbelieket is) és sugókönyveket, ha igen, írd meg melyek azok és mi az áruk?*
4. *Kérdezd meg az ottani könyvtárakban (elsőben a színházi könyvtárban) létezik-e valahol a Wiener allgemeine Theaterzeitung (Bäuerle szerkesztette 1811-től kezdve) és mely évfolyamok vannak meg?*
5. *A föntebbieket egyes ismerőseidnél (talán Rakovszky, Dr. Vutkovics, Kolmár uraknál is kutass és kérdezősködjél, ha Komáromban régi rokonid vagy ismerősid közül él még valaki, intézz hozzájok ez ügyben levelet.*

Már is sokat kértem de ha keveset kapok is, megelégszem. [...] unokám is van III. Szinnyei József [...] féléves [...].”

Ms 798 / 100

LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. márcz. 14.

[köszönőlevél és kéri a gyűjtésre]

„[...] te csakugyan tudsz gyűjteni [...].
Mult decemberben vettem csak észre a gyászjelentések (parteczédulák) fontosságát, különösen ha az azok nagy mennyiségben vannak együtt [...] talán jelen év végeig 20 ezerre fölviszem."

Ms 798 / 101
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. ápr. 12.

„Kedves barátom!

Fogadd baráti köszönetemet a nagy csomagért, mely valóban ritkítja párját, talán te gyűjtöttél eddig legtöbbet (még nem számláltam össze); Berzeviczy Tivadar eperjesi gyűjteménye 1543 darabból állott, ezek közt 286 1850 előtti; Koncz Marosvásárhelyről 1300-at és Dr. Hampel 600-at adott. Csak folytasd kérlek a gyűjtést, mert jól értesz hozzá, különösen keresd az oly egyéneket, kik más más vidékekről is szoktak kapni ily parteczédulákat és rég időtől félrerakták, mint Hampel atyja tett, ki 40 év óta rakta össze a hozzá érkezetteket. [...]"
Hogyan tetszik a komáromi színészet? [...] most kissé szünetelek, mert [...] 1829-32-ből nincsenek adataim."

Ms 798 / 102
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. máj. 9.

[gyászjelentés-gyűjtésre kéri]

Ms 798 / 103
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1890. decz. 22. (2727/352.)

„Kedves Benőm!

Itt küldöm a Komáromi színészet 3-dik füzetét [...]. Most arra kérlek, ha gyermekkorodból emlékszel színi előadásról, úgynevezett gyermekszini előadásról is, írd le nekem azt minél részletesben. A parteczédula gyűjtés [...] szépen halad, van 21 ezer egyes példányom és tízezer duplumom. Színlapjaim száma pedig meghaladja a nyolczezeret. Folytatod-e a gyűjtést? Mert biz én nekem Pozsonyban kívüled más gyűjtőm nincsen, sem a környékben [...].

Két hó előtt született második unokám Elemér [...].”

Ms 798 / 104
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1886. aug. 3.

„Holnap szerdán este [...] Pozsonyba utazom és csütörtököt, pénteket ott töltöm [...].”

Ms 798 / 105
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1887. febr. 17. (3811/17.)

„[...] a munkaerő nem halad, de apad a korral; mégis több és több munka szakad a nyakamba. A Nemzetségi Zsebkönyv szerkesztéséről lemondtam, nem fogadták el, inkább adtak mellém egy segédszerkesztőt. A magyar irók életrajzát is nekem kell megírnom, ha 36 évig gyűjtöttem hozzá, de 30,000 író! Azért csak írom [...]. Megjártam a Pozsonyvidéki Lapokkal, hiában beszéltem Ardényivel, hiában igérte, hogy küldi a Muzeumba, hiában írtam ezért Vutkovicsnak, se most se azelőtt nem küldték, pedig a törvény parancsolja, most az alispánhoz kell majd írnunk, de miután ez roppant kellemetlenséggel fog járni a nyomdára nézve, szeretném, ha sziveskednél [...] figyelmeztetni erre, ha azt mondja, hogy Ardényi a kiadó, ne hajts reá, mert a törvény mégis őt bünteti! [...]”

Ms 798 / 106
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1887. aug. 29.

„Vannak csapások, veszteségek [...] miket a baráti vigasz sem enyhíthet. Nem is vigasztalásul írom e néhány sort, csak a részvétet jelzem, hogy fájdalmadban mi is osztozunk, kik annyira szeretünk. Légy erős a csapás elviselésében és élj lánykáidnak, kik gyermeki szeretettel vesznek körül, hogy a mit anyjokban vesztettél azt bennök kétszeresen visszanyerd.”

Ms 798 / 107
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1888. márcz. 12.

[információ kérés]

Ms 798 / 108
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1888. márcz. 17.

[köszönőlevél]

Ms 798 / 109
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1889. nov. 20. (4184/96.)

„[...] a Magyar Írók élete és munkái" művem eleje a nyomdában van, majd küldök programmot is [...]."

[információkérés]

Ms 798 / 110
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1889. nov. 21.

[válaszlevél]

Ms 798 / 111
LENDVAY BENŐ-nek írt levél
Budapest, 1889. decz. 9.

[információkérés]

Ms 798 / 112
LENDVAY LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 28.

[egykori tanárának (Komáromi elemi tanító) fiától, Lendvay Lajostól kéri apja *classificatioi*t]

Ms 798 / 113
LENDVAY LAJOS-nak írt levél

[köszönőlevél, valamint Komáromra vonatkozó információkat kér]

Ms 798 / 114
LENDVAY LUJZÁ-nak írt levél

[válaszlevél]

Ms 798 / 115

LENDVAY LUJZÁ-nak írt levél

[válaszlevél]

Ms 798 / 116
LEUNER EMIL-nek írt levél
Budapest, 1890. jun. 18.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 117
LICHNER PÁL-nak írt levél
Budapest, 1882. ápr. 22.

[gyászjelentést kér Lichner Pál evangélikus lyceumi tanártól Pozsonyban]

Ms 798 / 118
LICHTENSTEIN JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1874. febr. 8.

[baráti levél]

Ms 798 / 119
LICHTENSTEIN JÓZSEF-nek írt levél

[egyéb levél]

Ms 798 / 120
LICHTENSTEIN JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1877. márcz. 29.

„[...] forradalmi lapok végleges összeállítását készítem sajtó alá s ez a Könyv-Szemle jövő füzetében meg fog jelenni; minden lappal tisztában vagyok, csak a „Miskolczi Értesítő" 1848-49-ki folyamait nem ismerem [...]. Kérem szivesen tudósítson pár sorban, ki meddig szerkesztette [...]. Hány szám jelent meg belőle 1848-ban és hány 49-ben?"

Ms 798 / 121
LICHTENSTEIN JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882. máj. 19. (2504/129.)

„Kedves Lichtenstein Ur!

Több ízben tapasztaltam közmiveltségünk és a tudomány iránt való előszeretetét és különösen törekvéseimnek elősegéllését; ne vegye tehát tolakodásnak ha elfoglaltsága közben ujabb tudományos buvárlataim és gyűjteseim elősegélésében becses közbenjárását kérem ki. A „Komáromi magyar szinészet történetét" írom jelenleg és azután az általános az az országos szinésztre térek át; minthogy Miskolcz volt szinészetünk bölcsője, nagyon elősegíttené munkámat, ha a Miskolczon található színlapokat, szinészi emlékkönyvecskéket, verseket sat. megszerezné számomra."

[gyászjelentéseket is kér]

„[...] Benke József emlékezete (az én munkám után) jelent meg az Egyetértésben mult szombaton, abban halála [...] 1858-ra (sajtóhibából) majd sirkőfelirata után 1855. aug. 15-re van téve, de én Jókai után 1856-ra tettem azt, ki 1857. márcz. elején írta, hogy meghalt a mult évben. Most már melyik az igazi? Meglehetne tudni a miskolczi anyakönyvből. Sajnos, hogy a parte czédulája nincsen meg, pedig ez segitett volna a fentebbi czikkre írt helyreigazításomnál. Sziveskedjék utánna nézni és a pontos adatot nekem megírni.
Szükségem lenne megtudni Laborfalvi Róza v. Benke Róza (Jokainé) mikor játszott először Miskolczon 1832-33 ban? [...] Ezt már nehezebb lesz megtudni; az egykori színlap kisegíttene, de ha ilyen nincsen!"

Ms 798 / 122
LICHTENSTEIN JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882. nov. 22.

[gyászleveleket kér]

Ms 798 / 123
LIPTAY, PAUL-nak írt levél
Budapest, 1872. jan. 20.

„Kedves barátom!

Mult évi oct. 22. nov. 16. és decz 14-én kelt nagyrabecsült leveleire még csak most válaszolok [...] kis egy éves fiacskámat [...] temettem [...] azután [...] magam betegedtem meg.
[...] ügyesebb és szorgalmasabb gyűjtőm, önzetlenebb jó barátom nem volt s nem is lesz mint kegyed, ki gyűjteményemet a legérdekesb a legritkább példányokkal gazdagítá!
Paul de Liptay New York"

[hírlapgyűjtő-csereviszonyban állnak; Rowel-könyvre 5 dollárt adott neki Sz. felsorolja a New Yorkból érkezett lapok címeit – 23 db.]

Ms 798 / 124
LIPTAY, PAUL-nak írt levél
Budapest, 1872. febr. 4.

„Köszönöm a kimetszett hírlapstatistikákat, ilyesminek nagyon örülök [...] szeretném gyűjteményemet minél ismeretlenebb hírlapokkal is szaporítani, ha lehetne még ott tartózkodása alatt St. Domingói, Cubai, Havannai, délamerikai sat. [...] való hírlapokat szerezni ha plane spanyol, holland vagy más ismeretlen nyelven lennének nyomtatva igen megörülnék azoknak, hanem úgylátszik a csomagocskák el-el vesznek mintha útközben valami hírlapgyűjtő elfogdosná, talán együtt nagyobb csomagban lehetne valami uton módon elküldeni;"

Ms 798 / 125
LIPTAY, PAUL-nak írt levél
Budapest, 1872. febr. 25.

„Kedves barátom!

A láda Bodenbachig megérkezett, itt azonban eltévedt, annak daczára hogy én a szállító levelet (mely láda nélkül érkezett meg) 15 frt és 92 krral (osztr. bankjegy) kiváltottam s már 20 napja gyakorizben reclamáltam, csak azzal biztatnak, majd megkerül [...].
Örömmel győződöm meg arról hogy a hírlapgyűjtésről már magok a kormányok gondoskodnak s törekvésem mégsem egészen haszontalanság, előbb utóbb figyelmet kelt nálunk is és ha jelentékeny mennyiségre fog felszaporodni gyűjteményem, majd csak én is lendíthetek valamit azzal, ezen nálunk még igen elhanyagolt téren [...].
Megkapta-e hírlapkimutatásomról két ízben küldött közleményt [...]? [...] A legujabban küldött braziliai lapok, természetesen fehér hollók, mert portugal vagy spanyol nyelvű hírlapok egyátalában nem jönnek szemem elé [...]. Most készítem kimutatásomat a 7-dik ezerről, mit meg fogok küldeni. [...] miután a világ összes hírlapjait megszerezni hiú vágy lenne, legalább arra törekszem, hogy a világ minden sarkából, jelentékenyebb helyeiről mutathassak fel egy-egy példányt az az minél több városból, azután pedig minél több nyelven nyomtatottat.
Mr. Paul de Liptay <u>New York</u> America"

Ms 798 / 126
LIPTAY, PAUL-nak írt levél
Budapest, 1872. márcz. 1.

„A láda megérkezett [...] nagyszerű az egész gyűjtemény, [...] hírlapgyűjteményemet nem kis mervben emeli [...]. Mai Pesti Naplóban jelent meg legujabb levele [...].
Mr. Paul de Liptay <u>New Orleans</u>"

Ms 798 / 127
LIPTAY, PAUL-nak írt levél
Budapest, 1872. ápr. 21.

[köszönőlevél]

„[...] gyűjteményemben nincsenek a keleti lapok szigeti és ausztraliai közlönyök képviselve, jólehet már 7600 különbféle hírlapot bírok. [...] a láda is megkerült [...].”

Ms 798 / 128
LIPTAY, PAUL-nak írt levél
Budapest, 1872. jun. 18.

„[...] vegye önzetlen szivessége és barátságaért hálás köszönetemet, mert gyűjteményem csak az Ön szivessége folytán lett ily nagyszerű mint a milyen már jelenleg is, ezenkívül köszönöm a doubletteket, melyeket három gyűjtőim közt osztok szét, melyekért szintén kapok tőlök érdekes lapokat, s kifogyhatatlanok lesznek a dicsérő- és köszönő szavakból. – [...] bámulom figyelmét, mely kiterjed mindenre, így az igen érdekes feljegyzéseket a Printing Journalból a régi bostoni lapokról – kimetszve igen igen nagy érdekkel olvastam!”

Ms 798 / 129
LIPTAY, PAUL-nak írt levél
Budapest, 1872. jul. 7.

[köszönet és kérés]

Ms 798 / 130
LIPTAY, PAUL-nak írt levél
Budapest, 1872. jul. 16.

„A lapok küldésénél csak azt vagyok bátor kérni hogy a haviiratokat és híres hírlapokat mivel azok sulyosak és igen összeszakadnak [...] nagyobb csomagban vagy ládában s a havilapokat ha pénzbe kerül egészen is mellőzheti, mert ez a hírlapgyűjtőnél csak mellékczél.”

Ms 798 / 131
LIPTAY, PAUL-nak írt levél
Budapest, 1872. aug. 25.

„[...] bajaim, dolgaim még mindig szaporodnak csak Önnek sorai s az érdekes amerikai hírlapok nyujtanak kedélyes szórakozást.

[...] mennyire örülnek majd Dann és Dobelbauer [...] Ön igért látogatásának (Dr. Dobelbauer Augsburgban a postán és könyvárusboltokban ismeretes egyéniség, lakását nem tudom; Dann Bécsbe tette át lakását a Sidiel & Morpurgo bankház vezetője [...] sokat köszönhetek Önnek, ki a doublettek által közvetve igen igen gazdagítá gyűjteményöket [...]. Ön czikke figyelmet keltett a lapokban, a Hon fölemlítését küldöm, a többi utánna ollózta.

Ms 798 / 132
LIPTAY, PAUL-nak írt levél
Budapest, 1872. nov. 3. (1652/119.)

„[...] állás nélkül vagyok [...] nálunk kevésbé a képesség, mint inkább a protectio és vakszerencse határoz, ez utóbbiakkal nem igen dicsekhetem [...].”

Ms 798 / 133
LIPTAY, PAUL-nak írt levél
Budapest, 1873. aug. 18. (1720/53.)

[visszakéri az 1 évvel korábban kölcsönadott 30 ftot]

Ms 798 / 134
LIPTAY, PAUL-nak írt levél
Budapest, 1873. szept. 1. (1726/59.)

„Kedves barátom!

A küldött 22 ftot köszönettel vettem.”

[Bécsbe utazásáról fiaival informálja és kér szállást]

Ms 798 / 135
LIPTAY, PAUL-nak írt levél
Budapest, 1873. szept. 7. (1730/63.)

„Bocsásson meg hogy szóval nem búcsúzhattam Öntől, de a holnapi napot Dannal akarom együtt tölteni a városban [...].”

Ms 798 / 136
LITSCHAUER LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1890. márcz. 8. (4246/45.)

[köszönőlevél (könyvért)]

Ms 798 / 137
LOMBARDINI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1890. decz. 24.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 138
LOMNICZY VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1891. jul. 11.

[szállást (szobát) rendel Feketehegyen (fürdő) magának és családjának]

Ms 798 / 139
LOMNICZY VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1891. jul. 15.

[köszönőlevél (információért)]

Ms 798 / 140
LOSONC-NÓGRÁDMEGYEI HIRADÓ KIADÓ HIVATALÁ-nak írt levél
Budapest, 1881.

[hírlapból kér egy példányt a Vasárnapi Ujság éves kimutatása számára]

Ms 798 / 141
LÖWY MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1882. jul. 12.

„Tekintetes Szerkesztő Ur!

Becses levelére sietve küldöm arczképemet és életrajzomat [...] legujabban a m. tudom. akademia megbízott a „Magyar irók életrajza" czímű nagy művel, ehhez gyűjtöm az adatokat és a nemzeti szinészetünk történetéhez, melyből mutatványként a „Komáromi magyar szinészet története"-ből megjelent 25 közlemény a „Komáromi Lapok" 31 számában; ebből lehetne mutatványt adni. Tek. Löwy Miklós urnak a Delmagyarországi Lapok szerk. Temesvárott"

[kér gyászjelentéseket és színlapokat is]

Ms 798 / 142
LUBY KÁROLY-nak írt levél

Budapest, 1886. márcz. 9.

[köszönőlevél (gyászjelentésért)]

„A nemzetségi zsebkönyv ügyében f. évi jan. 5-kén volt a bizottsági gyűlés, [...]. A munka első része úgy hisszük ősszel sajtó alá mehet, a melybe csak azon mágnás családok vétetnek fel, melyek a felsőházban joggal bírnak. A II. részbe felveendő nemesi családok azután határoztatnak meg.
Luby Károly urnak Nagy-Károlyban”

Ms 798 / 143
LUBY KÁROLY-nak írt levél

[köszönőlevél (gyászjelentésért)]

Ms 798 / 144
LUBY KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1887. aug. 22.

„A Nemzetségi Zsebkönyv most már igazán készül [...] jelenleg nálam semmiféle genealogia nincsen, mindet átadtam Fejerpataky urnak!”

Ms 798 / 145
LUBY KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1888. szept. 29.

„[...] a genealogiát [...] átadtam Fejerpataky urnak [...].”

Ms 798 / 146
LUGA LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1877. okt. 14.

[kéri az *Irodalmi Szemle* számait Aigner *Figyelő*jébe írandó *Irodalomtörténeti repertóriumá*hoz]

„Főtisztelendő Luga László urnak az „Irodalmi Szemle” kiadójának Eger-ben”

Ms 798 / 147
LUGA LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1877. okt. 16.

[köszönőlevél]

Ms 798 / 148
LUGA LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1879. okt. 21.

„[...] az Ön becses lapjában megpendített könyvtárrendezési ügyet világosabb színben igyekszem feltüntetni [...] sziveskedjék azért ezen kis czikkemet felvenni a legközelebbi számban. Ha az idézetek fölöslegesek, ki is lehet azokat hagyni."

Ms 798 / 149
LUGA LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1879. okt. 24.

„Tudom prüszkölni fognak tőle a Muzeum-beliek, de nem bánom, nekem meggyőződésem az, ezt pedig írhatom én, ki négy év alatt az egyetemi könyvtár rendezését magam vezettem és már már csaknem bevégeztem midőn sic vos non vobis! A miniszteri kiküldött (Szász Károly) és az uj igazgató (Szilágyi Sándor) előtt munkálataim eredményét 367 tokot (minden tokban 1100 czédulával) átadtam; még csak elismerésre se méltattak, a mit elvártam volna tőlük, azért fájt ezen rideg mellőzés. Az uj igazgató kedves okos ember, csak ez vigasztal.
A Muzeumban 6 év alatt 12 díjnokkal egy vagy két felügyelővel dolgoztak, rendeztek 32 ezer frt költséggel, természetesen hogy nem a legjobban, ezt vajmi nehéz elismerniök. Én ebből és sok másból (közel száz modern szakmunkából sat.) okulva, mikor a rendezést elvállaltam csak két díjnokot kértem és ezekkel meg a tiszti személyzettel vezettem a rendezést, de minden könyv a kezemen ment keresztűl, a czédulára pedig ráírtam névjegyemet. [...] a rendezés alatt a könyvtár a közönség rendelkezésére állott, évenként 13 ezer frt árú könyvet vásároltam és kezeltem, bevezettem, ellenőriztem, a járulékokról évenként katalogust nyomattam; mellékesen pedig a „Természettud. könyvészetet" vaskos kötetet szerkesztettem és kinyomattam, a hírlapirodalmat figyelemmel kisértem, végül a Repertoriumot is folytattam. Egy embertől ennyi úgyhiszem elég! – Legközelebb szándékom a könyvek fölvételéről s czédulázásáról is írni, dióhéjba szorítva, vagy czikksorozatot. Legközelebbi elküldött czikkemből azonban kérnék <u>5-10 példányt</u>, mert az lesz az én programmom, sokan és rettenetesen ostromolnak, kérdeznek a könyvtárrendezés technikája felől, így legalább az meglesz nálam, [...].

Megkülönböztetett tisztelettel
vagyok
Főtisztelendő urnak

kész szolgája
Szinnyei József

Főtisztelendő
Luga László
szerkesztő urnak Eger"

Ms 798 / 150

LUGA LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1881. jan. 22.

[az *Egri Népkönyvtár* legujabb füzetéből kér 1 példányt (számot)]

Ms 798 / 151
LUGA LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1882. ápr. 19.

[gyászjelentéseket kér]

Ms 798 / 152
LUGA LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1882. jun. 21. (2541/166.)

„Kedves Főtisztelendő Ur!

Itteni egyik buzgó barátom, Bolla póstai ellenőr [...].„

[a partecédulákat sürgeti]

Ms 798 / 153
LUGA LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1882. jul. 5.

[köszönőlevél]

Ms 798 / 154
LUGA LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1882. aug. 9.

[Egerbe utazását jelzi]

Ms 798 / 155
LUGA LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1886. febr. 15. (3652/23.)

[Egerbe utazását jelzi]

Ms 798 / 156
LUGA LÁSZLÓ-nak írt levél

Budapest, 1891. szept. 9.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 157
LUÁCSY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1875. jun. 29.

[néhány szakfolyóiratot kér a Repertórium II. kötetéhez, 8 db-ot sorol fel és kölcsönzésre kéri]

„Tek. Lukácsy Sándor urnak
Népkertésze Kiadó szerkesztője
Rákos Palotán"

Ms 798 / 158
LUÁCSY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1878. ápr. 20.

„A „M. o.-i term. tud.-i és mathem. könyvészet" [...] teljessé tétele czéljából [kéri] *Lukácsy Sándor a.) életrajzi adatait, b.) önállóan megjelent műveinek könyvészeti leírását (teljes czím, hely, év, lapszám, nyomdász és kiadó neve, ára, alakja, képmellékletek)."*

[felsorol 10 címet, amit ismer L.S.-tól és kéri a többit (ezeken felülieket)]

Ms 798 / 159
MACHOVICH GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1891. okt. 13.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér életrajzi, bibliográfiai adatokat]

Ms 798 / 160
MAGYAR TUDOMÁNYOS REPERTÓRIUM BIZOTTSÁGÁ-nak írt levél
Budapest, 1875. decz. 14. (1900/59.)

[beszámoló a II. oszt. 1. köt.-hez]

Ms 798 / 161
MTA TÖRTÉNETTUDOMÁNYI BIZOTTSÁGÁ-nak írt levél
Budapest, 1876. dec. 11.

„Tekintetes Bizottság!

A M. Tudom. Repertórium II. osztályának 1-ső kötetét bevégezvén, a 2092 frt 62 krnyi nyomtatási költségekre a M. Tudom. Akademia f. évi költségvetésébe 1500 frtot kegyeskedett fölvenni; ezen összegből f. évi febr. 18-án az Athenaeum kapott 775 frt 88 krt, s így még visszamaradt 724 frt 12 kr. a Repertóriumra szánt összegből. Ennek folyóvátétele után a jövő évre azon czélra még szükségeltetnék 592 frt 62 kr. s ezzel törlesztve lesz a nyomtatási költség.
A Repertórium további munkálatait folytattam ugyan, de nehogy a nyomtatási költség kifizetését késleltessem, a czédulákat ez évben nem adtam be, a hírlapok átvizsgálását pedig olyformán eszközöltem, hogy a régibb folyamukat vettem munkába, melyek több munkába kerültek de kevés czédulát eredményeztek; ugyanis 9 hírlap 60 évfolyama 2783 czédulát adott, melyek nagyobb része a történelemre vonatkoznak. Miután ez év végével a Természettudományi Társulat számára készülő Könyvészetet bevégezem, a jövő évi szabad időm nagyrészét ismét a repertóriumi munkálatokra fordíthatom és reménylem, hogy a történelmi rész 2- dik kötetéhez a hírlapokból kivonandó anyagot össze is állíthatom.
Bátorkodom tehát a Tekintetes Bizottsághoz azon alázatos kéréssel járulni: sziveskedjék a jövő évi költségvetésbe, a Repertórium történelmi részére, ismét 1500 frtot fölvenni.

Megkülönböztetett tisztelettel

A Tekintetes bizottságnak

kész szolgája
Szinnyei József

A Magyar Tudományos Akadémia
Történettudományi Bizottsága
Budapesten”

Ms 798 / 162
MTA FŐTITKÁRI HATALÁ-nak írt levél
Budapest, 1890. jan. 20.

„Tekintetes M. Tud. Akademia
Főtitkári Hivatalához
Helyben

Gyászjelentés-gyűjteményem duplumaiból van szerencsém a M. Tudom. Akademia levéltára számára 158 akademiai halottnak (1832-1889-ből) 229 darab gyászjelentését átszolgáltatni azon megjegyzéssel, hogy ezek után az Almanachban történt hibákat következőképen kell kijavítani:

1855. gr. Teleki József és febr. 15.

[ö: 13 név]

Megkülönböztetett tisztelettel
alázatos szolgája
Szinnyei József"

Ms 798 / 163
MAGYAR SZINÉSZ EGYESÜLET KÖZPONTI IRODÁJÁ-nak írt levél
Budapest, 1888. aug. 19.

„Sajnálattal kell tudatnom, hogy [...] a Kelemen László ünnepélyen nem vehetek részt.
Tisztelettel
Id. Szinnyei József

A Magyar Szinész-Egyesület
Közp. Irodájához
B. pest"

Ms 798 / 164
MAGYARY KOSSA SÁMUEL-nek írt levél
Budapest, 1887. nov. 13.

„Igen tisztelt Uram!

Örömmel olvastam a statisztikai hivatal által kiadott „Magyarországi Könyvtárak" című munkában az Ön által hazafiúi lelkesedéssel gyűjtött és közhasználatra megnyitott könyvtárának leírását [...]. Kérem sziveskedjék a begyült duplumokból a gyászjelentéseket 1848-49-ki nyomtatványokat, ponyvairodalmi termékeket, színházi lapokat és füzeteket sat. a mennyiben nálam hiányoznának, gyűjteményem gyarapítására átengedni [...].

Tisztelettel
Szinnyei József
az egyetemi könyvtár
első őre

Magyary Kossa Samuel földbirtokos
Tápió-Szent-Márton"

Ms 798 / 165
MAGYARY KOSSA SÁMUEL-nek írt levél
Budapest, 1887. nov. 27.

[köszönőlevél]

Ms 798 / 166
MAGYARY KOSSA SÁMUEL-nek írt levél
Budapest, 1888. márcz. 21.

[meghívást köszöni]

„[...] most itt szántom tollammal a papirost, csinálom a könyvet, hogy azzal is hasznot tegyek másoknak”

Ms 798 / 167
MAGYARY KOSSA SÁMUEL-nek írt levél
Budapest, 1888. ápr. 20.

[látogatását jelenti be]

Ms 798 / 168
MAGYARY KOSSA SÁMUEL-nek írt levél
Budapest, 1888. máj. 9.

[látogatását jelenti be]

Ms 798 / 169
MAGYARY KOSSA SÁMUEL-nek írt levél
Budapest, 1888. máj. 13.

[látogatását jelenti be]

Ms 798 / 170
MAGYARY KOSSA SÁMUEL-nek írt levél
Budapest, 1888. aug. 24.

[látogatását jelenti be]

„Most érkeztem [...] Trefort temetésére [...].”

Ms 798 / 171
MAGYARY SZULPIC-nak írt levél
Budapest, 1882. aug. 30.

„[...] az érdekes iskolai programmokat nagyon köszönöm [...] reménylem, mint a komáromi hírlapgyűjtemény, ezen gyűjteményem is teljes lesz.
Magyary Szulpicz gymn. tanár Komáromban"

Ms 798 / 172
MAGYARY SZULPIC-nak írt levél
Budapest, 1882. decz. 15.

„Kedves Főtisztelendő Ur!

Oly sok akadálylyal kell küzdenem, hogy a komáromi színészettel tovább haladhassak, léptennyomon megakadok [...]. Már többször félbe akartam hagyni ezt a keserves munkát, de mindannyiszor találkozom oly buzgó ügybarátok segélyével mint kedves főtisztelendő ur [...]. Fogadja buzgalmáért hálás köszönetemet. [...] az ottani jegyzőkönyvekkel gyorsabban lehett czélt érni és pontosabban.
Magyary Szulpicz gymn. tanár Komáromban"

Ms 798 / 173
MAGYARY SZULPIC-nak írt levél
Budapest, 1882. decz. 26.

„[...] becses és igen használható bő jegyzéke engem felette kellemesen lepett meg; mert ennyit nem vártam, nem reményltem [...]. Most kellene a komáromi színészet történetét folytatnom és eddig onnan egyetlen színlapot se kaptam azon korból [...] nem kapom a komáromi kalendáriumok Czuczor által szerkesztett példányait pedig [...] nyomtak belőle 120 ezer példányt!
Nem tudom előteremteni a két komáromi sugókönyvet (Játékszini Zsebkönyv. Kiadta Emődy Pál, Komárom, 1835. 8r. 16 lap és Magyar Játékszini Zsebkönyv. Komárom 1837. 16r. 32 lap Nyomt. belőle 390 példányt) mindkettőt említi Toldy [...]. Talán még sikerülni fog Önnek, mint írja a céhládák és padlások megszemlélésével nem várt eredményhez jutni. Adja Isten! [...]"

Ms 798 / 174
MAGYARY SZULPIC-nak írt levél
Budapest, 1886. jul. 18.

„A Komáromi Színészet 4. füzetét a partekhoz tettem. A Komáromi Lapok hiányzó számait még keresnem kell. A Magyar Irók Névtárát holnap adom sajtó alá [...].
Magyary Szulpicz urnak
Sz. Benedek-rendi áldozár és tanár
Komáromban"

Ms 798 / 175

MAIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890. decz. 13.

[köszöni a küldött életrajzokat]

„Ifj. Maizner János egyetemi tanár Kolozsvár"

Ms 798 / 176
MAYER ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1882. máj. 15.

„Méltóságos Püspök Ur!

Legujabban a Komáromi magy. szinészet történetén dolgozom [...] eddig két színházi zsebkönyvön kívül [...] még a 30-as évekből sem kaptam [...] pedig léteznek Toldy bibliographiája szerint, mely a Tudom. Tárban közölve volt [...] minthogy Méltóságod rég óta gyűjti az ily apró nyomtatványokat, nagy szolgálatot tenne nekem, ha használat végett az 1837-ig megjelent komáromi, győri, esztergomi sugókönyveket és színlapokat nekem pár hétre is átengedné.
Dr. Mayer István püspök Esztergomban"

[gyászjelentéseket is kér]

Ms 798 / 177
MAYER ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1882. máj. 22.

[köszöni a „pártoló sorok"-at és a partecédulákat]

„[...] minden igyekezetemet oda irányítom, hogy gazdag gyűjteményét szaporítsam; én viszont kérem Méltóságodat, sziveskedjék az én gyűjteményemet is gyarapítani a beérkezett duplumokkal, tájékozásul van szerencsém gyűjteményemet részletezni, én ugyanis gyűjtök:

1. *Parteczédulákat ([...] van eddig 12,050 darabom)*
2. *1848/9 mindenféle nyomtatványt (falragasz és proclamatio van circiter 2000)*
3. *Komáromi mindenféle nyomtatványt (Komáromi naptár van 50 darab)*
4. *Szinészetre vonatkozó minden nyomtatványt (van közel 4000 szinlapom, 100 sugókönyvem és 60-70 versem)*
5. *Hírlapprogrammokat (van circiter 2000 darabom)*
6. *Humoristikus naptárakat (van 100 darab)*
7. *Nagy naptárakat (van 100 és néhány kötet)*
8. *Könyvhirdetéseket (kevés van, csak most kezdtem)*
9. *Bibliográfiai könyvjegyzékeket (van 200 darabom)*

10. Ponyvairodalmi termékeket 1848 előttieket (néhány darab)
11. Anthographokat; magyar írók leveleit (van közel 1000 darabom)
12. Esketési és eljegyzési hirdetéseket (van circiter 300 darab)
[...]
Dr. Mayer István püspök-kanonok urnak Esztergomban"

Ms 798 / 178
MAYER ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1882. máj. 25.

[köszönőlevél küldeményért]

Ms 798 / 179
MAYER ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1882. aug. 17.

[érkezéséről / látogatásáról ír]

Ms 798 / 180
MAYER ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1882. szept. 16.

[köszöni a nagy csomagot]

Ms 798 / 181
MAJER M.-nek írt levél
Budapest, 1888. ápr. 16.

[válaszlevél (érdeklődésre) és gyászjelentést kér]

„[...] növelje azzal is 50 ezerből álló gyűjteményemet [...].
Főtiszt. Majer M. urnak Gotthard"

Ms 798 / 182
MAJER M.-nek írt levél
Budapest, 1888. szept. 26.

[köszöni a rendkívül értékes 86 db partét]

Ms 798 / 183
MAKRAY SAROLTÁ-nak írt levél

Budapest, 1878. decz. 25.

„[...] az ajándékként küldött 1848/49. évi nyomtatványokat Xantus ur Ő Nagyságától hálás köszönettel vettem [...].
U. i.: Könyvtárunk érdekében [...] ha történetesen 1711. előtti magyar könyv vagy nyomtatvány akadna kezébe, azt velünk közölni sziveskedjék mert legujabban ezekre forditottuk kiváló figyelmünket.
Nagys. Makray Sarolta urhölgynek Felpesten (Hunyad megye)"

Ms 798 / 184
MÁRKI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1886. jul. 17.

[együtt utazást javasol Horváth Döméhez Kecskemétre Dr. Márki J. egyetemi könyvtárőrnek]

Ms 798 / 185
MÁRKI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1872. máj. 8.

[hírlapgyűjteményéről (keletkezési körülmény, előzmények, összetétel stb.) ír Tek. Márki Sándornak *Nagy Váradon*]

Ms 798 / 186
MÁRKI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1872. aug. 27.

„[...] látogasson meg [...] a városerdő mellett az Arena úton 25. számú saját házamban [...]. Tek. Márki Sándornak Sarkadon (Bihar megyében)

Kedves barátom!

Legyen szabad t. Önt így szólítanom miután úgy is egy czél felé törekszünk: nemzetünk homályba rejtett kincseit napfényrehozva azt a feledékenységtől megmentjük [...]. Kedves leveléből értesültem, hogy szünidejét igen jól és hasznosan töltötte legszebb életbölcsészet is az: ha a kellemest a hasznossal egyesítjük. Én a könyveket s azok czimeit nem gyűjtöm; ezt Önre és Ballagi Aladár urra hagyom, ki szintén e téren mozog, hanem érdekkel olvasom majd a kész munkát [...]."

Ms 798 / 187
MÁRKI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1873. aug. 16.

„Most én belemerültem a Repertorium-írásba annyira, hogy közel vagyok a 25 ezer cédulához, átnéztem 1163 kötet folyóiratot, évkönyvet, nagy-naptárt sat, ez elég sok ezen cholerás időben […] de úgyis értesül a lapokból mindenről, mi itt történik, még többet tud meg mint én, ki időm legnagyobb részét írással töltöm.
Tek. Márki Sándornak Sarkadon (Bihar megyében)"

Ms 798 / 188
MÁRKI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1878. nov. 1.

„[…] a „Szabadság" kimetszett részét, mely az Ön kritikáját hozza, köszönettel vettem. Mindenkor jól esik az embernek, ha az anyagi haszon mellett, mely elröppen, itt ott moralis elismerésben is részesül, még pedig kétszeresen ha ez szakembertől származik. Azonban meg nem állhatom, hogy a czikk végsoraira megjegyzéseimet ide ne írjam: A felsorolt hibák megeshettek, ha minden könyvet nem kaptam kezemhez és a neveket és könyvek czimeit hibásan szerkesztett katalogusokból kellett átvennem; ez elkerülhetetlen lesz ezentúl is, csak a monographia írók és specialisták jöhetnek rá a hibákra és ott helyre is igazíthatják, éppen mint Ön tette. „A föl nem említett írok sora" ellen azonban alapos kifogásaim vannak: […] „Még sok egyéb biharvármegyei szerzőről emlékezhetnék meg!" Kérjük ezek felsorolását pontos könyvészettel ha ide valók […] „Legyünk egymás iránt igazságosak!" […]
Most állítom össze jegyzeteimet külön lapokra a „Magyar írók névtára" szerint, eddig az A. betűvel körülbelől készen vagyok, közel 1000 hazai író működéséről van tudomásom, kiknek neve A-val kezdődik, nagyon lekötelezne Ön ha a biharmegyei írók közül az A. betűseket rövid jegyzetekkel nekem megküldené, hogy abból megitélhessem mennyire lesz teljes gyűjteményem […].
Nagyrabecsülöm, hogy Ön nem szünt meg a könyvészettel foglalkozni, s éppen ezért egyúttal sajnálom azt is, hogy a központtól meg kellett válnia.
Dr. Márki Sándor tanár Aradon"

Ms 798 / 189
MÁRKI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1882. szept. 12.

„[…] el vagyok foglalva, nem csak a könyvtárral, de mióta a Repertórium megjelent, nap nap után engem forgatnak nem a Repertóriumot és száz kérdésre kell felelnem.
Tek. Dr. Márki S. urnak főreáliskolai tanár Aradon"

[gyászjelentéseket és hírlapokat is kér]

Ms 798 / 190
MÁRKI SÁNDOR-nak írt levél

Budapest, 1882. szept. 29.

„Fogadja legszivesebb köszönetemet a nem reménylett gazdag küldeményért, most már Arad városa is képviselve van színi-gyűjteményemben; de ez csak az étvágyat ingerli többre, reménylem, hogy ha alkalma lesz, ismerősei körében még több hasonló szinlapokat, sugókönyveket, úgy szintén gyászjelentéseket fog szerezni és nem feledkezik meg rólam.
Tek. Dr. Márki S. urnak főreáliskolai tanár Aradon”

Ms 798 / 191
MÁRKI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1886. jul. 1.

[egyéb levél]

Ms 798 / 192
MÁRMAROSI TÁROGATÓ KIADÓ-TULAJDONOSÁ-nak írt levél
Budapest, 1880. jan. 22.

[a Vasárnapi Újság éves hírlapkimutatásához kéri a *„Mármarosi Tárogató”* legújabb számát]

Ms 798 / 193
MAROSVÁSÁRHELYI KÖNYVTÁR-nak írt levél
Budapest, 1881. jul. 4.

[kérés (könyvrendelés)]

Ms 798 / 194-195
MATKOVICH TAMÁS-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 5.

[Partecédulákat kér (Bold. Perlaky hagyatékát)]

„Matkovich Tamásnak h. ügyvéd urnak Győrött”

Ms 798 / 196
MATKOVICH TAMÁS-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 10.

[köszönőlevél a partecédulákért]

„Matkovich Tamásnak h. ügyvéd urnak Győrött” [Iskolatársak voltak.]

Ms 798 / 197
MATKOVICH TAMÁS-nak írt levél
Budapest, 1882. nov. 9.

[kérés (partékért)]

Ms 798 / 198
MATKOVICH TAMÁS-nak írt levél
Budapest, 1882. nov. 26.

[köszönőlevél]

Ms 798 / 199
MÁTRAY LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1886. ápr. 12.

Életrajzi és bibl.-i adatokat kér.

„Mátray Lajos tanár Nagyszombat”

Ms 798 / 200
MAURER GUSZTÁV-nak írt levél
Budapest, 1888. ápr. 9.

[gyászjelentésgyűjtemény átengedését kéri]

„Maurer Gusztáv telekkönyvvezetőnek Kassán”

Ms 798 / 201
MAURER GUSZTÁV-nak írt levél
Budapest, 1888. máj. 11.

[köszönőlevél a 179 db átengedett gyászjelentésért és a gyűjtés folytatását kéri]

Ms 798 / 202
MAZUCH EDÉ-nek írt levél
Budapest, 1890. nov. 29.

„Hírlapokat házon kívül nem adhatunk ki, mert a miniszteri rendelet tiltja.”

Ms 798 / 203
MEDGYASZAY ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1877. szept. 3.

[szabadjegyet kér Komáromba hivatalos útra]

Ms 798 / 204
MEDGYASZAY ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1878. szept. 11.

[szabadjegyet kér Komáromba hivatalos útra]

Ms 798 / 205
MELHÁNÉ SZAÁK LUIZÁ-nak írt levél
Budapest, 1887. nov. 29.

[információnyújtás]

Ms 798 / 206
MELHÁNÉ SZAÁK LUIZÁ-nak írt levél
Budapest, 1888. decz. 16.

[információnyújtás védegyletre vonatkozóan]

„[...] nagy irodalmunk van. Át kellene nézni az 1844-ben megjelent lapokat: Pesti Hírlapot, a három divatlapot sat."

Ms 798 / 207
MELTZL HUGÓ-nak írt levél
Budapest, 1874. jul. 2.

„[...] a két fogas kérdésre, minden utánjárásom daczára se tudok megfelelni [...] temérdek jegyzeteim vannak, bizonyosan előfordul valahol a 2-3000 íven, de hol azt nem tudom, miután a rend nálam nem oly nagyszerű, mint én magam is óhajtanám; a magyar irodalomra vonatkozó tárczaczikkek, kiollózott apróságok ezerszámra vannak nálam elrakva, de rendezetlenül [...]. Petőfi-bibliographiámat is érdekesbé tehettem volna, ha a Repertórium nem állott volna utamba, de 45 ezer czédulát sajtó alá rendezni és 3 szedőt napról napra kézirattal ellátni nem tréfa dolog. Annyi hasznot azonban mégis tettem az ügynek, hogy a Petőfi-re vonatkozó dolgok nagyrészét

egy csomóba szedtem és a további kutatást megkönnyítettem, ezenkívül vagy 8 költeményt adtam át a díszkiadás számára, melyek különben kimaradtak volna, mint ismeretlenek [...]. Mikor jelenik meg tiszt. tanár ur Petőfi-je?

Dr. Meltzl Hugó egyet. tanár Kolozsvárt"

Ms 798 / 208
MELTZL HUGÓ-nak írt levél
Budapest, 1874. jul. 10.

[köszöni a küldött 2 Petőfi-dolgozatot]

„[...] én többet nem adhattam; ezt is P. Miklós barátom és lapja iránti szeretetből tettem, hogy fontosabb dolgaimat is elhanyagoltam miatta, de megnyugszom abban, hogy a rövid előszóban erre figyelmeztettem a közönséget és azonkívül szolgáltam más irányban is jelen munkámmal.

Dr. Meltzl Hugó egyet. tanár Kolozsvárt"

Ms 798 / 209
MELTZL HUGÓ-nak írt levél
Budapest, 1877. máj. 4.

„[...] igen lekötelezett azon kiváló figyelme, melylyel irodalmi napszámoskodásomat figyelmére méltatá és szegény (financialiter) hírlapirodalmunkat a külfölddel is megismerteté; sajnos én csak az által hálálhatom meg ezen szép igyekezetet, hogy kettőzött erővel haladok pályámon és ha a végczélhoz jutok elmondhatom: én is ember voltam, de azért nyom nélkül nem vesztem el, mert egy porszemmel járultam a nagy épülethez.

Dr. Meltzl Hugó egyet. tanár Kolozsvárt"

Ms 798 / 210
MELTZL HUGÓ-nak írt levél
Budapest, 1879. jul. 22.

„[...] gratulálok [...] Önnek a Petőfi-cultus megteremtőjének.
Dr. Meltzl Hugó egyet. tanár Beszterczén Erdély"

Ms 798 / 211
MELTZL HUGÓ-nak írt levél
Budapest, 1881. máj. 29.

[válasz kérdésekre (spec.)]

„[...] jó lesz a „Tudománytárt" „Tudományos Gyűjteményt" és „Új Magyar Muzeumot" átlapozni.

Dr. Meltzl Hugó egyet. tanár Beszterczén Erdély"

Ms 798 / 212
MELTZL ED.(?)-nek írt levél
Budapest, 1881. decz.

„[...] legnagyobb örömömre szolgál ha az Önök tudós „Kolozsvári Iskolá"-jába és a „socii operis" című lajstromba csekélységemet is besorolni méltóztatik.
Dr. Meltzl Ed. egyetemi tanár Kolozsvártt"

Ms 798 / 213
MENDLICH ÁGOSTON-nak írt levél
Budapest, 1873. márcz. 26.

[a *Falusi Prédikaciók* egy füzetét kéri a bécsi Világkiállításra]

Ms 798 / 214
MEROVITS (?)-nak írt levél
Budapest, 1873. szept. 19.

[más írása, Sz. aláírásával]

Ms 798 / 215
MERSICH JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1879. decz. 26.

„A hírlapok pusztulnak, nemcsak a kérész-életűek, de oly tekintélyes lapok is, mint a győri „Hazánk". Nem tudtam eddig egy példányát fölteremteni Budapesten; igen lekötelezne Ön engem és a tudós világot, ha egy teljes példányát (1846-1848.) megszerezné a N. Muzeum vagy Könyvtárunk számára [...].
Mersich József ügyvéd- és szerkesztő urnak Győrött"

Ms 798 / 216
MÉRY ETEL-nek írt levél
Budapest, 1881. szept. 17.

[győri színészetről kér anyagot a győri múzeumból]

„Méry Etel urnak a győri muz. igazg.-jának Győrött"

Ms 798 / 217

MÉRY ETEL-nek írt levél
Budapest, 1882. ápr. 11.

[köszönőlevél felvilágosításért, valamint partecédulákat kér]

„[...] ha már Komáromi színlapokat és sugókönyveket nem lelek, nagy segítségemre lenne a győri is [...].

Méry Etel urnak a győri muz. igazg.-jának Győrött”

Ms 798 / 218
MÉSZÁROS FLÓRIÁN-nak írt levél
Budapest, 1890. máj. 9.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 219
MICHAELIS VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1891. máj. 4.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 220
MIKÁR ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1890. jun. 9.

„*A Honvédkönyvből szeretném, ha nevem ki nem maradna; én 1867-ben a pozsonyi honvédegylet választmányi tagja voltam; de 1869-ben a fővárosba költözvén, nagy elfoglaltságom miatt nem vehettem részt az itteni honvédegylet működésében, jóllehet tagjának tekintem magamat, mint 1849. komáromi kapituláns 103. honv. zászlóalji főhadnagy; azóta kiadtam 1848-49 naplómat is. Légy szíves tehát nevemet becses munkádba fölvenni [...].*

Tisztelő barátod
N. Muzeum *Szinnyei József*
Tek. Mikár Zsigmond urnak Budapest *a nemzeti muzeum hírlap-*
nyug. honvédtiszt *könyvtárának őre”*

Ms 798 / 221
MIKÁR ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1891. okt. 24.

[kéri a *Honvéd-Schematismus*t (előfizetne rá)]

Ms 798 / 222
MIKÁR ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1891. decz. 25.

[betegségre hivatkozva lemondja a gyűlésen való részvételt]

Ms 798 / 223
MILKOVICS ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1881. decz. 19.

[a komáromi színészet történetéhez kér anyagot]

„Milkovics Zsigmond földbirtokos ur Szentmihályon"

Ms 798 / 224
MILKOVICS ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1882. jan. 23.

[egyéb levél]

Ms 798 / 225
MILKOVICS ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1882. aug. 19.

[egyéb levél]

Ms 798 / 226
MILKOVICS ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1889. aug. 31.

„Végtelenül örültem [...] érdekes levelének [...]; de más részt sajnáltam baklövéseimet, melyeket az egykorú Nemzeti Ujságból és Eötvös Károly czikkeiből merítettem, miután akkor azok ellen senki se szólalt fel és ő maga azt mondta nekem, hogy azokat Veszprém megye levéltárából írta ki [...] nem hiszek többet neki. Ezután az a czélom, hogy reparáljam a hibákat, először is jövő közleményemben az 1836. megyei restauratió leírásánál, jegyzetben fölemlítem Kedves Urambátyám személyére vonatkozó helyreigazító adatokat, azután alkalmilag a többit is [...].
Milkovics Zsigmond földbirtokos ur Szentmihályon"

Ms 798 / 227
MINDSZENTHY KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1880. febr. 20.

[válaszlevél]

„Még ezen év folytán megakarom írni a „Komáromi tudós társaság" történetét [...]."

Ms 798 / 228
MOCSÁRY ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1873. jul. 14.

[egyéb levél]

„Mocsáry Antal földbirtokos Herkályon"

Ms 798 / 229
MOCSÁRY ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1873. jul. 14.

[családi örökségről informálódás (Ferencz bátyánktól 1000 frt)]

Ms 798 / 230
MOCSÁRY ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1873. aug. 27.

[köszönőlevél az örökség ügyintézéséért]

Ms 798 / 231
MOCSÁRY ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1873. aug. 31.

[köszönőlevél az örökség ügyintézéséért]

Ms 798 / 232
MOCSÁRY ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1878. decz. 5.

[elutasító köszönőlevél vendégségbe hívásért]

Ms 798 / 233
MOCSÁRY ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1881. aug. 14.

[Sz. bejelentkezik Mocsáryhoz]

Ms 798 / 234
MOCSÁRY ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1882. márcz. 10.

[partecédulákat és színi nyomtatványokat kér]

Ms 798 / 235
MOCSÁRY ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1882. márcz. 23.

[köszönőlevél]

Ms 798 / 236
MOCSÁRY ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1889. máj. 8.

[válasz Mocsáry levelére]

„Még most sem értem teljesen, mi hathatott oly érzékenyen reád, naplómat olvasva [...] eddig senkinek se jutott eszébe azt rosszra vagy félre magyarázni. Mi tehát?
Minden ember úgy hat a közügyre a mint épen lehet, vagy tehetségéből telik; ezt tartottam mindig szem előtt és úgy viselkedem ezentúl is; te a mezei gazdasággal, én az irodalommal és annak előbbre vitelével; a hol épen szükségét látom, ott lépek föl [...]. Sokat írtam – azt mondják, hasznosat, a mire törekedtem is, – de sohase fölöslegeset vagy haszontalant. Szülővárosom beléletének, szokásainak megismertetését tűzvén ki egyik célomúl; ezen irányban a Naplójegyzetek nem egyedül állanak [...] nem is akarok naplójegyzeteimmel a nagy közönségre hatni, [...].
Hogy magamat kisebbítem általok, azt sem mondta senki, de nem is gondolta, annál kevésbé én magam; [...]. Még ha úgy is volna, én kicsinységemet mindig alá rendelem a közügynek.
A nyugalomba vonulás látszólag elég kényelmes dolog, de nem nekem, ki örökös írással, olvasással és tanulással töltöttem életemet; most is [...] a Magyar Írók Névtárát rendezem sajtó alá, melyet az Akademia ad ki, lesz 10 kötet, tehát még tíz évig nem szeretnék nyugalomba menni [...].”

Ms 798 / 237
MOCSÁRY ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1882. máj. 14.

[parte-gyűjtésre kéri]

Ms 798 / 238

MOCSÁRY ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1882. máj. 17.

[utazás elhalasztásáról ír]

Ms 798 / 239
MOCSÁRY ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1882. jun. 8.

[kocsit kér]

Ms 798 / 240
Özv. MOCSÁRY ANTALNÉ-nak írt levél
Budapest, 1890. jan. 17.

[részvéttávirat Mocsáry Antal özvegyének]

Ms 798 / 241
MOCSÁRY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1875. aug. 8.

[látogatásáról informál]

„Mocsáry Jenő földbirt. Szabadhegyen”

Ms 798 / 242
MOCSÁRY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1875. aug. 31.

[fényképeket küld családjáról]

Ms 798 / 243
MOCSÁRY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1875. aug. 31.

[kér viszont-fotókat a családtól]

Ms 798 / 244
MOCSÁRY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1876. jun. 14.

[magánlevél]

Ms 798 / 245
MOCSÁRY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1876. jun. 28.

[magánlevél (látogatásról ír)]

Ms 798 / 246
MOCSÁRY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. márcz. 25.

[partecédulákat kér]

Ms 798 / 247
MOCSÁRY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. máj. 3.

[köszönőlevél a partékért]

Ms 798 / 248
MOCSÁRY OLGÁ-nak írt levél
Budapest, 1890.

[gratuláció házasságkötéshez]

Ms 798 / 249
MOENICH KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1873. febr. 22.

„Magyar irók albuma" czím alatt előfizetést hirdet Vutkovich Sándor Pozsonyban, a magyar írók életrajz-gyűjteményére, melyben a 15.-ik századtól kezdve felmerült írói tehetségek idősor szerint vannak felvéve s irodalmi jelentőségök szerint méltatva. A mű sajtó alatt van s 20-25 ívre terjed – előfizetési ára 2 frt, szerzőhöz Pozsony, Dunautcza 129 sz. küldendő. A mű april hóban jelen meg. (Ellenőr. 1873. febr. 18. 40. sz.)
Kérem igért lapokat!

Sz.

Tekintetes Moenich Károly urnak
Székesfejérvárott"

Ms 798 / 250

MOENICH KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1874. apr. 28.

„Ezer a gondom, ezer a bajom, nem elég hogy a Petőfi bibliographiát a kolozsvári Történeti Lapok számára bevégeztem, az egész vagy 15 számba való s most közlik; a Tudományos Repertorium első ívét is most nyomják; ez óriási munka, még a correcturát is magamra vállaltam, 32 hasáb aprónyomás, csupa czím és szám. Ilyen 80 ívet registerekkel együtt nyomda alá rendezni! Hanem érdekkel olvastam az Ön életrajzi naptárát is a Székesfej. Figyelőben [...] vennék. Ha az Oettinger Moniteur des Dates nálam levő füzeteit óhajtja bírni és kiegészíteni olcsón adom vagy becserélem, mert én nem folytatom."

Ms 798 / 251
MOENICH KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1875. márcz. 29.

„Kedves Moenich ur, tisztelt barátom!

Itt küldöm a két Szinnyei munkálatainak jegyzékét, összeszedtem pontosan a mit írtam, többet nem találtam, azt hiszem a jegyzék teljes, használja Ön a mint jónak látja. [...] igen érdekes lenne, ha Ön az álnevekről külön gyűjteményt szerezne magának, én már megkezdtem, majd kicserélhetjük adatainkat.
Isten Önnel,

öleli

barátja

Szinnyei József

Tek. Moenich Károly urnak városi levéltárnok Székesfejérvárott"

Ms 798 / 252
MOENICH KÁROLY-nak írt levél

[válaszlevél]

Ms 798 / 253
MOENICH KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1876. jan. 17.

„[...] a Magyar írók napjai mikor jelennek meg?"

Ms 798 / 254
MOENICH KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1876. febr. 20.

„Kedves barátom!

Én és fiam megtettük a magunkét, a mit a szerkesztőség beleszőtt tudósításunkba és törölt arról mi nem tehetünk; de annyit írhatok, hogy a könyv és kegyed működése itt a fővárosban kiváló figyelmet keltett, mert szóval is sokat mondtam felvilágosításképp, erre nagy szükség volt miután Vutkovicsnak itt igen rossz híre van. A Repertoriumból nem küldhettem példányt, mert a rendelkezésemre adottakat a legfontosabb helyekre szétosztottam, várok még néhányat az elsőt Önnek küldöm. Legyen szives a Névtárból egyet küldeni, papirossal átszőve köttetem, hogy jegyzeteimmel bővíthessem."

Ms 798 / 255
MOENICH KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1881. jan. 12.

[információt kér székesfehérvári lapok vonatkozásában]

Ms 798 / 256
MOENICH KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1881. decz. 28.

„Miután Petrik által értesültem, hogy Ön részéről készül számomra valami meglepetés, nagy érdekkel várom. Legujabban a színi dolgokon kívül a gyászjelentések [...] gyűjtésére adtam magamat [...]." [Kéri, hogy küldjön neki.]

Ms 798 / 257
MOENICH KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1886. jan. 19.

[hírlapkimutatáshoz kér Székesfehérvári hírlap-számokat]

Ms 798 / 258
MOENICH KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1886. jan. 24.

[hírlapkimutatáshoz kér Székesfehérvári hírlap-számokat]

Ms 798 / 259
MOENICH KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1887. máj. 18.

[fiairól (Józsi, Otmár) ír]

„[...] gyártom a könyveket, írom a czikkeket (Urambátyámban Don José név alatt) [...] a Fővár. Lapokban megjelent „Könyvtári emlékek" cz. [...]. Most írom az írók életrajzát és szerkesztem a Nemzetségi zsebkönyvet. Ma holnap végkép áttesznek a hírlapkönyvtárhoz a Muzeumba, de nem spiritusba [...]. A parteczédula-gyűjteményem 44 300 számból áll."

Ms 798 / 260
MOENICH KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1890. márcz. 14.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 261
MOENICH KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1890. jul. 13. (4429/228.)

„Kedves barátom!

Valóban már nem a régi mathematikai pontossággal írom válaszaimat, de ennek is meg van a maga oka foka; mert bizony könnyebb a szép rózsák között sétálni, mint ily veszekedett munkát végezni, mint én szoktam. Bizony nagy fába vágtam a bicskámat. [...] 30 ezer író! Kezdem már magam is elhinni, hogy vagyunk ennyien; miután felét kihagyom (ezek jegyzéke s a följegyzett adatok róluk nálam megvan).
Miután neked most egyátaljában semmi dolgod, elővehetnéd a régi s ujabb fejérvári írókat és azok jegyzékét betűrendbe szedve, tartsd előtted és írogasd nevöket egyenként külön-külön stempelformát 8 rét lapocskákra á la blanquetten és kutasd a matrikulákban születésük, halálozásuk idejét és viselt dolgaikat a városi s megyei jegyzőkönyvekből és az illető családtagoktól, aztán küldözd el hozzám sorban, péld. Be – C. betűbeliket. A jegyzéket meg lehetne kezdeni a Horvát István-féle Fejérmegyei tudósokkal (Tudom. Gyűjtemény 1817. III. 86.) és a Hazánk s a Külföld 1865. 10. sz borítékán levőkkel, meg a Vasárnapi Ujság 1865. 17. sz. aztán ha végig lapozod a Fejérvár és megye monographiáját, meg a fejérvári lapokat, Schematismusokat, összeszedhetsz 300-at, ez csak 1%. Én pedig a fölfedezett új adatnál hűségesen idézem a nevedet. Vannak már ilyen embereim: Zalára Novák Mihály, Baranyára Darnai Kálmán, Erdély régi íróira Koncz Józsi, Beregre Lehoczky, Hevesre s egri egyház-megyére Kandra Kabos, Komáromra Gyulai Rezső, Pozsonyra Orbók Mór, Bács-Bodrogra Iványi István, Liptóra Csősz Imre sat. Nem sok, de valami ez is!
Tehát segíts, ne csak az élőkkel, mert azok úgy is megélnek, de támaszd föl a halottakat.

Tisztel, ölel szerető barátod
Szinnyei József

Tek. Moenich Károly urnak
városi levéltárnok Székes-Fejérvár"

Ms 798 / 262
MOENICH KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1890. jul. 15.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 263
MOENICH KÁROLY-nak írt levél

[válaszlevél]

Ms 798 / 264
MOENICH KÁROLY-nak írt levél

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 265
MOENICH KÁROLY-nak írt levél

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 266
MOENICH KÁROLY-nak írt levél

[köszönőlevél]

Ms 798 / 267
„MOHÁCS és VIDÉKE" KIADÓ-nak írt levél
Budapest, 1886.

[hírlapkimutatáshoz kér egy hírlapszámot]

Ms 798 / 268
MOLNÁR GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1881. szept. 13.

[színészeti információkat és dokumentumokat kér]

„Molnár György szinigazgató urnak Aradon"

Ms 798 / 269
MOLNÁR GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1881. okt. 3.

[színlapokat kér]

„Becses művét megkaptam, [...] a komáromi színpadon szereplők jellemzéséhez forrásul is fogom használni [...] napokban várom az első füzetet [A Komáromi magy. szín. tört.]*, ha tervem sikerül 30 ívre is fölszaporodhatik, akkor bő tárgy- és névmutatót is írok hozzá.*
Becses tanácsát egy nagy „szinészet története" megírásához köszönettel vettem, de ehhez bajosan lesz érkezésem, 52 éves vagyok és még nagy terveim vannak; azután megírtam a Főv. Lapokban nézeteimet a Szinészet története megírásáról az idén nyáron, mit a kassai Szinészeti Közlöny is átvett, ettől el nem térek, elég lesz ha a színművek bibliografiáját, repertoriumát és a komáromi szinészet történetét bevégezhetem; gyűjteményemet pedig a lehetőleg teljessé igyekezem tenni.
Molnár György szinigazgató urnak Aradon"

Ms 798 / 270
MOLNÁR GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1882. máj. 17.

„[...] Felkérem [...], miután nagy művét befejezte, azon szinlapok, sugókönyvek, versek sat. átengedésére, melyeket Ön nélkülözhet, nekem pedig azok által valóban nagy szolgálatot tesz.
Molnár György szinigazgató urnak Aradon"

[gyászjelentéseket is kér]

Ms 798 / 271
MOLNÁR GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1882. máj. 21.

„Kedves Molnár Ur!

Sietek becses levelére válaszolni, mert minden sora a lelkesültség és ügyszeretet lángoló bizonysága, azért kedves az nekem; lennék bár Jupiter, hogy sujthatnám villámaimmal azokat, kik kontarkodnak és az Ön érdemeit nem méltányolják, de így egy hajóban evezünk, a pusztába kiáltunk, szavunkra csak sakálok felelnek. Midőn czikkemet, a pályázat előtt múlt nyáron a Főv. Lapokba írtam, éppen azt vallottam mit Ön [...] én példával illustráltam állításom igaz voltát és a komáromi szinészet történetét írtam meg, midőn kezemnél csak egy sugókönyv de egy szinlap sem volt, azóta se kaptam. Megmutattam mit lehet tenni szorgalommal, kitartással egy 10-edrendű város szinészetével; hol van még Miskolcz, Eger, Székesfejérvár, Debreczen, Kolosvár, Marosvásárhely, Győr, Pest, Nagyvárad, Szeged sat. Én azonban vas következetességgel gyűjtöm

az anyagot és dolgozom míg a toll ki nem esik a kezemből. Igen szépen kérem azért küldje mielőbb a kilátásba helyezett gyűjteményt, mert abban meglehet művem egyik alapkövét fogom találni; ne fáradjon a jegyzékkel, a rendbeszedést elvégzem én is, van már vagy 3 ezer szinlapom, száz sugókönyvem és 60-70 versem; [...]. Füzeteimet úgy őrizze, hogy az nagy ritkaság; én az egész munkát ingyen írom a Komáromi Lapok számára, csak a külön lenyomatból néhány példányt kötöttem ki magamnak, ebből kaptam annyit, hogy jó embereimnek szolgálhattam vele, de már nincs példány se itt se ott, pedig keresik, csakhogy a nyilvános könyvtárakba eljutott, többivel nem törődöm [...].
Csak ne csüggedjen, bizzék jó csillagzatába, jó hírében, mely lépten nyomon követi s nem maradhat el a jutalom! Dolgozzunk azok számára, kik minket megértenek.
Molnár György urnak
színművész
Aradon"

Ms 798 / 272
MOLNÁR GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1882. máj. 30.

[köszönőlevél a küldött 2 csomagért]

Ms 798 / 273
MOLNÁR GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1882. máj. 31. (2517/142.)

„Kedves barátom Uram!

[...] becses levele [...] minden sorát szent igazságnak tartom, de ha egyszer a XIX-dik homlokára tűzte a haladás czímét, nem válogatva az eszközökben; ezen haladást piszkos uton teszi, zsidóskodik, kufárkodik, mitsem törődve az illem, szemérem és aesthetika szabályaival, zsebre dugja a pénzt [...] míg majd eljő a Kor Krisztusa, ki elűzi a zsidóskodó farizeusokat Thalia templomából is. Addig pedig mi csak dolgozzunk kedves barátom, természetesen nagy filozófiával, béketűréssel kell bírnunk, hogy tehetetlenségünk érzetében ki ne fakadjunk ott és akkor, hol és mikor nem éppen czélravezető! A küldött nyomtatványokat és kéziratokat úgy fogom rendezni, hogy azok lehetőleg együtt maradjanak és tartalmukról gyors áttekintést nyerhessek, mert nálam az idő pénz, a hol 13 ezer gyászjelentés, 5-6 ezer hírlapszám, 3-4 ezer színlap és több ezer más apró nyomtatvány van együtt, kell, hogy gyorsan megtaláljam azt a mit keresek; szokásból minden egyes darab hátlapjára irónnal ráírom kitől mikor kaptam és így el nem tévedhet, profán kezekbe nem jut; jó társaságba került, itt van az Egressy Gábor hagyatéka is; [...].
Kérem [...] ha éppen rám gondol, ki reggeltől estig közművelődésünk előmozdításán dolgozom, jusson eszébe gyűjteményem, tegyen pár szót érdekemben színészigazgató társainál és egyes

színészeknél [...] mert én ily porszemekből (szinlap, sugókönyv, halotti jelentés, arczkép, emlékvers), kavicsokból építek ha nem is palotát, de szerény emléket színművészetünk úttörő bajnokainak, legyen szellemüknek némi elismerésül.

Tek. Molnár György Színművész urnak

Aradon"

Ms 798 / 274
MOLNÁR GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1882. jun. 5.

[köszönőlevél]

„Ujolag meggyőződtem az Ön jó szivéről, tudtam hogy [...] többet fog tenni érdekemben mint a hogy szivem vágya óhajtja [...] én fő súlyt fektetek a kéziratokra, a mennyiben a régi színlapok és sugókönyvek ritkák, ezeket is olyanokúl tekintem, de gyűjtöm az újakat is, hisz ezek is évek múltán régiekké és keresettekké válnak; Önnek valóban bámulatosan jól érzéke és tapintata van az ilyenek beszerzésénél; [...]. Mentsük meg a mit lehet, míg késő nem lesz!

Tek. Molnár György urnak Aradon"

Ms 798 / 275
MOLNÁR GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1882. jun. 15.

[köszönőlevél]

„[...] kivánom vezérelje az ég és művészetünk őrangyala vándorutain. Hisz minden ember élete tele van küzdelemmel, vágyaink elérhetlen czélja után törünk, addig vagyunk boldogok, míg ezt tehetjük [...] köszönöm a szorgalmas gyűjtést, folytassa kérem, ha nem csurran csöppen, porszem alkotja a hegyet; sok jó emberem van, meglátszik gyűjteményemen; [...] építtek a meddig építhetek számunkra is emléket, a mit az utókor mindenesetre becsülni fog [...].

Tek. Molnár György urnak Aradon"

Ms 798 / 276
MOLNÁR GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1882. jun. 28. (2550/175.)

[gratuláló levél]

Ms 798 / 277
MOLNÁR GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1882. jul. 8.

[a színészet történetéhez küldött anyagot köszöni meg]

Ms 798 / 278
MOLNÁR GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1882. aug. 18.

[köszöni a színészi emlékkönyvet]

Ms 798 / 279
MOLNÁR GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1882. aug. 31.

[Arad színészetének története megírására buzdítja]

„Egerben [...]. Már két hete másolgatom [...] a megyei levéltárban a mult századi szinészeti dolgokat. Nagy erdő ez a szinészet, a fától nem látom az erdőt, de majd tisztásra jutok."

Ms 798 / 280
MOLNÁR GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1882. nov. 2.

„[...] az éjjeli munka a szemek megeröltetését vonja maga után, [...] a mennyire lehet az esteli irást kerülöm, az olvasás nem oly ártalmas. Köszönöm előre is az aradi levéltárakból készülő másolatokat; minél többet gyűjtök, annál inkább meggyőződöm a specialis, helyi szini monografiák szükségességéről, okvetlenül meg kell előznie a nagy munkát oly művek megjelenésének, mint az enyém meg az Öné, különben a mű hézagos és hiányos lesz. A társadalmi élet, színpártolás, maecenasok törekvései, színpártolók fölemlítése, censura, a szinészek belélete, naplóknak közlése sat. sat. elkerülhetlen [...]"

[szomorújelentéseket is kér:]

„[...] eddig birtokomban van 18,600 példány; ebből sokat használtam, sokaknak adtam felvilágosítást, útbaigazítást, ezen gyűjtemény betűrendbe rakva olyan mint egy Lexikon!"

Ms 798 / 281
MOLNÁR GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1882. nov. 7.

[egyéb levél]

Ms 798 / 282
MOLNÁR GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1882. nov. 25.

„[...] színész-arczkép és photographia küldeményeddel a színészi album alapját vetetted meg, most már ezeket is szedem [...].
A szomorújelentések gyűjtését te még nem tartod oly lényegesnek mint én, elmondok száz közül egy példát azok hasznosságát illusztrálva. A komáromi színészet történetében 1819-ben Jókai Mór atyja, kritikát írt, abban König Károlyról, komáromi fűszerkereskedőről megemlékezett; én csillag alatt megjegyeztem hogy az Csengery apja volt; Heinrich Gusztáv (Csengery veje) kritikájában megjegyzé, hogy én tévedtem, mert Csengerynek Ferencz volt az apja Károly pedig Ferencz testvérje; nem tudtam mással igazolni magamat, mint a gyűjteményemben meglevő gyászjelentéssel.
Ezért gyűjtöm én a minden rangú és rendű parteczédulákat, de már száz meg száz alkalom kínálkozott arra, hogy nem reménylett felvilágosítást adhattam másoknak és magamnak is kitűnő szolgálatot nyújtottak ezen fekete szélű lapok."

Ms 798 / 283
MOLNÁR GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1882. decz. 2.

„Minden gyűjtemény akkor válik igazán becsessé ha jelentékeny számra növekedik;
Nekem többféle gyűjteményem van, ha rendbe szedem mind, számszerint is kimutatom, van a többi közt színésznőkhöz írt üdvözlő vers szines papíron száznál több sat. sat.
A mit Bánóczyról írtál, az tudva van előttem, de az ő híresztelése csak [...] mások elijesztése akar lenni, hogy ő aztán kénye kedve szerint beseperhesse az aranyakat, de ebben csalódik, miután eddig ő csalta a Kisfaludy Társaságot, nem bíznak benne."

Ms 798 / 284
MOLNÁR GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1882. decz. 11.

„Greguss [a magyar Shakespeare irodalmat írta meg; esztéta egyet. tanár volt] *talán jobbat is írhatott volna, vagy éppen azért nem írt jobbat, mert a Kisfaludy Társaság titkára volt és megbíztak benne, talán már akkor a halálos betegség csírája elnyomta benne a jobb tehetséget?"*

Ms 798 / 285
MOLNÁR GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1882. decz. 17.

„Kedves barátom!

F. hó 15-kén kelt becses soraidból azt olvasom ki, hogy Te rettenetesen meghasonlottál a világgal, ezt én nem csodálom, mert bizony mostohán bánták veled az emberek, érdemeidet kellőleg nem méltányolták, sokan vannak kik csekélyebb tehetséggel bizony többre vitték, mint te. Mi ennek az oka? Talán éppen igyekezeted, szorgalmad, ez csak az irigyeket szaporítja és ellenségeket szerez. Boldog középszerűség! mondták már apáink; [...]. Sok minden kell, hogy az élet klappoljon, összevágjon; önmegtagadás, nyugodt vérmérséklet, a kor szelleméhez alkalmazkodás, hogy ne mondjam csuszás mászás, de még inkább, hogy beletalálja magát kiki helyzetébe és a gunyhóból paradicsomot tudjon varázsolni. Te talán azt képzeled, az emberek mind oly boldogok a mint látod őket örömtől fénylő arczczal, ez csak palástolása a valódi bajnak [...]. Légy nyugodt és ne zugolódjál a sors ellen."

Ms 798 / 286
MOLNÁR GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1882. decz. 21.

„Azt írod, hogy művedben megemlékezel rólam, ez rám nézve mindig kitüntetés lesz, de ugyan mikép? Kíváncsi vagyok, mert az én életem hasonló a vakondokéhoz, mely földalatt dolgozik, vagy mint a moly, a könyvek belsejét rágom, nem veszem észbe, hogy ez meg életgyökeremet rágja, de csak hadd rágja!
1854-1869- ig laktam Pozsonyban
Molnár György színművész Aradon"

Ms 798 / 287
MOLNÁR NÁNDORNÉ, BARCZA JOZEFÁ-nak írt levél
Budapest, 1890. jul. 19.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 288
MÜNICH JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1881. ápr. 2.

„Kedves barátom!

[...] 30 éve kereslek kutatlak, hogy az elmúlt dicső napokról megemlékezzünk.
[...] én 1848-49-diki naplómat mind kinyomattam.
[...] légy szíves a mi közös barátunkkal Tapolcsányival emlékeidet visszaidézni és az 1848-49-ki eseményekről az ismert egyének, bár közhonvédek, megnevezésével jegyzeteket csinálni és küldd azt nekem meg, majd azokkal én kerek egészet csinálok és a Cserna czikkéhez függelékül beküldöm a Vasárnapi Ujságba. Cserna buzdítására megkezdtem az „Arany könyv" szerkesztését, de

mily óriási munka az, elképzelheted ha nekem az akkori lapokból minden egyes fölemlített honvéd nevét ki kell jegyeznem és az illető zászlóaljhoz melyben szolgált czédulákra írnom. Ha nem végezhetném be a munkát [...] ezen munkálatom jó kézbe fog kerülni és valamikor a tervezett „Arany könyv" meg fog jelenni az általam gyűjtött följegyzések alapján.
Münich József urnak
„Grünwald és Münich" cég Nagyváradon"

Ms 798 / 289
MÜNICH JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882. márcz. 2.

[partecédulákat kér]

Ms 798 / 290
MÜNICH JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882. márcz. 18.

[köszönőlevél partecédulákért]

„[...] bámulatos erényt fejtettél ki a parteczédulák gyűjtésében.
[...] az ország minden részéből nagy tömegben gyűlnek azok, így Marosvásárhelyről 912-őt, Kőrösről tegnap 265-öt kaptam [...].
[...] a gyűjtést talán Aradra, Szegedre, Debreczenre is kiterjeszthetnéd [...] de csak úgy, ha alkalmas, meghitt emberedre bízhatod, mert az oly nemes sport, melynek tudományos becsét nem mindenki érti, legtöbben kinevetik az embert."

Ms 798 / 291
MÜNICH JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882. márcz. 26.

[köszönőlevél]

Ms 798 / 292
MÜNICH JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882. szept. 3.

[látogatásáról tudósít]

Ms 798 / 293
MÜNICH JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. jan. 5.

[újévi köszöntő]

Ms 798 / 294
MYSHOVSZKY VIKTOR-nak írt levél
Budapest, 1882. szept. 28.

[gyászjelentéseket kér]

Ms 798 / 295
MYSHOVSZKY VIKTOR-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 11.

[köszönőlevél gyászjelentésekért]

Ms 798 / 296
NAGY IVÁN-nak írt levél
Budapest, 1882. márcz. 31.

[régi színlapokat, súgókönyveket és gyászjelentéseket kér a *Komáromi színészet történe-té*hez]

„Kutatásaim közben szükségesnek tartottam a gyászjelentések (parteczédulák) gyűjtését; tudom, hogy Nagyságod ezeket nagy munkája írásánál gyűjtötte; nem engedné-e át azokat részben vagy egészen és mily feltételek alatt? [...]
Becses válaszát kérem és szives üdvözlettel maradtam
Nagyságodnak

kész szolgája
Szinnyei József

Nagyságos
Nagy Iván urnak
u. p. Nagy-Oroszi (Nógrád megye) Horpács-on”

Ms 798 / 297
NAGY IVÁN-nak írt levél
Budapest, 1882. ápr. 13.

[partecédulákat kér]

Ms 798 / 298
NAGY IVÁN-nak írt levél
Budapest, 1882. máj. 7. (2488/113.)

„Tisztelt Nagyságos Uram!

Köszönöm az ujabb küldeményt; sietek ugyan az ajándékot viszonozni, de most csak 75 darabot válogathattam ki, mert duplumaim Szentiványinál és Véghelyinél vannak, ha visszakerülnek ismét küldök egy csomót; kérem a mennyire lehetséges, folytassa a kiválogatást és a doublettek elküldését, gyűjteményem minél kiterjedtebb, annál érdekesebb [...].”

Ms 798 / 299
NAGY IVÁN-nak írt levél
Budapest, 1887. jan. 11. (3796/2.)

„Tisztelt Nagyságos Ur!

Szíves figyelmét és a fölajánlott szomorújelentéseket köszönöm, de kár volt a jegyzékkel vesződni, mert az nem lenne praktikus dolog, ha én 42 ezerből álló gyűjteményemből kijelölném a hiányzókat, ehhez legalább 40 csomagot kellene leemelnem, lapoznom, aztán a kijelöltekkel a berakásnál ugyanezt tenni; legjobb lesz, ha azokat mind elküldi s a berakásnál félre teszem a duplumokat és visszaküldöm, mellé csatolva viszonzásúl legalább háromszor annyi válogatott partét; most a mult évi nov. 13-ki csomagnál vagyok, pedig hátra van meg bold. Pauler Tivadar 1300-ból álló gyűjteménye; azért az 50 ezer duplumhoz nem is nyulok; ha tudtam volna, hogy még gyűjt, de most félreteszem az Önnek szántakat rendszeresen, rá írván példányomra, hogy már egyszer küldtem, nehogy duplumokkal terheljem; ez az én eljárásom. – Különös áramlatok vannak a Magyar Írók Életrajzára nézve; már a 8 kötetet devalváltam 4-re, most csak száraz adatokat kívánnak, tehát két kötetet, de én nem azért gyűjtöttem 30 esztendeig, hogy a Wurzbach művét használják azontúl is; egyébiránt meg kiadó sincs, ki a nyomdaköltséget elvállalja, tehát 15 év után is ott vagyunk a hol a mádi zsidó. Se baj, ha ez nem sül el, akkor az 1848-49-ki honvédek jegyzékét (Életr. és Nekr.) készíttem el.
Nagy Iván urnak *Szives üdvözlettel tiszteli*
Horpács *Szinnyei*
[...]”

Ms 798 / 300
NAGY IVÁN-nak írt levél
Budapest, 1887. jan. 25.

„Klönösen tisztelt Nagyságos Ur!

Mindenek előtt köszönöm a küldött 122 szomorújelentést [...]. A mi a M. irók életrajzára vonatkozó buzdítását illeti, szépen köszönöm és követem tanítását, az az félre téve minden más munkát, ennek élek ezentúl, annál is inkább, mert részvéttel győződtem meg arról, hogy legjelesebb iróink

is, mily szegénységgel küzdenek, midőn Horányi, Danielik és Wurzbach féle munkákat használnak, jobbnak hiányában, néha pedig az ezekből hibákkal átvett és bővített újabb életrajzokat. Szabó Károly Régi Magyar Régi Magyar Könyvtárában a mi benn van, az jó, de hol van a többi? Én az I. kötet megjelenésekor csak az egyetemi könyvtárból 20 unicumot ismertettem a Könyv-Szemlében. Most pedig az első életrajzoknál rakásba találok olyanokat, melyek a II. kötetből kimaradtak, de nem keserítem az öreget. – Az az aránytalanság, igen nehéz dolog, ha Kónyi Jánosról, kinek 18 önálló munkája jelent meg, csak annyit tudunk, hogy strázsamester volt, ez is a czimlapról olvasható! Acsády Sándor jogi íróról pedig, hogy ügyvéd volt, szintén műve czímlapjáról; 1854-ben még élt. Nincs meg a szomorújelentése? Télfy Iványról pedig csak elő kell sorolni, hogy mi minden volt. – A Hasznos Mulatságok jegyzékét magam előtt tartom és ha előkerülnek a hiányzó kötetek, küldöm, vagy írok.

Minden jót kívánva tisztelettel

maradtam

Nagyságos *kész szolgája*

Nagy Iván urnak *Szinnyei József*

Horpács"

Ms 798 / 301
NAGY LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1882. nov. 27.

[gyászjelentést kér]

„Tisztelt Nagyságos Ur!

Koczán Ferencz ur megtekintvén szomorújelentés gyűjteményemet, felbátorított jelen levelem írására s egyszersmint kérésre, ha ugyan Nagyságod törekvéseimet méltatva kegyes lesz azt gyűjteménye által gyarapítani. Gyűjteményem 20 ezer egyes példány parteczádulából és 10 ezer duplumból áll, szándékom ezen gyűjteményt szaporítani, a mit 383 jó emberem közreműködésének köszönhetek, igen nagy hálára kötelezne t. Nagyságod ha a gyűjteményéből a nálam hiányzókat átengedni kegyeskednék és továbbra is szives gyűjtésével elősegítteni méltóztatnék igyekezetemet.

Nagys. Nagy László földbirtokos Bölcskén"

Ms 798 / 302
NAGY MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1880. jan. 9.

[a *„Magyar Hirmondó"*-ra vonatkozó levél]

Ms 798 / 303

K. NAGY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1882. szept. 13.

[a Komáromi Színészet Klny.-ból küld egy példányt, hálából a nagy csomag színlapért, amit K. N. S. feleségétől kapott]

„[...] mindenesetre ritkaság, mert csak 100 példányban nyomták és sok munkámba került, valjon érdekes-e? Ez más kérdés.
K. Nagy Sándor ügyvéd urnak Nagyvárad"

Ms 798 / 304
K. NAGY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 30.

[K. Nagy S. jobbágyokról szóló munkáját – Sz. közbenjárására Szilágyi Sándornál, a Tört. Társ. titkáránál – kiadná az Akadémia]

Ms 798 / 305
K. NAGY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1882. nov. 18.

„[...] örülök a sikernek, az az a fél-sikernek, mert a munka megjelenése után lehet csak igazán örülni; nálunk minden könyvkiadás tementelen nehézséggel jár és áldozatot kíván [...]. „A jobbágyság történetéről" megemlékezett a Századok, azonban kitartás kivántatik minden munkához, az első siker a legnehezebb."

Ms 798 / 306
K. NAGY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1882. nov. 24.

[köszönőlevél küldeményért]

„Mintha csak gondolatomat találtátok volna el, az apró nyomtatványok annyira beválnak egytől egyig gyűjteményembe.
Kivánságod szerint értekeztem Szilágyi urral a közlemény végett, az eredmény a következő: küld be a czikket [...] mint önálló czikk jelennék meg; az óvatosság nem árt, a mit felküldesz, abból legyen kezednél másolat vagy fragmentum, mert ide oda vándorló kézirat mindenféle esélynek kivan téve."

Ms 798 / 307
K. NAGY SÁNDOR-nak írt levél

Budapest, 1882. dec. 11.

„Kedves barátom!

Tudom türelmetlenül vártad levelemet, de ez a szerkesztői bizottság késik, aztán scrupulizál, végre nem fogadta el czikkedet úgy a mint van; commentárúl ide zárom Szilágyi ur levelét. Ez azonban csak sarkaljon a munkára és kitartásra, mert bizony nehéz dolog ott a provinczián közkönyvtár nélkül dolgozni. Ha azonban könyvet akarsz innen a központból, akár az egyetemi könyvtárból, akár a Muzeumból, irassál hivatalos levelet egy oly országos intézet igazgatósága által, mely portomentességet élvez, talán a gymnasium; az kérje a kivánt munkát a nevezett könyvtárak igazgatóságától […] úgy mindent megkaphatsz, még pedig portomentesen hivatalból, Te aztán ott térítvény mellett átveheted […].
Tek. K. Nagy Sándor köz- és váltó ügyvéd Nagyváradon”

Ms 798 / 308
K. NAGY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1882. dec. 20.

[kísérőlevél a *Komáromi színészet története* 3. füzetéhez]

„[…] igen lekötelezne, ha a Biharban, most már mind a 3 füzetből kis kivonatos tárczát írnál, mert azt hiszem az egészből egy-két tárczát lehetne úgy írni, hogy a nagy közönség élvezetet találna benne […]. A lapot akkor ha megjelent a közlemény küld el, hogy én is olvashassam […].
Tek. K. Nagy Sándor köz- és váltó ügyvéd Nagyváradon”

Ms 798 / 309
K. NAGY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1886. nov. 9.

„Ha az ember pontosan akarja teljesíteni megbízatását és embertársai rendetlenek, maga is azzá válik.
Most az Írók Névtára iránt alkudozom, illetőleg az Akadémia alkudozik a könyvárusokkal, kikkel colportiroztatni fogja. Ezen kívül a „Komárom 1848/49-ben” művem befejezésével vagyok elfoglalva. Ebből is küldök.
Áldjon meg benneteket a jó ég […] ölel

hű barátod és bátyád
Szinnyei József

Nagys.
K. Nagy Sándor urnak
kir. ügyész
Nagyvárad”

Ms 798 / 310
K. NAGY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1886. decz. 23.

„Sietek legujabb munkámat neked megküldeni; [...] csak arra kérlek kiadóm nevében írjál egy kis tárczát ezen könyvről, mely 36 évi gyűjtés és 3 évi munka eredménye, az ottani lapban [...].”

Ms 798 / 311
K. NAGY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1887. febr. 14.

[köszönőlevél a könyvismertetésért]

„[...] örülök, ha az tetszésteket megnyerte, van-e ennél nagyobb jutalom az íróra nézve? Nincsen, nem is lehet, mert az anyagi jutalom, ha volna is, elpárolog, míg barátaink szeretete maradandó, kedves emlék!”

Ms 798 / 312
K. NAGY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1887. szept. 9.

„[...] Békésen Karacs Teréz országos hírű nevelőnőt és memoir-írót is meglátogattam.
[...] írom az évi jelentést a hírlapokról a miniszteriumhoz [...].”

Ms 798 / 313
K. NAGY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1887. okt. 7. (3899/105.)

„Kedves barátom Sándor!

Csak is arra kellett az a Nagyvárad, hogy azzal is bizonyítsam, mily közömbösek az emberek minden közügy iránt, ha csak hűhóval nem történik. Fogadd köszönetemet!
Aztán ha pénzt igérek lapért, úgy járok mint legujabban Boruth Elemérnével, ki a Zemplén 15 köteteért (még csak nem is teljes) 100 ftot kér!
Ha még 10 évig élek és csak ennyi hatalmam lesz, erőm se hagy el, még csodát teszek!”

Ms 798 / 314
K. NAGY SÁNDOR-nak írt levél

[válasz kérdésre]

Ms 798 / 315
K. NAGY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1888. febr. 17.

„A Nemzetnek egy czikket adtam be tegnap „Irodalmi viszonyaink 1845- és 1888-ban" olvasd el, mert érdekelni fog."

Ms 798 / 316
K. NAGY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1888. jul. 3.

„Kedves Barátom!

[...] Gratulálok ezen munkádhoz is. Mily boldog ember vagy te, ki a kellemest a hasznossal így tudod egyesíteni; mert hogy kellemes azon szép országrész beutazása s hasznos időtöltés azt te tudod legjobban és megmutatta sajtónk általános elismerése. Nem a financzialis hasznot tekintem, mert ez bizony szegény hazánk iczi-piczi irodalmából vajmi kevés, mégha csak moralis értéket aratnál sokat becses irodalmi működésedből, de ezt is minél inkább devalválja az irigység, kicsinyeskedés és más hozzánk méltó személyeskedés. Mért nem születtél nagy nemzet fiának, bezzeg inkább megbecsülnének [...].
De szeretnék körötökben lenni [...], de mikor én is, mint a bolygó zsidó, örökös és nyugtalan vándorlásra vagyok kárhoztatva. Csak nem rég érkeztem haza; Beöthy Zsolt társaságában beutaztam a Szilágyságot és Erdély innenső részét (N. Károly-Tasnád-Zilah-Györcsön-Zsibó-Csucsa-Kolozsvár-Pusztakamarás-Szászváros-Maros-Németi-Déva) két hét alatt 11 helyen! F. hó 20-kán a Keleti-Kárpátokba megyek Máramaros éjszaki részébe; [...].
Ismét egy szép munkát segítettem megírni a Nemzetségi Zsebkönyvet; a Heraldikai Társaság azonban csak mint választm. tagnak adott egy példányt, különben már elküldtem volna [...].
A nagy munkámat azonban szakadatlanúl irom, a Magyar Irók Életrajzát értem; ki tudja megérem-e befejezését? [...] eddig közel ezer életrajzom van, csak Balogh 80!"

Ms 798 / 317
K. NAGY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1888. decz. 9.

[egyéb levél]

Ms 798 / 318
K. NAGY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1889. szept. 15.

„A téli szemhártyagyulladásom és azután a mulasztottak pótlása foglalta el egész időmet, sőt megzsibbasztotta régi utazási kedvemet. Most már az Irók életrajzát az ősszel igazán nyomatja az akadémia.
Még egy kis bűnt követtem el, pihenésül elő-elő vettem naplójegyzeteimet és a Komáromi Lapokban közlök abból igen naiv és talán csak helyi érdekű apróságot; gyermekkori emlékek, melyek megaranyozzák éltemet, mint a leáldozó nap a hófedte hegycsúcsot.
Néhány külön nyomatot is készítettem, itt küldök egyet, félívekben, mert nem tudom mikor lesz belőle füzet vagy kötet?
Ha elfáradok a munkában, kis fiam czimbalom játékában gyönyörködöm; az a mélabús magyar zene leginkább megfelel kedélyemnek.

Nagyp. K. Nagy Sándor urnak
kir. alügyvész
Nagyvárad”

Ms 798 / 319
K. NAGY SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1891. márcz. 14. (4707/97.)

„Hova lett a mathematikai pontosság!? F. hó 1. kelt kedves leveledre csak most válaszolok […].
Az én dicséretemre nem szorultál már, midőn az egész ország dicsér! Folytasd, a mennyire egészséged engedi, de szentelj pár órát a szórakozásra is. Én már vén rabigába görnyedt napszámos vagyok; a munka nem hagy nyugodni; de azért ne hidd azt, mintha én hetenként legalább kétszer ne élvezném a jour-fixeket és ezzel járó kedélyeskedést, no meg a mindennapi kávéházi élet se marad el; de már fiam czimbalmozását munka közben hallgatom […]. Mikor lesz ennek vége? A tegnapi gyűlésen kérdezte Gyulai: hány füzet lesz a munkám? Talán ötven mondtam neki találgatva, de lehet hatvan is; pedig azért az első kötetet (9 füzet) A. B. betűt májusig el akarom készíteni. 2500 íróval!

Nagyp. K. Nagy Sándor urnak
kir. alügyvész
Nagyvárad”

Ms 798 / 320
NAMÉNYI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1887. jul. 13.

[köszönőlevél csomagért]

„Bocsásson meg, hogy őszig levelet nem írhatok, mert erre időm nincsen, folytonosan utazom, most Erdélyből jöttem, pár nap múlva Csabára, aztán Kolozsvárra, Dévára […] a Keleti Kárpátokba […] ismét Erdélybe, Dunántúlra s így tovább.”

Ms 798 / 321
NAMÉNYI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1887. aug. 31.

„Az ember tervez, de az soha se úgy történik, mint a hogy akarnók; [...] aradi utam elmaradt [...] azért ne csodálja ha hanyag vagyok a levelezésben és igéretem beváltásában. A csomagot visszaküldöm; a ki azt összeírta, szorgalmat igen, de bibliogr. tehetséget nem mutat, mert a címek betűrendben (ugy a hogy) de nem könyvészeti következetességgel vannak összeírva, így Abelnél sat. se év, se hely se lapszám, másutt a nyomdász is ott van; álnevek belevegyítve (Arnotki) de nincsenek fölfejtve, d'Arsae után A szűz anya, hírlapok, naptárak belekeverve; szóval nem kiadásra méltó mű. – [...] Az irodalmi téren nem megy simán semmi, bizonyítja ezt az én Életrajz-gyűjteményem, melyet az Akadémia még 1881-ben elfogadott, de meglehet az is, hogy örökre a fiókomnak dolgozom.

Tisztelettel jóakarója

Szinnyei József

Tek. Naményi Lajos
a „Bécsi biztosító társaság" hivatalnoka
Arad"

Ms 798 / 322
NAMÉNYI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1887. szept. 1.

[korrekció (előző levélhez)]

Ms 798 / 323
NAMÉNYI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1887. okt. 19.

„Igen neheztelek az aradiakra, mert miután reclamatioinknak sikere nem lévén, a polgármesterhez írtunk a hiányzó lapokért, az se tudta sikerre vezetni a dolgot. Krämer Volk!
Most ismét hiányzik az Aradi Közlöny 1887. 103. száma. Majd megbűnhődnek ezért magok az aradiak, kik itten használni akarják lapjainkat és nem kaphatják meg mert csonkák, kötetlenek!
Tek. Naményi Lajos
a „Bécsi biztosító társaság" hivatalnoka
Arad"

Ms 798 / 324
NAMÉNYI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1887. okt. 24. (3907/113.)

„Tisztelt Uram!

Gyermekes kívánság az, hogy egy könyvtári tisztviselő más számára könyvet vegyen ki, […] nekem van közel 500 vidéki ismerősöm és ha mindegyik csak kétszer venné igénybe ezen szivességet, hova jutnék én? […] nem is tehetném, a mint nem is tettem meg eddig senkinek. – Az egyetemi könyvtárból cautióval is lehet vidékre kivenni, természetesen protectió mellett, mert nem akarjuk hogy a fővárosi tudósok hátrányára vidékre vigyék szét a könyvtárt. Írjon tehát Szilágyi S. igazgatónak, beküldvén az 5 v. 10 frt cautiót és 2 frtot (szállító levél sat.) kiadásra; az elsőt ha nem használja a könyvtárt, visszakapja s térítvényt küldenek arról, a másikat elszámolják; aztán ezen uton, említve a cautiót, kaphat mindég könyvet. A Muzeum és Akadémia könyvtárából egy itteni tanár vagy akadémikus közvetítésével, az az ha kiveszi az Ön számára, kaphat könyvet.

Tisztelettel

Tek. Naményi Lajos urnak *jóakarója*
a „Bécsi biztosító társaság" hivatalnokának *Szinnyei József*
Arad"

Ms 798 / 325
NAMÉNYI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1887. nov. 11.

[köszönőlevél a Jókai-Repertóriumért]

Ms 798 / 326
NAMÉNYI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1888. jan. 4.

[innen fordul a hangnem]

„[…] gratulálok, hogy az irod. tört. terén minél speciálisabb tárgyat ölel fel. […] nagyszerű hivatás vár Önre, ha az aradi s aradmegyei írókat kultiválja, ott aztán teremthet sok újat. Csak most látom, mily kopár a vidéki irod. történet, ha csak nem lett valaki híressé, nem tudunk életéről semmit, ha vidéken született, vagy élt, de még ha híressé lett is mint Kónyi, csak annyit tudunk róla, hogy strazsamester volt. Pedig ott vannak az anyakönyvek, rokonok, levéltárak és élő emberek! […] Csak kutasson, írjon aradi életrajzokat és fejtse fel az álneveket, hasznos szolgálatot tesz az irodalomnak."

Ms 798 / 327
NAMÉNYI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1888. jan. 29.

[köszönőlevél]

Ms 798 / 328
NAMÉNYI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1888. máj. 29.

„A Nemzetségi Zsebkönyv elég elismerésben részesül, a parteczédula hasznát is belátja már a közönség, de ez csak akkor hasznos, ha 50 ezer van belőle együtt! [...]
Helyi monografiák repertoriuma megjelent:

- *Századok 1870. 89. 191. Nagy Ivántól,*
- *Századok 1870. 89. 191. Ipolyi Arnoldtól,*
- *Századok 1870. 565. 1872. 62. Harmath Károlytól.*

De mindezt föltalálhatja Ön a Századokban, melyet nem nélkülözhet, ha a tört. irodalommal foglalkozik [..].

Tiszteli barátja
Tek. Naményi Lajos urnak Arad *Szinnyei”*

Ms 798 / 329
NAMÉNYI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1888. aug. 6.

„Hellebrant fiatal ember, Gyulai Pál veje, a Philol. Közlöny belmunkatársa, tehát a kritikát az nem veszi fel.”

Ms 798 / 330
NÁTAFALUSY KORNÉL-nak írt levél
Budapest, 1891. szept. 29.

[kérés (premontreiekről megjelent művet kér a szerzőtől)]

„Dr. Nátafalusy Kornél urnak gymn. ig. Kassán”

Ms 798 / 331
NÁTAFALUSY KORNÉL-nak írt levél
Budapest, 1891. okt. 5.

[köszönőlevél a díszkiadásért]

Ms 798 / 332
NÉGYESY LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1890. febr. 21.

[köszönőlevél sajtóhibára figyelmeztetésért]

„Dr. Négyesy László főgymn. tanár Szolnok”

Ms 798 / 333
NEUSA EDÉ-nek írt levél
Budapest, 1887. márcz. 1.

[válaszlevél]

Ms 798 / 334
NEMES ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 3.

[információ nyújtás és gyászjelentés kérés]

Ms 798 / 335
NÉMETH ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1886. márcz. 8.

[válaszlevél]

„Szivesen értesítem, hogy Halmosy Endre „Telekkönyvi rendtartás” című 1876-ban megjelent műve sem a Muzeumi sem az egyetemi könyvtárban nem létezik. Legjobb lenne ez ügyben magához a szerzőhöz kérdést intézni.

Tisztelettel
Szinnyei József
az egyetemi könyvtár
első őre”

Tek.
Németh Antal urnak
kir. törvényszéki bíró Nagy-Kikindán

Ms 798 / 336
NÉMETHY LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1889. szept. 17.

[köszönőlevél]

„[...] Köszönöm [...] kedves ajándékodat és már is mohón áttanulmányoztam az A. betűt, találtam is újat és helyreigazítani valót.

Némethy Lajos urnak
esztergom-megyei áldozó pap
és plébános

Esztergom
Fájdalom a M. Liont 1887 óta még a Muzeumba se küldik!"

Ms 798 / 337
NEUMANN LAJOS TIVADAR-nak írt levél
Budapest, 1886. febr. 23.

[köszönőlevél hírlapokért]

„A történeti társaság tagjai közé a legközelebbi márcziusi választmányi gyűlésben felvétetik és a Századok f. év januártól járni fog Önnek [...].
A repertóriumba valókat köszönettel vettem és kérem további tudósítását, ha lehet külön papírszeleten.
Tek. Neumann Lajos Tivadar urnak Arad"

[névváltoztatás, később *Naményi* Lajos]

Ms 798 / 338
NEUMANN LAJOS TIVADAR-nak írt levél
Budapest, 1886. jun. 11.

[köszönőlevél partecédulákért]

„[...] begyült eddig brutto 80 ezer parte, ebből 40,000 példány vált be!
A mi a Századok repertóriumát és betűrendes indexét illeti, ez valóban sokaknak óhajtása, de már egy ily füzet megjelent, mely azonban hiányos, rossz, de ez egy jobbnak útját elvágta.
Az irodalomtörténeti társulatnak sokat ártott a Ráth György ur által tervezett Bibliografiai társaság bukása, de ha eljő az ideje, megírom. A Figyelő Repertoriumát láttam, átvizsgáltam és azt minden tekintetben kitünőnek találtam. Gratulálok! Nem így az „Alföld" Repertoriumát; egy könyv lett volna melyet használni véltem hirlaprepertoriumhoz és ez is cserben hagyott. Tehát még Szöllőssy ur is így cselekszik, ez a praktikus ember impractikus dolgot csinál?
Tek. Neumann Lajos Tivadar urnak Arad"

Ms 798 / 339
NEUMANN LAJOS TIVADAR-nak írt levél
Budapest, 1886. jul. 6.

„[...] említett irodalomtörténeti társulat csak tervben volt a megszünni akaró Könyv-Szemle helyett, de miután az életre támadt, amaz elmult.
A Repertoriumot, melyet a Századokhoz akar készíteni, csak Dr. Márki ur ajánlhatja legjobban, mert ő itt nagy tekintélynek örvend, de hogy elfogadják-e az más kérdés, miután egy már van.

A Muzeumi könyvtárnál levő vagy akárhol betöltendő díjnoki állás nagy nehézséggel jár, mert arra már az ember életében, mint az éhes farkasok, sokan lesnek, várnak [...]. Könyvtárakhoz bejutni merő véletlenség. Csak az én példámat hozom fel. Mikor a „Hungaria" biztosító bank Pozsonyban megbukott és a Nemzeti biztosító társaság itten alakult, ez amazt elnyelte s vele nehány tisztviselőit is; így jutottam 1869. máj. 1-én Pestre. Ekkor Romer apát úr pártfogása mellett a Repertoriumot az akademia kiadásra elfogadván, éppen Toldyval, ki akkor az egyetemi könyvtár direktora volt, értekezvén a Repertorium ügyében, jelenti, hogy az egyik könyvtár tiszt (ki cautió pénzekkel nem tudott leszámolni) nem jött el a hazájából. „Kit tegyek helyébe?" „Akár engemet", mondám. (A Nemzeti éppen liquidált.) „De ily szerény hivatalt 600 frtal és semmi mellékessel csak nem fogad el?" „Elfogadom" – mondám és pár nap múlva beléptem új hivatalomba. Így vált hasznomra a Schvindel-korszak.

Tek. Neumann Lajos Tivadar urnak
biztosítási hivatalnok Arad"

Ms 798 / 340
NEUMANN LAJOS TIVADAR-nak írt levél
Budapest, 1886. szept. 29.

[válasz kérdésre, valamint köszöni a jókívánságokat]

Ms 798 / 341
NEUMANN LAJOS TIVADAR-nak írt levél
Budapest, 1886. nov. 11.

„Kedves fiatal barátom!

Abból a Hadi-Lapból [...] szeretném, ha a jelzett 9-dik számot nekem átengedné; én viszonzásul „Terv egy magyar írók névtárához" füzetemet küldöm el, melyben a magyar bibliographia történetét írtam le [...].
Az Irók Névtára jó stádiumban van, valószínűleg a télen megkezdhetem illetőleg folytathatom.
A hírlap-könyvtár ügye is előbbre megy, ha ugyan Szapáry nem törli!

Tek. Neumann Lajos Tivadar urnak
biztosítási hivatalnok Arad"

Ms 798 / 342
NEUMANN LAJOS TIVADAR-nak írt levél
Budapest, 1886. nov. 17.

„Tisztelt fiatal barátom!

Mint szives soraiból megértettem, Ön foglalkozik azon munkával, melyet Seiler ur múlt évi, Markival nála tett látogatásomkor nekem igért volt, de az se baj, mert jó kézben van most is, csak kérem barátomat ne scartirozzon, majd én ha oda jutok átnézem és azután jelöljük ki az eldobandót, tehát tegyen félre mindent még ha 2 vagy több példányban van is meg valami. Erre kérem tisztelettel Seiler urat is. [...] a most bevégzett munkámból „Komárom 1848-49-ben" szolgálok neki is egy tisztelet példánynyal. Önnek pedig szivesen elküldeném a „Tervet a Magyar Irók Névtárához", de csak egy példányom van és 20 nyomatott, talán már unicummá vált, de azért ezt is elküldöm, ha Ön a fönnt kérteket és Hadi Lapokat hozzám küldi.

Neumann Lajos Tivadar Arad"

Ms 798 / 343
NEUMANN LAJOS TIVADAR-nak írt levél
Budapest, 1886. decz. 2.

„Könyvem pár hét alatt kikerül a sajtó alól. Várva várom a hirlap sat. gyűjtemény eredményét, a Hadi Lapokat sat."

Ms 798 / 344
NEUMANN LAJOS TIVADAR-nak írt levél
Budapest, 1887. febr. 25.

„Köszönöm a Hírlapirodalmunk számára küldött lapokat, tárczaczikkeket és parteczédulákat [...]. Rettenetesen sok a dolgom, azért jelen levelem is rövid lesz. Az aradi lapokat nem küldhetjük, mert azt tiltja a szabály, de Aradra aradi lapot küldeni = kutba vizet önteni! [...] a „Terv egy Irók Névtárához" füzetet nem küldhetem, mert még arra szükségem van. Az idei Vasárn. Ujság Hírlapirodalmából nem nyomtattak fölös példányt, én se birom azt! – 1848/49-ki naplójegyzetemet küldöm, komolyan olvassa el és akkor írjon róla, mert az szamár beszéd, hogy magamat tolom az előtérbe; éppen az az érdeme, hogy nem csinált-napló, s azt az ellenségem se foghatja reá, hogy hatásvadászásért utolagosan írtam; annak éppen az ellenkezője áll, nem lévén az nyilvánosság elé szánva; már pedig csak az ily naplónak van becse, nem az utóbb gyártottaknak. Hogy személyemet előtérbe toltam ennek is meg van a maga haszna, mint a legcsekélyebbnek látszó pletykának és lárifarinak [...]. Megjő mindennek a maga ideje s csak az sajnálandó, hogy egyátaljában nem bírunk több ily közvetlen naplóval, a temérdek csataleírások mellett!"

Ms 798 / 345
NEUMANN LAJOS TIVADAR-nak írt levél
Budapest, 1887. ápr. 25.

„Ismertetéseit [...] jegyezze fel a Repert. számára.
[...] szegény Seiler is meghalt! Mi történik gyűjteményével?

Az aradi lapokkal sok bajunk van, a reclamált számokat nem küldik, csonka, nem köttethetjük. Az ottani alispánsághoz kellene írnom, de hiszem Ön is elintézi barátságosan;
Olvasta-e a Főv. Lapok ápr. 10. és 11. számaiban? Könyvtári emlékeimet és az Urambátyám utolsó számában A táblabíró krónikás adomámat?"

Ms 798 / 346
NEUMANN LAJOS TIVADAR-nak írt levél
Budapest, 1887. máj. 12.

Tisztelt fiatal barátom!

Köszönöm szives közbenjárását és várom a lapokat, de szomorú állapot az, ha az aradi lapokat, a legujabbakat is csonkán köttetlen kell hagynunk az országos hírlap-könyvtárban, vagy annyi ambitiojuk sincs az ottani kiadók- és szerkesztőknek, hogy teljesen bírja az ország fő könyvtára lapjaikat? Csak is ők segíthetnének ezen, még pedig könnyű szerrel, egy kis hirdetés, vagy utánjárással. – [...]
Rengeteg sokat ír Ön, vigyázzon az egészségére, mert hosszú az élet, örök a sír!
Neumann Lajos Tivadar urnak
„Duna" biztosító társaságnál <u>Arad</u>"

Ms 798 / 347
NOSZLOPY TIVADAR-nak írt levél
Budapest, 1887. decz. 10.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 348
NOSZLOPY TIVADAR-nak írt levél
Budapest, 1887. decz. 26.

Köszönőlevél.

„Tisztelt Aljegyző Ur!

Szines levele kapcsában küldött könyvét köszönettel vettem; [...] hasznát veszem az életrajzoknál, mert abban sok érdekes irod. történeti adat van, azért hűségesen fogom idézni az illető helyeken. Az életrajzok szépen haladnak, de az akadémia – jóllehet fölvett ismét 1400 frtot budgetében reá – késik a kiadással; se baj annál gyorsabban jelenik meg, csak hogy a régi terjedelemtől (nyolcz 50 íves kötet, melynek mutatvány ívét X kötés alatt küldöm) elállottam és lesz 4 kötet 20,000 író életrajzával. –

Ne restelje azért becses életrajzát, egyformaságért, az ide mellékelt lapra írni, az önállóan megjelent munkáinak évét és nyomt. helyét is kitenni, czikkeire nézve tessék hivatkozni: mely évben és lapban jelentek azok meg? Álneveit is ha voltak, tessék följegyezni.

Tekintetes

Noszlopy Tivadar urnak m. H. aljegyző Kaposvár"

Ms 798 / 349
NOVÁK MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1890. máj. 12.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

„[...] Most tudtam meg Bálintffy Bálint úrtól, hogy Ön a zalavármegyei írókkal tüzetesen foglalkozik; ne vegye tehát rossz néven, ha kérem közreműködését munkámnál, egyelőre a fönnt nevezett Balogh Alajos életrajzát kérném, mert ez sürgős; aztán a következőket is bezárólag a C. betűig [...] az egyes előttem ismeretlen adatoknál az illető életrajz végén T. Uraságod szives közlését fölemlítem [...].

Tisztelettel
kész szolgája
Szinnyei József

N. Muzeum
Tekintetes
Novák Mihály urnak
Andráshida
Zala-Egerszeg"

Ms 798 / 350
NOVÁK MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1890. máj. 19. (4363/162.)

„Igen tisztelt Uram!

Meglepő szivessége, mert valóban ritkán történik az, hogy valaki jegyzeteit vagy segítségét felajánlja, engem igen kellemesen leptek meg. Többeket ismerek, kik külön körben foglalkoznak az írók életrajzával és ez helyes; mert egy város vagy megye íróinak életrajz-gyűjteményében föl kell venni minden apróságot a mi azok életrajzára, vagy irod. működésükre vonatkozik; én is a teljességre törekszem, de némely megszorítással úgy hogy az irogatóknál mondhassak valamit róluk; mert ha nincsen életrajzom és csak azt tudom az illetőről, hogy péld. Andaházy Iván novellákat írt a Zala-megyébe vagy Ács Ferencz a Képes Családi Lapokba verseket írt, így nem vehetem föl; ilyen kimaradt az A. betűből 526, ez nem humbug, mert nálam megvan mindegyiknek czédulája és az indexben neve; azonban ha az illetőnek életrajzát és munkálatainak jegyzékét a lap és évszám kitételével bírom, akkor besorozom, ha csak lehetséges, mert a hely és idővel igen kell gaz-

dálkodnom, mert a munka befejezését, sőt a Pótlékkötetet is meg akarom élni. Mindenesetre kivételt is lehet tenni s némely szempontból a jelentéktelenek közül is egyiket másikat bevethetem; ezt fogom tenni a zalaiakkal. Igen szépen kérem tehát, a köszönettel vett jegyzék szerint, kérje be azon uraktól életrajzukat és munkálataik jegyzékét (a mint lehet a hírlap és év kitételével, napi lapoknál a számot is kérem); kinek életrajza megjelent jól, elég a lapra, vagy könyvre hivatkozni s azt pótolni. [...] Bayer József (a bajai származású,) beküldte önéletrajzát, úgy Bátorfi is; ezen ismerősömre, sőt barátomra többször tetszik hivatkozni; azonban itt az a bökkenő, hogy a mire kértem, arra nem felelt; saját életrajzát, mai napig sem egészítette ki. Különös az is, hogy Wajdits ur lev. lapomat visszaküldte keresztül írva: „az illető urat nem ismerem" (azt hiszem Bálintffy [...] azóta beküldte életrajzát), [...].
Szivességét előre is köszönöm és segítségével azt hiszem jobban lesznek a zalai írók munkámban képviselve, mint a hogyan eddig voltak.

Tek. Novák Mihály urnak
elemi népiskolai tanító Andráshida"

Ms 798 / 351
NOVÁK MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1890. máj. 24.

„Köszönöm a küldött előízelítőt; reménylem, hogy a zalaiak mind berukkolnak; tegnap imprimáltam a III. füzetet Balogh Pálig (csak Balogh van benne 56) X kötés alatt küldöm a 10 blanquettát; bocsánat a késedelemért, de nem volt se éjjelem se nappalom.

Tek. Novák Mihály urnak
elemi népiskolai tanító Andráshida"

Ms 798 / 352
NOVÁK MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1890. máj. 28.

„Tisztelt Uram!

Szives sorait és buzgalmát igen köszönöm; de mindenekelőtt kettőről kell Önt fölvilágosítanom: 1. Az élő írókról lehetőleg sajátkezűleg írt önéletrajzot kívánok, 2. ezen önéletrajz minél bővebb, annál jobb, mert abból én sokkal kényelmesebben kiválogathatom azt, a mi nekem való, sőt a jelentéktelen íróról v. írogatóról is lehet, ha nem is jeles, de fölemlíthető életrajzot készíteni.
Miután a III. füzet ma jelent meg és az Balogh Pálig terjed, Balassa Benő kimaradt és majd 4-5 év múlva, önéletrajza után, a pótlékkötetbe veszem föl. Ismételten kérem, tessék az illetőket figyelmeztetni, hogy önálló munkáiknál, úgy czikkeiknél is az évet és helyet (hírlapot v. folyóiratot) a hol azok megjelentek, írják a czikk mellé pontosan, nagyobb hírlapoknál a számot is, különben a följegyzés használhatatlanná vagy homályossá válik; minek is közöljek fölfödözhetlen dolgot. Ez áll az álnevekre nézve is. – Sürgősebb önéletrajzok: Baranyay Eleké, Bánfi Alajosé (mi volt a neve

azelőtt, tessék a névmagyarosításokat is tudtomra adni, a zavar elkerülése végett), Balányi Tivadaré, Berényi Jenőé, Békefi Eleké [...] a nyomtatásban megjelent életrajzoknál kérem az illető életrajznak megjelenési helyét és idejét velem tudatni; ezen kívül az élőknél nem fölösleges az önéletrajz is, mert ez hitelesebb, ha szerezni lehet! [...]
Fontos volna azon meghalt zalai írókra is kiterjeszteni becses figyelmét a kikről nem jelent meg életrajz, de a családtagoktól, vagy az illető egyház matrikulájából lehetne szül. halál. és egyéb adatot beszerezni; mert ezek különben a feledékenység homályában enyésznek el. Az ily életrajzok végén az előttem ismeretlen adat szives közlőjét megnevezem.
Szives közreműködését az I. kötetnél az előszóban szándékozom megköszönni; fölemlítem még az Ön életrajzánál is.

Tek. Novák Mihály urnak
tanító
Andráshida"

Ms 798 / 353
NOVÁK MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1890. jun. 11.

[köszönőlevél magyar írókhoz anyagért]

„[...] B. Tivadar saját életrajzát megtagadta. Az ily álszeméremnek, vagy szerénykedésnek egyátaljában nincsen értelme, ha már irod. munkálatainkkal a nyilvánosság elé lépünk; vagy talán azt akarja az író, hogy czikkeit ne vegye figyelembe a közönség és utóbb se reflektáljon azokra? Ezt nem hiszem.

Tek. Novák Mihály urnak
tanító
Andráshida"

Ms 798 / 354
NOVÁK MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1890. jun. 14.

[köszönőlevél]

Ms 798 / 355
NOVÁK MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1890. jun. 18.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 356

NOVÁK MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1890. jul. 10.

[köszönőlevél]

Ms 798 / 357
NOVÁK MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1891. aug. 24.

[köszönőlevél]

Ms 798 / 358
NUBER SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1882. jul. 26.

[köszönőlevél]

Ms 798 / 359
NUBER SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1882. nov. 12.

[köszönőlevél]

Ms 798 / 360
NYÁRY ADOLF-nak írt levél
Budapest, 1881. jan. 11.

[Sz. önéletrajzát és arcképét küldi]

„Azon feledhetlen napok emlékét, melyeket Excellentiád nagyrabecsült társaságában, én és fiam Alcsúton töltöttünk, mindenkor kegyelettel fogom megőrizni.
Igen megtisztelve érezném magamat ha a másik példány a Fenséges Főherczeg kegyes engedelmével, hódolatom jeléül azon könyvtárba helyeztetnénk el, melyet egykor Alcsúton rendeztem.
báró Nyáry Adolfnak, a főherczegi palota
főudvarmesterének
Alcsúton”

Ms 798 / 361
NYÁRY GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1882. jun. 5.

[partecédulákat kér]

Ms 798 / 362
NYÁRY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1886. jul. 9.

[művet kér megvásárlásra]

Ms 798 / 363
NYÁRY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1889. okt. 6.

[Báró Nyáry Jenő (a főrendiház tagja stb.) pártfogását kéri Beöthy Zsolt részére a főtitkári választáskor (1889. okt. 14-én)]

Ms 798 / 364
NYIRŐ SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1877. ápr. 4.

[köszöni az 1848/49-es nyomtatványokat]

„Kérem a Tekintetes urat további szives közbenjárásáért, hogy ez által gyűjteményemet teljesebbé téve, megírhassam szabadságharczunk irodalomtörténetét."

Ms 798 / 365
OLÁH GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1891. nov. 27.

„Munkámban a „Magyar irók élete és munkái"-ban több ízben használtam „Magyarország Közegészségügyi Statisztikája" cz. munkáját az orvosok életr. adataira nézve, idéztem is hűségesen, de oly gyakran kell azt használnom, hogy megszerzését szükségesnek tartom; hiában kerestem azt antiquariusoknál, nyújtson tehát módot, hogyan juthatok a nevezett munka birtokába."

Ms 798 / 366
OMPOLYI MÁTRAY ERNŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. márcz. 6.

[gyászjelentéseket kér]

Ms 798 / 367
ORBÓK MÓR-nak írt levél

Budapest, 1882. decz. 18.

[gyászjelentéseket kér]

Ms 798 / 368
ORBÓK MÓR-nak írt levél
Budapest, 1890. máj. 17. (4362/161.)

„Igen tisztelt Tanár Ur!

Bocsásson meg, ha becses levelére csak most válaszolok, az még januar 20. érkezett kezemhez [...] de [...] véletlenül a nem sürgősek (körülbelöl 950 levél) közé került [...].
[...] hálás köszönettel fogadom az igért életrajzokat [...].
Orbók Mór
m. kir. állami tanítóképző rendes tanára
Pozsony"

Ms 798 / 369
ORBÓK MÓR-nak írt levél
Budapest, 1890. jul. 7. (4413/212.)

[köszönőlevél és a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 370
ORBÓK MÓR-nak írt levél
Budapest, 1890. jul. 14.

[köszönőlevél]

Ms 798 / 371
ORBÓK MÓR-nak írt levél
Budapest, 1891. jun. 7.

[válaszlevél]

Ms 798 / 372
ORTVAY TIVADAR-nak írt levél
Budapest, 1882. ápr. 10.

[partecédulákat kér]

Ms 798 / 373
ORTVAY TIVADAR-nak írt levél
Budapest, 1882. ápr. 12.

„[...] szives ajánlatával igen megörvendeztetett [...].
[...] ma kaptam Dr. Lendvay barátomtól Pozsonyból egy nagy csomag parteczédulát melynek nagy része az ottani temetkezési egylet 1871-81. évi duplumaiból került ki, [...]. Nagy hiányát érzem azonban a Nagyszombat-, Moson-, Nyitra-, Trencsin-, Sopron sat. városokból kikerült partéknak, [...] minden nyelvű és rangú gyászjelentéseket gyűjtök, csak magyarországiak legyenek, vagy hazai egyéneke vonatkozzanak [...].
A felhívásra nézve sziveskedjék bölcs belátása szerint cselekedni, talán általánosságban lehetne azt szerkeszteni személy megnevezése nélkül, tudományos czélt említve és a helyet hova bekéretnek ott helyben a parteczédula példányok. Az illető lappéldányokat, melyekben esetleg a felhívás megjelennék, szeretném bírni!”

Ms 798 / 374
ÖREG JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1886. jul. 2.

[válaszlevél]

Ms 798 / 375
ÖRLEY JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1903. decz. 2.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 376
ÖRLŐSY FERENC-nek írt levél
Budapest, 1889. aug. 20. (4157/69.)

„Különösen tisztelt Szerkesztő Ur!

Sajnálattal kell értesítenem, hogy a kért lapokat nem lehet elküldenünk mert ezt szabályaink tiltják; ugyanis a fővárosi könyvtárakból a hírlapok a N. Muzeumban concentráltatván, csak ott találhatók azok fel, azért házon kívül nem adathatnak ki.

Tek. Szépfaludi Örlősy Ferencz urnak megyei levéltárnok és szerk.
Máramaros-Sziget”

Ms 798 / 377

PAIKOS ENDRÉ-nek írt levél
Budapest, 1890. márcz. 7.

„Becses munkáját a Kassai helv. hitv. egyház történetét szeretném bírni [...].”

Ms 798 / 378
PAKSI KÖZLÖNY KIADÓ-HIVATALÁ-nak írt levél
Budapest, 1884. jan. 22.

[a „Paksi Közlöny” legutóbbi számát kéri a Vasárnapi Újság éves hírlapkimutatásához]

Ms 798 / 379
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1873. aug. 19. (1721/54.)

„Igen tisztelt Tekintetes Ur!

Sámi barátom hitegetése bátorított fel jelen levelem írására; ugyanis ő azt állítá, hogy Tek. Ur nekem oly lapokat szándékozik küldeni, melyeket én még nem is láttam, – ez nagy szó, de azért lehetséges. [...] szeretném, ha azon lapokat mielőbb láthatnám [...].
Egyúttal más szivességre is vagyok bátor Tek. urat felkérni. Az Akademia engem megbízott a Tudom. Repertorium szerkesztésével [...] f. é. márcz. 18-tól mai napig 199-féle folyóirat, évkönyv és naptárból (699 évfolyam = 1155 kötet) 24,352 czédulát írtam s reménylem az I. osztálylyal október végéig elkészülök, s azt sajtó alá rendezhetem; addig azonban némi hiányt kell pótolnom: a „Magyar Polgár” Nagy Naptára I. és II. évfolyamát saját könyvtáramban birom [...] véleményem szerint ezen naptár beltartalmát tekintve, minden eddig megjelent naptárak közt legjobban van összeállítva, s maradandó becscsel bír [...] ha [...] több évfolyama is megjelent, arra kérem [...] Tekintetes urat, sziveskedjék az 1871 sat. III. évfolyamát, használat végett – hogy a Repertoriumba felvehessem – csak egy hétre megküldeni [...].

Tek. K. Papp Miklós urnak, a „Magyar Polgár” szerkesztőjének
<u>Kolozsvártt</u>”

Ms 798 / 380
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1873. aug. 28.

„Különös az, hogy az életben igen sok egyénnel hozott össze a sors, s ezek közül az erdélyiekre emlékezem legkedvesebben, mert minden időben s mindegyiknél önzetlen szivességre s barátságra találtam; így Szabó Károly, Benedek Károly, Márkus János (Gyulafehérvár), bold. Baló Benjámin (Déva) Báró Apór Károly, Bardócz Lajos s Ön mindannyian kedvesembereim; még itt Pesten is leginkább Nagy Miklóssal, Sámi Lajossal társalkodom, s ezek is erdélyiek.

[...] Szivesen veszem a mult századbeli írott hírlapot s Autograph gyűjteményembe bármely írótól vagy államférfitól kéziratot, levelet vagy aláírást.
[...] Örmény hírlapom van közel 100 féle a Törökbirodalom minden részéből, ezen kívül a 12,000-nyi gyűjteményemben megvan a persa hivatalos lap s egy képes lap, a chinai hivatalos lap, melyet csak a mandarinok számára nyomtatnak 1000 éve, nem lehet rá praenumerálni, több japan, sanskrit, cherokes indus és kanakáz indus képes lap Honolulu-ból, van egy orosz Szibéria Irkutsk városából és a kis Portugalból 325 féle sat. – Igen kiváncsivá tett, Önnek „egy nagy hírlap könyvtár"-t illető megjegyzése, nem tudom elgondolni: mi lehet az, még a mult évben írtam egy czikket: „Alapítsunk hírlap-könyvtárakat" s a Reformnak adtam, Rákosi a czimet megváltoztatta, s kiadta „A mi hírlapjaink" címmel, mint vasárnapi tárczát (Reform 1872. jun. 2. 149. sz.), természetesen eredményre nem számítottam, de megtettem kötelességemet, a hírlapkönyvtár ugyan elmaradt, de én meg lettem könyvtárnok; ... [...]
Pesten az első szépirodalmi napilap a Hölgyfutár volt 1849. nov. 15-től.
Tek. K. Papp Miklós urnak, a „Magyar Polgár" szerkesztőjének
Kolozsvártt"

Ms 798 / 381
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1873. szept. 15.

[értesítés látogatásáról]

Ms 798 / 382
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1873. szept. 18.

[fotóját küldi]

„Szeretném ha Szabó Károly urat is otthon találhatnám."

Ms 798 / 383
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. jan. 12.

„Családunkat súlyos csapás érte [...] egymásután két fiam halt el vörhenyben [...] legszebb reményeinket helyeztük bennök s a kérlelhetlen sors megirigylé öröminket, megfoszta engem is a kitartó munkásság ösztönétől, megzsibbasztó erőmet, úgy, hogy alig vagyok képes gépileg a legszükségesb hivatalos teendőimet végezni; ne csodáld tehát, ha az igérttekkel késedelmeskedem, de ha majd az idő ezen nagy sebet is behegeszti, vagy csak némileg is enyhíti fájdalmam, helyre pótlom mulasztásomat.

[...] fájdalmunkra nélkülözi könyvtárunk az erdélyi lapokat, ha igéretedre visszaemlékezel és oly jól megy a M. Polgár dolga, hogy egy példányt nélkülözhetsz, küldjél jan. 1-től az egyetemi könyvtár számára; egyúttal kiváncsian várom a Deák Farkas ur által is jelentett csomagot, valamint a hírlap-curiosumokról szóló tárczaczikket is!"

Ms 798 / 384
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. márcz. 23.

„Petőfi a magyar irodalomban" nagyban készül, [...] Greguss [...] szolgált jó tanácscsal s a díszkiadás tartalmának kefelenyomatát is pár nap alatt megkapom. Horváth Árpádtól pedig Petőfi összes költeményeinek (az eredeti kézirat után készült) időrendes jegyzékét kaptam meg; ennek folytán tervemet kissé megváltoztattam t:i: Petőfi költeményeinek – nem a szerint a mint azok a nyomtatásban megjelentek, hanem azon időrendben a mint általa irattak – fogom jegyzékét adni, még pedig a kritika, variansok feltüntetése s a költő iránt való kegyeletből, de főkép azért is, hogy bármelyik kiadás birtokosa a kimutatást használhassa, s összehasonlítást tehessen, idézem a különböző kiadásokban levő költemények lapszámát [...].
[...] Gregussnak ismét adtam át két kiadatlan költeményt, tehát már hatot, megmondhatod Meltzl urnak, hogy mégse teljes az a jegyzék az „Erdélyi Muzeum" 1-só számában. „Petőfi a külföld irodalmában" külön czikkre marad, mert a nélkül is nagy lesz a közlemény.
Tisztelem Szabó Károly urat, úgyszintén Moldován, Hóry Béla, Ajtay, Hevessy urakat is."

Ms 798 / 385
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. márcz. 29.

„Kedves barátom!

Nem tudom mire magyarázni hallgatásodat [...] talán nem is találod alkalmasnak hogy közöld munkámat; magam is úgy vélem: 9 sűrűn írott ív, bármily érdekes, a sok könyvészeti jegyzet és rövidítés miatt fárasztó lenne a nagy közönség számára; azért mégis szeretném tudni véleményedet.
Ha elveszett volna levelem, kérem ismét „Petőfi Versei 1842-1844. Pest, 1844" kiadását és Czipruslombok füzetkét használat végett; [...] Azt az ismeretlen Petőfi költemény leírását; Magy. Polgárt könyvtárunk számára [...]."

Ms 798 / 386
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. ápr. 2.

„Itt küldöm a „Petőfi" első 1/3-ad részét „Itt az idő, most vagy soha!" Greguss látván a kéziratot, azt mondta rá „Csak egy ember van az országban, ki mindezt ily szorgalommal összetudja szedni s ily jól egybe állítani s annak a neve Szinnyei." [...] nem lenne jó [...] külön lenyomatot is készíteni?? [...] a Tört. Lapok tisztelet példányát várom [...].
[...] nagyobb betűvel szedesd a költemények és prózai művek címeit, mint a zárjel közt levő idézeteket, a kétszer aláhúzott évszámokat kövéren, mert azon évben megjelent lapoknál nem idézem az évszámot, miután az magában értetődik."

Ms 798 / 387
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. ápr. 6.

„Itt van tehát a „Történeti Lapok" 1. száma 18 közleménynyel, [...] ez [...] nem lap kedves barátom, ez esemény! a történet-irodalom terén [...].
Te őszinte kritikát vársz tőlem? [...] Az initiálékat végkép elhagynám, különösen azt a [...] T-t a borítékon; mióta a Petőfi initiálékat megláttam, csak szépet szeretnék abból is látni vagy semmit. Itt küldöm „Petőfi"-ből az 1845 és 1846. évet."

Ms 798 / 388
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. ápr. 8.

„[...] megírom [...] az itteni jó és rossz véleményeket lapod felől.
Köszönöm a dicséretet, melyet lapodban felőlem közöltél;
Petőfi folytatása vasárnap megy, készen van, csak tisztáznom kell, de belefáradtam kissé a munkába, pihennem kell."

Ms 798 / 389
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. ápr. 11.

„Az „Ungar. Lloyd" apr. 8. 79. sz.-ban ez áll:
Theater, Kunst und Literatur: „Josef Szinnyei hat für die „Történeti Lapok" eine Biographie Petőfi's geschrieben, in welcher von jeder einzelnen Arbeit Petőfis angegeben ist, wann und wo sie geschrieben wurde, wie auch wann und wo sie erschienen sei." – Tegnap pedig bécsi német hírlapgyűjtőmtől kaptam levelet, írja, hogy két bécsi lapban olvasta az én működésemet, melyek szerint Petőfi biographiát írok a Történeti Lapok számára [...].
[...] nem csak a Te lapodban áll nevem „Szinnyei"-nek, még a Hon tegnap esti „könyvtár" czikkben is így figurálok s ezen vagy ilyesmin meg se botránkozunk [...] küldöm Petőfi-ből az 1847. évet [...]."

Ms 798 / 390
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. ápr. 14.

„[...] egyik büszkeségem a Petőfi-bibliographia, a dicséreteket mit már is arattam, leírni szerenységem tiltja, hanem [...] azt tudatom veled, hogy tegnap Gyulai kijelenté, miszerint czikkem végett előfizet lapodra; adott pár kutatási irányt [...].
[...] tegnap szép vasárnapom volt, reggeltől estig kutatva öt becses Petőfi-reliquiára bukkantam, [...]. Ma Toldy figyelmeztetett egy kritikájára [...]. Hiszem hogy a munkám végén jőni fog egy „Pótlék" akkor lehet a sajtóhibákat is fölemlíteni.
Frankl (most Fraknói) volt nálam: „Az istenért nyomassuk ki azt a Repertoriumot mert én tegnap az oklevelek közt kutattam s oly becses dolgokat találtam, hogy vétek lenne egy napig is késni p. o. az Uj M. Siont [...] átkutattam, nem találtam a mit kerestem s a Repertorium czédulák segítségével pár percz alatt czélt értem." képzeld erre mosolygós képemet s kézdörzsölésemet: „Én szolgálatjukra állok, hisz nem rajtam múlt, hogy az már eddig ki nem nyomatott, hanem a systema, a tervrajz most is Toldynál hever." – „Holnap délben összeülünk s holnap után lehet nyomatni akárhogy, csak ki legyen nyomtatva." [...] Talán ha felemlítem levéltáram kincseit, egy kártyára írt okmányt 1329-ből [...] egy magyar levelet 1599-ből [...] sehol nem közölve, – hamarabb jősz.
[...] azt is megtehetnéd, hogy megreszkirozz 10-10 példányt s a főszerkesztőknek küld el ha másért nem a tartalom közléséért, úgy néhány vidéki lapnak is [...]."

Ms 798 / 391
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. ápr. 19.

„[...] különösen ajánlom a Figyelőt, ennek rendes rovata van „Hírlapi szemle" ebben elég jól és bőven ismertette az első számot, sőt erre válaszodat is megírhatnád nekik levélben.
Petőfi II. közlését az év közepén szakítád meg, ezzel veszt a becséből [...].
Egy vagy két nagyszerű tervem van, melynek egyikét keresztül vihetném annak daczára, hogy a Repertorium próbanyomatát tegnap vettem kezemhez [...] „Magyarország történeti naplója a 19-dik században" napról napra fölemlítve az eseményeket röviden, utalva azon könyvekre és lapokra a hol arról bővebben lehet olvasni; mit szólsz hozzá? [...] Ezután egy történeti naptár volna helyén, szintén lapodban, természetesen a forrás megnevezésével [...] ilyesmivel foglalkozik most Kerékgyártó ur, úgy hiszem szolgáltatna ahhoz anyagot vagy kéziratot."

Ms 798 / 392
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. ápr. 27.

„Megindult tehát a háború „Századok" contra „Történeti Lapok" […]. Az itteni historikusok mosolyognak Thaly kenyéririgységén „Mért nem nevezted el lapodat „Erdélyi Történeti Adattár"-nak? […] A 4 .szám is megjött, a „Hírlapkönyvtárakról írt czikk igen alkalomszerű […] iparmuzeumokat állítanak, míg könyvtárukban kazalszámra van a hírlap bekötetlen; szeretem én őket azzal vexálni, hogy minden 2-3 hónapban megkérdezem: mikor rendezik már a hírlapokat? – „Majd esztendőre" felelik rendesen, de már 5-6 éve, hogy így discuralnak, borsódzik a hátuk a rendezés gondolatától, hátha még azt a 14-16,000 kötet hírlapot mind be kellene szerezni.
Éppen tegnap említté Frankl [Fraknói]*, hogy a Repert. előszavában a folyóiratok jegyzékénél az is kiteendő, hol találtatik ez vagy amaz a hírlap vagy folyóirat; képzelem hogy meg fog örülni a pesti kutató, ha egynémely tárgyban Kolozsvárra utasíttom […].*
A Petőfi díszkiadás a könyvkötőnél van 3-4 hét múlva árulják."

Ms 798 / 393
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. máj. 5.

„[…] én is osztozom elkeseredésedben, […] hisz rajtam is megesett, […]. Miután a Repertoriumon szakadatlanul másfélévet dolgoztam, mily lélekismeretessen és pontosan, azt te is képzelheted, most miután 2500 kötetet ideoda czipelve, azokból 44,614 czédulát leczimeztem, továbbá magamra vállaltam a nagy fáradsággal összeállított mű sajtó alá rendezését minden korrecturával együtt, most midőn 5-6 hó alatt annak I. kötete, a történelmi rész mindenféle tartalom- hely- és névmutatóval ellátva 44 íven, kilátásba van helyezve, hogy elkészül, s Fraknói ur az 1-ső kész ívet tegnap a tört. oszt. ülésén beakarta mutatni; Horváth Mihály püspök oda nyilatkozott, hogy ő ellene fog szólni, mert nincs betű- vagy chronologiai rendben összeállítva, újra kell nyomatni sat. Fraknói természetesen az ügyet elodázta, hogy a scandalumot elkerülje; igen valószínű, hogy még pár ívet kinyomatok, mert Fraknói a nyomatás mellett van, talán az egész is megfog jelenni; de hogyan legyen az embernek kedve tovább dolgozni ha ily basáskodással kell küzdeni […]. H. Püspök az ívet felsem metszette s csak az első lapról felületesen itélhetett, nem gondolta meg azt hogy nekem a Széchenyi Cathalogus Index Alter-ja szerint kellett eljárnom; talán személyes gyülölség inditotta azon nyilatkozatra, mert Óváryt benem hozhatták az egyetemi könyvtárhoz vagy mert ő a Tört. Társ. elnöke s én merészkedem a Tört. Lapokba dolgozni; ilyesmi is lehetséges; node […] ne írj ezen dolog felől semmit, mert a mily hatalmasak, ezt a keservesen megérdemelt száraz kenyeret is kiveszik a számból. Hidd el barátom, oly kedélyhangulatban vagyok, hogyha ma tréfából valaki annyi pénzzel megajándékozna, a mennyivel a M. Tud. Akadémiánál leróhatnám kötelezettségemet s kiválthatnám munkámat, a pénzt minden habozás nélkül arra fordítanám, s azon 12 rizma papirossal a május daczára befűttenék."

Ms 798 / 394
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. máj. 28.

„[...] kívánságod szerint itt küldök kéziratot „Petőfi 1848." és a Repertorium 2-dik ívét sajnálom, hogy erdélyi dolgokat nem küldhetek de úgy őrzik mint a sárkány a fiát, most nyomják a 6-dik ívet, az életrajzokat, ez már imposans, midőn p. o. Eötvösre vonatkozva 15 életrajz van idézve s így tovább [...]. Most készítem a II. osztályt, a hírlapok kivonatát s már is megakadtam: a Hon és Külföld és Nemz. Társalkodó teljes példányai egész Pesten nem kaphatók, lesz idő midőn a te hírlapkönyvtárodba, hogy bemehessenek, szivesen fizetnek entrét csak készüljön el az egész Repertorium, addig pedig kivánok neked kitartást [...]."

Ms 798 / 395
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. jun. 10.

Köszönőlevél könyvekért és hírlapokért.

„Petőfi teljes kiadására nézve lenne nekem egy tervem, – melyet veled akarok közölni [...].
[...] hogyan tetszik a Repertorium kiállítása, most nyomják a 9-dik ívét, az „életrajzokat".
Itt küldöm Petőfiből az 1849-1853 éveket és pótlékot 1848-hoz. A díszkiadás elkészült s ma v. holnap árulni fogják, érdekes lenne ha a Tört. Lapokból a jövő két számot megküldenéd az itteni főbb lapoknak, éppen a propos lenne s a lap jó híre neve terjedne. [...] fedeztem fel ismét egy 9 strófás költeményt Petőfitől a mely nem lesz a díszkiadásban, de erről ne szólj Meltzlnek."

Ms 798 / 396
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. jun. 11.

„Most hallom Mátraitól, hogy ő a M. Polgárban Petőfitől „A királyokhoz" és még vagy 5 vadabbnál vadabb költeményt közölt, akkor midőn a király Jeruzsálemben volt, érdekes volna kikutatni s az illető költemény czime után közleményembe írni, ha még nem késő, de az eredményről kérlek tudósíts bibliographiai pontossággal."

Ms 798 / 397
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. jun. 20.

[Petőfi-dolgozatát küldi]

Ms 798 / 398
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. jun. 30.

„Küldöm ezúttal a „Petőfi" 72-77 lapját 1860-1861."

Ms 798 / 399
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. jul. 9.

„[...] mult vasárnap a főherczegnél voltam Alcsúton és szavamat adtam hogy még e hó végén Alcsútra utazom s ott fogom könyvtárát rendezni, azonban minden héten egyszer bejöhetek Pestre az ő alkalmatosságán.
Dr. Meltzl ur írt a multkor [...] különösnek tünik föl előttem azon megjegyzése, hogy nem használtam fel minden rendelkezésemre álló könyvet, ez olyan Collumbus-tojás féle mondat; szerettem volna én azt a czikket látni, a mely a Petőfi- bibliographiát az enyém előtt hozta volna, vajjon hány adatot közölt volna az, könnyű most neki [...].
[...] szóba jött a te hírlapkönyvtárad is, midőn az én hírlapgyűjteményemről áttértem a te tervedre [...].”

Ms 798 / 400
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. jul. 14.

„Itt küldöm „Petőfi”-ből az 1865-1869 éveket 81-85 lapokon s így ismét van két közleményed [...]. Itt nálunk nincs egyéb ujság, mint a mit a lapok hordanak szét, azt pedig te jobban tudod mint én, miután nekem nincs időm arra, hogy lapokat olvassak.”

Ms 798 / 401
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. jul. 24.

„Itt küldöm „Petőfi”-ből az 1870-73. éveket 85-87. lapokon, a végét jövő héten [...].”

Ms 798 / 402
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. jul. 29.

„Szombaton kora reggel utazom Józsi fiammal Alcsútra s miután ott huzamosan tartózkodom, talán egész oktoberig, igen el leszek zárva a világtól [...] meg kell elégednem a főherczeg néhány hírlapjával és nem dúskálódhatom az egyetem, muzeum satöbbi szerkesztők hírlapkazlai közt, szánj meg tehát és küld

1. *A Történeti Lapok számait Alcsútra [...] a „főherczegi kastélyba” czimezve.*
2. *Azon „Muzeum” számát, mely telve van Petőfi közleménynyel, talán a juliusi [...].”*

Ms 798 / 403

K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Alcsuth, 1874. jul. 4.

„[...] igen jól esett, hogy kedves lapodat kaptam először is e főúri magányban, hova a P. Naplón, Reformon, A Honon, Pester Lloydon és Pester Journalon kívül más lap nem jár, ez másnak sok is volna, de nekem kevés [...]. Bethlen grófné ő mltsága a főherczegné főudvarhölgye is szivesen olvassa [...].
[...] igen kellemesen töltöm időmet, mert a repertoriummal és más léleköl munkával keveset fáradozom. Reggel 5 or. felkeleünk és fiammal a parkban sétálunk ½ 7 or. reggeli; 8 or. munkához látunk a könyvtárban, 11 or. grande toilette. 12 or. ebéd a főherczegi asztalnál, kedélyes és magyaros szellemű társalgás, pipálás 2-ig. Ekkor jő a pósta, levél és hírlapolvasás szobánkban és siesta 3-ig. 3-5 könyvtárban működünk. 5 – 1/2 7-ig apró foglalkozás visszavonultan lakásunkon. ½ 7 or. vacsora a parkban a lombos fák alatt, a grófné, báró Nyáry, a nevelőnő társaságában. 7 után a nevelőnő családi körbe távozik, mi négyen sétálunk a parkban ½ 9-ig. 9 or. általános lefekvés. Ez a napirendünk, hogy ily müvelt és szellemdús körben jól folynak napjaink azt írnom se kell."

Ms 798 / 404
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. jul. 25.

[egyéb levél]

Ms 798 / 405
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Alcsuth, 1874. aug. 24.

„[...] szept. 13-25 napokat Pesten töltjük mert akkor felfordult világ lesz itten, t:i: lesz a környékben tábor, különben oktober elejéig itt vagyunk és várunk; hidd el, hogy hasonló magyaros vendégszeretetben csak úri házadnál részesültem; [...].
Tegnap vendégünk volt Szőgyényi fehérm. főispán ő excell. a főherczeg kalauzolt bennünket üvegházaiban és kertjében, bámultam széles ismereteit, mert nem csak arabs és a czigány nyelvet jól beszéli hanem a külföldi növények botanicus nevét is elősorolta és a növény tulajdonságait magyarázta. A honorarium végett úgyhiszem nem veszünk össze; fiam pedig meg majd többször is fog alkalmatlankodni [...].
[...] a szedők még itt se hagynak békét, tegnap kaptam a 27. és 28. íveket [...].
...Gyulai bosszúságára, még Petőfitől is fogsz olyan verset közölni a mi nem lesz a díszkiadásba [...] átadom neked „Buda várán ismét német zászló!" kezdetű verset, ismeretlen, hanem a díszkiadásban benn lesz, mire észbe veszik közölhedd, úgy egy elfeledett, emlékkönyvbe írt versét is."

Ms 798 / 406

K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Alcsuth, 1874. szept. 20.

„Kedves barátom!

Minden hírlap elküldé referensét az alcsuthi ünnepélyre, csak a Magyar Polgár nem, fölcsaptam tehát én melléd hírlapi tudósítónak és vedd szivesen ezen néhány sort."

Ms 798 / 407
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. okt. 3.

„Itthon vagyunk és te nem jöttél Alcsuthra, se baj esztendőre jul. végén ismét ott leszek, jöhetsz. Olvastam ujabb nagyszerű terveidet, egyik szüli a másikat, csak aztán jól megkészítsd az ágyát, a szépirodalmi napilapot értem; [...]. Alcsuthon hallottam a főkertésztől, hogy gróf Telekynél Koltón látta a Petőfi által teleírt falakat, nem lehetne azokból valamit leolvasni és közölni?
A Repertorium gőzerővel készül és ha a gépezetben valami baj nem történik oktober végére elkészül a 42 íves kötet.
Kivánok kitartást, béketűrést a többrendbeli nagy munkához [...]."

Ms 798 / 408
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. okt. 20.

„Megfogadtam, hogy míg a Repertorium kinyomatott 40 íve s kötetéhez a külön 30 ezer darab czédulára írt hely- és névmutató szintén ki nem lesz nyomtatva, nemcsak nem írok senkinek, de még nem is beszélek senkihez, kivévén a hol azért megfizetnek. [...] most az egyszer legyőztél és félretéve minden fogadást három leveledre s egy levélkédre íme válaszolok.
[...] hálátlan a mi közönségünk, akkor áldoz a jelesek emlékszobrára mikor már azok rég meghaltak s így semmi hasznuk belőle [...] boldog azon ember, ki nem szorult a nagy tömeg kegyelmére, hanem megél a maga emberségéből is, aztán zsebre rakja a dicséreteket és bámultatja magát.
[...] én azonban erkölcsileg kényszerítve vagyok az én Repertoriumom első kötetét mielőbb szárnyra bocsátani, mást nem tehetek, [...]."

Ms 798 / 409
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. decz. 2.

„Itt a Repertorium! Fogadd szivesen. Kérlek baráti szeretettel, csapj egy kis lármát először a hírek között, azután nyomasd le az előszót a M. Polgár tárcájában mert az Toldy szerint irodalomtörténeti értekezés és oly specialis zamatú a milyent még közönségünk nem olvashatott eddig, mert a hírlapirodalom-történetek és repertoriumok történetét és bibliographiáját tárgyalja;
[...] Érdekemben van, [...] hogy ez a 700 példány elkeljen és az Akademia ne veszítse el kedvét, hanem a további köteteket is kinyomattassa [...].”

Ms 798 / 410
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1874. decz. 14.

[Petőfi-honoráriumát kéri]

„Most már készítem a Repert. II. kötetét [...].”

Ms 798 / 411
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1875. jan. 15.

„A Repertorium megdicsérését igen köszönöm; sokat ér az, ha oly elterjedt lapban, mint a „M. Polgár” ismertetik.
Igen szépen kérlek küldj X boríték alatt de pósta fordultával az idei Székelyföld-ből, M. Vásárhely [...] egy-egy számot 1875-ből, – és ha lenne ujdonat új lap, abból is kérek, mert a Vasárnapi Ujság 4-dik számában jőni fog a kimutatás. Ha megszüntek volna, arról is tudósíts.”

Ms 798 / 412
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1875. máj. 4.

„Végre megérkezett az „első őri” kineveztetésem, már fel is esküdtem s az egyetemi könyvtár új épületében elfoglaltam első emeleti négy szobából álló lakásomat [Reáltanoda u.]*; fizetésem 1500 frt és minden 5 év után 100 frt pótlék; így már csak valahogyan megélünk.”*

Ms 798 / 413
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1875. szept. 7.

[egyéb levél]

Ms 798 / 414
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél

Budapest, 1875. szept. 6. (1881/40.)

„[...] ne mulaszd el az okmányok közlésénél azt kitenni, kinél van az eredeti, [...] mennyire emeli ez a közlöttek becsét és hitelességét te legjobban tudod.
Itt küldöm Petőfi egyetlen proclamatióját, melyet [...] az egykorú lapok meg se említették, tehát nagybecsű és igen ritka, közöld a „Magyar Polgár"-ban, hanem kis bevezetéssel, mint ama lázas kor egyik tanújelét, Petőfi ereklyét sat. mert máskép becsuknak, ha nem mered ott, közöld a „Tört. Lapok"-ban. Szeretném [...]. Ha egyúttal kis felhívást tennél közzé, hogy én az 1848/9. évi nyomtatványokat azért gyűjtöm, mert Szabadságharczunk teljes bibliographiáját – „de nem bibliáját se bibliothékáját" vigyázz a sajtóhibákra, – megírni szándékom; [...] azért a ki nélkülözheti küldje hozzám az azon körbeli nyomtatványokat, [...]."

Ms 798 / 415
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1876. febr. 9.

„Kedves Miklós!

Itt küldöm a Repertorium II. kötetét, fogadd szivesen, többet nem írok róla, ott az előszó, jól tennéd ha ezt is lenyomatnád a Polgárban egy kis ajánlattal kisérve. Egy évi munka; elég egy embertől ennyi úgy mellékesen.
Már az I. kötetből alig van több száz példánynál!"

Ms 798 / 416
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1876. ápr. 8.

[köszönőlevél]

„Itt küldöm Címjegyzékem 1. kötetét, hat heti munkának azt hiszem elég ez is, ha még a nyomtatást is beleérted."

Ms 798 / 417
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1876. szept. 12.

„Gratulálok neked a hírlapkönyvtárhoz – erről ezentúl nem szabd megfeledkeznünk egyik levelünkben sem [...]."
Éppen ma interpelláltam Ompolyit: járjon kezemre hogy én az Esztergom és Váczvidéki Lapok idei teljes példányait használatra megkapjam t:i: Aigner Figyelője számára írom a repertoriumot

és semmiféle fővárosi könyvtárban nincsen teljes idei példány; – de neki sincs, még a kiadó sem bír teljes példánynyal – nincs és nincs. Mit szólsz ehhez?"

Ms 798 / 418
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1876. okt. 11.

„[...] sietek válaszommal [...] hogy megdicsérjelek mint a Hölgyfutár tehetséges és erőteljes apját. A hírlap-könyvtár dicső dolog, megmutattam előbbi leveledet Fraknóinak, annyira elszégyelte magát, hogy most nyakrafőre köttetik a lapokat, de nem érnek utól, mert oly nagy intézetnek soha se lesznek teljes hírlappéldányai, ezt csak magános ember completirozhatja."

Ms 798 / 419
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1877. ápr. 7.

„Kedves barátom!

Végre hosszas buvárkodás – gyűjtés – és utánjárással összeállítottam az 1848-49-diki hírlapok- és folyóiratoknak könyvészeti jegyzékét; a Vasárnapi Ujságban 1865-ben megjelent czikkemet ezzel helyreigazítva teljessé tettem, megállapítottam, hogy nálunk akkor 85 hírlap és folyóirat jelent meg magyar nyelven, megírtam azt is, mindegyikből mikor jelent meg az első és utolsó szám, s mikor szünetelt a lap [...] nyugodt lelkiismerettel vittem Fraknóinak, hogy nyomassa ki a Könyv Szemle jövő füzetében, ennél már többet nem tud fölhozni magyar ember! – Hazaérkezvén kezembe veszem a Hölgyfutárt s annak apró hírei közt, első a mi szemembe tünt: megjelent még a Székelyföldön „Brassói Magyar Ujság", Köpe János szerkesztette. Ördögöd van neked vagy mi; miután erről sem én, se b. Apór, de még Szabó Károly se tudott semmit is.
Szabó Károlynak írtam már ez ügyben és más tárgyban is összesen három levelet de nem kapok tőle választ. Legjobb ha a forráshoz fordulok és felkérlek írd meg körülményesen (ha a lapot nem küldheted el), alapos-e ezen híred és honnan merítetted, ha a lapot ismered, írd le számát, datumát, alakját sat.
[...] visszatérve czikkemre, ajánlom azt neked, mint az „első magyar hírlap-könyvtár" alapítójának, sokat okulhatsz a bevezetésből is; [...]."

Ms 798 / 420
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1877. máj. 8.

„[...] ismered a gyűjtő szenvedélyét, én gyermekkoromban a színlapokat gyűjtöttem, ezt elpusztították, míg én tót szón voltam Nyitrán; aztán a színházi zsebkönyveket szedtem össze sok fáradsággal [...] 1862-től azonban a gyűjtést elhanyagoltam, de ragaszkodtam hozzájok mindeddig;

azonban ha neked tetszik megválok tőlök [...]. Horváth Mihály Magyarország történelmét az új kiadásban 8 kötetben ohajtanám birni de köttetlen, ha ezt nem küldheted itt szerzem meg, de akkor a zsebkönyvek darabjáért 1 ftot számítva küldj 22 ftot s én a gyűjteményt elküldöm [...]. Nemzeti Játékszíni Zsebkönyvek 1838-ra [...] 1868."

Ms 798 / 421
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1877. jul. 18.

„Itt küldöm az igért füzetet, jó hasznát veszed hírlap-könyvtárad körül, említsd meg lapodban, sőt a bevezetést (az irónnal bekerítettet) közölhetnéd is, elég érdekes arra.
[...] Magyar színészet története (Honművész 1837. 28-37, 41-48 számokban)."

Ms 798 / 422
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1878. febr. 20.

[az *„Összehasonlító irodalomtörténeti lapok"* előző évi folyamát kéri]

Ms 798 / 423
K. PAPP MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1879. decz. 28.

[részvétnyilvánítás K. P.M. édesanyja halálára]

Ms 798 / 424
PAULER GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1877. ápr. 30.

[köszönőlevél (ifj. Sz. J. írása) 1848-49-es nyomtatványokért]

„Dr. Pauler Gyula az orsz. levéltár ig. Budán a várban"

Ms 798 / 425
PAULER GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1886.

„Mikor jelent meg a Nemzetben Bánk bánról írt czikke?"

Ms 798 / 426-427 (Két számon az egy levél.)
PÁZMÁNY-KÖR VÁLASZTMÁNYÁ-nak írt levél

Budapest, 1877. decz. 4.

„A „Magyar irók leveleire" szóló 3 frt előfizetési összeg tisztelettel visszaküldetik miután a mű megjelenése bizonytalan időre elhalasztatott.

Idősb Szinnyei József

Pázmány-Kör (gymnasiumi önképzőkör) választmányának Nagyszombat"

Ms 798 / 428
PENTELEI ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1880. márcz. 28.

[Beöthy *„Ország-Világ"*-jához cikkírásra kéri fel, mert B. Olaszországban „mulat"]

Ms 798 / 429
PETZEK VIKTOR-nak írt levél
Budapest, 1882. szept. 14.

[gyászjelentést kér (duplum cserét) gyűjtőtől]

„Petzek Viktor Veszprém"

Ms 798 / 430
PETZHOLD, JULIUS-nak írt levél
Budapest, 1878. ápr. 7.

[német nyelvű levél ifj. Sz. J. írásával Sz. aláírásával, külföldi ismertetést kér a Matematikai és termermészettudományi bibliográfiáról]

„Dr. Petzhold, Julius
Hofrath, Bibliothekar Dresden"

Ms 798 / 431
PETZHOLD, JULIUS-nak írt levél
Budapest, 1878. okt. 6.

[német nyelvű levél ifj. Sz. J. írásával – küldik a kötetet és *ismertetőjét*]

Ms 798 / 432
PODHÁJECZKY RÓBERT-nek írt levél
Budapest, 1890. márcz. 15.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 433
POKORNY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1872. ápr. 27.

[az „*Ipoly*" c. lapból kér egy számot a szerkesztőtől]

„[...] részint gyűjteményem kiegészítése, részint a Vasárnapi Ujságban közölni szokott hírlap-könyvészetben való felemlítése végett."

Ms 798 / 434
POLÁNYI GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1886. jun. 23.

[a Ferber-család történetéhez kér információt]

„40,200 gyászjelentést gyűjtöttem [...].
[...] én „Ferber" családi nevemet 1848-ban változtattam „Szinnyei"-re."

Ms 798 / 435
POLÁNYI GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1886. jul. 4.

[köszönőlevél, gyászjelentést kér]

„A Polányi családra vonatkozót se a Nagy Iván „Magyarország családai"-ban se a „Turul"-ban, hol a családok nemesleveleinek keltét közlik, nem találtam.
De az Országos levéltárban lesz [...] mert oda kerültek az erdélyi irományok."

Ms 798 / 436
PONGRÁCZ LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1891. febr. 16.

[válaszlevél]

Ms 798 / 437
POTOCZKY PÁL-nak írt levél
Budapest, 1890. decz. 5.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 438
PRAY VALÉR-nak írt levél
Budapest, 1872. máj. 5.

[küldött lapot köszön meg]

*„[...] gyűjteményemen kívül még 3 gyűjtőmről is meg kell emlékeznem.
Pray Valér urnak Pozsonyban"*

Ms 798 / 439
PRAY VALÉR-nak írt levél
Budapest, 1872. aug. 11.

„[...] sok minden változott csak én maradtam rendületlenül hű a Nemzetihez – azon utógondolattal azonban – bár soha ne jöttem volna biztosításhoz, de minthogy benne vagyok már egyszer a kulumászban, benne is ragadok."

Ms 798 / 440
PRAY VALÉR-nak írt levél
Budapest, 1873. jan. 23.

[köszönőlevél jókívánságért]

*„Mult év végén váltam meg a Nemzetitől s fölesküdtem az egyetemi könyvtárhoz másodtisztnek 700 frt évi fizetéssel [...] de miként helyesen írtad, legalább hajlamom és kedvem szerint való állást nyertem s inkább igyekszem még egyszerűbben de elégedetten élni [...].
[...] kérlek szépen szerezz 1873-diki lapokat Pozsony - N. Szombat - Szakolcza - Turócz Szent Márton - és Nyitráról (csak a Pressburger Ztg-ot bírom ez évről azon tájról, pedig megigértem, hogy minden lapot megszerzek a bécsi kiállítás számára, hadd lássa a külföld, hogy a civilisatio hévmérője a hírlapirodalom nálunk elég magasan áll)."*

Ms 798 / 441
PRAY VALÉR-nak írt levél
Budapest, 1873. jul. 9.

[értesítés látogatásáról]

Ms 798 / 442
PRAY VALÉR-nak írt levél
Budapest, 1873. szept. 1.

„[...] a bécsi közkiállításra utazom [...].” – érdeklődik, hogy visszafele meglátogathatja-e.

Ms 798 / 443
PRAY VALÉR-nak írt levél
Budapest, 1874. márcz. 3.

„[...] pessimista vagyok s elvem „tégy, de ne remélj semmit!” majd ha eljő, váratlanul is jól fog az esni.
Hidd el jól esik lelkemnek ha vidám és kedélyes leveleddel olykor felderíted borult napjaimat, azért ne várd hogy írjak, írjál te, minél gyakrabban, én úgy is csak még setétebbé tenném ezen fehér lapot feldult kedélyem vadvirágaival.”

Ms 798 / 444
PRAY VALÉR-nak írt levél
Budapest, 1875. máj. 1.

[egyéb levél]

Ms 798 / 445
PRAY VALÉR-nak írt levél
Budapest, 1875. jun. 7.

[munkahelyet keres Pray számára]

Ms 798 / 446
PRAY VALÉR-nak írt levél
Budapest, 1875. jul. 2.

[munkahelyet keres Pray számára]

„[...] ha kilátásod van bármily csekély hivatalra fogadd el, [...] mert itten veled együtt 28 concurrens közül fele tanár és igazgató volt [...] különben ha már egyszer benn vagy valahol, onnan könnyebb kijőni, ha éppen alkalom nyílik, mint valahova bejutni.”

Ms 798 / 447
PRAY VALÉR-nak írt levél
Budapest, 1882. jan. 3.

[partecédulákat kér és színlapokat]

Ms 798 / 448
PRAY VALÉR-nak írt levél
Budapest, 1882. márcz. 24.

[köszöni a partecédulákat]

„[...] a páholyban a zsidó pénztárnoktól jött gyengédtelen czélzás és Ybynek kontrázása, mintha rendetlenségben hagytad volna a pénztárt, arra indított, hogy otthagyjam a páholyt és többé annak tagja nem leszek!"

Ms 798 / 449
PRAY VALÉR-nak írt levél
Budapest, 1882. máj. 21.

[köszöni a partecédulákat]

„Dr. Lendvay Pozsonyból a napokban küldött 1200 darabot [...]."

Ms 798 / 450
PRAY VALÉR-nak írt levél
Budapest, 1882. jul. 9.

[köszönőlevél partecédulákért, „szinczédulák"-ért]

Ms 798 / 451
PRIKKEL LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1888. jul. 16.

„A családi genealogiákra nézve legelső forrás az illető megyei archivum, aztán az országos levéltár."

Ms 798 / 452
RÁBA VIDÉK KIADÓJÁ-nak írt levél
Budapest, 1886. jan. 21.

[éves hírlapkimutatáshoz kéri a *„Rábavidék"* egy számát]

Ms 798 / 453
RADVÁNSZKY BÉLÁ-nak írt levél
Budapest, 1887. febr. 5. (3800/6.)

[bejelenti visszalépését a Nemzetségi Zsebkönyv szerkesztésétől]

„Midőn a Nemzetségi Zsebkönyv szerkesztésével megtiszteltek, nem voltam annyi munkával túlterhelve, mint jelenben [...]. Most azonban hivatalos és egyéb kötelezettségeim minden időmet annyira igénybe veszik, hogy jó lélekkel nem foghatok oly munkához, melyet egész odaadással kellene végeznem; azért ideje korán bejelentem a szerkesztéstől való visszalépésemet [...].
Méltóságos Báró Radvánszky Béla urnak a Magy. Heraldikai és Genealogiai Társaság elnökének Bp-en"

Ms 798 / 454
RADVÁNSZKY BÉLÁ-nak írt levél
Budapest, 1887. jun. 19. (3867/73.)

„Van szerencsém jelentem, hogy a Nemzetségi Zsebkönyvhez beérkezett ívek szerint a genealogiákat pár nap múlva bevégezem, kiegészítvén azokat a Nagy Iván és gothai Taschenbuchokból; az adatokat részben a gyászjelentések- és esketési hirdetésekből rectificáltam és bővítettem, de ezen munkálat még eltart pár hónapig, azután egyéb kiegészítés következik. Eddig a gr. Bethlenekkel vagyok csak megakadva, de erre nézve várom a Komáromy Andor ur által igért íveket; a gr. Károlyiak teljes genealogiáját megkaptam. Jelenleg 150 sűrűn beírt félív van készen; talán még helyesen történt, hogy mindnyájan be nem küldték íveiket, mert így is lesz a könyv circiter 30 ív; a többi jöhet majd a II. évfolyamba.
Bátorkodtam ezen levelem másik részére 50 ftról szóló nyugtát írni, azon kérelemmel, kegyeskedjék azt becses aláírásával ellátva hozzám származtatni.

Teljes tisztelettel maradtam

Méltóságos Elnök Urnak

alázatos szolgája
Szinnyei József

Méltóságos
báró Radvánszky Béla urnak
a Heraldikai és Genealogiai Társaság elnöke,
a m. tudom. akadémia tagja sat.
Sajó-Kazán u. p. Vadna"

Ms 798 / 455
RADVÁNSZKY BÉLÁ-nak írt levél
Budapest, 1888. ápr. 8. (3979/42.)

„Méltóságos Báró Ur!

Fiam (egyetemi rendkívüli tanár Kolozsvárott és föl van terjesztve rendes tanári állásra) érdekében esedezem kegyes protekciójáraért [...]. Arra kérem Méltóságodat igen szépen, kegyeskedjék Tisza Kálmán ur Ő Excellenciájának fiam ügyét pár sorban ajánlani [...].”

[„Nem ment el” megjegyzéssel]
[ugyanaz, mint egy korábbi levél]

Ms 798 / 456
RAINISS GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1886. máj. 15. (3674/45.)

„[...] a hírlapkönyvtár ügyében most többnyire úton vagyok [...].
Várom az igért parteczédulákat! Gyűjteményem már 40,000 példányból áll és első az országban!
Nagyságos és Főtisztelendő
Dr. Rainiss Gyula urnak Zirczen”

Ms 798 / 457
RAKOVSZKY ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1886. nov. 18.

[információt kér *„Komárom 1848-49-ben”* c. munkájához]

Ms 798 / 458
RALOVICH LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1890. márcz. 17.

[köszöni a küldött életrajzokat és pótlást kér]

Ms 798 / 459
RÉCSEY VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1886. febr. 19.

„[...] bátran nyomtathatja a „Vasmegyei írókat”, mert az enyémből, ha az A betűs rész egy év múlva megjelenik, az igen jó lesz. Sőt én magam várom legjobban az Ön dicséretes szorgalommal és tudományszeretettel írt munkáját.
Főtisztelendő Récsey Vilmos [Viktor?]
főgymnasiumi tanár Sopron”

Ms 798 / 460
RÉCSEY VIKTOR-nak írt levél
Budapest, 1886. febr. 1. (3650/21.)

„Főtisztelendő Ur!

Igen megtisztelve éreztem magamat, hogy előfizetési becses felhívásában buzdító soraimra tetszett hivatkozni; csak hogy ez oly sokszor ismétlődik, hogy restellem mutogatni; ezért és nagy elfoglaltságom miatt se gyűjthetek előfizetőket. Azt hiszem a munka czégér nélkül is elkel, különösen Vas megyében kell, hogy kapós legyen. Sziveskedjék nevemet az előfizetők sorába följegyezni.
Talán küldhetne ívet két jó gyűjtőnek u. m.
Tek. M. Kossa Albert urnak [...] Debreczen.
Tek. Jakab Ödön urnak [...] Déván. [...]
én fölvenném az 5 sőt 1-2 évig ott működő írókat is, csakhogy rövidebben, t:i: születési- és halálozási idejüket, Vas megyében való működésüket és főbb munkáikat [...]. Ezen rövidítésnek azonban az előszóban okát kell adni."

Ms 798 / 461
RÉCSEY VIKTOR-nak írt levél
Budapest, 1886. okt. 18.

[gratuláció műhöz megjelenéséhez és köszönőlevél a gyászjelentésekért]

„Az előfizetési ív kölcsönzött példányát kérem gyűjteményem számára."

Ms 798 / 462
RÉCSEY VIKTOR-nak írt levél
Budapest, 1886. okt. 27.

[értesítés arról, hogy a *Vasmegyei Lapok* keresett évfolyama nincs meg a hírlapkönyvtárban]

Ms 798 / 463
RÉCSEY VIKTOR-nak írt levél
Budapest, 1887. jan. 31.

[válaszlevél kérdésre (*Rep. II.*-t és a *Figyelőt*, melynek jó registere van (XX. köt.) ajánlja)]

[Vámbéryről:] *„[...] nem sokra becsülöm őt [...] a mi angolországi felolvasásait illeti, azok csak élelmességét bizonyítják; angol önéletrajzában zsidószármazását nem akarja bevallani, inkább kihagyja gyermekkori iskoláztatását [...]."*

Ms 798 / 464

RÉCSEY VIKTOR-nak írt levél
Budapest, 1887. febr. 21.

„Én az Irók Névtárához az A és B. betűket összeszedtem [...].”

Ms 798 / 465
RÉCSEY VIKTOR-nak írt levél
Budapest, 1887. decz. 24.

[válaszlevél]

„Tanárky Gedeon emlékbeszéde Molnár Aladár fölött megjelent az Akadémia által kiadott Emlékbeszédek II. kötete 1. számában 1884-ben.
Főtiszt. Dr. Récsey Viktor urnak sz.-benedekrendi áldozár
Pannonhalmán”

Ms 798 / 466
RÉCSEY VIKTOR-nak írt levél
Budapest, 1890. okt. 7.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 467
RÉCSEY VIKTOR-nak írt levél
Budapest, 1890. nov. 3.

[köszönőlevél életrajzokért]

Ms 798 / 468
REICHART EMIL-nek írt levél
Budapest, 1872. jan. 13.

[betegségre hivatkozva, engedélyt kér otthon maradásra]

„Reichart Emil a Nemzeti bizt. társ.
helyettes ig.”

Ms 798 / 469
REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. szept. 10.

„Kedves barátom!

Mily zaklatott élete van az embernek itten Budapesten, tapasztalhattad, midőn kétszer is kerestél és én sánta lábammal, mindannyiszor az utczán kergettem a világ hiuságát. Azonban mégis csak szép élet ez a zajos, szenvedélyes, küzdelemmel teljes fővárosi élet. Éppen ma alakítottunk egy vacsora-kompaniát (jour fizet) az írói kör helyiségében, hol szombatonként (most 8-10-en, később többen) összejövünk; mily jól esnék nekem, talán neked is ha körünkben lehetnél [...]. Írjál olykor valamit vágyaidról, reményeidről [...].

Tek. Reizner János urnak városi főjegyző Szeged-en"

Ms 798 / 470
REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. okt. 1.

„[...] előre is köszönöm szives buzgalmadat a színlapok- és 1848/49 nyomtatványok gyűjtését illetőleg [...]."

Ms 798 / 471
REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. decz. 17.

[figyelmezteti ígéretére (gyászjelentések, 1848/49-es nyomtatványok, színlapok stb.)]

„Mi csak mint a tormába esett féreg nyúzzuk a könyvet és szántjuk a papirost."

Ms 798 / 472
REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. márcz. 3.

[gyászjelentéseket kér (beszámol a fogadásról is)]

Ms 798 / 473
REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. márcz. 28.

„[...] a szegedi bibliografiát [...]. Miután Németh: Memoria Typographiae" szerint ott csak 1803 óta létezik nyomda, könnyű lesz a Széchenyi Katalogusból Sándor Könyvesházából és más könyvészeti művekből összeállítani. A Széchenyi katalogus és Sándor műve ott is meglesz a Somogyi könyvtárban."

Ms 798 / 474

REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. ápr. 10.

[köszönőlevél színlapokért és partecédulákért, valamint buzdítás újabb gyűjtésre]

Ms 798 / 475
REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. máj. 3.

[köszönőlevél (szegedi partecédulákért)]

Ms 798 / 476
REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. jul. 5.

„Tegnap olvastam [...] valamelyik hírlapban, hogy téged neveztek ki a szegedi könyvtár igazgatójává [...] első tettem neked szívből gratulálni; tudom hogy keserves dolog a bibliothekáriusság, de nem az igazgatás [...] ne hirtelenkedd el azonban a magad mellé kiszemelt egyén kinevezését, mert ettől függ minden – a te földi nyugalmad."

Ms 798 / 477
REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. nov. 10.

[Molnár György színművészt ajánlja a szegedi színházba]

Ms 798 / 478
REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. decz. 6.

[felkérés partecédulák gyűjtésére]

„[...] jó meleg szoba és tűröm-olaj, ez a te orvosságod."

Ms 798 / 479
REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. decz. 27.

[egyéb levél]

Ms 798 / 480

REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1887. febr. 19.

[egyéb levél]

Ms 798 / 481
REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890. márcz. 21.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

„A Magyar Irók élete és munkái II. füzete ma jelent meg [...]."

Ms 798 / 482
REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890. márcz. 27. (4287/86.)

„Kedves barátom!

Igen nagy hálára köteleztél legújabb küldeményeddel, de még inkább azzal, hogy nagy föladatomhoz segítségedet fölajánlottad. Köszönöm.
Valóban sokat kell küzdenem az álnevek, sajtóhibák (péld Bádog Bódogh helyett) és az írók közönbösségével. Sokszor az illetőnek tartózkodási helyét is bajos kikutatnom, de ha megtudom is azt és hozzájok fordulok, tettetett szerénységből, késve vagy egyáltalán nem küldik be életrajzukat. Így történt Balassa Armin ottani ügyvéddel, kinek írtam, de nem válaszolt levelemre. Légy szíves megsürgetni azt, esetleg pár sort írjál nekem életéről és irodalmi működéséről [...].
Husvét után a Muzeum-épületbe költözöm.
Nagyságos Reizner János urnak
a Somogyi Könyvtár őrének Szeged"

Ms 798 / 483
REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890. ápr. 2.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 484
REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890. jul. 9.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 485
REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890. jul. 17.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 486
REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890. szept. 24.

[köszönőlevél, valamint a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 487
REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890. szept. 30. (4491/290.)

„Kedves barátom!

Valóban több ily buzgó pártolót és segédkezőt ohajtanék; de azt magad is jól tudod, hogy az ilyen ember ritka, mint a fehér holló. Azért is ismételten köszönöm ügybuzgalmadat és fáradozásaidat; [...] elgondolhatod, hogy egy füzetnél 260 íróval van dolgom, egy részével leveleznem kell, kik aztán felelnek is, nem is, vagy rosszul küldik be az adatokat, újra kell tudakozódnom; [...]"

Ms 798 / 488
REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1891. jan. 26.

[éves hírlapkimutatáshoz kér információt]

Ms 798 / 489
REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1891. márcz. 27.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 490
REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1891. szept. 4.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 491
REIZNER JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1891. nov. 10.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 492
RÉNYI REZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. dec. 12.

„Kedves barátom!

[...] örömmel értesültem, hogy művedet dicsérettel fogadták [...]
Beöthy Zsolt öcsémmel értekeztem; ő [...] csak pártolólag fog hozzászólni műved kiadásához; azonban itt az a bökkenő, hogy a könyvkiadó vállalatnál pár évre le van foglalva a hely, az az több kiadvány vár kiadásra. Most tehát egy medvéről két bőrt kell húznod, az az Gyulainak ajánld műved egyes részeit a szemlébe (ha már azt kiadásra elfogadták) mert így kettős honorarium üti markodat és szélesebb körben terjed műved ismerete [...].

barátod

Tek. Rényi Rezső úrnak *Szinnyei*
Esztergomban"

Ms 798 / 493
RÉNYI REZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1889. szept. 10.

[a „most" megjelent *„Esztergom egyházmegyei papság nekrologját"* kéri] *„az Írók életrajzához, melyet a napokban adok sajtó alá, igen fogok használhatni s kútfőül citálni; küld el kérlek mielőbb [...]."*

Ms 798 / 494
RÉNYI REZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1890. nov. 12.

[egyéb levél]

Ms 798 / 495
RÉPÁSSY ZSIGMOND-nak írt levél
Alcsúton, 1874. szept. 24.

[Repertórium-cédulákat küld a nyomdába]

„Répássy Zsigmond úrnak
a „Tudom. Repertorium" szedőjének
az „Albenaeum" nyomdában."

Ms 798 / 496
RÉSELYI MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1882. april. 23.

[gyászjelentéseket kér]

„Réselyi Mihály esperes-plebanos úrnak Somorján."

Ms 798 / 497
RÉSELYI MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1882. máj. 1.

[gyászjelentéseket kér, valamint köszöni a támogatást („ügye felkarolását")]

Ms 798 / 498
RÉSELYI MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1882. jun. 22.

„[...] szives figyelmeztetésére levelet intéztem Majer István püspök urhoz. [...] gazdag gyűjteményéből felhasználás végett érdekes dolgokat küldött. [...] Azt hiszem a gyűjtést [...] teljesíti, az az a helybelieket az egyházfi által gyűjti, a távolabbakat az illető plébános urak szedik össze a földbirtokos családoktól, mert ezen eljárás a legbiztosabb. [...]
Réselyi Mihály úrnak Somorján."

Ms 798 / 499
RÉSELYI MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1882. jul. 25.

„[...] kedvesen lepett meg bár becses levele, de az abban közölt zsidó zsarolás méltán megbotránkoztatott, sőt felbőszített, azért még ma átadtam az egészet Visy Imrének a Hon segédszerkesztőjének, ki azt az írói egyesület elé terjeszti, hogy ha lehet a kormány intézkedése által akadályozza ezen rablást; mert mint a mai Fővárosi Lapokban olvasom, más felől is érkeztek be ily nemű panaszok [...].
Réselyi Mihály úrnak Somorján."

Ms 798 / 500
RÉSELYI MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1882. nov. 16.

[köszönőlevél a gyűjtésért]

„Gyűjteményem eddig a 20 ezer darabot meghaladja, mind betűrendben van rakva és már is nem csak magamnak használtam velök, de másoknak is hasznos szolgálatot tettem általok. Minden jó hazafinak [...] kötelessége helyét betölteni és a közjót sikeresen előmozdítani. Eddigi működésem legnagyobb jutalma a tömeges elismerés, tanácsom, utbaigazításom által számos jóembert és ügybarátot szereztem magamnak, ellenséget akarattal egyet sem.
Réselyi Mihály úrnak Somorján."

Ms 798 / 501
RÉSELY MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1886.

[jókívánság jubileumhoz]

Ms 798 / 502
RÉSŐ ENSEL SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1890. nov. 7.

[más művének ismertetésére nincs ideje...]

Ms 798 / 503
RÉTHY LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1882. szept. 20.

[köszönőlevél portrékért]

„[...] remélem, hogy kerülnek ott még az öreg urak és anyókáktól régi megsárgult példányok is napfényre."

Ms 798 / 504
RÉVÉSZ IMRÉ-nek írt levél
Budapest, 1873. marcz. 10.

[a bécsi Világkiállításra kér a *„Magyar Protestans Figyelmező"*-ből egy füzetet Xantus János számára]

„Révész Imre úrnak magyar Akad. tag sat.
Debreczenben

Ms 798 / 505
RIZNER LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1841. jun. 10. (4784/174.)

„Tisztelt Uram!

Petrik úrnak beküldött tót bibliographiai följegyzései oly alapos irodalmi ismeretről tanúskodnak, hogy az én nagy lexikonomban, melyet a m. tud. akadémia megbízásából írok, igen kérem szíves közreműködését; czíme: „Magyar Irók élete és munkái" melyből eddig az I. kötet (9 füzet) A. B. (2544 életrajzzal) jelent meg. Az illető életrajzok után a repertorium v. kútfőknél fölemlítem az adatok beküldőjének nevét. Minden hazai írót fölvettem, így a tótokat is; sajnos hogy ebben leginkább megvagyok akadva [...].
Tek. Rizner Lajos tanító úrnak Nemes-Podhragy."

Ms 798 / 506
RIZNER LAJOS -nak írt levél
Budapest, 1891. aug. 31.

„[...] igen szépen kérem [...] küldjön a C.hez tartozó írókhoz életrajzot és munkáik jegyzékét a tót czimet eredetiben és mellé annak fordítását is kérem; Vlcek, Tablic munkáikban, a Slov. Pohlade lapban és más tót lapokban talál ilyeneket, de ha életrajz nincsen, elég ha az író állását és hol tartózkodását tudjuk és munkáik czimét fölsoroljuk [...].
Tek. Rizner Lajos tanító úrnak Nemes-Podhragy."

Ms 798 / 507
ROBOZ ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1882. apr. 21.

[gyászjelentéseket kér]

Ms 798 / 508
RÓMER FLÓRIS FERENC-nek írt levél
Alcsút, 1874. márcz. 2. (1762/7.)

„Különösen tisztelt Nagyságos Ur!

Szerencsém volt még febr. 15-kén a József Főherczeg Ő Fensége könyvtárát illető irományokat Nagyságodtól átvennem s azokat mai napig rendezvén illetőleg tanulmányozván a következőkben vagyok bátor szerény véleményemet alázattal beterjeszteni:

1.) *A szakkatalogus valódi szakismerettel szerkesztve és rovatolt papíron tisztán írva: a.) könyvekre vonatkozva 428 ívből áll (1-404. sz-ig jegyezve ugyan, de a bevezető két ív számozatlan, az osztályozást jelző ívek a-e-vel jegyeztettek s ezeken kívül van 12 kettős ív). b.) Műmellékletek, térképek és hadi tervrajzok jegyzéke 93 ívből áll (1-88. sz-ig jegyezve, de itt is 2 előző és 3 kettős ív van.).*
2.) *Az egész könyvtárnak (a b. alatt említett műmellékletek, térképek és tervrajzok kivételével, mert ezek nem czéduláztattak) czedula katalogusra, hat nyitott iskátulyába helyezve 1-7000 szig. (Azonban az első ezer mely MD-vel van jegyezve csak 958-ig megy.)*
3.) *Az alapkönyvtárnak a Budáról Schaumburgba szállíttatása alkalmával 1850-ben készült jegyzéke, mely tudományok szerint tisztán írva 67 ívből áll, s ehhez járul egy 2 íves jelentés az akkori könyvtárőrtől; ezen jegyzék azonban általános szakkatalógusban bennfoglaltatik.*
4.) *Egy csomó rendezetlen írás, mely részint (a) Budán és Alcsúton történt, könyvek, vegyes tárgyak és iratok elpakolásánál iratott össze, részint a nagy-katalógus későbbi szerkesztésének előmunkálataihoz szolgáltak, azért nem is tartottam szükségesnek azokat átvizsgálni.*
5.) *Van 130 rovatolt tiszta ív, mely a nagy szakkatalogus tovább folytatására s kiegészítésére szolgál.*

Ezeket előrebocsátva, a mennyiben a jegyzékekből megítélhető, a könyvtár igen becses s nálunk mint magán könyvtár páratlan, már csak tömegére nézve is, miután az 22,000 kötetből és 2139 darab műmelléklet-, térkép és hadi tervrajzból áll, de belbecsét is tekintve, az valóban tudományos szakismerettel, nagy gonddal és költséggel gyűjtetett össze; megérdemelte tehát ezen könyvtár a kitűnő szorgalommal, tudománnyal és szépészeti izléssel készített rendezést és kathalogust, melynek mellőzése már csak azért sem volna kivánatos, mert sok időbe és pénzbe kerülne egy hasonlónak magyar nyelven való szerkesztése vagy más rendszerben a könyvtárnak fölállítása; ellenben a Schaumburgban dívott rendszert követve s a helybeli beosztáshoz alkalmazkodva, egy szakértő felügyelete alatt eszközölhető lenne annak újból való fölállítása. A könyvtárt lehetne azután úgy a mint van fentartani és kezelni, a járulékokat pedig vagy azon rendszerben beosztani, vagy új könyvtárt kezdeni, melyet egészen új modorban s az előbbenitől elütő rendszerben lehetne fölállítani s berendezni, a mint kivántatni fog, miután akkor a szak- és czímkatalogusok is újból készülnének.

A könyvtárral magával és a helyiséggel nem lévén ismeretem, eddig terjed szerény véleményem. Magamat mindenben Nagyságod jóakaratának és kivánságának alárendelvén, szíves jó indulatába ajánlottan vagyok.

Nagyságos úrnak

Kész szolgája
Szinnyei József
egyetemi könyvtártiszt

Nagyságos
Rómer Flóris úrnak
M. Akademia tagja sat. sat.
Helyben"

Ms 798 / 509
RÓMER FLÓRIS FERENC-nek írt levél
Alcsút, 1882. április 9. (2453/78.)

„Nagyságos uram
kegyes pártfogom!"

[partecédula-gyűjteményét kéri]

„Nagyságos
Dr. Rómer Flóris Ferencz
kanonok úrnak Nagyváradon"

Ms 798 / 510
RÓMER FLÓRIS FERENC-nek írt levél
Alcsút, 1882. apr. 14.

„Leghálásabb köszönetemet fejezem ki a küldött csomag gyászjelentésekért [...]."

„[...] nem hízelgésből neveztem Nagyságodat kegyes pártfogómnak, mindenkor az volt, hisz a Repertórium soha sem született volna meg, ha nem vette volna pártfogásába, ha nem lelkesített volna ezen lélekölő munka megkezdésére; még jelenleg is, ha ily fárasztó, időrabló működéshez fogok, azon buzdító szavakból meríttek lelkesedést, melyet Nagyságod vétett elmémbe. Az Alcsúthon töltött pár hónapot életem egyik legszebb szakaszának nevezhetem és ezt fiammal együtt Nagyságodnak köszönhetjük."

Ms 798 / 511
RÓMER FLÓRIS FERENC-nek írt levél
Alcsút, 1882. jun. 2.

[köszönőlevél újabb gyászjelentésekért]

Ms 798 / 512
RÓMER FLÓRIS FERENC-nek írt levél
Alcsút, 1882. szept. 2.

[Nagyváradra utazását jelenti be]

Ms 798 / 513
RÓMER FLÓRIS FERENC-nek írt levél
Alcsút, 1882. szept. 4.

[köszönőlevél a szíves vendéglátás felajánlásáért]

Ms 798 / 514
RÓMER FLÓRIS FERENC-nek írt levél
Alcsút, 1882. szept. 18.

[válaszlevél (információnyújtás)]

Ms 798 / 515
ROSENBAUM V. VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1888. jan. 23.

[a Vasárnapi Újság hírlapkimutatásához kér számokat: az *Ellenzék*ből és a *Közérdek*ből]

Ms 798 / 516
ROSENBERG M.-nek írt levél
Bécs, 1873. marcz. 4.

[köszönőlevél hírlapokért]

„Én a 10,130-ból álló gyűjteményemet nem miként Kóssa gondolja, közvetlen akarom kiállítani, hanem Xantus gyűjteménye mellett, ő általa leend kiállítva minden 1873-diki magyarországi hírlap; [...].
Tek. Rosenberg M. urnak
az Oberungar. Lloyd szerkesztőjének Eperjesen."

Ms 798 / 517
ROSTY KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1890. marcz. 27.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

„A jezsuita íróknál nagy zavarban vagyok, mert nem tudok egy újabb schematismust szerezni, a melyben a hazai jezsuiták neve, állása foglaltatik. Talán ezért nem tudom fölfejteni: ki az a Bányik Ignácz, ki „Katholikus imádságos könyvet adott ki Kalocsán 1884-ben? Mit tud róla? Írt-e többet?

Igen lekötelezne Főtisztelendő Úr, ha a hazai jezsuitákra, a kik írtak; de hiszen mind írtak és nekik köszönhetjük hazánk műveltségét, előre is figyelmeztetne.

Főtisztelendő Rosty Kálmán úrnak
Jezus-társaságbeli tanár Kalocsán"

Ms 798 / 518
ROSTY KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1890. okt. 28.

[megköszöni a Bányik-életrajzot és ismét a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 519
ROSTY KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1890. okt. 29.

„Benedek Elekre vonatkozó adatokért esedezem.
(Egyházi beszéd(e) Bende József plébános beiktatásakor Kalocsa, 1860.)"

Ms 798 / 520
RÓTH MÁRTON-nak írt levél
Budapest, 1882. jun. 12.

[gyászjelentést kér]

„[...] eddig 14 ezer darabot gyűjtöttem össze és rövid idő múlva e nemben legnagyobb lesz gyűjteményem az országban [...].

Szinnyei József
az egyetemi könyvtár
első őre"

Ms 798 / 521
ROVÁCS ALBIN-nak írt levél
Budapest, 1877. apr. 8.

„[...] Általános hibája vidéki lapjainknak, hogy a nagy politikával és országos dolgokkal foglalkoznak, jobban tennék pedig, ha a közvetlen közelükben előforduló városi és megyei mozzanatokat írnák le részletesen, kisérnék megjegyzéseikkel, tanácsaikkal, ezzel sokkal jobban hatnának a közművelődésre.
Tudtommal még a városi levéltár csak igen ritkán volt használva, nem különben az 1848/9-diki események is, pedig azon időben Komárom egy kis köztársaságot képezett és azon hősies korszak

menetében nagy tényező volt; nem lehetne ott ezen időből eredeti naplókat felfedezni és közölni? [...] Én jelenleg [...] igen elvagyok foglalva; de azért igérhetem, hogy a nyár folytán „Komárom hírlapirodalmát" irodalomtörténetileg megírhatom, 4-5 kettős tárczát foglalna el az egész, ha ugyan szivesen veszi. 1848/9-dik naplóm kiadatlan részét (a csallóközi háborúzást) későbbre hagyom.
Jelenleg pedig a következőkre kérem Tek. szerkesztő urat: tudja meg a Siegler féle nyomda jegyzőkönyveiből, hogy a Komáromi Értesítőt és K. Lapok-at hány példányban nyomták 1849-ben [...].
Rovács Albin ügyvéd urnak *Szinnyei József*
„Komárom" szerkesztőjének *helyettes könyvtár-igazgató"*
Komárom-ban

Ms 798 / 522
ROVÁCS ALBIN-nak írt levél
Budapest, 1886. jan. 12.

[információnyújtás]

„Az országos levéltári tiszti állomásra a pályázat a hivatalos lapban mult héten jelent meg csütörtökön és követk. két napon. A pályázótól kivántatik egyetemen végzett jogi v. bölcsészeti cursus, vizsgálat a paliografia-, diplomatika- és közjogból sat. [...] a fizetés 700 frt és 200 f lakpénz. Elég szerény jövedelem de fővárosban éppen kevés a megélhetésre."

Ms 798 / 523
RÓZSAFY E. M.-nek írt levél
Budapest, 1886. jun. 28. (3691/62.)

„Tisztelt honfitárs!

Már több levelet írtam Önhöz, utóbbit Washingtonba intéztem a mult évben egy tárczaczikkel, mely Önnek 1850-ki magyarországi bujdoklásáról szól [...]. Talán még emlékezni fog a kis deákra, kit Ön tanított, [...]. Én 1848-ban „Ferber" családi nevemet „Szinnyei"-re változtattam és az Öntől szeretettel elsajátított szabadsági eszmét hűn táplálom szivemben. Már két éve hogy a „Hazánk" folyóiratban írom nagy művemet „Komárom 1848-49-ben" naplójegyzeteimet is bele szőve [...]."

[életrajzát kéri és információt az 1848/49-es forradalom és szabadságharcra vonatkozóan]

Rózsafy E. M. New York
„Amerikai Nemzetőr"

Ms 798 / 524

RÓZSAFY E. M.-nek írt levél
Budapest, 1886. jul. 31.

[köszöni a felvilágosítást, információt kér Majthényi, Klapka, Török, Mack, Meszlényi, Ujházy, Takács Ferdinánd és Thaly stb.-ről]

„Nálunk [...] oly ziláltak az állapotok, hogy sok diplomatikus ember évekig futkos kenyér után, [...] a túlproductió ennek az oka, több az ember, mint a hivatal. Legidősb fiam Józsi most nyerte el a kolozsvári egyetemi tanszékét; ő is 8 évig várt [...]
Rózsafy E. M. New York
„Amerikai Nemzetőr"

Ms 798 / 525
RÓZSAFY E. M.-nek írt levél
Budapest, 1886. okt. 21.

„Örömmel vettem [...] az igen érdekes ajándékot a Kossuth-okmány facsimiléjét. Én is azon véleményben vagyok, hogy most még a nagy férfi életében korai lenne annak publicálása, talán értesíthetem erről őt is.
A Magyar Irók Névtárához (melyből a próba ívet is mellékeltem és 10 blanquettát) [...] az amerikai magyar születésű írók számára tessék kitölteni egyet, többit kitölteni és kezeimhez juttatni.
Rózsafy E. M. Washington
„Amerikai Nemzetőr"

Ms 798 / 526
RÓZSAFY E. M.-nek írt levél
Budapest, 1887. febr. 23.

„[...] a magyar kormány megbízott a hazai hírlapok összegyűjtése és a hírlap könyvtár rendezésével [...] ide minden hazai hírlapot beküldenek, de sajnos az amerikai magyar lapokat nem kapjuk, nem lehetne kieszközölni, hogy ezen nemes czélból küldjék ide is; a régieket talán összegyűjtethetni ha hiányosan is; nagy hálával és köszönettel fogadnánk!
M. Rózsafy Washington"

Ms 798 / 527
RÓZSAFY E. M.-nek írt levél
Budapest, 1887. aug. 20.

„Én a kormánytól az országos hírlapkönyvtár fölállításával és completirozásával lévén megbízva, a nyári hónapokban utazom szerteszét az országban. Ez az én vacátióm. Fájdalom az Amerikai

Nemzetőr nincsen képviselve Hírlapkönyvtárunkban; talán az Ön közbenjárásával megnyerhetnők ezt is a „Nemzeti Muzeum"-hoz czimezve; a régieket, habár csonkán, talán szintén ki lehetne eszközölni? Kérve kérjük!
Szeretném, ha a küldött blanquettákból is az Ön és más Amerikában élő magyar író életrajzával visszakapnék néhányat; mert a munkát írom szorgalommal és kitartással; ugy a Nemzeti Zsebkönyvet is (á la Gothaisches Taschenbuch.)

M. Rózsafy Washington"

Ms 798 / 528
RÓZSAFY E. M.-nek írt levél
Budapest, 1888. márcz. 30.

„[...] mindinkább el vagyok halmozva munkával, még pedig oly annyira, mintha most is 20-30 éves munkabíró fiatal ember lennék; legujabban végeztem be a Nemzetségi Zsebkönyvet, (olyan gothai-féle Geneal. Taschenbuch lesz és májusban kerül ki sajtó alól, 30-32 íves mű, melyet a Heraldikai és Geneal. Társaság ad ki.) [...].
Köszönöm a hírlapi közlést a búcsú-lakomáról! [...] erősen dolgozunk, mert sok mulasztást kell pótolnunk. Annyi tény, hogy a haladás óriási; úgy hogy ha szerencsénk lesz itthon Önhöz, nem fog ráismerni a régi Magyarországra [...]."

Ms 798 / 529
RUISZ GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1889. febr. 14.

[információnyújtás kérdésre és a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 798 / 530
RUSCHEK ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1882. máj. 24.

[gyászjelentést kér]

Ms 799 / 1
SACHS ?-nek írt levél
Budapest, 1872. jan. 28.

[német nyelvű hírlapok leírásai – 151. sorszámmal kezdve]
Sachs
Post-Official Augsburg

Ms 799 / 13
SACHS ?-nek írt levél
Budapest, 1873. márcz. 1.

[700. sorszámmal zárul a hírlaplista]

Ms 799 / 14
SÁGHY NEMZETI BIZTOSÍTÁS-nak írt levél
Budapest, 1872. jul. 22.

[távirat]

„Igazgatónk Bécsben van, Duchon ma kilépett a társaságból.
Sághy Nemzeti biztosítás Debreczen Sziny-
nyei”

Ms 799 / 15
SALAMON FERENC-nek írt levél
Budapest, 1891. jul. 1.

„Kedves barátom!

Sietve küldöm a kiírt csata részleteket a te dicsőségedre és örömödre. Haza ne jöjj, még nem muszáj. [...] Zsoltról semmi hír!
Salamon Ferencnek (Franz Salamon)
Universitäts-Professor Bad-Ems
Deutschland”

Ms 799 / 16
SARTORY ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1876. jun. 2.

„A vidéki lapok jegyzékét közöltem a Vasárnapi Ujság 4. számában (1876.) és újra a „Magyar Könyvszemle” füzetében.
Sartory István Miskolczon”

Ms 799 / 17
SAMARJAY KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1872. sept. 29.

[120 frt követelés behajtásáért köszönőlevél]

„Kedves barátom! […]

[…] azt reménylem, hogy a mint nekem a balsorsból bőven kijutott, azon mérvben fiaim fognak a szerencsében részesülni, eddig legalább megfelelnek várakozásomnak […].
Lakásunk jövő 1ö Májusig Vasutcza 17. sz. I. em. 12. ajtó (Sándor-utczával szegletház) azontúl hihetőleg Arenant 25. sz. alatt.
Samarjay Károly hites ügyvéd úrnak Pozsonyban"

Ms 799 / 18
SAMARJAY KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1872. sept. 26.

„[…] nem tudom még határozottan mi sors vár reám; mert valóban nem szeretnék ismét biztosítási pályára lépni, oly tapasztalatok után, melyeket nyolcz év alatt szereztem. Ha csak a szükség nem hajt ismét arra! – Háziúr is lennék, van egy csinos emeletes házam a városerdő innenső szélén erkélylyel az Arena utra, került 10,000 frtba, fizettem is már erre 2000 ftot, a többi 20 év alatti amartisatióval történnék, de majd miből? ez lesz a nehéz dolog, ha lakót nem kapunk bele; […] küld kérlek azon összeget hozzám a Nemzeti biztosító irodájában – Nádor utcza 9. sz. alatt. […].
Samarjay Károly hites ügyvéd úrnak Pozsonyban igaz barátod
Szinnyei József"

Ms 799 / 19
SAMARJAY KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1881. dec. 21.

„Ezúttal – míg az akadémia által megbizandó „Magyar írók életrajzá"-val foglalkozom – a komáromi magyar színészet történetét írom az ottani lap számára; az első füzetet külön lenyomatban is kiadta a szerkesztő. Az anyag gyűjtésben igen csalódtam mert egy 1819 évi sugókönyvön kívül nem kaptam semmit a szinlapok is csak 1833-ból vannak meg az itteni muzeumban; azért ha valami adattal vagy ily nyomtatványnyal szolgálhatnál munkámhoz nagy köszönettel venném. Gyűjtöm ezenkívül a gyászjelentéseket (Parteczédulákat) is minthogy ezen limlom értékes tudományos forrást képez ha felszaporítjuk; nálunk ez könyvtárainkban egész el van hanyagolva […].
Samarjay Károly hites ügyvéd úrnak Pozsonyban"

Ms 799 / 20
SAMARJAY KÁROLY-nak írt levél

[kérés (dokumentumok)]

„Samarjay Károly hites ügyvéd úrnak Pozsonyban"

Ms 799 / 21
SAMARJAY KÁROLY-nak írt levél

[köszönőlevél]

„Samarjay Károly hites ügyvéd úrnak Pozsonyban"

Ms 799 / 22
SAMARJAY KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1887. márcz. 26.

„[...] tovább dolgozom az Irók életrajzon, a Nemzetségi Zsebkönyvön és a jövő héten a Fővárosi Lapok hoz tőlem egy két tárczát „Könyvtári emlékek" czímmel.
Samarjay Károly hites ügyvéd úrnak Pozsonyban"

Ms 799 / 23
SAMARJAY KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1887. ápr. 22.

[válaszlevél]

„Samarjay Károly hites ügyvéd úrnak Pozsonyban"

Ms 799 / 24
SAMARJAY KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1887. nov. 16.

„Nem mentem el, mert nem szeretem az izgalmas és zajos parádékat átélni, csak olvasni.
Samarjay Károly hites ügyvéd úrnak Pozsonyban"

Ms 799 / 25
SAMARJAY KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1887. nov. 29.

[köszönőlevél]

„Samarjay Károly hites ügyvéd úrnak Pozsonyban"

Ms 799 / 26
SAMARJAY KÁROLY-nak írt levél

Budapest, 1888. jun. 23.

[részvétnyilvánítás felesége halála miatt 1888. jun. 23.]

„Samarjay Károly hites ügyvéd úrnak Pozsonyban"

Ms 799 / 27
SÁNDOR MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 23.

„[...] a Komár. Lapokban olvasta talán 3 éves életrajzomat, annak itt nyeri folytatását."

[partecédulákat kér és színlapokat]

Ms 799 / 28
SÁNDOR MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1882. nov. 17.

[egyéb levél]

Ms 799 / 29
SÁRKÁNY MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1889. máj. 26.

„Nagyságos Apát Ur!

Komáromi Naplójegyzeteimet 1835-47-ből írom jelenleg a Komáromi Lapokban és az ottani gymnasiumban nyert tapasztalataimat is híven akarván leírni, [...] tudni szeretném, hogy milyen kézikönyvekből tanultunk ottan 1839/40 – 1844/5-ben az I. II. sat. osztályokban [...] igen szépen kérem Nagyságodat, ki engem annak idején nagy könyvtárából olvasmánnyal látott el, részeltessen most is emlékezetének gazdag tárházából szives utbaigazitással [...].
Nagyságos és Főtisztelendő
Sárkány Miklós urnak
sz. Benedek-rendi apát
Bakonybél"

Ms 799 / 30
SCHEFTSIK ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1890. okt. 3.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 31
SCHLICK, JOSEF-nek írt levél
Budapest, 1872. jul. 9.

[német nyelvű levél; Schlick, Josef Pressburg]

Ms 799 / 32
SCHLOSSBERGER JAKAB-nak írt levél
Budapest, 1889. nov. 23.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 33
SCHÖNHERR GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1890. szept. 19.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 34
SCHRANZ JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890. okt. 17.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 35
SEBESTYÉN GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1882. máj. 27.

[partecédulákat kér]

Ms 799 / 36
SHÁANTHA J.-nak írt levél
Budapest, 1882. ápr. 11.

[partecédulákat kér és színlapot, súgókönyvet stb.]

Ms 799 / 37
SENNOVITZ ADOLF-nak írt levél
Budapest, 1875. febr. 13.

„[...] szives figyelmeztetését nagy köszönettel vettem és mindenkor nagyrabecsülöm az ily jeles bibliographal való ismeretséget.
Repertoriumom 1-ső kötetébe csak a hazai folyóiratokat és évkönyveket vettem fel [...] s ezt munkám magyarázó czímlapján ki is tettem, ha lehetséges lesz nagy művemet befejezni, akkor az legalább 10 kötetből fog állani és nem fog abból hiányozni a jeles bécsi „Auzeigen" se [...].

Tek. Sennovitz Adolf
T. Traub. B. Könyvkereskedésében
Szegeden"

Ms 799 / 38
SENNOVITZ ADOLF-nak írt levél
Budapest, 1876. apr. 9.

„[...] becses könyvészeti czikkét a „Buchhändler-Correspondenz"-ben elolvastam és közöltem Fraknóival, hogy örömmel fogadná azt és hasonló értekezést, nem ártana ha azon czikkben minden hazánkat érdeklő katalogust felvenne. [...] Önnek [...] a központban kellene megtelepednie.

Tek. Sennovitz Adolf *barátja*
T. Traub. B. Könyvkereskedésében *Szinnyei József"*
Szegeden

Ms 799 / 39
SENNOVITZ ADOLF-nak írt levél
Budapest, 1887. jun. 19.

[kérésre másolót közvetít]

„hajlandó lenne Bód Péter Erdélyi Feniksét (53 oldal garmond) és Tótfalusi K. M. Mentségét (104 oldal diamant betűk) lemásolni 30 ftért.

Tek. Sennovitz Adolf
T. Traub. B. Könyvkereskedésében
Szegeden"

Ms 799 / 40
SENNOVITZ ADOLF-nak írt levél
Budapest, 1891. nov. 5.

„Lampel Robertről bizony nem emlékeztek meg a lapok; 56 ezerből álló parte-gyűjteményemben az övé hiányzik, ez lehetett az oka; de ugyanez történt Müller Emil vagy Gyulával is, ki néhány év előtt halt meg Vasutczai lakásán elfeledve; iratait mázsaszámra vették meg; ebből szereztem egy csomó írói levelet.
Tek.

Sennovitz Adolf Könyvárus Esztergom"

Ms 799 / 41
SERÉDY GÉZÁ-nak írt levél
Budapest, 1881. jan. 23.

[Vasárnapi Újság éves hírlapkimutatásához kér lappéldányokat]

Ms 799 / 42
SIEGMETH KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1886. okt. 24.

[német nyelvű levél ifj. Sz. J. javításával]

Ms 799 / 43
SIEGMETH KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1888. jul. 31.

„Kedves barátom!

Elértük azt az életkort, mikor már teljes tudatában vagyunk annak, hogy a művelt osztályban több a gonosz, mint a becsületes ember. A veszett kutyáról azt mondják, hogy le lóg a farka, vagy behúzza a farkát, tehát erről ráismerhetünk, de az ember, ha megvész, álarcz alá rejtődzik és úgy mar meg.
Nagyp. Siegmeth Károly úrnak S.-a.-Ujhelyen"

Ms 799 / 44
SIMÉN DOMOKOS-nak írt levél
Budapest, 1877. jul. 25.

[bocsánatkérő levél (az éves hírlapkimutatásból kimaradt lap miatt)]

Ms 799 / 45
SIMON PÉTER-nek írt levél
Budapest, 1890. szept. 25.

„a hírlap-könyvtárban [...] a tilalom a házon kívüli kikölcsönzésre vonatkozik [...]. Méltóztassék azért a hivatalos órákban „d.e. 9-1-ig, az itteni meglevő bármely hírlapot használni, azon módon, mint azt a többi tanár urak igénybe veszik.
Tek. Simon Péter úr főgymnasiumi tanár Budapest"

Ms 799 / 46
SIÓ FERENC-nek írt levél
Budapest, 1890. febr. 2.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 47
SIRISAKA ANDOR-nak írt levél
Budapest, 1890. ápr. 18. (4319/117.)

„Tisztelt Uram!

Szivesen szolgálok bárkinek fölvilágosítással, ha az, a kezemnél levő adatokból, idővesztegetés nélkül lehetséges; de [...] az illető életrajzok csak idővel bővülnek, a mint a munka előhaladt, mert akkor nem egyes írók életrajzát keresem, kutatom, hanem a meglevő anyag kibővítését az ismert kutfőkből (500-600 munka) száz sőt ezer íróval egy időben cselekszem. Ezért nem szolgálhatok jelenleg teljes életrajzokkal, csak rövid utasítással.

Dr. Margalics Ede, zombori főgymn. igazgató, szül. 1849-ben Zágrábban 1879 óta tanár. Nem küldte be életrajzát. Tessék hozzá fordulni. Én is ezt fogom tenni.

Kis-Viczay Péter, kassai ág. ev. prédikátor volt. [...] az illető egyház adhatna fölvilágosítást.

Pelko Péterről semmit se tudok, de a rozsnyói premontrei tanárok közül valaki szolgálhatna életr. adatokkal. [...]
Tek. Sirisaka Andor tanító úrnak Pécs"

Ms 799 / 48
SIRISAKA ANDOR-nak írt levél
Budapest, 1890. aug. 6.

[egyéb levél]

Ms 799 / 49
SIROKAI ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1881. nov. 12.

[informálás a „könyvtárközi kölcsönzés" módjáról az Egyetemi Könyvtárban]

Ms 799 / 50
SIROKAI ALBERT-nek írt levél
Budapest, 1882. jun. 16.

[partecédulákat kér]

Ms 799 / 51
SKARNITZL XAV. FER.-nek írt levél
Budapest, 1873. aug. 2.

„A bécsi világkiállítás számára szándékunk minden hazai lapból egy-egy számot kiállítani, minthogy a vidéki szláv lapok még gyűjteményünkből hiányoznak, szivesen felkérném t. Uraságodat, hogy küldene hozzám minden hírlap vagy havi folyóiratból mi nyomdájából kikerül egy-egy 1873-diki számot [...].
U. i.: szivesen vennék Szent-Mártoni lapokat is ha ott Szakolczán lehetne azokból is szerezni."

Ms 799 / 52
SOMOGYI ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1891. szept. 26.

„Sajnálattal kell tudatnom Önnel, hogy a hírlapoknak házon kívül való kiadása (miután azok most már csak egy helyt őriztetnek meg) a m. kir. vallás- és közoktatási miniszterium által szigoruan megtiltatott. Azt hiszem a hivatalos lapot és más napilapot is a megye székhelyén könnyen meg lehetne találni.

Tisztelettel
Szinnyei József"

Tekintetes
Somogyi Zsigmond úrnak
m. kir. p. ü. számtiszt
M. főispánok albuma szerk.
Felső-Eőr
Vas-megye

Ms 799 / 53
SOÓS LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1890. márcz. 14.

„Kedves Öcsém!

[...] bold. édes atyjára is gondolok, [...] ki most mennyire örülne szép reményű fia diadalán! Valóban diadalnak nevezhetem azon szép könyv megjelenését, [...] amely aesthetikai finom izlésről is tanúskodik.
Tek. Soós Lajos úrnak Balaton-Kenesén"

Ms 799 / 54
SPORZON PÁL-nak írt levél

Budapest, 1875. máj. 27.

„Különösen tisztelt tanár úr!

A m. tud. Akademia által lettem megbízva egy „Tudom. Repertoirum" készítésével, melynek 2-dik kötete a természettudományokat foglalja magában s ehhez az anyaggyűjtéssel annyira haladtam már, hogy azt julius közepén reménylem nyomda alá adhatni. Könyvtáraink hiányossága miatt azonban kénytelen vagyok némely folyóiratokért az eredeti forráshoz (a szerkesztőkhöz) folyamodni; ez indított arra, hogy mint ismeretlen Tek. tanár úrhoz is intézem kérésemet: sziveskedjék becses lapja a „Gyakorlati Mezőgazda" 1872-1874. (I-III.) évévfolyamait költségemen hozzám küldeni (a tartalomjegyzék nem elégséges); én a czikkek czímeinek kiírása után 4-5 nap múlva azon úton visszaküldöm; vagy sziveskedjék itt Pesten oly egyénhez utasítani a kinél egy teljes példányt kikölcsönözhetnék, miután nyilvános könyvtárainkban ezen folyóirat nem létezik még a Gazd. Egyesületnél sem. Ha ezúton Kunoss „Természet" és „Lombok" című folyóiratait is megkaphatnám, nagyon megörülnék neki. Szives válaszát várva és viszontszolgálatom felajánlása mellett vagyok

Tekintetes Tanár Úrnak
Tek.
Sporzon Pál úrnak
r. tanár
Magyar Óvárott"

kész szolgája
Szinnyei József
az egyetemi könyvtár első őre

Ms 799 / 55
SPLENYI ÖDÖN báró-nak írt levél
Budapest, 1890. márcz. 9.

[válaszlevél]

Ms 799 / 56
STADLER KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1888. szept. 20.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

„[...] óriási irodalmunkban a vidéki sajtó termékei a fővárosra nézve elvesztek, ha azok kellőleg nem terjesztetnek; [...]."

Ms 799 / 57
STAMPFEL KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1886. decz. 30.

[német nyelvű levél]

„Tek. Stampfel Károly könyvkereskedő úrnak Pozsony"

Ms 799 / 58
STEINER ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1886. jun. 18. (3692/63.)

„Parteczédula-gyűjteményem 40,320 darabból áll; ezek közt van a mult századból circa 200 db. Mindent többnyire ajándékban kaptam. Én csak oly példányokat veszek meg, melyek nincsenek gyűjteményemben (duplum nem kell), azokért pedig adok 1800-ig = 40 krt. dbjáért 1830-ig = 20 krt. 1860-ig 10 krt. azontúl 2-3 krt.
Akkor is tessék előbb velem tudatni melyek vannak meg, elég ha a nevet és évet írja le és én elküldöm a pénzt. [...] Az esküvői jelentésekért látatlanban 25 dbért 1 ftot adok.

Tiszt
T. cz. *Szinnyei József*
Steiner Zsigmond
Könyvkereskedő úrnak Pozsony"

Ms 799 / 59
STEINER ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1886. jul. 3.

[pénzért kínál partecédulákat (alkudozás)]

Ms 799 / 60
STEINER ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1886. jul. 7.

[pénzért kínál partecédulákat (alkudozás)]

Ms 799 / 61
STEINER ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1886. jul. 11.

[egyéb levél]

Ms 799 / 62
STEINER ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1889. jan. 27.

[egyéb levél]

Ms 799 / 63
STEINER ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1889. márcz. 1.

[partecédulákért fizetési kimutatás]

Ms 799 / 64
STEINER ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1889. ápr. 2.

[partecédulákért fizetési kimutatás]

Ms 799 / 65
STEINER ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1889. ápr. 10. (4114/26.)

„Kolbánynak nincsen partéja; különben még a század elején csak nagy urak nyomattak ilyent. Életrajzát megtalálhatni Wurzbach Biogr. Lex. és „Pozsony és Környéke" cz. művekben. Különben jól teszi az a tudós úr, ha nem nyomtatott könyvekből, de az ottani jegyzőkönyvekből matrikulákból és iratokból írja K. életrajzát, ezzel több szolgálatot tesz az irodalomnak."

Ms 799 / 66
STELCZER IMRÉ-nek írt levél
Budapest, 1886. szept. 27.

[köszönőlevél 71 partecéduláért, 144 színlapért, illetve 60 partecéduláért, 19 színlapért, vers és kéziratért 1849-ből]

„[...] csak az tudja az ilyeneket megbecsülni, ki már többet tud fölmutatni egy csomóban, megbecsülhetetlen culturális haszna lesz mindennek idővel; egy részének becsét már is bemutattam 1848-49-ki naplójegyzeteim mellett, ezeket nem győzik a lapok eléggé magasztalni; éppen a Függetlenség 3 utóbbi száma is közöl belőlök mutatványt. – Most éppen a Magyar Irók Névtárával voltam elfoglalva X kötés alatt küldöm az első ívet.
Tek. Stelczer Imre úrnak
az Első magyar biztosító társaság
titkárának
Győr"

Ms 799 / 67

STELCZER IMRÉ-nek írt levél
Budapest, 1888. jan. 1.

„[...] szokott könyvmoly természetemmel szántom a papirost és fogyasztom a tintát, az utókor rémisztésére, azon tudattal, hogy legalább a jelennek hasznos szolgálatot teszek.
Gyűjtők, gyűjtők elég szerencsével, melynek már is sok ember veszi hasznát, vas egészségem pedig még nem kapott rozsdát.
Tek. Stelczer Imre úrnak
az Első magyar biztosító társaság
titkárának
Győr”

Ms 799 / 68
STELCZER IMRÉ-nek írt levél
Budapest, 1889. márcz. 20.

„[...] ez már vaskalaposság és túlbuzgóság, a mely megbosszulja magát; a mint hogy szemhártya-gyulladásom miatt csak nem rég is három hónapig nem volt szabad írni-olvasni [...] már az 57 ezerben járok; [...] most írom – szemüveget használva – a Magyar Irók életrajzát [...] írtam pár humoreszket is az Urambátyámba Don José név alatt és némi pihenésképp két-két hónaponként írom naplómat;
Tek. Stelczer Imre úrnak
az Első magyar biztosító társaság
titkárának
Győr”

Ms 799 / 69
STELCZER IMRÉ-nek írt levél
Budapest, 1890. jun. 10.

„Most ismét egy nagy munkához fogtam: Magyar Irók Élete és Munkái az akadémia által segélyezett nagy vállalatot irom, mely 40 füzet lesz (3 már megjelent!!!), ha megérem a végét, nagy kort érek el. Így tehát munkáról gondoskodtam halálom orájáig. Csak erő legyen hozzá. [...]
Az a példátlan baráti szeretet és figyelem, mellyel személyem és gyűjteményem iránt viseltetel, valóban nagy hálára kötelez, mert ritkítja párját. Igen önző a világ! Fogadd köszönetemet a küldött partékért (most már kevesebb időt fordíthatok rájok, de csak gyűjtöm) [...]. A gyereket megfedjük, ha széttépi a képes könyvet és mi felnőtt, okos emberek [...] többet és becsesebbet pusztitunk el ész nélkül, mert valóban kiválogathatnák a hasznosat a fölösleges lom közül. De ki tudja azt: mi válik majd hasznossá? Azért a csekélynek tetsző dolgot se vessük meg.”

Ms 799 / 70

SUTTOGÓ KIADÓ-nak írt levél
Budapest, 1886. jan. 22.

[éves hírlapkimutatáshoz kéri a *„Suhogó”* egy számát]

Ms 799 / 71
SVÁBY FRIGYES-nek írt levél
Budapest, 1891. nov. 9.

[köszönőlevél partékért]

„[...] gyűjteményemet, mely 56 ezer darab partréból áll, már eddig is jól használtam a Nemzetségi Zsebkönyvnél és az Irók Életrajzánál [...].”

Ms 799 / 72
SZABÓ ÁBRAHÁM-nak írt levél
Budapest, 1877. jul. 6.

[felkínált lapokra tesz vételi ajánlatot]

Ms 799 / 73
SZABÓ CYRILL-nek írt levél
Budapest, 1886. jul. 2.

„A hírlapkönyvtárban a hírlapok megvannak ugyan nagyobbrészt, de hiányosan, azért ezt – csekély lévén a budgetünk – többnyire ajándékozás útján reménylem beszerezhetni.”

[néhány számra szerény árajánlatot is tesz]

Ms 799 / 74
SZABÓ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1875. decz. 11. (1899/58.)

„Nagyságos Úr,

Van szerencsém jelenteni, hogy a Repertorium II. kötete, mely a természettudományi és mathematikai czikkeket tartalmazza, még ez év végén vagy legkésőbb a jövő év első napjain elhagyja a sajtót.
Miután azonban a jelen év elején, miként Nagyságodnak is tudomásával van, a folyóiratokból és évkönyvekből kivont czimekhez, még az összes szaklapokban levő czikkek írása is kivántatott;

ezen munkálat általam pontosan lőn teljesítve, [...] Ezen munkálat által nemcsak az anyag szaporodott fel (10 ezer írótól 32 ezer czikk czímére) hanem a költség is tetemesen növekedett, s így az előirányzott összeget (mely körül belöl 20 ívre számíttatott) a föntebb elősorolt előmunkálat és az első 16 ívnek szerkesztése fölemésztette. Ezeknek előterjesztése után kegyesen kérem Nagyságodat, méltóztassék a felmerült költségeket még az év folytán kegyesen felvétetni a M. Tudom. Akadémia jövő évi költségvetésébe.

U. m. a 17-52. ív szerkesztésére 20 ftjával *720 ftot*
52 ívnek nyomtatása 40 ftjával *2080 ftot*
összesen: 2800 ftot

Végül tudatom Nagyságoddal, hogy a kimaradt 11,606 névtelenül megjelent czikk czím-czéduláit az Akadémia irattárába helyezem el egy későbbi kötet számára.

Magamat nagyrabecsült kegyeibe ajánlottan vagyok Nagyságodnak kész szolgája
Szinnyei József

Nagyságos Szabó József tanár úrnak
mint a „Repertórium-bizottság" elnökének Budapesten"

Ms 799 / 75
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1872. jun. 5.

„Nagyon tisztelt Tekintetes Ur!

A mult vasárnapi „Reform"-ban „A mi hírlapjaink" címmel egy tárcza czikk jelent meg tőlem, melyet szives figyelmébe ajánlok, miután abban megemlékeztem általában a könyvtárakról s különösen hírlapkönyvtárak alapítását ajánlom; erre a következő számban Ballagi Aladár egy kis nyilatkozatot is közölt; igen kérem alkalmilag Tek. úrnak e tárgyban való becses véleményét [...]."

[kér (térítés ellenében) néhány hírlapot 145-1792. sorszámon]

Ms 799 / 76
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1872. jun. 12.

[köszönőlevél és továbbiakat kér]

„[...] igen szépen kérem a Tek. urat, sziveskedjék a Reformban megjelent czikkemre pár sorban megírni véleményét s kijelölni a hiányokat, mert miután becses levelében azt egy szóval sem említté azt kell hinnem, hogy abban sok haszontalanságot írtam és szót sem érdemel."

Ms 799 / 77
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél

Budapest, 1872. jun. 22.

„[...] igen köszönöm az érdekes lapokat, valamint czikkemre vonatkozó szives sorait."

Ms 799 / 78
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1875. jul. 3.

[hiányzó lapokat kér kölcsön a Repertórium II. kötetéhez]

„Hiszem, hogy Kolozsvárt rendszeresebben gyűjték a lapokat mint itten nálunk, hol a Gazdasági Egyesület, úgy az Akadémia saját közlönyükből nem bírnak teljes példányt."

Ms 799 / 79
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1875. jul. 27.

[köszönőlevél hírlapokért]

„Legujabb tervem és törekvésem az 1848/9. szabadságharczunkat érdeklő nyomtatványokat összegyűjteni és ugyan egyidőben annak könyvészetét megírni; ha a Muzeum doublettejei közt létezik még ide vágó nyomtatvány, szeretném bírni, ha némi pénzáldozatba kerülne is."

Ms 799 / 80
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1877. márcz. 26.

[a forradalmi lapok könyvészeti összeállításához kéri a *„Kolozsvári Hetilap"*, a *„M. Gyermekbarát"* kivonatát (hány szám jelent meg, első és utolsó szám dátuma, alak, terjedelem)]

Nagyságos
Szabó Károly úrnak
a kolozsvári tudomány-egyetem
tanárának
Kolozsvárt

Ms 799 / 81
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1877. apr. 1.

[információt kér hírlapokról]

Ms 799 / 82
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1877. apr. 5.

„Kérem becses válaszát két – most már három levelemre."

Ms 799 / 83
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1877. nov. 29.

„Különösen tisztelt tanár ur!

Nagy örömmel vettem azon hirt, hogy nagybecsű könyvészeti műve a nyomtatásban gyorsan halad; azota könyvtárunk rendezésénél több oly magyar mű került kezembe mely nem ritkaság ugyan, de azért igen sajnálom, hogy tudomást nem vehetett felőle, egyet mert ritkábbnak tartom, ide jegyzek: [...] Most nézem át a Horvát István féle „Vita Eruditorum" 113 fasciculusát, ebben is találtam már sok 1711 előtti magyar nyomtatványt, ha a kinyomtatott részt használhatnám, talán a „Függelék" számára egyetmást adhatnék.
Az Erdélyi Muzeumi Könyvtár többszörös példányainak jegyzékét köszönettel vettem és abból könyvtáram számára a következőket kérem: [...]"

Ms 799 / 84
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1877. decz. 23.

„[...] elkéstem a vásárról, de nem csak engem ért ily baj, hanem az itteni muzeumot is, mert azt a sok olcsó forradalmi hírlapot Debreczenből Kolozsvárra szállították, pedig elég korán figyelmeztettem Fraknóit; no de ott is jó kézben van."
„A könyvészet első 19 ívét megkaptam, köszönöm a könyvtár nevében is. [...] A mű belbecsét nem is említve, a kiállítás fényes, kár hogy a papiros nem jobb minőségű."
„Mi a Természettud. Könyvészettel házalunk, mert a Franklin drága, az Athenaeum olcsóbb, de rosszak a betűi és correctorai [...].
„[...] pótlékba valót nem találtam, úgy látszik a Horvát féle gyűjtemény a Muzeum könyvtárába került."

Ms 799 / 85
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1878. jan. 20.

[egyéb levél]

Ms 799 / 86
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1878. jun. 30.

[adatközlés régi könyvekről]

Ms 799 / 87
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1878. aug. 12.

„Bevégeztük könyvészetünket aug. 1-én de megjelenését visszatartottuk, miután tanár úr becses művét használva, minden egyes idézetnél oda tettük (sajtó alatt) illő és szeretnők is ha az előbb jellene meg."

Ms 799 / 88
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1878. okt. 27.

„Különösen tisztelt tanár ur!

Magyarország természettudományi és mathematikai könyvészete" című legújabb munkánk egy példányát van szerencsénk [...] tiszteletünk jeléül átnyújtani. Szeretnők ha más is követné példánkat és a többi tudományszakból is készülne legalább ily úttörő forrásmű, melyet nálunk itt ott megczibáltak, külföldön azonban bámultak.
Könyvtárunkban a philologiai részt rendezvén, több szótárféle magyar-latin műre akadtam, melyek talán később a „Régi M. Könyvtár" pótlékába jöhetnének;"

Ms 799 / 89
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1879. szept. 20.

[adatközlés új, vidéki lapokról]

P. Szabó Károly
magy. irod. tanár
Pápán

Ms 799 / 90
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél

Budapest, 1879. dec. 25.

„Kedves tanár úr!

F. hó 1-én kelt becses megbízását lehetőleg pontosan akarván teljesíteni, húztam halasztottam a választ, de biz én nem jutottam a kivánt eredményhez, mert három nagy könyvtárunk, a régi hírlapokra nézve összevéve se ér annyit, mint az Erdélyi Muzeumé. [...] nincs is kilátás a Muzeumnál, hogy az új aera alatt a hiányokat valamikor kiegészítsék, míg a meglevőket se rendezik. Mindez igen lelohasztá „a régi hírlapok ismertetését" illető kedvemet."

Ms 799 / 91
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1880. jan. 13.

[adatkérés „A Magyar Hírmondó" történetéhez]

Ms 799 / 92
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1881. febr. 16.

[válaszlevél]

Ms 799 / 93
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1881. nov. 23.

[gyászjelentést és színlapokat kér]

Ms 799 / 94
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1882. febr. 24.

[köszönőlevél]

Ms 799 / 95
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1882. apr. 13.

[gyászjelentéseket kér újra]

„Szabó Károly m. kir.

tanfelügyelő Sopron"

Ms 799 / 96
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1882. aug. 7.

[gyászjelentést kér]

Ms 799 / 97
SZABÓ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1882. dec. 23.

[Komáromi Színészet története 3. füzetét küldi]

„[...] ritkaság, mert 50 példányban nyomatott."
„Szomorújelentés-gyűjteményem a 21 ezer példányt már meghaladta úgy szintén szinlapjaim száma a 8 ezret."

Ms 799 / 98
SZABOLCSI MIHÁLY-nak írt levél
Budapest, 1891. decz. 11.

„Tisztelt Szerkesztő Ur!

Ön becses lapjában az Egyenlőségben a zsidó írókról czikksorozat jelent meg; [...] kérem azon igen jól írt életrajzokat, juttassa kezemhez, mert a „Magyar Irók élete" cz. munkámban kutfőül akarom azokat használni [...].
Tek. Szabolcsi Mihály urnak
az Egyenlőség szerkesztőjének
Budapest"

Ms 799 / 99
SZABOLCSMEGYEI KÖZLÖNY KIADÓ - HIVATALÁ-nak írt levél
Budapest, 1891. jan. 22.

[hírlapkimutatáshoz kér egy hírlappéldányt]

Ms 799 / 100
SZACSVAY IMRÉ-nek írt levél
Budapest, 1882. jan. 18.

[súgókönyvet, színészi zsebkönyvet, színlapot, verset stb. kér a *„Komáromi színészet története”*-hez a *„Magyar Thalia”* előfizetőjeként]

„Tek. Szacsvay Imre
a „Magyar Thalia” szerkesztőjének Kolozsvárt”

Ms 799 / 101
SZACSVAY IMRÉ-nek írt levél
Budapest, 1882. febr. 21.

[köszönőlevél]

„A mi Felvinczi György irodalmi működésére vagy személyére vonatkozik, az édes kevés az én gyűjteményemben, mindent megtalálja Ön Toldy Irodalomtörténeti tankönyvében; jó lesz ha megolvassa Szilágyi Sándor Erdély irodalomtörténetét a Bud. Szemle 1856? évfolyamában […] Szilágyi István czikke a magyar színészet bölcsőkoráról a Vasárnapi Ujságban néhány év előtt jelent meg. Különben Szabó Károly mindezeket legyűri irodalomtörténeti és bibliografiai ismereteivel, kérdezze meg őt is.
Tek. Szacsvay Imre
a „Magyar Thalia” szerkesztőjének Kolozsvárt”

Ms 799 / 102
SZÁKFY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1881. szept. 16.

[információt kér (visszaemlékezést, személyes tapasztalatot) és színi nyomtatványokat]

„Tek. Szákfy József nyug. szinigazgató urnak Debreczenbe

Ms 799 / 103
SZÁL ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1879. jan. 18.

„[…] átnézhetjük gyűjteményemet jegyzékéhez hasonlítva, így azt hiszem teljessé tehetjük gyűjteményét.
[…]
Ha véletlenül 1711. előtti magyar könyv akadna Tettes úr kezébe, vagy bármely nyomtatvány, igen kérném erre figyelmeztetését.
Tek.
Szál Antal úrnak Aradon”

Ms 799 / 104
SZÁL ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1879. febr. 3.

„[...] a Vasárn. Ujság iróinak repertoriuma lekötve tart [...].”
„Én a magyar nyelvű lapok számát 2000-re teszem, sajnos hogy a jelenleg élő lapokból se sikerül egy-egy példányt megszereznem, mert némelyik 2-3 szám után elenyészik.
Vajjon gyűjti-e Ön a hazai idegen nyelvű lapokat is? Mert így lenne érdekes és teljes a gyűjtemény.”
„I. Szállítmány 1-39.” – [cím szerint felsorolva]

Ms 799 / 105
SZÁL ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1879. márcz. 4.

[köszönőlevél küldött nyomtatványokért]

„[...] sok van még az országban a mi különben becsnélküli semmiség, de egy nagyobb gyűjteményben értékessé válhatik, csak az kár, hogy kevés oly ember van, mint t: Ön, ki azt feltudja kutatni és becsüket is felismeri.”
„Küldöm a 2-dik 1-50. csomagot [..].”
„[...] az utolsó 10 év alatt nem raktam rendbe lapjaimat s így nem tudom, mi van meg több példányban.”

Ms 799 / 106
SZÁL ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1879. apr. 28.

[III. szállítmány (1-54.)]

Ms 799 / 107
SZÁL ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1879. jul. 8.

„[...] becses soraiból megértettem, hogy [...] ernyedetlen buzgalommal folytatja nagy horderejű hírlapgyűjtését, mely nemcsak Aradon, de széles nagy Magyarországon ritkítja párját! [sajtot énekeli ki a szájából] Én naponként előhaladok gyűjteményim rendezésében, de [...] chaossal kell megküzdenem, ha 1873 óta nem osztottam be mindazt mit gyűjtöttem, irodalmi és könyvtári elfoglaltságom miatt. [...]

A Muzeummal való csere nagy bajjal jár, én évek óta csaknem naponkénti vendég vagyok ott, eleget szorgalmazom a cserét, de nem megyek velök semmire, a Kassai Képes Ujságot (teljes példányt!) felajánlották nekik megvétel végett, nem vették meg és most azt se tudják ki ajánlotta! Bajos ily nyilvános intézettel csereviszonyba lépni mert igen nehézkesek! [...]
Idővel és kitartással minden sikerül. Zeit bringt Rosen!"

Ms 799 / 108
SZÁL ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1879. jul. 14.

[erdélyi lapokat küld és köszöni a *Kassai Képes Újság*ot]

Ms 799 / 109
SZÁL ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1879. nov. 11.

[lista: 1-36.]

Ms 799 / 110
SZALAY IMRÉ-nek írt levél
Budapest, 1890. jul. 7.

[köszönőlevél a Pressburger Zeitungért (1805. 97. sz.)]

Ms 799 / 111
SZAPPANOS SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1881. dec. 12.

[színészi zsebkönyvet cserélne Jókai regényért]

Ms 799 / 112
SZAPPANOS SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1881. dec. 22.

[köszönőlevél, továbbá gyászjelentést, 1848/9-es hírlapot, ponyvairodalmat 1848 előttről kér]

„A gyűjtés nem más mint sport de nemes sport, melylyel a tudományosságot elősegítjük, annak hasznos szolgálatot teszünk. A gyűjtés annak ki még nem próbálta kissé szokatlan, de ha szövetkezünk barátainkkal, 4-5 buzgó ember pár nap alatt szép sikert mutathat fel. A gyűjtést leginkább

nyomdáknál lehet kezdeni, hol szép szóért ily lim-lomot szivesen átengednek; azután minden családnál lesz 5-10 ily színlap v. gyászjelentés [...] más gyűjtőkkel csereviszonyban állok [...].
Tek. Szappanos Sándor úrnak
III. éves joghallgató Kecskeméten

Ms 799 / 113
SZARVAS GÁBOR-nak írt levél
Budapest, 1888. jan. 1.

[újévi jókívánság]

Ms 799 / 114
SZARVAS GÁBOR-nak írt levél
Budapest, 1890. dec. 23.

[válaszlevél]

Ms 799 / 115
SZÁSZ BÉLÁ-nak írt levél
Budapest, 1872. febr. 10.

„Tekintetes Szerkesztő Ur!

Hírlapkimutatásomról Ön becses lapjában a „Kelet"-ben tett szives megemlékezését igen köszönöm, valóban [...] nehéz [...] a hírlapokról hibátlan statisztikát adni, én legalább megközelítettem e nehéz feladatot [...].
Tek. Szász Béla urnak a „Kelet" szerkesztőjének Kolozsvárott"

Ms 799 / 116
SZÁSZ GERŐ-nek írt levél
Budapest, 1891. decz. 22.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 117
SZÁSZ KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1874. jul. 12.

[adatközlés kért könyvekről]

Ms 799 / 118

SZATMÁR és VIDÉKE KIADÓ-nak írt levél
Budapest, 1886. jan. 21.

[éves hírlapkimutatáshoz hírlapszámot kér]

Ms 799 / 119
SZATHMÁRY GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1886. febr. 1.

[hírlapstatisztika 1867-re]

Ms 799 / 120
SZÉCHY KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1891. jan. 30.

[válaszlevél]

Ms 799 / 121
SZÉCHY KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1891. febr. 2.

[válaszlevél]

Ms 799 / 122
SZÉKELY FÉNYKÉPÉSZ-nek írt levél
Budapest, 1872. jun. 3.

[fényképet kér]

Ms 799 / 123
SZÉKELY JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1886. febr. 10.

„Tisztelt Uram és barátom!

Ezer bocsánatot kérek; de tetszik tudni, hogy én az év január hónapját a hírlapoknak szentelem, [...]. Most már készen vagyok. Következnek a levelek. De mennyi!"

Ms 799 / 124
SZELECZKY GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1872. apr. 18.

[részvétnyilvánítás]

Ms 799 / 125
SZEMERE ATTILÁ-nak írt levél
Budapest, 1881. aug. 8.

[válaszlevél]

Ms 799 / 126
SZENT-IVÁNYI ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1882. szept. 4.

„[...] f. hó 10-kén telik le hat heti szabadságom, [...] (voltam 15 városban és 4 kisebb helyen) [...]. A gyűjtés csak úgy virágzik, ha szakadatlan levelezésben és szóbeli összeköttetésen áll a gyűjtő gyűjtőivel, ellenkező esetben a gyűjtők kedve lankad, sőt el is alszik; így van nálam is, mert míg junius hóban 2477 db párté gyűlt be,
julius hóban 1963 db párté gyűlt be,
augusztus hóban 1285 db párté gyűlt be.
Nagys. Szent-Iványi Zoltán urnak Rónyán"

Ms 799 / 127
SZENT-IVÁNYI ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1882. nov. 1.

[egyeztetés cseréről]

Ms 799 / 128
SZENT-IVÁNYI ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1882. nov. 14.

[konfliktus feloldása]

Ms 799 / 130
SZENT-IVÁNYI ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1882. dec. 28.

[konfliktus]

Ms 799 / 131
SZENT-IVÁNYI ZOLTÁN-nak írt levél

Budapest, 1886. okt. 30.

[információ kérés Böthy Zsolt részére Szent-Iványi Lászlóról]

Ms 799 / 132
SZENT-IVÁNYI ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1886. decz. 7.

[kérés]

Ms 799 / 133
SZENT-IVÁNYI ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1887. márcz. 9.

[partecédula-csere vége]

Ms 799 / 134
SZENT-IVÁNYI ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1888. márcz. 19.

[válaszlevél]

Ms 799 / 135
SZENT-IVÁNYI ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1889. ápr. 3.

[újabb partecédula-csere]

Ms 799 / 136
SZENT-IVÁNYI ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1889. máj. 27.

[részletes kimutatás]

Ms 799 / 137
SZENT-IVÁNYI ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1889. jun. 15.

[sürgető levél]

Ms 799 / 138

SZENT-IVÁNYI ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1889. jun. 20.

[csomagszállítót kér]

Ms 799 / 139
SZENT-IVÁNYI ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1890. márcz. 15.

[értesítés csomagról]

Ms 799 / 140
SZENT-IVÁNYI ZOLTÁN-nak írt levél
Budapest, 1890. okt. 15.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 141
SZENTKLÁRAY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. apr. 17.

[partecédulákat kér]

Ms 799 / 142
SZENTKLÁRAY JENŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. jun. 4.

„[...] egy gyűjtőnek nem szerezhet valaki nagyobb örömet, mintha fáradságos, mondhatni lélekölő munkájában baráti segélyt nyújt, mert ezáltal nem csak elismeri törekvéseinek hasznát, szükségét, sőt buzdítja őt a lankadatlan kitartásra. Így éreztem én is, midőn kedves Főtisztelendő ur, több száz példányból álló parteczédula-gyűjteményét megkaptam [...].
[...] szivemből örültem akadémiai taggá megválasztásán [...] kívánok sok szerencsét és kitartást az elismerésben részesült tudományos munkásságához.
Szentkláray Jenőnek
Török Becse"

Ms 799 / 143
SZERÉNYI ENDRÉ-nek írt levél
Budapest, 1879. máj. 8.

[átirányítás a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumhoz]

Ms 799 / 144
SZIKLAY JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1891. máj. 23. (4779/169.)

„Tisztelt Elnök Ur!

A baranya-megyei t. honvédegylet által reám ruházott megbízást szivesen teljesítem [...]. Eddig nagyon visszavonultam a honvédgyűlésektől, miután a kormány, fájdalom a körülmények hatása alatt, az 1848-49. honvédeket a kellő elismerésben nem részesítette; de igyekeztem más téren a honvédügynek és közművelődésünknek szolgálni [...] a junius 3. országos honvédgyűlésen való megjelenésemet bejelentem.
Tek. Szikszay János urnak *Tisztelettel maradtam*
baranyamegyei honvéd-egylet *kész szolgája*
elnőkének Pécs *Szinnyei József*
[!borítékon tévesen: Sziklay] *a m .n. muzeumi hírlapkönyvtár őre*
1848-49. honvéd-főhadnagy”

Ms 799 / 145
SZILÁDY ÁRON-nak írt levél
Budapest, 1882. márcz. 7.

[az ígért partecédulákat kéri]

Ms 799 / 146
SZILÁDY ÁRON-nak írt levél
Budapest, 1882. márcz. 12.

[köszönőlevél]

Ms 799 / 147
SZILÁGYI ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1880. jan. 11.

[a pozsonyi *Magyar Hírmondó*ról szóló cikkéhez (Vasárnapi Újságba) kér információt]

Ms 799 / 148
SZILÁGYI ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1880. febr. 7.

[köszönőlevél]

„a Vasárnapi Ujságban megkezdett ismertetést folytatni fogom a „Figyelő"-ben.
A pályázatra már csak azért sem gondolok, mert igen jól ismerem hírlapirodalmunk nagy kiterjedtségét, ha a XVIII. századot feldolgoztam, ezt külön kötetben ki is akarom adni, de zsidó-módra kötetecskét összeütni nem akarok.
Tek. Szilágyi István urnak
Lyceumi igazgató Máramaros-Szigeten"

Ms 799 / 149
SZILÁGYI ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1880. márcz. 19.

[egyéb levél]

Ms 799 / 150
SZILÁGYI ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1882. márcz. 22.

[a Komáromi színészet történetéhez kér anyagot, partékat stb.]

Ms 799 / 151
SZILÁGYI ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1887. nov. 13.

[részvétlevél]

Ms 799 / 152
SZILÁGYI ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1890. szept. 17.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

„A Magyar Irók IV. füzete ma jelent meg és a következőket gyorsítani akarom; de lépten-nyomon megakadok azon, hogy a protestans ujabb írókhoz nem tudok életrajzi adatokat szerezni; miután az élők azt nem küldik be, a Névtárakban pedig nincsen születési sat. dátum, így mint a katholikusoknál és így félek, hogy a vallás felekezeteket illetőleg munkám nem lesz arányos.
Bocsásson meg azért, ha nagy tudományához és ismert jószivűségéhez fordulok egy-némely fölvilágosításért: [...]"

Ms 799 / 153
SZILÁGYI ISTVÁN-nak írt levél

Budapest, 1890. okt. 27.

[köszönőlevél életrajzokért]

Ms 799 / 154
SZILÁGYI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1877. apr. 10.

[információkérés egy erdélyi lapról 1848/49-es lapok bibliográfiájának összeállításához a M. Könyv-Szemle számára]

„Nagys.
Szilágyi Sándor
miniszteri titkár urnak Budapesten (Budán a várban Uri utcza 22.)”

Ms 799 / 155
SZILÁGYI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1879. aug. 17.

[Erdélybe indulását tudatja és beszámol balatonfüredi élményeiről]

„[...] kívánom [...] hogy friss egészségben láthassam ismét igazgatómat, kihez nemcsak rokonszerv, háládat de a barátság kellemes érzete is csatol, azért vágyom is Önt viszontlátni és Frakuti Ő Nagysága meghívását elfogadva [...] 19-én utazom Barnával Nagyváradra, onnan 21-én reggel Marosvásárhelyre [...]
Kedves igazgató urnak

Lekötelezettje és igaz
barátja
Szinnyei

Nagys.
Szilágyi Sándor urnak
az egyetemi könyvtár igazgatója
és a történelmi társulat titkárának
Marosvásárhelyt”

Ms 799 / 156
SZILÁGYI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1880. máj. 22.

„[...] Hilma szép kék szemében az ön jóságát juttatja eszembe.”

Ms 799 / 157
SZILÁGYI SÁNDOR-nak írt levél

Budapest, 1880. jul. 23.

„[...] a rám bizottakat teljesíettem [...]. Pár nap óta jó hűvös esős idő jár, igen alkalmas a Czímjegyzék és Repertórium készítésére."

Ms 799 / 158
SZILÁGYI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1880. aug. 20.

„A katalogus utolsó kéziratát (T-Z részét) holnap adom nyomdába.
Nagys.
Szilágyi Sándor urnak
a m. tudom. akad. r. tagja. sat.
Gyula-Fehérvárott
a püspöki palotába"

Ms 799 / 159
SZILÁGYI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1886. jun. 5.

„[...] megtörténik néha, hogy éjjel többször fölébredek; ez pedig nálam a lélek betegségét jelenti, mert különben rendesen végig alszom a leghosszabb éjszakát is. Legújabban úgy segítettem a bajon, hogy közben humorisztikus rajzokat írok, ebből három már meg is jelent az Urambátyámban [...].
Most esik, elmosta a tegnapi tüntetést is, csak ez meg el ne mossa a miniszteriumot.
Alexander von Szilágyi
Kaltenleutgeben
Ka: Wien

Ms 799 / 160
SZILÁGYI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1886. jun. 8.

[Kudora által készített (Kudora ur asztalán láttam...) hírlapjegyzék ellen protestál Szilágyinál]

„Az évenként kiadott katalogusunk mintául szolgálhat az egész hírlapkatalogusnak és ha már jobbat nem adhatunk, ne adjunk rosszabbat; [...] Én azt hiszem, most midőn a bevégzetlen Színészet története I-ső kötete végén hiányzó indexért hátamra vertek a Bud. Szemle kritikusai, méltán felszólalhatnak egy rendszertelen katalogusért; azért én közölvén Angyal úrral [...] az én véleményemet szóval és schema alakjában, a nyomatást [...] félretettem [...]"

Ms 799 / 161
SZILÁGYI SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1886. jun. 15.

„Kudora ur már elutazott, de úgy tudom, hogy az index is a nyomdába került [...].”

Ms 799 / 162
SZILY KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1877. jul. 7.

[adatközlő levél]

„Nagys. Szily Kálmán urnak
a kir. József-Műegyetem r. tanára, a M. Tud. Akadémia r. tagja sat.
Budapesten”

Ms 799 / 163
SZILY KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1888. szept. 13. (4050/163.)

„Kedves Maecenásom!

50,000 partéból álló gyűjteményemben a Somogyi család 61 darabbal van képviselve [...] szivesen küldöm ezeket használat végett [...].
Dr. Szily Kálmán urnak
kir. tanácsos, műegyetemi tanár sat. Budapesten”

Ms 799 / 164
SZILY KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1891. okt. 30. (4874/264.)

„Nagyságos Főtitkár Ur!

Itt küldöm a Necrolog Korrekturáját [...]
Kiváló tisztelettel
Nagyságos Főtitkár urnak
kész szolgája
Nagys. *Szinnyei József*
Szily Kálmán urnak
a m. tudom. akadémia

főtitkárának
Budapest"

Ms 799 / 165
SZINYEI GERZSON-nak írt levél
Budapest, 1876. jun. 13.

„Különösen tisztelt Tanár Ur!

Szabadságidőmet jun. 16 – jul. 8-ig nevezetesb könyvtáraink megszemlélésére akarom felhasználni és különösen a sárospataki nevezetes könyvtárt szeretném ismerni [...].
Szeretném azt megtudni: vajon a föntebbi idő alatt megtekinthető-e a könyvtár [...].
Van-e a könyvtárnak nyomtatott – vagy irott katalógusa és milyen? A természettudományi munkák csoportosan vannak-e fölállítva és gyorsan áttekinthetők-e? Miután könyvészeti munkámban az egyes könyveknél hivatkozni akarok a könyvtárakra is, a hol azok feltalálhatók. Vannak-e a levéltárban magyar íróktól levelek a mult század végéről 1760-1800-ig. Utazásom egyik főczélja lévén ezen, munkálataimat elősegítő buvárlat [...].
Tek. Szinyei Gerzson tanár urnak *honfitársa*
Sárospatakon *Szinnyei József*
az egyetemi könyvtár első őre"

Ms 799 / 166
SZINYEI GERZSON-nak írt levél
Budapest, 1880. jan. 20.

[adatokat kér *„A Magyar Hírmondó"* történetéhez 1780-88.]

Ms 799 / 167
SZINYEI GERZSON-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 6.

[a *„Sárospataki Lapok"*-at, gyászjelentéseket és színi nyomtatványokat kér]

Ms 799 / 168
SZINYEI GERZSON-nak írt levél
Budapest, 1882. nov. 4.

[köszönőlevél]

„[...] a Sárospataki Lapokat átnéztem; ezennel visszaküldöm köszönettel a példányokat a könyvtári szabályzattal és legújabb czímjegyzékünkkel együtt;"

Ms 799 / 169
SZINYEI GERZSON-nak írt levél
Budapest, 1886. aug. 10.

[a sárospataki főiskola könyvtára többszörös példányaiból szeretne rendelni magáncélra, továbbá halotti prédikációkat is kér (már van 200 db.)]

Ms 799 / 170
SZINYEI GERZSON-nak írt levél
Budapest, 1891. dec. 15.

[„Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat Czövek Istvánról]

„Tek. Szinyei Gerzson urnak
akadémiai tanár
Sárospatak"

Ms 799 / 171
SZINYEI GERZSON-nak írt levél
Budapest, 1891. jul. 8.

[köszönőlevél]

„[...] köszönöm és kérem szives közremunkálását és figyelmeztetését [...] hibázni emberi dolog, azonban a kritikai eljárás minden munkánál szükséges."
„Tudom hogy ott Önöknél sok oly apró nyomtatvány van péld. a C. betűs íróktól, melyek nálunk a miscellaneák rendezetlensége miatt hozzá nem férhetők, pedig ezek czimeim vannak életrajzi adatok, hivatali állás sat. Ily följegyzéseket kérnék, ha az könnyű szerrel megtörténhetik, [...]."

Ms 799 / 172
SZINYEI GERZSON-nak írt levél
Budapest, 1891. decz. 24.

[köszönőlevél (Czövekre vonatkozó adatokért)]

„Most a Csiziekkel vagyok nagyon elfoglalva; csak az a baj, hogy Csizi Jánosnak (mult században 35 évig volt sárospataki pap, meghalt 1792-ben) jó életrajzát találtam ugyan a Prot. Egyh. és Isk. Lapban (1847. 26. sz.) de szeretnék tőle munkát ismerni, ha kéziratban maradt is.

Csizi István főstrázsamestertől ellenben ismerek vagy 15 munkát, de nincs életrajza (1801-ben nyugalomban élt még Tokajban; de már ekkor igen öreg embernek írja magát); bizonyosan ott is halt meg; ha halálozási idejét megtudhatnám, akkor életkorára is csak ráakadok valahol. Talán testvére volt Cs. Jánosnak. Ezen Csiziekről kérek bővebb felvilágosítást, a mennyire a könyvtárban, vagy matrikulákban, vagy Tokajban ismeretség útján, ki lehetne tudni valamit felőlük [...].
[...] én már két éve a m. n. muzeumban (30. sz.) lakom.
Tek. Szinyei Gerzson urnak
akadémiai tanár
Sárospatak"

Ms 799 / 173
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Szabadhegy, 1876. jul. 4.

„Kedves Józsim!

Légy szives ide mellékelt levelet Szabadhegyi László urnak személyesen átadni; lakását bármely nagy naptárban az ügyvédek névsorában megtalálhatod [...].
ölel csokol
szerető atyád
id. Szinnyei József

Ms 799 / 174
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1876. jul. 16.

„[...] a katzenjammerektől őrizkedjél [...].
[...] a tudományban telhetetlen embernek legjobb orvosság, ha betűt nem lát [...].
A legyek pedig arra figyelmeztetnek, hogy kelj fel korán, mert ott falun első kézből kapod a jó friss levegőt, majd tovább alhatsz, ha haza jősz [...].

Ms 799 / 175
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1876. jul. 19.

„[...] a szamárfogat csak a sors forgandóságát jelzi, mert volt idő, midőn főherczegi fogaton utaztál, jóllehet nem voltál különb ember mint most, azért ne bízd el magadat.
[...] tulságos szigorral csak rabszolgákat nevelünk [...]."

Ms 799 / 176
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél

Budapest, 1876. jul. 23.

[*„Hogyan került Komárom vára a magyarok kezére?”* című cikkét küldi és kéri, hogy if. Sz. J. javítsa ki, tisztázza le és adja át Adamovich szerkesztőnek Komáromban]

„[...] kedélyhangulatom a fagyponton alul van, miután a bécsi bank is fenyeget, hivatalnok társaim pedig elégedetlenek Kovácscsal, meguntam már az ideiglenes directorságot, jobb a köztársaság!”

Ms 799 / 177
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1876. jul. 28.

„Kedves fiam!

Leveledet és a mellé csatolt kéziratot vettem és újra lemásolva már tegnap el is küldtem Komáromba, itt küldöm a folytatását, kérlek javítsd ki [...]. Az akademia könyvtárában felfedezték a Nova Posoniensia 1921. 3-dik és 1722. első negyedének teljes példányát (!!) Ne neked Thaly.”

Ms 799 / 178
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1876. aug. 2.

[egyéb levél]

Ms 799 / 179
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1876. aug. 5.

„Kedves fiam!

Adamovich írt és el van ragadtatva a czikktől, kéri a folytatást [...] azért egy részét ismét átküldöm neked kijavítás végett, egy kis reclamot is akarok [...] javítsd ki vagy írd másképp, ha jónak látod [...].”

Ms 799 / 180
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1876. aug. 8.

„Édes Józsim!

Szomorúan hat reám leveled azon része, melyből kitűnik, hogy te nap-napután korhelykedel. Nem ámíttalak, ha arra figyelmeztetlek, hogy a bor-sörivás, táncz és éjjelezés biztosan készítik elő a sorvadást [...]. Még most jókor van észszel kormányozni a testet, utóbb ez sem használna semmit; példa előtted Beöthy Laczi, Eötvös Lajos és többek szomorú sorsa. Ha rám nem hallgatsz, kérdezd meg akármelyik orvos ismerősödet."

Ms 799 / 181
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1877. jul. 1.

„Kedves fiam!

Könyveddel fölverted a port, a Főv. Lapok sietett az agyonsújtó rövid critikával [...]. Nálunk ne legyen kritikus a ki boldogulni akar [...]. A Hon és Vasárnapi Ujság szelidebben ír, hanem abban igaza van utóbbinak, hogy a Salamon-Gyulai féle sat. monographiákat kár volt kihagyni, de mikor te sebesen szeretsz dolgozni és nem hallgatsz az okos szóra. [...] a lapok a vacatióért minket is megtámadtak, se baj kezünkben a ministeri engedély.
[...] pihend ki az irodalmi fáradalmakat, aztán jobban teszed, ha egyelőre finn meséket fordítasz, közöld a Főv. Lapokban, akkor le lesznek főzve irigyeid."

Ms 799 / 182
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1877. jul. 8.

„[...] szeretnék a Repertoriumból jó csomót készíteni aug. 8-ig, ha pénzt kaphatok, mégis elmegyek valamerre."

Ms 799 / 183
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1877. jul. 9.

[egyéb levél]

Ms 799 / 184
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Finnország, 1879. jun. 22.

[minden egyes napról részletesen beszámol fiának]

„[...] 21. Szombat. Szabó Károly tiszteletére ebéd Szilágyinál, én is ott és Fraknói, Deák F., Klinger, Salamon Fr. kérdezősködött felőled [...].

[...] 22. Vasárnap. Délelőtt Szabó Károly nézte át velem együtt a félretett régi magyar nyomtatványokat. – Szilágyinak átadva üdvözletedet, igen örült annak, hogy oly sokat láttál rövid idő alatt Prágában és azt üzeni, vizsgáld a ritkaságokat is a könyvtárakban. [...] minden legkisebb fölfedezett a mi ránk vonatkozik, éppen mert az külföldön van, kétszeres becscsel bír.
Igen sajnálom, hogy Petzholdtot nem látogattad meg (visszajövet el ne mulaszd, hisz díszkiadásban küldtük meg neki könyvünket, aztán neve is ismeretes itt nálunk és érdekes egyéniség).
Berlinben el ne feledd felkeresni Konert (igazgató a császári könyvtárban?). Ő a német históriai repertórium irója, melyről Horvát azt mondta, nem oly jó mint az enyém; [...] érdekelni fogja őt az, hogy nálunk is létezik ily munka [...] mond el hogy most készítem a II. kötetét a hírlapok czikkeiből. Tudósításaidat csak érdekesbé teszi ily nevezetes egyénekkel való összejövetel. [...] okosan élj és használd fel minden idődet; [...] ne feledd a nyilvánosságot is, már is igen sokan kérdezősködnek utánnad és várnak tőled közléseket."

Ms 799 / 185
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1879. jun. 27.

[egyéb levél]

Ms 799 / 186
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1879. jun. 28.

[egyéb levél]

Ms 799 / 187
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1879. jul. 2.

[egyéb levél]

Ms 799 / 188
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1879. jul. 9.

[egyéb levél]

Ms 799 / 189
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1879. jul. 10.

[egyéb levél]

Ms 799 / 190
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1879. jul. 16.

„Budenz lefordította számunkra a finn újságban rólad szóló közleményt. Ittunk az egészségedre, mert tudtuk, hogy ránk is gondolsz legalább a keddi estéken.
Thallóczyval majd mindennap találkozom, igen érdeklődik utazásod felől, nem mulasztja el sarcastikus megjegyzéseit péld: mi a lump „ott Közép Európában" hogy henczeg! és kikocsikázásodra azt jegyzé meg, bizonyosan potya volt [...]."

Ms 799 / 191
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1879. jul. 20.

„Kedves Józsim, ne feledd azt, hogy téged a magyar kormány küldött ki, első sorban magyar vagy, aztán lehetsz finn, az az [...] nem szeretném ha Magyarországon németül jelennének meg czikkeid. Azt hiszem felesleges ezt bővebben magyaráznom, hisz' a nyelv tartja fenn a nemzetet; ha majd zsidó rabbinus lesz a cultus-miniszter – ha így haladunk ezt is megérheted –, akkor majd német- vagy zsidó-nyelvtanulmányokra utaztatnak, irjanak a Lloydba azok, de te oda ne írjál! Darvai közöljön leveleidből kivonatot, vagy ismertetést [...] de ne ott jelenjenek meg azok először, mint eredetiek, hanem bármelyik magyar lapban."

[korábban ő ajánlotta – Fejérpatakyra hivatkozva – a Lloydot, => Szilágyi vagy más figyelmeztethette]

„[...] Miután ott photographiákat is osztogatnak neked [...] küldök [...] 6 budapesti képet (corso, budai vár, Lánczhíd, népszínház és Bp. madártávlatból) elajándékozhatod, ha kell küldök többet is [...]."

Ms 799 / 192
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1879. jul. 23.

„Finnországról irandó munkáidat [...] részletenkint közöld előbb lapokban vagy a Szemlében; ugyanazt kibővítve, javítva mindenkor kiadhatod majd könyvalakban is, könnyen találsz rá kiadót.
[...] Fraknói szegszárdi apát lett."

Ms 799 / 193

Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1879. jul. 30.

[közlésre biztatja]

„Szilágyi hírül adta, hogy a Quinquenniumomat évi 120 ft-tal a jövő évi budgetbe felvették – Vederemo! […]
Kész a czímjegyzék 12 ¾ ív febr. 1-től dolgoztam rajt […].
Szilágyinak annyira tetszik a mulatság, hogy mikor nagy hármával mentünk hazafelé, azon szándékát nyilvánítá Fejérpataky előtt, hogy a kružokat Marosvásárhelyt is behozza […]”

Ms 799 / 194
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Balaton-Füred, 1879. aug. 6.

„[…] az Ellenőrnek vagy a Honnak adhatjuk (kormánylapok) […].
Halassy Aladár […] azt tanácsolta, hogy minél többet emlegessék nevedet a lapok, akkor aztán könnyen megy a 2-dik sőt 3-dik évi stipendium is; már pedig neked még Parisba és Londonba is el kell menned. Igen örülök szép összeköttetéseidnek, jól teszed ha keresed az ismeretséget oly jeles férfiakkal, mert ez egész életpályádra behatással lesz […].
Bizonyosan észrevetted, hogy a „Nyelvőr”-t a zsidósággal akarják azonosítani! […]
Itt most annyi a zsidó […] mind németül beszél […].
Voltam Jókainál, olvasta közleményeidet, igen szereti a finneket, dicsérettel említé, hogy Almberg oly díszesen állította ki „Az új földesur”-at, melyhez hasonlót itt hiában keresünk […].”

Ms 799 / 195
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1879. aug. 13.

„Leveleidből természetesen nem közölhetek, részint tilalmad tartja vissza, de mert nincs is úgy írva; pedig kár oly tartózkodónak lenned, írj le akármely kirándulást […] népmulatságot részletesen, minden […] érdekkel bír mi onnan jő, hidd el. […] az ottani lapok a magyarországi dolgokról […] hiszem azt szivesen is vennék. […] Zsolt csak oly kiállhatatlan természetű mint azelőtt, nem tűr ellenvéleményt sem az irodalmi téren sem a családi, legkevésbé a baráti körben. […] Tóth Kálmán reggeli séta alkalmával […] fiára […] keservesen panaszkodott, nem szeret az senkit még őtet sem, könnyelmű fráter sat. […].
12. kedd: Kruzsok: Wolf, Budenz, Kolumbow, Markovics, Knoll, Barna, Lindner és Bergbom a helsingforsi színház direktora, színházi tanulmányok végett jött ide is Németországból […].
Ma kaptam meg a véglegesítést és a quinquenniumnak jövő maj. 1-ére 120 ft-tal való hivatalos igéretét!”

[kérdéseket tesz fel minden levél végén pl: milyen ott a bíráskodás, vannak-e ott is prókátorok, közjegyzők, törvényszékek, bírák [...] szeretnek-e a finnek pörlekedni?]

„Figyelj, tanulj és okulj!"

Ms 799 / 196
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1879. aug. 18.

[4 oldalas levelek!]

„Holnap reggel utazom Barnával Nagyváradra, 20-án püspöki asztalnál eszem, 21-én Marosvásárhelyre érkezem [...].
Az Arrogante ünnepélyről írjál valamit az ottani lapokba, hisz ez Európa-hírű lesz! [...]
A mi azon kérésedet illeti, hogy szerezzünk biztos állást, mire haza érkezel, [...] neked itt a fővárosban kell maradnod és csak egy-két szakra aspirálhatsz, még pedig az 1880/81. tanévre; ideiglenesen a miniszteriumoknál is vállalhatsz hivatalt vagy akár a városnál, mindehhez összeköttetés, ismeretség kell, a mivel én nem birok, hanem tanácsolom, hogy úgy szeptember közepén írjál bizalmasan Szilágyhoz és terjeszd elő neki nyelvismeretidet, tudományos képzettségedet és ahhoz képest széles ismeretségeinél és hatalmánál fogva szerezzen neked való állást, a milyen jó, kedves ember, megis teszi! Írjál barátaidhoz is, hisz ittmarad Fejérpataky, itt van Thallóczy. Viribus unitis csak czélt érünk!
Míg ott időzöl Finnországban, minden perczedet fölhasználd, hogy évek múlva is aranybánya legyen számodra a gyűjtött tapasztalat, ismertség és tudomány! Mi mindent elkövetünk – szegénységünkhöz mérten – hogy elősegítsük törekvéseidet, aztán Sors bona ..."

Ms 799 / 197
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Nagy-Szeben, 1879. aug. 27.

„Megnéztük b. Apor 1848/9 gyűjteményét [...] Csontosy [...] szidta Szilágyit háta mögött, mert ez a regime nincsen inyére [...]. Most látom csak mit tesz utazni és világot látni!"

Ms 799 / 198
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Csík Szereda, 1879. szept. 2.

„Érdekes társas utazás volt, Pulszhyékkal is ültem egy cupéban fele úton [...]. Élveztem a szép kilátást a fellegvárból [...]. Utunk valódi diadalút volt 40 szekér 110 ember."

Ms 799 / 199

Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1879. szept. 3.

[egyéb levél]

Ms 799 / 200
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1879. szept. 17.

„Erdélyből hat levelet írtam a Honnak.
Utóbbi leveledben említett hazaérkezésed [...] visszatetszést szült Budencznél, ki tegnap úgy nyilatkozott, hogy neked Finnországban kell eltöltened idődet, miután Németországban úgy sem sokat tanulhatsz pár hó alatt; Szilágyi is azt mondta, látogatásod csak rossz vért szülne a miniszteriumban. Így tehát valószínűleg csak tavaszszal látunk ismét; [...].
Zsolt irod. tört. 2-ik kiadását Otmár corrigálja [...].”

Ms 799 / 201
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1879. szept. 21.

„Folyamodásodat ma adta be Otmár, pár nap múlva felmegyek és megsürgetem.”

Ms 799 / 202
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1879. okt. 8.

„Szilágyi [...] tegnap leveledet megkapta [...]. Ami a magántanárságot illeti, az szép-szép dolog, de csak is szép, hasznos nem igen, mert először is gymnasiumi tanszékre van szükséged [...]. Azt a helyet keressük, ha megleljük, ne félj hogy elragadják előled, hisz te már is egy lófejjel vagy előbb a tudományban, mint itthon maradt kollégáid. [...] 6. hétfő. Irodalmi Szemlé-ben egy czikk a könyvtárrendezésről, igen gyarló; talán írok jobbat [...].
A Révai-féle külön-lenyomatból (ha megkapjuk) írd meg előre, kinek adhatok példányt; azt hiszem érdemesek lennének reá: Szilágyi, Szász K., Bánóczy, Gyulai, Csaplár, Fraknói, Fejérpataky, a napi lapok sat. Trefort miniszternek is lehetne egy díszpéldányt átadni?”

[Kérdései: 13. Miben áll tulajdonképpen a finn-ugor összehasonlító nyelvészet? Mint vélekednek erről ottan és hogyan gyakorolják? Mi fontossága van ennek a magyar és milyen a finn nyelvre? [...] Milyen Finnországban a hírlapirodalom? Mikor kezdődött [...]? Mely lapok jelennek meg finn, svéd, orosz sat. nyelven [...] hány példány jár külföldre? sat.]

Ms 799 / 203
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1879. okt. 15.

„Mint hallom Fejérpataky küldött neked vagy 6 vígjátékot Bercziktől, el ne feledd hogy fordítás és előadatás alkalmával a szerző beleegyezése kikérendő […].”

[kérdések pl.: „15. […] Mikor kezdődött a finn színészet […]?
16. Mi annak az oka, hogy ott a ruha olyan drága […]?”]

Ms 799 / 204
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1879. okt. 22. (2168/58.)

„Kedves fiam!

Kár volt oly igen érzékenykedned a magán levélből közlött hírek fölött, mert abból ugyan a legnagyobb malicia se mondhat rád kárhoztatót, hacsak az irigység nem? De mindenesetre nagyobb baj, ha hónapokig semmit se olvasnak tőled vagy felőled, baj ez financialiter de méginkább moraliter, mert mindenféle magyarázatokra ad okot, melyet egy önálló művel el lehet ugyan simíttani, de mikor azon könyv megjelenéseig sok víz folyik le a Dunán. […] ezentúl semmit se közlök leveledből. Várjuk a czikket! […]
Ne igen merülj bele a mulatságokba, mert mindenből a mi sok az megárt, idődet is rabolja, azután azokban az erényes szinésznőkben se lehet igen bízni […].
19. Vasárnap: könyvtárrendezésről czikket írtam […]”

[kérdések pl.: „17. Milyenek a könyvtárak Finnországban, vannak-e országosak v. nyilvánosak és iskolainak, a legnagyobb (egyetemi?) hogyan van rendezve?
18. Nyomdák száma, minősége, hány példányban nyomatnak a tudományos művek és hányban a regények?”]

Ms 799 / 205 a
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1879. okt. 29.

„Találkoztam Baintner ügyvéddel […] már nem tarthatja vissza a bank keresetét, beadja ellenem, de nekem egy kr költségbe se fog kerülni, […] csak a tárgyaláson kell megjelennem, hogy […] a ház a bank nevére irathassék […]. Nekem már az is baj, ha 10 után fenn kell maradnom, látszik, hogy már nem nekem való a lumpolás.”

Ms 799 / 205 b

Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1879. okt. 29.

[ifj. Sz. J.-nek az államtól 500 ft-ról átutalási megbízás(?)]

Ms 799 / 206
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1879. nov. 5.

„Czikked ki van nyomtatva és a napokban a külön-nyomatot megkapom [...]. Eszembe jutott az is, hogy visszautazásodnál nem teszed-e ki veszélynek kéziratodat? [...] talán előre elküldhetnéd jegyzeteidet [...].
Vasárnapi Ujságban megjelent „Vörösmarty két levele" [...] nov. 2. Irodalmi Szemlében czikkem megjelent [...]. 3. Hétfő Környvtárnoki-clubb terem, a felhívást Szilágyi an bloc elfogadta, aláírta, többekkel aláírattam [...] Csontosy nem írta alá [...] Szűcs Pista [...] agyonlőtte magát, ez is a kor betegsége, mert a fiatalemberek hamar életunottak lesznek [...]. Szál Antal Aradról küldött 34 színlapot és 46 gyászlevelet. – Ompolyi czáfolta a Honban, erre ellenczáfolatot írtam [...]. Honban „Virág Benedek halála napja" és „Helyreigazítás" az esti lapban."

Ms 799 / 207
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1879. nov. 20. (2177/67.)

[egyéb levél]

Ms 799 / 208
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1880. febr. 1. (2199/12.)

[egyéb levél]

Ms 799 / 209
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1880. febr. 9. (2202/15.)

„Kedves fiam!

Mindég féltem a meglepetésektől [...] ezért óhajtottam a mindennapi élet pályán csendesen békén haladni [...] nem kértem [...] semmit, csak titeket lássalak boldognak [...]. Nem akarlak szándékodról lebeszélni, hisz becsületes, jellemes ember vagy [...]. Ilyennek neveltelek. Legyetek boldogok! [...] Szilágyi igérte, hogy mindent elfog követni hogy neked mielőbb állást szerezzem [...]."

Ms 799 / 210
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1880. febr. 10.

„Szilágyi beszélt Szász Károlylyal, ki [...] a kolozsvári egyetem finn-ugor tanszékbe akar téged ültetni [...]. Most rögtön [...] szedd össze eszedet és írj a miniszterhez egy jelentést, legyen kissé hosszabb mint az előbbeni, kérd stipendiumodnak egy, esetleg félévi meghosszabbítását, ezen kérelmedet és ottmaradásodat indokold ottani bővebb tanulmányok szerzése, nyelvtanod nyomatása, Finnországról írandó munkáddal sat. Eljegyzésedet ne említsd. Utóbbi műved rövid tartalmát is elősorolhatod, mint hozzám írt leveledben megírtad. Folyamodásodat küld ide hozzám azonnal és mi ütjük a vasat, míg meleg, de nem is szabad annak kihülni sem itt sem ott [...]. Mindenesetre az élet legnagyobb boldogsága, nemes szivek találkozása! [...]
U. i.: Talán jó lenne Szász Károlyhoz magán levelet intézned és felkérni őt folyamodásod támogatására, hozzá bizalmasabban írhatsz már, mert Szilágyi mindent elmondott neki. Ő képviseli a miniszter mellett ügyedet [...].”

Ms 799 / 211
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1880. marcz. 9.

[egyéb levél]

Ms 799 / 212
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1880. apr. 30.

[egyéb levél]

Ms 799 / 213
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1880. maj. 8.

Meghívó / fogadó aggódó távirat.
[lányukként várják Hilmát]

Ms 799 / 214
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882. jun. 19.

[egyéb levél]

1. gyermek neve: Lauri.

Ms 799 / 215
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882. jun. 25.

[Balatonfüredre írt levelek]

„Budenzet interpelláltam mult kedden a szótár ügyében de ő kényelemszerető ember „rá ér"-rel felelt, majd jövő kedden is megsürgetem [...]. Egy örvendetes hírrel zárhatom levelemet, éppen Beöthy sógortól jövök, kinek tanácselnökké való kinevezése leérkezett. Most már nem nyugdíjaztatja magát."

Ms 799 / 216
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882. jun. 28.

„Ma írom alá az írói körben a dunai utazásra szóló ívet."

Ms 799 / 217
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882. jun. 29.

„Budenzet mult kedden sürgettem [...]. Vasárnap azért nem utazhatom, mert Szilágyi már egy hete, hogy biztos a tanárjelöltek vizsgáján és vasárnap végez csak, nem akarok visszaélni szívességével [...]"

Ms 799 / 218
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882. jul. 10.

„[...] könyvedet szedik [...]."

Ms 799 / 219
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1886. szept. 26.

[Kolozsvárra szóló levelek]

„[...] a jó híreknek örültem; csak nyugodtság és pihenés hosszabbítják az életet. Magam se sokat törődöm már az élet bajaival és hivalkodásaival. Miután az akademiához benyújtottam a Magyar írók névtára első ívének 16 példányát a folyamodással együtt Fraknói sokkal izgatottabb volt a halogatás miatt, mint én; ki előre látom a küzdelmet a munka megindítása ellen. Hallottam erre vonatkozó megjegyzéseket a Ballagi-Csontosy és Gyulai-Riedl-féle clique-ek részéről. Mindenki tud gáncsoskodni de senki se tud jobbat előállítani. A sajtó (Egyetértés – Fővárosi Lapok) elég jól nyilatkoznak felőle. – Legújabban a „Csallóközi köztársaságot" hozza a Függetlenség [...].
Szabó Károly küldi-e és mikor a hírlapokat?"

Ms 799 / 220
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1886. okt. 26.

„Kedves fiam!

Örömmel olvastuk leveledből, hogy meg vagytok elégedve sorsotokkal. Most már megkezdheted [...] havonkénti 5+5+5 ft betétet gyermekeid számára [...]. Ezt teszem én is [...] Feri számára [...]. Az Irók Névtára ügyében Heinrichnél voltam, kit azt Akademia megbízott a velem való egyezkedéssel; szűkebbre kivánják szabni az életrajzokat, a munkálatokat pedig minél bővebben; én ezért ívenként 40 ftot kérek; adnak pedig mellém egy akademikus megbizottat az én megegyezésemmel. – Gyulainak mult vasárnap vittem el Dr. Kovács Pál munkálatainak jegyzékét 1 ½ íven az Almanach számára és Arany Lászlónak a Népbarátja néhány számát, gyűjti az atyja által szerkesztett folyamot és most szerkeszti a hátrahagyott műveket. Megajándékozott atyjának „A tengeri-fosztok" kéziratával. – Legujabban pedig írom a „Komárom 1848-49" utolsó közleményét a Komáromban szerepelt jelesebb férfiak életrajzát és a 37. zászlóalj történetét. – Azóta egy polemiám jelent meg a Függetlenségben Krivátsy ellen, csakhogy a sajtóhibák miatt czikkem fele érthetetlen, péld. a végén „Sapienti sat!" helyett „Sapienti stb." szedtek [...].
Kérlek, sürgesd Szabó Károly urnál az általam kiválogatott és halomra rakott hírlapszámok elküldését. Mindig igéri Szilágyinak [...], de hiába várom! [...]
U. i.: Gyulai is kérdezősködött felőled [...]."

Ms 799 / 221
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1886. nov. 10.

„Itt küldöm a komáromi czikkeket, nézd át kérlek, javíts rajtuk és küld vissza 2-3 nap múlva [...]. Franknói hajszol Révai s Mehnerhez, mert legújabban colportiroztatni akarják az akademiai kiadványokat, úgy az én könyvemet is. Révai az első füzetből 3000 példányt akar ingyen szétosztogatni a 2-ikból 1500-at, azután nyilatkozik, Mehner pedig hétfőre igérte a választ.
Én pedig félek, hogy agyon hajszolnak a megjelenési terminussal, hanem jelenjék meg csak az 1-ső és 2-ik füzet, akkor majd én is könnyebben beszélek velök [...].

Szabó Károly urat tisztelem és a mint a küldött hírlapokról a jegyzéket elkészítik embereim, küldöm azt Pulszky aláírásával [...].
A társaságok közlönyeiről a statisztika megtudható az illető közgyűlések jelentéseiből."

Ms 799 / 222
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1886. nov. 16.

„[...] azt hiszem, hogy inkább a sok munka, mint a levegő idézi elő a torok bajt [...].
A hírlap könyvtárra fölvették mint átmeneti kiadást a 2000 ft-ot, azzal az indokolással, hogy a jövő évre beterjeszti Trefort a szervezési költségeket is.
Ma délelőtt Fraknóinál voltam a Révai-Mehner féle ajánlatokkal, ezé kedvezőbb, mert csak 1500 péld. kér az 1-ő füzetből és ha 16 ív lesz kinyomatva, akkor kezdi meg az üzletet. Ez nekem jobb. Mi már megegyeztünk; majd elválik mit szól hozzá az összes ülés; azután szivesen veszem segítségedet. [...] még egy füzetet küldök munkámból [...] légy szives visszaküldeni 1-2 nap alatt."

Ms 799 / 223
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1886. nov. 21.

„[...] küldöm a munka végét, ezen is meglátszik a kuszált kedély (egy füzet és 3 pótléka meg 3 db tartalomjegyzék) nézd át kérlek és 2-3 nap mulva küld vissza; köszönöm az eddigieket is [...]."

Ms 799 / 224
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1886. nov. 23.

„Várom vissza a füzetet, mert a munkához a registert készítem már."

Ms 799 / 225
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1886. nov. 24.

„Hilmának szándéka jó szívét bizonyítja de az észnek kell uralkodni a szív fölött, azért csak maradjon és őrizze gyermekeit. Mi itt minden lehetőt megteszünk és Berta is itt van minden délután este, a sok ápoló csak terhére van a betegnek."

Ms 799 / 226
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1886. nov. 25.

„[...] anyád meggyógyul [...].”

Ms 799 / 227
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1886. nov. 27. (3769/140.)

„Anyád túl van a veszélyen [...] most csak nyugalomra van szüksége [...] nem is tűr meg maga mellett mást mint engem és Ferit. Én pedig azelőtt délután aludtam [...].”

Ms 799 / 228
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1886. nov. 29.

„Kedves fiam!

Édes anyád ma már 9-től d .u. 2 óráig fönnt volt [...].”

Ms 799 / 229
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1886. dec. 5.

„[...] 2-3 órát fönnt ült, lábai dagadtak, az erőtlenség jele [...].
Talán olvastad a hírlapokban, hogy az összes ülés is elfogadta a Magyar írók életrajzgyűjteményt, ívét 40 ft-tal fizetik ugyan, de ebből 10 frt a felügyelőé, ez pedig Dr. Heinrich Gusztáv, tehát ide lyukadt ki az ő kifogása! Még is csak igaz a példabeszéd, hogy a szegény ember sorsa csupa komédia. Ki tudja mily küzdelem vár reám, talán el se kezdem, minden a jövőtől függ.
Holnap adom a nyomdába a Komárom Névmutatójának utolsó betűit, csak hogy mér ezen is átestem.”

Ms 799 / 230
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1886. dec. 8.

„Pár füzeted ismét van, majd [...] elküldöm [...].”

Ms 799 / 231
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1886. dec. 12.

„Most a könyvemet várom, hogy vihessek belőle, ettől függ utazásom is [...].”

Ms 799 / 232
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1886. dec. 16.

[látogatását jelző levél]

Ms 799 / 233
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1886. dec. 26.

„Zsolt [...] azt szeretné t. i. ha te a kis „Magyar nyelv eredete" cz. füzetedet [...] készítenéd [...] Trefort megigérte hogy minden real- és középiskolába fölvéteti [...]. A 600 ft-ot fölvették a tájszótárra [...]."

Ms 799 / 234
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1886. dec. 26.

[egyéb levél]

Ms 799 / 235
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. jan. 2. (3795/1.)

[ifj. Sz. J. nyelvtankönyvéről szóló levél]

Ms 799 / 236
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. febr. 7.

„[...] minden igyekezetem hajótörést szenved a közömbösség szikláján. Mint hallom az akademiánál 13 ezer frt reductió történt, természetesen a meg nem kezdett munkák rovására; gazdálkodniok kell [...]. Én végre elhatároztam magamban, hogy az írók életrajzát folytatom a z-ig, ha élek; [...] a Horányi- és Danielikkel való táplálkozás csakugyan silány koszt. [...] bizonytalan vagyok nyári utazásaim felől, mert a 12 szabadjegy a kezemben van ugyan, de Szilágyi folytonos betegeskedése azt hiszem, megzavarja cirkulusaimat [...].
Lemondtam a Nemzetségi Zsebkönyv szerkesztéséről is, hogy kizárólag az életrajzoknak szentelhessem időmet."

Ms 799 / 237
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél

Budapest, 1887. febr. 27.

„A M. írók életr. valóban törölték, de én azért írom és Alanda-ig haladtam; a kinyomtatott 1-ső íven 31 életrajz van, ehhez az idén 100-at írtam, jóllehet közből 111-et mint jelentéktelen írókat, kihagytam; mindig érdekesebb és rendkívül nagy tanulmányt szerez az ember, meg felfedezési s kutatási routint; [...] Rendkívül sok tévedést és összezavart életrajzot rectificálok és a hibáktól megtisztítok így [...]. A Nemzetségi Zsebkönyv szerkesztését is újra reám erőszakolták, oly formán, hogy Fejérpataky írja a historiai és heraldikai részt, én pedig a genealogiait. Így elvállaltam."

Ms 799 / 238
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. marcz. 17.

„[...] kívánjuk, hogy élj boldogul távol a fővárosi piszkos intriquaktól és hűhóktól, ne hagyjon el soha a munka erő és kedv. Deus providebit!
Itt küldöm egy új munkámat, nézd át, törülj, írj hozzá, a mint jónak látod, én elfogadom. A Főv. Lapoknak, Nemzetnek, Vasárnapi Ujságnak, vagy ha azoknak nem kell a Figyelőnek szántam; küld mielőbb vissza."

Ms 799 / 239
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. márcz. 22.

[egyéb levél]

Ms 799 / 240
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. ápr. 3.

„Törléseidet helyeseltem, mert nekem az a hibám, hogy a mit hirtelen leírok, azon nem igen szoktam változtatni, nincsen hozzá türelmem, azért küldöm el azt hozzád, a mint a jelen kis czikket is."

Ms 799 / 241
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. ápr. 20.

„Rettenetesen korteskedik Zsolt a 4 zsidó akademikus jelölt javára. Eszembe jut Deák adomája. Mikor b. Kemény ajánlotta Falkot és Deák pártfogását kérte, így felelt: „Már én csak a mondó vagyok, hogy elég egy akademiában egy zsidó." (Ballagit értette.)

Czikkem megjelenvén, más is megtette hatását, mert Toldy L. 14 bekötött hírlapot ajándékozott a hírlap könyvtárnak és Breznay elkérte a Religio számára t. i: a czikket, Mikszáth is czikkezni fog a könyvtárak érdekében, Rubint meg elvették tőlem, most a díjnokok czipelik a hírlapokat.
Csontosy mint hallom, Eberlinggel kiegyezett és 24 ezer ft-ot kap [...]. Majlathnak, meg úgy látszik, elfogyott a pénze, mert az én állítólagos duplumhírlapjaimat eladta, tudtomon kívül, papiros gyanánt!"

Ms 799 / 242
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. máj. 17.

„A hirlapkönyvtár ügyében ismét volt enquete, a hol Szilágyi is jelen volt, ettől tudtam meg, hogy Majláth szerencsétlen vagy ügyetlen megjegyzésével ismét előállott t. i. hogy a hírlapok körül nincsen hiány. Erre még Pulszky is fölförmedt „Dehogy nincs!" mondá. Különben –Szilágyi szerint – Pulszky jó indulattal van irányomban. Majláth másnap Kudorának gratulált mint helyettes őrnek, mert, úgymond, én kívántam (?) a helyettesítést.
Szilágyi ugyancsak meg volt rökönyödve és kért hogy ne hagyjam őt el egészen, mert nem bízik másban a számadásokat illetve; én tehát ezt privative magamra vállaltam.
A jelentésemben jelzett felhívásaimat megkezdtem a P. Napló- és Nemzetben. Tehát mégis csak van hiány!
– Szilágyi e hónap végén fürdőbe megy, addig talán Temesvárra és Aradra utazom. – Kérlek mond meg Szabó Károlynak, hogy az 1848-49-ki hírlapok jegyzékét megkaptam és tanulmányozom, már is jelezhetem, hogy gyűjteményem duplumai közül is többet kiegészíthetek u. m. a Komáromi Lapokat és Népbarátját sat., viszem majd magammal, aztán a Muzeumi duplumok közül is sokat csereberélünk, csak béketűrésre kérem őt, mert nem sietős a dolog. – Déry megkért, hogy írjak neked, folyamodása pártfogására kér, engedjétek meg neki a vizsgálat letételét, ha Trefort is ezt óhajtja, meg lehet neki engedni."

Ms 799 / 243
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. máj. 24.

„Kedves fiam!

Fogadd születésnapodra szívből jött jókívánatainkat, haladj a becsület útján, melyen eddig haladtál és a tisztességes emberek szeretete és bizalma fog kisérni pályádon. – A mi utóbbi, fiúi szeretet sugalta leveledben az akademiai választásokra vonatkozik, csak annyit válaszolok, hogy én soha se törtem magamat a magasabb kör felé, nem bírok azon tulajdonokkal, melyek engem ottan fenntarthatnának, irigység, ármánykodás s több ily nem épen nemes hajlamok csak zavarnák csendes működésemet és nyugalmat óhajtó természetemet, hagyom ezt azoknak, kik azzal táplálkoznak és megelégszem azzal, ha partecédulámon egy címmel kevesebb lesz nyomtatva.

Majd annak idején lesz aki megsúgja Barnának, hogy ne ajánljon és ne tegyen ki oly társaság gúnyjának, melynek egyik tagja (Vadnai) sportot űz abból, hogy következetesen felszólal ellenem, másik (Zsolt) meg se jelen a vál. gyűlésen, nem tartván érdemesnek a kártyaasztaltól felkelni, az ajánló pedig Olaszországban utazik sat."

Ms 799 / 244
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. jun. 5.

[választ vár előző 2 levelére]

Ms 799 / 245
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. jun. 22.

„[...] legfölebb 1-2 napot tölthetek nálatok, mert a könyvtárt hosszú időre nem hagyhatom el. Most is, az az holnap Miskolcz-Tokaj-Ujhely-Sárospatakra utazom, ha ugyan kifutja az időből, mert kedden itthon szeretnék már lenni, [...]."

Ms 799 / 246
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. jul. 10.

„[...] napközben csak egy életrajzot és egy genealogiát írok [...]. Nem olvasok mást csak könyvedet, azt is módjával; a könyvtárakba csak benézek. Délben Mátéval ebédelek [...]. Tegnapelőtt ült hozzánk Gyulai, oda vetődött Csávolszky, Gyulai szidta az Egyetértést, én védelmeztem, de Cs. megsokalta Gy. gáncsoskodásait és elsietett, aztán Jókaira került sor, én védelmeztem; mire Gy. olyan lármát csapott, hogy minden vendég csak őt hallgatta, majd elkésett a hajóról; midőn kezét adta azzal vált el: „azért még se javítjuk meg az embereket!"

Ms 799 / 247
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. jul. 14.

[egyéb levél]

Ms 799 / 248
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. aug. 3.

[beszámoló kirándulási élményekről]

Ms 799 / 249
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. aug. 4.

[kirándulási élményeit írja le]

Ms 799 / 250
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. aug. 6.

[kirándulási élményeit írja le]

Ms 799 / 251
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. aug. 25.

[kirándulási élményeit írja le]

Ms 799 / 252
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. szept. 7.

„Békésen meglátogattam Karacs Terézt is, hoztam tőle Vadnaynak egy csomó kéziratot, a minek ő igen megörült [...].
[...] itthon dolgozom az írók életrajzát és a genealogiát!"

Ms 799 / 253
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. szept. 19.

[Otmár kislánya megszületett]

Ms 799 / 254
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. okt. 5.

„Itt nálunk ugyan csak nagy a mozgalom, annyit máris kivittek, hogy még Kudora is kap őri czímet nagyobb fizetés és lakás nélkül. Máté már is I-só őrnek képzeli magát, pedig diplomájában csak egyszerűen „őr" áll; úgy látszik én voltam az utolsó I. őr!"

Ms 799 / 255
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. okt. 11.

[egyéb levél]

Ms 799 / 256
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. okt. 18.

[egyéb levél]

Ms 799 / 257
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. nov. 19.

„A Muzeumban nagy változás történt, a mennyiben Markovics helyét Váczy nyerte el; így legalább Kereszthy megmarad; magam is jobb szeretem, mert Váczy nagy önteltségével már nem lehetett bírni. – Rövid néhány hét alatt 3 embert tettem boldoggá; először Csorba Ferencz Trefort fogalmazója kért meg [...] életrajzi és bibliogr. adatokért és midőn 3 ívet átadtam neki, nem győzött eleget hálálkodni s csodálkozni; azután Szalay Imre jött; ennek is toltam szekerét kutatásaimmal [...] legujabban meg Thewrewk Emilnek kutattam ki [...] szindarabot [...] Ha majd én is reájok szorulok? [...] A r. tanári dolgot sürgesd, mert itten nem a legjobb kilátások következnek, uti Ballagi Aladár docet."

Ms 799 / 258
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. dec. 3.

[egyéb levél]

Ms 799 / 259
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. dec. 13.

[látogatását jelenti be]

Ms 799 / 260
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. jan. 2.

„Thallóczyval találkoztam [...] megbotránkozott a Fejérpataky entelen magaviseletén és haragtartásokon, mert az úgymond, nem egészséges állapot. Magam is azt tartom, hogy ilyesmi csak a mostani lázas időben támadhat; az én koromban bevertük ugyan egymás fejét, de még be se gyógyult a seb, már ismét együtt játszottunk. – [...] Beöthy sógort főrendi taggá nevezték ki dec. 22-kén [...]. Azt írta nekem, hogy ez által az egész rokonságra is fény sugárzik! [...] Az Erdélyi Hiradót köszönöm, megvan már, de a Kolozsvár karácsonyi mellékletét szeretném, sok érdekes van benne. A Gámán czikkéhez Szilágyiról tudnék én is írni valamit, de nem teszem. – A Nemzetségi Zsebkönyvhez már 3 ívre való kéziratot átadtam Fejérpatakynak, az Irók Életrajza pedig halad, tegnap kezdtem meg a B betűt!"

Ms 799 / 261
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. jan. 14.

„Nemzetségi Zsebkönyv és Hírlapirodalom nem hagy idő a levélírásra."

Ms 799 / 262
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. jan. 16.

„Tegnap volt a Muzeumi Könyvtárban a Comissió, igen meg voltak a hírlapkönyvtárral elégedve!"

Ms 799 / 263
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. jan. 23.

[újabb fiú születéséhez gratulál]

Ms 799 / 264
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. febr. 12.

„Az újszülött neve és Lauri névcseréje rokonszenvre talált [...].
[...] ritkábban és röviden írok, mert a Nemzetségi Zsebkönyv zsarnokilag lenyűgöz, ki kellett azt bővítenünk, úgy hogy az teljes tudományos és maradandó-becsű mű lesz; 11 szedő szedi; azért kézirat, korrektura ez a folytonos teendőm [...].
A kis Berta baba csokolni való kis fürge teremtés.
A Névtárt [...] törölték, a mit várni lehetett, Gyulai a jövő évvel vigasztal 8 év óta! Se baj, nem várok már sokat! [...] Ide zárva küldöm legújabb czikkemet, melyet a Nemzetnek szántam [...] légy szíves nézd át, javítsd a mint jónak gondolod és küld vissza azonnal."

Ms 799 / 265
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. febr. 18.

„[...] helyeslem megjegyzéseidet [...] megjelent az I. rész. Különösen Visy örült neki, de már Agay, Szilágyi s mások is dicsérték. No de a végén csattan! [...] Zsolt [...] Trefortnál, kinél reggelizik, nem ejt soha egy jó szót ügyedben, pedig tehetné [...]. Trefort, mint hallom, a végét járja, e miatt sok bajom van Szalay Imrével, ki még embereim fizetését se utalványozta; [...] most fogják zaklatni a muzeumot, mikor én majd átmegyek."

Ms 799 / 266
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. márcz. 14.

„[...] ez a Nemzetségi Zsebkönyv minden perczemet igénybe veszi; már a grófokkal régen készen vagyok a bárónál pedig a Mednyánszkyak genealógiáját dolgozom, e hó végén készen leszek, aztán jő a család-regiszter. [...] mi csak élünk csendesen, munka közben [...]. A Hírlapkönyvtár új stadiumba lépett mert Kerentyt kinevezték oda gyakornoknak, tegnap tette le az esküt; de az én áthelyezésem még mindig késik."

Ms 799 / 267
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. márcz. 22.

„Most már lassanként kiszabadulok a genealogiákból, mert már a bárónak is a végén járok; [...] azért az írók névtárát se hanyagoltam el, mert jan. 1-től a B. betűből minden nap két életrajzot készítettem és eddig a Bálint Gábornál vagyok circiter a B 160 kész életrajz! [...]
Az akademiai kérdést intézd el te valahogyan Barnával, mert én nem akarom őt ellenem vadítani."

Ms 799 / 268
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. ápr. 6. (3977/40.)

„Kedves Józsim!

Ma olvastam a hivatalos lapban a kinevezést és méltán megbotránkozhattál azon, de hogy erélyesebben fogsz a dologhoz az épen helyes; magam is megteszek, ügyedben mindent a mit lehet; azonnal elmegyek br. Nyáry Jenőhöz, ki legjobban hat Adolf bátyjára; de azt hiszem írhatnál külön József főherczeghez és br. Nyáry Adolfhoz (Budai vár, főherczegi palota) ismernek,

akademikus is vagy, aztán csak 10 krba kerül, ártani meg nem árt. Legjobb volt, hogy az ör. Beöthyhez írtál, de még Zsoltot se feledd ki, mert az Trefortra igen hat.
Írni fogok br. Radvanszkynak (ki tegnap utazott el) Hidassy püspöknek; Jókaival és a többi írókkal beszélek."

Ms 799 / 269
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. ápr. 8.

„Kedves Fiam!

Úgy látszik rosszul voltál informálva; én [...] föllármáztam országot világot ügyedben és íme most már bizonyos a kinevezésed; [...] (Zoltán szerint Trefort) már csak aláír, hivatalos dologról nem is beszél, igen összeesett.
Ma készítem az utolsó kéziratot, épen első leveled érkezésekor volt legtöbb dolgom, az nap 12 család genealogiáját csináltam meg 14 folió lapon. Most jőnek az apró pótlások és Index [...].
U. i.: Jó lesz ha titkot tartasz."

Ms 799 / 270
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. ápr. 13. (3982/95.)

„Kedves Fiam!

Tegnap este voltam a kari ebéden, Berzeviczy távolról köszöntött, oda mentem „Fia kinevezését már (vagy ma) aláírta a miniszter, Ő Felségénél meddig lesz, nem tudom." így mondá. Nem sejt senki a dologról, csak anyádnak és Otmárnak mondtam el mindent és Zsoltnak valamit [...]. Most már lesd a hivatalos lapot, [...] A Nemz. Zsebk. már tördelik és nyomják."

Ms 799 / 271
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. ápr. 18. (3985/98.)

„Kedves Fiam!

Mult vasárnap fönnt voltam a miniszteriumban és megkaptam a m. kir. államvasutak „Ideigl. igazolványát önkezelési menetjegyre, érvényes 1888. decz. 31-ig az összes vonalra." [...] nem panaszkodhatom. Most azonban még sem utazhatom hozzátok [...] a Nemz. Zsebkönyv indexének nyomása épen akkorra esik, Fejérpataky pedig így is sokat morog, hátha még ez is a nyakába szakad [...]. Mit tudsz a kinevezésről Bécsből? Írtál Thallóczynak? Ő lenne a legjobb kifürkésző. [...] legjobb patrónosunk nekünk Berzeviczy A. meg az apja s ez elég!

Kovács Gyula kinevezése a hajsza non plus ultrája; midőn már fölküldték a cabinet irodába, egy csomó anonym levél is ment utánna, melyben szabadkőművesnek, apácza csábítónak sat mondják őt, sőt még a bécsi lapokon kívül a pápai Internuntust is ellene lázították [...].
Az írók névtára is halad most a Balogh Józsefeket írom, mert Balogh nevű író van közel száz. Jobb lesz mint a De Gubernatisé, hol a 3 Ábrányi egybe van olvasztva ilyformán.
[...] az Akad. tagajánlásokat [...] gyűjtöm."

Ms 799 / 272
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. ápr. 22.

[egyéb levél]

Ms 799 / 273
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. ápr. 24.

[egyéb levél]

Ms 799 / 274
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. ápr. 24. (3989/102.)

„Kedves Fiam!

A sok heczcz és izgatottság nem csodálom ha beteggé tesz engem is téged is; de ez valóban fölösleges, mert az élet azt tanítja, hogy elégedjünk meg már azzal is, ha ügyünk a boldogulás útja felé halad; ne kívánjunk a csodával határos rohamos haladást."

Ms 799 / 275
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. máj. 10.

„[...] tudom, hogy Zoltán sürgönyözött és hogy kinevezésed Ő Felségétől is alá van írva, már [...] A Fővárosi Lapokban publikálták is [...] egy nap ide vagy oda, megjő a hivatalos lapban is. Légy nyugodt! Atyai szeretettel gratulálok ahhoz, hogy elérted a mit pályádon elérni lehetett.
Nagyobb aggodalom gyötör engem és [...] anyádat is, ha bár ő elfojtja, az t. i. hogy egészségedre nem ügyelsz kellőleg; [...] idegeidet elgyengítetted, a túlfeszített szellemi munka még inkább alászta egészségedet és bekövetkezett az, mitől féltünk, tüdőd meg lett támadva. Azóta figyelmesebb lettél ugyan életmódodra, de még mindig szenvedély s nem az ész vezérel; innen van aztán hogy mint most is írod jókora náthával érkeztél haza s még most is köhögsz és köpködsz!

[...] le kell számolnod életrendeddel, még pedig most, midőn még jókor és idejében teheted. Gondolj nődre s gyermekeidre!
Az önmegtartóztatás, rendes élet csodákat tesz; számtalan példát hozhatnék fel [...] még Zoltán is annak köszönheti életben maradását, hogy nem szereti a szeszes italt, [...]. Én mindinkább érzem, hogy szerepemet a nyilvános téren lejátszottam; dicsőséget ugyan nem arattam, de küzdöttem hatalmasan = sikertelenül.
Mi vár rám a jövőben? A muzeumi könyvtárnál corrumpáltak az állapotok. Én velök ússzam az árban? Ezt tehetném hajlamon ellen is, de nem veszi be a természetem; tehát ott igen keveset használhatok. Majláth és Csontosy alá rendelve, csak szemlélője lehetek annak, mint pusztítják azt, a mit én építettem. Tehát legjobb esetben 65 éves koromban kérhetem nyugdíjamat, ha pedig kiszekíroznak, mint te mondád, akkor előbb távozom. Mint csalódott, tehetetlen öreg ember, hova költözzem aztán? A hol nem kell találkoznom elleneimmel, kik kárörvendve néznék le arczomból, hogy mégis győzött az ő gonoszságuk. Így hajtja az embert sorsa bölcsője felé. Komáromba költözöm.
Ezen pessimismusom eléggé indokolt, ha végig tekintek pályámon. Kuporgattam, megvontam magamtól igen sok élvezetet, takarékosan éltünk; anyád is négy-öt gyermek mellett egy cseléddel vesződött. Mindezt azért tettem, hogy azt a mit szüleimtől örököltem, rátok hagyhassam. Nem is költöttem én el abból semmit; elköltötték mások; elveszett az utolsó krajczárig.
Újra kellett megfeszített erővel küzdeni, hogy neveléstekkel pótoljam azt, mit vagyonban nem adhattam. Ez sikerült. – De mi maradt nekem annyi küzdés, oly sok ismeret, igyekezet, szorgalom, becsületes törekvés után? Talán a jövőben való megnyugvás? Még ezt sem mondhatom. Bizony ha apám mesterségét követem, egy kisvárosi házat legalább csak szerezhettem volna, hol meghúzhatnánk magunkat agg napjainkra. No de elég ebből ennyi!
A Nemzetségi Zsebkönyv holnap jelenik meg a honorariumom 450 frt [...].”

Ms 799 / 276
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. máj. 17.

„Kedves Fiam!

Leveledben tett vallomásidban megnyugszom, de még nem egészen bízom benned. Vederemo!
A mi az én kifakadásaimat illeti, azok csak úgy per idearum asociaciones jöttek tollam alá; az is meglehet, hogy nem úgy fog történni; [...] hanem azért boldognak érezném magamat, ha olyan állásba helyeznének a hírlapkönyvtárban, mint péld. Jakab Elek van Pauler mellett; de félek, hogy Barna sorsára jutok, csak hogy én nem leszek oly türelmes bárány, sem ötödik kerék. Különben nem adom meg magamat egy könnyen, azért voltam honvéd!
Azt már egyáltalán nem értem, hogy mit akarsz te itt csinálni az én ügyemben? Ebben is Hilma, az okos asszony jó szívét látom, mint anyád betegsége alkalmával, de ő se sokat használt volna, mert a természet és nyugodtság győzött; nálam is az idő mindent meggyógyít.”

Ms 799 / 277
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. máj. 30.

[látogatását jelenti be]

Ms 799 / 278
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. jun. 3.

„Mai hivatalos lapban van kinevezésed." [Sürgöny.]

Ms 799 / 279
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. jul. 5.

„[Ferinek] Vettem neki pedal-czimbalmot 100 ft-on [...] zene-tanítót járatok hozzá.
Én f. hó 21-én utazom Maramarosba, de csak a kisebb kirándulásokban veszek részt.
Most kaptuk Dr. Márki József partéját, holnap temetik!"

Ms 799 / 280
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. jul. 20.

„Otmár [...] Kolozsvárra azt hiszem csak akkor utazik, ha a Maros fölfele folyik.
Azt igen jól teszitek, ha mielőbb szállást változtattok, mert nincs gonoszabb a rossz lelkű szomszédnál."

Ms 799 / 281
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. jul. 25.

[élménybeszámoló kirándulásról]

Ms 799 / 282
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. aug. 1.

„Máramarosi kirándulásom [...] igen jól sikerült ... Kossuth levele várt reám, hosszú szép levél, mint minden a mit Kossuth ír, de a börtönből írt leveleinek közlését nem engedheti meg, hogy

miért nem? Azt jövő vasárnap olvashatod a Bud. Hírlapban, hol a levelet bevezetéssel közölni fogom [...].
Pulszky igen szomorú, azt beszélik, hogy változás lesz rövid időn a Muzeumnál, Szalay Imréről és br. Radvánszkyról beszélnek. Ilyen a szerencse kereke. Mikor még engem, a miniszterium ellenében is, csaknem kidobással fenyegetett [...].”

Ms 799 / 283
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. aug. 18.

„Julius és Augustusban nincs élet a fővárosban, csak vegetálás; [...].
[...] a színház is végre unalmassá válik [...].
A Magyar Irok életrajzát írom folyvást; attól félek, hogy ezt is hiában teszem, mint mindent az életben, mihez nagy reményt fűztem.”

Ms 799 / 284
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. szept. 16.

„[...] eltemettük Trefortot [...]. Nyugodjék Ő és éljen gr. Csáky Albin!
Attól nem sokat nyertem, ettől pedig már keveset várok [...].
A kiküldetésedre vonatkozólag, Zsolt azt állítja, hogy mindenkinek adnak előleget, ha kér [...].
Tegnap összejött a szombati társaság, Klamarikot kivéve, teljes számmal. (Szarvas, Schmidt, Poczlavszky, Riedl, Frecskay, Barsoniek, Balog és Wolf) a Magyar Királyban.”

Ms 799 / 285
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. okt. 7.

[egyéb levél]

Ms 799 / 286
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. okt. 10.

„Kedves Fiam!

Jókai életrajzát, [...] sat. kívánsz [...] L. Repertorium Tört. I. II. [...] „Dr. Halasz Sándor Országgyűlési Almanach. Képviselőház” ez jó is rövid is és Vutkovich M. Írók Albuma, ebben sok az érdekes följegyzés különösen munkásságára s honorariumaira nézve [...].”

Ms 799 / 287
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. nov. 21.

„Kedves Fiam!

Mint anyád leveléből értesültél, szembajban szenvedek [...] jobb szemem [...] fényes sáv czikázott szemem előtt és haza érkezvén az rácsszerű tüneménynyé változott [...]. Jódos orvosságot kaptam [...]. A gyógykezelés tartalmát negyedévre teszi (az orvos), addig szedem az orvosságot, írástól, olvasástól tartózkodnom kell. [...] sötét szemüveget használok [...] kellemetlenséget nem érzek a látásnál [...] a kellemetlen káprázatok már az első napokban elmúltak [...].
Multkor egy jó ötletem támadván, azt humoros rajzban leírtam [...] meg fog jelenni az Urambátyámban „Az én vitéz főnököm" (Egy kisvárosi czukrász...) czímmel és Don José aláírással [...].
Otmár könyve megjelent. – Szilágyi eladta könyvtárát Dohrovszkynak 3000 ft-ért, de ez félig titok. Vigyázzatok egészségtekre [...] mert ez a legnagyobb családi boldogság."

Ms 799 / 288
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. dec. 15.

„[...] csatolom még a Komáromi Lapoknak régen igért naplójegyzeteket, nézd át, javítsd ki s küld vissza."

Ms 799 / 289
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. decz. 19. (4082/195.)

„Kedves Fiam!

[...] fölmentem a könyvtárba; épen akkor érkezett meg áthelyeztetésem: „A hírlapkönyvtár fölállítása [...] Sz. J. könyvtárőr a Muzeum igazgatóságánál esküjét letevén az egyet. könyvtárnál fölmentendő." Ugyanekkor a Muzeumhoz is megérkezett a leirat. Esküre azonban még nem szólítattam föl. Napokban történt meg a végleges szervezési tanácskozás a Muzeumnál. Velem természetesen soha semmit se közölnek, Csontosy olvashatta Majláth ajánlatát. Másnap (mielőtt külföldre utazott volna) Cs. egy nyaláb könyvet, röpiratot s szemetet hozott, a miscellaneát asztalomra dobta. Ez volt az ő programja. Fejérpataky pedig „ez a te dolgod lesz" czélzattal bővebb magyarázatot adott; t. i.: az apróbb nyomtatványok rendezését is az én nyakamba tolják és gyűjtemény tartása tiltva lévén, adjam én is oda az én gyűjteményeimet. – Másnap Szalalyhoz mentem és kifakadtam, keservesen panaszkodtam a méltatlan bánásmód felől. „ Én, úgymond, soha szóval se kértem áthelyezésemet, jutalmat se kértem, nem is kaptam és most áthelyeznek azért, hogy gyűjteményeimet elrabolják, megalázzanak, szekirozzanak vérig, ezt nem érdemeltem.

Tudom, az az egyedüli bűnöm, önzetlenül dolgoztam, csak annyit tettem volna, mint az államtisztviselők legtöbbje, most semmi bajom se lenne. sat sat. Szalay vigasztalt szerinte gyűjteményeimet nem veszik el, hiszem az a passus ezelőtt is meg volt a muzeumi szabályzatban; Igazat adott mindenben, jól esett ennyi schwindler közt egy becsületes embert találnom; sőt azt kérdezte, hány díjnokot akarok? Díjnokomat Majláth elbocsátotta. Én azt feleltem: megelégszem Kereszty-vel, csak hagyjanak békességben dolgozni! Értettem a hírlapkönyvtárat. De milyen élet vár rám, azt a jó Isten tudja! Még is különös a végzet. Az egyetemi könyvtárból kitaszítottak (lakásomból Klinger fölterjesztése, az egyetemiek és muzeumisták öröme daczára nem löktek ki), hogy Szádeczkynek helyet csináljak és most helyemet nem töltik be; a Muzeumnál Barnát nyugdíjazzák és talán az ő helyét se töltik be, csak azért, mert a hírlapkönyvtár önállóságát nem akarták elismerni.
Édes Józsim! Te azt írod, hogy visszaemlékezésem rossz hangulatba ejtett. Emlékezzél vissza életpályámra, lehet-e azt rózsaszínben rajzolni; humorizálni lehetne fölötte, ha az egész nem velem történt volna. Különben, erről családom nem tud semmit, soha se is tudott bajaimról! Társaságban a legderültebb hangulatot affektálom, úgy hogy keresik a társaságomat; Salamon és Zsolt csak velem tudnak jóízűen ebédelni [...]. Szombaton én tartom fenn a derültséget, a Muzeumban korhely híremet költik.
Köszönöm a kijavított kéziratot [...]. Szembajom azon stadiumban van, hogy jobbik szemem gyenge, e miatt szemüveg nélkül nem írok, nem olvasok, azzal is keveset.
Blazírtságom annyira erőt vett rajtam, hogy ha valaki azt mondaná; visszahelyezünk néhány évre még régi hivatalodba, dolgozzál mint díjnok, örömmel fogadnám és összes hírlapgyűjteményemet (az egyes számokból állót) és a hírlapirod. tartozó könyveimet oda ajándékoznám a hírlapkönyvtárnak; aztán soha többé [...] „hírlapirodalmunk" „hírlapkönyvtár" nem jönne tollam alá, nem ejteném ki a számon, de még repertóriumot se írnék egy sort is.
Ne kívánd, hogy szomorúságomat veletek közöljem, mindent megosztok veletek, csak ezt nem!"

Ms 799 / 290
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1888. decz. 30. (4086/199.)

„Kedves Józsim!

Karácsony előnapján föleskettek. Pulszky csak ennyit mondott: „Végre véget kellett vetni ennek az állapotnak. Ön megtette kötelességét!" Ezzel elmentünk Csontosy és Horváth Náczival egy pohár sörre és tokajira. Majláthnak föltétlen engedelmességet biztosítottam és ő elég zárkózott arra, hogy velem terveit közölje, de a miscellaneákról halgat. Tegnap voltam a miniszternél, kegyesen fogadott és majd tíz perczig beszéltem a hírlap-könyvtárról és annak 30 éves vajudásáról.
Leveledben sok olyasmit írsz, a mi soha se fog teljesülni. Én a munkával mindig meg tudtam küzdeni, de nem így az emberekkel, még kevésbé a rossz emberekkel. A hivatalnokok két kategóriába tartoznak: egyik rész tűr, szenved és dolgozik, a másik rabol (pénzt vagy időt) és amazokat nem engedi dolgozni. Nem tudom mily érzelmeket táplál irántam Majláth, de azt tudom, hogy a

besugásoknak enged, hiszen ott vannak Csontosy (ki tudja titkait és emlékezhetsz a Könyvszemlére, midőn nem sikerült azt kezéből kivenni), Horváth Náczi (ki vele sakkozik), Váczi (ki Kereszty-nek jó barátja), szeretnék a hírlapkönyvtár egy részét (szaklapokat, szépirod. lapokat sat.) kivenni s beosztani a nagy könyvtárba, hogy ismét csonkán maradjanak és csökkenő számban. Ezt már emlegette is Majláth; ha opponálok is, azt történik a mit Majláth akar. Részt vehetek a tanácskozásban, de szavam mindig egy lesz a 3 vagy 5 ellen. Különben úgy is megkisérlek mindent, mit lehet, de csak módjával, nehogy azt is elveszítsem a mi talán még megmaradhat számomra: a békességet.
Szalay messze van tőlem, Majláth meg igen közel; hiában ragaszkodom a rendszabályhoz, ha ő szabja meg a munkakört. Egyébiránt Deus providebit."

Ms 799 / 291
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. jan. 23. (4090/2.)

„[...] beleszokom a megmásíthatatlan helyzetbe, sőt kedélyeskedünk is olykor [...]."

[Fejérpataky „papá"-nak szólítja]

„A hónap elején az egyetemi könyvtárban Szilágyi ünnepélyesen fölmentett a személyzet előtt, mely elég megható volt, azt mondván: „most midőn jobb kezemen megbénultam, kell Szinnyeiben jobb kezemet elvesztenem!" Ő t. i. jobb kezét rheuma vagy köszvény miatt nem igen használhatja! „Hírlapirodalmunk"-al elkészültem, elejét jövő szombaton adom sajtó alá s a Vasárn. Ujság 5. számában jőni fog. – Szemem javul, [...] jövő hó közepén megkezdhetem rendes munkámat, habár a gyógyulás lassan fog bekövetkezni; a baj szemhártya gyulladás volt [...].
Köszöntsd föl nevemben [...] Szabó Károlyt."

Ms 799 / 292
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. febr. 3.

„[...] idei négy válaszom közül kettő hozzád szól; [...] nem vagyok már oly serény levél-író, mint voltam, röst is vagyok már, de meg vénülök is, ideje hogy letegyem a tollat [...].
Most itt csak gyászolnak, búsulnak az emberek, mintha a világ kifordult volna sarkaiból [...]. Megyünk, mint a birkák, a hova a kolompos vezet, míg a mélységbe nem bukunk [...].
Tegnap írtam be az 50,000-dik partét és ma már elkezdtem ismét írni a Magyar írók Névtárát."

Ms 799 / 293
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. febr. 7.

„[...] mindnyájan a véletlennek vagyunk kitéve; az élet, vagyon, egészség mulandó, de ésszel az esélyeknek is némi korlátot szabhatunk [...]. Sors bona nihil aliud!"

Ms 799 / 294
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. febr. 20.

„Az ide mellékelt kéziratot légy szíves átvizsgálni és a kellő javításokkal visszaküldeni."

Ms 799 / 295
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. márcz. 2.

„Köszönöm a visszaküldött revideált kéziratot [...]. A Kruzsokba és szombati társaságba rendesen eljárok, utóbbi igen élénk, voltunk már 14-en is [...]. Az Irók Névtárára végre valahára fölvettek és meghagytok néhány száz forintot, ez egyelőre elég, majd még ők fogják azt sürgetni; már is egész bucsujárás, a kiket Gyulai s mások hozzám küldenek életrajzi adatokért [...]. Ha végét megérem, száz évesnek kell lennem – mert éppen 100 éves a mulantás."

Ms 799 / 296
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. márcz. 17.

„[...] a kis Lauri – vagy Józsinak is a szép igyekezethez és akarathoz kitartást és állandó egészséget kívánok. [...] a pártékat mindenkor szivesen fogadom és tisztelettel köszönöm azokat Kanyarónak és Szalay tanár uraknak."

Ms 799 / 297
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. ápr. 10.

„[...] Feri megkapta Maria-Terézia stipendiumot [...].
A muzeumban Barna megkapta nyugdíjaztatását, Szalay óhajtása szerint én foglaltam el asztalát [...] mellyel együtt a tudósok termébe fogok átköltözni."

Ms 799 / 298
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. máj. 18.

„Bízzunk az Istenben, az emberekben úgy se sokat bízhatunk.

[...] Szalay jelenté már nekem, hogy szállásomból ki kell költöznöm, mert így akarják az egyetemiek és kérdés hány szobám van? Jankának ugyan kettő van, de majd elintézzük, felelé ő. Tudtam, hogy az intrigálás nem szűnik meg, de legyen, ha nem hagytak békén utolsó éveimben, majd kiböjtölöm hát másutt. Közömbösen vettem a dolgot, nem is járok utánna [...].”

Ms 799 / 299
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. máj. 25.

[születésnapi üdvözlet]

Ms 799 / 300
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. jun. 16.

„Az Irók életrajzát csak irogatom szorgalmasan, 1. februártól ismét 4-5 életrajzot írok naponként még is csak a Bizoni-nál vagyok; bemutattam a kéziratot Heinrichnek, az jegyzeteket csinált, talán be is jelentette, de elutazott [...] én pedig megnyugszom abban, ha nem jelenik meg.
Az itteni utolsó muzeumi őrülésen én is bejelentettem Majláth által szerény 100 ft utazási általányomat de törülték, tehát jövőre ezen kunyerálástól is fölszabadítottak.”

Ms 799 / 301
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. jun. 27.

„[...] a Timár-ház két havi terminusa letelvén, küldöm ebből a folytatást, légy szíves azt átnézni és visszaküldeni.”

Ms 799 / 302
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. jul. 18.

„[...] aug 1-én kezdődvén szabadságom, valószínű, hogy [...] elmegyünk Kolozsvárra [...].
[...] a szombati társaság 3 tagra leapadván (Klamarik, Schmidt és én) összejövetelünket a szerdával megtoldottuk.
Időm nagy részét az írók életrajza foglalja el [...] a tisztázást is végzem. Ilyen Lucza-széke még nem igen készült.”

Ms 799 / 303
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. aug. 1.

[Kolozsvárra utazásukról értesíti]

Ms 799 / 304
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. szept. 9.

„[...] figyelmeztettem Budenzet az Ellenzék „Vámbéry"-féle czikkére. No ilyent még nem olvastam!
A Muzeumban elfoglaltam új helyemet a tudósok termében az ablaknál, hol Ipolyi, később Nagy Imre szokott dolgozni, Kereszti is ott van nálam, de a kéziratot és oklevelet használók is; ellenben az újságolvasók az olvasóteremben. Ez is logikai beosztás!"

[ifj. Sz. J. gyerekei: Lauri/Józsi, Elemér, Márget, Laczi]

„[...] az Irók életrajza – olvasás – séta - ez az a mi váltakozik mindennap."

Ms 799 / 305
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. okt. 5.

„Lauri előmenetelén végtelenül örültünk, de az írásán lehetne egy kissé javítani [...]. Még is csak fontos az életben az olvasható jó írás [...].
Az Irók életrajzát, ki tudja mikor nyomtatják, Heinrich keveset törődik vele, úgy látszik Zsolttal való haragja is késlelteti a dolgot, ő t. i. mindenkinek mondja, hogy Zsolt nem való titkárnak, ott van az a csenevész Kisf. társaság, mit csinált belőle. Talán igaza is van, habár én, ha rajtam állna, megválasztanám őt, mert még is csak több ember Szilynél."

Ms 799 / 306
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. okt. 16. (4169/81.)

„Kedves Fiam!

A nagy küzdelem minden egyébet háttérbe szorított, élet-halálra folyt a harcz; [...] Minden egyesült Zsolt megbuktatására, az irigység (Gyulai, Vadnai, Heinrich) a bosszú (Ballagi, Szarvas, gr. Andrássy sat.), a vallás (gr. Apponyi, gr. Károlyi, Kautz, Fraknói sat.), a politika (gr. Apponyi pártja Tisza ellen). Végre győztek a természettudósok [...] Zsoltnál tegnap tartottuk meg a tort [...] Salamom, Petz, Medveczky, Acsády, Szabó K., Szilágyi, Pamer; vígan voltunk [...].
Az Irók névtárára csak azt írhatom, hogy most is úgy írom, mint eddig, a napokban bevégeztem a B. betűt (= összesen 2000 életrajz) 1900-ban bevégzem és miután egyúttal másolom is, akkor,

mert azontúl nem szándékozom már bővíteni, sajtókészen hagyom hátra; kiadásához nem sok reményem van, mert a Szily aera nem igen kecsegtető, koldulni pedig eddig se szoktam, ezentúl még kevésbé [...].
Köszönöm az átnézett kézirat visszaküldését."

Ms 799 / 307
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. nov. 10.

„Zsolt méltán neheztel az ő legkedvesebb barátaira, Gyulai, Vadnai, Heinrich sat. urakra, azért az akademiától egészen visszavonult és 400 frt fizetéssel járó tisztségeiről lemondott és máj. 1. kiköltözködik az épületből [...].
[...] azt hiszem a miniszter már régen tisztában volt a felől, hogy fizetésteket fölemelik, a görög nyelvet pedig eltörlik [...].
Az én muzeumi szállásügyem ismét szőnyegre került, egy héttel ezelőtt említette Fejérpataky, hogy Szalay sürgette átköltözésemet az igazgatósági irodában; de erről többet mástól egy szót se hallottam; ez igen szépen jellemzi a muzeumi ügyeket és az én helyzetemet. Én is várhatok.
Az Irók Névtárát tárgyalták a bizottságban „keressek kiadót" a honoráriumot ők fizetik; a kiadó, eddig Hornyánszky szerződést emleget bánatpénzzel és a munka pontos megjelenését, én pedig hallani sem akarok semmiféle szerződésről, elég volt már a leczke. Tehát mint írtam valószínűleg fiókomnak marad „ám lássák, a kik nem olvassák" mint Márki írta Aeneise előszavában."

Ms 799 / 308
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. nov. 23. (4190/102.)

„Édes Józsim!

A mint az ide mellékelt programból láthatod, a M. Irók kiadását Hornyánszky elvállalta, csak levelet írtam hozzá, melyben a „kötelezem" szó nem fordul elő csak az itt említett pontozatok. Nézd át kérlek, javítsd vagy alakítsd át és küld vissza. A munka már sajtó alatt van [...]. Majd a korrektura hasábokat elküldöm."

Ms 799 / 309
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. decz. 1.

„Köszönöm az átírt programmot."

[id. Sz. J. nővére (Beöthyné, Lini) haláláról tudósítja]

„Utolsó intése tanácsa menyéhez fiához is ez volt: „Ne czivakodjatok, legyetek hibáitok iránt elnézők, mert lássátok ilyen az élet!"

Ms 799 / 310
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. decz. 8. (4193/105.)

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

„Itt küldöm a korrekturát, de nem azért, hogy korrigáld, már én azt megtettem a másik példányon, Heinrich pedig a kéziratot nézte át; de így a munka elején sokat ér a jó tanács és aztán chablonszerűleg menni fog; [...] Azért ha időd van nézz bele és küld vissza 2-3 nap mulva."

Ms 799 / 311
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. decz. 15. (4196/108.)

„Kedves Józsim!

Köszönöm a tanácsokat, megjegyzem és követem; miután Heinrich azért a 100 ftért alig tesz valamit, nekem kell jobban ügyelni. Küldöm a következő szedést, kérlek nézd át ezt is, mert valóban sokat helyesen fejtettél meg; egy némelyik már nálam is ki volt javítva; azonban több szem, többet lát [...]. A honorárium egy részét mindig jótékony czélra fordítom, így holnap 50 ftot Lauri nevére tetetek be a takarék pénztárba; így majd a többi gyerekre is sor kerül."

Ms 799 / 312
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. decz. 19. (4197/109.)

„Kedves Fiam!

[...] Itt a dolgok ismét bonyolódnak, Hornyászkyékat sarokba szorították az Akademia részéről; hallván t. i.: Gyulai, hogy rémísztően terjesztik a Magyar Írókat, (elment már vagy 10,000 programm) és dőlnek az aláírók, jutott Szilyhez és ez leüzent Hornyászkyéhoz, hogy az akademia magának tarja fenn a kiadást, nekem nem is volt jogom szerződést kötni. Most már így akarják megakasztani a munkát. Én pedig mint türelmes muzulmán várom az eredményt, mert valaminek csak kell történni.
A szállásügy is leérkezett a miniszteriumtól, ma tudatták velem „bármikor elfoglalhatom" a Janka-féle 2 utcza 1 udvar szobából és konyhából álló lakást. Majd elfoglalom áprilisban; addig talán valamit csak kikunyerálok tőlük.
Ma küldtem korrekturát; lesz még vagy egy szállítmány."

Ms 799 / 313
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. decz. 23.

„A korrekturát reggel küldtem. Az idéző jelek kikerülését Zsolt disputálta reám, hogy sehol se kell használni, s már látom, hogy kivihető. Szilyvel Heinrich beszél ma. Nem lehet tudni, valjon Concha és Hornyánszky nem a 10 példányt sajnálják csak, mit az akademia kér tőlük, mert azt emlegetik legtöbbet. Bizony nem csodálkozom azon, hogy Franklinhoz vittek át minden nyomtatványt, talán jobb lett volna, ha az enyémre is az vállalkozik."

Ms 799 / 314
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1889. decz. 24.

„Kedves Fiam!

[...] Az öt íves füzet végén akarom jelezni a munka sajtó alá adását, Zsolt így gondolta helyesebbnek, én is, mert úgy is egyszerre fogják nyomni az öt ívet, a kötet czímlapján pedig 1891 év fog állani; tehát az utolsó hasáb alá lehetne tenni így: 1-5. ív sajtóba adatott 1890. jan. 3. [...]."

Ms 799 / 315
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. jan. 1.

„A korrekturát ma reggel küldtem el, az előbbeni se érkezett vissza (88-98 lap) [...].
Szilyvel is beszéltem, ő nagyon sajnálja, hogy nem ők adhatják ki (?) most már 10 példányt kivánnak és azon nyilatkozatot, hogy Hornyánszkyék kiadják a 4 kötetet; ezek pedig nem igen akarnak szerződni.
Tegnap este lábvizet vettem és megkaptam az influenzát, most is lázam van és köhögök, de majd csak elmúlik."

Ms 799 / 316
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. jan. 5.

„[...] végre tegnap este megjött a két korrektura és a levél [...]. A korrekturát köszönöm; a latin czimekben a hiba nagyobb része onnan is származik, mert én ragaszkodtam a könyv czimeken talált irányhoz, mely hogy sokszor a mai szempontból helytelen az bizonyos, így magad is meggyőződhetel ha megnézed Szabó K. Régi M. Könyvtár II. k. első lapján „Fuiita Bude" tételt; így az általam leírt XVI. századi könyczimben öt helyen fordul elő az e ae helyett helyesen a Könyv

Szemle után, azért állítsuk vissza a mai orthographiát, már csak azért is, nehogy a nagyközönség sajtóhibának gondolja; így Heinrich is kijavította a mult századi Bildmist Bildmissre. Ugyanez áll a Scholion és Scolionokra is, mely váltakozva fordul elő.
Rettenetes sok bajom van a nyomdával, tegnap d. e. kocsin vittem el a nálam volt korrekturát, Fazekas és a szedő is estére igérték, hogy mindent elküldenek és semmit se küldtek mostanig; így tehát 6 hét kell egy füzet kiállítására, e mellett nekem valóságos hordári szerepem van és még nekik áll fölül [...].
Lehet, hogy az utolsó korrekturákat nem lesz időm átnézni, mielőtt hozzád küldöm, azért kérlek csak olvasd át figyelemmel és küld vissza mielőbb.

A füzet czímlapja talán jó lesz így:

Magyar Irók
élete és munkái
a M. Tudom. Akademia támogatásával vagy megbízásából
írta
Idősb. Szinnyei József
a m .n. muzeumi hírlapkönyvtár őre
I. kötet 1. füzet
Áács –
Budapest

A borítékra fölhívást akarok nyomatni így:

Felhívás

Fölkérem a magyarországi írókat, sziveskedjenek életrajzi adataikat és irodalmi működésük jegyzékét hozzám mielőbb beküldeni. A megjelent életrajzok pótlását is szivesen veszem és azt a Pótlékban közzé teszem.

Id. Szinnyei József

Egyetemi Könyvtár

Ms 799 / 317
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. jan. 24.

„[...] különös, hogy jan. 15-én circiter 150 vidéki hírlapnak küldtek példányt és eddig csak az Esztergom és Vidéke (Kőrössy) írt róla hatalmas czikket. A kolozsvári 3 napilapnál valamiképp tudd meg, oda érkezett-e a füzet? [...]

Munkámmal az a különös dolog történt, hogy az első 2000 példány elfogyott (szét is küldték) és az új kiadás 500 példányára történt megrendelés, tegnap ment szét. Ezek után azon jó urakat, kik 1881-től fogva akadályozták munkám kiadását, ha nem lesz az befejezve, kitömetheti őket az akademia.
A 2. füzet kéziratát februárban küldöm két ízben hozzád, mert különben igen sok a korrektura; a 3. füzetet máj. 1. akarom sajtó alá adni [...].
Most a Hírlapirodalmat készíttem [...]"

Ms 799 / 318
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. febr. 9.

„Kedves Fiam!

Sok munka s mulatság közt röpül az idő, de mégis sikerült egy csomó kéziratot készítenem és talán a 2. füzetet jövő hó 15. után megjelentethetem. Kérlek azért nézd át az ide zárt másolatot és küld vissza 3-4 nap múlva [...].
Az én szállásom ügye [...] úgy dőlt el, hogy kifestetik és kapok majd valahol még egy szobát vagy kamrát; april másik felében költözünk.
A Magyarságnak megküldték a példányt, de bizony azok nem írnak; még talán jobban teszik, ha nem írnak, mintha öregnek és veteránnak jelentenek, mint szokták a vidéki lapok.
A Munkám bámulatosan terjed, még alig találtam embert, ki meg ne vette volna. A miniszterium is fogja ajánlani az iskoláknak."

Ms 799 / 319
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. febr. 16.

„Ha lehet hat füzetet kiszorítok egy évben és minden füzet után 50 frtot teszek gyerekeid számára az itteni takarékpénztárba; ennyi az a mit tehetek értetek. Meddig birom, azt a jó Isten tudja.
A kéziratot visszakaptam, köszönöm a figyelmeztetést, követtem. Most is küldök, de nem azért, hogy éjjeli óráidban is azzal fáradj, elég lesz ha átnézed nagyjából, mert eleget kap így is a publikum [...].
Otmárék szép jövedelme is csak úgy elmegy, mint a többi [...] csak legalább egyetlen kis lánykájukat kímélnék, de azt minden ok nélkül ütik verik."

Ms 799 / 320
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. febr. 23.

„Ami a te kételyeidet illeti a hat füzetre nézve, az is fölösleges, mert a kézirat készen van, csak másolásra vár; az igaz, hogy naponként jő hozzá valami és a gyorsabb megjelenés a munka rovására történik, de akkor legjobb ha évenként egy füzetet adunk ki, az aztán igen tökéletes lesz, de a melyek hátul maradnak, azok aztán el is maradnak akkor. Ez azonban csak a jelen évben történhetik, mert a kész anyag fogyása nem áll arányban az ujnak szaporodásával; még csak azt kell kieszelnem valahogy, miként tökéletesítsem a munka mechanizmusát; most a C betűt írom és már is észre veszem, hogy jobban, ügyesebben és gyorsabban megy a kutatás és mindinkább szabadulok a fölösleges munkától, miután jegyzeteim és a megbízható eredeti források, vagy újabb munkák is mindinkább szaporodnak; így tehát minél előbbre haladok, annál jobb és tökéletesebb lesz a munka, sőt idővel gyorsabban is jelenhetik az meg. Most a II. füzet másolását pár nap múlva bevégzem, márcz 15. megjelenik; akkor egy hónapig másolom a III. füzetet, mely május 15. jelennék meg; azután a nyomtatással szünetet tartok; a IV. füzet szept. 15. V. nov. 1. és a VI. Karácsonyra megjelenhetik.
Kérlek azért nézd át az ide mellékelt kéziratot is és küld vissza lehetőleg 2-3 nap alatt, aztán még egy kisebb küldemény lesz. A nyomdával azonban sok a baj, mert két hét alatt nem bírtak 5 ívet elkészíteni, most úgy látom, egy hónap alatt se készítik el. Ez pedig idegessé teszi az embert. Mindent a saját kényelmükre de semmit a másért! Ez a jelszavuk [...].
U. i.: Annak örülök, hogy Lauri jól fejlődik, mert a genialitás mindig jó takaró az élet viharai ellen. Elemér meg majd praktikus ember lesz.
Szabó Károly küldött 12 czédula-pótlékot, de levél nélkül, a levelezésre már alig van időm, azért kérlek köszönd meg figyelmét nevemben, míg én majd személyesen is megköszönhetem. [...] sok a munka, kevés az idő."

Ms 799 / 321
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. márcz. 2.

„Köszönöm a gondos átnézést; a nyomda lassúságába már belenyugszom; ha 15. nem, megjelenik 21-én; de a 1. füzet ismertetéseit akarják a borítékon vagy külön lapon közölni. Most küldöm a kézirat végét a II. füzethez, a III.-hoz márcz végén küldök. – Tegnap volt az Irod. tört. Társ. konferencziája Zsoltnál Riedl, Bánóczy, ez hajtja szerkesztő akar lenni, Zsolt meg elnök, de Zsoltnak is megmondtam, hogy Bánóczy szerkesztésével bukik a társaság [...]. Ha te itthon lennél? Mondta. [...] Hétfőn kezdjük kiüríttteni a hírlap-könyvtár folyosóját, mert már parquetirozni és butorozni fogják. – Mi igen egyhangú életet élünk [...] hetenként 7-szer a kávéházban töltünk 1 ½ órát, két jour-fixet éjfélig aztán a többit a szokott munkával."

Ms 799 / 322
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. márcz. 18.

„[...] legyetek boldogok és békességgel viseljétek kisebb bajokat, a nagyobbaktól pedig óvjon meg benneteket az Isten."

Ms 799 / 323
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. márcz. 20.

„Vaktöltéssel nem lehet puffogtatni" írod te, pedig csak is azzal szoktak puffogtatni [...].
Igen erős hetem volt; azért jövőre nem fogom sürgetni a füzet megjelenését, sürgessenek engemet."

Ms 799 / 324
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. márcz. 23.

„Könyvemre özönével jő a dicséret és előfizetés. Szily ugyan azt mondta, hogy Conchának jó kedve van, ha könyvemet emlegetik; de azért élőttem panaszkodnak."

Ms 799 / 325
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. márcz. 30.

„Itt küldöm a kéziratot; nézd, át kérlek figyelmesen, mert Heinrich is átnézi ugyan, de minden kevés ennyi sok megfigyelni valóhoz."

Ms 799 / 326
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. ápr. 7.

„[...] nagy munkában vagyunk, szerdán költözünk és pár nap óta pakolunk; egy csomó lim-lom könyvet eladtam [...]. Köszönöm a revisiot; itt küldök ismét egy részletet; ezt már a muzeumba küld; ..."

Ms 799 / 327
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. ápr. 15.

„Köszönöm a figyelemmel átnézett kéziratot, Bacsányi jegyzetét már nem tudtam megtalálni, nyilván eladták duplum gyanánt, kihagytam; de itt küldök ujabb kéziratot; sok bajom van az erdélyiekkel; az igaz, hogy Koncz, kinek tiszt. példány jár, buzgólkodik, de a mit küld azt én nem

használhatom, a mit pedig kérdek, arra nem tud felelni [...] a kolozsváriak is meghalnak mielőtt levelemre választ írnának [...].
Uj lakásunkba rendben vagyunk, úgy érzem magamat, ha a reggeli nap süt íróasztalomra, mintha börtönből szabadultam volna ki, de a hűvös éjjel föl-föl ébredek, szinte eszembe jut a téli táborozás. Fűttetünk."

Ms 799 / 328
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. máj. 28.

„A Zsolt dekanatussága kérdéses, én azt hiszem megbukik; mert Zsolt néhány barátjában bizakodik; azok pedig, mint Acsády, nem is egyetemi tanár, Pauer pedig hevessége által csak ellenségeit szaporítja, Medveczky nem igen tudja kifejezni mit akar; szóval rossz kortesei vannak. Heinrich pedig élelmes ember.
A Hegedűs kandidációjáról csak annyit tudok, hogy a kar nem is akarja kandidálni [...].
A III. füzet ma készül el, azonnal küldök belőle [...]."

Ms 799 / 329
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. jul. 6.

„Mi most itt igen jól érezzük magunkat, különösen a hűvös szobákban és esténként sétálva a parkban 10-ig is [...].
Légy szíves az ide mellékelt kéziratot átnézni, aztán visszaküldeni. Az Irod. Társ. Évkönyvében? jelent meg egy emlékbeszédféle Bánffy Györgyről, a színműíróról? Ha a szükségeseket beszúrhatod a kéziratba, vagy mellékleten, tedd meg, ha sok munkával jár, küld el hozzám a füzetet. Talán br. Bánffy Farkas színműíróról is tudhatsz meg valamit [...]. Legtöbb bajom van azokkal, kik még levelemre se küldik be életrajzukat ilyenek Bánóczy, Baltik [...] Bánfi Zsigm., ha pedig beküldik, hiányosan küldik be, pedig ezeknél még is föltűnő a hiány és azt nekem róják bűnül; pedig csak Baudl halála idejének megtudásáért 3 levelet írtam és tíz embertől tudakoltam, siker nélkül."

Ms 799 / 330
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. jul. 13.

„Kedves Fiam!

Köszönöm az átvizsgált kéziratot és szives tudósításodat; a minősítvényi táblázatra gondolok én is, de az igazgatók ugy urak; Lenner (Baudlra) úgy a temesvári se válaszolt egy másik ügyben, de a Baudl már rendben van, mert Darnay Kálmántól kaptam adatokat, úgy Bánfi Zsigmondra vonatkozót is Mayer budai igazgatótól. Bánóczynak mi volt a régi neve? Balsaréti levelének dátumát

csak azért kértem, mert abból bolognai tartózkodását lehetett volna megállapítani. Bánó József jogakad. tanár 1819-43. Kolozsvártt, kérdezősködjél van-e ott valami matrikula s nem jelent-e meg valami akad. történet? [...]
A múlt kedd (esti) Pesti Naplóban megeresztettem egy czikket a Muzeimi hírlap-könyvtárról (én írtam az egészet csak az utolsó passust és a sajtóhibákat nem); ezt pedig csak azért tettem, mert a hírlapolvasók statistikáját mindig beleolvasztják a könyvtáréba s enm akarják Csontosyék elismerni a hírlap-könyvtár nevezetet, mindig hírlaptárt diktálnak a kőnyomatosnak; abban igazuk van, hogy mikor átvettem, akkor raktár volt [...],
Feri [...] fejfájásai a dunai fürdés óta pár éve már elmúltak [...] a hideg víz mindent meggyógyít [...] különösen pedig az úszás a leghatásosabb és legegészségesebb testgyakorlat."

Ms 799 / 331
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. jul. 20.

„Köszönöm az átnézett kéziratot és figyelmeztetést [...] egy helyen a margóra írtad Wutz Névkönyvét, néztem én azt, de abban nincsen, nyoma veszett. Kaptam azonban igen érdekes anyagot Bayer Józseftől, az 1878. minősítvényi táblázatokat = 15 darab. Nincsen ott nálatok ilyesmi? Majd Klamarik útján szerzek többet is, mert igen megkönnyíti a munkát [...]. Maizner füzete nekem is megvan, talán már idéztem is belőle."

Ms 799 / 332
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. jul. 26.

[utazásukról (Kolozsvárra) értesíti]

Ms 799 / 333
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. szept. 7.

„[...] hosszú pauza után, Heinrich nyaralása miatt – csak most folytatjuk a füzet befejezését [...]. Zsolt sokalja a dekanatusi munkát [...]. Szegény Szabó Károlyt eltemették, ritka becsületességű, minden intrigáltúl ment ember volt, a ki hagyta szekerét más által tolatni; de ő is szegény magyaros könnyelműséggel siettette halálát. Mi lesz már most tanszékével és a könyvtárossággal?"

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 334
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. szept. 14. (4471/270.)

„Kedves fiam!

Itt küldöm a további kéziratot, de hiába minden sietés, mert a nyomdában épen nem sietnek; én azonban Heinrich tanácsára előre dolgozom, aztán kényelmesebben haladok. Már van szlávom (Zimmermann), a van oláhom (Marienescu), van tótom (Czambel) csak a kolozsváriakkal vagyok megakadva; írtam Békesy Károlynak, még nem felelt, pedig egy sereg Békessy van, így vagyok a többiekkel is. No de hidegebb vérrel veszem már a dolgot és szépen áthaladok rajtok."

Ms 799 / 335
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. szept. 20.

„Kedves Fiam!

Köszönöm a visszaküldött kéziratot (már szedik és az 5. füzet nov. 1. jelenik meg); [...] Ma küldöm a 4. füzetet X kötés alatt; az ide mellékelt kéziratot pedig küld vissza minél előbb, mert Heinrich is átnézi és többet szokott abban összevonni, még egy szóban is gazdálkodnak [...].
A szombati társaság ismét látogatott; elmegyek már a keddibe is, de dolgozni és sokfelé mulatni, ez nehezen megy [...]. Bartha-nak azt üzenem, hogy várjon a Pótlékkötetre, ha addig élünk?"

Ms 799 / 336
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. szept. 28.

„Kedves Fiam!

A könyvtárszabályzatból itt küldöm az egyetemit; ezt legjobban használhatod; a szervezés megvan a Bud. Közlönyben 1875. nov. 7. számában. [...] különben a rendezésről és a könyvtárról olvashatsz a Könyv-Szemle első köteteiben és a Hivatalos Statistikai Közleményekben (1886. György Aladár: Köz- és magánykönyvtáraink.)
A kikölcsönzés legyen liberalis, az egyetemi tanár föltétlenül kapjon ki könyvet, a tanuló szintúgy, de az indexét csak akkor írják alá, ha könyvtári kötelezettségeinek eleget tett [...].
Unicumok nem adhatók ki sat. [...]."

Ms 799 / 337
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. okt. 5.

„Itt küldöm a kéziratot, ha csak fölületesen nézed is át, több tanulságos megjegyzéseid vannak. Köszönöm. [...] küld hamar vissza. [...]

Tehát az erdélyiekkel már egyáltalában nem lehet boldogulni? Bede Jób nem válaszolt, ez még nem baj; de már Békéssy Károly és Belky János csak nem maradhatnak ki? Szintén nem válaszoltak levelemre. Hát Békessy Márk az Erdélyi Hetilap szerkesztője (1864-65-ben); Nézesd meg pontosan meddig szerkesztette. Ki volt ő? [..] Talán Kanyaró úr is segítségedre lehetne, de az egyetemi iratok közt is csak akad valami száraz életrajzi adat; elég ha magaddal hozod."

Ms 799 / 338
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. okt. 26.

„Gipulusz czikke nekem se tetszett; én ugyan már mindent közömbösen veszek, de itt körülöttem fújnak a dühtől mindenre a mi rólam szól és abból fegyvert kovácsolnak ellenem; de nem is csoda ha Csontosi, mint a jelekből következtetem, Majláth-tal még azt is elhiteti, hogy azt a két [...] csikket a Nemes P. Journálba a nyáron és a Bud. Szemlében, melyekben őt rettenetesen leszamarazták, én szorgalmaztam. Már én semmit se várok, semmit se reménylek és mindenre készen állok. Fraknói ugyan azt mondta, hogy nekem minden sikerül, de ilyen sikerülésekből nem instálok többet. A hírlapkönyvtárban dolgozom a hírlapok bibliographiáján, legyen készen, ha majd valamikor kinyomatják; az olvasók egyre szaporodnak – ez is baj nekik; de én nyugodtan dolgozom és egyátaljában nem mutatom azt, hogy bosszankodnám; ezért aztán ők bosszankodnak; ha pedig hivatalomat elhagyom, nem jő ki a számon ez a szó hírlap-könyvtár, azon jó urakkal pedig még kevésbé törődöm – a karaván azért halad tovább.
Az 5. füzet elkészült, pár nap múlva küldök belőle, de kéziratot már nem. Ezzel csak azt akartam megmutatni, hogy egy hónap alatt is elkészülhet a füzet, de ilyesmi csak egyszer történt, a jövő füzet már decz. 20. jelenik meg. Heinrich már is azt mondta, hogy ha ily heczczel jár, leköszön; pedig a heczczből inkább nekem jutott ki, mert az utóbbi napokban kétszer is voltam a nyomdában s egyszer történt az, hogy este 7 órakor vittem hozzá revisiót (a II. emeletre) a mit másnap reggel visszakértem. Még csak az kellene, hogy ő is elhagyjon, akadna ugyan más a ki a 10 ftot eltenné, de talán még annyit se dolgoznék [...].
U. i.: A Bede Jób, – Belky János – és Békessy Károly-féle önéletrajzok megérkeztek. Köszönet! De az utóbbi későn érkezvén a Pótlék-kötetbe (?) kerül."

Ms 799 / 339
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. nov. 16.

„Deák Ferenczre nézve legjobb Kónyi munkája Deák Ferencz beszédei 3 kötet; ebben benn van a husvéti czikk is, a kiegyezés története sat. magyarázat [...].
Szegény Laurit sajnálom, de ez a mai rendszer hibája, hogy túlterhelik a gyerekeket; tanulja azt meg jól a mihez kedve van, a többit meg úgy a hogy, ez a legjobb."

Ms 799 / 340

Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. dec. 3.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 341
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. dec. 20.

„A kiküldött életr. adatokat is fölhasználtam és fölhasználom; most még arról a hóbortos Bodor Lajosról kellene valamit megtudni; [...] talán matrikulákból?
A VI. füzetet ma küldöm [...].
A mint fél füllel hallom, [...] hegedűs kinevezése lejött a királytól [...]."

Ms 799 / 342
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891. jan. 6.

„Most itt víg élet van, mert a muzeum hátulsó udvarában jégpálya van és verkli mellett korcsoláznak [...]."

[Otmárnak mindenórás a felesége]

„Én a rendes kávéházi és jour-fixes estélyeimen kívül erősen dolgozom a VII. füzeten, különösen Berzsenyi és Bessenyei adott sok dolgot, Vadnai szerint a többit el kellene felejteni, pedig azok írása szerez nekem némi üdülést [...].
Lauri igyekezetén örülünk, csak később is komolyan vegye a tanulást, mert az fog neki kenyeret adni. Elemérke is rá fog fanyalodni, ha több esze lesz. A példa vonz."

Ms 799 / 343
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891. febr. 3.

„Kedves Fiam!

A Hírlapirodalmunkkal, VII. füzettel és Széchy két olvashatatlan levelével is elkészültem; az elsőre csak úgy találomra válaszoltam [...] a másik levelét (három szónak kivételével) aztán tizen kibetűztük [...].
Mind a két jour-fixen pezsgőzünk, múlt csütörtökön Zsolt fizetett kettőt, szombaton Heinrich ötöt (t. i: ő lett a közoktatási tanács alelnöke) [...] hallottam kettőtől is, hogy te szerkesztő lettél, [...]

gratulálok [...] venni házat annyiból lenne jó, mert akkor aztán bizonyosan azonnal áthelyeznének!
Már nálam is megsokalták a VII. füzetet, mert kezdik kiszedegetni a falatot a számból; nevezetesen Ballagi Aladár, ki előbb a Bod Péterre vonatkozó jegyzeteimet leírogatta, aztán másnap már fűnek fának dicsekedett vele, hogy levágja a munkámat, mert egészen Wurzbachot utánozom (t. i: nálam is nonpareille repertorium van, annál is) aztán rettenetes luxussal van írva (t. i: Petrik Bibliogr. ezerszer is előfordul), meg hogy azt a Petőfi-Baukos adomát (kivételesen) közöltem, nem odavaló. Mindenből van egynek haszna, másnak gyönyörűsége; én t. i: a megszokott Irod. tört. repertoriumot nyugodt lélekkel nem írom tovább és ez nekem haszon; ők pedig azt hiszik, hogy én bosszankodom az ő kritikájukon; ez pedig nekik gyönyörűség."

Ms 799 / 344
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891. febr. 21.

„Otmár fiát holnap keresztelik.
A kötetet csak a B. betűvel akarom befejezni, talán a 9. füzet közepén; úgy is vékonyka kötet lesz belőle; a papirossal rászedtek a Hornyászkyék. A vállalat jól mehet, mert még alig találtam embert, a ki ne járatná; H-ék pedig mosolyognak. Majd sírnak, ha fogynak az előfizetők [...]. Bodor Lajossal (1844.) tehát megbuktunk, csak annyit tudok róla hogy az 50-es évek elején halt meg."

Ms 799 / 345
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891. febr. 26.

„[...] Munkám csak halad, de apróbb bosszantásokkal, az utalványt Gyulai nem akarja aláírni, multkor is négyszer kellett ezért Szilyhez mennem, aztán félóráig magyarázta Gyulai mért nem írta alá; most már nem megyek koldulni, mert drága az időm; tudom úgyis, hogy kedves vejével törik a borsot az orrom alá; már az Akadémiai Értesítőben is nevetségessé tették munkámat azzal, hogy a mutatványt Abel munkái nélkül közölték; vagy azt hiszik, hogy az én munkám czímpaljára is (mint Szabó Károlyéra) Hellebrant fogja a nevét írni? Ebben ugyan csalódnak. Különben Gyulai agylágyulásban szenved, azt mondják sokat iszik, a hallgatók panaszkodnak [...].
Bodor Lajosra vonatkozó adatokat biztosan lehet találni Mike gyűjteményében Collectio Personarum a B. betűben, hol gyászjelentése is meglesz; aztán Balázs Károly ottani muzeumi tisztviselő ismerte!"

Ms 799 / 346
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891. marcz. 7.

„Kedves Fiam!

Ma kaptam az Erdélyi Muzeum 1. füzetét; igazán gratulálok hozzá [...] csinos formája és tartalmánál fogva is kiemelkedik a provinczialis izléstelen és tartalmatlan folyóiratok közül [...]. Zsolt [...] az egy kötetes Irodalomtörténetén dolgozik. – Köszönöm a Bodorra vonatkozó adatokat; [...] Az Egyet. Philol. Közlönybe egy kis czikket adtam mely Simay (Sima) Kristóf születésére és családjára vonatkozik."

Ms 799 / 347
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891. márcz. 8.

„Otmár írt neked, csigáit akarja az ottani gymnasiummnak eladni."

Ms 799 / 348
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891. márcz. 18.

„[...] legyetek boldogok és kitartók a balsorsban is [...].
Köszönöm kutatásaidat, én is csak annyit adhatok, a mennyit lehet, a többit az utódokra hagyom [...].
[...] az erdélyi ref. Névtárában időnként bevezetésül közölnek historiai (életr.) adatokat, de lehet a nevek mellett is; ha így van a dolog, akkor azokat szeretném megszerezni, természetesen megfizetem az árát [...]."

Ms 799 / 349
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891. ápr. 4.

[egyéb levél]

Ms 799 / 350
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891. ápr. 12.

„Ezekkel a kolozsváriakkal sok bajom van. Brassai hasábjait majd hozzád küldöm, mutasd meg az öregnek, vedd vissza tőle, aztán te küld el ide."

Ms 799 / 351
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891. okt. 3.

„Heinrich a Kazinczy jegyzeteket nézi át, [...] lehet azonban az ellen is kifogás mint minden ily bogarászó munka ellen, de könnyebb valamit megkritizálni, mint azt jobban csinálni."

Ms 799 / 352
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891. okt. 6.

[ifj. Sz. J.-nek megszületett 5. gyermeke, Otmárék ott laknak id. Sz.-nél.]

Ms 799 / 353
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891. okt. 30.

[Kolozsvári látogatásukról értesíti]

Ms 799 / 354
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891. ápr. 27.

„A 9. füzet végéhez közeledik, szeretném, ha az előszót elolvasnád [...].
A sok dolog mindenikünknek kijár, de magunk okozzuk azt is, ha sok dolgunk van, mert vannak a kik kevés munkával is sokra viszik; legtöbben pedig hasznát látják a lanyha munkának; sőt nálunk ezt meg is becsülik; a lélekimeretes munkát pedig kigunyolják."

Ms 799 / 355
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891. máj. 31.

„Budenz ingerült [...] az öreg meghasonlott a világgal és méltán; ő csak azt nyilvánítja, hogy tanítványai elhagyták, nem járnak a Kruzsokba, de fáj neki a kormány mellőzése is, pedig ez már mindennek a sorsa; a ki bírja az marja [...]. Olyan nemzetnek, a hol a Schvindlerek uralkodnak, fölösleges minden tudomány. [...] keveset fordulsz meg Budapesten [...] úszni kell az árral, azt az ügyességet pedig csak itt lehet megszerezni. Én már öreg vagyok ehhez, mindinkább utálom és nyugalom után vágyakozom."

Ms 799 / 356
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891. jun. 7.

„Programmom a következő: a Magyar Irókból a C betűt bevégeztem, jul. 15-ig a D betűből 150 életrajzot írok meg és Ferivel a Dunában uszunk; 16-án Feketehegyre megyünk; ott leszünk 2-3

hétig; onnét haza és Kolozsvárra utazunk; aug. második felében pedig a Komáromi világkiállítást nézem meg."

Ms 799 / 357
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Feketehegy-fürdő, 1891. jul. 22.

[élménybeszámoló]

Ms 799 / 358
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Feketehegy-fürdő, 1891. aug. 1.

[élménybeszámoló]

Ms 799 / 359
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891. szept. 2.

[egyéb levél]

Ms 799 / 360
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891. nov. 10.

„Kedves Fiam!

Az Isten adta, Isten elvette, ez vigasztaljon benneteket. [...] a csapás, szenvedés edzi az embert ujabb csapások elviselésére; azért legyetek béketűrők és nyugodtak."

Ms 799 / 361
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891. decz. 13.

„Köszönöm Gyalui úr rokonszenves ismertetését; itten csak elvétve ha fölemlítik a füzetet, de mi is várhatunk a mai journalistikától; Magyar Hírlapnak bekötött példányt küldtek könyvemből [...] levél kiséretével, még csak meg se említették; tovább nem küldik, úgy a többinek se, a kik elhallgatják, mert a példányok igen fogynak; félek a második kiadástól, a mit egyátaljában nem szeretnék.

A Szemle kritikája itten nevetség tárgya, nem a Vácyt nevetik, mert annak tudatlanságát csak elnéznék, hanem Gyulait, mint szerkesztőt, kárhoztatják, hogy nem tudja legalább az iskolakönyvekből, hogy 1540 is volt még egy János király Erdélyben [...]. Különben a D. betűvel is elkészültem (tehát jövő őszig kész az anyag);"

Ms 799 / 362
Ifj. SZINNYEI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891. decz. 31.

„Gyalui Farkas zavarba hoz nagy szivességével, ha levelet írok és csekélységet kérek tőle ő egész studiumot fordít arra és négy levelet is ír. Az is igaz, hogy Szász Gerő nem is válaszol levelemre. Egymást tehát kiegészítik. Tiszta dolog."

Ms 799 / 363
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Budapest, 1872. aug. 7.

„[...] örömmel olvastam, hogy [...] élvezitek a falusi levegőt, ne kiméljék a fiúk ruháikat, mert azt lehet szerezni pénzen, de egészséget nem;"

Ms 799 / 364
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Budapest, 1872. aug. 12.

[egyéb levél]

Ms 799 / 365
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Budapest, 1872. aug. 16.

[egyéb levél]

Ms 799 / 366
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Kolozsvár, 1873. szept. 23.

„Szabó K. és Papp M. kivittek a sétatérre, mely végig húzódik a város alatt, szép hely [...] megnéztük a város nevezetességeit, felmentem a Kolozsvári Körbe [...].
„[...] a M. Polgár friss számát kaptam kezemhez, melyben megérkezésem jelentik s hírlapgyűjteményem kiemelve sajtóhibából 12 ezer helyett 1200 nyomatott [...] hiában a szerkesztők, írók ezen legyőzhetetlen ellensége mindenütt befurja magát, holnap jő a helyreigazítás."

Ms 799 / 367
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Budapest, 1873. szept. 21.

[utazásról ír: Banffy Hunyadra (Erdély)]

Ms 799 / 368
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Kolozsvár, 1873. szept. 25.

[vendégségben Papp Miklósnál]

Ms 799 / 369
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Kolozsvár, 1873. szept. 29.

[vendégségben Papp Miklósnál]

Ms 799 / 370
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Debreczen, 1873. szept. 30.

[vendégségben Duchonnál]

Ms 799 / 371
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Miskolcz, 1873. okt. 2.

„[...] a színház épület (Debreczen) nagyobb és csinosabb mint a pesti, de nem igen pártolják az itteni czivilek, jóllehet gazdagabbak mint a pesti háziurak [...].”

Ms 799 / 372
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Miskolcz, 1873. okt. 3.

[hazaérkezését tudatja]

Ms 799 / 373
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Alcsúth, 1874. aug. 5.

[egyéb levél]

Ms 799 / 374
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél

„[...] mire berendezzük a könyvtárt itt egy ujabb erényt fogunk elsajátítani a szigorú rendet és pontosságot, ezt itt megszegni bon ton ellen lenne [...].”

Ms 799 / 375
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Budapest, 1874. aug. 18.

[egyéb levél]

Ms 799 / 376
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Budapest, 1874. aug. 24.

[egyéb levél]

Ms 799 / 377
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Budapest, 1874. aug. 27.

[egyéb levél]

Ms 799 / 378
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Budapest, 1874. szept. 3.

„[...] naponként hat órát dolgozunk, mely néha hétnek is beillik [...].”

Ms 799 / 379
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Budapest, 1874. szept. 10.

[egyéb levél]

Ms 799 / 380
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél

Budapest, 1874. szept. 14.

„[...] délben a Muzeumban lévén dolgom, a régiség osztályban találtam Pulszkyt, ki félrehitt „hogy beszéljünk egy kissé a könyvtárakról, ő t. i. az összes hazai muzeumok és könyvtárak főfelügyelője, egy ablak mélyedésben, egymással szemközt ülve, egy egész órát oly bizalmasan eldiscuráltunk, mintha én lettem volna legmeghittebb barátja, minden tervét, szándékát leleplezte előttem és panaszomra azzal vigasztalt, hogy mi sokkal jobban vagyunk, mint a muzeumbeliek, mert a mi állapotunkat most rendezik a mostani viszonyokhoz... [...]
Megkaptam a Petőfi díszkiadást, bámulni fogsz rajta, de én mégjobban bámultam és örültem, midőn a napilapokban olvastam az előbeszédet és abban nevemet is fölemlítve így: „S itt a helye köszönetet mondani a buzgóknak, különösen Petőfi István, Horváth Árpád, Szinnyei József uraknak", sat. tehát ezen díszalbumban az én nevem is figurál s ezzel hordozva minden lapban, szép kitüntetés; Gyulai mégis derekabb gyerek mint Greguss, ez a hosszú előszóban nem tartotta érdemesnek másról beszélni csak magáról, míg Gyulai 2 ½ lapon 6 sort szentelt nekünk, az ő neve pedig elő se fordul."

Ms 799 / 381
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Budapest, 1874. szept. 21.

„[...] talán mi se utólszor látjuk Alcsúthot. A szombati ünnepély oly nagyszerű volt, hogy annak leírására tollam gyenge; tudósítást azonban írtunk, Józsi Nagy Miklósnak küldte, én Papp Miklósnak, Sámi megszerzi a M. Polgárt és mutassátok meg a rokonoknak is."

Ms 799 / 382
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Alcsúth, 1874. szept. 26.

„Olvastátok-e a szerdai M. Polgárt és Politikait, czikkemet leghívebbnek találják, jóllehet a grófnő sokalja a dicséretet, hanem azért a lapot megtartotta."

Ms 799 / 383
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Alcsúth, 1874. szept. 27.

[távirat hazautazásukról]

Ms 799 / 384
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Budapest, 1875. aug. 17.

[úti élménybeszámoló]

Ms 799 / 385
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Debreczen, 1876. jun. 22.

„Ma 9 or. a collegium könyvtárában végeztem tanulmányaimat Géresi Kálmán fő- és Dicsőffy József alkönyvtárnok barátságos kalauzolásuk mellett: a magyar írók leveleire nézve azt tapasztaltam, hogy Kazinczy és Csokonai levelei gyér számmal vannak [...] a többi alig érdemel említést, tehát ezen dologgal végeztem; a természettudományi könyvekre nézve a ritkább dissertatiokat leczimezem, mert azt hiszem ezekből kevés lesz meg nálunk."

Ms 799 / 386
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Szerencs, 1876. jun. 27.

„A „Debreczen" szombati és „Debreczeni Ellenőr" hétfői számában megvagyok említve az utóbbiban Józsi is."

Ms 799 / 387
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Szabadhegy, 1876. jul. 6.

„Komáromban 22 1848/49 nyomtatványt kaptam [...]."

Ms 799 / 388
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Budapest, 1877. máj. 12.

„Szeretett nőm!

Vigasztalódjatok a természet törvényének megmásítatlan, kérlelhetlen végzetében; mindenkor fáj, ha oly egyént veszítünk el ki önzetlenül szeretett bennünket, azonban növekedjen szeretetetek az élők iránt s a boldogultnak megérdemlett békét és nyugalmat kívánjunk [...]."

Ms 799 / 389
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Budapest, 1877. aug. 9.

[egyéb levél]

Ms 799 / 390
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Balaton-Füred, 1877. aug. 10.

„4-5-ig Jókainál voltam [...] sokat beszélt, újabb regényéhez forrástanulmányt kért tőlem, egy sereg könyvczímet mondtam neki [...].”

Ms 799 / 391
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Balaton-Füred, 1879. aug. 5.

[Ó-ház 54.]

„[...] voltam Jókainál is [...].”

Ms 799 / 392
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Balaton-Füred, 1879. aug. 9.

„[...] egy borivó companiába keveredtem 12 órától 6-ig egy ülő helyünkben 40 butella bort fogyasztottunk hatan [...].„

Ms 799 / 393
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
M. Vásárhely, 1879. aug. 22.

„[...] nagyváradi élményeimről (a püspöki lakomáról) írtam a Honnak [...].”

Ms 799 / 394
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Tövis, 1879. aug. 26.

„[...] Igen kellemes társaságban vagyok Pulszkyékkal Szilágyival stb. = 13-an utazunk és szebbnél szebb vidéket látunk, ismeretlen szokásokkal találkozunk. Leveled is megérkezett M. Vásárhelyre, hol a szó valódi értelmében a becsületes jó székelyek tenyerükön hordoztak.”

Ms 799 / 395
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Vizakna, 1879. aug. 28.

[egyéb levél]

Ms 799 / 396
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Segesvár, 1879. aug. 30.

„Ujabb levelet írtam a Honnak [...]. Néhányan Oláhországba is bemegyünk [...].”

Ms 799 / 397
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Oláhfalu, 1879. szept. 1.

„[...] most indulunk Csík-Szeredába [...].”

Ms 799 / 398
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Csík-Szereda, 1879. szept. 2.

„[...] a Honnak ez már a 3-ik erdélyi tudósításom.”

Ms 799 / 399
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Sepsi-Szent-György, 1879. szept. 5.

[élménybeszámoló]

Ms 799 / 400
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Sinaia, 1879. szept. 6.

„Romania paradicsomában a Sinaia völgyben [...] ebédeltünk [...].”

Ms 799 / 401
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Gyulafehérvár, 1879. szept. 9.

[erdélyi kirándulásról ír]

Ms 799 / 402
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Bécs, 1880. máj. 20.

[egyéb levél]

Ms 799 / 403
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Bécs, 1880. máj. 22.

„Megérkeztek Hilma Józsi a Nordbahnnal [...].”

Ms 799 / 404
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Görz, 1881. ápr. 8.

„Utazás Olaszországba (Velencézbe) Beöthy Zsolttal, majd Bologna-Florencz, Roma, Nápoly.”

Ms 799 / 405
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Venezia, 1881. ápr. 10. vasárnap

[gondolázás]

„[...] képzelj magadnak egy hosszú ladikot, közepén alacsony gunyhóval, melyben négy ülőhely van, az egész fekete fénytelen posztóval bevonva s miután a gondola is fekete, mintha koporsóban ülnél [...].”

[a Szt. Márk teret „Markus térnek” nevezi és „a világ legszebb terének”]

Ms 799 / 406
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Flórencz, 1881. ápr. 12.

[élménybeszámoló]

Ms 799 / 407
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Róma, 1881. ápr. 14.

„Itt vagyok az örök-városban, de csak magánosan, Zsolt öcsém megbetegedett [...] visszautazott Velenczébe [...]. Csak ne ártson neki a magnesia a gyorsvasúton.”

[részletes élménybeszámoló Firenzéről (Florencz) Michel Angelo „Dávid” szobráról, egy középkori barátkolostorról stb.]

„Előszedtem minden latin és olasztudományomat [...].
Borzasztó város ez a Roma, itt a legkisebb házak a négyemeletesek [...].
[...] a fű szép zöld [...] az ég szép világoskék [...] a Tiberis piszkos sárga [...].”

Ms 799 / 408
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Róma, 1881. ápr. 16. szombat

„Rómával tökéletesen kibékültem. Annyi szépet, annyi nagyszerűt, mint a két utóbbi napon, együtt aligha fogok valaha látni.
[...] omnibuszra ültem és a Sz. Péter piaczon kiszálltam; előttem volt a világ egyik csodája, a legnagyobb keresztény építmény, a gyönyörű tér [...] a templom tetején utczák és terek vannak a tornyok és kupolák közt [...]. Alant a templomban az emberek mint apró bogarak mászkáltak [...] élveztük a felséges panorámát [...]. Innen a magasból [...] csak az angyalvár tűnt ki és a Colosseum mint két vakondtúrás. [...] a templom [...] belsejében elférne Róma összes népessége [...] száz meg száz szomorú fűz, vidám épületek, kék ég, kék víz, ragyogó nap [...] az ember tündérországban képzeli magát [...] Tivoliban (Róma mellett).”

[3 német turistához csatlakozott]

„A Colosseumot kívül megnéztük, [...] az ember szinte megdöbben ily merész és óriási építmény előtt, mely még romjaiban is [...] felségesebb [...] bármely modern [...] épületnél. [...] ez és a Forum Romanum [...] arra emlékeztet, mily törpék vagyunk mi még építészet dolgában a régi rómaiakhoz képest.”

Ms 799 / 409
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Nápoly, 1881. ápr. 18. hétfő

„[...] Rómában, láttam a vatikáni képtárt [...] a capitoliumi muzeumot, abban a világhírű Venust, [...] a tarpeji sziklát, hol levetették az embereket [...] a Mercellus színházát 20 ezer ember számára, alól kovácsműhely [...] az itteni magyarokkal összejöttem és velök töltöttem a napot. [...] a húsvét hetét Romában tölteni mindenesetre érdekes dolog, nevezetesebb mint a karnevál [...]. Ezer meg ezer ember jő itt a nagyhéten össze, de nem azért, hogy a feltámadást nézze (ez különben húsvét vasárnapján hajnalban szokott megtörténni csendesen), hanem hogy egymást megbámulja és élvezze a legszebb hónapot Olaszországban [...] [Útban Nápoly – „födél nélküli lapos tetejű házak” – felé látta a füstölgő Vezúvot.] *narancs és czitrom fák közt [...]. Sajátságos élet, minden más mint nálunk.”*

Ms 799 / 410

Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Nápoly, 1881. ápr. 20. szerda

„Délelőtt a nemzeti muzeumot, könyvtárt néztem meg [...]. Itt találkoztam a Schwarz fiúkkal [...] ebédután ezekkel kocsin kimentünk a Campo Santo-ra (ez a világ legszebb temetője) [...] tulajdonképpen kert, gyönyörű virágokkal [...] mellé apró keresztek vannak tűzve [...] semmi domb [...] az udvaron széles út vezet végig, középett óriási szoborcsoport a megváltót ábrázolva a geniusokkal [...] láttuk ezen félmilliónyi lakosságú város [...] leggazdagabb és legszegényebb negyedeit [...] ez már igen keleti város [...]. Ma reggel megyünk Capriba tengeri hajón, innen [...] Pompejibe [...] Pisába. [...]Bolognaban a magyarok közül kettő kapta meg a tengeri betegséget [...] Capriban megtekintettük a híres kék barlangot [...].”

Ms 799 / 411
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Róma, 1881. ápr. 23. szombat

„Már egy hete, hogy betűt sem olvastam Magyarországról. Reménylem all right!”

Ms 799 / 412
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Velencze, 1881. ápr. 25. hétfő

„Ma reggel 5 órakor Nápolyból Velenczébe érkeztem kétszer 24 óra alatt gyorsvonaton. Közben Pisában félnapot pihentem is. [...] Trieszten át haza.”

Ms 799 / 413
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Velencze, 1881. ápr. 26. kedd

„Ma esti 11 or. utazom hajóval Triestbe, onnan holnap este 6 órakor a gyorsvonattal haza, megérkezem holnapután csütörtökön délben (½ 12-or).”

Ms 799 / 414
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Bártfai-fürdő, 1881. aug. 25.

„Mindezt bővebben olvashatod az Egyetértésben (telegrammok és levelezés közt) mert a refens (Spiegel Samu) a mi truppunkkal utazik. [...] Eperjesen igen fényes bál volt [...] kocsin utaztunk Bártfára.”

Ms 799 / 415

Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Eperjes, 1881. aug. 27.

„[...] az országúton levő kőrakás prizmának neki hajtva feldűltünk, én a kőrakás felül ülvén legnagyobbat estem, de talpra álltunk [...] bálba nem mehettem [...].”

Ms 799 / 416
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Temesvár, 1882. jul. 22.

„Megérkeztünk Temesvárra.”

Ms 799 / 417
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Eger, 1882. aug. 13.

[egyéb levél]

Ms 799 / 418
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Komárom, 1882. aug. 26.

[Szent-Mihályon marad]

Ms 799 / 419
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Budapest, 1882. jul. 20. → Perbete

„Józsiék nem utaztak Kolozsvárra, [...] hanem kinevezése már lejött Ő Felségétől, pár nap alatt a hivatalos lapba jő. Én pedig tegnap adtam sajtó alá a Magyar Irók Névtárát. [...]
Józsi éppen most állított be hozzám [...] hogy [...] utaznak Kolozsvárra [...].”

Ms 799 / 420
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Budapest, 1886. jul. 29. → Perbete Komárom megye

„Kecskemét-Szegeden a nagy hőség következtében kis cholerint kaptam, [...] itthon a Dunafürdés tökéletesen visszaadta egészségemet. [...] Józsiék Kolozsvárott egy egész házat fogtak ki kerttel 500 ftért; kinevezése tegnapelőtt volt a hivatalos lapban.”

Ms 799 / 421

Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Budapest, 1886. aug. 9. → Perbete

„Kedves Nőm!

Szombaton este megérkeztem Pozsonyból; szerdán reggel [...] utazom Nyitrára; [...] másnap reggel utazom Nagy-Szelezsénybe [...] Bodó Lipóthoz [...] szombaton vagy vasárnap délelőtt érkezem vissza Perbetére, hogy az nap d. u. kocsin Komáromba s onnan másnap hajón haza utazzunk; [...].”

Ms 799 / 422
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Kassa, 1886. aug. 19.

[kirándulás útvonal-leírás *„Kárpáti Kiránd.”*: Tarna → Szádellő → Aggtelek → Rozsnyó → Krasznahorka → Dobsina → Rozsnyó → Poprád → Kassa → Ránki fürdő]

Ms 799 / 423
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Kolozsvár, 1886. okt. 10.

„Megérkeztünk szerencsésen [...]. Ma és holnap délelőtt a hírlapok kiválogatásával vagyok elfoglalva; holnapután kedden reggel utazom, Dévára Jakab Ödönéket meglátogatom [...]. Józsiék lakása: Külső-magyar-utcza 33.

Ms 799 / 424
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Déva, 1886. okt. 12.

[értesítés hazaérkezéséről]

Ms 799 / 425
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Kolozsvár, 1886. okt. 19.

[értesítés hazaérkezéséről]

Ms 799 / 426
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Budapest, 1887. jul. 28.

[*Kolozsvárra* írt levél (felesége és kisfia ott volt ifj. Sz. J. családjánál); visszaemlékezés: erdélyi utazását írja le]

Ms 799 / 427
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Kolozsvár, 1888. jun. 14.

[beszámoló kirándulásról: Nagy-Károly → Tasnád → Zilah → Görcsönbe br. Wesselényi Miklósékhoz → Csucsa → Kolozsvár → Puszta-Kamarás → Szászváros → Maros-Németi → pénteken haza]

Ms 799 / 428
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
M. Sziget, 1888. jul. 24.

[útleírás: M. Sziget → Szatmár → Rónaszék]

Ms 799 / 429
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt sürgöny
Budapest, 1890. jul. 24. → Perbete

„Levél nem érkezett, aggódunk várunk mikor utazól haza."

Ms 799 / 430
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Budapest, 1890. jul. 25. → Perbete

„[...] mindenképpen jőjj haza."

Ms 799 / 431
Id. SZINNYEI JÓZSEFNÉ-nek írt levél
Budapest, 1891. nov. 17. → Kolozsvárra

„[...] kifényesített lakásba várunk, de ha a sors úgy hozta magával, maradj ott és ápold Hilmát [...]."

Ms 799 / 432
SZINYEI-MERSE JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. márcz. 5.

[egyéb levél]

Ms 799 / 433
SZÖLLÖSY KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1888. szept. 11.

„A helytartósági iratok 1855-től a belügyminiszterium irattárába kerültek; oda kell folyamodni a másolat kiad. végett."

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 434
SZÖLLÖSY KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1891. decz. 26.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 435
SZULIK JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. márcz. 10.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 436
SZUPPANECZ ANTAL-nak írt levél
Budapest, 1874. jul. 20.

[német nyelvű írás, de más „olvashatatlan" kézírása, Sz. csak aláírta – Cím: Anton von Szuppanecz Erzherzogl. Haushofmeister Alcsút]

Ms 799 / 437
SZÜCS SÁMUEL-nek írt levél
Budapest, 1882. nov. 23.

[színészet történetével kapcsolatos levél – a címzett a miskolci színészet történetét írta meg a Borsodmegyei Lapokban 86. 88. 90. 92. sz.]

„Magam is évek óta színészetünk történetével foglalkozom és egyes részeit n. m. a „Komáromi színészet történetét" az ottani lapban közlöm. Gyűjtöm [...] a színlapokat (van 7000 db) [...] kis emlékkönyvecskéket, verseket sat. Ezenkívül egy év óta a szomorújelentéseket is nagy igyekezettel gyűjtögetem, 382 jó emberem az ország minden részéből segítséggel van gyűjtéseimnél így nyertem eddig 20 ezer egyes példányt és 10 ezer duplum parteczédulát. [...] irodalmi működésemnél

sok hasznukat vettem. [...] legyen oly kegyes segítse elő működésemet azzal, hogy a már úgy is felhasznált szini nyomtatványokat és parteczédulákat engedje át gyűjteményem számára; ezzel egy hasznos jó cselekedetet művel és megmentve azokat az enyészetből nekem is örömöt szerez általuk. Ezen alázatos kérésre felbátorítottak Lichtenstein és Szendrey (Wagner) urak; azért ne vegye kérésemet tolakodásnak.

Szűcs Sámuel úrnak hites ügyvéd Miskolczon"

Ms 799 / 438
SZÜCS SÁMUEL-nek írt levél
Budapest, 1882. nov. 30.

„Különösen tisztelt Uram!

Igen megörültem a küldött kijavított czikknek, azért azt gyűjteményembe helyezve az én példányaimat küldöm helyettök [...] Herman Ottó barátom figyelmeztetett hogy t. Uraságodnak még édes atyjáról maradtak írásbeli jegyzetei a színészetre vonatkozók, szeretném ezeket átnézni [...].

Szűcs Sámuel úrnak hites ügyvéd Miskolczon"

Ms 799 / 439
SZÜCS SÁMUEL-nek írt levél
Budapest, 1882. dec. 10.

„[...] egy téren működünk, egy ugyan azon ügyért harczolunk, [...] engem valóban igen nehéz működésemben testvérileg felkarol, a göröngyös úton tovább segített és igen igen lekötelezett kedves felvilágosító soraival és becses küldeményével, fogadja mindezért leghálásabb köszönetemet.
Én sem hittem volna még múlt év tavaszán hogy a színészetről valamikor írni fogok és egy eszme villant meg agyamban, hogy színészetünk parlagon fekvő mezejét szántsuk föl, vessük be, szóval műveljük; így szülemlett meg a Fővárosi Lapokban tanácsadó czikkem, de he hogy hasonlónak lássam azon paphoz, ki vízről prédikál, míg maga bort iszik, elővettem gyarló jegyzeteimet és megkezdtem a komáromi magyar színészet történetének írását az ottani helyi lapban, ma már abból 40 tárczám jelent meg és 1883-ig haladtam. Külön lenyomatban megvan a Komáromi Lapok szerkesztőjénél 3 füzetben.
Minden jó hazafi kötelessége a közműveltségre hatni, erejéhez mérten működni, - ha mi nem fejezhetjük be a nagy épületet, vessük meg annak alapját, ezért áldani fognak utódaink. Én is sokat gyűjtök, mind nem dolgozhatom fel, de hogy csak valamit is írhassak meg jól, ehhez rengeteg anyag kell; kedves bátyám is jól tudja ezt, [...] A színlapokból a legújabbakat is gyűjtöm, mert azt hiszem, száz év múlva ezek is oly ritkák és keresettek lesznek, mint a múlt századiak! Végül egy kérésem lenne, kissé kemény dió, de talán feltörjük. Paulay úr megkért, sütném ki, mikor lépett fel Laborfalvy Roza Miskolczon először a színpadon?
1832 v. 1833-ban. Hogyan lehetne ezt pontosan megtudni? Kisértse meg kérem fölfejteni ezen rejtélyt."

Ms 799 / 440
SZÜCS SÁMUEL-nek írt levél
Budapest, 1886. máj. 13.

„A könyörtelen végzetben való megnyugvás adhat csak a fájdalomra gyógyító írt; a veszteség fölött való fájdalmat csak az idő enyhítheti [...].”

Ms 799 / 441
SZÜCS SÁMUEL-nek írt levél
Budapest, 1886. jul. 30.

„A Magyar Irók Névtárából most nyomatom az <u>első ívet</u> [...].”

Ms 799 / 442
SZÜCS SÁMUEL-nek írt levél
Budapest, 1887. febr. 15.

„[...] mint a telhetetlen papzsák, mindég és mindég kérek, zaklatok. A hírlapokra szolgáló felvilágosításait igen szépen köszönöm, azokat fölhasználtam, a küldött nyomtatványokat pedig beosztottam gyűjteményembe, fogadja ezekért a köszönetemet. Azon 1848/9-ki naplójegyzeteket bizony jó lenne egy kis füzekében vagy kötetben kiadni!”

Ms 799 / 443
SZÜCS SÁMUEL-nek írt levél
Budapest, 1887. okt. 4.

„Kedves Urambátyám!

Kellemesen lepett meg szives küldeménye, mert már megszoktam a fiatalabb generatio közömbösségét; igérnek, igérnek de aztán a sok hűhó elfelejteti velök az önzetlen áldozatkészséget; pedig e nélkül megdől minden és a haza rabigába sülyed. No majd ha megöregszenek. Addig tegyünk mi, a mit tehetünk. Fogadja köszönetemet a küldöttekért, a lapokat beosztottuk [...]. Nem csodálom, hogy a külföld nem akar hírlapkönyvtárt alapítani, visszavettem már a kezdettől is! Bizony ha én nem áldoztam volna fel férfiui erőmet ennek a lélekölő munkának, nem lett volna az egészből semmi, sőt visszafelé haladt volna az a kevés is a mi megvolt már, a megsemmisülés felé. Háláról szó se lehet, ha életemben nem karolják fel törekvéseimet. No de se baj, voltak már az ó korban is mártírok, legyek én is az irodalom mártírja!”

Ms 799 / 444
SZÜCS SÁMUEL-nek írt levél

Budapest, 1888. máj. 7.

„Kedves Urambátyám!

Nagy munkát végeztem, ugyanis most fejeztük be a Nemzetségi Zsebkönyvet, mely pár nap múlva megjelenik; ezért hanyagoltam el levelezéseimet és így még jan. 2. kelt szives tudósítását is most köszönhetem meg. Valóban jól esett a hírlapokról írt kimutatásomnál a miskolczi lapokról értesülnöm, melyet szives közléséből merítettem. Bár más is ily érdekkel viseltetnék irodalmunk iránt [...]. A szomorújelentések gyűjtése is szépen halad. Van már 50 ezer!"

Ms 799 / 445
SZÜCS SÁMUEL-nek írt levél
Budapest, 1888. jul. 18.

„Kedves Urambátyám!

Szives levele s a küldött nyomtatott emlékek ismét és ismét csak arról győztek meg, hogy bizony csak az öregebbeknél van meg inkább a hazafias ügy iránti szeretet és ragaszkodás; gyűjtünk, gyűjtünk, hogy jó példát adjunk az utánunk jövőknek. Köszönöm a küldötteket és kérem továbbra se feledje gyűjteményemet. A színlapokat is gyűjtöm, annál is inkább, mert kevesen gyűjtik azt [...].
A Magyar Irók életrajzát írom szorgalmasan, mert előbb utóbb meg fog jelenni. Örvendetes jelenség, hogy a megyék íróinak monográfiái egymást érik a megjelenésben; [...] Esztergom íróiról kettő is van már, Honté most készül [...]."

Ms 799 / 446
SZÜCS SÁMUEL-nek írt levél
Budapest, 1889. ápr. 16.

„Midőn szives levelét az ottani hírlapirodalomról vettem, épen szembetegségem eltiltott minden írástól-olvasástól, de azért a Vasárnapi Ujság számára megkészítettem a rendes évi kimutatást, köszönöm szives figyelmét és tudósítását.
Most azonban az Irók életrajzával lévén elfoglalva, mely már valahára a nyáron sajtó alá kerül, hivatalosan a muzeumi könyvtár őre vagyok, tehát gondozom a miskolczi hírlapokat is, de ha minden reclamatiónk daczára se kaphatjuk meg a hiányzó számokat, nem köttethetem be azokat; így péld. a Borsodmegyei Lapok 1888 48. és 50. sz. Borsod-Miskolczi Közlöny 1888. 29. 30. és a Csirip-Csirip 1887. egész (1-7. sz.) 1888. 1-7. sz. és 1889. 3. számai hiányzanak; nem lehetne ezeket ott személyesen kieszközölni az az megszerezni; valóban hazafias tett volna a közügy szolgálatában."

Ms 799 / 447
SZÜNÓRA KIADÓ-nak írt levél

Budapest, 1886. jan. 22.

[éves hírlapkimutatáshoz kér egy lappéldányt]

Ms 799 / 448
SZVORÉNYI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1878. nov. 29.

[az *Irodalmi Szemle* 1877. évi decz.-i számát, éves cím és tartalomjegyzékét kéri köttetéshez]

Ms 799 / 449
SZVORÉNYI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882. okt. 13.

[köszönőlevél gyászlapokért]

Ms 799 / 450
SZVORÉNYI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. nov. 11.

[válaszlevél és köszönet partecédulákért]

Ms 799 / 451
SZVORÉNYI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. nov. 25.

[válaszlevél]

Ms 799 / 452
SZVORÉNYI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. nov. 30.

[segítségnyújtás (másolat küldés)]

Ms 799 / 453
SZVORÉNYI JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. máj. 16.

[köszöni a küldött önéletrajzot; információforrások Danielik Jánosról és a forr.-ról]

„Mindez csekélység ugyan; de az idézett munkákból több is kideríthető."

Ms 799 / 454
TÁBORI RÓBERT-nek írt levél
Budapest, 1888. jun. 2.

[válasz információkérésre]

Ms 799 / 455
TAGÁNYI KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1882. jun. 14.

[partecédulákat kér]

Ms 799 / 456
TAKÁTS SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1887. jun. 9.

„A magyar irók életrajzgyűjteménye készül, de több lesz 30 ezernél valjon fele megjelenik-e? Nem tudom."

Ms 799 / 457
TELEGDI KOVÁCS LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1890. nov. 22. (4571/370.)

„Kedves bátyám!

Miután életrajzát gondosan, ügyesen, irodalmi munkálatait pedig pontosan és lehetőleg teljesen akarom megírni; azért jó lesz ha azt előbb vázlatban kapom meg, korán, az az pár hét alatt; majd én aztán egyes részek kibővítése s a pótlások iránt újabb kérdéseket teszek. Tehát szépen kérem, küldje minél előbb.
Tek. Telegdi László úrnak Debreczen"

Ms 799 / 458
TELEGDI KOVÁCS LÁSZLÓ -nak írt levél
Budapest, 1890. nov. 18.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 459
TÉLI UJSÁG KIADÓ-nak írt levél

Budapest, 1881. márcz. 26.

[a *„Téli Ujság”* egy legújabb számát kéri, hogy felvehesse Aigner „Magyar Könyvészet”-ébe]

Ms 799 / 460
TEMESVÁRI FŐREÁLISKOLÁ-nak írt levél
Budapest, 1890. jul. 9.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 461
THALLÓCZY LAJOS -nak írt levél
Budapest, 1886. nov. 23.

[válaszlevél]

„Nőm péntek óta tüdőgyulladásban fekszik és 40 fokú láza ma szállt le 39 re, […].”

Ms 799 / 462
THALLÓCZY LAJOS -nak írt levél
Budapest, 1890. márcz. 7.

„Házon kívül, csak kivételesen adunk ki hírlapokat […] még pedig hivatalos megkeresésre. Tek. L. von Thallóczy Wien” [Tallóczy Lajos]

Ms 799 / 463
THALY KÁLMÁN -nak írt levél
Budapest, 1872. jul. 2.

„Nagyságos Ur!

Örömmel olvastam a „Századok”-ban, hogy az általam hasztalan keresett „Nova Posoniensia” című hírlapból még duplumokkal is rendelkezik, tehát Nagyságodnak minden sikerül! […] igen szépen kérem Nagyságos urat szerencséltessen azon duplumokkal, hogy így gyűjteményem érdekességét neveljem, […].
Nagyságos Thaly Kálmán urnak Budán”

Ms 799 / 464
THALY KÁLMÁN -nak írt levél
Budapest, 1872. aug. 24.

„Nagyságos Ur!

Végre sikerült a Wiennerisches Diarium 1705. jul.-decz. félévből 22 számot megszereznem. Ezen számokat egy augsburgi hírlapgyűjtőtől kaptam, ki a nevezett félévből oly számokat válogatott ki, melyekben magyar dolgok foglaltatnak s így minden példányban kisebb nagyobb közlemény van, [...]. Miután én ezen példányokért Nagyságod igéretére hivatkozván, ritka mult századbeli hírlapokat igértem azon hírlapgyűjtőnek, szíveskedjék egy kis gyűjteményt összeszedni s az időt és helyet meghatározni mikor és hol a hírlapokat kicserélhetnők.
Nagyságos Thaly Kálmán urnak Budán"

Ms 799 / 465
THEWREWK ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1888. aug. 15.

[egyéb levél]

Ms 799 / 466
THEWREWK ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1888. aug. 16.

„[...] ha előfizetője nem is, de műveinek megvevője, olvasója s jóakaró barátja maradok.
Tek. Thewrewk István urnak"

Ms 799 / 467
THUN JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1887. febr. 9.

[válaszlevél]

Ms 799 / 468
TIMKÓ JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1891. máj. 9.

[válaszlevél]

Ms 799 / 469
TOLDY LÁSZLÓ-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 25. (2655/280.)

„Tisztelt Tekintetes Ur!

A könyvtár bizottsági gyűlés közbejött akadályok miatt csak a következő november hó folytán tartathatik meg [...].
Tek. Toldy László urnak Helyben"

Ms 799 / 470
TÓTH ÁGOSTON-nak írt levél
Budapest, 1887. dec. 1.

[válaszlevél]

Ms 799 / 471
TÓTH BÉLÁ-nak írt levél
Budapest, 1891. febr. 13.

[válaszlevél]

Ms 799 / 472
TÓTH BÉLÁ-nak írt levél
Budapest, 1891. febr. 18.

[válaszlevél]

Ms 799 / 473
TÓTH BÉLÁ-nak írt levél
Budapest, 1891. aug. 24.

[válaszlevél]

Ms 799 / 474
TÓTH DÁNIEL-nek írt levél
Budapest, 1879. nov. 1.

[meghívó]

„Némi magyarázatul csak annyit, hogy én 1848/9-ben mint Szinnyei József honvéd főhadnagy Komáromban, szülőföldemen harcoltam és capituláltam; nevemtől eltiltván és azt 1868-ban újra fölvettem; jelenleg az egyetemi könyvtár első őre a könyvtár-épületben lakom; Józsi fiam Finnországban van kormányköltségen; 2-dik fiam Otmár pénzügyminiszteri hivatalnok 3-ik Feri 4 éves (négy fiamat eltemettem). Beöthy Zsigmond sógorom, B. Zsolt unokaöcsém. Jelenleg leginkább

könyvészettel foglalkozom, gyűjtöm az 1848/9-ki nyomtatványokat és kéziratot; Komáromra vonatkozó nyomtatványt, kalendáriumokat sat. ezenkívül kéziratot, ponyva irodalmi termékeket, különösen régieket Argyrus királyfi sat. Gyászjelentéseket.

Tóth Dániel urnak földbirtokos és póstamester

Duna-Vecsén"

Ms 799 / 475
TÓTH DÁNIEL-nek írt levél
Budapest, 1879. decz. 30.

„Jelenleg gyűjtésem főiránya – [...] – a ponyva irodalom, mert ez pusztul nálunk leginkább; miután ilyesmit (Argyrus Királyfi féle apróságokat, szakácskönyveket, álmoskönyveket, kalendáriumokat, históriás énekeket, halotti prédikációkat, szóval minden régi, jelentéktelennek látczó nyomtatványokat csak falun lehet még feltalálni a padláson és mestergerendákon, szivesen venném, ha kedves urambátyám segítségemre lenne az ilyesek gyűjtésében, itt ott megbízásokat adva, a minek ha ára van, azt is szivesen megküldeném!
Tóth Dániel urnak Duna-Vecsén"

Ms 799 / 476
TÓTH ISTVÁN-nak írt levél
Budapest, 1882. aug. 5.

[gyászjelentéseket, színlapokat, 1848/9-es hírlapokat és nyomtatványokat kér]

„A napokban hozzád küldtem életrajzomat és arczképemet szíves emlékül, ha éppen érdekel múltam, abból megismerheted; én is szívesen venném a tiedet!
Tek. Tóth István úrnak Kecskemét"

Ms 799 / 477
TÓTH JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1873. okt. 30.

[egyéb levél]

Ms 799 / 478
TÓTH KÁLMÁN-nak írt levél
Budapest, 1876. jan. 5. (1902/1.)

[„Galamb" témakörben nyújt forrástájékoztatást]

„[...] A galambról önálló magyar munka nem jelent meg, egyes cikkek jelentek meg itt ott a lapokban, de ezek jelentéktelenek; sajnos, hogy a Repertorium II. kötete, mely a természettudományokra vonatkozó cikkeket tartalmazza, szerzők szerint állíttatott össze s csak a folyóiratok és szaklapok tartalmát képzi, hátravannak a napi és heti, politikai és vegyes tartalmú lapok; a 32 ezer címet magában foglaló könyv 10-12 nap múlva megjelenik s akkor kedves fiad átlapozgathatja [...]. Ezeken kívül talán haszonnal forgathatja fiad Hanák Természetrajzát, Pest 1848. és Schönbauer József Conspectus Ornithologiae Hungariae. Buda 1795" című munkát.
A Természettudományi Társulat könyvtárában és a N. Muzeum természetrajzi ont. kézikönyvtárában ezeket és még többet is találhat e tárgyban; [...].
A galambra vonatkozó bő leírást találhat Oken: Allg. Naturgeschichte, Stuttgart, 1837. VII. Bdes I. Abth. 293-303. lapokon, hol az egész régi literaturája is elősoroltatik [...].
Nagyságos
Tóth Kálmán
orsz. képviselő urnak Budapesten"

Ms 799 / 479
TOLNAI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1880. máj. 4.

„Kedves Barátom!

Az „Ország-Világ" szerkesztését május 1-től Zsolt öcsém vette át, [...] igen szépen és komolyan felkérlek öcsém nevében is: szerencséltess bennünket munkáiddal [...].
Nagytiszteletű Tolnai Lajos
ref. lelkész urnak Marosvásárhelyt"

Ms 799 / 480
TÓTH LŐRINC-nek írt levél
Budapest, 1886. máj. 6.

[látogatásukról tudósít]

Ms 799 / 481
TÓTH MIKÉ-nek írt levél
Budapest, 1887. márcz. 2. (3824/30.)

„Kedves Főtisztelendő Ur!

Mint ismeretlen, de nem ismeretlenhez, mert becses műveiből igen jól ismerem, fordulok Önhöz, nagy szorultságomban. Az akadémia számára a magyar közönségnek szerkesztem 30 év óta gyűjtött munkámat a Magyar Irók Életrajzát; de lépten nyomon oly óriási confusióra akadok, hogy

méltán azon gondolatom támadt, nem volna-e igen helyén, ha tisztáznánk közben az irodalomtörténetben fölmerült tévedéseket. Ön lenne első sorban hivatva egy részét, péld. a jezsuita írók életrajzait purificálni. Péld. az „Juita Cassoviensis…" Stoegernél Ádányinak, majd Akai Kristófnak tulajdoníttatik, míg a Széchenyi Catalogusban (I. 536) Akai János a szerző. Melyik az igazi? Azt hiszem Akai Kristóf. Ez egy a száz közül […]. Igen szeretném, ha több oly alapos életrajzot olvashatnék Öntől, mint a Figyelőben megjelent egyik jezsuita íróét. Kalocsán is jelentek meg életrajzokat magokban foglaló művek legujabban is, talán Dr. Weiser főtiszt. urtól. Nem kaphatnám azokat meg? Becses válaszát kérve, magamat szíves jóakaratába ajánlván maradtam kiváló tisztelettel

kész szolgája
Szinnyei József
az egyetemi könyvtár
első őre

Főtisztelendő
Dr. Tóth Mike urnak
Jesus-társaságbeli áldozár és tanár
Kalocsán"

Ms 799 / 482
TÓTH MIKÉ-nek írt levél
Budapest, 1887. jun. 12. (3865/71.)

„[…] talán még ez évben […] Kalocsára utazom és régen óhajtott tiszteletemet teendem Főtiszt. urnál is. […] bár mikor a legnagyobb készséggel és köszönettel fogadom szíves útbaigazítását, mert hála legyen az Istennek könyvünk van elég, azért nem csoda, ha a fától nem látjuk az erdőt. Még mindig nélkülözöm a karmelita és más kisebb szerzetes rendek íróitól kiadott életrajz-gyűjteményét […]. Jóllehet 30 ezernél több hazai íróra vonatkozólag vannak jegyzeteim és 44 300 szomorújelentésem, azért mégis minden 2-3-iknál hiányzik az életrajz. […]
Főtisztelendő
Dr. Tóth Mike urnak
Jesus-társaságbeli áldozár és tanár
Kalocsán"

Ms 799 / 483
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. jul. 6.

„Tisztelt Szerkesztő Ur!

Becses levele vétele után sietek pár sorban válaszolni és igéretem beváltása felől Önt megnyugtatni. A „Komáromi Lapok" kielégítették várakozásomat, mindenesetre az eddigi komáromi hírlapok közül ez a legjobb; de miután a tökéletesség felé törekszünk, egy némely dologban szeretnék tanácsot adni – ha ugyan tanácsom elfogadható – szülővárosom régibb történetére, különösen pedig művelődéstörténetére vonatkozó feljegyzéseket szeretnék abban olvasni; erre nézve elég

anyagot nyújthatna a városi levéltár, továbbá a benczések és ferenczrendiek zárdai irattára, úgyszintén egyesek naplójegyzetei; szóval minél kevesebbet foglalkozzék a kül-, annál többet a belügyekkel, mindenkor szem előtt tartván azt, hogy a város monographiáját tüzetesben megírónak legfőbb forrásul az Ön lapja fog szolgálni.

A mi igéretemet illeti, a komáromi legrégibb naptárakról akartam czikket írni, ez ugyan érdekes lett volna szakemberek előtt, talán ha népszerűen írtam volna, még mások előtt is. Már összegyűjtöttem az adatokat, de nem mertem az ismeretlen közönség előtt azzal föllépni, ezért más tárgyat választottam. Legujabban a színészet története nem csekély érdekeltséget kellett és legujabb czikkem „A színészet története ügyéhez" a Fővárosi Lapok 140. számában, némi mozgalmat is idézett elő, vannak ebben Komáromi vonatkozások is, ajánlom szives figyelmébe; ezért tartom legczélszerűbbnek, ha városunk színészetéről írok még pedig a „Komáromi nemzeti színészet története" czímmel a legrégibb kortól kezdve; azt több közleményben (melyet közben meg is lehet szakasztani) az Ön becses lapjába adom. Miután legujabban színészek fognak működni Komáromban, talán kétszeresen lesz az érdekes (?) sietek a munkával és elejét még e hóban elküldöm.

Nem akarom ezen művet elhamarkodni, ha figyelemmel fogja Ön a Főv. Lapokban írt czikkemet olvasni, az mindent megmagyarázza. Nekem sokat kell még gyűjteni, de erre sem időm, sem erőm, vagy alkalmam, azért fordulok tek. Szerkesztő úrhoz, sziveskedjék, saját lapja érdekében, működésemet elősegíteni következőképpen:

1. *A komáromi-városi levéltárnok urat kérje meg nevemben (személyesen nem ismerem, nevét sem tudom) legyen szíves az ottani iratokból kikeresni a magyar színészetre vonatkozó aktákat és azokból kiírni számomra: Mely társulat mikor kapott engedélyt, meddig és hol (ház vagy kert) működött és mily feltételek mellett kapta az engedélyt sat. (a német színészetre elég azt tudnom, mikor és hogyan említik legelőször az ottani iratokban) [...] mostan elég lesz ha a jegyzetek 1840-ig terjednek, szándékom ugyanis augusztusban Komáromba utazni, hacsak pár napra is, de ez még igen problematikus, mert a mult aprilist Olaszországba nevezetesen Rómában, Nápolyban és Capri szigetén töltöttem, augusztusban pedig még Balaton-Füredre és Sárosmegyébe kell utaznom a Történeti Társulattal, tehát sok a teendőm.*
2. *Komáromi színlapok és súgókönyvekre (szinészi emlékkönyvecskék) lenne szükségem, erre nézve lehetne felhívást közzé tenni a lapban, ha jónak találja Ön, nevemben teheti, hivatkozva a készülő czikkre, a begyűlt csomagot pedig mielőbb és időnkint tessék hozzám küldeni; a felhívásban fellehetne még említeni a színészetre vonatkozó levelezéseket és naplójegyzeteket is, ha ilyesmi lappang valahol? A visszakivánt kéziratot vagy nyomtatványt, használat után köszönettel vissza fogom küldeni.*

Becses válaszát várva, hazafiúi üdvözlettel vagyok
kész szolgája
Idősb Szinnyei József"

Ms 799 / 484
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. jul. 11.

„A mult „Komáromi Lapok"-ban nem olvastam a színlapok gyűjtésére vonatkozó felhívást, se becses válaszát jul. 6. levelemre. A czikket írom már, tegnap kutattam az Országos Levéltárban, várom a komáromi archivumból kijegyzetteket, ha lehet pár nap alatt küldje legalább az 1823-ig terjedő kijegyzéseket a magyar színtársulatokról. A felhívást a következő számban mindenesetre tegye közzé.

Tisztel

Egyetemi Könyvtár *Szinnyei*
Level. lapon"

Ms 799 / 485
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. jul. 13.

„[...] a fölhívást szeretném minden színlap és súgókönyvre kiterjeszteni különösen pedig a komáromiakra, ne feledje a följegyzéseket, naplókat megemlíteni, ugyanis az asztalomon levő 106 db súgókönyvből (csak kettő komáromi) látom, hogy sokat lehet megtudni és kiegészíteni, ha nélkülözzük a komáromiakat, egyébiránt az 1819. évire roppant kiváncsi vagyok; eddig azt hittem ez évben játszottak ott először magyar szinészek, de legújabban az országos levéltárban felfedezett pár sorból többet is kitudtam és megtaláltam az első komáromi színielőadásról 1811-ben megjelent hírt. [...] a jövő héten felküldöm művemből az első közleményt. (Bevezetés és az első magyar színi előadás Komáromban 1811-ben.)
A „Felhívást"-t hozza a „Színpad" is jul. 16-án; ha czikkem megjelenik, ez iránt a közösség figyelmét felköltöm valamelyik napi lapban is, hiszem, hogy úgy mint a szinészetről írt czikkemet a Főv. Lapokból átvette szóról szóra a Kassai Színészeti Közlöny, vesznek át a lapok egyetmást ebből is, habár nem lesz valami eget rengető.
Tisztelje nevemben azon urakat kik szülővárosom történetét földerítő műveken dolgoznak, jól teszik; szeretném ha Ön becses lapja az egykori győri „Hazánk" (1847-48.) irodalmi becsű magaslatára emelkednék, eddig még egy vidéki lap sem érte utol ...[...] Éppen most kaptam Déryné naplóját kéziratban (fele sincs kinyomatva) Törs Kálmántól és Gyulai Pál jövő hétfőn hozza be Leányfalváról Balogh István színész naplóját szintén kéziratban."

Ms 799 / 486
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. jul. 18.

„Íme itt küldöm a czikk első közleményének első felét, a másik is megy még a héten, csak előbb küldje az 1819 színházi könyvecskét, ha még más nem is érkezett be [...] hacsak egy sort is találok benne jelen czikkemhez valót, felhasználom.
Kérem a czikket kezdje meg a jövő számban [...] kérem, tessék ügyelni a korrektúrára nehogy a nevekben és számokban hiba csússzék be, úgy a hosszú és rövid magánhangzókra is. A jegyzeteket

szükségesnek tartom, márcsak azért is, hogy számos irodalmi botlást igazítok helyre; csak egyet említek: Péczeli halálozását Danielik „Magyar írók" és Nagy Iván „Magyarország családai" czimű művekben Debreczenbe teszik; utánnuk egy sereg követi ezen hibát sat.
A hirdetést köszönöm, kérek egy példányt még azon számból. A „Hon" elég ügyetlenül vette át, a „Szinpad" „Kérelem" czímmel ügyesebb."

Ms 799 / 487
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. jul. 24.

„Tisztelt Szerkesztő Ur!

Küldöm a „második közleményt"; […] A harmadikat melyben már csak Komáromról lesz szó jövő vasárnap küldöm; addig szeretnék valamit kapni Gregorics urtól is, talán még hozzá kiírhatna 1811-ből vagy tíz nevezetest (gazdag) komáromi polgári és nemesi családot is. Hát a megyénél nincsen semmi? Véghelyi se küldte el a színlapot? A közleményben csak négy, nem értelemzavaró, sajtóhiba volt; kérem azért T. Szerkesztő urat, sziveskedjék a külön lenyomatot, ha egy ív elkészül hozzám elküldeni én imprimálom. Várom az igért 3 példányt is czikkemből, mert itten kapkodják az én példányomat. Pulszky Károly (a Pesti Hírlap tényleges szerkesztője) kérte el, a „felhívás"-ból is kérek egy számot. Már látom, hogy az 1819-ki közleményből is kell aug. 20-ig egy számra valót csinálni, mert abban Jókai atyjáról lesz érdekes emlékezés. Isten Önnel!

Tisztelő barátja
Szinnyei

Tekintetes
Tuba János urnak
a „Komáromi Lapok" szerkesztője
Komáromban"

Ms 799 / 488
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. jul. 29.

„Tisztelt Szerkesztő Ur!

Vettem becses levelét, de most már aggodalmam nagyobb, mert nem képzelem azt a külön lenyomatot, mely egy tárczából került ki 8 rét könyv alakban, a czím lehet a kezdetén is, de én ezt is a czímlapra szántam. Nem szólhatok hozzá, míg nem látom, küldjön kérem abból is egy példányt, valamint a többször kért Komáromi lapok 29-dik számából egyet; 30-dikból és minden közleményből legalább kettőt-kettőt pósta fordultával, X kötés alatt, mert az én példányomat Gyulai elvitte Leányfalvára. A Hon e heti egyik esti lapja megemlítette a közleményt.
A korrektura el nem küldhetését nem értem […]. A megyei levéltári buvárlódás fölösleges időpazarlás, ha […] ugy mint az országos levéltárban, öt percz alatt a szinészetre vonatkozó aktákat elő

sem tudják adni. lehetetlen hogy 1820. decz. 30-án Nedeczky Gáspár várm. jegyző által kiadott színészetre vonatkozó körlevelének (ez nálam megvan) anteactai ne lennének? – Véghelyinek írtam; én nem igen kecsegtetem magamat vérmes reményekkel a gyűjtést illetőleg, de legalább mindent elkövettem, ha sikere nem is lesz. Jól ismerem a mi embereinket [...]. Köszönöm Gregorics ur nagy szivességét, adja át tiszteletemet, míg magam tehetem."

Ms 799 / 489
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. jul. 31.

„Itt küldöm a harmadik közleményt, melyre fiam azt mondta „igen érdekes", valjon mit mondanak a komáromiak? Kérem, minden megjegyzést, ha fontos, tudasson velem, úgy szintén a vidéki lapokban előforduló fölemlítést tegye félre számomra, mert most nem igen érek rá lapokat olvasni. A jövő közleményemhez (rövid lesz), [...] Jókaitól apósára Benkére vonatkozólag igen érdekes tudósításait kaptam; kérem a jövő Komáromi Lapokból küldjön egy példányt Füredre az „Uj ház"-ban lesz lakásom; mert ott Jókaival és Beöthy Zsolttal akarom közölni. A megyei levéltári jegyzéket, ha nem hosszú, mégis jó lenne leiratni [...].
U. i.: A küldött lapokat megkaptam, köszönöm! Szent a békesség!"

Ms 799 / 490
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Balaton-Füred, 1881. aug. 7.

„Tisztelt Szerkesztő Ur!

Az igért folytatást küldöm, Jókai átolvasta és pár jegyzetet írt közbe, mit én irónnal mellé írtam, ha a szedő a kacskaringós írást nem tudná elolvasni. Jókai kivánsága, hogy a Hon több részletet vegyen át a közleményekből. Szerettem volna a mai Komáromi Lapokat is megmutatni neki, de nem kaptam, [...]. Vadnai is elolvasta a két első czikket, tetszett neki! Véghelyi is itt van, de régi komáromi színlappal nem bír."

Ms 799 / 491
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. aug. 10.

„[...] a 3-dik közleményt elolvastam, abból látom, hogy a vége elmaradt [...] lehet azt mint 4-dik közleményt „Benke József" czikkel együtt közölni [...]."

Ms 799 / 492
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. aug. 12.

„Holnap utazom Komáromba [...] szeretnék Önnel mielőbb találkozni. A Hon jövő vasárnapi számában akarja a czikksorozatot közölni, részben vagy egészen? Nem tudom."

Ms 799 / 493
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. aug. 20.

„[...] Holnap utazom Sárosba [...] addig nem dolgozhatom tovább a színészetet, de fejemben forr a többi rész is [...]. Kérem, ne feledkezzék meg a gyűjtésekről [...]."

Ms 799 / 494
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. szept. 7.

„[...] Kassán [...] a „Komáromi szinészet története" ügyében [...] Bátori a „Szinészeti Közlény" szerkesztője több felhívást fog közölni lapjában és gyűjti számomra a szinészi dolgokat, több más gyűjtőt is szereztem magamnak úgy hogy csak pár hét alatt 400 színlapot kaptam (komáromit egyet sem). Szapper színigazgató kézirati naplója is kezemnél van [...]."

Ms 799 / 495
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. szept. 12.

„Kedves Szerkesztő Ur!

Itt küldöm a „hetedik közleményt" sok érdekes van benne [...]. A következő czikkben Komárom 1819-diki képét akarom rajzolni. (Öregasszonyok megmondják.)"

Ms 799 / 496
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. okt. 2.

„Kedves barátom!

Itt küldöm a folytatást, jövőre az előadott darabokról írok. Kár volt a külön-nyomatokat megcsonkíttani [...] az én munkám nem regény, minden közlemény önállóan is érthető [...]. Köszönöm neked és Gregorics urnak az új adatokat, csak kitartás legyen és buzgalom, akkor a munka nyer becsben és érdekességben. Előre figyelmeztetlek, hogy egyik későbbi czikkem czíme lesz: [...] Ezekhez is keress adatokat, adomákat, jellemvonásokat. Várom az igért komáromi naptárakat, most már ezeket is kell forgatnom a komáromi adomák végett [...]. A színlapokat is, legyenek azok

bármily időből, küldd el a naptárakkal együtt. A komáromi nyomdában 1835 és 37-re is jelentek meg súgókönyvek, kérd meg a benczéseket, kutassák a colligátumokat (összekötött apróbb nyomtatványokat) is, fel kell találniok."

Ms 799 / 497
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. okt. 10.

„Kedves barátom!

Bölcsen határozád, hogy a közleményekkel tartsunk szünetet – egy vagy két hóra, a mint jónak látod [...] ezzel a lapban a 10-dik közleménynek és az 1819-dik évnek vége lesz. Szeretem hogy a füzetbe még bele jutott a legujabb dolgozat is, mert példát mutatok, csaknem semmiből mint lehet valamit csinálni; ezen utóbbi munka ugyan megviselt, de kiheverem. A füzet borítéka legyen csinos az az francziás: ne legyen rajt keret vagy stráf, a betűk se legyenek czifráik és alól felől a boríték czímlapon 2-3 ujjnyi pusztaság (spacium) maradjon, az évszám alól a firma alatt 1881 jelölje mintegy a lap évfolyamát ne ám 1882 [...]. A papiros szine minél világosabb és kissé erősebb fajta csak sárga ne."

Ms 799 / 498
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. okt. 16.

„[...] még ez évben ha lehet befejezhetnők Kilényi 1820-ki működését Komáromban (Déryné érdekes szereplését, a színészek jellemzését) ez lenne vagy 3 tárcza [...] a jövő évre is hagyhatjuk. Most azonban szépen kérlek eszközöld a füzet elkészítését; [...] azon egy két ember, kinek adjuk [...] figyelmeztetné a közönséget a folyó közlésre [...] a gyűjtési érdeket is felakarom ébreszteni. Utolsó közleményemnél ügyelj kérlek a számokra, azután azok mellé tett pontokra, mert ezek a dik- és dikén-nek felelnek meg."

Ms 799 / 499
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. okt. 20.

„[...] a Hon és a Főv. Lapok (ez kivonatban) hozták Jókai atyjának levelét. Tegnap ismét igen érdekes 1 ½ ívnyi levelet kaptam Abdaitól melyben a komáromi színészekről igen érdekes feljegyzések vannak [...]. Láng Bódival is találkoztam itt a fővárosban, ő is írja öregatyjának és édes atyjának élet- és jellemrajzát, ezeket is várom.

Mindent elkövetek, hogy közleményeim ne csak tudományosak de érdekesek is legyenek, mert félek hogy lapod olvasói csak könnyű dolgokat szeretik. Az a bűne a vidéki sajtónak, hogy ilyenekkel táplálják közönségüket, ezért nem emelkedhetik az a mai cultura szinvonalára. Várom a további kutatás és gyűjtés eredményeit is!
Isten veled! Minden jót kíván és ölel

híved

Szinnyei"

Ms 799 / 500
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. okt. 26.

„Kedves barátom!

Én már vagy féltuczat levelet írtam hozzád s mind eddig „se szó se tartomány". Mi ennek az oka? Vagy meghaltál vagy megharagudtál [...]. Ezen hibádat csak úgy hozhatod helyre, ha leveleim minden egyes pontjára feleletet adsz.
Rettenetes dühös vagyok! [...] egy szinész azt írta nekem „minek írom én meg a komáromi magyar szinészet történetét, mikor az egy burcsellás nép és soha se pártolta a magyar szinészetet!" Éppen akkor kaptam ezen vádat, mikor a muzeumi könyvtárban egy csomó 1833. évi komáromi színlapot találtam és azok utolsója az igazgató hálaját fejezi ki a lelkes pártolásért különösen pedig atyámnak köszöni meg azon szívességét „hogy a szép mesterségek eránt való vonzódásból a társaságnak alkalmas helyet engedett minden haszonvétel nélkül." Akasztófára való vándor komédiás! Nevét nem árulom el, mert szép dolgokat küldött, hanem annak idején rájövök a panasz igazi indokára és rettenetesen lefőzöm.
Napokban írtunk a bécsi udvari könyvtárhoz a Theater Zeitung 1819-21 évfolyamaiért és a Nemzeti Színház könyvtárában kutatván, érdekes dolgokat találtam, egy kis pótlékot küldök ha még nem késő czikkem vége felé a „Tündér Ilonához.
Gyűjtök, kutatok, találok, tehát igen bölcsen cselekedtünk midőn a közleményt kissé megszakítottuk. Várom kedves leveledet és a füzeteket!"

Ms 799 / 501
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. nov. 1.

„[...] én egyátalában nem haragszom azért, ha közleményimet megszakítva adod, sem pedig azért, ha kutatsz és nem találsz semmit; hanem dicsérem buzgalmadat és szánlak! Ha a padlásokon jársz, [...] ne resteld megnézni azoknak a könyveknek évszámait is és ha <u>1711 előtti</u> <u>hazai</u> magyar és nem magyar könyvet lelsz, csapj vele lármát, mert az országos dolog és küld fel előbb czímüket! [...] most az országos könyvkiállítással vagyok elfoglalva [...]. Nem rég kaptam Abday 3-dik levelét, ez aztán a valódi kincs, mert ebben a rég elfeledett 62 év előtt játszott színészekről életrajzi adatok

vannak, s mindez a te lapodban fog először napvilágot látni, tapsolj Hunnia! Ma kaptam özvegy Bornemisszáné levelét, melyben kérdi „küldhet-e egy csomó színlapot?" Furcsa kérdés, hátha még oly öregek is mint ő maga, de küldheti ám! Ezt azonban szebben írtam meg neki.

Isten veled! Ölel barátod

Szinnyei"

Ms 799 / 502
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. nov. 8.

„[...] újra meg kell dicsérnem buzgalmadat [...] a komáromi kalendáriumokért [...].
A komáromi kalendáriumokból 1848-tól innen gyűjteményemből csak a következő évfolyamok hiányoznak: 1850. 1864. 1870. 1871. 1879. 1880. és 1881. Ezekre tégy alkut.
Annál ritkábbak nálam az 1848 előttiek, habár van azokból is."

Ms 799 / 503
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. nov. 12.

„[...] megkaptam a „körülmetélt füzeteket". Köszönöm! Ennek talán lesz annyi haszna, hogy a Pesti Napló megtiszteltetésnek veszi és nem rántja le hivatásánál fogva! [...] vártam és aludtam két éjen át, nehogy igazságtalanságot kövessek el – most már rossz élczczel ütöm el a dolgot. A baj megtörtént, azért ha lenne ott még valami hányt vetett ív mely nincs körülmetszve foglald le számomra [...]. A nyomás szép!
[...] Több rendbeli kérésem van:

1. *Az elajándékozott példányokról írj jegyzéket, mert a II-dik füzetet meg kell küldenünk ugyan azon egyénekhez [...].*
2. *Légy szíves írd meg nekem, mely vidéki lapokhoz küldtél példányokat; nem árt ha a magán személyek neveit is megtudom, nehogy valaki két példányt kapjon, t. i. én tőlem is egyet.*
3. *Azon vidéki lapokat, melyekben fölemlítik ezen füzetet, jegyezd fel, tudasd velem és a lappéldányokat tedd félre számomra."*

Ms 799 / 504
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. nov. 16.

„Kedves barátom!

Szeretnéd tudni, hány füzet lesz a „Komáromi színészet története?" Magam is! Tegyük meg kötelességünket, kutassunk, hozzuk napfényre, mi el van rejtve; én majd igyekszem lehetőleg érdekessé tenni az egyes részeket. Azt elértük már is, hogy az „általános színészet története" megírásánál Komáromnak nem egy pár sort, de lapokat fognak szentelni és más is felbuzdul a város beléletére, történetére vonatkozó egyes részletek megírására. Az már nagyobb baj lenne, ha a város fiai és leányai egyáltalában nem buzdulnak szülőföldjük történetének megismerésére. [...] én az egész műnek megjelenésével magamhoz váltom szivesen a megmaradt teljes példányokat [...]. A lapoknak már átadtam a füzetet, még pedig az illető rovatvezetőknek. U. m. Honnál György Aladárnak; P. Naplónál Acsádynak; Ellenőrnél Hindynek; Egyetértésnél Kazárnak; Vasárn. Ujságnál Nagy Miklósnak; Szász Károly vagy Törs fogja ismertetni, Ország Világnál fiamnak; Főv. Lapoknál Vadnaynak. Eddig Ellenőr és Főv. L. vasárnap Hon hétfőn emlékezett meg róla. Dicsérnek; nem bánom, ha szidnak is, rám ez nem hat, te ha akarod, vedd a dicséretet kész pénz gyanánt. Egyébiránt tudomásul veszek mindent! Kérlek tudasd velem a szóbeli megjegyzéseket is [...]. Kaptam csaknem egy láda kéziratot, naplót, leveleket, színlapokat Kolozsvárról, ezekben egy sor sincs Komáromról; úgy szintén Elesdről 26 színlapot, egyet 1795-ből is, másikat Szombathelyről 1820-ból, ez utóbbit egy sorban megemlíttem; így kell már most a komáromi színészetet idegen városbeli nyomtatványokból és kéziratokból megírni, de még ne mondjunk le a reményről. Csak üsd a vasat! [...] Szombathelyen jó lenne keresni egy ügyszerető embert, ott bizonyosan lehetne találni felhasználható érdekes dolgokat, [...]. Nem ismersz ott ilyen embert? Hát Esztergomban, Győrben, Tatában?
Csak kitartás! Üdvözöl és minden jót kívánva ölel

híved

Szinnyei"

Ms 799 / 505
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. nov. 21.

„[...] ismét kaptam egy csomag igen érdekes színészi dolgokat Thallóczytól a következő levél kiséretében „Kedves papa. Ha ezzel sem éred be, akkor beállok kondásnak. Fiad Lajos." Az én nevelésem! Persze nem elégedtem meg, nem állott be kondásnak, hanem kapok tőle még többet. Ebből láthatod, hogy én nem csak neked nem hagyok békességet, de másnak sem [...].
A folytatást itt küldöm. Megy gőz erővel csak lapod lenne nagyobb. Karcsay ur ma volt nálam. Vége a reménynek, csak 1844-től vannak pesti színlapjai 190 db! De ígérte, hogy fölteremti a megyében a komáromiakat is ha léteznek valahol. Milkovicsnál talán lesz valami [...].
Kritika ujabban az Ország-Világban volt és tegnap az Egyetértésben. [...] félek, hogy 1821-1832-ig baj lesz és várnom kell a forrásokra, [...]. Csak üsd a vasat! Most írom az életrajzokat, mind újak, tehát kapós lesz – mint az ó bor."

Ms 799 / 506
TUBA JÁNOS-nak írt levél

Budapest, 1881. nov. 28.

„Mult héten [...] kaptam [...] Tóth Lőrincztől 500 gyászjelentést és Thaly Antaltól 40-et [...]. Ha nem is kaptam színlapokat és ilyesmit, találtam sokkal érdekesb dolgot; ugyanis fölfedeztem Czuczor versét melyet Komlosynéhoz írt és 1833-ban a komáromi színpadra szórtak, – de ezt el ne áruld. Mult héten éjjel, éppen 11 órakor (mert éjjel szoktam a színészetet írni és kutatni, hacsak körmömre nem ég, mert nappal más dolgom van) fedeztem fel Garay János komáromi színi kritikáját. Ebből láthatod, hogy engemet még nem hagyott el a buzgóság [...]. A kritika mind megjelent már, a Vasárnapi Ujságban és Pesti Naplóban is tegnap. A tisztelet példányokat is elvittem Paulaynak a Nemz. Színházhoz, átadtam Hignernak, Felekinek és Komócsynak. Többit ezután."

Ms 799 / 507
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. dec. 12.

„[...] nőmnek is meggyűlt a baja, mert a napokban gyűjtött 1000 gyászjelentést ő rendezi és a Kassáról érkezett 24 kilogramm színlapot ő rakja időrendbe nem a legjobb kedvvel [...].
A régi könyveknek előre örülök, küld el rövid czímüket, bárcsak egy „Zöld Marczi"-féle ponyva terméket fedeznél fel, nem adnám egy Jókai-regényért."

Ms 799 / 508
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. dec. 20.

„Kedves barátom!

Heureka! Ezt vártam tőled és nem csalódtam, fogadd baráti köszönetemet. Most már hiszed te is, hogy az emberi szorgalom, kitartás minden akadályt legyőz. Hiszem még sokat fogunk nyerni, mely által nem csak lapodat tesszük érdekesbé, de Komárom művelődés-történetére is hasznos szolgálatokat teendünk. [...] a karácsonyi szünnapok alatt meglátogatom Jókait és rábeszélem azon regény megírására, melyet Balaton-Füreden megpendített – olvasván czikkeimet – a komáromi életet szeretné rajzolni abban, az 1810-30-as évekből; de ezt ne írd ki, csak ha bizonyos lesz. Kutatásaimban [...] ujabb felfedezésem és szerzeményem: megtaláltam Komárom megye felhívását a magyar színészet pártolását illetve 1820. kelettel [...]. Ezzel rekesztem be az 1819/20 cyclust. Megszereztem Egressy Gábor hagyatékát Kolozsvárról 50 ftért (ez Egressynek összes levelezéseit, naplóját, Göde színész naplóját és még egy sereg színlap és verssel együtt foglalja magában) el ne áruld, mert nem lenne nyugtom a journalisták és színészektől. Tegnap írtam Milkovics Zsigmondnak, tőle sokat várok. Eszembe jutott jó öreg factortok mondása: van a kamrában vagy padláson elrakva évről évre 1849-től (?) mindenféle lim-lom. Ezt kellene átnézni de óvatosan, egy ügyes fiú segítségével felügyeleted alatt [...] darabról darabra [...] és minden szinlapot, kalendáriumot és partecédulát (gyászjelentést) kiszedni. [...] én ugyanis tudományos czélból gyűjtöm ezeket és már

is 120 gyűjtőm van, mert Szentiványival (kinek 17 ezer db van birtokában) fogadtam hogy 1882. decz. 31-ig 20 ezret gyűjtök össze [...].
A lapokat köszönöm [...]. Gyulai rendkívül érdekesnek és becsesnek találta azon részt, mely a Komáromban játszott darabok történetét írja le; így a 2-dik füzet érdekesnek igérkezik. A Szinészi Közlöny és Századok is megemlékezett a füzetről."

Ms 799 / 509
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1881. dec. 26.

„A közlemény vége kimaradt a lapból, vigyázz! Sajtóhiba is van még pedig szarvashiba az utóbbi közleményben: nem Bály de Pály szöktette el Ecsedy Jozefát [...].
Küldöm a folytatást. Ha gazdálkodnod kell a helylyel a színműveket elválasztó – okot kihagyhatod [...] de petittel szedesd, hogy emelje a közlemény külcsínyát."

Ms 799 / 510
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. jan. 9.

[egyéb levél]

Ms 799 / 511
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. jan. 16.

„[...] Gyűjteményem mindinkább bővül és így ismereteim, nézeteim is tágulnak."

Ms 799 / 512
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. jan. 22.

[egyéb levél]

Ms 799 / 513
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. jan. 24.

„[...] a Nemzeti Színháznál egy nekünk ajándékozott könyvtárt néztem át és válogattam [...]. Hiába mi tudunk csak dolgozni igazán itt a fővárosban, de neked se hagyok békét, hiába, így járs ha velem szövetkeztél."

Ms 799 / 514
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. jan. 30.

„A második füzet, azt hiszem megtelt már, éppen helyen lenne 1820-al végezni [...].”

Ms 799 / 515
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. febr. 9.

„[...] a füzet összeállításánál illetőleg tördelésnél, ne űzzük azon ízléstelenséget, hogy [...] czikkel egymásután minden spacium nélkül, mintha az olvasónak lélekzetre időt sem engednénk [...] péld. a „Komárommegye felhívását” külön lapon kell kezdeni azután a „Székesfejérvári társaság” czikket ismét elől külön lapon; hisz ennek csak annyi köze van az előzményekhez, hogy [...] a komáromi színészethez tartozik, de oly lazán függ össze, hogy [...] külön ezt is amazt is lehetne közölni.”

Ms 799 / 516
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. febr. 8.

„A második füzet elkészült, az elsőnek czíme elég csinos volt, legyen az ezen változattal: Második füzet. 1819-1821. fűzesd be, ne vágasd el, aztán küld szaporán.
A folytatás mindig nehezebb, mert nagyon érzem, hogy az én patriotáim a közömbösség bűnében igen elmerültek; ideje volna őket merev álmukból fölrázni: tegyenek már egyszer valamit saját közreműködésük érdekében, alapítsanak könyvtárakat, egyleteket, gyűjtsenek, a mit elődeik megtakarítottak ne pusztítsák el, hanem hozzák felszínre, tegyék közkincscsé; gondoljanak többet városunk történetével, mert bizony már nem gondol azzal.”

Ms 799 / 517
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. febr. 13.

„[...] írod, hogy zokon esett panaszom és szemrehányásom, mert minden levelemre nem válaszoltál [...] miután én nem éppen mulatságból írom leveleimet, ha az első levelemre nem válaszolnak bosszankodom, ha a másikra se, dühös vagyok, de ha már a harmadikra se nyerek választ, kitör belőlem a harag, idegesség vagy ha akarod rossz természet [...]. Barátságodról, szivességedről, gyűjtési ügyességed- és utánjárásaidról már régen meggyőződtem és ezt csak dicsérhetem. Miután ezen rövid levélben nem fejthetem ki eléggé a gyászjelentések hasznát, vedd az egészet haszontalanságnak, sportnak, nevessetek ki, nem bánom, de gyűjtsd a parteczédulákat [...] komáromit vagy idegent, régit és újat, zsidóét vagy keresztényét személyválogatás nélkül [...]. Ha 50 vagy

100 van együtt küld el [...] és gyűjts tovább. [...] lehet, hogy egy év múlva ezeknek már magam is hasznát veszem, de ha nem én mások részére mindenesetre hasznos szolgálatot vélek tehetni azok összegyűjtése által.
A színlapokat gyűjtsd össze most, hogy valamikor ne úgy járjanak utódaink, mint én megjártam, mikor 10-12 éves koromban közel 800 komáromi színlapot gyűjtöttem és nyitrai iskolázásom alatt elpusztították; [...].”

Ms 799 / 518
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. márcz. 4.

„Megkaptam a füzetedet dicséretes haladás a kiállításban; köszönet! Majd összeállítom az elsővel azután referálok.
Ma viszem a lapokhoz. [...] várom [...]:

1. *Az esztergomi színlapokat, mert ezek fő kútfőim lesznek, miután komáromiak nem kerülnek elő. Ha még győrieket is szerezhetnél!*
2. *Azon színészi naplót sürgesd, mert ha a színészek távoznak Komáromból, nem fogod látni se az embert se a naplót [...].*

Munkácsy képe valódi csoda, csak egy emberi mű lepett meg jobban a capitoliumi Venus de ez szobor, amaz pedig festmény.”

Ms 799 / 519
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. márcz. 13.

[egyéb levél]

Ms 799 / 520
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. márcz. 16.

[egyéb levél]

Ms 799 / 521
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. márcz. 20.

[egyéb levél]

Ms 799 / 522
TUBA JÁNOS-nak írt levél

Budapest, 1882. márcz. 27.

„[...] azon fokban lesz érdekesb czikkem a mint többet és többet nyerek tőled."

Ms 799 / 523
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. ápr. 11.

„A megyei archivumban írd ki azon időt (dátumot) mikor 1828 végén megyei közgyűlés volt és tudd meg: a mázsaházat mire használták [...]."

Ms 799 / 524
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. jul. 7.

„A folytatást nem írhatom meg most, több okból, először mert várok ujabb adatokat 1829-32-hez; másodszor [...] elutazom [...] az Aldunai kirándulásban is részt veszek; hívnak Esztergomba, Egerbe, Nagyváradra sat."

Ms 799 / 525
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. jul. 11.

„[...] kértem a Komáromi Lapok 26. számának <u>három példányát</u>, mindeddig nem érkeztek meg, sőt a 27-dik is csak egy példányban jött meg. [...] a czikk folytatását csak szeptemberre igérhetem [...]. Én azt hiszem minden áron szabadulni akartok az én czikkeimtől, hisz nemo profeta in patria, de mire akkor a hímezés hámozás. 1828-al úgyis be van fejezve, ha akarod az első kötet, ha akarod Komárom szinészete 1811-1828-ig, mint önálló mű."

Ms 799 / 526
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. aug. 17.

„Már valóban azt hittem elfeledtél és én más téren mozogtam."

Ms 799 / 527
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. aug. 22.

[Komáromba utazásáról tudósít]

Ms 799 / 528
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. aug. 30.

„Csak kitartás és finis coronat opus az az végén csattan az ostor [...] csaknem naponként érkeznek a színészetre vonatkozó érdekesbnél érdekesb adatok, még mult századi komáromi iskolai drámák is, no de felhasználjuk majd a nagy „színészet történetéhez" mert a triumviratus megalakult; szövetkeztem Törs Kálmánnal és Dr. Badiccsal annak megírására, ma lesz első összejövetelünk színház után Szikszaynál. Tegnap voltam az öreg Lendvaynénál Törs Kálmánnal, [...] vidám, mozgékony öregasszony, sokat adományozott, még Komáromról is [...]."

Ms 799 / 529
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. szept. 19.

„Kedves barátom!

Itt küldöm a folytatást; mivel az előfizető néped jobban szereti a humoreszket, mint a komoly tudományt, amúgy franczia modorban pár adomával is fűszereztem."

Ms 799 / 530
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. szept. 26.

„Most írom az 1833-ki czikk bevezetését az egész Komáromról szól! Már a „Gyöngyös"ben is írják az ottani színészetet, örülök nagyon, hogy országszerte feleleventettem ezt a thémát."

Ms 799 / 531
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 4.

„[...] a lapok megérkeztek, a kalendáriumok detto; a 2 f 50 krt [eddig nem fizetett] *a legközelebbi folytatással küldöm, [...]. A czikket, két vagy három számban is közölheted, ezt én nem bánom, [...]. Gyulai hivatkozott legujabb művében „Katona ifjúkori drámái" melyet a Kisf. társaságban felolvasott a „Komáromi Szinészetre", olvashattad az Egyetértésben és a legujabb octoberi Budapesti Szemlében; ez nagy kitüntetés, mert ő csak is ezt és a Honművészt idézi."*

Ms 799 / 532
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 8.

[egyéb levél]

Ms 799 / 533
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 9.

[egyéb levél]

Ms 799 / 534
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 15.

„Itt küldöm a folytatást; ebből láthatod hogy én a Színészet története mellett a komáromiak beléletét és műveltségét is akarom rajzolni; ez a modern történelem hivatása. Minden egyes közlemény magában egy-egy történelmi czikk vagy rajz; [...]. Szeretném véleményedet hallani jelen czikkemről, írjál a mint elolvastad, ehhez csak komáromi ember szólhat [...]. A XXVII. közlemény hatásából sokat veszt, ha két számban jő, de nagy baj az a szűk tér!"

Ms 799 / 535
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 22.

„[...] czikkemet agyba főbe dicsérted; szerettem volna ha kissé sincerizálsz és némileg az ottani hangulatot is vázolod mint a jó faktor bácsi a ki megmondta, hogy bizony nálatok jobban szeretik a humoreszket mint a tudományos czikket; [...]. Hanem nagyobb baj az, hogy sok a sajtóhiba [...]."

Ms 799 / 536
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 28.

„Csak két sajtóhiba van a mai czikkben: az utolsó előtti hasábban 10. sor conklis helyett <u>vuklis</u> legyen [...] kérlek javítsd ki a külön lenyomatban.
[...] szeretném tudni tetszett-e czikkem az ottani polgároknak? Itten Beksics Gusztáv a Nemzet belmunkatársa, olvasván czikkemet, külön brochuret fog írni a városok befolyásáról és magyarosodásáról sat. Eszmém mely egészen új, visszhangra talált, várják a 3-dik füzetet."

[hátoldalán: Molnár Györgyhöz (színművész Aradon) írt levél, köszönőlevél színlapokért stb. kelt: Budapest, 1882. okt. 28.]

„A szegedi színházzal nem úgy van a dolog, mint Ön írja, [...]. Ön is tehetne lépést ottan az intendatúra elnyeréséért, Szeged az ország második városa, bámultam a roppant életerőt haladást ezen alföldi városban [...]. Áldja meg az ég! Sok jó kedvet és sikert munkálataihoz!"

Ms 799 / 537
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 31. (2664/289.)

„Kedves öcsém és barátom!

Archimedes azt mondta: adjatok egy szilárd pontot a földön kívül és én kiforgatom a földet sarkaiból. Én nem vagyok Archimedes de a Komárom színészetét mikor írni kezdtem, alig volt valami a kezemnél, azt sem tudtam mit fogok írni; te ismered keserves működésemet, mert nem hoztak se színlapot se sugókönyvet (kaptam a te buzgalmadból egypárt mégis!).
Jutalmat is tűztünk ki. Erre te azt írod, hogy most annál inkább őrzik, megbecsülik. Aztán ne zsörtölődjem. [...] küldtél néhány érdekes dolgot, a pasquillt is írott satyrikus színlapot lemásolom és visszaküldöm legkésőbb 2-3 hét múlva egyik czikkem mellett. Az Amtmann féle füzetet is lemásolom és küldöm, jelentsd köszönetemet a tulajdonos uraknak. Ez a sok másolás késleltet ugyan, de ha csak egy sort használhatok is később, megérdemli. 1869-ben mikor Pestre jöttem 7 mázsa saját kéziratom volt! Csak szaporítgatom.
Kossár Dezső urnak írni fogok [...]. Örülök a tetszés nyilatkozatoknak; különben is meg van írva a Bibliában: elvész az ország (város) mely tudomány nélkül van és a mely ország vagy város saját történetét nem becsüli, nem érdemes hogy éljen, ezt Kossuth mondta. A méreteket a páholyon és a muzeumi Arenán azért kívánom, mert ebből kisütöm a régi látogatók számát, ha tudnál az utóbbira (mikor telt ház volt) adattal szolgálni, szeretném, ha nem Beödynek írok [...]. Jókai múltkor az utczán szólított meg, mikor lesz folytatás (füzet) mert ő már arra az időre vissza tud emlékezni, azért kíváncsian várja."

Ms 799 / 538
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. nov. 6.

„Kedves barátom!

Podhrádszky Antal ur emlékezete után indulva hibát követtem el ugyan az Arena helyét illetőleg, de már helyre van, ütve. Ne mérd, ne mérd!
E helyett ujabb comissiokat adok, de eljárj benne kérlek, mert hasznát vesszük. Lendvay Lajos urnak vannak iskolai érdemsorozatai 1832-62-ig; én ezek végett írtam Gisztlnek, írtam Lendvaynak, ő is írt, végre oda lyukadt ki a dolog, hogy a correspondentia megszakadt [...]. Kérlek talán valamelyik jó embered által hathatsz reá! Járj el ez ügyben, sürgesd, vagy tudasd velem szándékát.

Írtam Kossár Dezső urnak szép levelet, kértem a parteczédulákat [...] hogy azokat lemásolhassam legalább, nem felelt!
Intézd el te az ügyet, talán valamiért megharagudott! Nem tudom. Ezt a közömbösséget még sehol se tapasztaltam, az idén 296 levelet írtam, de rövid idő alatt kaptam mindegyikre választ, kivévén a komáromiakat! Sajnos, de így van."

Ms 799 / 539
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. nov. 13.

„Kedves barátom!

Ismét kibékültem a komáromiakkal, ugyanis Lendvay Lajos ur elküldte a kath. normális iskolák érdemsorozatát 1832-1862-ig; [...]. Kossár Dezső urtól pedig tegnap vettem a parteczédulákat = 207 komáromi! Ha fele beválik gyűjteményembe, szép vívmány [...].
Olvastad-e v. láttad a miskolczi színház történetét a Borsodm. Lapokban és a Gyöngyösben a gyöngyösit? Erőlködnek, de mily botrányos szegény! Pedig Miskolcz színészete mily magasan állott a komáromi felett!! No de ne dicsérjük magunkat. Vedd a folytatást. De már most igazán várom a füzetet, igen nehéz a lapokban keresgélni az előzményeket; [...]."

Ms 799 / 540
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. nov. 20.

[egyéb levél]

Ms 799 / 541
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. dec. 20.

„Kedves barátom!

A harmadik füzet 50 példányát vettem. Köszönöm ezen küldeményt is. Eddig 4 füzetet adtam át: Szilágyinak (Századok) Kazárnak (Egyetértés és Vasárnapi Ujság) Szanának (Nemzet) Vadnaynak (Fővárosi Lapok); többit is szétosztom. [...] sor kerül a Kulcsár könyvtárra is, de már ez kissé csípős lesz. Közölted Kulcsár testamentumát? A Casino keletkezéséről is írok sat. [...]. Hirdesd kérlek ismét a Kalendáriumokat (1830. kivételével) és a színlapokat, ezekhez hozzá véve az 1834-36 éveket is."

Ms 799 / 542
TUBA JÁNOS-nak írt levél

Budapest, 1882. dec. 25.

„Kedves barátom!

Itt küldöm a XXVIII-dik közlemény végét, azt hiszem ezután pauzálhatunk ha te is úgy akarod és gyűjtöm az adatokat; nem árt ha lapodban felszólítod ismét a közönséget színi dolgok beküldésére, mert különös lenne, ha éppen a két komáromi sugókönyv a 30-as évekből nem kerülne elő. A lapok elég jól emlékeznek meg művemről; eddig a Főv.Lapok, Vasárnapi Ujság és Egyetértés írt elég dicsérőleg; ide csatolok még egy elkésett az az régi kritikát."

Ms 799 / 543
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1882. dec. 31.

„Kedves barátom!

Most az egyszer csalódtál, azt hitted a komáromi színészet kéziratát küldöm a nyakadra, hát pedig az én Kóssa komám humoros rajza bogaraimról, teljék kedve! Hozzám küldte, hogy nézzem át, én azonban egy árva szót nem javítottam a czikken, közöld ha jónak látod; […] az én nyakamba is zúdították a szemrehányást, hogy füzetemben sok a sajtó hiba, azt már én is észbe vettem, de ha megírom a czikket, aztán szépen leírom, ez úgy hiszem elég tőlem, ne kívánja valaki, hogy azt mégegyszer elolvassam mikor megjelent, már ezután meg kell tehát ezt is tennem; ne áldozzuk fel soha a közügyet a személyes érdekekért. Czikkem vége nem jelent meg, talán elveszett a kézirat? A kért hirdetést se tetted lapodba, de keresek színi emlékkönyvecskéket is, ha bár pénzért adják, hirdesd kérlek ezt is. Ez azon gondolatot támasztja bennem, talán nem is kell a folytatás; mindenesetre a lap körüli belvillogás nem csak az egyesek kedélyére, de magára a lapra és dolgozótársakra is hatással van; ezen aggodalmaimat reménylem rövid időn eloszlatod. Kóssa rajzából, mindenesetre <u>száz különnyomatot</u> kérek, természetesen az én költségemre […] 8 drét boríték nélkül […]. Miután az Aigner-féle életrajz fogyatékán van, azt hiszem, ha kérnek tőlem életrajzi adatokat, jó lesz az is. A czikkben említett Komárom monográfiára sat. nem reflektálok, én legjobban tudom, hogy azt innen megírni nem lehet; többire nézve se bolygassatok."

Ms 799 / 544
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1886. dec. 31.

„Kedves barátom!

Tegnap küldtem meg neked emlékül „Komárom 1848/49" című művemet, először hogy elolvasd, azután pedig lapodban ismertesd, az az tdasd a városi s megyei közönséggel azon adatokat, me-

lyek különösen családjaikra vonatkoznak; így talán elkel néhány példány, a sikert kiadóm érdekében óhajtom, ne legyek kénytelen előtte szégyenkedni, mint akkor, midőn ajánlatomra a két leggazdagabb komáromi polgárnak küldött „Hazánk" visszakerült hozzá. Nekem semmi anyagi hasznom nem lesz ezen fölemlítésből, mert a 100 példányt, melyet honoráriumban kaptam, szétosztogatom, moralis elismerést pedig nem vadászok; azt is tudom, hogy inkább olvassák művemet egyebütt, mint Komáromban, hol biztos adatok szerint Jókai műveiből aránylag legkevesebbet vásárolnak; de saját érdekükben éppen a „Komáromi Lapok" föladata azt a közönség figyelmébe ajánlani, [...] olyan az olvasó közönség, mint a milyennek lapod neveli őket."

Ms 799 / 545
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1888. dec. 21.

„Kedves Jancsim!

[...] szembajt kaptam, mely inkább a megerőltetéstől származik; azért három hóra az írás-olvasástól eltiltattam. Mégis reád és igéretemre emlékezve, félvakon megírtam naplóm (mely Komáromnak polgári- és társaséletét rajzolja 1847-ig) elejét és küldöm az újévi első számra.
Ez alkalomból a következőkre kérlek:

1. *A folytatás beküldése kéthavonként történik, tehát jövő február végén ismét küldök. Jó lesz-e így? Ha nem közlöd, küld azonnal vissza.*
2. *Ne változtass rajta egy szót se; ha azonban kétségeid vannak, írd meg és elintézzük.*
3. *A korrektúrára kérlek ügyelj, mert a sajtóhiba mortifikál, sőt öl. Az ékezetre is!*
4. *Száz különnyomatot kérek, csinos kis 8 rét alakban; [...] a papiros lehet pár krajczárral drágább mint a hírlapé.*
5. *[...] ha nem küldesz a lenyomatból korrektúrát, várd meg míg a lapban elolvasom és lev. lapon megírom, hogy: „Mehet!"*

Ms 799 / 546
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1888. dec. 27.

„Kedves barátom!

Gratulálok az új szerkesztőhöz (kinek tegnap írtam) és gratulálok az új laphoz, mert most már teljesen kielégítik vágyaimat. Szives soraiddal megnyugtattál. A külön nyomatra azért is szükségem van, mert 38 oly direct rokonom van, kik a K. L. nem olvassák és ugyanannyi barátom; másokkal nem törődöm.
Azon gondolkozom épen, hogy az irodalomról végkép lemondok és naplómat írom csak. Igazad van, szemeim azért gyengültek meg, mert az irodalmat az irodalommal combináltam, [...]."

Ms 799 / 547
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1889. máj. 16.

„Lapodban nevemben az y-ot változtassátok kérlek i-re mindörökké!"

Ms 799 / 548
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1889. máj. 19.

[egyéb levél]

Ms 799 / 549
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1889. máj. 23.

„Nyugodt lehetsz, mert én minden dolgomat kritika alá bocsátom, vagy fiam Józsi olvassa el v. Zsolt [...]. Csontossynak írtál, de az nem fog neked írni, mert nem tud."

Ms 799 / 550
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1889. okt. 12.

„[...] Éljen az új szerkesztő! Itt küldöm a Timár-ház V. részét, fogadd szivesen. A folytatást ennek megjelenése után két hónappal készítem. Sok a dolgom Zsolt főtitkári választásával, ha találkozol az öreggel, mondd meg neki hogy fényesen állunk, de ha meg találunk bukni, akkor szépen bukunk."

Ms 799 / 551
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890. ápr. 8.

„Kedves János barátom!

A Takács-Gyulai-féle háború következtében kapott sebek enyhítésére küldök [...] a komáromi Népkönyvtár számára:
Politikai Ujdonságokat 1854-1889 = 35 évfolyamot
Világ- Krónikát 1880-1888 = 9 évf.
Háború Krónikát 1877-1879 = 3 évf. [...]
Majd könyveket megbeszélés után szintén küldök; [...].
Köszönő levelet ne írjatok, legközelebb a lapban.

Holnap költözöm a Muzeumba [...].”

Ms 799 / 552
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890. jul. 26.

[egyéb levél]

Ms 799 / 553
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1891. decz. 17. (4922/312.)

„Kedves barátom!

Szives leveledben tartozásomra figyelmeztetsz; valóban megijedtem [...]. Szegény író csak tollával tartozhatik.[...] elismerem ezen írói tartozásomat és annak lerovása leghőbb óhajtásom, habár végét nem látom soha. De miképp? 30,000 író nyüzsög a fejemben, ebből 3029-et már halhatatlanítottam. Eddig ugyan elvétve karült bele olyan is, a ki írni, olvasni nem tudott (l. Cseh Mártont), de Sipulusz szerint rá kerül a sor még az olvasókra is; mert azok valóban kevesebben vannak mint az írók [...]. Naplójegyzeteimet folytatnám, de mikor? Ezt a sürgősebb munkám közben tehetem csak. Egy füzet a „Magyar írók”-ból legalább 250 írót és 300 4 rét lapot igényel, mindent hat hét alatt kell kiállítanom és a küszöbön van az 1892. évi hírlapstatisztika; közben végzem a levelezést, ez pedig rengeteg! Majd csak szakítok tehát időt, hogy az újonnan átalakított lapodba írhassak. Szivemből üdvözlöm [...] újabb kitüntetésedet, mely csak azt bizonyítja, hogy szeretnek és tisztelnek [...].”

Ms 799 / 554
TUBA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1891. decz. 27.

[Csokonai Lillájára (Vajda Julianna) vonatkozó információt kér; pl: *„Bogyó Ferencz ref. lelkész [...] küldte be a Vasárn. Ujságnak 1857-ben [...] Cs. búcsúzó levelét és könyvét?”*]

Ms 799 / 555
TURKOVITS JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1890. febr. 17.

[informálja egykori honvédtársát arról, hogy az Országos honvédsegélyző bizottsághoz folyamodhat segélyért; csatolni kell mellé az 1867-69. évi honvédigazolványt] *„a mint azt akkor a megyei honvédegyletek kiadták [...] nagy protectió mellett lehet kapni rendes évi segélyt is [...] talán 5-600 frtot.*

Turkovits Jánosnak megyei írnok Szentes”

Ms 799 / 556
TURKOVITS JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1887. ápr. 21.

„Kedves bajtárs!

Már én csak így szólítalak, mert illő, hogy mi egymást testvérekül tekintsük, ha a hálátlan világ nem is becsül; áldozatainkat [...]. No de mikor volt hálás a világ? Soha. A megfeszített Krisztustól kezdve a nemzetiségét védő kigúnyolt magyarig. Tűrőké a mennyek országa! Ha még ez a sovány vigasztalás se volna! [...] Én míg bírom a tollat, ezzel harczolok, gyűjtök, munkálkodom és előre viszem a tudományt, műveltséget. Ha kezed ügyébe esik fekete szegélyű gyászjelentés, 1848/49-ki nyomtatvány, ponyvairodalmi Argyrus királyfi, Zöld Marczi féle históriák és régi magyar könyv, [...] küld hozzám kérlek, mert ez most az én sportom.”

Ms 799 / 557
UJVÁRY M.-nek írt levél
Budapest, 1891. aug. 24.

[egyéb levél]

Ms 799 / 558
UJVÁRY M.-nek írt levél
Budapest, 1891. szept. 3.

„[...] a bizottság szeptemberben is aligha tart ülést, mert az urakat nem lehet összehozni [...].”

Ms 799 / 559
ÜVEGES EDÉ-nek írt levél
Budapest, 1873. aug. 27.

[1000 frt örökségével kapcsolatos levél Üveges Ede úrnak Komáromba]

Ms 799 / 560
VAJDA GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1890. ápr. 30.

[a „Magyar írók élete és munkái” című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 561
VAJDA VIKTOR-nak írt levél
Budapest, 1890. okt. 29.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 562
VAJDA VIKTOR-nak írt levél
Budapest, 1890. nov. 10.

[köszönőlevél és a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 563
VÁLYI-JÓKAI ESZTER-nek írt levél
Budapest, 1882. márcz. 30.

„[...] arra kérem alázattal Nagyságodat, ki oly szépen írta meg öcscsének Mórnak gyermekkorát, emlékezzék vissza [...] és jegyezze fel számomra mindazt, a mit [...] szülővárosunk színészetére nézve felidézhet emlékébe és legyen szíves ezen jegyzeteit használat végett számomra mielőbb felküldeni, hogy művemet folytathassam; ha bármely komáromi színlap vagy sugókönyv lenne birtokában vagy talán az ottani ref. főiskola könyvtárában, tegye lehetővé, hogy én azokat csak pár hétig is használhassam.
Vályi-Jókai Eszter asszony
Ő Nagyságának Pápán"

Ms 799 / 564
VÁLYI-JÓKAI ESZTER-nek írt levél
Budapest, 1882. ápr. 3.

„Porszemenként kell összegyűjtenem az anyagot, hogy egy ügyesebb kéz majdan fölhasználhassa. Komáromban fájdalom nincsen semmi [...]. Idegen színlapokból, sugókönyvekből szedem össze az adatokat, toldom foldom a hiányokat; sőt [...] ugyan e czélból gyűjtöm a gyászjelentéseket is; [...]. Még egyszer igen köszönöm a küldött nagybecsű feljegyzéseit és a színlapokat.
Vályi-Jókai Eszter asszony
Ő Nagyságának Pápán"

Ms 799 / 565
VÁLYI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1877. ápr. 15.

[egyéb levél]

Ms 799 / 566
VÁLYI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1877. máj. 12.

„Írd meg jöveteled idejét, hogy én vagy Otmár az indoháznál szokott üdvözlő beszéddel – most ez nálunk így szokás – fogadhassunk!
Vályi Lajos ref. lelkész esperes Perbete"

Ms 799 / 567
VÁLYI LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1891. decz. 27.

[Csokonai Lillájáról kér információt (ugyanaz, mint egy „korábbi" levél)]

Ms 799 / 568/a
VÁMBÉRY ÁRMIN-nak írt levél
Budapest, 1878. nov. 4.

„Nagyságos tanár ur!

Van szerencsém legújabb munkánk czímét és tartalmának rövid kivonatát átszolgáltatni és becses figyelmébe ajánlani [...].
Vámbéry Ármin egy. tanár Bp."

Ms 799 / 568/b
VÁMBÉRY ÁRMIN-nak írt levél
Budapest, 1878. nov. 4.

[ifj. Szinnyei József írásával:]

„Bibliotheca Hungarica Historiae Naturalis et Matheseos [...].
Tartalmát képezik: a természettan, légtünettan, [...] stb. körébe tartozó munkák, melyek Magyarországban, vagy magyarországi szerzőtől bárhol megjelentek és külföldiektől Magyarországra vonatkozó művek; ezenkívül a külföldi folyóiratokban magyar szerzőktől vagy Magyarországra vonatkozólag megjelent czikkek.
Mennyiségre nézve: 4249 hazai és 729 külföldi, összesen 4978 író, 3811 magyar és 5101 idegen nyelvű, tehát összesen 8912 mű- és 2834 czikk."

Ms 799 / 569

VARÁZSÉJI GUSZTÁV-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 12.

[partecédulákat kér]

„Réthy László barátom szíves volt velem tudatni, hogy kedves barátom egy csomó parteczédula birtokában van; [...].
Varázséji Gusztáv a „Váczi Közlöny" szerk. Váczott"

Ms 799 / 570
VARÁZSÉJI GUSZTÁV-nak írt levél
Budapest, 1882. okt. 27.

[köszönőlevél a partegyűjtemény átengedéséért]

Ms 799 / 571
VARGHA JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1880. máj. 4.

„Az „Ország Világ" szerkesztését május 1-től unoka-öcsém Beöthy Zsolt vette át. Nevében tisztelettel felkérem [...] szerencséltesse a lapot munkálataival [...] díjazás hasábonként 5 frt. [..].
Vargha János ügyvéd urnak Aradon"

Ms 799 / 572
VASVÁRY FERENC-nek írt levél
Budapest, 1886. ápr. 1.

„[...] segítségére lehet a honvéd-alap, ha módját tudja kit kérjen fel vagy ki által hasson oda, hogy segélyezzék [...]."

Ms 799 / 573
VASÚT, OSZTRÁK ÁLLAMI KÉPVISELŐSÉG-nek írt levél
Budapest, 1873. szept. 15.

[szabadjegy iránti kérelem]

„Én alólírott a magyar kir. Egyetem Könyvtárának szerény hivatalnoka, szünidőm egy részét ismereteim gyarapítása végett – hogy így a közjónak annál inkább szolgálhassak, – a könyvtárak megvizsgálására és tanulmányozására szentelem; ezen czélból szándékozom Kolozsvárt meglátogatni [...]."

Ms 799 / 574
VASÚT IGAZGATÓSÁGÁ-nak írt levél (Tiszavidéki)
Budapest, 1873. szept. 15.

[Ms 799 / 573 ifj. Sz. J. írásával]

Ms 799 / 575
VASÚT IGAZGATÓSÁGÁ-nak írt levél (Magyar Keleti)
Budapest, 1873. szept. 15.

[Ms 799 / 574 másolata]

Ms 799 / 576
VEDRESS GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1881. dec. 7.

„Különösen tisztelt Uram!

[...] Legelsőben is a pályázatra vonatkozólag írom le nézeteimet. Először is figyelmébe ajánlom Önnek e tárgyban a Főv. Lapokban múlt nyáron írt czikkemet, most is azt vallom és a pályázatra saját művemmel föllépni nincsen sem kedvem sem bátorságom. Én ki évtizedek óta irodalmunkkal és tüzetesen színművészetünkkel foglalkozom, csak a szinészetre vonatkozó gyűjtemény egy szekrénynyel van, száznál több sugókönyv, pár ezer színlap, kézirati naplók, a század elejéről Fáytól b. Wesselényitől 50-60 eredeti levél, teljes szinmű-bibliographia és repertorium több ezer czédulán sat. sat. Ez mind nem elég a mű megírásához. [...] ha Ön megismerkednék az itteni levéltárak tömegével, csakhamar helyeselné nézeteimet; ugyanis első kellék a pályázatra az itteni megyei, városi, nemzeti színházi, muzeumi és akadémiai levéltárakat átbuvárolni, leginkább pedig az országos levéltárt, mind ehhez honapok, hogy ne mondjam évek kellenek. De ha mindezzel elkészült valaki, kérdés tud-e a kritikusok (bírálók) szája íze szerint dolgozni. Ismeri-e Ön a Banóczy-Csaplár féle Révai ügyet? Én még nem határoztam, vajjon egy itteni buvárnak v. pályázónak segítségére lehetek-e? Vagy szövetkezem-e valakivel, mert többen pályáznak [...].

Vedress Gyula színművész urnak Székesfehérvárott”

Ms 799 / 577
VÉGHELYI DEZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1881. jul. 27.

„Nagyságos Uram!

A mint Tuba urtól értesült én jelenleg a komáromi színészet történetét írom, miután úgy tudom, hogy több régi komáromi színlapja van, nekem pedig alig egy pár; azok másolatára roppant szükségem lenne [...] igen szépen kérem alispán urat, tegye egy borítékba és küldje azokat hozzám, lemásolás után visszaküldöm [...].
Véghelyi Dezsőnek alispán Veszprémben és kir. tanácsos"

Ms 799 / 578
VÉGHELYI DEZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1881. dec. 16.

„Gyászjelentések és szinlapok gyűjtésére adtam magamat [...] fogadásom szerint 1882 decz 31-ig 20 ezerre szaporíttom. [...] szinlapokat [...] kaptam 24 kilogrammnyit Kassáról. Alispán urral is szivesen cserélek de bizonyosra, t. i. küldjön pár száz gyászjelentést és ugyanannyi szinlapot hozzám [...] én ugyanannyit szolgáltatok át mindegyikből. A komáromiakért [...] másból két példányt küldök egyért. [...] holmi greizler-zsidókét nem gyűjtöm, a mennyire lehet magyar nemes családbeliekét vagy írókét tessék küldeni."

Ms 799 / 579
VÉGHELYI DEZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. febr. 2.

„Kedves öcsém!

Nagy köszönettel tartozom a megtisztelő bizalomért, de most én kérem ki szíves türelmét, mert gyűjtésemet csak múlt hó elején kezdtem és így lassanként gyűlnek a duplumok [...] eddig 127 gyűjtőt jegyeztem tárczámba, gyűlnek is halomra a színlapok és gyászjelentések. Hátráltatja a dolgot az is, hogy rendes naplót vezetek minden begyűlt apróságról, mikor ki küldte [...] rá is jegyzem a hátára, így legalább ugyanolyat nem küldök az illető gyűjtőnek."

Ms 799 / 580
VÉGHELYI DEZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. márcz. 1.

„Az Ön által küldött gyászjelentések közül [...] regisztráltam és elraktam circiter 1000 darabot, [...] gyűjtőimnek száma eddig 183-ra szaporodott és Februárban 2627 darab parteczédula gyűlt be [...]. (<u>Mult év végén</u> 3105 db színlapom volt, ezek közül csak 286 idegen nyelvű és 120 darab a nemzeti színház megnyitása előtti időkből való magyar; mind a múlt évben gyűjtöttem.)"

Ms 799 / 581
VÉGHELYI DEZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. máj. 7.

„[...] egy 1553 darabból álló parteczédula-gyűjteményt kaptam, ezek rendezésével sok időm telt [...]. 293 gyűjtőm van, naponként 100-150 db érkezik, az egyes példányok száma 10.500. Kérem kedves alispán urat küldje a színlapokat; ha nyitrai vagy győri és esztergomi kerül elő 1833-ig szíveskedjék azokat mielőbb kölcsönben átküldeni, mert munkámnál nagy hasznukat venném. Vannak már egybekelési-jelentésekből is duplumaim, küldhet ilyeneket is;"

Ms 799 / 582
VÉGHELYI DEZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. jun. 1.

„Ismét elmúlt egy hó gyűjteményeinkre nézve elég dús eredménnyel, mert egyedül parteczéduláim 5072 példánynyal szaporodtak a múlt hóban, míg aprilban csak 3684-el."

Ms 799 / 583
VÉGHELYI DEZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. jul. 1.

„Összeállítottam a juniusi csomagot u. m.

Gyöngyösi plakát	*23 darab*
tánczmulatságiak	*10 darab*
Zentai nyomtatvány	*7 darab*
apró nyomtatvány	*9 darab*
eljegyzési jelentés	*7 darab*
Parteczédula	*104 darab*
Szinczédula Nemzeti Színház	*20 darab*
Szinczédula Szegedi	*73 darab*
Szinczédula Gyöngyösi	*27 darab*
Szinczédula Tatai	*11 darab*
Szinczédula Komáromi magyar	*23 darab*
Szinczédula Komáromi német	*41 darab*

Van tehát egy szekéroldallal készlet, [...]."

Ms 799 / 584
VÉGHELYI DEZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. jul. 17.

[egyéb levél]

Ms 799 / 585
VÉGHELYI DEZSŐ-nek írt levél

Budapest, 1882. aug. 3.

„Kedves Uramöcsém!

Van szerencsém jelenteni, hogy a juliusi csomag szintén együtt van és rendelkezésére áll:
Parteczédula 182 db
Gyöngyösi plakát 16 db
vegyes nyomtatvány 8 db”

Ms 799 / 586
VÉGHELYI DEZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. szept. 3.

„Együtt van az augusztusi csomag is.”

Ms 799 / 587
VÉGHELYI DEZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. nov. 1.

„Már ennek fele sem igazság, én gyűjtök, gyűjtök és viszonzásul közel egy éve mit sem kaptam Öntől.”

Ms 799 / 588
VÉGHELYI DEZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1882. nov. 7.

„[...] naponként 2-3 órát kell szentelnem a beosztásra és mégis az okt. 5-ki csomagoknál vagyok, pedig nap nap után érkeznek, ha csak egy hónapig szünetelek, átcsap fejem fölött az ár.”

Ms 799 / 589
VÉGHELYI DEZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1886. nov. 18.

„Tisztelt Nagyságos Ur!

Itt küldök 970 pártét, 336 színlapot, 333 apró nyomtatványt és 15 kéziratot [...].”

Ms 799 / 590
VÉGHELYI DEZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1887. máj. 25.

„Tisztelt Alispán Ur,
Kedves Uramöcsém!

Miután az Írók életrajzához szükséges parteczédulák nálam és Szentiványinál nem találhatók, bátorkodom ezen jegyzéket Önhöz föllebbezni, kegyeskedjék azokat gyűjteményében megvizsgálni s a meglevőket használatul nekem elküldeni. Köszönettel visszaszolgáltatom. – Van szerencsém egyúttal tudatni, hogy az eddig beérkezett 92000 partéból 44300 vált be nálam […]"

Ms 799 / 591
VÉGHELYI DEZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1887. decz. 20.

[egyéb levél]

Ms 799 / 592
VÉGHELYI DEZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1888. márcz. 31.

[partecédulákat kér]

Ms 799 / 593
VÉGHELYI DEZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1890. ápr. 30.

[felajánlja duplumait megvételre]

„[…] az apró nyomtatványokkal együtt; lehet már ilyen (600-800-ból álló) csomag 15-20. Szeretném ha ezeket Ön átvenné még pedig, sok pénzembe s időmbe kerülvén a gyűjtés, mérselt árban, péld. egyet 1 krért, […]. Határozzon mielőbb, […]."

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 594
VÉGHELYI DEZSŐ-nek írt levél
Budapest, 1891. okt. 18.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 595
VÉGHELYI IMRÉ-nek írt levél
Budapest, 1888. márcz. 23.

[a Nemzetségi Zsebkönyvhöz kér információt]

Ms 799 / 596
VERESS ENDRÉ-nek írt levél
Budapest, 1886. jan. 25.

[bukaresti magyar lapokról érdeklődik]

„Veress Endre urnak Kereskedelmi Akadémia Kolozsvárt"

Ms 799 / 597
VERESS ENDRÉ-nek írt levél
Budapest, 1887. nov. 23.

„Legnagyobb örömmel vettem becses sorait és azt a figyelmet, melyet Ön oly messze földön is szíves volt törekvéseimet méltányolni és segédkezését fölajánlani; [...]. Gyűjtésem mindenre kiterjed, mi a magyar közművelődést érdekli péld. irodalma, színészet, családtörténet sat. a külföldiből csak mutatóul teszek félre pár példányt.
A minisztérium engem bizott meg a Nemz. Muzeumi hirlapkönyvtár fölállításával; fájdalom a bukaresti lapokkal szomorúan állunk: [...].
Nem lehetne a többit ottan megszerezni; nagy hálával és köszönettel fogadnék!
Veress Endre urnak Kereskedelmi Akadémia Kolozsvárt"

Ms 799 / 598
VERESS ENDRÉ-nek írt levél
Budapest, 1888. febr. 9.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 599
VERESS ENDRÉ-nek írt levél
Budapest, 1888. decz. 1.

[kérdésekre válaszlevél]

Ms 799 / 600
VERESS ENDRÉ-nek írt levél
Budapest, 1889. jul. 25.

[kérdésekre válaszlevél]

Ms 799 / 601
VERESS ENDRÉ-nek írt levél
Budapest, 1890. márcz. 28.

[kérdésekre válaszlevél]

Ms 799 / 602
VERESS ENDRÉ-nek írt levél
Budapest, 1890. jul. 16.

[kérdésekre válaszlevél]

Ms 799 / 603
VERESS ENDRÉ-nek írt levél
Budapest, 1890. okt. 10.

[kérdésekre válaszlevél]

Ms 799 / 604
VERESS ENDRÉ-nek írt levél
Budapest, 1891. ápr. 6.

[kérdésekre válaszlevél]

Ms 799 / 605
VERESS JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. ápr. 2.

„Különösen Tisztelt Képviselő Ur!

A Magyar Írók élete című munkámhoz Nagyságod által írt Orosháza múltjáról cz. munkára lenne szükségem, mert abban több orosházi ev. lelkész életrajzát v. adatait reménylem föltalálhatni; kérem szépen szíveskedjék azt nekem minél előbb megküldeni, az érte járó díjat szívesen fizetem. Egyúttal saját életrajzát és irodalmi (journalistikait is) működését is kegyeskedjék vállalatom számára megkészíteni.

Kiváló tisztelettel
kész szolgája
Szinnyei József

Egyetemi Könyvtár
Nagys.
Veress József urnak
országgyűlési képviselő

Orosháza"

Ms 799 / 606
VERSÉNYI GYÖRGY-nek írt levél
Budapest, 1887. máj. 10.

„Tisztelt Tanár Ur!

Szíves levelére van szerencsém válaszolni, hogy a muzeumi arczkép gyűjteményt Pulszky Károly elvitte az Országos Képgyűjtemény számára; most az hozzáférhetetlen [...].
Dr. Versényi György urnak
gymnasiumi tanár Körmöczbányán"

Ms 799 / 607
VIKÁR BÉLÁ-nak írt levél
Budapest, 1890. máj. 21.

[egyéb levél]

Ms 799 / 608
VITKOVICS DÖMÖTÖR-nek írt levél
Budapest, 1890. szept. 26.

„A magyar hírlapirodalomról 1890. czikkem a Vasárnapi Ujság idei 5. számában jelent meg a Franklin-Társulatnál, hol az 20 krért kapható, tessék oda fordulni.
Vitkovics Dömötör
áll. gymn. VI. oszt. tanuló Zombor"

Ms 799 / 609
VUTKOVICS SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1886. decz. 11.

„A Pozsonyvidéki Lapok soha sem jártak sem az egyetemi sem a muzeumi (hírlap) könyvtárba, jóllehet a törvény szabta meg azok küldését [...] így legjobb akarattal se vehettem fel a Figyelő-, Hazánk- és Századok-ban írt repertoriumomba az abban megjelent czikkeket, sőt az akademia által kiadott nagy Repertoriumba se vehettem fel. Most már arra kérlek szívesen, kérd fel komolyan a szerkesztő urat, küldje mind az idei, mind az elmúlt évekről még összeszedhető számokat [...].
Másik kérésem Stampfel urat illeti, ki ott létemkor megigérte hogy minden kiadványából küld egy-egy bekötött tiszteletpéldányt; én különösen most, midőn az akademia számára munkába vettem az írók életrajzát, kétszeres hálával fogadnám legalább az életrajzokat!

Tek. Dr. Vutkovics Sándor urnak akademiai tanár Pozsony"

Ms 799 / 610
VUTKOVICS SÁNDOR-nak írt levél
Budapest, 1889. ápr. 27.

„Most teljes erőmet az Írók életrajzára fordítom, melyet már az idén sajtó alá adunk. Legalább 30,000 író! Ha még is oly segédkönyveim volnának, mint a te Albumod. Bizony, most is a legjobb életr. gyűjteménynek tartom én azt.
Dr. Vutkovics Sándor urnak"

Ms 799 / 611
WAGNER LAJOS-nak írt levél
Budapest, 1891. aug. 29.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 612
WAJDITS JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882. okt. 27.

„Én közművelődési és statisztikai szempontból évek óta gyűjtöm az apró nyomtatványokat u. m. előfizetési felhívásokat, verseket, ponyvairodalmi termékeket, színlapokat és szomorú jelentéseket (parte czédulákat) ezen törekvésemben eddig az ország minden részéről 375 egyén támogat [...]. [Kér tőle is.]
Wajdits József nyomdatulajdonos Nagy-Kanizsa"

Ms 799 / 613
WAJDITS JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1890. ápr. 16.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 614
WALLFISCH ÁRMIN-nak írt levél
Budapest, 1878. jan. 6.

[tiszteletpéldányt küld munkájából *„[...] mint ritkaságot 50 példányban lévén nyomtatva. Wallfisch Armin kereskedő Arad"* és 1878. évi aradi lapszámokat és forradalmi lapokat kér]

Ms 799 / 615

WALLFISCH ÁRMIN-nak írt levél
Budapest, 1882. márcz. 5.

[köszönőlevél és partecédulákat kér]

Ms 799 / 616
WALLFISCH ÁRMIN-nak írt levél
Budapest, 1882. ápr. 30.

[gyűjtésre buzdít]

Ms 799 / 617
WALLFISCH ÁRMIN-nak írt levél
Budapest, 1882. jun. 12.

[köszönőlevél]

Ms 799 / 618
WALLFISCH ÁRMIN-nak írt levél
Budapest, 1882. jul. 13.

[látogatását jelenti be]

Ms 799 / 619
WALTER GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1890. márcz. 5.

[a „Magyar írók élete és munkái" című életrajzi bibliográfiához kér adatokat]

Ms 799 / 620
WONKA ANTAL GÉZÁ-nak írt levél
Budapest, 1887. febr. 19.

[egyéb levél]

Ms 799 / 621
WEISER FRIGYES-nek írt levél
Budapest, 1887. ápr. 15.

[egyéb levél]

Ms 799 / 622
WEISS IMRÉ-nek írt levél
Budapest, 1872. okt. 14.

„[...] úgy hiszem [...] ez év végeig a Nemzetinél maradok.
Emerich Weiss „Tisza" m. társa Esseg"

Ms 799 / 623
WELLNER JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1886. jan. 19.

[veszprémi hírlapokból kér 1-1 példányt az éves hírlapkimutatáshoz]

Ms 799 / 624
WESSELÉNYI MIKLÓS-nak írt levél
Budapest, 1888. okt. 8. (4067/180.)

„Méltóságos Báró Ur!

Szívességéből nyert „Kossuth levelei" című kézirat-könyvet van szerencsém hálás köszönetemmel visszaküldeni azon értesítéssel, hogy én azok közölhetésére nagy hazánkfiát Kossuth Lajos urat fölkértem, megemlítvén levelemben Méltóságos Urnak ezen föltételes átengedését; azonban miután levelemre tagadó választ nyertem, természetesen azokat még részleteiben se közölhettem és így ismételt köszönetem mellett a kéziratot ezennel visszaküldöm.

Hódoló tiszteletem kijelentése mellett
Maradtam
Méltóságos Báró Urnak

alázatos szolgája
Szinnyei József

Méltóságos
Báró Wesselényi Miklós urnak
Görcsön"

Ms 799 / 625
WIRKLER ENDRÉ-nek írt levél
Budapest, 1873. febr. 4.

[felmondás albérlőnek]

Ms 799 / 626

WINTER ZSIGMOND-nak írt levél
Budapest, 1873. szept. 3.

[a bécsi Világkiállításra kér Xantusnak lapokat]

„Winter Zsigmond
nyomdatulajd. Nagy-Szombatban”

Ms 799 / 627
WÜZBACH, CONSTANT-nak írt levél
Budapest, 1877. jun. 10.

„Wüzbachnak Wien k. k. Hofbibliothek”

[ifj. Sz. J. írása németül]

Ms 799 / 628
WOLF VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1891. nov. 27. (4910/300.)

„Igen szépen kérem, tudósítson arról, hogy az Ügyvédek Lapjában megjelent „A budapesti [Nyeviczky a szerző] *kir. itélőtábla” cz. becses nagy közlemény, megjelent-e külön is, vagy legalább külön lenyomatban és ki a szerzője? Ha még indexel is ellátnák, megbecsülhetetlen segédkönyv lenne, a „Magyar írók” cz. munkámhoz szeretném forrásul használni.*
N. Muzeum *Tisztelője*
Szinnyei József

Tek.
Dr. Wolf Vilmos urnak
az „Ügyvédek Lapja” szerkesztőjének Bp.”

Ms 799 / 629
WOLF VILMOS-nak írt levél
Budapest, 1891. decz. 7.

[köszönőlevél]

Ms 799 / 630
WOLFNER, S.-nek írt levél
Budapest, 1874. febr. 7.

[köszönőlevél német nyelven]

Ms 799 / 631
WOLFNER, S.-nek írt levél
Budapest, 1874. aug. 10.

[köszönőlevél német nyelven]

Ms 799 / 632
WURZBACH, CONSTANT-nak írt levél
Budapest, 1881. febr. 27.

[köszönőlevél német nyelven Constant Wurzbachnak Berchtesgadenben]

Ms 799 / 633
ZÁBORSZKY IMRÉ-nek írt levél
Budapest, 1876. máj. 28.

[köszönőlevél Kossuth Hírlapjáért]

„Záborszky Imre
Szepes megye főpénztárnoka
Lőcsén”

Ms 799 / 634
ZÁDORI EV. JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1873. márcz. 4.

[1873. évi lappéldányokat kér a bécsi Világkiállítás számára]

„Főtiszt. Zádori János Esztergom”

Ms 799 / 635
ZÁDORI EV. JÁNOS-nak írt levél
Budapest, 1878. jan. 13.

„Szíves felhívásának engedve még ez év folytán megírom: „Miképpen kelljen a plébánia könyvtárakat rendezni?” akkor figyelembe veszem utasításait is. Most azonban rendkívül el vagyok foglalva könyvtárunk rendezésével (eddig 45 ezer művet osztottam be 1 ½ év alatt, szakszerint, és kétféle czédulalajstromot készíttetve átvizsgáltam az 1878-ki hírlapok [...] könyvészetével és „Magyarország természettudományi és mathematikai könyvészete” (vagy 8 rét 2 hasábosan petittel nyomtatott 30 ív) sajtó alá rendezésével vagyok kiváltképp elfoglalva, ezenkívül a „Magyar írók

névtárához" gyűjtöm az adatokat (naponként 2-300 följegyzést), mellesleg irodalomtörténethez repertóriumot készíttek a Figyelő számára és a mult évi könyvtárszámadásomat is 13 ezer frtról rövid idő alatt el kell készítenem; végül az akademia által megindított Repertóriumhoz is gyűjtöm az adatokat (czikkeket), a történelmi rész 2-dik kötetét (hírlapok czikkeit 1860-ig) azt hiszem még ez évben sajtó alá adhatom; a könyvtárban naponként 8 órát töltve nem kis föladat az elősorolt teendőkkel megküzdeni. Az 1848-49-ki hírlapok, proclamatiók sat. gyűjtését se hanyagolhatom el, miután már is az én gyűjteményem leggazdagabb az országban.

Nagys. Zádori Ev. János urnak
a „Magyar Sion" szerkesztőjének Esztergomban"

Ms 799 / 636
ZALÁR JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1882. szept. 26.

[köszönőlevél Zalár József megyei főjegyzőnek Egerben]

Ms 799 / 637
ZALÁR JÓZSEF-nek írt levél
Budapest, 1886. márcz. 13.

[egyéb levél]

Ms 799 / 638
ZÁMBÓ GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1886. jul. 20.

[naplójegyzetek]

„Egy polgár-temetés 1835-ben.
Zámbó Gyula a „Komáromi Lapok" szerk. Komárom"

Ms 799 / 639
ZÁMBÓ GYULÁ-nak írt levél
Budapest, 1886. jul. 29.

„Kérem a száz példány különlenyomat mielőbbi elküldésének eszközlését [...]
Zámbó Gyula a „Komáromi Lapok" szerk. Komárom"

Ms 799 / 640
ZANBAUER ÁGOSTON-nak írt levél
Budapest, 1889. márcz. 25.

[egyéb levél]

Ms 799 / 641
ZATURECZKY KÁROLY-nak írt levél
Budapest, 1875. decz. 26.

Köszönőlevél.

„A „Hon"-ban közzétettem a küldeményt.
Forradalmi nyomtatványok gyűjtésére Pulszky ösztönzött, magam se hittem valami nagy eredményt, de miután „nekem ilyesmi sikerülni szokott, mint a 12 ezer féle hírlapból álló gyűjteményem bizonyítja" megkísértettem ezt is és íme újabb gyűjteményem is talán a b. Aorét kivéve már is legnagyobb az országban; jóllehet a küldött csomagok után ítélve, melyekben meg alig-alig találok oly nyomtatványt, mely meglenne gyűjteményemben, azt kell következtetnem, hogy tenger azok száma melyek az országban elszórva lappangnak; különösen az erdélyiek gyéren vannak képviselve gyűjteményemben [...] a Közlöny 1849-dik legérdekesb számait úgy kaptam, hogy egy kis darabjába salami volt göngyölve, a többit aztán font számra vettem meg a hentestől.
Zatureczky Károly százados Orlát-on"

Szemelvények az Országos Széchényi Könyvtár Kézirattár és Régi Kiadványok Tárában őrzött leveleiből

Fond V/574

Szinnyei József, id. levele **JÓKAI MÓR**-hoz

1879.

1 db.

[gyöngybetűkkel írva]

„Budapest, 1879. márcz. 25. 2117/7.

Különösen tisztelt Szerkesztő Ur!

Irodalmi működése iránt mindenkor kiváló figyelemmel voltam, művei ifjú koromtól maig kedvencz olvasmányaim s azok lesznek míg élek. Az „Üstökös" iránt pedig, hogy előszeretettel viseltetem, tanusítják a könyvtáramban levő szépen bekötött teljes példányok, melyeket el is olvastam. Ezenkívül hírlapirodalmunk termékeivel húsz év óta foglalkozom s körülbelől ismerem a hírlapolvasok vágyait, szeszélyeit és elkényeztetett szokásait; itt-ott szolgáltam csekély tanácscsal is, melyek nem egyszer hasznot hajtottak. Most tehát, midőn olvasom a lapokból, hogy t. szerkesztő úr a politikát kizárja egyik humor. lapjából, tehát a magyar „Fliegende Blätter"-t megalapítja, kétszeresen örvendek ezen elhatározásán,mert azon lap lesz akkor a magyar humor gazdag tárháza,melynek életrevalóságán – ismerve a „Nagy Tükör"-ben és az „Üstökös" első évfolyamaiban kifejtett kiapadhatlan tős-gyökeres magyar humorát – nem is kételkedem. %

Időszerűnek tartom egy rég visszatartott tervvel illetőleg tanácscsal szolgálni. A XVII. és XVIII. század naptáraiban és hírlapjaiban, mert ezeket könyvtáraink pora fedi, csak én tudom, hogy kevesen ismerik, sok magyaros zamatu adoma van eltemetve, ezeket fel kellene éleszteni és rendszeresen egy oly gazdag és közkedvességű lapban, milyen az „Üstökös" lesz, megőrízni. Lehetne abban, e czélból külön rovatot nyitni „Magyar néphumor a XVII. (illetőleg XVIII.) században" czimmel. Én szivesen vállalkozom hetenként 10-12 adoma összeirására megtartva a népnyelvet és idézve a naptár czimét és évét, tájékozásul, ezt a lapban el lehetne ugyan hagyni és az előadás naivságán is lehet változtatni, de a szerkesztőnek ismerni kell a népsajátságot még az irályban és nyelvezetben is.

Élt Komáromban egy Nagy Pál nevű épületfa kereskedő, igen jól emlékszem gyermekkoromból ezen öreg úrra, ki élénkségben tartott bármely társaságot kihagyhatlan adomázó tehetségével, még pedig, mivel akkor nem volt „Üstökös", ő képviselte azt, forrása pedig a komáromi és győri kalendáriom. Én úgy hiszem, a lap csak nyerne azzal, ha egy hasábot szentelne a magyar humor történetének!

Mindenesetre várom t. szerkesztő urnak becses tudósitását, illetőleg megbizását.

Hazafiui üdvözlettel
kész szolgája
Szinnyei József
egyetemi könyvtárnak”

Fond IX/629

Szinnyei József, id. levelei **SZILÁGYI SÁNDOR**-hoz

1884.

2 db.

„Budapest, 1884. jul. 23.

Kedves jó Directorom!

Mea culpa! Nem tartottam meg a szavamat, talán először életemben, hisz alig történt kétszer, hogy az egyetemi könyvtárt 12 napra elhagytam volna; azért talán nem is érdemeltem meg a nagy haragot, mert ezen késedelmem akaratomon kívül történt; ugyanis jul. 18kára volt kitűzve utolsó kirándulásunk a Hortobágyra, én azt hittem, hogy a déli vonattal haza is mehetek, de nem úgy történt, mert reggel 7 órakkor indultunk 20ra lefogyott csapattal, de ezek közt nyolcz nő volt és így délben érkeztünk a nagy-hortobágyi csárdához, ott töltöttük az éjszakát, másnap reggel 6 órakkor indultunk ugyan, de minden kocsis részeg lévén, csak délben értünk vissza Debreczenbe s így az éjjeli vonattal utazhattam haza. Nem is álmodtam, hogy itten addig mily ribillió készült ellenem, csak úgy törték magokat a munka után %
azok éppen, kik azt nem szokták meg.
Szives utasítása szerint cselekedvén hétfőn fölmentem Szász Károly Ő Méltóságához és ez igen jól volt így, mert ma Pulszky Ő Méltóságával értekezvén, oly szives fogadtatásban részesültem, hogy ha itt jelentkeztem volna előbb, talán föl se megyek Budára, de így el voltam látva pánczéllal, most már nyélbe ütöttük a dolgot, holnap lesz dijnok is és a munkát megkezdhetjük; alig várom hogy megczáfoljam azon kicsinlő frázisokat, melyel a hirlap-könyvtár iránt viselkednek ott a Muzeumban.
Szives sorainak vételével azonnal intézkedtem, hogy a czédulák beosztassanak; azután a filozofiai szak felvételéhez foghatunk, de oly kevesen vagyunk, ezek is mind útra készen kifelé gravitálnak. Most látom igazán, hogy mennyit köszönhetek én Dr. Fraknói Ő Nagyságának, ki minden hazafias ténynek hő pártolója; de legelső sorban Kedves Igazgató Urnak, kit az Isten áldjon meg és vezérelje körünkbe mielőbb jó egészséggel.
Tisztelettel szeretettel öleli

hű barátja
Szinnyei József”

„Budapest, 1884. aug. 15. *3276/177.*

Kedves Igazgatóm!

Szives engedelméből meglátogattam családomat Perbetén és hogy gyorsabban érkezzem haza, vasuton utazva már szerdán délután 5 órakor itthon voltam. Ez alatt uj zivatar tört ki, melynek villámai egydűl engem sújtottak. Ez már az én fátumom! A dijnokért való folyamodást, mint tetszik tudni, személyesen adtam át Szász Károly Ő Méltóságának, erre a válasz leérkezett, Váczyt rendelték hozzám, Komáromyt az egyetemi könyvtárhoz. Pulszky Ő Méltósága hivatott és a mint várni lehetett, elég kiméletlenűl adta tudtomra, hogy ezen leírat ellen fölterjesztést írt a miniszteriumhoz, emlegette rangfokozatomat, hogy Majláth rangban fölöttem áll, (talán azért, mert néhány reclamációt írtam alá „mint a hirlapkönyvtár fölállitásával megbizott egyetemi könyvtárőr", egyuttal hangsulyozva azt is, hogy a hirlapkönyvtár ügyében ő alája vagyok %

vagyok rendelve, ha ehhez nem alkalmazkodom nem maradok itten sat. Én mindezt nem hoztam kétségbe, sőt bocsánatot kértem azon hibámért, hogy két napi távollétemet nem jelentettem nála, ha tudom előre, hogy Csontossy ezt is fölhasználja, bizony megteszem. Most már kérem szépen Igazgató urat, haza érkeztével tegye meg a lépéseket, hogy a dolog barátságos úton intéztessék el, a kiengesztelést irányomban nem várom, mert sokkal ingerültebbek a kedélyek ott a Muzeumban, hanem most már azért se tagíttok, míg ki nem dobnak! Azzal csak az ügynek szolgálok, ha minél tovább viselem ezen keserves hivatalomat; ugyanis napról napra inkább meggyőződöm arról, hogy a muzeumi hirlapgyűjtemény, mint ilyen, nem is jöhet szóba, az inkább szemét, mert eddig nem találtam egy kötetet is %

mely teljes lett volna, sőt a csonkán bekötött példányok is össze vissza vannak kötve, éppen azért mert a kezelés Rubint szolgára volt bízva, kinek munkáját, jegyzékét Pulszky Ő Méltósága minduntalan fölemlegeti; még a meglevő számok közűl is sok van megcsonkítva, t. i. tárczák, czikkek vannak kimetszve, bizonyosan a másoló kényelmesebbnek találta az illető czikket kimetszeni, mint leírni, felügyeletet úgy sem igen gyakoroltak. Az egész muzeumi hírlapkészletért nem adnám az én privát hirlapgyűjteményemet, mely kicsi bár, de teljes. Ennyit akartam csak sietve tudomására juttatni. Méltóztassék átadni hodoló tiszteletemet Ipolyi püspök Ő Méltóságának és Fraknói Ő Nagyságának, kérem további hathatós támogatásukat az ügy érdekében, mert bizony, bizony eltemetik a hirlapkönyvtárt, mielőtt megszületett volna. Szives jóakaratába helyezvén minden reménységemet maradtam kiváló tisztelettel

alázatos szolgája
Szinnyei József

Levelestár
Szinnyei József, id. levelei **NAGY IVÁN**-hoz.
1858-1887.
20 db.
[gyöngybetűkkel írva]
„Poson Oct. 5^{én} 1858.
Tekintetes Úr!
Igen becsülvén ön messzeható törekvéseit melly szerint a' magyar Családok emlékének megörökittésével fárad, ezen nagy munkához magam is csekély erömhez képest segédkezet

akarván nyújtani legközelebb is rokoni körömhez tartozó családi adatok feljegyzését vagyok bátor ön figyelmébe ajánlani, és pedig legelsőbben egy csallóközi régi tős gyökeres magyar család tagjait mellyek egyszersmint nőm elődjei és ősei s melly ha Geiza ki 1843 szül. fenn nem tartja, elenyészik, kivüle Gancsházi Gancs csak egy Pál nevű szolgalegény ki 1822 szül és nőtlen és pár öreg gyermektelen létezik. – melly a' legrégibb időktől mostanig Gancsházán székel (kis falú volt most puszta Somorja tőszomszédságában) – Ezen családról a' feljegyzetteket,eredeti régi okiratok, matrikulák és a' posoni társas káptalan levéltárából másolatokból szerkesztettem össze, hosszas munka és fáraság után a' leglelkiismeretesben, úgy hogy melly leszármazást a' legbizonyosabban nem tudtam ki, elhagytam, hanem mire az irományok bősége miatt nem igen volt szükségem. – A Család hagyomány szerint a' magyarok bejövetelekor Gancsháza környékét nyerte, és pedig 6 testvér volt egyiket Ganch-nak hivtak, ettől nyerte Gancsháza nevét és a' mostani Gancs család leszármazását 1750 előtti iratokban igy iratik; 2ik volt Böcskös kihalt Györgyel 1528 körül ettől vette nevét Böcskösháza most Becsked puszta hely Gancshazi határban; 3ik Ozor, melly a' szomszéd Uszor falunak kölcsönzé nevét; 4ik Bálint ettől Bálintháza, most düllő Gancsházi és Somorjai határban. 5ik Sámot, kitől Sámot falú most puszta Gancsháza mellett. – 6ik Bense v. Bencse ettől Bense-háza falú, most elenyészett neve hajdan a' Vajka szék tartományhoz tartozott, és Gancs család bírta 1710ig. –

Egy Gancs Gáspár az Érsekség Zászlaja alatt elesett Párkánynál azonban ezen Gáspárt nem tudtam behozni a' Genealogiaba mert egész bizonyossággal nem tudom kinek a' fia volt. – Gancs család nem bírja jelenleg czimerét ha ön felfedheti és közlendi nem fogja sajnálni azon csekély összeget. –

Miután az ön által irtt munkában tapasztaltam hogy a' csallóközi családok eddig keveset vannak képviselve, jónak láttam a' nevezetesbbek közül némi kivonatokat közölni, ellenben ha ön is tud Gancs családot érdeklőt sziveskedjék velem közölni lakásom János utcza 12 sz. – % úgy küldöm ide mellékelve a' Hodosi Karácsony nemzetség egy ágát melly család már 1290ben előfordúl sőtt előbb is – Kis Mányai Hangyás családról egy töredéket pro notitia az én családom ágazatát sat. – Többiben becses figyelmébe ajanlva magam, vagyok tellyes tisztelettel A Tekintetes úrnak

alázatos szolgája
Ferber József

Ha később bővebb felvilágosittásra akadok szinte megküldendem; Vallásra nézve a' Rajkai ág Cathol. melly ág kihalt férfi ágon Gancsházi ágból Albert szül 1685 maradéki Cathol. többi felv. hitv. az az Calvinisták – nemes levelök 1716 megújittatott,Rajkai Donatiojukról 1426ban van említtés először.

F. J."

„Poson 21. Nov. 1858.
Tekintetes Nagy Iván Úr!
Bátor vagyok igéretem szerint ezen 2ik levelemhez szinte némely családokról szólló adatokat csatolni. Reményem volt, hogy a' posoni Káptalan Levéltáraba bejuthatok, és akkor a' Gancs család ősi eredetére talán rájöttem volna, hanem ott anyi akadállyal kell küzdeni, csak míg az ember az

ajtóig eljut, azután pedig tilos a' bemenet; így azon véka alá rejtett világot olly annyira őrzik, hogy reményunk sem lehet valaha azt a' magyar történet hasznára és előnyére felhasználni – ezt ugyan némileg potólja az egyes családoknál létező hiteles másolatok u: m: Karchák privilegialis levele, mellyet egész terjedelmében bátor vagyok önnek becses figyelmébe ajánlani, és némely a' Gancs családra %

vonatkozó okiratot, részint azok utáni kivonatokat, az érdekesbbeket küldöm leírva – Karáchon család iratait kivonatban. – és némi apróságot. – szerencsésebb voltam a' megyei Levéltárnál, hol Laurenty János Levéltárnoki officialis szives volt felvilágosíttásokkal szolgálni, különösen érdekes az 1725 töli nemesi vizsgálatok (most Adelsnivestigation) hol minden nemes család ármálisa dátummal, és a' Nemeslevelet nyerők bennfoglaltatnak, és sok kész Genealogiák; Innen közlöm a' velem rokon családok : mint Kántor és Kreutzerekét, és több más családoktóli adatokat u: m: Karáchon, nagy padányi László, és a' többit később. – Ezeket előre bocsátva (a Gancs család fő ágároli bővebb adatokat jónak láttam kimeríttőleg leírva megküldeni) és becses figyelmébe ajánlva, egy kéréssel bátorkodom alkalmatlankodni miután önhez temérdek családi leszármazás és más adat érkezik be, a Ferber névre vonatkozókat ha szives lenne velem közleni ha előfordulnának p. o. Bakacs családnál Ferber Mátyás, talán ennek is leszármazása vagy más mellék ágak talán megvannak kegyednél sat. – úgyszinte Karlovitz Kántor, Kreutzer családokét, a' mennyiben a' munkában elő nem fordulnának úgy szinte a' Gancs családot is becses figyelmébe ajánlom. Én viszont igérem, hogy legközelebb van reménységem megküldhetni a Búr-Szentgyörgyi Laurenty alias Szentgyörgy család tellyes Genealogiáját továbbá Olgyai Olgyay családét két sógorom Topai Kalitza és bessenyői Beöthy Zsigmond az író Genealogiaját és más érdekes felvilágosíttást, ha pedig valamiben szolgálatára lehetek az itteni megyei Levéltárbani vizsgálatnál szivesen megteszem. – a „Magyar Családok"-at én itteni Wigand könyvkereskedésében veszem, hanem az eddig kapott 3^{ik} kötet 1^{ső} füzeténél többet sehogy sem tudok megkapni, nem lehetne ezen valamiképp orvosolni. –

Többiben becses figyelmébe ajanlva magamat, vagyok és maradok alázatos szolgája

Ferber József

U: i: ha a' Gancs család czimere még léteznék ön tudtával valahol, legyen szives tudatni velem, hogy a' 3 ftot beküldhessem.

F. J."

„Poson, majus 19. 1859.

Tekintetes Úr!

Bátor vagyok 3^{ik} ízben jelen levelemmel bekopogtatni,és ezennel küldöm Samarjay barátom hiteles Genealogiáját pecsétjével és a' metszésért járandó 3 pftal együtt – sziveskedjék elintézni a' teendőket. – Napokban másoltam le Olgyai Olgyay család Genealogiáját melly hitelesen a' család levéltára után van szerkesztve és 1256^{tól} szakadatlanúl 3 ágon a' jelen korig jő le, – úgy szinte Kis Jókai Udvarnoky családét is az előbbenivel legközelebb elküldendem. – Laurenty Család Genealogiáját Stummer Arnold Plébános úr vette át és küldi el. –

Egy szivességre kérném a Tettes Urat ha olly jó lenne az illető helyen sürgetni a' már megjelent „Magyaror. családai" füzeteinek elküldését, mert én Wigand kezéből kapva – eddig nem kaphattam többet mint I. II. III.IV. kötet 1.2. füzetét. – 4 utolsó megjelent füzeteket nem láttam, és méltóztassék későbbre is az expeditiónál mutatkozó késedelmet eligazitni, mert éppen ezen becses munka szétküldése iránt többen panaszt emeltek. –

Többiben szives emlékébe ajánlva maradok

Tekintetes úrnak

alázatos szolgája
Ferber Josef"

„Pozsony, febr. 17én 1862.

Igen tisztelt Tekintetes Úr!

Késve bár, de mint hű előfizető küldöm a jelen ½ évre a 4 ft.o.é. előfizetési összeget, az ön által szerkesztett „Tudom. Értekezőre. Kívánom hogy az Isten ki megáldá önt kitünő tulajdonokkal, ez új pályához is erőt, kitartást, és sok pártolót adjon, hogy a közjóra virágozzék e becses vállalat, ha nem tovább legalább is a Tudományos Gyűjtemény" tartamáig. Magamat becses barátságába ajánlva vagyok

Tekintetes úrnak

alázatos szolgája
Ferber József
magyarutcza 205."

„Pozsony, sept. 18. 1862

Igen tisztelt Tekintetes Úr!

Kivánsága szerint a Petók családot érdeklő kutatásokban eljárva, a Pozsony megyei levéltárban ezeket találtam: Jegyzőkönyv 1774. Nov. 9én.

„... [latin szöveg]

– A nemesi Bizonyítvány kelte: Datum ex Generali Congregatione Nostra Die 6 = Octobris Anno 1772 in Curia szügyiensi celebrata

tellyes tisztelettel maradok

A Tekintetes úr

alázatos szolgája
Ferber József"

„Pozsony 1867 jul. 26.

Igen tisztelt Tekintetes Ur!

Becses sorait olvasván, sietek kivánságának habár csekély részben is, eleget tenni.

A teljes Közlöny három vastag kötetben birtokomban van ugyan, de ezt mostan az itteni honvéd-egylet igazoló bizottmányának rendelkezése alá bocsátottam; miután a verificationalis

munka sürgős s naponkint jelentkeznek volt honvédtisztek nem vehetem ki a kezükből; a számok ugysem választhatók szét, tehát az ide-oda szállitás máskülönben is terhes és költséges lenne.

Máskülönben Tek. urnak mindenben szivesen felajánlom szolgálatomat. Birtokomban van egy 199 számból álló csonka Közlöny, melyet a Vas. Ujs. 28 sz.ban a „Szerk. mondanivalók" rovatában eladás vagy csere végett felajánlottam; habár sok költségembe kerültek a fentebbi számok inkább adnám cserébe az 1849diki komáromi két %
két hírlapért, melyekből eddig 31 számnál többet nem bírtam megszerezni. – Ezekből küldöm jelenleg a 154-számot; a 147. szám par malheur eltévedt, ezt és a 152 s 153 számokat ha Pesten Horowitznál megnem szerezhetné kegyed, kivánsága szerint leirathatom vagy a szükséges kivonatokat magam is megteszem és szivesen elküldöm. A 163 dik szám Aradon jelent meg aug. 5 én kisebb alakban s nálam írva van ¾ iven. Ez lett volna az utolsó szám.

Ezúttal bátor vagyok Tek. urat egy szivességre felkérni. A magyar birodalmi hirlapirodalom megirásához szükségesnek tartván a hirlapgyüjtést, ezt évek óta buzgó kitartással üzöm, úgy hogy eddig 1560 féle hírlap egy-egy számával birok; ezek közt azonban hazai, úgy erdélyi és a kapcsolt részekből csak 450 féle van meg; legkevesebb a forradalmi, kisebb német, tót, horvát és szerb vidéki és régibb vegyes hirlap; így p. o. hiányzik a kassai Abrázolt 1848 diki folyóirat, Krassaer Ztg, Esseger Localblatt, Munkások Ujsága, Vas Gereben ujabb Népbarátja sat. sat. Miután Szabó Károly úr szives volt Kolozsvárról egy csomag erdélyi hírlapot küldeni az ottan létező duplumokból – azt hiszem Pesten is találhatók az egyetemi könyvtárban ily félrevetett egyes számok. Igen szépen kérem tehát Tek. urat sziveskedjék a többszörös példányokból (egy vagy két számot bármely hazai hírlapból) számomra póstán bérmentetlen küldeni, midőn az ide mellékelt közlöny számot visszameneszti. Ha már meglevő hírlappéldányokat küld, sem tesz semmit,mert többekkel csereviszonyban lévén, azokat igen jól felhasználhatom.

Viszonszolgálatomat felajánlván, magamat becses emlékébe ajánlom, és maradtam
Tekintetes urnak

alázatos szolgája
Szinnyei-Ferber József

U.i. A Magyar Családok" suplementuma mikor fog megjelenni?

Sz.

lakásom: Nagy Káptalan utcza 123. sz.

„Pozsony 1867 jul. 29.
Tekintetes Ur!
Egy tévedést kell helyreigazitanom.
A Közlöny 147ik száma helyett az ide másolatban mellékelt proklamatio jelent meg; ezt bizonyítja a Közlöny folyó lapszámozása, ugyanis a 146ik szám Budapesten jul. 1én jelent meg 545-548 lapon, a 148dik Szegeden jul. 13án 549-552 lapon. Miről Tettes úr is meggyőződhetik.

Míg a nálam is csak irásban meglevő proklamatiót lemásolva ide mellékelném becses emlékébe ajánlva magam, maradtam
Tekintetes Urnak

kész szolgája
Szinnyei-Ferber József”

„Pozsony, 1867, aug. 11.
Tekintetes Ur!

Becses levelének vételével a reám bizott másolatokat azonnal sajátkezüleg végeztem; midőn azonban az itteni honvédegyletnél annak hitelesítését akartam eszközölni az alelnök elutazása felől értesültem, s így jelenleg, mert a dolog sürgős csak egyszerű másolatban küldöm meg a kívánt kivonatot azon megjegyzéssel, hogy azt ketten gondosan az eredetivel összehasonlitván, ennél több kinevezést vagy kitüntetést nem találunk azon két számban; a 163dik pedig egyedül tábori tudositásokat foglal magában. Ha kivánja Ön a hitelesitést utólagosan is megteszem.

Legnagyobb készséggel és örömmel átengedem a kívánt számokat miután azok Közlönye kiegészitéseül alkalmasak; a 154dik számot már elküldtem, jelen levelemhez pedig a 146dik számot mellékelem, fogadja azokat barátságom jeléül; ez utóbbi számot azonban előbbeni levelében nem említté Ön, talán a 147dik rendkivüli számmal téveszti össze.
Miután pedig azt olvasom f. hó 6-án kelt leveléből hogy a Közlönyt birja jul. 30ig bezárólag, tehát a 152. 153. számot és a julius 30dikit is? ha ezen jul. 30diki illetőleg 163dik szám valóban létezik Ön gyüjteményében, akkor én azt nem bírom, mert az én utolsó Közlönyszámom irva van és Aradról aug. 5ről keltezve.

Erről kis felvilágositást kérek, mert könnyen megtörténhet hogy a gyűjteményéből hiányzó számok birtokába juthatok s akkor azokat is Önnek szivesen megküldeném. Ez nem lehetetlen, ugyanis néhány hét előtt salamit hozattam mely egy 1849. febr. Közlöny darabba volt göngyölve, én siettem megmenteni a még fenn maradt számokat; a hentes átadott 112 számot a Közlöny 1849 folyamából a papiros fontját 22 krba számítván, kár hogy a jan. és febr. számokat már elhasználta.

Igen nagy örömöt szerez nekem Tek úr ha az igért Reformot sat. hirlapokat megküldi, hirlapgyüjteményemről hiszem nem feledkezik meg Ön s akkor szép meglepetésekben részesíthet, miután egyes hírlapszámokat igen gyakran félre tehet számomra, csak az ujabb napilapok és encyclopaedicus képes hetilapokra nincs szükségem, akármi egyebet szivesen fogadok; én a vidéki kisebb német és szláv lapokra és forradalmi hírlapokra formalis hajtóvadászatot tartok, azonban kevés sikerrel; nem jelentek volna meg azon a vidéken p. o. B. Gyarmaton, Selmeczen, R. Szombatban és Körmöczbányán hírlapok, hol a Kormány pártnak fészke volt? Vajjon lehetséges-e Komáromi Lapok és Értesítő példányait szerezni? én ezeket szivesen magamhoz váltanám drága pénzen is.

Sajnálom, hogy ez idén Pesten személyesen nem tisztelhetem, miután ott jun. hóban voltam; egyébiránt kedves levelét s megbizásait mindenkor a legnagyobb örömmel fogadom. Még azon óhajtásomat fejezem ki, vajha Ön adná ki a honvédtiszti névtárt és nem Virányi (Virnau) kinek én is küldtem csekély kivonatot, azonban miként leveléből megértettem a „Honvédtiszti Koszoru” nemcsak igen hiányos lesz, hanem abban rendszeres beosztást sem fogunk találni.

Midőn kivánom, hogy Ön s tisztelt családja a vidéki élet örömeit teljesen élvezzék, magamat nagyrabecsült emlékébe ajánlván, várva várom szives tudósitását s maradtam
Tekintetes Urnak

alázatos szolgája
Szinnyei József

lakásom: Nagy Káptalan utcza 123. sz.”

„Pozsony, 1867. aug. 15.
Tekintetes Ur!

Kedves sorait olvasván azonnal meggyőződtem a tévedés felől, ugyanis kegyed az n betű első szárát igen felhúzta ezért olvastam azt l-nek; most határozottan tudom hogy a juliusi számokat nem birja, azokat csonka példányomból szivesen megküldöm, így a 148-149. (júl. 13. 14.) 155. 156-162 (jul. 21-29) számokat, többel nem szolgálhatok; miután pedig a 146. (jul. 1.) 147. (jul. 2.) rendk. és 154. (jul. 20.) számokat már előbb átszolgáltattam, – s ezzel csak viszonszolgálatot teljesítettem t: i: azon majusi Közlöny szamokért, melyeket most ugyan harmadpéldányban birok de egykor azok átengedésével kegyed nem kis örömöt szerzett nekem; – megszerzendők még a 150-153 (jul. 15-19.) számok. A 163.dik (utolsó szám) írva van nálam 9 sürű hasábon s miként utóbbi levelemben megirtam, abban kinevezés vagy kitüntetés nem foglaltatik ezért nem is küldhettem abból kivonatot, később, ha kivanja kegyed az egészet lemásolom.
A fentebbi számok megküldését pedig czélszerünek tartom a korra hagyni, midőn visszautazik Ön Pestre, miután azok most terhére lehetnének, egyébiránt ha úgy kívánja Zsélyre is megküldöm.

A másolást szivesen tettem sőt szertném ha t. batyja minél jobb hasznát vehetné. A czimtár kiadásához okvetlenül megkell szereznie a „Komáromi Lapok 1849dik évi 62-68. számait hogy azokból a Hivatalos rovatot „A komáromi vár és hadsereg főparancsnoka által azon idő alatt míg a magyar kormánytól tökéletesen elszakítva volt, a következő törzs és főtiszti kinevezések történtek” czímmel, felhasználhassa; e nélkül 1849. júl.21-én hadnagygyá és aug. 29én főhadnagygyá lett kineveztetésem szintén említetlen maradna, pedig ez egyik büszkeségem.
A tisztikinevezéseket a K. L. 62. 63. 65 éd 68. számából másolatban birom körülbelől $3^1/_2$ ív ha kivánja Ön leírom és megküldöm. A czimtár kiadásánál leginkább arra kell ügyelni hogy a Virányié megelőztessék; ezt pedig csak füzetes kiadással lehetne elérni s egyuttal a hiányt utánpótolni.

Képzelni tudom a szülői fájdalmat mit kedves fiuk betegsége okoz kegyeteknek, miután négy élő fiam van s egyet eltemettem, valóban sok aggodalom gond s bú közt nevelem én is fel gyermekimet, azért szivemből kivánom, hogy a kis fiú egészségével kegyetek is visszanyerjék mielőbb az örvendetesb napokat.

Tegnap olvastam, hogy Rima Szombatban a Napi Közlöny megjelent, ha valamelyik tudóstól egy vagy két számot szerezhetne kegyed, szivesen venném gyüjteményem számára.

Az 1848/9diki honvéd naplóm 3dik részét, mely legközelebb a Vas. Ujs.ban fog megjelenni Tettes urnak becses figyelmébe ajánlom.

Kedves családját ismeretlenül is tisztelve s magamat nagyrabecsült kegyeibe ajánlva, maradtam
Tekintetes urnak

alázatos szolgája
Szinnyei József

lakásom: Nagy Káptalan utcza 123. sz.”

„Pozsony, 1867. okt. 20.
Tekintetes Ur!

Igéretem szerint itt küldöm a birtokomban levő 1849-ki juliusi közlönyszámokat, összesen tizet; igen örvendek sőt szerencsémnek tartom ha nagybecsű könyvtárát ezzel is gazdagíthatom.

Ezúttal bátor vagyok, a Tettes Urnál létező netalán felesleges hirlapszámokért esedezni; különös érdekkel birnak előttem az 1849-ki Komáromi Értesítő és Komáromi Lapok, úgy szintén bármely forradalmi hírlap, sőt azok egyes száma is, valamint az újonnan keletkezett vagy régibb kevésbé elterjedt hirlapokból egy egy szám; mindezt legnagyobb köszönettel fogadom. Kérem, küldje a nekem szánt csomagot mielőbb hozzám, póstán bérmentetlenül.

Végül egy régi idemellékelt pecsétlenyomat magyarázatát kérem; a pecsétet egy zsibárusnál találtam, a véset régi, de a hozzáragasztott fogantyú ujabb munka, melyik család használja ezen czimert?

Becses válaszát várva, magamat nagyrabecsült kegyeibe ajánlom s maradtam
Tekintetes urnak

őszinte tisztelője
Szinnyei-Ferber József

Lakásom: Nagy Káptalan utcza 123. sz.”

„Pozsony, 1867. nov. 10én
Igen tisztelt Tekintetes Úr!

Az ide mellékelt 5 ftot sziveskedjék a „Magyar történelmi társulat”-nak kézbesíteni mint tagsági dijat; a már megjelent füzeteket vagy egyenesen hozzám küldjék, vagy Tettes urnak átadván, azokat czimem alatt póstára adni ne terheltessék.
Megbocsásson, hogy drága idejét ily megbizásokkal veszem igénybe, de annak idejében nem jegyeztem fel a szükséges adatokat s most nem tudom hova küldjem a pénzt, annyit azonban bizonyosan tudok, hogy Ön tagja a nevezett társulatnak és szives ember.

Mellékesen legyen szabad egy kérést koczkáztatnom: néhány hét előtt elküldtem levelem kisérete mellett az igért 1849. juliusban megjelent Közlöny-számokat vajjon megkapta-e kegyed azokat?
Miután mindeddig becses válaszát nélkülözöm, már már azt kell hinnem hogy eltévedt azon csomag, vagy talán felesleges számokért fizettettem Önnel a drága portót.

Becses válaszáért esdve, maradtam

Tekintetes urnak

őszinte tisztelője
Szinnyei József

Nagy Káptalan utcza 123. sz.”

„Pozsony, 1867. nov. 23.
Tisztelt Tekintetes Ur!

Igen örültem f. hó 4én kelt becses levelének,mert abból megtudtam hogy a Közlöny 10 száma használható. Fogadja egyszersmint a küldött becses forradalmi lapokért hálás köszönetemet; azok felette érdekesek. Ha a Komáromi Lapokat, vagy Értesítőt a tudva levő helyen meglehetne szerezni, legyen bár az pénzbeli áldozat, melybe az kerülne, kérem tudassa velem az árát és a számok sorozatát, és én a pénzt szivesen megküldöm.

A Közlöny kívánt számaira nézve, fájdalom jelenleg biztatót nem irhatok, mert nálunk ilyesmi fehér holló, azonban ki tudja mi rejlik a jövőben, lehet hogy valamelyik sajtósnál ismét felfedezek egy csomó Közlönyt s akkor szivesen szolgálok.

Már inkább bizonyos, hogysem valószinű, hogy a Közlönyből Aradon egy számnál több is jelent meg; ezt olvastam ha jól emlékszem a „Magyarország és Nagyvilág valamelyik számában, talán Kossuth v. Pelczelre vonatkozó közleményben van hivatkozás egy 1849 aug 4-9-iki Közlönyre. Ezt legbiztosabban meglehetne Pesten tudni, mert a „Hazánk és Külföld” ez idei okt. 10-iki borítékán ez áll: „Az 1848-49diki hivatalos „Közlöny egy egészen teljes példánya 100 osztr. ért. ftért eladó. Venni ohajtók tudakozódhatnak t. Than Sándor Urnál, Szerb utca 5. sz. a.” Itt lehetne utántudakozni, vagy a Muzeumban, miután Kubinyi a P. Napló útján csak nehány juliusi számot kért completírozás végett. Ezen alkalommal, ha nem restelli az ott létező „Komáromi Értesítő és Komáromi Lapok” számait jegyezze fel számomra.

Steinernél a Fejér: Historia Academiae, de már nem kapható, megvette Lichner; a Tud. Gyűjt. 1840. 1sö füzetét még nem láttam, talán Fränkl könyvárus Miskolczon bir kettődlettel, miután sokszor hirdeti a Tud. Gyűjteményt.

Köszönöm szives fáradozását a történelmi társulatnál tett befizetést illetőleg, már a füzeteket is megkaptam.

Legközelebb Nagy Szelezsényből Bodó Lipót úr küldött 74 féle magyar hírlapot és 56 féle programmot, volt nagy öröm Israelben!

A számomra félretett különbféle hírlapokat és programmot igen szivesen veszem, de csak úgy, ha Önnek azok semmibe se kerülnek, a portót szivesen fizetem.

Magamat további nagyrabecsült kegyeibe ajánlván, jó egészséget kívánok s maradtam
Tekintetes urnak

tisztelője
N. Káptalan utcza 123. sz. *Szinnyei József”*

„Pozsony, 1868. marcz. 11.
Igen tisztelt Tekintetes Ur!

Kedvesen lepett meg tegnap vett szives ajánlata; legnagyobb hálával fogadom a szép ajándékot s minden igyekezetemmel oda törekszem, hogy nagyrabecsült barátságára érdemessé tegyem magamat.

A hírlapok előfizetési programjait csak pár év óta gyűjtöm, midőn meggyőződtem azok szüksége felől; eddig 173 féle hirlapot illető, körülbelől 250 programmal birok, képzelheti tehát, mily becses szerzemény leend számomra a kegyed szivességéből nyert programcsomag, melynek bérmentetlen hozzám szállítását kérve kérem.

Fájdalom, én még eddig nem felehettem meg Tekintetes úr várakozásának, mert Közlöny-keresésem eredménye az ide zárt két czédulán kijelelt [sic.]számok megszerzéséből áll, melylyeket Bodó Lipót úrtól kaptam Nagy Szelezsényből, az 1848diki folyamból valókat nem is említem, mert azok nem oly keresettek. Bodó Lipótnál megvan ugyan a 101. szám de csak egy példányban, a 146-163dik számokat pedig ő sem birja. Számtalan levelet kaptam az elmult hónapokban az ország minden részéből, de egy kettőt kivéve, az azokban kért Közlönyszámokkal nem szolgálhattam, mert többnyire a juliusi számokat keresték. Than, kit múlt levelemben emlitettem s egy teljes Közlönyt hirdetett, hozzám fordult több juliusi Közlöny-számért. Mindinkább meggyőződtem tehát a felől hogy teljes Közlöny sehol sem létezik.
Kolozsvárról tudósitanak, hogy a Muzeumban nem létezik ugyan teljes példány, hanem ha vannak aradi számok, azok hihetőleg Apornál találhatók, ki évek óta szenvedélylyel gyűjti a forradalmi lapokat; ismét írtam bővebb felvilágositásért. Egy lipcsei antiquarius könyvjegyzékét forgattam nem régen, melyben a Walther-féle könyvtár eladás végett hirdettek, s a többi közt egy teljes Közlönyt, mely azonban csak julius 15-ig terjed, 120 tallérért ajánlanak.

Szerencsésb voltam a komáromi forradalmi lapok megszerzése körül; eddig birom a Komáromi Értesítő kilencz számát (1849. májusból) a Komáromi Lapokból a 6. 18. 20. 26. rendkívüli két számot (aug. 2.) 29. 30. 31. 35. 36. és 40-től 68-ig az utolsó számig összesen 39 darabot; sőt ezeken kívül pár számot két példányban is felmutathatok. Mindez oly ritka szerencse, hogy másnak alig sikerül valaha ennyit is felkutatni; Komáromban csaknem házról házra jártak és keresték számomra a nevezett lapokat, de ott egy két számot kivéve, nem létezik abból semmi, a föntebbieket Tatából és Pestről kaptam.

A „Magyarország Családai" becses mű pótlékkötetét is megszereztem és elolvastam; abban több sajtóhibára akadtam, nevezetesen a Beöthy családnál, hol Beöthy László és Károly nevek párszor hibásan adatnak. Azonban mindez csekélység, hanem az igért bevezetést s abban a czimertan magyarázatát szivesen vettem volna, mért maradt az el? Talán később élvezzük a Századokban, hol kegyednek a magyar pecsétekről írt értekezése valóban meglepett, mert nem hittem, hogy e tárgyban oly kevés történt légyen; annál inkább dicsérendő tehát kegyed buzgalma.

Hírlapgyűjteményem szépen haladt; van ugyan körülbelől 500 féle hirlapom (magyarbirodalombeli) de az én számításom szerint 1000nél több jelent már meg Magyar- Erdély- és Horvátországban különbféle nyelven s így szivesen veszem, ha Tekintetes úr az apróbb vidéki

és szaklapokból, bármely nyelven jelentek légyen azok meg, s kevésbé ismeretesek, félre teszi számomra a duplumokat; ha a csomag pár fontra szaporodott, sziveskedjék azt költségemen póstán hozzám meneszteni. Egyúttal kérem Tettes urat, ha magyar családokat érdeklő gyászleveleket (parte-zetteln) nélkülözhet, azokat igen szivesen fogadnám s magamnak lemásolván, az eredetieket Bodónak küldeném, ki gyüjti az ilyeneket.

Magamat szives emlékébe ajánlva, becses ajándékát ismételve köszönöm és várom.
Maradtam
Tekintetes Urnak

alázatos szolgája
Nagy Káptalan utcza 123. sz. *Szinnyei-Ferber József"*

„Pozsony, 1868. majus 5-én
Tekintetes Ur!

Igen köszönöm a márczius 20-án hozzám érkezett becses küldeményt; 280 db programból 177-et használhattam, ezenkivül a 20 db. hirlapból 3 egészen ismeretlen volt előttem, többit cserében küldtem egyik ismerősömnek.

Ezen páratlan szivességet már előbb kellett volna megköszönnöm, de nem akartam háládatlan lenni s üres igérettel biztatni Tekintetes Urat; most azonban sikerült az 1849-diki Közlöny 101-dik számát felfedeznem, ugyanis f. hó 2-án vettem báró Apor Károly levelét Marosvásárhelyről, melyben a többi közt ez áll:

„Az 1848/9 Közlönyt illetőleg ugy tudom, hogy a 162. sz. után még két szám jelent meg Aradon, de nekem ezek hiányoznak, tudomásomat pedig Szilágyi Sándor állításából, hogy ezeket látta, meritettem. Igen nagyon lekötelezne a Tekintetes Úr ha a meglevő írott példányt számomra lemásoltatná és elküldené én igérem érette a 101 számnak megküldését."

Ebből látni méltóztatik, hogy az óhajtott számot megküldhetem, csak kis türelemre kérem míg az irott számot lemásolom; közgyü. miatt felhalmozott teendőim ebben kissé akadályoznak ugyan, de reménylem hogy rövid időn azon 101-dik számot Tekintetes Urnak kezéhez szolgáltathatom.

Többiben magamat szives barátságába ajánlva maradtam
Tekintetes Urnak

kész szolgája
Nagy Káptalan utcza 123 sz. *Szinnyei József"*

„Pozsony, 1868. júl. 29.
Tekintetes Ur!

Meghatott azon rendkívül sulyos csapás mely Önt és szeretett családját sujtá pár hó előtt, fogadja részvétnyilatkozatomat s szivemből kivánom, hogy nagyreményű fiában találja fel vigaszát

reményét; éljen családjának és a tudományoknak, hogy mint eddig még több maradandó becsű művel gazdagíthassa irodalmunkat.

A Közlöny 1849: 101. számát miként igértem, idecsatolva küldöm; f. évi márcz. 8kán kelt becses leveléből értesültem, hogy Közlönyéből hiányzanak még az 1849: 150. 151. 152. 153. és az augustusi számok, tehát birja kegyed a 154-től – 162. számokat is? szeretném tudni, vajon megszerezte-e azóta az említett számokat? Ha nem, tudassa velem, talán képes leszek azokat lassankint előteremteni.

Sikerült azóta felfedeznem az augustusi számokat, olyformán hogy azok másolatát teljes reményem van megnyerhetni; most már határozottan irhatom, hogy a Közlönyből Aradon három szám jelent meg s több nem, u. m. a 163diki aug. 5kén, 164. aug. 10kén és a 165dik aug. 11kén. Ezeken kívül az 1849dik évi 8dik szám kétszer adatott ki, az egyik kisebb sorszámmal (8.) nyomatott, mint a következő 9dik; a nálam is hiányzó 8/b. számot b. Apór Károly ur gyűjteményéből fogom kikölcsönözni és lemásolni. Az aradi számokat, ha nem leend képes megszerezni, később kegyed számára is megküldöm másolatban.

A Komáromi Lapok és Értesítő-ből tehát még nem sikerült felfedeznie példányokat?
Talán idővel ez is megtörténhetik; addig azonban, ha hirlapgyűjteményem számára egyes hírlapszámokat és programmokat félretett a Tekintetes úr, sziveskedjék azokat Aigner barátom könyvkereskedésében (Váczi utcza, Nemzeti száloda) hozzám küldés végett kézbesíteni.

További kegyeibe ajánlott
maradtam
Tekintetes urnak

alázatos szolgája
Szinnyei József”

„Bp. 1882, márcz. 31. *2445/70.*
Tisztelt Nagyságod!
Régi ismeretségünk felbátorít jelen levelem irására, mert a mit sok helyt hiában kerestem, hiszem Nagyságodnál megtalálom.

A komáromi színészet történetét irom és ehhez régi szinlapok és sugókönyvekre lenne szükségem, hogy munkámban előhaladhassak, ha ilyenekkel méltóztatik rendelkezni, kegyeskedjék azt az egyetemi könyvtárhoz küldve reversalis mellett pár heti használatra átengedni.

Kutatásaim közben szükségesnek tartottam a gyászjelentések (parteczédulák) gyűjtését; tudom, hogy Nagyságod ezeket nagy munkája irásánál gyűjtötte; nem engedné-e át atokat részben vagy egészen és mily feltételek alatt? Rendelkezem duplumokkal, de sok ritka hungarikákkal, zsebkönyvekkel, ponyvairodalmi termékkel sat. Parteczédula-gyűjteményem a 8000 ezeret meghaladja, pedig csak 4 hónapja gyűjtöm. Becses válaszát kérem és szives üdvözlettel maradtam

Nagyságodnak

kész szolgája
Szinnyei József”

Bp., 1882. april 14. *2459/84.*

Tisztelt Nagyságos Uram!

Igen becses levelében kért könyvnek elküldését kieszközöltem, ma küldtük póstán, habár nehezen nélkülözzük, mert a czimerfestők és tudósok minduntalan keresik, de bizva pontosságában, rendben megy a többi is. Nagyon kérem Nagyságodat, ha megeröltetésébe nem kerülne, szedje ki a párteczédulák duplumait és küldje el, én szivesen küldök azokért kétszer annyit; vagy talán, ha nem tartja érdemesnek azok gyűjtését, szeretném, ha átengedné azon kis gyűjteményt más egyébért cserében vagy pénzért.

Auróráim nincsenek; szinházi zsebkönyveim jeles számmal vannak, ezeket completirozom. Vannak-e szinlapjai? Szives válaszát kérve magamat kegyeibe ajánlottam, egészségének mielőbbi jobbra fordulását óhajtva maradtam

Nagyságodnak

kész szolgája
Szinnyei József”

„Bp.,1882, május 7. *2488/113.*

Tisztelt Nagyságos Uram!

Köszönöm az ujabb küldeményt; sietek ugyan az ajándékot viszonozni, de most csak 75 darabot válogathattam ki, mert duplumaim Szentiványinál és Véghelyinél vannak, ha visszakerülnek ismét küldök egy csomót; kérem a mennyire lehetséges folytassa a kiválogatást és a doublettek elküldését, gyűjteményem minél kiterjedtebb, annál érdekesebb; Nógrádban nem ismerek senkit a ki gyűjtene számomra. Ha szolgálhatunk más művekkel is, tessék azokat kijelölni és azonnal elküldjük. Szives üdvözlettel maradtam tisztelő barátja

Szinnyei”

„Bp., 1887. jan. 25. *3798/4.*

Különösen tisztelt Nagyságos Ur!

Mindenek előtt köszönöm a küldött 122 szomorújelentést, én is viszonzásúl egyelőre küldöm a legujabban félretetteket 45 db. a kért manuscriptummal együtt. A mi a M. irók életrajzára vonatkozó buzdítását illeti, szépen köszönöm és követem tanácsát, az az félre téve minden más

munkát, ennek élek ezentúl,annál is inkább mert részvéttel győződtem meg arról, hogy legjelesebb iróink is, mily szegénységgel küzdenek, midőn Horányi, Danielik és Wurzbach-féle munkákat használnák,jobbnak hiányában, néha pedig az ezekből átvett és hibákkal bővített ujabb életrajzokat. Szabó Károly régi magyar Könyvtárában, a mi benn van az jó, de hol van a többi? Én az I. kötet megjelenésekor, csak az egyetemi könyvtárból 20 unicumot (?) ismertettem a Könyv-Szemlében. Most pedig az első életrajzoknál rakásra találok olyanokat, melyek a II. kötetből kimaradtak, de nem keserítem az öreget. – Az az aránytalanság, igen nehéz dolog, ha Kónyi Jánosról, kinek 18 önálló munkája jelent meg, csak annyit tudunk, hogy strázsamester volt, ez is a czimlapról olvasható! Acsády Sándor jogi íróról pedig, hogy ügyvéd volt, szintén műve czímlapjáról; 1854ben még élt. Nincs meg a szomorújelentése? Télfi Iványról pedig csak elő kell sorolni, hogy mi minden volt. – A Hasznos Mulatsagok jegyzékét magam előtt tartom és ha előkerülnek a hiányzó kötetek, küldöm, vagy irok.

Minden jót kivánva tisztelettel maradtam

kész szolgája
Szinnyei József"

„Bp., 1887. jan. 11. *3796/2*

Tisztelt Nagyságos Ur!

Szives figyelmét és a fölajánlott szomorújelentéseket köszönöm, de kár volt a jegyzékkel vesződni,mert az nem lenne praktikus dolog, ha én 42 ezerből álló gyűjteményemből kijelölném a hiányokat, ehhez legalább 40 csomagot kellene leemelnem, lapoznom, aztán a kijelöltekkel a berakásnál ugyanezt tennem; legjobb lesz ha azokat mind elküldi s a berakásnál félre teszem a duplumokat és visszaküldöm, mellé csatolva viszonzásúl legalább háromszor annyi válogatott pártét; most a mult évi nov. 13ki csomagnál vagyok, pedig hátra van még bold. Pauler Tivadar1300ból álló gyűjteménye, azért az 50 ezer duplumhoz nem is nyulok; ha tudtam volna, hogy még gyűjt, de most félre teszem az Önnek szántakat rendszeresen, rá írván példányomra, hogy már egyszer küldtem, nehogy duplumokkal terheljem; ez az én eljárásom. –

Különös áramlatok vannak a Magyar írók Életrajzára nézve; már a 8 kötetet devalváltam 4re, most csak száraz adatokat kivánnak, tehát két kötetet, de én nem azért gyűjtöttem 30 esztendeig, hogy a Wurzbach művét használják azontúl is; egyébiránt még kiadó sincs, ki a nyomdaköltséget elvállalja, tehát 15 év után is ott vagyunk, a hol a mádi zsidó. Se baj, ha ez nem sül el, akkor az 1848-49ki honvédek jegyzékét (Életr. Nekr.) készíttem el. – Ide csatolom legujabb munkámat, szives figyelmébe ajánlván azt.

Minden jót kívánok ezen új évben és ajánlom magamat barátságába. Szives üdvözlettel

tiszteli
U. i. Köszönöm a Pajor-féle önéletrajzot is" *Szinnyei*

Levelek idősb Szinnyei Józsefhez

Szemelvények Szilágyi Sándor leveleiből

MTAK Kézirattár: **Ms 792/255** – 1875. február 6.
„Tisztelt barátom!

B. Wesselényi Miklósnak van egy értekezése „ A zsivói mészély-ről" czím alatt, mely valamelyik napi lapban látott világot? Ha jegyzetei közt kegyed nyomásra akadna, kérem szíveskedjék kijegyezni hol jött ki, s a lapot (ha ott meg van) pár napra kiadni.

Tisztelettel

kész szolgája barátja
Szilágyi Sándor"

MTAK Kézirattár: **Ms 792/258** – 1880. aug. 20.

SÜRGÖNYLEVÉL

„Tisztelt barátom uram!

Egy szíves ... kérem. Jegyzeteimet otthon felejtettem. Ott vannak a torony szobában író asztalom felett. [...] kérem... elküldeni : <u>Gyula-Fehérvárt a püspöki palotában</u>"

MTAK Kézirattár: **Ms 792/260** – 1881. jun. 25.

„Tisztelt barátom uram!

Kérem [...] Dobocsányinak a tegnap künn feledett nyugtát átadni. Holnap reggel be fogok menni Pestre.

Tiszteltettel

szolga barátja
Szilágyi Sándor"

MTAK Kézirattár: **Ms 792/ 261** máj. 21. 82.

„Tisztelt barátom uram!

Szolgáljon örvendetes tudomásúl hogy egy csomó hírlapot összeszedtem.

Kérem szíveskedjék mind a járulékokból (az I- en kezdve a legujabbig) [...] egy példányt a <u>premontreiek főgymmnasiuma igazgatóságának</u> [...] <u>azonnal</u> küldeni Kassára :

Őszinte barátja
SzilágyiS

Kassa 21/V 82.
A collegakat <u>mind</u> tisztelem ."

MTAK Kézirattár: **Ms 792/262** – Nagy Szeben jul. 9. 1883.
„Tisztelt barátom uram! Én innen csak holnap indulok- [...] egy napot Kőrösön is akarok tölteni, csak csütörtökön estve leszek otthon.

Addig is jó mulatást kívánva s az összes otthon levő collegaurat tisztelve maradok

régi barátja
Szilágyi S.”

MTAK Kézirattár: **Ms 792/263** – Tátrafüred 8/IX. 83.
„Tisztelt barátom!

Pádly úr azon kérést intézte hozzám, hogy engedjem meg neki , hogy [...] még Sept – hóban d. u. ne jöjjön fel, hanem délelőtt pótolja ki a d.u. mulasztást.

Kérem szíveskedjék az ügyet belátása szerint elintézni: nekem semmi kifogásom ellene [...]

Fázom mint a kutya.
Tisztelem mindnyájukat a hivatalban, valamint kedves családját is.

Régi barátja
SzilágyiS”

MTAK Kézirattár: **Ms 792/264** – 84. marcz. 5.
„A Megyar Történelem Társulat f.é. márczius 6-án csütörtökön d. u. 5 órakor az Akadémia Kisfaludy – termében vál. gyűlést tart, melynek tárgyai:

1. Bercsényi Imre élete, felolv. Thaly Kálmán.
2. folyó ügyek
3. Zárt ülés. A feb. 7-én a szervezés megvitatására kiküldött bizottság munkálatának tárgyalása.

Szilágyi Sándor
titkár”

Nyomtatott (lev.lapon)

MTAK Kézirattár: **Ms 792/265** – 24 / V. 11. 1984.
„Tisztelt barátom uram!
„... már Trefort is kérdezte „hozzá fogott-e a rendeléshez?” Hogy a dolog nem kegyeden múlt, arról úgy is meg voltam győződve – s inkább a véletlent kárhoztattam, mely nem tagadom, pár napi aggodalmat okozott addig míg levelét megkaptam.

Levele egészen megnyugtatott.
Hála Istennek, látom minden rendben van, s az eredmény igazolni fogja, hogy Fraknóinak és nekem igazunk volt.

Köszönöm a czédulák beosztása iránt tett intézkedését: legalább Szabó K-nak megkereshetjük s talán megtalálhatjuk azokat a könyveket melyek a duplumok catalogusában előfordulnak ugyan, de a melyek <u>a régi catalogusba már</u> nem fordulnak elő.

Vasárnap estén akarok haza menni s remélem hogy hétfőn reggel már ölelhetem.

Őszinte barátja
Szilágyi Sándor”

MTAK Kézirattár: **Ms 792/266** – 4/VI. 1886. - érk. jun. 5. 86.

„[...] Nagy örömömre szolgált a jó forrásból kapott hír hogy a kis Szinnyei Kolozsvári kinevezése bizonyosnak tekinthető. Gratuláljon neki nevemben. [...]

Hála Istennek – jó órában legyen mondva – az én curám jól halad. Javulok, erősödöm.

Kedves nejének adja át kézcsókomat [...]

régi barátja
Szilágyi Sándor"

MTAK Kézirattár: **Ms 792/267** – érk. jun. 6. 86.

„Tisztelt barátom!

Kérem intézkedjék hogy a Bolond Istók és Üstökös mindig kijussanak Budára . [...] hogy mire haza jövök ott együtt találjam.

Őszinte barátja
Szilágyi S."

MTAK Kézirattár: **Ms 792/268** – érk. jun. 8. 86.

„Tisztelt barátom uram!

Ugy hallom, hogy a Te Deum az idén a szokottnál korább lesz. Elmentemkor erre nem számítottam: de azt hiszem hogy ez nem változtat a könyvtár bezárásának terminusán, amint-hogy a kettő soha nem esett össze.

Kérem szíveskedjék megnézni, hogy [...] mit mond a miniszteri rendelet s az intézkedéseket a szerént tenni meg.

A múlt évi gyakorlatot megmutatja a könyv: attól az idén sem térhetünk el.

A diszterembem levő folyóiratokat is be kell igtatni mert különben nagy hiba lesz s a Muzeumisták kicsufolnak. [...] Olvasni csak kell itt – mert ha nem olvasna, megbolondulna a sok víztől."

MTAK Kézirattár: **Ms 792/269** – 12/VI. 86.

Tisztelt barátom!

Angyalnak mentségére azt kell mondanom, hogy ő az incomplett újságokat Mátétól vette át. Már 83 és 84-ben nem ő köttette be a lapokat – Századok, Figyelő soha sem mentek kezéhez s Máté czédulájában sem voltak benn, mert nem is lehettek benn, mintán másutt tartatnak . [...]

Intézkedését köszönöm s egészen belenyugszom. A hazai folyóiratok catalogusát azonban meg lehetne corrigálni – mert az igazi baj t. i. a következetlenség [...]

Őszinte tisztelettel

igaz barátja
Szilágyi"

MTAK Kézirattár: **Ms 792/270** – 14/VI. 1886.

Tisztelt barátom!

Örülök, hogy a forradalmi napok úgy zajlottak le, hogy a könyvtár ablakai épen maradtak. De miután nem sokára a délutáni olvasás is meg fog szűnni [...] szükséges a nagyobb vigyázat. Kérem szíveskedjék felhívatni Deimet s nevemben és saját nevében szigoruan meghagyni neki, hogy a Reáltamoda utcza felűl az ajtót 7 órakor estve csukja be s a kulcsot kezéből ki ne adja. [...]

Remélem a hó végére haza kerülök.

Nem jött-e a budai tanítóképezde igazgatóságától s a miniszrériumtól vizsga biztosi kinevező levél illetőleg rendelet nemevre szóló? Ha igen, kérem elküldeni."

MTAK Kézirattár: **Ms 792/271** 9/VI. 87.
„... Hála istennek jobban vagyok..."

MTAK Kézirattár: **Ms 792/272** – Budapest 1889 juni. 27.

Édes Szinnyei papa!

Legyen oly szives és a Juliusi füzetre készítse el a „Hírlapok" jegyzékét s küldje el nekem

Legszivesebben üdvözli

[más írása, nagyon hasonlít Szinneiére]

Öreg barátja
Szilágyi S"
[aláírás Szilágyi S-é]

MTAK Kézirattár: **Ms 792/273** – 90. szept. 22.

„Kedves Szinnyei-papa!

Bay Ilona a reá vontkozó életrajzi adatokat hozzám beküldte. [...] Fáradjon el hozzám, itt aztán mindennel szívesen szolgálom

Szíves tisztelettel

[ez sem Szilágyi írása]

öreg barátja
Szilágyi Sándor"

MTAK Kézirattár: **Ms 792/274** – 1892. 15. II.

„Tisztelt barátom,

Szivesjedjék, kérem Dömény Sándor zeneszerző halálának évét, ha sikerül megtalálnia, nekem megüzenni.

Öreg barátja
Szilágyi S.

MTAK Kézirattár: **Ms 792/276** nov. 26. 92.

„Édes Szinnyei papa,

tisztelt barátom! [...]"

[Kérés, cikket keres – Szilágyi kézírása]

MTAK Kézirattár: **Ms 792/277** – 1894. január
[M. Történelmi Társulat ülésére hívják. – más írása]

MTAK Kézirattár: **Ms 792/278** ’894 apr. 27.

„Kedves lelkem Szinnyei papa!

Az Isten áldja meg, el ne felejtse ma du.u. 4 órakor elmenni Széll Kálmán gyűlésébe a város háza ülés termébe a M. tört. társulat képviseletében s engem ott kimenteni hogy betegségem miatt nem mehetek el

Nagyon szépen kéri

öreg barátja”

MTAK Kézirattár: **Ms 792/280** – 1895.7/III.

„Kedves lelkem Szinnyei papa! […]

MTAK Kézirattár: **Ms 792/282** – 1896. márczius 19.

„Kedves Szinnyei Papa!

A tegnapi Sándornap izgalmai s mámora közepette majdhogy egy perczre meg nem feledkeztünk a mi volt kedves kollégánkról, barátunkról s legszorgalmasabb délutáni látogatónkról s Miscellanea-kutatónkról.

Éltesse az Isten s tartsa meg mindaddig, míg csak nálunk és egyébütt talál miscellaneát, melynek czíme érdekeli, míg lesz író, ki önéletrajzát a „Magyar írók” számára beküldi, míg csak talál anyagot a „Magyar írók” méginkább annak pótkötetei számára … stb.

Szilágyi ándor
Máté Sándor
Kudora Károly
Deim Pál [?]
Dézsi Mihály” [?]

MTAK Kézirattár: **Ms 792/283** – 1896. okt. 8.

„Kedves lelkem, egyetlen egy drága jó Szinnyei papám!

Rettenetes, iróztató hogy kérésem van magához; az egyetemes magyar hírlapvilág leghatalmasabb bimbasiához régi kedves pátrónusomhoz !

Tudja kedves Szinyei papa /ugyan, hogy ne tudná/ a „honderű” régi évfolyama egyikében jött ez kép mely Széchényi valami hajózási jelenetét ábrázolja. Magának kedves Szinnyei papa nem is kell azt kerseni, vaktában megtalálja. Üsse fel, küldje el, erre kérem szeretettel. De olyan nagy szükségem van rá, mint a falat kenyérre. […] Tagadó válasz kizártnak tartanám s kérem szeretettel megújítván maradok öreg barátja:

[más kézírása]

Szilgyái Sándor”
[Szilágyi aláírása]

MTAK Kézirattár: **Ms 792/284** – decz. 2 . 96.

„Kedves ~~bátyám~~ Öcsém! [javította Szilágyi S.]
Édes Szinnyei Papa!
Nagyon kérem legyen szíves e két elhunyt történeti társulati tagtársunk halálozási dátumát mellékelt lapon kitölteni. Egy pár sorral szeretnék a Századokban megemlékezni róluk.
[nem Szilágyi írása]

Öreg barátja
Szilágyi S.

MTAK Kézirattár: **Ms 792/285** – 1898 jan. 8. – [kérés – folyóiratot kér]

MTAK Kézirattár: **Ms 792/287** – ápr. 27. 98.
„Édes Lelkem jó Szinyei papám!
Nekem pár napra igen nagy szükségem van a Budapesti Hírlap január 30, 31, február 1, 2, 3, 18 és márczius 4 számaira. Holnap vissza küldöm.
Édes Lelkem Szinyei Papám küldje ezt el rögtön Halásztól.
Egy kis része sem fog hiányzni arról bizonyos lehet.
Kérve kéri és szeretettel ölelve előre is köszönetét
küldi öreg barátja:
[Más írása]

Szilágyi Sándor
[Szilágyi aláírása]

Szemelvények Petrik Géza leveleiből

MTAK Kézirattár: **Ms 788/115** *(érk. febr.5.78.)*
„*Miután t. uraságod gyűjt magyar humoristikus dolgokat, bátor vagyok fölajánlani Ludas Matyi Bécs, 1818-ban megjelent kaidását. Árat 1ft."*

MTAK Kézirattár: **Ms 788/116** *(érk. jul. 7.78.)*
[40 db halotti jelentést mellékel ingyen]

MTAK Kézirattár: **Ms 788/117** (érk. jan.15. 1879)
„Szabó Károlyra most igen szükségem lévén, igen szeretném, ha azt minél előbb megkaphatnám"

MTAK Kézirattár: **Ms 788**/*126 (VI./4. 86)*
„Tisztelt Szinnyei ur!

Kérem sziveskedjék az aláirandó okmányok végett eljönni, hisz' elmúlt a törvényes terminus és új közgyűlést tarthatunk, a mi legalább is 100 ft a közjegyzői költségekkel. Soha többet gyászjelentéseket nem kap, ha nem jön el; pedig e napokban várok vagy 70 dbot.

Petrik Géza"

Szemelvények Szabó Károly leveleiből

MTAK Kézirattár: **Ms 791/102** *(érk. 39/522 Sept 23. 1865)*

„Tisztelt Tekintetes Ur!

Szept. 11-dikén kelt a kecses levelére válaszúl küldöm mellékelt jegyzeteimet, melyeknek mint tudom, ige kevés hasznát veheti. – Csak az erd. folyóiratokra lehettem képes könyvtárunk segítségével némi csekély adatokat szolgáltatni.

[...] A 48/9-diki lapok közül a miket régebben imitt amott láthattam is, azokról sem tettem akkor bibliogr. jegyzeteket, s így a mit tudtam is elfelejtettem, vagy homályosan emlékezem rájok. [...]

A kérdéses írói életrajzgyűjteményt én 1847/8-ban Toldy számára az ő házánál lakva dolgozgattam, alphabetice az A-tól ha jól emlékszem, a H-ig vittem. A kézirat Toldy sajátja; hiszen hogy ha ő valaha e nagyszerű tervet végre akarná hajtani, az én kidolgozásomhoz még igen igen sok pótlékkal kellene járulnia. Az is volt a terv, hogy amit én a nyomtatott forrásokból nem tudhattam, ő utána pótolja és beiktassa. Én a napszámosi munkát végeztem volna. De 1849. jan. elején, mikor Pestet elhagytam, a dolog fönnakadt, azt hiszem örökre."

MTAK Kézirattár: **Ms 791/103** (Kolozsvár aug. 21. 1866.)

„ Tisztelt hazafi!

Bocsásson meg, hogy 16-dikán vett becses levelére csak most válaszolok. Szilágyi Sándor barátommal a mult napokban kézirattárunkban a török-magyar korra vonatkozó leveleket keresgetvén, csak most érkezhettem ön megbízását, ugy a hogy lehető, teljesíteni.

Kolozsvár lap (nem Hírlap) megindult 1850. január 1-sején és megszűnt pártolás hiánya miatt 1852. jun. 29-én.

[...] Megjelent folio 1 iven, minden héten 3-szor: kedden, csütörtökön és vasárnap. [...] Felelős szerkesztője volt Makoldi Sámuel. [...] Dolgozó társairól mit sem tudok. – Ez időszak alatt e volt Erdélyben az egyetlen magyar politikai lap. [...]

Nem gondolom, hogy mind ezzel teljesen megfeleltem volna Ön kérdéseire: de mentségemül szolgálhat, hogy bármily gonddal gyüjtöm az erdélyi folyóiratok egyes számait is, mégis intézetünk könyvtárában e tekintetben máig is sok a hiány és csonkaság. [...]

MTAK Kézirattár: **Ms 791/104** (*Kolozsvár jul.7.1867*)

[folyóirat duplumokat küld egész csomókat pézért, egyes számokat ingyen]

„Az egyes számokkal a csonka évfolyamokból minden díj nélkül a legszívesebb készséggel szolgálok; azokat én szedegettem össze száz meg száz kisebb nagyobb csomóból; örvendek ha e nálunk felesleg papír oly gyűjteménybe jut, hol bibliographiai szempontból némi értéke van. [...] nagyobb részint erdélyi folyóiratok, melyeket Pozsonyban bizonyosan nem egy könnyen kaphatni; [...] a muzeumi pénztárunk javára szolgáló csekély összegért [...]"

MTAK Kézirattár: **Ms 791/105** (*Kolozsvár 1869. dec. 27*)

„Tisztelt Tekintetes Ur!

Minap a mint az $184^{8}/_{9}$-re vonatkozó s általam csak most rendezett nagy csomagokkal foglalkoztam, a számos egyesek által beadott efféle dolgok halmazában a következő 1849-diki hírlapokra akadtam:

1.) <u>Hadi lap</u>
2.) Székely Hírmondü
3.) Szabadság
4.) Braddói Lap

[...] 2-2 számot mutatványul ide mellékelve küldök, hogy ön e lapokból tetszése szerint tehesse meg jegyzeteit. – Magokat ezen számokat rövid időn kérem, legyen szíves Ön visszaküldeni.

Azt hiszem, hogy az 1849-dik évi magyar hírlapirodalomból ennél érdekesebb és ritkább példányokat találni nem lehet. – Erdélyben ha valakinél, úgy bizonyosan b. Apor Károly kir. táblai elnöknél Mvásárhelyt lehetnek még efféle lapok, kinek 1848/9-re hasonlíthatatlanúl gazdag gyűjteménye van.

Az erdélyi mostani német és oláh hírlapokra nézve a kívánt fölvilágosítást nem lehetek képes rögtön megadni; mert nekünk a muzeumba ezek közül alig küldenek meg egyet kettőt. De majd utánok járok; a mi ugyan nem könnyű dolog, mert mi könyvkereskedési viszonyban sokkal messzebb vagyunk Szebentől és Brassótól, mint Lipcsétől és Paristól. [„]

A Márki által a „N.Váradban" közlött debreczeni és váradi nyomtatványok jegyzékét csupán magyar könyvekből 2-3 annyira is képes volnék pótolni; de biz erre alig érkezhetem; ha üres időm lesz, talán megírom e jegyzéket a NVáradnak 1600-1650-re. Jegyzékem bizonyos lenne, mert a közlendő könyveket <u>mind láttam</u>."

MTAK Kézirattár: **Ms 791/107** (*Kolozsvár jun. 19. 1872*)]

„...küldöm a kívánt duplumokat, melyeknek összes becsára <u>4f 50 kr</u>. [...] Most rendkívül el vagyok foglalva, miután a mult héten az őszszel felállítandó kolozsvári egyetem dolgában folyt tárgyalásokkal s vendégeinkkel igen sok eligazítandónk lévén, alig dolgozhattam valamit; mostanában pedig a tanév befejezéséhez közeledvén sok halaszthatatlan teendőm van.

A Reformban megjelent czikkre mult levelemben csak azért nem tettem semmi észrevételt, mert én azt nem csak teljesen helyeslem, ha valóban arra keülne a dolog, hogy egy országos hírlap- s folyóirat-gyűjtemény állítassék fel, magam is szivesen megtennék mindent, amit

tehetek, ezen czél előmozdítására. Ez a gyűjtemény legjobb helyen lenne a nemz. Muzeumban, melynek a beszerzésre is legtöbb módja lehet. Mi itt megelégednénk, ha csak az erdélyi lapokat bírhatnák teljesen; lassan-lassan már sokat összegyűjtögettem könyvtárunkba; de bizony van abban még elég hiány.

Magamat szíves jó indolatába ajánlva maradok

A Tekint. Urnak

lekötelezettje
Szabó Károly"

MTAK Kézirattár: **Ms 791/108** *[érk. jul. 8 75]-* [Szinnyei írása]

Kolosvár jul. 5. 1875.

„Tisztelt Uram!

Örvendek, hogy kívánságát legalább nagyobb részben teljesíthetem.[...] Igen sajnálom, hogy nem tudtam, hogy Ön az új egyet. könyvtári épületben lakik; mert a mult hónapban, midőn néhány napot kénytelen voltam mint az egyetemi tanács egyik küldöttje Pesten tölteni vagyis inkább vesztegetni, igen örömest meglátogattam voklna, hogy az egyet. könyvtár kezelése körüli szabályokról és gyakorlatáról bővebb felvilágosítást szerezhessek.

De ami halad, az nem marad el végkép; remélem, hogy szeptemberben megfordulhatok Pesten és akkor kipótolhatom, amit megtennem a mult alkalommal igen is bőven lett volna időm és alkalmam. – Akkor a könyvtárt zárva találtam. Most már tudom, hol kopogtassak."

MTAK Kézirattár: **Ms 791/109** (*Kolozsvár 1870. ápr. 2*)]

„Tisztelt Könyvtárnok Ur!

Több rendbeli levelére azért válaszolok ily későn, mert Brassóból, hol a városi levéltárban kutattam, csak a minap érkeztem haza [...]

[hírlapok leírását / ismertetését közli]

MTAK Kézirattár: **Ms 791/110** (*Kolozsvár 1877. dec. 2*)]

„Tisztelt barátom!

Az a hír, hogy magyar könyvészeti munkám nyomtatása gyorsan halad, ezelőtt egy pár hónappal igaz lehetett, mert akkor hetenként 2-3 ívet szedtek; de egy pár nap múlva hét hete lesz, hogy correkturát sem kaptam, s így a szedés szünetel, miért? Nem tudom elgondolni.

Eddig 19 ív van kinyomva, az 1640-dik évig. Ha ezen ívnek a könyvtárban megléte hasznosnak látszik, nem sajnáljon a Franklin-társulat nyomdájába fáradni, s az igazgatóságtól ezen íveket, ha szükséges ezen levelem előmutatása mellett, elkérni.–

A m.n. Muzeum így tett, s oda a nyomtatott íveket mindig megküldik; ezt az egyetemi könyvtárnak is megtehetik. [...]

Ha a könyvtár rendezésekor előkerülő régi mr nyomtatványokról ha bármily rövid jegyzéket nyerhetnék, igen le lennék kötelezve. Az 1640 utániakat még munkámba felvehetném; [...] A régebbieket, ha előttem ismeretlenk volnának, a toldalékba venném fel, melybe máris van néhány darabom a XVI. századból s a XVII. elejéről.

Munkám az előbeszéddel s a legrészletesebb indekxel 55-60 ív körül lesz; ha így megy a nyomás. (1876. juliusban tettem be a kéziratot a nyomdába), talán a jövő évben sem fog megjelenni.

Az 1848/9-ki proclamatiókat a karácsonyi szünidő alatt átvizsgálom, s a duplumokat, hogy ne kelljen sokat irkálni, egy csomagban felküldöm. Válogasson belőlük s adjon érte másokat."

MTAK Kézirattár: **Ms 791/111**- *(Kolozsvár 1878. jul. 8)*]

„... Munkám azt hiszem a jövő honlnapban megjelenik; a szöveg (44 ív) teljesen ki van nyomva; holnap küldöm a nyomdába a betűrendes, igen részletes névmutatót, melynek elkészítését ma fejeztem be; míg azt kiszedik, azalatt megírom az előbeszédet; ezek együtt mintegy 3 nyomtatott ívet adhatnak, s így az egész könyv 47 ív körül lesz.

Hiszem és reménylem, hogy könyvem megjelenése után nem egy két olyan munka fog napfényre kerülni, melyeket én vagy éppen nem, vagy csak csonkán láthattam, melyek különben talán még tovább is homályban lappangottak volna. – Augustusban, azt hiszem, Eperjesen, Bártfán nem siker nélkül fogok kutatni. – Én ezután is folyvást kutatok; különösen Német-Ujvárt és Zágrábban vágyom kutatni, hová az érsek az idén meg is hívott. – Tíz év múlva, ha élek, bővebb és hibátlanabb kiadást adhatok. De már tovább a közzététellel nem akartam várni; az ilyen munka tökéletes és hiánytalan külömben sem lehet soha sem. Egy ember mindenütt nem lehet, mindent nem láthat. Majd lesznek, akik a hiányokat észreveszik s pótolják, aminek én fogok legjobban örülni."

MTAK Kézirattár: **Ms 791/112** *(Kolozsvár 1879. dec. 1)*

„Igen tisztelt barátom!

A <u>Bécsi</u> és <u>Pozsonyi</u> Magyar Músa iránt sehogy sem bírok tisztába jönni. A Széchenyi-Catalogusban is csak töredékét találom. [...]

Igen szivesen megköszönném, ha t. barátom Uram ezen kétféle Magyar Músának teljes bibliographiai leírását adná, s ha netalán a pesti könyvtárakban duplumok volnának, az iránt is értesítne, hogy a mi nagyon csonka példányunkat pótolhatnám.

Cserében a mi 50 lapra terjedő duplumunkkal szivesen szolgálnék.

A legszivesebb tisztelettel

Őszinte barátja
Szabó Károly"

MTAK Kézirattár: **Ms 791/113** *(Kolozsvár 1880 nov. 30.)*
[A két „Músát" írja le és a meglévő példányokat.]

MTAK Kézirattár: **Ms 791/114** *(?)*
[Az erd. Muzeum újabb duplumai között lévő folyóiratok, hírlapok stb. 55 tétel]

Szemelvények Csontosi János leveleiből

MTAK Kézirattár: **Ms 773/165** *(1884. szeptember 2)*

„Tisztelt Könyvtár-őr Ur!

A Pulszky banquett ügyében hozzám intézett megkeresésre van szerencsém válaszolni.

A Pulszky-banquettet nem én hanem a Múzeum felesküdt tisztviselői rendezik. [...] A „felesküdt" epitheton a a banquett zártkörű természetét jelzi.

Hogy kik vesznek részt a banquetten? Erre nézve az utolsó megállapodás az: hogy Pulszky családtagjain kívül részt vesznek benne a Muzeum véglegesített tisztviselői. Sem a Muzeum ideiglenes tisztviselőit sem Pulszky számos tisztelőit nem hívtuk a banquettre azért, mert ezáltal elvesztené a banquett családias jelegét, nem volna zártkörű, nyilvános természetű banquettbe pedig Pulszky alig ha adná beleegyezését.

A meghívó tehát [...] senki ellen sértést nem tartalmaz. Nem tartalmaz sértést ön ellen sem. Ha ön a jelen körülmények közt, jelen akar lenni a banquetten, tudatni fogom szándékát még ma tiszttársaimmal s az eredményről tudósítani fogom.

Csontosi János"

MTAK Kézirattár: **Ms 773/166** *(1884 szept.21)*

„Tisztelt Könyvtár Őr Ur!

Reggeli levelem kapcsolatában van szerencsém Önt értesíten: hogy a Nemzeti Muzeumban ma csak a képtári osztály volt nyitva, s az intézet tisztviselőiből csak Hampel József régiségtári őrrel találkozhattam. [...] Az ismert ügyben tehát csak holnap reggek 9-10 óra között küldhetek értesítést. Az ebéd különben holnap fél kettőre van rendelve s az esetleges változásokat 10 óráig bejelenteni elég idő van.

Budapest 1884. szept. 21.

Csontosi János"

Szemelvények Novák Mihály leveleiből

[elemi népisk. Tanitó, gyönyörű írás]

MTAK Kézirattár: **Ms 787/123** *(Andráshida, 1890. május 13.)*

„Nagyon tisztlet Uram!

[...] A zalai írók életrajzának összegyűjtése tervben volt ugyan, de a mikor hírét vettem Tekintességed nagyszabású vállalatának, felhagytam vele s tovább nem buzgólkodtam, kutatgattam. Jegyzőkönyvemben tehát csak a nevek vannak s holmi aprólékosságok. [...]

A mint a „Magyar írók" két füzetéből látom: Tekintességed nem csak az elismert írókat veszi föl, hanem az irogatókat is. Ha így van, akkor Andaházy Irén és Ács Ferencz kimaradtak már a betűsorból, a kik Zalában szintén régóta irogatók, s megérdemlik úgy a nyomdafestéket, mint a két füzetben néhány már van.

Egyébiránt idemellékelve küldöm meg a C betűig terjedő s nálam jegyzésben lévő zalai írók és irogatók névsorát [...] jobb lesz, ha Tekintetességed levélben hívja fel őket bio- és bibliographiájuk beküldésére; azonban ha elfoglaltsága miatt ezt nem tehetné, felkérem őket akkor én. (Nagyobb része ismerősöm.) [...]

Ha szolgálhatok valamivel Tekintetességednek, a legnagyobb örömmel teszem."

MTAK Kézirattár: **Ms 787/124** – *(22. máj. 90.)*
„Egyelőre 10 blanquettát kérek azonnal."
[B – betűs írók eletrajzásról informál (hol jelent meg stb).]

MTAK Kézirattár: **Ms 789/125** – *(1890. máj. 25.) Ándráshida*
„Igen tisztelt Uram!

Itt küldök egy életrajzott. Az illető önéletírása nálam van, (egyébiránt régen ismerem is) de az önéletrajz nagyon hosszú, nem áll arányban az illető nagyságával és az Ön vállalata szűk (?) keretével. Én tehát felényire megrövidítve küldöm be a máskülönben fürgetollu journalista bio- és bibliográphiáját. De ha még ez is hosszu, méltóztassék megkurtítani.

Most egyszerre 30 db blanquettát kérek, hogy megyénk iróinak és a nevesebb irogatóknak szétküldhessem. Azt veszem észre, hogy ha nyomtatott cédulát kapnak, mégis csak nekihuzódoznak; mert bizony némelyik roppantul restelkedik a világ elé vinni a viselt dolgait, nehogy dicsekvést lássanak abban az emberek. [...]

E levelem 3. lapján írom a D berűtől Gy-ig bezárólag azok neveit, akiket én Zalai írók és irogatóknak tudok. [...]
Megjegyzem, hogy a piros irónnal jelzettek életrajza nyomtatásban már megjelent. Biztosan tudom azt is: hol?

Dologra kész szolgája: Novák Mihály

MTAK Kézirattár: **Ms787/126** – *(Andráshida, 1890. máj. 30.)*
„Igen tisztelet uram!

Ha úgy jobban tetszik íme itt küldöm Balassa-, Bánfinak és Bödynek önmaguk által írt életrajzaikat eredetben.

A többi is menni fog kicsinyenkint.
A blanqettákat megkaptam; a B betűsökkel sietni fogok.
Andráshida, 1890. máj. 30.

Alázatos szolgája:

Novák Mihály

MTAK Kézirattár: **Ms 787/129** – *(1890. jun. 6.)*
„Igen tisztelt uram!
Itt küldöm Békefi Elek és Boronkay Károly életrajzát.

Hanem Belányival nem birok, roppantul restelkedik őkigyelme. A többi közt ezt írta hozzám: „...dilettans vagyok, semmi egyéb. Hogy irka-firkáim rámennének egy-két kötetre, abban igaza van." [...] Erősen szabadkozik, hogy ő nem <u>író</u>. Ne méltoztassék neki pardont adni, kérje csak be tőle összes dolgozata jegyzékét! Úgy kell neki! Minek irkál hát, ha szégyenli? Címe: Belányi Tivadar képezdei tanár Csáktornyán.

Szívemből üdvözölve, vagyok

kész szolgája:
Novák Mihály"

MTAK Kézirattár: **Ms 787/128** – *(jun. 14. 90.)* – [adatok írókról]

MTAK Kézirattár: **Ms 787/129** – *(jun. 13. 90.)*
„Bocsánat, hogy ennyire alkalmatlankodom! De hát nagy figyelemmel kisérem a „Magyar írok élete és munkái"-t, ez az oka."

MTAK Kézirattár: **Ms 787/130** – (*1890. jun. 27.)*

„Van általam fölfedezett két költő nő is: Dóczi Terézia (régen meghalhatott), aki 1813-ban [...] Horváth Ádámmal versben írt levelezésben állt.[...]

Tuboly Rozáliának (1813. év körül élt...) szintén van egy a „három grátziák"-at tárgyazó verse nálam eredetiben, fél írott ív.

Adjon kérem tanácsot, érdemes lesz-e velök vesződni? Kutassak-e utánok, illetőleg fölvehetem-e őket a „Magyar írók"-ba? Verseik roppant pongyolák; ezekből következtetve nem hiszem, hogy valaha egyik nyomtatott volna ki verselményeiből valamit"

[Dóczi Terézia bekerült a „Magyar írók ..."-ba.]

MTAK Kézirattár: **Ms 787/131** – *(1890. jul. 5.)*

„...Hanem ismét van egy álszerény emberem, és ez <u>Bogdán Lajos</u>, kir. aljárásbíró Zala-Egerszegen. Igen tehetséges zeneíró, egy műve van nálam („Kincsem pokla") mely már az 5-ik darabja nyomtatásban. Méltóztassék fölkérni életrajza beküldésére, mert én nem birok vele."

MTAK Kézirattár: **Ms 787/132** – *(jan. 11. 92.)*
[adatok írókról]

MTAK Kézirattár: **Ms 787/133** – *(Andráshida, 1892. szept. 1.)*
„Mélyen tisztelt Uram!

Bocsásson meg szépen kérem, de nekem nem hozza be a zalai írók életrajza összegyűjtésével vesződni.

Maradtam kíváló tisztelettel

alázatos szolgája:
Novák Mihály

Andráshida, 1892. szept. 1."
(u.p. Zala- Egerszeg)

MTAK Kézirattár: **Ms 787/134** – *(1894. ápr. 14.)*
[Jelentős kimaradt íróról, Gál Imre (szül 1596. Alsó – Lendva) informál: Életrajzi adatai vannak róla.]

Szemelvények Beöthy Zsigmond leveleiből

MTAK Kézirattár: **Ms 772/1** *(1859. ápr. 15.)* 79/859 [Beöthy is számozta a leveleit]
„Laci munkáit csak május elején kaphatod meg, de akkor bizonyosan."

MTAK Kézirattár: **Ms 772/2** *(máj. 16. 1859.)*
[A pénzük miatt aggódó levél. => A váltóból kivenni a tőkét, mert az nem biztonságos.]

MTAK Kézirattár: **Ms 772/13** *(sept. 3. 1862.)*
[Befolyását ajánlja fel és arra is biztatja Szinnyeit, hogy fejezze be jogi tanulmányait magánvizsgával.]

MTAK Kézirattár: **Ms 772/16** *(jul. 8. 1863.)*
„A család itt levő tagjai közt nincs többé atyafiság. Úgy vagyunk, mint a bomlott kéve, melynek szálai nincsenek együtt többé. [...] keserű fájdalommal resteljük azon szakadást, mely köztünk, két rokon család között történt." [Kalicza és Beöthy család, Szinnyei két nővérének családja]
[...] kedves nődet a jó Clemmit [...]"
a gondviselésbe helyezem bizalmamat, s békével és nyugodtan várom tőle a segedelmet, mely sokféle viszonyaim s nehéz napjaim között eddig sem hagyott el. Ez a nyugalom vallásom gyümölcse, mely az úrnak szintén megbecsülhetlen ajándoka s jótevő adománya."

MTAK Kézirattár: **Ms 772/19** *(jan. 7. 1865.)*

„A sok gyász és keserűség után, mely engem egyre másra oly érzékenyen sujtott s különösen feledhetlen emlékű Károly öcsém kora halálával lekileg megzsibbasztott, időt kelle várnom, melyben a zaklatott kebel fájdalma némileg megpuhenjen, s kedvezőbb változás befolyása alatt a kedély nyugodtabb kifejezésével írhassak annak, kit ugy mint rokont és barátot mindig benső őszinteséggel szerettem, s neje és családjával együtt a szeretet oldhatlan köteléke által van szivemhez csatolva."

MTAK Kézirattár: **Ms 772/26** *(april 21. 1867.)*
„... a gróf ajánlatodra még csak tegnap határozott. [...] a fizetést nagyon sokalta [...] mindössze 6 vagy 700 ftot igérne. [...] a közhivatali állást mostani állásodnál biztosabbnak tartom. Ez azonban nem tanács, csak egy szerető rokon s igaz barát óhajtása, ki teljes rokonszenvével csügg rajtad és családodon."

MTAK Kézirattár: **Ms 772/28** *(márt. 19. 1868.)*
„A drágaság iszonyú nagy, szállásbérünk pedig felemelkedett. Elég aggodalom mindenfelé. [...] Hát a Szinnyey-névért mikor folyamodol? Ezt már csakugyan szeretném, ha megtennéd."

MTAK Kézirattár: **Ms 772/29** *(máj. 18. 1868.)*
„Örülök kedves gyermekeid jó magaviseletén és haladásán. Kívánom, hogy testi és szellemi fejlődésök időről időre fokozzák atyai örömedet, mi ugy is mindenünk. [...] Zoltán [...] mint jogász [...] kedélyesen mulatott [...] azon fiatal szép leánykákkal, kik a májusi ünnep gyermeteg virágai voltak."

MTAK Kézirattár: **Ms 772/30** *(jun. 28. 1868.)*
„... csak röviden tudósítalak, hogy Szlávy ő szolgától kezdve végig jártam az illető urakat, s az engedély [...] megadatott, [...] Igazán szívből gratulálunk mindnyájan az általam egykor szerencsésen ajánlott, általad pedig helyes izléssel elfogadott magyaros zamatú új nevednek. 20 év mulva senki sem mondja, hogy nagy apád is nem Szinnyei volt, annyira nincs e néven a fordítás szine vagy jellege."

MTAK Kézirattár: **Ms 772/31** *(jul. 19. 1868.)*
„Szép magyar neved van, legyen az szebbé társadalmi és hazafiúi erényeid s azon tettek által, melyeket reményteljes négy fiad a haza és emberiség ügyében fognak egykor véghez vinni, s melyeknek magvát te és a jó édes anya gond és áldozatteljes nevelés által hintitek azok kedélyébe."

II. Szemelvények idősb Szinnyei József kéziratos hagyatékából naplójegyzetei nyomán

Idősb Szinnyei József egyetemi könyvtári tevékenysége

„[Nagy Miklós] Horváth Árpád előtt [...] említett, hogy figyelmökbe ajánlna; egykor mégis elérem vágyam netovábbját egy nagy nyilvános könyvtárhoz jutni mint hivatalnok, talán sikerülni fog egyszer, ha majd vagy jobb módhoz jutok, vagy szállást kapva / adva oly helyzetbe jutok, hogy kevesebb fizetés mellett is elfogadhatom s nem fogunk azért nélkülözni."[3]

„Ma már a Pesti Naplóban is benne van a liquidatiónk tehát Beöthy olvasta, sokáig nem titkolhatom már, csak addig legalább valami bizonyost tudhatnék jövőm felől."[4]

„... holnapi közgyűlés határoz meddig marad ki ki s ekkor komolyan mozoghatok én is addig a Muzeum felé se tekinthetek, mert nem tudom, mikor szabadulok."[5]

„... én ismét szokott politikámat követtem a jó sorsra bíztam jövőmet s engeszteléken ységet mutattam, legtöbbre megy evvel az ember, én úgy se bírok szakképzettséggel, rám nem szorulnak. [...] Történeti társulat havi ülésébe mentem, de itt 6 or megszöktem egy unalmas felolvasás elől ..."[6]

„... Linihez akartam menni [...] de nem mentem [...] majd holnap s azután nem is örömest megyek most valakihez a részvét, kérdezősködés megöl, mikor úgy sem segíthetnek rajtam..."[7]

„jött Zoltán [...] s értekeztünk jövőm felől, lenne hely az országos levéltárnál, Akadémia levéltárnokság 400 frt fizetéssel [...] Muzeumnál, mindenütt megkisértené befolyását, én ez utóbbi helyre szeretnék bejutni! – Megjött Zsiga sógor is, ez az Első magyar bizto-

[3] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXII. id. Szinnyei József: Naplóm 1872. május 8. p. 75.
[4] Uo. 1872. szeptember 29. p. 147.
[5] Uo. 1872. szeptember 30. p. 148.
[6] Uo. 1872. október 3. p. 149.
[7] Uo. 1872. október 8. p. 152.

sítást említé Lévay [...] által bejuthatok, de én kinyilatkoztattam ellenszenvemet a biztosítás iránt (ha expeditor nem lehetek, más nem nekem való, inkább napszámban dolgozom), a váltótörvényszéknél is lenne írnoki állás 700 frt fizetéssel; örökös gép legyek!"[8]

„Beöthy is vigasztalt, hogy [...] csak jelöljek ki állást, utána fog járni, hogy elnyerjem!"[9]

„Tovább Horváth Mihály püspökhöz [...] Az országos levéltárra nézve kevés a kilátás [...] egyedül az egyetemi könyvtárra nézve adott némi ujmutatást ha Márki meghal és Toldy leköszön! – sovány vigasz."[10]

„$^{1}/_{2}$ 11 or elmentem Toldyhoz (Lipot utcza 45) nem volt hon, az egyetemi könyvtárban találom, oda mentem ..."[11]

„Szoba jött a könyvtárnoki állás is, Toldy örült ajánlatomon s így még concursust se fognak kihirdetni, hanem 42 évem kis gondolkodásra adott alkalmat, reményem azért van, mert pártfogóim igen hathatósak, hanem a helyiség olyan, mintha ólom bányákba mennék dolgozni még d. e. is légszesz lángok égnek, azután a d. u. 7ig való foglalkozás, hanem az ünnepi feriák és a 2 havi szünidő sokat ér $^{1}/_{6}$od része az évnek. – Azután biztos állás!"[12]

„... mentem az egyetemi könyvtárba hol Horváth Árpád azon örvendetes hirrel lepett meg, hogy Lányi beadta lemondását s így a hely megüresült folyamodhatom, Toldy is ott volt szivesen látott s ez is tudtomra adta, hogy a folyamodást adjam be s valakit felkérjek, hogy támogassa az ő ajánlatát, ne legyen maga egyedül, különben a referens Kerékgyártó tőlük lesz informálva; Kautzot említettem, s ő még Katalát [?] másik rectort, ezekhez elmegyek s így minden esély a részemen van, ha bár a hivatal maga félek, hogy igen terhes és egészség- szemrontó lesz, de legalább kedvem szerinti s a szünnapokat is élvezhetem már egyszer, pár év múlva pedig a nagy palotában uraskodhatunk majd!?"[13]

„Franklt otthon találtam [...] hogy az egyetemi könyvtárhoz megyek azt igen helyesnek találta, majd csak javul ott is a tisztek sorsa, habár soha fő polczra nem fogok juthatni – mivel doctor nem vagyok sem universitas professora, még csak könyvtár őri állomásra se. [...] elmentem Beöthyékhez [...] most csak azt ajánlotta, hogy mondjam meg

[8] Uo. 1872. október 12. p. 153.
[9] Uo. 1872. október 17. p. 156.
[10] Uo. 1872. október 20. p. 158.
[11] Uo. 1872. október 22. p. 159.
[12] Uo. 1872. október 28. p. 162.
[13] Uo. 1872. november 13. p. 170.

Kautznak hogy ő sógorom, kell is már az ő protectiója ha másképp nem tudott rajtam előbb segítteni."[14]

„... elmentem Horváth Árpádhoz, ki mondá, hogy Toldy megjegyezte folyamodásomra, kár volt kihagyni a Repertorium szerkesztését ..."[15]

„... Kerékgyártót kerestem föl lakásán, kinek mindkét ügyemet lelkére kötöttem; [...] A könyvtár tiszti állomásra nézve: hisz kegyed oda való, senki más, s hiszi hogy a fizetést és személyzetet is szaporítani fogják, mert mind tüdővészben halnak el Cséry [...] Márki [...] Nagy Iván ott szerezte baját, Horváth Árpád is halálsápadt; no de jó csillagzatom megóv engemet!"[16]

„... $^{1}/_{2}$12 or elmentem az egyetemi könyvtárba s ott Toldyval találkozhattam, ki tudatta velem, hogy már legközelebb beterjeszti folyamodásomat, mert Mészáros miniszt. tanácsos, semmi nehézséget sem talált abban, hogy concursust nem hirdet s így semmi akadály sem lesz; [...] Kautz Gyulához [...] elmondván [...] kérésemet a könyvtárnokságra nézvén, csak figyelmeztessem őt a gyűlés napjára, hogy ott jelen lehessen. Együtt eljöttünk ő Iparbank gyűlésére, hol elnök én Pannonia Kávéh. [...] hanem már a győri Akadémiában is ily messze álltunk egymástól tehetségre, tekintélyre!"[17]

„... mentem az egyetemi könyvtárba, hol Toldyval akartam beszélni és Horváth lamentóit kellett hallgatnom, melyekkel csak kétségbe ejt jövőm végett ..."[18]

„... benéztem Horváth Árpádhoz, az azt tanácsolta menjek az egyetemi irodába és ott kérdezősködjem ügyem iránt, [...] azt a lehetőt állítá föl, hogy egyik segédjök csödöt kérhet, de akkor is részemen lenne a chance. Toldyt éppen ott találtam s mondta hogy most csütörtökön előveszik ügyemet a tanácsba, mert már csak tisztázni kell."[19]

„Horváth Árpádhoz siettem, nem tudott semmit. [...] Kautz Gyulánál voltam s az értésemre adta, hogy a mai egyetemi tanácsülésben kineveztek egyhangúlag 700 frt fizetéssel könyvtár tisztnek, Kerékgyártó volt a referens s oly szépen tette fel az előterjesztést hogy ahhoz csak annyit mondott Kautz hogy oskolatársam voltál ismerlek, megbízható egyéniség vagy, az Akadémiánál is előfordult neved mint munkás egyén sat. Toldy is melegen ajánlott. Megköszöntem. Megvan tehát ..."[20]

[14] Uo. 1872. november 17. p. 172.
[15] Uo. 1872. november 19. p. 173.
[16] Uo. 1872. november 20. p. 173.
[17] Uo. 1872. november 28. p. 177.
[18] Uo. 1872. november 30. p. 178.
[19] Uo. 1872. december 2. p. 179.
[20] Uo. 1872. december 5. p. 181.

„1/2 11 ut. az egyetemi könyvtárba mentem, ott Kerékgyártónak megköszöntem a szivességét, úgy Horváth Árpádnak is ki gratulált ... itt is küzdenem kell egy ellenségemmel, egy fiatal ember ki praktizált akarta volna elnyerni az én hivatalomat de képessége sincsen erre annyi, mint nekem, most haragszik természetesen első sorban reám, mi kellemetlen [...], de legalább elértem, hogy ily nagy könyvtárhoz jutottam – régi vágyam volt mindig. Csak az ég adja, hogy szerencsésen üssön ki a dolog és megelégedett lehessek állásommal. [...] Szabadelvűségemet se szabad fitogtatnom az Egyetemi Könyvtárnál."[21]

„Ha az esküt letettem, merem csak kérdezni, van-e ahhoz a 700 fthoz egy kis szállás pénz ..."[22]

„... elmentem Budára az országházba a Cultusministeriumhoz, éppen akkor érkezett fel folyamodásom s az előterjesztés 32503 sz al, Staudinger titkárral beszéltem és Mészáros osztálytanácsosnak bemutattam magamat, ez mondta, hogy pár nap alatt elvégzik, semmi akadály se lehet, még ifj. Szilágyi Sándor kezébe is jöhetett volna, hanem ebben rendkívüli szerencsém van, ha minden így menne, de a sors csak játszik velem csalogat csekélységekkel."[23]

„Horváth Árpádnak [...] hizelegtem [...], mert félek, hogy azon Máté nevű ellenségem kit praetereáltam[24], bajt fog nekem szerezni, legyenek legalább a főbbek jó embereim, ő úgy látszik az is."[25]

„... Márky Sándorhoz mentem [...] bemutattattam magamat nagybátyjánál Dr. Márky Józsefnél ki az Egyetemi Könyvtár egyik őre, kértem őt pártfogásáért, tetszett neki, ezen különben durva goromba embernek az udvariasság, finomság; ezzel hiszem hogy rögös pályámon keresztül küzdöm magamat, habár ő is sok nehézséget tárt föl előttem, de azt is mondta, hogy ilyen emberre van szükségünk, ismerem már munkálataiból és bámultam szorgalmát! mondá nekem [...] elpanaszkodván saját küzdelmeit Toldyval; kezét nyújtva, ujolag kértem kegyes pártfogását; öccsét is kértem, hogy jól emlékezzék meg rólam."[26]

„... elmentem [...] Egyetemi Könyvtárba, ott Kerékgyártó átadott a történetre nézve 12 alosztályt, ezt magyarázta meg, Romer a mint rátekintett, nem találta helyesnek, sok bába közt elvész a gyermek! Toldy mégis eljött, megköszönvén szívességét a Repertóriumról egészen megfeledkezett már, mondtam, hogy ez rám nézve életkérdés, nehogy a jövő évi budgetből kimaradjon, feljegyezte, de úgy hogy bizonyos vagyok benne hogy

[21] Uo. 1872. december 7. p. 182.
[22] Uo. 1872. december 8. p. 182.
[23] Uo. 1872. december 11. p. 184.
[24] Lat. jelentése: mellőz, elmellőz (kitúr)
[25] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXII. id. Szinnyei József: Naplóm 1872. december 12. p. 184.
[26] Uo. 1872. december 14. p. 185.

elfelejti; Horvát lakásáról gondolkozott és tervezett, nekem lakpénzem sincs; lehangolt ezen közömbösség."[27]

„... mentem az egyetemi könyvtárba, hol éppen Toldy levelét studirozták, melyben rám nézve az volt írva, hogy miután egyik díjnok kimegy helyéből, foglaljam el helyemet még ma, azután hétfőn és pénteken; míg kissé szabadkoztam, hogy semmi gyakorlatom, de kinevezésem sincs kezemnél sat. megérkezett Toldy s úgy végeztek, hogy hétfőn a könyvtár zárva leend s engem Márki [...] bevezet (installál) megmutatja a beosztást hétfőn; pénteken pedig foglaljam el helyemet [...] fizetésem ha a kinevezésre következő hónapban jár csak se itt se a Nemzetinél nem kapok fizetést, de amúgy is veszítek vagy 40 ftot és mellékeseket, hát még a setét tél, a járatlanság s ügyetlenség, kevés rendszer okozta zavar, mindez elcsüggesztett. Márki bevezetett a könyvtárba ott fölületesen megmutogatott mindent; a beosztásról adott jegyzéket leirandót s mentem haza."[28]

„... felmentem a várba s ott Staudinger titkárral beszéltem ki azt állítá hogy folyamodásom a Ministernél heverhet; szálláspénzről kérdeztem alázattal 120 ftot kérhetek és megkapom, – bármi csekélység Isten áldása, Toldy felterjesztése az egyetemi tanács elnöke aláírásával terjesszük föl [...] 3-4 nap alatt elküldik. A fizetésre nézve terjessze föl Toldy az eskületételi okmányt az alkalmaztatás napjával együtt."[29]

„... bementem a könyvtárba s Márki Dr. a nagy teremben ismét magyarázta mi hol van, beosztást elég rendszeres csak több személyzet lenne, hanem vagy 50-60000 könyvhez egy; megkönnyebbülve éreztem magamat azon hírre, hogy a visszarakást a szolga eszközli, tehát végre a lealázó szolgai teendőktől fel vagyok mentve; meg a nagyobb könyveket is az viszi ki! [...] csak legalább szellemileg érném el célomat és jobb társaságot nyernék kellemesben tölthessem időmet mint ott a sok zsidógyerek közt."[30]

„Valóban kétségbeejtő helyzetem a Nemzetitől való megválás, mellékjövedelmemtől való megfosztás. Setét könyvtár helyiségben rossz szemem rontása, kis fizetés [...] tönkre jutásom bizonyos bekövetkezése mindez elősegíté sötét kedélyem."[31]

„Végre megválok a Nemzetitől a kellemes pihenő foglalkozástól s leginkább a sok mellékjövedelemtől; [...] aggasztott [...] megirigylik, belémkötnek, lopással vádolnak vagy lekenyereztetéssel a szégyen sat., bántott mindig. No ilyesmi nem fog bántani az egyetemi könyvtárnál de annál inkább a megélhetési nehézségek. – De ha Isten megsegít minden jóra fordul."[32]

[27] Uo. 1872. december 16. p. 186.
[28] Uo. 1872. december 21. p. 189.
[29] Uo. 1872. december 22. p. 189.
[30] Uo. 1872. december 23. p. 190.
[31] Uo. 1872. december 24. p. 190.
[32] Uo. 1872. december 25. p. 191.

„... elbucsúztam [...] szerettem volna futni innen hol oly sok jó és rossz napjaim voltak, ki tudja mit cserélek, anyagilag soha se lesz ily jó dolgom mint a Nemzetinél, miután 1871-ben jövedelmemet csaknem 3000 ftra felsrófoltam! [...] Herman [...] kezét nyújtá, kétszer is, „legyen több szerencséje új pályáján mint a Nemzetinél volt" mondá „csak annyi volna" gondoltam magamban. Minden jót kívántam neki megköszönve a sok jót, miben részesített pártfogását „áldja meg az Isten!" mondom s elkeseredve távoztam ezen jó embertől! Bizonyítványt a lehető legjobbat fogja adni."[33]

„Isten segítségével! Ma kezdem meg új pályámat az Egyetem Könyvtáránál [...] ½ 9 or. mentem új hivatalomba a barátok épületébe, a szolga törölt még, ezután jött egy fürge kis ember ez kezét nyújtá s nyájasan mutogatott magyarázott egyetmást, jól esett ez s az is hogy elejentén az ő kezén levő könyveket kérték, mert a gyakori használatúak benn vannak s az ő keze alatt; jöttek a refectorium beliek /:nagyterem:/ [...] megtaláltam mindent, szép világos nap is volt 11 ut. kissé szünet áll be. [...] Így múlt el ezen félelmetes nehéz első nap, nagyobb volt a rettegés, mint az ok a rettegésre, hanem a fő aggodalom a megélhetési mód, több jövedelem mikor jő meg. Jó az Isten!"[34]

„... ez a kényelem is lesz hogy a napilapokat átnézhetem de csak ott helyben. Ma nem volt annyi zaklatás, de kevésbé voltam szerencsés Döme a kis fürge ember segített tettel szóval tanácscsal. Délben megérkezett kinevezésem de Toldy nem volt ott [...] Horváth Árpád gratulált s jobban örült mint én, megköszöntem szives pártfogását s kértem továbbra is azt s hogy neki köszönhetem egész szerencsémet. Elmondta mily simán ment az én dolgom Szenessyéhez képest ki 4-5 évig díjnokoskodott 365 frt mellett, ügyes, szorgalmas ember volt, s nem tudták kivívni hogy tiszt-té tegyék, végre elnyerte kineveztetését egy hétre rá vért hányt [...] s félévre rá meghalt! [...]
Van elég pihenés közben, de nem lehetne feljegyezni mikor mennyi mert váratlanul gyakran háborgatják az embert..."[35]

„Xantust látogattam meg [...] Innen az egyetemi irodába mentem Hatala rectorral beszélgettem az eskütétel végett, nyájasan fogadott s az esküt holnap déli 12 órára rendelte. [...] Toldyhoz mentem jelenteni kineveztetésemet s az eskütétel kitűzését. Barátságos öreg úr, ő megtenne mindent csak oly félénk tartózkodó és röst ne volna [...] megpenditettem a szálláspénzt, nincs ellene s majd ütni fogom a vasat. Mikor ismét megköszöntem szives pártfogását „kérem mi örülünk, hogy megnyerhettük kegyedet!" mondá."[36]

[33] Uo. 1872. december 26. p. 191.
[34] Uo. 1872. december 27. p. 192.
[35] Uo. 1872. december 28. p. 192.
[36] Uo. 1872. december 29. p. 193.

„... mentem a könyvtárba, ott átfutottam a lapokat 9 ut. jöttek, könyveket osztottam ki, ma több bajom volt, sokat nem találtam vagy nehezen, de azért kerestem a létramászás és hideg daczára, olvasni úgy sem lehet ha 40-50 olvasó minduntalan zavarja az embert. 12 or. mentem az eskületételre az egyetem kis teremébe a pedellus ornatusban fogadott latinul, az eskü mintát elolvastam (latinul volt, Kautz volt ott az fogadott kezét nyújtva, jöttek a többi decanok is Hatala a rector leült, egyik felolvasta az esküt a pedellus a nagy sceptrumot tartotta én jobb három ujjamat rátéve utána mondtam s ezzel vége [...] resteltem hogy nálam nem volt egy tos a pedallus számára! [...]
¾ 2 or hivat. (könyvtárba) osztogattam könyveket az ör[eg] Márki nem igen vigasztalót beszélt az anyagi jólétre nézve ha ő az én hivatalomban 400 frttal 4-5 évig volt sat. Majd ütjük a vasat míg lehet. [...] Dömét elhíttam magamhoz [...] szeretem hogy ezzel jó barátságba jutottam."[37]

„$^{1}/_{2}$ 11 or elmentem az egyetemi irodába kértem őket említsék meg belépésem működésem idejét Dec. 23-át a könyvtárban aláírtam eskümet latinul és Sakschal a másik szolgával délig rakosgattuk a könyveket helyére, ezután adtam neki 1 ftot ujévi ajándékúl alig akarta elvenni, még nem érdemelte meg, – úgy mond, ráerőszakoltam. Dobocsányit megnyertem azzal hogy dicsértem és szállása végett közbenjárásomat beszéltem el neki. [...] lapokat átnéztem, de kinevezésem nem jelent meg."[38]

„Horváth Árpádnál leadtam kártyámat! Hisz ez lesz mindenem! Bazonyival találk. ez igyelmeztetett, hogy Hermannak is küldjek. Igaz."[39]

„... a könyvtárba siettem [...] hirlap több van mint a Nemzetinél, csakhogy nem igen vihetem haza. Futkostam ki-be, bizony jól mondta Döme, hogy itt legfölebb hirlapot lehet olvasni, mert háborgatják az embert minduntalan. 12 or. haza. $^{1}/_{2}$2 or. [...] siettem a könyvtárba és működtem 4ig."[40]

„Dobocsányi átadta Toldytól küldött csomagot (kinevezésem) de felsem bontom ma (pénteken). 12 or felé Toldy odajött, bemutatott Horváth Árpádnak és Dr. Márkynak s ajánlott barátságukba, kezöket nyújtották, „csak egészségemre vigyázzak, mondá Toldy!"[41]

„Kinevezésemet felolvastam családomnak Hatala rector által aláírva! [...] $^{1}/_{2}$2 or könyvtárba, hirlapokat olvasgattam, rendeztem, kiosztottam [...] Beszélgettem öreg Márkival, Horváth Árpáddal, ki csodálkozott, hogy honvéd-főhadnagy voltam. „Isten éltesse!" kezét nyújtván. Szóval igyekszem mindenkivel egyetértésben élni és mindenki előtt meg-

[37] Uo. 1872. december 30. p. 193.
[38] Uo. 1872. december 31. p. 194.
[39] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXIII. id. Szinnyei József: Naplóm 1873. január 1. p. 1.
[40] Uo. 1873. január 2. p. 2.
[41] Uo. 1873. január 3. p. 2.

kedveltetni magamat. Ez elvem mindenkor és jó kedvet, igyekezetet, szorgalmat pontosságot tüntetni föl hivataloskodásom alatt, bármily keserves állapot ez az enyém, ha komolyan elmélkedem."[42]

„Könyvtárba mentem, dolgoztam, helyreraktam könyveket és kikerestem, habár kevés ideig tartózkodom ott egy huzamban, de a márvány talaj hidegsége áthat még a dupla csizma talpon is s fejem ismét megfájdult keveset, azután a bosszankodás, hogy Kerékgyártónak nem tudtam előadni azt mit kért, kellemetlenül hat rám; mindennek van árnyoldala s jól mondá György Aladár kivel haza mentem, majd csak fölmentenek nem sok idő múlva a könyvkiosztás- s a deákok szekaturái alól engemet s azután kellemes foglalkozás lesz! Meggondolom azt ha már egyszer Márki helyén lehetek! [...] 3-ig mozogtam ezután Márkival beszélgettem, hizelegvén neki a hol lehet."[43]

„$^{1}/_{2}$2 ut. Könyvtárba ott olvasgattam a lapokat; ez is nagy jótétemény van vagy 40-50 magyarországi lap s ezt igen kényelmesen olvasgathatom ott sőtt haza is vihetem módjával, ez igen előnyös! Toldyt megkértem a holnapi tanácsülésben terjessze elő 120 frt szálláspénzemet ha szépszerével megajánlanák, bizony jól esnék; szivesen feljegyezte „ez méltányos" mondá s megigérte hogy előterjeszti, csak megszavaznák már azért is hogy elismernék ez által, mikép szállás dukál s a palotában fognak bizonyosan szállást adni. $^{1}/_{2}$4 or beszélgettem ilyenkor már nem igen jőnek olvasók [...] szabadidőm van tehát elég, csak a jövedelem ne lenne oly csekély!"[44]

„$^{1}/_{2}$9 or hivat. s ott a hirlapokat átnéztem könyveket adtam ki, jártam keltem, de már nem maradtam oly sokáig [...] 11 or mikor már nem jőnek oly sürüen Renan Vies des Aporttes I-XVI olv. Délben a Magyar Ujság szerkesztőségébe mentem lapokért [...] $^{1}/_{2}$2 or út. mentem a könyvtárba a lapokat nézegettem [...] csaknem mind pesti de buvárkodhatom eleget bennök s ez igen kedvemre van. Nem zaklattak sokan 3ut Renan Les Aportres XVI-XL. olv."[45]

„... most kevesebbet tartózkodom a könyvtárba (nagy terem) de nulla dies sine linea mindig rakok el néhány könyvet, úgy is kevés dolgom van. Kerékgyártó Árpádot megkértem előfordult-e az én szálláskérésem tegnap; igen 120 ftot megszavazták a praefectus úr is mondta most nyertünk egy igazán arra való embert! [...] csak 2-3 évig legyek türelemmel, minden máskép lesz!"[46]

„$^{1}/_{2}$9 or könyvtárba, ott tettem vettem, de fel alá jártam is közben, mert nem háborgatnak szünet nélkül, van egy kis pihenésem is, csakhogy kevés ideig, azért semmi okosat sem kezdhetek. [...] egész héten gáz égett az olvasó teremben. Csakhogy bajom nem

[42] Uo. 1873. január 4. p. 3.
[43] Uo. 1873. január 7. p. 4.
[44] Uo. 1873. január 8. p. 5.
[45] Uo. 1873. január 9. p. 5.
[46] Uo. 1873. január 10. p. 6.

történt a melegségben. Délben voltam az irodában, sürgetnem kell fizetésem utalványoztatását, szálláspénzem végett hétfőn vagy kedden fölterjesztik a végzést …”[47]

„1/210 után mentem […] adóhivatalba, fizetésem nincs utalványozva, öl a várba a Cultusministeriumhoz Staudinger csak mustra végett tartóztatta vissza, […] megkértem a szálláspénzem végett is „kiszorítja akárhonnan is úgymond.”[48]

„Toldynak megköszönvén mult szivességét, a Repertoriumot fölemlítvén mult szombatról a jegyzőkönyv nem volt készen Kerékgyártó hanyagsága miatt, elhalasztották jövő szombatra a budgetbe felvették az én általam kitett összeget (!?) […] csak a pénz a jövedelem ne lenne oly csekély, dolgom, állásom igen kellemes elviselhető volna!”[49]

„… könyvtárban lapokat hamarosan átnéztem; jöttek 9 or. működtem csak 11 után volt nagyobb szünet de azért kényem kedvem szerint discurálgathattam, tettem vettem. […] ma kevesen voltak […] olv. és beszélgettem, gyöngy élet lenne csak különb helyem volna a müködésre, hanem majd beosztom ezt is magamnak úgy a hogy lehet!”[50]

„Könyvtárba, s ott átnéztem a lapokat; könyveket kerestem s adtam ki, de sokat hiában kerestem […] olv., beszélgettem.”[51]

„Könyvtárban ma sokan voltak, mert nagy köd volt.”[52]

„Könyvtárban 3ig volt egy kis dolgom azután Les Apotres 149-170 olv. Kedélyes nyugodt élet, csak aztán ne kellene annyit küzdeni az anyagiakkal, ez nagy baj!”[53]

„Könyvtárba a lapokat átnéztem; 9 or. könyveket osztottam ki és raktam el, Kerékgyártónak segítettem búvárkodásában, de bezzeg ő nem segítt az én Repertórium ügyemben! […] nem volt sok dolgom, de azért nem olvasgattam, hanem fel alá jártam, Márkival beszélgettem, a könyvekbe belenéztem, majd a nagy könyvtárban helyreraktam néhány könyvet, így telt az idő.”[54]

„E. u. […] könyvtárba, kutattam s eredménnyel lapok után; kiosztottam. […] Könyvtárban lecsúsztam a létráról s egyik lábam vastag húsát a székkarjában megütöttem, még ez szerencsésen esett, annyi koczkáztatott mászkálás és kapaszkodás után!”[55]

[47] Uo. 1873. január 11. p. 6.
[48] Uo. 1873. január 12. p. 7.
[49] Uo. 1873. január 13. p. 7.
[50] Uo. 1873. január 14. p. 8.
[51] Uo. 1873. január 15. p. 8.
[52] Uo. 1873. január 16. p. 9.
[53] Uo. 1873. január 17. p. 9.
[54] Uo. 1873. január 18. p. 10.
[55] Uo. 1873. január 20. p. 11.

„Könyvtárba korán érkeztem körül néztem míg jöttek osztogattam, raktam helyre és kerestem hiába és eredménynyel ez rendes foglalkozásom, közben föl alá járok v. Márkival beszélek kit Doctor úrnak czimezek, erre ő büszke [...] kegyébe jutottam."[56]

„Könyvtárba hol megszoritottak mert Máté megbetegedett, nem jött el, tehát nekem kellett 70 embert kiszolgálnom, annyian voltak az olvasók délel. még Toldy is kerestetett néhány könyvet, megizzadtam, még hozzá a nehéz nagy csizmában. [...] Könyvtárban d. u. is magam voltam de már nem olt oly nagy zaklatás sőtt $^{1}/_{2}$4 or rakhattam is helyre a könyveket a nagy teremben és Dr. Márkival beszélgettem, olvastam tárczaczikket ..."[57]

„... könnyítendő dolgomat, mégis betűsorba raktam itt ott a könyveket. [...] kissé olvasgattam azután megkezdődött a harcz [...] $^{1}/_{2}$4 or szüneteltem Horváth dicsekedett hogy ő semmit se tesz de müveli magát az az olvasgat, így én is szeretném magamat művelni, de mikor lesz az!"[58]

„mentem a könyvtárba lapokat átnéztem, azután heczczeltek ma igen, mert sok oly munkát kértek a mi nem volt meg vagy köttetni van, hiában kerestem már a rendetlenségen jó formán keresztül hatoltam és megtalálok mindent a mi itthon van. [...] osztogattam könyveket egész rendben és jól ment [...] olv. és Kerékgyártó beszélte el havi összejövetelüket a Hungariaban..."[59]

„... majd $^{1}/_{2}$1ig kerestem Horváth Árpád számára egy könyvet hiában. [...] a ministeri kinevezésem decz. 23-án kelt ..."
„Könyveket osztogattam, sok hajszolás kevés pihenés, hanem azért még ezt is megbírnám csak a fizetés lenne egy kissé jobb és több. Délben Toldy figyelmeztetett, hogy kapok egy kis írni valót haza, könyvczimek egy évi számadásához, most már megszorították őt, siet vele. [...] kerestem könyvet; osztogattam Toldyra várakoztam 5ig Horváth Árpád Márkival beszélgetve [...] végre Toldy oda adta a másolni valót 5 ív törten ugyan de nagyok az ívek s az ő tetű írásával van írva. Hazasiettem bosszúsan, mert már holnap szeretné készen. [...] csak volna egy kis haszna ezen vesződségemnek de az öreg Toldy oly udvarias finom ember s annyira nagyrabecsül hogy meg nem sértene 5-10 tért a világért sem, de pedig ez volna csak értelme rendkívüli szorgalmamnak!"[60]

„Könyvtárban kevés időm volt a pihenésre és hirlapolvasásra azért ezt is tettem, csak az bosszant hogy én meg a szegény Jaks szolga dolgozik többi sétál valahol vagy piszmog nézi más nyomoruságát, sőt későn jő korán megy mint Horvát, vagy hetekig el sem

[56] Uo. 1873. január 21. p. 11.
[57] Uo. 1873. január 22. p. 12.
[58] Uo. 1873. január 23. p. 12.
[59] Uo. 1873. január 24. p. 13.
[60] Uo. 1873. január 28. p. 15.

jő mint Toldy, vagy papirost hajtogat más számára mint a könyvkötő, vagy nezi a könyvek czimeit mint Dr. Márki, Máté szegény beteg az eleget dolgozik ha egészséges tehát most én szívesen fáradok helyette. Toldy megdicsérte munkámat és sajnálkozott is fölöttem „Szegény Szinnyei" mondván de azért a többit is odaadta [...] hazamenvén ebédeltem [...] Ezután írtam $^{3}/_{4}$2ig. Könyvtárba heczczeltek $^{1}/_{2}$4ut. Keveset pihenvén 4 ut haza [...] folytattam az írást még kezem meg nem fájdult ..."[61]

„... könyvtárba lapokat átnéztem; könyveket osztogattam, az is szerencse hogy nagy hideg most nincs, majd jövő télen mást gondolnak talán ki. 4 út Toldynak még írtam be két könyvet a jegyzékhez azután szépen megköszönte."[62]

„... különösen bosszantott ismét az hogy elismerés helyett, haragos pofákat nyertem, mert nem hiszik azt, mily rendetlenséget csináltak elődim [...] azt gondolják az ember tudatlan vagy nem akar keresni; itt tehát az a baj, hogy a legnagyobb szorgalom is félreismertetik, nem csodálom tehát ha kiki úgy könnyít magán a mint lehet. Délben meg Toldy akart befogni de nem lévén készen, siettem haza majd este írom otthon. [...] ismét Toldy heczczelt levelet írt küldjem azonnal hozzá, ha elvégeztem, azután fia jött, még ma be kell neki adnia „mért nem mondta ezt előbb, hozzáfogtam és 5ig elvégeztem, magamnak is tettem apró jegyzeteket. Hazasiettem itt meg nőm állt nekem mért várakoztattam őket ..."[63]

„Könyvtárba mentem vittem Kosztolányinak (könyvtárczédulákat írja) és Dr. Márkinak adtam egy kis iskátulyában aczéltollat és arany kis tollakat, megnyertem őket már is, lekenyereztem Márkit hizelgéssel, dicséretekkel már előbb, elvem mindig az volt hogy legközelebb való környezetemmel jó barátságban lennei, a fölebbvalókat nyájasságom és szolgálatkészségem által megnyerni. Többnyire sikerült! [...] Toldy ismét adott pótlék-írást de ezt már ott s 4ig írtam le. Horvat-tól megkérdeztem micsoda hibákat talált a Prefectus úr a nagy jegyzékben „Az orthographiában igen gyenge ön, a görög szavakat p. o. rosszúl írja le, éppen így volt Nagy Iván (ez veszszőparipája őt becsmérelni, pedig minden rossz orthographiája daczára is százszor többet tett a közjóra mint Horváth Árpád s a könyvtár is csak nyerne vele, ha ő lenne a Prefektus s nem horvát ki most se dolgozik semmit, akkor pedig éppen meg se jelenne csak ritkán mint előde."[64]

„Horvát ismét a Repertoriumot kérdezte; mintha szivén feküdnék az ügyem, talán hogy ő nyugodtan pihenhessen babérain (!?)."[65]

„Könyvtárba ott a lapokat átnéztem. Könyveket osztogattam, azután hozzáfogtam a hirlapi adatok kutatásához még pedig a Magyar Hirmondóval 1780. kezdtem czédulákra

[61] Uo. 1873. január 29. p. 15.
[62] Uo. 1873. január 30. p. 16.
[63] Uo. 1873. február 1. p. 17.
[64] Uo. 1873. február 3. p. 18.
[65] Uo. 1873. február 4. p. 18.

irva, legalább üres időmet okosan betöltöm, habár közben gyakran háborgattak. [...] olvasgattam, könyvet osztogattam és jegyezgettem de itt nem lehet oly pontosan meghatározni mennyit dolgozik az ember magának s mennyit hivatalának, mennyit beszélget el idejéből – mert minduntalan háborgatnak, azután ismét semmi dolgom kis ideig. Azért jegyezgettem most is."[66]

„Könyvtárba, [...] gyöngyélet volna ez csak a jövedelem lenne több [...]!"[67]

„... ma igen el voltam foglalva s nem búvárkodhattam. Egy ijesztő hír, mely alapos mert Toldy említé, jött fülünkbe, hogy a hivatalos 6 órát (esti órákat) visszaakarják állítani, Márki leginkább remonstrált ellene s én is secundáltam, hogy az sok ily egészségtelen helyiségben sat, folyamodunk hogy engedjék az 5 órát meghagyni de d. u. 3-5ig, kevés remény, legalább jobb fizetés lenne."[68]

„... gyülés már csütörtökön lesz és sorsunk eldől 3-5ig vagy 4-7ig lesznek a hivatalos órák ..."[69]

„Horváth Á. úgy látszik igen szivére vette ügyünket mert mindenféle tanácsokat ad, még pedig csaknem tolakodólag és untatva, ő neki különben mindegy, így se, - úgy se tartja meg az órákat. Délben fölkerestük a rectort [Hatala] [...] megelőzőleg helyeslé kérvényünket, már Toldy ott volt s informálta őt is, tehát használni fog az hogy Toldyt nem mellőzzük! [...] $^{1}/_{2}2$ ut könyvtárba Toldy éppen akkor távozott onnan, nyájasan mondá felém fordulva, holnap minden el lesz intézve, a másik is (Repertórium?) hirl. olv. könyv. osztogattam s búvárkodtam. Ismét Horvát ismét a folyamodásunk; Kerékgyártó is biztatott bennünket ő is ott lesz."[70]

„Könyvtárban Kerékgyártó tudatá velünk az a határozat: míg a kiosztó személyzet meg nem kettőztetik az órák az eddigiek maradnak! Mégis volt haszna a elszólalásunknak."[71]

„... most már vége annak az időnek hogy egy nap fogalmaztam, leírtam s el is küldtem, bármily hosszú levelet; mások a körülmények, többet háborgattatom, habár nem oly terhes, talán ha megszorítom a dolgot, megy ezután is."[72]

„... bosszankodtam, mert Toldy négy ívet adott írni hétfő reggelig! [...] Thaly Kálmán ott volt, ennek meg a Diariumokat említettem, majd kiugrott bőréből! Hanem egy komisz dolog is történt a fekete táblára kifüggesztettük azt hogy febr. 24. és 25-én a könyvtár zárva lesz, valaki ironnal utána írta: bölcsek mondása s egy másik utanna irta (szamarak

[66] Uo. 1873. február 10. p. 21.
[67] Uo. 1873. február 15. p. 24.
[68] Uo. 1873. február 17. p. 25.
[69] Uo. 1873. február 18. p. 25.
[70] Uo. 1873. február 19. p. 26.
[71] Uo. 1873. február 20. p. 26.
[72] Uo. 1873. február 21. p. 27.

orditása) ily komisz néppel van nekünk dolgunk, csakmár kissé távolabb eshetnék tőlük."[73]

„Toldy számára leirtam a számadáshoz való könyvek jegyzékét [...] az egyetemi irodában [...] meggyőződtem, hogy folyamodásunk föl sem megy a miniszteriumhoz, hanem marad mint eddig 2-4ig, a IIdik félévben 3-5ig; mily ravaszok voltak főnökeink belekeverték az ügybe a miniszteriumot s az mit sem tud róla, Dr Márkihoz fölmentem, tudatván vele eljárásom eredményét s hogy holnap nem szükséges fölmennünk a várba."[74]

„Márki levélkével lepett meg, beszélt Horváth Árpáddal ki unszolta őt, menjünk fel a miniszteriumhoz. [...] Mentem Márkihoz s vele Budára a várba [...] útközben beszóltunk a könyvtárba is. [...] Mészáros osztály tanácsos eléggé megvígasztalt bennünket azzal, hogy ha épitteni kezdenek, az egész úgyis rendkívüli orákra lesz szorítva (tehát addig marad a régi), Staudinger titkárnál szálláspénzem miatt voltam, a számvevő székhez utasított, de az idő rövid volt ..."[75]

„Könyvtárba mentem, ott várt reám két ív Toldy ráírta „Tek. Szinnyei József úrnak farsangi mulatságúl" tehát még tegnap kellett volna leírnom, én pedig midőn a kiosztás nagyján átestem, hozzáfogtam ott a könyvtárban írtam [...] s el is végeztem szerencsésen [...] A Hont néztem át és Trefort beszédjéből olvastam; ez ugyan megtisztelte könyvtárunkat lomtárnak czimezve és nevezve; ez azonban nem árt legalább nem kívánnak tőlünk csodákat s most megkímélnek később pedig megbecsülnek csakhogy az az idő oly messze van még mikor én oda beköltözhetem!"[76]

„Könyvtárba mentem $^{1}/_{2}9$ or s hamarjában átnéztem az elmulasztott lapokat, azután osztogattam könyveket, ma éppen sokan jöttek mint tegnap is az ünnepek után vagy szünnap után rendesen jobban látogatott [...] Valóban kényelmes dolgom van most, szivesen nélkülözöm ezért a kávéházat, korcsmát, bővebb szivarozást, mást úgysem igen nélkülözöm. Nem zaklatnak a sok léhűtők, nem bosszantanak haszontalanságaikkal, dolgom sem oly terhes, de nem is lealázó unalmas, közben használhatom is időmet, vagy pihenhetek csendben, nyugodtan [...] mindig jobban ismerem a könyvtár hirlapgazdagságát ..."[77]

„... mint rendesen Máté később jött, már csak helyette is szorgoskodtam, hogy azután annál háborítlanabbúl dolgozhassam, osztogattam könyveket azután buvárkodtam a budai régi Mercuriusban. Beszélgettem, esti lapokat átnéztem s 4 or. haza."[78]

[73] Uo. 1873. február 22. p. 27.
[74] Uo. 1873. február 24. p. 28.
[75] Uo. 1873. február 25. p. 29.
[76] Uo. 1873. február 26. p. 29.
[77] Uo. 1873. február 27. p. 30.
[78] Uo. 1873. február 28. p. 30.

„Könyvtárban lapokat olvastam, azután könyveket adtam ki, buvárkodtam sat. Itt még legjobban megnyugszom, ha van is némi kellemetlenségem, könnyen elviselem, mert azok nem fontosak, nem aggasztók, mint a Nemzetinél, semmi rossz következménnyel se bírnak. Itt legalább nyugodtan tölthetem napjaimat."[79]

„... könyveket osztogattam ki, azután folytattam búvárkodásomat a Pressb. Ztgokban, ismét jártam, keltem, mozogtam nagy könyvtárba ki be, mint hivatalom hozza magával, szívesen teszem, mert egészséges és kellemes foglalkozás."[80]

„Mentem könyvtárba, ott lapokat átnéztem, könyveket osztogattam ki, azután buvárkodtam az Ungar. Nachrichtenben 1788-ból; [...] úgy repül az idő és pedig kellemesen, nem csoda, hogy mindenki észbe veszi miként sokkal jobban nézek most ki, mint azelőtt, mert az örökös heczczölés, sok járás kelés helyett most kényelmes, kedvem szerint való dologgal foglalkozom, habár némelykor kis kellemetlenség akad itt is mint ma kerestetett Horvát és Toldy egy müvet mit nem találtunk. Ez bosszantó mert a hallgatag való szemrehányás minket is ér."[81]

„Mentem a könyvtárba folytattam a Wurzbach buvárlását és kivonását egész idő alatt, mert ma kevesen háborgattak."[82]

„...$^{1}/_{2}$12 or hozta Skalniczky a tervet az egyetemi könyvtár épületekről, megmutogatta és magyarázta de oh fájdalom az igazgatón két őrön és szolgán kívül másnak nem adatik lakás, nem lehet föláldozni a könyvtárt a lakásokért, – szép! mintha szivembe kést ütöttek volna; jóllehet Horváth Árp. fölszólalt érdekembe és Skalniczky kilátásba helyezte, hogy minden helyiséget úgysem használnak föl; ott nyerhetek aztán könnyen egy kis lakást; no majd nagy kínlódással talán ez is sikerül, hanem mindenkor csak kinos törekvések után, ne legyek aztán pessimista?"[83]

„... Könyvtárba, hol a lapokat átolvasván iszonyú sok dolgom volt mert a keresgélés mellett még egy ívet le is írtam, az az elvem hadd lássa mindenki hasznavehetőségemet és szolgálatkészségemet, a mit el is érek, majd lesz aztán szállás; Frankl pedig ki számára kerestem, megigérte hogy a Repertorium ügyét kezébe veszi ..."[84]

„Toldy ismét írni valót adott és hozzá igen nagy haraggal és hanggal tett szemrehányást, hogy a 3 és 3. (ponttal) három és harmadik közt nem tettünk különbséget, neki egész este éjjel volt dolga vele Tuczczenthalert szidta legjobban mert uj ember; én pedig

[79] Uo. 1873. március 5. p. 33.
[80] Uo. 1873. március 8. p. 34.
[81] Uo. 1873. március 10. p. 35.
[82] Uo. 1873. március 11. p. 36.
[83] Uo. 1873. március 12. p. 36.
[84] Uo. 1873. március 14. p. 37.

resteltem a dolgot mert én tudtam a különbséget, bizonyosan csak elvétve tehettem hibát."[85]

„2 or elsiettem a könyvtárba [...] szerencsére kevesen jőnek már alig voltak d. e. 45-en d. u. 27en."[86]

„... könyvtárban [...] ez az otthoni ülve s görnyedve foglalkozáshoz jó ellensúlyozásul szolgál sött testgyakorlatúl is mert nem csak hogy nem ülök le soha, hanem létrákon mászkálok, járok, sietek, karjaimmal könyveket emelek, ki be helyezek, turkálok, nyújtok sat. [...] általában nyugodt dolgunk van mert kevesen járnak, osztottam, pihentem, búvárkodtam."[87]

„... a nagy könyvtárban rendeztem, tehát ma különösen szorgalmas voltam ..."[88]

„... hársfa theát ittam s bekötöztem torkomat, mert félek igen ha Nagy Iván esete jut eszembe ki a nagyterem hidegsége által vesztette el hangját – még csak ez hiányzik a nyomorúsághoz."[89]

„... könyvtárba mentem ott [...] kezdtem búvárkodni a Tud. Gyűjteményben czikkemhez; de zavartak Kerékgyártó csodálatos ideájával az országgyűlési Napló és jegyzőkönyvek repertorizálását is szeretné, habár nagy részének indexe is van s talán az egészhez van Repertorium! – Ezt azonban elejtik mert már Horvát Árpád is túlságos kívánságnak tartja! [...] Könyvtárba alig akartak jönni [...] neki álltam a nagy rendetlenségben levő magyarkönyveket rendeztem, ezzel mulattam magamat ¾ 4ig."[90]

„A könyvtárban nem lett volna oly igen sok dolgom de nem nézhettem már tovább azt a rettenetes rendetlen magyar thékákat s miután a télen át bedugdostam az el nem rakott könyveket, most szoros betűrendbe rendeztem."[91]

„Könyvtárba, hol a lapokat átnézvén, könyveket osztogattam, buvárkodtam a hirlapokban az az a Hazai Tudósítások 1808. évfolyamából jegyezgettem [...] Isten áldásából oly helyzetbe jutottam, hogy élvezhetem a szünnapokat, melyet van 19 éve nem élveztem még soha nem lévén 10 napig szabadságom ..."[92]

„... siettem a könyvtárba – [...] elkezdődött a munka ismét, szerencsére nem volt sok dolog, mert így nyáron kevesen járnak [...] Ma könyvtárba csak ¾ 3 or mentem, mert az

[85] Uo. 1873. március 15. p. 38.
[86] Uo. 1873. március 22. p. 41.
[87] Uo. 1873. március 24. p. 42.
[88] Uo. 1873. március 26. p. 43.
[89] Uo. 1873. március 31. p. 46.
[90] Uo. 1873. április 3. p. 47.
[91] Uo. 1873. április 4. p. 48.
[92] Uo. 1873. április 5. p. 48.

órák változása d. e. 9-12 (mint eddig) d. u. 3-5ig, mától kezdődik, e miatt ismét volt egy kis neheztelés Toldy zokon vette, hogy Márki iratta a kifüggesztett czédulát, jó hogy én elleneztem s ez fülébe jött, azért nekem hagyta meg az ő conceptusa szerint annak in duplo leírását s kifüggesztését; mégsem jó velök ujjat húzni. Könyveket raktam, rendeztem és kerestem folyóiratokat, alig volt egy két olvasó."[93]

„Könyvtárba, – ott [...] az Index Alterban búvárkodtam. [...] Toldy nyájas volt hozzám de szóval sem említé az ünnepi munkát annál kevésbé köszönte meg fáradságomat. [...] A könyvtárban Dr. Márki uram új munkát adott, habár nem igen terhes de restellem azért, mert ő neki úgysincs semmi dolga: az Intéseket kiírni naponként tizet (a jövedelmet megoszthatom majd Jaksch-sal úgy mondá ő, de azt már nem teszem ha akármint is rá lennék szorulva azokra a 10 kr.okra, tekintélyem kedvesebb nekem."[94]

„... mentem a könyvtárba, lapokat átnéztem, – azután délig csaknem szünet nélkül dolgoztam részint elrakás – részint kereséssel, habár kevés olvasó volt.[95]

„$^{3}/_{4}$ 3 or. ut. mentem könyvtárba, rendeztem, raktam be és kerestem. Hanem amit nem hittem eddig, itt is bekövetkezett, kihozott az öreg Márki türelmemből s megbosszantott [...] amit elődeink 20-30 év alatt mellőztek vagy nem törődtek vele, azt én keressem ki azaz nézzem át mind [...] először helyöket kell kiírnom a kathalogusbul, azután minden egyes könyvért 2-300 könyvet átnézni egyenkint, s így ennek végét be nem látva, tönkretenni tüdőmet és ruhámat, kifakadtam, de most már Dobocsányi se hajtogasson, hanem keressen ő is vagy segítséget kérek Praefectus [Toldy] úrtól. „De nem kell, csak osszuk fel arányosan, magunk közt a munkát" mondá Dr. Márki, ő ki minden munkát a nyakamba akar tolni. Hazamenvén [...] Még mindig bosszankodtam magamban az ostoba vén öregen; már átlátom, nem jó az embernek túlságos lélekismeretesnek és szorgalmasnak lenni, mert kizsákmányolják ezen szép tehetséget mások renyheségük palástolására, no de majd segítünk a dolgon, – tudom nem köszönik meg!"[96]

„Könyvtárba; igen el voltam foglalva ma mert Toldy korán jött és adott elég munkát az az 2 sűrű ívet s én ezt ott akartam elvégezni, tehát hozzá láttam írtam a mikor könyvért nem kellett kifutnom, ma pedig az esős hűvös idő miatt sokan voltak az olvasók. [...] Márki kissé megszelidül csak azt sajnálja rettenetesen, hogy míg ő 10 évig 450 fttal szolgált addig Lányinak egyszerre 700 ftot adtak (az az nekem is) [...] mért nem mozgott ő is."[97]

„$^{1}/_{2}$ 9 ut. könyvtárba mentem [...] dolgom is akadt, igen nehéz meghatározni mennyi időt pihenek, mert minduntalan megszakítják a ujon jöttek, hanem azért kényelmesen

[93] Uo. 1873. április 16. p. 54.
[94] Uo. 1873. április 17. p. 54.
[95] Uo. 1873. április 18. p. 55.
[96] Uo. 1873. április 23. p. 57.
[97] Uo. 1873. április 24. p. 58.

fel-alá, ki-be járok, szemem pihentetem, gondolatim szerte járhatnak, olykor lapokba pillanthatok és beszélgetek s azért könyvet is szolgálok."[98]

„... mentem a könyvtárba, hol inkább megpihentem mint dolgoztam mert privát foglalkozni nem igen lehet, s átallom is azt tenni most még, legalább hirlapokat kényelmesen átnézhetem s olvasgathatom is, közben közben kimegyek rendezni a nagykönyvtárban de hideg van ott is."[99]

„... mentem Nagy Iványhoz [...] sokáig elbeszélgettünk egyről másról, könyveiről, Pest városa czímeréről, Horváthról, Rómerről; jó ha az ember mindenkivel jól van, különösen ő vele, mert ki tudja nem lesz-e egykor directorom. Könyvtárban a lapokat átnéztem; beszélgettem; dolgoztam, de többet pihentem miután otthon kényelmesen dolgozhatom, ott kipihenem magamat s pihentetem szememet, oly jól esik kimenet a barátok kertjében lévő s éppen folyosónk ablaka előtt levő szép lombozatú fát nézni. Megkaptam maj. Havi fizetésemet 47 f 22 és 30 frt szálláspénzt, a sokott 11 frt 11 krt levonván."[100]

„Könyvtárba 9 felé, most már nem sietek, mert úgysem rohanják meg az embert annyira mint télen s ujságolvasni is van elég idő."[101]

„... hanem Horvát és Dobocsányi szolga (könyvkötő) fölött is tornyosulnak a felhők mert a könyvtár udvarára hordják már a szálfákat, ki kell hurczolkodniok [...] különösen megjárja majd Dobocsányi ezen haszontalan, dologtalan, elkényeztetett kapzsi ember, kinek szolga létére kényelmes lakása van, magának dolgozik egész nap ..."[102]

„Rendes teendőm végezve, kutatva sat. beszélgetve, a barátok makacsságát bámulva, hogy az építkezés elé akadályokat akarnak gördíteni sat."[103]

„Könyvtárba, ott már láttam a mint hozzáfogtak a bontáshoz tehát mégis csak lesz valami az építkezésből is hála Istennek."[104]

„... könyvtárba, rakosgattam sat. de nem igen volt kedvem dolgozni, itt felhasználom időmet pihenésre otthon eleget dolgozom."[105]

[98] Uo. 1873. április 26. p. 59.
[99] Uo. 1873. április 30. p. 61.
[100] Uo. 1873. május 1. p. 61.
[101] Uo. 1873. május 10. p. 66.
[102] Uo. 1873. május 12. p. 67.
[103] Uo. 1873. május 14. p. 68.
[104] Uo. 1873. május 16. p. 69.
[105] Uo. 1873. május 19. p. 70.

„... a Muzeumba mentem [...] Barna elmondta könyvtárrendszerüket, az a fő, hogy mindent könnyen megtalálnak, különösen ha minden rendeve lesz, de most is kimondhatatlan sok jó hasznát veszem."[106]

„... könyvet osztogattam s fel alá járkáltam, így pihenem ki a sok ülést s írás melletti görnyedezést, mégiscsak fenntartom egészségemet az óriási munka mellett is, ha a jó Isten megsegítt. [...] E. u. könyvtárba, most már igen rosszúl néz ki környezete, ássák, turják a földet, a folyosót telehordják eszközzel sat."[107]

„Dr Rómerrel találkozva, panaszkodott, hogy őt nem hítták meg a egyetemi könyvtár rendezése vagyis inkább tervkészítésénél, hiányos lesz, mert a párisi is hiányos sat! egyik nagyobb charlatán mint a másik, de így boldogul az ember, külsőségekre sokat ád a világ, ezt tartom énis és némileg követem, p. o. a jegyzékek írása s kiosztása, felragasztása sat által."[108]

„Könyvtárba s ott végeztem a Vas. Ujs. számára a közlést 225-228. és 13. megszünt lapot ezt le tisztáztam, aonkívül nyugtám megírtam s átadtam [...] Eljött a praefektus is, ügyünket elintézte – úgy mondá – tehát lehet reménységünk a drágasági pótlékhoz! Így majd csak kerül valami az utazásra is talán [...] Végre a Praeectus (Toldy) elbucsuzott tőlünk, ismét megorrolt valamit hogy a hozzá vitt pár sor alá Kosztolányit is irattuk – szerencsés utat és jó egészséget kivántam neki, ámbár fél az Olasz klimától; bámulatos is, hogy 68 éve daczára ily nagy útra s 4 hétre Nápolyig merészel vállalkozni, de senki se tenné fel azt hogy oly idős."[109]

„9 el. Könyvtárba ott szokott módon eltelt az idő keveset cselekedve többet pihenve. [...] drágasági pótlékunkat [...] nekem 150 ft Márkinak 200 fttal egyhangúlag elfogadták, még pedig a végleges rendezésig évenként! Így 970 tra felvittük [...] a direct jövedelmet, a Repertorium pedig pótolná a többit, a nélkül, hogy roppant terhet kellene a mellemen viselnem! Isten segítségével!"[110]

„9 felé könyvtárba sétáltam [...] kipihentem magamat legalább, csak az kár, hogy egy pár korlátolt eszű emberre szorulok s azokkal kell mulatnom a hogy lehet."[111]

„Horvát Árpád elutaott mátkájáho vagy hova, mert főnöke sincs itthon, igazán visszás egy eljárás s csak most ismerem őt mily mihaszna ember s még ő akar igagató lenni, mentsen meg bennünket tőle a Isten ..."[112]

[106] Uo. 1873. május 20. p. 71.
[107] Uo. 1873. május 21. p. 71.
[108] Uo. 1873. május 26. p. 74.
[109] Uo. 1873. május 28. p. 75.
[110] Uo. 1873. május 29. p. 75.
[111] Uo. 1873. május 30. p. 76.
[112] Uo. 1873. május 31. p. 76.

„Horvát Árpádra kimondván az ítéletet a minthogy úgy is van, legfőbb óhajtásom lenne hogy ő t: i: Nagy Iván neveztetnék ki praefectussá, akkor még talán Magyar bibliographiánk is megszületnék; mert rám gondolt, hogy egy bureaut szeretett volna e czélból állítani s engem maga mellé venni!”[113]

„... a Muzeumból való fiatal ember ma lépett be először hivatalába (csak a délutáni órákban jő).”[114]

„$^{3}/_{4}$ 9 or könyvtárba mentem s ott szakadatlanúl igen el voltam foglalva, különös, hogy most midőn egy szobára vannak szorítkozva, a munkások aja, piszok por se riasztja őket vissza, hátha majd a nagy könyvtár föl lesz építve, mi lesz akkor, de az még messze van, bár mily sebesen dolgoznak, azért a lakás felől se ábrándozhatom addig, a tervet is megváltoztatták, a tiszti lakások a Reáltanoda utczára lesznek építve és pedig félemeletben; csak a jó Isten ilyent is adjon nekünk de ingyen! Megnyugszunk s csak akkor lehetünk némileg boldogok. [...]
Kerékgyártónak tetszett, hogy az öreg mondta mikép én őt patrónusunknak nevetem s érette mindent megtenni igérkeztem, sokat is tett ő már érettem! Áldja meg őt a Isten. Tudja ő is igen jól, mit tesz tűrni és szenvedni.”[115]

„Nagy Iván volt nálunk [...] Horvátról helyes hírt mondott, már egy hét múlva kimerült [...] volna, különben soha nagyobb Jesuitát nem láttam, nem dolgozik semmit, de még csak a hivatalos órákat se tartja meg s a directorságra mint valami bizonyosra aspirál ...”[116]

„... Horvát csupa Jezuitismusával – s minden munka- és hivatalkerülése mellett is kedvelt ember, mert tud hizelegni; – én magam is inkább jót mondok valakiről vagy valakinek szemben, mint rosszat, mert tapasztaltam a világban azt, hogy csak így boldogul az ember! [...] Horvát számára lemásoltam az I. szállítmányom kimutatását is, hogy mindkettőt átnyújthassam, mert ez a tagja a bizottságnak, ki legközelebb van hozzám, legkevesebbet tud a Repertorium felől, de nem is tudakozódik felőle, hanem azért le kell kenyereznem. [...] Könyvtárba rendes foglalkozásomat tettem, azaz keveset s fel alá járkálást is megunván, leültem s a melegben majd elaludtam.”[117]

„... könyvtárba s ott lassankint eltöltöttem az időt vagyis inkább elöltem, a semmittevésnek vagy gyér foglalkozásnak az a haszna mégis van hogy szememet, kezemet, elmémet megpihentetem ...”[118]

[113] Uo. 1873. június 5. p. 79.
[114] Uo. 1873. június 9. p. 81.
[115] Uo. 1873. június 11. p. 82.
[116] Uo. 1873. június 17. p. 85.
[117] Uo. 1873. június 18. p. 85.
[118] Uo. 1873. június 19. p. 86.

„Ma a könyvtárba Dr. Márki ismét szemrehányásokat tett Horvátnak, hogy nem dolgozik semmit, az pedig érvekkel akarta bebizonyítani, hogy ő ha valami munkáról könyvről ád felvilágosítást valakinek, többet ér mint a salabakter könyvek czédulázása, ő nem körmöl de adjanak tehetségéhez mért munkát s dolgozni fog, ezt bizonygatta Kelemen előtt is; ki eljött hozzánk jelenteni hogy folyamodásunk brilliansan áll (persze ha mindenütt oly erős támaszunk van). Most délután Horvát engem vallatott, mit akar az öreg ő vele; megnyugtattam őt azzal, hogy hóbortjai vannak, nézze át neki, csak valahogy fülébe ne menjen az, hogy én is eleget kápráltam."[119]

„Az államnak ugyan szerzett Kerkapoly[120] vagyis inkább Pulszky[121] pénzt, hanem én mily áldozatokkal leszek képes magam számára pénzt szerezni azt a jó Isten tudja."[122]
„Figyelmeztetett az ör. Márki, hogy ne segítsek Máténak, hisz [...] van künn elég munka! (az az hogy szeretné ha szolgai munkát végeznék!) [...] kimentem kutatni, keresni."[123]

„Dr. Márkival újra összevesztem, nyakamba akarta sózni az ő munkáját ismét [...] ha az a baja volt, hogy párszor cédulákat írok, nem teszem, hanem másképp lopom az időt, habár nem egészen úgy mint más (Horvát Árpád és Dr. Márki). [...] Bár mint restellem, ha valakivel össze kell vesznem, de Dr. Márkival ki nem kerülhetem, mert ő valóban türelmetlen s goromba ember, mint Nagy Iván mondta; hanem ha az ember szintén ellenkezik vele megszelídül s magához tér. Ha mégis abban a szép palotában szállással kecsegtetnének, talán én is több ragaszkodást mutatnék, de így mi okból, hogy elbízzák magokat!"[124]

„Ma d. e. eljött a praefektusunk (Toldy) bizonyosan Márki hivatta s nála volt tovább félóránál, bepanaszolt; miként Horvát elmondá ő vádolt hogy Repertoriumot irok, a közönségre nem vigyázok sat. Délfelé hivat a praeffectus s igen finoman meghagyja, hogy azon czédulák bevezetését vegyem át az öregtől (mivel nagy a restantia s ő nem győzi!!) én is mentém magamat, hogy nem a munkát kerülöm, hanem a Dr. úr önzését s elmondtam [...] durva modorát ..."[125]

[119] Uo. 1873. június 20. p. 86.
[120] Kerkapoly Károly (1824-1891) jogi dr., pénzügyminiszter (1870. máj. 21. – 1873. dec. 19.)
[121] Pulszky Ferenc (1814-1897) joggyakornokként Pozsonyban megismerkedett a reformkor jeles képviselőivel (Deákkal, Kölcseyvel stb.) és barátságot kötött Eötvös Józseffel. 1839-től országgyűlési képviselő (Beöthy Zsigmond pedig jurátus éveit töltötte az 1839-40. évi országgyűlésen Posonyban), 1844-ben feleségül vette egy bécsi bankár lányát. Az első felelős kormányban előbb Kossuth mellett pénzügyi államtitkár, majd Esterházy Pál a király személye körüli miniszter mellett államtitkár Bécsben. A dualizmus kultúrpápájának is nevezik, 1869-től 1894-ig a Nemzeti Múzeum igazgatója.
[122] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXIII. id. Szinnyei József: Naplóm 1873. június 22. p. 87.
[123] Uo. 1873. június 24. p. 88.
[124] Uo. 1873. július 9. p. 96.
[125] Uo. 1873. július 10. p. 96.

„A könyvtárban rendeztem sat. már az öreg kezd beszélgetni is olykor, de a régi bizalomnak és hízelgésnek vége!”[126]

„Az öreg kezd hizelegni az az minduntalan beszél hozzám sat. Kerékgyártó is biztat és nem haragszik.”[127]

„a TeDeum 31-én lesz [...] Horvát beszélt a Rectorral a könyvtárt szerdán 5 orakor zárjuk be. [...] Toldy [...] azt akarja, hogy mindenki az ő szokásait tegye hiba nélkül [...] tanultam is egyet mást tőle.”[128]

„5 or bucsút vettünk a könyvtártól, melyet azonban szórakozásból gyakran meg fogok látogatni a szünnapok alatt.”[129]

„... felmentem a várba folyamodásunk végett [...] 3 nap alatt kezünkben lesz nem mint „drágasági pótlék”, hanem mint „segély” van utalványozva, mindegy, csak aztán ne kellene minden évben ily kínosan csikarni ki tőlük.”[130]

„Dobocsányi a kezembe nyomta a százast, tehát oly rég idő óta ismét kaptam ily nagy bankót is izetésemen elül és a Repertoriumon kívül.”[131]

„... mult szombaton Trefort vizsgálta meg a könyvtárt Márki kalauzolta, ez írt is a lapokba; ez legalább elrontotta a gázos tervüket!”[132]

„Márkinak ismét nyájasarczot mutatok csakhogy ne legyen ellenségem, mert [...] árthat nekem ...”[133]

„Könyvtárból jött az inas, hogy Pulszky Ágostnak [!helyesen: Ferencnek] könyveket keressek ki d. u. eljő siettem oda, éppen jókor mert Toldy is ott volt, Dr. Márki is, kerestünk azután Toldy unszolására kihirdettük a könyvtár megnyitását de csak hétfőn kezdődik 9-12 és 3-5.”[134]

„sietnem kellett a könyvtárba mert ma 9or nyilik meg és soknom kell a kellemetlen helyhez. Csak a közeli olvasó termet nyitotta meg Dobocsányi, másikat használni fogja, de úgyis kevesen fognak járni a gázt meggyújtották mind, mégis alig látni a rossz könyv-

[126] Uo. 1873. július 15. p. 99.
[127] Uo. 1873. július 17. p. 100.
[128] Uo. 1873. július 19. p. 101.
[129] Uo. 1873. július 23. p. 103.
[130] Uo. 1873. július 26. p. 104.
[131] Uo. 1873. augusztus 9. p. 111.
[132] Uo. 1873. augusztus 18. p. 116.
[133] Uo. 1873. október 7. p. 141.
[134] Uo. 1873. október 10. p. 142.

feliratokat, olvasni pedig szemrontás nélkül alig lehet, annál kevésbé írni [...] A büdösséget nem is említtem mert kriptai dögleletes levegő, csak az öreg dr. Márkit figyelmeztetem és ijesztem tőle, az rettenetesen is fél tőle, be be ment Toldyhoz de a d. előtti 3 órából egyet sehogyse akar elengedni; én mégis csak kijárhatok a nagy könyvtárba ott világos is van, jobb is a levegő, hanem a szemnek árt a légszesz és napvilág váltakozása; talán 6 hét mulva kapunk fönn egy olvasó sobát, azonban akkor meg a futkosással lesz bajunk, ott is itt is lenni egyszerre! [...] A látogató nem igen sok – ez vigasztal."[135]

„Márki ismét a nyakamra tukmált az ő munkájából [...] bosszantott, hogy más kihúzza magát a munkából s ők élvezik a könyvtár előnyeit, szállást, kik nem dolgoznak, már e így szokott lenni a világban, azért türelem rózsát terem, meghajtom fejemet, mert különben ismét bepanaszol Toldynál."[136]

„jött Toldy tetszett neki, hogy én elvégeztem az írást, Máté nem, hanem ennek is az lesz az eredménye, hogy nekem adja majd a nagyobb részt írni, mert azt a fát szokták rázni legjobban, a mely hullatja gyümölcsét."[137]

„... könyvet hoztam ki és raktam helyre szokás szerint egész kényelemmel, hogy el ne unjam magamat se meg ne erőltessem erőmet, ha mégis szállást adnának természetben és annyi fizetést, hogy gond nélkül élhetnék, de így! folytonos gond és aggodalom közt folynak napjaim."[138]

„Toldy panaszkodott, hogy tegnap rosszúl lett itt a könyvtárban először életében ..."[139]

„Desperált jövőnek néz e a könyvtár elébe ha erélyesb igagatója nem lesz, a magyar folyóiratok is mind kimaradoznak már! Sok a kötendő könyv ..."[140]

„Könyvtárban [...] hallgattam Horvát és Toldy beszédjét a könyvtárról és új épületről [...] Pulszky oda nyilatkozott, hogy nálunk semmit se lehet találni, persze szép ellentét a Muzeuméhoz képest hol a mit kerestek mind előhozta a szolga! Ezt Toldy is megpendítette, hogy nálunk a tisztek teljesítik a szolga szerepét, hanem az új könyvtárban nagyobb baj les a hogy a olvasóterem nem lesz elég nagy! erre nem gondoltak, de nekünk kik fáradunk csak előnyös mert nem lesz annyi dolgunk, mintha 200-300nak készítettek volna helyet."[141]

[135] Uo. 1873. október 13. p. 144.
[136] Uo. 1873. október 14. p. 144.
[137] Uo. 1873. október 16. p. 145.
[138] Uo. 1873. október 17. p. 146.
[139] Uo. 1873. október 18. p. 146.
[140] Uo. 1873. október 20. p. 147.
[141] Uo. 1873. október 24. p. 149.

„Toldy [...] nagy diplomata, miként Nagy Iván jól jellemzé őt."[142]

„A mai hivat. lapban nevezetes leirat van a minisztertől könyvtárunkat illetőleg, csakmár ne bajainkat de jólétünket szaporítanák, de kevés ehhez a kilátás!"[143]

„Horváth utazni fog s mi fáradunk dolgozunk ő helyette is, otthon pedig krkban kell fukarkodnunk, no de azért nem cserélnék vele."[144]

„Könyvtárban szokott foglalatosság és Horvatnak az Országgy. nyomtatv. rendbeszedése, itt meg az bosszant, hogy mindenki rám tolja a munkáját, mert látják, hogy csak én tudok dolgozni!"[145]

„Könyvtárba [...] volt dolgom elég, mert a nedves esős idő sokakat becsalt azaz nem maradnak sokáig [...] csak nekünk kell a gázos levegőt szagolnunk, jóllehet fölűl az ablakot kinyitogatjuk. [...] a M. Államban a M.or.-i Szabadkőmívesekről elolv. A czikket és megmutatván Horvát Árpádnak, midőn a szabadkőmívesek védelmére keltem, kérdé tőlem „talán barátom is szabadkőmíves?" „Dehogy! mondám nem vagyok." „Mert nem tudom elgondolni komoly ember hogy lehet az!"[146]

„Könyvtárba, lapokat átnéztem és kissé megzaklattak, hanem azért nem lenne oly terhes munka ha fizetésért nem kellene aggódnom, az az eszemet azon kell mindig törni, honnan és mikép serezzem be a többlet kiadására szolgáló összeget."[147]

„találkoztam Nagy Ivánnal, beszélgettünk az utczán a könyvtárról és Horváth Árpádról, hogy valamikép fülébe ne jusson hogy én Nagy Ivánnal az ő esküdt ellenségével fraternizálok."[148]

„... ütjük a vasat, hogy a délelőtti órákat kettőre redukálják [...] Toldynak előadtuk szándékunkat, hogy a Miniszterhez fogunk folyamodni személyesen kérünk audientiát; de ő ezt nem helyeselte, hanem folyamodásunkat pártolólag és sürgetve fogja fölterjeszteni s így pár nap alatt eldűl az ügy, – így már szép lesz, legalább végezhetek valamit ezen egy óra alatt is."[149]

„... a könyvtárba, hol az öreg elkészítette folyamodásunkat s én azt letisztáztam, azután Toldy folyamodását, melyben a Ministernek írja hogy be fogja adni utolsó munkáját

[142] Uo. 1873. október 25. p. 150.
[143] Uo. 1873. október 26. p. 150.
[144] Uo. 1873. október 27. p. 151.
[145] Uo. 1873. október 28. p. 151.
[146] Uo. 1873. október 29. p. 152.
[147] Uo. 1873. október 30. p. 152.
[148] Uo. 1873. november 1. p. 153.
[149] Uo. 1873. november 6. p. 156.

számadását és tervrajzát aztán leteszi a miniszter kezébe hivatalát, – ha a számlák kifizettetnek az az a pénz mit kér utalványozva leend – tehát ez már nem tréfa! Megkezdődik nálunk is a mozgalom, – változás, melyből aligha jut nekem valami! – Folyamodásunkat átadtuk neki azt pártolni igérte s ő is ír hozzá tehát azt megnyerjük, hogy 10-12 és 3-5ig leszünk elfoglalva! – [...]az öreg téritvényeit irtam be; hanem Horvát előtt és szemembe is megdicsért t. i. hosszasan beszéltünk a változásokról [...] Nagy Iványról, kinek Nopcsa a barátja s így a királyné is fogja pártolni! Hanem ő a grandualis [!graduális] promotiót fogja ajánlani s akkor mehetnénk csak előre ha ő lenne igazgató! – Csak jól üssön ki én szeretném őt mint jó emberemet, de többet reménylek Nagy Iván által elérhetni![150]

„... Toldynak fölajánlottam a térképet 18 ftért meg is írtam a számlát később Horvát visszaadta a számlát és mondta írjak 25 ftos számlát, igen szép példány, megtettem de pénzt nem láttam még. [...] A miniszterrel beszélt Toldy, szívesen ráállott az egy órai elengedésbe de azért kell, hogy a rendes utat megtegye folyamodásunk, így vesztünk ismét egy hónapot!”[151]

„... mentem Kautzhoz beszéltem vele ő ellene van minden óraváltozásnak, mert mindjárt a lapokba írnak, de mivel Toldy mondta, hogy egészségtelen, tehát felküldte, azért ha jő valami a lapba, ránk bízza feleljünk mi, a könyvtár rendezésre térvén át a beszéd, csak arra kértem, ne engedje a régi rendszer fennmaradását, – „semmi esetre sem, sött szakbizottságokat akar kineveztetni felügyeleti és beosztási rend végett”! Ezt Toldy nem helyesli; én megpendítvén tervemet „a könyvtárt azonnal használhatóvá tenni” helyeselte és kért adnám be írásba neki! Megigértem.”[152]

„Könyvtárba, referáltam misszióm at Kautznál, kissé kiczifrázva, hogy 1őr tekintélyem emeljem s mutassam mily te-tu jóbarátok vagyunk mi Kautzal, azután kissé hizelegve: hogy feldicsértem az öreg irályát s Kautznak is tetszett a folyamodás pedig szó sem igaz, az öreg Márki köszönte és hizott bele – ez jezuitizmus, de az életpályán a hol az ember szoros társaságban él egymással, szükséges a maga megkedveltetés! [...] nem vagyok mostanában agyon hajszolva, agyon szekírozva, s a mit teszek szenvedélyből s jó kedvvel teszem, megse erőltetem magamat nagyon a munkában.”[153]

„Horvát Árpáddal beszélgettem, megmondván neki, hogy Kautz felkért a könyvtárrendezés-tervrajzára, adjam be neki irásban, ezt fogom is tenni a nélkül hogy praeoccupálnám[154] főnökeim érdemeit és kötelességét. Ő aztán bizalmasan beléereszkedett a könyvtárügybe, engem nagyon sajnál, hogy Márki előttem van, az nem mehet

[150] Uo. 1873. november 7. p. 156.
[151] Uo. 1873. november 8. p. 157.
[152] Uo. 1873. november 12. p. 159.
[153] Uo. 1873. november 13. p. 159.
[154] preokkupál jelentése: elfogulttá tesz

előbbre bornírt-gyügesége miatt s én azért nem mozdulhatok, hanem a fizetés tetemesen nagyobb lesz. Én kinyilvánítottam hogy előmenetelre nem is számítottam, ismervén helyzetem, de fájdalom hogy ha szállást nem kapok vagy megfelelő összeget, a Repertorium irás is megszünik én megbukom s akkor falura kell mennem egy jegyzőséget vállalni. [...] Ő aztán Toldy László és az öreg vágyait adta elő, az lenne a mi szerencsétlenségünk, mert a fiú könnyelmű, ő lenne 1-ső őr! Lecsüggesztett fővel mentem haza – különös hogy az én pályámon mindig oly sok az akadály, nehézség"[155]

„... Horvát Árpáddal discuráltunk, ki a hétfői enqueten fogja proponálni a tisztviselők fizetését a Muzeumbeliekéhez szabályozni mikor azok az emelkedett díjban fognak részesülni. [...]
Memorandumomat kezdtem írni a könyvtár rendezésről, valóban nehéz eltalálnom a stylt, melylyel rám ne haragítsam főnökeimet s ne vegyék ezen tervrajzomat tolakodásnak vagy ne aprehendáljanak azért, mert én többet tudok és értek a könyvtárrendezéshez. [...] Adná Isten, hogy az úgy is sokat hányatott lelkületem új gond- és aggodalomtól megmenekedjék."[156]

„$^{1}/_{2}$ 11 orakor mentem Dr. Márkihoz, ő már lejött, nem várhatott, ilyen a pontos ember, csakhogy más erénye nem igen van aztán unalmas lassúsággal ffelhatoltunk a várba s ott felkerestük a olyamodás számát s azzal Staudingert, ki holnap elintézi. [...] tervrajzomon tűnődtem, javítgattam, nőmmel beszéltem állásom nehézségeiről."[157]

„... a Toldy által kapott munkát a könyvlajstromokat raktam rendbe még pedig oly gyorsan, hogy Dr. Márki „szapora kezű"-nek keresztelt el [...] Horvát Árpád elmondta a mai gyűlés eredményét, kötésre 5000 tot kérnek, könyvbeszerzésre évenként 10-15000 tot, és lesz egy Director 3500 fizetéssel és lakással, két őr egyetemi rendes tanári fizetéssel 2500 f és lakás – két tiszt egyetemi rendkívüli fizetéssel 1500 f és 300 f szálláspénzzel, négy segéd gymnas. Tanári fizetéssel 1200 és megfelelő szálláspénzzel, ezzel meglehetünk elégedve, csak a krach bele ne üssön a Miniszteriumba vagy ne szállítsák le a fizetést. [...] Folytattam a könyvtárrendezési tervrajzomat ½ 11-ig."[158]

„Kezdtem könyvtári tervrajzomon is csiszolni, javítgatni, mert nem szeretném ha [...] kifogást találnának, talán ez lesz még további szerencsém alapköve."[159]

„... az öreg Márki ismét makacskodott Horvát ellenében, pedig nem volt igaza, e aztán nekem négyszem közt elmondta: mily nagy szerencsétlenség a reám nézve, hogy Márki

[155] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXIII. id. Szinnyei József: Naplóm 1873. november 14. p. 160.
[156] Uo. 1873. november 15. p. 160.
[157] Uo. 1873. november 16. p. 161.
[158] Uo. 1873. november 17. p. 161.
[159] Uo. 1873. november 22. p. 164.

előttem van, de ő ajánlani fog mégis az 1-só őri állomásra, ha Nagy Iván Cseryt átugorhatta, mért ne tehetném én, de azért Óváryt is felhozta, mint Toldy pártfogoltját, úgyse táplálok semmi remény."[160]

„Jubileum végett ma sincs könyvtár; de jó hivatal! [...] elmentem Nagy Ivánhoz [...] kibeszéltem magamat Horvát ellen, ő is, csak ne pletykáznék azután, hanem eddig se volt baj. [...]
olvastam az egyetemi könyvtár berendezéséről, légfűtésről, szívem fáj ha elgondolom, hogy ennyi küzdés után sem érhetek biztos révpartot, de mégis nem Isten működött itt is hogy véletlen és gyorsan czélt értem és az Egyetemi Könyvtárhoz jutottam."[161]

„... Horváttal beszélgettem, mit mondott Nagy Iván, hogy az is hiszi, miszerint Horvát lesz az igazgató sat, közbe némi igazságot is mondtam a capite foetet piscis Toldyre czélozva de ő is érthetett belőle. [...] fejem is fájt a hivatalban a csukott ablakok mellett, annak örülök mégis hogy kibirom és oly jó gyomrom van."[162]

„... könyvtár rendezési tervrajzomat javítgattam tovább."[163]

„... talán soha nem éreztem magamat egészségesebbnek – mert megelégedett vagyok – mint mostanában, az evés igen jól esik, reggel ha felkelék soha sem érzem a rosz szájízt mint máskor, jól alszom, vidám vagyok itthon és hivatalban, talán rám is virrad valaha."[164]

„$^{3}/_{4}$ 3 ór. mentem könyvtárba, ott a nagy hidegben mert egy mamlasz másodszor fárasztott (megmondtam hosszas keresés után a multkor, hogy az a könyv elveszett s ma ismét kerestem s eszembe jutott az) megpirongattam, pedig szeretvén a békességet nem bolygatom őket. Ismét írtam Progr. [gimnáziumi értesítők] könyvészetét, beszélgettünk hosszan a lopások megakadályozása végett behozandó rendszer felől, de most kár lenne már új szokásokat kezdeni."[165]

„Könyvtárban [...] jött [...] a ministeri leírat, melyben a könyvtár órák 10-12 és 3-5ig határoztattak, azonnal fogalmaztam értesítvényt a lapokhoz és kiragasztandót, hogy a rosszakaratú nyelveket elnémítsuk!"[166]

„könyvtárba, hol ma kezdődvén az új órarend 10-12 és 3-5ig [...] Kedélyem elég jó ha rágondolok azon múlt időkre midőn annyi zaklatások és bizonytalanságoknak voltam

[160] Uo. 1873. december 1. p. 168.
[161] Uo. 1873. december 2. p. 169.
[162] Uo. 1873. december 3. p. 169.
[163] Uo. 1873. december 5. p. 170.
[164] Uo. 1873. december 7. p. 171.
[165] Uo. 1873. december 11. p. 173.
[166] Uo. 1873. december 13. p. 174.

kitéve, testileg, lelkileg megkínoztak, úgy hogy az a jó jövedelem sem eshetett jól még családom is érezte!"[167]

„Dr. Márki-tól kértem 25 ftot utalványozott egyetemi 25 ftra csak e hó végéig, de biz ő nem volt hajlandó adni [...] kár volt kérnem. [...] Cláry sorsjegyre 25 ftot kaptam 1 hóra levont 1 f 25 krt [...] 10-12 napi nyugalom megéri az 1 f 25 krt."[168]

„Horvát már ő felsége elé van terjesztve megerősítés végett! Jó lesz-e ez ránk nézve vagy rossz? Ő jó ember de nincs erélye és befolyása!"[169]

„10 el. könyvtárba, [...] itt legjobban tudok feledni ez ír sebemre. [...] Horvát – hála Istennek – nem győz eléggé dicsérni, és ha nem is leszek első őr mint ő igéri, [...] legalább tudom, hogy megvan velem elégedve! [...]
Az én fásult kedélyem nem nyújt semmi vigasztalót a jövőre, pénzforrásaim kiapadnak, szükségeinket majd alig tudom fedezni [...] terhes az élet maga is, hátha még csapás csapásra éri az embert és megzsibbaztja erőnket."[170]

„Horvát ismét biztatott s elmondta, hogy Toldynak is említté az én 1^{ső} őri kinev. ő nem talál engem arra alkalmasnak, nincs kellő képességem, felsőbb műveltségem, nyelvismereteim!" „Háládatlan vén Jezsuita!""[171]

„Könyvtár tervrajzomat másoltam. [...] Könyvtárba érk. legelőször a hivat. lapot néztem meg és abban Horvát kinevezése (Toldy lemondása) benn foglaltatott, azonnal küldtem Jaks által a lapot Horváthoz, még nem tudta, örült nagyon, talán ezen figyelmet is veszi valamibe! Később bejött az öreg úrral [...] ismét megigérte, hogy mi kik itt szenvedtünk inkább megérdemeljük az előmenetelt, mint egy idegen, ő a gradualis promotió mellett leend s kért bennünket gyámolítsuk nehéz föladatában! – Csakhogy én nem bizom szerencsémben már. Elmult az idő, inkább pihenéssel, mint munkában s még ez a legjobb oldala a könyvtárnokságnak. [...] E. u. bevégeztem tervrajzom tisztázását s magamhoz vettem, hogy Horvátnak megmutassam, de ő el volt ma d. u. is foglalva a tört. társ. bizottságával. – [...] Tervrajzomat fölolv. Családomnak, nem igen érdeklődtek iránta. [...] Zord, setét, rideg telünk van mint kedélyem."[172]

„Könyvtárba s ott Horvát ismét későn jött, tehát Toldy jelenlétében nem adhattam át tervrajzomat, különben változásait nyilvánítá, kinyittatja a másik termet s mi *együtt*!!? fogjuk az innensőben rendezni a bekötendő sat könyveket; (tudom és értem mit gondol ő az „együtt" kifejezés alatt megkezdi, megmutatja, hogy én azután magam végezzem

[167] Uo. 1873. december 15. p. 175.
[168] Uo. 1873. december 17. p. 176.
[169] Uo. 1873. december 29. p. 182.
[170] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXIV. id. Szinnyei József: Naplóm 1874. január 10. p. 6.
[171] U.o. 1874. január 12. p. 7.
[172] U.o. 1874. január 13. p. 7.

ezt is, mint sok mást, a mit jó fizetéssel, kényelemmel ellátott egyének vonakodnak vagy lusták megtenni! Ez már az én sorsom.[173]

„Könyvtárba s ott Máté rossz színben, gyomorbajjal jelent meg, haza is ment, ez is baj, mire ugyan Horvát csak sóhajt egyet, aztán többet rá se hederített; hanem ha úgy történetesen én is beteg találnék lenni ilyenkor, aztán nem tudom mit csinálnának, mert a öreg Márki egy könyvet meg nem mozdítana helyéből! Már ez az én sorsom, tűrni és dolgozni! Jaks járogatott ki (letettem arról, hogy izzadtan ki is futkossam, mint egykor tettem). Az öreg azért térítvényeit is behozta, beírtam a vén szamárnak! [...] Horvátnak délben csak átadtam tervrajzomat, sietett, eltette, lebeszélt bennünket folyamodásunk beadásától, most éppen nincs helyén, midőn a kormány pár száz forinttal gondol kielégítni bennünket és mást tol előnkbe, majd ha elveikről meggyőződést szerzünk, mondá. Nyomoromat említem, szánt és kérdé nincs-e jóakaróm „inkább főbelövöm magam mintsem kolduljak" – mondom."[174]

„Könyvtárban Dr. Márki interpellált, hogy Horvát már tegnap d. u. beszélte, miszerint nekünk folyamodást kell írnunk és audenciára menni a Ministerhez holnap, mert Óváry adott már be folyamodást, hatalmas pártfogói vannak, mint Szilágyi Sándor, Wenzel, Papp (a háttérben Toldy) az öreg megírta, én is fogalmaztam az enyémet [...] nekem kevés kedvem lévén a jogos igényeinkért való folyamodáshoz, de megtettem. [...] Horvát [...] elolvasván mindkettőnk folyamodását, az enyémmel úgy látszik megvolt elégedve s midőn Márki kiment újra igérte, hogy ő azon lesz, miszerint engem nevezzenek ki első őrnek; – én pedig félek, hogy két szék közt a pad alá esem, mert szegény embernek a szerencséje is szegény!"[175]

„Folyamodásunkat írtam tisztába [...] [Beöthy Zsolt] Olvasta folyamodásomat helyeselte, Ováryt schwindlernek tartja. [...] a miniszter fogadott [...]: átvette folyamodásunkat „positiv igéreteket nem tehet, hanem azt előre is mondhatja hogy sorsunk javulni fog!" persze ha később Horvátnak mondá, hogy Ováryt Pulszky, Horváth Mihály is ajánlák; – nevetséges reménykedni, de Horvát most is biztat, – talán hogy kedvünk el ne vesszen! [...] Toldy [...] holnap 11 or. átadásra meghívott."[176]

„$^{1}/_{2}$ 11 or. a könyvtárba mentem, hol az urak már gyülekeztek a könyvtár átadás végett 8-an voltunk a min. biztossal Hatala elnökölt. Horvát igen sima volt, Toldy udvarias és az átadás (simbolice) véghezment, legalább fátyol feküdt a multakon; Hatala őt Mózeshez hasonlítá, ki nem mehetett be az ígéret földjére (pedig de szeretett volna) irányunkban Márki és Szinnyei, udvariasak, szivélyesek voltak Toldynak kegyébe ajánlottam magamat [...] Toldyt a Muzeumig kisértem, menté magát, hogy elöregedett, de látszik is

[173] U.o. 1874. január 14. p. 8.
[174] U.o. 1874. január 15. p. 8.
[175] U.o. 1874. január 16. p. 9.
[176] U.o. 1874. január 17. p. 9.

rajt, egyszerre oly igen összeesett! [...] nőmmel elmentünk [...] Beöthyékhez, hon voltak, Beöthy versét megdicsértem, örült neki [...] elpanaszlám ügyemet, Zoltán a lapjában fog ajánlani, Zsiga beszél Treforttal, talán constellatióim jobbra fordulnak."[177]

„Könyvtárba [...] később Koneknak is bemutattam magamat, örült s gratulált hogy még oly jól nézek ki, vigasztalt, hogy itt megvannak a források arra, hogy mellék keresetet szerezhessek (ez az én üldöző daemonom hogy mindig törnöm kell eszemet erőmet, testemet hogy megélhessek, mikor érem el a rég óhajtott, nyugalmas békés nyugalmat, pihenést? – a sirban. [...] 5 or Horvát tartott conferenciát a Márki válláról levett egy munkát s az enyémre tette még többet is helyezett kilátásba kecsgtetett azzal hogy neki is segítek majd – én vagyok és leszek tehát az igavonó szamár, Óváry pedig majd idejő pihenni!"[178]

„10 előtt a könyvtárba mentem, uj rendezés: a külső teremet nyitották meg a közönség számára s a belsőt a könyvek melyek kötést vagy kiegésítést várnak szortirozásával töltjük meg s arra használjuk, természetesen a mi rovásunkra történt a rendezés, tovább kell futkosnunk könyvekért és többen fogják látogatni, lévén ma d. u. is 58 olvasó. [...] Horvát az utczán ismét visszatartott, van-e pártfogóm? „Beöthy" – mondám per-tú van a miniszterrel! „nohát említse föl hogy ő is ajánlott!" Szép-szép de üres igéretért ne várj vak-buzgalmat és engedelmességet rabszolgait!"[179]

„"Athenaeumban" megjelent rövid közlemény az egyetemi könyvtárról, mely személyemre teszi figyelmessé az illetőket csakhogy az kár, hogy mások rovására dicsérget! nem szül-e bajt? No legalább grata personának tüntet fel a journalistikai körben. [...] siettem [...] Nagy Miklóshoz, hogy átvegye az Athen. reclamját kivonatban, megteszi, úgy szintén György Aladárhoz ki szintén megigérte! [...] Könyvtárba Máté elolvasta a czikket, a öregnek is megmutattuk, [...] indignatióját fejezte ki, a Hon esti lapjára nem szólt, mert ott csak személyemet emelték ki! ajánlottak az 1ő őri tisztségre; hanem Horvát szintén megbotránkozott az Ath.ra „majd a közönség a valót sem hiszi el, olvasván a tulzást" ezt hangsúlyozta; én eleget mentém magamat, de azért [...] írtam nyilatkozatot ne tartsanak komisz embernek!"[180]

„Könyvtárban megmutattam a szerkesztett nyilatkozatot Márki-nak megnyugtatta szivét, kibékült, bár nem haragudott egészen, oly biztosan hitte, hogy én őt meg nem előzhetem. Bízhatik malheureimben; hanem hogy Óváry mindkettőnket meg fog előzni, annyi bizonyos ..."[181]

[177] U.o. 1874. január 18. p. 10.
[178] U.o. 1874. január 19. p. 10.
[179] U.o. 1874. január 21. p. 11.
[180] U.o. 1874. január 22. p. 12.
[181] U.o. 1874. január 23. p. 12.

„Horvát Árpád végre átnézte nyilatkozatomat s némi változtatással letisztáztam; [...] Horvat [...] rendezni akart, de elbeszéltük az időt Ováry folyamodását néztük Pulszky ajánlás és aláírásával, mit tegyen érdekünkben, oda dőlt el a dolog hogy concursust kér és a folyamodáshoz életleírást és okmányokat mutasson föl (egyetlen egy sem volt mellé csatolva!!) Horvát gyávasága (fél a minisztertől és örül mint a gyerek, hogy nem 800 ftot hanem 1000 ftot utalványoztak neki utazásra!) Oda a remény is."[182]

„Franklt meglátogattam s elpanaszlám ügyemet s fölemlítem, hogy valószínű, mikép itt hagyom Pestet, ha mellőzni fognak sat. aztán vigasztalt hogy Óváry lemondott a reményről, miután Horvát őt ki nem állhatja, hisz Horváttól függ minden. [...]
Beöthy beszélt Treforttal „figyelemmel lesz irántam" megkéri Horváth pécsi püspököt is, elmegy ő is. Zoltán közli nyilatkozatomat. [...]
Az egész Horvát féle protectiót komédiának tartom, mert ha nem lenne gyáva pimasz ember, úgy nyilatkoznék a miniszter előtt: egy idegennek ajánlását vagy kinevezését csak akkor tartanám szükségesnek, ha itt nálunk egyáltalában nem találkoznék arra való ember; – tehát minden concursus fölösleges, vagy azzal csak pimaszságát akarja takarni és Márki helyett mást kineveztetni."[183]

„... Máté szintén osztja véleményemet, hogy Horvát a hogy lehet kerüli a munkát és roppant önző, félénk szakember! Én nem sokat fogom őt instálni, mert mint hallom nem áll el tervétől a concursussal egybekötött colloquiumtól. [...]
Könyvtárban Horváttal ismét discursus, hanem még mindig orrólni látszik a reclamokért, hanem a miniszter kegyét nem feledi s emlegeti hogy 800 f helyett 1000 ftot utalványoztak utazásra hitvány ember, aljas charakter; nem fél Ovárytól, hanem ellenvetéseinkre sem hallgat."[184]

„Jaks figyelmeztetett a Föv. Lapokra hogy rólam van benne, örömömre olvasom hogy ő is ajánl az őri állásra (ki nem rég Óváryt portálta!) no legalább a közvélemény mellettem van, kár hogy Horvát oly igen ragaszkodik a concursushoz, félek hogy éppen az buktat meg bennünket; ő ugyan beszélt, vigasztalt, de én hallgattam, hagytam az öreget beszélni, azután mentem dolgomra [...]
Horvát [...] azzal vigasztal, nem kell csüggedni nincs még minden elveszve, – (nem tudom mit tervez) de nagy róka ..."[185]

„Ágainak átadtam a Hirlapirod. Későn jött, hanem majd meglátja! Ügyemre nézve bizton igérte, hogy ő fog szólni Franklal, a Treforttal – s még ha az ügy eldől akkor is! Csak el ne rontsák az egészet mert Horvát (úgy látszik nagy róka) vederemo! [...] Könyvtárba

[182] U.o. 1874. január 24. p. 13.
[183] U.o. 1874. január 25. p. 13.
[184] U.o. 1874. január 26. p. 14.
[185] U.o. 1874. január 27. p. 14.

siettem s ott szokott foglalkozásomat tettem, Horvát nem igen mulasztja el hizelgéseit és biztatgatásait – már unalmassá válik! [...]
Ma d. u. rendkivül sokan 74en voltak. Kerékgyártó, Farkas [...] Greguss többször oda jőnek mint ma is, megteszek annyit hogy kedvökben járok, ki tudja mire jó!"[186]

„Könyvtárban szokott foglalkozás Horvátot napról napra nem látjuk. Nyilatkozatom a mai Athenaeumban megtette hatását s örültem neki legalább becsülhetik szerénységemet is. Horvát is mint hallom kezd keveset engedni, tegnap érkezett le folyamodásunk, „csak ha valami kitünő egyéniség jelentkeznék kivánja részünkre a concursust v. colloquiumot?!"[187]

„Könyvtárrendezési tervrajzomat kezdtem újra tisztázni [...] Horvát se igen háborgat mert későn jő vagy nem is jő. [...] elég kényelmes élet lenne ez a könyvtári élet – csak az anyagi gondoktól tudnék megszabadulni, az az legalább szállásom lenne és a tervezett tiszti fizetés! Hanem ne 1875 végén, mikor agyon kínoz már a sors, hanem előbb is; szeretném mégis, ha a méltánytalan, müveletlen és gyerek publikum kiszolgálásától is megmenekedhetnék! Vederemo talán talan! Hisz még Basó is azt hiszi, hogy szép kilátásaim vannak! Horvatnak az Athen. mutatva, említé Szilágyi Sándort, ki ha nem is melegen, de elemlíté nevemet mint egy Horvát véleményét kérdve ki Horváttól, ki azt mondá „Szinnyei kinevezése 1ő őrré, nyeremény lenne a könyvtárra nézve."[188]

„E. u. bevégeztem a könyvtárrend. tervrajzomat [...] Kautzhoz, nem volt ott, beadtam levélben a tervrajzot [...] Könyvtárban egy pimasz fiatal ember kezdett szemtelen lenni és Horvátnál akart vádaskodni, hanem én megelőzve bevádoltam és aztán őt hordta le. – Kaptam új munkát is a magyar hírlapok és folyóiratok összeírását!"[189]

„... Hivat. szokott foglalatosságom tettem, beszélgettem, pauzáltam nem akarom magamat a munkában megerőltetni."[190]

„Horvát fölolvasta előterjesztését a tanácshoz „hírlapok által előtérbe tolt himpellérek"-et mégis megemlítté – midőn mondtam, hogy sértve érzem magam; kimagyaráza, hogy a concursusra következőkre érté, s úgy is van, de takarva ez is mint minden, a concursus ki nem zárja azt, hogy mi is bevonassunk sat. félek hogy két szék közt a pad alá esem – Figyelmeztetett, hogy Toldy gúnyos megjegyzést tett tegnapi irásomra álványt (egy ellel) mozsdó (nem s-el írtam) – de kimagyaráztam tévedésem a sietség

[186] U.o. 1874. január 28. p. 15.
[187] U.o. 1874. január 29. p. 15.
[188] U.o. 1874. január 30. p. 16.
[189] U.o. 1874. január 31. p. 16.
[190] U.o. 1874. február 3. p. 18.

miatt, hanem „Szinnyei első őr akar lenni s orth. sem tud." – várj vén jesuitá háládatlanságod torkodra forr – quittek vagyunk!"[191]

„Ováry [...] még nem mondott le a reményről, de nem fog örülni a tegnapi tanács-határozatnak, folyamodás felszerelés, concursus, colloquium kivántatik."[192]

„Horvát új munkát adott – ez így fog menni a végtelenig a nélkül hogy első őrnek kineveznének."[193]

„... Óváryt magasztalják a lapok, elolvasása következtében, mégis orruknál fogva vezeti a zsidó a publikumot! a charlatan."[194]

„Könyvtárban szokott működés, Horvát nem sokat háborgat bennünket, nem is oly buzgó, mint mutatkozott előre; új söprű, jó söpör; – ez a könyvtár de árva!"[195]

„Budára mentem a várba, ott Zoltán hivatalába és vele Szilágyi Sándorhoz [...] ő is a concursust leghelyesebbnek találja, legalább a ministert nem vádolhatják protectióval; „fog ön is concurálni?" „Igen." Mondám „akkor majd jöjjön föl hozzám s bemutatom a tanácsos úrnak; elég szép tőle, hogy atyja ellen írt dolgokat elfeledte és még protectióját igéri!"[196]

„Horvátot kértem Aigner végett, de már annyian fogták körül, hogy Lampelt se kerülheti ki, ez ő neki sok szivességet tett! Csak az I-só őri állomással is így ne legyen!? Elmondtam Szilágyival való találkozásomat. – „Első hogy Ováry ide ne jöjjön! – azután barátom legyen első őr, azt akarom; én ajánlottam Szilágyinak, Trefortnak, Kautznak, az mondta is hogy oskolatársam volt, de tegye is ki önért magát!" – szép, szép hanem a concursustól félek – gondoltam magamban – két szék közt a pad alá esünk! [...] Horvát a nyelvek tanulását ajánlja ha I-só őr leszek, még azt se tudja, hogy francziául tudok, értek legalább!"[197]

„Horváth adott egy kis új munkát, nem bánom, szivesen teszem, mert még mindig táplál a reménység, hogy sikerül az 1-só őri állomást elnyernem!"[198]

„Kelemen jött Körmöczbányáról Petőfi vallását kérdevén, nem tudtuk nyomtatásban bebizonyítani, hogy ágostai volt, pedig délig kutattuk Horvát igazgató is. [...] az Index Altert buvároltam és Petőfire vonatkozótt, [...] Kelemen Vincének egy levelezési lapon

[191] U.o. 1874. február 4. p. 18.
[192] U.o. 1874. február 7. p. 20.
[193] U.o. 1874. február 10. p. 21.
[194] U.o. 1874. február 11. p. 22.
[195] U.o. 1874. február 12. p. 22.
[196] U.o. 1874. február 16. p. 24.
[197] U.o. 1874. február 18. p. 25.
[198] U.o. 1874. február 19. p. 26.

megírtam Petőfi vallására vonatkozó adatokat, mert azt otthon Zilahi után feltaláltam és leírtam neki röviden."[199]

„Horvátot nem látjuk így délután s e jobb is mert akkor jő mikor mi megyünk s akkor még ezt akar – azt akar, föltartóztat s engem fog be az igába ő is, ki különben is elvagyok foglalva, nem szólhatok ellene, mert a reményem gyeplőjét még a kezében tartja."[200]

„Könyvtárba s ott volt dolgom elég [...] a mint valami új munka van azt Horvát a nyakamba sózza s így az mindig szaporodik, ezt látva az öreg Márki is a magáét rám rám hárítja; ez bosszant; Horvát későn jön, akkor kezd mozogni mikor mi távozunk, csak úgy szökni kell, mert képes lenne még 1ig ott marasztalni az embert! Ő maga oly ügyes a semmit tevésben és munka kikerülésében, bámulatos de utálatos is. [...]
3 el könyvtárba, ott Horvát által rám hagyott munkát végeztem a rendes futkosáson kívül, úgy hogy kiizzadtam s a hidegben meghűtöttem magamat s fejfájást kaptam ½ 5 or. egy listát hozott nézzem át mi van meg, siettem de segítséget is híttam hogy elvégezzem a Der Die Das [...] ellen vétettem s Horvát szemrehányást is tett, meg talán az sem tetszett neki, hogy a munkát másra bíztam; én pedig gyomromból utálom azért mert mindig az öreg Toldy ellen áskálódott hogy semmit se tesz, különben csókolodztak s akkor is ő alig mutatta magát félórát s most még annyit se akar tenni mint Toldy, hanem a helyett azt, ki helyette dolgozik kínozza."[201]

„... könyvtárban [...] folyt a munka Rómer is oda jött czéh szabályokat keresett, dolog van elég de meg nem erőlteti magát az ember, csak szolgálatkésznek mutassuk magunkat Jezsuitákkal szemben csak jezsuitizmus győz! [...] Rómer kedvére tettem midőn behozattam mind a czéhszabályokat s azokat egyenkint megnézhette, ilyen embernek szivesen teszek mindent a ki érettem is tesz jó szót sőtt lépéseket."[202]

„Könyvtárba mentem s ott volt dolgom elég, mert az már természetemben van, hogyha munka áll előttem, mely elvégzésre vár, nem nyugszom míg be nem fejezem, ez azonban nem ment meg attól, hogy újabb munkát ne rójanak rám; hanem azért közben közben pihenek s magamnak is dolgozom, csak Máté keserüli meg egy kissé, mert ezalatt neki benn nem segítek. [...]
Horvát tegnap a református hitre tért át (hogy nejétől elválhasson) rám bízta, hogy a lapokat figyelemmel kísérjem mit szólnak majd róla? Ezenkívül a kötendő könyveket beírom majd holnap!"[203]

„... neki fogtam a kötendő könyvek beírásának [...] Horvát nem talált kifogást, e szakban pedig önállólag első munkám, azelőtt a világért se bocsátotta volna ki kezéből (azaz

[199] U.o. 1874. február 19. p. 26.
[200] U.o. 1874. február 20. p. 26.
[201] U.o. 1874. február 23. p. 28.
[202] U.o. 1874. február 24. p. 28.
[203] U.o. 1874. február 25. p. 29.

egyszer tettük együtt) Toldy maga szokta végezni; már szinte director is lehetnék és nem leszek még 2-od őr se!? Ilyen a világ meg az én fatumom!"[204]

„Könyvtárba folytattam és bevégeztem a 70 könyv beirását, Horvát szinte elcsodálkozott, méltán mert én helyemben aligha lesz valaki a ki annyit fog feldolgozni, sajnos hogy azért lesznek elegen kik a zsíros konczot el akarják előlem csípni. Komisz világ! [...] 5 or. még egy sereg könyvet, tankönyveket írt föl és rendel meg 3-4 példányban, nem gondolva azzal, hogy helyünk nincs, most nem is szükséges, de csak hogy a pénz fogyjon, mert ő utazni megy 3 hónapra."[205]

„... könyvtárba [...] ha hozzá fogok menni kell a munkának, tetszik is ez Horvátnak! [...] Horvát egy levelet mutatott Fésűs pozsonyi tanártól és tanítványától, pályázni akar az első őri állomásra, hanem ő nem biztatja ..."[206]

„Staudingerrel beszéltem, minden Horvát óhajtása szerint fog kihirdettetni a napokban."[207]

„Könyvtárban dolgoztam olytonosan, hogy pusztuljon a szemét és rendetlenség, csakhogy mindig küldik a könyveket."[208]

„Könyvtárban [...] a sok megrendelt könyv – melyet Horvát nem igen bontogat föl – elrekesztik a helyet! [...]
György Aladár néhány hírlapot adott át s elmondta, mikép tegnap Ováryval hosszasan beszélt és ő is előtte is nyilvánította mikép szeretné ha én lennék 1ő őr! sat. Halványnak is talált, nemcsoda ha a helyiségünk olyan mintha bányában szolgálnánk, – egészségtelen."[209]

„Horvát már elutazásra gondol s engem bíz majd meg a kötendőkkel sat, mondá Dobocsányinak, csak aztán tegyen is előbb valamit érettünk."[210]

„Végre Horvát beszélt a könyvtárnokságról, tanul az ember mindig valamit ..."[211]

„Horvát a hírlapokat kérdezte, elvégeztem-e sajtó alá írva a jegyzéket, pedig ő nem határozta meg a rendszert, azután meghatározta; ezután a mai járásának eredményét a miniszteriumnál beszélte el; Mészáros oda nyilatkozott volna, hogy Óváry annyit jár a nyakukra, mikép már ideiglenesen is elfogadja az 1ő őri állomást (semmi igényt nem

[204] U.o. 1874. február 26. p. 29.
[205] U.o. 1874. február 27. p. 30.
[206] U.o. 1874. február 28. p. 30.
[207] U.o. 1874. március 1. p. 31.
[208] U.o. 1874. március 2. p. 31.
[209] U.o. 1874. március 3. p. 32.
[210] U.o. 1874. március 10. p. 35.
[211] U.o. 1874. március 19. p. 40.

formálva a végleges kinevezésre) furcsa, így játszanák ki az igagatót és minket, alávaló népség! felforrt bennem a vér; még azután egy anonym levelet mutatott Horvát, hogy mi nem tesszük kötelességünket, nem adjuk azt a mit kívánnak sat. először nem akartam olvasni; de úgy nyilatkoztam hogy nevezze meg magát aztán állok elébe! – Nem csoda ha kissé hangosan nyilatkoztam: „inkább fát vágok mint oly emberrel szolgáljak, kit ki nem állhatok!" Óváryra célozva."[212]

„... könyvtárban hozzáfogtam a hírlapok jegyzékéhez s azt 11ig szerencsésen el is végeztem, örültem neki, mégjobban hogy tegnapi kifakadásom nem tett rosz vért Horvátnál, sőtt ő biztat menjünk el a Minisztériumhoz, beszéljünk Mészárossal, kérjük a substitutiót! Bosszantott ismét az, hogy mindezt tehát Horvát is megtehette volna és nem tette, no szép pártfogás alá jutottunk!"[213]

„$^{3}/_{4}$ 10 or. Dr. Márkihoz s vele fel a várba a közokt. Minisztériumhoz Mészárost ott találtuk, előadván panaszunkat, csak annyiban nyugtatott meg, hogy most még nincs szándékuk a rendezés előtt valakit kinevezni [...] Végül kértük kegyes pártfogását, az öreg síró hangon!"[214]

„Könyvtárban így hétfőn lustább vagyok de azért dolgoztam sött magam számára is jegyezgettem [...] Horvát nagy kínnal készítti kimutatását, szeretném, ha átesne azon, mert minket is kínoz pedantériáival; kikérdezett járásunk eredménye felől; „mért nem mondta Mészárosnak, hogy elmegy valami pénzintézethez!" [...] „Nem akartam ily részletekbe ereszkedni!" mondám."[215]

„Horvát fukarságát bámultam, a maga hiuságára, kérkedésére nem reszkíroz 20 ftot; s ilyen ember tenne valamit a mi ügyünkért, majd úgy lesz, hogy Óváry se jő ide, hanem egy másik s én a nyomorúságban maradok, még a folyamodásról is lebeszélt bennünket. Szép!"[216]

„Horvát persze piszkálódott, hanem azért a gyors munkával meglehetett elégedve; előttem úgy figyelmezteté a könyvkötőt „Senkinek se adjon ajándékot, de semmit, mert ez tilos!" Ő a szolgákat értette, de magam is azt gondoltam „Lasciati ogni speranza", keserves dolog egyszerre annyira leesni az ajándékok bőségéből a rideg nélkülözésre, különben úgyse reménykedem, tehát csalódás se ér! [...]
a könyvtárban [...] bevégeztük az ünnepekre, mert holnaptól 10 napi szünetünk van."[217]

[212] U.o. 1874. március 20. p. 40.
[213] U.o. 1874. március 21. p. 41.
[214] U.o. 1874. március 22. p. 41.
[215] U.o. 1874. március 23. p. 42.
[216] U.o. 1874. március 24. p. 42.
[217] U.o. 1874. március 28. p. 44.

„Könyvtárba lapokért mentem s egyúttal kikerestem néhány könyvet, mert az öreg Márkit hiában kérik, biz az nem mozdul szünnapok alatt. Én pedig nem akarom daczosságom és udvariatlanságommal elrontani jó hírem nevemet."[218]

„Óvári más helyütt leendő alkalmazásának se örülhetek, mert nekem az út mindenütt el van zárva, sehol kilátás, minden munkám, törekvésem sárba esett pecsenye!"[219]

„... átnéztem a lapokat, megjelent könyvtárunkról a kimutatás Horvát szíve vágya hiúskodása, most már pihenhet babérain! Ez a világ sora: hivatal az emberért."[220]

„... Kóssa levelet írt [...] boldog embernek tart hogy államhivatalban vagyok és lerázhattam magamról a biztosítást!? De különbözők a vélemények. Kényelmes, de koldús állás."[221]

„... Horvát bosszantása ismét elrontá kedvemet a pénzkezelést kettőnkre akarta ruházni, hogy én is signáljam a Térítvényeket, nem tudtam megértetni vele, hogy ez haszontalan munka lenne s engem igen zavarna munkámban, szinte megharagudott. Az öreg mégjobban opponált! [...]
Horvát békülékenyebb, hátha elsarkalom a szerkesztőket, hogy közöljenek valamit kimutatásáról."[222]

„... mentem Nagy Miklóshoz [...] felkértem Horvát érdemei közlésére, innen György Aladárhoz ezt is megkértem ..."[223]

„Horvát átnézvén a Dobocsányinak adott könyvek jegyzékét egy haszontalanságon úgy föllármázott, gúnyos mosolyal, [...] hogy kihozott a phlegmámból s odavetőleg mondtam „tessék hát revideálni." A mit maga tett Toldy, azt én rám tolta, én pedig buzgalmamban majd megvakulok a rossz világítás mellett, azért, hogy egy pimasz ember a maga restségét, mások szemében szálka kereséssel palástolgatja. No várj! [...] Könyvtárban [...] czikkem dicséretet aratott, még Horvát is felületesen megnézte, elég politikus róka, hogy nem haragszik." [224]

„... nem tudom mi lesz belőlünk, csak Horvát lelketlenségét és szívtelenségét szidom magamban."[225]

[218] U.o. 1874. április 4. p. 48.
[219] U.o. 1874. április 5. p. 48.
[220] U.o. 1874. április 6. p. 49.
[221] U.o. 1874. április 7. p. 49.
[222] U.o. 1874. április 8. p. 50.
[223] U.o. 1874. április 9. p. 50.
[224] U.o. 1874. április 11. p. 51.
[225] U.o. 1874. április 12. p. 52.

„Horvát azzal boszszantott hogy a nála hevert könyveket nem veszi meg, ez régi, ez csonka sat; jól van ha kenyerem nem lenne se fordulok hozzá a szívtelen emberhez …"[226]

„… a könyvtárban Horvát ismét sokat papolt folyamodásunkról, de helyesen tettük, hogy őt nem mellőztük, ily diplomata én is vagyok s éppen a' propos volt, hogy Kautz megnézte a helyiséget, […] borzasztónak találta, valami fizetés felemeltetésről is beszélt!"[227]

„Folyamodásunkat Horvát igen szép comitivával küldi a Rectorhoz, hanem még itt is önzésből cselekszik, ha a mi fizetésünket csekélynek declarálja, hogy az övét annálinkább emeljék […] ez jó!"[228]

„Siettem Gyapay úrhoz a könyvtára végett, átadta a kathalogusát s láttam, hogy biz az nem értékes de a „Hadi Tudósítások" öt kötete 1789-90 ből megérdemli, hogy a 65 kötetet elhozassuk, ámbár Horvát fél, fázik a sok könyvtől, éppen Toldynak ellentéte ő számokat akart sokat kimutatni, emez él a munkától, az átnézéstől s beírástól! […] Könyvkötőnek átadott könyvek közt ismét talált kritizálni valót, azon „gúnyos mosolyával" és „rikácsoló hangjával" […] készti szinte az embert „hogy őt pofon üsse", hanem nagy megerőltetésembe is kerül ezt nem tenni! Tehát még a jó helyzetnek is van sok árnyoldala, különösen ha az rám esik."[229]

„Dr. Márkinak f…] mutattam az idézett Vörösmarty levelet a M. Polgárban a Tört. Lapok 3. számából, tetszett neki! Így fegyverzem le a durva embert, udvariasság és előzékenységgel!"[230]

„… könyvtárban […] könyvkötő számára összekészítettem a munkát s átadtuk Horvát revisiója mellett […] itt ott volt egy kis gúnyos mosoly s megjegyzés, lassankint oda se hederíttek, mert az első őri állomást egyikünk se kapja meg, erre egy geniet keres a ki még a revisiót is feleslegessé teszi, hogy így még kevesebb dolga legyen! (igy gondolkodik a vastag önzés és Horvát Árpád)"[231]

„… folytattam a munkát szakadatlanul, nehogy panasz legyen a felől, hogy miattam nem dolgozhatik a mesterember [könyvkötő], nem oly igen fárasztó csak a háládatlan pimaszság, korholás ne lenne jutalma munkámnak, biztatás-dicséretre nem szorultam, különösen oly ember dicséretére ki maga tétlen henye here!"[232]

[226] U.o. 1874. április 13. p. 52.
[227] U.o. 1874. április 15. p. 53.
[228] U.o. 1874. április 16. p. 54.
[229] U.o. 1874. április 17. p. 54.
[230] U.o. 1874. április 18. p. 55.
[231] U.o. 1874. április 20. p. 56.
[232] U.o. 1874. április 21. p. 56.

„A concursus megjött 950 f fizetés szállás; hanem colloquium egy évi próba sat. kivántatnak, Horvát nevetve mondá már jobban nem üthetett volna ki részünkre!? (félek hogy igen rossz vége lesz)
Nyomdából elhoztam az első nyomott ívet, megmutattam Horvátnak, tetszett neki „megbecsülhetlen könyv lesz" – Haza vittem diadallal, hozzáfogtunk a javításához [...] könnyen ment mert II. correctura volt."[233]

„... Horvát úr figyelmeztetett, hogy nagy előnyömre szolgálna, ha folyamodásomhoz a Repertorium egy kötetét vagy füzetét is csatolhatnám, mert az előnyömül tűnnék fel, megköszöntem a figyelmeztetést s használni fogom."[234]

„Horvát későn jött [...] és hibát talált [...] s oly nagy zajt ütött, hanem én eszelősködését nagy buzgalmát más rovására csak nevetem magamban, ugy se sok reményem van ahhoz, hogy az ő gráciájából jussak valamihez! [...]
½ 3 után a könyvtárba, hol kutattam magamnak [...] egy a fizetés, ha még úgy töröm is magamat, legjobb ha Horvát példáját követem!"[235]

„Horvát már megberetváltatta arcát az utazáshoz, de nem jut eszébe figyelmeztetni vagy utasítani a pályázat végett engem, úgyis élek a kemény küzdelemtől."[236]

„Könyvtárban Máté nem volt ott, nekem kellett kiszolgálnom [...] hozzá az öreg [Márki] ajtót, ablakot kitárt daczára annak, hogy én náthámat emlegettem, valóságos despota, no de a tök is este virágzik, majd csak letűnik csillaga."[237]

„... Kautz a részemen van, ez is valami, de igen zokon esik igazgatónk azon önzése, hogy ne mondjam gyávasága, miszerint embereiről nem sokat akar tudni, csak utazása forog a szóban, hogy mi tevők leszünk a concursussal mit oly ostobán rendelt el, mert alig hiszem hogy az által rajtunk segítve legyen."[238]

„... ma már Horvát meg se nézte az átadott könyveket magam intéztem el a könyvkötővel. [...] a kis Wertheim pénztár megérkezett, végre mégis rám tukmálta az egyik kulcsot s a pénzkezelést együtt fogjuk tenni [...] 100-200 frt forgalomért nevetséges az embert haszontalanul terhelni; hálából aztán gradualis (fokozatos) előléptetést emlegeti, ezért újítsuk meg folyamodásunkat, mikor az I. őri állomásra kell concurrálnunk, de legalább ezen három hónapban békességem lesz az öregtől; még hozzá kilátásba helyezi, hogy a folyóiratok rendben tartását és kiegészítését is rám fogja bízni, hát még mit? Valóban nevetséges volna, ha oly igen nem bosszankodnám ezen szemtelenségen! Kapkodott

[233] U.o. 1874. április 25. p. 58.
[234] U.o. 1874. május 1. p. 61.
[235] U.o. 1874. május 2. p. 62.
[236] U.o. 1874. május 9. p. 65.
[237] U.o. 1874. május 11. p. 66.
[238] U.o. 1874. május 15. p. 68.

kereste folyamodásunkat s nem találta, most ez is talán elveszett. [...] Kedélyem igen komor lehangolt volt, nem csoda, ha minden igyekezetem, tudományom egy hóbortos, pimasz és charlatan, tétlen gazember mellett kudarczot vall s nekem kell húzni mindig a rövidebbet."[239]

„Márki tudatta, hogy a folyamodásunkat nem találták az irodában, tehát ő újra fog külön folyamodni; „akkor én is az I. őri állomásért" [...] nehogy elüttessem még az azt követő állomástól is [...]
Horvát még nem utazik. Ballagi Aladárnak kedve szerint való könyvet kerestem ki, hiában az egyik kéz a másikat mossa."[240]

„Horvát Árpád igazgatónk [...] elbúcsúzott tőlünk s a mai 2 órai gyorsvonattal utazik külföldre, hogy augusztus előtt ne is lássuk, legalább az oldalról nincsen zaklatás. [...] úgy bele merültem a revisióba, hogy a 3 óra is otthon talált, még ez se igen történt rajtam, siettem s ott titkon a nagyteremben néztem át, számoztam s javítottam a czédulákat."[241]

„Nagy Iványt megválasztották rendes tagnak, éljen, szeretem ezt az embert."[242]

„Kerékgyártó [...] megörvendeztetett azzal, hogy a mai tanácsülésben részünkre a segélyt elhatározták még pedig állandólag, míg fizetésünk javítva nem lesz [...] csak aztán állandó ne maradjon és fizetésünk javulna mielőbb."[243]

„Királyföldi pozsonyi ügyvéd látogatott meg, concurrálni akart első őri állomásra, hanem maga is visszarettent ettől és az akadályoktól, azután correctornak szeretne bejutni az Akadémiához, vagy valamely laphoz ..."[244]

„Könyvtárban neki fogtam a folyóiratok rendezéséhez, hogy a könyvkötők vigyék és a hiányok beirassanak. Horvát úgyis írt fiának Bécsből, hogy adjak a könyvkötőknek munkát."[245]

„... a mai Hon esti lapjában ismét panasz van a könyvtárunk ellen, hogy a hivatalos órák rosszúl vannak beosztva, kevés is, a helyiség is rossz, – más baj nincs, csak az bosszant,

[239] U.o. 1874. május 16. p. 69.
[240] U.o. 1874. május 18. p. 70.
[241] U.o. 1874. május 21. p. 71.
[242] U.o. 1874. május 27. p. 74.
[243] U.o. 1874. május 28. p. 75.
[244] U.o. 1874. május 30. p. 76.
[245] U.o. 1874. június 1. p. 77.

hogy oly sületlenségeket állítanak s felvesznek nagy pofával a mi nevetséges, meg lehetne czáfolni, ha [...] a veszekedés véremben lenne. Hanem nincs hálátlanabb tér, mint a népnek szolgálni!"[246]

„... könyvtárban foglalkoztam serényen, mert azt akarom, hogy Horvát egész rendet találjon mikorra megérkezik ..."[247]

„Könyvtárban [...] György Aladárnak beszéltünk lelkére, ne közöljön oly absurdumokat a Honban könyvtárunkról, nem talált mit keresett [...] sokat beszélt a British Muzeumról s a német egyetemekről [...]
Könyvtárban [...] azt hiszem czélt érek azzal, hogy a rendetlenséget rendes kerékvágásba hozom az az rendet csinálok."[248]

„... örvendetes és rám nézve igen hizelgő hírrel lepett meg Likavecz, Pulszky t: i: a Muzeumban könyvtárunkról beszélvén míg Horvátról becsmérlőleg beszélt, személyemet igen kiemelte és dicsérte, ennek igen örültem!"[249]

„Könyvtárban [...] bezzeg rosszul esett ebben a nagy hőségben, büdösségben dolgoznom, mily ellentétekből áll az ember élete, különösen az enyém, csakhogy az öröm igen rövid, az aggodalom, bánat igen igen hosszú."[250]

„Könyvtárba [...] Szász Károly jött, annak szolgáltam, szerencsésen. Sokat adok arra, ha ily befolyásos ember előtt mutathatom készségemet, sokszor sokat használ és sohase vész el kárba igyekezetünk."[251]

„Kautzal találkozván, Horvát felől kérdezősködött, fölemlítem a szünnapok kezdetét, hogy szeretnék 20.ka körül Alcsútra menni. Ő pedig „Szeretném ha még pár nappal megtoldanád, mert csak te benned bízom ott a könyvtárnál", ez már kielégített, csak írásban kértem elrendelni a könyvtár bezárást; holnapra az irodába rendelt."[252]

„Kautz [...] Elhatározta, hogy a könyvtárt 23-án d. u. zárjuk be s ezt hivatalosan fogják értésünkre adni."[253]

[246] U.o. 1874. június 5. p. 79.
[247] U.o. 1874. június 11. p. 82.
[248] U.o. 1874. június 18. p. 85.
[249] U.o. 1874. június 30. p. 91.
[250] U.o. 1874. július 6. p. 94.
[251] U.o. 1874. július 8. p. 95.
[252] U.o. 1874. július 10. p. 96.
[253] U.o. 1874. július 11. p. 97.

„... sokat gondolkoztam az I. őri állomás betöltése fölött, ha nem nem táplálok vérmes reményeket, azért a csalódás se esik oly igen nehezemre, már hozzá szoktam keveset várni a sorstól és a kudarc fölött nem búsulni."[254]

„... Pulszky [...] odahítt [...] „hogy beszélgessünk kissé a könyvtárakról és beszélgettünk, oly bizalmasan, mintha barátja lettem volna. Mátrayt penzionálja, Xantust nevezi ki helyébe, Horvát kineveztetése ellen volt, mert hóbortos ember; nincsen emberünk a könyvtárakhoz, ha Eötvös Lajos nem halt volna meg, most azt nevezné ki muzeumi könyvtárnoknak (igazgatónak). Kérdezte hányan vagyunk, elmondtam állapotunkat; nevetségig kevés a személyzet, de mi jobban vagyunk, mert a rendezésnél tekintetbe veszik mostani állapotainkat, de a muzeumnál megvannak már a fizetések állapítva sat. ¾ 1 or. szabadultam, Józsi zugolódott, de én örültem."[255]
„... könyvtárba mentem Dobocsányival beszéltem, Horvát szivesen lát villájában holnap délután, tehát felmegyünk."[256]

„Józsival Horvát villáját kerestük, elkóboroltunk, míg végre Kerékgyártó mutatott rá; otthon volt de úgy látszik Pulszkyval való találkozásom inkább ínye ellen volt, talán fél is tőlem; [...] a colloquium alá minket is alávett a ministerium; handabandázott utazásából, de kevés újat mondott, megmutatta hét szilvafáját, egy-egy szilvát adott is [...] lekisért egy darabon és mi nyargaltunk rosz kedélyel [...] haza kéziratot összecsináltam és vittem a nyomdába, vittük [...] Horvát elrontá több napra mulatságomat, szép auspiciumok közt várhatom az okt. 5ét amikor megnyitja a könyvtárt ..."[257]

„... nem tudom feledni Horvát magaviseletét se; ezen méltánytalanság valóban boszszantó, annálinkább az, mert oly komisz önző embertől jő, mint Horvát."[258]
„Aggódom a colloquium végett, mert annyira elvagyok foglalva, hogy időm se marad Toldy irodalomtörténetét legalább átfutni, hanem úgyis tudom, hogy ha Horvát engem akar előre tolni, colloquium nélkül is megteszi, ha nem, nem."[259]
„Aggódom a colloquium miatt, hogy blamirozom magamat, Horvát komiszságát felhozta Márki is és méltán, elég piszkosan viseli magát az öreg irányában is, ki évekóta hivatalnok társa volt, sajnálom szegény öreget; velem legroszabb esetben az történik hogy megmaradok tiszti állásomban és fizetésem javítása mellett Isten jósága által megélünk."[260]

[254] U.o. 1874. szeptember 7. p. 126.
[255] U.o. 1874. szeptember 12. p. 128.
[256] U.o. 1874. szeptember 14. p. 129.
[257] U.o. 1874. szeptember 15. p. 130.
[258] U.o. 1874. szeptember 17. p. 131.
[259] U.o. 1874. szeptember 30. p. 137.
[260] U.o. 1874. október 2. p. 138.

„Csak az a fatalis nap ne volna előttem …”[261]

„Wirkler Horvát Árpádról furcsa dolgokat beszélt, házassági scandalumát nyilvánosságra hozta sat.”[262]

„½ 10 óra; megindultam a könyvtár felé, soha rosszabb kedvvel nem kezdtem hivatalomat, mintha előérzetem súgná a méltatlanságot, mellőztetést mely érni fog, és valóban […] egy concurrens „Király” nevű jött folyamodásaért és visszalépését jelenté, megszégyenítvén Horvátot, midőn a mi érdemeinkre hivatkozott, hanem ő a colloquiumot hangsúlyozta sőtt próbacolloquiumot is tartott, hogy megmutassa, mennyire nem lehet nekünk kilátásunk azon tisztség elnyerésére, hanem annak, kit ő informál, vagy éppen tanár s azzal foglalkozik vagy talán egy gymnazista ki azt tanulja éppen, jobban fogna megfelelni a kérdésekre; szorgalom, érdem, szenvedés, itt mit sem vetnek a latban. Kedvetlenül és lehorgasztott fővel mentem ½ 1 or. haza.”[263]

„… csak ¾ 10 or. indultam hivatalomba, kissé a gond is nyomja kedélyemet a hóbortos Horvát nyilatkozata szerint, még az ajtónállói állomásra is concursust és colloquiumot? Rendel, lehet hogy piqueje van rám és egyátalában mellőz, akkor aztán igazán felsültem az egyetemi könyvtárral, csak éppen hogy éhen meg nem halunk, hanem várj gazember, ki jellemtelenséged mellett lopod az államot – majd eljő a nemezis! […] A colloquiumhoz egy sereg könyvet kellett kikeresnem! Risum tenealis amici! […] E. u. szivarra gyújtottam elkeseredésemben és rendeztem, jegyeztem a cédulákat sajtó alá […] keserves állapot ha az ember komoran ül egy helyben és mindig ezen viszás helyzetet, mellőztetését fájlalja […] Szerencsére még tiszta jó idő van, ezen borús kedélyhez nagyon is kivánatos, sok minden áll előttem …”[264]

„Horvát most mégis eljő 11 or. s így ezt amazt kerestet, kell lótni, futni, hanem azért szívesen tenném ha kilátásom lenne a jövőre, de a vén róka gondolatát nem lehet kitalálni. Zárkózott igen. […] Dobocsányinak átadtam a Repertorium 1-ső harminc ívét befűzés végett, hátha mégis tekintetbe vennék ezen munkálatomat is […] mégis szörnyűség, hogy ily charlatán pofájáról nem rántja le senki az álarcot.”[265]

„Szinte rosszúl esett midőn felébredtem és a colloquiumra gondoltam […] A könyvtárban hozzáláttam a colloquiumhoz való könyvkereséshez, melyet Horvát kijelölt […] ma nem volt nyitva a könyvtár Veni Sancte miatt.”[266]

[261] U.o. 1874. október 3. p. 139.
[262] U.o. 1874. október 4. p. 139.
[263] U.o. 1874. október 5. p. 140.
[264] U.o. 1874. október 6. p. 140.
[265] U.o. 1874. október 7. p. 141.
[266] U.o. 1874. október 8. p. 141.

„Könyvtárban [...] Horvát felém súg „délután 5 or. majd megmondom mikor jöjjön el este s akkor tudatom önnel mit fogok kérdezni a colloquiumon, de ne mondja senkinek, még nejének se." Meghökkentem ezen nem várt kegy fölött, tehát mégis. Jobb kedvem lett, de nem árultam el magamat [...] mégis félek az öreg haragjától. [...] esti 7 órára rendelt a könyvtárba [...] Horvát [...] csinálta a thesiseket [...] én irónnal jegyeztem de egy két külföldi néven kívül a többi könnyű volt s az egész Columbusz tojás, meg inkább megörültem azon, hogy Szilágyi lesz kiküldve a Ministeriumból. [...] Jegyzeteimet átnéztem és Toldy irod.történ. tankönyvében a kijelölt helyeket [...] Jó az Isten!"[267]

„... készültem a nagyszerű colloquiumra [...] jegyzeteimet át- meg átolvastam Toldy Irod. Tört. is a megjegyzett §§-okat [...] ½ 10 or. megindultam [...] Mészáros Ő Mélt. Horvát, Konek, Kerékgyártó megérkeztek, mi is a könyvtárhoz tartozók de Concurrens egyse [...] 12 oráig vártak. Ekkor elhatározták, hogy a colloquiumot nov. 3-ig elhalasztják és kihirdetik a Hiv. Lapban (mert ezt elmulasztották). Mosolyogva távoztunk, de azon reményben, hogy most már biztos a siker [...] 5 or. Horvát magyarázta a mai eredményt. Mészáros nem engedi betölteni az I. őri állomást, hanem 1876-ra kihirdetik 2500 ftal. Minket pedig megtesznek őr és címz. őr fizetésünket javítják és megkapjuk a szállást mindketten; elég zokon vette az öreg és kifakadt ellene, én csillapítottam. Én azonban magamban bizton hittem, hogy Horvát műve, minden áron oly embert akar idehozni, a ki őtet pótolni fogná és akkor még nyugodtabban henyélhessen. No várj akkor megboszszul a Nemezis."[268]

„... kezd a homály oszolni szemeim elől; Mészáros és Trefort is olvasták, akarnak egy oly embert bejuttatni az I. őri állomásra ki Horvátot pótolni fogja, mert őtet bolondnak declarálhatják, ki nyomtatásban akarja bizonyítgatni, hogy ő nem impotens! [...] Bajomat kissé kezdem feledni és közönbös vagyok jövőm iránt, talán mégis előbbre megyek és sorsom javulni fog;"[269]

„Könyvtárban [...] most már én is a hol lehet keresem a kényelmet és csak lassan dolgozom, a nagy terem jó buvó hely ..."[270]

„... mentem Fraknóihoz [...] Otthon volt és a jegyzékre, registerre nézve elég felvilágosítást kaptam; elkérdezte a concursust, elpanaszoltam ügyünket, – csóválta a fejét, sajnált bennünket, hanem a Horvát által nyomatott pamphletre ő is kiváncsi. [...] Könyvtárban Horvát délel. ismét biztatott bennünket szállással és őri czímmel, hanem félek, hogy devalválódik ez is majd."[271]

[267] U.o. 1874. október 9. p. 142.
[268] U.o. 1874. október 10. p. 142.
[269] U.o. 1874. október 11. p. 143.
[270] U.o. 1874. október 12. p. 143.
[271] U.o. 1874. október 13. p. 144.

„... csak vessem meg a lábamat, nyerjem el az őri czimet és lakást, majd csak előbbre tolatom ...”[272]

„Most Horvát legalább nem izetlenkedett; már azért is hóbortos, hogy engem bíztat, pedig ha körülnézne, volna kit biztatni, bárkit csak engem nem – a munkára.”[273]

„Könyvtárban [...] nem eröltettem meg magamat, nem tudnám miért, talán hogy Horvát még több hibát kutasson a nevetségig szőrszálhasogatásaival mint most is midőn átnézte a könyvkötőnek készített könyveknél.”[274]

„Könyvtárban dolgoztam szokás szerint, de nem erősen, kár hogy Horvát most is nem tartja meg a régi rendet t. i. akkor jött, mikor mi mentünk, most egy órát mégis közöttünk tölt és agyon szekíroz szőrszálhasogatásaival.”[275]

„Horvát ismét szemrehányást tőn, mert egy két munkát nem találtunk meg a katalogusban, persze ő ebből oly igen nagy dolgot csinál.”[276]

„... a 39. ív revisióját átnéztem és kijavítottam, azután a registert másoltam [...] Délben előfogott bennünket Horvát engem és márkit és előterjeszté a mit neki a rector mondott, éppen most kellett ezt a brutális Kovácsot választani, ki bennünket a szolgákkal állít egy kathegoriába, tanári fizetést nevetségesnek tartja és a személyszaporítást is csak a szükséghez képest egygyel akarja kezdeni; én elkeseredésemben mondtam az igazgatónak, hogy dőlne már el a dolog, tudnék mielőbb bizonyosat, ha talán a személyem nem tetszik, vagy mi, hogy más helyet keressek sat. „Csak várjanak az urak legalább tavaszig” Ki tudja nem Horvát-e a mi legnagyobb ellenségünk; ő akar idegeneket behozni, hogy azok fölött uralkodhassék és ő pihenhessék babérain. [...] bár mily kényelmes dolgom van a Nemzeti és Hungariához képest, de ezen méltatlan bánásmód még is felizgatja valómat és kétségbeesésig kifakadok!”[277]

„... Horvát ismét meglepett egy kellemetlen hírrel, a Magyar Újságban áll, hogy a joghallgatók folyamodnak, hogy vasárnap d. e. 9-12ig nyitva legyen a könyvtár, így veszítjük el lassankint minden kis előnyünket, szabadságunkat [...] no de Horvát ellene van, ha nem volna oly igen pipolya ember [...] bosszúsan távoztam délben. [...] mi Horváttal úgy jártunk, mint a békák a gólyakirálylyal. „Ő nem jő be vasárnap”, mondá [...] máskor is akkor jő be ha neki tetszik gondoltam én hozzá.”[278]

[272] U.o. 1874. október 15. p. 145.
[273] U.o. 1874. október 19. p. 147.
[274] U.o. 1874. október 20. p. 147.
[275] U.o. 1874. október 21. p. 148.
[276] U.o. 1874. október 23. p. 149.
[277] U.o. 1874. október 26. p. 150.
[278] U.o. 1874. október 27. p. 151.

„Könyvtárban [...] előérzetem nyugtalanított, a nemes ifjúság (a söpredéke, ki egész héten tivornyáz és csak vasárnap alussza ki mámorát) folyamodott az egyetemi tanácshoz, hogy vasárnap d. e. is legyen nyitva a könyvtár 9-12ig, ezt a M. Ujságba is beletetették és átvették a többi lapok is, mért ne ha nem kerül semmibe és egy újdonsággal több, méltányos is! mondá a M. U. mert neki nem kell színi ezt a dögletes léget, az Istennek szentelt napon meg plane büntetésből 3 órát nem is kettőt [...] valóban Kerékgyártó a mi apostolunk, pártfogónk, hosszú arczczal jött, csak ő volt ellene, ránk oktroyálták, Kovács brutális basáskodásától mi is telt volna más ki, szép kilátások, Horvát ott se volt, Kerékgyártón kívül nem mert ellene szóllani senki, mi pedig egy lépést se tettünk ez ügyben ...”[279]

„Horvát csak azzal biztat, folyamodjunk tehát a hétfői szünnap visszaállításáért, megtesszük, hanem oda az egyedüli örömünk, a mire egész héten vártunk és sóhajtottunk, a szabad vasárnapra. Jó már úgy se fog következni.”[280]

„Könyvtárban csak lézengtem nem volt kedvem semmihez, oda is az igyekezet kedv. [...] Nevezetes és igen jellemző Horvát igazgatónk nyilatkozata. Behítt bennünket ünnepélyesen és kinyilvánítá, miszerint ő vasárnapokon és ünnepnapokon nem jő be, ha keresik mindennap itt van (a hivatalban) 11-12ig tovább is; ő nem hagyja magának a vasárnapját elrontani [...] No tehát minden bajnak van némi kellemes oldala, itt az, hogy legalább ez egy napon nem találkozunk a mi kedves?! igazgatónkkal kit gyomromból utálok, pimasz gyáva természetéért és tehetetlenségeért, várj!”[281]

„¾ 9 or. a könyvtárba [...] igaz nem sokat tettem de éppen ezért rettenetes unalmas volt az ottlét, az öreg mégis megpuhult mert a holnapi szünnapot nagyon természetesnek találta ...”[282]

„Horvát úr azt üzente menjek a könyvtárba, mert nyitva lesz ma is [...] Máté csak 11 or. jött el, ezután Horvát púpos hátával és farizeus pofájával – Az öreg bement, lármáztak én feléjök se mentem – a hol lehet kerülöm; elmúlt ezen keserű pohár is. [...] A colloquiumhoz szükségelt tudományt elővettem, tenyérnyi nagyságú papirosra írva, s azt átnéztem figyelemmel hogy holnap ne álljak ott és ki ne nevessenek [...] még talán jobbra fordulhat a dolog.”[283]

„... registert másoltam, közben párszor elolvastam a colloquiumra jegyzetteket, hogy visszaemlékezzem a kérdésekre, mert a sok nevet úgyse jegyezhetem mind meg [...] 10 or. megjelent 2 Concurrens egyik [...] visszalépett, másik Dr. Bécsi makacsul állott és

[279] U.o. 1874. október 29. p. 152.
[280] U.o. 1874. október 30. p. 152.
[281] U.o. 1874. október 31. p. 153.
[282] U.o. 1874. november 1. p. 153.
[283] U.o. 1874. november 2. p. 154.

várt 12ig és azután; mert Mészáros elmaradt, Kerékgyártó és Jendrasik hűségesen megjelentek és vártak. [...] Dr. Márki tovább nyaggattatott [...] hanem én kitünőleg feleltem, a Repertorium 41 ívének bemutatása is megtette a hatást ¼ 2 or elbocsátottak. [...] jóizűket nevettünk a colloquium eredményén, csak már lenne valami haszna."[284]

„Horvát [...] a fokozatos előléptetést ajánlja [...] (ha t: i: a második colloquium lesz, tehát ismét próbatét alá vonnak, mire? Ha már az 1ő őri állomás kérdéseire is megfeleltem) hallgattam, hanem mégis csak hóbortos ember ez a Horvát. [...] Horvát kérdezte: Hogyan vagyunk vele megelégedve. „Igen jól" mondám „Most csak ott fönn sürgessük!" mondá. Ha mégis el nem rontotta volna a dolgot gondoltam magamban."[285]

„Horvát folyamodásunkat a hétfő elengedéséért kritika alá vette ..."[286]

„Az idő [...] borongós, ködös, leveri az ember kedélyét, komorrá teszi, midőn úgyis annyi méltatlanság igazságtalansággal kell megküzdeni az embernek, hogy még csak fel se jajdulhatunk, mert a gazember inkább fogja pártját a gazembernek, ki szintén kihúzza magát a munka alól."[287]

„Eggenbergernél Otmár számára könyvet rendeltem meg, szivesen látnak, de ha nem fizetek, mégis csak koldulás, szemtelenség, de ha úgysincs más mellékjövedelem, hanem azért a nemfizetést nem emlegetem."[288]

„Könyvtárban [...] oly politikával éltem, hogy nagy rheumát színleltem és hazudtam, hogy a nagyteremben hűltem meg, alig jöhettem a könyvtárba, mert a vén róka Dobocsányi a könyvek elrakását hagyogatja, még a bolond Horvát egy jó órájában rám sózza ezt is! Eljött 11 ¼ or. volt heczcz ismét, hibákat keresett sőtt az ő hibáját is rám tolta oly szemtelenül, hogy a díjnokok is mosolyogtak rajt; hanem engem bántott, hogy mindig én vagyok hobortjainak céltáblája!"[289]

„Horvát kissé megjuhászodott – hanem azért bolondozásait nem hagyja abba [...] jó kedvem volt, jóllehet igen betegnek éreztem magamat."[290]

„Könyvtárban [...] tovább is ott maradtam, hogy discurálhassunk Horváttal, hanem hóbortjait itt is kimutatta, ragaszkodik a folyóiratok megrendeléséhez, sebtiben mindent, de ő ettől mindig ázott megvalja. [...] Az idő criminalis rossz [...] nem csoda ha kedélyem, gyomrom odavan [...] csakhogy mégis lábamon birok állani; hanem kedélyem dúlt, nincs reményem, hogy ennél a félbolond embernél kibírjam, mégha jő is egy idegen, a

[284] U.o. 1874. november 3. p. 154.
[285] U.o. 1874. november 4. p. 155.
[286] U.o. 1874. november 6. p. 156.
[287] U.o. 1874. november 9. p. 157.
[288] U.o. 1874. november 10. p. 158.
[289] U.o. 1874. november 12. p. 159.
[290] U.o. 1874. november 13. p. 159.

legtöbb munka az én nyakamba hárul, a felelősség, korholás, piszkolás ennekkövetkeztében mind; így leszek én a könyvtár bűnbakja; de jól mondja nőm, csak fiaimban találjam örömömet ..."[291]

„... mentem a hivatalba és ott dolgoztam folyton folyvást, a nélkül, hogy a hitvány ember méltányolni tudná a munkát, miután ő sohase dolgozott [...] még nem érzem magamat elég erősnek. [...] bizony sokféle hóbort van a világon; [...] Horvát [...] nemcsakhogy jellemtelen ember, hanem rosszabb az utonállónál, ki ellen fegyvert lehet használni; hanem a finom haramia ellen, ki álarca alatt becsúszik a legfőbb körökben, megmételezi az ártatlannak becsületét, a nélkül, hogy az jókor megtudhatná, csak mikor már megbuktatta, tönkre tette, abból tudja meg, de későn; az igazi gazember pedig mosolyog és kezeit dörzsöli örömében, hogy sikerült az ármány. Józsi fiam is óvakodhatik, az én példámon okulhat, mert sokkal több és veszedelmesebb az úri gaz; Otmár pedig szintén ne vegye könnyelműen a barátságot, vigyázzon, kiben bízik meg!"[292]

„Horvát hajszája nem szűnik meg, hanem mint Reichartnál itt is a közönbösséget és hidegvért veszek fel, még az az előnyöm van, hogy [...] itt mégis csak úr vagyok, államhivatalnok! [...] itt csak megvethetem a lábamat, nem oly könnyen engedek; aztán alkalmam van magamat, ha az igazgató előtt nem is – mert az féleszű – megkedveltetni a többiek előtt végre az igazság, becsület, szorgalom egyszer csak győzelemre jut; azt hiszem és reménylem."[293]

„Horvátnak volt ismét pár bogara, de legalább szelidebb húrt pengetett s így én is vidámabban beszéltem vele, kell is mert most írja a comitivát a concursushoz, át is adta a „minősítési táblázat" mintáját s ezt töltöttem ki délben irod. munkásságomról írva és mellé csatolom a Repertoriumot. [...] Horvát felolvasta a comitivát, már jobban se írhatta volna, különös ennek az embernek szeszélye, most szép tiszta idő van különben!"[294]

„Horvát mégse haragszik, mint észbe vettem, mert még a minős. táblázatot is javamra javította ki. [...]
Könyvtárban Horvát a hírlapolvasás ellen szólt, most, midőn előléptetésről, hétfő elengedéséről van szó, ne tegyük ki magunkat annak, hogy a publicum „sine cura"-nak tartsa állásunkat s hogy azt mondja, mi csak újságot olvasunk. Gyávaság!"[295]

[291] U.o. 1874. november 16. p. 161.
[292] U.o. 1874. november 17. p. 161.
[293] U.o. 1874. november 20. p. 163.
[294] U.o. 1874. november 21. p. 163.
[295] U.o. 1874. november 22. p. 164.

„Horvát a rémhírt is elmondhatta, Mészárosnál volt, se a hétfőt nem kapjuk meg, se fizetésjavítás vagy személyszaporítással nem bíztatott sőtt a nagy vacátiónkat is elveszítjük."[296]

„Könyvtárban [...] összeszámítottam hány db bekötött könyvet eszközöltem febr. 28-tól 2825-öt, mondja aztán valaki, hogy rest vagyok, nem dolgozom, hivatalom sine cura sat!"[297]

„Különben jobb sorsra érdemesnek vélem magamat és azt várom, hisem, hogy elére és reménylem! Horvát is megjuhászodott, miután a miniszteriumnál orrot kapott."[298]

„Horvát hítt magával bennünket a Muzeumba, elmentünk Márki én és ő; megtette szokott kérdéseit, a mit külföldön is minden könyvtárban megtett, valamit mi is tanultunk, hanem csak azt mit úgyis a józan ész dictál és nem kell hozzá 1000frt."[299]
„Horvát ismét discurált a Ministeriumnál volt conferencián, természetesen a mi sorsunkat a legfeketébben festve, jövő reményünket is elvéve tőlünk, elég barbarizmus."[300]

„Kávézás után a miniszteriumhoz benyújtandó két évi működésemről írtam."[301]

„Jelentésem fogalmazását folytattam. [...] A könyvtárban csak úgy híztam a dicséretekben [...] Horvát nem akarta elfogadni a tiszt. példányt, de megrendelte, még ily mostoha körülmények közt leszek és sorsom jobbra nem fordul, ajándékot tőlem el nem fogadhat! Szép tőle. [...] E. u. folytattam jelentésemet. 3 el. könyvtárba, babéraimon pihentem ..."[302]

„... folytattam a jelentésem leírását; [...] A könyvtárban keveset foglalkoztam mert az öröm is nyugtalanítt és nyugodtságot nem nyújt."[303]

„Jelentésemet írtam [...] Könyvt. ott nagy örömömre szolgált az Akademia következő levele: „Kiírt czikkely a M. T. Akademia 1874 nov. 30.án tartott összes ülése jegyzőkönyvéből. 274. Fraknói Vilmos r. t. s a II. osztály titkára bemutatja az Akadémia kiadásában éppen most megjelent I. kötetét a Magyar Tudományos Repertoriumnak, mely egyszersmind a történelmet és annak segédtudományait tárgyazó első osztálynak I. kötetét teszi. Kiemeli hogy e munka létre hozásában Szinnyei József buzgó és fáradhatlan munkássága volt a főtényező. Örvendetes tudomásul szolgálván, Szinnyei József úrnak kifejeztetik az Akadémia elismerése. Kiadta Arany János m. k. főtitkár. Tek. Szinnyei

[296] U.o. 1874. november 24. p. 165.
[297] U.o. 1874. november 25. p. 165.
[298] U.o. 1874. november 25. p. 165.
[299] U.o. 1874. november 26. p. 166.
[300] U.o. 1874. november 27. p. 166.
[301] U.o. 1874. december 1. p. 168.
[302] U.o. 1874. december 2. p. 169.
[303] U.o. 1874. december 3. p. 169.

József úrnak." Könyvtárban megmutattam mindenkinek, Horvát mondta, hogy értékesítsem ott fenn a Miniszteriumnál."[304]

„Horvát elolvasta (kutyafuttában) nem érdekelte!? Jelentésem, hanem előmbe nyújtá a tanácstól kapott dorgatóriumot, mert a tanácsot mellőzi, a mi folyamodásunkat is azért veszik elő húsvét után, mert a miniszterhez intéztük. El van keseredve Horvát."[305]

„A könyvtárnál 10-20 vagy több évig nem volt semmi egyenetlenség, urak voltak a hivatalnokok, most mióta én odamentem, csakhogy a bőrünket le nem húzzák. [...] Az idő förtelmes, esős, kedélyemet leveri, amúgy is az elégedetlenség minden dicsőség daczára igen nagy. Olyan mint Horvát ki egész életében néhány ívet morzsolt le tanítványainak, mást nem tett, hivatalba nem járt, a közjóra nem dolgozott, hanem azért két hivatala és grófi szállása van, a komiszságig önző; más aki dolgozik az szenved, nélkülöz, viseli az élet terheit, hogy még otthon se legyen megpihenése."[306]

„... úgy segítünk magunkon, hogy a díjnokokat befogjuk, nekünk segítsenek [...] Horvát is eljött, leste a minisztert, tehát mégis kibújtatták odujából. [...] Hamary [...] keresett fel a könyvtárban, pesti lakos lett ..."[307]

„Szegény Lupala könyvtárunkban volt de egészen oda van, aligha viselhet ő hivatalt tovább, nem vágyom helyére de eszembe forgatom, hogyha Fraknóit kinevezik igazgatónak és engem hírlapok elügyelőjévé tennének illendő fizetés mellett, mert [...] annyira be leszünk fogva, hogy a Repertorium folytatása igen sokat ogna szenvedni általa ..."[308]

„Könyvtárban dolgoztam, de nem erőltettem meg magamat, minek is ha oly lelkiismeretlenek."[309]

„Horvát el van foglalva a kimutatással. Értesítő 3. számát állítja össze. [...] Horvát mindig ujjat húz a rectorral a mi hátrányunkra, rovásunkra."[310]

„Horvát ismét furcsa hírrel lepett meg bennünket a két udvarlakásból (melyre mi várunk) egyiket neki szánták; de akkor ő azonnal beadja lemondását, tehát ily intrigák által tuszkolják ki az embert, csak aztán mi rólunk is úgy ne gondolkozzanak. Meg se hívják a gyűlésre sat. [...] Meghuzom magamat, hanem azért szép csendesen teszek is,

[304] U.o. 1874. december 4. p. 170.
[305] U.o. 1874. december 7. p. 171.
[306] U.o. 1874. december 12. p. 174.
[307] U.o. 1874. december 13. p. 174.
[308] U.o. 1874. december 14. p. 175.
[309] U.o. 1874. december 18. p. 177.
[310] U.o. 1874. december 19. p. 177.

gutta cavat lapidem; türelem rózsát terem. Délben Rómernek átadtam kéziratát, ez jó emberem."[311]

„Egy zsidó fiú [...] a P. Journalban azt írja, hogy az egyetemi könyvtárnál a szolgaszemélyzet durván bánik a közönséggel; ránk céloz, de azért nem billentjük a fülünket se, érezzük jogosultságunkat. Nem is töröm annyira magamat a munkával, hisz minek is; Horvát már hajlandó elfogadni az udvar lakást, mert a toronyban is adnak neki két szobát; így maradok én mindenből ki."[312]

„... magamhoz vevém a Repert. díszpéldányát [...] s mentem 10 or. Budára [...] Szerencsére mészárost irodájában találtam [...] szivesen fogadta és köszönte a Repert. már olvasott róla; ezután áttérvén sanyarú sorsunkra, leírtam azt röviden és a szálláshistóriát is elmondtam: „Ő nem érti úgy mond Horvátot, ki maga mondta, hogy neki nem kell az a nagy szállás, kap tehát a torony mellett 2 hivatal és 3 lakószobát; az udvarlakások megmaradnak a tisztviselőknek; és különös gondja lesz arra is, hogy a fizetések javíttassanak ha nem is oly mérvben mint a tanács javaslatba hozta. [...] Újra talány előttem Horvát magaviselete, azt gondolhatnám, hogy a Rector áskálódik ellene s ennek tervét Mészáros nem tudja, de azóta kétszer is beszélt ő Mészárossal, mért ijesztget tehát bennünket, hogy szó se lesz a fizetés javításról és szállást is elveszítjük, talán minden áron ki akar bennünket túrni, vigyázzon magára!"[313]

„¾ 9 or. mentem a könyvtárba, hol elmondtam tegnapi járásom eredményét, mind megvoltak elégedve; magam is felvilágosultam, hogy Horvátnak fölöttünk levő udvarlakást meghagyják, tehát nem foglalná el a mienket, ha még nem neveznek ki egy idegent 1ő őrnek?"[314]

„Jaks szegény az éjjel meghalt [...] sokat kellett ki be járni, nagy a hideg a külső teremben, hanem futok is ám onnan, aztán mást se teszek, hanem melengetem magamat. [...] sok dolgom volt, mert Thaly is ott volt Kerékgyártó, ezekkel discuráltam, szolgáltam Thalynak. 5 or. Horvát tartóztatott vissza bennünket Pulszkyt égig magasztalta [...] csak neki köszönhetjük, ha nyerünk valamit sat, hanem [...] a Rector „új erőket" emlegetett hogy behoz a könyvtárhoz, kettőt is beszúr Márki és ő közé sat. Elfeledte hogy múltkor azt mondta, a személyszaporításról szó se lesz! [...] Valóban hóbortos ember, hanem őtet ne bántsa senki, mert jaj annak [ki] háta mögött jó hírnevét tiporja! Sok mihaszna ember van a világon."[315]

[311] U.o. 1874. december 21. p. 178.
[312] U.o. 1874. december 22. p. 179.
[313] U.o. 1874. december 26. p. 181.
[314] U.o. 1874. december 27. p. 181.
[315] U.o. 1874. december 28. p. 182.

„Horvát [...] Pulszkynak nevünkbe is gratulált ...”[316]

„... 9 or elmentem az egyetemi irodába, vittem egy példány bekötött zöld bőrbe Repertoriumot, hanem a Rector csak ¾ 10 or. jő [...] vártam [...] átadtam „mi legyen ez?” megmagyaráztam „Köszönöm” – „majd beleokulok valahogy” mondá [...] de még kezét se nyújtá, igazi vad barom!” no de legalább ismerni fog, egyéb célom úgyse volt.”[317]

„Volt dolog elég [...] jártam ki be, gyűjtve a kötendő könyveket és elrakva az elrakandókat [...] óvatos vagyok, felhúzom téli kabátomat és sokáig nem tartózkodom künn; Horvát mindig emlegeti a Karschnak készítendő könyveket, de megmondtam, hogy már többet nem dolgozhatom, mint a mennyit dolgozom.”[318]

„Thalynak szolgáltam [...] emelte ez előtte is jó hírnevemet [...] Van is nekem elég sok jó emberem, ennek örülök én!”[319]

„... sietnem kellett a könyvtárba, hol a sok vendég is bosszantott, meg hogy mind a két díjnok későn jött, pöröltem is ezért, hanem azért nem jó őket ellenségeimmé tenni, a legkisebb féreg is árthat az embernek.”[320]

„... mentem [...] Pulszkyhoz [...] Áttértünk a könyvtárra, átköltözködésre, ő a jelenlegi személyzettel 6 hónap alatt alig hiszi eszközölhetőnek; felolvasta azután felterjesztését, melyben két őrt 2 segédet és kellő számú díjnokokat ajánl, a cédula kathal. revid. v. újra írását ajánlja. (Horvát pedig azért ajánl egy képzett 1$\underline{\text{ő}}$ őrt sub rósa, hogy ő ez alól kibúvhasson [...] – a róka) no de Márki se sokáig bírja, kérdezte korát is Pulszky [...] Mikor eljöttem és ajánltam ügyemet; a mit csak tehet mindent elfog követni érettünk, különösen az én ügyemben ismervén azt igen jól, kérdezte is mi fizetésem van.”[321]

„Horvát érdekkel hallgatta a Pulszky-látogatást. Beszélt-e róla?” kérte „allen Respect!” mondá ő róla, pedig meg se említé; hízott bele! [...] 5 után [...] Horvát tovább félóránál ott marasztalt Pulszkyról discurálván, hízott bele, hogy ő tőle nyert minden instructiót felhasznált jelentésében.”[322]

[316] U.o. 1874. december 31. p. 183.
[317] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXV. id. Szinnyei József: Naplóm 1875. január 5. p. 3.
[318] U.o. 1875. január 8. p. 5.
[319] U.o. 1875. január 9. p. 5.
[320] U.o. 1875. január 10. p. 6.
[321] U.o. 1875. január 10. p. 6.
[322] U.o. 1875. január 11. p. 6.

„... kissé veszekednem is kellett az öreg hóbortos Márkival, ki nem enged senkinek, hanem ideje is lesz ha Horvát belátja mily akadály ez működésünkben, ki maga nem dolgozik, hanem dolgoztat és mégis morog, ha rábíznak valamit, önfejű, akaratos, pedig szamár ember."[323]

„Horvát ig. már a miniszterhez akar bennünket küldeni, hogy a sült gesztenyét a parázsból számára is kikaparjuk."[324]

„... Erdei is meglátogatott és igérte, hogy szállásaink végett szóllni fog a Rectorral, több sikere lesz; mi pedig elhatároztuk, hogy szintén meglátogatjuk a rectort."[325]

„Pulszky cikkét a „budapesti könyvtárak"-ról elolvastam a P. Naplóban, [...] jól megmondogatta, csak használna, mert ha fizetésünket felemelik és a személyzetet szaporítani fogják mégis csak kényelmesebben élünk."[326]

„5 után conferencia Horvát igazgatóval a könyvtár ügyében és a költözködést, fölosztást illetőleg. Én mindenképp azt hangsúlyoztam, hogy a személy-szaporítást mielőbb tegyék, hogy betanítsuk őket, mert az utolsó napon inkább akadály mint segítség lesz; hanem ő soha sincs tisztában magával, nincs megállapodottsága, erélye; nem jár utána, hanem minket bíz meg, tudjuk meg mennyi van megállapítva a budgetben sat."[327]

„... mehettem Nagy M.-hoz, megkértem írjon Horvátról valami elismerő szót, mert úgy várja, hogy no! Én rám bízta Nagy miklós, már csak megteszem, pedig soha semmit se tettem oly igen kölletlen; oly embert dicsérjek, ki előttem egy haszontalan schwadroneur, lomha, dologkerülő, önző, lelketlen ember. Megteszem – legalább lássa, hogy ha így tudok írni, írhatok máskép is, vagy tegyen érettem többet, vagy féljen tőlem! – Pulszkyval nem beszélhettem. [...]
A könyvtárban foglalkoztam erősen, hogy ezen nagy tömkelegből mielőbb szabaduljak, mert nyakamra nő a sok kötetlen könyv."[328]

„... hozzá fogtam az „egyetemi könyvtár Értesítőjéről" írni cikket, hosszúra terjedt, azért a Honnak szántam [...] olvastam a Honban az „Ért." ismertetését röviden, melyben Horvátot hanyagnak nevezik a köteles példányok bekövetelésében; itt György Aladár hibázott és részemre is rosszul tett, mert most azt hiszi Horvát, én szorgalmaztam azt, mert jól vagyok vele; de igyekeztem magamról ezen gyanút elhárítani, mert kezdett piszkálódni, munkámban hibát keresett [...]

[323] U.o. 1875. január 12. p. 7.
[324] U.o. 1875. január 18. p. 10.
[325] U.o. 1875. január 19. p. 10.
[326] U.o. 1875. január 24. p. 13.
[327] U.o. 1875. január 25. p. 13.
[328] U.o. 1875. január 26. p. 14.

Délben [...] Nagy M. asztalára tettem a czikket. [...] ½ 3 or. Nagy M.hoz, alig akarta felvenni a cikket terjedelme miatt, de rábeszéltem. [...]
Könyvtárban rendeztem a kötendő dolgokat; Horvát 5 or. jött, ott volt Kerékgyártó, annyira belemerültünk a czáfolat (Horvát a Hon-ba küld) és a forradalom utáni dolgokba, hogy 7 felé oszoltunk szét, még elolvasta cikkem conceptusát, örült neki; ezzel a gyanut is elodáztam magamtól."[329]

„... mentem Pulszkyhoz, otthon találtam, átadtam a Vas. Ujs. mellékletét, elolvasta a végszót, tetszett neki; azután az ő czikkére tértünk át, Trefort maga szólította fel, mert iratát nem adták neki át „no majd ezt fogja olvasni" mondá „már is volt eredménye" mondám, mert Mészárostól bekérte a mi colloquiumunkra vonatkozó iratokat, de ha kinevezni akarnak, most nevezzenek ki, hogy betanítsuk őket" sat. „Persze!" mondá. Azután a könyvtárban (Muzeumi-ban) teljes búvárlati jogot ad, még írást is ha kell ..."[330]

„... Nagy Miklóst néztem meg, éppen jókor, mert cikkemet kiakarta hagyni Horvát értesítőjéről, elvesztené minden hatását, de kérésemre nem tette és benne hagyta; ennek is csak lesz valami hatása és eredménye."[331]

„A cikk megérkezett a Vas. Ujs.ban olvasták, azonnal nekem tulajdonították, Horvát pedig csak úgy hízott bele, kezét nyújtá köszönve; én pedig örültem, hogy félre nem ismer és nem tart attól, hogy én áskálódom ellene, pedig ha tudná mennyire nem becsülöm. 5 út is beszélgettünk az átköltözködésről."[332]

„Horvát [...] ismét ijesztgetett a könyvtárépület jul. vége előtt nem készül el s így a szünnapok alatt rendezhetjük; a rector holnap eljő. Mind a három könyvtárt össze akarja elegyíteni, a nélkül hogy beírná a nagy katalogusba sat. No lesz ott zavar, tehát ezért ment külföldre. [...]
Könyvtárban [...] Fraknói oda jött és megkértem, hogy engedjen egy csomagot hozzá vitetnem, szerdára állapítottuk meg.
[...] túlterheltetés a könyvtárnál, hanem minél több órát rónak reánk, annál kevesebbet dolgozunk. Ám lássák a zsarnokok, kik rabszolgáknak tekintenek."[333]

„... Archivot búvárolva, vártuk a rectort [...] Horvát [...] magyarázta a kezelést, Kovács rectornak van természetes esze, jó felfogása, nem helyeselte a pénz kezelést két személyre bízni [...] időveszteség sat. jó hogy megnézte a könyvmennyiséget a külső teremben is, lehet fogalma az itteni munkáról."[334]

[329] U.o. 1875. január 27. p. 14.
[330] U.o. 1875. január 28. p. 15.
[331] U.o. 1875. január 29. p. 15.
[332] U.o. 1875. január 30. p. 16.
[333] U.o. 1875. február 1. p. 17.
[334] U.o. 1875. február 2. p. 17.

„Könyvtárban [...] nyargaltam és tánczoltam (Máté kifejezései és én eltanultam tőle a mi tevékenységünket fejezve ki azzal) [...] Dr. Márki József a tdr. Mint neve után szokta írni, indignatióját fejezte ki az iránt, hogy én őt „öreg úrnak" hívom mások előtt ..."[335]

„9 ½ ut. mentem az egyetemi irodába megköszönni Erdeinek szállásunkon való munkálatok szorgalmazását, – mert ő most nagy ember, neki tulajdonítom, hogy a rector megtagadta a farsang végi szünnapokat elczel, hogy ha bálba akarunk menni, elég időnk van 5 után is!"[336]

„... várjuk a jó szerencsét és a 8 órát a mivel ijesztgetnek."[337]

„Annyi most a politikai átalakulás, hogy ismét csak attól tarthatunk, hogy a mi ügyünket a könyvtárnál elhanyagolják; hanem egyrészt jó, ha Kovács rectorsága alól kibúvunk addig míg az új könyvtárt megnyitják, mert talán már nem zsarnokoskodnak fölöttünk úgy mint most, midőn minden könyvtár zárva 4-5 napra csak a mienk áll nyitva mint a korcsma, mert minket páriáknak, gépeknek tekintenek, kiknek a pihenés, nyugalom nem is szükséges."[338]

„Horvát is nyaggatott, de szerencsére belátta, hogy én délben eszem, míg ő csak a körül kel ki az ágyából. [...] 3 or. mentem a könyvtárba [...] Szilágyi Sándor ott, megkértük, hogy érettünk közbeszólna Mészárosnál ..."[339]

„... elég dolgunk volt, úgy hogy szinte kifakadtam a zsarnok rendszer és rideg szolgai foglalkozásom ellen; ezen nagy hidegben szünet nélkül ki-ki járni a nagy terembe s ott kutatni, nem kis feladat, csakhogy most már én se veszem ám oly lélekismerettel a kutatást mint az első héten."[340]

„... a pénzre kikölcsönzés és kiadása 4-5re van megszorítva, ezt okosan tette a rektor, csak még több ily talpra esett rendelete legyen! [...] 5 - ½ 8ig tanácskozás volt a könyvtárszemélyzet teendői és szaporítása, elhelyezése és átköltözés fölött. Ha legalább azt érnők el, hogy szaporítanák a személyzetet és én kívül esném a közönség – a piszkosabb, durvább közönség – körén, már sokat nyertem volna ezzel is."[341]

„... egy kis toilettet csináltam, üngöt, fekete kaputot vettem el a mai nagyszerű conferentiára, melyet várva vártunk [...] Pulszky nem jő el, mert kormányválsági conferenczián lesz [...] ez már elég nagy csapás ránk nézve, hanem eljő Szilágyi Sándor

[335] U.o. 1875. február 4. p. 18.
[336] U.o. 1875. február 5. p. 19.
[337] U.o. 1875. február 8. p. 20.
[338] U.o. 1875. február 10. p. 21.
[339] U.o. 1875. február 13. p. 23.
[340] U.o. 1875. február 21. p. 27.
[341] U.o. 1875. február 23. p. 28.

[...] a Rector is kezet fogva velem is, mi is meghivattunk, Mészáros ő Méltósága is megjelent, Erdey mint jegyző, Márki és én meg az építész, ott voltunk ¾ 7ig, míg a személyszaporítás ügye el nem dőlt (3 amanuensis 3 szolga 1 tiszt 1 őr) én mindenesetre megvigasztalódom ha csak a nagyközönséggel való érintkezéstől és a szolgai könyvkiosztástól felmentenek, a minthogy valószínű már [...] Szomorú az én sorsom, midőn 45 éves koromban is bizonytalanságban élek és nincsen megállapítva jövőm ..."[342]

„... Erdeit látogattam meg az irodában, de biz attól nem tudhattam ki egyebet, minthogy a rector a vakáczióra akarja tolni a hurczolkodást [...] Horvát későn jött, akkor is Kerékgyártóval tanácskozott [...] végre Horvát eljött és tudatta velünk az eredményt egy őr egy tiszt, fővárosi gymnasiumi rendes tanári rang- és fizetéssel 1400-1500 f és szállás 3 amanuensis vidéki gymn. tanári fizetéssel 1200 f és 250 f szálláspénzzel határoztatott el – csak már nyomtatva látnám; rólunk természetesen szó se lehet hogy változzunk, mert az degradálás lenne, hanem az amanuensisi állomásokra pályázat hirdettetik [...] engem visszahított [...] előrebocsátva, hogy még feleségemnek se szóljak; engem fognak őrnek kinevezni az öreg elejbe, mert azt a rector is kifigurázta, hogy latinul se tud, midőn „Julius Caesar"-t Gyula császárnak fordította sat. Mégis megtette hatását a Repertorium is mindkettőnél és Szilágyi Sándor is csak tolta a szekeremet; a teendőket is kedvem szerint osztotta el Horvát. Márkinak czédula írást és kikölcsönzést, megintést, én az accesor. naplóba és főjegyzőkönyvekbe bevezetést és könyvkötési munkákat kezelem. Megköszönve elmentem 7 felé [...] elmondtam családomnak „titoktartás" mellett, örültek ..."[343]

„9 el. mentem a könyvtárba – hol Kosztolányi írta Horvát felterjesztését, kezdem mégis hinni a mit mondott."[344]

„Netti volt nálunk, elbeszélte, hogy meglátogatta barátnéját Kovácsnét, de a rector csak köszönt, akkor kocsizott ki; neje azonban tudta, hogy a könyvtárnál vagyok, és férjének újra meg fog említeni, ő mindig pártolni szokta az olyanokat kik önerejükből küzdik föl magokat."[345]

„A könyvtárban kevesen voltak, de azért nem sok kedvem volt dolgozni [...] itt pihenem ki magamat, mert 5-6 órai munka vár otthon reám. [...] Ma nevezetes gyűlés van az egyetemi tanácsnál, ma dől el ügyünk, mely irányadó lesz [...] beszélgettünk később Horváttal, annak mindig az ő szállása forog a fejében; önzők legönzőbbike."[346]

[342] U.o. 1875. február 25. p. 29.
[343] U.o. 1875. február 26. p. 29.
[344] U.o. 1875. február 28. p. 30.
[345] U.o. 1875. március 10. p. 35.
[346] U.o. 1875. március 11. p. 36.

„... jött Fraknói, velem akart beszélni, őt Csengery küldte hozzám azon kéréssel: volna-e kedvem az Akademia könyvtárhoz jönni 1200 frt fizetéssel; én megköszönve szívességét előadtam, hogy ügyem most itt is jobbra fordult (ha igaz?) szállásomba pedig már máj. 1-re beköltözöm; „no akkor – úgymond – jobb is ha itt marad."[347]

„Horváttal is beszéltem, megmondtam neki [...] Fraknói ajánlatát, már ő azt tudta úgymond, mikor a conferencia volt, maga Szilágyi S. említté, hogy „tegyetek valamit azzal a „Szinnyei"-vel mert elvisszük az Akademia könyvtárához s a rector biztosan mondta, hogy Márki elejbe jövök. [...]
Netti átadja a levelet, melyet Kovács rectorné írt neki: „férjem már rég felterjesztette testvéred kineveztetését még pedig társának átugrásával, reményli is hogy úgy fog történni, s örül, hogy ezen kellemes hírt ő tudathatja vele először. Örültem, mert eddig kötve hittem."[348]

„Horvátnak elmondtam a Rectorné levelét, csak aztán azt ne higyje, hogy én őt kitúrni akarom „én bizony nem bánom, ha barátomat praefectusnak teszik is!" Ilyen gondolat, de kimondá. Az öreget ismét ijesztgeté „Szinnyeit az Akademiához hívják, de nem eresztjük" mondá Horvát. „Tessék s nem is szólll!" Minek szóltam volna ha el nem fogadom, „inkább leszek egy nagy kereskedésben mint greislereiban" mondám. Sokat beszélt a rectorról mennyire üldözi őt, megakarja fosztani kathedrájától sat. én vigasztaltam, hogy az nincsen úgy, hanem pessimista."[349]

„... Erdei biztatott bennünket, hogy a lakások végett éppen mára van idecitálva az építész, kineveztetésünk végett pedig maga a rector fog ma vagy holnap elmenni a miniszterhez, akkor sürgetni fogja az amanuensisek candidálását is. Márki nem akart a rectorral beszélni; én [...] elváltam tőle, mintha Nagy M.-hoz mennék, azután visszamentem az irodába és rectorhoz. Ki szemembe is azt mondta, hogy ő engem első helyre ajánlott és ismét fog ajánlani, meghí a conferenciákra, ott sans géne, adjam elő a véleményemet; ő a könyvtártisztviselőinek illendő fizetést akar és tanári rangot, de nem akarja hogy tanár is könyvtárnok is legyen egyszersmint, megkívánja a munkát. Horvát egyszer a okozatos előléptetést ajánlotta, azután Önt emelte ki, mily következetlenség sat. elhozta, hogy le akar köszönni ha fizetését fel nem emelik. Végre munkaképességemet azzal indokoltam, hogy az Akademiához hívtak „Pulszky is sok szépet mondott önről" – Ezzel eljöttem. „Isten áldja meg barátom" s kezét nyújtá. [...] Horvát kissé hideg volt hozzám, talán csak nem vesz gyanúba, hogy én a helyére törekszem és őt kitúrni akarom! furcsa! [...] Rosz kedvem volt."[350]

[347] U.o. 1875. március 12. p. 36.
[348] U.o. 1875. március 13. p. 37.
[349] U.o. 1875. március 15. p. 38.
[350] U.o. 1875. március 16. p. 38.

„Horvátnak elmondtam a rector beszélgetéseit, hogy ne gyanakodjék rám és mihez tartsa magát, és hogy lássa mennyire pártját fogtam! Átkos hivatal lenne az, ha örökös ellenségeskedés közt kellene élnem. [...] Már most várhatom én is napról napra kineveztetésemet!”[351]

„... alig hittem valaha, hogy én 45ik születésnapomat elérjem, a mily gyenge testű és izgatott lelkű sorsüldözött ember voltam, de nem csak 45 évemet töltöttem be, hanem elérnem engedé az ég azt, hogy mindinkább közeledem a béke és megelégedés révpartjához, az az hogy zaklatott életem, bizonytalan jövőm, végre nyugodt, biztos pályára változott.”[352]

„Szilágyi Sándor [...] biztatott, hogy a költségvetést ha elvégzik jő a kinevezés s én különösen meg leszek vele elégedve.”[353]

„... roppant veszteség rám nézve, hogy vasárnapomat elvették; no de segítt az ember magán a mint lehet.”[354]

„Horvát szokott morózus állapotában, nem háborgatott, szegény ember, agyrémeket táplál, de rossz lelkiismerete is, no csak engem ne bántson, azt hiszem a rector mondása biztosít, hogy ő nem hagy senkit sikanirozni, azután pedig ha Than lenne, se lenne oly bátor! Hanem azért politikusnak kell lennem és hallgass szám, nem fáj fejem!”[355]

„Horvát [...] elkezdte régi lamentóit, hogy Óváryt fogják igazgatónknak behozni, még cathedráját is félti tőle, mert valaki említé, hogy a rector Óváryt dicsérte. Már ettől magam is félek egy kissé s inkább Horvát mint a nápolyi zsidó.”[356]

„volt egy kis heczcz az öreggel [...] Horvát fia [...] keresett egy oly könyvet, mely elveszett [...] feldühödött az öreg, hogyha nincsenek elrakva a könyvek! – „Hát mért nem rakták el azelőtt, ha az utódok rendetlenséget találnak” – mondám „találnak bizony még a következők is!” igaz, mondám s még jobban dühös volt.”[357]

„... mentem az irodába Erdeihez, ki ismét azzal bíztatott, hogy a mi kineveztetésünk pár nap múlva már lejő [...] Tovább mentem az Akadémiába, Fraknói [...] Sokat kérdezett a könyvtárról és igen jól ismeri Horvát gyengéit; – mért nem adom fel! mondá.[358]

[351] U.o. 1875. március 17. p. 39.
[352] U.o. 1875. március 18. p. 39.
[353] U.o. 1875. március 19. p. 40.
[354] U.o. 1875. március 21. p. 41.
[355] U.o. 1875. március 22. p. 41.
[356] U.o. 1875. március 23. p. 42.
[357] U.o. 1875. március 24. p. 42.
[358] U.o. 1875. március 25. p. 43.

„... Fraknóit otthon találtam [...] elmondta, hogy tegnap Csengerynél ebédelt, ott volt Gönczy is; szó se lehet a fizetéseink felemeléséről, csak le ne szállítsák, mondá neki Csengery; szép kilátások; ő pedig talán el se fogadná a Muz. könyvtárnokságot, hisz 30 év óta nem történt semmi vásárlás, kiegészítés sat. [...]
Jött Horvát ijedt képpel, hogy a rector a febr. 25. conferentia jegyzőkönyvét küldte hozzá aláírás végett, melyben az is benn volt, hogy ő inkább leköszön a könyvtárnokságról, ha fizetését fel nem emelik sat. ő ezt csak beszéd közben hozta fel s alá nem írja a jegyzőkönyvet, melyben a mi fizetésünk 1500-1300 ftban állapíttatott meg! - ... késlelteti az ügyet. [...] Horvát megjárta Erdeyt, Mészárost, derült kedvvel mondta, hogy neki lett igaza, hanem a rectorral nem beszélt [...] Ingerült voltam egész nap, ennyi újdonság ...”[359]

„Horvát szokottnál korábban jött, várta a jegyzőkönyvet, de biz azt nem küldték, valószínűleg a rector felküldte, úgy H. aláírása nélkül, s legjobban is tette.”[360]

„Délben Horvát gratulált; ma reggel voltam az irodában Erdeivel beszéltem, ki biztatott, hogy pár nap alatt lejő a mi kinevezésünk, ha nem jönne, sürgethetem! úgymond. [...] Hanem Horvát fixa ideáját „hogy őt a rector üldözi” Erdei megczáfolta, a jegyzőkönyv megmutatásával; ott csak a jövőről van említés téve, de ő a jövőben benn látja leköszöntetését is; mint Saskai minden padlás ablakban polizeit lát; lehetetlen volt őt erről meggyőznöm ...”[361]

„... felmentem a ministeriumhoz, Mészárosnál sokáig várakoztam [...] a fedezet elterjesztése ő felségénél van aláírás végett, pár nap alatt lejő, s akkor azonnal megtörténik a kinevezés még pedig praeferenter az enyém!”[362]

„Fraknóival találkoztam, már ő is egész bizonyosnak tartotta kineveztetését [...] „hanem önnek áll most nyitva a tér, – ugymond – válogathat, akár az Akademiához, akár a Muzeumhoz mehet s az egyetemi könyvtárnál is.” Szép – mondám – csakmár lenne is valami belőle. Kétszer se mondom hogy most már nem megyek a Muzeumhoz.”[363]

„... Horvát a conferenciát emlegette, sürgős, a rector magához hivatta és tudtára adta, hogy meghívja őt és bennünket is, tehát nyakrafőre akar velünk értekezni, ma, holnap sat.”[364]

„... az önzés megtestesült példányát láttam Horvátban, ki nyargal azon, hogy a hét órát megkapjuk, a vasárnapot nem kapjuk vissza (mert ő úgysem üli ki az órákat) hanem a

[359] U.o. 1875. március 30. p. 45.
[360] U.o. 1875. március 31. p. 46.
[361] U.o. 1875. április 3. p. 47.
[362] U.o. 1875. április 4. p. 48.
[363] U.o. 1875. április 6. p. 49.
[364] U.o. 1875. április 7. p. 49.

vacátióért, azért harczolni fog mind halálig! Hanem majd én is harczolni fogok, hogy az ő torkára is forrjék ez a hét óra!"[365]

„... szerkesztettem a tegnap esti olvasótermi szabály egy pontját [...] elégtételem volt, hogy az öreg galimatiását[366] nem fogadták el, hanem az én precis rövid szerkezetemet ..."[367]

„Mészáros írt Horvátnak [...] hogy a concursust kihirdeti 8 napra, tudassa vele megmarad-e kérdéseinél, mert a dolog sürgős (tehát mégis megjött a pénzbeli jóváhagyás!)"[368]

„Horvát 5 or. eljött, conferenziáztunk; „fogalmazza kedves barátom, azt a pontot a mi a könyvtárhasználati órákat határozza meg", mondá nekem [...] „hanem a 6 óra visszaállíttatik a mint rendezni kezdünk, és a vasárnapot soha se kapjuk vissza, a vacátiót elveszítjük, legalább az idén bizonyosan", ily phrazisokkal ijesztget, mert ő maga soha se érzi a terhet; vasárnap éppen nem, hétközben ¼ 12 és ¾ 5 or. jő a könyvtárba, a rendezést is bizonyosan a svábhegyről fogja nézni!"[369]

„Horvát [...] megjelent, [...] hogy a rectornál volt audentiáját (hivatta) elmondja: „neki nem kellenek azon salabakter rendszabályok, készítsen újat, aztán mért nem készítti el utazásáról való jelentését; mért tette be felterjesztésébe, hogy mi csak a folyó ügyeket végezhetjük, mikor ezzel csak röstségre ad alkalmat, hivatkozott a mi privát foglalkozásainkra, melyeket a mint mondják a hivatalos órák alatt készítettem", de ez ellen már keményen protestáltam ..."[370]

„Könyvtárban [...] várjuk a jó szerencsét, hanem ismét bolonddá tettek bennünket. [...] gratulált Rómer a szép állásért [...] már bizonyos mondá."[371]

„... Horvát jött az ő könyvtárszabályaival, ismét velünk conferálta [...] már unalmas [...] hogy ez az ember a maga lábán nem tud járni, mindig segítség, tanácsadó kell neki, és mindent a más vállára hárít, terhet, felelősséget. A szünnapokat ép úgy megnyirbálta, mint a rector, csak a nagy vacatiót mentsük meg, úgymond; – persze, hogy kimehessen a nyaralójába! piszkos önzés! [...] Kőrössynek magyaráztuk a könyvtár-rendezést, megkért, látogassam őt meg hivatalában, tanácsomat akarja kikérni; megteszem. Horvát humbugizált az ő külföldi tapasztalataival."[372]

[365] U.o. 1875. április 9. p. 50.
[366] galimatiász *fr* jelentése: zagyva beszéd, badarság
[367] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXV. id. Szinnyei József: Naplóm 1875. április 10. p. 51.
[368] U.o. 1875. április 12. p. 52.
[369] U.o. 1875. április 13. p. 52.
[370] U.o. 1875. április 14. p. 53.
[371] U.o. 1875. április 15. p. 53.
[372] U.o. 1875. április 16. p. 54.

„Horvátot nem lehetett capacitálni, az „egész éven át nyitva lesz" kitételt hagyja ki, miután a szünnapokat kérjük alább; incapacitabilis! [...]
Fraknói arczképét mutattuk Horvátnak, megjelent a Vas. Ujságban; neki nicsen olyan ambitiója, mondá, midőn biztattam, hogy majd a könyvtár megnyitásakor az övét is kiadjuk [...] Aggódom előre, hogy egyfelől majd Márki átkozódik, másfelől Horvát bizalmatlankodik s én mint valami elátkozott herczeg dolgozom magamban, de különben jobbra is fordulhat a dolog."[373]

„... a kinevezés ismét elodáztatott ki tudja mikorra – szerencsém, hogy a Repertorium I. kötete megjelent és még nagyobb szerencsém lesz az, ha a II. k. még ez idén megjelenhetik, mert ez szilárdítja meg állásomat és megvéd talán csak Horvát hóbortosságai, gyanakodásai ellenében, azért hiszem, hogy sokat fogok tőle eltűrni, csak ügyesen bírjam."[374]

„Horvát élre hítt: „engedje meg barátom, hogy most már gratulálhassak, mert ha a lapba jő kineveztetése, az öreg előtt nem tehetem." „Korán van még", mondám „de sürgesse, a szállás végett is!" Különös ember, aztán még mondta, hogy ő engem ajánlott mindenütt, megkérdezhetem a minisztertől is. [...] Horvát ismét ijesztgetett, hogy 9 óra lesz a hivatalos idő [...] még 7 is borzasztó lenne, valóságos rabság, czifra nyomorúság; másoldalról Józsival megnéztük a szállást, mindkettőben vígan sütött be a nap, tehát ránk is pislant a napvilága s ennek igen örülök."[375]

„Fraknóihoz [...] beszélgettünk a könyvtárról, a Muzeumról, engem igen respectál, még kért, hogy ne haragudjam, hogy megtiltotta a díjnokoknak a könyvkiadást sat. [...] panaszkodtam [...] a rector dracói szigorára, hogy 9 órát akar ránk oktroyálni; nem lesz az úgy, csak ha ő alatta [...]
Erdei mondta, hogy nem lehet kimondani a kinevezés előtt, kié legyen ez vagy az a szállás, mert feltünést okozna [...] felvettem a 109 frt 92 krt."[376]

„... a kinevezés legkésőbb vasárnap meglesz! [...] Horvát igazgatót ostromolják a concurrensek, csak Máté legyen meg, a többivel nem törődöm [....] Mátét biztatja Horvát és megmondja neki mit fog kérdezni a colloquiumon."[377]

„... mentem az irodába, [...] ott volt Mlinkó, nagyon barátságos volt, vejét Littasyt jászberényi könyvárust ajánlotta hozzánk; én pedig a legnagyobb örömet nyilvánítottam ezen, (úgy hiszem érdekünkben is lesz ily hatalmas szövetségest megnyernünk, mint a gondnok!) ő viszont megigérte, hogy holnap ügyemet sürgetni fogja!

[373] U.o. 1875. április 17. p. 54.
[374] U.o. 1875. április 18. p. 55.
[375] U.o. 1875. április 21. p. 56.
[376] U.o. 1875. április 22. p. 57.
[377] U.o. 1875. április 23. p. 57.

Könyvtárban [...] kevés kedvem van már a kiszolgálás és helyrerakáshoz, nemsokára felszabadulok az inaskodás alól! [...] 5 óra felé jött Szilágyi Sándor, ki így üdvözölt: „Engedje meg hogy én lehessek első, ki önnek gratulál, láttam kineveztetését a minisztertől aláírva, az expediturában! [...] Horvát is gratulált [...] meglesz a hét derekán a hivatalos lapban is, talán a szállás ügye is eldől addig! Örültem, de nem úgy mintha már a kezemben lenne. [...] csak már egyszer elérhetném azt mire oly igen vágytam, a békés nyugodt életet, gondnélküli existentiát!"[378]

„Az irodában megkértem a szolgát, adtam neki 1 frtot, hogy adja ott fönn az illetőnek, ki kinevezési okmányomat siettetheti, Mlinkó is elmegy és megigérte, [...] ő is sürgetni fogja. [...] Dr. Máté [...] ma nyerte el a tudorságát ..."[379]

„9 után az irodába mentem, s ott Erdey biztatott, Jablanczynak ismét adtam egy forintot, mert felmegy Budára, ha valamikép kiásná azt a kinevezést a kezükből [...] Az öreg úr szintén csütörtökön akar költözni, mint én. [...] Horvát [...] elmondván szokásait, természetét (ő nem megy sehova és nem fogad senkit, ne aprehendáljuk). [...] Szilágyi Sándort meglátogattam a szerkesztésnél, igérte hogy [...] legkésőbb szerdán délben stafetával küldi le! – Erdey nem volt hon, nála hagytam névjegyemmel a szivarokat."[380]

„... Fraknói kezét nyújtá, mint mindig. Az irodában Erdei ujjával fenyegetett, „már minek volt az?" mondá, „hagyjuk!" „Az ügy rendben van, rector Ő Nga beszélt Mészárossal és a szállást elfoglalhatom, mert a gondnok átfogja adni a kulcsokat és kijelöli a szállást. [...] megtekintettem szállásomat (most már a felsőt) [...] az emeleti lakás valóban sokkal kényelmesebb, világosabb és tágasabb! örülhetek szerencsémnek [...] Horvát tudja a dolgot. „Holnap elkezdődik a komödia!" mondá.[381]

„10 után jött Jablanczy, mutatta a kinevezési okmány borítékát, ott az irodában [...] holnap írásban kapjuk a kinevezést [...] Horvát [...] hozta a kinevezéseket s felolvasta Szinynyei első őrnek 1500 frt fizetéssel és szabad lakással, Márki másod őrnek 1300 frt és szabad lakás. „Ez már mégis sok, így jutalmazni a buzgalmat, szorgalmat sat." szerencsére rám nem gyanakszik mert „én nem kerestem" mondám „mit fog szólni a felségem!" mondá, én nem mutattam örömöt [...] a 8 kulcsot 1 or. után vihettem haza, nőm is örült [...] 1 or. voltam az irodában, szombaton esküszünk [...] 3 or. felmentem Nagy M. [...] kértem, hogy ha kinevezésemet említi, tegye ki lakásomat is, hogy tudják ismerőseim [...] Horvát biztosított rokonszenvéről és bizalmáról. Szilágyihoz felmentem, hogy nevemben sajtóhibát ne tegyenek [...] Mégis jobban dőlt el az ügy mint gondoltam és végre annyi küzdelem után talán nyugodt révparthoz vergődhetem."[382]

[378] U.o. 1875. április 24. p. 58.
[379] U.o. 1875. április 25. p. 58.
[380] U.o. 1875. április 26. p. 59.
[381] U.o. 1875. április 27. p. 59.
[382] U.o. 1875. április 28. p. 60.

„Márki mondta, hogy itt a kinevezésem Horvát úrnál, érte mentem s átvettem, feltartóztatott vagy félórát, újra elmondván, mennyire ajánlott engem; no de neki is sokat köszönhetek, mert nem akadályozta. Otmár is láthatta furcsaságait. [...]
Felolvastam decretumomat egy szó elrontotta örömömet ideiglenesen [...] *„egyelőre csak ideiglenes minőségben kinevezem"* tehát semmit se adnak egészen, hanem megszorítással, ez mindnyájunkat levert és aggasztott, mert az Achilles sarka és belém köthetnek, kitehetnek akár mikor."[383]

„... lementem az öreghez, megnéztem a kinevezését abban is az „ideiglenesen" szó állott, tehát nemcsak személyemre vonatkozik! A rectornál szívélyes fogadtatásban részesültünk „a teendők és felelősség terhe ránk sulyosodik" mondá; megköszöntük szívességét „nemsokára az ideiglenességet is megszünteti" mondá. Eljöttem haza. [...] a pénteket nem kerülhetem ki egészen, elég ha csütörtökön kaptam meg a decretumot és akkor költöztünk új lakásunkba. [...]
A Hon ujdonság rovatában ott áll „derék könyvtár őr el is foglalta lakását a könyvtárépületben" mégis derék ember ez a György Aladár! [...] Thaly gratulált, szegény Fraknóira nagy baj háromlik, polemizálnak."[384]

„¼ 9 or. mentem az irodába, az esküminta átolvastam és összegyűltünk a kis teremben, Horvát igazgató is jelen volt [...] a 4 decán és Rector jelenlétében az egyetemi botra téve kezünket elmondtam hangosan az esküt [...] az öreg alig tudta utánnam mondani kiki hagyott egy szót, megmutatta, hogy biz ő gügye egy ember, hanem újabb fulminans rendelet jött le a ministeriumtól a könyvtár leltározása (czédulázása) végett, nehéz ezekkel az emberekkel boldogulni."[385]

„... Pulszkyhoz mentem, de az nem volt hon, tehát Bollához [...] gratulált és csodálkozott, hogyan lehet 2 ½ évi államszolgálat után egyszerre 1500 ftot szabad lakást nyerni. [...] a rector ellene van a mostani leltározásnak „kő esett le szivemről" [...] nekem elmondá [Horvát], hogy Máté, Littasy és Kudora bizonyos, csak ne szóljak nekik [...] Nálam volt Máté megnyugtattam őt, örült."[386]

„A könyvtárban ma már [...] dolgoztam is, azután Horvát is adott munkát, magam kértem őt fel erre."[387]

[383] U.o. 1875. április 29. p. 60.
[384] U.o. 1875. április 30. p. 61.
[385] U.o. 1875. május 1. p. 61.
[386] U.o. 1875. május 2. p. 62.
[387] U.o. 1875. május 3. p. 62.

„... conferenciáztunk a könyvtári szabályok felől [...] a 20 concurrens folyamodásait kivonatoltam, biz ott van elég veszélyes Kudorára nézve, hanem Máté meglesz biztosan."[388]

„10 órakor pontban lementem a könyvtárba s ott dolgoztam a pályázók minősítési táblázatán; Horvát engem nyomorított meg ilyenekkel, csak legalább kormányozni tudna, de respect az ő protectiójának sokat köszönhetek. [...] visszaállítják a 6 órát, miután holnap lesz utoljára nyitva az egyetemi könyvtár a közönség számára, azontúl rendezünk."[389]

„Mlinko igérkezett hozzám vejét bemutatandó [...] szerencsés választás és nem is veszélyes ránk nézve, latinul se tud. [...] Most kényelmünkben csak az aggaszt, hogy roppant feladatomnak hogyan felelek meg?"[390]

„... ma állíttatott vissza a 6 óra 9-12 3-6ig; és az olvasó közönség kizáratott, ma kezdtük meg a rendezési előmunkálatokat, a könyvek helyrerakását. [...] Mlinkó vejével [...] el is jött; Horvát is hozzám utasította őt, tanítsam, én szívesen teszem ezt saját érdekemben is, csak aztán meg ne bukjék valahogy, egy hatalmas egyént kenyereztünk benne le t: i: Mlinkóban és Erdeyben is, ki ott az irodában megbuktatta, mert féltette a konczot; biztattam őt és ipát [...] Voltam [...] Nagy Miklósnál, ki ezer bocsánatot kért, [...] hogy multkor kimaradt kineveztetésem a Vas. Ujs.ból, most azonban belejő, mégpedig mint nyilvánítám, első őri czimmel. [...] Kosztolányi valahogy meglátta a múltkori thesiseket, élünk, hogy Pasteinernak elárulta, de még jókor figyelmeztettük őt erre."[391]

„... vártam a colloquálókat [...] 10-en voltak, sajnáltam szegényeket [...] ki volt csinálva Máté, Litassy és Kudora candidáltatnak ..."[392]

„... Horvát [...] a tegnapi jegyzőkönyvet és felterjesztést másoltatta velem. [...] megtudtuk, hogy az ideiglenesség az országgyűlésének budget megszavazásáig tart, tehát majd egy évig, azért nem jöhet előbb a hivatalos lapba se!"[393]

„[gondnok] később hozzám jött és megköszönte szívességemet, biztattam, bátorítottam veje jövője végett, most csak üsse a vasat míg meleg; én pedig örültem, hogy a kapocs meglesz köztünk és az egyetemi iroda közt!"[394]

„... jöttek Máté, Kudora, velök a Rektorhoz, itt gyűlt még csak meg Mátének a baja, a Rector nem ád semmit a rangra, irodalmi névre [...] aztán nem érti hogyan szolgáljon ki

[388] U.o. 1875. május 4. p. 63.
[389] U.o. 1875. május 5. p. 63.
[390] U.o. 1875. május 6. p. 64.
[391] U.o. 1875. május 7. p. 64.
[392] U.o. 1875. május 8. p. 65.
[393] U.o. 1875. május 9. p. 65.
[394] U.o. 1875. május 10. p. 66.

egy Dr. könyveket [...] A Rector helyeselte, hogy őket bemutattam s elmentünkkor, nekem kezét nyújtá. [...] Horvát [...] felolvasta a Rektornak küldendő tervrajzot ..."[395]

„Könyvtárba siettem s ott nekiáltunk ismét a rendezésnek, nehezen ment mert a foliansok sokan vannak [...] mellem szorulni kezdett! [...] Máté és Kudora meg Litassy ügye ma dőlt el a tanácsban jól!"[396]

„... a könyvtárba menvén a rendezést folytattam, mert én is dolgozom, [...] a munka soha sem derogálhat az embernek, sőt egészséges [...] Horvát betolta képét [...] csak azt akarta igazgatónk, hogy lássuk miként ő is itt van, aztán elment. [...] Mégis elvégezünk egy nap két thékát, így lehet vacátiónk. [...] sok érdekes dolgot találtunk már is, mulatságos foglalkozás."[397]

„... könyvtárban folytattuk a munkát [...] de egy nap alig végezhetünk egy thekát, különösen ha az nagy, mint a mai volt mindkét részről. Délben aztán felmentem György Aladárhoz és meghívtam holnap délutánra a könyvtár új épületébe e. u. egy kis körültekintésre és fekete kávéra, társával együtt eljő, így kell jó lábon állani az ujságírókkal, de szeretnek is, vettem is hasznát barátságuknak."[398]

„... levelet írtam Kissnek, hogy vigye ez az ottani irigyeknek, hírkoholó becsületsértő kisvárosi pletykanépnek a mi jólétünk leírását is, eddig csak sajnálkoztak fölöttünk. [...] Jött György Aladár [...] beszélgettünk, mutattam neki Jókai tollrajzát, nagy arcképtableaut [...] felmentünk a könyvtárba [...] Törzs Kálmán utánnunk jött [...] jegyzeteket tettek [...] (ezt ki akarják adni a Honban) György A. azt is megemlítti hogy Szinynyei a kályhában tartja a könyveit (t: i: a vízfűtés csövei helyén az ablakfülkében 2 helyen)."[399]

„Pulszkyt néztem meg, nem volt hon ..."[400]

„Horvát [...] ott fogott, nyomtatv. összehasonlítottuk; annyi tekintettel sincs, hogy egy negyeddel korábban jőne, mikor mi 3 órát töltünk úgyis fárasztó munkával, megkövesült önzés és önérdek, csak a magam jóvoltából hallgatok és tűrök, ámbár a hanyagságból eredt baj rám is nehezül."[401]

[395] U.o. 1875. május 11. p. 66.
[396] U.o. 1875. május 13. p. 67.
[397] U.o. 1875. május 14. p. 68.
[398] U.o. 1875. május 15. p. 68.
[399] U.o. 1875. május 16. p. 69.
[400] U.o. 1875. május 17. p. 69.
[401] U.o. 1875. május 18. p. 70.

„... 5 ut. Horvát ismét letartóztatott, pedig értésére is adtam, hogy a nagy fáradság után szeretnék pihenni, mert ha ő nem tartja meg a hivatalos órákat, ne kényszerítsen mást, a felsrófolt 6 órán túl is dolgozni!"[402]

„... lementem a könyvtárba, s ott a lapokat átnéztük, beszélgettünk [...] nem kell oly igen sietnünk mert még két egész hónapunk van és addig kényelmesen elvégezzük teendőinket, hogy „megmentsük a vacátiót" mint Horvát szokta mondani, kinek úgyis csekély különbséggel most is az van, mert 6 or és 12 óra felé jő be a könyvtárba, de legalább nem zaklat és elismeréssel van. Csak ne félnék a gólyakirálytól, meg az ő intrigájától?! [...] mentem a Muzeumba, Pulszkyt órrom elől szalasztottam el [...] 3 or a könyvtárba mentem s ott, dolgozgattunk, elég kedélyesen eltelik az idő Kosztolányi viczczei, bohóskodásai közt és a könyvek nézegetései is ad némi időtöltést, különben roppant terhes munka lenne 3 óráig állni (fájós tyúkszemes lábbal, poros könyvet ide oda tenni s a port beszíni sat.)"[403]

„... beszélgetés, hírek elmondása és a lapok átnézése után megyünk ki a nagy terembe, folytatni a sysiphusi munkát, melynek soha se lesz vége t: i: a rendezést; s így elmondhatom, hogy nekem nyugodt, békés életem sohase lesz rendezetlen könyvtárnál, hanem politikával, majd csak elviselhetővé teszem ezen nehéz hivatalt is."[404]

„Jeszenák írt levelet, ennek válaszoltam, azt hiszem ezzel csak elvettem a kedvét az egyetemi könyvtártól, ha nem, akkor úgyse jő ide, tehet a mit akar, én inkább szeretem ma a verebet, mint holnap egy tanárt! [...] Elmentem [...] Pulszkyhoz, hiában ..."[405]

„Könyvtárba 3 után mentem s így lecsípünk a 6 órából egyet a későn menéssel, korán jövéssel és egyet a pihenéssel és discursussal, s így rector uram axiomáját megdöntjük minél több óra, annál több munka – de ez a zsarnok sorsa. [...] 6 el. eljöttünk, éppen akkor ment Horvát a hivatalba, ez már aztán a piszkos szemtelenség, mikor ő maga ajánlotta fel és sózta ránk a 6 órát – csakhogy a vacátiót megmentse; Azonban csak kényelemszeretetének köszönhetem, hogy engem választottak első őrré és nem mást."[406]

„... Pulszkyt ismét nem találtam otthon ..."[407]

„... hiában a mi igazgatónk kerüli a rectort, Erdei pedig informálja, s azt hozzák ide a kit ők akarnak [...] Valóban a szegény ember élete csupa comoedia, hanem a ki a tűzhelyhez közel ül az melegedhetik [...] zsebelhet. [...] Horvátot akartam capacitálni, de ő szóval

[402] U.o. 1875. május 19. p. 70.
[403] U.o. 1875. május 20. p. 71.
[404] U.o. 1875. május 21. p. 71.
[405] U.o. 1875. május 23. p. 72.
[406] U.o. 1875. május 24. p. 73.
[407] U.o. 1875. május 27. p. 74.

nem akar a rectorral érintkezni; itt is önzése tűnik ki, pedig szegény Dobocsányi tőle is többet érdemelne …”[408]

„… voltam az irodában Erdeynél – kitől hallom, hogy a rector agyában szülemlett az a gondolat, hogy mi fűttőpénzt fizessünk! Már magam is alig várom, hogy megszabaduljunk tőle, de még […] vár reánk addig a vacátióért való küzdelem …”[409]

„… hogy végre Pulszkyval találkozhassam 9 óra előtt mentem hozzá […] megköszönve neki kineveztetésem körül tett közbenjárását, „azt csak magának köszönje”, azután a személyzetről, könyvtárról kérdezősködött és mondta, hogy ő világosította fel a rectort és Mészárost a könyvtár állapotáról és hogy nem lehet mást tenni, azért tekintsék meg, ajánlá ő s így békét is hagynak. Eljöttem, írást nem adott a hírlapok használására, az fölösleges mondá, beszélt Fraknóival, semmi nehézség sincs.”[410]

„… Horvát rám szabta már az engem megillető teendőket az Accessorien Journálba való beírást (ez az ő teendője volt), […] azután a nagy kathalogusba való beírást, így nem nézhetek a munka után künn, még a könyvkötő számára is én jegyzem be a könyveket és jelölöm ki a feliratokat, de azért nem ijedek meg ennyi munkától se. […] Horvát még discurált vagy félórát az Erdei és Mlinkó protectiójáról (nevetséges!)”[411]

„A könyvtárban bevégeztem munkámat 6ig de csak félig, hátra van még egy collationálás részben való beírás és signálás, azután ismét elölről kezdhetem az újabbakkal, így ennek soha se lesz vége!”[412]

„Horvát […] Sayous-t várta […] megérkezett […] mind olyasmit keresett a mi nem volt található […] volt hajszolás, sopánkodás, én pedig nyugodt lélekkel viseltem magamat, mert igen természetesnek találtam ezt egy rendezetlen és évek óta nem revideált könyvtárban!”[413]

„… eljött Kerékgyártó a könyvtárba […] bugyogóba és kabátban, levetette ő is azt a dolmányt sat. hiában az árral kell haladnunk az visz, csak el ne sodorjon …”[414]

„Horvát […] későn jő […] nem méltányos, hogy ő alszik, pihen otthon, míg mi napszámos munkában kifáradva, azt akarja, hogy azután is ő helyette dolgozzunk „nézze meg barátom” „figyelmeztetem az urakat erre” „hát ez hol van?” „jó lesz megnézni!” „Gyűjjön

[408] U.o. 1875. május 28. p. 75.
[409] U.o. 1875. május 29. p. 75.
[410] U.o. 1875. május 30. p. 76.
[411] U.o. 1875. május 31. p. 76.
[412] U.o. 1875. június 1. p. 77.
[413] U.o. 1875. június 2. p. 77.
[414] U.o. 1875. június 3. p. 78.

Dobocsányi nyissa v. boncsa fel ezt a csomagot!" [...] de én 12 órakor legkisebb hajlamot sem érzek a segítségre."[415]

„... jött Horvát és átadván a jegyzéket a Frank könyvtár kiválogatott könyveiről, azt keresgéltük elő ..."[416]

„... lehangolt ismét az, hogy Erdei hangsúlyozta a vacátió elvesztését, akkor fogunk hurczolkodni ..."[417]

„A Hon-ban megjelent György Aladár czikke rólam, mint „derék könyvtárőrről emlékezik, kinek szívességéből nézte meg az új könyvtárt; szerencsére nem mond semmi roszszat, csakhogy az igazgatót nem dicséri, hanem oda-oda vág a régi zopfos korbelieknek, minket mint „szorgalmas könyvtárőröknek is titulál, jó tehát az ilyen emberrel barátságos lábon állani. Ma tették le a tisztek az esküt, azért nem dolgoztunk [...] Repert. írtam félórát, ezután átöltözvén eketébe, ismét átmentem a könyvtárba a honnan délben megindultunk föl Budára a miniszterhez [...] Trefort 2 or. fogad, addig a bástyán egy padon ültünk mind a hatan [...] Végre eljutottunk a miniszterhez: „eddig alig élhettek, most legalább egy kis kényelembe helyeztem önöket, a könyvtárt megnézni és sürgetni fogja." [418]

„½ 10 or. mentem csak le a könyvtárba s ott dolgoztunk a X. thékán, még mindig [...] az igazgató is beütötte az orrát, de csak azért, hogy olykor lássuk őt is. ½ 6 or. abban hagytuk az órát „majd megszólnak az emberek bennünket."[419]

„Könyvtárban úgy ¾ 10 or. munkába álltunk [...] kényelmesen elvégezzük a vacátióig, hanem előre félek hogy az igen soványon fog kiütni, akkor jaj nekünk, no de csak az lesz a baj hogy nem távozhatunk, mert dolgozni ugyan nem fogok."[420]

„Könyvtárba ½ 4 or. mentem és erősen dolgoztunk hogy a XI.-es thékát elvégeztük."[421]

„A könyvtárba ½ 10 or. mentem [...] ott volt Szily, Schwimmer tanár és Jakab Eleket ismertem meg, ki azt mondta, hogy én rövid idő alatt híres emberré lettem, míg ő 11 évig dolgozott Kolozsvár történetén és kutyába se veszik; nem bíztatás-e ez?"[422]

[415] U.o. 1875. június 5. p. 79.
[416] U.o. 1875. június 8. p. 80.
[417] U.o. 1875. június 10. p. 81.
[418] U.o. 1875. június 12. p. 82.
[419] U.o. 1875. június 15. p. 84.
[420] U.o. 1875. június 16. p. 84.
[421] U.o. 1875. június 17. p. 85.
[422] U.o. 1875. június 18. p. 85.

„Horvát átadta a könyveket, most következik a beírás a nagy protokullumba, signálás, hanem a doctorra is rákerült a dolog vége, biz ő neki czédulázni kell, habár ő mindig talál módot, hogy a munkából kihúzza magát és mással dolgoztasson."[423]

„... beírtam a nagykönyvbe a jött könyveket első hivatalos engem illető munka, elég jól ment és gyorsabban mint gondoltam; az öreg is segített! [...] Mari [cselédlány] feljár Horvátékhoz, azután [...] elpletykázza a mit ott lát, no legalább megismerjük bogarait, nem hittem volna, hogy oly különcz legyen otthon ..."[424]

„... biz az sok időt vesz igénybe ha az ember correct akarja beírni a könyveket és még hozzá szépen is, mert arra törekszem, hogy mindig azt mondják utánam, de szép írása volt vagy „kellemes" mint Toldy mondta ..."[425]

„A könyvtárban a könyvkötő számára készítettem könyveket és beírtam ..."[426]

„... meghallgattam a rectori zárbeszédet [...] jóllehet sokat köszönhetek neki, mert talán ha ő nem Rector, Márkit nevezik ki első őrnek, mégis nem bocsáthatom meg azt, hogy vasárnap délelőttünket elvette; az igazgatót végig szekírozta – legalább így vélekedik – de inkább őt kényszerítette volna arra, hogy a hivatalos órákat megtartsa! [...] Műegyet. könyvtárban [...] fájt a lelkem hogy oly rendezett, számozott és nyomtatott kathologussal ellátott könyvtárt láttam másutt – és a mienk soha se lehet így rendezve."[427]

„Rossz kedvvel rendeztünk, mint mindig ünnep után nehezebb a munka."[428]

„... átmentem a könyvtárba de ma [...] Horvát végre a hazai ünnepély tekintetéből nem bánta ha otthon maradunk, midőn ő délfelé megjelenni kegyeskedett, szomorú állapotba jut a könyvtár az ő igazgatása alatt."[429]

„A könyvtárban keveset dolgoztunk mert nyugtáikkal bajlódtak a többiek, Horvát szintén keresgélt de azért nem tett semmit, ismét nem kapnak pénzt az illetők az ő hanyagsága miatt. [...] a munka komisz piszkos, terhes [...] különben julius végeig elkészülünk ..."[430]

„½ 11 után a könyvtárba, ott összejöttek az urak, a jegyzőkönyv vitelét rám bízták és a Frank könyvtárt ünnepélyesen átadták, Rector, Télfi, Kőrösi, Ballagi, Békey voltak jelen,

[423] U.o. 1875. június 19. p. 86.
[424] U.o. 1875. június 21. p. 87.
[425] U.o. 1875. június 22. p. 87.
[426] U.o. 1875. június 24. p. 88.
[427] U.o. 1875. június 25. p. 89.
[428] U.o. 1875. június 28. p. 90.
[429] U.o. 1875. július 1. p. 92.
[430] U.o. 1875. július 2. p. 92.

csakhogy ezzel is készen vagyunk, a jegyzőkönyvön még délig rágódtunk, mert szokatlan volt előttem.[431]

„... a Frank könyveket elvitték valahára; [...] Horvát ismét háborgatott sőtt kevésbe múlt hogy össze nem vesztünk, oly munkát tuszkolt volna rám, a mit régen több napi fáradsággal végeztem és a jegyzéket róla átadtam. Nem találja, nem emlékezik rá, tehát ezért dolgoztam hiában. [...] Horvát is kibékült magával, jobb is ha nem haragszik, mert arra elég piszkos, hogy bosszút álljon."[432]

„... a könyvkötő számára készítettem a könyveket, Horváttal megdisputáltam, mert azt akarta, hogy [...] Karschnak készítsek össze egy jó portiót; mikor már megkezdtem beírni Dochnál számára, de nem is tágítottam – „különben kénytelen fenntartani magának hogy ő jelölje ki, kinek a számára adjak kötni" de szerettem volna a pofájához vágni azt a mondatot, hogy jobb bizony ha az egész könyvkötői manipulátiót ő maga vinné, mint Toldy tette, vagy hallgasson, ha dolgozni nem szeret. „Karschot nem kegyelem!" No várj!"[433]

„¾ 10 or. a könyvtárban voltam és dolgozhattam a könyvkötő számára [...] Horvát 3 helyett ismét 5 or. jött és 7ig mászkáltunk az új épületben a butorok elhelyezéséről tanakodván ..."[434]

„A könyvtárban folytattam a bekötendő könyvek manipulátióját, legalább a piszkos munkától szabadulok s ez is ér valamit, csendben békén dolgozgatni. [...] megbeszéltük az álványokat és íróasztalt, a lehető legkényelmesebb lesz s ennek örülök ..."[435]

„... elkéstem. Pedig éppen ma volt ott Trefort minister, az igazgatót kereste és szerencsére Littasyt ott találta 9 órakor! Dolgoztunk, Dochnálnak átadtam a könyveket [...] Az igazgató még mindig fél a rectortól hogy elveszik a vacatiót [...] A könyvtárban eleget sürögtünk de nem mentünk sokra. Rövid az idő [...] kiváncsi vagyok hogyan térünk el az új helyen."[436]
„9 el. az irodába mentem, hogy lássák miként Ferdinánd requiemre elmegyünk – mert szünetet kaptunk ..."[437]

„Horvát jött azzal discuráltunk, még jobb ha el sem jő, mert maga nem dolgozik, mást pedig háborgat."[438]

[431] U.o. 1875. július 4. p. 93.
[432] U.o. 1875. július 5. p. 94.
[433] U.o. 1875. július 8. p. 95.
[434] U.o. 1875. július 9. p. 96.
[435] U.o. 1875. július 10. p. 96.
[436] U.o. 1875. július 12. p. 97.
[437] U.o. 1875. július 13. p. 98.
[438] U.o. 1875. július 13. p. 98.

„Igazgató d. e. a miniszternél volt, azzal csak könnyű volt beszélni, de Mészárost alig lehetett capacitálni a vacatióról, sok ostobaságot összebeszéltek s engem csak az boszszant, hogy igazgatónk gyávasága miatt megfosztatunk ezen két havi szünidőnktől; ez az eredménye, hogy a rectorral ujjat húz, mi isszuk meg a levét. 6 or jött az iroda írnoka, keressük a Hon azon számát melyben a rectort Hatala végett megtámadták, kerestük 7ig; az igazgató gorombán visszautasította a további keresést elküldte a lapot, keresse Erdei; ez ismét bosszút áll rajtunk! ezért."[439]

„... fúrta belsőmet a tegnapi gorombaság és 8 után az irodába mentem, hogy enyhítsem a bajt; keresték nagyban; „eljöttem segítteni" mondám, a gyűlés után maj. 13.tól kezdtem, átnéztem, már ők is előbb, nem volt 9 or. megjelent a Rector, – „azt pedig meg kellett volna találni maj. 13-a után egy héttel lehetett" újra kerestem és már az utolsó pillanatban megtaláltam, vitte Fehér az írnok diadallal, „pedig jobb lett volna talán meg se találni" mondá a gondnok, mert csak nagyobb lesz a kraval, de már ha megvan! – Ne neked így se jó, tehát hagyjuk a dolgot a maga utján folyni ..."[440]

„Könyvtárba, Horvát átadott egy sereg könyvet, ezeket 3 helyre beírni!"[441]

„... Erdei feszegette a szünnapokat, akkor akarja a rector, hogy hurczolkodjunk, mondá. Most már én éltem ám a vacátiót! Menet találkoztam a rectorral: „Szinnyei úr hogyan vannak az előmunkálatokkal – Dolgozunk nagyságos úr egész nap reggeltől estig!" mondám „s azt hiszem julius végeig elkészülünk!" „No csak szorítsa" mondta és kezét nyújtotta. Ezt Horvátnak is elmondtam. Azt hiszi veszélyeztetve van a vacatio. Persze az ő gyávasága által. [...] Dolgoztam egész nap a beírásokkal az accessions Journálba, megmutattam Horvátnak a Kertbeni küldte könyvek jegyzékét ..."[442]

„A könyvtárban a könyvek beírásával voltam elfoglalva, dolgoztam folyton folyvást, de omlott is a munka kezemből, ha így dolgoztak volna elődeim itt a könyvtárban, nem kellene annyi pironkodást zsebreraknunk most. [...] Könyvtárban folytattam a munkát és bevégeztem, félek hogy szorgalmam által csak új terhet veszek a nyakamba, mert Horvát szereti a terhet egynek a nyakába hárítani!"[443]

„¼ 10 a könyvtárba. Onnan elszöktem az Akademiához, de hiában, mert Gyulay nem volt ott, ismét vissza, már Horvát várt a számlával, ezt restellem éppen, ha valaki keres, délig dolgoztam, ismét az Akademiához nyargaltam és Deym hozta el az utalványt, ez

[439] U.o. 1875. július 14. p. 98.
[440] U.o. 1875. július 15. p. 99.
[441] U.o. 1875. július 16. p. 99.
[442] U.o. 1875. július 17. p. 100.
[443] U.o. 1875. július 19. p. 101.

aztán óriási ostobaság és pech, mikor a pénztár ott van közelben, vissza mentem hosszú órral, ma már nem kapok pénzt."[444]

„... könyvtárba [...] ott várt már Mezei doctor proclamatiója [...] Könyvtárba fáradtan és mégis dolgoztunk a magyar théka mellett. A város leírt hozzánk, hogy hírlapjait átengedi [...] válogathatunk benne, tehát lesz kis hírlapkönyvtárunk! [...] várjuk sóváran a szombatot, akkor dől el a könyvtári szabályzat, félek Horvát önző gyávaságától, jobban mint a rectortól."[445]

„Dobocsányival Weinbergerhez a városházán a hírlapok végett, de mivel a Muzeum és Akademiának is felajánlották, összeköttetésbe kell magunkat tenni egymással [...] elmentem a Muzeumba beszéltem Tiprayval, [...] Végre azt határoztuk, hogy hétfőn a helyszínén megtekintjük a hírlapkészletet. [...] Horvát ismét ijesztgetett bennünket 7-8 órával, szombaton dől el, de torkára forrasszuk."[446]

„Végre megjött [...] Horvát 7-8 óráról beszéltek (különben ezt félévenként az egyetemi tanács fogja meghatározni, a többi szabályokat elfogadták, még a vacatiót is, hacsak Horvát nem piszkálta volna de így „ha elvégeztük a munkát, majd gondolkozni fog, valamit kigondol; az igazgató a porolást fogja elővenni. Szóval igen mostohán bánnak velünk, mikor még Kerékgyártó és Kautz-ban se bízhatunk már, ezek se ellenkeztek! – No de jól mondta Fraknói „el fogok lustulni én is ottan" éppen a sok hivatalos óra miatt keveset végezünk majd."[447]

„A könyvtárban [...] a szünnapok fölött aggodunk [...] az igazgató [...] folyton rémiszt bennünket, hogy ő az új utasítás szerint szekirozhat bennünket, még az órán kívül is adhat haza munkát (valóságos europai rabszolgaság), őtet meg a rector szekirozhatja; a vacatió helyett azt is mondhatja czédulázzanak az urak. Elmondtam elkeseredetten neki hogy tiszttársaimat mennyire buzdítottam a munkára és magam is hozzá láttam eleget, tudja igazgató úr mit írtam be, mit dolgoztam, s ez a köszönet, hála, így ölik el az emberben a buzgalmat! – Mintha irígykednék is az én babéraimra és hogy emlegetnek, no de nem figyelmeztetem rá többet, mégis rosszul eshetik neki az, hogy az én nevemet emlegetik oly sokat és nem az övét; elég pimasz ilyesmiért üldözni is az embert – ez és sok más aggasztott, búskomorrá tett. [...] Könyvtárban kifakadtunk magunk közt a méltatlanság közepette azután dolgoztunk, holnap lesz a rector választás, akár melyik pártból lesz, minket nyomni fognak, azért nem várunk semmi jót. [...] Sétáltam a corsón szivarozva, Horváttal találkoztam, már kissé szelidült, látta a porozási turnust, rám aug 29-sept 4. és sept. 25-29. esnék a felügyelet."[448]

[444] U.o. 1875. július 20. p. 101.
[445] U.o. 1875. július 21. p. 102.
[446] U.o. 1875. július 22. p. 102.
[447] U.o. 1875. július 24. p. 103.
[448] U.o. 1875. július 26. p. 104.

„Könyvtárban [...] jött a Hiób pósta Kerékgyártó: Than lett a rector s ő még csak prodécán se maradt s így nem szólalhat fel ügyünkben. – no ugyan volt is az idén látszatja! [...] Horvát újabb munkát adott, most már a könyvek átadását is hanyagul teszi, aztán csak nekem gyűl meg a bajom, szóval nem csak az első őri, de az igazgatói terhek is az én vállaimra estek. [...] folyt a munka de meg-meg akadtam a hanyag kezelés miatt, igazgatónk persze felénk se nézett [...] Szabó Károlynak is elküldtem a csomagot és ezenkívül levelet is írtam neki a könyvtárban – majd így fogjuk helyreütni a szabadságunkon ejtett csorbát, ott pihenjük ki magunkat és írunk privát dolgokat. Horvát nyomhat bennünket ha egyszer 10-ig alszik."[449]

„A könyvtárban dolgoztam erősen a beírásokkal, még így legalább feledem aggodalmaimat; úgyis elkeseredésemet már a könyvtártól való megválás gondolata is kisérgette, hátha kiüldöz Horvát, mint fogom ott a lapokban őt leálcázni sat. [...] Horvát igazg. [...] a vacátióban is beinvitált, [...] valóságos majom az is a csimpanz fajból ..."[450]

„Hivat. dolgoztam erősen, mert most gyűlt csak össze a dolog; Horvát nem dolgozik most sem, mégcsak megjelenni sem tartja érdemesnek [...] Toldy kereste Horvátot lehivattuk. [...] folytattam a munkát 1874. hírlapok hiányait írtam fel (folyóiratokét Németországiakat) már egyszer leírtam és átadtam Horvátnak de elrakta; most se jött le."[451]

„... az igazgató [...] a számlákat utalványozta és kijelölte a beírandó könyveket nekem „morzsolja le lassankint kedves barátom!" ez aztán a sine cura a ki így igazgat. Délben még ott marasztott néhány csonkaságot átadott és kutatott hiányzókat – velem, mert ő maga még gondolkozni se tud, mindig társ kell a quasi munkához is. [...] miután Horvát kis időre ott volt lármázni, elfutott Kerékgyártó barátjával az „elégedetlenek" [...] nem tudok a Repertoriumon kívül más munkára gondolni is – ez a hivatalos 6 óra hátravetett!"[452]

„Horvát nagy robajjal jött és összecsődítvén bennünket „24 órára se távozzanak az urak, mert mindennap várhatjuk a költözködést, a miniszter itt volt és oct. 1én Ő felsége arcképét leakarja leplezni az olvasó terembe tehát azt megnyitják, azt rendezzük előbb egy mellékteremben ezt emlegetik, de ő nem szól senkinek! Én úgy nyilatkoztam, hogy én számítottam erre az időre, azért nem kértem szünidőt szabadságot! „[...] csak ne folyamodjunk, mert lemondani látszunk, most használja, ha akarja idejét barátom!" – Elnyargalt. [...] Horvát itt hagyott bennünket mint Szent Pál az oláhokat ..."[453]

[449] U.o. 1875. július 27. p. 105.
[450] U.o. 1875. július 28. p. 105.
[451] U.o. 1875. július 29. p. 106.
[452] U.o. 1875. július 30. p. 106.
[453] U.o. 1875. július 31. p. 107.

„... Fraknói jött ezzel és Horváttal összejártuk az uj könyvtárhelyiséget, csakhogy ő is úgy van meggyőződve, hogy Oct. Előtt nem mozoghatunk és 8-10 egyén szükséges mint hivatalnok ebbe a nagy helyiségbe, hanem – úgymond oly fényesen lakunk, hogy a miniszter se úgy, a könyvtár oly fényes, hogy mióta az alexandriait feldúlták az arabok, ily énes könyvtár nem létezett."[454]

„... a rector jött, kereste az igazgatót a butorok végett fognak Mészárossal tanácskozni ..."[455]

„4 felé kihivatott Horvát és szemrehányást tett, hogy a dolgok nem mennek rendiben [...] Vigasztaltam, hogy majd felügyelek! – Ha ez az ember meg nem bolondul rögeszméivel, úgy senki sem."[456]

„Erdei hivatott, a rector akar velem beszélni (ne neked) s a szekrényt úgy nem adják át, hanem vegyem meg [...] a rectorra hiában vártam; könyvtárban Horvát volt, elmondtam a rector kívánságát; no csak mondja meg hogy a könyveket sétáltatni visszük [...] 4 or. [...] elmentem a rectorhoz: a könyvek megszámolása végett kérte ki tanácsomat, miután Horvát ellenzi, nekem be kellett látnom célszerűségét, hanem kiteszem magam Horvát haragjának. „Ne éljen semmit nekem lesz annyi hatalmam hogy megvédem, csak jöjjön hozzám!" Ők bennem helyezték bizalmukat egyedül! Eleget beszéltem tovább félóránál, a hordozóskodást septemberben kezdhetjük meg! mondám ha készen lesznek addig. A könyvtárban Máténak elmondtam az egészet finoman, hogy adja tudtára Horvátnak, miszerint megmentettem a vakációt! Hanem oly példázgatást is koczkáztatott Kovács, hogy ő mindig ellene lesz hogy tanár legyen igazgató, Máté meg a ministeriumbeliektől az én személyemet is hallották emlegetni, mint igazgatóét!"[457]

„... Horvát ezt, amazt kijelölte, hogy írjam be sat. hanem leginkább zavart és bosszantott Horvát nyilatkozata „hogy én engedelem nélkül mentem el" mikor ő a Svábhegyen bezárkózik, aztán nem törődik a világgal se velünk s azt kívánja hogy mi itt helyette is dolgozzunk és lebzseljünk 9-12 és 3-6ig; de különben ő maga mondta előttem, hogy ha akarok most utazzam sat. De hiában a komisz ember minden időben az marad."[458]

„... Horvátot vártam [...] megnyugtattam a rectornál tett látogatásom felől, kritikus helyzetem lesz, ha a rector elrendeli a könyvek számozását, s ő lemondással fenyeget, nekem pedig meg kell tennem, csak már a zivatar elvonulna fölöttünk és gerenda helyett ne gólyát kapjunk igazgatónak! [...] Most ismét a lenni vagy nem lenni kérdése ha Horvát meggubakodik és üldözni kezd, sekirozhat akár mennyit, no de én is küzdök a

[454] U.o. 1875. augusztus 2. p. 108.
[455] U.o. 1875. augusztus 4. p. 109.
[456] U.o. 1875. augusztus 9. p. 111.
[457] U.o. 1875. augusztus 12. p. 113.
[458] U.o. 1875. augusztus 24. p. 119.

mint lehet tettel és erővel, ha kell fortélylyal is, vicem pro vice, aztán őrködik fölöttünk az a jó szellem, mely bennünket eddig vezetett."[459]

„... Bodó Lipót küldött egy csomó proclamatiót [...] levelében gratulál, még igazgatóságot is emleget! Csak a mostani állásomat tarthassam meg, nem kívánok az ugorkafára mászni, ha Horváttól megszabadulhatnánk szép szerével, de úgy ha derekabb embert kaphatunk helyette, ki nem lesz zsarnok! Míg a száz ház alatt görnyedek, míg meg nem vethetem lábamat a könyvtárnál; míg rendezve nem lesz! addig nem óhajtok igazgató lenni, azután pedig nem leszek."[460]

„... jött Horvát [...] átadta a Csacskó-féle katalogust utasítással [...] még családom felől is kérdezősködött, én pedig megörvendeztettem őt azzal a hírrel, hogy Mlinkó a gondnok a rectornak már megmondta, hogy az ő rectorsága alatt semmi se lesz az átköltözésből!"[461]

„... a levelet feladtam, ezalatt jött Horvát mégis bosszantó ha az ember 9-6ig pontosan megtartja a hivatalos órát és éppen ha 5 percre távozom jő az igazgató azalatt s azt hiszi soha se vagyok ott! No de nem szólt, sőtt igen barátságos volt nem csoda ha helyette dolgozom, csak ne gyanakodjék! ez elég, szép csendesen elviszem ezt a terhet is."[462]

„A könyvtárban szakadatlanul dolgoztam, omlik is előlem a könyv, mint nap elől a hó; nem is háborgatott senki, ez volt a legjobb."[463]

„... költözködünk, de előbb ajtót töretnek, kosarakat rendelnek, ez is megtart egy hétig s így elhúzzuk a dolgot a mint lehet, legyen egy kis nyugalmunk még."[464]

„... megtekintettük a könyvtárépületet, az olvasótermet, bámulta Lányi is a fényt, de magam is, mindig több és több bámulni való van rajt ..."[465]

„... az ajtót törik s így valószínű, hogy a jövő héten elkezdődik a hadd-el hadd! a költözködés; nem a munkától félek, hanem a felelősségtől és hogy egyátalában nem fog sikerülni a könyvek elhelyezése oly jól és oly gyorsan, hogy az igényeket künn és benn kielégítsük."[466]

[459] U.o. 1875. augusztus 26. p. 120.
[460] U.o. 1875. augusztus 28. p. 121.
[461] U.o. 1875. augusztus 30. p. 122.
[462] U.o. 1875. szeptember 2. p. 123.
[463] U.o. 1875. szeptember 4. p. 124.
[464] U.o. 1875. szeptember 6. p. 125.
[465] U.o. 1875. szeptember 8. p. 127.
[466] U.o. 1875. szeptember 14. p. 130.

„... az ajtó készen van, most következik a híd, aztán hajrá."[467]

„Szabó Károlyt [...] szobámban találtam tehát 10-12ig vele voltam, elbeszélgettünk, azután összejártuk az új és ócska könyvtárt; a vas szekrények czélszerűtlenségét meg hánytuk vetettük, az olvasó-terem nagy luxusát meg bámultuk sat."[468]

„A könyvtárba is benéztem, az igazgatóval beszéltem, [...] nagyra van, hogy hatalmaskodni is tud [...] „Oh szegény flótás!"[469]

„Horvát délben bejött, elsietett a Ministerhez, tegnap kereste és mára hivatta – elmondta, mit fog felelni kérdéseire, mi is tanácsoltunk neki egyet mást. [...] 6 or. jött Horvát „Trefort a járdán nagy rakás szart talált, azért hivatta, tartson rendet tisztaságot [...] a hordozóskodásról is volt szó. „Szegény Gregersen leesett s vele az ajtó is, most már nov. 1-én ismét nem nyithatjuk meg a könyvtárt!" mondá „de akkor se" gondolta Horvát."[470]

„... vártuk Horvátot és a költözést. [...] Ma volt az ünnepélyes rectori zár- és megnyitó beszéd. Józsi mondta, hogy a Kovács azt is megemlítette mikép engem előléptetett! Nem árt ha nevemet nyilvánosan emlegetik."[471]

„... a fegyelmi szabályok a Miniszteriumnál vannak a melyben 8 órát fognak ránk oktroyálni, 6 oráig lesz a közönség számára nyitva, 2 órát azonkívül a folyóügyekkel sat. töltsünk; [...] hogy erre a naplopóra [Horvát Árpádra érti] egyszer rá nem ijesztenek és torkára nem forralják hanyagságát."[472]

„... a rectori beszédben ez áll „úgy állíttattunk!, hogy minden időnket és erőnket a könyvtárnak szentelhetjük!"[473]

„Délfelé jött Horvát, kipkedett-kapkodott, valóban szomorú fejetlenség."[474]

„... a könyvtárba mentem, hol az akadémiai Értekezések összeválogatását végre bevégeztük [...] jött Horvát, volt ismét patalia, megkérdeztettem mikor tiszteleghetünk a rectornál [...] Horvát igen protestált, hogy ez nem volt soha divatban [...] mégis a rectorral beszélt, kiről igen magasztalva beszélt, holnap ide jő. Csodálatos bogara az Istennek, ő érette nyomatunk, még csak fűteni se akarnak a régi helyiségben! Haza zugolódva, de inkább hallgattam és dolgoztam. [...] a könyvtárba, ott [...] a munka most

[467] U.o. 1875. szeptember 15. p. 131.
[468] U.o. 1875. szeptember 18. p. 132.
[469] U.o. 1875. szeptember 22. p. 134.
[470] U.o. 1875. szeptember 25. p. 136.
[471] U.o. 1875. október 1. p. 139.
[472] U.o. 1875. október 2. p. 139.
[473] U.o. 1875. október 3. p. 140.
[474] U.o. 1875. október 4. p. 140.

csupa lézengés, nem is lehet ebben a szűk helyiségben sokat dolgozni [...] hanem örülnék, ha én kormányozhatnék, lenne itt aztán rend, tisztaság, csak engedné a hatalmat Horvát mint viceigazgató és ne szóllna bele."[475]

„[a rector] eljött, az igazgató körülvezette az új és ó épületben, nem győzi eléggé dicsérni finomságát."[476]

„... 3 ut. a könyvtárba, vártuk a ládákat és nem dolgoztunk ..."[477]

„3 ut. a könyvtárba, raktuk a könyvjegyzékeket, jött Horvát, tanácskoztunk a költözésről [...] A hurczolkodás alatt a hivatalos óra 8-12ig és 2-4ig lesz ..."[478]

„8 or. már a kulcsokkal ott állottam a könyvtárban és megkezdtük a munkát a könyvek átköltöztetését az első emeletbe, a gép elromlott, tehát a lépcsőn fel, a szűk karzatokra festő létrán másztunk fel, de azért jó kedvvel folyt a munka, az igazgató álmos szemmel pislantott be, aztán Erdey okoskodott, hogy ritkán rakjuk a könyveket, az igazgatóhoz utasítottam, azt capacitálja, de lemondott a felsőbb fórumról; aztán jött Trefort, süvegeltem ő is levette kalapját [...] az igazgatót hajhásztuk; a miniszter örülni látszott azon, hogy költözködünk és majd kimustráltat vagy 40 ezeret, én is a mellett voltam, ámbár az a dolog is a mi vállainkat fogja nyomni. Ismét az igazgató jött, ijesztgetett bennünket 7 órával, d. u. is 3 órával, de mi protestáltunk, hogy ez kegyetlenség; délben felment a ministerhez (Trefort felidézte). [...] 2 or. már ismét ott kellett lennünk, folyt a munka erősen, én ugyan az öreggel keveset dolgozunk, de annál többet futkosunk ide oda. 4 or. jött az igazgató a miniszter is belátta a 6 óra elégségét ..."[479]

„... mennem kellett, utána nézni, hogy valamikép nagy zavar ne támadjon, no de Horvát megis van ám elégedve ..."[480]

„... le a könyvtárba [...] sebesen készülünk el, se baj majd kell várnunk az olvasó teremre, a Frank könyvtár bekebelezését és Balog félét annál lassabban tesszük majd és a kézi könyvtárt. [...] Ma nem volt vendégünk – csak az igazgató tekintett le és kis zavart csinált változtatásával, mégis csak én kormányozom az egészet. [...] Molnárt hozta az igazgató, hogy meggyőzze őt is a könyvtár czélszerűtlensége felől és hogy nem érünk el, jóllehet a miniszter neheztelését nyilvánítá a felől, hogy a könyvtár hivatalnokai azt a hírt terjesztették „megmutatja hogy még 20 évig is ott marad a praeparandia" [...] élek

[475] U.o. 1875. október 5. p. 141.
[476] U.o. 1875. október 6. p. 141.
[477] U.o. 1875. október 7. p. 142.
[478] U.o. 1875. október 9. p. 143.
[479] U.o. 1875. október 11. p. 144.
[480] U.o. 1875. október 12. p. 144.

előre a blamage-tól és szemrehányásoktól, de én félrehúzom magamat hadd üssék Horvátot. [...] 4 or. haza Toldy jött Horváthoz két bot segítségével „egyszer csak utól éri az embert a baj" mondá."[481]

„... lementem a könyvtárba s ott lelkesitettem a népséget finomul megy csakhogy nem férünk el [...] halad a munka [...] az igazgató nem győzi eléggé dicsérni a haladást és fitogtatni. [...] Hase reggel kérdezte kinek jött eszébe ez a gurtnival és számokkal való könyvtár költöztetés? „nekem" mondám „Das macht ihnen alle Ehre! das werde ich mir merken!" tehát mégis terjed a híre és ez a büszke német (porosz) is tanul tőlünk valamit, még György Aladárt is felhivom."[482]

„8 or. ott voltam a könyvtárban lelkesítve embereimet, ment is a munka [...] csakhogy kissé hüvösek a nagy termek és az uj szag ártalmas, [...] náthát kaptam, de azért csak ott maradok vezetem az átköltözést, hogy mondhassam ez az én érdemem. [...] Horvát megjelenik pontosan 12 or. és 4 or. hogy az embert feltartsa discursusával – mutogatja az eredményt, csakhogy lassanként kiismerik őkelmét is."[483]

„... a könyvtárban dolgoztam az az őrködtem [...] 2 or. a könyvtárba – serényen dolgoztunk és el is végeztük a másik nagy termet, oda jött a rector, elpanaszkodtunk ennek is, belátta, hogy biz itt nagy baj van, hanem fenn állanak még a világos folyosók, a monumentalis épületnek díszét ugyan elveszítjük, de legalább kényelmesen kiterjeszkedhetünk."[484]

„... a könyvtárban [...] hiában csürtem csavartam a dolgot kisült, hogy háziúr vagyok (a mi eddig szerencsésen hivatalnok társaim előtt titokban tartatott) [...] Az igazgató nem győzi eléggé dicsérni serénységünket, mint ma Télfy előtt is."[485]

„... a könyvtárban felügyeltem, ment a munka, hanem az öreg zavart csinált makacskodásával, mert olyan thékát gyömöszöltünk be a mire nem lett volna szükségünk és más fontosabb kimarad."[486]

„8 or. a könyvtárba s ott dirigáltam a munkát [...] Horvát nem vette észbe távollétemet, nem akarom, hogy ezt tudja, mert ő a mily hanyag, ép oly pontosságot kíván hivatalnokaitól s ez természetes, mert ha a hanyagság elharapodzik? Fraknóit ment hívni; addig ott voltak György Aladár, Frecskay s egy idegen; elvezettem mindenhova [...] tetszett az előzékenység s a nagy terem, hanem világért se terjesztettem azt, hogy nem férünk el sat. [...]

[481] U.o. 1875. október 13. p. 145.
[482] U.o. 1875. október 14. p. 145.
[483] U.o. 1875. október 15. p. 146.
[484] U.o. 1875. október 16. p. 146.
[485] U.o. 1875. október 18. p. 147.
[486] U.o. 1875. október 19. p. 148.

roppant előny hogy esőben, sárban nem kell kimenni még csak az udvarra se mert fűtött folyosón mehetek hivatalomba!"[487]

„... bevégeztük fejünk fölött a szobát és lementünk a Journál-szobába, itt már combinatió kellett azért lassan is ment a munka. [...] Horvát [...] keresett; bosszantott ez a hóbortos ember „már félórája keres [...] 4 óra felé Mészáros jött [...] vizsgálta a könyvtárt, hurczolkodást [...] Volt a költözködés bírálva, a könyvek felrakása, és hogy beférjünk, az igazgató heczczelte Mészáros kedélyét, én kissé contráztam de ellene és egyszer pár szót válthatván vele megnyugtattam, majd csak teszünk a mit tehetünk, hogy beférjünk! mondám. A hat napi munkára levette kalapját „a legnagyobb elismerést érdemel" úgymond."[488]

„... az igazgató [...] hozván a könyvtári szabályokat a hivatalos lapban, a mely merő scandalum és nem a közönség elébe való, abban is látszik, hogy nyomni lehet bennünket sat. [...] kiestem a graciájából ismét mert megorrolta hogy én Mészárosnak azt mondtam, hogy elférünk s azért kezdi orrom alá törni a borsot, no ha szép szerivel kiszabadulok a kelepczéből, hallgatok, hanem jó barátja nem leszek soha. Csak az ég mentsen meg bennünket ezen embertől [...] mindnyájan azt óhajtjuk. [...] 2 or. ismét a könyvtárba. 3 or. jött Horvát sebtiben, volt Mészárosnál, hidegen beszélt, kezét nem nyújtá már pár napja, kell még valakinek intriquálni is – szerencsétlen ember, ha én nyíltan beszélnék rettenetes dolgok történnének ő is, de talán előbb én elbuknánk azért míg lehet inkább hallgatok [...] én is hidegebb leszek."[489]

„Horvát [...] panaszkodott de nem dult fult és csak Mészárosra fektette a fő súlyt, tehát én se vontam vissza magamat tőle, mert passiv akartam magamat viselni. [...] félórát panaszkodott nekem és Dobocsányinak, hogy mennyire neheztelnek reá sat. alig várja, hogy lerázhassa hivatalát nyakáról."[490]

„... az igazgató [...] az öreget is fellovalta talán ellenem mert rettenetes ostoba ideáival állott elő [...] az igazgató ismét nekem adott igazat, elmondván az öreg konokságát, azonnal a hivatalos lapot mutatta, hogy hivatkozzam arra „az első őr az igazgató távollétében azt helyettesíti." Nekem ez elég, hogy az igazgató nem agyarkodik ellenem, nem is fogom őt bolygatni csak a fülbesúgók hatását csorbíthatnám."[491]

[487] U.o. 1875. október 20. p. 148.
[488] U.o. 1875. október 21. p. 149.
[489] U.o. 1875. október 22. p. 149.
[490] U.o. 1875. október 23. p. 150.
[491] U.o. 1875. október 25. p. 151.

„8 ut. könyvtárba, hol a theologiák rendezésénél az öreggel egy kis összezördülésünk volt, azután az igazgató is nekünk adott igazat, az az nekem s ez még dühösebbé tette. [...] 4 or a rector jött, azzal beszélgettünk."[492]

„Könyvtárban a költözködést folytattuk, szépen ment, tervem sikerült, hogy bevisszük a törzs könyvtárt!"[493]

„Emich, Télfy voltak a látogatók, Horvát expectorálta magát, panaszkodott, dicsekedett a gyors hurczolkodással. Itt volt Trefort miniszter is kalauzoltam, tetszett neki az erény csak a nagy terem nem készül el 6 hét alatt mondá, aztán hangsulyozta, hogy évenként 7 ezer fordíttatik a könyvtárbeszerzésre [...] megmutattam a Journal szobát, nagy könyvtárt; éppen akkor ment el, mikor Horvát lejött, úgy kell neki, ha egyszer nem tart hivatalos órát! restelte a dolgot. [...] jött Deák Farkas a registerért [...] elbeszélgettünk [...] Szabó Károly könyvészetéről Majus 1-én sajtó alá adja sat."[494]

„Siettem le nehogy Horvát ott ne találjon, mert akkor kétségbeesik ..."[495]

„... mentem a napszámosok felügyeletét gyakorolni, kissé unalmas, de igen kényelmes, csak az ácsorgásban fárad el az ember lába, hanem aztán annál több kedvem van a munkához. [...] Az igazgató ½ 11 or. lejött és futni akart hanem Szilágyi Sándor itt fogta, mutogattuk neki a könyvtár helyiségeket, elborzadt a czélszerűtlen és kényelmetlen felszerelésen azután a setét helyiségen. [...] 2 or. a könyvtárba s ott elvégezvén a törzskönyvtár átszállítását, a Baloghot kezdtük meg átszállítani, ment ez is Kosztolányit befogtuk, persze az igazgató útján [...] ő ismeri legjobban a Balogh könyvtárt, mert ő rendezte."[496]

„Mészáros min. tanácsos meglátogatott bennünket s örömét nyilvánítá hogy már a törzskönyvtár benn van és a Balogh féle költözik, megdicsérte szorgalmunkat, különösen midőn Horvát lélekszakadva jött és hizelgett előtte.
Aztán elfutott, hogy jelentést írjon a rectornak; ezt nekem kellett letisztáznom, miután Kosztolányi elszökött, hanem örömest tette, mert Horvát agyon dicsért bennünket és jutalom felé czélozgatott; „erőmegfeszitéssel" „dicséretet túlhaladó!!" sat. hanem a mi túlságos az nevetségessé válik. [...] nevettük az igazgató ijedtségét, mikor Kudora mondta neki hogy a vágóhídnál is azért vesztette el hivatalát az igazgató mert nem volt ott, pedig ártatlanul, mert megtiltotta csak hogy hívják az alkalmatlankodók (Horvát t: i: a látogatókat nem akarja más által bevezettetni ő pedig nincs itt.) No tehát bors az

[492] U.o. 1875. október 26. p. 151.
[493] U.o. 1875. október 28. p. 152.
[494] U.o. 1875. október 29. p. 153.
[495] U.o. 1875. október 30. p. 153.
[496] U.o. 1875. november 2. p. 155.

orra alá, ezért dicsért bennünket és csak azt kívánja viszonzásul, hogy ha ily ministeri ember van itt hivassuk le!"[497]

„... mondta Pulszky, hogy ő nem akar beleavatkozni idegen dolgokban, de ha bajunk van forduljunk hozzá, mert ő tőle félnek a miniszteriumnál; no még csak ez zavarná fel a bajt. Horvátnak is elmondtam."[498]

„... Pulszky jött kis Fraknóival s én fogadtam őket, jött aztán az igazgatónk is, volt kifogás elég, futkosás, magyarázás, dicséret; azt hiszem megmenti számunkra a 6 órát és nem enged zsarnokoskodni, az órákat a többi könyvtárakhoz akarja alkalmazni úgy, hogy legyen nálunk d.e. 9-12 és 6-9ig este nyitva, ezt magam is szeretném ha délutánunk szabad lenne. Pulszky megdicsérvén Horvátot a gyors átköltözködésért; Fraknói velem a régi helyiségbe menvén „úgy beszél ez a Horvát mintha ő tette volna!" ½ 1 or. elmentek, czikket fog írni Pulszky, lesz ismét baj óbégatás! No de megérdemlik ha megrójják, ennyi mulasztás és lélekismeretlenségért; a könyvek számozását és Litassy functioját is megrótta Pulszky, no hiszen trombitálunk mi az ellen. [...] Könyvtárban ismét folytattuk a munkát, tömtük a Balogh könyvtárt a hogy lehetett [...] mindenesetre rám is fog némi érdem hárulni!"[499]

„... jött a Trefort miniszter, azt kalauzoltam, egy baráttal volt, későn jött Horvát le ..."[500]

„Hanem nem is mentem a Méltóságos úrhoz, a gőgös öreg és a savanyú ifjú éppen nem vonzanak."[501]

„... a tegnapi hivatalos lapban megjelent [...] a hivatalos órák a tisztviselőkre 8-12 2-6ig = 8 óra de még szükség esetben 6-8ig is címtározásra befoghatók vagyunk. Ez halálos ítéletünk!! – [...] a közönség részére a tanács jegyzi v. határozza meg a hivatalos órákat! [...] De dühösek vagyunk az igazgatóra, ki a vakációját akarta megmenteni, azért mártott be ennyire bennünket, pedig azt se mentette meg 10-12ig nyitva akkor is a könyvtár. Az igazgatóval alig beszéltünk [...] én kissé megijesztettem Treforttal [...] hallom [...] Kerékgyártó mondott neki igazat „ez Toldy alatt nem történhetett volna meg. [...] 2 or. mentem a könyvtárba, észbevehetőleg lassabban ment a dolog! nem csoda, ha minket nyomnak gazemberek és lelketlen emberek módjára mint rabszolgákat, ott bujunk ki a nyomás alól a hol lehet!"[502]

[497] U.o. 1875. november 3. p. 155.
[498] U.o. 1875. november 4. p. 156.
[499] U.o. 1875. november 5. p. 156.
[500] U.o. 1875. november 6. p. 157.
[501] U.o. 1875. november 7. p. 157.
[502] U.o. 1875. november 8. p. 158.

„... felmentünk a 2dik emeletbe, gyönyörű szép két szobánk van [...] kellemesen telik az idő, Máté, Kudora társaságában [...] El kell keserednem, hogy [...] nyomoruság az osztályrészünk, mért hogy nem élvezhettem azt a boldog állapotot én is mikor a könyvtár vasárnap hétfőn zárva volt és az öt napon át is 5-6 oráig semmit se kellett dolgozni vagy keveset."[503]

„... elvégezvén a Balogh könyvtár átcipelését a Frank félét vitettük a folyosóra. Az igazgató örülni látszott."[504]

„Horvát kezd ismét nógatni, hogy gondolkozzam helyette, majd conferenciát tartunk a beszerzendő markok, könyvek sat. fölött [...] úgyhiszem bántja az hogy nem beszélünk az új rendeletről vele, ő se meri felhozni, de eleget bánt minket. [...] igen a szivemre vettem ezen égbekiáltó méltatlankodást a mit velünk tesznek, napot se lássunk majd egész nap; holnap megyek a Pulszkyhoz [...] Staudingerhez panaszkodni! 6 óra felé neki fogtam a munkához, mert ez is kell a hivatalos 9-10 óra mellé ..."[505]

„... meghozattam a Budap. Közlöny vasárnapi számát a „rendszabály"ban aláhúztam a hivatalos órákat kékkel és = 8 óra = 10 óra-t a margóra írtam s elvittem Pulszkyhoz [...] panaszkodtam neki „majd elmegy a miniszterhez, mindjárt mondta mikor először olvasta, hogy ez nem megy! „Ugyan segíts rajtok, mondái a is!" Én igen hathatóan előadtam a huzamos dolog veszedelmét, drákói szigort, azoktól kik nem ismerik ennek ártalmát, félévig a naptól is elleszünk zárva. Visszamenvén, elmondtam az eredményt, hanem Márkinak, Litasynak, Horvátnak nem szólunk, a mi fegyverünk a közönbösség. [...] Ez az ő [H. Á.] működése, nyomni, mindig nyomni, de semmit nem tenni! [...] bevégeztük a 3 könyvtár áthurczolását, hátravan még néhány tárcza, kimustrált könyv, duplumok és az egész kézi könyvtár!"[506]

„Tegnap a IX. nemzetk. stat. congresszus előkészítő bizottmányától Keleti aláírásával levél jött hozzám, melyben beválasztattam a Bibliogr. osztályba; megtiszteltetés, de Horvát Árpád és Márki tdr. is kapott ilyesmet; ez sokat elvesz a becséből."[507]

„Könyvtárban a kézi-könyvtár beosztásával voltunk elfoglalva; itt az öreg ellenkezett, nem akarta, hogy visszajegyezzük a régi helyére csak szakszerint rakjuk el, – aztán keresse a ki akarja, így akar mindig a munka alól kibújni. De nem engedem és első őri hatalmamnál fogva parancsoltam, hogy tegyék. [...] Horvát [...] discurált jó kedve volt, mert holnapután felmegy a ministerhez jelenteni, hogy elvégeztük a hurczolkodást."[508]

[503] U.o. 1875. november 9. p. 158.
[504] U.o. 1875. november 11. p. 159.
[505] U.o. 1875. november 12. p. 160.
[506] U.o. 1875. november 13. p. 160.
[507] U.o. 1875. november 14. p. 161.
[508] U.o. 1875. november 15. p. 161.

„... siettem le már ¼ 9 után; eddig azért voltam oly pontos, mert 8 napszámos dolgozott és a felügyelet az én lelkemet nyomta [...] Horvát fut a ministerhez hogy 30 nap alatt bevégeztük a hurczolkodást, 200 ezer kötet (kivevén a kézi könyvtárt 10 ezer) hallatlan gyorsaság; az államnak összesen 350 frtjába került, hallatlan meggazdálkodás, olcsóság! – „s mind ezt én tettem!" dicsekszik majd ő."[509]

„Horvát zaklatott egy kimutatással, a hírlapokét kívánják, persze rám tolja, minden utasítás nélkül! [...]
A mai Főv. Lapokban áll, hogy a könyvtár átköltöztetése, ezen óriási munka éppen 30 nap alatt történt Horvát Árpád felügyelete alatt! Ez a sors gúnya ő aki oda ütötte csak az órát munkaszünet után, azt se tudta mit hova hordunk, rám hagyott mindent, ennyi arczátlansággal bír!"[510]

„... az igazgató [...] írásban is felterjeszti az órák apasztását Pulszkynak [...] holnap jöjjünk 9-12 és 3-6ig (nem volt-e az én járásomnak befolyása erre, csak nem akarja mondani.)"[511]

„... jött az igazgató és conferentiát tartott a teendők felől, persze meghallgatott bennünket, hanem azért mind azt a mit ő akart vitte keresztül, a könyvek szoros betűrendbe rakását, azután csak a Frank könyvtár beosztását óhajtja, ismét oly munka mely mellett elpiszmognak a tisztek, mert mi a folyó ügyeket tesszük [...] Horvát arról is értesített, hogy a sérelmes pontokat megvitatjuk és Pulszkynak írásban is beterjeszti! már beszélt is vele. [...]
Könyvtárban beirógattam a kötendő könyveket, míg a többiek kínlódtak a lámpás meggyújtása és könyvek rendezésével, de biz azok keveset láttak és disputáltunk ezen rendezés czélszerűtlensége felől, de ő nem tágított, a számozás ellen meg ugyancsak kikelt, valóságos isten ostora rajtunk és incapacitabilis. [...]
Kertbeny elküldte Sándor István könyvesházát báró Kemény József jegyzeteivel, ha Rozenberg az övét 70 frtért adja úgy ez 100 ftnál is többet ér, csak vissza ne kérné."[512]

„... a journálokat kutattuk, hasonlítottuk össze, mindenben ilyen nehézkes ő kelme, [...] és ha nagy ritkán körmére ég a munka, akkor kipked kapkod. [...]
Könyvtárban [...] összeírtam az összes hírlapokat és folyóiratokat, mindegyiket saját czíméről, összesen 120 db 4 sűrű folió lapra, bezzeg nézte az igazgató [...]
az igazgató [...] mikor leczitálták 4 or. a rector a gondnokkal [...] feljajdult, mily zaklatott életem van nekem, [...] ezelőtt 5, hat évvel mily nyugodt volt, mondá az öregnek! „hátha még megnyitják az uj olvasó termet – akkor, akkor" mondám „No hiszen! Akkor!" mondá felkiáltva [...]

[509] U.o. 1875. november 16. p. 162.
[510] U.o. 1875. november 17. p. 162.
[511] U.o. 1875. november 18. p. 163.
[512] U.o. 1875. november 19. p. 163.

az eső esett, csak úgy szakadt, ilyenkor áldás, hogy nem kell kimenni a házból, csak az Athenaeumba, legalább minden nap kibujok egy kissé a házból."[513]

„... egy sereg lapszámot megnéztem a Repert. számára, hanem maradt még kutatni való, kár hogy az Akadémia oly távol van. [...] Kerékgyártó [...] a Repertoriumot magasztalta Horvath Cyrill munkálatainak keresésénél, [...] [H. Á.] ajánlott néhány indo-german munkát, fia számára „mert nem a czimek másolásából áll a könyvtárnok dolga" szokta mondani Horvát, mert ő ki nem állhatja a másolást – szóval a munkát! [...] d.u. a könyvtárban megkezdtem a magyar thékák rendezését, ezt is politikából, mert változatosságot szerez, [...] és a forradalmi könyveket leczimezhetem és a Józsi „hanyatlás korá"ra vonatkozót ajánlhatom neki, négyes előny is ..."[514]

„... mentem az Akadémiához egy lapszámot mégis megtaláltam; az Akadémiai Értekezések czímlapjait elhoztam, mert nyakrafőre köttetem és Bollánál a hiányzó journálokat reclamáltam a könyvtár részére [...] az igazgató [...] az utasítást a szolgáknak ünnepélyesen kiosztotta, felolvasta az őket illetőt [...]
szépen találtam forrad. és hanyatl. kori könyveket [...] az igazgató sült főtt a hírlapok végett, mert sürgetik a kimutatást és ő rettenetes szőrszálhasogatásával nem tud a munkában haladni; azért nem maraszt 6 ut. eljöttem [...] az a csoda is megtörtént, hogy a lapokkal *à* jour vagyunk és most az elmaradt mult évieket is lemorzsoljuk. [...] Meghívót kaptam csütörtökre a statist. congr. előértek."[515]

„A könyvtárban a hírlapjegyzéket nyaggattam [...] most is írtam ki néhány forradalmi munkát [...] 6 or. pontban jött az igazgató, de nem engedtem magamat visszatartóztatni, tegyen ő is valamit a sopánkodáson kívül."[516]

„Az a veszekedett kimutatást készítettem és a könyvkötőknek könyvet [...] Az igazgató futott Budára. [...] Horvát nem megy el a congressusi előtanácskozásra, azt mondta nekünk is, ne menjünk el [...] mi Márkival elmentünk; később ő is oda jött a róka (csak azt akarta, hogy mellőztessünk s mellette ne tündököljünk) Konek ajánlott, de ajánlanak munkálataim, ott volt Hunfalvy Pál, Konek, Beöthy, Leó, Kőrösy, Keleti ő mélt. elnökölt, kevés megállapodásra jöttünk, vajjon az országban megjelent vagy országra vonatkozó statiszt. könyvek czimeit gyűjtsék-e a statistikusok? a hogyan irassanak Horvát fog mintát vinni, s így fölöslegesek leszünk mi!"[517]

„... a könyvtárban [...] végre elkészítettük a jegyzéket és délben az igazgató [...] beadhatta. Magas vendégünk volt Mészáros ki meg volt elégedve a mi munkálatainkkal. [...]

[513] U.o. 1875. november 20. p. 164.
[514] U.o. 1875. november 22. p. 165.
[515] U.o. 1875. november 23. p. 165.
[516] U.o. 1875. november 24. p. 166.
[517] U.o. 1875. november 25. p. 166.

d.u. megrendeztem a jog és államtudományi magyar thékát, egy sereg forradalmi dolgokat találtam; [...] a kötendő könyveket ios fogyasztom és rendezem kötés alá, csakhogy se hossza, se vége ...”[518]

„... hozzáfogtam a szolgák utasításának szerkesztéséhez, el is készítettem a múzeuminak mintájára [...] felmentem én is rendezni, a gazdaságiakat megrendeztem [...] a sok rendezés által megismerkedem legalább a magyar thékákkal és hungarikákkal – ez a ő nálam, ezeket legjobban szeretem, mert legtöbb hasznát is vesszük fiammal együtt.”[519]

„... mentem Nagy Iványhoz [...] oly szívesen marasztott [...] Sokat beszéltünk a könyvtárról és Horvátról, könyvészetről ...”[520]

„... könyvtárba mentem s ott a magyar orvosi munkákat rendeztem, Józsi számára czimeket írtam le [...] e mellett a forradalmi dolgokat is kutatom és czimezem. [...] mi mint az egyetem mostoha gyermekei Maria Theresia requiemén is mentünk könyvtárba ...”[521]

„... az igazgató a Muzeumba küldött czédula mintáért, éppen à propos, beszélhettem Fraknóival, a ki azzal kezdte „gratulálok fiához [...] most az a kérdés hol adjuk ki, felolvashatna az Akademiában belőle, aztán megjelenhetnék az Értekezések közt, azonban beszéltem Szilágyival, felveszi a Századokban, honoráriumot is kap és lenyomatokat készíttethet ...”[522]

„Könyvtárba, ott aztán kedvem szerint írtam a forrad. és hanyatl. kori könyvczimeket, rendeztem is és [...] nézegettem az okleveleket, német polgári pörös levelek 1556 körüliek, semmi belbecscsel – egypár magyar is van közte évszám nélkül.”[523]

„... könyvtárba mentem s ott rendeztem, czimeket írtam Józsi számára [...] még ez a kis érdeme megvan Horvátnak, hogy nagy magyar és kérlelhetetlen ellensége a németnek! atyjától örökölte.”[524]

„Könyvtárban czimeztem a könyveket, leginkább Józsi számára.”[525]

„A könyvtárban mint rendesen, a könyveket rendeztem és czimeztem, egy csomó könyvészetet készítek legalább és azt a hasznot teszem, hogy a magyar könyveket és a Magyarországra vonatkozókat rendbe szedem, megismerem sat [...] jött az Athenaeumtól

[518] U.o. 1875. november 26. p. 167.
[519] U.o. 1875. november 27. p. 167.
[520] U.o. 1875. november 28. p. 168.
[521] U.o. 1875. november 29. p. 168.
[522] U.o. 1875. november 30. p. 169.
[523] U.o. 1875. december 1. p. 169.
[524] U.o. 1875. december 2. p. 170.
[525] U.o. 1875. december 4. p. 171.

egyik hivatalnok, hogy készítenék Ágai részére kis czikket az egyetemi könyvtár képéhez, mely elég gyalázatosan készült, de én írtam egy pár sort és talán helyrehozza a hibát, ezt is meg kell az embernek tenni."[526]

„... a nagytermet porolták [...] semmiesetre se nyílik meg ez évben [...] buvárlataimat legalább bevégezhetem."[527]

„Horváttal volt discursusunk és előhozta ismét az órákat, kifakadtunk én is az öreg is, de ez pénzért megtenne mindent, hanem én az egészségemet időmet nem áldozom fel azért a hitvány pár forintért, majd folyamodunk, de csak akkor, ha életbe léptetik a 8 órát."[528]

„... Toldy meghalt hirtelen az éjjel [...] minden művelt ember vesztett ezáltal és legtöbbet azok kik közel állottak hozzá, úgy mint én, ki állásomat, existentiámat, kényelmemet mindent de mindent neki köszönhetek, ő volt az ki az egyetemi könyvtárhoz bejuttatott, ő volt az, ki a Repertoriumot létesítette és tanácsaival is támogatott. Nyugodjék békében a nagy ember, a jószívű emberbarát! [...] Az igazg. is volt nálam, tudakozódott hogylétem felől, a farizeus."[529]

„Magyarország és Nagyvil. megjelent a kép és szövege változatlanul az „Egyetemi könyvtár díszterme Budapesten" [...] Toldy nekrologját a Nemz. Hírlapból olvastam el."[530]

„... megindultam Toldy temetésére ..."[531]

„... az igazgató az előmunkálatokat a beszerzésekre kívánja megtétetni, velünk általunk ismét!"[532]

„... nevetséges az igazgató személye, minden tette és kormányzata!"[533]

„Horváttal discuráltunk és csináltunk valamit a kimutatása számára [...] Doct. Bereczky itt volt, [...] jött könyvért, kapott 5 ft cautió mellett!"[534]

[526] U.o. 1875. december 7. p. 172.
[527] U.o. 1875. december 8. p. 173.
[528] U.o. 1875. december 9. p. 173.
[529] U.o. 1875. december 10. p. 174.
[530] U.o. 1875. december 11. p. 174.
[531] U.o. 1875. december 12. p. 175.
[532] U.o. 1875. december 13. p. 175.
[533] U.o. 1875. december 15. p. 176.
[534] U.o. 1875. december 18. p. 178.

„... Kudorával találkoztam [...] elbeszélgettünk a könyvtár ügyéről, Horvátot szapultuk és a többi tanárokat, annyi áll, hogy az egyetemi tanári testület nem válik becsületünkre, e mellett demoralizálva vannak, Henrik alig tartja meg minden 4dik leczkéjét sat, úgy a többi is hanyag, nemcsoda ha szegény Józsi fiam áhítozza Gyulait tanárának."[535]

„A könyvtárban kutattam, megtaláltam a mi nyugtalanított [...] Rendeztem és írtam czimeket, csakhogy Horvát zavart 11 után ..."[536]

„Igazgató [...] kilátásba helyezi az ajándékot ha végleg átköltözünk, alig hiszem."[537]

„11 or. jött ijedt képpel Horvát egy írás a kezében; a város sürgeti a Frank-szekrényeket ki kell üríteni [...] Új év után vihetik mind, mondám, csak nekem gyűlt meg a bajom, mert ki kell nekem is szednem az 1848/9ki hírlapjaimat és könyveimet, hanem szerencsére egy Balogh szekrény van még, azzal kicserélem. [...] neki álltunk a rendezésnek, jót nevettünk magunkban midőn láttuk, hogy az egész munkát egy fél nap alatt elvégezhetnénk, kiválogatva a mi a kézi könyvtárba való, hanem azért nem dicsekszünk vele [...] tehát ily igazgatónak, a ki azt se tudja mi a dolog bibéje, utána nem néz, hogyan legyen tekintélye."[538]

„Rómer megnézte a könyvtárt de szive fájt a czélszerűtlenségen és oktalan pazarláson, aztán egészséget kívánt ehhez a hivatalhoz és béketűrést. [...] addig míg én a könyvtárhoz nem jöttem szabad volt a vásár; azután jöttek a nem szeretem napok alig élveztem egy évig a már kissé megnyirbált szabadságot; elvették a vasárnapot, nyírbálták a szünnapokat sat. még a java ezután következik."[539]

„Könyvtárban Józsival ismét búvárkodtunk, én a 47dik thékának állottam s azt rendeztem, hanem Horvát szőrszálhasogatásával ismét új munkát adott, Kosztolányi árkiírását superrevideálni [...] elküldi az év végén [...] sokat spionkodott és haragot idézett elő, hanem a rossz lelkiismeretű ember mint Horvát, minden falevélzörejtől megijed."[540]

„Végre költözködni fogunk az új olvasó terembe."[541]

„... jött Szily ki a könyvtárt szerette volna látni nejével és nő rokonával [...] lesiettem és megmutogattam nekik mindent, tetszett nekik, szép is az olvasó-terem!"[542]

[535] U.o. 1875. december 19. p. 178.
[536] U.o. 1875. december 20. p. 179.
[537] U.o. 1875. december 21. p. 179.
[538] U.o. 1875. december 22. p. 180.
[539] U.o. 1875. december 23. p. 180.
[540] U.o. 1875. december 28. p. 183.
[541] U.o. 1875. december 30. p. 184.
[542] U.o. 1875. december 31. p. 184.

„... folyt hévvel a discursus a könyvtár sok célszerűtlen berendezésén sat. Horvát comicus alakján és tervein ...”[543]

„Könyvtárban rendeztünk, én a magyar hírlapokat, többi mást, így legalább tudom mi hol van?”[544]

„Könyvtárba áthurcoltuk a jog- és államtudományi könyveket és nagyából rendeztük az az betűrendbe raktuk [...] Than rector meglátogatott, ott volt az igazgató is de ez nem találta, árnyékszékben volt!”[545]

„... igazg. igen megvolt elégedve a munkánkkal, hanem mi voltunk rosszúl a légmérséklettel [...] 9 fokra leszállt pedig egész nap fűttik, lesz itt még baj; eljő a király is a napokban?”[546]

„A könyvtárban rendeztünk tovább a nagy teremben; eljött Pulszky, Than, Henszlman később [...] Rónay István országgy. képviselő és a kalocsai érseki könyvtár őre, tanulmányozni a könyvtárakat, igen kedves ember, bevezettem mindenhova, magyarázgattam neki sat. azután jött Concha az Athenaeumtól [...] egész carricatura ez az igazgató, mint lármázott Pulszky előtt [...] György Aladár [...] jött kutatni és beszélgetni, Horvát ismét egy Comissióval volt ott, kik sokat célszerűtlennek tartottak, elég későn. Végre elment a tört. társ. gyűlésére, hova Józsi is ment. Szilágyi fogja az ő cikkét felolvasni, ennek örült.”[547]

„... a terem hideg, de legalább vidám, még nap is süt bele; itt volt Trefort, Máténak néztem és rákiáltottam, ne küldjön több könyvet, ilyen a rövidlátó ember, ha nem óvatos!”[548]

„Könyvtárban folyt a munka csak Horvát zavarta meg a muzeum cathalogusát együtt kellett átnéznünk, mit bír a könyvtár sat. természetesen ott marasztott vagy félórát ismét; ezért akarja ő a hivatalos órát 8-ra tenni! Hanem küzdünk, harczolunk ellene és ő issza meg a levét!”[549]

„... unalmas a hideg teremben, csak az vigasztal még hogy tágas és vidám. Jőnek olykor vendégek is. 11 or. Horvát is ellátogat [...] 3 or. a könyvtárba, ott folytattuk a rendezést, lassanként készen leszünk, az az soha, mert a mi sorsunk az, hogy soha se állapodunk meg, inkább bele-bele bonyolodunk jobban, még az boldog világ volt, mikor 2 ezer forintból vásároltak és köttettek és 10-15 olvasó volt, nyáron az őr is olvasó is kiültek az

[543] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXVI. id. Szinnyei József: Naplóm 1876. január 1. p. 1.
[544] U.o. 1876. január 3. p. 2.
[545] U.o. 1876. január 4. p. 3.
[546] U.o. 1876. január 5. p. 3.
[547] U.o. 1876. január 7. p. 4.
[548] U.o. 1876. január 8. p. 5.
[549] U.o. 1876. január 10. p. 6.

udvarra a fa alá!? [...] 5 or cathalogust revideáltunk, Horvát olvasta mi mondtuk megvan, nincsen!"[550]

„... könyvtárba s ott folytattuk a rendezést, míg az igazgató le nem jött, ekkor lecitált és bontogatta Dobocsányi a csomagokat és én is ott álltam és adtam kezébe a könyveket, ő megnézi, kis megjegyzést tesz hozzá [...] így lebzseljük el mellette ketten az időt. [...] A rendezésnél ismét néző szerepet vittem, azonban a feliratokat is megcsináltam ..."[551]

„... mentem a könyvtárba s ott megkezdtem a beírásokat, ment mint a vaj, azonban nem is jó igen sietni mert minél többet dolgozik valaki, annál nagyobb terhet raknak az ember vállaira, ez a mai korszellem szüleménye, a ki teheti kihúzza magát a munka alól s a ki dolgozik azt elevenen megnyúznák, csakhogy nekem ez a természetem, hogy nem szeretem a munkát magam előtt látni, sietek, hogy elfogyjon, hanem ha méltatlankodnak, majd eszemmel élek én is."[552]

„... reggel Fraknóival találkoztam a könyvtár előtt és a muzeumig kisértem; elmondta, hogy a „Magyar Könyvszemle" két hónaponként jelenik meg és a Szemléhez lesz csatolva, Horváttól megkapta pampflétját, bolondnak tartja ő is, hanem nem hitte míg nem olvasta, mondtam én aztán a tolvajoktól való félelmét, mely valóságos mánia, a „kir. magyart" tartja Fraknói is jobbnak."[553]

„... vártuk a minisztert, de biz az nem jött el, hanem összesereglettek Tanárky (kit itt láttam először) Staudinger, Mészáros, Szilágyi S. [...] ezek aztán megnézték jól a termet, Staudingert bevezettem a többi könyvtártermekbe is, ott aztán látta, hogy mi bizony nem férünk el itt az első emeleten; a nagy olvasó teremben pedig a nagy léghuzamról győződhettek meg és a galleriák magasságán sat. [...] György Aladár is [...] ott járt mindenütt az igazgató nagy bosszúságára!"[554]

„... a miniszter ismét itt volt, Horvátot mégis csak kiküldi az antiquariusoktól könyvet vásárolni, szerencsés ember ..."[555]

„Jött Szilágyi kissé feszes de nagyon udvarias; nem tudom mi baja, Greguss sokkal barátságosabb volt tegnap, még lapot is igért."[556]

„... lejött hivatalosan is a rendelet [...] hivatalos órák 8-12 és 2-6ig = 8 óra [...] Horvát commentálta és fellovalt bennünket hogy menjünk a miniszterhez, Pulszkyhoz, hanem én oda mondogattam neki, hogy kár a járásért ha magunk megyünk, úgy nézünk ki mint

[550] U.o. 1876. január 11. p. 6.
[551] U.o. 1876. január 12. p. 7.
[552] U.o. 1876. január 13. p. 7.
[553] U.o. 1876. január 15. p. 8.
[554] U.o. 1876. január 17. p. 9.
[555] U.o. 1876. január 20. p. 11.
[556] U.o. 1876. január 21. p. 11.

a koldúsok, igazán el vagyunk hagyatva – később aztán: igaz marad az, hogy az államnál az boldogul a ki a munka alól kihúzza magát, mert a ki szorgalmas [...] arra még több terhet raknak míg össze nem roskad!"[557]

„... a Miniszteriumhoz nem megyünk, inkább írásban folyamodunk [...] lapokat átnéztem, Hon igen megdicsér *buzgó és fáradhatlan*-nak nevez. Írtam egy memorandumot a könyvtár rendezéséről. [...] előbb a rectorhoz aztán a Pulszkyhoz [...] Izgatott voltam. Nyakát szegjük ha lehet az ily gyámoltalan igazgatónak, hanem mi szenvedünk."[558]

„... jött az igazgató, rosszalta azt, hogy nem mentünk a miniszterhez [...] végül [...] velünk jött Pulszkyhoz [...] a kinél elmondta kérelmünket, helybenhagyta, elmegy a miniszterhez, hanem közben kérdezte: „Szinnyei mikor lesz készen a Repertorium II. kötete!" két nap múlva méltóságod! „Történelem II. kötete!" „nem a természettudományok!" Mentünk; így el volt rontva minden a mit mi építettünk. Sokat mondtam Horvátnak, tanulhatott a hangulatról. [...] Lapokat átnéztem megdicsért igen szépen a Kelet Népe sok *érdemeket szerzett, fáradhatlan* buvára a Honból; Ellenőr egészen a Hon után, szép tőlük."[559]

„A könyvtárban nagy izgatottság van [...] ennyi mulasztás után és hanyagság után nem akarnak hallgatni a mi siralmas panaszainkra. [...] az igazgató eljött velünk a rectorhoz [...] az is azt kívánta, hogy mutassuk meg, hogy hogyan akarunk működni a 6 óra alatt s ő nem ragaszkodik az órákhoz, tehát ő is ezt akarja a mit én. Visszavettük folyamodásunkat, de a mi leginkább döntött az, hogy Horvát az ő tervét (a mit a rector a miénkkel akart tárgyalni) a könyvtár megnyitása után fogja beadni! – Ez döntött tehát annyit se érdemlünk, hogy azt a megállapított határozatát, hogy 10 díjnokot kér, azonnal írásba foglalja! [...] Kedélyem izgatott, véget kell vetnem ezen őrült kormányzatnak, hanem ha a koczka el van vetve?"[560]

„... izgatott voltam mert nagy dolog küszöbén állok. Kávézás után szivarra gyújtva 8 után a könyvtárba; elmondtam tervemet megmutattam 1874. jan. 12. tervrajzomat, fel is olvastam belőle, ha ezt elfogadták volna, ezt és a mi első tervrajzunkat nyújtom be, többit szóval; helyeselték; így szállítottuk a levéltárt át részben de jött 11 or. az igazgató [...] a megváltoztatott folyamodást aláírtuk [...] átvettem az iratot és vittem [...] az irodában expectoráltam magamat, hogy véget akarok vetni a komödiának; örült Erdei biztatott, mentem a Rectorhoz be; nyíltan őszintén elmondtam, hogy ez a systema tovább nem maradhat fenn, mi blamirozzuk magunkat, ezt akarjuk, az igazgató makacson ellenzi, mutattam régi tervemet, átadtam neki úgy az újat is; kérdezett hogyan gondolom

[557] U.o. 1876. január 22. p. 12.
[558] U.o. 1876. január 23. p. 12.
[559] U.o. 1876. január 24. p. 13.
[560] U.o. 1876. január 25. p. 13.

a rendezést, elmondtam. Majd ő megvizsgálja az ügyrendet, barátságosan kisért az ajtóig (az igazgató már az előszobában volt.) – Erdei mondta, menjen Kovácshoz, annak mindjon el mindent, mert annak lesz átadva referada végett. Haza [...] izgatottan beszélgettünk családommal. 2 után ismét a könyvtárban elmondtam mindent. [...] A könyvtárban [...] az igazgató hivatott már 2 or. őt tán [Than] igen hidegen fogadta, csaknem összekaptak, mikor ment kezét se nyújtá; én is elmondtam, kezdi gyanítani, hogy az írást cseréltük ki – hanem ismét veszekedett [...] és nem engedett ...”[561]

„Rosszúl aludtam. Izgatottság bántott. [...] Megkezdtem a Kovácsnak benyújtandó memorandumot [...] Feketébe öltözve 10 or. elmentem Kovácshoz kissé sétálva a Dunaparton előbb. Otthon volt, mikor előadtam mondókám kezdetét; lám a 8 óra okozta ezt is, egészen félremagyarázta, ő azt tartja az szükséges és hasznos; tehát hogy mielőbb lerázzuk ezt a nyűgöt a nyakunkról, mindent felfedeztem sőt Horvát hóbortosságát veszélyesnek tüntettem fel, egyszóval tönkre tettem őt Kovácsot pedig régi hiedelmében megerősítettem, hogy az az ember nemcsak bolond hanem szamár; ma még felmegy a Miniszteriumhoz és abfertigungját kéri; mi pedig visszavesszük a olyamodásunkat, azt igen okosan teszik mert még orrot kapnak a Ministeriumtól. Haza könyvtárba, az öregnek nem mindent mondtam el, de a többinek igen, örültek, hanem még félnek, hogy mégis megmarad az igazgató; én pedig jót állok, hogy nem [...] Siettem a rectorhoz visszavettem a folyamodást, jól teszik, mondá ő is; „csak ne csinálna az igazgató abból a jelenléti könyvből carricaturát.” Kezét nyújtá, kértem mutatná meg az én két memorandumomat Kovácsnak, azonnal kalapjába tette; olvasta a régit, van abban sok okos gondolat. [...]
A költözködés végéhez halad. Az igazgató szokott makacsságával védte az ő tervét.”[562]

„Igen nevezetes nap volt ma [...] Jött Mészáros, fogadtam [...] kérdezte hogyan vagyunk; elmondtam a bajt, jött a miniszter is, ez előtt is leplezetlenül kitártam az ügyet, hogy az istenért meg ne nyissák a könyvtárt míg számozva és czédulázva nem lesz; ez alatt lelket vertek az igazgatóba, lejött; ő makacsul ragaszkodott tervéhez, én egész indignatióba jöttem és újra megmondtam véleményemet, a miniszter helyesellte, mennyi idő alatt gondolják, hogy készen lesznek; Febr. 15ig! ha éjfélig is dolgozunk, mondám; azután a többi helyiségeket is megvizsgálták, mindenütt hangoztattam ellenvéleményemet. Mikor elmentek, Mészáros kezet fogott velem. A könyvtárhelyiségben elővette az Utasítást és felolvasta az X§-t. „A könyvtárszemélyzet csak tanácsadási joggal bír”, „Ne avatkozzanak az urak bele az én tervembe!” „Tessék olvasni a 6ik §-t. Az igazgató távollétében az 1ő őr helyettesíti.” „Én pedig kinyilatkoztatom, hogy ön itt fog lenni 8-12 és 2-6-ig!” „Akkor lemondok!” „Azt teheti de ha nem teszi itt og [...] sat.” Ön háládatlan [...] intettem társaimat, hogy összetartsunk. [...] Mlinkóval találkoztam „Jön

[561] U.o. 1876. január 26. p. 14.
[562] U.o. 1876. január 27. p. 14.

az ukáz!" Jól van. Könyvtárban általános öröm. De az igazgató felhordatja holmiját! Félek ettől és Mlinkó nyilatkozatától „nem akarják a dolgot az élére állítani! [...]
Józsi nem nyilatkozik de helyesli tettemet mégis félnek szegények [...] Csak dugába ne dőljön az én sakkjátszmám, mitől nőm fél, hogy hátha én kapok mattot! De már akkor kétségbe kell esnem az emberiség haladása és czélja felől, ha annyira gazemberek a legfőbbek, hogy a jó és rossz közül inkább a rosszat válasszák akkor végünk van úgyis; no de a jó ügynek végre mégis csak diadalra kell jutni."[563]

„Könyvtárban folytattuk a levéltár költöztetését és holmimat is áttettük ezen nevezetes napon midőn minden lap gyászkeretben jelent meg, ilyen a fejetlenség! [...] Hanem az igazgató nem mutatta magát, hanem bezárkózott és Dobocsányit vette igénybe, csak hagytuk. [...] a könyvtárban befejeztük az átköltözést, meglátogattak György Aladár és Törzs Kálmán, Zsolt gratuláltam neki a Kisfaludy titkárságért [...] Csak az egy kedvetlenített el hogy Horvát ez a gazember Littasyt megakarta nyerni és behitta magához; „tehát az urak rendezni akarnak, mikor lehet beszélni a gondnokkal, Litassy úr a Journál szobába megy ezt Szinnyei nem akarja." A gazember így akarja rontani az én tervemet, de Littassy elmondta. No csak még magunk közt is meghasonljunk. [...] ha a kormány elég gyáva ennyi figyelmeztetésre nem hajlani és őt elmozdítani, akkor [...] nekem kell egyedül cselekedni. Kár ugyan a dolgot ennyire élére állítani, mert talán nekem és családomnak árt, de legalább becsületemet megmenthetem [...] Végre a koczka el van vetve, segítsünk magunkat, ha a nagy emberek nem segíthetnek, de az ügy menetét várjuk be, az ukáz holnap iratik alá. Várjuk be."[564]

„... felhevitettem az uton haragomat, terv tervet üldözött, mentem fel a várba Zsolthoz, hogy helyesli-e tervemet, őt és Kóssát küldöm hozzá hívja ki, a gyáva megijed, nyilatkozatot iratnak alá „két évi igazgatásom alatt kimutattam képtelenségemet ezennel leköszönök!" ezt és a két tanú nyilatk. Kinyomatom de a nyom.tól elálltam később Zsolt is nevetségessé tette az ügyet és higgadtságot, fortélyt ajánlott, mert egyszerűen mint lázítót elbocsáthatnak! Igaza volt!"[565]

„... elmondtam tegnap tapasztaltakat, mintha két őbb emberrel [...] beszéltem volna [...] ki [...] mérsékletet ajánlt Horvát magától megbukik sat. (Hanem reggel György Aladárnak elmondtam az ügyet – titoktartás mellett – ez is azt mondta, mikor elváltunk – Horvátot megbuktatjuk; de ezt már nem mondtam el társaimnak. [...] Nem is mert Horvát háborgatni bennünket, hanem úgy 11 után lejött és ott benn rakosgatta a bibliogr. segédeszközöket; én félek, hogy ez az ember megőrül, mondtam Kudórának, nem, hanem képes arra is ha lemásolni adunk oda neki, azt is megteszi. 12 után [...] irodában sürgettem az ukázt; közben Erdei bátorított csak nyomassam a számokat sat. [...] Könyvtárban

[563] U.o. 1876. január 28. p. 15.
[564] U.o. 1876. január 29. p. 15.
[565] U.o. 1876. január 30. p. 16.

[...] Litassy ingerelt, mert ostoba terveivel állott elő s amellett kardoskodott, hanem elkésett; de nekem ártott, mert a sok ingerültség-e? nem tudom szívdobogást okozott pár percz múlva elmúlt. [...] Mlinkó [...] tanácsunkat kérte ki, most is oly hangon beszélt az igazgató, mintha ő lenne a mindenható. [...] A rector a rendezés végett hí magához holnapra. [...] Csak mielőbb megszabaduljunk ezen chaosból és zavarból."[566]

„Horvát felolvasta az ukázt, ő semmiféle más munkát nem adhat csak a kézi könyvtár rendezését febr. 15ig félig nyerve van az ütközet. [...] Délben aztán Fraknóihoz ez aláírta a 660 frt utalványozását [...] Elmondtam Fraknóinak Horváttal való harczot, nevette, nekem igazat adott, de azt mondta, „ebből rosz lesz!" Pulszky is hallgatta, Trefort nem bánja ha 7ig vagyunk is ott csak dolgozzunk. Eljöttem a Rectorhoz, Kovács prorector volt nála, Erdeivel beszélgettem nevette de nem tudta a pampfletet, Horvátról sokat beszélgettünk [...] Kovács nevetve mondta el a miniszternél való audienciáját, ő tanította rá, mit mondjon – sikerült! A rector helybenhagyta tervemet, de csak egy szín lesz és Betű hozzá nehogy complicálja a dolgot, ki is nyomatják s ez a fő [...] Siettem a könyvtárba, elmondva az eredményt, örültek – de egyúttal elfogadtam Kudora tervét hogy ne keresgéljük a czédulákat hanem mindjárt sajtó alá adjuk és úgy írjuk, hamarabb megy [...] Már előkell fizetnünk a Főv. Lapokra! A könyvtárba semmi se jár."[567]

„... most keveset dolgozom, míg a dolog rendes kerékvágásba nem zökken. [...] Wirkler azt is mondta, hogy a pampflet a Lloydhoz volt mellékelve és a tárczában lefordítva! [...] ha ezek a vidám arczok [értsd: gyerekei] nem lennének talán én is megbolondulnék, mennyire corrumpált a mi kormányunk, hogy egy hígvelejű emberért az egész ügyet elejteti, vagy legalább a jó ügy diadalát hátráltatja; végre szerencsénkre nem sok akadályra találunk mert finomul agyoncsapjuk ha nem enged. Nekem van igazi pechchem, mert sic vor non vobis. – elmondhatom, hogy igazán pechvogel vagyok, hogy ennyi malheurrel kell küzdeni, de nálam van a terem kulcsa."[568]

„6 után midőn mentünk becsengette az igazgató Littassyt tehát a komisz ember így cserben hagyott bennünket, no várj csak? [...] Elmondtam elkeseredetten a többi háromnak, hogy mily nagy komiszság ezt tenni, mikor oly nagy vészt hárítottam el fejük fölül. [...] Vutkovics Magyar irók Albumát hozta Moen. és láttam életrajzunkat és működésünket ez is reclam. [...] sokáig nem tudtam elaludni, igen ingerlékeny voltam; a jó ügynek csak mégis győzni kell egyszer."[569]

„A könyvtárban folytattam társaimmal a czédulázást, ment a munka; Littasy uram okoskodott, de nem hallgattunk rá; aztán Horvát hítt be kettőnket egy pár haszontalan nyomtatványért tanácsunkat kérte ki, de csak úgy reszketett mikor beszélt, szegény

[566] U.o. 1876. január 31. p. 16.
[567] U.o. 1876. február 1. p. 17.
[568] U.o. 1876. február 2. p. 17.
[569] U.o. 1876. február 3. p. 18.

ember hova vitte hóbortja, én egész nyugodtsággal beszéltem, annál inkább zavarba hozta. [...] Itt volt a bécsi küldöttség, magyar ifjak, a mieinktől vezetve, azok is magyarok, a legszivesebben fogadtam őket, így is kell népszerűséget vadászni és nyerni. [...] Kudora és Máté-val sétálva megállapítottuk a hadi tervet, nyugodtan viseljük magunkat és Littassyt nem vonjuk be bizalmunkba; derék becsületes emberek, az öreg is igen jól viseli magát [...] már kedélyem is jobbra fordult ...”[570]

„Pulszky volt a könyvtárban megvizsgálta működésünket, nem voltam ott, igazgatónk okoskodott; nem hisznek neki. [...] kissé levert vagyok mert tudom, hogy újabb küzdelmek várnak reám, - de a jó ügy győzni fog nem sokára. A Repertorium megjelenésétől is sokat várok aztán a pályázattól sat, fiam is csak nevele jó hírünket. Hanem hiában mondtam Nagyságos czimemet Kovács minket is nyomni fog örökösen még pedig méltatlanul, hanem segíttünk ezen is, csak eredményt mutassunk, ezt akarom.”[571]

„Az én ügyem meglehetős jó irányt vesz, csak így haladhassak és minden évben ily vaskos vagy legalább nyomós és nevezetes eredményt mutathassak fel; a jó ügyet még az ég is megsegíti; hanem a rosz ügyet is pártolják nálunk nem tudom micsoda rosz geniusok, csakhogy burjanzik, ezt irtom.”[572]

„A könyvtárban rendeztünk, jött [...] Mészáros, ki igen örült jó munkakedvünknek, [...] velem kétszer is kezet szorított [...] az igazgatót senki se kérdezte [...] mentem fel Budára a nyomdába, hol most meg írásbeli meghatalmazást kértek, átadták a mintalapokat [...] Irmai elkisért a könyvtárig, elmondtam neki a dolgot, hadd ismerjék Horvátot és ismerjenek engemet [...] irodában kértem az írásbeli meghatalmazást, meglesz.”[573]

„Most már a lapokat is vennem kell, de majd később megszünik ez is. Csak a számozáson essünk által, azután a folyóügyek kerékvágásába essünk, de még háttérben van mindig ez a komisz ember az igazgató és árnyéka Littasy, hanem ellensulyozom jó hírnevemmel és sok jó embereimmel, kik mindenesetre pártomat fogják és nem hagynak el! Úgy legyen.”[574]

„Horvát behivatott számlát aláírni, megköszönte, én udvarias vagyok irányában. Félek tőle.”[575]

„Muzeumba. éppen jött ki Pulszky hítt magával fel a levéltárba, [...] velem értekezett a könyvtárról, meghallgatván az én tervemet is, úgy látszik Horvát ellenében helyeselte, csak azt rosz praecedensül vette és nem ajánlotta, hogy mi kérkedjünk azzal, miszerint

[570] U.o. 1876. február 4. p. 18.
[571] U.o. 1876. február 5. p. 19.
[572] U.o. 1876. február 6. p. 19.
[573] U.o. 1876. február 7. p. 20.
[574] U.o. 1876. február 8. p. 20.
[575] U.o. 1876. február 9. p. 21.

oly gyorsan dolgoztuk fel az anyagot! Gyulay is ott volt, kissé genirozott mikor közel jött; majd azt mondják csinálja ön az egészet. Gúnyos megjegyzés Horvát sógorától. Eljöttem a Repert. megköszönte, levittem szállására. [...] Könyvtárban dolgoztunk erősen, elmondtam a mit végeztem, még mindig félnek, hogy nekik kell kiadni majd a könyveket."[576]

„Pulszkyhoz mentem 8 or. de még nem kelt fel, [...] végre bejutottam, elmondtam bővebben nézeteimet, hogy meggyőzzem szándékunkról, miszerint a régi rendszer mellett ismét visszaesünk a régi rendetlenségbe, mégpedig nagyobba mint eddig, megértett. Siettem a könyvtárba, elmondtam a dolgot a többieknek. [...] Összeszedtük a kötetlen könyveket kis rendet és helyet csináltunk a szobákban [...] mert daczára a nagy szobáknak szűken vagyunk hely dolgában. [...] A számok megérkeztek, csakhogy rosz kilátásaink vannak, mert bizony mi ha így haladunk, még márczius közepéig se leszünk készen, de majd sürgetem!"[577]

„Fraknói írt kártyájára hogy látogassam meg. Délben tehát az irodába s onnan a Muzeumba. Pulszky elfogott és vezetett be szobájába, olvassa mit írtam a miniszteriumnak, nagy örömömre és bámulatomra az én ajánlatomat egészen elfogadta és ajánlja, még 4 díjnokot is kér végül megtámadja a miniszteriumot, hogy mért mellőzik őt, hanem discretiót kért! Fraknóinál volt Szily és Wartha ez utóbbival megismerkedtem, kedves ember, beszélgettünk a könyvtárakról [...] Fraknói tanácsomat kérte ki a könyvészetet illetőleg lapja számára és elfogadta mindenben, hírlapirodalmat kell készítenem ismét [...] Horvát panaszkodott neki a Tört. Társ.nál, hogy mi mellőzzük őt, „persze nem tömjénezzük mint eddig, hanem dolgozunk, zokon is eshetik neki, de nem tehetünk róla!"[578]

„A könyvtárban [...] ragasztgattunk. [...] Végre majd csak eldől a mi sorsunk is, hogy vissza nyerjük nyugalmunkat, hanem Horvát mellett soha az az hogy mellőznünk kell őt, csak már tekintélyünk, rend tisztaság is nyerne egy új igazgató alatt, nehogy elveszszünk idő előtt a piszokban. Én a mennyire lehet jó hírnevemet gyarapítottam és eleget tettem a tudományosság terjesztésére, hogy becsüljenek, de méltányolják is érdemeimet ha egy Pulszky Horvát fölébe helyez, ez már sok."[579]

„Délben jött a rector és nézte a nagy termet; az igazgató is ott volt és a könyvtár megnyitását hangsúlyozta, hanem én is beleszóltam kathalogus nélkül nem lehet megnyitni, aztán az órákat d. u. a közönség számára, d. e. katalogizálásra „majd zugolódni fog a közönség" mondá az igazgató, „de nem fog ha több könyvet kap majd d. u. és gyor-

[576] U.o. 1876. február 10. p. 21.
[577] U.o. 1876. február 11. p. 22.
[578] U.o. 1876. február 12. p. 22.
[579] U.o. 1876. február 13. p. 23.

sabban mint máskor egész nap." Mégis tanult az én memorandumomból a rector, – lepipáltam az igazgatót, mert a rector is az egyetem érdekét tekintette. [...] csak aztán a 8 órával ne gyűljék meg bajunk, mert azt ránk diktálják!"[580]

„Hozzá fogtam az új czikkhez „Az egyetemi könyvtár rendezéséről" [...] A munka igen fáradságos, de czélhoz vezet, örülnek is embereim, hogy az eredményt látják. Délben a Muzeumba mentem és vittem egy czédulát, igértem czikket, örült Fraknói, még az ő czikkét is kihagyja, ha hosszú lenne; említette Horvátot, hogy másfél óráig panaszkodott, míg végre azt mondta neki „collega az ön állása tarthatatlan én az ön helyében leköszönnék", ez erős mondás! és nevezetes egyéntől! [...]
midőn teleraktuk az igazgató asztalát megrendelőkkel; behivatott, hogy jelentsük neki mikor készen leszünk, hogy ő is jelenthesse a megnyitást; aztán felterjesztést tett a miniszterhez, hogy első teendő a duplikatumok kikeresése; [...] Józsi czikkemet szépen kijavítgatta egy szivarért, én letisztáztam 10 4rét oldalra ..."[581]

„Nagy Sándor elvette két órámat a sok beszéddel, de legalább ő is ismeri Horvátot, kit meg jó barátja Kerékgyártó se istápolja, mert beteg. [...] Délben [...] átöltözve a Muziumba vittem az én nagy Józsi kis czikkét, Fraknói csekély módosítást tett itt ott, de különben az egész megjelenik márcz. 1-jén."[582]

„Délben haza, midőn az igazgató szokása szerint a délutáni leczkére való könyvet kérte, de mi ott hagytuk, szokjék rendhez. [...] ½ 3 or. a könyvtárba s ott olyt a munka megszakítás nélkül, ha kissé kifáradtunk, elkeltem és körüljártam, úgy hogy mindenütt voltam, buzdulhattak a munkára [...] jöttek látogatók is [...] és az igazgatónak egy vendége a kivel beszélt két óra hosszat."[583]

„... bosszantott, hogy Littassy ismét az igazgató körében töltött 1 ½ órát."[584]

„P. Lloydban [...] megvannak támadva a muzeumi tisztviselők és hogy nincsen kathalogus; íme itt az én föllépésemnek következménye, hátha még megis jelenik a kathalogus. Alig várom! Siettem a munkához azért és serényen dolgoztunk; én a jegyeket írtam fel a czédulákra, a többi keresett, két helyen számokat ragasztottak fel."[585]

„½ 9 or. a könyvtárba s ott dolgoztunk erősen, hanem azért lassan halad a munka, de mégis halad. [...] Az igazgató Kudorának elmondta a miniszterrel való találkozást „mikor nyílik meg a könyvtár?" „ő rajta nem múlik" mondá Horvát a szemtelen, még a

[580] U.o. 1876. február 14. p. 23.
[581] U.o. 1876. február 16. p. 24.
[582] U.o. 1876. február 17. p. 25.
[583] U.o. 1876. február 18. p. 25.
[584] U.o. 1876. február 19. p. 26.
[585] U.o. 1876. február 20. p. 26.

katalogust is aláírná, mert piszkosabb önzést nem ismerek! Utálja mindenki ezt az embert! [...] Sok bajjal jár ez a mi hivatalunk, a sok rendetlenség, piszok, könnyelműség egészen elkedvetleníti az embert, hanem a jó ügynek győzni kell."[586]

„... a könyvtárban folytattam a rendezést és számozást. [...] Greguss a könyvtárban volt, örült az új rendnek és dicsérte Józsit ..."[587]

„Könyvtár-jegyzéket raktam össze, biz ez sok bajjal jár."[588]

„Könyvjegyzék czédulákat rendeztem és ½ 9 or. a könyvtárban folytattam a munkát elég serényen de nem kielégítő eredménnyel, mert a számok ragasztásával is készen lesznek s én még nem a feljegyzéssel. [...] Haza, folytattam a munkát, [...] hogy legyen öröm mindenfelé, sok munkát és kötetet tüntessek fel és sok író művét, hogy hálával említsék."[589]

„Akarom hogy imposans legyen a kimutatás; [...] Ismét a könyvtárba, csaknem magam voltam és Horvát ki irogatott, én jegyeztem a számokat végre holnap délel. elvégezzük."[590]

„Délben [...] az irodába az ukázt kieszközölni, meglesz [...] Eggenbergernél Nagy Iványt találtam [...] elbeszéltem az affairét, hanem biz ő is csak önzésből szólt, mert Horvát tanszékére aspirál; a „nemezis"-t azonban látta a dologban. [...] Haza Netti volt ott [...] discuráltunk Kovácsról – bizony nagyon jól van ez úgy, hogy befolyást gyakorolunk reá Netti ismeretségével. [...] Fel-alá sétáltam, hogy nagy és nehéz munka után pihenjek, úgyis eleget mondják hogy rosszabbul nézek ki, nem csoda ha oly veszélyes gazemberrel, kinek még mindig vannak hatalmas pártfogói, állok harczban! De azért vérig küzdöm a harczot."[591]

„Könyvjegyzék czéduláit készítgettem [...] és futottam az irodába az ukázért, megkaptam [...] Mentem fel a várba Repertorium és 524 czédulával; a nyomdában eleget magyaráztam, csak azt nem tudtam kieszközölni, hogy a kathalogus Márczius 15-re elkészülne, ez baj, hogy erre a szép napra nem esik a megnyitás.
Mészároshoz vittem az ő piros Repertoriumát beletéve a kritikákat is, igen szépen fogadott, leültetett, elmondtam véleményemet a Pulszky felterjesztése győzött de mosolyogva vette észbe hogy a mi tervünk van ott viszhangozva (azaz én tervem) csakhogy tudja és engednek ez a fő; Horvát ismét mellőztetik tervével, majd a conferenciára

[586] U.o. 1876. február 21. p. 27.
[587] U.o. 1876. február 22. p. 27.
[588] U.o. 1876. február 23. p. 28.
[589] U.o. 1876. február 24. p. 28.
[590] U.o. 1876. február 25. p. 29.
[591] U.o. 1876. február 26. p. 29.

meghínak engem és Márkit szép! Hanem Horvát nehézkességét, akadékoskodását is felhoztam és rajzoltam munkátlanságát. Mészáros kikisért és kezet szorított velem. Stadinger is szivesen fogadott, beszélgetett velem, ennek is elmondtam az igazat [...] szivesen fogadta a Repertoriumot sat."[592]

„Könyvjegyzék czéduláit rendeztem [...] azután a könyvtárba s ott dolgoztam erősen a czédulákkal tovább, [...] Koch építész [...] a számok színes papirosa ellen kikelt [...] magam is átláttam de ha már meg van a költség azt hiszem őrültség lenne ezen változtatni! [...] Trefort itt volt, kérdezősködött, mikor nyitjuk meg? A nyomdával beszéltük ki magunkat, [...] Horvát körülötte forgolódott beszélt simulékonyan, lekisérte a kapuig csakhogy külföldre küldje őt. [...] eljött az igazgató a budai nyomdából, hozott levonatot igen csinos lesz, csak már meg lenne!"[593]

„... a rector jött Koch-hal; no leszsz ne mulass; felmentem a karzatra velök, az igazgató lenn szorult, fel-fel kukucskált, én magyaráztam és az én tanácsomra fogadták el a „querstanglit" a „rézoldalfogódzót" és végre meghagyták a rózsaszinű czédulákat, hanem egy kis küzdelembe került még igazgatónk is sugdosott ellene, de nem használt. Láthatja mennyire pártomat fogják, rettegjen, csak még a miniszter az tolja szekerét; az öreg Márki jól viselte magát Kochot megtámadta, hogy neki semmi köze a munkánkhoz [...] nevetett a rector, de a Koch annál dühösebb volt [...] Sétáltam Mátéval, derék okos ember, tanakodtunk, ő, Kudora és Márki erősen mellettem vannak!"[594]

„... a könyvtár jegyzékének statistikájával vesződtem, [...] elvégeztem 4338 mű 9179 köt (8285 darabba kötve). Ezt elvittem Fraknóinak, oly örömmel fogadta, hogy még a „Repertoriumról is fogunk beszélni, hogyan folytassuk, azt ajánlja, hogy a begyült pénzek külön kezeltessenek, s ebből lehet folytatni, szép tőle. [...] Nyomdában elvégeztem dolgomat beékeltem a czédulákat is, 3 szedő dolgozik. [...] A colland comissió elmegy, elbucsuzott, ezek ismerik Horvátot, hanem még a miniszter nem, csak Fraknói beváltaná szavát és írna külf. Küldetése ellen a lapokban!"[595]

„... a könyvtárba, ott dolgozgattam de csak csendesen, mert nem sürgős [...] nem jött a nyomtatvány a katalogus. [...] nagy örömünkre megérkezett a leirat „Pulszky felterjesztésé"-vel felolvasta az öreg, minden úgy megy mint mi akarjuk s ez elég kielégítő, csak Kudora attól fél, hogy ő most ennek alapján tesz felterjesztést, csakhogy ki ne lökjék! tegye, nem bánom, így is úgy is ötödik kerék marad nálunk. [...] A mi ügyünk is véglegesen állapíttassék meg az egyetemi könyvtárnál, mert kissé hosszadalmas és unalmas, még veszedelmessé is válhatik, ha jövőben Horvát pártja kerül fölül."[596]

[592] U.o. 1876. február 27. p. 30.
[593] U.o. 1876. február 28. p. 30.
[594] U.o. 1876. február 29. p. 31.
[595] U.o. 1876. március 1. p. 31.
[596] U.o. 1876. március 2. p. 32.

„... conferenczia [...] a múzeumi kettős példányok megrend. És a mieinkkel való kicserélése végett, azután a mi doublettjeink összeírásáról, ismét nem tudott modalitást, én húztam ki a zavarból a számozással! Többit nem említté és nem is törődött mással, mintha már átugrotta volna az árkot, hanem csapás csapásra éri, meg pedig ezután jő a hadd-el-hadd. [...]
A nyomdából érkezett első ívnek örültünk pedig fatalis napon [pénteken] érkezett meg; jól néz ki [...]
Aggódom, hogy a mi ügyünk nem a legbiztosabb alapon áll, kell majd erősebb fegyverekkel fellépni és biztosítani jövőnket, mert Horvát úgy néz ránk, mintha apját anyját öltük volna meg, szomorú dolog, mert nem köszön le."[597]

„Rectorhoz [...] mentem bemutatván a katalogus első ívét tetszett neki, csakhogy soká készül el! Sürgessék! mondám. [...] Könyvtárban folytattam a munkát és beosztást; az igazgató a feliratok végett tanácskozott velünk!! [...]
bemutattam a Honnak az első ívet a katalogusból, tetszett nekik, hanem Horvátot kinevették."[598]

„... Józsival a várba nyomdába, csak ott hagytam a correcturát, nem volt hon az igazgató. [...] Katal. czéduláit jegyezgettem és szedtem rendbe e. u. is. Józsi megszámozta én meg felírtam a jegyeket is. [...] Most már várom a „Könyv. Szemle"-czikkemet és hatását."[599]

„Könyvtárban [...] a könyvkötő számára készítettem [...] s így a sok ringy-rongy könyv elpusztul végre és ujabbak jőnek helyettök."[600]

„Katalogus czéduláit revideáltam [...] Könyvtárban [...] Egész délelőtt a 2dik ív correcturájával vesződtem. [...] A könyvtárban [...] felolvastam czikkemet „a könyvtár rendezés-ről", gyengének találták, csak nem polemizálhatok, hisz elég borsot törtem Horvát orra alá s az illetők megértik, megy a Századok mellé 1100 példányban!"[601]

„½ 3 felé lehivat Horvát Eggenbergerékhez, ott egy munkát rendeltem meg a Rector számára és mert nem ő tette, vissza akarta küldeni!? De én egész higgadtan beszéltem, hogy nem találtuk és megtartottuk."[602]

„Litassyt is meglátogattam odujában s itt tapasztaltam mennyire megronthatja egy igazgató a személyzetet, disputáltam vele, capacitáltam majd 6 óráig, mennyire nem a

[597] U.o. 1876. március 3. p. 32.
[598] U.o. 1876. március 4. p. 33.
[599] U.o. 1876. március 5. p. 33.
[600] U.o. 1876. március 6. p. 34.
[601] U.o. 1876. március 7. p. 34.
[602] U.o. 1876. március 8. p. 35.

személy ellen hanem az ügy iránt buzgólkodom sat. ő [...] engem vádol hírek terjesztésével, persze ő a journal-szobában akarna maradni! Én pedig ezen rendszer ellen küzdök. [...] tovább készítettem sajtó alá a czédulákat."[603]

„3000 példányban nyomatott a könyv Szemle! Ilyen öli meg a Horvátot. [...] Kovácshoz mentem Repertoriumot, Könyv-Szemlét és a katalogusból tiszta ívet vittem. Igen jól ogadott és dicsérte buzgalmamat „megtermi ez még a gyümölcsét" mondá, meg Gyulai is dicsért tegnap, nála volt Kovácsnál. Csodálom! Nem fogás-e? Mert dicsérte Utasítását, hogy az Akadémia is követi. Nem akarja-e vele megtartatni? „Mikor mondtam, hogy mily maliciosus ember Horvát!" ő is mondta engem „malcontentusnak" declarált a miniszter előtt. Lássa nagyságod, még jövőnk se biztos ezen ember előtt, úgy hogy desperálnak a többiek is hogy kidobatnak! „előbb kidobatik ő onnan mint akár melyikök!" Budára Nyomdában sürgettem. Mészároshoz, olvasta czikkemet, [...] mosolygott, ne gondoljak vele. Staudinger „facta loquuntur" mondá, midőn neki is mondtam [...] Miniszternél, szintén hagytam egy Szemlét, mint Staudingernél; ő Trefort Horvátot zavart embernek tartja; kértem ne hallgasson a pletykákra! [...] Könyvtárban elbeszéltem az eredményt, örültek."[604]

„... jött Józsi nagy örömmel Ágai kéri a papa arczképét, közölni akarja a Magyarország és Nagyvilágban. Szép kitüntetés, a bolond Práy a Borsszem Jankót emlegette, de nem hiszem. Inkább tartok attól hogy Horváttal tesz egy társaságban! Mindegy figyelmet gerjeszt és nagy megtiszteltetés! Nem tudom mily jó angyalom segíti elő ügyemet. De minden igen jól megy. [...] Most már csak a memorandum jól süljön el; megmondok benne mindent őszintén, Horvát úgyse lesz többet barátom, ha már levertem, meg kell semmisítenem, hogy ne ártson, mert ha nem öl is meg, de apró tűvel szurkál, míg kimerülök [...] Kedélyem izgatott, de majd máskép lesz mához egy évre úgyhiszem, ha ugyan lesz valami belőle. Igen óhajtom a magam és családom érdekében, hogy ne tartana sokáig, mert emészt és egészségem rontja."[605]

„A könyvtárban a nyomda számára dolgoztam egész nap nehogy elérjenek. [...] Rectorhoz mentem és bejelentettem végzetteket, hanem mindig a kéziratot említette [...] „talán nem kész" kár, hogy el nem vittem a végét. [...] Kiss Áron volt délben nálam, [...] tanácsomat kérte ki a Ráday-könyvtár rendezésénél, szivesen szolgáltam neki eszmével és utaltam füzetemre. [...]
Horvát még mindig gyilkoló tekinteteket vet reám, de azért Kondor tőle kérte a Szinynyei Repertóriumának II. kötetét! Nem szólt semmit."[606]

[603] U.o. 1876. március 10. p. 36.
[604] U.o. 1876. március 11. p. 36.
[605] U.o. 1876. március 12. p. 37.
[606] U.o. 1876. március 13. p. 37.

„... készítettem az előszót [...] Itt volt Trefort a könyvtárnál, engem keresett az igazgató nem volt ott, kérdezte, mikor nyílik meg a könyvtár? Legkésőbb 22-én, mondtam, csak legalább míg az országgyűlés szét nem oszlik! [...] Rectornál referáltam a miniszterről, katalogusról, sürgeti nagyon ő is a megnyitást! csakmár sietnének azzal a katalogussal. [...] A igazgató a rectornál volt, mert általam hivatta, a gyűlölet ismét növekedett irányunkban, mert mellőzzük őt. [...] Józsi átnézte az előszót d. u. czim felől pedig kérdeztem Aignert, Hoffmannt sat. de biz azok se mondtak okosabbat a Czimjegyzéknél."[607]

„... másoltam az előszót. A könyvtárban [...] czédulát készítettem sajtó alá, természetesen közben háborgattak és nehézségekkel kell küzdenem [...] Délben a rectorhoz, ott vártam és disputáltunk Erdeivel [...] Rector helyeselte a czimet és előszót csekély változtatással. Ennek örültem a legjobban, hogy mégis én voltam az úttörő az egyetemi könyvtárnál. [...] És eljő ennek a jutalma!? mint Kovács mondta. Csakhogy nekem mindig a dolog neheze jut, más szedi le a tejfelt. [...] Józsi volt Ágainál a Magyarország számára akarja s őt kérte fel az életrajz megírásával, szép! Hozzá is ogott és délután igen ügyesen megírta jegyzeteimből! Én pedig elmondtam a végzetteket és [...] siettem fel a várba a kéziratokkal, ott már két szedő szed igen szorgalmasan, azt hiszem csodát tesznek ők is, a corrector panaszkodott az igazgató intrigái ellen, hogy őtet nem nevezik ki correctornak; tehát itt is [...] elégedetlenség!"[608]

„Rectorhoz mentem ismét, előadván missiómat, no de alighanem vasárnaphoz egy hétre nyittatik meg a könyvtár! Victoria! tehát lesz katalogus akkorra. [...] A czédulák rendezését correcturát csináltam ebben Józsi is segített mint rendesen, [...] Könyvtárban [...] lelkesítettem az öreget a levéltár rendezésére és a katalogusa készítésére. Lelkesült. Rendezi erősen. Így lehet csak sokra menni. [...]
Forrong agyamban a memorandum Horvát ellen mert még mozog, agyon kell ütni egészen hatalmát. – Most az egyszer emberére talált! Nem is merek merészen gondolni arra, hogy engem igazgatónak nevezhetnének ki! Hanem azért megtehetnék nem vesztenének velem, csak nyerne a könyvtár Horvát után. De hogy nekem mily életem lenne az már más kérdés? Nyugodt nem igen! Mert a személyzet nincs egészen inyemre, jó emberek Littasy kivételével de nem munkabírók. Én pedig pénteken foglaltam el hivatalomat a könyvtárnál."[609]

„... tiszta íveket megbámulta Nagy Sándor műegyetemi könyvtárnok, és megbírálta de a mienk nem oly gazdag és nem oly czélszerű, hanem gyorsan készült és kevésbe került ez a fő és én tüntetni akartam a mit el is értem. Csak a könyvtár megnyíljék egyszer. [...] Forr a fejemben a memorandum csak jól üssön ki, hogy hatása és eredménye legyen, mert ha mást nem is de azt elakarom érni, hogy ezt a komisz piszkos gazembert, a ki

[607] U.o. 1876. március 14. p. 38.
[608] U.o. 1876. március 15. p. 38.
[609] U.o. 1876. március 16. p. 39.

minket mindig lenézett, kigunyolt, fitogtatta európai műveltségét és még utoljára csaknem rabszolgákká silányított, – megbuktatom, csufosan megbuktatom, hogy elkergetik!"[610]

„Katalogus czédulákat készítettem sajtó alá [...] viszem az utolját [...] fel a várba; a nyomdában az igazgató maga szedte ki a czimet, hogy helyes legyen."[611]

„... tanakodtunk a leendő banquette fölött, melyet én fogok adni egy hétre a megnyitáskor hozzákezdtem a memorandumomhoz, mert ismét egy alávalóságot tapasztaltam Littasy magával vitte a journal-szoba kulcsot! [...] Correctura ív 11. előszót imprimáltam pedig Beöthy még talált egy jelentéktelen hibát alólírt áll alulírt helyett."[612]

„Folytattam a Memorandumot, ez fogja tetőzni a ribiliót nálunk, ha ez sem használ, akkor hallgatunk. A könyvtárban a Correcturát készítettem, egész délelőtt azzal voltam elfoglalva, mígnem jött Greguss, az igazgató, vésnök, Dochnál, nyomdából [...] Horvát nem megy külföldre, megpudeálták magokat és tagadják, mondja Fraknói. [...] Könyvtárban a Correct. készítettem és a 12 ívet bevégeztem, ez az utolsó, hála legyen a teremtőnek! [...] Csak minden áron Horvátot elpusztítani körinkből aztán Litassyt kissé megalázni, nevetségessé tenni, majd magához tér és belátja kicsiségét és meghúzza magát, mert most igen sokat emlegeti meggyőződését! Ez az intriqua következménye!"[613]

„Memorandumot (Emlékiratot) írtam. Könyvtárban s onnan Budára sürgetni a nyomdát és Dochnálnak instructiót adni, megy minden szépen, s azt hiszem csütörtökön bekötött példányokat kapok [...] Még jókor értem a könyvtárba. Oda jött Mészáros, kérdezte a Katalogust készen lesz-e vasárnapra. Készen. Az igazgató nem tudott választ adni neki! Mikor elment velem is kezet fogott."[614]

„Emlékiratomat tisztáztam. [...] Trefort itt volt és kérdezte a címjegyzéket, igazgatóval beszélt.
Tisztogatnak mindenütt, hanem sokat kellene itt tisztogatni, első sorban igazgatónkat kipurgálni, aztán Littasit vagy a szarvát letörni. [...]
Délután felöltöztem feketébe, hogy a tanácskozáson illően megjelenjek és íme a gondnok és rector az igazgatónál tanácskoztak [...] bensőmben kétség dúlt és aggódtam jövőm felett, mert az emberi romlottság és az emberi hiúság, a corruptió annyira fölényt nyert nálunk és az egész országban, hogy minden lehetséges, még az is, hogy Littassy

[610] U.o. 1876. március 17. p. 39.
[611] U.o. 1876. március 18. p. 40.
[612] U.o. 1876. március 19. p. 40.
[613] U.o. 1876. március 20. p. 41.
[614] U.o. 1876. március 21. p. 41.

legyen első őr, később még igazgató is. Hazamentem és lámpásnál folytattam az emlékiratot, nem hagyom fel az ostromot [...] várom a jószerencsét, mit eredményez a katalogus, azután az emlékirat és végre arczképem és életrajzom!"[615]

„10 órakor elmentem a várba, de a könyvekre várakoznom kellett, azután Trefort nem volt ott; [...] Végre a miniszternél hagytam a díszkötésű könyvet arany széllel. Mészárossal alig válthattam pár szót Gregersennel disputáltak [...] Staudinger volt a legszivesebb, ez is ajánlotta hogy Hegedűsnek és Tanárkynak személyesen vigyek egy egy példányt. [...] Rector fekszik Erdei vitte el neki. Csupa pech. [...] Emlékiraton dolgoztam ha átadhatnám még ma Kovácsnak, [...] a könyvtárban a példányokat kiosztottam, az igazgató asztalára is tettem egy füzött példányt; már olvashatta az előszót, mert dühös; kutatja a hibákat, gyűjti az adatokat, de én majd megelőzöm, erős támaszt hisz abban, hogy mi a duplicatumokat nem czéduláztuk! Kovács nem volt otthon. Végre megpihentem, de Horvát intriquái bántanak, nyugtalanítanak [...] Nehéz harczot kell még nekem kiállanom Horvát ellen, kinek oly nagy marhák baráti mint Hegedűs, Tanárky, Suhajda, talán Trefort is közömbösségével."[616]

„... a könyvtárban [...] készülődés a nagy ünnepélyre, nem dolgoztunk, csak bámultuk a Címjegyzéket, beszélgettünk, terveztünk, végre conferenciázott az igazgató velünk a vasárnapi ünnepély végett, de legalább nem vesztünk össze. [...] Emlékiratomat még egyszer átnézem és a feltünőbb hibákat kijavitom. [...] Könyvtárban [...] elbeszélgettünk [...] szép napokról [...] mikor még minden simán ment, különösen a Horvát dolga – Hanem azért bosszant még mindig az hogy ő intra dominium érzi magát még pedig hatalmasan! [...] Csakmár az én ügyem haladna előre! – és a piszkos gazember megsemmisítetnék! hanem várj keserűvé teszem az életet! Nem dolgozól de még álmaid is nyugtalanok lesznek."[617]

„... a Magyarország és Nagyvilágban megjelent az arczképem [...] az öröm fokozódott, mikor láttam, hogy kitünően sikerült, az életrajz bevezetése remek, vetekedik a multkori Ellenőr kritikájával, hírlapgyűjteményemről is dicsérve szólt és kiemelte. Szóval az öröm non plus ultrája volt, de dobogott is a szivem. Pulszkyhoz vittem egy példány jegyzéket bekötve, örült neki és dicsérte, a Horvát intriquaira pedig majd a miniszterrel fog beszélni, kérdezte adtam-e a miniszternek? vagy azt hitte tolni fogja szekeremet. Arczképem megemlítettem, nehogy demonstratiónak vegyék! Tudja mindenki hogy a szerk. nem szokta előre megmondani sat. Kovácshoz [...] sokáig kellett várakoznom. Végre átvette a Címjegyzéket, tetszett, az Emlékirat-ra formalitási hibára figyelmeztetett a rectort soha se kerüljem! hisz nem is akartam kerülni, de csak mint magánügyet tekintse; majd elolvassa és kijelöli mit írjak és átadhatom a rectornak! [...]

[615] U.o. 1876. március 22. p. 42.
[616] U.o. 1876. március 23. p. 42.
[617] U.o. 1876. március 24. p. 43.

Vittem a könyveket Stadingernek, ő [...] az arczképnek nevetett, tetszett az eset neki is. Tanárki-nak előadtam tervünket leültetett, a díszpéldánynak örült, és jó emberem! Hegedűsre sokáig vártam, leültetett [...] és sokat beszélt a párisi könyvtárakról, ettől legjobban féltem, de meggyőztem őt is, bírja a Repertoriumomat."[618]

„... ebédre akartam hívni Erdeit, vendége lesz, a Gondnokot az se jöhet, ehér az se. [...] Ágainak úgy küldöttem, de nem jelent meg. Végre gyülekeztek kis bakot lőttem Gönczyvel ki jegy nélkül jött el Borsival, tréfálva mondtam, hogyan eresztették fel őket, nem ismervén Gönczyt, aztán még a kathalogust is dicsérte. Balogh Zoltán pedig azt mondta, hogy csak rám gondoltak, mikor a természettud. pályázatot kitűzték! Igen barátságos, nyájas ember lett? Nagy Miklós mentegetődzött, [...] Forgolódtam, mindenütt magyaráztam. Végre a beszéd is megtartatott, a 33 napos hurczolkodás! Mint legfontosabb tényező elemlíttetett [...] Hanem a legnagyobb elismerésben részesültem Mészáros ő excell. és Szász Kár. első megveregette vállamat. „Szinnyeinek köszönhetünk mindent." „Szinnyeinek nincs párja én is tudok sebesen dolgozni, de úgy mint szinnyei nem, mondá Szász Károly!" lelkesültem. 12 or. a halat tűzhöz tettem és 1 óra után ebédeltünk Práyt is elhittam és Horvátot [...] A halászlé felséges volt. [...] A mai nap is tetőzte az én müködésem diadalmát, mert az asztalra kitett katalogus emelte az ünnepélyt, forgatták, az előszó általam lett aláírva! Mindez szeget ütött soknak a fejében."[619]

„... megkezdtük a duplumok összeírását. Hanem előbb a Muzeumba mentem Tipraynak, Majornak és Barnának fűzött példányt, egyet a Muzeum számára egy kötöttet pedig Fraknóinak [...] Barnával beszélgettem [...] Fraknói olvasta életrajzomat és mosolygott hogy horvát mennyire fog haragudni ezért! Siettem ezután Kovácshoz, de már [...] elment. [...] Kelet Népe, Nemzeti Hírlap, Hon, Pesti N.-hoz vittem a Czímmutatóból üzött példányokat, hogy személyesen ajánljam. [...] Már ½ 2 or. a könyvtárban voltam és ellenőríztem a rendet. 2 or. megnyilt először az olvasóterem a nagy közönség számára 197-en voltak, kissé zaklatott volt a kiszolgálás. Hanem minden zavar nélkül ment; az igazgató is be-be nézett de lepipálták midőn kérdé ugy-e sok dolguk van még a katalogussal is: „hát még a nélkül! Mennyi baj lett volna!" mondta Máté! okosan. [...] 6 után Mátéval elvittem a példányokat az Ellenőrhöz [...] Závodszky [...] Czímjegyzéket is szivesen fogadta, úgy Beermann is a Lloydnál. [...] Ágainak is átadtam [...] Vadnai is köszönte."[620]

„A könyvtárba s onnan Kovácshoz, magammal vittem arczképemet és életr. (Magyarorsz. és Nagyvil.) visszaadta emlékiratomat a „személyemre vonatkozókat hagyjam ki – úgymond – és írjam le két példányban, egyet Thannak egyet Kovácsnak. Siettem a M. Állam szerk. egy czímjegyzékkel [...] Délben György Aladárral találkoztam

[618] U.o. 1876. március 25. p. 43.
[619] U.o. 1876. március 26. p. 44.
[620] U.o. 1876. március 27. p. 44.

a teknapi számban „ügyes keze" használta Ellenőr „hangya szorgalmú". M. Polgár életrajzom elejét közli, megérdemlem úgymond. levélben pedig viczczel arczképem szépségén! [...] A Független Polgár és Egyetértéshez vittem Címjegyzéket kértem péld. az Egyet. mert ez „saját lapja" igen lepipálta Horvátot őt Bach-huszárnak rajzolja „3mal hoch"-ot rendelt sat. no ez már igazán sok egy szélső baloldali embert így megcsufolni. [...] Feltünt, hogy Horvát minket megsem említett beszédében mondta Kovács, én pedig azt bámultam, hogyan kerülte el őt azért Than-t se említté! [...] a műegy. Könyvtárba vittem Czímj. és a Vas. Ujs. szerk.hez [...] A Nemz.Hírl.ban katalogusunk a müncheni rendszer szerint van készítve! Egy másik napi lap át is vette. [...] No ügyünk jól áll, csak haladnunk kell ez uton, gyorsan czélhoz jutunk, hanem a gólya, a gólya!"[621]

„Emlékiratomat másoltam [...] csakhogy készen legyek vele mielőbb, már úgy is igen elmérgesült a baj. Volt kis conferenzia a szolgai szabályzat felől, mintha igazgatónk készítette volna, úgy viselte magát, volt kis vita Litasyval az igazgató ellen írt czikkért, sorompóba szállt mellette, Máté pedig ellene. [...] Összevarrtam az emlékiratot [...] vittem az irodába, de a Rector otthon volt, ott átadtam neki [...] savanyú képpel fogadott, félt a 4 íves memorandumtól, de azért elolvassa; „miért állítom a dolgot élére!" mondá mikor beletekintett; úgyis lesz majd egy állandó bizottság kinevezve! sat. örültem, hogy távozhattam ettől a jámbor embertől, hát ezért fáradtam én, küzdök, csak egy emberem van még a kiben bizok! Haza egyet kerülve, hogy kipárologjon fejemből a bosszuság. [...] Wohl Repertoriumot kért [...] adtam katalogust [...] nagyot köszönt Than, talán már olvasta az emlékiratomat!"[622]

„Emlékiratomat másoltam [...] elvittem Kovácshoz, mondtam is neki egyetmást de az csak mosolygott, úgy látszik körmei közt van Horvát, mint macska körmei közt az egér. Eljöttem és folytattam csöndben munkámat. [...] kiváncsi vagyok kitoljuk-e a mi igazgatónkat innen, roppant megerőltetésünkbe fog kerülni, de megtesszük ha minden erőnket meg is kell feszítenünk."[623]

„... a duplicatumok csak úgy olvadnak mint a hó! Katalogust is csak vesznek. A lapok már most hallgatnak róla. [...] A könyvtárnál ismét volt harcz az az csak felszólaltam azon rendetlenség ellen, hogy a posta Littasyhoz menjen hozzám hozattam átnéztem és azután szétosztottam. [...] Most már csak az aggaszt, hogy azt a hosszú memorandumot hátha hiában írtam volna le annyiszor csak két személy számára melyek közül az egyik oly gyenge szelíd mint valami szűz lány, a másik nem tehet sokat!"[624]

„... elmentem a Muzeumba s ott beszélgettem Tiprayval mert Horvát bement Fraknóihoz [...] lerajzoltam sok érdekes adatot róla és hallottam is mást [...] mondta

[621] U.o. 1876. március 28. p. 45.
[622] U.o. 1876. március 29. p. 45.
[623] U.o. 1876. március 30. p. 46.
[624] U.o. 1876. március 31. p. 46.

Fraknói hogy a Könyv-Szemlében figyelmeztetett a kritikára melyet közölni fog, hanem ez nekem nem igen tetszik és protestáltam is ellene. No de majd észre térítem. [...] Könyvtárba mentem pont 2 or. mert úgy egyeztünk Márkival, hogy felváltva 2 és 3 or. megyünk a könyvtárba hogy egyikünk ott legyen, enyém tehát a páros szám. Ma én mentem 2 or. és dolgoztam erősen a duplákkal ..."[625]

„A könyvtárban [...] nevettük a Borsszem Jankót melyben „Horvát Álmos" igazgató aláírással viczczelik a házszabályokat [...] Bollának vittem czímjegyzéket és fel a várba Kárfihoz díszpéldányt ez annyira kitüntetett hogy „csak egy ily ember van az egyetemi könyvtárnál"aztán „jól meg van itt vetve az ágya" miniszter szobájára mutatva [...] igen barátságos ember; Gönczynek is átadtam az ő díszp. [...] A Hon reggeli számában a czímjegyzék ismertetve „a könyvtár büszkeségé"-nek vagyok feltüntetve! [...] fel-alá jártam a szobában elgondolkozva azon, hogy még csoda is történhetik velem, hogy igazgatónak fognak tenni! ki tudja lesz-e akkor is békességem, de legalább anyagilag ment leszek az aggodalomtól."[626]

„... jött Trefort Kónyival, az igazgató ismét nem volt itt elakarja hozni lányait, Tisza Kálmánnét sat. 1 órakor. „mikor ebédel?" mikor éppen ráérek – mondám – szolgálatára állok Excellentiádnak, megnéztük a termeket, örült a miniszter a rendnek, megszorította kezemet, az igazgató jelenlétében persze nem teszi, nem akarja őt sérteni, de ma is gondolhatta magában, hogy biz ez disznóság. Igazgatónk mégis megtudta a portástól, hogy 1 or. eljő a miniszter! Dühös volt, szidta a szolgákat [...] ¾ 1 or. felsiettem feketébe öltözve, a többiek is [...] jött Trefort 4 leányaival, Szalay titkár, Grenzenstein [...] Tisza Kálmánné és Tisza István; meg voltak lepetve a rend végett, tetszett minden – mondta nekem Trefort – lementek de a Journal-szoba kulcsa Litassynál van! Szép blamasche [...] be-be járok a nagy terembe, mert szinte épülök a nagyszerűségen és művemen! [...] Mai nap is nevezetes volt s míg én hegyet arattam, Horvátnak csak az orra nyílhatott meg és elmondhatta „a sors üldözi kegyetlenül!""[627]

„Máté említé hogy a Fővárosi Lapokba kellene tenni a könyvtárt látogató vendégeket, a miniszternek hízelegne, én feleslegesnek tartottam, de utóbb mégis kiírtam a vendégkönyvből (titokban) mellé „Szinnyei első őr kalauzolása mellett" hadd egye a méreg és revanche a múlt évi költözködési hazugságaért. Elvittem Vadnainak az örült neki rettenetesen. Fraknóihoz [...] disputáltunk a Katalogus felett de nem lehetett jó útra téríteni, ő kritizálni fog (mert bántja őt, hogy kihagytuk az ő műveit és mert egyátalában katalogust csináltunk és őket is piszkálják e miatt) aztán Ipolyi fogott el, mért nincs az ő munkája benn ez és ez! [...] Kis disputám volt Littasyval, mert bánt az, hogy ő

[625] U.o. 1876. április 1. p. 47.
[626] U.o. 1876. április 2. p. 47.
[627] U.o. 1876. április 3. p. 48.

egyátalában nem dolgozik, a többinek rovására henyél. [...] Fraknói mondta, hogy Horvát felterjesztést ad be Pulszky felirata ellen ..."[628]

„... az igazgatóval ismét volt egy kis összezördülésem [...] mérgesen szóltam hozzá „már tavval kellett volna ezt elvégezni" sat. [...] Kiváncsi vagyok mivé növi ki magát a mi ügyünk ha Kovács csak ennyi hatással van Horvátra, a rectort már látogatja hivatalában, ha ezt is elszédíti, akkor vége hossza nem lesz a panasznak, hanem van még reménység, mert most jönnek még csak a nehéz lövegek!"[629]

„Horvát nem írt cáfolatot a Fővárosiban, készen lettem volna válaszolni és őt lepipálni. [...] Írtam a duplák rendezéséről és tisztáztam [...] Csakmár a mi ügyünk dőlne el, ezt a gazembert kergetnék el."[630]

„... a Muzeum-kertbe mentem ott Conchával találkozván [...] elpanaszoltam az egyetemi könyvtár mostoha sorsát, ismerje ő is Horvátot. [...] Horvát ki akarja nyomatni a Katalogust, még ezt az örömét is elvesszük. Jött már katalogus vevő, Kerékgyártó, ezzel beszélgettünk [...] Máté Horvát igazgató renoméját nem kiméli, de jól is teszi [...] Horvát jött, erre rá sem nézek! [...] Lloydtól Némenyi volt nálam, adtam adatokat, czikkemet, czímjegyzék előszavát, írni akar a könyvtárról, Horvát ismét a háttérbe szorúl."[631]

„Pulszkyval beszéltem, elmondtam Horvát tervét, mosolygott, és jót nevetett a duplicatumok összeírásán! [...] Papp Miklósnak [...] elküldtem a Czímjegyzéket úgy Szabó Kár. és az Erd. Muzeumnak is. [...] elmentem Eggenber[ger]ékhez megrendeltem a Münchenalmanachot, ha megkaphatnám szép renoméra tennék szert; beszéltünk a könyvtárról, Horvát pedantériájáról, barátok építkezéséről, félek, hogy beépítik [...] a mi udvarunkra szolgáló részt is."[632]

„Felkerestem Szilyt, kinek Czímjegyzéket adtam át, már Horvát piszkálodása és gyalázása oda is elhatott, úgy hiszem mert egy hibát mutatott! [...] Tehát Horvát mégis kiviszi hogy tervét húzza."[633]

„A könyvtárban Tiprai és Csontossy voltak vendégeink [...] nyomorult helyzetünkben is viczczelni tudunk és vígan tűrjük balsorsunkat [...] a Rectort lestem de már elment „Pót-Emlékiratba" betettem a Gerando 20 példányát is és [...] szállására vittem [...] és elmondtam dolgainkat, az igazgatónkra vonatkozó kifakadására „hogy nem tudja mikor adja be tervét!" „majd octoberig elhúzza" mondám „De addig nem várunk hanem

[628] U.o. 1876. április 4. p. 48.
[629] U.o. 1876. április 5. p. 49.
[630] U.o. 1876. április 6. p. 49.
[631] U.o. 1876. április 7. p. 50.
[632] U.o. 1876. április 8. p. 50.
[633] U.o. 1876. április 9. p. 51.

kényszerítni fogjuk, vagy nélküle is elvégezzük!" most Kovácshoz de ma nem; a könyvtárba pihentem, oda jött Fraknói én „La Bibliothek 20-40 elolv. nagy végtelen nagy örömömre az én tervemet láttam benne ajánltatni a franczia könyvtár számára, roppantúl megörültem és mutattam társaimnak Kerékgyártónak és Fraknóinak, mégis jó a practikus ember! Csak meg tudnák becsülni!"[634]

„... a munkához nem lévén sok kedvem az izgatottság miatt, ámbár minden a malmomra hajtja a vizet [...] mentem Kovácshoz s oly szerencsés voltam, hogy azonnal felolvasta a Pótlék-ot, tetszett neki és korholta a rectort, hogy mégis halogatja az ügyet, én aztán spékeltem a dolgot a szolgák censuráját, Varga gyámoltalanságát leírva „el kell csapni!" mondá, „nekem öt évig kellett volna rectornak lennem", „csak legalább két évig nagyságos uram" mondám, „most már tetszik ezekből Horvátot ismerni", „nem hiszünk már a szavának", mondá midőn kezét nyújtá „bolond dolog biz ez!" Miniszteriumhoz megy!? Vissza, referáltam a többinek, így telt az idő, járkálással. Az igazgató [...] felolvastatta Galló elbocsáttatását, diadalt ül most azt hiszi minden jól megy!?"[635]

„... az igazgató rám dictálta a hátramaradt beirandókat, megtettem, pedig húztam hogy a conferencia elhatározván a rendszert ne a régi katalogusba írjuk az idei könyveket. [...] ismét hozzá fogtam a Repert. czédulák írásához [...] Fraknói [...] egy kis scenának is fültanuja volt a „lépcsőrács miatt Pauler nem juthatott fel hozzánk", sat. „mi lesz ennek a vége?" kérdé Fraknói tőlem – semmi mondám; de jaj nekünk ha egy Horvát-barát lesz a rector. [...] Bolond állapot, Kovács oly rettenetesen köpi a markát és még sem tehet vagy nem tesz semmit és minket előbb utóbb a szarban hagy, hogy ily gazember mint Horvát diadalmaskodhassék."[636]

„Mindenkit meglep a nagy-terem fénye [...] mentem Xantushoz, [...] sokat beszélt a könyvtár rendezésről és mennyit tanulmányozta 6 hónapig azt, nekem is ajánlott egy angol művet [...] beszélt Bankroft óriási munkájáról és az universal-katalogusról, mely oly praktikus, hogy csak amerikaiak jöhetnek rá! és vihetik ki."[637]

„Xantus eljött, elhozta a Viatechismus der Bibliothekw. és a Smitsonian könyvtár katalógusairól írt angol művet, nekem is ajándékozta."[638]

„Pulszkytól elismerő levelet kaptam a czímjegyzékért. Századokban is megvan említve a Czímjegyzék!"[639]

[634] U.o. 1876. április 10. p. 51.
[635] U.o. 1876. április 11. p. 52.
[636] U.o. 1876. április 12. p. 52.
[637] U.o. 1876. április 13. p. 53.
[638] U.o. 1876. április 14. p. 53.
[639] U.o. 1876. április 15. p. 54.

„Bollához mentem, felvilágosítva őt Horvát hóbortosságai felől, mert panaszkodott neki, most tudja hányadán van a dolog. [...] olv. Jewet: Construction of the Catalogues I-XII. 1-17. [...] igen érdekes, csakhogy kissé nehéz megérteni! [...] Jól érzem magamat, csak Horvát ne jusson eszembe."[640]

„A könyvtárba [...] régi rendszerünk (az olvasótermi számozást írtam jegyzőkönyvbe és az oldalzsebemben megtorlódott iratokat mustráltam [...] Fraknóival beszélgettem, ismét közlést akar a könyvtár megnyitásáról a mi Bibliogr.-ról. Horvát beszédjét gyalázta. [...] Horvát tisztáztatja a memorandumot a rendelésről, kíváncsi vagyok rá."[641]

„Hanem igazgatónk kezd grassálni, Daimot megintette először, mert az ünnepek alatt elment jelentés nélkül; most tehát ezt fogja kitúrni, no de azt hiszem elkésik, mert jő a conferenczia, készül a terv, tele polemiával, csak ez kell nekem, maga alatt vágja a fát! [...] félek, hogy memorandumával elszédítti fejöket és ha egészen nem is, de félig ő fog győzni; no de mi is összetartunk! Vederemo!"[642]

„Tanakodtunk az igazgató felolvasásán az az felterjesztésén, szerencsére polemizál, minket szid, eddigi munkánkat ócsárolja s így maga alatt vágja a fát! [...] kifőztem [...], hogy 2dik pótlékot adok az „Emlékirat"-hoz, melyben franczia és angol adatokkal fogom bebizonyítani tervünk helyességét. [...] Trefort miniszterrel mentem egy darabon, kérdezősködött a duplákról, a muzeumi duplákra én figyelmeztettem, hogy pénzért akarják adni „hisz az nonsens, mi tartjuk fenn a Muzeumot is ..."[643]

„... a gondnok [...] fölhozta, hogy igazgatónk panaszkodott hogy mi gorombák, hidegek vagy ilyesmi vagyunk irányában, én aztán fölhoztam az ő nem köszönési modorát! [...] tervezem a könyvtár rendezési mintát, mert igazgatónk beadta az övét."[644]

„... megkezdtem [...] írni a két életrevaló tervet a franczia és angol munkából, ez majd kissé nagyobb furorét csinál mint Horváté. 11 or. megjelent ő is és átadott egy sereg könyvet, melyet az uj rendszer szerint fogunk beírni az az czédulázni, ő sem ellenezte miután felszóllaltam! Nem mer igen velem ellenkezni, érzi a dögöt melyet magával czipel a schlendrianismust csak saját bőrét akarja megmenteni! [...] a tervet elkészítettem és felolvastam Dr. Márki és Kudora előtt [...] Jött Pasteiner, beszélt a párisi könyvtárról sat. Fraknói elmondta, hogy Horvát felolvasta neki memorandumát, sőt kiakarta nyomatni a Könyv-Szemlében, de ő lehordta és „fatalis következményei lesznek ennek!" de azért futott mint a futó bolond, [...] elvitte Erdeihez! Nevettünk [...] Fraknói

[640] U.o. 1876. április 17. p. 55.
[641] U.o. 1876. április 18. p. 55.
[642] U.o. 1876. április 19. p. 56.
[643] U.o. 1876. április 20. p. 56.
[644] U.o. 1876. április 21. p. 57.

iszonyú nyomort jósol a ki-nem egyezkedés után, [...] már mi csak belekövesedünk a sanyarúságba."[645]

„két tervemet" tisztáztam, ezt folytattam otthon is ..."[646]

„... leírtam a két tervrajzot és felszereltem, hogy átadhassam ma a Rectornak. [...] Voltam a Rectornál, beadtam terveimet „ez topographikus" mondá „nem systematikus is!" később tudtam meg, hogy Horvát beadványában azt hangsúlyozta, „hogy a mienk csak topographicus", ó te nyomorúságos ember a ki a laykusokat tévútra akarja vezetni phrasisaival, no majd felnyílik Thannak a szeme ha elolvassa s én mást nem akarok, ezt meg is igérte, majd Kovácsnál többet beszélek."[647]

„Kovácshoz vittem két tervemet; „majd leszavaztak bennünket" mondá, de aztán megvigasztalt, a könyvtárrendezés elhatároztatott, a theologiai kar döntött, részünkön volt még az orvosi és Hunfalvy, ellenünk Hajnik, Apáthy! Télfy! (setétség emberei) no de most üssük a vasat! „Hornig, Kovács, Than" a bizottságban, éljenek!"[648]

„... még mindig izgatottak vagyunk az igazgató komisz magaviselete miatt, hanem Mayr tanárt megnyertük ügyünknek, csak felvilágosíthatnók a többit is így. [...] Fraknóival beszéltem, nem fog szólni a Czímjegyzék ellen, csak átalánosságban. [...] A könyvtárban Bibliogr. készítettem"[649]

„Elolv. Jewett Catalogh 84-96 igen ügyes, különösen a Real Index, ezt akarom behozni nálunk is."[650]

„A könyvtárban folytattam a Bibliogr. és [...] kis Fraknói is ott volt, átadtam neki az egyetemi könyvtár statistikáját az az olvasók számát a Szemle számára. [...] Fraknóival tréfáltunk, csodálkozott az igazgató közömbösségén, hogy mit sem törődik a könyvtárral, mi pedig elütjük tréfával a dolgot!"[651]

„... a könyvtárba a kiegyezés felől beszélgettünk „sokat nem vártunk de nem is kaptunk semmit" ilyen ez a németekkel való egyezkedés, hanem azért hozzá fogtam a Bibliogr. íráshoz és szünet nélkül írtam, míg a többiek a Schematismusokat rendezték [...] Nem is háborgat most az igazgató, örűl ha békéjét mi nem háborgatjuk, most agioja kissé leszállt, hiába vezetgeti Irányit, nem lesz miniszter, képzelem hogy hízeleg neki."[652]

[645] U.o. 1876. április 22. p. 57.
[646] U.o. 1876. április 23. p. 58.
[647] U.o. 1876. április 24. p. 58.
[648] U.o. 1876. április 25. p. 59.
[649] U.o. 1876. április 26. p. 59.
[650] U.o. 1876. április 27. p. 60.
[651] U.o. 1876. április 28. p. 60.
[652] U.o. 1876. május 3. p. 63.

„¾ 12 or. [...] behivat az igazgató átad egy csomó könyvet és fut, ez az ő bogara, így szokott ezzel egy igazgatást lerázott a nyakáról. [...] megérkezett a meghívó szombat délután 5 or. conferenciára Kovács, Hornig, Horvát és én! aláírtam, végre eldől a dolog, csak aztán Kudora szerint jól dőljön el a dolog, nehogy úgy járjunk, mint Bécsben a mieink, én félek, hogy itt is fél rendszabály lesz, a káposzta is meg a kecske is megmarad! [...] Kiss Áronnal [...] hozzá, elhozván a pozsonyi Lyceum katalogusát de biz az nem harczol mellettünk mert sok az alosztály! [...] Most vagy soha dőljön el ügyünk jól – ha többet nem nyerünk, csapják el tőlünk Horvátot, ezt a here-embert, úgyis rosz dolga lesz!”[653]

„... a Muzeum kertben [...] Horvát díjnokkal beszélgettem a másik Horvát mihasznasága fölött és élhetetlenségéről. [...] A mint megjósoltam beteljesedett, az igazgató Horvát díjnokkal iratja ki a főkönyvből számadását, először azt hittem, hogy a lemondásához készül, de csak kiakar bújni, még ezen utolsó az az egyedüli munkája alól is, míg a díjnok itt van; velünk nem gondol, sőtt arra szavaz, hogy ne adjanak nekünk segítséget. [...] Fraknóival találkoztam, ki mondta, hogy ő is meg van híva a conferencziára, Pulszky is, ezt szeretem, de más részt félek, hogy a sok szakács elsózza a levest! Mi maradunk a szószban! [...] A könyvtárban Bibliog. írtam, azután az igazg. sürgős! munkát hozott, Szilágyi Dezső számára, átvizsgálni valót! Úgy látszik még mindig bízik szerencséjében. [...] Mit hoz a holnapi nap, szomorú kilátások, az igazgató mindent igér de semmit sem tesz, mi pedig be leszünk fogva és ő neki áll fölebb, ő éli világát, mi dolgozunk, ő nevet mi isszuk meg a levét, hanem azért megtörjük utolsó hatalmát is, szűkebb körre szorítjuk.”[654]

„Nevezetes nap! [...] Muzeumba Pulszky nem volt hon [...] csak fiával beszélhettem, ezt kértem meg tehát, hogy atyja ne maradjon ki a mai conferencziáról! Megigérte. [...] e. után a hasam kezdett fájni csöppeket vettem be és kendőt melegített rá a feleségem. [...] Voltam Kovácsnál és informáltam a toronyszoba végett s más egyebet felhoztam, hogy igazgatónkat jól eláztassam. A gyűlésre mind megjelentek Than, Kovács, Hornig, Pulszky, Fraknói, Horvat ig. s én, Erdei vitte a jegyzőkönyvet. 1őr Pulszkyét azután az igazgató maga olvasta fel az ő fölterjesztését, de mivel éppen Pulszkyt is vágta, Fraknóit is lapját említvén és Kovács-ot számozás végett, szépen letromfolták csak nekem kellett küzdenem Fraknói muzeumi systemája ellen, még csak ez kellene – végre győztem; rövid czímmel, kevés szakot és sorszámot (ugrás nélkül) végleges fölállítással és számozással!! [...] Csak Fraknói volt nevezetes mikor nekem és Kovácsnak mondja, hogy „de már mégis Horvátot nem lehet kihagyni a rendezésből” „hiszen nem is látogatja a könyvtárt” mondá Kovács. No hisz’nagyobb csapás, bosszú nem érhetett embert, mint

[653] U.o. 1876. május 4. p. 63.
[654] U.o. 1876. május 5. p. 64.

Horvátot az ő gőgös, fennhéjázó, kérkedő, gyáva magaviseleteért; meg akart buktatni s most ő van porig alázva."[655]

„7 út. felk. fejfájás és gyomorémelygéssel [...] Az eső daczára elmentem sétálni a Corsóra jól esett a végzett munka és diadal után! Vissza a könyvtárba, a doctornak is elmondtam a harczot és győzelmet, örült neki, ismét emlegette: „te makacs öregember!" ezt nem tudja neki megbocsátani Horvát igen megsértette vele, no meg aztán ő dolgozik Horvát nem. [...] Bibliographiát írtam Máté a könyvkötési munkát végezte az az beirogatta, hizeleg neki hogy mintegy kitüntetem, helyettesített! Elmentem az irodába, nehogy a protokollumba valami bolondot írjon, jó szivart adott Erdei és megmondtam neki a gyűlés magyarázatát a mit nem értett világosan [...] vissza a könyvtárba, Tudományszakokat írtam össze holnapra, hogy készen menjek Fraknóihoz. [...] Most már [...] az igazság győzvén küzdünk az ármánykodó makacs ellenség ellen ki maga körűl párthíveket gyűjt, hanem mindig könnyebb működni nitra dominium ha részünkön az igazság és hatalom!"[656]

„... nyugtalan voltam a systematikus tudományszakok megállapítása végett [...] az öreg beadta shémáját de kifogás alá esett s így megharagudott, alig tudtunk kibékülni, de azért észre tért. [...] 10 or. mentem a Muzeumba Fraknóihoz egész 1-ig dolgoztunk a schémán [...] azért szerencsésen átestünk az 58 szakon melyet a 12 főcsoport keretében megállapítottunk, a kis Fraknói dicső ficzkó engedett nekem mindenben és az ügy egészen úgy fog haladni mint a hogyan én akartam! [...] 6 ut. elmentünk Máté és Kudoraval, capacitáltam őket, hogy ne féljenek semmitől, jóllehet a minister ma ott volt, még mindig félnek, az a gazember nem is nyugszik, még a nyakát nem tekerik ki, mondtam én ezt többször, de mégis társaim előtt aggodalmamat nem nyilvánítom, nehogy elijeszszem őket. [...] megkészítettem a jegyzőkönyvet Erdei számára, hogy a legérdekesebb pontokat ki ne hagyja! [...] Tehát mégse mond le!"[657]

„... mentem az irodába Erdei előtt felolvastam az én conceptusomat, ha akarja használni legalább a nyomósabb pontokat nem fogja kihagyni vagy megmásítani, tetszett neki. Innen Fraknóihoz mentem a jegyzékkel, megírta hozzá a levelet én addig Csontossyval beszélgettem [...] Végre megvolt a dolog. Barnát megkérleltem az az felvilágosítottam, még ajánlott is Pák kinyomatott rendszerét, hanem dult fúlt elöljárói ellen s még azért is haragudott, hogy őt megnem hívták a conferentiára. Végre ismét az irodába, a gondnok szokott nyájasságával és „mért nem köszön hát le (az igazgató) látták, hogy nekünk nem kell 3 hónap csak 3 nap egy tervezet kidolgozására. [...] Eggenbergeréknél Hoffmannal beszéltem helyzetünket, az igazgatót pártolta, hanem felnyíltak szemei [...] Ez

[655] U.o. 1876. május 6. p. 64.
[656] U.o. 1876. május 7. p. 65.
[657] U.o. 1876. május 8. p. 65.

is nagy tudományát és nyelvismeretét hangsúlyozta, én pedig, hogy nem igazgatónak való."[658]

„Fraknói ott volt és egész consternatióval beszélte el, mikép Horvát tőle kérdé hogy benne lesz-e a jegyzőkönyvbe azon indítványa Fraknóinak hogy ő (Horvát) vezesse a rendezést, ha ez benne lesz hát ő nem írja alá a jegyzőkönyvet! Megütközve mondá neki „de collega úr, hol akarja tehát értékesíteni tudományát, ha itt nem!" Az nincs az utasításomban, mit is kívánhatnék tőlem 1200 ftért!" De hát mit akar tenni hisz ha még a könyveket is a karok rendelik meg! Ez az ember őrült! Le kell őt köszöntetni!" Csakhogy Fraknói is ismeri. [...] Szomorú corruptióban élünk, ha ennyi harczba kerül egy gazember kilöketése, hanem most csak fegyverszünet van „dolgoztatni kell az ilyen embert!" jól mondta Hermann Ottó, ezt forcirozom és büdös lesz neki, majd ott hagyja."[659]

„Igazgatónk kormányzói hatalmát az által fitogtatta, hogy jelenté „mikép írjam be a csomagot!" „majd meglesz, csak hagyja ott!" mondám de se ő se mi nem köszönünk neki."[660]

„Igazgatónk kezdett lármázni, hanem az én távollétemben mert felfedezett egy hibát a naplóban melyet én követtem el, még csak nem is tartom érdemesnek kijavítni! [...] irodába, a jegyzőkönyv még nem készülhet el, mert mégegy conferencia lesz, mondta Erdei, addig beszél a rector Fraknóival is. Hohó ezek feszegetik az ő indítványát! De megelőzöm. [...] Semmi baj, csak a hóbortos igazgató ugrándozott, hanem nem mert lármázni, mert fellépésemtől megijedt és Irányi ott volt. [...] Gyárfással különös esetünk volt, ő művét ajándékozta a könyvtárnak és kiakart venni egy kis munkát, nem adhattuk oda caution nélkül! genirozta a dolog és nem vitte el. [...] Ma ismét dobogni kezdett szivem. No no!"[661]

„... a Muzeumba, Fraknóinak vitte el a tiszt. példányt Józsi [...] én pedig még mindig erősen harczoltam az ellen, hogy valahogy ránk ne oktrálja a muzeumi rendszert, végre capacitáltam, igazat adott nekem, hogy a mi szűk, setét könyvtárunknál az valóságos csapás lenne."[662]

„Trefort miniszter volt ott velem beszélgetett [...] jött az igazgató, futott ki utánna [...] hosszú órral visszajött. Treforttal ő is beszélt, de nem tágítottam mellőle, utána akart menni, de intett kezével, hogy maradjon, nem pletykázhatott. [...] Különös helyzet az enyém a gondnok Mlnkó ott volt Littassynál és mindenkép szeretné ha rendbe jönne a dolog, én se akarok mást mondám, hanem ő Littassy kedves vejét akarja ebben a gyönyörű helyzetben a dolce far niente-ben megtartani; abból ugyan nem eszik csak jöjjön

[658] U.o. 1876. május 9. p. 66.
[659] U.o. 1876. május 10. p. 66.
[660] U.o. 1876. május 11. p. 67.
[661] U.o. 1876. május 12. p. 67.
[662] U.o. 1876. május 13. p. 68.

a conferencia! Sajnos hogy igazgatónk ássa ugyan alattam a talajt, de én is ásom ő alatta, ő elbukik talán de én aligha emelkedem!"[663]

„... Fraknói ismét elkedvetlenített. Than magához hivatta és kérte adja elő bővebben előterjesztését vagy indítványát, tehát forcirozzák a muzeumi rendszert, pedig ha azt behozzák, akkor veszve vagyunk, a mai generatio az az mi nem élvezhetjük munkánkat vagy igen soká! Ezenkívül szolgáink majd csinálnak contrabandot az elrakásnál! De mégis együtt dolgozzuk ki a két terv előnyeit és hátrányait, talán mégis hallgatnak reám is, majd elmegyek privát-audientiákra is!"[664]

„... Fraknói felolvasta a tervezett (!) újabb felterjesztését, az övékét mint hosszadalmasat rajzolta le, majd én is írok valamit."[665]

„... Márki dicsekedett, hogy ő is adott be memorandumot melyben azt is felhozza, hogy mégis kell kétszer számozni a könyveket sat, mintha pofon csaptak volna, tehát ez is! Így van az mikor a dolog huzódik, hanem majd eszükre térítem. [...] Írtam a harmadik pótlékot az emlékirathoz, melyben az egyszerű rendszer előnyeit fejtegetem, csak elfogadnák, akkor aztán máskép beszélek vele is, a háladatlan kinek korát tekintve de leginkább bárgyuságát, rég nyugalomba kellett volna tenni."[666]

„A könyvtárban folytattam a dissertatiók bibliographiáját és vitetkoztunk Márkival a beadványa fölött, azt hiszem a gondnok keze működik itten – ezt kell ellensúlyoznunk, ha vége nem szakad hamar a dolognak, félek, hogy megbukunk. [...] Letisztáztam a 3dik pótlékot [...] Csakmár ez a krízis elmúlnék, mert az a gazember ismét dolgozik valamin, hogy megbuktasson bennünket, no de ébren vagyok."[667]

„A könyvtárban Bibliogr. írtam, csak délfelé adott át Horvát egy csomó könyvet beírás végett. [...] Délben [...] összevartam a 3dik pótlékot [...] vittem az irodába, Erdei a jegyzőkönyvet felolvasta előttem, minden benne volt a mit akartunk, tehát mégis elfogadták az én tervemet, Fraknói rosszúl értette a dolgot; aztán az én mostani argumentumaimból is felolvastam az elejét de jött a rector, ezzel sokáig beszélgettem ügyünkről ő Fraknóitól szeretett volna utasítást kapni a felől mikép rendezhetnék tovább a könyvtár dolgait segíthetnének a bajon; Az én véleményem szerint ha centralizálódnék az ügy, az igazgató is teljesítené a kötelességét. Szegény gyenge Than, nem tudom hogyan mászik ki a bajból, hátmég mi?"[668]

[663] U.o. 1876. május 15. p. 69.
[664] U.o. 1876. május 16. p. 69.
[665] U.o. 1876. május 17. p. 70.
[666] U.o. 1876. május 18. p. 70.
[667] U.o. 1876. május 19. p. 71.
[668] U.o. 1876. május 20. p. 71.

„Fraknói haragudott Thanra, hogy őt bolondá tette, nem mondja vagy írja határozottan mit akar [...] magához hivatta, de biz ő nem ment, ha akar valamit vele, jöjjön ő el hozzá; így jól van ha belátja a bajt, hogy minek avatkozik bele a mi házi ügyeinkbe. [...] Hornig báróhoz mentem Budára [...] megmutattam Horvát czéduláit és a Corpus delictit, a ma fölfedezett Bibliogr. mely 30 f 60 krba került nekünk [...] Egész úton vissza rajzoltam Horvátot, hogy jól ismerje, nála hagytam Franklin művét és utolsó beadványom másolatát, hadd tanulmányozza."[669]

„Egyetemi irodába a csonka 30 ftos Bibliographiával – Horvát czéduláival és Rochdali katalogussal; az elsővel megmutattam a Rectornak hogy mily szükséges a continuation-Lista és mért nyargal igazgatónk a 4.§-uson, a másikkal, hogy őrültség az ő tudományos rendszere, mert ha így czéduláznánk akkor száz kötetnél is többől állana katalogusunk és soha se érnénk végét; a 3dikkal hogy vannak még rövidebb czimek is használatban mint nálunk és hogy a kötetek külön számozása szintén divatban van; Soha se láttam a rectort olyan haragosnak, „ha valaki saját passióját akarja tölteni, tegye de ne a mi költségünkre!" és odavágta asztalára a lapokat. Ezt is megpuhítottam. „Majd elvégezzük a jövő conferenczián", úgymond. [...] A mi Schémánkat kiadták a karokhoz, majd itt elhever hetekig és bele corrigálnak!? furcsa egy állapot, Horvát készít egy másik bolondságot ezzel ismét tesz egy kis zavart, vagy legalább késedelmet. No de majd meglátjuk, nimbusának vége, még azok is szégyenlik magokat a kik pártfogolják."[670]

„... a könyvtárban folytattam a kézikönyvtár gyarapítását beírással sat. [...] leírtam a Kovácsnak átadandó pótlék végét s így már átadhatom."[671]

„... délel. megjött a meghívó a mai conferencziára, tehát sietnem kellett Dr. Kovács prorectorhoz a documentumokkal, elmondtam, hogy igazgatónk Fraknóinak hogyan nyilatkozott, nem írja alá a jegyzőkönyvet ha a revisiót rábízzák sat. megmutattam a czédulázást, Bibliogr. dupl. Elmondta, hogy a miniszternél Horvát ellen agitált, Trefort a financziát emlegette, Kovács biztositotta őt hogy én nem akarok igazgató lenni, legalább 6 évig nem „Ha csak ez a baj írásban is adhatom" „kár lenne mert azután megérdemli". Ő fogja megmutatni, hogy a könyvtár rendeztetése elfog határoztatni, ő kiviszi, ha kimarad is később a tanácsból! [...] Conferencziába Than, Kovács, Hornig, Horvát, én, Erdei voltunk jelen, Fraknói vélemény adását vitatván, egészen az én tervem szerint ment kersztül, csak a lapszámokat forcirozták Hornig és Kovács és keresztülvitték (Fraknói dolgozott hátuk mögött) hanem az igazgató egészen vidáman, szinte pártolta a mi dolgainkat, a rövid schémát, rövid czimeket, lapszámok ellen volt sat., azt hitte ő majd megmenekül a kulimászból, ekkor jött szőnyegre a dolog bunkója, a czédulák revisiója s ez alól nem menekült reá hárították, volt discussio, kis vita velem, a jelenléti

[669] U.o. 1876. május 22. p. 72.
[670] U.o. 1876. május 23. p. 73.
[671] U.o. 1876. május 24. p. 73.

könyv, helyettesítés, az ő jelen nem léte, Journál-szoba sat. Hanem ő aztán kitántorgott mikor a gyülésnek vége volt. Meglepett az eredmény."[672]

„Kudorának elmondtam a tegnapi gyűlés eredményét, ő is helyeselte, csak így lehet megfogni a gazembert. [...] Fraknóival beszélgetvén elmondtam a tegnapi gyűlés eredményét, nevette, de hogy Horvátot befontuk azt az ő művének is elismerte, hanem [...] Nem buvik-e ki mégis a hinárból? de hogyan? ez itt a kérdés?"[673]

„Holnap jő a király látogatóba van sürgés de már késő a vixelés elmaradt sat. no de gazdálkodunk, különösen ott a hol nem kellene a tisztaság fentartásánál. Szamáron bársony nyereg!"[674]

„A könyvtárba [...] feketében beszélgettem Kovácscsal, jött a miniszter Trefort, Szász Károly, Than, Horvát ugrándozott, örült, hogy mi nem a vestibulumban fogadjuk vele Ő Felségét, ki ki a helyére! menjen, mint Ő Excellentiája kívánja, nem tolom fel magamat bár szerettem volna egyes megjegyzéseit hallani; asztalainkhoz álltunk. Jött [...] beírta magyarul nevét a vendégkönyvbe; a toll eltünt, végig vezette őt az igazgató németül!! kalatyolt neki folyton folyvást ő is németül beszélt; ehhez ért a mi Horvátunk. Végre elment, tetszett neki a Nagy terem dísze, rend! a codexekhez nem igen értett."[675]

„Trefort volt a könyvtárban egy delegátussal, ezeket kalauzoltam, örült Ő excell. hogy a király dicsérte a fényes olvasó termet; aztán mondta a régi helyiséget „ezer csoda, hogy ezek az urak ott meg nem vakultak és epidemia ki nem tört. [...] Az igazgató szokásszerint ismét nem volt itt. [...] Elvégeztem a muzeumi német lapok czimezését és írtam folyamodást szabadságért, ha megadják jó, de az igazgató útját elvágom. [...] Hampelt elkisértem a Statió utczáig Horvátot lepingáltam előtte, hadd ismerje meg [...] Lapokat rendesen átfutom a könyvtárban tehát itthon csak a jó tárczákat az az a kedvemre való érdekes és mulattató tárczákat keresem ..."[676]

„Fraknóival beszélgettem keveset, meg Tiprayval, Csontossal; az irodában Fehérnek elmondtam folyamodási szándékomat, a Miniszteriumhoz kell intézni; ő is azt tartja első az egészség! én pedig azt tartom első a pénz [...] Baj ez a ház sat gondok; hanem azért előre megyünk és igazgatónk útját bevágjuk. [...] 2 or. a könyvtárba ..."[677]

„A kézi könyvtár beékelését végeztem egész délelőtt. [...] 2 or. a könyvtárba folytattam a Balogh Katalogus kivonatolását és Ellenőr átnézését Repert. részére."[678]

[672] U.o. 1876. május 26. p. 74.
[673] U.o. 1876. május 27. p. 75.
[674] U.o. 1876. május 28. p. 75.
[675] U.o. 1876. május 29. p. 76.
[676] U.o. 1876. május 30. p. 76.
[677] U.o. 1876. május 31. p. 77.
[678] U.o. 1876. június 1. p. 77.

„Józsi rossz hírrel jött, Kerékgyártó décán lett, Kovács kimaradt, Horvát a rectorválasztók közt, Laubheimer lesz a rector. Megbuktunk. Szomorú dolog, hogy enynyi küzdés után a vaskalaposok előtt kell meghajolnunk. Kiváncsi vagyok a jövőre. [...] igazg. beadta folyamodásomat, mindnyájunknak kér szabadságot a róka."[679]

„12 ut. az irodába hol bámulatomra értesültem, miként az én folyamodásom visszatartatott; a rector jött éppen tehát előadtam neki az ügyet, majd ő az én kérelmemet is szóval előadja, de én ezzel nem elégedtem meg, kértem őt, hogy az én írásbeli folyamodásomat kérje be; bekéri. Igazgatónk szólt erről már, az ő folyamodásában [...] „Ő mint tanár akarja használni a vakációt, de mint igazgató nem veheti igénybe a rendezés miatt" mondám [...] Lehivattuk az igazgatót „hivatalos ügyben". Lejött. „Igazgató úr folyamodásomat félretette!" „Éppen most küldtem el!" mondá „Akkor engedelmet kérek!" és mentem."[680]

„Márki drt látogattuk meg Mátéval, hogy együtt menjünk Kerékgyártó décánhoz gratulálni; [...] szivesen vette [...] Kovácsra haragszik [...] Hornigra nem szavaznak mert azt Kovács akarja! [...] a könyvtár kényesebb ügyét nem feszegettem, pártolni fogja a mi ügyünket, de vajjon Horvátot is? [...] Mátéval okoskodtunk és azt hiszi Horvát igazgatónak terve intrigája hajótörést szenved a revisión, azt ki nem kerülheti és nem fogja teljesíteni, akkor fegyelmi vizsgálatot lehet ellene indítani. Hanem félek, hogy a mostani lanyhaság közömbösséggé fajul és mi tespedünk!"[681]

„Elmondtam [...] Horváttal való bajom „Ismerem jól Horvátot" monda gúnyos mosolylyal. [...] Fel a várba, Trefort nem volt ott. Kárfi szivesen fogadott, megigérte támogatását [...] Dr. Kovácsnál 4 után, megvigasztalt, úgy fog menni a dolog mint terveztük!"[682]

„... az igazgató ha itt van is ki se mer jőni, Littassy ki szintén nem közénk való ott üli le a „Journál-szobában" hivatalos idejét [...] Kerékgyártó [...] bement Horváthoz, összedugták fejöket similis simili! tehát ő se jobb. Csak elővigyázatból vonult vissza tőle eddig! [...] A tegnapi gyűlésről még semmi új se szivárgott ki."[683]

„Délben elmentem Fraknóihoz, a ki megvigasztalt, hogy Laubhaymer igen jó ember, nem is oly bigott mint báró Hornig [...] már akkor éljen az új rector! [...] levéltárban három kötet „Literae eruditorum" fedeztem fel a múlt század vége és közepétől, megörültem neki."[684]

[679] U.o. 1876. június 2. p. 78.
[680] U.o. 1876. június 3. p. 78.
[681] U.o. 1876. június 4. p. 79.
[682] U.o. 1876. június 5. p. 79.
[683] U.o. 1876. június 7. p. 80.
[684] U.o. 1876. június 8. p. 81.

„Dochnál presentbe hozta Kazinczy és Faludy egy-egy múlt századi könyvét, ezeket Józsinak ajándékoztam és Andrássy utazását, de egy ív szöveg hiányzik belőle!”[685]

„Készítettem negyedik pótlékot az emlékirathoz. Hogyan lehet czélszer és gyorsan rendezni a könyvtárt és ellenőrizni a munka menetét? [...] nem tudja és kiváncsi, hogy mikor mond le az igazgató ezek után a sok feliratok után, mondá Erdei, „soha” mondám én.”[686]

„Józsi átnézte a 4dik pótlékot [...] Könyvtárban felolvastam [...] helyeselték sőt a vádat az igazgató ellen ne hagyjam ki, mondtam én már ennél keményebbet is. [...] a Rectorhoz néztem oda de el volt foglalva ...”[687]

„Igazgatónk ismét meg volt rémülve a rectori leiratra, osszuk fel egyenlően a szünnapokat [...] vigasztaltam, hogy terjessze úgy be. Délben az irodába hol Erdi-nek elolvastam (kihagyva a kihagyandókat) a pótlékot és rectorra hiában várva convert alatt beterjesztettem. Erdei igazgatónk finesseit hozta elő, de a rendezést nem lehet elhalasztani! (Majd én is felügyelek erre). [...] Kovácshoz a 4dik pótlékkal, biztatott ne csüggedjünk Laubhaimer nála volt és oda nyilatkozott, hogy semmit se fog tenni mást, mint a mit ő akar! Bizton hiszi, hogy a dolog menni fog, mert ő is helyettesíti egy ideig a rectort! Horvát ig. szabadságidejét nem használhatja szakadatlanul a Revisió alól nem búvhatik ki sat. „Ne csüggedjünk!” volt utolsó szava. [...] Rettenetesen tartok tőle, hogy igazgatónk kijátszik bennünket. Hanem nem megyek addig el, míg rendben nem megy a dolog és ő nem revideálja a czédulákat. Igazgatónk holnap conferenciát tart, lemásolom a 4dik pótlékot és azt felolvasom kihagyva a kihagyandókat. Kíváncsi vagyok mily akadályokat gördít elénk, a miniszteri leiratra nem kell várnunk, a Schemára se!”[688]

„... végre a conferentia megkezdődött, felolvastam memorandumomat [...] Schéma nem kell, miniszteri meghagyás nem kell, mi megkezdjük a rendezést [...] szombaton. Ő neki több dolga lesz mint az utolsó díjnoknak, inkább czéduláz. – Mért nem adtuk le a duplumok jegyzékét, nekem hagyta meg, hogy szerkesszem a katalogusát!” Ezt tagadtam, én czéduláztam szintén de a doublettek összeírása korai volt sat. Kudorának [...] mondta ezt a nagy horderejű mondást: „Urak meglássák, hogy az önök systemája halomra dől” v. „megérik még” [...] Irodába, ott a Schémát leírtam és Wurmb jelenléte daczára elmondtam, hogy irtódzik igazgatónk 150 czédula revideálásától. sat. lejő hozzánk a rendelet.”[689]

[685] U.o. 1876. június 9. p. 81.
[686] U.o. 1876. június 11. p. 82.
[687] U.o. 1876. június 12. p. 83.
[688] U.o. 1876. június 13. p. 83.
[689] U.o. 1876. június 14. p. 84.

„Dr. Kovácshoz [...] ő azt mondta „a dolog menni fog és minden a maga sorsára vár, Horvátnak tehetetlenségét kell kimutatnunk és azt csak úgy tehetjük, ha okosan haladunk előre, majd meggyőzzük azokat a bölcsészeket is milyeneket választottak; kezdjék csak el a munkát, a rector elmegy, én átveszem a kormányzatot sat [...] a munkának megjő a maga jutalma. [...] Budára [...] a Minisztériumba hol Kárfi előszobájában Staudinger fogott el, átadtam előlegért való folyamodásomat 13,133 sz. meglesz, csak a szabadjegyért nem kellett volna ő hozzájuk folyamodni hanem direct a vasúti igazgatóságokhoz ...”[690]

„9 or. hivatott az igazgató, megakarta kezdeni a rendezést schema nem volt, futott az irodába, elhozta én is leirattam az enyémet, tanácskoztunk a thékák kiürítése iránt és polczokat emelteteünk. Én is az irodába, az én connitivámért, már másolták az én pótlékomat (kivonatban kihagyva a személyeskedést) tehát a rector ezt adja az igazgatónknak utasításul! [...] Horvát a Balogh-könyvtárnál utasítás szerint válogatta ki a könyveket, oda hivatott, hogyan, ő nem érti „az én rendszeremet”, hát mindannyiszor keresztülmenjen az egészen; válogassa ki az orvosiakat is. „Jobb lenne utoljára hagyni”, „de nem mert nem tudjuk mennyi helyet hagyjunk! [...] Dolgozott 6ig, kikeresett vagy 12 munkát de egy czédulát se revideált! [...] Elértük azt, hogy toronyszobában dolgozunk, csak ki ne kergessenek a paradicsomból.”[691]

„... hanem szomorú, hogy igazgatónk daczára az utasításnak és a dolog helyes menetének tért foglal, a fölállított szekrényekbe rakatja az átnézendő könyvet, a Bologh könyvtárt majd hagyjuk utoljára sat. szóval ez is úgy marad mint a többi. [...] Rector kerestetett, [...] Futottam az irodába, ott volt még a Rektor, haza kísértem és kértem ne engedjen igazgatónknak; mert hallottam, hogy nála volt az irodában; no de kedden lesz Conferencia, nem utazom el; jól teszi mondá a rector. [...]
Mátét figyelmeztettem, hogy csak ne engedjenek, mert elveszünk sat.”[692]

„Jól van így hogy egye Horvátot a méreg, úgy is sok borsot tör ő is az orrom alá.”[693]

„Litassynak leczkét adtam, hogy az igazgatót védte, „nem győzheti a munkát” [...] ha egy órát dolgozik, az természetes mondám, mi ne védjük, mert egy kanál vízben elölne bennünket sat. volt disputatio; az öreg vastagon kente arra „hogy az angol és franczia czimekkel sok baja van az igazgatónak, mert rosszul írjuk! [...] ½ 4 után Dr. Kovácshoz, nem engedi el a lapszámot, hanem az igazgatót kényszeríteni fogja saját munkájára, vagy a miniszter által elcsapatja – félek átsikamlik mindenen mint az angolna vagy mint a ravasz róka.”[694]

[690] U.o. 1876. június 15. p. 84.
[691] U.o. 1876. június 16. p. 85.
[692] U.o. 1876. június 17. p. 85.
[693] U.o. 1876. június 18. p. 86.
[694] U.o. 1876. június 19. p. 86.

„... Than és Kovács megjelentek a könyvtárban és szemügyre vették a munkát, igazgatónk szeme gyulladásba esett a portól és munkától! hát a mienk 8 órai munkától? kérdém [...] segítséget kért, a számozást nem engedték el [...] hanem mászik bele és búvik ki belőle! Szomorú tapasztalás hogy nem bírnak vele. Különben elkisértem Thant az irodába „a mennyire lehet segítsék őt!" oh te szűzleány természet! [...] Máté, Kudora itt, [...] informáltam őket, segítsenek neki hogy a dolog előbbre menjen, de aztán czédulázzanak is rendesen [...]
Kaliczának levelet írtam, hogy értem küldjenek szombaton Debreczenbe. [...] Csak valamikép elfelejtsem búmat és rector szerint új erővel térjek vissza! Lesz mit elviselnem, elveszik házamat, vagyonom utolsó remény-horgonyát, elöl víz hátul tűz. Örökös veszekedés!"[695]

„... könyvtárba mentem [...] folyik a munka, csak az igazgató nem dolgozik eleget, nem keresi ki a Balogh-könyvtárból a könyveket; hanem feltűnő, hogy sokkal több időt tölt a könyvtárban, mint eddig."[696]

„Hozzáfogtam a munkához a Balogh-könyvtárból, kikerestem a könyveket, külön rakva az orvosiakat és természettudományiakat, azután számoztam a többit [...] magam számára is írtam Bibliographiát (Természettud.). Muzeumba mentem Fraknóival beszélgettem [...] Horvát [...] panaszkodott neki, hogy sehol se látta azt, hogy az igazgató órákhoz legyen kötve."[697]

„... Horvát bedugta a fejét Litassyhoz de futott a mint meglátott, én vagyok az ő daemona; de ő nekem lidércz, mely kisért és nyomja lelkemet! [...] Bosszant [...] ha rágondolok Horvát igazg. mily finomul kibújt a munka alól. No várj!"[698]

„... a könyvtárban [...] szépen halad a munka, s én mellette írom az én czéduláimat is."[699]

„A könyvtárban dolgoztam erősen de azért nem igen fogyott, mert ma is 21 term. tud. czédulát írtam magamnak ez tehát szaporodik nagyon."[700]

„... megkezdtem az első havi jelentést a könyvtárrendezésről ..."[701]

„Felolvastam első havi „Jelentés"-emet [...] az érvek nem voltak ugyan igen erősek de azért hittam magammal Mátét, Kudorát; Litassy el volt foglalva, Márki félt a Rectortól „hogy pensionálja!" Kovács prorector elolvasta a Jelentést, tetszett neki!"[702]

[695] U.o. 1876. június 20. p. 87.
[696] U.o. 1876. június 30. p. 92.
[697] U.o. 1876. július 10. p. 97.
[698] U.o. 1876. július 12. p. 98.
[699] U.o. 1876. július 13. p. 98.
[700] U.o. 1876. július 15. p. 99.
[701] U.o. 1876. július 16. p. 100.
[702] U.o. 1876. július 17. p. 100.

„Délben az irodába mentem, Erdei ujságolta, hogy ott volt az igazgatónk „nem könyvtár ügyben”.”[703]

„... Kovács [...] a rendezést tekintette meg [...] be akarja hozni az egyenkinti kimutatást, [...] ellene voltam, mert rabszolgai [...] aljas bizalmatlanság [...] sebes és rosz munkára vezet ...”[704]

„Nem tetszik azon új rendelet, hogy mindenki munkáját külön írjuk föl, de nem akarok Kovácscsal ujjat húzni, megteszem.”[705]

„... előre megy a dolog, a rendezés, köttetés, csak a beírásokkal, kimutatásokkal maradtam igen hátra.”[706]

„Máté volt Staudingernél végleges kineveztetésünket sürgetendő; – „az igazgató terjessze föl!” [...] most Kovács se sürgeti talán! Ide jutottunk.”[707]

„A könyvtárban dolgoztam magamnak is.”[708]

„... eljött Kovács [...] rámbízta, hogy végezzek az igazgatóval, ha nem olvassa fel vagy nekem ki nem adja, jelentsem nála fel. Litassyt akkor felrendeljem a Journal-szobából [...] Kinevezési okmányainkat vigyük el hozzá holnap, majd megvizsgálja a dolgot.”[709]

„Délben a Muzeumban voltam, Pulszky kérdezte a könyvtárrendezés halad-e ...”[710]

„... elmentem a rectorhoz a kinevezésekkel [...] ajánlotta a collektiv folyamodást [...] Hanem ha az igazgató felterjesztését és comitiváját kérik, megakad a dolog.”[711]

„... igazgatónk [...] a tanács végzését a miniszteriumnál akarta tönkre verni [...] midőn ennek neszét vette Kovács [...] el lett intézve a dolog ...”[712]

„A könyvtárban [...] elkezdődik a dupla munka a könyvek összehasonlítása a czédulákkal. [...]

[703] U.o. 1876. július 18. p. 101.
[704] U.o. 1876. július 19. p. 101.
[705] U.o. 1876. július 20. p. 102.
[706] U.o. 1876. július 21. p. 102.
[707] U.o. 1876. július 23. p. 103.
[708] U.o. 1876. július 25. p. 104.
[709] U.o. 1876. július 27. p. 105.
[710] U.o. 1876. július 28. p. 106.
[711] U.o. 1876. július 29. p. 106.
[712] U.o. 1876. július 30. p. 107.

most látom mily haszontalan és drága munka volt ez a Balogh könyvtár-rendezés, mennyi bajt okoz ez még nekünk."[713]

„... szemrehányást tettem a fel nem olvasott utasítások miatt „azok ő hozzá voltak intézve és Toldy sem olvasta fel" „Az Toldy volt" mondám. „Az utasítás minden pontja nem teljesíttetett" [...] „Felolvassa vagy kiadja?" „Tessék!" Aztán a mellékletet kellett külön kérnem."[714]

„Másoltam a tanácsülési jegyzőkönyvet és rectori határozatot, jó ilyesmit eltenni. [...] Littassytól átvettük a Journál szobát, [...] 3 percnyi munkát végzett fél nap alatt! [...] befogtuk, most már nekünk dolgozik."[715]

„Délben elvittem Fraknóinak a jegyzőkönyvet melyet leírtam, mosolygott, no most meg van fogva, gondolta magában; [...] Vitatkoztunk a szak-beosztás nehézségeiről is; ő is belátta."[716]

„... a könyvtárba [...] dolgozom erősen a Bibliographia kissé hátramarad, hanem becsületbeli dolog, hogy a második hóról is tisztességes kimutatást közöljek."[717]

„5 után a doctor figyelmeztetett a Budap. Napilapban írt czáfolatra a „Vivat vacatio!"[718]

„... egri könyvtárnok papnak magyaráztam a mi systémánkat."[719]

„Végre a második havi jelentéshez írtam jegyzeteket, ezt is meg kell csinálnom. [...] Jelentésemet írtam."[720]

„... leírtam a második havi jelentésemet [...] másoltam a levéltár részére, mert akarom, hogy lássa jelentéseimet az igazgató is és úgy tegye ő is a többit [...] mentem Kovácshoz, átadtam neki a jelentést [...] mikor elolvasta az ellen, hogy [...] nem írtam be a könyvbe ki mit dolgozik; eleget vitatkoztam, de nem használt semmit, meg kell lenni, visszavittem a Jelentést, hogy beírjam, félek, hogy ellenem zúdulnak a hivatalnokok, no de lecsillapítom őket és megmarad az önérzet."[721]

[713] U.o. 1876. július 31. p. 107.
[714] U.o. 1876. augusztus 1. p. 108.
[715] U.o. 1876. augusztus 2. p. 108.
[716] U.o. 1876. augusztus 3. p. 109.
[717] U.o. 1876. augusztus 4. p. 109.
[718] U.o. 1876. augusztus 7. p. 111.
[719] U.o. 1876. augusztus 12. p. 113.
[720] U.o. 1876. augusztus 16. p. 115.
[721] U.o. 1876. augusztus 17. p. 116.

„Ma a királynak születésnapja tehát szünetet tartottunk (az egyetem által ünnepelt napon délután csukva van a könyvtár) mi egésznapra magyaráztuk. [...] Elvittem Erdeihez a havi jelentésemet, de nem mentem Kovácshoz."[722]

„... dolgoztam, hogy mindent rendben hagyjak utódomra az igazgatóra ..."[723]

„Jött Egervári Ödön (Potemkin) ki díjnoknak folyamodik [...] igért forradalmi nyomtatványokat is."[724]

„Hallottam, hogy egy kis differenczia volt a könyvtár személyzet és az igazgató közt [...] No majd megkezdődik holnap a strategiai harcz ..."[725]

„... igazgatónk [...] vissza akarja nyerni az elvesztett positiókat Littassyval volt a Rectornál (?!) [...] Mentem a Muzeumba mert hallom, hogy a mi pártfogoltjainkat veszély fenyegeti, mert igazgatónk az őembereit de semmikép a mienket akarja behozni [...] Fraknói levelet ír Padli mellett Kovácshoz. Az irodában megtudtam Fehértől, hogy az ügyet Than végzi el, ha mindjárt September elején is. Az örvendetes hírt megvittem Fraknóinak mert ő fél Laubhaimertól [...] igazgatónkat igen alterálja az én utasításom, mert mikor az én rendészeti tervemre hivatkozott Máté „azzal a seggüket törülhetik!" úgymond, [...] Mentem Kovácshoz [...] előadtam részletesen Horvát büneit „úgy látom érik a Gyümölcs – mondá – az ő betűhöz ragaszkodására pedig azt mondta „hisz akkor igazgató sem kell! a tanács is elkormányozza az intézetet!"[726]

„Névy L. [...] élő bibliographiának nevezett!"[727]

„... igazgatónk behivatott egy sereg könyvet adott át [...] de én azokat nem írom be, miután egy írnok előtt nyilatkozott, hogy nem tudok czédulázni, miután félczimet írtam csak be [...] az órák pontos megtartására hivatkoztam 9 or. sem volt itt – már ekkor lármáztam, mert ő azt mondta itt volt „de nem volt!" A közlekedő ajtót ne zárja el „majd hogy ellopják a könyvet!" „Engedelmeskedni tartoznak!" segget fordítottam és beírtam a könyveket, czéduláztam ..."[728]

„... igazgatónknak [...] használt a leczke, felkelt korán és a lépcsőn találkoztam vele, de a közlekedési ajtón nem eresztett be. [...] Délfelé [...] megindultunk a Rectorhoz, éppen ott volt Horvát, [...] megvártuk a folyosón míg elment, bementünk, bemutattam tisztt társaimat Laubheimernek, meglepetésünkre leültetett és kért hogy intézzük el a dolgot

[722] U.o. 1876. augusztus 18. p. 116.
[723] U.o. 1876. augusztus 19. p. 117.
[724] U.o. 1876. augusztus 20. p. 117.
[725] U.o. 1876. augusztus 29. p. 122.
[726] U.o. 1876. augusztus 30. p. 122.
[727] U.o. 1876. augusztus 31. p. 123.
[728] U.o. 1876. szeptember 1. p. 123.

a hogy lehet, mert az igazgató itt volt és elmondta, hogy a Balogh-könyveket nem keresheti ki, a számokat nem írhatja fel sat. informáltuk, hogy a Balogh-könyveket elengedhetjük, de a számok beírását nem [...] Leültetett bennünket, a mit egy rector sem tett, többször nyújtotta kezét. Igen szépen ment a dolog, meglehetünk elégedve."[729]

„Erdei beszélte, hogy Horvát nála volt kérte őt engedjék meg hogy ő nevezhesse ki a díjnokot, hisz Toldy is kinevezte sat. „... most ... az igazgatóság előterjesztésére a rector fogja kinevezni" mondta Erdei, tehát bennünket is megkérdeznek majd! [...]
olv. Nagy Iván czikkét a gömöri kirándulásról hol mi is meg vagyunk említve [...] ezt már Horvát is olvassa, hadd bosszankodjék [...] a hitvány ember, ki még most is daczol, de majd megnadrágoljuk, nem hiában mondta az irodába hogy „csakhogy meg nem vernek!" de nem testileg hanem szellemileg ..."[730]

„... a hivatalos órákat pontosabban megtartjuk nehogy Horvát még inkább kibujjék alóla [...] van is munka a könyvek beírásával meg czédulázásával [...] igazgatónk [...] udvarias kezdett lenni, széket hozott [...] hallgattam meg dolgoztam kitartón [...] ma nyílt meg a könyvtár a közönség számára [...] félek, hogy Horvát tért tér után foglal és nyakunkra hág!"[731]

„... sietnem kellett, mert Correnti ex olasz minister jő [...] Jött a minister Trefort, Kárfi, Gönczy, Horvát magyarázott francziául Correntinek; ezzel és nagy szájával tartja még fenn magát; de Trefort messziről intett, üdvözölt s midőn közel jött kezét nyújtá; a többi is. Tehát grácziájokban vagyok. [...] Dolgoztam erősen és keveset már magamnak is, bámulták azt, hogy egy óra alatt 30 czédulát írtam!"[732]

„... a könyvtárban [...] dolgoztam szakadatlanúl [...] Littassy [...] szinte vidáman mondta: „lemondását adta be, most írtam, szeme nem bírja a 8 órai munkát, egészségi szempontból sat. megdöbbentünk, mert ezt nem vártuk [...] „Ütni kell a vasat, hogy elfogadják!" [...] Még nem hiszem, mert ravasz ellenséggel van dolgunk! [...] ha már idegent hoznak jobb keze leszek, mert ezeknek a kikkel fraternizáltam nehéz lesz parancsolni, aztán az a szakosztályozás igen kritikus dolog, lehet azonban ezen is segíteni [...] csak a nyelvek nem tudása nem fog ajánlani! Aztán ujabb gond felelősség!"[733]

„... a lemondásról mélyen hallgattak [...] Dr. Kovács Józsefhez mentem előadtam a dolgot, tőle tudtam meg hogy [...] kedden itt volt a rector és Kárfi jelenlétében az engedékenynek látszó rectort rendreutasította „engedni annyit tenne, mint a hónapok óta fáradsággal kiküzdött rendezési tervünket halomra dönteni!" [...] bizonyosan beszélt a rector Horváttal az öreg pedig látván „vége minden reménynek, itt dolgoznia kell vagy

[729] U.o. 1876. szeptember 2. p. 124.
[730] U.o. 1876. szeptember 3. p. 124.
[731] U.o. 1876. szeptember 4. p. 125.
[732] U.o. 1876. szeptember 5. p. 125.
[733] U.o. 1876. szeptember 6. p. 126.

mennie, más mentség nincsen", beadta a lemondását, mert a czigány nem szokta a szántást! [...] Aggaszt most az hogy a rendezés legkritikusabb idejében veszem át a vezetést, az orvosi szakmánál igen nehéz a megkülönböztetés."[734]

„Jött egy olasz a Monacoi Köztársaságból Duc de Broglie nem tudott németül, tudós paleograph, tehát Dr. Márki beszélt vele latinul. Ilyenkor aztán mégis valószínűtlennek találom, hogy engem nevezzenek ki igazgatóul mikor nyelvismeretekben oly gyenge vagyok, jóllehet Francziaországban még angolúl sem igen tudnak! Azonban más, nagyobb baj is van itten. A zsíros konczra sok éhes ember vár és nagy a corruptió nálunk! Azért ha gondolkozom is az igazgatósági állás elnyerésén, de kevés reményem van hozzá."[735]

„... elmentem [...] az irodába [...] beszélni a rectorral [...] leültetett [...] „főnök lesz tehet a mit akar" [...] Horvát lemondását [...] elfogadjuk, [...] 3-4 hó múlva ön parancsol [...] mentem Fraknóihoz az Akademia épül. [...] Elmondtam lemondását [ig.] és az egész történetet. „Most maga lesz igazgató!" Ma estve összejő Dr. Kovácscsal, beszél vele erről is! [...] Úgy látszik az év végén dől el a dolog addig bizonytalanságban leszek, Horvátnak elég ideje aláaknázni reményemet."[736]

„... a könyvtárba [...] jött egy franczia, ennek mutogattam és beszéltem [...] de hogyan? Mégis kevés kellene nekem, hogy begyakoroljam magamat a franczia nyelvbe, majd ha igazgató leszek!? [...] elvégeztem a Czímjegyz. írását ..."[737]

„... mentem a Muzeumba, a hol Fraknói futva elmondta, hogy Kovácscsal, Thannal, Hajnikkal beszélt, mind örültek Horvát lemondásának és ajánlotta, hogy nevezzék ki ideiglenesen önt azonnal igazgatónak, soha egyetemi tanárt ne tegyenek oda! Szép ez az ideiglenesség is, különössen, ha a rendezés revisiójával jár és bevégeztével idegent tesznek végleges igazgatónak. De majd juttatunk neki is a rendezésből és a munkából."[738]

„Pádli eljött beoktattuk, az igazgató is rontani akart rajta és az ügyön „csak röviden írja a czímeket, a lehető legrövidebben, mert úgyis csak antiquariusilag íratik össze a könyvtár", mi aztán ellenészrevételeinket is megtettük reá [...] egy kis összetűzés volt az öreggel ki a fordítónak is akart czédulát írni (persze hogy több legyen) csakhogy leszavaztuk, hiában hivatkozott a Muzeumra, dühös volt, a tanácsra hivatkozott; [...] de meggondolta a dolgot és szépen beszélt azután. [...] beszélgettem Pádlival, dicsérte a

[734] U.o. 1876. szeptember 7. p. 126.
[735] U.o. 1876. szeptember 8. p. 127.
[736] U.o. 1876. szeptember 9. p. 127.
[737] U.o. 1876. szeptember 10. p. 128.
[738] U.o. 1876. szeptember 11. p. 128.

barátságos életet nálunk, ellenben a muzeumi bureaukratikus pedantériát és savanyú embereket."[739].

„... a Journal szobában kijegyeztem Aigner számára Repertoriumot [...] Szalay (Trefort kedveltje és jobb keze) kereste sebtiben az igazgatót [...] nem fogadják el a tanácsban lemondását (!?) ez rosz hír; még utolsó percben is rosz fordulatot vehet az ügy! Mégis csak malheurös ember vagyok én! Más ha ennyit tett, küzdött volna egy gazember ellen, rég kilökték volna, de mert az én ellenem, jóllehet dísze a gazembereknek, ha menni akar, még akkor is visszahívják."[740]

„... Muzeumba mentem Fraknóihoz, előadván aggodalmaimat; ő azt tartja, hogy Horvát semmiesetre se marad meg, Nagy Ivánt és Szilágyi Sándort emlegetik, én Nagy Iván ellen szóltam és méltán, mert ebben az emberben még csak támaszt se nyernénk, Szilágyi legalább representálna bennünket és valamit csak nyernénk általa.
Fraknói azt tartja – s úgy látszik nagy befolyással bír – mindenesetre betöltessék az igazgatói állás [...] Kovács [...] azt akarja hogy „tartsák függőben és fizetésén fogadjanak két írnokot." – Magam is azt hiszem, mert ez az egy ember a ki pártfogóm a másik talán Mészáros beteg és távol van a tűztől. [...] Jött Zoltán [...] Szilágyi S. candidaturájával [...] a hangulatot kilesni „Itt bizony dolgozni kell az igazgatónak!" mondtuk. Az „tudományos ember" nem azért teszik igazgatónak!" Haszontalan irigy ember, önhaszonleső pimasz, mert barátja Szilágyinak; rokonság, vérszerinti atyafiság nála bliktri; no de úgy viseltetünk mi is iránta."[741]

„Délben [...] Nyilatkozatot, melyet Józsi írt s én aláírtam [...] 4 or. elmentem Dr. Kovácshoz vígasztalást meríteni: ő egész bizonyossággal mondta hogy Horvát leköszönését a miniszter minden esetben elfogadja, akár mit határoz a tanács [...] Nagy Iványra azt mondta „nem kell oda beteg ember!" Szilágyi Sándorra pedig előszámlálván sok hivatlát „nem akarunk mi sine curákat osztogatni, aztán az nem is ért a mi könyvtárunkhoz", ő azt ajánlotta a miniszternek, hogy hagyják függőben, betöltetlen a helyet, bizzanak meg a vezetéssel engemet aztán ha bevégeztük a rendezést nevezzenek engemet ki „ezen eszmének megvan nyerve Pulszky is!" mondá, de a miniszterium! sok ott az éhes ember a ki zsíros konczra tátog! „Várjunk." [...] Máté beszélte Thallóczy nyilatkozatát, hogy már bizonyos Szilágyi!?"[742]

„Dr. Márki tanácsára, ki Erdeivel beszélt és ez helyeselte, memorandumot írtam az igazgatói szék be nem töltése felől."[743]

[739] U.o. 1876. szeptember 12. p. 129.
[740] U.o. 1876. szeptember 13. p. 129.
[741] U.o. 1876. szeptember 15. p. 130.
[742] U.o. 1876. szeptember 16. p. 131.
[743] U.o. 1876. szeptember 17. p. 131.

„... a memorandum [...] oly annyira sikerült meggyőző, hogy még Józsi is dicsérte, [...] Vittem ¼ 9 or. a könyvtárba, felolvastam, Márki persze bele akart kontárkodni, de leszavaztuk, azonban Kudora beletette, hogy a rendezés után lehet akárki!? ő tudja hogy hátul áll nem igen lesz őr is! Sokat [...] tanakodtunk, keveset dolgoztunk [...] 4 előtt Kovácshoz vittem a memor. vártam. Azt hittem megdicsér, de el sem olvasta: „Mit akarnak ezzel, ki szóllította fel önöket, önök csak dolgozzanak, majd ha kérdezik akkor feleljenek, hisz így intrigansoknak tünnek fel a kik az igazgatót kitúrták [...] Nem sokat szóltam, hanem megköszönve a jótanácsot és mentem. Hosszú órral elbeszéltem a dolgot. [...] a Hon esti lapjában [...] a hírek közt ez áll: „A budapesti egyetemi könyvtár igazgatója dr. Horváth Árpád állásáról leköszönt [...] utódául [...] az egyetemi könyvtár jelenleg első őrénél Szinnyey Józsefnél, ki nemcsak irodalmilag elismert első rangú bibliographiai tekintély hazánkban, de kitünő gyakorlott könyvtárnok is, alkalmasabb egyént ezen fontos helyre alig lehetne találni."[744]

„... megörvendeztetett ismét az Ellenőr, a ki a Főv. Lapok újságát átvette igen hízelgő commentárral: „Az egyetemi könyvtár igazgatója dr. Horváth Árpád tanári elfoglaltsága következtében a könyvtárnoki állásról leköszönt. Utódja valószinüleg Szinnyey József lesz. Kellő szakismerete és érdeme van hozzá!" Csakhogy nagyobb emberek főzik a levest, azok még ha elkozmásítják is, elnézik megbocsátják nekik! Fájdalom itt az érdemet képességet nem tekintik [...] Várjunk [...] Czéduláztam. Az igazgató behivatott [...] nagy öröme telt abban, hogy a hibát szememre hányhatta, de én egész komolysággal szót se szóltam. [...] Muzeumba Hampel megállítt, azt hiszi, hogy még a Fraknói is aspirál [...] Fraknói futkosott, Horvátnak tulajdonítja a Főv. L.ban a hírt."[745]

„... az Életképek [...] ily hírt hozott: „Az egyetemi könyvtár igazgatójául a szakismeretdús Szinnyei Józsefet nevezik ki a leköszönt Horvát Árpád helyére." A Nemzeti pedig az Ellenőr-ből vette át. Mein Herz was willst du noch mehr!" Csakhogy annál keservesebben esik a csalódás, jóllehet [...] reményeim nincsenek; de legalább szeretnek a journalisták. [...] Nagy Miklóshoz [...] is elvitték Szilágyi Sándor candidaturáját; Thallóczy pedig ismét új candidatust emlegetett báró Nyáry Albertet József főherczeg is fogná protegálni, de nem fogadja el. [...] különös ez a rohamos szerencse, ha annak nevezhetem küzdelmeink eredményét ..."[746]

„... a Pesti Napló ugyancsak kardoskodik Szilágyi mellett, olvastam és lepottyantam egemből, mert nevem 5ször fordul elő és „... mi Szinnyei sokféle érdemeit nagyra becsüljük; [...] e helyre azt, ki legméltóbb, a kitünő tudóst és szakembert: Szilágyi Sándort." kár volt felszólalni mellettem a lapoknak. No de mindennek megvan a haszna is. Dolgoztam egész délelőtt, czéduláztam elég kedvetlenül, társaim is zugolódtak és a „szakismeret" megtámadását sürgetik, de ezt a legbolondabbnak tartom; hallgatok, az

[744] U.o. 1876. szeptember 18. p. 132.
[745] U.o. 1876. szeptember 19. p. 132.
[746] U.o. 1876. szeptember 20. p. 133.

idő mindent meggyógyított és megérlel mint Kovács mondja [...] A franczia nyelv nem tudására Kudorának azt válaszoltam, ha ez lenne akadály, elhárítható 6-8 heti Párisban való tartózkodással és néhány leczkével, de akkor ismét mást emlegetnének [...] Mátray [...] mondott egy örvendetes hírt a Magyar Állam sohase örvendett oly keletnek. „Hírlapi korteskedés [...] oly férfit nevezzen ki, a kinek e dolog körűl szakértelme és munkakedve van [...] Thallóczy excusálta magát ő engem is úgy szeret mint Szilágyit ...”[747]

„... összevásároltam a lapokat melyek rólam szólnak, a maiakkal 9; mert ma is hozzá szólnak röviden a Főv. L., Életk., Budap. Napilap, hogy Szinnyei mellett Szilágyit is candidálják a politikai napilapok sat. M. Polgár csak Szilágyit említi, mert Erdélyi. [...] Dolgoztam mint a marha, csakhogy fogyjon a munka. [...] Prai jött [...] felolvastam a korteskedési reclamokat! Nevette [...] oda minden remény, ha mégis francziául tudnék!? nevetséges hisz ha igazgató leszek minden vacátiómat Párizsban tölthetném!”[748]

„... a M. Polgár hozta hogy engem és Szilágyit candidáltak a pesti lapok [...] így fogok dolgozni Szilágyi alatt is, de félek, hogy még többet, de ki tudja mire lesz jó az én mellőztetésem [...] Sámi [...] elejtett [...] valamit a mi Trefort gondolkozását magyarázza, Szász Károly sugdosott!? Nagy Miklósnál hogy Trefort Szinnyeit nem nevezi ki, de Nagy Miklóst nem vehették arra rá, hogy közöljön valamit lapjában! Ilyesmit nem feledek! [...] Szomorú kilátásaim lehangolnak, itt van egyszer az alkalom hogy nagy úr lehetnék, de engem szegénynek destinált a sors, ezért az maradok és kinlódom tovább.”[749]

„Két levelet kaptam Dicsőffy Józseftől és Bodnár Györgytől, amaz Debreczenből hosszan írja le sorsát [...] szeretne hozzánk jönni, emez könyvtárrendezéshez kér tanácsot; tehát válaszolnom kell, ha már népszerű emberré lettem ez is pénzbe és időveszteségbe kerül, de szivesen teszem ha a jó ügynek használhatok vele, egyúttal közvetve használ ez nekem is.”[750]

„... találkoztam György Aladárral, ki „no hogyan van velünk és a reclammal megelégedve”. „Kár volt az ügyet elrontani, most azt hiszik hogy én eszközöltem.” „Hivatkozzék rám.” mondta. Még azt is megmondhatom négyszemközt, a mit ujságba nem lehet kitenni hogy Szilágyi Sándort mért akarják a miniszteriumnál könyvtárigazgatónak, mert ott nem használhatják, meg akarnak tőle szabadulni!”[751]

„... leírtam a schémát s egy minta czédulát és levelet fogalmaztam Bodnár Györgynek ...”[752]

[747] U.o. 1876. szeptember 21. p. 133.
[748] U.o. 1876. szeptember 22. p. 134.
[749] U.o. 1876. szeptember 23. p. 134.
[750] U.o. 1876. szeptember 24. p. 135.
[751] U.o. 1876. szeptember 25. p. 135.
[752] U.o. 1876. szeptember 26. p. 136.

„... mentem [...] a Muzeumba hol Fraknóival beszéltem, azt hiszi, hogy jövő hóban bevégződik az igazgatói ügy [...] Igen szép ez a tervezgetés de az ember tervez Szilágyi végez, még kellemetlenebb helyzetbe jöhetünk mint eddig voltunk ..."[753]

„Könyvtárba [...] megírtam a 25 czédulámat, aztán a Repertorium számára gyűjtöttem ..."[754]

„... jött György Aladár [...] elmondta, hogy Szilágyi Sándor tegnap a Honnál volt Salamonnal „Mért akarok én igazgató lenni, hisz én nem tudok könyvet ajánlani az olvasónak!" „Hát ön tud egy orvosnövendéknek ajánlani!" – mondta György A. szóval meg is mondta neki hogy nem oda való. Aztán felhozta Szilágyi hogy nekem 1500 f fizetésem és szabad lakásom van, ily rövid idő alatt senki se emelkedett így! „Mi köze van hozzá!" mondom én. Hanem igen el van bizakodva mert „el sem fogadja az igazgatóságot, hacsak őt magát nem candidálják!""[755]

„... Frecskay szomorú arczczal mondta: hogy igen igen sajnál Szilágyi végett. [...] Horovitznél kalocsai katalogust kaptam és a Széchenyi katalogust megrendeltem."[756]

„... arra nem voltam elkészülve, a mit Fraknói mondott: „Új áramlatok vannak megakarják Horvátot tartani, különösen Kárfi pártolja, a ministeriumnál minden áron beakarják tölteni az igazgatói helyet s Kovács önt semmiképp sem akarja, no hisz akkor lesz csak nagyra Horvát ha látja, hogy nélkülözhetetlen." Szomorú kilátások és nem is valószinűtlen, hisz még a tanácsban is van pártja [...] jaj akkor nekünk, hanem [...] enynyire visszafelé talán mégse megyünk, hátha csak ijesztget Fraknói. [...] a Rectorhoz és a gyűlés után Kovácshoz megyek informálni okosan."[757]

„... rectorhoz ki szivesen leültetett, mentegettem magamat a lapreclamok miatt, azután ő kérdezte nincs-e Horvátnak hátsógondolata a lemondásával összekötve?; „dehogynincs", elmondtam Fraknói mit mondott, mennyit jár kel, korteskedik; [...] aztán hangsúlyozta azt, hogy ő föltétlen mondott le, hagyjuk a dolgot a maga mentén!" mert kértem ne engedje, hogy megmaradjon!"[758]

„Zsolt jött el. „Szilágyi Sándor dühös", mért „nem tudja Kovácsot emlegette" Ah hier liegt der Hund begraben, tehát működik ő is."[759]

„... a nagy nap holnap virad fel, a Senatus-ülés. Lenni vagy nem lenni? ez a kérdés; ha történetesen nem fogadják el leköszönését, ha a ministerium is megmarasztja, ha

[753] U.o. 1876. szeptember 27. p. 136.
[754] U.o. 1876. szeptember 28. p. 137.
[755] U.o. 1876. szeptember 29. p. 137.
[756] U.o. 1876. szeptember 30. p. 138.
[757] U.o. 1876. október 2. p. 139.
[758] U.o. 1876. október 3. p. 139.
[759] U.o. 1876. október 5. p. 140.

nélkülözhetlennek tartja magát! [...] no akkor [...] nem folyik a Duna visszafelé. Vederemo!"[760]

„... Fraknói nevezetes fölfedezést tett nekem. Horváttal beszélt, iszonyú dühös ellenem és Kovács ellen; engem háládatlannak nevez, mert helyettem Haberern Jonathánt akarta Toldy; aztán 1ő őrnek Óvaryt s ő ellenezte; – igen ám mert féltette az igazgatóságot is tőle! [...] most végzett be egy pamphletet Kovács és ellenem! [...] Tehát mégis bolond és így nem is remél. [...] a mai tanácsülésben 3 or. d. u. dőlt el az ügy, mit akarnak vele társai! ettől félek legjobban. Mészáros elfoglalta hivatalát! Jól fordulnak a dolgok. [...] A rég tervezett „Horvátiádákat" megkezdtem írni ..."[761]

„Dobocsányi jelenté, hogy Trefort miniszter jő [...] az osztrák miniszterek is; utánnam tudakozódott Trefort, siettem kezét nyújtá, de jött már az igazgató is oda fúrta magát; de én is kísértem őket, Trefort barátságos volt és a rendezésre mondta, hogy „nagy munka!" „Három év alatt készen leszünk Nagyméltóságos úr!" „Majd meglátom!" Elmentek, resteltem a dolgot, hogy fekete kaputot sem húzhattam! Hanem kiváncsi voltam a tegnapi gyűlés eredményét hallani; Horvát pofájáról ugyan leolvastam hogy jól megy minden. Erdei is mondta: minden szó nélkül tudomásul vétetett lemondása és a minisztériumot concurzus kihirdetésére kérik!" Tehát az első lépés, a nagy harcz eldőlt, a másik következik, ez már nyugodtabb lesz, mert abba is belenyugszom, ha nem lehetek igazgató. [...] kifőztem folyamodásomat, de pedig alig van reményem, családom és tiszt társaim iránt való kötelességből megteszem."[762]

„... vajjon belekap-e Horvát az orvosi munkák osztályozásában, ha igen, mi a terve, mit vár még a minisztériumtól."[763]

„Rupp tanár kissé resonirosott, de észre térítettük, szelidséggel és jó bánásmóddal az ember mindig diadalt arat. [...] Horvát nagy örömömre megkezdte az orvosi szakmunkák jegyezgetését, csakhogy ezt levette vállaimról, és megdolgoztatjuk isten igazában utoljára. Ugy kell neki!"[764]

„Jött a Rector, miután éppen akkor tisztáztam a neki és Kovácsnak átnyújtandó jegyzéket, a bevégzett Term. és math. szakról, át is adtam neki, még csodálkozott azon, hogy nem az igazgató útján megy? (O sancta simplicitás) midőn az igazgató már annyira dühös ellenem, hogy a beírandó könyveket is Littassy által küldte [...] A rectornak megmutogattam a munkát [...] mondta, hogy tegnap küldték fel Horvát lemondását, most jő a cursus (talán concursus). [...] mentem Kovácshoz [...] Átadtam a jegyzéket „ő azt hiszi

[760] U.o. 1876. október 6. p. 141.
[761] U.o. 1876. október 7. p. 141.
[762] U.o. 1876. október 8. p. 142.
[763] U.o. 1876. október 10. p. 143.
[764] U.o. 1876. október 12. p. 144.

minden rendben fog menni, elmondtam Horvát makacs törekvéseit, még most is megakarván a dolgot változtatni; arra hogy Kárfi pártfogolja őt, igen fülelt; tervéről nem vehettem ki semmit. Ma volt Netti is éppen nálunk, megköszönte a szivességét (a régire nézve de igen ügyetlen időben történt „sok biz a concurrens mondta!") [...] a Hon számára átvittem a Közleményt a könyvtárrendezésről, nagy jubilaeummal fogadtak „No vége van, már a M. Állam vette pártfogásába" mondta György Aladár. Elolvastam (bámulatos dicséret, ha másutt jelent volna meg, de így [...] no talán jól van így is, az illető annyira be van avatva a dolgokba, hogy azt kell hinnem miszerint maga a rector írta (a másikat is)!"[765]

„Práy jött [...] felolv. a M. Államot, ő is abban a hiszemben van, hogy a rector írta [...] leírtam a kimutatást Mészáros számára. A Hon-ban is megjelent a kimutatás!"[766]

„Horvát pamfletja miatt voltam a Honnál de azok nem szerezhetik meg, mert tiltja a nyomdai törvény; elmentem tehát a revisorhoz és Conchához, ezek legalább megmutatják – az első pamfletet is hajhászom, talán megkapom."[767]

„... nem vették át a lapok a könyvtár kimutatást 1ő bosszúság. [...] A Muzeumba, Fraknói mondta, hogy képzeli mennyire haragszik Trefort a vasárnapi czikkre, azzal csak nekem ártottak! 2dik bosszúság. Most újabban P. Szatmáry Károlyt említik. 3ik bosszúság. [...] Benedek factorral beszéltem, [...] a héten megjelenik, de nem mutathatja, szigorúan tiltva van, tehát Fraknói szerint nem az a mit felolvasott, hanem élesebb! 4ik bosszúság. Littassy előtt beszéltem Tiszáról, s ő mondta, biz az berakja embereit, csak legalább tudós legyen – az ökör, bamba, ki még most se tart velünk, várj, meglakolsz! – 5ik bossz. [...] Most P. Szathmáryt emlegetik, Tisza pártfogolja!" úgymond. Ez lesz tehát még pedig biztosan mert kálomista is és Tisza kegyeltje – gondoltam magamban, s nem én. 6ik bossz. [...] Tehát meg kell nyugodnom a sorsban és szél ellen nem peselni, mert lepeselem magamat!"[768]

„... a kis Máté elég szorgalmas [...] habár Kudora rátámadt, mert nem váltotta fel az olvasóteremben „minek dolgozik másnak! sat." De én bíztattam, mindenkép magunknak dolgozunk ha rendet csinálunk!" mondtam. [...] Itt volt Ompolyi, ő írta a M. Államban a vasárnapi czikket, kissé kételkedem, de meglehet, mert már újra Szatmáry ellen akart írni, megtiltottam; sőtt reggel Littassy jelenlétében, oda nyilatkoztam hogy ő még a többi közt a legcompetensebb és legillőbb, nincs is sok hivatala, szeret dolgozni és humanus ember!" Hadd egye a méreg, mert Littassy elmondja Horvátnak. [...]

[765] U.o. 1876. október 14. p. 145.
[766] U.o. 1876. október 15. p. 145.
[767] U.o. 1876. október 16. p. 146.
[768] U.o. 1876. október 17. p. 146.

Kudora már holnap megtréfálja Littassyt, azt mondja neki, hogy tudjuk mi van a pampfletben sat! [...] Megvettem Márki Czimmutatója II. részét."[769]

„... az Egyetértés (Horvát lapja) mint biztos hírt közli hogy engem neveznek ki, engem utaztattak külföldön is. A Budap. Napilap szintén egekig magasztal. Kettős öröm, mégis szép ez a népszerűség. Kudora sarokba szorította Littasyt kivallotta hogy ismeri a pamphletet, személyeket nem sért, a kinek nem tetszik támadja meg tollal vagy hívja ki párbajra! [...] „nyakleves neki" mondta Kudora; később Salamon is mondta, hogy kár volt személyeskedés terére vinni a dolgot (ő olvasta) kettős bosszúság. [...] Megjött Ompolyi és a M. Állam egetverő czikk jött ismét tőle „egy katholikus" aláírással; no legalább tudja meg Trefort is hogy nem valami inczifinczi ember vagyok, van pártom, népszerűségem [...] Kezdődik az új heczcz! csak aztán ne legyen belőle vihar, mely elsodorjon bennünket, csak üsse azt a ki megérdemli."[770]

„Kudorával majd összevesztem, mert ő rettenetesen állította, hogy ez a tegnapi (pénteki) czikk ártott nekem különösen, [...] még 1ő őrnek se neveznek ki véglegesen!" (velem biz' ilyesmi is megtörténhetik! a mily peches ember vagyok) [...] de nem tulajdonítottok nagy fontosságot neki, miután sem Trefortot sem Tiszát el nem tántorítja ez a czikk. P. Szathmáry van kiszemelve s az lesz az igazgató!" Ezután ez ellen okoskodott [...] De majd meglássák! Bosszantott, hogy én szedtem ki számukra a sült gesztenyét, és most ő kezd rám ugatni! No várj, majd okulok ezen is. Ő a ki leglomhább, azért mert nem lehet 2dik tiszt, dul, fúl. – Czédulákat írtam, Dochnálnak oda adtam a könyveim (Jegyzékeket) bekötni. [...] Józsi [...] sokallja az órákat, mit haszontalan eltölt az egyetemeken, a M. Állam czikke neki sem volt inyére; félek, hogy az a Mátrai nekünk sokat ártott, már csak a stipendiuma elmaradása sat. és trombitálván azt hogy katholikusok vagyunk."[771]

„... az anonyme-levelet igazgató kiadta; valóban volt oka az illetőnek, mert Kudora uram inkább csak szájaskodni tud és a munka alól kihúzza magát [...] Kondort leköteleztem, Nagy Károlyra kerestem kútfőket sat. Horvát igazgatót lepingáltam előtte. [...] Megjöttek a Széchenyi Catalogusok [...] 9 frtba kerültek ..."[772]

„Práy [...] igazat adott a czikknek, [...] de nem helyeselte, [...] olyan mint én ki elfogult vagyok saját érdemeim iránt, nem láthatok benne semmi rosszat."[773]

„... neki ültem a munkának, hogy beírjam a halom könyveket, csak úgy omlott a halom könyv, mint a nap fénye előtt a hó – ez az én passióm! [...] Horvát igen alázatos volt, miután már Kárfi is azt mondta, hogy elfogadják lemondását [...] Athenaeumhoz, de már

[769] U.o. 1876. október 18. p. 147.
[770] U.o. 1876. október 19. p. 147.
[771] U.o. 1876. október 20. p. 148.
[772] U.o. 1876. október 21. p. 148.
[773] U.o. 1876. október 22. p. 149.

megvolt tiltva a pamphlet előmutatása! Tehát készül, pedig azt hittem behúzta a farkát! [...] Bosszant az a dolog, hogy a nyilvánosság terére viszi Horvát a dolgot."[774]

„Kezdtem a könyveket bejegyezgetni a czédulákra és szétküldözgetni helyeikre ..."[775]

„... osztályoztam a könyveket [...] Felmentem Fraknóihoz, újságot akartam tőle hallani és ő kérdezett engemet „Ő csak arra kiváncsi vajon kap-e Horvát dicséretet az elbocsátási decretumában!" Jellemző az ily kiváncsi pletyka ember; hiú és gyönyörködik abban, ha mást leszólnak."[776]

„Máté azt hallotta, hogy Karschhoz vitettek az ívek a pampfletből lehet 300-500 példányban nyomatva; no tehát folytattatik a harcz, állunk elébe; de azt határoztuk, hogy a legnagyobb közömbösséget fogjuk szinlelni, nehogy Littassy besúgja a mi aggodalmainkat; pedig bánt az, hogy félrevezeti a világot az ő okoskodásaival. [...] Csak már vége lenne ennek a pampflet ügynek is!"[777]

„½ 9 or. a könyvtárba, ott a lapokat átnéztem, jegyezgettem, így telik el fél óra, azután munkához ültem és dolgoztam, a könyveket czímlapoztam [...] és 11 or az Anzeigenből írtam ki. [...] ½ 3 óra felé a könyvtárba, ott megírtam a 25 czédulámat, azután az Anzeigenből kijegyeztem a magyar érdekű czikkeket [...] Beszélgettünk, leheveredvén a diványra ott benn a toronyszobában [...]
Ágai szivarral kinált, beszéltünk a pamphletről, ő vigasztalt, hogy hisz az kis körre lesz elterjedve, kik ismerik őt. [...] Józsi [...] lefőzött „Csak a papa hallgasson hisz németül sem tud, én corrigálom német leveleit, spanyol nyelvtudománya sem igaz a mi a Magyarorsz.ban van ..."[778]

„... a kézikönyvtárba való könyveket czéduláztam és írtam a könyvbe ..."[779]

„... csak a hecznek lenne vége és tudnók már milyen igazgatót nyerünk, félek, hogy megnyúz bennünket nem a munkával, hanem a tudatlanságával."[780]

„... czéduláztam és beírtam a kézikönyvtárba valókat. [...] jött a rectori irat csatolva a ministeri leirattal és Ring pozsonyi tanár folyamodásával aláhúzva „az egyetemi könyvtári személzet hallatlan lustasága és hanyagsága miatt tagadják meg tőle a bécsi egyetemen a könyveket!" – Utánanéztünk [...] Bécsbe nem rég küldtünk és mi egyéb levélről nem is tudunk, a mit igazgatónk válaszolatlanul a papírkosárba dobott talán; hanem

[774] U.o. 1876. október 23. p. 149.
[775] U.o. 1876. október 24. p. 150.
[776] U.o. 1876. október 25. p. 150.
[777] U.o. 1876. október 26. p. 151.
[778] U.o. 1876. október 27. p. 151.
[779] U.o. 1876. október 28. p. 152.
[780] U.o. 1876. október 29. p. 152.

azért nem fogja ő magát vádolni, hanem minket, az öreg mégis, ismét az igazságot emlegette nem akarta leírni azt a veszendő könyvekről szólló intéseket argumentumul; nehéz aztán így boldogulni, legyen valaki igazgató köztük [...] hogy lemondassanak vagy kiszekírozzanak, jobb nekem így!"[781]

„Kudora [...] feldúzta az orrát a tegnapi interpellátióért [...] 11 or. voltam a Rectornál, elmondtam a tegnapi panaszra véleményemet, tetszett neki, úgy látszik az igazgató is azon véleményen van; ma fölmegy a miniszteriumhoz sürgetni a könyvtár ügyét, úgy látszik az igazgató kérte fel őt erre tegnap, mert nála volt. [...] már bizony nehezen megy a latin nyelv, sokat feledtem."[782]

„... jött Thallóczy Horvát bolond pampfletjával, mégis csak azt nyomatta le, a mit felolvasott, némi commentárral jegyzetekkel – jaj de meglehetne rá felelni – csak akarnám a szart felkeverni [...] aztán dühös ember, féleszű, még jobban megzavarodhatik, aztán kárt is tehetne, megschveczelhetné az embert. [...] Nyugtalan voltam a [...] pamphflet miatt, kellene rá élczesen válaszolni, de várjuk meg a lapokat mit szólnak hozzá; mégis többeket eltántorított ha szó nélkül hagyjuk ..."[783]

„... beszéltünk a pamphletről fitymálólag, [...] egyet elvittem Kovácshoz [...] ott hagytam [...] Délben haza, neki ültem a pampfletnek olvastam és oldaljegyzeteket tettem irónnal, hanem a laikusokat és a kiket nem lehet felvilágosítani, azok iszonyú dolgokat gondolnak a kézikönyvtárról, no de nincs ember a ki végig olvassa, mégiscsak [...] az embert bántja [...] ismét Kovácshoz [...] izgatott voltam [...] Márkival is majd összevesztünk mert ő a fölállítás mellett harczol és valamit írni is akar de én Kovácscsal és fegyelmi vizsgálattal fenyegettem. [...] a pamphletet végig olvastam de a jegyzeteket nem tettem már csakhogy Kovácsot is lerántja."[784]

„Dr. Kovácshoz mentem, egészen megnyugtatott [...] nem tulajdonítt neki oly nagy fontosságot, még a személyére vonatkozót is, figyelmeztettem reá átolvasta, de nem törődött vele, ha a journalistika hozzászólna „az egyetemi tanácsban történtekre – arra válaszolva elmondta az ott történteket, azt hiszi, a kik olvassák őt martyrnak, üldözött embernek fogják tartani, de ez nem segített a dolgon semmit; ezt ha beterjesztette volna a könyvtár bizottságnak, szintúgy elvetette volna sat. tehát nyugodtan váltunk el az az megnyugtatva és a többit is megnyugtattam, nevettünk jóízűen [...] de izgatott voltam. [...] Elmentem Girókutihoz [...] ő is azt tartja, hogy agyon kell a dolgot hallgatni."[785]

[781] U.o. 1876. október 30. p. 153.
[782] U.o. 1876. október 31. p. 153.
[783] U.o. 1876. november 3. p. 155.
[784] U.o. 1876. november 4. p. 155.
[785] U.o. 1876. november 5. p. 156.

„... Fraknóinál mutattam Horvát röpiratából az őket illető passzust, bosszantotta de azért nevetett [...] Tiprai kíváncsi, szeretné látni, kér Horváttól, Csontossy [...] eszmecserét akar belőle csinálni [...] Már jobban megnyugszom a dologban. [...] Eggenbergeréknél elbeszélgettem [...] kissé hízelegve nekik, mert nagy Horvátisták [...] Molnár [...] azt újságolta hogy ő dec. 31-én túl nem teszi be a lábát a könyvtárba s a miniszteriumtól leérkezik egy rendelet, melyben engem bíznak meg a könyvtár vezetésével s egy évig nem töltik be az igazgatói állást – szép szó! ha igaz igen örülnénk neki."[786]

„... mondtam Littassy előtt, hogy biztos kútfőből hallottam, hogy Pulszky leköszön és Horvátot nevezik ki dec 31-én a könyvtárak és levéltárak felügyelőjévé! [...] Könyvtárba hol [...] megírtam az olvasók statistikáját sept. és okt. hóról „Hogy ily nagy számú közönséget kiszolgálhatnak azt a kézikönyvtár jól rendezettségének és a nyomtatott katalógusnak köszönhetik" benne lesz a holnapi Hon-ban mert elvittem Frecskainak [...] megörült, hogy a magyar képzőművészekről tudok neki felvilágosítással szolgálni sat. [...] Frecskay Horvátot titkos irodalmárnak nevezte."[787]

„... olvastam a kézikönyvtár rendezése dicséretét és statistikáját a Honban (magam írtam) [...] 11 or. a rectorhoz mentem, beszéltem bajunkat [...] broschuráról, szeretné olvasni; szerzek neki is; átadtam a Hont, ott is hagytam, tetszett neki sat. [...]
a Muzeumba [...] Csontossy rettenetes fontoskodó pofával mondta, hogy kár válasz nélkül hagyni! Őket nem sérti; akkor ugyan rosszul olvasták ..."[788]

„... a brochurát elvittem a rectornak, átolvassa. [...] Tipray „mindenben aláírja Horvát mondását" igen dicséri, [...] még igazgatóságra is aspirál [...] Csontossy. [...] Tipray válaszolni akar Horvátnak, mert sértve érzi magát! ők persze csak ingerlik az öreget a ki 2dik Horvát Árpád, hogy mielőbb helyébe léphessenek! Komisz natio! [...] Fraknói [...] úgy látszik gyenge jellemű ha egy kis pletykáért, kígyót békát kiált az emberek ellen és a gőg ő benne is oly nagy, hogy derogál talán velem egy rangban lenni midőn szemtől szemben Szilágyi Sándort, Nagy Iványt és P. Szatmári Károlyt emlegeti ..."[789]

„... Barnához mentem [...], hogy lebeszéljem őt a válaszról [...] Már már hajlandó lett visszalépni, különben igen el van fogulva Fraknói ellen; szegény Barna második Horvát. [...] Horvát az ő pamfletjével szépen elülhet, kerüli a nyilvánosságot, fél tőle, azért nem küld a lapoknak, hanem aztán ha kézbe kapják [...] ugyancsak ledorongolják majd, de így is megbosszulja magát [...] rossz terjesztő."[790]

[786] U.o. 1876. november 6. p. 156.
[787] U.o. 1876. november 7. p. 157.
[788] U.o. 1876. november 8. p. 157.
[789] U.o. 1876. november 9. p. 158.
[790] U.o. 1876. november 10. p. 158.

„Horvát [...] várja azt, hogy engem dorongoljanak, de biz a „Századok" mai száma hozza a vegyes hírek közt figyelmeztetést az én komáromi czikkemre!"[791]

„... a rector keresett, haza hozta a brochurát és méltóztassam hozzájönni 11or. az irodába [...] Elmentem s íme azzal lep meg, hogy Horvát leköszönése a cabinetben van, már szeretné átadni a könyvek osztályozását nekem, hogy ő a számadásait csinálhassa!" „szivesen átveszem, úgymond, csak ezt az osztályt ha már osztályozza, végezze be, legfölebb 2 hétig fog tartani „no jól van!" „Aztán mégegyre kérem a tekintetes urat, ha a vezetést átveszi ne tessék éreztetni Littassyval azt, hogy ő Horváttal tart!" „Legkisebbet sem, mondtam felkiáltva, sokkal nagyobb politikám és diplomatiám van, hogy sem ezt tenném! mondtam." „no úgy jól van!" mondta „A brochurában pedig azt hittem több személyeskedés van!" van ott elég!" jött Erdei én mentem [...] Még az igazgató felterjesztését is mutatta a rector „miután az utasítás 8. paragraphusa értelmében nem járnak el a tiszt urak és Varga beteg egy szolga szükséges. [...] Horvátot megpillantottam, Littassynál beszélvén a rendezésről, kerül."[792]

„... beírtam a még hátralevő könyveket a kézikönyvtárba és jött új szállítmány ismét, se vége se hossza. [...] Jött Ompolyi [...] elmondtam neki a könyvtári harcz történetét [...] jött Zoltán gratulált: tegnap ment fel Horvát lemondása a Cabinetbe, a ministertanácsban concursust kértek de Trefort határozottan a mellett volt hogy én vezessem az ügyet, egy évig [...] Kovácsnak [...] igaza volt, menjen minden a maga útján."[793]

„... előmbe tartják a Hont, a melyben igen finom módon de erősen és érzékenyen „orra alá van pörkölve" mint Barna mondta, t: i: Horvátnak a „Néhány szóért!" elég ennyi kritikának, Mátrai jól megcsinálta, de többet ne tegyen! [...] Rector itt volt, elmondta a dolgot, de én Horvátot nem mentettem, mert a mit kérünk az lényeges és igen csekély dolog a mit tőle kivánunk, hogy végezze be ezt a szakot és éppen most hagyja abba, mikor a kézi könyvtárból czéduláztuk a könyveket" sat. a rector szombatig kért, várjuk meg dolgozik-e, ha nem, jelentsem, akkor lesz tanácsülés és előadja; átvehetem én a további vitelét [...] én igen szeretném, ha most még ezt az osztályt ő végezné egészen, megdolgoztatnám a két embert és legnehezebb osztályt is levennék vállaimról. Jóllehet dühös, mint Dobocsányi mondja, talán megtudta a ministeri végzést és ezért akarja azonnal abban hagyni a munkát – vége reménységének."[794]

„... könyvtárba [...] ő komolyan abba hagyja a munkát, tegnap még keveset dolgozott de már ma nem. Dühös, bizonyosan hallott egyetmást a Honról és a pamphlet elleni nyi-

[791] U.o. 1876. november 11. p. 159.
[792] U.o. 1876. november 12. p. 159.
[793] U.o. 1876. november 13. p. 160.
[794] U.o. 1876. november 14. p. 160.

latkozatokról. [...] Kudora [...] mondta, hogy Tipray azt hiszi, hogy haragszom reá, (restelli a dolgot) és hogy Barna brochurát ír Horvát ellen, nem bánom veszekedjenek, üsse agyon hírét is, ha van még neki."[795]

„Fraknói átolvasván a brochurát Horvátot le akarja vágni a Könyvszemlében, semmiben sincs igaza, a mi rendszerünk csak annyiban tér el a muzeumitól, hogy mi nem használunk beékeléseket, aztán a sok hibát fejtegette mely a muzeumi könyvtárban elkövettetett sat. Csengery dicsérte a pamphletet, mert nem ismeri a gazembert, no de ott volt Fraknói."[796]

„Lassan halad az ügy, no de mindegy, beugrattak, hanem majd kimászom az orvosi szakból is."[797]

„... 11 or voltam a rectornál, igen ingerült volt, beszélt Kovácscsal, meg van győződve, hogy ez az ember (Horvát) nem akar dolgozni, csak vegyem át minden czeremonia nélkül az osztályozást; mégcsak nem is megbízható, mert neki az utczán igérte, hogy átagyja a brochurát mihelyt megjelenik és nem tette, egyiknek így beszél, másiknak egészen mást ugyan azon dologról. [...] a rector mondta: „úgyis rövid időn kérdezik ő felségétől, hogy önt bízzák meg!!"[798]

„9 or a könyvtárba, lapokat átnézvén; a holnap megkezdendő osztályozáshoz szereztem magamnak előkészületet, megnézegettem a czédulákat, melyeket Horvát osztályozott (és talán Littassy is, nagy gyanúm van hozzá) biz az nem boszorkányság, fog az menni, hanem azért fáradságos, piszmogó munka lesz [...] Littassyval is értekeztem a beosztások felől, úgy látszik igen be van avatva, ámbár makacson ragaszkodik ferde nézeteihez. [...]
Beöthy bácsi [...] gratulált, hogy első leszek ebben a szép házban, hanem azért nem állhatta meg, hogy meg ne jegyezze, ha Trefort még 3 évig a kormányon lesz, akkor kinevez, ha más jő, akkor az ő protektorsága alatt jő be valaki ..."[799]

„A könyvtárban megkezdtem [...] a könyvek osztályozását, gyorsan és remekül ment Littassy felvilágosításaira nem is volt szükségem, hanem azért belebeszélt, okoskodott [...] a Hon-ban volt hogy Horvát választ küldött be, de nem közölték, hanem iszonyúan levágták ismét [...] de féltem, hogy viszi más lapba és zajt csinál [...] felmentem a Honhoz s íme közölniök kell, Hegedűs rájok parancsolt, hanem Szilágyi is pártolja Horvátot „mert igazgató akar lenni", mondtam én, hanem azért nem tudják az ügy állását, Szilágyi nem szólt, tehát mindig remél a jövőben. [...] Igen izgatott voltam, mert gondolkoztam a válasz felett, melyet Horvát expectoratioira, röpiratára sat. kötelességem

[795] U.o. 1876. november 15. p. 161.
[796] U.o. 1876. november 16. p. 161.
[797] U.o. 1876. november 17. p. 162.
[798] U.o. 1876. november 18. p. 162.
[799] U.o. 1876. november 19. p. 163.

megtenni, nehogy gyávasággal, tudatlansággal vádoltassam, különben eléggé le van sújtva, ezt ő nem várta; én örülök, hogy a röpirat megjelenése így üdvözöltetett és mi is elmondhatjuk röviden magyarázatunkat."[800]

„... hozzáfogtam a Válasz-hoz melyet Horvát röpiratára írni volt szándékom [...] felolvastam, miután a könyvtári személyzetet összehívtam (a díjnokokat, szolgákat nem) a hány fej annyi megjegyzés csak Máté nem ellenkedett velem, no de összehoztam őket, a végén írt pikans megjegyzéseket kihagytam a Festnagelungsystemet, nehogy zavarba hozza a publikumot „mert nálunk egyátalában nincs az" mondta a doctor; Litassy pedig magyarázta, hogy van!" ő szerette volna, ha a rector vagy más írja alá, persze furcsa is az, mikor kedvencz principálisa ellen kell írni [...] vittem a rectorhoz elolvasta, ezt helybenhagyom, aláírom, tökéletesen helyes. A Honnál is szívesen felvették, dicsérték, hanem az övével nem jöhet egyszerre mert gaz himpellérreknek nevezi a szerkesztőséget [...] Hegedűs pedig [...] megigérte, hogy szószerint közli – várnak! [...] Littassyval discuráltam meghitten, sokat kitudtam [...] [Horvát] elve ellen azért csinálta a könyvtárt, mert rászorult a fizetésére (azt hitte azonnal kidobják ha nem teszi és bizonyosan reménylette hogy ezt lerázhatja majd a nyakáról és az igazgatóságot megtarthatja). [...] Hon esti lapjában megjelent a Válasz."[801]

„... a rectornak megmutattam a Bud. Napilap nyilatkozatát, mely rosszalja Horvát eljárását; azután 1876. évi számadását tartozik megkészíteni; ezt akartam. [...] Fraknóinak nem tetszett válaszunk (természetesen a muzeumi complicált rendszert ismertettem és összehasonlítottam a mienkkel) hanem ő azt szerette volna ha személyeskedés terére vittem volna át a dolgot és magam írom alá! (Persze, hogy a dühös bolond nekem rohanjon és csúffá tegyen a világ előtt s így Szilágyi útja egyengetve lenne.) Vagy írtam volna hosszú czikket, mert így nem értik. [...] 2 or. átmentem a Hon revisorához, kíváncsiságból, ott volt a Horvát czikk, végén engem kabalenmachernak nevez, de kabilenmachernek szedték s ez megmaradt, mert kérdezték, mi az? hát kabilok Afrikában, mondtam én. Volt nevetés, hanem azért elég gaz megtámadás, miután én nem írtam a rágalmat de Ompolyi; különben [...] a közönség nem adhat [...] állításainak igazat a mi „Válaszunk" után. [...] Józsi nem nagy súlyt fektetett a Horvát válaszára de bántja őt is. Otmár még viczczelt hogy „levágták a papát!" nőm is restelte hogy azt gondolják mikép én túrtam ki horvátot, hagy gondolják [...]
Sokáig nem tudtam elaludni, izgatott voltam, bosszantott Fraknói megjegyzése és hogy Szilágyi remél.[802]

„Lessing mondása ráillik Horvátra; csak bevégződjék a könyvtárnál a dolog, majd a rectorral gyűl meg a baja s az tanszékébe is kerülhet (ha t: i: az egyetemnél is folytatja

[800] U.o. 1876. november 20. p. 163.
[801] U.o. 1876. november 21. p. 164.
[802] U.o. 1876. november 22. p. 164.

az intriquálást). [...] dolgoztam a Muzeumban, Fraknói igen megbotránkozott Horvát czikkén, hogy közölték!"[803]

„Littassyval már megbarátkoztunk [...] majd bevonom őt is a munkába. [...] Deák Farkas [...] gratulált nekem és átküldte Szilágyi az okmányokat; szivesen fogadtam."[804]

„Osztályozta[m] a könyveket, úgy ment mint a gondolat, sajátságos, hogy minden mibe belekapok és mitől leginkább rettegek, mint a vaj, mintha valami láthatatlan szellem segélné elő ügyeimet; féltem az orvosi munkák osztályozásától s pár nap alatt már a legnagyobb könnyűséggel folyik a munka; desperáltam a téli hónapok sanyarúságain pénztelenségem miatt s íme 100 fttal ki vagyok rántva a sárból; féltem Szilágyitól és P. Szathmáry Károly igazgatásától és a háládatlanságtól s íme engem fognak megbízni a vezetéssel; féltem a röpirat hatásától s íme minden szúrás őfelé irányult sat. [...] Könyvtárba egész délután magamnak czédulázhattam, még így jobban jövök ki időmmel."[805]

„Mátéval séta a Museumkertben; szeretem ezt a kis embert, mert serény, jóindulatú, engedékeny. [...] Délben voltam Molnárnál (Eggenbergeréknél) a kitől igen életrevaló tanácsot hallottam a könyvvásárlást illetőleg ..."[806]

„... osztályoztam a könyveket, azután czéduláztam az ujon vetteket, jó hogy a pénz elfogyott, nem jő új vásárlás. [...]
Fraknói jó adomát mondott Horvátról; a történelmi bizottság ülésén az Akadémiában [...] megszólítja Fraknói egész ünnepélyesen és hangosan: „Kérem collega urat világosítson fel engem arról, mért lett ön előtt Szinnyei oly kis ember, akit, midőn a tiszti állomás üresedésbe jött Toldy is dicsért, mint széles bibliographiai ismerettel bírót, ön is azt mondta, ilyen emberre van szükségünk [...] Midőn az első őri állomás jött üresedésbe, akkor Óváryt Pulszky, Toldy sat. ajánlották, Trefort is akarta; Ön pályázattal egybekötött colloquiumot hirdetett és dicsérte Szinnyei képzettségét, Óváry visszalépett, Szinnyei pedig praestarter kiállotta a colloquiumot. Én ezt felakarom használni, mert ön ellen írok most a Könyvszemlében. „Megengedi, hogy válaszoljak akkor ott én is!" „Szivesen csak világosítson fel engem az előbbiről." „Bizony soha sem kívánhatnak nagyobb elégtételt ellenemben Haberern és Óváry, mint a mit kaptak, mert ha Szinnyei nem jött volna oda, most is nyugodtan ülnék ott!" Nevettek mind!"[807]

„... egész délután miscellaneákat czéduláztam magamnak [...] Greguss kereste Horvátot d. el. és délután, nem tudott hozzájutni; megmagyaráztam különczködéseit."[808]

[803] U.o. 1876. november 23. p. 165.
[804] U.o. 1876. november 24. p. 165.
[805] U.o. 1876. november 25. p. 166.
[806] U.o. 1876. november 26. p. 166.
[807] U.o. 1876. november 27. p. 167.
[808] U.o. 1876. november 28. p. 167.

„... osztályoztam a könyveket egész délig, van is baj ezekkel a grabsókkal nem hiában megugrott tőle Horvát."[809]

„Könyvtárba ott Bibliogr. bővítésére átnéztem fasciculusokat és érdekes dolgot találtam az 1830. egyetemi tanárok bő életrajzát és munkálatait! [...] Szász Károly [...] a kézikönyvtárban nem találta helyén a mit keresett, úgy látszik, lazúl ott a fegyelem. [...] Kellemetlen, hogy az igazgató még most sincs fölmentve s így a zavarok még növekedhetnek, nekem abból kell kivánszorognom; aztán apró cseprő bajok származnak, melyek közt hidegvérűséget kell tartanom legalább szinlelnem, különben kifognak rajtam és sekiroznak majd azok, kiknek kiszedtem a gesztenyét a parázsból!"[810]

„... van egy halálos ellenségem s egy clique tör ellenem, mert irigylik tőlem az igazgatói állást."[811]

„... a sok régi könyv vizsgálása rontja a szemet ..."[812]

„... a könyvtárba [...] ott a Dissertatiókat néztem át és írtam ki néhányat ..."[813]

„Liptay hozott 7 darab könyvet, részint katalogust, részint kimutatásokat az amerikai könyvtárakról; jól fogom felhasználni, hanem kapok még egy általános kimutatást is [...] hasznát fogom venni s ez most állandó kenyerem. [...] figyelmeztetem a rectort, ki nekem írt ma, mert Horvát nem adott választ neki"[814]

„½ 11. az irodába vártam a rectort [...] Horvát fekszik, Fraknóitól hallotta a ki nála volt!? micsoda!? ő is azért pártolja a nagy Szilágyit is mert ő is kis ember, no de jó ember, sok hasznát veszem. [...] 4 után elmentem a műegyetemi könyvtárba, hol Nagy Sándorral hasonlítgattuk össze a postulatumokat [...] nevettem magamban az ő elbizakodottságát, ő szeretne hozzánk jőni „átugorna ő kettőt is!" persze ha igen lehajolnánk, de majd az én embereim is feltartják fejöket! no de politikából biztattam."[815]

„Könyvtárba fel, magam számára dolgoztam [...] most egy sereg Dissertatiót czéduláztam s egyúttal mustráltam."[816]

„Kerékgyártó elvitte a postulátumokat, Horvát majd dühös lesz, hogy az 1600 markos könyvét pocsékká ütöttem azt ugyan meg nem szerzik, de úgy kell neki a gőgös disznónak, hadd érezze az én hatalmamat is! [...] elmondta Fraknói mit ír Horvát brochurája

[809] U.o. 1876. november 29. p. 168.
[810] U.o. 1876. november 30. p. 168.
[811] U.o. 1876. december 1. p. 169.
[812] U.o. 1876. december 2. p. 169.
[813] U.o. 1876. december 3. p. 170.
[814] U.o. 1876. december 4. p. 170.
[815] U.o. 1876. december 5. p. 171.
[816] U.o. 1876. december 6. p. 171.

ellen, igen elmés lesz csak azt nem tagadhatja meg magától, hogy magát és systémájukat előtérbe ne tolja és ki ne dicsérje, legyen meg a kedve, csak Horvátot üsse s az meglesz …"[817]

„11 or. mentem az irodába s ott a könyvtárra vonatkozó statistikai adatokat kutattam s így Wurmbbal érintkezésbe jöttem, nem volt goromba, sőt mintha nem is haragudnék reám, pedig ő fanatikus barátja Horvátnak […] vasárnap 10 órára ad fölvilágosítást, most sok dolga van. […] Práy […] sokat beszélt könyvvitelről a hanyag számadások revideálásról a ministeriumnál, hogyan fogom én vinni számadásaimat sat. csak már itt lenne a miniszteriumtól a fölmentés, félek, hogy […] átmegy a jövő évre.[818]

„… aztán kezdődik még csak a munka igazán ha a direktorság rám marad. […] Fraknói fölolvasta a Horvát ellen írt czikket komolyan de ugyancsak le van vágva, úgy kell neki, sokkal serényebb és munkásabb ellenekkel van dolga, számuk is több mint baráti, tehát kijut neki; ez által az ellenem írottak éle is gyengítve van, vagy egészen kicsorbítva. […] Fraknói czikkéhez lemásoltam schémánkat"[819]

„10 or. mentem Wurmbhoz, de biz az nem adott felvilágosítást, hanem okoskodott […] hogy „többet költöttünk mint kellett volna" […] Erdeihez mentem az a rector befolyásával majd kieszközli. A fölmentés már a napokban az expediturában volt! Tehát jő. Az Akademiához Takácscsal beszéltem, ez is szerencsét kívánt. […] a bostoni könyvtár rendszabályait olvasgattam, igen jók, de mikor jutunk mi ide […] praktikus!"[820]

„Fraknói számára átadtam a Schémát és a levelet a bizottsághoz […] Könyvtárban […] Archivot néztem át és a kimutatást készítettem el nov. hóra, 6 út. át is adtam Frecskaynak ezt és a Szabadságharcz emlékeit."[821]

„… megjelent a statistikai kimutatás a Honban […] bosszankodtam azon, hogy a régi statistikai könyvet az olvasókról – elvesztették vagy elsikkasztották, és éppen statist. összehasonlító kimutatást akartam szerkeszteni. […]
Könyvtárba egy évfolyam Ver. Ofner Pester Ztgot átnéztem Repert. és Bibliogr. írtam. […]
A statistikai kimutatás mégis csak sikerülni fog. Sok bajom lesz emiatt is a makacs öreggel, mint Horvát nevezte Márkit; no de egy kis zajt fogok csinálni működésemmel, rendet fogok behozni és a jövő igazgatónak nem lehet sine curát megalapítani ha más lesz megvetem az ágyát elég keményre, lesz mit dolgoznia."[822]

[817] U.o. 1876. december 7. p. 172.
[818] U.o. 1876. december 8. p. 172.
[819] U.o. 1876. december 9. p. 173.
[820] U.o. 1876. december 10. p. 173.
[821] U.o. 1876. december 11. p. 174.
[822] U.o. 1876. december 12. p. 174.

„... megcsináltam a czédulák után az idei kimutatást és a rectorhoz intézendő hírlap-megrendelést [...] Horvát felmentése már rég a minister asztalán van, most az interpellatiók, budgetvita tartóztatták, már csak nem húzódik át a jövő évre; hanem az a haszna van, hogy Horvát készíti a számadását, maga írja! [...]
Muzeumban megmutattam Fraknóinak a statistikai kimutatást, tetszett neki és fogja ajánlani; én hozzá tettem, hogy amerikai rendszer után készült; a mi czélszerű az keresztül is megy [...] olv. [...] a Muzeumi rendezés szabályait, rettenetes bonyodalmas, hanem sok jót mond."[823]

„... most már ¾ 9 felé megyek föl, [...] hozzáfogtam a naplóból czédulázandó czímekhez, lassú munka, de át kell rajta esnem [...] elmentem az irodába [...] jelentéseket kellett volna már beadni (az igazgatónak) [...] átadtam neki a folyóiratokra vonatkozó memorandumot, hanem szomorú kilátás, csak ami a múlt évben járt! ez is sok! ha minden rector ezt mondja [...] nem igen lesz modern könyvtár ..."[824]

„... tovább folytattam a könyvek bejegyzését az az a melyek még nincsenek czédulázva, czéduláztam. [...]
rettenetesen húzódik [...] a Horvát ügye, hogy nem jő már le felmentése ez is bosszantó, no de vége lesz nemsokára ezen bizonytalanságnak is; aztán kezdődik valóban és nyilvánosan vállaimon az egész teher viselése. Most csak félrendszabályokkal élek."[825]

„Könyvtárban [...] dolgoztam erősen a naplóból a czédulák kiegészítésén, hogy a kimutatás annál tökéletesebb legyen [...]
Hanem naponként aggaszt, hogy a fölmentés késik, majd átviszik még a másik hónapra és a kezelés bonyolódik, több nehézség lesz a munkában, mert inkább összetorlódik, aztán a rendezés is a nyakamon lesz az osztályozással és a folyó munkák sat. sat."[826]

„... a questurába mentem, Wurmb átadta a megkészített kimutatást, tehát haladhatok ..."[827]

„Bosszant hogy nem jőnek a levelek, válaszok felszólításaimra, se a felmentés, elég baj ez nekem."[828]

„Könyvtárba, hol [...] folytattam a munkát leginkább a kimutatáshoz gyűjtve az adatokat, összeszámlálva a czédulákat az orvosi szakban sat. [...] Tisztáztam a könyvtár évi kimutatást Fraknói számára. [...] örülök, hogy a kimutatás sikerült, most letisztázom a

[823] U.o. 1876. december 13. p. 175.
[824] U.o. 1876. december 14. p. 175.
[825] U.o. 1876. december 15. p. 176.
[826] U.o. 1876. december 16. p. 176.
[827] U.o. 1876. december 17. p. 177.
[828] U.o. 1876. december 19. p. 178.

rector (ministerium) és Kovács számára, azután szolgálok a nyomtatott példányokkal is. Tessék hasonló eredményt az előbbeni évekből kimutatni!"[829]

„... a kimutatáshoz szükséges számításokat megtettem és beírtam, rendben van. [...] Délben a Muzeumba [...] átadtam a kimutatást, tetszett neki, éppen a Horvát ellen írt czikket corrigálta."[830]

„A könyvtárba, nyújtja Máté a hivatalos lapot melyben Horvát lemondását ő felsége elfogadta Trefort ellenjegyzésével, hanem az én meghatalmazásom nem jött, tehát külön!, csakhogy őt már absolválták, miután egy egész évig tartott a harcz és háború. Folytattuk a revisionalis munkát egyúttal kijegyezve a nekem valókat; hanem volt baj és hanyagság, a czédulák rosszul voltak kijavítva, lemásolva, tehát majd szigorúbban veszem a dolgot. [...]
Délben a Muzeumban folytattam kutatásaimat és jegyzeteimet, Fraknói nem adta oda Horvát felesége ellen írott röpíveit; „majd máskor, ha a kedélyek lecsillapodnak, most nem lenne loyalis tett, mikor ellene írok" úgymond. No jó, hanem a kis barázdabillegető igen fennhordozza orrát, olykor veszem észbe, de azért rám szorúl, azért a Szilágyi mellett engem is pártol, két kulacsos; hanem Greguss megmarad Horvát testi lelki barátja és mosolyog, köszön de kezet nem nyújt ..."[831]

„... a rector hivatott, oda mentem. A ministertől lejött okmányt adta át: Horvát ünnepélyesen adja át min. kiküldött jelenlétében és két egyet. tanár jelenlétében az iratokat és számadásokat nekem, miután „jónak láttam egy időre az igazgatói állást be nem tölteni" rám bízza mint legöregebb tisztre a vezetést [...] „a külön díjazásról majd később rendelkezem". Az átadás a jövő év elején lesz; nem menekszik meg a számadástól! a róka de ügyetlen. [...] Hála legyen a mindenhatónak, hogy [...] én is kaptam óhajtásom szerint való christkindlit, vajha czélomat az igazgatói kinevezést is elérhetném!"[832]

„... megkészítettem az orvosi tudományokról a kimutatást, hogy holnap a rectornak, azután Kovácsnak átadhassam ..."[833]

„Rectornak benyújtandó kimutatást is leírtam kétszer is és elvittem egyiket [...] átadtam neki, tetszett [...] a kinyomatottat fogják beterjeszteni a miniszteriumhoz. Beszéltem Kerékgyártóval [...] az átadás is hamar megtörténik, mert Horvát sürgeti. [...] álmaim nyugtalanok, [...] valaminek kell lenni, hogy el ne bízzam magamat."[834]

[829] U.o. 1876. december 20. p. 178.
[830] U.o. 1876. december 21. p. 179.
[831] U.o. 1876. december 23. p. 180.
[832] U.o. 1876. december 24. p. 180.
[833] U.o. 1876. december 25. p. 181.
[834] U.o. 1876. december 26. p. 181.

„... komoly voltam, Kudora már az átadáskor szünidőt kért [...] Máté pedig megaprehendálta hogy Erdei vezeti a jegyzőkönyvet az átadásnál, mintha nálunk nem lenne a ki tudná vezetni? Pedig csak neutralis embert akartam, hogy vezesse; már is collisió [kollízió], mi történik később, okvetlenül szakadás, neheztelések [...] részemről visszahúzódás, száraz bureaukratikus feszesség, azután gyönyörű élet, mert ostoba emberekkel van dolgom, kik nem szeretnek dolgozni [...] no de megküzdünk diplomatice. Jaj nekik!"[835]

„A mai Hon r. sz.ban [...] az én czímmutatóm is fölvan említve!"[836]

„... beszóltam a rectorhoz, hogy a személyzet is részt vegyen az átadási ünnepélynél, helyeselte habár a körlevélben nem voltak meghíva [...] eljöttem Hampellel, ez is kibékült, habár magában Horvátnak ad igazat."[837]

„... a könyvtárba hol sok elvégezni valóm lévén, [...] a díjnokokat is bevontam, hogy segítsenek [...]
Kapok öt példányt a Szemléből ma v. holnap [...] vihetem az illető helyekre [...] Ballagi Aladár [...] Könyvtártant akar írni, no no! csak nem akar egyetemi könyvtár-igazgató lenni! Felvittem a Honhoz az orvosi főosztály kimutatását; Frecskay mondta, hogy Szilágyi haragszik rájok, mert azt hiszi ők okozták azt mellettem való korteskedésükkel, hogy nem őt nevezték ki!"[838]

„... megjöttek az ívek a nyomdából Dobocsányi befűzte láttam a Horvát ellen írt czáfolatot és az én kimutatásomat; vettem és mentem 10 ut. a várba Mészárosnak átadtam egyet, ő olvasta a Horvát brochure-ját de ő is azt kérdezte „mit akar ő a tudományos rendszerével" mikor semmi határozott theoriát föl nem állítt, no de megmagyaráztam neki Horvát mit akart „nem akarta a könyvtárt rendezni mert a rendezésre való felügyelet felelősségétől is félt" [...] Staudinger [...] kedves becsületes ember, ennek is átadtam egy Szemlét [...] a végleges kinevezésre [...] azt mondta, hogy mi is a tanárokkal egyenlő karba helyeztettünk, tehát nálunk is 3 év a próba, de ez betudatik, a levonás akkor történik. Hidassyt is meglátogattam, jól esett kiöntenem keblem sajgásait a gaz tolakodók ellen, ő is igen helyeselte, hogy így ütött ki, Szilágyi Sándor azt is felhozta ellenem, hogy „biztosítási hivatalnok voltam" ez a műveletlenség bizonyítéka, a gazember de a többit elhallgatta hogy honvédfőhadnagy, jogász sat. voltam, a szemtelen kapzsi no de tovább adom. Trefortnál csak benyújthattam névjegyemmel nem fogadott, [...] Elmentem Kovácshoz, de ebédelt, ott hagytam a füzetet. [...] Így végződött jól ezen mozgalmas év!!!"[839]

[835] U.o. 1876. december 27. p. 182.
[836] U.o. 1876. december 28. p. 182.
[837] U.o. 1876. december 29. p. 183.
[838] U.o. 1876. december 30. p. 183.
[839] U.o. 1876. december 31. p. 184.

„... az irodába mentem a Rectornak átadandó a Könyv-Szemlét, [...] az ottaniakkal nyájasan bánok; végre a rectornak átadhattam, szívesen fogadott és megvolt győződve hajlamaimról, kértem pártfogását „mert nagy szükségem lesz rá!" mondám. [...] felkerestem Fraknóit a Gyulainál, elmondtam neki, megköszöntém új évre, ajánlta magát collegiálitásomba, én is a kis hiú emberkének (mert nagy szükségem van rá) [...] Az uj év tehát beköszöntött, meglehetek vele elégedve, mind jólétünket tekintve, mind küzdelmeink eredményét, ha még az apró nélkülözések elenyésznek (!?) és tökéletesen belehelyeztetem a legfőbb fokra sat. akkor elértem a mire vágytam."[840]

„½ 9 ut. a könyvtárba – [...] 1ő conferenczia igen békésen folyt, munkafelosztást elvégeztük Littassy czéduláz d.e. d.u. pedig a számokat írja, Máté lesz a mindenes, nem czéduláz; Kudora d.e. czéduláz d.u. Mátéval az olvasókat látják el, Dr. Márki mint eddig; én nekem jut az oroszlánrész, mégis rajta leszek, hogy délután magamnak dolgozhatom. [...] ½ 4 or Dr. Kovácshoz, szivesen fogadott megköszönvén pártfogását [...] „no most aztán jól menjen ám minden". figyelmeztettem a kimutatásomra, azt nem vette észbe de Fraknói czikkét olvasta és némi ellenvetést tett, hogy neki nem volt javaslata t: i: Horvátnak, csak veszekedés volt az egész polemia!" „Áldja meg az isten, vigyázzon az egészségére!" mondta mikor eljöttem."[841]

„11 or. végre jött a rector, jelentve, hogy elég ha Dr. Máté viszi a jegyzőkönyvet és Dr. Márki lesz jelen [...] Az átadási czeremonia megtörtént Péterfi Victor min-számtiszt Than prorector jelenlétében Horvát az inventariumi iratokat előterjesztette, pro forma megnézték a butorokat; elrendelték az öreg cassája megvizsgálását. Délre elvégeztük Rector zárbeszédet tartott s én „a bizalmat megköszönve igértem, hogy az intézet érdekét fogom mindenkor szemelőtt tartani és azon leszek hogy a tudományosság haladását elősegítsük." Kezetfogva elváltunk délben. [...] 3 or. az irattár átvétele, csendben rendben ment; „most már nekem nincsen dolgom, elmehetek!" „minden rendben van!" mondám meghajtva kölcsönösen magunkat s elment Horvát a hivatalos helyiségből."[842]

„½ 9 or felmentem új szobámban az íróasztalomat rendeztem, iratokkal ismerkedtem meg s ezzel működésemet is megkezdtem. [...] Fraknói már 9 el. itt volt és gratulált [...] csak aztán rettenetes büszkeségében mégis ne Szilágyit vagy mást akarjon behozni. [...] ½ 3 or. a könyvtárba [...] beirogattam és [...] megkezdtük a czédulázást, osztályozást, Máté segítségét is igénybe vettem. [...] Ompolyi [...] a Hon esti lapjába beletett röviden „Az egyetemi könyvtárigazgatóságot tegnap vette át Szinnyey József, egyelőre ideiglenesen. [...] Már is érzem, hogy kevesebbet fogok dolgozhatni hivatalomban, de legalább a mumus nem kisért és a kellemetlen pofával nem találkozom kinek gőgjelvényét a

[840] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXVII. id. Szinnyei József: Naplóm 1877. január 1. p. 1.
[841] U.o. 1877. január 2. p. 2.
[842] U.o. 1877. január 3. p. 2.

szarvát letörtem. A Journalistika is kibékül és talán szorgalmam a főbbeket is részemre hódítja, ismereteimet majd fogom gyarapítani."[843]

„A Hon után átvették a Főv. Lapok és Életképek a helyettes igazg. a Kelet Népe pedig már ajánlott is, hogy nemsokára véglegesen fognak valószinűleg kinevezni mert alkalmasabbat keresve se találhatnának!" ez aztán szép dicséret! Ábrányi Kornélnak köszönhetem talán ezt a kitüntetést? [...] a könyvtár számára osztályoztam a könyveket [...] csend és béke honolt [...] így kell lenni. Törekszem is, Mátéval folytattuk a nehezebb könyvek megbírálását [...] Rupp is észbe vette, hogy minden rendesebben megy, gyorsabban, olvasta az orvosi munkák rendezéséről közleményt. [...] Eggenbergerék gratuláltak sat. [...] világos, szép szobámban jó kedvvel dolgoztam, csak már egyszer á jour lehessek és belejöjjek a kerékvágásba, igyekszem kedvöket keresni a tanároknak s még ellenségeimnek is, hogy megnyerjem kegyöket és így a miniszter is minden lárma daczára lássa hasznavehetőségemet."[844]

„... az irodába mentem hol Erdeivel tanácskoztunk a pénzek felett a mit kapandó leszek [...] végre a Máté jegyzőkönyvvel és Rector jött; a jegyzőkönyv helyes, hanem előbb Horvát elejbe terjeszti s a többi is megolvassák, én aláirattam a hazai lapok jegyzékét a Hont végre becsempésztem; a pénzek felosztásáról és használatáról tanácskoztunk, kezd tisztulni előttem a láthatár, nem csoda, ha soha semmiről se lettünk igazgatónk által értesítve. [...] Fenn a várban Barna mondta, hogy a minister beteg, a könyvtár felől tanakodtunk és a rendezéshez tanácsait ajánlta fel, szivesen fogadtam; hanem Trefort [...] valóban fekvő beteg! [...] Horvát nem akart jelenlenni az átadásnál!"[845]

„... czéduláztam a magam és a könyvtár számára. [...] Práy [...] elmondta, hogy Kudora fél Tipraytól, azt hiszi majd az lesz első őr [...] talán mert oly gyakran járok a Muzeumba; nem baj, csak higyjék, legalább nem bízzák el magokat."[846]

„A miniszter [...] nem fogadott, gyenge volt még, majd szombaton."[847]

„... Schnierer décán is meglátogatott, [...] leültettem a megrendelésekről beszéltem sat. van a cassába pénz is, majd a vásárlásokra fordítjuk, a czímtárra félretettet alighanem Máté szerint felosztja köztünk. [...] Máté és Littassy csúful összeveszett az én jelenlétemben [...] mindketten ingerültek, tehát átallánosságban beszéltem [...] Tessék itt kormányozni, ha bármelyiknek fogom pártját ellenségemmé teszem őket! [...] Könyvtárba, ma délután már szabad voltam [...] tehettem a Bibl. átnézéseket Széchényi Kath.ból sat.

[843] U.o. 1877. január 4. p. 3.
[844] U.o. 1877. január 5. p. 3.
[845] U.o. 1877. január 6. p. 4.
[846] U.o. 1877. január 7. p. 4.
[847] U.o. 1877. január 8. p. 5.

[...] a D és E betűt bővítettem. [...] Megkezdtük az új jelenléti könyvet használni. Igen kellemetlen volt a mai tapasztalat. Ez úgy látszik orvosolhatlan!"[848]

„... mentem dolgomra osztályozni [...] a mi elég terhes munka [...] még Máté tanácsát is igénybe kell vennem, a mi igen hasznos, mert ő nem rég tanulta ezeket a dolgokat; még a szerencsétlen Littasy is akar tanácsokat adni s olykor a vak koldus is talál garast, ő is helyesen tesz észrevételt, de ritkán. [...] Mentem a rectorhoz a számlák végett [...] félrehítt, leültetett s elmondta a tanácsülésben történteket Hunfalvy felszólalt a ministeri határozat ellen „így hát nem rendelnek könyveket!" de a rector elütötte a dolgot az nem ide való „tessék külön indítvánnyal fellépni", erre behúzta a farkát „tessék ügyelni és rendben vinni a dolgot, mert az atyafiak mozognak", sajnos hogy a küzdelem évekig fog tartani, ha ugyan addig tartana a provisorium, no de lesznek jó embereim is, mert a dolgot jól viszem. [...] Szilágyi Sándor udvariasan jött hozzám, kezét nyújtá s kérdezte kaphat-e könyveket a régi rectori engedélyre?" kaphat. [...] a könyvtárban [...] úgy csinálom, hogy délutánom szabad legyen, saját dolgaimra felhasználhassam."[849]

„... sietek az osztályozáshoz a mely két órát de néha többet vesz igénybe, hogy legalább nagy bakot ne lőjjek, mert valamikor nyilvánosságra is jöhet, aztán más dolgom is van. [...] Fraknóinak elmondtam Kovács kritikáját. [...]
ifj. Emich Gusztáv elhozta autobiographiáját, sokat beszélt Horvát brochurájáról és az ellen írt kritikáról, védte az egyetemi karok könyvrendelési ügyében, de én is megmondtam az igazat, hogy az ő lustasága, konoksága idézte ezt elő ..."[850]

„Könyveket vizsgálgattam és javítgattam ki a czimeket, csak lassan haladok."[851]
„9 felé föl, lapokat futtában átnéztem, ezután osztályoztam [...] így ha az ember belejő megy a munka gyorsan, [...] pár könyvet beosztottam a kézikönyvtárba. [...] Trefort 1 ut. fogad [...] nevemről szóllitott; megköszönve a belém helyezett bizalmat „no csak mindenekelőtt folytassák a rendezést, aztán a hiányt kell pótolni, drága munkákat szerezni és ha lehet antiquarius uton, a napokban eljövök meglátogatom a könyvtárt!" kérdeztem olvasta-e a Könyvszemlét? ó igen!" dicsértem a kézi könyvtárt és hogy sokan látogatják! „Ott van még Horvát?" Igen a lakásban! [...] Hallgatott, hajtogatta magát kezét nyújtá. Mentem ..."[852]

[848] U.o. 1877. január 9. p. 5.
[849] U.o. 1877. január 10. p. 6.
[850] U.o. 1877. január 11. p. 6.
[851] U.o. 1877. január 12. p. 7.
[852] U.o. 1877. január 13. p. 7.

„... megcsináltattam a természettud. és mathematicai osztály táblázatos elosztását a számoknál, hogy azonnal tudja a szolga mely könyvet fenn v. a magyarok közt vagy a kézi könyvtárban kell-e keresnie."[853]

„... a rectornál voltam Varga folyamodása végett [...] nem szeretem a sok irkafirkálást, mert az ember hamar bakot lőhet. [...] mindig mostohább időket élünk, szinleg jobbra változott ugyan sorsunk, de [...] damocles kardja függ fölöttünk – a keleti ügyek, vagyonom elveszett, a mi megmaradt is nem enyém mert a népbank elnyeli majd; aztán ez az ideigl. igazgatóság!?"[854]

„Megy a munka és reclam-csinálás, mert kell hogy az ember tevékenységével, nevével minél több és minél gyakoribb zajt üssön. Aigner lapjában havonként fiammal együtt, most a Vasárnapi Ujságban. 10. febr. kéri már Fraknói; aztán a Szabadságharczunk. Természettud. bibliographia. Józsi pályanyertessége sat. sat. ha a mindenható megsegítt bennünket lesz elég hangoztatni való, még egy sereg reclam magától is jő, csak aztán ne legyen sok zaj – semmiért!"[855]

„Könyvtárba 9 or. kiadtam a munkát, néhány könyvet be is írtam, ezután az egyetemi olvasó körbe mentem lapok végett – kaptam néhányat [...] a lapokat leczimeztem sat. [...] Hírlapirod. szerk. és tisztáztam."[856]

„¾ 9 or. a könyvtárba, osztályoztam a könyveket azután beírtam a vásárlottakból, hogy ez is fogyjon már, hanem nagyobb pontossággal mint eddig, mert az árát, kinél vásároltatott, jegyét, mely osztályba tartozik, esetleg a füzeteket mind a könyvbe, mind a czédulákra ráírom, hogy mindenről azonnal nyerhessek és adhassak felvilágosítást. [...] Elmentem a rectorhoz a díjnokok előlege miatt, hanem már az irodában azt mondták nem lehet; [...] a szolid-életre csak ilyen szigor fogja őket kényszeríteni."[857]

„Máté kissé görnyedezik, félek, hogy megbetegszik s akkor sok lesz a bajom, mert a munka is fölszaporodik ..."[858]

„Kerékgyártónak bemutattam [...] én a megérkezett könyveket azonnal kitörölöm a postulatum listából."[859]

[853] U.o. 1877. január 14. p. 8.
[854] U.o. 1877. január 19. p. 10.
[855] U.o. 1877. január 20. p. 11.
[856] U.o. 1877. január 21. p. 11.
[857] U.o. 1877. január 22. p. 12.
[858] U.o. 1877. január 24. p. 13.
[859] U.o. 1877. január 26. p. 14.

„... igen nyájasok most hozzám a könyvárusok! Én politikából nem szakíttok egyikkel sem, nehogy ez által is ellenségeket szerezzek magamnak."[860]

„A könyvtárban [...] Jelentést a rendezési költségekről, fogalmaztam és leirattam, könyveket osztályoztam, Kilián és Ráth számláját a könyvvel összevetettem [...] Ráth levelet írt, ajánlotta üzletét a könyvtár [...] figyelmébe és saját ügyemben is igéri segélyét!"[861]

„... Pfeiferrel volt dolgom, számláját revideáltam és utalványoztam 1204 fr. mégis csak nagy úrrá lettem. [...]
Tipray könyvtárhivatalnokok kongresszusát emlegette, én indítványozzam. Lehet is ezt nálunk, a hol Fraknói és Hunfalvy rettenetes magasan képzelik magokat! [...] Most már lassanként előbbre haladtunk a könyvtár dolgaiban is, habár fájdalom a pénzbeli rendelkezések igen devalválódnak. Politikából a könyvárusokat nem akarom ellenem lázítani, különben is nem vagyok biztos arról, ki jő igazgatónak, akkor még ezek is ellenem zuduljanak, hanem ha kineveznek, majd én is önállóbb leszek."[862]

„½ 3 or. elmentem a könyvtárba hol Trauscht kivonatoltam és Egyet. Encyclopaediát [...] Századok [...] olv. melyben szintén közölve van az én ideigl. igazgatásom!"[863]

„A könyvtárban Trausch. Schriftst. Lex. I. köt. kivonatolását elvégeztem."[864]

„A könyvtárban czédulákat írtam."[865]

„... hírlapirod. készítettem Fraknói számára [...] Szinte megirigyelte, hogy oly nyugodtan dolgozgatom; „Önnek van csak jó dolga, nyugodt állása van – elmegyek praefectusnak önökhöz!" „tessék, szívesen látjuk!" – mondám. „Cseréljünk, ön jöjjön ide igazgatónak én meg ön helyére megyek" mókázik, az igaz, hogy nem sokára megunja azt a czifra mulatságot, ha majd ujjat nem igen talál már, ha keres is."[866]

„... ismét miniszter-krízis, már ez az én sorsom, hogy küzdeni bizonytalanságban lenni és végre is fölsülni reményemben; most is az éhes tányérnyalók csak azt várják, hogy változás történjék, azonnal, ujjal mutatnak a zsíros konczra, melyet [...] elnyerni szeretnének, a kegyúr pedig hogy szájukat betömje nekik nyújt!"[867]

[860] U.o. 1877. január 27. p. 14.
[861] U.o. 1877. január 29. p. 15.
[862] U.o. 1877. január 30. p. 16.
[863] U.o. 1877. január 31. p. 16.
[864] U.o. 1877. február 1. p. 17.
[865] U.o. 1877. február 3. p. 18.
[866] U.o. 1877. február 5. p. 19.
[867] U.o. 1877. február 7. p. 20.

„Rector [...] holnap eljő a könyvtárba."[868]

„Jött a rector [...] elolvasta a jelentést, ő még szigorúbban akarja és a baj orvoslását is terjesszem elő, ne kíméljem se Horvátot se a karokat! [...] A könyvtárba a jelentés végét fogalmaztam [...] nem igen nyomtam meg a tollat csak az igazat megmondtam. [...] Berger decán volt itt [...] jó tanácsot is adott nyomassak a megrendeléshez íveket az egyformaság végett, megteszem, ha ugyan szükség lesz rá, mert ez évben aligha rendelek meg könyveket nem lesz rá pénz! Greguss is ott volt, mosollyal fogadta köszöntésemet róka pofájával. Januári könyvtárlátogatásról is megírtam a kimut. P. Napló számára is elvittem [...] és a Honhoz."[869]

„... a feljelentést írtam le [...] vittem az irodába, Erdeinek átadtam elolvasta, tetszett neki [...] A Hon reggeli számában benn volt a kimutatás a Pesti Naplóban nem, no várhatnak azok, míg valamit kapnak. A Petőfi Társaság Lapjában is szépen írnak a mi közreműködésünkről."[870]

„Ma hozta a Pesti Napló r. sz. a könyvtárstatistikát és a Főv. L. az összeget. kibékültem."[871]

„... udvariasságom, előzékenységem ellen nem is lehet senkinek kifogása, kell is a rideg, önelbizakodott gőgös, pöffeszkedő modorát Márkinak ellensúlyozni s emellett oly taktikával élnem, hogy őt se tegyem ellenségemmé, eddig sikerült is, ámbár igen sok küzdelemmel; még itt vannak a társasághoz nem szokott, kissé műveletlen 3 tiszt kiknek szeszélyeivel kell foglalkoznom mint a tojás közt táncoló bűvésznek."[872]

„Irod. tört Repert. tisztáztam a könyvtárban is és azután a Bibliographiát tisztáztam ..."[873]

„A könyvtárban folytattam a G. betű bővítését könyvekből [...] Apór-féle forrad. nyomt. rendeztem, mert megírom jegyzékét, hanem habozok még vajjon írjam-e az elején „helyettes igazgató"-t nem írom, minek mistifikáljam a közönséget és magamat, ha majd igazán igazgató leszek akkor fogom kürtölni."[874]

„9 or. a könyvtárba s egész délelőtt a Moenich féle könyvből bővítettem a könyvészetem."[875]

[868] U.o. 1877. február 9. p. 21.
[869] U.o. 1877. február 10. p. 21.
[870] U.o. 1877. február 11. p. 22.
[871] U.o. 1877. február 13. p. 23.
[872] U.o. 1877. február 14. p. 23.
[873] U.o. 1877. február 15. p. 24.
[874] U.o. 1877. február 16. p. 24.
[875] U.o. 1877. február 18. p. 25.

„... sietek a foliansokat osztályozni – ez kissé lassú és fárasztóbb munka [...] Pádli által, mert szebb írása van mint Egervárinak, czédulát iratok, s ezekre írom rá a napló-könyvem számát, honnan jött, mi volt az ára és ha folytatás vagy lesznek részei a czédulán alól a kötet vagy füzet számát is hogy ez egyúttal folytatási [a]lapul is szolgáljon, és hogy ki postulálta."[876]

„11 után [...] lementem a Journál-terembe és kikerestem a természettud. könyveket, hogy d. u. leczímezhessem. [...] A könyvtárban czéduláztam a term. Értekezéseket és néhány könyvet [...] Leírtam az egy ívet G.ből."[877]

„Berger dékánhoz mentem [...] arról győztem őt meg, hogy nem vagyok rossz akarója. Barátságos azért irányomban."[878]

„Litassy ismét előrukkolt egy pletykával vagy költeménynyel, hogy [...] az egyetemi olvasókörben beszélik, hogy nálunk kis könyvet akármennyit lehet lopni?!" Én természetesen mondtam, hogy nem sokat adok a pletykára [...] no de azért ha nem mutatom is, majd körül nézek, és titokban stichpróbat is tartok, őket pedig ovatosságra intem. Az igaz, hogy mióta Dobocsányi nem ül az ajtónál a czédulák nem eléggé lelekismeretesen hasonlíttatnak össze a könyvvel. Hanem a gazember privát bosszúból és áskálódási viszketegből említi mindezt no de nem sokat törődöm vele, csakhogy befogtam a munkába."[879]

„½ 9 or. könyvtárba [...] az Akad. Alm. 1874 évf. vontam ki czélomra. [...] Fraknói ismét adott comissiót, régi és új épület olvasóit összehasonlítva. Jó gondolat! [...] a könyvárusokat jártam össze vissza. Ráthnál találk. Jakab Elekkel."[880]

„... az olvasókról készítettem kis kalkulust érdekes a mennyiben a régi épületben alig voltak 12 ezeren egy év alatt, most ezen szám nemcsak megkétszereződött de ha nem veszünk 2 ½ hónapot szünidőre még háromszor annyian lesznek."[881]

„... Aignernál Hampel-lel találk. ki szokása szerint kérdezi még sincs betöltve az igazgatóság [...] ő is concurrál [...] Nézegettem a ma kapott Public Libraries vaskos kötetet és füz. az amerikai könyvtárakról, nagyszerű mű, mivel éppen 2 példány jött, Liptay instructiója szerint egyiket megtartottam."[882]

[876] U.o. 1877. február 20. p. 26.
[877] U.o. 1877. február 22. p. 27.
[878] U.o. 1877. február 24. p. 28.
[879] U.o. 1877. február 25. p. 29.
[880] U.o. 1877. február 26. p. 29.
[881] U.o. 1877. február 27. p. 30.
[882] U.o. 1877. február 28. p. 30.

„Museumba mentem Fraknóinak átadtak [!m] az egykor és mostani olvasok számát nálunk 1874/5b 15.972 1876/7. 39.011 szép szaporodás s ezt a catalogusnak is lehet köszönni! [...] a könyvtárban délelőtt is másolhatok."[883]

„¼ 12 or. mentem a rectorhoz, a ki hivatott [...] tudtomra adta, hogy megjött a 7000 ftra az utalványozás [...] helyben hagyta a miniszterium, úgy hogy 6% a theol. 20% a jog 34% az orvos – 40% a bölcsészeti kar számára ezek viszont a könyvtár részére visszaengednek bizonyos percenteket; elég complikált biz ez, nagy baj az, hogy majd nemcsak keveset lehet köttetnünk, hanem örökös kimutatásokkal kell szolgálnunk, no de úgy teszünk a mint lehet."[884]

„Jött Kerékgyártó, elég barátságosnak mutatkozott, csak Hunfalvy interpellatiójával fenyegetett, ő jegyzéket akar arról tőlünk, mi vásároltatott mult évben részükre és menynyi pénz ment azért ki; no szép tehát vissza akarnak menni a régire, [...] rengeteg munka, lebeszélem őket."[885]

„A bölcsészeti kar részére készítgetem a kimutatásokat, csak aztán meg legyenek elégedve!"[886]

„Jött Kerékgyártó, kezdem őt kapacitálgatni, már higgad a dolog ..."[887]

„$^{1}/_{2}$ 3 or a könyvtárba, onnan a könyvtár-bizottsági gyűlésre vagy conferencziára, Schnierer decán, Pauler és Kautz voltak jelen és elfogadták azon indítványomat, hogy a deficitet a jogi díjalapból fedezik, [...] hanem furcsának találják azt, hogy ők adjanak percenteket vissza, ők úgy tudják, hogy előbb kell kihasíttani a könyvtár részére a percenteket. Ez az Erdei műve volt! Kautz lithogr. katalogust is emlegetett."[888]

„... csak a holnapi nap elmúlt volna mert még a Hunfalvy mumustól félek mindig, no de ezen is csak átesünk. Hanem az igazgatóság mégis csak gonddal jár – és némi teherrel ..."[889]

„Thallóczy [...] mondta hogy „Gyulai nem a legjobb véleményben van felőlem" mint valahol mondta. Mégis csak Horvát sógora; hát csak küzdjünk az ár ellen! gondoltam és félválról vettem. [...]

[883] U.o. 1877. március 2. p. 31.
[884] U.o. 1877. március 9. p. 35.
[885] U.o. 1877. március 10. p. 35.
[886] U.o. 1877. március 11. p. 36.
[887] U.o. 1877. március 12. p. 36.
[888] U.o. 1877. március 14. p. 37.
[889] U.o. 1877. március 15. p. 38.

½ 5 or. már mentem a bölcs. könyvt. bizottság gyűlésére, vártam jött Heinrich, Kondor, Hunfalvy János,az én nagy ellenségem, Télfy; még a gyűlés előtt Hunfalvynak magyaráztam a bilanceokat; a gyűlés alatt pedig egészen tisztába voltak a deficit szellemével, felvilágosításaimmal, tanácsaimmal annyira vittem, hogy átiratják a nagy összegeket a 7000 ftos rendkív. dotatióra, részt vesznek a kari dotatióval is a deficitben sat [...] szeptember elején beterjesztem a kimutatásokat s így szép lesz. Hunfalvy is megszelidült, jött Than ez a 7000 ftos szétosztást hamar elvégezte rendelvén egy ezer ftos munkát. $^{3}/_{4}$7 felé vége volt a gyűlésnek, Hunfalvynak kezet nyújtva megköszöntem hogy oly szépen megoldta a csomót, nyájas volt."[890]

„Volt köszöntés minden felé a könyvtárban,Litassy is rágondolta magát, igen rosszúl esett volna, ha nyíltan tudatja ellenszenvét. [...]
Jő mindig valami reclam. Sajnos hogy ennek nézik sokan és úgy ugatnak ellenem pedig jóllehet kutyaugatás nem hallik a menyországba hanem sok lud mégis disznót győz, no de ne busuljunk előre ..."[891]

„... könyveket osztályoztam, azután beírtam pár csomagot, most már még a tanár nevét is a czédulára írom (és a könyvbe) meg bevan-e kötve a könyv, hogy [...] Hunfalvy kedvére csináljam a kimutatást. [...]
Eggenbergeréknél elmondtam mihez tartsuk magunkat, mily fatalis év lesz ez [...] mi a tervem szép csendesen lebonyolíttani a zavart és deficitet hogy jövő 1. jan-ban tisztán kapjam kezemhez az 5000 ftot és 7000 ftot."[892]

„Pauler az ifjú a nagy teremben a közönség közt olvas, azt hiszik daczból nem jő be, mert Horvátnak testi lelki? barátja (?), bámulatos egy oly hitvány ember mit nem tehet a szájával, bizony mindinkább azt látom, hogy lehetlen nekem győzni, még a katholikusok is ellenem! No de előre!"[893]

„Az öreg Ballagi jött könyvért (néhány könyvtártani munkát kért, fia számára bizonyosan,azért nem is tagadtuk meg tőle, nehogy félni látszassunk tőle a kis zsidó gyerektől,nálunk minden bolond megtörténhetik, ha ő lesz ez a paprika Jancsi, lehet képzelni a sanyargatást, szekaturákat, no de kár még aggódni, sok víz lefolyik a Dunán és a sok concurrens közt ő a protestans, hiába teszi a mérlegbe a német könyvekből összetákolt szakmunkáját. Legalább az a jutalmam legyen, hogy gentleman főnököm legyen, ha engem megvetnek."[894]

[890] U.o. 1877. március 16. p. 38.
[891] U.o. 1877. március 19. p. 40.
[892] U.o. 1877. március 20. p. 40.
[893] U.o. 1877. március 22. p. 41.
[894] U.o. 1877. március 24. p. 42.

„... elolv. a rectori ukázt.M.Könyv-Szemlére és Term.rajzi füzetekre előfizetnünk kell, meglesz. [...] Mentem Ballagiakhoz, otthon volt Gejza és Aladár, szivesen láttak [...] Horvát felől kérdezősködött, sokat beszélt a sárospatakiak, kolzsváriakról sat. hatalmas pökhendi dinastia ez a Ballagi dynastia."[895]

„Máté úrral összeszerkesztettük a statistikát."[896]

„... ½ 9 or. a könyvtárba mentem, [...] 10 után már volt időm forrad. kimut. tisztázására, de ezen munkámban zavart Csősz, nyitrai piarista director, ki művét is megküldte volt,igen szives és barátságos volt, kifogyhatatlan a dicséretekből, különösen fiam talentomát kiemelte, megmutogattam neki mindent [...]
elkészítettem „Szabads. harczunk emlékei XXV és olvasótermi kimutatást, letisztáztam mindkettőt. [...] A Honhoz vittem a kéziratot „soha jobbkor" mondta Frecskay, [...] invitáltam a könyvtárba [...] Eljő. A Pesti Naplónak is átadtam a könyvtár-kimutatást."[897]

„A Honban megjelent a statistika és szabadságharczunk eml. XXV. a Pesti Naplóban a könyvtár statistika [...] Máté mondta, hogy az öreg panszkodott Kerékgyártónak,még ez is!?"[898]

„... beszélgettem Kudorával [...] buzdított ő is a vakáczió-kérés végett és hogy Párisba menjek [...] akkor nekik is lesz vacátio, no de azon leszek én is, mert elég sok igaztalanság történt rajtunk."[899]

„... mentem [...] Aignerhoz, hol Hampel ismét kérdezte milyen stadiumban van az igazgatóság, bosszantó de elütöttem azzal, hogy maga Trefort mondta nekem, hogy míg a rendezés tart nem töltik be (3-4 évig) az igazgatói állást legalább békességem lesz!?"[900]

„... a rendezést azt hiszik a minisztériumnál, hogy egy évig bevégezzük, az az kikaparjuk a sült gesztenyét más számára [...] mentem a gyülésre Term.társ. Szily, Kriesch ezzel megismerkedtem,szíves volt, de kifogása volt a lajstrom iránt (az egyetemi könyvtár czímjegyzéke) de megmagyaráztam a tökfilkónak, hogy gőzerővel készült és szükséget pótol."[901]

„Beszélgettünk Schniererrel, hozott ismét ukázokat az az a 7000 frtra vásárlandó könyvek jegyzékét – meg lesz úgy is, csak délutánomat ne veszítsem el!"[902]

[895] U.o. 1877. március 25. p. 43.
[896] U.o. 1877. március 28. p. 44.
[897] U.o. 1877. április 3. p. 47.
[898] U.o. 1877. április 4. p. 48.
[899] U.o. 1877. április 7. p. 49.
[900] U.o. 1877. április 9. p. 50.
[901] U.o. 1877. április 11. p. 51.
[902] U.o. 1877. április 13. p. 52.

„Kis körsétát tettem, mert különben baj lesz, természetesen ilyen séta csak igen rövid szokott lenni. ½ 9 or. már a könyvtárban kell lennem [...] lesz összes könyvtár-bizottsági gyülésis [...] csak hidegvérűségemmel és közömbösségemmel győzök,ha győzök! [...] abba hagytam a banquettirozást financzialis okokból is ...”[903]

„Zokon esik az is, hogy a miniszteriumnál nem tekintenek arra, hogy mit teszek, mit érdemlek „majd később rendelkezem” kifejezésre pedig azt mondom, jobb ma egy veréb, mint holnap egy túzók [...] tudjuk mily generosus szokott lenni a kormány.”[904]

„A könyvtárban megkészítettem az előléptetési fölterjesztést,megmutattam Máténak, Kudorának, nehogy szemrehányással illessenek ha nem kedvük szerint üt ki a dolog. én csak azt akarom, hogy békesség legyen köztünk, ha tőlem függne az egész majd intézkedném, de úgy hogy a könyvtárnak de nekem is előnyömre válnék. Régi felterjesztésemet (privát) is megujitom a folyóiratok kiegészítése végett sat.”[905]

„... a mai P. Napló vezérczikke kettőnket említt latin czimmel, magr. Dr. rector [...] es spectabilis custos locumenteneus Josephus Szinnyei [...] örülök a társaságnak mondá, nevetett, én is, mi vesszük át és nyugtázzuk a Corvinákat írták gúnyosan! Csak már vége volna, mert én sem akarok feltünni, mint szegény őr, visszahuzom magam. [...] a török küldött is jő.”[906]

„Szeretem, hogy a Corvinákat Bécsben adják át vagy itt a Muzeumnak és nekem békét hagynak, nem növelik ezzel is gondomat, hogy a kincset én őrizzem!”[907]

„„Doktor úrral” Márkit hívom így összevesztem, mert az ő nehézkes összevissza forgatott rendszerét elvetettem és lemásoltatom a régi jegyzéket, ezért dühös volt „ő hiába dolgozott” – összetépte a lefordított czímjegyzéket; én otthagytam. Litassy örül ennek, azt hiszi nyert [...] egy új tagot! csakhogy elkésett ő már, mert mindig utolsó fog maradni a könyvtárnál. [...] Hellebranttal jöttem, felvilágosítva könyvtárunk rendszeréről és Horvát hóbortjairól.”[908]

„... mégis ide hozzák a Corvinákat, banquette lesz, aligha szabadulok meg legalább egy gyenge toasttól, pedig minden dictiótól borsódzik a hátam, aztán francziául nem tudok, pedig most nem használ a jó igazgatás, szorgalom, itt a charlatánkodást (európai mű-

[903] U.o. 1877. április 14. p. 53.
[904] U.o. 1877. április 15. p. 53.
[905] U.o. 1877. április 16. p. 54.

[906] U.o. 1877. április 17. p. 54.
[907] U.o. 1877. április 18. p. 55.
[908] U.o. 1877. április 19. p. 55.

veltséget, mondaná Horvát) kell elővenni! [...] Kedélyem izgatott, mert restellem a dolgot ha engem előtérbe akarnak tolni,azért nem is akarok igen előre tolakodni, még Szilágyi S. is bosszant czikkével, czélzatosan nekünk szánja a Corvinákat"[909]

„... a lapokból értesültem, az az csak sejditem, hogy aligha jő az a Tapir beg Pestre [...] így lesz egy kis békességünk, adja az ég, elég is volt már a hecczből. [...] Otmár megijesztett, hogy Trefort leszállt a hintóból a könyvtár előtt, futottam fel [...]
Kudorával mentünk sétálni [...] igen tanácsolta a párisi utat, azt hiszi az megmenti számomra az igazgatóságot? ha csak jó csillagzatom és szerencsém nem! schwindlirozni soha se fogok tudni, no de a heczcz most is van, akkor is lesz, és mindig lesz, hanem többet észszel [...] Sok kellemetlenséget, drukkolást kell kiállani egy igazgatónak [...] jelentéseket kell írni, nekem se kenyerem egyik se, hanem rendezni, igazgatni dolgoztatni tudok!"[910]

„... várom a vég kifejlését a Takir beg-ügynek és a Corvináknak."[911]

„Takir beg nem jön el, de a Softák még jönnek! [...] jött Lenhossék [...] a bécsi egyetem könyvtárának küldött vissza könyveket „háládatos lesz!" csak írjam alá a Frachtlevelet, akkor bérmentes, de ha kérni fog azt is alá kell írnom, szép dolog ezt is evidentiában tartanom. [...] a Muzeumba, hol Fraknói mosolygó képpel fogadott „boldog ember!" mondá „mért?" „maguk kapják a Corvinákat Pulszky ma reggel megérkezett [...] $^{1}/_{2}$ 7ig Aignernél, most azért heczczelnek, hogy ne engedjem a Corvinákat a Muzeumban kiállítani!"[912]

„Pulszky is interpellált, Trefort ott volt, a Corvinákat nálunk veszik át, de a Muzeumban bontják fel és állítják ki! én aztán ne tegyek ellenvetést!" dehogy teszek, örülök, ha a heczczet lerázhatom magamról, sőtt az ünnepélyt is szeretném Fraknói ajánlatára ha a főrendiek teremében lenne; de minderről senkinek nem szóllók, átalában visszavonultabb leszek, mert úgy látszik az öreget is piszkálják, csunya piszkos galád ez a világ! várjatok csak rajtam ugyan egy hamar ki nem fogtok. [...]
Lenhossék két térítvényét signáltam, négy finom szivart adott! lassan megnyerem grátiájokat [...] Máté elmondta az öreg panaszát „így szakad köztünk a viszony."[913]

„... beszélgettünk a Corvinákról és oroszokról kiket hála Isten megvertek a törökök és a Muzeumba viszik a Corvinákat (holnap talán hozzánk hozzák). [...] Frecskay-nál, mégis jönnek a Softák, ez is pénzbe kerül majd! [...]
Vége a hecznek [...] ha ugyan baj nélkül és nem compromittálnak,most csak azt restelleném, ha engem egészen kihagynának a játékból; ezt ugyan nem érdemelném

[909] U.o. 1877. április 20. p. 56.
[910] U.o. 1877. április 21. p. 56.
[911] U.o. 1877. április 22. p. 57.
[912] U.o. 1877. április 23. p. 57.
[913] U.o. 1877. április 24. p. 58.

azért mert a Muzeum malmára hajtottam a vizet, no de még így is előnyösebb rám nézve, félre vonulhatok, nem háborgathatnak és nyugottan dolgozgathatunk."[914]

„... megírtam jelentésemet a könyvtárrendezésről rectornak, azután a dékánnak, az elsőt el is vittem, a rector délben átadta a jegyzéket a Corvinákról, hogy másoltassam le. [...] Jött levél a bécsi udvari könyvtártól Lenhossék kívánságára [...] megírtam a térítvényt. [...]
Thallóczy [...] ismét mondott kellemetlen dolgot, Pesty Frigyesnek vannak chancai az igazgatói tisztségre „lehet" mondám, nem árultam el azt, hogy ezen aljas hálátlanság méltán is fáj, még hírben is, de végre is bele kell nyugodni az azsiai Wirthschaftba, hogy a legzsírosabb konczot annak dobják a ki nem igen törődik a munkával. [...]
Vártuk a Corvinákat, végre 6 or. megjöttek szép ládában „ujra bekötve zöld és vörös bőrbe"!! 10 valódi Corvina, többi is becses codex, volt sok ujságíró, comissio, Szász Károly, Szilágyi S.,Theisz rector, Pulszky sat. küldöttek. Rómer, Ipolyi, Fraknói bezárták ismét a ládába, Pulszky zsebre rakta a kulcsot."[915]

„Kertbeny [...] később Pulszky és Fraknói [...] eljöttek a kincsért [...] A Corvinákat elvitték [...] jött Trefort Gyulaival, a Corvinákat akarták látni, midőn mondtam, hogy Pulszky elvitte, ő nem oly hamar gondolta, no de mindegy, lement mondta „kevés olvasóvan", „még ezek is elmennek" mondtam „majd ott többet tanulnak" felelé. „Alászszolgája Szinnyei" s ment, Gyulai hallgatott. Nem írhattam le az egész ív Bibliogr. mert $^{1}/_{4}$ 12 után mi is Mátéval a Softák elejbe mentünk kik 12 óra körül megérkeztek nyitott hintókban, nagy volt a lelkesülés, azok meg voltak lepetve,valóban „jól rendezték a fiatalok" mint Pulszky mondta, ki velem volt, a banderium igen érdekes volt, az ablakokból a kendők lobogtatása sat. [...]
Bosszantott [...] hogy ismét két elveszett könyvet constatáltam a kézi könyvtárban, majd szigorúbb őrizetet fogok proponálni [...] Horvát [...] tegnap költözködött ki."[916]

„$^{1}/_{2}$ 9 or. a könyvtárba [...] a négy hó alatt beérkezett levéltáram irományait raktam rendbe,összekötve külön-külön csomagonként borítékba helyeztem. [...]
Jött a rector a softák miatt, ma tartanak gyülést, tehát mégse jönnek, no de ő is itt lesz!? [...] A könyvtár olvasó-termében kis vizsgálatot tartva azt vettem észbe, hogy vesznek a könyvek, szigorúbb ellenőrzést rendeltem tehát el. [...] Délben a Muzeumba a korvinákat akartam bélyegezni, de a bélyegző tisztátalan volt."[917]

„12 or. előtt a Corvinák bélyegzésére indultunk Mátéval, midőn jő Denis „jönnek a szofták!" uczczu vissza föl, ajtókat kinyitogattuk, alig értünk a vestibulumba, leszállt a fehér taláros turbános török, vezette karon fogva Erődy, úgy a többit is, Rector

[914] U.o. 1877. április 27. p. 59.
[915] U.o. 1877. április 28. p. 60.
[916] U.o. 1877. április 29. p. 60.
[917] U.o. 1877. április 30. p. 61.

Schnierer sárgás kaputban, Kerékgyártó detto és Sági, itt nem lesz dictio, mert az egyetemnél már megtörtént – hál' istennek [...] megmutattam a török talizmánt, beirattam a vendégkönyvbe [...] Voltak a muzeumban, országházban, műegyetemen sat. szép. Mátéval megbélyegeztük a Corvinákat. [...]
Félek, hogy neheztelnek az illetők reám, hogy nem dictióztam, no de más se volt soha jelen mint Hatala, Vámbéry, aztán elég tisztelettel voltam irántuk. A banquettere nem megyek, nehogy megdictióztassanak."[918]

„A könyvtárba, hol [...] két kötet „Sammlung" is hiányzik [...] megkezdtük a történelmi osztály rendezését ..."[919]

„... Lenhossékhez mentem, kinek elvittem a bécsi udvari könyvtár csomagját [...] 5 ftot nyomott a markomban „négy szem közt marad" mondá, mért ne fogadtam volna el magán szivességekért és fáradságért, hisz rám fér."[920]

„... két ujabb ellenséget szereztem Mlinkót és Mészárost! [...] mily küzdelemmel kell élnem folyton azért mert erőmegfeszitéssel és lélekismeretesen dolgozom."[921]

„... föl Budára a miniszteriumhoz; [...] Staudingert kértem a pótlék végett, hogy Parisba utazásomhoz legyen pénzem, a „Számszék" visszautasította mert nem jár helyettes-igazgatói-pótlék (itt is Minkó dolgozhatott mert van ott egy tanácsos atyafia) no de Staudinger félre tette és jutalomdíj képen fogja kérni, ha a miniszter éppen jó kedvében lesz, kilesi az alkalmat. [...] Mészárosnak átadtam a jegyzéket, örült, hanem a pénzre nézve útravalóval nem kecsegtetett, hanem ha mint jutalom v. segélyért folyam. kecsegtet; én csak pártfogását kértem. Hegedűsnek megköszöntem pártfogását (nem akart tudni róla)."[922]

„Csak ezen előléptetési ügyön is szerencsésen átessünk. Félek, hogy fölzavarja a békét s az én protectiómat is apasztja, mert nagy gyanúm van, hogy Staudingert Mlinkó lekenyerezte s akkor vége a jutalomdíjnak! de „Fiat justitia aut pereat!""[923]

„... felolvastam a miniszteri leiratot (Litassy azt hitte ez a végleges kinevezés) elrendeltem az új munkafelosztást, mely szerint Litassy megy a nagy terembe a közönséget kiszolgálni és Kudora számozza a könyveket, helyet is cserélnek, Litassy előbbre rukkol,

[918] U.o. 1877. május 1. p. 61.
[919] U.o. 1877. május 2. p. 62.
[920] U.o. 1877. május 4. p. 63.
[921] U.o. 1877. május 5. p. 63.
[922] U.o. 1877. május 6. p. 64.
[923] U.o. 1877. május 8. p. 65.

érintkezni kell a tudósokkal, no majd korán megtudja ezen fényes állás árnyoldalait is …"[924]

„Gondnok […] azt is mondta „kár volt az a hírlapi czikkezés" perszemajd a nélkül kineveztek volna igazgatónak! még helyettesnek se …"[925]

„… Berger décán levélkéjére (melyben megrója a goromba magaviseletű tiszteket) válaszoltam és Litassyt megneveztem a ki okozta tegnap visszautasításával ezen megrovást. […]
a rectorunk […] elég gyáva, hogy az irodától hagyja magát egészen kormányoztatni …"[926]

„… kezdtem a szállás miatti fölterjesztésemet fogalmazni […] De nyerek-e ezzel? Igen, a lealáztatást távolítom odább és hogy főnök maradok szép szobában némi szabadsággal és csak lesz mellékjövedelem is ad personam dijazás! Ezt fogom nyerni addig is!"[927]

„… feliratomat a szállás ügyben bevégeztem, „ha én nem, ti se éhes had, irigy dögök!"[928]

„… meglátogatott Girókuti […] elvitt egy czédulatartó tokot mintának, el is fog ez terjedni, büszke vagyok arra, hogy én fedeztem fel és alkalmaztam a sok ügyetlen porfészek tábla helyett!"[929]

„… a lakás végetti fölterjesztést elvittem az irodába, Erdei elolvasta tetszett neki."[930]

„A könyvtárban gratuláltak csak Litassy nem!"[931]

„Fraknói […] kérdezte mi lesz az üres szállással? „könyveket rakunk bele, álványokra, elfoglaljuk így!" […] „Így az ön szállására is rákerülhet a sor! „Akkor átadom azt is!" Szilágyi tehát a szállás kiürítésétől feltételezte az új igazgató kinevezését, no ezeket ugyan lefőztem, de némileg ezt is akartam! jön még Ballagi Aladár a könyvével, ezt agyon hallgatjuk, vagy lerántja más, gyenge ellenség! […] A Honnál megkaptam a Magyar Hírlapot, melyben csak a mi könyvtárunkat emelik ki, a többit lehordják."[932]

[924] U.o. 1877. május 9. p. 65.
[925] U.o. 1877. május 11. p. 66.
[926] U.o. 1877. május 12. p. 67.
[927] U.o. 1877. május 15. p. 68.
[928] U.o. 1877. május 16. p. 69.
[929] U.o. 1877. május 17. p. 69.
[930] U.o. 1877. május 19. p. 70.
[931] U.o. 1877. május 24. p. 73.
[932] U.o. 1877. május 25. p. 73.

„... találkoztam Staudingerrel; ki mondta hogy a rendezéshez szükségelt pénz utalványozva van, az én ügyemre pedig alkalmas időt vár [...] meglesz, csak türelem!”[933]

„... Lenhossékhoz [...] igér és ismét igér az 5 frt nem járhatja oly gyakran, de legalább egy-egy finom szivart megérdemelnék mindannyiszor; az igaz hogy önző vagyok, de egyik kéz a másikat mossa, mint ő szokta mondani. [...]
vár reánk a rectori korteskedés.”[934]

„6 ut. séta a könyvárusokhoz, mert megjött az új megrendelések 7000 ftra. Eggenbergeréknél 7 ut. haza.”[935]

„$^{1}/_{2}$ 9 or. a könyvtárba hol a rendes napi munka folyt lassú piszmogó, de azért mégis csak előre haladok s ez a fő. A délelőttöt $3^{1}/_{2}$ óra, már csak erre szánom. d. u. ugyis magamnak dolgozom.”[936]

„Csak már a könyvtár égetőbb kérdésein átessem a tiszti kinevezések (legyen meg Kudora, mindig jobb egy okos emberrel ha goromba is boldogulni mint egy szamárral a ki felfuvalkodott is ...) Hát a vacátió hacsak egy hónapot kinek kinek kieszközlök, aztán a számadások összevágása az én párisi utam, az új rector ki- és milyen lesz?”[937]

„6 után mentem [...] Kiliánhoz [...] rendeléseket tettem, az Öttingert is talán elsütöm nála, befogja számítani.”[938]

„... ismét „lopják a könyveket” [...] nem ellenőrzik a tiszt urak eléggé a közönséget [...] így aztán széthordják a félkönyvtárt, de kell hogy szigorú rendszabályokat hozzunk be [...] no várjatok megemlegetitek ezt még.”[939]

„... sétáltam Mátéval [...] igen szűkkörű ismeretei vannak a világban a kis embernek.”[940]

„Lenhossék sokat szekíroz. [...] Lenhossék két levelére exped. a bécsi udvari könyvtárhoz szólló levelet ...”[941]

[933] U.o. 1877. május 27. p. 74.
[934] U.o. 1877. május 28. p. 75.
[935] U.o. 1877. május 29. p. 75.
[936] U.o. 1877. május 30. p. 76.
[937] U.o. 1877. május 31. p. 76.
[938] U.o. 1877. június 1. p. 77.
[939] U.o. 1877. június 2. p. 77.
[940] U.o. 1877. június 3. p. 78.
[941] U.o. 1877. június 4. p. 78.

„... bevégeztem felterjesztést a tisztek előléptetését illetőleg [...] tudva, hogy Litassy örök-ellenségem marad K. [...] mindig ellenkezni fog [...] a két rosz közt a kevésbé roszat választom azt hiszem."[942]

„... a rectorhoz vittem a fölterjesztést és a vacatio (most már szabadságolási turnus) és porolás, könyvtár olvasótermének bezárása fölött értekeztem; sajnos hogy Erdei gyakorol itt is befolyást a rectorra [...] így nincs sok reményünk ..."[943]

„Jött Lenhossék [...] megjött a cs. udvari könyvtárból a Morton és Agnierras Consil. volt öröm „Victoria" azonnal 5 ftosat nyomott a markomba, a mi most igen jól esett. [...] Századok [...] Romer a 408 lapon köszönetet mond a czéhlevelek kézhez szollgáltatásáért és segédkezésemért munkálatainál, [...] még Lenhossék is fölemlítt műve előszavában."[944]

„... mentem a [...] Questurába, hol Wurmb-tól négy számlát elkértem, átadta és még discurált velem [...] a fanatikus ellenség megszelidült, unja a dolgot, egy örökös ellenségem azonban minden esetben meg fog maradni s ez Horvát!"[945]

„Fraknóival [...] találkoztam és Szilágyi Sándor volt vele, barátságosak."[946]

„A vacáczióról adott instructiót a rector, folyamodás alakjában terjesszük föl a ministeriumhoz ..."[947]

„... sokat köttettünk, félek, hogy zugolódni fognak a könyvárusok, mert nem kapják meg pénzüket. Mentem Wurmbhoz, discuráltunk, mert vittem volt neki tegnap könyvet, így lehet a legkegyetlenebb fenevadat is megszeliditni. [...] Kudora [...] kivánsága szerint visszamentem a rectorhoz és kértem hogy a tanácsnál terjessze be folyamodásunkat a vacátióért [...] ingerült lett „nem,nem ő nem veszi magára a felelősséget" [...] Kudora expectorálta magát, hogy ő tudta ezt [...] Ez aztán felingerelt és mondtam a többi közt, [...] annyi bizonyos, hogy jan. 1-én lesz új igazgatónk!" [...] kérdezősködött csak nem idegen? „De igen, hogy én ne legyek az az hogy legyen új igazgató, az csak én tőlem függ." Elhallgatott, úgy látszik ezt nem szeretné."[948]

„...leirtam tisztán folyamodásomat [szabadságért a minisztériumhoz Gy. J.] és vittem a rectorhoz [...] legalább sorsunk és helyzetünkkel – melyet élénken festettem – tisztában

[942] U.o. 1877. június 5. p. 79.
[943] U.o. 1877. június 6. p. 79.
[944] U.o. 1877. június 8. p. 80.
[945] U.o. 1877. június 9. p. 81.
[946] U.o. 1877. június 11. p. 82.
[947] U.o. 1877. június 12. p. 82.
[948] U.o. 1877. június 13. p. 83.

leszek. [...] Szomorú a mi sorsunk kívül tűz belül tűz, vagy elöl tűz, hátul víz (az iroda és belső anarchia!)"[949]

„1/2 9 or. a könyvtárba s ott szokott dolgom végeztem, a könyvek osztályozását, ezen száraz munkánál van mégis némi vigasztaló, az hogy minden könyv a kezemen megy keresztül, egyikbe másikba bele is tekintek, tehát könyvtárismereteim óriásilag szaporodnak és előttem látom küzdelmem, munkám, törekvéseim fényes eredményét [...] egy rég csonkán heverő folyóirat hiányzó részeit constatáltuk és megrendelem (Troschel Archiv) ez is már vár vagy 6 éve kiegészítésre és kinozta a személyzetet."[950]

„... a tanács nem határozott a tisztek kinevezése fölött, mert minősítési táblázatot kíván be [...]
Megcsináltam a könyvtár-rendezésére és olvasó-terem kimutatását, leirattam két példányban és 6 ut. vittem a Hon- és P. Naplóhoz, szivesen fogadták, most jókor lesz nehogy zajt üssenek a könyvtár bezárása miatt, mely ma kihirdettetett 1. Septemberig. [...] Józsi végett Gyulai megszólított az utczán, elég barátságosan, hogy [...] látogassa meg őt az akadémiánál, Wurmb is maga nyujtá kezét. Ezek Horvát hivei!"[951]

„Megjelent a Hon-ban Rendez. és stat. az olvasó teremről."[952]

„A Pesti Napló reggeli száma pedig hozza a rendezési kimutatást és az olvasótermit, mégis!"[953]

„... föl ős Buda várába a miniszteriumhoz hogy [...] az én ügyemet siettessem. [...] a miniszter az uj igazgató kinevezésével fog intézkedni [...] Tehát ismét egy csalódássallettem gazdagabb, aztán az aggodalom, hogy valami Szilágyi-féle embert találnának kinevezni. No de ez már az én sorsom, el nem árulom a titkot, úgy viselem magamat mint az a köszvényes ember kinek egészséges lábát dörzsölték és mosolygott, hadd csodálkozzanak az emberek a pályázatnál nem is pályázok!"[954]

„... 11 or. a rectorhoz, de nem volt ott [...]
elhoztam a P. Napló azon számát melyben megjelentek a könyvtárkimutatások [...]
én a non plus ultrát elértem, most visszavonulhatok, de teszem is, hogy a rég óhajtott békét és nyugalmas életet legalább így elérhessem."[955]

[949] U.o. 1877. június 14. p. 83.
[950] U.o. 1877. június 15. p. 84.
[951] U.o. 1877. június 16. p. 84.
[952] U.o. 1877. június 17. p. 85.
[953] U.o. 1877. június 18. p. 85.
[954] U.o. 1877. június 19. p. 86.
[955] U.o. 1877. június 20. p. 86.

„9 or. a könyvtárba osztályozni, beírni és a Ráth részére kis számlákat egyengetni."[956]

„Csontossy jött kutatni búvárkodni hozzánk egész délután, szerencsénkre elláttuk őt könyvel tetszése szerint, jól érezte magát még haza is vitt, szivesen szolgáltam neki,mert biz én is igénybe veszem az ő szolgálatukat és szivességüket csaknem mindennap."[957]

„... kiváncsi vagyok a mi igazgatóságunkra hányan és kik reflectálnak! Zsíros koncz. [...] az embert leveri azon tudat, miszerint itt van az a pont a minél tovább nem küzdheti fel magát!"[958]

„... bosszant, hogy semmi sem megy úgy miként akarom, kevés a pénz s így nem mozoghatok a rendeltek pedig jönnek egyre másra, no de videant consules, én már nem sokat töröm a fejemet, talán még hasznomra válik hogy nem leszek igazgató, eléggé bebonyolódott az ügy, hogy gondot fog adni bár mely igazgatónak, hacsak oly szemtelen ember nem lesz mint Horvát."[959]

„... az osztályozást elvégezvén; czédulákat néztem át a Bibliographiához ..."[960]

„... tekintve 4 tiszttársamat nem nagy gyönyörűséggel viszem az igazgatást. [...] Két lapban szólalnak fel a könyvtárbezárás ellen, írhattok már!"[961]

„... vannak még függő dolgaim Kovácshoz elmenni ..."[962]

„... Mátéval a Muzeumkertben sétálva, felmentem Typray, Csontosi, Thallóczyval beszélgettem, [...] ha Párisba nem mehettem legalább jó szivart szivok."[963]

„Fraknói is üdvözölt és megvigasztalt Bellagh kontárkodásai ellenében „ne törődjön vele!"[964]

„Fraknói megdicsért „ennyi kitartást még nem látott emberben" mondta ..."[965]

„...megérkezett a miniszteriumtól a mintagymnasiumnak átengedendő egy szoba ügye [...] csakhogy a többi elfoglalásáról a könyvtár részére nem igen szóllnak, pedig én ezt

[956] U.o. 1877. június 21. p. 87.
[957] U.o. 1877. június 22. p. 87.
[958] U.o. 1877. június 24. p. 88.
[959]U.o. 1877. június 25. p. 89.
[960] U.o. 1877. június 27. p. 90.
[961] U.o. 1877. június 29. p. 91.
[962] U.o. 1877. június 30. p. 91.
[963] U.o. 1877. július 2. p. 92.
[964] U.o. 1877. július 3. p. 93.
[965] U.o. 1877. július 4. p. 93.

céloztam hogy telerakjam könyvvel, állvánnyal, ne fájjon senki foga az igazgatóság után!?"[966]

„... 11 or jött Némethy Káplán Zádorival az Új M. Sión szerk.-vel, ennek mutogattam a könyvtárt ..."[967]

„Jött Dochnál, ennek egy csomó könyvet adtunk át, és magam is Nagy Iván: Magyarország Családai füzeteit [...] Józsi 3 kötet munkáját, hogy a négy egyformán legyen bekötve."[968]

„... mentem föl $^{3}/_{4}$ 8 or. a könyvtárba, ott megírtam az egy ívet [a Repertóriumhoz Gy. J.], mely 10ig eltartott, keserves munka, minden nap két néha 2 $^{1}/_{3}$ órát dolgozva,mégsem érem végét; ezután osztályoztam és bosszankodtam hogy a Balogh-könyvtár rendezésének, mely rendezés az államnak 6 ezer frtjába került, semmi hasznát se vesszük, csak legalább betűrendbe rakták volna a könyveket, így igazgatott Toldy és így őrködött Horvát! Megért az elcsapásra de rég!"[969]

„$^{1}/_{2}$ 8 or [...] már illik fölmennem ha 7 or. kezdődik a hivatalos óra [...] jól esett hallanom Szilágyit [...] míg Trefort miniszter lesz, nem lesz egyetemi könyvtár-igazgató! Ne is legyen, mert attól félek, idegennel jobban elbánok. [...] Jött Thallóczy [...] nem szeretem minden nyíltsága mellett, mert Szilágyi igen tévútra vezeti, most kétszeresen gyűlölöm a kálomistákat [...] mert vastag nyakuak és hizelgésüket is rosszra magyarázom, tolakodásnak és cselnek."[970]

„... felmentem a könyvtárba az instructiót kiadni, az az a porolás tovább vitelét, doublettek kikeresését ezt Litasy eszközli, de nem sokra fogja vinni, Pádli jegyzékbe szedi a kimustráltakat, t: i: a félretett czédulákat, Egervári a számadáshoz másolja le a naplókönyvet ..."[971]

„Kovács is megérkezett, el kell hozzá mennem!"[972]

„... a könyvtárba mentem ott a minősítvényi táblázatot én írtam le a kisérő iratot is [...] Elvittem az irodába, Edeinek tetszett „legyen meg az igazság! [...] találk.Ballagi Aladárral, [...] mindenkép figyelmet akar kelteni, de bajos lesz bejutni az egyetemi könyvtárhoz!!!"[973]

[966] U.o. 1877. július 5. p. 94.
[967] U.o. 1877. július 12. p. 97.
[968] U.o. 1877. július 14. p. 98.
[969] U.o. 1877. július 18. p. 100.
[970] U.o. 1877. július 24. p. 103.
[971] U.o. 1877. augusztus 1. p. 107.
[972] U.o. 1877. augusztus 6. p. 110.
[973] U.o. 1877. augusztus 21. p. 117.

„Délben a rectornál tisztelegtünk Hofman Pál [...] „Önt ismerem már igen sokat köszönhet a könyvtár, különösen az utóbbi időben!" mondá felém fordulva ..."[974]

„... a rectorhoz mentem jelenteni a Corvinák megérkeztét [a Muzeumból] ..."[975]

„... könyvtárba, átfutván a lapokat; könyveket osztályoztam és beírtam [...] 11 után pihentem kissé [...] Term. bibl. dolgoztam volna de csakhamar Lenhossék háborgatott az ő kereséseivel a Van der Linden-féle Hypokrates kiadást nem lehet neki előteremteni, már csaknem Treforttal fenyegetett bennünket, végre kért, utóbb visszajött és 5 ftot nyomott a markomba, elég szolgálatot tettem már neki érte."[976]

„Osztályoztam a könyveket, megírtam az 1. sz. Jelentést [...] Dobocsányi is átadta a bekötött „Hírlapirod." 4 példányát a czím előtáblájára aranynyal nyomva, piros vászon kötés ..."[977]

„A mai lapok mind hozzák [...] (A Hont kivéve) a Corvinák átszállítását és hogy Szinnyey József főkönyvtárnok diszes szekrényt csináltat számukra"[978]

„... rectornál [...] „Hírlapirodalmunk 1848-49-ben" díszkötésben átadtam neki."[979]

„Ferike vígan csacsogott [...] nem mondják róla [...], hogy ravasz intrigáns [! helyesen: intrikás; jelentése: cselszövő, ármányos, fondorlatos Gy. J.] háládatlan ember" mint Horvát rólam és utána kolomposai hátam mögött ..."[980]

„... Trefort miniszterhez mentem audientiára [...] átadván a könyvet [Hirlapir.1848/9. díszkötésben], kérdezte kiegészítjük-e a csonka műveket „nagyban, mondám, alig lesz elég a budget, csakhogy a régi elavult művek kiegészítését nem forcirozzuk."[981]

„Végre megérkezett a dijnokok várva várt jutalmaztatása a ministeriumtól, eddig minden sikerült, még se vágyom az igazgatóságra."[982]

„... jött Horvát Árpád nagy sebbel lobbal jó estét kívánt észbe vevén engem berohant a mellékszobába! Szegény tatár. Mosolyogva búcsút vettem."[983]

[974] U.o. 1877. szeptember 1. p. 123.
[975] U.o. 1877. szeptember 13. p. 129.
[976] U.o. 1877. szeptember 14. p. 129.
[977] U.o. 1877. szeptember 15. p. 130.
[978] U.o. 1877. szeptember 16. p. 130.
[979] U.o. 1877. szeptember 17. p. 131.
[980] U.o. 1877. szeptember 18. p. 131.
[981] U.o. 1877. szeptember 22. p. 133.
[982] U.o. 1877. október 10. p. 142.
[983] Uo. 1877. október 30. p. 152.

„... jött a meghívás a mai könyvtár-bizottsági gyűlésre [...]
jelentéseimet felolvastam, bámultak de átlátták, hogy megdől az egész intézmény, itt is sarokba szorítottam őket a sok jegyzékkel, de a számok döntöttek [...] lassanként a jó kerékvágásba jövünk."[984]

„... a rectorhoz mentem a számadások benyújtása végett, ez csak egyszerű jelentés lesz, hanem a miniszteriumhoz fog az igazi kimutatás készülni. A rector igen nyájas volt, túlságosan nyájas ..."[985]

„Kertbeny [...] adott [...] néhány igen becses kéziratot a magyar könyvészetre és egyet. könyvtárra Toldytól vonatkozót [...]
Ráth végre megküldte a Szemle (Gyulai féle) összes köteteit ez szép ajándék, megérdemli hogy több figyelemmellegyek irányában a könyvek bevásárlásánál!"[986]

„Ráthnál megrendeléseket tettem hálából is, Kilián úgyis eleget kapott már."[987]

„Fraknói holnapra 3 Corvinát szeretne bemutatni a mieinkből is. én is legyek ott! a király látogatása alkalmával."[988]

„... vittem a 3 Corvinát a Muzeumba [...] aztán eljöttem nem akarván ott kivételesen maradni, jól is tettem mert Trefortot láttam bemenni sat. de a Corvinák odavitele jó gondolat volt."[989]

„... jött Liptay angol principálisával,megmutogattam neki könyvtárunkat, különös, hogy majd mindent megértettem mit Liptay beszélt, csak egy kis gyakorlás kellene, no de minek első őrnek elég a tudományom, igazgató pedig úgyse leszek soha, minek lopjam az időt és törjem magamat. [...] a könyvtári kilátások elhomályosultak minden csendes és nem kecsegtet semmi reménynyel, csak dolgozzunk és tűrjünk az idő mindent meggyógyitt, elég ha fiaim haladnak elő."[990]

„... jött Galgóczy és Bernáth József chemikus ezeket láttam el adatokkal és Galgóczyt figyelmeztettem Repertóriumomra hogy említse fel Entzről emlékbeszédében, így kell terjeszteni.[...]

[984] Uo. 1877. november 6. p. 156.
[985] Uo. 1877. november 7. p. 156.
[986] Uo. 1877. november 11. p. 158.
[987] Uo. 1877. november 12. p. 159.
[988] Uo. 1877. november 14. p. 160.
[989] Uo. 1877. szeptember [! helyesen: november] 15. p. 160.
[990] Uo. 1877. november 18. p. 162.

Dochnál meghozta a néhány könyvtár katalogust és Mönich Vitkovich féle köteteket bekötve, igen jó hasznukat fogom venni mert nem nyugszom míg teljes bibliographiám nem lesz."[991]

„A szolgai állomásra folyamodók beadványai hozzám érkeztek egy első éves technologus is van köztük, kitünő érettségi bizonyítványnyal! Mi lesz a világból – szegény Józsi féltem őt hogy kissé túl szerény és csendes!"[992]

„Szilágyi S. köszönte a küldött jegyzeteket a Muzeumban ..."[993]

„... munka közben jött Mészáros min. tanácsos [...] legalább kibeszélhettem magamat és mindent rendében talált ... [Sz. egy volt uradalmi szolgát vett fel a könyvtárba, pedig pl. egy műegyetemi hallgató is volt a jelentkezők között. Ezt Márki kifogásolta és fellázadt Sz. ellen. Kudora és Márki, Sz. két pártfogoltja, uralkodni próbáltak a többieken, Deym rendre is utasította Mátét, aki elégtételt követelt Sz.-től. Sz. azonban nem akart több konfliktust ... Gy. J.]"[994]

„Hampelt kinevezték helyettes tanárnak Rómer helyébe (az az választották) [...] de félek hogy igen is gőgös és pedáns aztán Horvát Árpád befolyásolja(!?)"[995]

„... megjött Dochnáltól az Üstökös bekötve 1875ig 12 darab, csinos."[996]

„Rómer bucsulakomáján az egész Muzeum, Kultuszmin. egyetemi tanári kar, írói papi kar, journalistika, György Al. Prém, Thallóczy sat voltak jelen [...] agyba-főbe tisztelték dícsérték a nap hősét [...] én nem mertem elmondani a Repertórium-történetét,melynek keletkezését is neki köszönhetjük (ha ugyan?)"[997]

„Voltam a Honnál és György Aladár egy csomó újságot adott át; derék fiú azért is mert a Rómer-lakomán az én jelentésemet is megemlítté, ezt pedig átvette az esti Ellenőr,mégis jó ha az ember barátságban él a journalistákkal."[998]

„Fraknói sürgeti az egyetemi könyvtár kimutatását, talán meglesz ünnep utáni napon."[999]

[991] Uo. 1877. november 19. p. 162.
[992] Uo. 1877. november 27. p. 166.
[993] Uo. 1877. november 29. p. 167.
[994] Uo. 1877. december 10. p. 172.
[995] Uo. 1877. december 13. p. 173.
[996] Uo. 1877. december 14. p. 174.
[997] Uo. 1877. december 18. p. 176.
[998] Uo. 1877. december 19. p. 176.
[999] Uo. 1877. december 21. p. 177.

„... a tört. könyvek czéduláit kezdtem számlálni, roppant sok [...] habár [...] sok a duplum aztán egy mű több czédulára került ha a kötetek nem voltak egy helyen [...] az öreggel ismét volt ataque, mert egy könyvet (azt hittem) nem törölt ki, de két példányban van meg; ő nagyon igazolta magát, de azon fenyegetésem ellen, hogy ha nem hozza rendbe könyvét vizsgálatot kérek; csak tessék én is kérek ön és a többi ellen! Éppen ezért nem engedek mert makacs."[1000]

„Csináltam a kimutatást Józsi átnézte és én letisztáztam „Jelentés a budapesti tudomány-egyetemi könyvtár rendezéséről, gyarapodásáról és forgalmáról 1877-ben" Jól sikerült s ennek örülök."[1001]

„... mentem a hófúvás daczára Fraknóihoz ki örült a Jelentésnek ..."[1002]

„... a kimutatást leirattam és vittem a Hon-hoz [...] Rector ismét nem jött ott hagytam Jelentésemet és Erdeynek egy példány Terv.et, hogy lássák irodalmi működésemet, mert ő hatalmas ember! [...] Litassy az öreghez szegődik [...] bosszút forral ellenem ..."[1003]

„... Acsádynak adtam át [...] könyvtárkimutatást; szives volt; aztán az Ellenőrhöz Závodszkynak adtam egyet és Hindynek [...] Sámihoz mentem, neki is adtam egyet [...] Végre Vas. Ujs. szerk. [...] P. Napló esti Hon reggeli hozza a kimutatást is."[1004]

„Rectorhoz, kinek adtam egy Tervet [Magyar írók ...]; bámulta szorgalmamat, hogy még erre is ráérek! [...] Kimutatásomat vette."[1005]

„Ballagihoz [...] előállott a könyvtártanával, mindenáron kiakarja adni, úgy látszik mindenáron director akar lenni; sokat markol a kis, zsidóból lett kálvinista fiú,keveset fog szoríttani ..."[1006]

„... megírtam az orvosi kar számára a jelentést [...] Elmentem Rupphoz a jelentéssel szivesen fogadott; dicsértem művét, örült, tervemet átadtam és jelentettem készülő munkámat; örült. Így kenyerezem le volt ellenségeimet és talán Horvát barátait is."[1007]

[1000] Uo. 1877. december 22. p. 178.
[1001] Uo. 1877. december 25. p. 179.
[1002] Uo. 1877. december 26. p. 180.
[1003] Uo. 1877. december 30. p. 182.
[1004] Uo. 1877. december 31. p. 182.
[1005] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXVIII. id. Szinnyei József: Naplóm 1878. január 1. p. 1.
[1006] Uo. 1878. január 6. p. 4.
[1007] Uo. 1878. január 14. p. 8.

„... a jogi kar több példányban akarja bevásárolni a kézi-könyveket a díjalapból s Eggenbergerék szeretnék a konczot, legyen, hanem Józsi „irodalomtörténetírás története" kiadását is megpendítettem, hajlandók ..."[1008]

„Kilián 5 számláját utánnéztem és utalványoztam és beirtam [...] szinte passio mennyire belejöttem az igazgatásba, kár hogy más szedi le a tejfelt."[1009]

„Berger szállását tudakoltam és vittem a járulék czédulákat a theol. szakból, szivesen fogadott [...] ő igen helyesli, hogy nevem hangoztatom, működöm, [...] hiszi hogy a rendezés után jutalmul kineveznek!" én nem. Aztán Horvát panaszait mondta el sat."[1010]

„Berger is elhozta a rábízott czédulákat összevissza forgatta a rendszert,uj schémát csinált, de legalább jó útra vezet bennünket, oktat, tanít s ez a fő. [...] Thallóczy is itt volt, théázott és jó szivart adtam neki, pedig ma reggel mondta Máté, hogy a Schodl kávéházban Thalloczy Henszlmann és Nyárynak ellenem igen kikelt! (... mint Szilágyi csatlósától kitelik, [...] tudom és hiszem hogy irigyeim nagy számmal vannak s így ellenségeim is)"[1011]

„Eggenbergeréknél Józsit délben bemutattam, könyvét kiadják ..."[1012]

„Csontosival beszéltem Marczali ellen (Fraknói kegyeltje) sokszor eljár a szám de belevisznek [...] ott van Szilágyi Sándor sat., én ezekhez Kis Miska vagyok és eszköz Fraknói előtt."[1013]

„Ráthnál [...] a Reuss Repertoriumot felfedeztem, [...] meghozatom, ha más hasznom úgy sincs az igazgatóságból."[1014]

„Trefort Szász Károlyt bízta meg az egyetemi ügyek vezetésével ..."[1015]

„Kudorát felmentettem a czédulázás alól, mert most úgyis elég sokat segített nekem ..."[1016]

„Eggenbergerékhez, ezek ugyan nem leptek meg semmivel, no de annyi könyvet mint Kilián szivarja ér ők is adtak."[1017]

[1008] Uo. 1878. február 4. p. 18.
[1009] Uo. 1878. február 8. p. 20.
[1010] Uo. 1878. február 9. p. 21.
[1011] Uo. 1878. február 11. p. 22.
[1012] Uo. 1878. február 16. p. 24.
[1013] Uo. 1878. február 21. p. 27.
[1014] Uo. 1878. február 23. p. 28.
[1015] Uo. 1878. február 25. p. 29.
[1016] Uo. 1878. február 27. p. 30.
[1017] Uo. 1878. február 28. p. 30.

„... könyvtárba [...] osztályoztam, könyveket beírtam és a katalogust is készítettem. [...] Heinrichet kísértem Ráthoz, az az addig. Elmondta, hogy Horvát csak engem tart valaminek (dicsért) a könyvtárnál, a többi semmi. Lehet képzelni mikép dicsért!"[1018]

„... mentem a ministeriumhoz Szász Károly miatt, az az hogy ne mondja paraszt vagyok és némileg megszelidítsem, [...] Szivesen fogadott és a mit előadtam helyeselte ..."[1019]

„... jött Herczegh remonstrált egy némely jött és nem jött folyóiratért, de nem igen ijedünk meg."[1020]

„Eggenbergereknél Molnárral szapultuk a tanárokat, ő azt tartja hogy Trefort alatt nem lesz az igazgatónk kinevezve, [...]
A Honban olvastam könyvtárolvasótermi kimutatásunkat."[1021]

„... Rupphoz mentem előadtam kérelmemet, ő Scheuthauert ajánlotta a czédulák revisiójára."[1022]

„$^{1}/_{2}$ 9 or. a könyvtárba a járulék katalógust csináltam tovább [...] a D. czédulákat elkészítettem, fölírva a számait, hogy elvigyem Scheuthauernak revisio végett."[1023]

„Scheuthauer megküldte a D. czédulákat ..."[1024]

„... jött Szilágyi Sándor,miniszteriumi kiküldött kinek ez az eset [tűz] víz volt a malmára [...] szerette nagyittani a dolgot „bizony, bizony ezer szerencsének mondható, hogy nagyobb baj nem történt, aztán terjeszszen fel igazgató úr mielőbb minél részletesebb jelentést!" Ezzel elment én meg a rectoratusba, elmondtam a dolgot a rector jött és megírták minél rövidebben és Erdey-t gondnokot felküldte vele a miniszteriumhoz; meglehet Szilágyi bele akart ugratni!"[1025]

„A helyt hogy előre mennék, hátrafelé taszitt a sors végzet, mert biz nem az én hibám. Most már Isten őrizz az igazgatóságtól, mégis új veszély környez ha uj zsarnok ül fölénk de ez már az én sorsom."[1026]

[1018] Uo. 1878. március 1. p. 31.
[1019] Uo. 1878. március 3. p. 32.
[1020] Uo. 1878. március 4. p. 32.
[1021] Uo. 1878. március 5. p. 33.
[1022] Uo. 1878. március 6. p. 33.
[1023] Uo. 1878. március 9. p. 35.
[1024] Uo. 1878. március 12. p. 36.
[1025] Uo. 1878. március 16. p. 38.
[1026] Uo. 1878. március 17. p. 39.

„... kedélyem levert, reményem semmi, kilátásaim aggasztók, így értem és töltöttem be 48ik szül. évemet."[1027]

„Nem óhajtom, most már igazán nem óhajtom az igazgatóságot ily körülmények közt, mert bizony bizony nem nyugalmas állapot és nagy felelősséggel jár, csak életem rövidítené!"[1028]

„Soltész [az egyetemi könyvtár legújabb munkatársa] folyamodik a hittani kar bedellusságért [! helyesen: pedellus]; íme így van nálunk a ki szolgálatkész ügyes, szorgalmas az elfut a könyvtártól, [...] Igazán keserves állapot ez az enyém – megmaradnak a silányok!"[1029]

„... a katalogus készül mint a Lucza széke."[1030]

„... a könyvtárban [...] Csontosival discurálva [...] miután Fraknói kanonok lett valószinű, hogy leköszön a muzeumi igazg. könyvtárnokságról s akkor Barna lesz pár évre (aztán Csontosi)"[1031]

„Hanem egy kellemetlenség ért, tegnap adtam köttetni a 16 kötetű Reuss Repertóriumot s íme ma megpillantom a segédkönyvek közt bekötve ott állt még számozva is van tehát kezemen ment keresztűl, azonnal eltettem kézalól,hogy szemet ne szúrjon a 60 ftos hiba mert roppant zajt csinálnának belőle ellenségeim! Így azonban elfeledik az az nem veszik észbe vagy későn."[1032]

„Rettenetes állapot ez a bizonytalanság, veszekedés, marakodás, unalmasság, fáradság ..."[1033]

„... félek, hogy Szilágyi marad [...] nekünk! Ki készül Józsi ellen kritikát írni, [...] képzelem mennyire dühöng ellenem is de a kálomistáknak szarva kissé letöretik ha az akadémia titkárja Fraknói lesz."[1034]

„... a könyvtárban a bécsi katalogusokat néztem át L.betűhez."[1035]

„... jött [...] a rector is könyvekért, szokott sima modorával, hizelgésével (sajnos hogy ezt is két pimasz műveletlen ember (a gondnok és az iroda vezető, v. tanácsjegyző?)

[1027] Uo. 1878. március 18. p. 39.
[1028] Uo. 1878. március 19. p. 40.
[1029] Uo. 1878. március 20. p. 40.
[1030] Uo. 1878. március 26. p. 43.
[1031] Uo. 1878. március 27. p. 44.
[1032] Uo. 1878. március 28. p. 44.
[1033] Uo. 1878. március 29. p. 45.
[1034] Uo. 1878. április 5. p. 48.
[1035] Uo. 1878. április 7. p. 49.

vezetik orránál fogva, úgy mint a többit is, ez szomorú, azért én is csak külsőleg vagyok udvarias, de szeretném az ily gyámoltalan ingadozó embert seggbe rugni! „Igazgató úr! ajánlom magamat!" ezzel még nem nyerünk becsülést!"[1036]

„A miniszter a könyvtárt nézte meg kívül és a kapust lehordta, mert a kutyák lehugyozzák sat. a márványkövet; [...] mily pech [...] A miniszternek azt hiszem úgyis szálka vagyok a szemében pedig éppen szálkát huztam ki belőle (Horvát Árpádtól mentettem meg.)"[1037]

„... sok bajjal jár az a Katalogus csinálás, csak az tudja a ki próbálta."[1038]

„... legtöbb nyugalom mégis csak az állam-hivatalban van, különösen ha az ember tevékenységet is fejt ki a sok rest nép közt! Azonban itt se minden arany a mi fénylik."[1039]

(„...keserves állapot a bizonytalanság, de mégis szeretem, legalább addig független (?) vagyok és én dominálok.)"[1040]

„... a rectorhoz vittem a katalogus egy részét, [...] megtörténhetik, hogy az új igazgató firmája alatt fog megjelenni ..."[1041]

„Szilágyi Sándor jött szembe, szokott Jesuita-nyájassággal köszönt és nyújtá kezét, mit én is hasonlóval viszonoztam, ne gondolja hogy sokat törődöm a kritikával!"[1042]

„Erdeit kapacitáltam nem fog nehézséget csinálni kinyomatása ellen sött 500 példányban se ellenzi [a katalógust]."[1043]

„Heinrichnek is kerestem egy könyvet, mögörült, Józsi miatt is kell neki hizelegni de különben is elvem mindenki eránt a legnyájasabb, előzékenyebb lenni, hogy azt ne fogják rám: dölyfös vagyok, száraz, goromba, mert azt hogy ostoba, elmondják mindenkiről, nem argumentum előttök a végrehajtott tények, eredmények ..."[1044]

„$^{1}/_{2}$ 9 or. a könyvtárba s ott hozzá láttam a munkához a katalogus tovább készítését, osztályozást sat. tettem, azt akarom, hogy példány legyen az én könyvtárkatalogusom, ugy is ez lesz az utolsó mi nevem alatt jelenik meg, mert Trefort ficzánkol máris, alig

[1036] Uo. 1878. április 9. p. 50.
[1037] Uo. 1878. április 15. p. 53.
[1038] Uo. 1878. április 16. p. 54.
[1039] Uo. 1878. április 21. p. 56.
[1040] Uo. 1878. április 27. p. 59.
[1041] Uo. 1878. április 30. p. 61.
[1042] Uo. 1878. május 1. p. 61.
[1043] Uo. 1878. május 2. p. 62.
[1044] Uo. 1878. május 10. p. 66.

várja, hogy valami protegéjét behelyezze! Legyen, az én szerencsém úgyis csak szaggatott, akadályokba ütközik, félig teljesedik, küzdelmekkel telt és sanyarú soha sem tiszta öröm."[1045]

„Szilágyi S. és Thallóczyval találkozván egész Jezsuita pofával nyújtá felém kezét, hízelegve szorította meg az enyémet, üdvözölt, azonban én hasonlót hasonlóval viszonoztam, de azért belsőnkben is egyformán éreztünk! Aztán a nyomdában ismét „másodszor is!" és kezét nyújtá, nagy róka."[1046]

„A hivatalos katalogus aggaszt ha Horvát piszkálódik, no de elmegy a kedve tőle, inkább a Schwab hegyen henyél!"[1047]

„Csak a nagy bajon átessünk a könyvtár katalógusán (Előszón!) ez aggaszt, azután a szünnapok elnyerése (veszély fenyegeti mert okultak az iroda-beliek, a tavval kijátszottuk őket!)"[1048]

„... a nyomdába, hol most minket sürgetnek, tehát nem rajtok mulik hogy a katalogus kinyomassék jun. 15-re."[1049]

„... nem is képzelné az ember mennyi bajjal jár egy ily katalogusnak jó elkészítése."[1050]

„... ez már a második német a ki tanult az első a Haase a könyv-átszállítást, mely az én találmányom volt számozott qurtniba kötött csomagokban úgy a mint álltak (én meg Dobocsányitól tanultam a Toldy könyveinek átszállítását mikor beszélte)."[1051]

„3 or. Józsi doctoratusságára mentem [...] még Szilágyi is gratulált neki, tudománya előtt kalapot emelnek habár bajusztalan."[1052]

„... a rectorhoz is bementem hol Erdei is volt, a fűttő végett tanácskoztunk; Erdei [...] pártolta a fűttőt [...] Tehát ezt érdemeltem s ez a jutalom azért a miért az egyetemi könyvtárnak oly sok jót tettem, most már várom az új igazgatót, csak azért, hogy ezeket a pimaszokat ne lássam."[1053]

[1045] Uo. 1878. május 11. p. 66.
[1046] Uo. 1878. május14. p. 68.
[1047] Uo. 1878. május18. p. 70.
[1048] Uo. 1878. május19. p. 70.
[1049] Uo. 1878. május 20. p. 71.
[1050] Uo. 1878. május 22. p. 72.
[1051] Uo. 1878. május 25. p. 73.
[1052] Uo. 1878. május 31. p. 76.
[1053] Uo. 1878. június 5. p. 79.

„Fraknói úgylátszik rám haragszik [...] legalább hidegen viseli magát ...”[1054]

„Dolgoztam erősen a kataloguson, annak kijavításán sat. de biz az akármint szoritom 20-a előtt nem lehet kész [...] Fraknói örült a hírnek hogy a Könyv Szemle az esküdtszék előtt is megfordult mint bizonyíték.”[1055]

„... Fraknóival szerettem volna találkozni [...] mert ő alig várja, hogy engem kidobjanak és valami pajtásának gratuláljon! [...] Lenhossék lett ma rector, ezt legalább ismerjük s ő is ismer minket ...”[1056]

„... siettem az irodába a könyvtár bezárása végett, a rectorral nembeszéltem ugyan, de Erdei kis nyájaskodással megengedte!”[1057]

„... a rectornak mutattam a jelentést, ezzel fogok brillirozni, neki is tetszett, az adakozók névjegyzékét nem nyomtatjuk ki jobb is, annál nagyszerűbb a beszerzés s az én érdemem és a miniszteré. Erdey kezdte mutatni hatalmát,beleszóllt de elütöttem a dolgot. Lenhosseket is reményli kormányozhatni! Rector már ismét a szokott kézszorításaival állott elő.”[1058]

„Csak aztán megtenné hatását a katalogus, eleget vesződtem vele, úgy hiszem maradandó nyomokat fog hagyni és előkészíti az utat nem ugyan a directorsághoz mert arra nem szükséges a könyvtárnoki ismeret csak nagy száj, korteskedés [...] aztán a kalomista előnyben részesül, hagyjuk az időre, mindent meggyógyitt ...”[1059]

„... elkészültek a katalogussal is kötik már.”[1060]

„A könyvek elkészültek magamhoz véve 3 arany szélűt (a czím a tábla lapján mindenütt aranynyal nyomott); vittem a miniszterhez a szolga visitkártyámmal később bevitte (30 krt adtam neki.) Délfelé kérdezvén – Ő excell.tiszteli igen örült és a jövő héten bármikor igen szivesen látja!” Szász K. nem volt hon, asztalára tetettem visitkártyámmal (a szolgának 20 kr.) Hegedűs, Kárfi szintén távol voltak. Markusovszkynak nagyon tetszett [...] leültetett, kérdezősködött. Staudingernek adtam pirosat [...] Hidassinak is vittem ...”[1061]

[1054] Uo. 1878. június 6. p. 79.

[1055] Uo. 1878. június 7. p. 80.

[1056] Uo. 1878. június 8. p. 80.

[1057] Uo. 1878. ~~januar~~ !június 15. p. 84.

[1058] Uo. 1878. június 17. p. 85.

[1059] Uo. 1878. június 25. p. 89.

[1060] Uo. 1878. június 28. p. 90.

[1061] Uo. 1878. június 29. p. 95.

„Szilynek ott hagytam egy bekötött példányt czimjegyzékünkből rá írván „Tisztelete jeléül [...] sat. [...] Az irodánál sokáig vártam a példányokkal, senki nem jött csak Pasteinerral beszélgettem."[1062]

„Czimjegyzék példányait vittem a rectornak, átadtam egy aranyosat, nem a legjobb kedvű volt, az az hogy irányomban, már régtől fogva; az orák átváltoztatását megengedte délelőttre. [...]
Erdeihez [...] „talán önt is érdekelni fogja,egy fontos irat jött!" átadja a pályázat az igazgatói állomásra, nem jöttem zavarba, no majd jönnek! Igen gyenge feltételek és mégse én! Hanem nem ölne-e az meg idő előtt ha elnyerném is?! [...] Fraknóinak [...] Átadtam a czimjegyzéket, meg volt lepve. Pulszkynak is küldtem be. [...] vittem a nyomdába Dr. Kovácshoz katalogust [...]
Netti itt volt Idával, folyamodjál meg kell próbálni, nem tudja mily kínos az én helyzetem ha elnyerem ha nem nyerem, a minister a tanács által proponált vizsgát kitörölte Horvát ismét megbukott."[1063]

„... a Muzeumban Tipraynak és Barnának adtam egy-egy példány czímjegyzéket. [...] a P. Naplónak egy Honnak egy-egy példányt, nem tudják a pályázatot. [...] Pfeifernél is hagytam egy példányt és Závodszkynak az Ellenőrnél. [...] Most már elfoglal az a gondolat, hogy idegen szeszélyének ujabb intrigáknak leszek alávetve, habár én igyekszem az uj igazgatóval jó lenni és kezére járni de akkor jaj neked Litassy jaj neked iroda és jaj neked egyetem! Mert két kard egy hüvelyben nem fér meg [...] Czimjegyzéket küldtem a Vasárnapi Ujságnak is névjegyemmel, hogy lássa a Szinnyei dynastia haragját és érezze!"[1064]

„... sehogy se akaródzik a munka. Délben elintézvén a Czimjegyzék példányainak szétküldését Főv. L. Kelet N. Egyetért. Nemz. Hírl. Közvél. [...] Czímjegyzékről írt a P.Napló, Hon reggeli és Ellenőr esti száma, felhasználva a statistikai adatokat."[1065]

„Főv. Kelet Népe hozta a könyvtárról, amaz „gondos és szorgalmasan összeállított" dicsérettel jutalmaz."[1066]

„A Nemz. Hírlap ismegeml.Czímjegyzékemről, hanem a többi nem."[1067]

[1062] Uo. 1878. június 30. p. 91.
[1063] Uo. 1878. július 1. p. 92.
[1064] Uo. 1878. július 2. p. 92.
[1065] Uo. 1878. július 3. p. 93.
[1066] Uo. 1878. július 4. p. 93.
[1067] Uo. 1878. július 5. p. 94.

„Szász Károly mézes mázos volt, Szilágyi detto, adtam neki zöld címjegyzéket. Pauler Gy.nak szintén."[1068]

„M. Könyvszemlében a katalogus meg van dicsérve, de a pályázatnál is Fraknói azon megjegyzése hogy az egyetemi könyvtárigazgatói állomás betöltésénél tekintettel lesznek – úgyhiszi – hogy a kinevezett méltó utódja legyen [...] Pray-ok-Toldyaknak! [...] Ez korteskedés és éppen Fraknóitól kinek annyi önzetlen szívességet tettem s ő is oly gyakran nyújtotta kezét nekem és barátságot szinlelt irányomban, de hiában a pajtáskodás ide vezet, jezuitaságnak nevezném, ha nem tudnám, hogy zsidó sarjadék, tehát spekuláczió!"[1069]

„... jött Kertbeny a katalogusért és meghozta a két Szinnyei dicsőítését művében."[1070]

„Szabó Károly írt szokott kedves modorával, küldtem neki katalogust. Meltznek is tisztelet és hálám jeléül."[1071]

„... az Egyetértés Czímjegyzékem majd egész előszavát átvette! Szép, Horvát lapja!"[1072]

„8 or. a könyvtárba, [...] osztályoztam [...] de csak 11től 12ig a hivatalost, elég ennyi is a vacátióban, mert most különösen sok a dolgom saját munkámmal. [...] Práy ajánlja, hogy folyamodásomhoz csatoljam a repertóriumot mint szakmunkát, én csak az utolsót a „könyvészetet" akartam mellé tenni de legyen most mind oda csatolom, tessék velem versenyezni!"[1073]

„Szász Károly és Szilágyi is folyamodtak az igazgatói állomásra [...]
A Petőfi Lapban is föl van dicsérve a „Czimjegyzék"."[1074]

„... csak már [...] lerázhatnám folyamodásommal együtt."[1075]

„... jő Szalay Imre (Trefort sógora) egy csomó kártyával „... adja be szavazatát, nagy szükség van szavazatára!" Mátét, Kudorát kereste, itt hagyta azokét is [...] „Csak siessen mert baj lesz!" Gondolkoztam nekem-e vagy Havasnak? Mégis komisz népség nemcsak igazgatói állásomtól megfosztanak de elcsapatással is fenyegetnek."[1076]

[1068] Uo. 1878. július 6. p. 94.
[1069] Uo. 1878. július 7. p. 95.
[1070] Uo. 1878. július 8. p. 95.
[1071] Uo. 1878. július 10. p. 96.
[1072] Uo. 1878. július 11. p. 97.
[1073] Uo. 1878. július 12. p. 97.
[1074] Uo. 1878. július 15. p. 99.
[1075] Uo. 1878. augusztus 4. p. 109.
[1076] Uo. 1878. augusztus 5. p. 109.

„Folyamodásomhoz szükséges adatokat, könyveket összeszedtem és Józsi elkészítette a folyamodást elég lazán [...] de azért jól lesz így is a bukáshoz, úgy is csak azt demonstralom, mikép bárkit nevezzenek ki, az egyetemi könyvtárnál és a könyvészetben annyi érdeme nem lesz mint nekem. [...] eszembe forgatom folyamodásomat is, mely kudarcot val mindjárt a dolog kezdetén és a világ komiszságán boszszankodom, no de majd én is más nótát fújok és nem leszek a világ bolondja, megmutattam mit tehet egy tehetséges szorgalmas könyvtárnok, folytassa az utánnam következő ...”[1077]

„... hozzá láttam a folyamodás összeállításához, leírtam a melléleteket: keresztlevél, osk. bizony. Samarjay bizony. névvált. és 2 Repert. Petőfi irod. 2 könyvjegyz. Egy magyar írók névtára, Hírlapir. Term. könyvészetet mellécsatolva vittem az irodába [...] Öt folyamodás érkezett be! Mentem szavazni Havasra. [...] A választások véget értek Királyi ésThaly lettek meg! Neneked kormány [...] Szép jövő néz elénk. Én már hagyom végzetem a sorsra s a szerint intézem életemet is.”[1078]

„... a bizonytalanság gyötör ki lesz az új igazgató, ki fog kínozni ...”[1079]

„10 or. az uj rectorhoz Lenhossekhoz az egyetemre mentünk tisztelegni [...] biztatott bennünket, hogy számíthatunk pártfogására mindenben ...”[1080]

„Megtudtam, hogy még egy folyamodás van Ballagi Aladár! [...] no de elvitték katonának szegény henczegő kis zsidóból lett kálomistát! [...]
mért neveznek ki könyvtár igazgatónak tudóst és nem könyvtárnokot, Fraknói azt állítá „elég ha feltudja használni az erőket!” „aztan ha csak egy kérdésre megfelel, mily üdvös!” persze a kutató historikust érti és hozzá Szilágyit, de „Trefort szándékát nemlehet tudni az utolsó perczig!” Én csak annyit mondtam, hogy mért folyamodtam, az utánnam jövőkért kötelességem volt azt tennem és hogy Horvát ma is ott ülne ha engem megbízott volna a teendők vitelével, vagy csak engedett volna bennünket dolgozni! [...] Tudom, hogy Szilágyi v. Pesty fülébe jut s ezt akarom! Komisz zsidóból lett kis pap! Pesty pedig zsidóból lett kupecz és író-tudós. [...]
Józsi ujságolta, hogy Majláth B. visszalépett, Ballagi folyam.így kezdi: „Magyarországban tudományosan legképzettebb könyvtárnok csak egy van s az én vagyok, azért csak én lehetek ...”[1081]

„... ki tudja hát ha így [...] jobb, nem kell majd rettegnem hogy elcsapnak és akkor hova megyek!”[1082]

[1077] Uo. 1878. augusztus 21. p. 117.
[1078] Uo. 1878. augusztus 22. p. 118.
[1079] Uo. 1878. augusztus 26. p. 120.
[1080] Uo. 1878. szeptember 2. p. 123.
[1081] Uo. 1878. szeptember 7. p. 126.
[1082] Uo. 1878. szeptember 9. p. 127.

„... Ballagi itt van [...] Kissé tartózkodnom és vigyáznom kell! Azt hittem Bosznia felé tart ..."[1083]

„... a theol. kari dékán Klinger is megvan nyerve Szilágyi részére (Ipolyi által!?) „Ha itt is ellenem vannak, hát még ott fenn!" mondám „De a hála az érdem az semmi?" kérdé „Azon rég túl vagyok, nem vártam semmi jutalmat!" [...] én leszek az utolsó katholikus elsőőr itt az egyetemi könyvtárban!" „Berakja alólról mind az ő embereivel!" mondá."[1084]

„Dr. Bergerhez [...] elmondtam mindent „még többen is vannak a tanácsban!" azt kiványta járjam őket el és beszéljem neki az eredményt. Ez tehát emberem! Kerékgyártónál is voltam, kötött katalogust vittem neki, örült,ez is emberem, tanácscsal szolgált, kiket látogassak meg, Klingernek adták referálni, mert a dolog sürgős, mikor fenn voltak tisztelegni Szász K. ajánlá Szilágyit „Majláth úgy is muzeumi igazgató lesz!" „Kerékgyártóhoz nem írt Ipolyi levelet többihez irkált!" [...] Mélyen hallgatok. [...] Sághy décánhoz katalogust vittem, megköszönve szivességét! Említettem az igazgatóságot „sokan vannak igen erős vetélytársak, azt nem igérhetem, hogy elsőnek candidálják [...] aztán ha tudja bizonyosan, hogy kit neveznek ki, folyamodjék remuneratioért mi felkaroljuk az ügyet, legalább 5-500 ftot évenkint megérdemel!" [...] Tehát ennyire jutottam az egyetemtől sokat nem vártam, de ennyi hálátlanság!?"[1085]

„... mentem Dr. Bergerhez, elmondván járásaim eredményét, dühös Klingerre és Ipolyira, felforgatja az egészet! [...] Dr. Kovács terve volt: „Rendezze a könyvtárt ha 2-3 évig elvégzi akkor kinevezzük őt igazgatónak jutalmul, mert különben nem dolgoznék!" „De pfifikus ember!" mondta Trefort és tetszett neki. [...] Kovács nem volt hon [...] Mondhatja Kovács vagy akárki: eljő az igazság! Eljő de rám nézve későn! Bízzuk magunkat a sorsra: hátha mégis így van jó és nem amugy!? Ki tudja? Vederemo."[1086]

„Jött az Ellenőrben Jakab Elek czikke, melyben engem és könyvtárunk személyzetét kidicséri mily előzékenyek vagyunk sat. [...] Dr. Kovácshoz, átadtam a könyvet, nem tudta az ügy állását „előbb kellett volna jönnöm!" Ide menjek oda menjek Pauler miniszterhez Primáshoz! De ez mind hiában ha ő nem megy „Ez már immoralitás, mi úgy terveztük, hogy önt az igazgatósággal fogjuk megjutalmazni fáradsága és önfeláldozásával a rendezés után!" Már késő gondoltam magamban. Igérte, hogy tesz valamit!? [...] Rupphoz is elvittem egy katalogust, [...] az igazgatói állásról mintha semmit se tudna, meglehet, hogy nem igérte oda szavát! de kétlem. [...] Tipray: „Kár volt Jakab Eleknek önről

[1083] Uo. 1878. szeptember 10. p. 127.
[1084] Uo. 1878. szeptember 16. p. 130.
[1085] Uo. 1878. szeptember 23. p. 134.
[1086] Uo. 1878. szeptember 24. p. 134.

szóllni!" [...] elküldtem az Ellenőrt Dr. Kovácsnak. [...] a Nemzeti Hírlap csak fölemlítette. [...] Kerestem Stockinger, Herczegh lakását [...] csak azt tudhatnám meg vajjon Szilágyi nem fog e szekirozni „Örül ha más dolgozik helyette" mondta [Kudora]."[1087]

„Stockingert kerestem fel ki ismeretlenül is szépen fogadott „kivánom hogy érdemei méltányoltassanak!" Katalogust szivesen fogadta, Herczegh nem volt otthon. [...] Trefortnál átadtam a piros példányt. János bevitte szombatra jelenjek meg audientián, sietett, tesz-e hatást ezen pagodlinál munkám! [...] Herczeghez mentem ez is úgy látszik azon úton van megnyerve mint Sághy, bizonyosan benn leszek a [...] kandidatióban! [...] Majd meglátja hogyan alakulnak a viszonyok! Oda fenn Szilágyit akarják! [...] voltam Kovácsnál, az erősen akarta, hogy Pauler-hoz menjek, ő Szlávy-val beszélt, most csak az segíthet [...] oda kell mennem, mert ő (Kovács) kijött a divatból, mondjam, hogy ő küldött sat. [...] különös lenne, ha ezen hatalmas urak megbuknának és a becsület igazság diadalmaskodnék egyszer! Hanem az emberek oly romlottak hogy az ördög, gonoszság, ármány, intriqua,clique, fraternizálás,protectio s. több ily mételye a társadalomnak a meztelen igazságot meglepik, legyőzik,megsemmisítik! Mi lesz a világból a hol gazembereké a hatalom uralkodás!"[1088]

„Pauler miniszterhez piros katal. és fűzött Term. könyvészetet. Igen szivélyesen fogadott, mikor előadtam az igazságtalanságot mely rajtam elkövettetik és hogy Dr. Kovács küldött mondva, hogy egyedül ő segíthet rajtam [...] elmondtam Lenhossék mondását, hogy Szász Károly machinál Szilágyi részére „Lássa ez a következése annak, hogy ön kitúrta Horvátot ön igazgató akart lenni és nem lesz igazgató, önök conspiráltak főnökük ellen s az most megbosszulja magát, azt hiszi ön, hogy én nem tudok mindent, én akkor az egyetemen mindenről hallottam a mi történt (ott tanárkodott!) No szervusz! Kérem Excell. csak az egyik féltől volt informálva, engem nem ismert, leírtam a helyzetet, megbizatásomat, Horvát mennyire ellenzett mindent, ha azt hiszi Exc. hogy én igazgató akarok lenni, korántsem, tessék Trefort Ő Excell.-val szembesíteni és megkérdeni vajjon kértem-e én tőle valamikor remuneratiot vagy sürgettem-e az igazgatói állás betöltését, hisz két éve viszem azt és viszem még ha kell 10 évig, csak ne hozzanak oda idegent, ki ha én kidülök [...] ismét mást hoz be, az utánnam következőkért kérem Exc.-t (Még 20 évig is működik, elismerem érdemeit, ismerem munkáit.) [...] Végre megszelídült „Nagy baj van ezekkel az Einschiebolásokkal, No a mi tőlem telik megteszek mindent, elmegyek ide is oda is!" [...] Ha más haszna nem is lesz,legalább kissé fölvilágosítottam! Megnyertenm? [...] Dr. Kovácsnál elmondva az eredményt „Jó volt hogy felvilágosítottam Ő Excell." [...] nem fog az ügy oly hamar eldőlni! [...] Kerékgyártóval is

[1087] Uo. 1878. szeptember 24 [! helyesen: 25]. p. 135.
[1088] Uo. 1878. szeptember 25 [! helyesen 26]. p. 135.

beszéltem „Egymást kergetik a titkárok, tanárok nála is Szilágyi érdekében" „nem lehetne-e kivinni, hogy csak őt egyedül terjesszék fel!" Tehát félnek tőlem. Munkám nem bomba volt-e tegnap?"[1089]

„Szilágyinak is átadtam a zöldet „tiszteletem és hódolatom jeléül!" Zavarba jött de szives volt. [...] Trefort szolgája beírta elsőnek nevemet. 1 után bejutottam: „köszönöm a könyvet!" beszélt a Corvinákról aztán előadtam mennyire fájna mellőztetésem sat. „Az ügy még nincs itt, de eldől jobbra vagy balra, itt sokáig nem fog heverni. Mit csinál a fia? Gondom lesz reá mert az egy igen derék ember. Nem sokára elmegyek a könyvtárba." Kezét adá „köszönöm a könyvet!" Vége volt az audientiának."[1090]

„Herczeg [...] elmondta, hogy Szilágyi és Pesti lettek felterjesztve 3iknak candidáltak volna de Fésűst nem akarták kihagyni (vagy megsérteni), azért rólam is megemlékeztek mint legnagyobb könyvtári talentum, többit föl sem említtik. Mellettem senki se szólalt fel, tehát ugyancsak meg voltak dolgozva minden részről; [...] Itt tehát hálárol, köszönetről, elismerésről szó se lehet, mert az igazgatói állást bármikor egy akadémiai tanár plane jogtanár elnyerheti, képesség itt nem vétetik tekintetbe csak a rang, mert derogál a tanár uraknak velem egy rangban, fizetésben lenni. Hanem [...] Szilágyinak solo candidáltatását [...] leszavazták!? [...] Lehet képzelni mily gondolatok czikáztak agyamban, a nyerendő remuneratiót fele részben a honvéd-menházra, fele-részben az írói segélyegyletre adom, hogy megmutassam azt, miként nem éheztem a forintok után és példázgassak oda, hogy egyengetem az utat ily igazságtalan világban legyen hova vonulnom és legyen a ki eltemessen! [...] Legjobb lenne az átadás után főbe lőni magamat! Így bosszulni magamat meg az emberiségen. De szegény családom, aztán néhány piszkos ember nem az egész világ. Azokon bosszulom meg magamat egyelőre nem írok a Könyv-Szemlébe és Vas. Ujságba."[1091]

„... aggaszt az hogy nem tudom mily zsarnok önkény fog hatalmaskodni! [...] Muzeumban [...] Fraknói némán nyújtotta kezét ugy Csontosi is; amaz alattomos kis gazember,ez nagy irigy! [...] Egyáltalában nem mutatom bánkodásomat, a minthogy haszontalanság is, mert nagy kérdés az is ha kineveznének nem Horvát sorsában részeltetne-e ezen bölcs kupak tanács [...] így nem vesztettem csak a reményt a jobb sorsra, ehhez meg ugyancsak hozzá szokhattam annyi fatalis balsors után. Aztán hátha ezen rég óhajtott békét elérhetem!? [...] félek, hogy nekem kijut majd a bajból ismét bár hogyan viseljem magamat, mert a legjámborabb ember leszek!"[1092]

„... még inkább közömbös vagyok minden iránt; miniszterkrizis,népbolondítás! Gazembereknek áll a világ! Csakhogy nehéz 48 évvel kezdeni a csalást humbugot, mikor a

[1089] Uo. 1878. szeptember 27. p. 136.
[1090] Uo. 1878. szeptember 28. p. 136.

[1091] Uo. 1878. szeptember 29. p. 137.
[1092] Uo. 1878. szeptember 30. p. 137.

munka éltet, elevenitt, megnyugvást, önbecsülést szerez és mi fő egészséget, vidám kedélyt s ez maga elég ösztön a régi úton haladásra."[1093]

„Kerékgyártó décánnál voltam, ki a szombati gyűlés eredményét elmondta [...] Ballagi nem alkalmas, Pesti, Szinnyei sat. nem alkalmas, egyedül Szilágyi alkalmas az egyetemi könyvtár igazgatójának. Erre Hoffmann felszólalt: Ha Szilágyi nem concurrált volna, akkor se jött volna zavarba ha azon urak közül választani kellett volna, amennyire ismeri őket Fésűs érdemeit kiemelvén (pozsonyi akad. tanár) megakarták említeni a többit, de [...] megegyeztek Szilágyi, Pesti és én 3ik helyen. Fésűs megemlítve mint szintén alkalmas. [...] így a sors se akarja, talán jobb; mert azután ugyancsak meggyűlne a bajom ha Horvát sorsára jutnék, pedig az igen valószínű lenne ezen heterogen viszálkodó elem közt. Jobb nekem mindig másodiknak lennem! [...] Voltam Dr. Kovácsnál [...] beszéltem vele, elmondtam röviden, mosolygott, nem igen járt utánna, de legalább [...] hadd tudja a Ministeri audientiát ő is ..."[1094]

„Pfeifernél Pesty-t találtam „Szervus collega", mondá „együtt buktunk!" és nevetett, aztán még én kezdtem vigasztalni. „Ne desperáljon, Trefort Szilágyit nem akarja!" „De én úgy tudom, hogy a kinevezés is calligrafice meg van írva, csak aláírásra vár, ott ki vannak Szilágyinak érdemei emelve, a mi egy kinevezésbe nem való!" No szép, a kálomisták valóban fölülkerekedtek, tehát használják a tért, kidicsérik egymást, ki tudja meddig tart de volt idejük arra, hogy minket megnyomorítsanak [...] félek, hogy [...] nekemkeserű napjaim lesznek [...] ha engem mellőz és Litassyt veszi pártfogásába! No de „Alios ego vidi Ventos!" [...] Reggel megjelent az Ellenőr-ben Szilágyi candidatiója kidicsérve és „egy buzgó szorgalmas hivatalnok" lenézve. A Hon esti lapja hozza szárazon."[1095]

„... minden nap várhatjuk Szilágyi kineveztetését. [...] Petzhold Neuer Anzeiger-jában Heft. 10. Járulék katalogusomról igen dicsérőleg szóll [...] Mindhiába, még is aggodalom támad bennem a felől vajjon kihuzom-e az egyetemi könyvtárnál éveimet? A többi lapok vagy egészen, vagy kivonatban átvették az Ellenőr hírét Szilágyiról."[1096]

„Fraknói mintha észbe se vett volna, nem fogadta köszönésemet, ez szeget ütött a fejembe [...] kiestem kegyéből, mert nem készítek Term. könyvészet után történetit, hanem M.írók névtárát? [...]
Igen elgondolkoztam a fölött ha Szilágyi engem nullifikál üldöz, kiakarna tolni egészen az intézetből, igen könnyen teheti, degradál, az olvasó terembe tesz át, ki pártfogol, Fraknói, hisz talán az javasolja, vagy a tanárok, Pauler, ha valakinek panaszt tennék

[1093] Uo. 1878. október 1. p. 138.
[1094] Uo. 1878. október 3. p. 139.
[1095] Uo. 1878. október 4. p. 139.
[1096] Uo. 1878. október 5. p. 140.

„rebellis"-nek declarálnának, – így veszve vagyok ha nem tudom eltűrni a közvitézséget, no de hátha agyrémek! Én Szilágyinak kimondom, hogy minden pletyka ellen tiltakozom és átveszem a legnehezebb munkát csak ne engedje másoktól befolyásiltatni magát! [...] Izgatottságom igen nagy, mennyire árthat az ember képzelődése."[1097]

„Mindenki azzal vigasztal, hogy Szilágyi nem fog dolgozni! Én pedig attól félek, hogy nem hagy dolgozni, [...] Knoll is azzal biztatott Szilágyi igen jó ember de nem igen dolgozik!"[1098]

„Fraknói csak feszes irányomban, nem gyűlöl, tehát visszamegyek csendben dolgozni! [...]
mentemPfeiferhoz [...] Szilágyit találtam ott „Gratulálhatok már?" kezet nyújtva neki ő is szivesen megrázta,mert ez a szokása. „Pár nap múlva azt hiszem itt lesz" „Szivemből örülök!" mondám, a folyamodásom „moralis kötelesség tiszttársaim és családom iránt!" a Jakab Elek-féle reclamot is megmagyaráztam „Hisz az Fraknói-ra vonatkozik." Tehát innen is a harag „A mit Csontosy magára vett!"[1099]

„... Dunapartra Mátéval. Szemközt Fraknói, Szilágyi, setétes volt, nem igen láttak Fraknói lesütve szemét ment el észbe nem véve, vagy nemakarva észbe venni, mi baja?"[1100]

„Szilágyi ki van nevezve."[1101]

„... siettem Budára Szilágyi Sándornak gratulálni, hogy ezzel is megnyerjem,mert még mindig félek a Fraknói és Litassy-féle befolyástól [...] Elutazott. Kártyámat ott hagytam. [...] Könyvtárban disputáltunk, a katalogusok össze vannak zavarva [...] Szilágyi kineveztetésének megjelentetése a Bud. Közlönyben. Főv. L. is hozta „nagyérdemű tudósunk" ..."[1102]

„Esti lapokban áll hogy Trefort egyetlen fia 24 éves [...] meghalt [...] mely napon Szilágyi kinevezése megjelent a hivatalos lapban, mikor helyet csinált neki a miniszteri titkárságra, mert ő volt arra desztinálva! [Szilágyi helyett] –) „Létezik tehát mégis az a Nemezis! De minden ugy avn jól a hogy van, egyikünk se kivánná vissza az elmultat!" mondám Kudorának. [...] Nagy Miklós haragot mutat és megvetést, ez még a legkomikusabb de megszégyeníttem ezért! [...] Thallóczy már Pestre költözik, nem Sziágyihoz?"[1103]

[1097] Uo. 1878. október 7. p. 141.
[1098] Uo. 1878. október 8. p. 141.
[1099] Uo. 1878. október 9. p. 142.
[1100] Uo. 1878. október 10. p. 142.
[1101] Uo. 1878. október 12. p. 143.
[1102] Uo. 1878. október 13. p. 144.
[1103] Uo. 1878. október 14. p. 144.

„Szilágyinak tetszett felléptem irányában Pfeiffer boltjában [...] én meglennék elégedve állásommal, szerény ember vagyok és nem éppen a szerencse gyermeke. [...] azt hiszem sok kényelmet tekintélyt és rendelkezési önállóságot fogok Szilágyinál kieszközölni!”[1104]

„Szilágyi nem mutatja magát se baj, ez is jellemzi és bátoritt, hogy nemlesz ez igen rosz ember sött én leszek tán az igazi úr, de csak finomúl, ravaszúl, mert Márki csinálja már az új rendezési tervet!?”[1105]

„... könyvárusi [...] dolgot [...] én viszem azt tudom de nem is akarom, hogy contrabontot csináljon [...] saját kényelmem éstekintélyem miatt is. [...]
Szilágyi [...] holnap teszi le az esküt „mielőtt elfoglalná helyét meglátogat egy barátságos beszélgetésre a teendők felől!” Szép lesz,meghajtám magamat és nyájas szivélyes arczot mutattam [...] Kedves ember és azt hiszem ha mást nem,elérem azt, hogy „szárnyai alatt meghuzódva végre békés napokat is fogok élvezni”, mint Fraknóinak is mondtam,ez az óhajtásom.”[1106]

„Szilágyi ma tette le az esküt, nem beszélek róla semmit társaim előtt [...] hogy a pletykát elkerüljem."[1107]

„... mégis kell folytatnom ügyes politikámat hogy Szilágyit kálomistasága daczára megnyerjem.”[1108]

„Szilágyi [...] megpendité az esteli órákat [...] felváltva szolgálatra sött velem a munka felosztására maga ajánlkozott sött akarja hogy együttesen működjünk, semmit nem tesz mit velem ne közölne; én ismételten biztosítottam őt hogy helyzetét minél kényelmesbé szándékom tenni, csak az egyetemnél és a Miniszteriumnál representálja a könyvtárat és ügyünket; ő igérte és dicsekedve említté befolyását [...] az esteli könyvtári élet be fog következni mitől féltem, de e helyett reducáljuk a többi időt! [...] Szilágyi mondta, hogy maga Trefort akarta, hogy folyamodjék és az egri érsek hosszú levelét Majláth érdekében, megmutatta neki,szép protektió de azért az egész mégis immoralitás!”[1109]

„M. Állam is hozza a döngetőt Szilágyi ellen, ez is valami de eső után köpönyeg!”[1110]

[1104] Uo. 1878. október 15. p. 145.
[1105] Uo. 1878. október 16. p. 145.
[1106] Uo. 1878. október 17. p. 146.
[1107] Uo. 1878. október 18. p. 146.
[1108] Uo. 1878. október 20. p. 147.
[1109] Uo. 1878. október 21. p. 148.
[1110] Uo. 1878. október 22. p. 148.

„Máté [...] durván támadott meg egy miniszteri hivatalnokot, ki aztán rendreutasította. [...] Mátét többször figyelmeztettem heveskedésére, de nem használt."[1111]

„... Szilágyi felesketése 1 or. történt [...] jöttek Lenhossék rector, Klinger Sági décánok, Erdei jegyző Szilágyi és Szász Károly [...]
az Inventáriumokat rendre vettük, hangsulyoztam a 367 tokot ez mutatja működésünket; Szász K. hallgatott, nem volt egy dicsérő szava. Ilyen a kálomista klikk, minden összve vág Nagy Miklós működik „az Inventárium egyes tételeiről meggyőződhecz magad" mondá Szilágyinak [...] Lenhossék üdvözölte Szilágyit minket kidicsért, Szilágyi viszont mindent igért ..."[1112]

„Szilágyi mégis megkapta a toronyszobát és a külsőt."[1113]

„... kedélyem levert, nem tudom elfeledni hogy ezek a kálvinisták mégis impertinens gorombán bántak velem, most értem Szász Károly mért kisérte Szilágyit mért őrizkedett egy dicsérő szót kimondani, hogy valahogyan a lapok föl ne említsenek engemet is érdemeimet taglalva ..."[1114]

„Most már várjuk Szilágyit kivel és társaimmal ugy kell bánnom, hogy a kecske is megmaradjon a káposzta is: az az Szilágyi bizalmát tökéletesen bírni akarom hogy uralkodhassam tettleg (szinleg pedig társaim is belássák hogy az ő javukat akarom) a nélkül hogy Szilágyit vezetném „akarom hogy a maga lábán járjon" mondám ma is („de én fogom vezetni" gondoltam magamban, hogy a visszaéléseket megszüntessem.)"[1115]

„...mentem a M. Állam nyomdájába, megvettem a két nevezetes számot [Szilágyi ellen] – mert emlékül elteszem mult keddi és szombati,legyen legalább ez az elégtételem. [...] Szilágyi ha nem lenne jezsuita első dolga lenne velem bruderschaftra lépni, de így ámitt, kiprésel és talán félre vet. – Minden kitelik ezektől a kálomistáktól."[1116]

„Csak már egyszer békém lenne,most válik el Szilágyi mit akar érettem tenni!"[1117]

„Erdeivel találk. [...] biztatott hogy folyamodjam jutalomért, majd elküldi azt az irást a miben a miniszter megigérte; aztán vigasztalt „ő nem hitte ..."[1118]

[1111] Uo. 1878. október 23. p. 149.
[1112] Uo. 1878. október 24. p. 149.
[1113] Uo. 1878. október 25. p. 150.
[1114] Uo. 1878. október 26. p. 150.
[1115] Uo. 1878. október 27. p. 151.
[1116] Uo. 1878. október 29. p. 152.
[1117] Uo. 1878. november 1. p. 153.
[1118] Uo. 1878. november 2. p. 154.

„Szilágyi [...] még hírlapjaim eladásánál is közben jár. Sokat igér."[1119]

„Szilágyi is eljött már, ráerőszakoltam a tisztviselőség bemutatását [...] dicsérte működésüket, kérte őket hogyha valami bajuk van csak ő hozzá forduljanak az ő ügyök az övé is de ne hozzanak semmit nyilvánosságra tudtán kívül sat. a hivatalos órák mindenki számára 6 óra töltendő, rám bízta beosztását [...] a nyitva tartás összesen 7 óra (d. u. 4 óra levén egyelőre 2-6ig d. el. 9-12ig lesz)."[1120]

„Megjelent mind a 6 lapban a könyvtár-hír (olvasótermi stat.) Megmutattam Szilágyinak [...] Litassy-t jellemeztem [...] Thallóczi és Csontossy [...] Szilágyi uszályába kapaszkodik, de lerántom álarczát. [...] Szilágyi eddig nem hagyott fel finimságával, udvariasságával; mégis csak belátom hogy így volt legjobban ..."[1121]

„Pfeifernél Szilágyi volt és egy kanonok jött, [...] igen barátságos volt Szilágyihoz is, de ki ne szeretné kedves modoráért."[1122]

„[Szilágyi] még mindig szivarral kinálgat és igen nyájas, nekem is ír a sebemre, különben egy durva közömbös ember csak véremet lázította volna fel. [...] Dochnál számláit készítettem el és aláirattam Szilágyival ..."[1123]

„Jött Szász Károly gőgösen [...] mindenből kitetszik a gúny „lepottyantál örülünk rajt!" [...] Lendvay írt, vigasztal [...] Szép tőle, régi jó barátom, ő igazán sajnál!"[1124]

„Józsi folyamodásomat [könyvtárrendezés] is átnézte és javítgatta. Kiváncsi vagyok vajjon azon uraknak igazán kőből van-e szivök vagy egyátalában nincs is."[1125]

„... az inventáriumot bevégeztük és aláírtuk, el is vittem az irodába [...] Szilágyi dolgozik de mindig magának, azért igen jó ember ..."[1126]

„6 or. megkezdődött a tanácskozás Szilágyi szivarral kinált meg bennünket, mily különbség ő és Horvát Árpád!? Finomul vitte a tanácskozást ..."[1127]

„Szilágyi igen jó ember, ez lesz a legfőbb baj!"[1128]

[1119] Uo. 1878. november 4. p. 155.
[1120] Uo. 1878. november 6. p. 156.
[1121] Uo. 1878. november 7. p. 156.
[1122] Uo. 1878. november 8. p. 157.
[1123] Uo. 1878. november 9. p. 157.
[1124] Uo. 1878. november 10. p. 158.
[1125] Uo. 1878. november 11. p. 158.
[1126] Uo. 1878. november 12. p. 159.
[1127] Uo. 1878. november 14. p. 160.
[1128] Uo. 1878. november 15. p. 160.

„... Szilágyi engedékenységével, méginkább gyűlöletével pokollá teheti most már életemet! [...] Mai Ellenőrben megjelent a könyvtárról tárczaczikk ..."[1129]

„Ismét egy roppant hanyagságra bukkantam, egy csomó könyvnek a 8adrét czésuláit eltüntették! nem rakták be! [...] Igen izgatott ez a gazemberség, hogy nyilvános összeesküvés van ellenem az az a rendszer ellen s ennek fő mestere Litassy [...] Igen felizgatott a mai felfedezés, alighiszem hogy orvosolhatjuk a bajt, hacsak a kinevezés által megszünik a bolondéria, végre belátja Litassy is hogy meg kell húzni magát."[1130]

„d. u. nem dolgozom az államnak. [...] Majd Szilágyi mindent be fog látni és én rám fog egyedül hallgatni de addig igen ügyesen kell magunkat viselni, figyelmeztetem is társaimat."[1131]

„Fölmentem Szilágyihoz [...] jó ember és nem egészen büszke de nem is őszinte, mert tetu barátok, sétatársak, vendégjárók! aligha leszünk."[1132]

„Engem és Thallóczyt akar a választmányba behozni [Fraknói]. [...] Szilágyi bejut a tanácsba. Voltam Bergernél [...] igazg. összegről beszéltünk 1500 ftot véltem, alig hiszi, hogy megkapjam, ő egészen pártomon van. „Voltak ellenségeim de azok is magokba tértek „égis kár volt Szinnyeivel úgy bánni!" mondják magukban (?!)"[1133]

„Szilágyi [...] elmondta a tegnapi gyűlést 1500 ftot proponáltak, felmegy Budára [...] ajánlani. [...] Szász elintézi az én ügyemet az év végén. [...] Előjött Lenhossék állítása? Nem lehet jó a gyors munka? Tehát ez is baj! [...] Mátét feltünőleg pártolja szilágyi (unitárius és erdélyi). Nehéz szerep vár reám, még sokat kell elnyelnem!"[1134]

„Szilágyi azt hiszem még mindig nem bízik bennem egészen, az írnokok domin."[1135]

„Szász Károly igen nyájasan köszönt [...] bizonyosan dicsért neki Szilágyi ..."[1136]

„... mától az olvasási órák 4-8ig tartanak. Én M. írók repert. csináltam. [...] Kedélyem kissé ingerült, mert ha Szilágyi bizalmatlansága növekedik, a haszontalan fráterektől minden roszszat várhatok. De túljárok eszükön komolyságommal."[1137]

[1129] Uo. 1878. november 17. p. 161.
[1130] Uo. 1878. november 19. p. 162.
[1131] Uo. 1878. november 20. p. 163.
[1132] Uo. 1878. november 21. p. 163.
[1133] Uo. 1878. november 23. p. 164.
[1134] Uo. 1878. november 24. p. 165.
[1135] Uo. 1878. november 28. p. 167.
[1136] Uo. 1878. december 1. p. 168.
[1137] Uo. 1878. december 2. p. 169.

„... Szilágyi titokteljesen behí; „Szász Károly említé hogy összeg nincs fölemlítve a fölterjesztésemben, a tanács kihagyta a határozat után! [...]
Taktikámmal megvagyok elégedve de az ellentáboréval (kálomista klik) nem. [...] Thallóczyval beszélgettem [...] rosszúl áll az ügy de verbuválás által még helyre lehet ütni. [...] Szilágyi fenn volt a Minisztériumban, holnap velem felmegy, bemutat Hanzélynek attól függ minden. (Mlinkó sógora vagy mije!) [...] „a miniszter meg van nyerve(!?)" „No csak ne tartsak semmitől Henzély nekem jó barátom!" mond Sz. [...] Igazán az ember élete csupa comedia."[1138]

„Szász és Hanzély gyűlésben voltak de azért kiböjtöltük őket [...] benn van a 1500 frt Hanzely „ismer!?" régtől de Szász Károly előttem ajánlotta neki ügyemet igen melegen ékesszólással. Szilágyi detto. Azért Hanzély is a jövő év elejére odázza el, mikor uszunk a pénzben."[1139]

„A Hon, Pesti N., Fővár. már ott figuráltam, szép diadal [bejutott a Tört. Társ. választmányába], melyet nemértem volna el soha, ha Szilágyi nincsen pártomon az az nem lesz könyvtár-igazgató, különös ez az irigység! [...] Délben a Muzeumban Szilágyi lehordta Csontosyt szörnyen, ez kell neki a ki úgy lenézi a Bibliographiát,ugyan minek tartja magát!"[1140]

„Az igazgató csak befut kezet ad, aztán megy is; ma Fraknói látogatta meg [...] „Sándor" „Vilmos" igen jó barátok kath. pap és kálvinista erdélyi ember, de egymásra vannak utalva, úgy mint én, ez mindent megmagyaráz „szar a világ" mondaná Otmár"[1141]

„Szilágyi csak nem feledi el a szivar ajándékot, de jól is esik a jó szivar."[1142]

„Józsi [...] folyamodni akar stipendiumért Szilágyiban bízik, úgy Otmár is attól várja a Messiást [...] ő lett családunk Messiása,belenyugszom mindenbe, szeretem őt, rokonszenvezek vele, csak az egész dolgot nem tudom Trefortnak, a világnak megbocsátani hogy oly „komiszul bántak velem!" mondaná Dr. Kovács [...] De várjunk. Minden úgy van jól a hogy van!"[1143]

„... átnéztük Kilián számláját az igazgatóval tetszett neki rendszerem."[1144]

[1138] Uo. 1878. december 4. p. 170.
[1139] Uo. 1878. december 5. p. 170.
[1140] Uo. 1878. december 6. p. 171.
[1141] Uo. 1878. december 12. p. 174.
[1142] Uo. 1878. december 14. p. 175.
[1143] Uo. 1878. december 15. p. 175.
[1144] Uo. 1878. december 18. p. 177.

„Fraknói [...] mondta hogy Szilágyi Trefortnak ugyancsak megdicsérte a könyvtár-személyzetet [...] de nincs is sok baja, mert én oldalánál vagyok. Azért ő csaknem ötödik kerék! No de derék ember, jobb választás nem történhetett volna!!”[1145]

„Szilágyi [...] a rendes szivar kijár, még egyszer se feledte, azt hiszem valamiféle fogadást tett ...”[1146]

„Szilágyi kitudta, hogy Hanzély 600 ftot Szász K. 800 ftot ajánlott most a miniszternél van és új évre lejő! Csodálom ezt is.”[1147]

„Klösztől elhoztam reggel a fényképeket [...] Szilágyi Sándornak baráti emlékül feliratt-tal és datum nevem aláírásával adtam egyet, nem tudom nem veszi-e rossz néven a confidensséget, mert a korlátot nem igen akarja átlépni, úgy veszem észbe, bár tulságos udvarias irányomban.”[1148]

„Szilágyi szivarral kinált aztán égre földre kért, de ne haragudjak meg, leültetett, egy régi könyvet s annak czéduláját „Dialectica” a nyelvészetbe van osztva, a philosophiába való!” „Nem haragszom.” de azért észbe vettem hogy Pádli műve, a gazember [...] Szilágyi előtt borzasztó dolgokat mondhattak, mert meg volt ijedve nagyon „együtt átnézzük a régi czédulákat!” „A mint tetszik” mondám. Kezdett előttem szállni lefelé csillaga [...] setét gondolatok futottak végig agyamon ...”[1149]

„... Pulszky Ágost talált ismét egy czédulát, melyet az igazgató kihozott, más osztályba való [...] ez egy lökés, mert apját megbuktatni segítettem. [...] van elég gondom [...] most még Szilágyi bizalmatlanságával is gyarapodott (megvolt ez csakhogy hamu alatt lappangott).”[1150]

„... félek hogy az ellenem való áskálódás is megkezdődik. Mindenre kész vagyok.Hálát se várjunk. Ebben még Horvátnak is igaza volt.”[1151]

„Szilágyi [...] átadta nekem az 500 frt jutalomról szólló iratot.”[1152]

[1145] Uo. 1878. december 23. p. 179.
[1146] Uo. 1878. december 29. p. 182.
[1147] Uo. 1878. december 30. p. 183.
[1148] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXIX. id. Szinnyei József: Naplóm 1879. január 5. p. 3.
[1149] Uo. 1879. január 7. p. 4.
[1150] Uo. 1879. január 8. p. 5.
[1151] Uo. 1879. január 9. p. 5.
[1152] Uo. 1879. január 10. p. 6.

„...Szilágyival egy kis disputa történt az osztályozás végett, később engedtem és nem is akarok vele ellenkezni csak védelmezem eljárásomat [...] Mondtam neki, hogy a tört. társ. alapítói közé akarok lépni ...”[1153]

„... félek a pletykától és Szilágyitól ki ha lenéz is, de szivarral kinál! Nagy Jezsuita!”[1154]

„Szilágyi szivarral kinált, [...] akarom is, hogy [...] engemet kitüntessen, szeressen és minden alattomos intriquakat ellenem csirájukban megfojtsa; erre nézve eleget teszek, sőt hízelgem neki; ha meg ezek után is bizalmatlan, akkor nem csoda ha én is elvesztem irányában minden bizalmamat (!?) becsülésemet (!?) az az elfásulok, közömbös leszek mindenki iránt, de ezt nem szeretném, hogy bekövetkezzék.”[1155]

„Lenhossék [...] az orvosi munkák megrendelését Lampelhez akarja vinni „hagyjuk mond Szilágyi [...] míg rector, hisz rászorulunk [...] Ez a baj, hogy igen jó ember! mindenkinek eleget akar tenni!”[1156]

„Szilágyi se volt délut. ott, tehát elharácsoltuk az időt.”[1157]

„... megjött Szilágyi, nézegette a régi könyveket, tetszett az idea az „incunabulumok catalogusa!” persze általam összeírva. No de a járulékkatalogus jő előbb.”[1158]

„Resteltem, hogy Szilágyi egy durva hibámra akadt mit elnézésből, Horvát szerint szelesség, elhamarkodás, fölületességből, tudatlanságból követtem el. Szilágyi az inspiratiók, besugások következtében malitiából ha nem tudatlanságból származtatja s így bánt. [...] Borzasztó hogy ily bizalmatlan emberrel szemben – mint Szilágyi, mert én annak tartom – kerülvén minden gyanút, az ördög incselkedése belevisz a hinárba. No de a miről nem tehetek, nem tehetek, csak következetesség és kitartás [...] az idő mindent meggyógyitt, qui habet tempus ...”[1159]

„... ma se ment hiba nélkül a munka de kisebbszerű volt [...] jött Kertbeny mutatta az arczképek aláírását francziául, [...] nálam „premiere custode” helyett „officier”-t tett, „hát akkor Máté, Kudora micsodák?” kérdém, [...] aztán „un des plus eminent”-et kitörülte a „bibliograph” elől, legyen meg az akaratja szegény „csatalónak” ha nemesebb bosszút nem tud.”[1160]

[1153] Uo. 1879. január 11. p. 6.
[1154] Uo. 1879. január 12. p. 7.
[1155] Uo. 1879. január 14. p. 8.
[1156] Uo. 1879. január 23. p. 12.
[1157] Uo. 1879. január 27. p. 14.
[1158] Uo. 1879. január 31. p.16.
[1159] Uo. 1879. február 3. p. 18.
[1160] Uo. 1879. február 4. p. 18.

„... megcsináltam a mult évi olvasótermi táblázatott, Szilágyi a jelentést, ezt leírtam, [...] „Az igazgatóság" aláírással akarja közölni a könyvtárra vonatkozót; a magán dolgot kiki neve alatt, szép tőle!"[1161]

„... megkezdtem a Járulék-katalogus tisztázását a czédulákról."[1162]

„A járulék czímjegyzékből elvégeztem a 2dik ívet ..."[1163]

„... Szilágyi keresett és 4 után se talált, no de van esze, nem rója fel könnyelműségnek!"[1164]

„Szemle XIX. 106-135. olv. Szegény Toldy utolsó vallomásaiból kitünt hogy már nem tudott dolgozni, kínlódott, megvolt a régi nagyravágyás de nem voltak hozzá szárnyai."[1165]

„Szilágyi mutatja az öregnek folyamodását végleges kinevezésért és ötödéves pótlékért [...] „hát ön hogyan van?" kérdé „én is úgy!" „tehát folyamodjék Ön is!" s így én is megírtam folyamodásomat [...] Ismételten köszöntem Szilágyi jóságát „annyit köszönhetek már, hogy szinte zavarba hoz!" „Ő pedig nekünk köszönheti, hogy oly barátsággal fogadtuk és betanítottuk sat!"[1166]

„Szilágyinál pár ujítást említettem: kikölcsönzési lejárati naplót [...] a hírlapok bekötését."[1167]

„3 or a conferentiára, szivar és tanácskozás, mit előre elhatároztunk: ki nem adható könyvekre vignette ragasztaték, régi könyvek bekéretnek, a disszert. czédulák is bekéretnek."[1168]

„... Horvát nem felejti a kemény csapást mit megérdemlett piszkos gőgjével, lenéző modora és önző piszkos magaviseletével!"[1169]

„Becsülöm Szilágyi kíméletét, azt hiszem megnyughatom a végzetben hogy ő lett igazgatónk, senki se lett volna képes feledtetni velem a méltatlanságot csak ő, aztán ha rágondolok ezen depravált vasfejű hogy ne mondjam tökfejű öreg gőgös önelbizakodása és ostobaságát, Kudora szabólegényes dicsekedés, arrogantia, e mellett semmi tanulás

[1161] Uo. 1879. február 10. p. 21.
[1162] Uo. 1879. február 12. p. 22.
[1163] Uo. 1879. február 15. p. 24.
[1164] Uo. 1879. február 17. p. 25.
[1165] Uo. 1879. február 25. p. 29.
[1166] Uo. 1879. március 6. p. 33.
[1167] Uo. 1879. március 14. p. 37.
[1168] Uo. 1879. március 15. p. 38.
[1169] Uo. 1879. március 16. p. 38.

és kedv a könyvtártanulmányhoz, Dr. Máté detto kevés spiritus, semmi élettapasztalás és modor, e helyett nagy adag paprika méreg éskevés önállóság. Litassy bótos legény,semmi más és híres tudósnak is sok lenne az arrogantia a mivel bír. Ilyen hadat kellett volna kormányoznom!?"[1170]

„Herczegh haragudott, hogy nem érkeztek meg a könyvek, Szilágyi szintén [...] segítettem, sietett, eltévesztette, rám szólt „hagyjon, menjen, tegye a dolgát ott!" először láttam indulatosan, de fel nem veszem mert jó ember!"[1171]

„M. Könyv-Szemle 20-31. olv. [...] habár kíméletesen, a szakok sok helyen való fölállítását, zavart!? [...] Előkerestem az én két év előtti 1877. máj. fölterjesztésemet „Jelentés" czímmel [...] melyben írom, hogy a rendezés csak jövő sept.-ig tarthat ha a 2. emeletet ki nem üríttik [...] és tart most is ..."[1172]

„Szilágyival a könyvtár bizottsági gyűlésbe mentünk s ott comediáztunk ..."[1173]

„... nem szeretném ha egy humanus ember helyett valami brutális lenne főnököm, a mi valószínű, mert ilyen [mint Szilágyi] kevés van köztök."[1174]

„... mint könyvtárnok és rendes életű ember van reményem a 82 évhez, hisz Panizi Londonban a British Muz. könyvtárnoka most 82 éves korában halt meg!"[1175]

„Jött Fraknói 7or. Horvát Árpádról kérdezősködött."[1176]

„[Szilágyi] nyájas, jó ember, előzékeny, szíves barátságos hozzám s ezzel elismeri hogy mégis csak nagy igazságtalanság történt velem! A többi az ő dolga!"[1177]

„... Szilágyi könyvtár bizottsági gyűlésre ment ..."[1178]

„3 or. könyvtári gyűlés [...] 3ik gyűlés [...] A tanácskozás némi reformok és panaszok közt folyt le; a közönség panasza az olvasótermi tisztek ellen az igazgató fülébe is hatott, ..."[1179]

[1170] Uo. 1879. március 22. p. 41.
[1171] Uo. 1879. március 26. p. 43.
[1172] Uo. 1879. március 27. p. 44.
[1173] Uo. 1879. április 3. p. 47.
[1174] Uo. 1879. április 9. p. 50.
[1175] Uo. 1879. április 13. p. 52.
[1176] Uo. 1879. április 18. p. 55.
[1177] Uo. 1879. április 20. p. 56.
[1178] Uo. 1879. április 22. p. 57.
[1179] Uo. 1879. április 23. p. 57.

„Szilágyi nem az az ember a ki hagyjon magával paczkázni. De jó, hogy engem nem bántanak."[1180]

„Én pedig összébb húzom a vitorlákat ismét, már eddig is óvatos voltam az én kedves kollégáim ellenében, de kár, hogy előbb nem; ha az ember műveletlen és nincs hajlam benne a finomságra, jobb ha kerüljük!"[1181]

„Szeretem, hogy Szilágyi keresi a társaságunkat, mindinkább megismer és nem tarthatok a Kudora-féle intrigáktól, mert hogy áskálódik az bizonyos, mit is várhatunk egy szabólegényből lett henczegő fratertől."[1182]

„Kudora [...] Márkit is bolondítja [...] legkisebb bizalomra se méltatom [...] ő bánja meg. [...] bosszant, hogy előbb nem ismertem, most azonban ügyes politika, higgadtság és következetesség! [...] ő fog meglágyulni."[1183]

„... Horvát és Toldy [...] a rendezési felelősséget nem akarták viselni [...]

a bizalom végkép megszünt Kudorával, már előbb is ismertem, de mint legéletrevalóbb köztük, féltem tőle, most is félek, de ellenkező politikát követek, a tartózkodás politikáját, majd kicsaljuk a nyulat a bokorból, hadd ismerje meg Szilágyi is a komisz embert!"[1184]

„... egész nap a komisz népség közt kell élnem és meggyőződnöm a felől hogy Horvátnak sokban igaza volt, úgy abban is hogy nem kellbízni az emberekben; de abban [...] nem volt igaza hogy kerülni kell az emberi társaságot, mert nyíltan nem veszélyesek csak alattomban mint az én népeim szítják a tüzet,heczczelik egymást ellenemben és megfogják rohanni Szilágyit is, kiben fölkeltik ugyan a gyanút, de majd csak eloszlatom, még mindig bízom munkásságomban ..."[1185]

„... a Czímjegyzéket befejeztem 40 írott ív lett (törten) ezután Szilágyinak megmutattam ..."[1186]

„Collationáltuk a Naplószámokat, nem maradt-e valami ki! Sok irígy és komisz ember van köztünk! [...] emlékezetem különösen a nevekre meggyengült én a Term. bibliogr. munkának, megerőltetésnek vagy a vegetarianismusnak tulajdonítom ..."[1187]

[1180] Uo. 1879. május 1. p. 61.
[1181] Uo. 1879. május 2. p. 62.
[1182] Uo. 1879. május 3. p. 62.
[1183] Uo. 1879. május 4. p. 63.
[1184] Uo. 1879. május 7. p. 64.
[1185] Uo. 1879. május 9. p. 65.
[1186] Uo. 1879. május 10. p. 66.
[1187] Uo. 1879. május 14. p. 68.

„... a levéltárból (almáriumból) akartam az iratokat átnézni, hogy a könyvtár személyzetéről 1780-1880-ig synchronistikus táblát szerkesszek, de ő neki [Szilágyinak] nem volt inyére „majd azt együtt csináljuk t: i: az iratok átnézését, összezavarodik!" [...] nekem „habár priváthasználatra is, kell tudnom hogyan állott a könyvtár-személyzet" gondoltam magamban ..."[1188]

„... félek Szilágyitól hogy „igen jó ember! és ingatag!" [...] nála a hatalom, összetörhet megsemmisíthet minden érdemem daczára!"[1189]

„...ismét némi kellemetlenség adta elő magát [...] Szilágyi [...] fedezett fel nevezetes hibákat, aztán Kudora is mutogatott Horvát-féle czédulákat (t: i: Horvát Árpád hajdanában czédulázott de hogyan, egy könyvről 3-4 lapot) azzal engem akart ütni, de Szilágyi sokkal józanabb volt hogysem az őrült rendszert mintáúl vegye; ellenemben nem győz mert ily komisz emberrel szemben sohase mutathatok barátságot és egyátalában félelmet, mert még komiszabb lesz, de óvatosság és vigyázat szükséges, Szilágyi bizalmatlanságát eloszlatni [...] nehéz munka. [...] a hivatalos munka [...] minden időmet igénybe veszi és babérok helyett töviseket terem."[1190]

„... hasonlítgattuk Szilágyival a könyveket, pótlandó a mulasztottakat! [...] Hazamenet Kudora nyújtotta a kezét!? elfogadtam."[1191]

„... bevonogatom a pletykából a munkába, mert az a baj, hogy nincs dolguk! Roszban törik a fejöket. [...] az intrigállásmegszüntetésére, a munka a munka ez a hatalmas rugó, mely dönt!"[1192]

„... Szilágyival nem tudom közölni tervemet, mindig fut vagy dolga van ..."[1193]

„... nem izgatom fel magamat, hanem dolgozom [...] a henczegő fratereket politikusan munkával verem meg!"[1194]

„... beszélgettem Szilágyival. Szóval se említi az uj rendezési-superrevideálási tervemet, ennyire könyvész és csak ennyire fekszik szivén a könyvtár érdeke! Az az a menynyiben megengedi a Századok, Tört. Tár, Tört. Társ. titkársága. Erdélyi Országgy. Monumenták; Akad. osztály és mindenféle bizottsági ülések; Erdélyi tört. dolgok,

[1188] Uo. 1879. május 18. p. 70.
[1189] Uo. 1879. május 19. p. 70.
[1190] Uo. 1879. május 20. p. 71.
[1191] Uo. 1879. május 21. p. 71.
[1192] Uo. 1879. május 23. p. 72.
[1193] Uo. 1879. május 28. p. 75.
[1194] Uo. 1879. május 30. p. 76.

banquettek, visitek és azok fogadása, visszaadása, tanácsadás sat. sat. No de jó ember s ez maga elfeledtet mindent!"[1195]

„... a „könyvtár fölülvizsg. tervrajz" másolása [...] Szilágyi azt hiszem méltányolni fogja és kissé több elismeréssel, jobb véleménnyel lesz ismereteimről, mert azt hiszem rettenetesen lenéz magában ..."[1196]

„Szilágyinak átadtam a tervrajzot, [...] „használja föl, irassa valami idegennel le, aztán ne tudják, hogy én írtam" de ő [...] „mért, maradjon így, aztán megbeszéljük a részleteket!" Ezt se bánom, ha azt nyilvánítja, hogy ő bízott meg, csak tekintélyem növekedik mindenki előtt! Végre rendnek kell lenni, habár Szilágyi nem is oly lelkes könyvtárnok mint szeretném, de itt vagyok én, ha rám hallgat mégis csak megyünk annyira mint Toldy és Horvát alatt ..."[1197]

„Szilágyival sétáltam a Dunaparton, szombaton veszi elő az én tervrajzomat és hétfőn tárgyaljuk!? [...] hidegségemet és zárkózottságomat nem igen vetkezem le, ez úgy hiszem legerősebb fegyver ellenökben és a munka!"[1198]

„Szilágyi felment Budára a Ministeriumhoz, az én ügyemet is sürgetni fogja!? [...] Szörnyű ember; félek hogy kezemből kivette a hatalmat ő pedig nem fogja a könyvtár érdekében érvényesíteni tudni, sokkal inkább el van mással foglalva,nintsen mindenre ideje!"[1199]

„Szépen készül a Czímjegyzék. [...] örül a lelkem hogy biz én teremtettem minden olyasmit a mi jó, üdvös és hasznos az egyetemi könyvtárnál, ki tudja még mily áldozattal de azért az emberiségnek végtelen hasznára! ha semmit nem tettem volna egyebet minthogy oly mihaszna embert mint Horvát-ot leráztam a nyakunkról, oszlopot, szobrot érdemelnék. [...] Szilágyi igen liberalis a vacatiót illetve."[1200]

„Pádlival előre készíttetem a Tárgy és névmutatót! [...] Félek hogy [Szilágyi] az eddigi tapasztalatokból kiindulva, nem fogja keresztülvinni tervemet! Pedig akkor „Szegény egyetemi könyvtár!" [...] Szilágyi lenézett és ment [...] az akad. gyűlésre [...] „ha elunom magam majd vissza jövök!" De soha nem jő vissza. Minek mondja hát. [...] Otmár aggodik [...] Szilágyival ismét szólnom kell, tegyen valamit érdekében."[1201]

[1195] Uo. 1879. május 31. p. 76.
[1196] Uo. 1879. június 2. p. 77.
[1197] Uo. 1879. június 3. p. 78.
[1198] Uo. 1879. június 5. p. 79.
[1199] Uo. 1879. június 6. p. 79.
[1200] Uo. 1879. június 8. p. 80.
[1201] Uo. 1879. június 9. p. 81.

„... a conferencia holnap 10 órára van kitűzve, tehát elölvette már a tervrajzomat, azt jónak találta, csak pár helyen tett rá megjegyzést, elfogadtam [...] nincs mit szégyenlenem! Aztán csak tekintélyemet növeli a mű szerkesztése. Ellenezni pedig nem fognak, mert jönnek ismét a folyamodások."[1202]

„10 or. után megkezdtük [...] a conferentiát [...] simán ment minden, tervrajzomat Kudora megis dicsérte, csak aztán kövesse is [...] Máté Jog- és államtud.szakot, Litassy Természetr. és Philos. Kudora Historiát kapta, tervrajzomat lithographiroztatják ..."[1203]

„Azt hiszem a könyvtár-revisióval is czélt értünk, mert különösen én nem fogok látni magam körül tanakodó [...] léha hivatalnokokat, hanem ők is megtanulnak dolgozni és mást is békén hagynak, a nagy munkát, melyet alapítottam nem fogom még életemben szétzülve, felbomolva látni; adtam annyi munkát hogy egyéb [...] terveken, áskálódáson [...] ne törjék a fejüket!"[1204]

„Tartózkodó maradok. Tovább mentem mint kellett volna."[1205]

„... nagy zavarba jöttem, nem találtam a megrendelési czédulát 3 műről! Aggódtam, mindenféle setétgondolatok jutottak eszembe; hátha elakarnak veszteni, a kálvinisták [...] helyemre törnek [...] Végre kisült, hogy elnéztem ..."[1206]

„Nőm vállalkozott a Czímjegyzék szétvagdalására és betűrendbe rakására ..."[1207]

„Szilágyi [...] nem igen közlékeny, bizalomról szó sincs, csak olykor olykor, talán ha megfeledkezik, a szivar és kézszorítás kijár!"[1208]

„Szilágyi ismét kissé ingerült volt [...] ő az osztályozásnál látszik érzékenynek ..."[1209]

„... a Jelentést is megírta Szilágyi én meg a statistikát megkészítettem [...] Csak az írás legyen a kezemben!" mondám (A végleges kinevezést értettem.)"[1210]

„Szilágyi a Jelentésben írá a rendezésről „folyton folyik" bezzeg aláírta, mikor febr. 1-én megkezdtem azt mondta „Az Igazgatóság" írja alá ..."[1211]

[1202] Uo. 1879. június 11. p. 82.
[1203] Uo. 1879. június 12. p. 82.
[1204] Uo. 1879. június 13. p. 83.
[1205] Uo. 1879. június 14. p. 83.
[1206] Uo. 1879. június 21. p. 87.
[1207] Uo. 1879. június 29. p. 91.
[1208] Uo. 1879. július 5. p. 94.
[1209] Uo. 1879. július 18. p. 100.
[1210] Uo. 1879. július 21. p. 102.
[1211] Uo. 1879. július 22. p. 102.

„A katalogust is elküldtem a Ministeriumhoz,szétosztattam, mégis dicsőséges eredmény! [...] ezután nem kívánok mást csak moralis elismerést!”[1212]

„Megkaptam a véglegesítést ...”[1213]

„Szilágyinak is írtam levelet [...] Nekem érdekemben van őt minél jobban [...] leköteleznimert hatalmas! és sok jót tett de még többet tehet családomnak és nekem!”[1214]

„Szilágyi hibát födözött fel a Czimjegyzékben egy latin középkori író Marcellus Palingenius az első név alá [...] van téve [...] Pfeiferhoz, hol Horvát Árpád is volt, beljebb vonult ...”[1215]

„Szilágyi [...] roppant nehézkes, önző, zsarnoki, goromba természete iránt engesztelékeny az ember mert pár óra múlva egészen elfeled mindent.”[1216]

„Józsi levelét ma kapta Szilágyi, majd ír neki ha Szász K.-al beszélt, minden jót igért!”[1217]

„... hozzá fogtam a „könyvtárrendezés” czikkhez, egészen belemelegedtem”[1218]

„... az én tekintélyem napról napra hanyatlik ha Sz. minduntalan rám mászik, az az a sok munkamiatt észbe nem vett hibákat tudatlanságnak rójja föl, azt hiszi biz én nem értek szakmámhoz; – pedig ő nem ért az egészhez ...”[1219]

„Szilágyi [...] Beszélgettünk [...] a könyvtár-rendezésről és Horvátról, mily ostoba politikája volt: [...] mások hibáját rovogatni, hogy bámulják az ő tudományát!”[1220]

„... kiadják a Könyv-Szemlében az Irod. Szemle könyvtárrendezési czikket,anyémet is! [...] és az én érdemeimet az egyetemi könyvtárnál, tekintélyem növekedjék! [...] Örülök ujabb dicsőségemnek, jóllehet azt hiszem kis polemiára fog okot adni mert Barnát felpiszkálja Csontossy, czikkem megcsillagozzék.”[1221]

„... csakhogy a „superrevisióról” írt czikkem is megjelenik, habár nem a nevem alatt, de én írtam. [...] Szilágyival beszéltem és Fejérpatakyval [...] kit legujabban beakar hozni a

[1212] Uo. 1879. augusztus 2. p. 108.
[1213] Uo. 1879. augusztus 13. p. 113.
[1214] Uo. 1879. augusztus 17. p. 115.
[1215] Uo. 1879. szeptember 27. p. 136.
[1216] Uo. 1879. október 1. p. 138.
[1217] Uo. 1879. október 7. p. 141.
[1218] Uo. 1879. október 19. p. 147.
[1219] Uo. 1879. október 20. p. 147.
[1220] Uo. 1879. október 23. p. 149.
[1221] Uo. 1879. október 24. p. 149.

könyvtárhoz, hogy a levéltárt rendezze és legyen keresete [...] sikerülni fog, mert Szilágyi akarja. Elment Fraknóihoz."[1222]

„... fogalmaztam a könyvtárnoki tisztviselők egyesületére vonatkozó felhívást, vacsoracompaniát akarok összeteremteni, ott vitatkozni ..."[1223]

„... megjött a czikk „Irod. Szemlé"ben és külön 15 példány"[1224]

„Megmutattam a letisztázott felhívást [...] Szilágyinak, az helyeselte, azonnal aláírta és siettem az Akadémiába [...] Aláírta kis Hellebrandt, Lindtner is! A Muzeumba. [...] aláírta Majláth „Nem lehet azt másutt mint kávéházban tartani?" Majd elválik, mondám, átadtam neki a „könyvtárrendezés" czikket, szivesen vette."[1225]

„Csontosy [...] aláírta nevét a fölhívásra, el is jött, eljöttek többen [...] el volt határozva a heti összejövetel."[1226]

„Szilágyi [...] a részeges disznó nem érdemli meg, hogy védjem, legjobb ha közömbös leszek irányában; és előbb utóbb pusztul."[1227]

„Megjelent a Könyv-Szemle és ebben az egyet. könyvtár revisionalis tervrajza ..."[1228]

„... Pulszky szivesen fogadta és helyeselte az eszmét, csakhogy elégnek tartotta minden 15én ha összejövünk. [...] a Vadászkürtbe: Pulszky, Majláth, Szilágyi, Barna, Dr. Márki, Hellebr., Heller,Kudora, Csontosi, Thallóczy, Nagy sánd. Máté és én = 13an"[1229]

„Majláth nem restelte Csontossy és Barnával per tu lenni, de nálunk Szil. még nővérének is megtiltotta hogy nőmmel [...] per tu [...] legyen, úgy mint a Márkiék. Legyen nem hiában Jezsuitának hívják én pedig „Gesindel"-nek vagy magyarúl „Csőcselék". [...] Szilágyi ki Trefortnál volt, mondta hogy a csüt. P. Naplóban a könyvtár ellen volt vád kevés ideig van nyitva 4 óráig nem vettük észbe írt ellene ..."[1230]

„...sokat vesződtem de tökélletesen megírtam a czédulákat [...] utánnam senki se mondja hogy fölületes, hanyag, tudatlan könyvtárnok volt! [...] Tiprayhoz mentem, [...] kitártuk egymásnak a könyvtárak szomorú állapotát nálunk, hisz mi ketten

[1222] Uo. 1879. október 30. p. 152.
[1223] Uo. 1879. november 1. p. 153.
[1224] Uo. 1879. november 2. p. 154.
[1225] Uo. 1879. november 3. p. 154.
[1226] Uo. 1879. november 9. p. 157.
[1227] Uo. 1879. november 11. p. 158.
[1228] Uo. 1879. november 13. p. 159.
[1229] Uo. 1879. november 15. p. 160.
[1230] Uo. 1879. november 17. p. 161.

representáljuk csupán a magyarországi könyvtárnokságot, egyik tehetetlen beteg, másik nem tehet semmit, keze meglevén kötve."[1231]

„... az igazgató kutatott Szász Károly részére a katalogusokban, már legalább belátja a rendezés hiányainak elkerülhetetlenségét ..."[1232]

„Fejérpataky hozzánk jő, a kéziratok rendezését fogja eszközölni ..."[1233]

„... Szilágyival mentünk a „Vadász-kürthöz" hol vacsoráltunk: Csontossy, Findura, Márki [...] Máté, Heller és Hellebrandt; a fők elmaradoznak! Nálunk nem sokat lehet lendítteni ilyes dolgokon ..."[1234]

[1231] Uo. 1879. november 19. p. 162.
[1232] Uo. 1879. december 5. p. 170.
[1233] Uo. 1879. december 12. p. 174.
[1234] Uo. 1879. december 15. p. 175.

„... az a gazember Csontosy a [...] mai Ellenőrben [...] kifigurázta mult összejövetelünket ...”[1235]

„Hon esti lapjában megjelent a „Könyvtárrendezés” czikk, mint önálló czikk, de véletlen benn maradt az egyik idézés rá lehet jőni hogy lopott, de megteszi a hatását a nagy publikumnál is, olvassák, ez volt czélom és hogy Csontossy bosszankodjék!”[1236]

„Az igazgató [...] gyámoltalan, nem tud igazságot szolgáltatni maga magának! De jó ember, csak maradjon köztünk, ki tudja milyen gazembert tennének fönökünké!”[1237]

Adalékok a „Magyar írók élete és munkái” című 14 kötetes biobibliográfia keletkezéstörténetéhez

„Magyar Irók Nekrologját kezdtem leírni.”[1238]

„... czikksorozat nőheti ki magát: egyes írók időszerinti munkálatai, azokróli bírálatok (megjelen. helyeikkel) életrajzi adatok és arczkép.”[1239]

„Megkezdtem [...] írók munkálatait külön 8^{r} lapon.”[1240]

„Arany Jánoshoz levelet írtam életr. ad. végett.”[1241]

„Arany János levele! (szül. már. 2. 1817.)”[1242]

„Magyar biogr. adattárt megkezdtem írni.”[1243]

„Csontossynál [a Széchényi Könyvtár kézirattárában] szép gyűjteményt fedeztem fel „Vita eruditorum Hungariae” Horvát István írta lapokra az egyes írók életr. adatait kútfővel sat. igen jól lehet fölhasználnom!”[1244]

[1235] Uo. 1879. december 17. p. 176.
[1236] Uo. 1879. december 19. p. 177.
[1237] Uo. 1879. december 30. p. 183.
[1238] OSZK Kézirattár és Régi Kiadványok Tára Oct. Hung. 1835 / II. 1861. június 6.
[1239] Uo. 1864. március 17.
[1240] Uo. 1866. október 1.
[1241] Uo. 1867. szeptember 17.
[1242] Uo. 1867. szeptember 20.
[1243] Uo. 1867. szeptember 22.
[1244] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXVII. id. Szinnyei József: Naplóm 1877. október 17. p. 146.

„... Horvát István gyűjteményének czédula katalogusát néztem át, bámulatos mit írhat össze egy ember ha hosszú életű és szenvedélyes gyűjtő [...] ide vissza kell térnem többször is ezen kéziratok búvárlásához.”[1245]

„... én csak arra törekszem, hogy nevemet emlegessék s ezt el is érem ...”[1246]

„Délben a Museumba, Horvát-kéziratok átnézését és kivonatolását folytattam; igen jól megy a munka ...”[1247]

„... jó nagyot sétáltam a Dunaparton; eszemben forgatván új tervemet a „Magyar írók névtárá”-t bibliographiával egybekapcsolt életrajzokat a könyvtárak kijelölésével hol a könyvek találtatnak és életrajzi adatok jegyzéke. Uj évvel megkezdem mert életre való terv, addig majd dobra ütöm valahol! Nevezetes nap!?”[1248]

„... ismét az írók névtárán töröm az eszemet. Meg kell előbb ismertetnem.”[1249]

„... jött Horvát Árpád nagy sebbel lobbal jó estét kívánt észbe vevén engem berohant a mellékszobába! Szegény tatár. Mosolyogva búcsút vettem.”[1250]

„... megkezdtem a Magyar írók névtárát” czikket készítettem, természetesen adatokat is kellett volna gyűjteni de a dicsvágy és maga az ügy is hajtott kergetett.”[1251]

„... Aignerhoz [...] Említettem a M. írók Névtárát, vagy Wurzbach vagy semmi! Nem osztom.”[1252]

„Fraknói [...] buzdított a Magyar írók névtára megírására ...”[1253]

„Jövő évre nagyszerű terveiemet fűzöm a Magyar írók névtárát [...] Csak aztán nehézségeket ne gördítenének czikkem megjelenése elé, félek, elkedvetlenítenek, de azért tervem mellett harczolok és szilárdan megmaradok pályámon; mégis ez uton tekintély leszek, ha legtöbb ismeretem gyűjteményem lesz, a kor sem lankaszt el, hisz Horvát István legnagyobb gyűjteményes iratait 60 éves körül írta, lehet hogy nekem is elég akarat erő és villanyosságot ad a végzet hogy munkáimat kivihessem!”[1254]

[1245] Uo. 1877. október 18. p. 146.
[1246] Uo. 1877. október 22. p. 148.
[1247] Uo. 1877. október 25. p. 150.
[1248] Uo. 1877. október 28. p. 151.
[1249] Uo. 1877. október 30. p. 152.
[1250] Uo. 1877. október 31. p. 153.
[1251] Uo. 1877. november 1. p. 153.
[1252] Uo. 1877. november 2. p. 154.
[1253] Uo. 1877. november 8. p. 157.
[1254] Uo. 1877. november 13. p. 159.

„Józsi átnézte kijavította czikkemet, jónak tartja, hanem [...] nem tartja dicsőségnek a könyvészet-írást sem hálásnak [...] szigorú ítélet és megszomoritt [...] mert a munka kitartás szorgalom iránti ellenszenvre mutat [...] nagyon tagadom, hogy a bibliografusoknak ne lenne nagy érdemük.”[1255]

„Józsi [...] javitgatta a végét czikkemnek, hanem a bibliografiát nem szereti, tehát nem is fogja az én működésemet folytatni ...”[1256]

„... Fraknóinak megmutattam czikkemet elolvasta érdekkel és szivesen fogadta habár kevés kilátás van arra, hogy megjelenhessék a jövő füzetben. [...] Örültem Fraknói kedvező nyilatkozatának! [...]
Dochnál meghozta a néhány könyvtár katalogust és Mönich Vitkovich féle köteteket bekötve, igen jó hasznukat fogom venni mert nem nyugszom míg teljes bibliographiám nem lesz.”[1257]

„Csak ezen tervem megjelenhetnék, valóban sikerét reménylem s magam is örülnék neki! Kellemes és gyümölcsöző foglalkozás lesz, legalább tervszerűleg haladok előre s ez a fő, ha aztán kéziratban marad is fiaim veszik hasznát! Moralis haszna mindenesetre lesz.”[1258]

„... a Muzeumba, hol Horvát kéziratokat néztem tovább és Fáy érdekes életrajzára akadtam [...] ezt kivonatoltam és jegyezgettem. [...] Aignerhez itt Fáy könyvészetét néztem át és jegyezgettem. [...] Józsi is segített, előlegeztem szivart neki azon javításért melyet tenni fog czikkemben [...] szeretem ha átnézi mert biz én sebesen írok és nem szeretek sokat gondolkozni, törni az eszemet, aztán pedig [...] nem szeretem az egészet átnézni, javítani s mi tagadás benn: Józsinak jobb és nagyobb irodalmi képzettsége van mint nekem.”[1259]

„Fraknói már sürgeti a czikket, úgy látszik közölni szándékozik [...] Ha ezen dolgozatom kiadása sikerül akkor ismét hírre kapok és egy ideig rólam szóllnak s ezen hízhatom gyönyörködhetem ...”[1260]

„... nagy fontosságot tulajdonítok jelen czikkemnek mely külön is meg fog jelenni ...”[1261]

„... csak Fraknóit megnyerjem részemre, azt hiszem ily ingyenes dolgozatokkal lekenyerezem, többi magától jő, ő a lelke az ilyen vállalatoknak és a könyvészetnek, no csak politikusan haladjunk.”[1262]

[1255] Uo. 1877. szeptember [! november] 15. p. 160.
[1256] Uo. 1877. november 16. p. 161.
[1257] Uo. 1877. november 19. p. 162.
[1258] Uo. 1877. november 20. p. 163.
[1259] Uo. 1877. november 21. p. 163.
[1260] Uo. 1877. november 23. p. 164.
[1261] Uo. 1877. november 24. p. 165.
[1262] Uo. 1877. november 25. p. 165.

„... czikkem elmarad, mert az utolsó füzetben bibliographiai notabilitásokról, mint én, Szabó K. Rómer s ő-tőle is akar közölni! Mit tegyek, csakhogy kéziratban megvan és sikerült.”[1263]

„Egyébiránt főzöm a tervet a jövő évi jegyzetek és adatgyűjtés minél czélszerűbb kiviteléhez, csak egészség legyen – jó terv már van.”[1264]

„Aignerhoz [...] a „Magyar írók névtára” felől értekeztünk, hajlandó lenne, sőt óhajtaná közölni, de addig jól meggondolhatom a tervet és módozatokat, míg megjelenik tervem.”[1265]

„Délben a Muzeumban [...] jegyeztem a Horvát kéziratokból ...”[1266]

„Délben a Muzeumba hol [...] Fraknói hitt be felolvasta a „Viszhangját tervemre” melyben ő ragyogó arczczal tolmácsolá, hogy nekünk több kell „Wurzbach féle Lexikon s ezt ő meg Pulszky kiviszik, szinte esküdözött, persze tervem háttérbe szorult ezzel, de a kezdeményezés mégis az én érdemem és munkás részt veszek benne!”[1267]

„Könyv-Szemle” 349-372. olv. kissé zavaros czikkem de majd csak megértik vagy a bibliographia nehézségeire hárítják [...] most várjunk mit trombitálnak a lapok tervemről egy kis zajt fog csinálni a különnyomat is, lesznek irigyeim is azért hátam mögött fognak gúnyolódni no de a többség mégiscsak mellettem lesz.”[1268]

„... ott hagytam [...] Erdeynek egy példány Terv-et, hogy lássák irodalmi működésemet, mert ő hatalmas ember! [...] Szilyvel is beszéltem, egy Tervet adtam neki ...”[1269]

„Acsádynak adtam át a Tervet [...] aztán az Ellenőrhöz Závodszkynak adtam egyet és Hindynek. [...] Sámihoz mentem, neki is adtam egyet [...] Végre Vas. Ujs. szerk. ott mutatta Kazár a Hon megjegyzését igen szépen írt a Tervről, hiában György Al. a derék ember. Eggenbergeréknél is átadtam egy füzetet. [...] Megvagyok már is elégedve Tervem eredményével.”[1270]

„Dolgoztam Horvát kéziratából [...] a Tervből vittem az Egyetértéshez, Közvél. Budap. Napil. [...] Vas. Ujs.hoz [...] vittem Deák Farkasnak [...] Ágainak [...] Nemzetinek Aignernek.”[1271]

[1263] Uo. 1877. november 27. p. 166.
[1264] Uo. 1877. november 28. p. 167.
[1265] Uo. 1877. november 29. p. 167.
[1266] Uo. 1877. december 13. p. 173.
[1267] Uo. 1877. december 14. p. 174.
[1268] Uo. 1877. december 29. p. 181.
[1269] Uo. 1877. december 30. p. 182.
[1270] Uo. 1877. december 31. p. 182.
[1271] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXVIII. id. Szinnyei József: Naplóm 1878. január 2. p. 2.

„Ráthoz, dicsérte Tervemet, ád ő is minta-katalogusokat!"[1272]

„M. irók Névt. készítettem."[1273]

„Józsi csinálta „Terv"-emre a birálatot a Figyelő számára …"[1274]

„Gyulainál is voltam átadtam „Tervemet" ő igen nyájas volt, dicsérte fiamat, elolvasta tervemet, csakhogy jó indulattal van irányomban."[1275]

„… a Repertóriumot nem vették fel a budgetbe, […] de talán ez is javamra válik, kedvencz tárgyamnak a Magyar irók Névtárának szentelhetem időmet …"[1276]

„Tervemről pedig Ballagi Aladár írt a Prot. Lapban …"[1277]

„Kertbeny […] jó tervet mondott a magyar irók összeszedésére t: i: a névtárhoz tabellaris körlevelet küldeni szét mind beírják a nevüket és a többit."[1278]

„… serény utánjáró izgékony […] tulajdonságok nélkül bibliographus el nem lehet!"[1279]

„Thallóczy […] egy szót nem talált dicsérni valót „Tervemre", mégis róka a róka!"[1280]

„Levelet írtam Kanitznak, elküldtem tervemet és a két első ívet, csináljon a mit akar, csak munkámban előhaladhassak."[1281]

„… jött Kárl […] némi tanácsokat adott a hazai írókra nézve kik itt születtek, de külföldön élnek."[1282]

„Muzeumban folytattam a kutatást […] Horvát kéziratát kezdtem becsülni!"[1283]

„Muzeumban folytattam a Horvát féle kéziratok átkutatását nem hiában."[1284]

„Délben a Muzeumba mentem s ott folytattam a Horvát-féle kéziratok átnézését és kivonatolva az én kéziratom pótlását, egészítgetését. Oda jött Melczer az excell. és mondta hogy Horvát István mondta volna neki egyszer: „Ezen asztaltól 25 éve már hogy éjfélután 3 óra előtt nem keltem föl!" És mi lett az eredménye kinyomatlan czédulák,

[1272] Uo. 1878. január 8. p. 5.
[1273] Uo. 1878. január 12. p. 7.
[1274] Uo. 1878. január 18. p. 10.
[1275] Uo. 1878. január 24. p. 13.
[1276] Uo. 1878. február 5. p. 19.
[1277] Uo. 1878. február 10. p. 21.
[1278] Uo. 1878. február 11. p. 22.
[1279] Uo. 1878. február 12. p. 22.
[1280] Uo. 1878. február 15. p. 24.
[1281] Uo. 1878. február 24. p. 28.
[1282] Uo. 1878. március 24. p. 42.
[1283] Uo. 1878. március 28. p. 44.
[1284] Uo. 1878. március 30. p. 45.

én alszom 10 után már és vastag könyveket nyomatok mellette, no de haszon nélkül nem dolgozott az öreg!”[1285]

„Délben a Muzeumban folytattam a Horvát féle kéziratok áttanulmányozását.”[1286]

„... a Muzeumban dolgoztam mint rendesen a Horvát-kéziratok [...] buvárlásával.”[1287]

„Délben [...] a Muzeumba mentem és ott dolgoztam szorgalmasan.”[1288]

„... a Muzeumban [...] folytattam a [...] Horvát-czédulákat.”[1289]

„... azt forgatom eszemben hogy programmot ugyan készíttetek Józsival a Magyar irók névtárához, ki is nyomatjuk és ketten aláírjuk, ha Józsit rábirom beszélni, lássa a világ mit várhat tőlünk, aztán csendben dolgozgatom de nyilván visszalépek az írói pályáról ha nem neveznek ki ...”[1290]

„Józsinak előadtam a „Magyar írók” tervét, ő nem igen akart beleharapni [...] csak két név tekintélyesebb firma lenne s neki is használna pályája kezdetén, én pedig tudtára adnám, mit várhat tőlem a közönség ha felkaról, vagy ha visszalépek mit fog veszíteni ...”[1291]

„Megkezdtem a Magyar írók névtárát írni Básthy-ból, [...] hasznos munka lesz ez még úgy is mint kézirat, mert tervszerüleg történik és gutta cavat lapidem!”[1292]

„Horvát-kéziratokat Lexicon Erud. elkezdtem kivonatolni az az másolgatni az A betűt.”[1293]

„... a Muzeumba mentem dolgozni a Horvát kéziratokból elvégeztem az A betűt ...”[1294]

„... dolgoztam Horvát kéziratokból.”[1295]

„Fraknói mintha észbe se vett volna, nem fogadta köszönésemet, [...] kiestem kegyéből, mert nem készítek Term. könyvészet után történetit, hanem M. írók névtárát?”[1296]

[1285] Uo. 1878. április 1. p. 46.
[1286] Uo. 1878. április 2., 3. p. 47.
[1287] Uo. 1878. április 30. p. 61.
[1288] Uo. 1878. július 3. p. 93.
[1289] Uo. 1878. július 22. p. 102.
[1290] Uo. 1878. augusztus 10. p. 112.
[1291] Uo. 1878. augusztus 12. p. 113.
[1292] Uo. 1878. szeptember 3. p. 124.
[1293] Uo. 1878. szeptember 7. p. 126.
[1294] Uo. 1878. szeptember 11. p. 128.
[1295] Uo. 1878. szeptember 19. p. 132.
[1296] Uo. 1878. október 7. p. 141.

„... minthogy Fraknói csak feszes irányomban, nem gyűlöl, tehát visszamegyek csendben dolgozni!”[1297]

„Józsi [...] Bibliographiára nem adja magát ...”[1298]

„... a Muzeumban folytattam a M. írók munkáját Catal, Hölgyf. Bartal Classica Philol. és Nagy Ivánból.”[1299]

„M. írók repert. készítettem jó csomót, ez is csak halad, kinövi magát.”[1300]

„M. írók repert. írtam a Napkelet-ből és Kerékgy. Magyarok életr.-ból.”[1301]

„... a M. irók repert. csináltam a Magyarorsz. és Nagyvil.ból, még mindig találok magyar íróra, mely nem jött elő!”[1302]

„Aignernál, már a magyar irók életrajzával megelőz, se baj, oly nagyszerűt úgyse adhat mint én.”[1303]

„Megjött a Figyelő [...] M. irók életr. az én tervem is említve; szép!”[1304]

„Petrik küldött 40 többnyire régibb halotti czédulát, érdekesek ha lenne vagy egy ezer ...”[1305]

„... voltam [...] Aignernél ez kezdett engageirozni a hazai nekrologra (de biz keress más bolondot) kereken megtagadtam, másnak se.”[1306]

„Délben már a Muzeumba is elmentem és ott folytattam a bibliogr. ez lesz még csak a Lucza-széke, de napról napra becsesebb gyűjteményem, czéduláim.”[1307] „gutta cavat lapidem!”[1308]

„... abban érzem öregségemet, hogy a nehezebb, kitartást igénylő munka nem megy úgy mint azelőtt ...”[1309]

[1297] Uo. 1878. október 9. p. 142.
[1298] Uo. 1878. október 13. p. 144.
[1299] Uo. 1878. október 19. p. 147.
[1300] Uo. 1878. november 1. p. 153.
[1301] Uo. 1878. november 2. p. 154.
[1302] Uo. 1878. november 12. p. 159.
[1303] Uo. 1878. november 20. p. 163.
[1304] Uo. 1878. december 7. p. 171.
[1305] Uo. 1878. július 4. p. 93.
[1306] Uo. 1878. október 29. p. 152.
[1307] Kézirattár Ms 18 / XXIX. id. Szinnyei József: Naplóm 1879. február 19. p. 26.
[1308] Uo. 1879. március 5. p. 33.
[1309] Uo. 1879. március 20. p. 40.

„... biz én nem merem kiszámíttani, hány év kell csak a czédula katal. és Horvát-féle katalogus kivonatolásához, no de kitartásom van és azon bizonyosság lelkesitt hogy napról napra kevesebb lesz ...”[1310]

„Fraknói elfogadta a tervet a „M. irók névtárát” illetőleg az A. betű közlését, azt tette hozzá, hogy a szakokat is meg kellene jelölni, ráállottam.”[1311]

„... a régibb Századok íróinak működését írtam czédulákra, hogy így a M. írók névtára repert. és bibliogr. teljesebb legyen ...”[1312]

„... a Muzeumba [...] 4 évre tervezem bevégezhetni a munkát de biz az eltarthat tovább is se baj, azért imposans dolgokat fogok közölhetni! [...] a M. írók repert. is szaporodik a minek mint könyvtárnok nagy hasznát veszem!”[1313]

„Muzeumba mentem [...] dolgoztam [...] a Horvát-féle czédulákat írva.”[1314]

„Délben a könyvtárba (Muzeumba) hol folytattam lassú munkámat a M. irók bibliogr.hoz. Gutta cavat lapidem!”[1315]

„Délben a Muzeumba, ott még folytattam a B. írók kijegyzését, de oly lassan halad és annyi az egyéb fontosabb teendőm, hogy most ezzel itt bevégzem az az máskorra halasztom ezen munkát és a Repert. írást együtt a hírlapok Bibliographiájával folytatom holnaptól kezdve.”[1316]

„Philalet megküldte póstán a M. Plutarchot, tehát fél, de nem hiában, mert kritikám mellett kifejthetem, kitárhatom tudományomat is, és más ne kontárkodjék, mert jaj neki.”[1317]

„Hozzá ültem a kritika írásához [...] nem is mer egy könnyen más ilyesmit szerkeszteni, majd féken tartom őket ...”[1318]

„A Honnak átadtam czikkemet, szivesen fogadták [...] csodálkoztak! de György A. megis erősítette. Én volnék hivatva ily lexikon szerkesztésére.”[1319]

„... magyar irókra vonatkozót is teszem rendesen, de nem említtem.”[1320]

[1310] Uo. 1879. március 21. p. 41.
[1311] Uo. 1879. április 23. p. 57.
[1312] Uo. 1879. május 22. p. 72.
[1313] Uo. 1879. május 31. p. 76.
[1314] Uo. 1879. július 21. p. 102.
[1315] Uo. 1879. október 6. p. 140.
[1316] Uo. 1879. október 8. p. 141.
[1317] Uo. 1879. november 13. p. 159.
[1318] Uo. 1879. november 16. p. 161.
[1319] Uo. 1879. november 17. p. 161.
[1320] Uo. 1879. november 19. p. 162.

„... nagy örömömre megjelent a „Magyar Plutarch” kritikája, Szilágyi igen megdicsérte, „igen jól van írva a nélkül, hogy goromba volna ...”[1321]

„... az illető körökben megtette hatását kritikám, nem tudom örüljek-e ezen nagy vállalatnak vagy féljek tőle, de mindenesetre monumentalis munkám lenne, csak legalább megbízható segítséget kaphatnék magam mellé!”[1322]

„Thallóczy bámult az én vállalkozási szellememen.”[1323]

„Délben a Muzeumban folytattam buvárlataimat.”[1324]

„A zsidó factor kifogott rajtam. Ma se küldte a füzeteimet! [...] Felkeltem és az írókhoz írtam jegyzeteket tovább a Figyelőkből és Balós Emlékkönyvéből.”[1325]

„A kézirati szolgának átadtam a 2 koronáját. Bizony nem érdemli meg, de ha már elkezdtem, még bosszút állna.”[1326]

„... folytattam a Zs. czédulázást a Figyelőkből és Danielikből; a M. Írók írását halogatom. Kevés kedvem van még hozzá; aztán ráérek két füzetet kinyögni ez évben.”[1327]

„... a Vasárnapi Újságnak elküldtem a M. Írók 128. füzetet. Föl is vittem egyet-egyet Gulyásnak és Fejérpatakynak, aztán báró Szalaynak, ki szintén kedvesen fogadta és az ajtóig kisért ki, mindketten kedves emberim, ez megnyugtat és boldogít!”[1328]

„A Z írókat czéduláztam. Így múlt az idő!”[1329]

„... olv. a hirlapokat, de a Bp.-i Hirlap nem hozta a füzetemről szóló közleményt. No majd!”[1330]

„... kizökkentem kerékvágásomból. Semmi sem megy úgy, mint azelőtt, ki tudja így is meddig fog menni?”[1331]

„... a szokott munkakedvhez [...] nem volt akaratom, erőm, igyekezetem. [...] jól esett a pihenés. Semmit tevés ...”[1332]

[1321] Uo. 1879. november 20. p. 163.
[1322] Uo. 1879. november 22. p. 164.
[1323] Uo. 1879. november 23. p. 164.
[1324] Uo. 1879. december 3. p. 169.
[1325] MTAK Kézirattár Ms 18 / LXIV. id. Szinnyei József: Naplóm 1913. január 9. p. 21.
[1326] Uo. 1913. január 4. p. 3.
[1327] Uo. 1913. január 7. p. 4.
[1328] Uo. 1913. január 8. p. 5.
[1329] Uo. 1913. január 11. p. 6.
[1330] Uo. 1913. január 12. p. 7.
[1331] Uo. 1913. március [! helyesen: január] 20. p. 11.
[1332] Uo. 1913. január 24. p. 12.

„... listát írtam ki Sáfárnak, d. u. le is hozta a könyveket, hadd menjen a dolog előre [...] Melich dicsért a „Magyar Irok”-at. Tudom én mi az!? Elküldtem a füzetet az Irodalomtörténet szerkesztőjének Dr. Pintér Jenőnek. A Vasárnapi Ujság legalább megemlítette. Elég most ez is!”[1333]

„Feldolgoztam a Sáfár lehozta könyveket; vissza is vitte [...] Folytattam az Irók Z-hez [...] Így lassanként a jól előkészített Irók irásához is hozzá fogok.”[1334]

„Folytattam a Z irókhoz jegyzeteimet; még mindig találok ismeretlen irót is. De sok lesz ez a Z betű is!!”[1335]

„Folytattam a Z. írók czédulázását. Ezekkel is előre haladok. Szép adatgyűjteményem van hozzá. Csak erőm legyen a megírásához.”[1336]

„... elvégeztem a Z czédulára írt porcziomat.”[1337]

„Elővettem a Magyar Irók kéziratait, hogy folytathassam és ime nagy meglepetésemre 19 lapot találtam megírva sajtó alá; ehhez aztán [...] 3 lapot írtam [...] Budapesti Hirlapot [...] megvettem [...] nagy örömömre füzetemből 3 „Érdekes író is van felhozva. Mégis közlik! Megvigasztalódtam. [...] csak a szokott naponkénti Z írók jegyzeteit irtam a czédulákra.”[1338]

[napi rutin: Napló, M. Írók 3 lap, Irod.tört. Közlem.] „Klein Nachrichtenjéből irogattam ki a III. kötetből a Z írókhoz az idézett helyeket ...”[1339]

„Beirogattam a beérkezett önéletrajzokat.”[1340]

„Folytattam a M. Irókat. Eugen Wolfstein volt egyetemi tanárom életrajzát írtam meg jól. Hálából, hogy megbuktatott!”[1341]

„Csak legyen munkám méltó hozzám! Dicsérjenek az utódok. Habár a kortársak nem kedveltek.”[1342]

„Wurzbach 58 kötetét néztem át, keresgélve [...] adatokat; de szegény magyarra ugyan keveset ügyelnek Bécsben; azért ezt a csorbát helyre is ütöttem én e munkámmal. Büszkék is lehetünk reá.”[1343]

[1333] Uo. 1913. január 25. p. 13.
[1334] Uo. 1913. január 27. p. 14.
[1335] Uo. 1913. január 29. p. 15.
[1336] Uo. 1913. január 31. p. 16.
[1337] Uo. 1913. február 1. p. 17.
[1338] Uo. 1913. február 4. p. 18.
[1339] Uo. 1913. február 16. sz. n.
[1340] Uo. 1913. február 18. p. 24.
[1341] Uo. 1913. február 21. p. 26.
[1342] Uo. 1913. február 22. p. 26.
[1343] Uo. 1913. február 25. p. 28.

„... jól éreztem magamat és vígan írtam a Magyar Írókat, még pedig a 3 lapomat ...”[1344]

„Írtam a Magyar Írókat, szép lassan, de biztosan [...] Vas. Újs. 9. sz. és Irodalomtörténet 129-135. megemlítette füzetemet „Legjobb és legterjedelmesebb!”[1345]

„Istennek hála [...] mint azelőtt régen frissen, munka kedvben és erőben [...] írtam a Xantusok életrajzot. Simán ment mert a 3 lapot már 9^{00} elvégeztem [...] fölmentem a könyvtárba, hol kiirogattam és Keresztyt (ezt a szolgálatkész jó emberemet) nyaggattam Wutz életrajzi adatai végett. Találkoztam a nyomdai biciklistával; üzentem általa, hogy mondják meg mikor küldhetek kéziratot.”[1346]

„Mégse küldenek kéziratért!? [...] még mindig hiszem, hogy a füzetet a nyárig kiszorítom, csak írom, írom folyamatosan ...”[1347]

„M. Irók írására nem volt se erőm se kedvem ...”[1348]

„Irtam a M. Irók folytatását, írom, írom, hogy a végét érjem és a nyomdászok kedve szerint nyáron is adhassak nekik munkát! Meg is írtam a 3 lapomat ...”[1349]

„Megirtam előbb a 3 lapomat [...] Kéziratomat néztem át, itt ott pótolgattam is, különösen Wlassics Gyula jó emberét igyekeztem jobbá, bővebbé tenni.”[1350]

„... írtam a M. Írókat. Ez is szép rendesen ment, elég jól látom a betűket és sorokat [...] M. kertben le is ültem a napra és elandalodtam magamban. Már nekem meg kell elégednem ennyivel is. Csak egészség legyen és a munka folyjék. 11 után bementem és kéziratomban a Wlassics méltatást pótolgattam, javítgattam ...”[1351]

„Kéziratot néztem át [...] Legyen teljes, másutt úgyse találják. Bele fáradva a dolgozásba 12 után leheveredtem.”[1352]

„Irtam a M. Irókat. Szépen haladok Zádor György jól előkészített, összeszedett adatain. [...] Egészen frissen, munkakedvvel érzem magamat. Csakhogy kissé lassabban haladok, lépkedek. 83 év!?”[1353]

„... a nyomdába küldendő kéziratot átnéztem, javítgattam, hogy lehetőleg jóvá, teljesebbé tegyem.”[1354]

[1344] Uo. 1913. március 1. p. 30.
[1345] Uo. 1913. március 2. p. 30.
[1346] Uo. 1913. március 4. p. 31.
[1347] Uo. 1913. március 6. p. 32.
[1348] Uo. 1913. március 14. p. 36.
[1349] Uo. 1913. március 22. p. 40.
[1350] Uo. 1913. március 24. p. 41.
[1351] Uo. 1913. március 25. p. 42.
[1352] Uo. 1913. március 26. p. 42.
[1353] Uo. 1913. március 27. p. 43.
[1354] Uo. 1913. március 28. p. 43.

„Jött Zsolt [...] mindig vidám, biztatott legyek türelemmel aztán munkám befejezését sürgette (!?) [...] A nyomdába küldendő kéziratot pótolgattam.”[1355]

„Irtam a M. Írókat, mely örömmel és könnyen megy. Semmi megerőltetés. Jól elő van készítve jegyzeteimmel és a lehozott könyvekkel. Már 9 or. megirtam a 3 lapomat. Heinrich ma is maga hozta el az 5 hasábot; este már ismét küldhettem négyet ...”[1356]

„Az ívvel is kell bajlódnom, tehát a hasábokból átnéztem ötöt. Kézirattal jó előre vagyok, ezt ma nem írtam ...”[1357]

„Előszedtem a nyomdába küldendő 20 lapot és hozzá jegyzeteimet. Fölmentem a könyvtárba, kijegyeztem lehozandó könyveket és a czédulát átadtam Sáfárnak, d. u. le is hozta.”[1358]

„... a lehozott könyvekből kéziratomat pótolgattam, rájöttem egy hibámra Walter Gyulát Wolternek írva másodszor fölvettem, de jókor töröltem ezt [...] két hasábot korrigáltam ...”[1359]

„Nem érdekel a gaz politika, csak az irodalom és társadalom [...] Eszembe jut a most kijövő irodalomtörténet két ujabb vaskos kötete. Hogyan dicsőitik pedig az én munkám nélkül, de összezsugorodott volna. Mégis büszke vagyok az enyémre, mert megjelenhetett és örökös monumentumban. Csak befejezhessem!”[1360]

„... vígasztal az a remény, hogy mégis csak megsegít a jó Isten, hogy megérhetem a munkám végét. A bicziklista jókor elvitte a készletet; hiában csak csábítja a 20 filléres ajándék. Előszedtem a jövő küldeményt, kéziratot és hozzá a czedulára írt jegyzeteket [...] Kéziratomból jó csomót átnéztem, sajtó alá korrigáltam és pótolgattam ...”[1361]

„... a hasábokat vettem elő a 2dik ívhez és ötöt átnéztem a Heinrich korrektúrája után még én is találtam hibákat. Mindent elkövetünk, hogy sajtó hiba minél kevesebb legyen munkámban. Czélt is érünk.”[1362]

„Kéziratomat pótolgattam és Wurzbachot néztem tovább [...] ½ 5 or. kávéház.”[1363]

„... kéziratot néztem át, jó csomót, azután kiírtam a kéziratban talalando könyvek jegyzékét és fölvittem Sáfárnak, ki azokat d. u. fölszólításra le is hozta [...] Alvás után 3 or. kéziratomat néztem át tovább és a Sáfrán által lehozott könyvekből pótolgattam.”[1364]

[1355] Uo. 1913. április 2. p. 46.
[1356] Uo. 1913. április 4. p. 47.
[1357] Uo. 1913. április 9. p. 49.
[1358] Uo. 1913. április 10. p. 50.
[1359] Uo. 1913. április 11. p. 50.
[1360] Uo. 1913. április 13. p. 51.
[1361] Uo. 1913. április 14. p. 52.
[1362] Uo. 1913. április 15. p. 52.
[1363] Uo. 1913. április 16. p. 53.
[1364] Uo. 1913. április 18. p. 54.

„... Heinrich is megbecsüli a 100 koronát, mert a szombaton küldött öt hasáb már ma reggel [hétfő] már asztalomon volt, küldi prompt mostanában.) óra se volt mikor elvégeztem az öt hasáb korrekturáját; a nyomdász biciklista is elvitte a 22 lapnyi kéziratot levelkémmel, hogy küldjék már az első ívet (tördelve), hogy én azonnal utána küldhessem a másodikat (mert hajszolni akarom a füzetet!) [...] előkészítettem a következő 20 lapnyi kéziratot és a hozzá való jegyzetes lapocskákat ...”[1365]

„... Magyar Írókat írtam 3 lapját, ha túl leszek is a füzet kéziratán nem baj; mert a nyomda van hátralékban, nem tarthat velem lépést [...] fölmentem a könyvtárba, hogy új könyveket kérjek és a nyomdába külden[dő] kézirathoz a szükséges jegyzeteimet fölfejtsem és leírjam. Le is hozta Sáfár a kijelölt könyveket ...”[1366]

„... elkészítettem a kéziratot a sajtó alá [...] 6 után [...] a nyomdából küldötteket vettem át és a hasábokat küldtem Heinrichnek.”[1367]

„... öt hasábot (kutyanyelvet) átnéztem kéziratomhoz, itt, ott, a hol kellett javítottam, igazítottam homályos betűimon [...] Kéziratomat néztem át tovább és ½ 4 után kimentem a kertbe, a padra ültem és a jó meleg levegőt élveztem, hogy erőt gyűjtsek a munkámhoz.”[1368]

„Kéziratommal bajlódtam tovább, el is készítettem vagy 12 lapot [...] ma se nyomda, se Heinrich nem küldte a várva várt hasábokat.”[1369]

„... Zaránszky (Szeperin) életrajzát és mást pótolgattam kéziratomban. 12 után belefáradtam és ledőltem a pamlagra ...”[1370]

„Ma reggel már elvitte a nyomdász a kéziratot; tehát előszedtem a következőt és hozzá a jegyzeteimet, ezt vizsgáltam és a kéziratból néztem át egy csomót [...] Jött Józsi [...] Jó fiú, szinte kötelességének tartja naponként meglátogatni.”[1371]

„... fölmentem a könyvtárba, hol kijelöltem a nyomdába küldendő kézirathoz bővebb jegyzésre szolgáló könyveket és hírlapokat ...”[1372]

„A nyomdába küldendő kéziratomat néztem át a végét itt ott pótolgattam is [...] Föl is mentem a könyvtárba, egyetmást megnéztem. Sáfár lehozta könyvekben, hírlapokban kiírtam a mit találtam [...] kimentem a sétámra és leültem a kertben a napra. Ez az igazi gyógyszer [...] 5 or. Könyvt. és Múz. Orsz. tanácsa gyűlése ...”[1373]

[1365] Uo. 1913. április 21. p. 55.
[1366] Uo. 1913. április 22. p. 56.
[1367] Uo. 1913. április 23. p. 56.
[1368] Uo. 1913. április 25. p. 57.
[1369] Uo. 1913. április 26. p. 58.
[1370] Uo. 1913. április 27. p. 58.
[1371] Uo. 1913. április 28. p. 59.
[1372] Uo. 1913. április 29. p. 59.
[1373] Uo. 1913. április 30. p. 60.

„Írtam a M. Írókat tovább, mert a kézirattal nem akarok megakadni; nyeli a nyomda. [...] az 59. ív felét átnéztem, hogy a tördelés helyesen történt-e és a hibák kijavíttattak-e. Bizony maradt egy kettő, kiigazítottam.”[1374]

„A nyomdász elvitte a 3dik ívre való hasábokat [...] Heinrichnek elküldtem a végkéziratot [...] a 3ik ívet összehasonlítottam a hasábokkal és [...] észre vettem, hogy a hasábszámozást elhibázták a 2dik ív végen; aztán így folytatódik végig ...”[1375]

„Isoz jött be, hítt a kávéházba. Dehogy mentem. Ma még a [...] lapokat se néztem át. Nem volt hozzá kedvem.”[1376]

„... ma már erőt éreztem magamban a munkához és a 4dik ívet átnéztem a hasábokkal, hogy jól korrigálták-e ki. Jol, csak egy hibát hagytak benn ...”[1377]

„... csak 8 hasábom van az 5dik ívhez (meg egy kézirat) pedig kell 12-13 hasáb. Tehát írtam 3 lapot ma és írnom kell még a következő napokon is! De már a szokott tempómtól nem térek el. Elég egy nap három lapnyi [...] Kimentem sétálni. Szép idő volt. Végre le is ültem a kertben. Aztán az asztalomon levő könyvekből toldoztam a hasábokat.”[1378]

„... írtam tovább a kéziratot a Zayakat. Így talán elérem a füzet végét a héten!? Pepecseltem. Szedtem, vettem a hasábok és kézirat pótlásához, hogy holnap készletemet fix – und fertig küldhessem ...”[1379]

„... megkezdtem a Petrik Bibliogr.-ból kiírogatni czédulákra a Ze-írókat; így készítem elő a következő füzet anyagát ...”[1380]

„Folytattam a Petrik Bibliogr. könyvészetéből és Kiszlingsteinből a Ze-írók kiírását ...”[1381]

„Előszedtem a nyomdából visszakerülteket. Megdöbbenve néztem a nagy hiányt. Két hasáb tisztán maradt. Kézirat kell tehát még. Hozzá is fogtam. Szerencsére elég simán ment; [...] meg tudtam hat 4 rét lapot írni, persze délelőtt és d. u. dolgozva ...”[1382]

„... a Pallas Nagy Lexikonából a Ze-írókat vezettem a czédulákra végig [...] ½ 10 or. mehettem föl a könyvtárba; hol még kéziratom bővítésére megnéztem volna egyetmást, de ma korán jött a bicziklista, így az elmaradt; nézze meg az utánam következő kutató; én pedig a czédulákról jegyzéket írtam, átadtam Sáfárnak, a ki d. u. lehozta a könyveket;

[1374] Uo. 1913. május 1. p. 60.
[1375] Uo. 1913. május 8. p. 64.
[1376] Uo. 1913. május 10. p. 65.
[1377] Uo. 1913. május 13. p. 66.
[1378] Uo. 1913. május 17. p. 68.
[1379] Uo. 1913. május 18. p. 69.
[1380] Uo. 1913. május 23. p. 71.
[1381] Uo. 1913. május 24. p. 72.
[1382] Uo. 1913. május 25. p. 72.

az igaz, hogy egy vagy kettő mindig hiányzik közbül, de mit tehetek. Hagyok másnak is.”[1383]

„... czéduláztam a lehozott könyveket [...] megcsináltam a statisztikát is [...] 310 íróval szaporodott a füzet és így 129 füzetben 29240 író van Isten segítségével [...] a füzet borítékját is megírván a reclam-czédulát írtam meg.”[1384]

„Weisz főszedő [...] Elhozta a borítékot és reclamot, [...] átadtam neki a 2 koronát segédjeinek egyet egyet. Ráförmedve hogy a füzetet ne halogassák két hétig, mert míg nem kapom, nem nyúlok tollhoz. Biztatott.”[1385]

„Írtam ki a Danielik két kötetéből a Ze-írókat a czédulákra. Íme Hornyánszkyék ma már megküldték a 20 példányt a Magyar Írók 129. füzetéből. (Pénteken! De azért legnagyobb öröm, a mi érhet már, ha munkámból egy füzetet láthatok. [...] a füzettel Szalayhoz, kinek a Bach-korszakból is adtam XIV [...] Fejérpatakynak is adtam. Szíves volt, de savanyú. Egészen ősz! Elraktam csomagokba a M. Írók kéziratát, korrektura íveket és a használt czédulákat (kiszedve az önéletrajzokat) küldöm a pinczébe.”[1386]

„... elmentem a Rigler papírkereskedésébe és vettem 50 ív fehér papirost, 50 levélpapírt és convertet, 24 aluminium E F. honvédtollat, 10 vignettát (jegyzőkönyveimre és a tokokra) és 10 nagy convertet a M. Írók elküldésére, haza menve el is küldtem egyet Csajthaynak a Budap. Hírlap szerkesztőjének ...”[1387]

„... az első dolgom volt megnézni a Budapesti Hírlapot a hátulsó „Különfélék” tárczáját: nincsen-e a „Magyar Írókról” említés? Dehogy van! Mikor lesz? Nem törődöm ezzel se. Naplómat írtam [...] A Figyelő négy kötetéből kiírtam a Ze-írókat [...] a lehozott könyvekből is czéduláztam valamit [...] Józsi hozta a M. Írók honorariumát.”[1388]

„Bud. Hírl. megnéztem hiában.”[1389]

„Már a Budapesti Hírlap nem hozza füzetemről a hírt. Legyen. Belenyugszom mindenbe, csak a régi egészségem jöjjön vissza ...”[1390]

„... a Vasárnapi Ujság szerkesztőségének is elküldtem a füzetemet.”[1391]

„... a Budap. Hírlapot olvastam [...] Ezek is elhagytak; hűtlenek lettek. Nem csoda zsidó gyerek lehet a rovat vezető; ez vár ajándékot!”[1392]

[1383] Uo. 1913. május 26. p. 73.
[1384] Uo. 1913. május 27. p. 73.
[1385] Uo. 1913. május 28. p. 74.
[1386] Uo. 1913. május 30. p. 75.
[1387] Uo. 1913. május 31. p. 75.
[1388] Uo. 1913. június 3. p. 77.
[1389] Uo. 1913. június 6. p. 78.
[1390] Uo. 1913. június 10. p. 80.
[1391] Uo. 1913. június 11. p. 81.
[1392] Uo. 1913. június 15. p. 83.

„Fölmentem a könyvtárba. Sáfárnak kiírva a hétre valót. Le is hozta d. u. [...] találkoztunk Szabó Alberttel, ki megzavart mondásaival. Utóbbi füzetemben a Zakariásokat Zacher-okat összezavartam, élőt halottá tettem! Ez a fizetség, hála! Bántott, de mégis nagy munkát végeztem. Majd az utókor!”[1393]

„Feri elhozta Pintér Jenő Irodalomtörténetét; megmutatta, h. a hirlapirodalomnak mily bőven vagyok forrása [...] sokszor idéz. Sic von non vobis! Legalább van nála hálaérzet! Füzetemről is múlt szombaton megemlékezett a Vasárnapi Újság.”[1394]

„Hellebrant Repertóriumából kijegyeztem a Z. írókat de csak az „Egyes írók” rovatából, tehát keveset, meg a Kanitz Botanikájából szintén.”[1395]

„... a Magyar Írókból [...] elkezdtem a 120. füzetet írni ...”[1396]

„Megírtam a 3 lapomat [...] utána kellett itt ott néznem és a mit lehetett gonddal előkutattam [...] A lehozott könyveket írtam be a kéziratomba a többi közé ...”[1397]

„Írtam a M. Írókat. Ma oly jól ment, hogy 9 órára elvégeztem a porciót [...] Zemplén Géza is küldi életrajzát.”[1398]

„... írtam a M. Írókat; elég jól ment mégis sok előzetes vizsgálódásaim, kutatásaim voltak ...”[1399]

„Nincs remény. Mindig rosszabb az állapotom. Meddig tart még? Írtam a Magyar írókat. 3 lapot. Hát még ezt se végezhetem [...] Kimentem, de a sétára gyengének találtam magamat, tehát leültem a padra és ott pihentem, néztem a vidám gyerekeket [...] a Zichyeket kiczéduláztam a könyvészetekből ...”[1400]

„Írtam a Magyar Írókat is még pedig a Zichyeket is [...] életrajzi adatok után nem kell kutatnom, van itt elég.”[1401]

„... 7 után is ágyban maradtam [...] az álom annyira elfogott, hogy egész délelőtt nem keltem föl [...] nem ettem. Reggel csak a naplómat írtam, de már más íráshoz nem volt kedvem. Még a Bach-korszakot sürgető level. laphoz se [...] ablakhoz ültem, nem mentem a kávéházba.”[1402]

[1393] Uo. 1913. június 21. p. 86.
[1394] Uo. 1913. június 26. p. 88.
[1395] Uo. 1913. június 28. p. 89.
[1396] Uo. 1913. július 1. p. 91.
[1397] Uo. 1913. július 18. p. 99.
[1398] Uo. 1913. július 20. p. 100.
[1399] Uo. 1913. július 25. p. 103.
[1400] Uo. 1913. július 29. p. 105.
[1401] Uo. 1913. július 31. p. 106.
[1402] Uo. 1913. augusztus 2. p. 107.

Adalékok a „Hazai és külföldi folyóiratok magyar tudományos repertóriuma” és a „Bibliotheca hungarica historiae naturalis et Matheseos = Magyarország természettudományi és matematikai könyvészete : 1472-1875” című bibliográfiák keletkezéstörténetéhez

„Sachs számára készítettem az 5ik csomagot s jegyzékbe szedtem írtam. Hivat. siettem lóvasuton, [...] dolgoztam azután nyakra főre, de a sok járás kelés miatt csak keveset végezhettem [...] a mint a Czukor utczából az országútra mentem, jő szemközt Dr. Rómer Flóris főtiszt. úr nyájasan köszön, karon fog s visszamegyek vele az Athenaeumig szép lassan: „Mi van a Repertoriummal!” sat. érthetetlen mondatokat tesz, néztem rá, de nem értettem, míg nem kisüti hogy az Akadémián (oszt. ülésben) ismét felhozta egy tudományos Repertorium szükségességét s most már nem hagy fel vele, Dr. Barsi erre azonnal engemet ajánlott, „Hiszen ha az elfogadja akkor örülhetünk uraim!” mondá Dr. Rómer. „Hát elvállalja természetesen illendő honorarium mellett?” kérdé R. „Én a mennyire csekély erőmtől telik és hivatalom engedi szívesen elvállalom s köszönöm szíves megemlékezését!” „Sőt mi köszönjük s örülünk hogy ily tudományosan képzett egyén vállalkozik reá ki egészen át van hatva a tárgy iránt!” szívélyesen megrázva kezemet. Pannónia Kávéh. Haza nőmnek eldicsekedtem ezen váratlan szerencsén s megtiszteltetésen, csak ez is úgy ne legyen mint sok más füstbe ment remény, ismét egy régi kedvencz óhajtásom teljesülne; könyvekben való buvárkodás, de mikor lehet majd kényelmesen s mintegy hivatalból ezt tennem!”[1403]

„A tisztes öreg József utczai II. em. szállásán, bemutattatván, kezét nyújtá szívesen látott, többi is barátsággal nyújtá kezét, Haberern Jonathan, Tóth Lőrincz, Thaly Kálmán, Pauler Gyula, [...] Dr. Rómer, Barsi, Pesti Frigyes [...] a Repertorium szőnyegre került, de mivel még az I. osztály nem adott véleményt a tárgy felől, csak előértekezlet volt, hogyan mikép lehetne, kérdezett mivel foglalkozom buvárkodásaimban sat.”[1404]

„... ily nevezetes nagy politikai lapban jelent meg czikkem. Mutattam fűnek fának, hogy ismerjenek ez oldalról is [...] Mentem Beöthyékhez [...] Zoltán[1405] elolvasta czikkemet és

[1403] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXII. id. Szinnyei József: Naplóm 1872. április 22. p. 67.
[1404] Uo. 1872. április 23. p. 68.
[1405] Beöthy Zsolt irodalomtörténész, Szinnyei unokaöccse, 1872-ben a Korunk c. politikai napilap munkatársa.

kivonatot fog közölni a Korunkban [...] Átmentem Dr. Barsihoz a Reformot (egyet vettem) nála hagytam a czikk elolv. végett s hogy ajánlja az Akadem. tagok figyelmébe [...] Vajjon meghozza-e és mikor mai czikkem gyümölcsét!"[1406]

„Mentem Nagy Miklóshoz, ki szintén átvesz valamit czikkemből ..."[1407]

„... a Reform hétfői számában Ballagi Aladár a Mór fia, dicsérőleg emlékezik meg czikkemről és könyvtárismeretemről [...] ezt már tehát eredményezte czikkem [...] mentem a Muzeumba de előbb a Reform szerkesztőségébe [...] A Muzeumban Lupalát figyelmeztettem czikkemre, egyes részeket elolvastam előtte, megmutatta Repertoriumát a történetre vonatkoztatva az idei hirlapokból, aztán Mátraynak bemutatott [...] sokáig beszélgettünk a folyosón a könyvtár jövőjéről, azt hiszi ő is, hogy igen sok fog még történni, és sok könyvtárnokra lesz szükség [...] Itt már jó ismerős vagyok; ő is jónak látja, ha Pulszkyval személyesen beszélek czikkem végett [...] Dr. Barsihoz mentem a Reform példányáért, ő tegnap beszélt az Akadémiánál Horváth Mihálylyal, Toldyval és Rómerrel figyelmökbe ajánlván czikkemet, azok a czim végett nem lettek figyelmessé; tehát érdeklődni fognak."[1408]

„Siettem Xantushoz de itt fél óráig kellett várnom míg felkelt, azután a Reform czikk sem érdekelte ő csak Pulszky és Romer ellen epéskedett, igen hideg ember, sokat ettől se lehet várni, hanem azért megigérte hogy 7-8 levelet ír Keletindia és Chinába hirlapokért [...] voltam Nagy Iván lakásán, tegnap utazott el, falura [...] pech [...] Szabó Károlynak írtam levelet figyelmébe ajánlottam a czikket [...] mentem Aignerhoz, igen dicsérte czikkemet. – fájdalom a kiknek szánva volt azok a fülüket se fogják mozgatni; azt hiszem azért megtermi gyümölcsét [...] majd később [...] Józsi kezdett hörcsögösködni, de rápirítottam s megijesztettem, irányomban és anyja iránt legyen alázatos és engedelmes."[1409]

„... mentem Horváth Árpádhoz, de biz az nem volt otthon, [...] a „Haladás"-ban találtam czikkem utolsó részét „ismert hirlapstatistikusunk" „érdekes czikk" epithetonokkal, így már figyelmet fog kelteni! Azután a Nagyváradban egész czikket kanyaritott „A váradi nyomtatványok ügyében" Márki Sándor s így kezdi Szinnyei József hírlapirodalmunk történetének tudós ismerője [...] mindennek igen örültem Duchonnal olvastattam, örömömben alig tudtam olvasni vagy dolgozni [...] elmentem [...] lóvasuton [...] a Muzeumig s ott Pulszkyra vártam, végre megjött a szolga átadta jegyemet „tessék besétálni" a czikkre figyelmeztetve s átadva a lapot leültetett kérdé honnan való vagyok – Komáromból s elolvasta végig. Úgy látszik tetszett neki s beszélt a hiányokról ő is

[1406] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXII. id. Szinnyei József: Naplóm 1872. június 2. p. 88.
[1407] Uo. 1872. június 3. p. 88.
[1408] Uo. 1872. június 4. p. 89.
[1409] Uo. 1872. június 5. p. 89.

akart e végett törvényjavaslatot beadni [...] ha büntetés nem szabatik a nyomdászokra, nem küldik be a köteles példányokat; az idén készen lesznek a könyvtárak rendezésével s akkor a hirlapokra is kerül a sor, igaz hogy most össze csomagolva vannak sat. sat. felálltam „én a nemzeti bizt. T. hivatalnoka vagyok, ha szükség lesz a rendezésnél, tessék velem parancsolni, bármikor kész leszek szolgálni privative is, kezét nyújtá kétszer is „szabad a lapot megtartanom" tessék mondám azért hoztam [...] Barsi elhozta a tegnapi Magyar Politikát abban volt 1ör a közlemény s onnan vette át a Haladás tehát Csillag Gyula [...] derék ember [...] megköszöntem neki. Hivat. dicsek. Többeknek. 4 or. [...] a Tört. Társ. Közgyűlésére mentem [...] ott Thaly Kálmánnal beszéltem ki a Századokban ír róla"[1410]

„... voltam Nagy Miklósnál s ott néztem meg a lapokat a Korunk ma hozta czikkem kivonatát elég jól, pár szó hozzátételével."[1411]

„Reggeli után mentem Frankl Vilmoshoz [...] szomszédja Párkányi Béla [...] mondta, hogy nekem könyvtárban a Muzeumnál kellene alkalmazást találnom, oda való vagyok [...] egyedüli vágyam, ha családomat gond nélkül láthatnám; bejött Frankl átadtam Hampel névjegyét s a Reformot elvette s említette a Repertoriumot, jöjjek el 3-6 közt akkor majd beszélgetünk [...] említté Tárkányi hogy ez igen jó embere Horváthnak, jól van vele s az sokat tehet. [...] a Vas. Ujs. is hozza czikkem nagyrészét, így már figyelmet kelt. Vissza Franklhoz 6ig vártam – rettenetes unalmas – nem győztem kivárni mentem az egyetemi könyvtárba Horváth Árpádhoz, a legnagyobb örömmel fogadott szinte lelkesült volt beszédemre; hisz kegyedet tenyerükön kellene hordozni s örülni, hogy létezik egy ily ember az országban ha minisztertanácsosi fizetést adnának is, én is mondtam, hogy egyedüli vágyam bejutni sat. mikor elmentem kezét nyújta s felkiáltott „nagyon, nagyon örülök, hogy szerencsém volt s mindent elfogok követni hogy bejusson ön a Muzeumba őrnek nem segédnek!" köszöntem, de egyúttal sajnáltam szegényt a mily beteges kinézetű, összeroskadt öreg, de eszes és kedves ember, s ez volt Petőfiné férje."[1412]

„Frankl Vilmost látogattam szívesen fogadott, czikkem megnyerte tetszését, a repertóriumra nézve azt gondolja legczélszerűbbnek ha offertet nyújtok be az Akadémiának, majd októberben előterjeszti s a jövő évre felvesznek a budggetbe 5-600 ftot előmunkálatokra, hiszi; ezt ugyan fölöslegesnek találom, de mivel ő szükségesnek mondja megteszem, spanyol hirlapok végett is felkértem őt, szívesen hoz magával oct.ben."[1413]

[1410] Uo. 1872. június 6. p. 90.
[1411] Uo. 1872. június 7. p. 90.
[1412] Uo. 1872. június 8. p. 91.
[1413] Uo. 1872. június 9. p. 91.

„Reggeli után siettem Budára el a várba, a lánczhidon Pulszkyval találkoztam, beszélgettünk de szóval se említé czikkemet s a könyvtárt! Thaly lakását megtaláltam, otthon volt, kopogtam kétszer is semmi válasz, a lányt beküldtem kártyámmal, azzal a válaszszal jött ki: „siet a hivatalba nem fogadhat el"; mégegyszer kérdeztettem tehát mikor tehetem tiszteletemet „9-2ig a hivatalban" Itthon nem? Kérdém a lánytól. „Nem" mondá s $^{1}/_{4}$9 óra volt. Ez aztán művelt ember, de szeretem, hogy nem neki adtam czikkemet, no én ugyan sem itt sem másutt nem ogok neki alkalmatlankodni bár menynyire szerettem volna abból a régi pozsonyi hírlapból vagy egy számot. Annyira felmérgelt ezen durvaság, hogy még délutánig se csillapodtam. [...] e héten nem látogatok meg senkit a czélból hogy valamit ajánljak neki vagy kérjem valamire, semmi új munkát nem kezdek."[1414]

„Tud. Repertorium tervezetét készítettem 10-$^{1}/_{2}$12-ig [...] mentem Budára a várba Thalyhoz [...] Tud. Repertoriumot felemlítvén, pártfogását kértem megigérte."[1415]

„... kutattam a Repertoriumhoz adatok végett, mely hirlapokat és folyóiratokat ajánlok felvétel végett, elborzadtam a roppant tömeg miatt melyet 9 hó alatt kellene leczímeznem [...] Adná Isten, hogy az Akadémia elfogadná benyújtott tervemet, s habár fáradságos de mégis jövedelmező vállalattal engem bízna meg ..."[1416]

„... Reformban az Akad. 14 ülésben a Repertorium ügye szőnyegre kerülvén, melegen van ajánlva tervrajzom, ez Pesty Frigyesnek, Kerékgyártó Árpád és Horváth Árpádnak van kiadva birálatúl!"[1417]

„... Horváth Mihály püspökhöz – megköszönvén a Repertorium előterjesztésére nézve szivességét s kikérve további pártfogását – mindenesetre igénybe veszik foglalkozásomat csakhogy osztályonként akarják eszközölni, minden osztály a magáét – no akkor ismét a végtelenbe húzódik – gondoltam magamban..."[1418]

„Egyetemi könyvtárban Horváth Árpáddal közöltem a dolgot, ez azon örvendetes hírrel lepett meg, hogy minden czédula után 2 krt szántak nekem! [...] de Toldy makacskodik ő más beosztást akar s a munkát egyszerre szeretné kiadni. Odajött ő is, kezet szorított velem s örömét nyilvánítá, hogy ily egyénre akadtak mint én ..."[1419]

[1414] Uo. 1872. június 10. p. 92.
[1415] Uo. 1872. szeptember 18. p. 142.
[1416] Uo. 1872. szeptember 19. p. 142.
[1417] Uo. 1872. október 17. p. 156.
[1418] Uo. 1872. október 20. p. 158.
[1419] Uo. 1872. október 22. p. 159.

„... mentem Zoltánhoz [...] ő megtett úgymond mindent mit tehetett, még a Korunkban is kiemelte a Repertorium ügyét"[1420]

„... 10 or. az egyetemi könyvtárba Repertorium értekezletre mentem, késtek az urak, végre Toldy megérkezett, később Kerékgyártó is ez igen sietett s el is ment félóra múlva [...] Toldy oly előzékeny volt és tudatta velem azon örömhírt hogy minden czédula után 2 krt határoztak díjul! Szépen megköszöntem hanem nagy rábeszélésbe került míg rávehettük az öregurat hogy a kötetes kiadást fogadja el, ne az egész mű egyszerrei kiadatását, az első kötetbe minden folyóirat, emlékkönyv évkönyv és nagynaptár jönne!!? Elég absurdum, de hagytam, csakhogy egyszer belefoghassak a munkába; ennek jegyzékét kell előbb készítenem, azután új felosztási tervet. Örültem, hogy ennyire haladt az ügy. 12or elváltam tőlök Horváth Árpád igen mélyen karolta fel az ügyet."[1421]

„... elvégeztem az osztályzat tisztába írását – költségvetést leírtam s vittem Horváthhoz [...] ő azzal biztatott, hogy az ügy most vagy 10 napig pihenni fog, miután Toldy igen el van foglalva, Széphalomra is megy, – már ez az én malheuröm, csak deczemberre v. januárra legyen valami belőle ..."[1422]

„... a Repertorium [...] nov. 20án fog elővétetni s a budget megállapíttatni 1873ra ugyan de előmunkálatokat is tehetek addig ha az osztályzatot elkészítik ..."[1423]
„Franklt otthon találtam, megköszönvén szívességét a Repertorium beterjesztése által, majd sürgetni fogja ..."[1424]

„1/2 11 or. el Horváth Árpádhoz ki oda nyilatkozott, hogy Toldy miután ma lesz tárgyalva a Repertorium ügye s Kerékgyártó nem készité el a jegyzőkönyvet, ő maga készítti el. – Szép volna, ha megtenné. [...] Kerékgyártót kerestem föl lakásán, kinek mindkét ügyemet lelkére kötöttem; Toldy nem szólította fel [...] el van foglalva sat. no Repertorium, ha ily kezekbe jutottál – kevés a remény."[1425]

„... elmentem az egyetemi könyvtárba Toldy már elment volt onnan, hanem Horváth semmit sem tudott a Repertoriumról [...] félek, hogy ismét elodázták, sok küzdelem s mégis kevés eredmény."[1426]

[1420] Uo. 1872. október 23. p. 159.
[1421] Uo. 1872. október 24. p. 160.
[1422] Uo. 1872. október 30 p. 163.
[1423] Uo. 1872. november 13. p. 170.
[1424] Uo. 1872. november 17. p. 172.
[1425] Uo. 1872. november 20. p. 173.
[1426] Uo. 1872. november 23. p. 175.

„Kétségbe kell esnem jövőm fölött, ha meggondolom, hogy Toldy közömbösségén vagy hanyagságán hajótörést szenved minden igyekezetem."[1427]

„... ½ 12or elmentem az egyetemi könyvtárba s ott Toldyval találkozhattam, ki tudatta velem, hogy [...] a Repertorium ügy a deczemberi gyűlésbe karácson előtt kerül szőnyegre, mert a multkori gyülésről elkésett, azért hozzáfoghatok a munkához. Megköszönvén szivességeit mentem [...] Kautz Gyulához ki [...] a Repertorium ügyét igen practikusnak találta elmondván a tervet ..."[1428]

„Aignernél Rómerral találkoztam bosszankodott a Repertorium késlekedésén."[1429]

„... elmentem [...] Nagy Iványhoz, ki [...] Reformból elolvasta a czikkemet dicsérte, igen sikerült, ezután a Repertoriumra tértünk át, egészen helyeselte észbevételeimet, kár volt – úgy mond az egészet rám nem hagyni, az osztályozást nem helyesli, magam is szeretném, ha nem hozták volna elő, mert az akadályozza leginkább a Repertorium készítését, később pedig nagy nehézségemre lesz."[1430]

„Kerékgyártót [...] megkértem a Repertorium végett hétfőn jelenjék meg a gyülésben és mozdítsa elő ügyemet. Megigérte!"[1431]

„... a Muzeumban Lupalát látogattam meg [...] a Repertorium felől hosszasabban beszélgettünk őt is érdekli mert most is ilyesmivel bajlódik, kevesli a 2 krt; csak már ezt is húzhatnám."[1432]

„Kerékgyártó is megszomorított a Repertoriumra vonatkozó jegyzőkönyv elveszett, legalább nem találják!? Nem tudom mit gondoljak már az én sorsomról és mások közömbösségéről."[1433]

„Frankl is volt a könyvtárba, fölhozta a Repertoriumot, sürgették tegnap Gyulaival, csak az osztályozásban nincsenek még megállapodva, a budgetbe 1200 frt fölvétetett."[1434]

„Franklhoz is fölmentem, kérve őt meggyőzőleg a Repertorium sürgetésére, megigérte, sött már ő is ellene van az osztályozásnak."[1435]

[1427] Uo. 1872. november 26. p. 176.
[1428] Uo. 1872. november 28. p. 177.
[1429] Uo. 1872. december 3. p. 180.
[1430] Uo. 1872. december 8. p. 182.
[1431] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXIII. id. Szinnyei József: Naplóm 1873. január 11. p. 6.
[1432] Uo. 1873. január 14. p. 8.
[1433] Uo. 1873. január 16. p. 9.
[1434] Uo. 1873. január 21. p. 11.
[1435] Uo. 1873. február 24. p. 28.

„Frankl [...] megigérte hogy a Repertorium ügyét kezébe veszi [...] Megkaptam a meghivót a holnapi akadémiai gyűlésre a titkárhoz a „repertorium" ügyében. Horvát Árpád szidta a végzetet, hogy annyit kell neki gyűlésekre menni „nem tudom mit fognak határozni ha jegyzőkönyv nincs meg!" mondá ő s ilyen emberekre bízták az ügyet!"[1436]

„... az Akadémia főtitkári szobában a Repertorium ügyében magam voltam, később jött Gyulay, Frankl, azután Toldy az iratokkal és jegyzőkönyvvel (mely nála volt de ő boritéknak nézte), Kerékgyártó s később Horváth is megérkezett, Gyulai és Frankl sürgetésére mégis megállapodtak abban, hogy megkezdhetem a munkát a tervrajzzal a Széchényi Kathal (Index Altert) vették nekem havonként adják át a dijat és a szerkesztésért 5 frtot proponált Toldy nyomt. ivért (revisiót is bele értve) Toldy, Horváth és Kerékgyártó maradnak a felügyelő bizottság."[1437]

„... szeretném születésem napján elkezdeni a Repertoriumot."[1438]

„... a Széchényi Cathalogus Index Alterjét búvárkodtam, tanulmányoztam a „Repertorium" kaptafája ez lesz, hacsak némi változást nem fogok azon tenni, mert az egész munka a megjelenésig az én vállaimat fogja nyomni, még csak utasítást, felvilágosítást sem fogok nyerhetni, annál kevésbé felügyelet-segítségét. – a dolog kellemetlen de annál nagyobb lesz a dicsőség, a szerkesztésért úgyis ívét 10 ftra emelték (5 f a szerk. 5 f. a correctura). Ha Isten segítségével ezt elérhetem, örökös oszlopot emeltem magamnak. [...] ½12or az Akadémiához futottam papirosért Gyulai nem volt ott de adtak egy konczot, ezt elvittem Dobocsányinak körülvágás végett 8drét czédulákra a papiros kékes Diós-Győr №2. (merített) [...] Könyvtárban leírtam magamnak az Index Altert, sajnos hogy ez sem felel meg a czélnak de jobb mindennél. [...] Kerékgyártó is csak jó egészséget kívánt a jövedelmes munkához én pedig azt szeretném ha kezemben volna a megbizás ..."[1439]

„... születésem napja van, Isten segítségével elértem 43dik évemet az az betöltöttem. Mivel ünnepelhettem volna meg nagyszerűbben ezen napot minthogy a tud. Repertorium irását megkezdtem – kissé nehéz az eleje de majd csak fog jobban menni. [...] a kétes helyeket megmutattam Horváth Árpádnak ki némi utasítást és elvilágosítást adott – habár itt ott ő is megakadt, csak kezemben legyen a megbízás Kerékgyártó már vitte az aláírt protukulumot [! helyesen: protokollumot], sürgeti a papirost is. [...] buvárk. a Széchényi Cathal. is [...] jó csomót írtam a Repert.hoz. [...] Ma ugyan csak 85 czédulát irtam a Tud. Gyűjt. 1817. I-IV. kötetét elvégezve de majd jobban fog menni csak

[1436] Uo. 1873. március 14. p. 37.
[1437] Uo. 1873. március 15. p. 38.
[1438] Uo. 1873. március 16. p. 38.
[1439] Uo. 1873. március 17. p. 39.

az Isten erőt egészséget adjon hozzá s engedje megérnem fáradozásom fő jutalmát hogy nyomtatva láthassam művemet."[1440]

„... buvárkodtam az Ung. Nachrichtenben és a Széchényi Cathologusban, mely rendszer annyira elavult, hogy sokban meg kell változtatnom, de önkényileg azt tenni nem akarom Horvát-ot Toldyt kértem meg, egyik a másikra tolta s az lett az eredménye hogy ½1 ut. mentem haza s mégis magamra hagytak, no majd csak valahogyan kibujok a bajbol [...] Otthon Repert. irtam 1½ orát így sokat végzek, de mellem ismét nehezül nyomást érzek azon néhány nap óta [...] most csak az bánt, hogy a Repertorium osztályzata nem lesz talán helyes; hanem a jó Isten majd csak kisegített a bajbol."[1441]

„... Repert. irt. [...] búvárkodtam a Széchényi Cathologust, mindig nagyobb világosság tárul föl előttem, nekem is roppant szellemi hasznot hoz ezen munkálkodás csak a jó Isten egészséget adjon hozzá."[1442]

„... buvárkodtam a Repertorium osztályozása [...] végett de [...] nehezen megy, de ha aztán kinövi magát valami nagyszerű lesz belőle s a dicsőség az enyém lesz, mert még csak tanácsot sem adott senki is. [...] E. u. Repertoriumot irtam nagy szorgalommal. $^{3}/_{4}2$ or. mentem csak a könyvtárba, ott [...] búvárkodtam Danielikben, talán összekalapálom a Zoltánnak szánt czikket is valahogy ..."[1443]

„... Könyvtárba lapokat átnéztem, azután az osztályozást buvárkodtam itt ott, végre majd csak eltalálom a nyitját valahogy. [...] E. u. a Repert. irogattam elég szorgalommal [...] Repert. irt. ma is 4 orát irtam s éppen 140 czédulát mint tegnapelőtt a' nélkül hogy készakarva igy intéztem volna. Csakmár a jó Isten megne vonná tőlem ezen igen hasznos, nagyon jövedelmező s kellemes foglalkozást."[1444]

„... a Repertoriumot folytattam 2 or 10 perczig irtam [...] Palóczy (Pollák kit hibásan Polánynak irtam) várt reám, beszélgettem vele a Repertoriumról ő erről egy tárczaczikket fog írni, szép lesz csak híremet neveli"[1445]

„E. u. dolgoztam erősen a Repertoriumon ..."[1446]

[1440] Uo. 1873. március 18. p. 39.
[1441] Uo. 1873. március 19. p. 40.
[1442] Uo. 1873. március 20. p. 40.
[1443] Uo. 1873. március 21. p. 41.
[1444] Uo. 1873. március 22. p. 41.
[1445] Uo. 1873. március 23. p. 42.
[1446] Uo. 1873. március 24. p. 42.

„... Repert írtam. Józsi és Otmár fiam pedig a már kész czédulákat rakták szakok szerint bele bele fáradva, hanem azért jó segítségemre szolgálnak s az időt is megkimélem ezáltal. [...] E. u. folytattam a Repert. irását; ezután 4 póstalevelet irtam hirlapok végett [...] Most a beírás kissé szünetelni fog, mert a Repertoriumra fordítom fő gondomat april végéig jó csomót akarok összeírni belőle s ha már megnyugosznak benne s első díjamat elvettem, akkor én is nyugodtabban dolgozom majd ..."[1447]

„Repertoriumot irtam, örvendetesen halad a dolog, magam se hittem volna, csak aztán gáncsolódásaikkal ne vessenek előmbe meggyőzhetlen akadályokat."[1448]

„E. u. erősen dolgoztam a Repertoriumon. [...] Ma végeztem legtöbbet 14 havi kötetet és 169 czédulát."[1449]

„Repertoriumot irtam $^{1}/_{4}$1ig tehát egy huzamban legtöbbet 2 orát [...] E. u. Repert. irtam egy órát ..."[1450]

„... szorgalmasan írtam a Repertoriumot"[1451]

„6 út. felk. napl. irt. 1801. tört. irt. azután Repertoriumot irtam ½ 9 or. mint rendesen könyvtárba mentem lapokat átnéztem, azután könyveket osztogattam és buvárkodtam az Index Alter-ban, fájdalom czélomnak éppen nem felel meg, mert 1803-7ben adatott ki és pedig könyvtárlajstrom, ha még is Repertorium lenne, félek igen, hogy sok bajom lesz először a három urral, azután a rendezéssel, de ha már egyszer húzom a pénzt, én is majd könnyebben beszélek. [...] az az mégse cserélnék zaklatott multammal."[1452]

„E. u. Repertoriumhoz fogtam és dolgoztam erősen, de most kissé lassabban megy; annak igen örültem, hogy Frankl értésemre adta miszerint a legutóbbi értekezleten az határoztatott, hogy a czédulákat ne Toldyhoz hanem az Akadémiához vigyem, tehát ez a vágyam is sikerült! Itt még el is veszett volna! Könyvtárba [...] 4 or. haza [...] Repertoriumot írtam kávézás előtt és után. [...] Alig várom hogy a Repert. nehézségein átessem az 1$^{\underline{\text{ső}}}$ fizetést megkapjam."[1453]

[1447] Uo. 1873. március 25. p. 43.
[1448] Uo. 1873. március 26. p. 43.
[1449] Uo. 1873. március 28. p. 44.
[1450] Uo. 1873. március 30. p. 45.
[1451] Uo. 1873. március 31. p. 46.
[1452] Uo. 1873. április 1. p. 46.
[1453] Uo. 1873. április 2. p. 47.

„1801. tört. Repertoriumot írtam szorgalommal [...] E. u. folytattam a Repertoriumot s ¾ 2 or. indultam a könyvtárba [...] Lefeküvén Szilágyi czikkét „Visszaemlékezés szerkesztői pályámra” nagy érdekkel olvastam ...”[1454]

„1/2 7 felk. napl. irt. Repertoriumot irt. [...] 5 után rágyújtottam s neki akartam indulni, hogy elmegyek az Akadémiába meghallgatni, mit deliberálnak a Repertorium felől, de oly örtelmes idő kerekedett [...], hogy tanácsosabbnak láttam visszafordulni [...] inkább Repert. folytattam. [...] Hála Isten munkabiró vagyok, csak már egyszer meginduljon a fizetés, attól még mindig rettegek, hogy nem fog tetszeni munkám valakinek, belekötnek – pedig úgyis hátra van még a legnehezebb része az összeállítás, ezzel nem tudom hogyan birkózom meg. Majd megsegítt az Isten!”[1455]

„1801. tört. Repertor. irtam. [...] E. u. Repertoriumot irtam nagy szorgalommal”[1456]

„Naplóm 1866 marcz. kivonatát irtam s így a Repertoriumra csak délfelé került a sor. [...] elgondolkoztam a napló kivonásnál, mily víg élet volt ott Pozsonyban 1864/7-ben!”[1457]

„1/27 or felk. [...] 1801. tört írtam Reggeli után pedig hozzá láttam a Repertoriumhoz s ugyancsak dolgoztam [...] E. u. is még írtam Repert. [...] A Tud. Gyűjt. Repertoriumát szerencsésen bevégeztem 25 év. = 300 kötet adott 3000 czédulát! [...] Józsival elmentünk [...] az Akademia tört. osztály ülésére. Ott jó helyünk volt; találkoztam is ismerősökkel Franklnak jelentvén, hogy már 3000 czédula készen van; örült neki. [...] Végre a olyó ügyek következtek de azok közül az én Repertoriumom nem említtetett; – fájdalom minden fáradság és várakozás hiában volt [...] Repertoriumba irtam F. M.or. Minerva 1825. évf.ból ...”[1458]

„... Repertoriumhoz hozzá fogtam 3/48 or. és abban hagytam 1/41 or. után.”[1459]

„Elmentem a Muzeumba a hiányzó F. M.or. Minerváért, különös hogy ott is éppen azon kötetek hiányoznak, ez baj, pedig Barna igen szivesen látott és nyújtott volna segélyt. [...] Mentem tovább az Akadémiához, [...] a szolga ismert azért szivesen átnyújtá a két darabba kötött 1833-1836 Minervát, hazavittem teritvény mellett habár feltűnt a kötetek különös számozása, legalább tisztába jövök vele [...] Hon tisztába jöttem, hogy a Minerva 1833-ban nem jelent meg hanem a következő folyam IXdik 1834. évvel 4 kötetben

[1454] Uo. 1873. április 3. p. 47.
[1455] Uo. 1873. április 4. p. 48.
[1456] Uo. 1873. április 5. p. 48.
[1457] Uo. 1873. április 6. p. 49.
[1458] Uo. 1873. április 7. p. 49.
[1459] Uo. 1873. április 8. p. 50.

¼ éves a X-dik folyam 1835 két kötet 1836-ban két kötet jelent meg, s így nekünk is a Muzeumnak is megvan, csak [...] az Akademia tett legokosabban midőn folyamok szerint köttette s kívül a folytonosság végett rányomatta az 1833. évet. [...] Otmarral elmentünk a könyvtárba [...] hoztunk 6 db Tudománytárt. [...] Repert. irt."[1460]

„Repert. írtam és szerencsésen bevégeztem a Felső M.or. Minervát 1825-1836 = 40 köt. = 500 czédula. [...] nekiültem a Tud. Tárt elkezdtem repertorizálni. [...] E. u. folytattam a Repertorium irását."[1461]

„Erősen hozzá láttam a Tud. Tár repertorizálásához, Józsi, Otmár pedig felváltva rendezték a czédulákat. 11 or. Józsival elmentünk a könyvtárba ott lapokat könyvet kicseréltük, hanem Toldytól ott várt rám egy csomó írnivaló, ünnepi mulatságúl; elég kellemetlen, hanem elfogadom annak fejében hogy majd nem tesz kifogást majd a repertorium czéduláinál."[1462]

„Toldy dolgához hozzá fogtam s írtam jó darabot, azután Repertoriumot [...] hanem bosszantott Toldy ilyen igába fogása, mikor úgy szólván a zsebemből húz ki vagy egy forintot minden nap míg írom azt, mert végeztem volna azalatt vagy 200 czédulát, de kibékülök vele ha a Repertorium ügyében pártfogol és nem gáncsoskodik."[1463]

„... a Repertorium irását folytattam nagy szorgalommal, mígnem belefáradtam s 11 or. mentem templ. [...] E. ut. Toldy írásához fogtam s jó darabot leírtam belőle; azután Repertoriumot írtam; a Repertorium Statisztikáját illetőleg a félrejegyzett adatokat beírtam az e czélra készült könyvecskébe, naponkint hány órát dolgozom, miből hány czédulát írok s egyes folyóirat hány kötet s mennyi czédulát szolgáltat, ez magában is érdekes! [...] a Tud. Gyüjt.ben olvastam át a Methodologiát – hanem biz az nem igen alkalmas az én Repertoriumom osztályozásához, pedig ez az Achilles sarka, mibe beleköthetnek, hacsak idővel bele nem tanulok."[1464]

„... mentünk Otmárral a könyvtárba vittünk és hoztunk lapokat és Tudom. Tárt ezt 3 évf. 6 db. s neki ültem dolgoztam egész délig ekkor pihentem. Józsi [...] rendbe szedte a czédulákat. [...] E. u. Toldy ünnepi mulatságra adott írását elvégeztem s ezután hozzáláttam a Repertorium írásához, míg bele nem fáradtam. [...] a Tud. Tár 36 köt. = 11 évf. 965 czéd. Került ki és csak ma 7 ora 45 p. 246-ot irtam."[1465]

[1460] Uo. 1873. április 9. p. 50.
[1461] Uo. 1873. április 10. p. 51.
[1462] Uo. 1873. április 11. p. 51.
[1463] Uo. 1873. április 12. p. 52.
[1464] Uo. 1873. április 14. p. 53.
[1465] Uo. 1873. április 15. p. 53.

„... tanulmányoztam a Seizinger Methodologiáját a Repertorium végett, de csak azt kell tapasztalnom, hogy igen sok bajjal fogok még megküzdeni az osztályozás végett. [...] E. u. [...] a Széplit [Ajánd. 7 köt.] és Kosorú 14 évf. adott 7 czédulát; kénytelen voltam az Erdélyi Muzeum saját példányomat előkeresni és abból kezdtem kiirogatni."[1466]

„... a Muzeum könyvtárba mentem a Sas nálunk hiányzó köteteiért kaptam is 6 dbot, de még az utolsó 3 hiányzik [...] E. u. hozzáláttam a Sas repertorizálásához [...] ¼ 5 or. már mentem a Akademia Könyvtárba [...] a Sas 3 füzetét azonban itt is hiában kerestem, a Tud. Tárból kiirtam a hiányzó tételeket [...] Sokféléből repertorizáltam ..."[1467]

„Délben a Sas megtalált 3 füzetét vittem haza a Balogh könyvtárából. [...] Kerékgyártó beszélt Hunfalvy Pállal is ki azt mondta „csak dolgozzék azon úr!" szeretném már látni a kedvét és a pénzt. [...] folytattam a Sokéle repertorizálását [...] Bevégeztem a Sokféle Repertoriumát 12 köt. = 202 czédulát adott."[1468]

„... Repertor. irt. de mivel a Bud. Szemle 1840. csak 21 cédulát adott; az eddigi eredmény összeállítását cédulákra írtam folyóiratok címe, 1ő és utolsó évét, évfolyam számát és kötet számát és czédulák számát mindezt összegezve bemutatom s egyiknél másiknál, ki érdeklődik e iránt nála hagyom. [...] E. u. erősen repertorizáltam 3 el. könyvtárba, ott is akartam dolgozni s nagy nehezen 1or 15 perczig írtam [...] Haza folytattam a Repert. s bevégezve az Ungr. Mag. 245 czédulával ..."[1469]

„Neues Ungr. Magazin-ból repertorizáltam. Józsi szorgalmas volt délel. rendbeszedte a történetieket mind [...] főosztályokat megállapítottam s rá irom a kimutatás hátára. [...]Délel. Franklnál is voltam átadtam egy egyszerű kimutatást a kész czédulákról, boszszankodott, hogy a dolog nem akar haladni, mondta, hogy beszéljek holnap Gyulaival megteszem de viszek vagy 4 kész kettős kimutatást is. Ez fog hatást és kedvet szerezni!"[1470]

„Kimutatásom hátlapjára ráírtam a szak-szerint 2 részletezést s még kettőt egészen újat írtam; ezekután Toldy számára írottakat [...] mikor elvégeztem volt is hálálkodás, no de úgy hiszem nem jő feledékenységbe; át is adtam kimutatásomat, mindjárt utalványozni akarta, de én kételkedtem, hogy kifizessék mielőtt a végleges határozat hozatnék, majd

[1466] Uo. 1873. április 16. p. 54.
[1467] Uo. 1873. április 17. p. 54.
[1468] Uo. 1873. április 18. p. 55.
[1469] Uo. 1873. április 19. p. 55.
[1470] Uo. 1873. április 20. p. 56.

ő utána lát; Kerékgyártónak adtam a másikat, ki tárczájába tette a Akad. ülés rend czédula mellé. [...] E. u. elkezdtem az Uj Magy. Muz. repertorizálását ..."[1471]

„Kimutatást írtam, hogy legyen reservben is egy. Ezután folytattam a Repertorium irását az Uj M. Muz.ból [...] ¼ 12 ut. neki indultam a Akademia felé, [...] s az Akadémiánál beszóltam Hunfalvy Pálhoz kinek átnyújtván egy kettős kimutatást a Repert. dolgozatomról, tetszett neki és bámulta szorgalmamat, örült, hogy már 5000 czédula készen van, mutatta Budenznek mint ki a bizottmányban van (nem is tudtam), de ő mivel tervét (micsoda tervét?) el nem fogadták, nem látszik a dologgal gondolni (ki nem barátom, ellenségem) finn lapot sem kaptam tőle. Hanem a mi legkülönösebb az Akadémiai Értesítő 1841/7 nincs meg nekik (saját folyóiratuk). Gyulai-t is meglátogattam s átadtam neki is egy kettős kimutatást, igen szivesen fogadott s mint bizonyosat állítá, hogy f. hó 28. összesülésben előkerül s akkor semmi ellenvetés nem lesz mához egy hétre utalványozzák a pénzt is.
Hazamenet Frankl-al találkozván átadtam neki is egy kettős kimutatást, mert a multkor egyszerűt adtam."[1472]

„Délben hazamenet benéztem a Muzeum Könyvtárba a Neues Ungr. Magazin és Akad. Értesítő végett, ez ott sem teljes amazt megkaptam csak csekélység hiányzott kiírtam belőle. [...] E. u. hozzáláttam a Repertorium íráshoz s megy is kedvem szerint, beakarom mutatni még az Új M. Muz. czéduláit is."[1473]

„... Repert. írtam [...] a új M. Muz. el is végeztem a czédulákat is megszámláltuk, sött vacsora után [...] még az akad. Értesítőt is megkezdtem [...] Józsi [...] elvégezte az 5121 db [cédula] rendbe rakását."[1474]

„Akad. Ért.-ből Repert. irtam, kissé nehéz ez újba beleszokni, de azért megy, csak ezen essem át, mert ez a legnehezebb s talán legtöbb is lesz. [...] E. u. neki ültem a repertoriumnak s ugyan csak dolgoztam, úgy hogy már ½ 3 or. belefáradva magam abban hagytam. [...] A Reform-ban ismét felvan említve a Repertorium de csak átalánosan s megrója az akadémiát késedelmeskedéseért, mégis jó ha az embernek jó barátjai vannak a szerkesztőségeknél! de mindenütt is."[1475]

[1471] Uo. 1873. április 21. p. 56.
[1472] Uo. 1873. április 22. p. 57.
[1473] Uo. 1873. április 23. p. 57.
[1474] Uo. 1873. április 24. p. 58.
[1475] Uo. 1873. április 25. p. 58.

„Józsi osztályozza a czédulákat az ujjon készülteket. Repert. irt. most már csak megkészítem a 150et naponkint kényelmesen mert mindjobban belejövök a módjába, előkészítem az új kimutatásokat is."[1476]

„... mentem Rómerhez [...] átadtam neki új kimutatásomat, szívesen vette s igen szerette volna látni az ő szakmájába vágókat, elvittem hozzá a Régészetet a a megigértem, hogy elviszem, igérte, hogy eljő a holnapi összesülésre. Innen Horváth Mihály püspökhöz mentem, szintén átadtam egy kimutatást s megmagyaráztam az egésznek beosztását tervét helyeselte ő is [...] mentem Nagy Iványhoz, kinek megmutattam a jegyéket, helyeselte [...] az Akad. Értesítő 1848diki 3 számát is átadta használat végett. [...]
E. u. Repert írt. 2or Rómernak elvittem a Régéseti czédulákat átnézte, örült neki, dicsérte szorgalmamat, adott tanácsot, persze ő sokat akar, minden apró név feljegyzését sat! mellette fog holnap is dicséretet mondani [...] Én nagyobb ívre írtam kimutatásomat [...] Barsinak vittem át egyet, szintén igérte hogy eljő a gyűlésre, tanácsát fogadtam a folyó számok végett."[1477]

„Délben Palóczynak vittem egy kimutatást, mert az fog írni a Repertoriumról. [...]
„5 or Aignerhoz az Akadémia összes ülésébe láttam ott Toldyt, Horváth M. Ipolyit, Franklt, Barsit, az unalmas előzmények után a jegyző azon figyelmeztetéssel most jő egy fontos és érdekes tárgy [...] „a repertorium" susogták, felolvasta a 10-12 pontozatot, osztályozás, bizottmány, dijazás a szerkesztésért 20 frt jár egy-egy nyomtatott ívért (nem 10 f.) Toldy tett felvilágosítást a díjazás és pénzutalványozásra nézve, mert Lonyai kérdé van-e rá pénz a budgetben, Horvát a czédulák számát említé s miután a jegyző nem jól értette Barsi felszólalt, hogy tegnapig 5841 czédula volt készen, Lónyay elnök „igen érdekes lesz!" mondá s egyhangulag elfogadták. Ez volt egyik legszebb napom.
Hazamenet 3 riporternek magyaráztam a Repertoriumot Paloczy, Erődi (A Honnál) és egy 3diknak; holnap, holnapután tele lesznek vele a lapok. [...] Családomnak előadtam az örömhírt. Dr. Barsi is feljött, azt gondolta nem voltam ott. [...] Csak az Isten erőt egészséget adjon s minél kevesebb gancsolódót de annál több jótanácsot!"[1478]

„Repertor. irt. s a kész csomagokat összekötöztem, hogy ha szükséges lesz átadhassam. Toldyhoz azonban restellettem ily korán elmenni. Könyvtárba mentem, ott gyönyörködvén a napi lapok P. Lloyd, P. Napló, Ellenőr, A Hon és Reform (ez legbővebben s legmelegebben írt) a Repertorium ügy fölemlítésében. [...] azután Toldy eljött s kérésemre aláírta I. szállítmányom kimutatásán hogy 5841 czéduláért a 2 kr 116 frt 82 kr utalványozható. – ¾ 12 or mentem a Akadémiához éppen a kapuban találkoztam Frankl-al ki a levéltárnok, mutattam az utalványt s átadván a kis czédulát, inkább a levéltár számára

[1476] Uo. 1873. április 26. p. 59.
[1477] Uo. 1873. április 27. p. 59.
[1478] Uo. 1873. április 28. p. 60.

[...] a pénztárnak nem szükséges. Arany a főtitkár utalványozta ő volt tegnap a jegyző ő figyelmeztette tehát az összesülést ezen fontos és nevezetes tárgyra! – Mentem a Földhitelintézethez s felvettem az első 116 frt 82 krt hála Istennek hogy megnyílt ismét az ég áldása!"[1479]

„Jegyzéket írtam az I. szállítmányhoz, azután a csomagokat kötözgettem [...] az egészet egy nagy csomagba kötöttük, ráragasztva két kis kimutatást [...] Délben hazasiettem, a csomagot magamhoz vettem [...] s vittem [...] a nehéz csomagot az Akadémiához Franklnak a levéltárban átadtam, a csomagokat revideáltuk s ismét összekötözgetve eltette a sarokba, legalább nyugodt lehetek jó helyen van. Kértem utasításait tanácsát de ő is oly hallgatag ember, önző mint mindegyik. Csak hiába a egész munka és felelősség az én vállamon fog nehezülni. [...]
Zoltán megemlítette melegen a Főv. Lapokban a Repert. M. Ujság, Bud. Közl. Csak szárazon átvették más lapból. [...] Eggenbergernél megkaptam az Akad. nyomtatv. lajstromát."[1480]

„Repertor. Józsi és Otmár diktállása mellett írtam ma már a kerékvágásba jöttem 149 czéd. Írván reggel az Akad. Ért. 1859. elvégezvén a M. Sion-ba kaptam."[1481]

„Józsi és nőm is diktáltak, így végeztem ma be a M. Siont s ma ebből 185 czédulát de ki is fáradtam."[1482]

„E. u. Repertor. folytattam, een szára oglalkozás közt is találok némi élvezetest, megismerkedem összes folyóirataink tartalmával."[1483]

„... könyvtárba menet fölnéztem a re. Collegiumba a sárospataki füzetekért de ma sem voltam szerencsésebb mint máskor [...] ½ 3 or. ismét elmentem a re. Collegiumba ismét hiába, ez a megszerzés, kutatás árnyoldala lesz mindig a Repertorium irásnak. De mit tegyen az ember, anyagot kell gyűjteni hozzá."[1484]

„E. u. neki ültem a Repertoriumnak s ugyancsak irtam, hogy kipótoljam a mulasztottakat [idővesztesége oka: máj. 9-i szabadkőművessé avatása], szerencsére mégis csak átlag megírok naponként 150 czédulát sött többet is s ez elég mellék keresett [...] jó a Isten, kiapadhatatlanok az ő forrásai!"[1485]

[1479] Uo. 1873. április 29. p. 60.
[1480] Uo. 1873. április 30. p. 61.
[1481] Uo. 1873. május 1. p. 61.
[1482] Uo. 1873. május 4. p. 63.
[1483] Uo. 1873. május 7. p. 64.
[1484] Uo. 1873. május 8. p. 65.
[1485] Uo. 1873. május 12. p. 67.

„Repert. irt. kávézás után szintén azt, most már igen is jól halad s attól tartok hogy megsokalják ha minden hóban egy százasukat elemelem, no de van az Akadémiának tengernyi sok pénze, haszontalanságra is eleget ad – mért ne adna hasznosra is már egyszer, pedig a Repertorium olyan lesz mindenkinek, ki irodalommal foglalkozik mint a utazóknak a Bedäcker, még akkor is ha nem lesz úgy sisztematizálva mint a hogy' én szeretném.”[1486]

„E. u. hozzáfogtam a Repert. iráshoz most kissé lassabban megy mert kevesebbet is dolgozhatom és nehezebbek a czimek kiirása, hosszabbak is. 3 el. könyvtárba siettem midőn Bartal (Bartl) tanár, képezdei igazgató és leendő akadémikussal találkoztam, felkért közöljem vele a nyelvészetieket, szívesen, mondám szombaton elhozom a mi együtt lesz – a könyvtárba.”[1487]

„Repertoriumot irtam erélylyel és sikerrel az ujabb rendezettebb folyóiratokkal csak inkább boldogulok mint a mult századbeliekkel.”[1488]

„... a könyvtárban Bartal átnézte a Nyelvészeti cédulákat és sokat jegyzett ki azokból, kell kissé kedvében járnom Józsi miatt.”[1489]

„... átadtam a 2dik szállítmányt megszámlálván a csomagocskákat (25 db, egyik jegyzéket ott tartván, másikán utalványozta a 92 frt 48 krt (4624 czéduláért) Arany is kissé morogva, hogy mindig háborgatják utalványozta s a Földhitelint. Kifizette ...”[1490]

„Kissé zaklatott az életem, csakhogy kellemesen aklatott nem úgy mint a Hungariánál és Nemzetinél telve aggodalommal.”[1491]

„E. u. a Repertoriumot írtam nagy szorgalommal de sokat fog kiadni s pótolni fogja a többi gyérebb eredményű munkát ezen Győri Füzetek.”[1492]

„Hazamenet a Muzeumban keresgéltem s találtam is csonkaságokat, nagy baj ez, hogy 3 könyvtárból se lehet összehozni a folyóiratokat.”[1493]

[1486] Uo. 1873. május 13. p. 67.
[1487] Uo. 1873. május 20. p. 71.
[1488] Uo. 1873. május 23. p. 72.
[1489] Uo. 1873. május 24. p. 73.
[1490] Uo. 1873. május 26. p. 74.
[1491] Uo. 1873. május 27. p. 74.
[1492] Uo. 1873. május 28. p. 75.
[1493] Uo. 1873. június 6. p. 79.

„Sajátságos hogy éppen a szünnapok alatt megy legrosszabbúl a repertorium, ma is csak 120 czédulát írtam persze a sok privát comissiók és járáskelésben …”[1494]

„6 ut. felk. napl. irt. Repert. irt. szorgalommal, hogy a mulasztottakat ismét behozzam.”[1495]

„… elolvastam a „Repertorium” munkálat viszhangját Thalytól, oly melegen írva mint a többi …”[1496]

„Archiv für Lieb. Landesk.ból kezdtem meg a czédulázást, már a német folyóiratokból kissé lassabban megy a munka …”[1497]

„Délben a Muzeumba mentem az olvasók osztályába s ott egy szíves volt megmutatni a hírlapok osztályát az újjabbakat, találtam is vagy 5 csomag megszünt folyóiratot, hanem úgy vettem észbe, hogy nyakukra nő a rengeteg sok hírlap s majd rájőnek az én eszemre s ha nem is állítanak külön hírlapkönyvtárt de legalább egy nagy termet tele raknak vele – ha majd mind beköttetik.”[1498]

„… a Repertorium jegyzőkönyve még nem jelent meg nyomtatásban. Frankl 30-án jő haza! […] Barna tele volt panassal Budenz iránt most tudom mért ellensége a Repertoriumnak, mert Barnát beválasztották a Bizottságba!”[1499]

„E. u. Repert. Országgyűl. Emlékkönyvből írtam […] kissé nehéz ugyan az osztályozás, de majd csak megy, mégis élek a nagyobb baklövéstől.”[1500]

„Repert. irt. Kisf. Társ. Évlapjai-ból s abban érdekes czikket találtam a tervezett dolgozatomhoz.”[1501]

„Arany utalványozta a III. szállítmány 5680 czéduláért járó 113 ft 60 kr. „Halad a munka!” monda „Már benne vagyok” mondám …”[1502]

[1494] Uo. 1873. június 8. p. 80.
[1495] Uo. 1873. június 9. p. 81.
[1496] Uo. 1873. június 11. p. 82.
[1497] Uo. 1873. június 13. p. 83.
[1498] Uo. 1873. június 19. p. 86.
[1499] Uo. 1873. június 25. p. 89.
[1500] Uo. 1873. június 27. p. 90.
[1501] Uo. 1873. július 1. p. 92.
[1502] Uo. 1873. július 2. p. 92.

„Repertor. irtam, kezdem már unni azt, hogy igen kell kutatni s fárasztó lesz az irása is, jó lesz közben kissé pihenni."[1503]

„az öreg [...] a kalendariumokat ocsárolta „ebben is van tudomány?"[1504]

„... Toldyhoz [...] az utalványoztatásra a felkérést minden ellenvetés nélkül aláírta, tehát ismét több reményem van a Bécsbe utazásra!"[1505]

„... mentünk az Akadémiához, átadtam azen IV.ik csomagot"[1506]

„... hozzáláttam az V. szállítmány összeállításához [...] felvittem a csomagot Franklhoz, levittük az Archivumba s ott elhelyezvén [...] utalványozta az 5866 céduláért a 117 frt 32 krt [...] Arany irodájában hagytam az utalványt ..."[1507]

„Délben a Muzeumba mentem a Mentor I. és Tört. Adattár I. II. k. megkaptam, hazahoztam, még eddig hála Istennek nem fogytam ki a munkából, de azután előre aggódom."[1508]

„Délben midőn a Muzeumból elhoztam a Mérnök Egyl. Közl. Ott találtam Sabó Károlyt ki elmondta, hogy les már valami a „Hírlapkönyvtárból", mert egy embernek resolválnak arra fizetést és helyet is! Nagy örömömre szolgált, hogy mégis előbbre viszik a hírlapok sorsát. Na csak a Repertorium készüljön el!"[1509]

„E. ut. Repert irt. Erd. és Vadász Kalend. 1835. (Ez már nem is tartozott volna a Repertoriumba, mert csak névleg kalendar [...] de a hol lehet kissé humbugizálok különben is, ugyis hamar megszakad a fizetés, s a közönségnek azért nem lesz kifogása."[1510]

„E. u. Repert írtam Bányász és Koh. Lapokból, ez is kétheti de már csak becsempészem a jövedelem végett, nem leszek oly igen szigorú s ők se veszik kritika alá."[1511]

„... aggódva nézek a jövő év elé, ha majd a Repertorium czédulaírás szünetel és a pézforrás is egy időre kiapad ..."[1512]

[1503] Uo. 1873. július 17. p. 100.
[1504] Uo. 1873. augusztus 11. p. 112.
[1505] Uo. 1873. augusztus 13. p. 113.
[1506] Uo. 1873. szeptember 3. p. 124.
[1507] Uo. 1873. szeptember 17. p. 131.
[1508] Uo. 1873. október 23. p. 149.
[1509] Uo. 1873. október 25. p. 150.
[1510] Uo. 1873. október 31. p. 153.
[1511] Uo. 1873. november 1. p. 153.
[1512] Uo. 1873. november 25. p. 165.

„... az Akademiához Franklhoz mentem [...] előállott ismét kifogásaival, 1.) hogy a szaklapokat ki kellett volna hagynunk, hisz meg volt mondva, én pedig Toldy kívánságát hoztam fel ellenében, mikor én is kihagyni ajánlottam, azután 1867-ig volt megjelölve, addig vigyük, de ha éppen 1873 végén is dolgozom, mért ne vegyük be a legujabbakat; felhozta a Tört. Társ. Repertoriumát, mit Supala készített 1872-ben, akkor azt nem is kellene nyomatni [...] megnézte az okleveleket, röviden vannak fölvéve, persze kivonatot is szeretett volna! A jövő szállításhoz kért írjak egy jelentést s a további költségek végett beszél Gyulayval. [...] Arany utalványozta s a Földh. Int. 103 f 78 krt felvettem ..."[1513]

„Beszéltem Hampellal ki alig várja a Repertor. elkészültét a Régészet végett."[1514]

„... nem kutatom annyira a régieket és apróságokat, nehogy Frankl ismét szíjja a fogát!"[1515]

„Beszéltem Horváttal, ki helyeselte a Repertoriumra nézve, hogy felvettem a szakfolyóiratokat és 1878ig vittem sőtt ő a Monumentákat[1516] is ajánlotta fölvétel végett, – igaza van, mert több érdekes dolgot találtam azokban elrejtve."[1517]

„megkezdtem az iskolai programok kiirását. Aradi, bajai, debrec. e gri, esztergomi főgymn. kissé lassú-munka de becses és élvezetes anyag."[1518]

„E. u. folytattam a Progr. repertorizálását, de biz ez lassúbb munka, hanem azért érdekes."[1519]

„írtam Repertoriumot Józsi is segített, csakhogy készen legyek a napi portióval, néha igen lassan halad!"[1520]

„Délben ismét a Muzeumba hol a Programok összevannak keverve a többi aprósággal tehát mind hiában van minden fáradság, nem érdemes kikeresni, mégis Neyre szorulok majd!"[1521]

[1513] Uo. 1873. november 27. p. 166.
[1514] Uo. 1873. november 29. p. 167.
[1515] Uo. 1873. november 30. p. 168.
[1516] monumentum tsz. jelentése: történeti forrásgyűjtemények, kútfők, emlékek; itt: a gimnáziumi értesítők
[1517] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXIII. id. Szinnyei József: Naplóm 1873. december 1. p. 168.
[1518] Uo. 1873. december 3. p. 169.
[1519] Uo. 1873. december 6. p. 171.
[1520] Uo. 1873. december 10. p. 173.
[1521] Uo. 1873. december 16. p. 176.

„jövőre [...] soványak a kilátások, úgy látszik nem igen szavaznak most már meg az Akadémián kívül levőnek legcsekélyebb összeget is. Deus providobit!"[1522]

„Repert írtam a Programokból = 24 Progr."[1523]

„Muzeumba mentem még kértem könyveket, csodálták, hogy oly igen tudom mi szükséges munkámhoz, kis ujjamban van mondám. [...] a Repert. Bizottságnak jelentésemet is szerkesztettem ..."[1524]

„... a repert czédulákat mind elrakták rendesen, Károly is segített, azután nagyban játszott Jenővel ki visszanyerte virgonczságát [...] Repert. [...] írtam míg a portió meglett, ha pénzt nem kapok [Frankl 2-án jön meg], legalább dolgozom tovább. [...] Zoltán azon örvendetes hírrel lepett meg, hogy a Repertoriumot mégis fölvették a költségvetésbe éljenek! [...] egy évet Isten segítségével lemorzsoltam volna a könyvtárnál!"[1525]

„Repert. még a hátralevő programokból = 19 db."[1526]

„Repertor. írtam az Erdész. Lapokból, 10 czédulát csakhogy ez évet is azzal kezdjem, mert szükségünk lesz reá."[1527]

„Elvittem omnibuszon a VIII. szállítmány Repert. 5902 czéd. 118 f 4 krt. Frankl utalványozta, részvétet mutatott sorsom iránt; tudatta azt is hogy a költségvetésbe felvették a Repert. nyomtatását, én igértem, hogy a mint lehetséges, hozzáfogok a nagy munkához „kivánatos lenne, hogy mielőbb mondá ..."[1528]

„Repert. írtam a György Aladártól kapott szász jegyzékből írtam ki a Gymn-Programmok értekezéseit!"[1529]

„Józsi olvasta Aranyt és György Aladár czikket a Repertoriumról a mai Hon esti lapjában elég bőven ír róla, hanem nem vetkőzte le azt az epével írt gáncsoskodó, professorkodó modorát, fitogtatva tudományát hanem mástól megtagadva mindent, no de azért szorgalmamat s a szép eredményt dicséri s dicsérik a számok is, elég ha a közönség minél gyakrabban találkozik nevemmel és működésemről olvas különösen most!"[1530]

[1522] Uo. 1873. december 19. p. 177.
[1523] Uo. 1873. december 22. p. 179.
[1524] Uo. 1873. december 23. p. 179.
[1525] Uo. 1873. december 26. p. 181.
[1526] Uo. 1873. december 31. p. 183.
[1527] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXIV. id. Szinnyei József: Naplóm 1874. január 1. p. 1.
[1528] U.o. 1874. január 7. p. 4.
[1529] U.o. 1874. január 14. p. 8.
[1530] U.o. 1874. január 15. p. 8.

„Délben György Aladárral találkozva, haza kisértem, [...] szemére vetettem, hogy könnyebb a lelkének, ha valakit megszúrhat a Repertorium végett interpelláltam, menti magát, hogy ő engem [!nekem] egyáltalában nem akart rosszat sat. azért megköszöntem szivességét. [...]
A mai Pesti Napló is átvette röviden a Repertoriumról szóló közleményt a ujdonságok közé, úgy szintén a Vasárnapi Ujság is át fogja venni jövő heti számában, eléggé fog elterjedni ismét nevem!" [1531]

„... siettem az Akadémiához, Frankl a levéltárba utasított, dolgoztam majd ¼ 10-ig, mert a történetieket mind külön- és rendbe raktam és az a) osztályt bepakolva hazavittem omnibuszon ..."[1532]

„Józsi kezdte a Repertoriumot összerakni 8 kis csomagból!"[1533]

„... levelet kaptam Szily Kálmántól, melyben felhív a Repertorium nyomán statist. czikk írására 50 fttal honorálja ivét, látogassam meg őt! szép kitüntetés!"[1534]

„Szily Kálmánhoz mentem, igen kedves ember [...] megbeszéltük a dolgot és kivihetőnek találtam a tervet!"[1535]

„Terveztük a Természettudományi repertoriumot illetőleg elég ügyesen fog menni, csak ott meg ne akadjon a dolog, hogy valahogy vonakodnak kiadni."[1536]

„... az akadémiához mentem s a levéltárból a természetrajzi czédulákat elhoztam [...] nőm [...] rendezte a czédulákat [...] Hozzáfogtam a „Természettud. és mathem. irodalom" cikkhez, könnyebben megy, mint gondoltam volna, szépen haladok." [1537]

„"Term. tud. kim." írtam és 2or. mentem Szilyhez megmutattam munkálatomat, [...] értekeztünk és változtatott a terven úgy, hogy ismét szükebb térre szorúl és aprilisi füzetben közli majd!"[1538]

„Természetrajzi czédulákból bevégeztem a kimutatást, biz ez nem fog kiadni egy nyomtatott ívet, hanem talán felet 25 frt is jó lesz akár mikor."[1539]

[1531] U.o. 1874. január 16. p. 9.
[1532] U.o. 1874. január 26. p. 14.
[1533] U.o. 1874. január 29. p. 15.
[1534] U.o. 1874. január 31. p. 16.
[1535] U.o. 1874. február 1. p. 17.
[1536] U.o. 1874. február 2. p. 17.
[1537] U.o. 1874. február 3. p. 18.
[1538] U.o. 1874. február 4. p. 18.
[1539] U.o. 1874. február 5. p. 19.

„Akademiá-hoz mentem, [...] elhoztam a két osztályt, természettanit és mathematikait, ezenkívül egy kötet programmot."[1540]

„Természett. Irodalom" írtam és a Természettud. Közl.-el összehasonlítva czikkem kijavítottam [...] e. után Repert. írtam az iskolai programmokból, így tökéletesítem lassankint. [...]
Józsi ismét neki fanyalodott a czédularakásnak, rendezésnek, de nehezen megy, már kétségbeejt az is hogy nekem semmiféle irodalmi vállalatomnál, tervemnél a kivitel nem sikerül, nem tudom egy egészszé kikerekíteni, talán mert igen nagy feneket kerítek, vagy nagy fába vágom fejszémet, mely egy ember erejét túlhaladja, más pedig nem hajlandó fárasztani magát!"[1541]

„Megkezdtem a Repertoriumot nyomda alá rendezve leírni és a „Természett. Irod." tisztázni. [...] Repert. valót kerestem és vittem haza akad. Értekezéseket [...] ezeket czéduláztam s elvégeztem."[1542]

„Frankl-t látogattam a kijegyzetteket megmutatván neki, örült s biztatott a többire nézve, hanem ezt-amazt más osztályba tanácsolta rakni sat."[1543]

„Hozzáfogtam a Repertorium tervrajzához."[1544]

„Repertorium tervrajzát készítettem tovább, nemcsak unalmas de fárasztó és háládatlan munka, mert nem fog tetszeni a tervrajz, ezt amazt diktáljak, nekem sok munkát (semmi jövedelemmel) szereznek s utóvégre nem lesznek megelégedve; ennél nem a kezdet nehéz hanem a kivitel, így vagyok a hírlapirodalommal is; nem tudom egy egészszé összekalapálni; úgy a Komárom történetével. [...] XIX. század naplójával; már ez átka az én munkámnak hogy a kivitelnél megakad; no de egyes részeivel is dicsőséget – dicséretet aratok! Ez is elég szép!"[1545]

„Szilyhez mentem 2 út. s átadta kéziratomat, azt hiszem át se nézte ..."[1546]

„Repertor. folytattam tovább szerkesztettem, mindenkép lassan megy biz az s ezért kezdem unni, előttem van még az is hogy nem lesznek vele megelégedve, kifogást találnak s így meg amúgy akarják s nekem haszontalan munkát szereznek, különben is

[1540] U.o. 1874. február 6. p. 19.
[1541] U.o. 1874. február 9. p. 21.
[1542] U.o. 1874. február 12. p. 22.
[1543] U.o. 1874. február 15. p. 24.
[1544] U.o. 1874. február 17. p. 25.
[1545] U.o. 1874. február 20. p. 26.
[1546] U.o. 1874. február 22. p. 27.

munkakedvem igen csökkkent, két kis angyalom éltető elemem nem zsibog körülem!"[1547]

„Repert. szerk. folytattam, de csak lassan megy a munka [...] Repert. czéd. a Programokból."[1548]

„felosztottam a munkát, hogy mindegyik előrehaladjon, reggel Repertor. szerk. d. u. Termész. kimut. estve „Petőfi az irod."-ban."[1549]

„Repert. szerk. folytattam [...] E. u. a Term. Tud. kimut. folytattam Józsi, Otmár és nőm segítségével kik összegeztek, szépen halad a munka."[1550]

„Repert. tervrajzát készítettem és írtam, ismét előbbre haladt de keserves munka, unalmas azért is mert a jövedelem sokáig lesz még utána pedig nekem minden most kell! Adjad uram de mindjárt, úgy belemerültem a munkába, hogy nőm figyelmeztetett az elmenetelre. [...] E. ut. hozzá fogtam a Term. tud. kimut. s azt végre szerencsésen bevégeztem, holnap a táblázatot letisztázom s holnapután átadom Szilynek!"[1551]

„Voltam Szilynél d. u. s átadtam a Tud. kimut. örült a táblázatnak is ..."[1552]

„Repert. szerk. tovább folytattam, lassan halad biz ez, de azért csak mégis halad!"[1553]

„Repertorium tervrajzát írtam tovább, nagy szorgalommal, mindig attól élek, hogy még ezután is nagy nehézségeket gördítenek előmbe! akkor [...] tegye más. [...] E. u. folytattam és bevégeztem a repert. szerk. és leírását, most már csak tisztáznom kell a dolgot, ezt is siettetem, hogy vasárnap átadhassam."[1554]

„Neki fogtam a Repertorium tervrajza tisztázásához ..."[1555]

„bevégeztem a Repertor. tervrajzát"[1556]

„... felmentem [...] Franklhoz, most már Fraknói, daczára lázas állapotának, szívesen fogadott és tervrajzomat kritika alá vette, sajnos hogy mélyebb megfontolást, változtatást

[1547] U.o. 1874. február 23. p. 28.
[1548] U.o. 1874. február 24. p. 28.
[1549] U.o. 1874. február 25. p. 29.
[1550] U.o. 1874. február 26. p. 29.
[1551] U.o. 1874. február 27. p. 30.
[1552] U.o. 1874. március 1. p. 31.
[1553] U.o. 1874. március 3. p. 32.
[1554] U.o. 1874. március 9. p. 35.
[1555] U.o. 1874. március 10. p. 35.
[1556] U.o. 1874. március 14. p. 37.

tervez sat. köröztetni fogja Toldy és Horvátnál, – no még ezek is hozzá szólnak! Csak már megtalálnók a helyes keretet, hogy nyomtatni lehetne, mondám elbeszélém helyzetemet 700 ftból ha 400 ftot szállásra fizetek, hogyan éljek, csak a hivatalom után, kénytelen vagyok másutt is foglalkozni, a jószívű ember még előleget is hajlandó adni!"[1557]

„... 3 or. mentem Szilyhez ki (nem hiában péntek volt) tudatta velem, hogy jó hír van, az ő választmányuk elhatározta a Természettudományok Repertoriumát külön kiadni minélelőbb, hanem a Term. Tud. czikkemnek csak a statiszt. részét közlik a nevek elhagyásával – csak májusban, én tehát ezt külön kiadom akkor betűrendben [...] meg hánytuk vetettük a Repert. tervrajzát s ők a legkönnyebb módját ajánlották, a névszerinti rendezést egy tárgymutatóval ..."[1558]

„Mentem a könyvtárba [...] Fraknói volt ott s örömömre szolgált hallanom, hogy Toldy helyeselte beosztásomat a Repertoriumra nézve, szép tőle, talán így mégis lesz valami belőle [...] Horvát okoskodott a Frank könyvtár-sekaturák végett, helyeseltem nézetét, rázza le nyakáról a terhet."[1559]

„Horvát a Frank könyvtárra nézve véleményünket kérdezte ki – nehogy lekenyerezzenek valahogy – hanem hogy valamivel javunkat elősegítette volna vagy könnyítene sorsunkon az nincs meg természetében; – rideg, nyomorgó élet ez az államhivatal, hanem az a megbecsülhetlen jó oldala van, hogy kényelmes, a munkában meg nem erőlteti magát aztán biztos!"[1560]

„Frankl ott volt [...] most már ő sürgeti igen a Repertorium kinyomatását, mert kincs van ott elrejtve a mint tegnap az oklevelek közt kutatott, olyasmit is talált, mit hiában keresett sat. Holnap lesz conferencia e tárgyban. [...] Toldyhoz, végre átadta a Repert. tervrajzot ..."[1561]

„12 or. öszszejöttünk Toldy, raknói és horvát tanácskoztunk a Repertorium kiadatása és nyomása fölött [...] senki se ajánlkozott, hogy még csak tervrajzomat (7 ív) átolvassa, csak az alakot, betűket határozták meg, sajnos hogy a correctura egészen rám marad, de azt érem el ezzel, hogy gyorsíthatom a munkát és Józsi is segíthet, hanem a szemem a szemem a petit betűkkel tönkre teszem – valódi martyromság az én életem!

[1557] U.o. 1874. március 28. p. 44.
[1558] U.o. 1874. április 3. p. 47.
[1559] U.o. 1874. április 9. p. 50.
[1560] U.o. 1874. április 10. p. 51.
[1561] U.o. 1874. április 13. p. 52.

Horvát csak a nyomatást sürgette s Fraknói megdicsérte önzetlen, lélekismeretes buzgalmamat, mert azon fizetéssel egyátaljában nem jutalmaztatott eléggé azon nagy fáradságom. – Jól esett ez az elismerés. [...]
E. u. hozzá kezdtem a Repert. íráshoz [...] be is végeztem a Arch. Értesítőt, talán egy hétre kis pénzt mégis csalhatok ki az Akademiától."[1562]

„... jött Frankl (Fraknói) s mentünk át az Athenaeumhoz megegyevén a nyomtatási modalitásokban úgy hogy holnap nyomathatik a munka hála Istennek. Ez lesz életem fő büszkesége, mondhatom majd: erregi monumentum aerae peremis! [...] Józsit megfogadtam a segédszerkesztésre a Repertoriumhoz a 20 ftból 1 ftot igérvén neki."[1563]

„Sajtó-alá készítettem a Repertoriumból 1 ívet (tervrajz) és 70 czédulát, viszem nagy diadallal az Athenaeumhoz, még Toldyval is találkoztam a könyvtárnál, ajánlotta a számokat is cursive borgiszszal szedessem; végre kisül, hogy nincs elég betűjök, Bécsből kell hozatni 5-6 heti késedelem; szép tehát nekem semmi se megy simán! Mindig akadály, bosszúság!"[1564]

„5 or. átmentem az Athenaeumhoz és bámulatomra próbalenyomatot adtak a Repertoriumból, mely igen szépen és jól ütött ki, vittem diadallal haza s mutattam. [...] calculusom szerint [...] a történeti osztály 44-48 íves kötet lesz s ezért kapok 880 tot, szép honorarium; hanem szeretném már az egészet bekötve látni!"[1565]

Ettől kezdve a naplóban mindennap olvashatjuk: „Repert. készítettem sajtó alá."[1566]

„Mentem Szilyhez s ott megvetettük a Természettudományi repertorium sorsát, hajlandónak nyilatkoztam paralell azt is sajtó alá rendezni!"[1567]

„9 or. vittem a kéziratot az Athenaeumhoz, a faktor [...] jövő csütörtökre igéri az első ívet [...] hacsak a Repertoriumi óriási munka és a vég kritika ne aggasztana, de így soha se szabadulok az aggodalmakból, újak jőnek!"[1568]

[1562] U.o. 1874. április 14. p. 53.
[1563] U.o. 1874. április 15. p. 53.
[1564] U.o. 1874. április 16. p. 54.
[1565] U.o. 1874. április 18. p. 55.
[1566] U.o. 1874. április 19. p. 55.
[1567] U.o. 1874. április 19. p. 55.
[1568] U.o. 1874. április 20. p. 56.

„Készítettem a Repert. czédulák 9ik (Pótlék) szállítmányának összeállítását, [...] 946-ra ütött ki, elég szép szám pótléknak, csak aztán Frankl ne csináljon hozzá ferde képet ..."[1569]

„Repertorium jegyzékét készítettem s a 946 czédulát [...] vittem az Akademiához [...] Frankl szó nélkül utalványozta [...] a Repert. nyomást szépnek találta s a mi leginkább megörvendeztetett helyben hagyta ha én a lapok kivonatát és czédulázását is megkezdem, vivat! mást se akartam [...] 5 út. még az Athenaeum nyomdában is voltam, átadván a kéziratot, hanem ismét volt egy kis baj, némely betűik elfogytak, ismét pár napi késedelem! No de már a 12dik lapot szedik! Halad a mű előre!"[1570]

„Délben vittem Hampelnak egy könyvet, szives volt a régészetre vonatkozó tanácsokat adni, igen jelesen felvilágosodtam arról mi tartozik a régészethez mi nem; okosan kell eljárnom, hogy nagy bakot ne lőjjek, mert kis bakok lesznek úgyis. [...] E. u. hozzá fogtam a czédulák sajtó alá rendezéséhez, jó csomót készítettem és vittem a nyomdába."[1571]

„Siettem a Repert. első ívével Fraknóihoz, szerencsére otthon találtam és megbeszéltük a dolgot az az jó hogy csinosítását javasolta a lapok felső részén a czimek kitételét; azután az életr. és Person. megválogatását ajánlotta de én lebeszéltem róla, még csak az kellene, így tehát nyomathatik tovább."[1572]

„... Repertor. czédulákat és 1ő ív 2dik correcturáját vittem a nyomdába [...] szerencsére minden zugolódás nélkül a columna föliratokat megteszi, örültem neki mert szépíti a művet, adtam neki szivart ismét a szedőnek, hogy jobb kedve legyen. Haza, folytattam a Repertor. czédula rendezést sajtó alá. [...] 5 or Mátéval a nyomdába, átvettem a 3dik correcturát [...] Józsi segítségével átnéztük a hibákat [...] a hiba bolházásába belefáradva Otmárnak adtam át, hogy keressen hibát 1 krt kap egy-egyért, 14 krt keresett. [...] Csakmár előbbre lennék a munkában, örülnék neki, de ez csak a kezdet, hátra van még a fő a többi nehéz osztályok készítése. Hely- és névmutató – kritika, szemrehányások, hanem az érdem mégis megmarad s azt a roppant segítséget, előnyt, mit minden művelt ember meríteni fog belőle, nem méltathatják eléggé, valóban örök emléket fogok magamnak emelni ezen átalános becsű és nagy horderejű művel – hát még ha befejezhetném mind a három osztályt, lesz-e elég erőm e nagy műhöz."[1573]

„Józsival tanácskoztunk a Repert. Registere ügyében. Repertor. czédulákat rendeztem sajtó alá, miután elvittem a III. correcturát, hogy nyomják ráírtam az Imprin. Szinnyei.

[1569] U.o. 1874. április 21. p. 56.
[1570] U.o. 1874. április 22. p. 57.
[1571] U.o. 1874. április 25. p. 58.
[1572] U.o. 1874. április 26. p. 59.
[1573] U.o. 1874. április 27. p. 59.

Kéziratot is eleget adhattam, legalább párnapi békességem lesz. [...] Ballagihoz mentem Frankl számára a Repertoriumból kijegyzett Egyh. v. Házi Kincstárért [...] nemigen használhatta de legalább jól idéztem; a Repert. egy ívének költségét 39 ftot sokalta, no de más kétívnek megfelel, oly tömött. [...] 5 után megnéztem a nyomdát, várni akartak a nyomással míg az Akadémia helyben hagyja a költséget, no még csak ez kellene, rábeszéltem, hogy nyomják és szedjék [...] ezt mondta Frankl is."[1574]

„A nyomdában is voltam, nyomják az 1-ső ívet, csakmár valami megrovásnak ne tegyenek ki, ne gúnyoljanak, mert valóban egészen az én felelősségem alatt nyomatik a mű."[1575]

„Délben a nyomdába átadtam 114 czédulát, de még az első ívet se kaptam meg!"[1576]

„Repert. rendeztem nyomda alá, jó csomót megkészítettem, szinte belefáradtam és megpihenve vittem a nyomdába, adtam szivart a szedőnek, ki már a harmadik ívet szedi, holnap megkapom a második ív correcturáját. [...] E. u. folytattam a Repert. készítését. [...] 5 or. Nagy Miklóshoz kinek megmutattam a Repert. 1ő tiszta ívét, tetszett neki, s óhajtott volna egyet ..."[1577]

„$^{1}/_{4}$ 10 or. Márki Sándorhoz [...] kérdeztem egyetmást a repert. beosztásáról, de biz ő se tudott sokkal többet mint én, baj az, hogy nincs mellettem egy tudós historikus a ki tanácscsal szolgálhatna, restellek mindig Frankl-nál alkalmatlankodni."[1578]

„... mentem a Ballagiakhoz a Repert. első ívével, azok el voltak ragadtatva a nagyszerű munka által [...]
Könyvtárba mentem [...] Jött a Fraknói, sebtében egy ívet kért, mert ma terjeszti elő a Repertorium ügyét a tört. osztálynak, bemutatja az I. ívet; siettem a nyomdába, de ott sokáig keresgélték, mire megtalálták Fraknói elment; én utána, átadtam a Akadémiában az ívet, megköszönte igen; az ülést végig vártam 5-7. Balássy, Barsi unalmas értekezéseiket, végén nem jöttek szóba a folyóügyek, hanem Frankl jő hozzám az I. ívvel. Horvát igen fel van indulva, hogy az egészbe nincs systema se kor, se írók szerint, ő felszólal ellene, újra kell nyomatni. Én leveretten távoztam s otthon elbeszéltem a malheurt. [...]

[1574] U.o. 1874. április 28. p. 60.
[1575] U.o. 1874. április 29. p. 60.
[1576] U.o. 1874. április 30. p. 61.
[1577] U.o. 1874. május 2. p. 62.
[1578] U.o. 1874. május 3. p. 62.

Valóban kétségbe kellene esnem jövőm fölött, ha már egyatalában semmi se akar sikerülni, ha nem viszem az ívet oly nagy sietve, holnap Frankl elutazik 4-5 ívet kinyomatnak, akkor talán nem akadt volna föl, de így a hatalmas zsarnok a kisebbekkel szövetkezve eltemeti a vállalatot. Nagy csapás! rám és a nagy közönségre."[1579]

„Siettem a nyomdába magamhoz vevén a 2dik ív II. correcturáját levonva, vittem Fraknóihoz az Akadémiába [...] megmutattam neki a systemet, rendet, ő helyben is hagyta s „csak nyomassam, majd az előszóban megmagyarázhatom az irányt és rendszert" úgymond, ő tökéletesen meg van vele elégedve. Horváth püspök Palotán lakik s csak az országgyűlésen és csütörtökön a Tört. Társ. gyűlésén lehet vele beszélni; elpanaszlám nehézségeimet, szinte részvéttel volt sorsom iránt, midőn mondtam, mily „pech vogel" vagyok [...]
Mentem a nyomdába és magamhoz vevén a czédulákat, otthon a főbb hibákat kijavítottam ¾ 10ig; hanem Szilágyi Sándor czikke mellől az idézet kimaradt, ezt kerestem egésznap otthon és a könyvtárban [...] Papp Miklóstól levelet kaptam, az is panaszkodik Thalyra, polemiába ereszkedik vele! csak engem is bele ne keverjenek a bajba, mert talán a „Petőfi bibl." is ártott ügyemnek. [...]
A correcturát elvégeztük szerencsésen, hanem még egy cédulára akadtam, hol hiányzott az idézés, ezt egyszerűen kihagytam, nem oly fontos. [...] kissé nyugodtabban aludtam, miután annyira viszem hogy vagy 10 ívet kinyomatunk ám lássa a publicum, ha többet nem akar, mit nyert volna abban ha folytattatik, s mit vesztett, hogy elkedvetleníti az embert, mindenesetre leverőleg hat ilyesmi a jelen és jövő munkámra! Elkeseredést szül, kiöli a szorgalmat."[1580]

„Repert. nyomda alá szerkesztését készítettem jó csomót, de nem vittem el, mert van ott elég, hanem a kijavított ívet vittem el [...]
5 út. Szilágyit kerestem hiában. Ozsonna, kávé után Pestyt is hiában kerestem, ismét a B. Közl. szerk.hez mentem s ott bevártam Szilágyit, végre jött, csak annyit tudott, hogy a kérdéses czikk az Új M. Muz. jelent meg, [...] mutattam neki az első ívet, alig várja a mű megjelenését! neki jó! [...] A kérdéses czikket meg is találtam az Új M. Muz. 1860. folyamában."[1581]

„Siettem a nyomdába s onnan Pestyhez, megmutattam az első ívet, s íme egy hibát talált azonnal Zartyi-t Zászty helyett, ez aztán a méreg [...]
Megkezdtem a Repertorium II. osztályát, a hírlapok czédulázását, míg hivatalba nem mentem. [...] délben a nyomdából elhoztam a Revisiót [...] neki álltam a javítgatásnak s

[1579] U.o. 1874. május 4. p. 63.
[1580] U.o. 1874. május 5. p. 63.
[1581] U.o. 1874. május 6. p. 64.

2 utánig felét átnéztem, mentem a Ballagiakhoz [...] megmutattam a 2dik ívet is [...] átadtam a Revisiót Otmárnak, az még 34 kisebb hibát talált benne, tehát 34 krt keresett ..."[1582]

„Repertor. írtam folytatólag, ha nem is érek eredményt, de legalább dolgozom, míg ingyen papirosom és időm engedi, majd zajt ütök vele, ha ismét szép eredményt tudok majd felmutatni, aztán néhány csomagot ha elhelyezhetek az Akadémiánál pénzükbe kerül, nekem hasznot és örömöt szerez, ha megismerem irodalmunk nagy kiterjedését s az egyes tárgyakat összecsoportosíthatom. Majd csak megkapom fáradságom jutalmát."[1583]

„Pestynek [...] elmondtam a Repert. nehézségeit s hasznát, mily merész vállalat sat. [...] Délben megnéztem a szedőt, kézirat kell neki [...] E. u. a szedőnek készítettem kéziratot. Ezután folytattam a Repert. czédulák írását. [...]
Sámi figyelmeztetett, hogy a Term. Közl. maj. számában már megjelent czikkem; tehát Szily nem küldte hozzám a correcturát, de még a pénzt se." [1584]

„Bud. Közl. a Term. Közl. tartalmát közli, a Reform szintén, hanem a Főv. Lapok csak az én cikkemet emelte ki különösen. „A „Természettudományi Közlöny" májusi füzete megjelent s benne többi közt Szinnyey Józseftől ily című érdekes cikk is van: „A természettudományi és mathematikai irodalom áttekintése 1778tól 1873-ig" – Elég szép dicséret, örültem is neki. [...] Nagy Miklóshoz [...] látta cikkemet s kiadja az összevont átnézetet! [...]
Kinlódtam a Repert. czédulákon, a Századokból rendesebben írtam ki a társulat működését, nehogy kifogásuk legyen, mert ezektől félek legjobban [...] Ezután a Természettud. írókat írtam ki rendbe, hogy összeállíthassak egy újabb cikket; mert e. u. Szilynél lévén az 20 frt honorariumot adott. [...] Elvesződöm a kis dicsőségért és nyomorgok mellette, hanem azért ez is valami, s előbb utóbb megtermi gyümölcsét, különösen javamra válik ha 4000-5000 olvasó közönség olvassa, látja, hirdeti tovább! Mindig hivatkozhatom reá!"[1585]

„Term. és math. írók jegyzékét folytattam és tisztázni kezdtem [...] ½ 10 or. mentem a nyomdába, kéziratot adtam át [...] ha valami kimarad, a pótlékba is betehetem hisz a Nagy Szótárnak is pótlékot nyomnak. [...] E. u. folytattam a jegyzék tisztázását s bevégeztem, hanem reggel a Honnál kudarczot vallottam, nem fogadták el, habár György Al.

[1582] U.o. 1874. május 7. p. 64.
[1583] U.o. 1874. május 8. p. 65.
[1584] U.o. 1874. május 9. p. 65.
[1585] U.o. 1874. május 10. p. 66.

mellette volt, adott pár lapot [...] 5 út. Nagy Miklósnak ajánlottam cikkemet, de ez se harapott bele, hátra van még Zsolt öcsém."[1586]

„Bevégeztem a Term. tud. és math. írókhoz tábláz. kimutatást. Ezután Repert. czédulákat írtam [...] Nyomdába mégsincs 3dik ív, lementem az öreg javítnokhoz, okullárium mellett javított, tehát van még sokkal keservesebb kenyér is mint az enyém! [...] Honnál fölajánlásom tegnap visszautasíttatván Gyulaihoz szégyenlettem elmenni czikkemmel, tehát az utolsó menedék volt hátra, Zoltán öcsém, kitől ugyan keveset, vagy semmit se fogok kapni. [...] 4 or átmentem Zsolthoz felajánlottam cikkemet, nem látszott neki örülni, majd otthon átnézi ..."[1587]

„Zoltán nem közli [...] „Term. Tud. névjegyz.""[1588]

„... az „Ellenőr"ben vettem észbe a Term. Tud. Közl. táblázatos kimutatását azon süketlenséggel közölve, hogy ha ilyen lesz a Repertorium, nem sok hasznát veszi a közönség; erre aztán pár sort kellett írnom s Kazárnak átadtam ki az Ellenőrnél dolgozik, még ez is reclam, mert kétszer említtik nevemet! egy lapban! egymásután!!!"[1589]

„Józsival a 3dik ívet hasonlítottuk össze a kézirattal. [...] Mentem [...] az Akadémiához, három rizma papirost megrendeltem, ez eltart jódarabig, ha megcsökönösödnek is a nagyfejű emberek! Én azért folytatom a munkát, mert csak így lesz igazán értelme a munkának ha mindent magában foglalt, igaza volt ebben némileg az Ellenőrnek, csak annyira vigyem, hogy a közönség egy kötetet lásson belőle, majd lármát csap a többiért. [...] E. u. elvégeztük a 3dik ív javítását. [...] A Hon feleml. nevem s a végösszeadást."[1590]

„9 or. mentem a nyomdába, ott átadtam a 3. ív II. correct. és a kéziratot, megmagyarázván a mi szükséges s egy szivart oda tettem a szedő fiókba. Lassan megy a dolog. [...] E. u. folytattam a Repert. czédulázást a Hon és Külf. 1840. folyamából, sok érdekes dolog van ezekben [...] Egy [...] úrféle is jött [...] Péchynek rokona és a Petőfire vonatkozó adatokat kérte a Repertoriumból. A Tört. Lapokra utasítottam, fizessen arra elő, ott van minden."[1591]

„Repertor. kéziratot készítettem s elvégeztem az I. osztály sajtó alá rendezését."[1592]

[1586] U.o. 1874. május 11. p. 66.
[1587] U.o. 1874. május 12. p. 67.
[1588] U.o. 1874. május 27. p. 74.
[1589] U.o. 1874. május 13. p. 67.
[1590] U.o. 1874. május 14. p. 68.
[1591] U.o. 1874. május 15. p. 68.
[1592] U.o. 1874. május 17. p. 69.

„... a lapokat nézvén szembetünt a Reformban, hogy a tegnapi Akad. gyűlésen a Repertorium szőnyegre került, kutattam bővebb tudósítást s az Ellenőrben megtaláltam, örvendetes tudomásul vették, hogy a Repert. sajtó alatt van. Szily ellen felszólaltak Pulszky, Csengery, Gyulai, Toldy, még végre a sorrendet elfogadták s 3as bizottságot a Term. oszt.ból is! A kis Frankl mégis ügyes kis ember. Megnyugodtam s örvendettem [...] délben Horvát ismét azzal kecsegtetett hogy a II. őri állomás elnyeréséhez kezét adja, az biztos! Fáj neki az, hogy a lapok nem említik (nem dicsérik!) kimutatását. Bezzeg emlegetnek engem, mert a Hon és Pesti Napló esti lapjában jól rosszul közölve a tudósítás, de nevem kitüntetve fordul elő! [...] csakmár [...] látnám a Repertorium I. kötetét kinyomtatva, a kritika pedig ne mostohán fogadja, hanem alea jacta est, most már megy gyorsan visszatartóztatlanúl, csak valami nagy bakot ne lőnék.”[1593]

„... az Akadémiába mentem Franklhoz, megnézte a 2. tiszta és 4. correctura ívet, tetszett neki, mondta, hogy nagy vita volt tegnap a Repert. végett, kár, hogy ott nem voltam, Horváth püspököt ő csitította el, felakart szólalni; ügyes kis ember ez a Frankl. Hanem pessimista a Repert. kelendősége iránt, fogadni akart, hogy nem kel el belőle 200 példány! [...] átnéztem [...] a Fővár. Lapokból az Akademiai tárczát, hol az én Repertoriumomról legavatottabban de mégis hibásan van közlemény, megvolt legalább a jó akarat, hanem a Pester Lloyd nevemet mindig Singernek adja, különben nem igen ismernek az ő közönsége.”[1594]

„Repert. czédulákat rendeztem sajtó alá. [...] a nyomdába is elmentem, átadtam a kéziratot, a szedőnek megmagyarázván a dolgot; csak már czélszerűen, jól és szépen üssön ki a dolog, azon gondolkodom, töprenkedem szünet nélkül. [...] csaknem nagy bakot lőttünk, ha a nyomdában megbíztam volna a lapok elcserélve nyomattak volna.”[1595]

„... mentem a nyomdába, átadtam a kéziratot, sürgettem a többit [...] a lapokat átnéztem s az Akad. tárczát olvastam el a Reform-ból, ez legügyesebben említté meg a Repertoriumot még a Magyar Politikában, Athen.ban is benn volt, így eleget kürtölik a lapok jó híremet, csak ne volnék ily ágról szakadt szegény, hogy minden kedvem elmúlik, ha rágondolok az örökös pénzzavarra és hogy nyakamra növekszik az adósságom.”[1596]

„Csak mindenki úgy betöltse hivatását mint én, akkor igen felvirulna országunk!”[1597]

[1593] U.o. 1874. május 19. p. 70.
[1594] U.o. 1874. május 20. p. 71.
[1595] U.o. 1874. május 21. p. 71.
[1596] U.o. 1874. május 22. p. 72.
[1597] U.o. 1874. május 23. p. 72.

„Józsi segítségével correcturát csináltunk, az az ő felolvasta a kéziratot én javítgattam."[1598]

„... folytattam a Repertor. czédulák írását míg láttam, de végeztem is sokat ma a Társalkodó 1843 és 1845 foly. 140 czédulát ..."[1599]

„Egyébiránt még eddig nem lehet panaszom a Repertoriumra habár némely csekély hibákat benn hagyott, pedig mi Józsival és Otmárral ma is annyit fáradtunk a correcturával ..."[1600]

„Nyomdában átvettem a 6. ív revisióját, Szilágyi Sándorral találkozván ott, karon fogvást mentünk a szerkesztőségig igérte minden hírlapját, mi csak van használat végett."[1601]

„Repertor. czédulákat írtam még pedig jó csomót a Társalkodókból [...] E. u. készítettem ismét egy csomó czédulát nyomda alá, azután még czédulákat is írtam."[1602]

„mentem a nyomdába s átadtam a kéziratot [...] sokat kell vele vesződnöm."[1603]

„... a cimertan-ból egy csomó kimaradt, nyilván a régészethez osztottam s a Társulatoknál nem oda való czikk csúszott bele [...] bosszantott s elkedvetlenített. [...] E. u. Repert. czédulákat írtam ki az Athenaeumokból, ezzel pihenek most, mert ez a többihez képest kellemes foglalkozás."[1604]

„Repertorium czédulákat írtam, sajnos hogy most már naponként alig végezhetek 100-at a nyomatás mellett, de azért csak halad a munka habár lassan is. [...] A szedőnek átadtam a kéziratot, de nem volt elég, tehát [...] csináltam többet, [...] vittem a nyomdába, sürgetem a dolgot, már a 8dik ívet corrigálják! Mégis csak lassan megy biz az, – Csakmár a kis Fraknói, Toldy, Thaly [...] ne találnának benne sok hibát a többit majd csak kibékíteném!"[1605]

„Akadémiánál átadtam borítékban a Repert. 3. 5. 6. tiszta ívet Frankl számára, ha a jó lélek megszánná és utalványoztatná a nyolc ív árát szombaton."[1606]

[1598] U.o. 1874. május 24. p. 73.
[1599] U.o. 1874. május 25. p. 73.
[1600] U.o. 1874. május 26. p. 74.
[1601] U.o. 1874. május 27. p. 74.
[1602] U.o. 1874. május 29. p. 75.
[1603] U.o. 1874. május 30. p. 76.
[1604] U.o. 1874. június 1. p. 77.
[1605] U.o. 1874. június 3. p. 78.
[1606] U.o. 1874. június 4. p. 78.

„Repert. czédulákat készítettem sajtó alá és írtam néhányat. Mentem a könyvtárba, hiányos helyeket kikerestem, azután a nyomdába vittem kéziratot és a 8. ív correcturáját. [...]
Ballagiakhoz mentem [...] megmutatván az íveket, ismét két sajtóhibát fedeztünk fel benne, ez bosszantó, mikor annyi gondot ordít az ember a munkára."[1607]

„Az első ívről megkészítettem a folyam. (jelentést vagy nyugtát) s 9 óra felé mentem az Akadémiába raknóihoz oly szerencsés voltam, hogy a 160 frtot minden szó nélkül utalványozta, megmondtam, hogy Karcsúhoz megyek, dicsérte ő is, tudja legalább mily barátim vannak. [...] Váczig [gőzhajón] 3-5ig tartott az út [...] várt Karcsú."[1608]
„... neki fogtam ½ 11ig javítgattam, ez a munka non plus ultrája fáradságban, csakhogy a végén jól üssön ki, adná az Isten, hisz mindent elkövetek, mégis félek, hogy a nehezebb osztályzatoknál benn törik a bicskám!"[1609]

„E. u. czédulákat rendeztem [...] Szedőnek átadtam a kéziratot [...] elég szorgalmasak és lélekismeretesen dolgoznak."[1610]

„E. u. czédulákat készítettem sajtó alá s mivel egy idézetet sehogy se találtam a Tudom. Gyűjteményben t. i. a lapszámot hagytam ki, igen feltartóztatott a munkában azért 4-5ik átnézésre mégis ráakadtam és sokért nem adtam, mert ha egy idézet hamis, akkor több száz is hamis lehet s mit fog rólam a nagyközönség gondolni, úgyis fől a fejem, ha a művel. Történetre gondolok sat. hogyan osztályozzam. Majd meg lesz ez is jól, rosszúl."[1611]

„Hampellel Aigner boltjában beszéltem, igen szívesen teszi azt, hogy a Régészetet rendezi, ennek örültem!"[1612]

„Akadémiához mentem [...] levéltárból [...] hoztam „Helyrajz és Régészet" czédulákat [...]
Az a bosszúság ért, hogy Kőrösi Életr. adatai nem „Csoma" név alatt lesznek mint az Életrajzoknál, no de nem ez az egyedüli hiba s majd elsimítjuk."[1613]

„Kazár látván a Repertoriumot, csodálja, hogy főbe nem lövöm magamat sat."[1614]

[1607] U.o. 1874. június 5. p. 79.
[1608] U.o. 1874. június 6. p. 79.
[1609] U.o. 1874. június 17. p. 85.
[1610] U.o. 1874. június 18. p. 85.
[1611] U.o. 1874. június 19. p. 86.
[1612] U.o. 1874. június 20. p. 86.
[1613] U.o. 1874. június 24. p. 88.
[1614] U.o. 1874. június 25. p. 89.

„Délben [...] hazavittem a 13. ív correcturáját [...] Gutenberget repertorizáltam [...] Hanem a sürgős munka kissé igénybe veszi erőmet, nem csoda, ha némi kis hibák merülnek fel."[1615]

„Repert. készítettem sajtó alá [...] ma ötször voltam a nyomdába és négyszer vittem kéziratot 436 dbot, [...] megkaptam a 13dik ív revisióját, hanem aztán adtam is reggel és este egy-egy szivart mindkettőnek, a fiúnak 20 krt, behozzák ha gyorsan és jól dolgoznak."[1616]

„Józsi meg Otmár segítségével a 14dik ív correcturáját meg a 13dik revisióját elvégeztük. [...] Ma olvastam először a Vas. Újs.ból, hogy az Akadémia nagygyűlésén az én Repertoriumomat Lónyai és Arany is megemlítették beszédjökben; most méginkább félek és vigyázva dolgozom, hogy valamikép nagyobb bakot ne lőjjek, elég baj az nekem, hogy még csak tanácsot se igen kérhetek senkitől, no de azért rossz egészen nem lesz."[1617]

„Gyulainál voltam [...] megmutattam a repertoriumot tetszett neki igen, s új munkával akarnak megbízni, az Akadémiai Értesítőhöz register csinálással, szivesen elvállalom, annál inkább, ha úgyis megkészítik az utolsó éveihez ők maguk, s ez mintáúl szolgáland, lesz munka elég csak idő legyen hozzá és egészség."[1618]

„E. u. szokott foglalatosságomat tettem az az czédulákat rendeztem, bizony sok a dolgom, hanem azért szívesen tűröm az eredményért ..."[1619]

„Akademiához a „Földrajz" csomagot elhoztam haza [...] Koszorú I. köt. 1863-ból írtam repert. czédulákat [...] Józsi is kedvet kapott a Repert. szerkesztése és kivonata írásához, nézte hogyan teszem, ha beletanulna, de ehhez sok gyakorlat és tapintat kell, azonban sokat segíthet úgy ha írja és én átnézem [...] Otmár a földrajzi czédulák rendezését vállalta magára ..."[1620]

„Fraknóinak átadtam a 7-14 tisztaívet és a 9-18 ívet. 200 ft honor. utalványozta ..."[1621]

[1615] U.o. 1874. június 26. p. 89.
[1616] U.o. 1874. június 27. p. 90.
[1617] U.o. 1874. június 29. p. 91.
[1618] U.o. 1874. július 2. p. 92.
[1619] U.o. 1874. július 4. p. 93.
[1620] U.o. 1874. július 12. p. 97.
[1621] U.o. 1874. július 13. p. 98.

„¼ 7 or. otthon voltunk; azonnal a nyomdába mentünk [...] baj volt, az első csomag elveszett az az az aviso ott volt a fiókban de a paquete, bizonytalan hol van, s így nem dolgozhatott a szedő egész héten, bosszankodtam."[1622]

„Nagy örömömre megkerült a csomag, a póstán feledték, hála Istennek. [...] ¾ 12 or. megindultam a Muzeumba Hampelnak átadandó a Repert. íveket (régészetet) ott volt Pulszky a régiségtárba, odahítt egy ablakhoz „hogy beszélgessünk kissé a könyvtárakról és beszélgettünk, oly bizalmasan, mintha barátja lettem volna."[1623]

„... Repert.céd. rendeztem sajtó alá. [...] el is végeztem a társulatokat."[1624]

„Akademiába Fraknóinál elvittem az íveket, tervei tanácsai az Egyháztörténetet azonban nem rendezte, hanem fogja rendezni. Vissza ismét haza, cédulákat rendeztem és a 30. ív correcturáját csináltam."[1625]

„Józsi [...] genialis fiú, ily hamar elsajátította az olasz nyelvet [...] a Repertoriumhoz ő készíti a Hely- és Névmutatót [...] vagy rendezi a cédulákat, de ezt mostmár inkább én teszem."[1626]

„Repert. czédulákat rendeztem sajtó alá; ezen munka is kínoz, vajjon mikor és hogyan látom bevégezve legalább ezen első kötetet ..."[1627]

„Repert 32 ív correcturáját kezdtem és jó darabot végeztem [...] A pénzt utalványozta, Arany aláírta „halad a munka" mondá „Igen! october végén készen lesz!" a 140 ftot felvettem és vittem haza a kéziratot is [...] később nyomdába vittem a munkát és hoztam a 33. ívet [...] Józsi registert írt és a cédulákat rendezte."[1628]

„... a repertorium 33. ívét corrigáltam [...] ezután meg a repert. cédulákat rendeztem [...] Nyomdába vittem a correcturát [...] és a könyvtárban hírlapokat cseréltem ki [...] ismét a cédulák rendezésével voltam elfoglalva."[1629]

„Repert. cédulákat rendeztem. Józsi is segített [...] az Akademiához, Frankl megmagyarázta az osztályzatot [...] megkértem ha Józsi fiamnak adna kis munkát fordítani valót sat. [...] Haza, folytattam a rendezési munkát, még Józsi is segített, azután Registert írt

[1622] U.o. 1874. szeptember 11. p. 128.
[1623] U.o. 1874. szeptember 12. p. 128.
[1624] U.o. 1874. szeptember 13. p. 129.
[1625] U.o. 1874. szeptember 15. p. 130.
[1626] U.o. 1874. szeptember 23. p. 134.
[1627] U.o. 1874. szeptember 25. p. 135.
[1628] U.o. 1874. szeptember 29. p. 137.
[1629] U.o. 1874. szeptember 30. p. 137.

én pedig Toldy Irod.történetét olvastam, ha ugyan hasznát venném a colloquiumon, de Horvát ott is csak komiszkodni fog. [...] Nyomdában 32. ív revisióját átvettem, [...] Józsival összehasonlítottuk az 1. ív registerét."[1630]

„... Muzeumba mentem kutatni és [...] rendeztem a Repert. cédulákat .[...] nyomdába átadtam az ívet és hoztam a 34. 35. ív correct. és 33. ív revisióját [...] javítgattam a 34. ivet [...] Repert. 2. ív registerét hasonlítottuk össze Józsival; közben erősen dolgozik ő a Registeren. [...] A munka igen a nyakamra nőtt, még aggódom is, hogy a M. Akademia történetének terjedelmes közléseért szemrehányást nyerek, hanem hiszem, ha a nagyszerű register elkészül, mindent kielégítt."[1631]

„Józsival a 3. ív registerét hasonlítottuk össze, ő felolvassa a cédulákról a mit ír én a nyomt. íven, kisérem és ha valamit kihagyott vagy rosszul írt megmondom és kijavíttatom [...] Józsi ismét a Registert csinálta ..."[1632]

„Repert. rendeztem sajtó alá, hanem habozok még a mellék címeket hogyan szedessem. [...] Nyomdában voltam, szedőm dolgozik és kéziratot kér."[1633]

„Corr. helyett a 34. ív revis. vittem haza Otmárnak, az vesződik vele [...] otthon nőm folytatta a Register cédulák szétszedését és betűrendbe rakását ..."[1634]

„35. ív revisióját néztem át, Otmár 60 hibát talált [...] Repert. céd. rendeztem sajtó alá [...] E. u. folytattam a munkát Repert. céd. rendeztem, most már a protestansokat. [...] Józsival az 5. 6. ív registerét hasonlítottuk össze."[1635]

„... hozzáláttam a cédulák rendezéséhez és Józsival összehasonlítottunk egy ív regisztert s ezzel elmentem a nyomdába [...] átadván a kéziratot [...] a 36. ív correcturát elhoztam még tegnap és a 35 revisiót átadtam ma [...] Otthon aztán folytattam a correcturát, [...] míg láttam."[1636]

„... minden reményemet a „Repertorium" eredményébe helyezem, az hiszem nagy zajt fog csinálni, adná az Isten! hogy úgy legyen."[1637]

[1630] U.o. 1874. október 1. p. 138.
[1631] U.o. 1874. október 2. p. 138.
[1632] U.o. 1874. október 4. p. 139.
[1633] U.o. 1874. október 5. p. 140.
[1634] U.o. 1874. október 6. p. 140.
[1635] U.o. 1874. október 7. p. 141.
[1636] U.o. 1874. október 8. p. 141.
[1637] U.o. 1874. október 11. p. 143.

„Repertoriumi munkához erélyesen hozzáláttam, rendeztem cédulákat, Jegyzéket rendeztem és írtam tisztába sat. Nyomdába vittem. [...] Délben haza, letisztáztam az évkönyvek jegyzékét [...] cédulát osztályoztam, mert félek, hogy a szedők egyszer csak kifogynak a munkából [...] Folyóiratok jegyzékét tökéletesítettem, jegyezgettem [...] Ma hazahoztam 36 ív Revisióját és a 37. 38. ív correcturáját [...] Fejem kábult a sok munkától – no de majd vége lesz már csak valami baj ne érjen közben és a Repertoriumot, remélem a diadal se fog hiányozni; gyakran emlegetjük [...] az eredményt, melyet várhatunk és a nagyszerű pihenést mely az I. kötet megjelenése után következni fog! Adja a Jóisten!"[1638]

„... évkönyvek és folyóiratok jegyzékét készítettem, javítgattam és Revisiót csináltam [...] correcturát csináltam a 37. íven [...] nyomda alá készítettem az utolsó 100 cédulát az I. kötethez [...] Józsival hasonlítgattunk."[1639]

„Józsival egy ívet összehasonlítottunk, ezt aztán nőm megvágta és szétosztotta. Én folytattam a naptárak jegyzékét és correcturát ezt 37 ivét bevégezvén elvittem a jegyzékkel együtt a nyomdába, így még eddig nem volt [...] várakozás az én hibám miatt, talán csak egyszer [...] egy ívet összehasonlítottunk, Józsi is egy ívet registerbe írt, így csak halad a munka egyesült erővel."[1640]

„folytattam erősen a jegyzék írását és correcturát [...] bele is áradtam a munkába, mert 6-¾ 10ig folyamatosan ülni, hajolva dolgozni nem kis feladat, [...] Józsival egy ívet reggel és egyet d. u. összehasonlítottunk, ez is él-fél órát vesz igénybe, hát még a szerkesztés! [...] Siettem a nyomdába, hol mutatta a szedő a Repert. 40ik ívét, melyből csak az utolsó lap üres, haladunk ..."[1641]

„Délben hazavittem a 39. ív correcturáját [...] Józsival ívet hasonlítottunk össze és a 38. correcturát elvégeztem vele. Ő még csinálja a registert, nőm metéli ..."[1642]

„Repert. tartalomjegyzékét írtam, [...] elvégeztem a 32 ív tartalmát [...] E. u. correcturát csináltam."[1643]

„Repert. correct. 39. elvég. [...] E. u. összehasonlítottunk Józsival másfél ívet [...] siettetem a dolgot. Nyomdába átadtam a tartalomjegyzéket; reggel a 40. ívet hoztam el [...] Józsi dünnyögött a munkára, nem tanulhat, mert én most éppen sürgetem, hogy végre

[1638] U.o. 1874. október 12. p. 143.
[1639] U.o. 1874. október 14. p. 144.
[1640] U.o. 1874. október 15. p. 145.
[1641] U.o. 1874. október 16. p. 145.
[1642] U.o. 1874. október 17. p. 146.
[1643] U.o. 1874. október 18. p. 146.

valahára a szedőnek adhassam és a végeredményt láthassam [...] mégis neki fanyalodott leírt egy ívet, az utolsót [...]
olv. [...] Rómer tervét kéziratban az átalános tudományos tárgymutató"-ról, valóban lelkesen fogta fel a dolgot, hanem éppen azért nem lett belőle semmi mert igen nagy feneket kerített a dolognak, sokakat akart bevonni a szövetségbe."[1644]

„... tartalomjegyzéket folytattam és midőn a fiúk és nőm is elmentek, készítettem az előszót, jó előre haladtam benne [...] mentem a nyomdába a 35. tiszta ívet és 37. 38. 39. revisióját elhoztam, panaszkodtak a tartalom betűire, hogy nem szép, aztán sült ki hogy a petitcurziv kifogyott nekik, már e nélkül nem megy hiában. Könyvtárban [...] Czinár előszavát átnéztem, hogy az enyém se maradjon hátra, csak valamikép megnyerhetném a közönség kegyét és elnézné azon néhány kisebb hibát mely talán előfordul majd itt ott. [...] nőm a cédulákat rendezte, én correct. 40. csináltam és Józsival hasonlítottuk, azután ő is én is neki álltunk az A rendberakásához és nőm fűzte úgy hogy ½ 11 órakor az első betű rendben volt, de ha így megy a többi is kétségbeesem és ha sok lesz nyomtatva a regiszter ez is baj lesz!"[1645]

„... folytattam a register írását és átadtam ismét 4 lapot 7 hasábot szedés alá. [...] a munka szakadatlanul olyt ½ 11ig, ekkor lettünk készen a Ba-val szép kilátás ha így halad csak a munka."[1646]

„... siettem a register írással hogy Toldynak valamit mutathassak [...] az öreg, ki szokás szerint igen udvarias és engedékeny volt, csak a náluk levő íven hiában kereste Pest alatt cikket „Buda és Pest", hanem azonnal rájöttem hogy Budapest alatt van, s otthon meggyőződtem, így van az ha az ember idő előtt ad át valakinek íveket „nagy munkát végzett" mondá „a szenvedély mindent képes végezni!" „a szorgalom, a szorgalom" mondá. [...] írtam tovább registert és segítettem nőmnek és Józsinak, mert mindketten unják a dolgot, nem csoda, lélekölő munka. [...] Pulszky cikkét a könyvtárakról és muzeumokról elolvastam. Csak az ég segítsen ezen nagy munkán bennünket áthatolni minden hiba nélkül, aztán nyugodtan lélegzeni ..."[1647]

„... mentem Fraknóihoz [...] átadtam a tiszta íveket és a regiszterből megmutattam a kéziratot – megnyugodott Toldy határozatában; hanem hibát azért ismét talált Nagyszombati első papnöv. Pesthez van sorolva! Ily nagy munkánál nem megy máskép, hiba kerül fordul, egyébként megnyugodott és csak azt kérdezte mikor lesz már készen?" [...] E. u. siettem sokat végezni de minduntalan akadályozva voltam a kételyek eloszlatásával, könyvek, repert. fölütése által [...] 5 or. siettem ismét haza és sietve írtam annyit

[1644] U.o. 1874. október 19. p. 147.
[1645] U.o. 1874. október 20. p. 147.
[1646] U.o. 1874. október 21. p. 148.
[1647] U.o. 1874. október 22. p. 148.

hogy a szedőnek legyen holnapra való. Szivarra gyújtva, már a 3dik ma de most nem sajnálom magamtúl [...] folytattam a munkát az az correct. csináltam és segítettem nőmnek, Józsinak ki mivel nem ment úgy mint akarta és 10 órakor is dolgoznia kellett felduzta az orrát. Hanem szemrehányást tettem és kellőleg rendre utasítottam, ha nem illő hangon fog beszélni nem férünk meg egy fedél alatt sat. nem tudom kitől tanultad ezt a modort [...] szegény nőm türelmesebb, de már a 3. 4. betűnél összezavarja a rendet [...] Otmár is segített de keveset tud."[1648]

„Kávézás után hozzá láttam a register másolásához, kissé lassan megy ugyan de azért csak haladunk előre, alig várom hogy mutathassak valamit el a közönségnek. [...] Könyvtárban [...] pihentem a hol lehet, jól mondja Józsi hogy a papa legalább pihen a könyvtárban de ő az oskolában tanul és itthon Repertoriumot csinál. [...] a 40. ív correcturáját megcsináltam, azután segítettem a rendezésnél D. E. betűket hoztuk rendbe. [...] Otmárt kissé befogtuk, segített, hanem keveset, mert nincs kitartása, munkaszeretete."[1649]

„E. u. folyt a munka, még a D-t is megírtam, ezután az előszóhoz írtam valamit; nőm pedig a cédulákat rendezte, Otmár nagy unszolásra segített de nem sokat, a szerint lesz a fizetés Józsinak biztosítva van a 20 frt nőmnek 10 f Otmár 1 f v. 5 ftot kap munkája szerint. [...] alig várom hogy nagy munkám első kötete elkészüljön, legalább arathassak egy kis dicsőséget is, habár lesz a ki fitymálni fogja a munkát hanem azért elhangzik annyi elismerés közepette."[1650]

„... folytattam a registerírást szakadatlanúl [...] haza hoztam a kinyomott (prés) register elejét sok hiba van benne és a berendezésben ..."[1651]

„E. u. [...] folytattam a registerirást szakadatlanúl. [...] Nőm szorgalmasan rakta a cédulákat, Józsi is segített, hanem már igen is zúgolódtak [...] Józsi több registert nem csinálna dupla árért – én pedig szivesen teszem csak az Akademia győzze, mondám."[1652]

„Kávézás után írtam registert, ez is bánt mert hosszú lesz és Frankl megsokalja, akkor pedig ha ezt is elveszik tőlem, igazán megleszünk lőve."[1653]

[1648] U.o. 1874. október 23. p. 149.
[1649] U.o. 1874. október 24. p. 149.
[1650] U.o. 1874. október 25. p. 150.
[1651] U.o. 1874. október 27. p. 151.
[1652] U.o. 1874. október 29. p. 152.
[1653] U.o. 1874. október 29. p. 152.

„... neki a munkának és azt folytattam szakadatlanúl [...] Kéziratot írtam a szedőnek, mert sürgeti [...] Mikor Józsi haza jött ismét a correcturát tettük jó kedvvel és eredménnyel, de sok a hiba ...”[1654]

„... ismét folytattuk a register revisiót, be is végeztük a 41 ívet szerencsésen [...] vittem a nyomdába, adtam a szedőnek 1 ftot hogy jobb kedvvel corrigáljon.”[1655]

„Hazahoztam a 41. ív revisióját; ezt javítgattam. [...] írtam keveset az előbeszédhez is, ez is lassan készül és nincs egészen inyemre.”[1656]

„Dolgoztunk erősen, nőm és Józsi elkészítették az R betűt is Sz-et összehasonlítottuk [...] nyomdában megkaptam a 42 ív correcturáját. [...] a 42. ív correcturáját csináltuk, hanem oly rettenetes munka volt, hogy biz az vacsora után is elhuzódott [...] csakmár a repertoriumon átesnék egyszer.”[1657]

„Józsival a regisztert hasonlítottuk tovább 42. ív corr. borzasztó munka, de azért csak ment ...”[1658]

„... a 42. ív revisióját megcsináltam, még a Frankl idézeteit átnézem, hogy legalább ez legyen correct, találtam is benne hibát [...] A T. betűt rakták nőm és Józsi.”[1659]

„... az Előszó végét megcsináltam ...”[1660]

„A szedőnek adtam 1 ftot hogy több kedve legyen és a hibát jól kijavítsa [...] Délben [...] folytattam a repertorium írást; haza hoztam a 43 ív correcturáját is [...] írtam a registert tovább és jó csomót leráztam nyakamról. [...] A könyvtárban [...] kutattam a Repertorium címe végett is. Végre megkaptam a 44. ív correcturáját is. [...] % or. haza. Kávézás után hozzáfogtunk a correcturához Józsival és felét elvégeztük szerencsésen; ezután nőmnek segítettem, ő is elkészült a cédulák összerakása és felfűzésével.”[1661]

„... a Repert. registerét írtam és a 43. ívet javítgattam a kimaradtakat toldoztam bele. Végre a nyomdába vittem a kéziratot [...] a Rep. czímének vázát megcsináltam.”[1662]

[1654] U.o. 1874. október 30. p. 152.
[1655] U.o. 1874. október 31. p. 153.
[1656] U.o. 1874. november 2. p. 154.
[1657] U.o. 1874. november 4. p. 155.
[1658] U.o. 1874. november 5. p. 155.
[1659] U.o. 1874. november 7. p. 156.
[1660] U.o. 1874. november 8. p. 157.
[1661] U.o. 1874. november 9. p. 157.
[1662] U.o. 1874. november 10. p. 158.

„... bementem a nyomdába, hol azzal ijesztettek, hogy a 42ik ív betűit éppen nyomtatni vitték, midőn összedőlt 8 columna, tehát fele, át kell néznem ismét – mennyi baj. [...] Fraknói dícsérte a repertoriumot. Ipolyi is mondta, több hasznot tettem ezzel, mintha egy nagy tudományos művet írtam volna. [...] Kávéz. Után regist. Írtam, javítgattam."[1663]

„... Józsival összehasonlítottunk midőn jött az egyik szedő, hozta az összedőlt revisiót 42 és 43 revis. a 44 correcturáját elvégezvén, neki álltam a 8 columna átnézésének és 28 hibát találtam, csak Fraknóinál kettőt; ezután 43 revis. is megcsináltam, hanem aztán bele is fáradtam ..."[1664]

„Registert írtam tovább. A szedő eljött a revisiókért. [...] a registert végre bevégeztem 230 4^{r} 2 hasábos lapon; előszót is leírtam, csak holnap írom 14-én, nőm nevenapján alá."[1665]

„8 or. [...] az Akademiához, hol Franklt találtam és átadtam neki az előszót, ezt este fogja elolvasni, a címlapokat átnézte és kitörölte Eggenberger nevét [...] holnapra rendelt; mentem [...] a nyomdába, szedőnek adtam 1 ftot és a nagy két hibát is kijavítja, megteszem a mit tehetek, legalább nagy hibák ne forduljanak elő."[1666]

„Siettem Franklhoz [...] misézni ment [...] míg végre Fraknóihoz bejuthattam, még ő állt fölül, hogy 9 órára rendelt, azután előszó-mat átdolgozandónak declarálta, felolvasta előttem és kijelölte a hibákat, azok, némelyeket kivéve, mehettek volna, hanem hát ő, a ki saját előszavát is háromnak is átadja megjegyzéstétel végett, nem tehet máskép! hagytam rá; ő írja le, előbb közli Toldyval; azután Horvátra panaszkodtam, beszéltem Xantus és Pulszkyról, félek hogy igenis eljárt a szám, csak tovább ne adja, mert mondá: „tudom én is kiestem most kegyéből". Sőtt ellenkezőleg – mondám."[1667]

„Előszót írtam tisztán sietve, hogy nyomhassák és vittem a nyomdába [...] szeretném ha már egyszer készen lennénk [...] csakmár a nagyobb bajt elkerüljem, mert kisebb bajok úgyis támadnak. [...] addig nem dolgozhatom mást jó kedvvel míg a Repertorium Iő kötetét készen előttem nem látom, pedig az még néhány napot követel, hanem ha meg a sajtó is magasztalni fog kissé akkor plane szent a békesség!"[1668]

„Folytattam a tartalom correcturáját, azután mentem a nyomdába [...] hazahoztam a 46. ív correcturáját, azt nyaggattam [...] A Repertorium vége elé közeleg, azért nem is

[1663] U.o. 1874. november 11. p. 158.
[1664] U.o. 1874. november 12. p. 159.
[1665] U.o. 1874. november 13. p. 159.
[1666] U.o. 1874. november 14. p. 160.
[1667] U.o. 1874. november 15. p. 160.
[1668] U.o. 1874. november 18. p. 162.

mentem ma a páholyba, mint szándékom volt, mert sokat mulasztottam volna és drága az időm, majd jövő pénteken."[1669]

„... folytattam a 46. ív correcturáját, azután a címlapokat megcsináltam és a tartalmat végig javítgattam. [...] Kezd az idő közeledni midőn látom véres verejtékem gyümölcsét"[1670]

„... az egyetemre mentem s ott 4 ut. elcsíptem, a tanári szobában megnézte a címet és mást akar a Tudományos helyett; ez kellemetlenül hatott rám, no de ő a mindenható [...] Siettem az akademiához, Toldy Horváttal értekezett, megkérdeztem mikor nyerhetek választ, tanakodtak és abban egyeztek meg, hogy raknóival is tanácskoznak holnap 6or [...] Ipolyi ott kezét adta, helyeselte a címet, de azután Fraknói többeknek megmutatván „Magyar Irodalmi Repertorium"-ot ajánlottak. Holnap eljő. [...] Sok bosszúság éri az embert az életben az már igaz!"[1671]

„... Zoltánnal beszéltem ki az előszót szivesen átveszi és kéri. [...] A tanácskozás folyt, a cím helyett mást tettek. Tud. Repert. elakarták kerülni és lett belőle „Hazai és külf. folyóiratok Magy. Tud. Repertoriuma" nevetséges, megmentettem a két címet is."[1672]

„... a 46. ív revis. hazavittem és kijavítottam [...] szeretném e héten fix u fertig kiszorítani és elkészíttetni."[1673]

„8 or. Fraknóihoz mentem és bemutattam a címet, helyeselte [...] hanem az előszó korai közlése mégis abban marad, mert könyvárusoknak kell példányaiknak lenni, ha keresik sat. [...] ma este írtam alá az utolsó impimaturt az I. kötet borítékját."[1674]

„Nyugodtan lennék, ha átestem volna már a kritikán is, hanem így rakosgattam holmi apróságaimat, gyűjteményeimet, iratokat, melyek a repertorium nyomtatása óta halomra gyűlt és hányatott. Még pár hibát láttam az előszóban Akademia rövid e-vel, ezt tegnap is észbevehettem volna sat, de ha siet az ember. Répássy azonnal kijavította. [...] a 47. félívet ellőtték (oldalak elcseréltettek a próbaíven, a cím és előszó, borítékkal holnap nyomatik, többiből kaptam; hanem bosszúságomra Simén Domokos helyett Simont szedtek és Orosz birodalom rossz helyen áll, ily hibák utóbb is ffeltűnnek, szerencsére a közönség alig egyet-egyet vesz észbe."[1675]

[1669] U.o. 1874. november 20. p. 163.
[1670] U.o. 1874. november 21. p. 163.
[1671] U.o. 1874. november 22. p. 164.
[1672] U.o. 1874. november 24. p. 165.
[1673] U.o. 1874. november 25. p. 165.
[1674] U.o. 1874. november 26. p. 166.
[1675] U.o. 1874. november 27. p. 166.

„A nyomdába benéztem siettetni és felügyelni az első ívekre, címre, hogy legalább ebben ne legyen hiba [...] hanem a borítékot Fraknói elkérte [...], hogy megváltoztassa; ne neked; [...] 12 ut. az Akademiához siettem, nem volt ott senki, ne neked, gyalog haza. E. u. siettem a nyomdába, megnyugodtam azon, hogy a változást Urschitz csinálta, boríték lesz, de később, raknói is elküldte a hird. Közül csak történetit akar (2 utolsó lapra jő). [...] nem győzök elég szivart venni annyit szétosztogatok de kell is, hogy menjen előre a dolog. [...] 5 után utánnajártam az íveknek és megkaptam az A és 47. borit. tisztán; vittem Dobocsányihoz hogy fűzze s így mégis kivívtam, de sok lótás futásba került a diadal. – Otthon aztán megpihentem néztem ismételten az A. ívet bevezetésben Toldy neve mellett Ferencznél mégis benn maradt a z, éppen az ő nevénél, ilyen komikus tréfát űz az emberrel a sors."[1676]

„... megkaptam a Repertórium első kötetét beűzve, megbámulták terjedelmét, magam is. [...] Zoltán aprehendál, hogy nem adtam oda az előszót. [...] Megírtam a Repert. nyugtát 320 ftról, nem is tudtam, hogy 60-al tal többet kapok már. [...] Dobocsányi elküldte a másik kötetet is, melyet – ha nem jő már közbe semmi is – holnap mutatnak be; - A jegyzékben az I. osztályra való hivatkozás szintén nem correct, de az egész cím nem az! – Csak pártolják."[1677]

„Összeszedtem a Fraknói íveit és a címet sat bizonyítványokat, meg a bemutatandó példányt, vittem az Akadémiához [...] s ott Fraknói megbámulta a vaskos kötetet, aláírta az utalványt 320 ftot, jövőre abba is beleegyezett, hogy a történelem II. kötetébe a régibb hírlapokat vegyem fel és ha 1 kötetre való lesz, kiadhatom. [...] felírtam a hírlapok címeit a kik kapnak, a Lloydot és Athenaeumot is belevontam [...] a tiszteletpéldányok száma 25 saját elmeszülemény után. [...] Józsinak 25 tot fizettem [...] Otmárnak a megérdemelt 1 ft helyett 2 ftot adtam. [...] 5 út. esőben mentem az Akadémiához, összes ülés volt, Tárkányi, Ipolyi már gratuláltak a vaskos kötetért [...] felszólal Fraknói [...] „elismeréssel kell lennünk Sz. úr iránt ki ezen művet oly sikeresen és gyorsan végrehajtá!" nézegették. Ott volt a Reformtól Palóczi s ez elég. a firmát is elvégezték: „A Magyar T. Ak. könyvkiadó hivatala!" Siettem Benedekhez ezt elírtam, egy szivart adtam ismét, most már holnap nyomják. Fraknói példányát bekötötték, az az befüzettem és átadtam."[1678]

„... sürgettem a borítékot, mely csak 6 or. szabadult ki a prés alól este. [...] az Akad. gyűlésről szólva az Ellenőr írja: Fraknói sat. s a szerkeztőnek, Szinnyey Józsefnek fáradozásáról s érdeméről igen elismerőleg szólott. Az akademia helyeslő éljennel fogadta ezen méltánylatot. [...] Ung. Lloyd: [...] des von Joseph Szinnyey mit abelhaftem Feisz

[1676] U.o. 1874. november 28. p. 167.
[1677] U.o. 1874. november 29. p. 167.
[1678] U.o. 1874. november 30. p. 168.

zusammengestellten R. der in Flugschriften zerstreuten, auf Ungarn bezüglichen Artike." P. Napló: elkészült s megtétettek az előmunk. a II. k. hogy e munkában Szinnyey Józse egyetemi könyvtárnoknak legnagyobb része van." – Greguss pedig azt mondta d. e. „nagy monumentumot emelt magának." 5 ut. addig futkostam míg 10 borítékot megkaptam és vittem a Hon-hoz György Aladárnak egy példányt, ez annyira meglepetett, hogy lemondott megrovó kritikájáról, csak jót fog mondani róla. Szilágyi S. azonnal igérte a referadát, dicsérte és említté Rómer mondását az Akadémiában: Lássák uraim, ez az ember századokra megalapította hírnevét, mert úgy fogják említeni akkor is mint most Pariz-Pápait!" - - Mein Herz was willst du noch mehr. Nagy Miklósnak is átadtam [...] vittem a Pesti N.hoz példányt Újváry maga vette át és igérte hogy tüzetesebben fog hozzá szólni. Haza, beszélgettünk az én dicsőségemről [...] Csakmár az a jó ég azt adná, hogy gyorsan keljen a Repertorium és az Akademiának ne csak moralis, hanem anyagi haszna is legyen belőle, azután majd csak az én sorsom is talán jobbra fordul, hisz annyit fognak trombitálni a lapok, hogy egy kis hang mely könyörületre indítja őket, el fog hatni az ő fülökbe is."[1679]

„... a Főv. Lapokban Zsolt igen melegen és lelkesülten írt rólam, oly humorral, hogy szinte a könny kicsordult szemeimből örömömben. Szilágyi a Bud. Közlönyben nagyszerű panegyriszt csapott a Repertoriumról; kívánhatok-e ennél többet! Papp Miklósnak pedig elküldtem a póstán a tiszt. példányt, írtam levelet, hogy közölje az előszót. [...] Reformnál szerencsére Palóczy tolta magát előtérbe, ő fogja ismertetni, Rákosi ráhagyta, habár elejéntén majd függőben maradt a kérdés, a Lloydnál Falk szintén megigérte, hogy ismertetni fogja. Ellenőrnél Hindy vette át, talán Závodszky ismerteti. [...] Vajjon kiküzdöm-e azt, hogy ismerjenek hivatalomnál fogva is a Miniszteriumnál, jelentésem és könyvemmel ki fogom-e ezt vívni. Lesz-e valamikor jobb sorsom hogy nyugodtabban folytathassam a Repertorium szerkesztését sat. Józsit máris felszólította Kürcz tanár, kölcsönözzem átnézés végett a Repertoriumot. [...] Hátra van még a Hon, Századok, ez adja meg az épület tetőzetét, ezek mit mondanak hozzá!? Kíváncsi vagyok."[1680]

„... gyönyörködtem az Ellenőr szép dicsbeszédében melyet írt mellette, az előszó töredéknél nem említti, hogy az előszóból lopta, hanem mint sajátját adja, végén pedig megró a nevetségig ostobául, de kár volt így pöffeszkedni és elrontani a szép előzményt. M. Ujság röviden ajánlja de dicsérettel. György Aladárral találkoztam, kész volt a kritika, elpanaszoltam sorsomat. [...] Délben [...] Toldynak vittem Repert: ráírtam, hogy én adom, nem volt otthon. [...] E. u. írtam a levelet (czáfolatot) az Ellenőrbe. [...] Az Athenaeum hozza az előszó nagy részét, ismét dicsérettel halmoz el [...] siettem a Tört. társ. gyűlésére, hol Toldynak átadtam a példányt, Závodszkynak meg átadtam a levelet, hogy

[1679] U.o. 1874. december 1. p. 168.
[1680] U.o. 1874. december 2. p. 169.

hozza helyre a hibát, miután ő mégegyszer annyit akart hozzá írni, kértem ne mérgesítse el a dolgot, közölje úgy a mint jónak látja [...] Závodszkyval az Ellenőr szerk.-hez mentem [...] megigérte, hogy elcsinálja a dolgot."[1681]

„Kiírt czikkely a M. T. Akademia 1874 nov. 30.án tartott összes ülése jegyzőkönyvéből. 274. Fraknói Vilmos r. t. s a II. osztály titkára bemutatja az Akadémia kiadásában éppen most megjelent I. kötetét a Magyar Tudományos Repertoriumnak, mely egyszersmind a történelmet és annak segédtudományait tárgyazó első osztálynak I. kötetét teszi. Kiemeli hogy e munka létre hozásában Szinnyei József buzgó és fáradhatlan munkássága volt a főtényező. Örvendetes tudomásul szolgálván, Szinnyei József úrnak kifejeztetik az Akadémia elismerése. Kiadta Arany János m. k. főtitkár. Tek. Szinnyei József úrnak." [...] a lapokat átnéztem semmi új rólam, még az Ellenőrben se. [...] Délben Vadnaynak adtam át a példányt, vasárnapra teszi lapjába. [...] A P. Lloydban mégis benn van ma az Akademia gyülés és Prof. Szinnyeinek legnagyobb elismerés."[1682]

„... megvettem az Ellenőr-t, abban levelem és Závodszky válasza reá, elég kíméletesen ír, csakhogy szétszórtan szedette „a mennyiben hozzáférhetők voltak". Fraknói elolvasta mind a két lapot, azt hitte ez a legokosabb köztük (a reporterek közt), ő is megmosolyogta fölületességét, a Főv. Lapok tetszettek neki. Tiszteletpéldányt 10-et kapok [...] a Vas Ujság 1 ¼ hasábos ismertetését és dicséretét olvastam, itt is a figyelmeztetés „sok alosztály" nem helyes megjegyzés, különben a dicsérettel meglehetek elégedve „Mein Herz was willst du noch mehr!" [...] esik, esik, locs pocs hanem az én dicsőségem érzetében könnyen veszem a bajt. Ma küldik szét Eggenbergerék, kitették a kirakatba, tehát a jövő hét már dönt is némileg fölötte, ámbár nem kis időre marad meg becse."[1683]

„... a Fővárosi Lapokban olvastam a dicséretet „Szinnyei József munkája". hanem ez is mint a többi a czímben és egyébben megtévedt, kell írnom czáfolatot [...] Dr. Márkit felizgattam hogy a Független Polgárban írjon ismertetést a Repertoriumról. Otthon írtam a czáfolatot [...] mentem Szilyhez [...] látta a munkát, dicsért, majd beszél Fraknóival. [...] Ismét szaporodott dicskoszorúm egy levéllel, többen ismernek, nevem hangzatos ismert lesz az országban, szeretni, becsülni fognak; én pedig nyugodtan élhetek majd és örülhetek a sikernek, mert a Repertoriummal egy régi vágyam teljesült, midőn még mint gyermek is jegyezgettem, gyűjtöttem, később apró cédulákra írtam a olyóiratok tartalmát s most íme mindent kinyomtatva, pedig ényesen dicsteljesen kinyomtatva láthatok. Nem nagy öröm, lélekmegnyugvás-e ezen diadalom."[1684]

[1681] U.o. 1874. december 3. p. 169.
[1682] U.o. 1874. december 4. p. 170.
[1683] U.o. 1874. december 5. p. 170.
[1684] U.o. 1874. december 6. p. 171.

„... a M. Polgár dec. 6. számában „Egy nevezetes munka" czimmel közli a Bud. Közl. kritikáját, tehát meg se várta a könyvet, szép tőle! Szokott heczcz különösen ma. [...] Siettem az Akademiához s ott Závodszky hozzám jött, dicsértem ügyességét, igértem neki Petőfi verset „Királyok ellen". Palóczy eljött, én is vele [...] tanácskoztunk a közlendő kritika fölött."[1685]

„... a Repertoriumról semmi [...] csak a Magyaror. és Nagyvil. dec. 6. száma közli az Akadémiai tudósítást melyben tapsot is arattam. [...] Arra ébredtem fel (a Repertorium megjelenése által), hogy egyszerre híres emberré lettem, mert könyvem idővel közkézen fog forogni és csak úgy kérik Szinnyei Repertoriuma; egy emberi életre elég szép czél ha kivihetem, áldom végzetemet. Úgy legyen."[1686]

„Heinicke győri könyvkereskedő levelezési lapon kér Repertoriumot. Eggenberger küldött neki. [...] Délben Nagy Miklósnál kaptam Vas. Ujs. mellékletét, elteszem, Szász Károly írta a Repert. bírálatát ..."[1687]

„... olvastam a Főv. Lapokban czáfolatom kivonatát, de helyesen közölve [...] megvettem a P. Napló esti lapját, melyben végre a Repert. meg van dicsérve, hanem a kritika sem hiányzik: „Nem akarjuk állítani, hogy az összeállításban követett rendszer kifogástalan lenne vagy az anyag földolgozásában lényeges hiányok nem mutatkoznak. De egészben véve Szinnyey úr igen használható könyvészeti segédmunkát készített és óhajtandó hogy a vállalat többi kötetei is mielőbb nyilvánosságra hozassanak." Nagyérdemű munkának nevezi és a számokat felhozza és nevem 5ör említve!"[1688]

„... nagy örömömre szolgált a Reform nagy tárcaczikke Palóczytól, mely valóban alaposan és igen hízelgőleg van írva. A Főv. L.ban „Jókai atyja egy levele" nevem aláírásával közölve szintén feltünést fog okozni. [...] a N. Pester Journ.nál kerestem [...] a Repert.ról, nem volt benne [...] a Hon esti lapja megjelent, melyben a tárca czikk megjelent a Repertoriumról, még pedig elég alaposan és a legszebben írva, most már az egész ország megismerhette és nevem elég ismert lett! [...] Závodszky eljött Petőfi „A királyok ellen" czimű versért, átadtam neki, örült nagyon. 5 or. vittem diadallal a lapokat és felolv. A Hon-t. [...]
Az összetartás páholyban b. Nyáry Albert mondta „egyszerre híres ember lett!" dicsértek és bámulták munkásságomat [...] Valóban meglehetek elégedve a szép eredménnyel, fáradságom jutalmazva van."[1689]

[1685] U.o. 1874. december 7. p. 171.
[1686] U.o. 1874. december 8. p. 172.
[1687] U.o. 1874. december 9. p. 172.
[1688] U.o. 1874. december 10. p. 173.
[1689] U.o. 1874. december 11. p. 173.

„... Dochnálnál átvettem a bekötött Repertoriumot, vörös maroquinba dús aranyozással kötötte, kár volt ily szépen."[1690]

„Rómer tervrajzát az „átalános irodalmi repertoriumról" beírom a jegyzőkönyvembe [...] az az érzet, hogy mindent megteszünk hazánk felvirulására, az emberiség javára, megnyugtat bennünket és édes érzés hatja át belsőnket."[1691]

„... hazavittem a Hadi és más nevez. Történetek két első kötetét ezt kivonatolom Repertorium cédulákra, hogy előre is dolgozzam, annál hamarább meglesz a többi kötetre való, csak pénz legyen elég."[1692]

„Kuncze Leó-tól Pannonhalmi könyvtár őrtől kaptam levelet, ki dicséri művemet s néhány czikkére figyelmeztet. Délben pedig az Athen. hírlapkiadójában Toldy köszönte meg a szép ajándékot, dicsérte „valóban nagy munkát végzett"! [...] Munkámmal, mely szakadatlanúl fog tartani, a jó ég segítségével a jövő évben is ha lehet, így minden évben egy kötet nem lenne utolsó eredmény!"[1693]

„M. Polgárban a Repertorium előszavát közli Papp M. de a cimbe „nagytudományost" tett, ez nem volt észszerű tőle, napi hírek közt ugyancsak megdicsért!"[1694]

„A Századokban Thaly 2 ¼ lapon sűrűn nyomva dicséri a Repertoriumot, csak a pótlékfüzetet említi, a többiek után meg lehetek elégedve, még csak az Irod. Értesítő van hátra. [...] Józsi Kürcz tanárához vitte a Repertoriumot, az mondta egy ott levő barátjának „Ez most a legjobb munka a mit az Akademia kiadott!" szép dicséretek. Csak most már használna is valamit a jövőmre, de Horvát mindig ujjat húz a rectorral a mi hátrányunkra, rovásunkra."[1695]

„Most már kezdek aggódni és félni a Repert. II. kötetének szerkesztésétől, sok nehézséggel kell majd megküzdenem, azután ha majd akadályozva lesz a megjelenése [...] Egészségem hála Istennek elég jó, talán még elérem azon örvendetes időt, hogy a Repertorium 10 kötetét szemlélhetem együtt és megnyugodhatok babéraimon, ez már aztán szép diadal lenne! Egykor csak álmodoztam nagy ritkán ilyesmiről."[1696]

[1690] U.o. 1874. december 12. p. 174.
[1691] U.o. 1874. december 15. p. 175.
[1692] U.o. 1874. december 16. p. 176.
[1693] U.o. 1874. december 17. p. 176.
[1694] U.o. 1874. december 18. p. 177.
[1695] U.o. 1874. december 19. p. 177.
[1696] U.o. 1874. december 20. p. 178.

„5 ut. haza Repert. czédul. kiírását elvégeztem a Hadi Tört. 5 vaskos kötetéből 150 ced. adott; nem lehet minden apróságra kiterjeszkednem, mert akkor határa nem lenne."[1697]

„Hofmán azt mondta, hogy a Repertorium várakozásán fölül kel, nem hitte volna, annyit eladott. [...] Nyomorult állapot ha jövőmre gondolok, csak a munka ad vigasztalást és a Repert."[1698]

„Repert. cédulákat írtam, sovány kilátások ha egy hétig alig írok össze 150 cédulát [...] Századok [...] olv.[...] legalább kedvenc tárgyam, a történelem folyamát és állapotát nálunk figyelemmel kisérem."[1699]

„Dochnál megküldte a Repertoriumokat bekötve, oly izletesen, hogy egyiket megtartom a könyvtárom számára, másikat a Rectornak szántam."[1700]

„Könyvtárban Márki „Irod. Értesítő-jében olvasom a Repertorium ismertetését elég melegen ajánlva, hanem a címen ő is fennakad, aztán az öreg a maga címmutatóját ajánlja."[1701]

„Kedélyem is vidámabb, csak így maradjon, szükségem lesz reá a Repert. II. kötetének szerkesztésénél, ez úgy hiszem még nehezebb munka lesz mint az I. kötet, legalább félek igen tőle."[1702]

„... mentem [...] Pulszkyhoz a Repertoriummal (fűzve) [...] igen szívesen fogadott és a Repert. megköszönte, Hegedűs kifogásait említé, azt megcáfoltam „tudtam, hogy a mit Szinnyei csinál annak pontosnak kell lenni!" mondá."[1703]

„... bárkivel találkozom ismer mint a Repertorium hírneves szerkesztőjét s ezzel nyitva áll sok ismeretlen nagyember ismeretsége és barátsága, szívesen társalognak velem ..."[1704]

[1697] U.o. 1874. december 21. p. 178.
[1698] U.o. 1874. december 24. p. 180.
[1699] U.o. 1874. december 30. p. 183.
[1700] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXV. id. Szinnyei József: Naplóm 1875. január 4. p. 3.
[1701] U.o. 1875. január 8. p. 5.
[1702] U.o. 1875. január 9. p. 5.
[1703] U.o. 1875. január 10. p. 6.
[1704] U.o. 1875. január 11. p. 6.

„Szilágyi Sándor jött oda és ismét égig magasztalta a Repertoriumot, mennyi hasznát vette, csak készítsem tovább, mert pénz van elég, el se tudják költeni sat. Wenzel hasonlított össze Parizpápaival nem Rómer. Adott kutatási megbízást, szívesen teszem neki.”[1705]

„... mentem 2 or. Szilyhez [...] Elmondta, hogy ők megszavazzák a 1300 ft a mibe a II. kötet fele kerül [...] a többi aztán más gondja; nem bánom, legalább hamarabb átesünk ezen is, s én pénzhez jutok; dicsérte a Repertoriumot ...”[1706]

„Szilágyinak elvittem az Életr. adatokat, oda írva hol találtam, kell mindig charlatankodni az embernek kissé, hogy jobban becsüljék az embert ...”[1707]

„... Repert a Pressb. Ztg. 1766. évi folyamát, oly érdekes kis lap, hogy szinte gyönyörködöm benne, a száraz munka mellett.”[1708]

„Repert. a Pressb. Z.-ból ...”[1709]

„... folytattam a Repert. írást, csak már pénzt is halászhatnék ki tőlük, de megjárom ha nem utalványoztak erre csak a nyomatásra. [...] 5 or. haza, cipelvén mindég velem hírlapokat mint egy antiquarium.”[1710]

„... a Repert. folytatása kissé unalmassá válik ha a munka igen száraz és egyforma; változtatni kell rajta.”[1711]

„3 or. út. mentem Szilyhez, febr. 9-10. táján határozunk a 2dik kötet nyomatása felől. [...] folyt a munka; végre elvégeztük 4516 czédula lett az eredmény, csak 1 volt a különbség, ez igen nagy pontosságra mutat, megírtam a takarókat, összekötöztük csomagba ...”[1712]

„... Fraknóihoz, minden ellenvetés nélkül utalványozta a 4516 czéduláért járó 90 frt 32 krt.”[1713]

„Repertor. írtam nagy szorgalommal, mert így se megyek sokra, keveset adnak ki ezek a hírlapok, tehát annál szorgalmasabbnak kell lennem. [...] Reggel kaptam Sennouer

[1705] U.o. 1875. január 12. p. 7.
[1706] U.o. 1875. január 13. p. 7.
[1707] U.o. 1875. január 13. p. 7.
[1708] U.o. 1875. január 26. p. 14.
[1709] U.o. 1875. január 28. p. 15.
[1710] U.o. 1875. január 29. p. 15.
[1711] U.o. 1875. január 30. p. 16.
[1712] U.o. 1875. február 2. p. 17.
[1713] U.o. 1875. február 3. p. 18.

szegedi könyvárus segéd levelét melyben a Repertor.ból kimaradt „Anzeigen" bécsi folyóiratot említi fel sat. jó hasznát veszem ezen ismeretségnek, azért ápolni fogom ..."[1714]

„... elmentem Aigner boltjába, ott találtam Károly Gy. Hugót, kassai tanárt és írót, megismerkedtünk, megtudtam, hogy a Figyelő 4. számában megdicsért, azután szóval is. – szeretem az ilyen ismeretséget, majd cultiválom; sokat beszélt a kassai könyvtárakról sat."[1715]

„Repertoriumot ma d. u. ketten kérték egymás után, örvendetes jelenség!"[1716]

„haza, magammal czipelvén két hírlapot, mint valami antiquarius, már ez az én hivatásom, azért nem szégyenlem. [...] Repert. írtam és bevégeztem a Gemeinnützige Bl*ätter* 1811-37 = 25 ½ évi folyamának kivonatolását, sok érdekes dolgot találtam, de mégis fárasztó, ha ily soká tart az egyforma munka ..."[1717]

„Repert. írtam Ungar. Nachr. 1787-ből, hanem sokat találtam legalább benne."[1718]

„Repert. írtam a Hazai Tudósítás 1806. évf.ból; ebben elég sokat találok. [...] 3 or. mentem a könyvtárba [...] báró Hornig is sokat beszélt Repert. felosztása az az a hírlapok el és fel nem vételéről."[1719]

„Meghívást kaptam az Akadémiába holnapra; végre valahára eldől a Repert. ügy is."[1720]

„... az Akademiába mentem [...] és a Repertor. bizottság gyűlésén (Jelen voltak Fraknói, Balogh Kálmán, Szabó József) Szily nálam volt a könyvtárb. és jelentette, hogy ő neki előadása van, nem jöhet el. Az angol Catalogh of Scientific paper-t vettük mintául, de Balogh K.nak oly ideái jöttek, hogy ő csak eredeti névvel ellátott czikkeket kíván felvenni, sőtt egyszerre a heti lapokat is, hisz az nem sok, persze csak a szaklapokat, jól van így! Hanem ez által egész rendszeremet feldöntik és mégse lesz teljes a mű. Hanem ismerni tanultam ismét egy gőgös, pimasz, handabanda ember, kinek más mind sifli. – Szabó József, a kedves kis ember megkért a Ter. Tud. önálló eredeti munkák összeállításával 1869-74" ezt említé az Akademiában. Szívesen megteszem. – Kezét nyújtá, Balogh rám se nézett. [...] hazamenet Szilágyi Sándor, Rákosi, ismét Pulszky Á. előzőleg köszöntek, ez elégtétel Balog lenéző modora ellenében. [...] Méltán elkedvetlenedtem,

[1714] U.o. 1875. február 5. p. 19.
[1715] U.o. 1875. február 7. p. 20.
[1716] U.o. 1875. február 8. p. 20.
[1717] U.o. 1875. február 10. p. 21.
[1718] U.o. 1875. február 11. p. 22.
[1719] U.o. 1875. február 13. p. 23.
[1720] U.o. 1875. február 14. p. 23.

mert az idén aligha lát a közönség nyomtatott új Repertoriumot. Lehangolólag hat ilyesmi reám.”[1721]

„Repert írtam a Haz. és K. Tud. és Term.tud. Könyvészetet írtam czédulákra, ha nem kapok ezért semmit, sok is lesz a barátságból.”[1722]

„Repertoriumot írtam tovább a Haz. és Külf. Tud.-ból.”[1723]

„Vasárnapi Ujságban átnéztem 1872-74 munkálataimat és kijegyeztem, így mindenben előbbre haladok, csak a Repertorium nem akar készülni. No de ha hozzá fogok, meglesz az is. [...] Term.tud. munkák jegyzékét írtam 1872-3ból és Repertor. írtam.”[1724]

„Term.tud. könyvészetet írtam szorgalommal. [...] Muzeumban hiában kerestem a Kurirt. [...] mentem Szilyhez, könnyű volt őt arról kapaczitálnom, hogy kár megdézsmálni a Repertoriumot, ő is a mellett van, hogy egyedül az apróbb czikkeket hagyjuk ki, s ezt fogja is sürgetni, így helyre fog állani az egyensúly; Termész. Könyvészetemet még ki is akarja nyomatni, legalább kis hasznom lenne a fáradság után.”[1725]

„Repertoriumot írtam tovább a Hazai Tudós.ból [...] bizony keveset ad ki, talán jobb lesz mielőbb elkezdeni a term. tudom. lapokat; mert a pénz dolgában igen megakadunk majd.”[1726]

„Lubrich dicsérte Repertoriumomat, olyanok emelték ki előtte u. m. hasznavehetőségét, kik gondolkozó emberek ...”[1727]

„Repertorium-írást folytattam ...”[1728]

„... folytattam [...] a Repertoriumot és bevégeztem a Hazai és Külf. Tudósítások 1806-1839ig = 34 évfolyamát ...”[1729]

„M. Gazdából írtam Repertoriumot ...”[1730]

[1721] U.o. 1875. február 15. p. 24.
[1722] U.o. 1875. február 16. p. 24.
[1723] U.o. 1875. február 17. p. 25.
[1724] U.o. 1875. február 18. p. 25.
[1725] U.o. 1875. február 22. p. 27.
[1726] U.o. 1875. február 24. p. 28.
[1727] U.o. 1875. február 27. p. 30.
[1728] U.o. 1875. március 4. p. 32.
[1729] U.o. 1875. március 6. p. 33.
[1730] U.o. 1875. március 7. p. 34.

„... folyt a Repertorium írás, ma 295 czédula ..."[1731]

„... könyvtárba siettem, hol Konek egykori tanárom gratulált a Repertoriumért, ma olvasta ismertetését a P. Lloydban, csak úgy néztem [...] nekem annyi dőm se volt, hogy megtekintsem a Lloydot [...] hazamenet megvettem a Lloydot s otthon olvastam; egy hasábra terjed s úgy mint az „Ellenőr" sajátjaként közli az előszó nagy részét, azután buzdított és jó egészséget kíván a mű befejezéséhez! Örültem igen, hogyne mikor ez hordozza még csak ország-világgá híremet 11 ezer előfizető!!! [...] Repert írást folytattam s annyit írtam mint tegnap 238 czéd."[1732]

„... a dölyfös Balogh K. kérdezte a munka haladását és hangsúlyozta ismét azt, hogy mennyire haszontalanok a napi lapok tárczái, figyelembe se veendők sat., persze ő szerinte még a szaklapokban is kivételesen egy kettő üti meg a mértéket, szépen fogja fel a Repertorium hivatását; Irod.történeti és bibliogr. szempontból ő neki semmi, vagy történetileg!"[1733]

„... örömömre az Orvosi Hetil. Mely 1857 óta jár, olyan tartalomjegyzéke van, hogy csak le kell írnom."[1734]

„... elvégeztem a M. Gazdát 1841-48 évf. sokat adott."[1735]

„Szily megörvendeztetett azon hírrel, hogy újabb ülésben egyhangulag azt határozták, hogy a repertoriumba minden czikket, aprót, nagyot, fordítást, könyvismertetést elvegyek, különösen Galgóczy szólalt fel e mellett; Balogh K. nem volt ott; s így szabad kezet engedtek s ennek igen örülök!"[1736]

„Repertoriumot eladtam 3 f 75 kr."[1737]

„Weisz tanártól pár okos tanácsot kértem ki a Repert. nézve ..."[1738]

„Repertor. írtam [...] elvégeztem az Orvosi Lapok 18 évfolyamát és a Gyógyászatot megkezdtem kivonatolni [...] Mai repertorium írás jól ütött ki 240 czédula körül jött ki tollam alól [...] a Gyógyászatnak is jó tartalomjegyzéke van s ezt felhasználom."[1739]

[1731] U.o. 1875. március 8. p. 34.
[1732] U.o. 1875. március 10. p. 35.
[1733] U.o. 1875. március 11. p. 36.
[1734] U.o. 1875. március 12. p. 36.
[1735] U.o. 1875. március 13. p. 37.
[1736] U.o. 1875. március 14. p. 37.
[1737] U.o. 1875. március 15. p. 38.
[1738] U.o. 1875. március 18. p. 39.
[1739] U.o. 1875. március 20. p. 40.

„... ma a sok járás-keléssel elvesztettem legalább 2 ftot oly keveset írtam."[1740]
„... folytattam a Repertorium írást [...] eredménye 291 czédula"[1741]
„oda jött György Aladár, ennél nagy kegyben állok, de szeretem is mert Repertoriumomat megdicsérte."[1742]

„... mentem az Akadémiába, Fraknói otthon volt, de a csomagot csak ünnepek utánra kérte beadatni, tudtam! [...] Az irodában megijesztett Takács, hogy csak 500 frt van utalványozva, pedig kisült, hogy ennyit csak a tört. osztály és 1500 ftot külön a Term. Tud. osztály adott rendelkezésemre."[1743]

„... már a Gazdasági Lapokat kezdtem el czédulázni 1849-től, ha elgondolom hogy 27 évi folyamot kell csak ebből elvégezni, aztán változatosságból ismét orvosit, utána egy gazdasági lapot veszek elő s ez így megy hónapokig, azután ugyanannak rendbeszedése, nyomtatása, correcturája, register-készítés – határos az öngyilkossággal, hanem előttem van mindig a vég eredmény, a kész kötet, melyet aztán bámulni és dicsérni fognak mind azok a kik hasznát veszik s ez lelkesitt! [...] Repert írást folytattam [...] változatosságból a M. Kurirt 1817-20. = 8 kötetét néztem át és czédulázтam.[1744]

„Megkészítettem a jegyzékemet a XI. csomagról 6085 czédula."[1745]

„... a Repertoriumi munkálat- és jövedelemről táblázatos kimutatást készítettem."[1746]
„mentem a nagy csomaggal az omnibuszhoz, jól meghúzta karomat a teher, de sokat eltűr az ember a hasznáért. Fraknóit otthon találtam, kissé ingerült volt a kormányra, könyvtárak rendezetlenségére sat. s hogy most már az 500 f ki van merítve az Athen. számlájával, nem lehet máshonnan fedezni; utalványozta a term. tud. oszt. budgetjéből, hanem gondolkozott. [...] Siettem az irodába, Takács, Arany ráírták az utalványt, a pénztár kifizette a 121 f 70 k. a 6085 czéduláért."[1747]

„Szabó Józseftől kaptam egy hivatalos levelet, melyben a Repert. szerkesztésénél megbíznak, hogy a névtelen és apróbb cikkeket is vegyek el és a visszaküldött szaklapok jegyzékében foglaltakat mind, tehát Balogh Kál. most az egyszer megbukott (szerencsére nem volt ott azon másik conferencián)."[1748]

[1740] U.o. 1875. március 21. p. 41.
[1741] U.o. 1875. március 22. p. 41.
[1742] U.o. 1875. március 24. p. 42.
[1743] U.o. 1875. március 25. p. 43.
[1744] U.o. 1875. március 26. p. 43.
[1745] U.o. 1875. március 28. p. 44.
[1746] U.o. 1875. március 29. p. 45.
[1747] U.o. 1875. március 30. p. 45.
[1748] U.o. 1875. április 1. p. 46.

„... Moenichel találkozván, ki dicsérte kimutatásunkat [...] és terveit mondta el, csaknem észnélküliek, az írók munkásságát a Repertoriumból kiírni akarni. [...] 288 czédulát írtam.”[1749]

„... hozzáfogtam a Repert. íráshoz, ez az én vigasztalásom, szórakozásom, csak úgy röpül az idő, ha ezt teszem.”[1750]

„Ma Torma Károlytól kaptam levelet, melyben felkér, tudassam vele vagy küldjem el az általam használt Akad. Értesítő 1848. évf. megírtam, hogy Nagy Ivánnak megvan; különben nevezetes az, hogy három könyvtárunk közül egyik se bírja még az erdélyi muzeumé se, és én felvehettem a Repertoriumba, ez elég dicsőség!”[1751]

„... mentem Pap Miklóshoz ki éppen [...] kávézott Hermann Ottó muzeumi őr és híres prókászszal, megismerkedtem vele, ez is ismer, persze nevem és hírem után, mondta, hogy kívülem még egy bécsi németet ismer oly nagy szorgalmút mint én, hogy összegyűjtené talán az egész világ hírlaprepertoriumát ha reá bíznák sat. [...] Repert írtam [...] 252 cédula.”[1752]

„Repert írtam [...] a munka halad, a czédulák szaporodnak de a hírlapok nem igen fogynak, élek, hogy juliusig se leszek készen velök, pedig szeretném a kötetet még ez évben a közönség kezéhez juttatni.”[1753]

„5 ut. a Repert. folytattam és csak 9 felé végeztem be [...] 345 czédula, a csomagot összeállítottuk ...”[1754]

„... Repert. XII. szállítmány összeírása jegyzékbe [...] 5496 czédula [...] Fraknóihoz vittem a csomagot, az szivesen utalványozta a pénzt ...”[1755]

„Repert írtam [...] 249 czédulát ...”[1756]

„Repert. írtam, hanem az izgatottság és a sok apró cikkek közül való válogatás késlelteti a dolgot ...”[1757]

[1749] U.o. 1875. április 2. p. 47.
[1750] U.o. 1875. április 3. p. 47.
[1751] U.o. 1875. április 7. p. 49.
[1752] U.o. 1875. április 10. p. 51.
[1753] U.o. 1875. április 19. p. 55.
[1754] U.o. 1875. április 21. p. 56.
[1755] U.o. 1875. április 22. p. 57.
[1756] U.o. 1875. április 25. p. 58.
[1757] U.o. 1875. május 1. p. 61.

„... elmentem a Corsóra, [...] Márki Sándorral, ki ismét mondott olyas valamit, hogy a Repertoriumot folytatni fogják az újabb hírlapokból (talán Tipray? Mert megirigyelte tőlem a 2 krt – csak folytassa, hanem szeretném látni azt a teljességet.)”[1758]

„Repert. írtam a Természetbarát 1847. évf.ból.”[1759]

„... mentem a Muzeumba [...] elhoztam a Nemzeti Gazdát 1814-17ből ebből írtam repertoriumot ...”[1760]

„... a Muzeumba siettem, hol azonban nem kaptam semmit, a hírlapok garmadába rakva, kilátásom sincs ahhoz, hogy ezen II. kötethez valamit felhasználhassak.”[1761]

„Repert írtam a M. Gazdá-ból [...] Délben a Franklinnál kaptam meg a hiányzó Magyar Gazda számait [...] Rep. írtam; mikor beleáradtam az Üstökösöket kerestem össze és raktam rendbe, sajnos hogy elvesztek számok ...”[1762]

„Repertorium írás, biz ez unalmas dolog, de ha egyszer átesem rajt és mutathatok ismét egy vaskos kötetet [...] tovább folytathatom a jövedelmező munkát ...”[1763]

„... jegyzékeket megkészítettem és becsomagoltuk nőmmel a 7776 cédulát [...] Itt volt Márki Sándor hírlap végett, átadtam a cédulákat.”[1764]

„... omnibuszon Fraknóihoz, az utalványozta az 152 f 52 krt.”[1765]

„Repert. írtam tovább, biz ez elég unalmas ha még azon bosszúságra is gondolok hogy leveleim daczára se küldenek lapokat, azután jul. közepéig talán el se készülök s így nem nyomathatok egy ívet se Szily számára, míg az elutaznék a vacátióra! Pedig igen igen szeretném, ha megkészülne a kötet ez évben még!”[1766]

„Repert. írtam sokat, gyorsan, mégis kétségbeejt a nagy tömeg, hogy nem nyomathatom júl. közepén!”[1767]

[1758] U.o. 1875. május 17. p. 69.
[1759] U.o. 1875. május 18. p. 70.
[1760] U.o. 1875. május 20. p. 71.
[1761] U.o. 1875. május 21. p. 71.
[1762] U.o. 1875. május 24. p. 73.
[1763] U.o. 1875. május 29. p. 75.
[1764] U.o. 1875. május 30. p. 76.
[1765] U.o. 1875. május 31. p. 76.
[1766] U.o. 1875. június 1. p. 77.
[1767] U.o. 1875. június 6. p. 79.

„... folytattam a Repert. írást biz ez sok és nem is dolgozhatom egész kedvvel, kényelemmel, mert mindig jő közbe valami, mi azt megszakasztatja velem ...”[1768]

„Repert. írás. Józsi is segített az idézeteket felírni 100 db 5 kr. mert mindent érdekből tesz, no de legalább van a mi ösztönzi ezen száraz munkára.”[1769]

„... ma ismét 390 czédulát írtam ...”[1770]

„Szilyhez vittem a kért könyvet, [...] tanácskoztunk a Repert. felől [...] így szoktam én tenni az emberekkel, előzékeny vagyok és szolgálatkész, nyájas mindenki iránt s ezért viszont közszeretetet és becsülést aratok; ez is a világ ő tényezője! Különben nem boldogulunk. [...]
„Repert. írást folytattam. Ez aggaszt hogy ily lassan megy, még pedig de sok van hátra, ezek közül is többet nem kapok meg! [...] Munkához van erő és kedv, csak aztán az eredmény is ehhez legyen mérve; alig várom, hogy ismét egy kötetet adhassak át!”[1771]

„... Galgóczy Károlyt kerestem fel, kinek azt hittem lesznek gazdasági lapjai [...] az Iparegyesülethez utasított, hol azt hiszem sokat fogok találni (nem jutott eszembe).”[1772]

„Délben az iparegyesületnél voltam, átnéztem a cathalogusokat, találtam egy némely hiányzó lapot de keveset.”[1773]

„Repert. írtam, igen jól megy a Vad. és V. a tartalomjegyzék szerint, pedig ettől féltem, talán készen is leszek jul. közepére, mint terveztem.”[1774]

„... igen szeretném, ha sikerülne julius közepén nyomdába adnom az első kéziratot.”[1775]

„... Repert írtam [...] 379 czédulát ...”[1776]

„Repert. a Természet, Lombok és Vad. és Versenyl. 1869. évf.ból [...] A Repert. írás olyik erélylyel tűzzel és szép eredménynyel, csak aztán ki is tudják fizetni. [...] folytattam a

[1768] U.o. 1875. június 8. p. 80.
[1769] U.o. 1875. június 9. p. 81.
[1770] U.o. 1875. június 12. p. 82.
[1771] U.o. 1875. június 14. p. 83.
[1772] U.o. 1875. június 16. p. 84.
[1773] U.o. 1875. június 17. p. 85.
[1774] U.o. 1875. június 18. p. 85.
[1775] U.o. 1875. június 19. p. 86.
[1776] U.o. 1875. június 22. p. 87.

Repert. írást az 1872. évből, hanem még így se jártam, midőn a lapszámokat kerestem, csaknem minden idézés hibás volt, mintha csak készakarva tették volna.”[1777]

„... Term. t. társ.hoz visszavittem a lapokat [...] Repert. nagy nehezen elvégeztem [...] a Vad. és Versenylap 18 évfolyamát, közben összeszámlálgatva, beirogattam könyvészetileg is. [...] Műegyet. könyvtárban [...] a gyakorl. Mezeigazdát nem kaptam meg, de megszerzi Nagy Sándor [...] Repert. írt. a Gyógyszer. Hetil.”[1778]

„Repert. írtam [...] a Gyógysz. Hetilapból, ez ismét ijesztget, mert ámbár sokat kihagyok de iszonytató sok.”[1779]

„... írtam a Term. t. Közl. Repertoriumát ...”[1780]

„Délben a Muzeum könyvtárába hol Rómer ismét nagyon dicsérte a Repertor. mert valami érdekeset talált benne.”[1781]

„Fraknói [...] 8057 czéduláért utalványozta a 161 rt 14 krt, hanem lamentált ismét, hogy sokba fog kerülni, már is sopánkodtak a költség miatt, beszéljen Szily Aranynyal a nyomtatás végett az adjon neki írást. [...] Valóban ilyesmi éppen nem buzdított [...] de Arany csak később jő az irodába. [...] fáradtan, izzadtan ismét a dologba álltam, igazgató adott új munkát [...]
Az Athen.nak 1500 tból 444 ftot fizettek tehát van még ledolgozni való [...] Nőm rakja erősen betűrendbe a czédulákat. Talán készen leszünk 15ig, adná az ég! Kell a szerencse!”[1782]

„Repert írtam a Bor. Lapokból [...] elmentem Galgóczyhoz, megkaptam az Erdélyi Gazdát, még pedig örömömre az egészet. Bója nem volt otthon [...] Így vagyok én, minduntalan kizavarnak a munkából, aztán még az a sok keresés, utánjárás.”[1783]
„Lukácsy írt a kért lapokból csak egy évfolyammal szolgálhat, ez fatum! [...] levelet írtam Szabó Károlynak – elmentem az Orvosegylet könyvtárába, hiába.”[1784]

„... Entz írt hogy a lapokból semmit sem bír; vén morgó lehet a ki rest másért egy lépést tenni. [...] elmentem az Orvos-Egylethez [...] s kikaptam a Gyógyászat és Gyógysz. Hetil.

[1777] U.o. 1875. június 23. p. 88.
[1778] U.o. 1875. június 25. p. 89.
[1779] U.o. 1875. június 26. p. 89.
[1780] U.o. 1875. június 27. p. 90.
[1781] U.o. 1875. június 28. p. 90.
[1782] U.o. 1875. június 30. p. 91.
[1783] U.o. 1875. július 2. p. 92.
[1784] U.o. 1875. július 3. p. 93.

egy-egy kötetét, több is megvan ott, tehát ezzel jól vagyok, csak a gazdasági lapokkal baj van. Vissza, dolgoztam ...."[1785]

„... az Akademiához mentem s ott egy csomagot magamhoz véve omnibuszon haza. [...] Szabó Károly is elküldte a hírlapokat hanem portót fizettem 1 f 60 krt, szép pénzt ebben a szűk időben; nem tudtam nevessek-e vagy bosszankodjam, de inkább hagytam a dolgot a maga mentén. Fáradtan haza és írtam a Repert. 8ig ..."[1786]

„Elhoztam a póstáról Szabó Károly küldte csomagot a levelét elolv. s örültem hogy szivesen tette. [...] 3 or. mentem Wagner Lászlóhoz, visszavittem a könyveit, említté, hogy tegnap Konek is fölhozta dicsérőleg a Repertoriumot, sokáig fejtegettem tervemet sat. bámult a gyors munkán [...] ¾ 8ig elvégeztem [...] 393 czédulát.[1787]
„... 9 or. menetem az Akademiába s ott a csomagot magamhoz vettem és jöttem vele haza [...] a Repertoriumot nagy buzgalommal írtam ..."[1788]

„... mentem az Akademiához és elhoztam egy jókora csomagot a Term.rajz T.tan és Mathem [...] hanem bosszúságomra észbevettem, hogy biz itt valaki gazdálkodott, máskép volt összekötve, meg kell olvasnom, nem hiányzik-e? [...] 3 or. Szilyhez menetm felkértem őt, hogy eszközöljön ki Aranytól egy írást a nyomtatás végett, írt azonnal Szabónak, azt hiszem meglesz, nem mondtam, hogy mitől fél Fraknói, kivel ma is találkoztam [...] kérdezte voltam-e Szilynél."[1789]

„... elmentem az Orvosegylethez és megkaptam Mangold Ung. Chir. Presse 3 évfolyamát. [...] Akademiánál a papirost megsürgettem [...] Szabó K. csomagját egészen elvégeztem Természetbarát 1848 I. Ipar és Természetb. 1848. Hetilap 1852 II.-1855. I. mégis csak 300 czédulát kaptam ..."[1790]

„9 or. az Akademiához, elhoztam a még hátralevő czédulákat [...] V. u. a czédulákat számláltuk össze és a Term. rajz I-IX. csomagból revideáltam is betűrendben. Nagy munka volt, de 10re elvégeztük és egyetlen egy se hiányzott, nagy kő esett le szívemről, mert ebben turkáltak."[1791]

„... voltam a Term. társ. a Gazd. L. 1873. évf. megkaptam; a Casinoban is hiában, de eljött a könyvtárnok igen szivesen szolgál bármivel [...] a Muzeumba nem hiában megkaptam két régi lapot [...]

[1785] U.o. 1875. július 6. p. 94.
[1786] U.o. 1875. július 7. p. 95.
[1787] U.o. 1875. július 8. p. 95.
[1788] U.o. 1875. július 9. p. 96.
[1789] U.o. 1875. július 10. p. 96.
[1790] U.o. 1875. július 11. p. 97.
[1791] U.o. 1875. július 12. p. 97.

3 or Szilyhez mentem sürgetni a dolgot, nem tudja mire magyarázza, hogy nem jött az Akademiától semmi [...]
Írtam az Értekez.ből néhány czédulát hogy a kötet lehető teljes legyen. [...] Repert. czéd. a Gazd. Lap elvégeztem. Girókutihoz mentem a Gazd. Egyes. Közlem. Elhoztam, de ismét csonkán mert 1874. nem kaptam meg, e helyett a Falusi Gazda 1867-8 évf. tőlünk a könyvtárból – s így majd csak teljessé teszem a dolgot és elvégzem; elég sietős mert már utolsó pénzem is elkérte nőm. Józsira szorulunk."[1792]

„Repert írtam al. Gazdából 1867-68. Nem mentem sehova csakhogy ma elvégezhessem. [...] az Akademiához futottam Takács még nem tud semmit Szabó József leveléről, tehát nem kért a nyomtatásra felhatalmazást! ez baj. [...] Szilyhez kértem, sürgesse Szabónál a nyomtatás végett a levelet! [...] bevég a Fal. Gazd. repert. [...] Czédulák revideal. és megolvas. mathem. se veszett el semmi."[1793]

„3 után Szilyhez [...] a baj tehát nem oly igen nagy Szabó halogatásán mulik, menjek el hozzá most otthon lesz; elmentem az Akademiára, fölül lakik a 3ik emeleten, nem volt hon [...] A Repert. szerkesztés egyik legterhesebb része a roppant sok szaladgálás. [...] Tehát bevégeztem volna a II. k. Repert. és mint terveztem nyomdába is adhatnám, rendkívüli szorgalommal és sok utánajárással, mégis sikerült."[1794]

„Bejegyezgettem a lapokat, azután az Orvosegylet könyvtárába mentem [...] Repert. írtam a Gazd. Közlönyből. [...]
12 út. a Muzeumben voltam Fraknóit kérni a holnapi átvételre, de biz az elutazik és hétfőn jő vissza, ne neked, aztán a Repert. nyomtatása elé is nehézségeket gördített Gyulay ez egy kis baj és elkedvetleníti az ember[t], mikor semmire, de semmire se lehet az embernek számítani! [...] E. u. is Repert. írtam, azután ¾ 2 or. futottam Szabó Józsefhez, kit otthon találtam és megnyugtatott, mert ő már beszélt Gyulaival és csak Takácsot sürgessem, hogy írja meg a levelet! [...]
Repert. elvég. A Gazd. Közl 1870. Reggel a jegyzéket írtam, a XV. csom."[1795]

„Voltam az akadémiánál, a levelet már elküldték az Akadémiához, azok nem kapták, de beszéltem a factorral intézkedni fog a betűk összeszedése végett. [...] E. u. kezdtem összeszedni a csomagokat az Aból és rendeztem, félek, hogy zavar ne történjék."[1796]

[1792] U.o. 1875. július 13. p. 98.
[1793] U.o. 1875. július 14. p. 98.
[1794] U.o. 1875. július 15. p. 99.
[1795] U.o. 1875. július 16. p. 99.
[1796] U.o. 1875. július 17. p. 100.

„Hozzákezdtem a czéduláknak sajtó alá rendezéséhez [...] Mentem [...] Budára, Dochnáltól átvettem a Repertorium kötetét és vittem Staudingernek ki örömmel fogadta és köszönte a megemlékezést, kérdezősködött a szállásunkról s midőn panaszkodtam az üveges ajtó ellen, készségét nyilvánítá, hogy csak terjesszük fel az igazgató útján és ők megengedik! Mit nem tesz ily csekély ajándék; a mai világban igen politikusnak kell lennünk és okosnak; ugyis elég nagy bolondot tettem már a százházzal. [...] Tovább dolgoztam a Repert. rend. mert a levél is megérkezett az Athenaeumhoz [...] E. u. is rendezgettem a czédulákat, a holnap beadandó csomaghoz elkészítettem a jegyzéket, nyugtát [...] még leírtam röviden az átadandó czédulákról az idézeteket, hogy azon lehető veszedelem ellen biztosítsam magamat, ha elveszne, nehogy megsemmisüljön az egész nagy munka."[1797]

„Repert. czéd. rendeztem [...] Orvos-egyletnél voltam, de hiában. [...] Átvittem a nyomdába 7 ut. az első 200 czédulát s az új szedőt, mert nem Répássy szed instruáltam, adtam neki szivart; csak menjen a munka. [...] most már szinte könnyebben érzem magamat mert nem kell futkosnom lapok után s a napi porcziót megírnom, valamivel pihentetőbb a munka. [...] E. u. [...] Repert. czéd. rendezés és átnézés Józsi ismét magára vállalta a segítséget egy ív után 1 frtért, külön rendezi a 2dik betűt sajtó alá minden czédulánál 1 ftért 5000-et. [...] Délben Fraknóinál voltam a Muzeumban és utalványozta a 95 f 12 krt 4756 czédula után. [...] A nyomdában ma már háromszor voltam ..."[1798]

„... Repert. czédulákat készítettem sajtó alá és vittem a nyomdába [...] Repert. czéd. javítgattam, rendeztem sajtó alá, azután a nagy tömeget összekötöztük Józsival, mégis csak egyetmást segítt a bajon, rakosgatni, legalább a mechanikus munkát veszi le a vállamról nagy részben. [...] vittem Szilihez az első 8 hasábot, tetszett neki, megkérdeztem még a vasutak, biztosítás, gyapjúkeresk, pénztárak, bankok kimaradjanak-e? Kihagyandók; – Tetszett neki az eleje. [...] Repert. czéd. kivonatoltam (az idézeteket röviden, azon esetre, ha egy csomag elveszne)."[1799]

„Repert. czéd. rend. sajtó alá [...] 8 óra felé elmentem az Orvosegylethez, megkaptam a másik Fürdői Lapok-at Szabónál ott hagytam a próbalenyomatot; az Akademiánál kiválogattam a statist. és ipar és keresk. csomagokat [...] végre kifizették a 95 f 12 krt. [...] Repert. czéd. készítettem sajtó alá és megírtam a „Szabadságharczunk emlékei II. közl." [...] 2 ut. mentem Szabóhoz, végre [...] beszélhettem vele, ő tökéletesen megvan elégedve „Mein Herz was willst du noch mehr!" [...] 6 or. haza. Czéd. rend. sajtó alá, a szedő kért, vittem neki."[1800]

[1797] U.o. 1875. július 18. p. 100.
[1798] U.o. 1875. július 19. p. 101.
[1799] U.o. 1875. július 20. p. 101.
[1800] U.o. 1875. július 21. p. 102.

„Repert. czéd. rend. és vittem a nyomdába …”[1801]

„Repert. czédulákat rendeztem sajtó alá, szedőim erősen szednek egy ügyes férfi s egy fiú. […] 6 or. haza, kéziratot készítettem a nyomdába, azután megkaptam az 1. ív 2dik korrect. Ezt csináltam; […] sétáltam keveset – azután ismét folytattam, bizony még sok a hiba benne, talán később jobban megy […] Józsi segít a correcturánál, különösen a görög neveknél jó segítségemre van …”[1802]

„… Folytattam a munkát a czédulák revisióját, hogyha még találnék valamit, de találtam is egyet mást, csak most már ki ne maradjon valami ez a fő óhajtásom.”[1803]
„Névnélküli cédulákat vizsgáltam át és számláltam meg […] már most megnyugszom e részből. […] Szilihez vittem az első ívet nem volt otthon; […] Szabóhoz az nem tett kifogást a nyomtatás ellen, tetszett minden neki, sőtt a kifizetés ellen sem szólt semmit is, ő neki nincs ellenvetése …”[1804]

„Voltam […] Szilynél, ki szintén megvolt elégedve a munkával, hanem két sajtóhibát fedezett fel, így nem jó mutogatni az egyes íveket, jól mondja Jókai. […] Nyomdába vittem kéziratot, a szedőnek adtam 1 ftot, hogy jobb kedve legyen […] Repert. czéd. rendeztem. Tanáregyl. K. 1873/4 kivonat.”[1805]

„… Repert. készítettem és vittem a nyomdába. […] Készít. a Repert. 3 ut. nyomdába …”[1806]

„Repert. készít. és nyomdába vittem egy csomót belőle.”[1807]

„Repert. czéd. készítettem Józsi is segített de csak keveset; el van foglalva mindig saját dolgaival …”[1808]

„… Repert […] mégis lassan megy, alig készítenek 2 ívet egy hét alatt.”[1809]
„Repert. 2 ív revisiója. Az S és Sz betűt néztem át …”[1810]

[1801] U.o. 1875. július 22. p. 102.
[1802] U.o. 1875. július 23. p. 103.
[1803] U.o. 1875. július 24. p. 103.
[1804] U.o. 1875. július 25. p. 104.
[1805] U.o. 1875. július 26. p. 104.
[1806] U.o. 1875. július 27. p. 105.
[1807] U.o. 1875. július 28. p. 105.
[1808] U.o. 1875. július 29. p. 106.
[1809] U.o. 1875. július 30. p. 106.
[1810] U.o. 1875. augusztus 1. p. 107.

„... folytattam a Repert. készítést [...] nyomdába vittem kéziratot. 3ik ív correcturáját hazahoztam és ezt javítgattam ..."[1811]

„A revisiót elvégeztem. Repert. czédulákat folytattam, írtam, rendeztem, számoztam."[1812]

„Repert. corrigáltam. [...] az mégse megy, hogy egész nap a Repertorium mellett görnyedjek, nem bírom ki és el is unom a fárasztó egyfforma mechanikus munkát."[1813]

„... ha tavval 1 ½ hónap (40 nap) kellett 3000 cédula kiszedéséhez míg most 20 nap, december közepéig elvégezhetik a nyomatást, bizony szeretném igen és rajta is leszek."[1814]

„Akad. Ért. 1874. ter. tud. czikkeket írtam ki, pár cédulát már Józsi ismét talált a mely kimaradt, nem lehet elkerülni a bajt. [...] a szedő-gyerek ismét kéziratért volt itt biz ezek gyorsan haladnak, alig győzök egy hétre valót hátrahagyni."[1815]

„Ma nagy nap volt mert [...] mentem Fraknóihoz a hat ívről szólló utalványt elvittem, ezt utalványozta [...] elmentem az Akademiához, a pénzt felvettem 120 frt."[1816]

„Repert. cédulákat készítettem sajtó alá [...] ma legalább sokat végezhettem, mert nem mentem sehova csak a nyomdába és a könyvtárba [...] az L. betűt is átnéztem Józsi pedig a K. betűt rakja s [...] nincs nagyobb baj, mint hogy félek, nem jövök ki az 50 ívvel is."[1817]

„Átadtam a nyomdába 1848 czédulát [...] s így békén lehetek 10 napig [...] Józsival megindultunk a hajóhoz ..."[1818]

„Repert. 8. ívét korrigáltam, hanem nagy részét a hivatalra hagytam, mert ma kezdődik a hetem. [...] correcturát csináltam ..."[1819]

„Szedőnek is átadtam a kéziratot és 8. ív corr."[1820]

[1811] U.o. 1875. augusztus 3. p. 108.
[1812] U.o. 1875. augusztus 5. p. 109.
[1813] U.o. 1875. augusztus 7. p. 110.
[1814] U.o. 1875. augusztus 9. p. 111.
[1815] U.o. 1875. augusztus 10. p. 112.
[1816] U.o. 1875. augusztus 11. p. 112.
[1817] U.o. 1875. augusztus 13. p. 113.
[1818] U.o. 1875. augusztus 14. p. 114.
[1819] U.o. 1875. augusztus 30. p. 122.
[1820] U.o. 1875. augusztus 31. p. 122.

„Repert. czéd. írtam ki (az az jegyeztem az idézeteket külön papirosra) [...] Jött a 8. ív revisiója, ezt néztem át ...”[1821]

„Repert. czédulákat [...] készítettem sajtó alá. Voltam nyomdában ...”[1822]

„Ma kaptam az első hat tiszta ívet 3 példányban, csak aztán sikerüljön az egész.”[1823]

„... kiszámítottam a Repertorium II. kötetére való czédulák mennyiségét 54 ív lesz s így se névtelen czikk se Register, nyugodtan dolgozhatom egyfolytában semmi rendkívüli munka, csak azt kell sürgetnem, hogy Novemberre készen legyünk.”[1824]

„Nyomdában jártam sürgetni a nyomtatást, de biz az csak lassan megy, itt ott megakad, pedig az irodában is osztottam ki szivarokat.”[1825]

„Repert. 10. ívét javítgattam ...”[1826]

„Repert. czédulákat készítettem és a könyvtárban néhány hiányt kijavítván vittem a nyomdába ...”[1827]

„Repert. corrig. [...] és készítettem sajtó alá. [...] Mentem Knoll-hoz az Akademia könyvárusához, kaptam tőle jegyzéket és örömömre hallom, hogy a Repertóriumból 300 példány elkelt! Még megérem a 2dik kiadást!? Igen szives volt Knoll [...] Kéziratot készítettem el mert sürgették ...”[1828]

„Repert. corrig. készítettem sajtó alá ...”[1829]

„Revisiót csináltam a 11. íven.”[1830]

„Már a 13. ív correcturáját is elhozták, megy a munka, szeretném ha dec. elején ezzel is kis furorét csinálnék.”[1831]

„... megkészítettem a nyugtát v. utalványt a 7-14. ívért = 160 ftról [...] Muzeumban Fraknói utalványozta a pénzt; emlitté hogy sok érdekes dolgot kapok [...] Fraknói

[1821] U.o. 1875. szeptember 1. p. 123.
[1822] U.o. 1875. szeptember 2. p. 123.
[1823] U.o. 1875. szeptember 3. p. 124.
[1824] U.o. 1875. szeptember 5. p. 125.
[1825] U.o. 1875. szeptember 6. p. 125.
[1826] U.o. 1875. szeptember 8. p. 127.
[1827] U.o. 1875. szeptember 9. p. 128.
[1828] U.o. 1875. szeptember 11. p. 129.
[1829] U.o. 1875. szeptember 12. p. 129.
[1830] U.o. 1875. szeptember 14. p. 130.
[1831] U.o. 1875. szeptember 16. p. 131.

felszólított legyek munkatárs az újon megindítandó lapra nézve, szivesen mondám a mi a hírlapirodalmat illeti; hisz neki sokat köszönhetek!"[1832]

„... elmentem az Akademiához elhoztam a Széptudom. czéduláit [...] Kertbeny elfogott [...] A Repertoriumomat dicséri és ismertetni ogja külföldi lapokban is! Erre kértem fel ismét, csak a nevem minél többször forogjon szem előtt ..."[1833]

„Repert. czédulákat készítettem sajtó alá. Revisiót kijavítgattam. [...] én azt tartom, a lehető pedans és pontos utánjáró leszek a II. kötet szerkesztésénél, mert még így is marad elég hiba benn, de legalább akkor nem lesz oly igen feltünő."[1834]
„16. ívet javítgattam ..."[1835]

„... Wertheimer bécsi tudós és candidatus egyetemi tanárral conversaltunk, [...] Horvát bemutatta [...] Repertoriumomat is, tetszett neki, dicsérte szorgalmamat, kár hogy külföldön nem ismerik, majd arra is ráveszem talán őt vagy Kertbeny-t ki már megigérte. [...] Otthon 17. ívet corrigáltam ..."[1836]

„Kertbeny küldött visitkártyát, jönnék el hozzá, mert a Repertoriumról akar írni és pár kérdést intéz hozzám. [...] magamhoz vevén a Lloyd és Hon kritikáját a Repertoriumról [...] kedélyesen elbeszélgettünk, születési időmet kérdezte és a Repert.-ról, úgy látszik elolvasta az előszót ..."[1837]

„E. u. repert. czédul. készítettem sajtó alá és javítgattam a 19ik ívet, még revísiót is vittem a könyvtárba, ott néztem át ..."[1838]

„Repert. czéd. készítettem sajtó alá [...] így 100-110 czédulát is elkészítek a curzivot vörös ironnal aláhuzom, előbb chron. Rendbe rakom, tentával kitörlöm a kimaradtakat sz. v. l.-ot a számok után írom, végre Józsival átnézetem és sorszámmal ellátom ..."[1839]

„20. ív revisioját megcsináltam."[1840]

[1832] U.o. 1875. szeptember 21. p. 134.
[1833] U.o. 1875. szeptember 24. p. 135.
[1834] U.o. 1875. szeptember 25. p. 136.
[1835] U.o. 1875. szeptember 26. p. 136.
[1836] U.o. 1875. szeptember 28. p. 137.
[1837] U.o. 1875. szeptember 29. p. 138.
[1838] U.o. 1875. október 5. p. 141.
[1839] U.o. 1875. október 8. p. 142.
[1840] U.o. 1875. október 10. p. 143.

„Repert. czédul. készítettem és vittem szedőmnek elérkezett a 22 ív corr. és 21. revis.”[1841]

„… a Muzeumba mentem s ott Fraknóival utalványoztattam a 40 tot. Megmutatta a hírlaprendezést, legalább van reménység, hogy hozzáférünk; elpanaszoltam bajainkat ….”[1842]

„Repert. revis. 25. ívet csináltam.”[1843]

„Repert. czéd. készítettem.”[1844]

„Elkezdtem a Repert. első két ívén az írókat összeolvasni és hazait külföldit külön választani, még azokat is megjelölöm a kik csak németül írtak.”[1845]

„… jött Moenich az ő munkájával és interpellatioival „no de fiammal együtt benne leszünk és pedig összes irodalmi működésünk elő lesz sorolva! […] elvitte az utánjegyzetteket működésemről, legyen minél teljesebb.”[1846]

„… elvégeztem a 30. ív correct. 29. ív revisióját.”[1847]

„A nyomdába ma 3or is vittem kéziratot […] a fiúk […] egyedüli örömöm, no meg a Repertorium, ha már elkészülne …”[1848]

„… kulcsok elhozatalának ürügye alatt többször haza szöktem és tettem keveset a Repertor. ügyében, voltam a nyomdában is.”[1849]

„… correct. csináltam, már a 33ik is itt van.”[1850]

„Repert. czédul […] sajtó alá rendeztem. Józsi hűségesen segített és előre rendezi, így aztán elvégezhetem az aláhúzásokat revisiót, a mi a leglényegesebb és a correctura, melynél ő a latin, görög neveknél Otmár szintén a technikus kifejezéseknél és hiba kereséseknél igen ügyes – úgyhogy szembetűnő hiba nem igen marad a könyvben.”[1851]

[1841] U.o. 1875. október 13. p. 145.
[1842] U.o. 1875. október 16. p. 146.
[1843] U.o. 1875. október 27. p. 152.
[1844] U.o. 1875. október 30. p. 153.
[1845] U.o. 1875. november 6. p. 157.
[1846] U.o. 1875. november 10. p. 159.
[1847] U.o. 1875. november 11. p. 159.
[1848] U.o. 1875. november 12. p. 160.
[1849] U.o. 1875. november 15. p. 161.
[1850] U.o. 1875. november 19. p. 163.
[1851] U.o. 1875. november 20. p. 164.

„Correct. csináltam [...] a 33ik ívet, már kissé fárasztó és unalmas, de azért ernyedetlen buzgalommal és figyelemmel nyomatom végig!"[1852]

„Repertoriumba kissé beleunván, de meg szerettem volna az 1848/9-ki könyvészeti czéduláimmal tisztában lenni; ezeket raktam rendbe [...] Repert. készít. sajtó alá, írók és czikkek összeolv. [...] egy-egy ívet lemorzsolok naponként."[1853]

„Repert. készít. sajtó alá, most kissé szorgalmasabban halad a munka, ha hozzá látnak még ez évben nagy részével készen is lehetünk; csak a jövő évi budgetet el ne rontanák és keveset ne határoznának ..."[1854]

„... correct. revisiót csináltam és vittem a nyomdába, ha így ment volna a munka elejétől ogva, akkor csak készen lennénk ez évben."[1855]

„Hanem a Repertoriummal rosszul áll a dolog, aligha veszik fel jövő évre a budgetbe, mert az Akademia eddig is túlköltött, félek is mert vagy 2000 frt követelésünk lesz 1875re még! No de jó az Isten. [...] Ha véletlenül nem szavaznának meg összeget a jövő munkálatokra, azért én kivonatom a lapokat és élrerakom munkámat, majd eljő annak is az ideje, hogy aratok."[1856]

„Repert. czédul. írtam, az az jegyeztem sajtó alá [...] ez is már az utolját járja. Correct. csináltam."[1857]

„Correctur. készít [...] alig várom az eredményt, hanem azért szeretném, ha az Akadémia a jövő évre is megszavazna valamit!"[1858]

„Szabó József [...] azon meglepő hírt közlé, hogy a második kötetre is megszavazzák a pénzt, Szilyt [...] úgy látszik nem szereti hogy mellőzöm, tehát neki fogok írni – mint óhajtja – még különösebb az, hogy a budgetben még van pénz [...] örvendetes."[1859]

„... Szabó Józsefnek levelet írtam, melyben előadtam a költséget és a Repertorium állását meg hogy 11600 cédula az Akadémia rendelkezésére áll. [...] már hajlandó leszek csupán a történeti czédulákért kérni a honoráriumomat [...] így legalább csak a kinyomtatandó anyagot fizetik."[1860]

[1852] U.o. 1875. november 21. p. 164.
[1853] U.o. 1875. november 22. p. 165.
[1854] U.o. 1875. november 23. p. 165.
[1855] U.o. 1875. november 24. p. 166.
[1856] U.o. 1875. november 30. p. 169.
[1857] U.o. 1875. december 1. p. 169.
[1858] U.o. 1875. december 6. p. 172.
[1859] U.o. 1875. december 10. p. 174.
[1860] U.o. 1875. december 11. p. 174.

„Repert. czédul. rendeztem sajtó alá és a még hátralevő kimutatást, hogy minden kérdésre készen legyek a felelettel! [...] neki fogtam a Repert. Bizottsághoz írandó levél fogalmazásához [...] kérdés hogy szavaznak-e meg valamit a további munkálatokra, mert kevesebbért is szivesen dolgoznék."[1861]

„... Józsi jelentésemet átnézte és pár helyen javított, letisztáztam egy ívre, elég hosszú lett és tisztességesen ütött ki [...] átadtam jelentésemet Fraknóinak ki elolvasván helyeselte és szavát adta, hogy a kért 1200 ftot felveszik ők a bugetbe a tört. kötet számára, én pedig nem akarok többet, mert ezzel segítve lesz rajtunk és a Repertorium ügyén is! [...] kedves jó emberem."[1862]

„Volt heczcz, mert a kéziratban Szabó Józsefek jöttek oly sok, hogy [...] vittem Szabóhoz hogy válogassa ki [...] jól is tettem mert kis zavart kerültem el s őt megörvendeztettem a száznál több czikkével, büszkén mutatta fel tanítványainak [...] Szabó is megörvendeztetett azzal a hírrel, hogy a Budgetbe felvették a 2800 ftot."[1863]

„½ 7 or. a szedőgyerek miatt keltettek fel kéziratért, átadtam a keveset aztán csináltam és egy óra múlva ismét jött, adtam neki és 9 órakor magam is vittem. [...] a 41.ik ív correcturáját is elvittem ..."[1864]

„Repert. czédul. készítettem, ezután correcturát. Vittem mindkettőt a nyomdába [...] Frecskay jött buvárkodni a könyvtárba, Repertoriumot ajánlotta neki Szilágyi, azt kutatta ..."[1865]

„Repert. czédulákat készítettem sajtó alá és correcturát. Otmár a revisiót csinálta. Halad a munka, csakhogy átmegy a jövő évre."[1866]

„... javításokat tettem a 42ik revision, 43ik is itt van és a 44ik correcturát ma reggel adtam át a 47ik ívet kiszedik s így pár hét múlva készen leszünk a nagy munkával!"[1867]

„Elkezdtem a kútfők jegyzékét készíteni a szaklapok czimeiből ..."[1868]

„Repert czédulákat készítettem."[1869]

[1861] U.o. 1875. december 13. p. 175.
[1862] U.o. 1875. december 14. p. 176.
[1863] U.o. 1875. december 17. p. 177.
[1864] U.o. 1875. december 18. p. 178.
[1865] U.o. 1875. december 20. p. 179.
[1866] U.o. 1875. december 21. p. 179.
[1867] U.o. 1875. december 23. p. 180.
[1868] U.o. 1875. december 25. p. 181.
[1869] U.o. 1875. december 26. p. 182.

„[H. Á.] Borzasztó lusta ember meg malitiosus, hanem addig jár a korsó …”[1870]

„… folytattam a czédularendezést, szeretném ha legalább ezt elvégezhetném ezen évben. […] csak vergődjek egyszer ki […] a Repertorium jelen kötete nyomtatásából, majd sétálok eleget; aztán azonnal belefogok a 3dik kötet készítésébe, csak szerencsém legyen hozzá azt hiszem elvégzem ezt is a jövő évben.”[1871]

„Repertor. írtam […] a régi czédulákat rendeztem sajtó alá, sietek vele de […] aligha végzem el az idén. […] Századunk lapot is magammal vittem délben haza, hogy jan. 1-én legyen az új Repert.hoz miből kivonhassak.”[1872]

„Repertor. czédulakészítés nyakrafőre, megmutattam, hogy sokat, igen sokat lehet végezni […] egyremásra jegyeztem és rendeztem sajtó alá, ment is a dolog s az utolsó czédulát 10 után elvégeztük. […] talán ez a nap szerencsés rám nézve, mert a többi mind szerencsétlen volt, pénteken kezdtem meg működésemet az egyetemi könyvtárnál is.”[1873]

„Megírtam az előszót, melyet a mai naptól keltezek, csakhogy magam se vagyok vele megelégedve, Józsi majd gyalul rajta. […] megkezdtem a Repertoriumírást a jövő kötethez a Századunk-ból.”[1874]

„… Takács utalványozta a kötést, nem akartam Dobocsányival köttetni, mert az elsőnél is sok bakot lőtt. […] Folytattam és bevégeztem a kútfők összeállítását […] később Józsi az előszót corrigálta – átalakította ügyesen; én pedig az írók és cikkek számát készítettem.”[1875]

„… az előszót letisztáztam […] előszót elvégeztem, írók és czikkek összeszámlálását tettem.”[1876]

„Repertor. cédul. készítettem sajtó alá, most már könnyebb munka miután aláhúzkodása, rendezése megvan, csak röviden kivonatolnom kell. […] voltam Szabó Józsefnél – tiszta íveket vittem és az előszót, ezt elolvasta, némi lényegtelen változást tett rajta, tudom. szakok sorakoztatásánál és a Catalogus évét tegyem ki mondá, tetszett neki az

[1870] U.o. 1875. december 27. p. 182.
[1871] U.o. 1875. december 29. p. 183.
[1872] U.o. 1875. december 30. p. 184.
[1873] U.o. 1875. december 31. p. 184.
[1874] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXVI. id. Szinnyei József: Naplóm 1876. január 1. p. 1.
[1875] U.o. 1876. január 2. p. 2.
[1876] U.o. 1876. január 4. p. 3.

egész, a 2800 ft megszavazták, csak Csengery ne rontaná el a dolgot már is bele kotnyeleskedett."[1877]

„... Fraknóihoz – az előszót átolvasta és szokása szerint az egészet átváltoztatta kihagyások- és beszurásokkal, de jól van így mert több helyes megjegyzése volt, aztán legalább én is megnyugszom. Lapjáról is beszélt, érdekes lesz, hírlapokról igértem neki könyvészetet."[1878]

„Repert. cédulákat készítettem sajtó alá és correct. mindkettőt vittem a nyomdába."[1879]

„Repertor. czédul. készítettem sajtó alá és vittem a nyomdába ..."[1880]

„Nyomdába [...] az utolsó czédulákat is átadtam a szedőnek, most jő a munka eleje, ez is időbe kerül ..."[1881]

„Még egy nagy munkát végeztem, összeállítottam a Repert. II. kötethez való kútfőket, nyomtathatják, s így pár nap múlva mondhatjuk, hogy finis!"[1882]

„„... a kútfők elejét és előszót készítettem és vittem a nyomdába, már igazán a végén vagyunk. [...] Szily egy örvendetes hírrel [...] Fraknóitól jött, a ki hozzám küldte nyilván, 100 arany pályadíjat akar kitűzni a m. k. term. társulat Term. tud. munkák irodalomtörténetére vagy könyvészetére 1848ig s ez ez utóbbit tanácsolta neki Fraknói is, én nem ajánlkoztam, hanem fiamat ajánlottam neki, nyílt pályázatot fognak hirdetni és Józsi el is fogadja, azt hiszem kiviszszük, ha máskép nem két név alatt."[1883]

„Repert. előszót és czimeket letisztáztam [...] és vittem a nyomdába [...] E. u. nagy munkát végeztem írók és cikkek összeszámlálását 9205 34,641 czikk; ezután correct. írtam. [...] Repert írtam de csak keveset, nem sürgős már. [...] 3 or. elmentem Szilyhez, a könyvészeti munka biztosítva van részünkre, hanem a Repertoriumra az idén felvett 1200 frtot Csengery törülte, szomorú dolog! Örült Szily hogy nekik is dolgozunk [...] lehangol az a közönbösség melylyel a vaskalaposok fogadják az ily könyvészeti munkálatokat, azért nem boldogulunk, nincsen semmi rendszeres segédeszközünk ..."[1884]

[1877] U.o. 1876. január 5. p. 3.
[1878] U.o. 1876. január 6. p. 4.
[1879] U.o. 1876. január 7. p. 4.
[1880] U.o. 1876. január 10. p. 6.
[1881] U.o. 1876. január 12. p. 7.
[1882] U.o. 1876. január 13. p. 7.
[1883] U.o. 1876. január 15. p. 8.
[1884] U.o. 1876. január 16. p. 9.

„... voltam a nyomdába sürgetni a dolgot 51 corr. visszavittem és kaptam az 50 revisiót [...] E. u. Repert. revisio [...] folytattam.”[1885]

„½ 10 or. két tiszta ívvel Szabóhoz, hétfőn nem akarja bemutatni a Repertoriumot, hanem ahoz egy hétre az összes ülésen, aztán a fölvett költségvetés siralmas állapotát beszélte siralmasan, mintha én követtem volna el bűnt azért mert siettem. [...] a correctura szorgalmasan készítve, el is vittem a nyomdába és Szilyhez az előszó levonatát, elolvasta, jól van [...] minden jól megy csak az Akademiai dologtól félek, hogy elmarad egészen. Most is már félig meg vagyok lőve. [...] Szilyhez [...] a pályázatot is megrövidítette febr. végeig, minden jól megy ...”[1886]

„... jött Thallóczy is, a ki pályázni akarna a természettud. történetére, hanem elolvasván újra a pályázati feltételeket, mást akart, a mathem. könyvészetét velünk társaságban, én nem elleneztem elvben, de a modust nem tudtam.”[1887]

„Repertor. Correct. csináltam;”[1888]

„Repert. correct. vettem elő, ezt csináltam [...] Délben voltam Fraknóinál s az megnyugtatott az előszót illetőleg és a kútfőket. Hoztam 4 db Pressburger Zeitungot is.”[1889]

„Átvittem a szedőnek az előszót ...”[1890]

„... eszembe jutott az előszó, mégegyszer átnéztem s íme még a czímlapon alól és az előszóban 3 hibát is találtam s egy szarvashibát, siettem kijavítottam, még volt idő.”[1891]

„Akademiához [...] a budget váratlanul rosszúl ütött ki 1500 ftot vettek fel 2800 ft helyett, most már az én pénzem is kétséges és kilátásom sincs hogy 1878 előtt folytathassam a Repertóriumot! Szomorú, no de majd csak jobbra fordul sorsunk!?”[1892]

„Jött Nyáry, öcscsével ez használta először a Repert. II. osztályát.”[1893]

„Szabó Józsefhez mentem [...] átadtam a kötetet, holnap bemutatják, dicsérte buzgalmamat és örült, hogy a könyvészetre is vállalkozom.”[1894]

[1885] U.o. 1876. január 17. p. 9.
[1886] U.o. 1876. január 18. p. 10.
[1887] U.o. 1876. január 20. p. 11.
[1888] U.o. 1876. január 21. p. 11.
[1889] U.o. 1876. január 22. p. 12.
[1890] U.o. 1876. január 23. p. 12.
[1891] U.o. 1876. január 25. p. 13.
[1892] U.o. 1876. január 30. p. 16.
[1893] U.o. 1876. január 31. p. 16.
[1894] U.o. 1876. február 6. p. 19.

„... rossz álmok (nagy sajtóhibák) [...] a Földhitelintézetnél felvettem a 660 ftot [...] Knollnál beszélgettem a Repertoriumról, jó véleményben vagyok nála. [...] Akadémiához [...] Fel a gyűlésbe. A folyóügyek után Szabó József bemutatta a Repertor. kissé hidegebb volt mint Fraknóié, de megtette hatását, keveset értettem a hozzászólásokból. [...] V. u. szivar mellett [...] Repertoriumon dolgoztam szép csendesen."[1895]

„10 után Repert. vittem a Hon-hoz (György Aladár szivesen fogadta ír róla) P. Naplóhoz Ujváry Acsádyhoz vezetett s ez kikérdezett, írni fog róla; Kelet Népénél, Ábrányi Kornél szintén, hogyne írna, hisz csoda, hogy irodalmunkban ily mű megjelenik [...] Délben [...] ővár. L.hoz Vadnay Örlősinek adta írjon róla lelkesítse az Akademiát. [...] 5 or. Nagy Miklósnak és Toldy Istvánnak adtam át a Repertor. [...] 6 ut. elmentünk Termész. közl. Petrovics és Ellenőrnél Závodszky kapta, mindkettő kedvesen fogadott, Zavodszkyval hosszasan beszélgettünk. [...] Hegedűs írt az országgy. naplóért, átmentem vacsora után és György Aladárral beszéltem ez már megtámadja a Repert. rendszert, kár mert utána teszik a többiek is!"[1896]

„... hozattam Hont Pesti Naplót, de biz azokban nem volt semmi. Hanem [...] az Ellenőrben pár sor „hangyaszorgalmú" [...] Kelet Népe „Egy becses mű hagyta el a sajtót, közöl az előszóból, de a mű első kötetének tartja; no ezzel megvagyok elégedve; dolgoztunk erősen. [...] Délben elnéztem a Repertoriummal Pulszkyhoz ..."[1897]

„Hozattam lapokat de nem volt benne. 8 ut. a könyvtárba s íme az Ellenőrt véletlenül felvettem és néztem, nagyszerű és lelkes czikk szólt a Repert. mellett. Valóban örömmel lepett meg [...] a Főv. Lapokban is idősb Szinnyeyről rövid gyenge czikk szólt a Repertoriumról hangya-szorgalom ott volt, hasznos mű sat."[1898]

„Hon esti lapja bámulatosan szépen írt minden megjegyzés nélkül, P. Napló szintén lelkesen. Mein Herz was willst du noch mehr!"[1899]

„Dr. Márki czikke is megjelent a Független Polgárban, szépen van megírva, még a hiba is szépítve."[1900]

„Még a M. Állam febr. 12. az Akad. gyül. „elismerőleg nyilatkoztak!" Vas. Ujs. a Kelet népe után „Nagy becsű kézikönyv." M. Polgár „hangyaszorg." [...] Megkaptam a

[1895] U.o. 1876. február 7. p. 20.
[1896] U.o. 1876. február 8. p. 20.
[1897] U.o. 1876. február 9. p. 21.
[1898] U.o. 1876. február 10. p. 21.
[1899] U.o. 1876. február 10. p. 21.
[1900] U.o. 1876. február 11. p. 22.

Repertor. II. köt. bekötve. szép. [...] Józsi vállalkozott a Repert. ismertetésére [...] hála Istennek. Simán mennek az ügyek."[1901]

„... elvittem a Repertórium és Józsi által írt kritikát, jól van megírva, ügyes ficzkó. [...] Lloydnál (Pest) a segédszerkeszt. Beermannak adtam át a Repert. bámulta és fogják ismertetni, csak úgy mint az elsőt! Petrovicsnak átadtam a kritikát, tetszett, ..."[1902]

„A „M. Polgár"ban megjött az Ellenőr után közölt czikk a Repertoriumról, szép; ..."[1903]

„Voltam délben a Nemzeti Hírlapnál és sürgettem a Repert. fölemlítését Toldy ismét igérte."[1904]

„Kertbeny [...] a „Magazin für Liter. D. Auslandes" 8. sz.ban az 1876. hírlapkimut. Készített rövid kivonatot, nevem jól van szedve és „riesenfleisz" epith. a Repertorium I. k. fölemlítésénél! Ez mind igen szép! csak haszna lenne. [...] Repert. írtam, ezt tettem d. u. is, lassacskán csak haladok előre."[1905]
„... végre a Nemzeti Hírlap-ban benn van a Repertorium „vas szorgalmú" epithetonnal, röviden az előszóból kivonva a statist. adat."[1906]

„Magyarország és Nagyvilágban is van Akad. gyülésről most! és Rep."[1907]

„Megérkeztek a Repertoriumok tiszteletpéldányai, járom a fölsőbb hatalmasságokat végig!"[1908]

„Mészároshoz vittem az ő piros Repertoriumát beletéve a kritikákat is, igen szépen fogadott, leültetett ..."[1909]

„Girókutihoz vittem egy Repertoriumot [...] igen dicsérte szorgalmamat, ismertetni fogja könyvemet a gazd. lapokban."[1910]

[1901] U.o. 1876. február 12. p. 22.
[1902] U.o. 1876. február 13. p. 23.
[1903] U.o. 1876. február 16. p. 24.
[1904] U.o. 1876. február 18. p. 25.
[1905] U.o. 1876. február 19. p. 26.
[1906] U.o. 1876. február 20. p. 26.
[1907] U.o. 1876. február 21. p. 27.
[1908] U.o. 1876. február 26. p. 29.
[1909] U.o. 1876. február 27. p. 30.
[1910] U.o. 1876. március 19. p. 40.

„Jött két levél Dr. Fekete Lajostól Kisujszállásról a ki szintén concurrálni akar a term. könyvészeti pályázatra, ha én nem pályáznék! Különben gyűjtött anyagát átengedi. Igen szép.”[1911]

„... elmentem a term. társulathoz ott átvettem a pályázati hirdetést és a Term. Közlönyt melyben Józsi czikke van a Repertoriumról a végét ők tették mellé.”[1912]

„Józsival megkészítettük a pályázatot.”[1913]

„A könyvtárban a könyvészeti pályázatra kutatott könyveket czimeztem [...] Ajánlatunkat (Józsi letisztázta a mutatványnyal együtt) aláírtuk. [...] Szilynél bemutattam a pályázatot, elolvasta, hanem a pályázók közt lesz Kanitz segédje! És Ambrozovics egy czikkét kihagytam a Repertoriumból; így még mindig kétes hogy mi nyerjük meg a pályázatot! [...] A Repert. ügy bosszantott, bármennyire védtem magamat!”[1914]

„Balogh Zoltán [...] azt mondta, hogy csak rám gondoltak, mikor a természettud. pályázatot kitűzték! Igen barátságos, nyájas ember lett?”[1915]

„Repertorium most nyugszik...”[1916]

„... a Term. Bibliographiára ismét érkezett be egy hatalmas ellenfél Virányi, de ha olyan nyeri meg ki nem könyvtárnok, én 10 krért adok be annyi kimaradt könyvet, hogy nem marad a szerkesztésre semmi pénze; mert Szily 1 ft. büntetést szeretne behozni – ez sok! Ha nem bíznak bennem, elég kellemetlen.”[1917]

„... ismét hozzá fogtam a Repert. czédulák írásához a Hírnökből írtam ki [...] Brassai is meglátogatott a Repertoriumot dicsérte, ő is azt hiszi kimaradt egy czikke, de az a hírlapban jelent meg, derék öreg úr, ki Pattiért feljő Pestre!”[1918]

„... Repertor czédulákat írtam és a Hírnök egy folyamát elvégeztem. [...] Mentem Girókutihoz [...] Csengery neje is szóba jött, hogy csak azt kell megnyerni mondá Girókutyné, még meglehet, hogy hozzá megyek a Repertorium végett! [...] Délelőtt felmentem a Term. tud. társulathoz, ott Szily tudtomra adta, hogy tegnap részünkre dőlt

[1911] U.o. 1876. március 8. p. 35.
[1912] U.o. 1876. március 12. p. 37.
[1913] U.o. 1876. március 14. p. 38.
[1914] U.o. 1876. március 19. p. 40.
[1915] U.o. 1876. március 26. p. 44.
[1916] U.o. 1876. április 4. p. 48.
[1917] U.o. 1876. április 9. p. 51.
[1918] U.o. 1876. április 12. p. 52.

el a pályázat egyhangulag, húsvét után a közgyűlés is elfogadja. Szép, örülök neki, új diadal és új reclam mindkettőnknek!"[1919]

„... megkezdtem a természettud. Bibliographiáját a Pressb. Ztgokból. [...] Folytattam a Bibliogr. a Hírnökből. [...] kaptam egy [...] Planum egy Bibliographiára Döbrenteytől [...] ritkaság, ismertetni fogom. [...] folytattam a Bibliographiát de mégse tudtam 52 czédulánál többre vinni, csak ennyit írjak mindennap, elég lesz ..."[1920]

„... folytattam a Repertoriumot egyúttal kiírva a term. tud. könyveket is. [...] Tanácskoztunk a könyvészet felől, sok jó gondolatunk támadt [...] olvastam [...] jól esik kissé recreálni magamat."[1921]

„Repertoriumot írtam jó darabig ..."[1922]

„Megkezdtem a magyar term. tud. könyvek czédulázását, nagy munka és aránylag rosszabbúl lesz fizetve, mint a Repertorium, hanem több hasznot teszek vele és nagyobb hírt fogunk magunknak szerezni – ez által, ezért szivesen és nagy kedvvel dolgozom. [...] Muzeumba vittem a Pressb. Ztgokat, kicseréltem másokkal [...] 3or felmentem és a könyvészetet folytattam Gazdasági magyar munkákat írtam össze. [...] Aignernál [...] megvan [...] a Planum a Bibliographiára is!"[1923]

„... Bibliogr. folytattam [...] mert gőzerővel akarok haladni és az időt felhasználni a mit különben más lélekölő munkával töltenék vagy unatkoznám. [...] a Term. társ.hoz, ma van a Vál. gyülés, ügyünk végleg eldől és én vittem a lapok számára a „fölhivást" de nem volt ott senki ..."[1924]

„Elmentem Petrovicshoz a Term. Társ.hoz [...] átadtam a „Fölhivást" a Vasárnapi lapokba teszi, de lesz holnap is a végzésről, annál jobb."[1925]

„Repert. bevégeztem a Hírnökből és egyúttal czéduláztam a lapot ..."[1926]

„... lapokat átnéztem „Fölhivás" benne volt Szily aláírásával a Kelet Népében, Nemzeti Hírlapban, Pesti Naplóban, Pester Lloyd és Ellenőrben [...] ez utóbbiban még bőven meg volt a választm. gyülés és a pályázat története; ismét reclam mindkettőnkre nézve."[1927]

[1919] U.o. 1876. április 13. p. 53.
[1920] U.o. 1876. április 15. p. 54.
[1921] U.o. 1876. április 16. p. 54.
[1922] U.o. 1876. április 17. p. 55.
[1923] U.o. 1876. április 18. p. 55.
[1924] U.o. 1876. április 19. p. 56.
[1925] U.o. 1876. április 20. p. 56.
[1926] U.o. 1876. április 21. p. 57.
[1927] U.o. 1876. április 23. p. 58.

„Szabó Károly [...] Sándor István könyvesháza előlevelén látta, hogy Kertbeny ráírta „Szabó Károly ajándéka", „sohase ajándékoztam én neki, csak használatul küldtem, no de mindegy, van nekünk ebből még!" nem szóltam, de Kertbeny uram se látja többet! nehogy elsikkassza. [...] lapokat néztem át Fővárosi Lapok legvilágosabban írt a honorariumokról 20 ftot is megemlítette és a két Szinnyei Józsefet (apát és fiát) írta. A Hon a fölhívást közölte!"[1928]

„... elmentem a Term. tud. társulathoz tapogatolódzni, mikor hogyan írhatom össze a könyveket, de jobb várni, ha a kathalogus elkészül! Petrovicscsal sokáig beszélgettünk a Bibliogr.ról ..."[1929]

„... Józsi megírta a levelet a Muzeumhoz, Bód, Czittingert, Horányit, Wallaszkyt 19 f 50 kéri elvittem a levelet s a pénzt helyette lefizettem."[1930]

„Elküldte Fraknói a Józsi könyveit, igen jó állapotban vannak [...] Pressb. Ztgból könyvészetet és Repert. írtam ki és 3 or. a könyvtárba, írtam a Bibliographiát szorgalmasan, ha az embert a nagy munkának befejezte és mintegy elejbe varázsolva a nagyszerű művet az eredmény képzete lelkesíti, szinte kellemes foglalkozás."[1931]

„... azért hozzá fogtam a Bibliogr. íráshoz és szünet nélkül írtam, míg a többiek a Schematismusokat rendezték [...] a Muzeumba Fraknói figyelmeztetvén a „Planum egy Bibliographiára" hogy megvan a Muzeum duplumai közt, megvettem 30 kron, így szépen fog szaporodni Bibliogr. könyvtáram."[1932]

„... átnéztem az „Ungar Staats u. Gelehrten Nachrichten 1788-1794 folyamait de biz azokban alig találtam néhány könyvet."[1933]

„Ung. Kurier-t nézegettem és kutattam a Rep. számára. [...] A könyvtárban Bibliog. írtam ..."[1934]

„Literar. Anzeigerből írtam ki Bibliogr. és könyvczimeket."[1935]

„Bibliographiát írtam [...] az Ofner P. Ztgból készítettem a Repertóriumot ..."[1936]

[1928] U.o. 1876. április 25. p. 59.
[1929] U.o. 1876. április 30. p. 61.
[1930] U.o. 1876. május 1. p. 62.
[1931] U.o. 1876. május 2. p. 62.
[1932] U.o. 1876. május 3. p. 63.
[1933] U.o. 1876. május 4. p. 63.
[1934] U.o. 1876. május 5. p. 64.
[1935] U.o. 1876. május 6. p. 64.
[1936] U.o. 1876. május 7. p. 65.

„... könyvtárba, s ott folytattam az Értekezések Bibliographiáját."[1937]

„½ 9 or. a könyvtárba, hol a Dissertatiók Bibliogr. folytattam ..."[1938]

„Józsi ismét rám tolta a Tört.irod. Bibliographiát."[1939]

„Megkezdtem Aigner lapja számára az „Irodalom történeti Repertóriumot a P. Naplóból fáradságos munka, de legalább a könyvtárban tehetem. Sokat kell küzdeni az embernek csak azért, hogy engedjék okszerűen működni és hogy legyen mit aprítania a tejbe ..."[1940]

„Irod. tört. Bibliogr. v. Repert. írtam ki a P. Napló esti lapjából, ez is érdekes lesz."[1941]

„A könyvtárban Bibliogr. írtam [...] elmentem Aignerhoz, megbeszélni a Repert. a mit lapjában akar adni [...] Sámiékhoz mentünk [...] angol katalogusokat adott át és Repertorokat könyvtárakról, jó hasznát veszem, örömömre egyikben a kötetek külön számmal vannak ellátva, ..."[1942]

„A könyvtárban folytattam a Bibliographiát."[1943]

„... az Ofner Ztgból írtam Bibliographiát az az Repertoriumot ..."[1944]

„Kertbeny [...] kinek német nyelvű de magyarországi könyvészetének 1ő füzete elkészült a magyar utószóban [...] fölemlíti [...] az én epochalis repertoriumomat. [...] Irod. tört. Bibliogr. írtam ki; megy a munka előre."[1945]

„Repert. írtam az Ofner Ztg 1816."[1946]

„... folytattam a Bibliogr. hanem igen lassan megy már a dolog [...] a Balogh féle könyvtárt néztem át és sorban kiírom a természettudom. munkákat, így legalább tudom mire lesz szükségem majd."[1947]

„Gonda Béla magyaróvári ifjú hozott jegyzeteket Bibliographiánkhoz és igért nyom. katalogust a m.óvári könyvtárról."[1948]

[1937] U.o. 1876. május 11. p. 67.
[1938] U.o. 1876. május 12. p. 67.
[1939] U.o. 1876. május 17. p. 70.
[1940] U.o. 1876. május 18. p. 70.
[1941] U.o. 1876. május 19. p. 71.
[1942] U.o. 1876. május 20. p. 71.
[1943] U.o. 1876. május 22. p. 72.
[1944] U.o. 1876. május 24. p. 73.
[1945] U.o. 1876. május 27. p. 75.
[1946] U.o. 1876. május 28. p. 75.
[1947] U.o. 1876. május 31. p. 77.
[1948] U.o. 1876. június 1. p. 77.

„... az Egyetértés említté fel vállalatunkat. Balogh céduláinak átnézését és kiírását folytattam, [...] Dolgoztam a Bibliogr. és Repert. Magyarorsz. és Figyelőből."[1949]

„Repert. az Ofner Ztgból írtam ki és Vas. Ujs. és Századokból."[1950]

„Bodnárhoz sétáltam [...] felkerekedtünk a Városerdőbe Csengery villájához [...] szivesen fogadott bennünket és a vállalatot, de az Akadémia levéltára aligha nyílik meg számunkra „ők is pénzt akarnak szerezni!" [...] A Repertoriumot csak folytassam, évenként 1500 ftot szavaznak meg reá; hisz „az én munkámat megfizetik(!?) Kár volt önnek hozzánk nem jönni!" Elmondtam mért nem mentem ..."[1951]

„... Józsival elmentem a Muzeumba, megkezdte a Természettud. Bibliographiát [...] Bibliogr. írtam a Csokonai Album-ból [...] elmentem Aignerhoz az Irod. tört. Repertóriumot megcsináltuk, kiválogatta a belevalókat a mit ő szeret."[1952]

„Délben otthon [...] írtam az „Irodalomtörténeti Repertoriumot 1876-lapok után Aigner új folyóirata számára. [...] Irodtört. Repert. elkészítettem."[1953]

„Könyvtárban dolgoztam a Repertoriumon ..."[1954]

„Mentem az Akadémiába átnéztem 3 kötet Természetr. czimeket és kivonatoltam nagyon röviden."[1955]

„[Debrecenben] 3 or. a könyvtárba; gazdasági munkák czimeit írtam Dicsőfi (Rostomily volt régi neve) a legszivesebben segített, hordta össze számomra a könyveket."[1956]

„... elég könyvet találtam [...] mathematikait is átnéztem kedvem szerint ..."[1957]

„Figyelő 1. sz. megjelent [...] dicsérik [...] az én Repertoriumomat is fölemlítik."[1958]

„... a Figyelő 1. száma igen jó de az Irod. tört. Repertórium is."[1959]

[1949] U.o. 1876. június 3. p. 78.
[1950] U.o. 1876. június 4. p. 79.
[1951] U.o. 1876. június 5. p. 79.
[1952] U.o. 1876. június 6. p. 80.
[1953] U.o. 1876. június 7. p. 80.
[1954] U.o. 1876. június 13. p. 83.
[1955] U.o. 1876. június 17. p. 85.
[1956] U.o. 1876. június 22. p. 88.
[1957] U.o. 1876. június 24. p. 89.
[1958] U.o. 1876. június 29. p. 91.
[1959] U.o. 1876. július 1. p. 92.

„... magam számára is írtam Bibliographiát (Természettud.) [...] 5 után Irod. tört. Repertóriumot készítettem ..."[1960]

„Repertoriumot írtam ki a lapokból ..."[1961]

„... a könyvtárban [...] szépen halad a munka, s én mellette írom az én céduláimat is."[1962]

„... leírtam a Repertoriumot Aigner számára [...] vittem Aignernak a 2. közleményt, szivesen fogadta, örült neki."[1963]

„... ma is 21 term. tud. czédulát írtam magamnak ez tehát szaporodik nagyon."[1964]

„P. Naplóban id. és ifj. Szinnyei sok mathem. könyvet találtak, nem készülhetnek el."[1965]

„Bibl. Ért.ből Bibliogr. írtam ki."[1966]

„... átvettem a Figyelőt, mert megjelent [...] az én Repertoriumom II. közlés."[1967]

„Irod. tört. Repert. készítettem."[1968]

„Délben [...] a Muzeumba, kutattam írtam ki Irod. czikkek czimeit (Repert.) [...] 4 után Irod. Repert. készítettem."[1969]

„Mentem a Muzeumba ott a Keletet és Gyöngyöst átnéztem a Repertor. számára, ..."[1970]

„Délben [...] a Muzeumba s ott Repert. számára kutattam, írtam."[1971]

„... az Irod. Repert. tisztáztam Aigner számára."[1972]

„Akademia könyvtárában bevégeztem a Mathem és természettani munkák rövid leczimezését [...] Névy L. [...] élő bibliographiának nevezett!"[1973]

[1960] U.o. 1876. július 10. p. 97.
[1961] U.o. 1876. július 12. p. 98.
[1962] U.o. 1876. július 13. p. 98.
[1963] U.o. 1876. július 14. p. 99.
[1964] U.o. 1876. július 15. p. 99.
[1965] U.o. 1876. július 20. p. 102.
[1966] U.o. 1876. július 30. p. 107.
[1967] U.o. 1876. július 31. p. 107.
[1968] U.o. 1876. augusztus 7. p. 111.
[1969] U.o. 1876. augusztus 9. p. 112.
[1970] U.o. 1876. augusztus 11. p. 113.
[1971] U.o. 1876. augusztus 12. p. 113.
[1972] U.o. 1876. augusztus 13. p. 114.
[1973] U.o. 1876. augusztus 31. p. 123.

„A Figyelő is megjelent és benne a Repertórium 3. közlemény."[1974]

„... olv. Nagy Iván czikkét a gömöri kirándulásról hol mi is meg vagyunk említve „a két Szinnyei József, kik a hazai könyvészeti irodalom kitartó munkásai", írja, ezt már Horvát is olvassa, hadd bosszankodjék [...] a hitvány ember, ki még most is daczol, de majd megnadrágoljuk, nem hiában mondta az irodába hogy „csakhogy meg nem vernek!" de nem testileg hanem szellemileg ..."[1975]

„... a Journál szobában kijegyeztem Aigner számára Repertoriumot a Kelet Népéből és Term. Lapokból ..."[1976]

„... Repert. írtam Aigner számára a Journal-szobában ..."[1977]

„... Repert. is írtam Aigner számára ..."[1978]

„... mentem [...] a Muzeumba [...] fiamat vártam ki Természettud. czédulákat írt ..."[1979]

„... Repertorium számára gyűjtöttem, de biz ez is lassan halad [...] Józsi [...] ez év végén szeretne aranyokat látni!"[1980]

„Term. Repert.hoz v. Bibl.hoz átnéztem a Dissert. [...] Elmentem [...] Girókutihoz és összeírtam néhány 20-30 czédulát a félrerakott természettudom. művekből ..."[1981]

„Délben a muzeumba, Irod. repert. számára búvárkodtam elég szerencsésen, a Székesfejérvárban nem csak czikkeket, de dicséretet is találtam „Szinnyei J. Repertóriuma tudósaink nagy örömére két testes kötetben megjelent sat."[1982]

„... lapokat átnéztem mint rendesen és a Repert.ba valókat azonnal kiírom, ez a leggyorsabb mód."[1983]

„... a Muzeumba mentem és a Torontált néztem át, találtam több érdekes dolgot, ismét felemlíttetett az én Repertóriumom Moenich könyve mellett, várta volna be végét!"[1984]

[1974] U.o. 1876. szeptember 2. p. 124.
[1975] U.o. 1876. szeptember 3. p. 124.
[1976] U.o. 1876. szeptember 13. p. 129.
[1977] U.o. 1876. szeptember 14. p. 130.
[1978] U.o. 1876. szeptember 16. p. 131.
[1979] U.o. 1876. szeptember 27. p. 136.
[1980] U.o. 1876. szeptember 28. p. 137.
[1981] U.o. 1876. október 1. p. 138.
[1982] U.o. 1876. október 7. p. 141.
[1983] U.o. 1876. október 10. p. 143.
[1984] U.o. 1876. október 11. p. 143.

„... Repertor. Aignernek és Akademiának ..."[1985]

„Délben elvittem Aignerhoz az „Irod. Repert." örült neki, [...] Ott volt Szily, olvasta a mathem. könyvek rendezését ..."[1986]

„... a Repertoriumi (irodalomtört.) jegyzeteket Figyelő számára megteszem."[1987]

„Fittler nevelő írt Sopronból, egy csomó természettud. könyvet ajánlott figyelmembe, szép tőle! bár többen cselekednék példáját."[1988]

„... neki foghattam új munkámhoz, a külföldi folyóiratokból a hazánkat érdeklő és hazai írótól írt czikkeknek kijegyzése, jegyzőkönyvbe írása, mert míg én arra várok, hogy ezekre kerül a sor addig egészen megőszülök, legalább fiam is használhatja addig én [...] előre dolgozom."[1989]

„½ 5 or. hozzáfogtam az Anzeigen czikkeinek beírásához ..."[1990]

„½ 9 or. a könyvtárba [...] 11 or az Anzeigenből írtam ki. [...] ½ 3 óra felé a könyvtárba, ott megírtam a 25 czédulámat, azután az Anzeigenből kijegyeztem a magyar érdekű czikkeket."[1991]

„Archivot néztem át és kivonatoltam. [...] Aignerhoz, kinél az ő könyvészetét 1800-1870igelkértem A-C-kötetet átadta, sokat segített rajtunk [...] Józsival tervelgetünk, most csak az előlegül kért 50 aranyra, mert a száz sokáig lesz, csakhogy előhalad a munka."[1992]

„Dissertatiókat külföldieket néztem át és az Archivot, mindegyikből írtam ki valamit."[1993]

„11 or. pedig magamnak czéduláztam a Balogh féle magyarokat."[1994]

„Aignerhoz beszóltam és átvettem a Figyelő 5. füz. Repertórium is benne van, csak a vége hiányzik. [...] Neki ültem a segédkönyveknek és az A. betűt a term. Bibl. kezdtem bővíteni javíttani, rövid életrajzokkal ellátva, ezért kutattam át az Ujabbk. Ismeretek tárát, Közh. Esm. Tárát, Wurzbach Biogr. Lex., Danielik M. Írók, Horányi Memor. és Nova

[1985] U.o. 1876. október 13. p. 144.
[1986] U.o. 1876. október 16. p. 146.
[1987] U.o. 1876. október 18. p. 147.
[1988] U.o. 1876. október 23. p. 149.
[1989] U.o. 1876. október 24. p. 150.
[1990] U.o. 1876. október 26. p. 151.
[1991] U.o. 1876. október 27. p. 151.
[1992] U.o. 1876. október 28. p. 152.
[1993] U.o. 1876. október 29. p. 152.
[1994] U.o. 1876. október 30. p. 153.

Mentor [...] halad a munka, habár minduntalan veszem észbe a hiányokat és pótlásokat melyek jőnek és még jőni fognak, szükséges lesz a levelezés sat. egyéb kutatás. [...] Csakmár pénzmagra tehetnék szert, mert [...] ettől a hónaptól félek, [...] megvolt mindig és meg is lesz folyton folyvást a szükség aggodalom, nem tudok szabadulni, s ez elég nagy baj, de mit tegyen az ember, talán ez jól van így, mert méginkább ösztönzi az embert a munkára."[1995]

„... Bibliogr. dolgoztam Nagy Ivánból és a B betűt raktam rendbe. [...] az Akademiánál a könyvtárban az angol Cathalogban átnéztem az A betűt, találtam is 4 szerző czikkeit [...] Vasárnapi Ujs.okat néztem át életrajzok végett és azt vonatoltam ki [...] Moenich könyvéből jegyezgettem, jól megy a dolog."[1996]

„... folytattam a Term. Bibl.hoz a búvárkodást és jegyezgetést [...] Délben a Muzeumba Józsi munkáját controliroztam, fájdalom nem igen pontosan nézte át a czédulákat, sokat átugrott s ez ismét azt mutatja, hogy mégsem örökölte a szorgalmamat, no de pótolja jeles észbeli tehetsége és szép tanulmányai által. Katalogusokat is néztem, van elég csak győzzem átnézni."[1997]

„... az Archiv. für Gesch. néztem át. [...] Buvárkodtam és jegyezgettem a Bibl.hoz Veszprémiből, Tud. Értek. és Sz. Istv. társ. Encyclop.ból."[1998]

„Bibl. búvárkodásokat tettem, jegyezgettem Egyet. Encyclop.ból sat. [...] a Muzeumba, hol elkezdtem a miscellaneak átnézését, valami keveset találtam is, megteszek mindent, hogy művünk tökéletes legyen. [...] Term. Bibl. írtam Egyet. Encycl.ból; vittem vissza, hozok mást s ez így megy szüntelen [...] V. u. Bibliogr. írtam ki Hanák Állattan sat."[1999]

„Dolgozgattam a Vasárn. Ujs. átnézésével a Bibl. számára [...] Nálam volt Gonda Béla gazd. író ki küldte az adatokat, igért sok mindent."[2000]

„... a Muzeumba folytattam a kutatást és kijegyzést [...] Vas. Ujs. néztem át életrajzokat kutatván és kijegyeztem."[2001]

„... kutattam a Vasárn. Ujsban életrajzokat. [...] Mentem a Term. társ.hoz, 15én lesz vál. gyűlés addig teszünk valamit."[2002]

[1995] U.o. 1876. november 1. p. 154.
[1996] U.o. 1876. november 2. p. 154.
[1997] U.o. 1876. november 3. p. 155.
[1998] U.o. 1876. november 6. p. 156.
[1999] U.o. 1876. november 7. p. 157.
[2000] U.o. 1876. november 8. p. 157.
[2001] U.o. 1876. november 9. p. 158.
[2002] U.o. 1876. november 10. p. 158.

„... megkezdtem a Term. Bibliogr. tisztázását, lassan megy, sok pótolni való lesz még rajt, de csak egy kis pénzmagra akarok szert tenni. [...] Fraknói a Repertorium budgatjéről sem feledkezik meg, szereti ha a Bibliogr. jó sok és bő lesz."[2003]

„... a Term. Bibliogr. tisztázását folytattam."[2004]

„... folytattam a Term. Bibliogr. tisztázását, szépen halad előre de lesz azért mit pótolni, lesz munka elég. [...] Délben Szilyhez [...] vissza az Athenaeumba, ismét hozzá s ott bemutattam az A betű nagy részét, magyarázatokkal sat, hogy javítva, bővítve lesz [...] és végül megkértem az előlegért, megteszi a szerdai gyűlésen, bemutatván czéduláimat [...] 200 ftot kér. Örült az eredménynek, én is."[2005]

„Délben a Muzeumban bemutattam Fraknóinak a bibliographiát, tetszett neki és külön honoráriumot is emlegetett."[2006]

„Term. Bibliogr. másoltam és elvégeztem az A betűt. Aigner könyvészetét szintén írtam ki az A-hoz. [...] Akadémiába kellett mennem [...] választm. gyűlés bemutatták a czédulákat és A betűt, a 200 ft. előleget helyben hagyták, gratulált Balogh Kálmán, Szabó József. [...] Mégis csak van egy kis szerencsém a pénzszerzéshez, az igaz, hogy a munkásság a fő eszköz, de a szerencse se hiányzik hála legyen a mindenséget kormányzónak! Sokat várok jelen munkámtól, ha Józsi bele nem un a munkába, sokat végezhetünk és diadalt arathatunk, azt hiszem pénzforrásunk lesz míg élünk."[2007]

„Bodnár nálam volt, az Akademia megengedte, hogy levéltárában búvárkodhassunk, ez szép vívmány ..."[2008]

„Aigner idegen nyelvű czéduláiból jegyezgettem ki [...] miscellaneákban kerestem és találtam, kiírtam. [...] Mikor leszek már én rendben, hogy nyugodtan dolgozhassam, mikor annyit vállalok, annyi sokat is kell dolgoznom, de ha egyszer egészségemre is válik, mert e mellett jól érzem magamat, egészséges vagyok, megy is a munka, van is látszatja, és a pénzzavarokból is kiemelkedtem ez évben, mitől féltem."[2009]

„Irod.tört. repert. készítettem a Figyelő számára. [...] Irod. Repert ¾ 3ig elkészítettem [...] Aignernak átadtam a kéziratot."[2010]

[2003] U.o. 1876. november 11. p. 159.
[2004] U.o. 1876. november 12. p. 159.
[2005] U.o. 1876. november 13. p. 160.
[2006] U.o. 1876. november 14. p. 160.
[2007] U.o. 1876. november 15. p. 161.
[2008] U.o. 1876. november 16. p. 161.
[2009] U.o. 1876. november 17. p. 162.
[2010] U.o. 1876. november 18. p. 162.

„Term. Bibliogr. írtam. [...] A term. bibliogr. való életrajzi adatok gyűjtéséhez körlevél chablont fogalmaztattam Józsival s azt írom levelezési lap hátuljára [...] Írtam a leveleket, Józsi is kettőt: Abt, Abel, Argenti, Arenstein, Albert, id. Arányi-nak."[2011]

„... a könyvtárban írtam a czédulákat az orvosi dissertatiókról [...] írtam a Term. könyvészetet Aigner katalogusából."[2012]

„... level. lapot írtam Jeszenszkynek N. Szombatba [...] írt Arenstein, megküldte életrajzát és arczképét [...] tehát van egy kis eredmény ..."[2013]

„Argenti megküldte életrajzát! [...] Term. bibliogr. írtam czédulákra. [...] Term. Bliogr. bővítettem Wurzbachból."[2014]

„Jegyezgettem czímeket, hogy leveleket írhassak, ma is visszajött egy Abt Antaltól Kolozsvárról életrajzával! Érdekes gyűjtemény lesz! [...] [Könyvtárban] Minden elfoglaltságom mellett is ki tudok vívni fél v. 1 órát magamnak. [...] Emich [...] figyelmeztetett a defect dolgokra. [...] Jegyezgettem a Wurzbachból."[2015]

„Jegyezgettem életrajzokat sat. Könyvtárba egész délután magamnak czédulázhattam ..."[2016]

„... kutattam búvárkodtam a Dissert. és Archivokban [...] 12 órakor mentem a term. társulathoz adressekért, kaptam is elég bőven, írhatok [...] Józsi megírta a 4 level. lapot én pedig adjustiroztam (aláírtam, czimeztem és beírtam a sorba számozván) Baráth Fer. Balázs Árpád [...] Acsády Sand. ifj. M. Szeged, Arányi Béla Kecskemét. [...] Folytattam a term. bibliogr. míg bele nem fáradtam."[2017]

„Józsi [...] írt két levelet de keveset szeret dolgozni a Term. Bibl.hoz, annál többet írok én."[2018]

„... egész délután miscellaneákat czéduláztam magamnak [...] otthon dolgoztam Bibliograph. Weszprémi, Horányiból."[2019]

„Délben a Term. társulathoz czímekért, kaptam is néhányat. Haza. beírogattam a küldendő level. lapokat, Józsi pedig szépen megírja [...] Bakódi, Batizfalvi, Békessy Gyula és

[2011] U.o. 1876. november 19. p. 163.
[2012] U.o. 1876. november 20. p. 163.
[2013] U.o. 1876. november 22. p. 164.
[2014] U.o. 1876. november 23. p. 165.
[2015] U.o. 1876. november 24. p. 165.
[2016] U.o. 1876. november 25. p. 166.
[2017] U.o. 1876. november 26. p. 166.
[2018] U.o. 1876. november 27. p. 167.
[2019] U.o. 1876. november 28. p. 167.

Lászlónak Debreczenbe. Bibl. bővítettem. [...] Moenich küldött levelet [...] Írt Arányi Béla is Kecskemétről recom. va! mégis csak van egy kis sikere levelező lapjainknak! [...] Csak annak örülök, hogy halad a munka és ismét monumentalis művet bocsátunk a jövő év folytán a közönség elé ..."[2020]

„Bibliographiát pótolgattam [...] Józsi segítségével levelezési lapokat írtam Balog Tih. Benczédy Serg és Berde A. Kolozs Bierbauer L. Győr, Bándl Baja, Bocsol Istv. Pápára. [...] Átbuvárkodtam a Status [...] 1830 és Moenich könyvét, ez is igen használható könyv, roppant lassú munka."[2021]

„Bibl. bővítettem, csak megy előre de lassan. [...] Két levelet exped. Bókainak és Benkőnek Pesten, de válasz nem jő!"[2022]

„... a sok régi könyv vizsgálása rontja a szemet [...] Józsi [...] Irod. tört. írók ismertetésével előszeretettel foglalkozik, a száraz dolgokat pedig unja, előttem nem száraz, mert ma is 3 levelet kaptam két életrajzzal Bierbauer Győr, Balás Árpád Keszthelyből és Balog Tihamér kérdést intéz hozzám előre. [...] megkaptam a Figyelő-t Irod. tört. repert. 6ik közl."[2023]

„... a könyvtárba [...] ott a Dissertatiókat néztem át és írtam ki néhányat [...] elmentem a term. társ.hoz czimekért. [...] Józsi másolt 4 körlev. én pedig czimeztem Bereczky Máté, Balló Mátyás, Bernáth Józs., Bernolák Józs."[2024]

„Józsi rendezte a C. betűt, [...] Aigner kéziratos bibl. írtam ki (pótlékul) a C betűt egészen ..."[2025]

„4 után elmentem a műegyetemi könyvtárba, hol Nagy Sándorral [...] találtunk sok drága dolgot ..."[2026]

„Könyvtárba fel, magam számára dolgoztam [...] most egy sereg Dissertatiót czéduláztam s egyúttal mustráltam. [...] Márki Sándor Irod. Szemléjét mindinkább becsülöm."[2027]

„Lev. lapot küldtünk Chyzer és Balogh Kál.nak. Jött levél Békássy Lászlótól Debr."[2028]

[2020] U.o. 1876. november 29. p. 168.
[2021] U.o. 1876. november 30. p. 168.
[2022] U.o. 1876. december 1. p. 169.
[2023] U.o. 1876. december 2. p. 169.
[2024] U.o. 1876. december 3. p. 170.
[2025] U.o. 1876. december 4. p. 170.
[2026] U.o. 1876. december 5. p. 171.
[2027] U.o. 1876. december 6. p. 171.
[2028] U.o. 1876. december 7. p. 172.

„... az irod. tört. repertoriumot is kiírom a napi lapokból és a hetiekből, melyek képesek. Hozzáfogtam a régi orvosi dissertatiók átkutatásához és kiírásához, találtam is. [...] Jött Bőke, elhozta életrajzát és külföldi dolgozatait, igen szép tőle, hiában csak a fiatalok serényebbek szolgálatkészebbek és hiúbbak is, mint az öregek. [...] Term. társ.nál adresseket kaptam. [...] Józsi megírta a két level. lapot adressáltam Borbás Vincze és Csorba Lajosnak az Pest ez Hajdú Szoboszlón."[2029]

„... a Józsi által írt két level. lapot czimeztem Czakó Kálmán és Balogh Lajos Gyúrón. Szomorú hogy a válasz egyenként se igen jő [...] itt volt Császár Károly, meghozta életrajzát s egy füzetkét ..."[2030]

„Józsi [...] 2 level. lapot írt. Brucknak és Bielek Miksának írtam level. lapot Acad. tört. bizottságnak a Repertorium ügyben, mert úgy látszik a pénzt másra fordítják, mert az Athenaeumnak nem fizették ki az egész 1500 ftot. [...] bosszant az, hogy a válaszok oly gyéren folynak."[2031]

„Fraknói számára átadtam [...] a levelet a bizottsághoz, megvigasztalt, hogy tegnap Csengeryvel beszélt, ki azt mondta, hogy jövő évben a Repertorium számára külön 1500 ftot vesznek föl és évenként ennyit, külön bizottság alakul és külön kezeltetik e czélra a pénz. Így már jól van. [...] Két level. lapot expediáltam Kolozsvárra Brandt Józs. Czifra Ferencz tanároknak 2000dik számot írtam egyikre s így ma [értsd: máig Gy. J.] már ennyi levelet expediáltam 1850től, még pedig ez mind megvan copiában. Jött pedig Balló Mátyástól érdekes levél autobiogr. [...] Bibl. nem igen írhatok, kevés az idő."[2032]

„Jött levél Bereczky Mátétól de biz az mentegeti magát, hogy nem írt semmit [...] nem méltó; különös, hogy ennyi levél után ily csekély eredmény. [...] Józsi két level. lapot írt én exped. Divaldnak Badenbe és Domanovszky Endrénak Kolozsvárra. [...] Könyvtárba egy évfolyam Ver. Ofner Pester Ztgot átnéztem Repert. és Bibliogr. írtam. [...] Bibl. Ism. Tar. és Horányiból, ezt vacsora után is."[2033]

„Muzeumban megmutattam Fraknóinak a statistikai kimutatást, tetszett neki [...] hanem egy csalódásból kellett ébrednem, a Repertor. pénzből nincs semmi benn, kimérttetett; hogyan? nem tudja de Takács mondta? estve magam is meggyőződtem, hogy 660 ftot én is felvettem febr. elején! Vége a Repertóriumnak ez évtől, hacsak valamit nem

[2029] U.o. 1876. december 8. p. 172.
[2030] U.o. 1876. december 9. p. 173.
[2031] U.o. 1876. december 10. p. 173.
[2032] U.o. 1876. december 11. p. 174.
[2033] U.o. 1876. december 12. p. 174.

teszünk. [...] Figyelő számára repertorizáltam. [...] Kaptam levelet Bereczky Mátétól [...] Repert. számára [...] az egyetemi beszédekből a tanárok munkálatait írtam ki."[2034]

„... Fraknóinak elmondtam tévedésemet, tehát a jövő évben alig lesz 300 frt feldolgozandó, most is Aigner számára jegyezgettem ki a Kecskemétből a puszta dicsőségért. [...] Ma sem küldtem el level. lapot szomorú kilátások talán egy némelyiknek a 2 kros lap dísztelen vagy sértésnek veszi. Könyvtárban búvárkodtam a Bibliogr. számára tovább, még mindig találok [...] Haza Bibliogr. Weszprémiből."[2035]

„Muzeum helyett [...] otthon dolgoztam, megkészítvén a Figyelő számára a Repertoriumot. [...] Az A betűt a természettud. osztálynál átnéztem és nálam is összehasonlítva, hogy nem maradt-e ki valami! [...] Bibliogr. készítettem, bővítve a C betűt."[2036]

„Bibliogr.hoz a külf. dissertatiók átnézését és kivonatolását folytattam [...] Délben a Term. társ.hoz adressekért. [...] 4 level. lapot címeztem Dékány, Dapsy, Domokos Jenő és Lajosnak [...] Vasárn. Ujs.ból kikerestem a term. életrajzokat."[2037]

„Bibliogr. a B betűhez gyűjtöttem az adatokat, de ennek se vége se hossza soká tart, hanem azért haladunk előre [...] Aigner könyvészetéből az E betűt kiegészítettem [...] egy Petőfi-levelet találtam a Repert. számára. [...] Domanovszky Endre írt N. Szebenből ..."[2038]

„... a Muzeumba [...] folytattam a Bibliographiához az adatok kutatását és leírását a könyvczímeknek, lassan halad, de azért csak halad. [...] Az A betű czéduláit mégegyszer átnéztem és jegyezgettem a megnézendőket a könyvtárakban, hogy teljes legyen. Fel a könyvtárba, ott folytattam a B czédulák revisióját a Term. oszt.ból és az enyémeken kiegészítve, vagy félre írva hogy összehasonlíthassam az írottakkal. [...] Bosszant hogy nem jőnek a levelek, válaszok felszólításaimra [...] elég baj ez nekem. Haza, folyt. a D betű életrajzait."[2039]

„... az A betű összeegyeztetését tettem de rövid volt az idő. [...] Józsi [...] volt az Akademiában, kiírta B.ből a czikkeket."[2040]

„... a lapokat [...] átfutom ki is jegyzem az irodalomtörténetre vonatkozókat. [...] Folytattam Bibl. búvárkodásomat. [...] ½ 3 or. a könyvtárba. Bibl. búvárl. folytattam az orvosi

[2034] U.o. 1876. december 13. p. 175.
[2035] U.o. 1876. december 14. p. 175.
[2036] U.o. 1876. december 16. p. 176.
[2037] U.o. 1876. december 17. p. 177.
[2038] U.o. 1876. december 18. p. 177.
[2039] U.o. 1876. december 19. p. 178.
[2040] U.o. 1876. december 20. p. 178.

B betűt néztem át, sok kimaradt volna! Ezután a Kayser Catalogot vizsgáltam át A betűt 1832-ig még itt is van elég [...] Aigner átadta az idegen nyelvű czéduláit a B-betűt. [...] Józsival beszéltem, ki a Repertoriumot használta, kiírta az irodalomtörténeti kritikákat, tehát közvetlen családunkban látom használatát, elég jutalom már ez is. [...] Kaptam Bándl-tól levelet s én kettőt exped. Domaniczkynek és Detsinynek. Kiváncsi vagyok mennyi válasz érkezik az az hány?”[2041]

„... az A betűt néztem át még összehasonlítgatva a letisztázottal. A könyvtárba [...] összehasonlítottam a term. czédulákat az enyémekkel, a kéteseket vagy doubletteket kiszedtem, [...] Józsi szoros betűrendbe rakta az F betűt [...] átnéztem a Wurzbachban a D. betűt és kivonatoltam [...] Aigner czéduláiból a B. idegen nyelvűeket írtam le ...”[2042]

„... folytattam az A. betű revisióját. [...] Délben a Muzeumban folytattam kutatásaimat és jegyzeteimet, [...] A könyvtárban folytattam buvárlataimat Kayserban is [...] Aigner idegen nyelvű könyvczéduláit átnézvén kivonatoltam a B betűt egészen, most már másolhatom, jó csomó. [...] Sokat kell még kutatnom, kijegyeznem, hogy term.-Bibliographiánk teljes legyen.”[2043]

„... a term. Bibl. a B. betűt tisztáztam [...] jött két levél is Brandtól és Borbástól, életrajzokkal, így már jól van. [...] Két level. lapot küldtem Eysenmeyernek és Érkövynek. [...] Másoltam a B. betűt.”[2044]

„... Term. Bibliogr. másolását folytattam, azután [...] 3 level. lapot is exped. írtam Balogh Tihamérnak, Józsi kettőt, [...] Emichnek és Entz Ferencznek.”[2045]

„Term. Bibliogr. tisztáztam [...] levelet írtam Brontsnak Rimaszombatba, irományait elexpediálom ma.”[2046]

„... folytattam a kutatást a Bibliogr. kiegészítésére, de a különbféle feljegyzések a könyvekről, csak bonyolítják a dolgot, de azért megküzdök vele, habár nem is lesz oly teljes mint szeretném [...] kutattam az A. betűhez Siebenb. Quartalschriftből Kayserből. [...] Domaniczky írt levelet és megküldte életrajzát!”[2047]

[2041] U.o. 1876. december 21. p. 179.
[2042] U.o. 1876. december 22. p. 179.
[2043] U.o. 1876. december 23. p. 180.
[2044] U.o. 1876. december 24. p. 180.
[2045] U.o. 1876. december 25. p. 181.
[2046] U.o. 1876. december 26. p. 181.
[2047] U.o. 1876. december 27. p. 182.

„A könyvtárban kutattam, buvárkodtam, kevés eredménnyel, ezeket a katalogusokat hagyom csak időm rabolja. [...] az öreg Brassai [...] felvilágosításokkal szolgált mit szivesen veszek, szép a figyelem."[2048]

„... a correcturát néztem át Fraknói felhívására változtatást már nem tehettem, [...] A kis Fraknói nem ajánlta a tabellát, nem érdemli meg a fáradságot, [...] „nem szeretik a mathematikát" mondtam, kissé megharagudott ..."[2049]

„Aignertól megkaptam a Figyelő I. számát, benne a Repert. 7. közlem. és Józsi Czvittingere. [...] Levél Corzántól és Broncstól."[2050]

„... kijegyezvén a lapokból az irodalomtörténeti czikkeket ..."[2051]

„A könyvtárban forgattam a császári könyvtár katalogusát és kijegyezgettem."[2052]

„Muzeumba, jegyezgettem ..."[2053]

„½ 3 or. a könyvtárba [...] lapokat is czéduláztam ..."[2054]

„... lapokat czimeztem magamnak [...] Bibl. kéziratot és könyveket hasonlítgattam össze az A. betűt. [...] Irodt. Repert. számára írtam."[2055]

„... czéduláztam a magam és a könyvtár számára. [...] lámpásnál elvégeztem a B. betű másolását 81 lap!"[2056]

„... jött Kertbeny azután Moenich ki még egy régibb levelét maga nyújtotta át ..."[2057]

„Muzeumban Fraknóinak bemutattam a Bibl. letisztázását és némelyekben kértem tanácsát, adott is, csakhogy nagy váltóztatásokat nem tehetek már."[2058]

„Levél jött Bárontól, életrajza van legalább s így jő a többi lassanként."[2059]

„... átnéztem a lapokat [...] és kijegyeztem a szükségeseket most már a történeti czikkeket is [...] mentem a könyvtárba s ott átnéztem [...] az orvosi C. czédulákat és

[2048] U.o. 1876. december 28. p. 182.
[2049] U.o. 1876. december 29. p. 183.
[2050] U.o. 1876. december 30. p. 183.
[2051] U.o. 1876. december 31. p. 184.
[2052] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXVII. id. Szinnyei József: Naplóm 1877. január 2. p. 2.
[2053] U.o. 1877. január 3. p. 2.
[2054] U.o. 1877. január 4. p. 3.
[2055] U.o. 1877. január 5. p. 3.
[2056] U.o. 1877. január 7. p. 4.
[2057] U.o. 1877. január 8. p. 5.
[2058] U.o. 1877. január 9. p. 5.
[2059] U.o. 1877. január 10. p. 6.

Hayser A. B. betűit 1865-70ig. [...] ifj. Emich Gusztáv elhozta autobiographiáját, [...] A Hon szerkesztőségénél fölnyaláboltam egy sereg újságot, ezt aztán egész estve czéduláztam, lett 114 czédulám.”[2060]

„... lapokat is átnéztem és kijegyeztem az irod.történeti czikkeket [...] Aignernál sürgettem a czédulákat. Nagy Miklósnál új lapokért ezt haza és czéduláztam, átnéztem, kivonatoltam sat.”[2061]

„... lapokat rendbe hoztam az az átnézvén, a czédulázást, kijegyzést elvégeztem ...”[2062]

„... a Dissertatiókat tovább vizsgálgattam és találtam hungaricacat; [...] Kiírtam a Zeitschr. f. Ung.ból orvosi sat. munkákat [...] Irod. tört. repert. számára a czédulákat rendeztem. [...] Másoltam a Bibliogr. C. betűjét.”[2063]

„Aigner számára az irodalom tört. repert. VIII. közl. készítettem [...] 8 oldal, így igen hamar megy, mert a czikkeket azonnal kijegyzem.”[2064]

„... a délutánt saját munkámra akarom fordítani; megmutatom, hogy azért a dolog rendben folyik [...] Irod. rep. is kivonatoltam, az én Repertóriumomról is igen szépen emlékezik meg az Irod. Szemle.”[2065]

„Rómer jött [...] kezére dolgoztam [...] a Repertoriumban felkerestem neki az ötvösségre vonatkozó czikkeket, vígan elbeszélgettünk; hanem keveset dolgoztam – már a délután az enyém, úgy kicsinálom! [...] Barsy László levelet küldött életrajzával.”[2066]

„Bibl. C. másoltam.”[2067]

„Másoltam Bibliographiát hogy ez se szüneteljen.”[2068]

„Aignerhoz elhoztam az idegen nyelvű czédulákat D. E. voltam a Term. Társulatnál itt is volt folyóirat ...”[2069]

„Hozzá fogtam a Term. Bibliogr. másolásához és írtam egy csomót.”[2070]

[2060] U.o. 1877. január 11. p. 6.
[2061] U.o. 1877. január 12. p. 7.
[2062] U.o. 1877. január 13. p. 7.
[2063] U.o. 1877. január 14. p. 8.
[2064] U.o. 1877. január 15. p. 8.
[2065] U.o. 1877. január 16. p. 9.
[2066] U.o. 1877. január 17. p. 9.
[2067] U.o. 1877. január 19. p. 10.
[2068] U.o. 1877. január 20. p. 11.
[2069] U.o. 1877. január 23. p. 12.
[2070] U.o. 1877. január 25. p. 13.

„Délben [...] a Muzeumban folytattam a term. tud. czédulázást. [...] a Term. Bibliogr. C. bevégeztem.”[2071]

„... beirogattam az Irod. tört. Repertoriumot.”[2072]

„Elhoztam Trausch. Schriftsteller Lexikon I. [...] A könyvtárban a Trauschból kivonatoltam, igen jeles könyv. [...] Aigner idegen czéduláiból kiírtam az E betűseket is.”[2073]

„Trausch-ból jegyezgettem ki, biz ez nagyszerű mű, jó hasznát veszem!”[2074]

„Délben Muzeumba hol czéduláztam dissertatiókat. [...] Trauscht kivonatoltam és Egyet. Encyclopaediát [...] Aignerhoz, itt a Figyelő 2. füz. megkaptam, melyben [...] az én „Irodtört. repert. 1876. 8. közl. jött. [...] Dékány Rafael kecskem. reálisk. igazg. írt életr. és munkáiról.”[2075]

„Délben a Muzeumi könyvtárban czéduláztam. A Török (Schlauch)-féle könyvtár katalógusát is használni fogom! [...] A könyvtárban Trausch. Schriftst. Lex. I. köt. kivonatolását elvégeztem.”[2076]

„... bővítettem a term. bibliogr. [...] írtam tisztára a Term. Bibliogr. D. betűt.”[2077]

„½ 3 or. felmentem és a Bibliogr. bővítettem A-C. betűt az ujonnan felszaborodott czédulákról mert mindig találok újat meg újat, félek, hogy nem lesz tökéletes, ha Aigner nem használta fel a bibliographiákat mind. [...] Bibl. tisztáztam egy ívet [...] ha [...] minden nap egy ívet le tudnék morzsolni és a délutáni órákat a könyvtárunkban, a délit a muzeumban bővítésére, javítására fordíthatnám jól menne a dolog, de kiki esik olykor nap, olykor hét is!”[2078]

„A könyvtárban Gonda kézirata után bővítettem a Term. Bibl. és átnéztem néhány kötet dissertatiót ...”[2079]

„Délben a Muzeumba Török (Schlauch) könyvtár katalogusát néztem át részben és jegyezgettem ki [...] azután Term. Bibl. másoltam a D. betűt ...”[2080]

[2071] U.o. 1877. január 27. p. 14.
[2072] U.o. 1877. január 28. p. 15.
[2073] U.o. 1877. január 29. p. 15.
[2074] U.o. 1877. január 30. p. 16.
[2075] U.o. 1877. január 31. p. 16.
[2076] U.o. 1877. február 1. p. 17.
[2077] U.o. 1877. február 2. p. 17.
[2078] U.o. 1877. február 3. p. 18.
[2079] U.o. 1877. február 4. p. 18.
[2080] U.o. 1877. február 6. p. 19.

„Délben a muzeumi könyvtárban a Török féle (Schlauch) könyvtár jegyzéket kivonatoltam. [...] Frankl külf. iskolázás és Corndes Bibl.-ból 46 czédulát írtam ki, így aztán csak nem sok hiány marad!?”[2081]

„... folytattam a Schlauch féle katalogus kivonatolását ma 49 czédulát írtam. [...] „½ 3 or a könyvtárba. Wurzbach Közh. Esm. T. E és F betűt kivonatoltam ...”[2082]

„Schlauch féle catalogust vonatoltam ki, [...] azután a Széchényi Kathal. néztem át és egyeztettem az én kéziratomhoz E és F betűt.”[2083]

„Délben [...] a Muzeumban [...] folytattam a Schlauch kat. kiírását. [...] Rosenb. Cathal. és Danielik kivonatoltam E. F. betűt. [...] Bibl. E betűt bevégeztem.”[2084]

„... Megírtam az egy ívet az F-ből.”[2085]

„... folytattam az irod. repert. kijegyzését, betűrendbe rakását [...] Délben [...] Schlauch katalogust kivonatoltam. [...] leírtam egy ívet a Természettud. Könyvészetből az F betűt másoltam egy ívet [...] Aignerhoz elhoztam F. idegen czéd. otthon Anzeiger (Petzhold-féle) nézegettem igen érdekes és ezentúl több figyelemre méltatom.”[2086]

„Bibl. [...] tisztáztam, de ma csak egy lapot, mert Girókutihoz mentem, ott néhány könyv czímét kiírtam ...”[2087]

„... a Schlauch Katalogust elvégeztem [...] folytattam a miscellaneák czédulázását [...] Ezután Aigner számára írtam az Irod. tört. Repert. 1877. I. közl. Elmentem a műegyetemi könyvtárba hol leczimeztem több könyvet különösen a két Bolyai munkájával jöttem tisztába.”[2088]

„Irod. tört. repertór. tisztáztam [...] Délben aztán a Muzeumban folytattam a czédulázást a miscellaniákat. [...] Irod. tört. Repert. tisztáztam a könyvtárban is és azután a Bibliographiát tisztáztam [...] Aignerhoz vittem a kéziratot, örült neki – no de mi is jobban örülnénk ha már egyszer honorálna is. [...] Józsi kikelt a könyvészeti munka ellen, ő ily szamár munkát nem tesz többet, de nem gondolja meg hogy ily szép

[2081] U.o. 1877. február 7. p. 20.
[2082] U.o. 1877. február 8. p. 20.
[2083] U.o. 1877. február 9. p. 21.
[2084] U.o. 1877. február 10. p. 21.
[2085] U.o. 1877. február 11. p. 22.
[2086] U.o. 1877. február 12. p. 22.
[2087] U.o. 1877. február 13. p. 23.
[2088] U.o. 1877. február 14. p. 23.

honorariumot (100 ftot)egyszerre még nem kapott és ritkán fog kapni más műveletért."[2089]

„A könyvtárban folytattam a G. betű bővítését könyvekből [...] oriasi- és fárasztó munka, de azt hiszem ez is megteszi hatását, még talán jobban mint a Repertórium."[2090]

„Józsi Zoltánt kisérte haza és elhozta könyvét, melynek előszavában az én Repertoriumom is fel van említve!"[2091]

„9 or. a könyvtárba s egész délelőtt a Moenich féle könyvből bővítettem a könyvészetem. Jött Rosenberg segédje, lesz rendes bibliographiánk évenként, szép. [...] folytattam a Szemlét és újra körleveleket kezdtünk írni. Dr. Entz Gézának Kolozsvárra és Erdélyi (Verebélyi) Józsefnek Gödöllőre."[2092]

„... folytattam kéziratom, czéduláim kibővítését [...] az F betűt elvégeztem [...] Repertóriumot hasonlítottam össze kéziratommal Élet és Életr. adatokat kiírva [...] félek, hogy nem marad annyi időm, hogy mindezt átnézhessem s ezekből pótolhassak."[2093]

„... elvégeztem a Term. Közl. Hanák és Fekete könyvéből az F és G. kibővítését [...] Bibliogr. írtam a G. betűből egy ívet. Aignertól elhoztam a G. idegen czédulákat, ezt válogattam ki."[2094]

„Bibliogr. czéduláimat hoztam rendbe [...] Délben [...] egy csomó dissertatiót czéduláztam [...] ½ 3 or a könyvtárban Márky könyvészetét vontam ki F. G. betűs írók műveit, mily különös, minden csekély munkálataim hogy válnak később hasznomra, a Természettud. munkák jegyzéke 1869-1875ig éppen pótolják a bécsi és Aigner Katalogus megszünte utáni űrt mely a Márky könyvészete-ig maradt 1871-73, elég szorgalommal szedtem össze akkor, kaptam szives köszönetet, hanem aztán a pályázásnál nagy ember lettem, még reclam is lett belőle a Márky könyvészetében megjelent."[2095]

„... írtam ki az irodalomtört. és történeti czikkek czímeit a lapokból [...] 11 után [...] lementem a Journál-terembe és kikerestem a természettud. könyveket, hogy d. u. leczímezhessem. [...] A könyvtárban czéduláztam a term. Értekezéseket és néhány könyvet [...] Leírtam az egy ívet G.ből."[2096]

[2089] U.o. 1877. február 15. p. 24.
[2090] U.o. 1877. február 16. p. 24.
[2091] U.o. 1877. február 17. p. 25.
[2092] U.o. 1877. február 18. p. 25.
[2093] U.o. 1877. február 19. p. 26.
[2094] U.o. 1877. február 20. p. 26.
[2095] U.o. 1877. február 21. p. 27.
[2096] U.o. 1877. február 22. p. 27.

„Aigner bibl. írtam ki [...] a könyvtárban az Értekez. czimeit czéduláztam és az életrajzokból írtam ki adatokat. [...] Józsi tovább rendezte a H. czédulákat."[2097]

„... bibliogr. írtam ki Aigner könyvéből [...] Aigner katalogusából excerptáltam. [...] Voltam a Term. tud. társulatnál hol Kautz Gesch. d. Botanik"-ot ugyan nem találtam, hanem értekeztem a kézirat beadása iránt és a nyomatás végett, nem akarják az idén nyomatni, mert nincs fölvéve a budgetbe; ez nem baj, úgyis a jövő évben fizethetik ki; azért a honorariumot kiadják (!?) mert azt fölvették; ez a fő Józsi szerint; az előszót meg kell írni a beadáshoz. Józsi már vállalkozott mikor megmondtam neki."[2098]

„... Aigner könyvészetéből kiírogattam a szükségeseket [...] a régi disszertatiókat néztem át, ezenkívül a mathem. értekezéseket czéduláztam [...] Bibl. bővítettem a H. betűt Danielik és Moenich-ből."[2099]

„... Aigner könyvészetét kivonatoltam [...] ½ 9 or. a könyvtárba [...] az Akad. Alm. 1874 évf. vontam ki célomra. [...] Frivaldszkynak megmutattam a kéziratban az ő munkálatait, átnézte, tetszett neki; Kanitz Gesch. der Botanik (Versuch) neki van meg, [...] kevés példányban nyomatott csak, figyelmeztetett a Honismertetőre is; s az ő példányát elküldi! Szép. [...] A Muzeumban összehasonlítgattam a dissertatiókat s arra jöttem rá, hogy többnyire doubletteket másoltam le! [...] Bibl. az Életr. adat és Almanachokból [...] Trausch és Wurzbach-ból írtam ki. [...] fitogtathattam bibliogr. ismereteimet. [...] Megjött a Kanitz, nagyszerű mű ..."[2100]

„... Miscell. közt keresgéltem és címeztem, ezzel is szaporodik. Csak annak örülök, hogy ismét tekintélyes kötetre növekedik művem. [...] Bibl. Életr. ad. és Alm. Névk.-ből [...] Magyarország és a Nagy-ból életr. Alman. 1875-7. bibl. írtam ki, így halad, de lassan."[2101]

„... a könyvtárban leírtam egy ívet a G. betűből és lassanként kútfők czímét írom czédulákra. [...] G. betűt ½ ív elvégezvén a Kanitzból pótolgattam, félek, hogy igen össze vissza lesz javítgatva és mégis találnak benne hibát!"[2102]

„Aigner könyvészetéből pótolgattam tovább az enyémet. [...] Bibl. bőv. a Repert. életr. ad. és alman.ból – de biz itt keveset találok [...] Józsi már csinálja az előszót [...] mentem

[2097] U.o. 1877. február 23. p. 28.
[2098] U.o. 1877. február 24. p. 28.
[2099] U.o. 1877. február 25. p. 29.
[2100] U.o. 1877. február 26. p. 29.
[2101] U.o. 1877. február 27. p. 30.
[2102] U.o. 1877. február 28. p. 30.

a Term. tud. társ.hoz címekért, [...] Aigner nem hozta el a czédulákat [...] Kanitz munkájából bővítgettem kéziratomat, csak annak örülök, hogy mégse hagytam ki oly sokat mint gondoltam először, alig van új benne de mégis kár lett volna mellőzni.[2103]

„... a Magyarország és Nagyvil. arczk. és életr. vizsgáltam és kiírtam hogy ezzel is bővüljön munkám és ne mind külföldi legyen. [...] Kaptam levelet Erdélyi most Verebélyi József orvostól Gödöllőről, szép hogy ez a 68 éves öreg is érdemesnek tartotta az írást. [...] Aigner könyvész. kivon. [...] a könyvtárban egy ívet letisztáztam, [...] most kissé nehezebben megy a szerkesztés mert nem írom le p. u. a Széch. Cath.ból és másból csak följegyzem az illető lapra, hogy itt és itt van. Kútfőket is czéduláztam. [...] Aignerhoz, kicserélve a Magyar Könyvészet kötetet. [...] Kanitz munkájából írtam ki a bővítéseket. [...] Az idő [...] ijesztőleg fut, félek, hogy alig végzem el 14ig becsületesen dolgomat, no de szerencsére a könyvtárban délelőtt is másolhatok."[2104]

„... hírlapokat átfutva kijegyeztem az irodalomtört. bibl. jegyzeteket [...] az A-ból ismét letisztáztam egy ívet [...] 12 or. Muzeumba, ott Toldy vegyeseit néztem át és kijegyezgettem a halotti czédulákról adatokat. [...] 3 körlevelet elküldtem Fabinyi R. Farkas Gyula és Fillinger-nek. Leveleimet kissé rendbe szedtem mert csak halomra raktam egy idő óta. [...] ½ 3 or. a könyvtárba, hol egy ívet a G.ből szerk. és letisztáztam, ez lassúbb munka, két órát vesz igénybe. Ezután Bibl. munkák czimeit írtam czédulára. [...] elmentem Aignerhoz kitől megkaptam ugyan az új Figyelő-t ebben Józsi czikke „A magyar irod. tört. első rendszeresítői" és az én Irod. tört. Repert. 1877. 1. közl. hanem czédulákat nem hozott. [...] Kanitzot átnéztem és kivonatoltam A-H. bet. a Repert. czédulákat szintén és a még hátralévő leveleket kivonatoltam."[2105]

„... lapokból kiírtam az irod. tört. czikkeket [...] egy ívet letisztáztam az A betűből, mely szintén megtart 1½ óráig. [...] mentem Szilyhez, ki szerencsére otthon volt és beszélhettünk a bibliographiáról, átadta Poggendorf Indexét, figyelmeztetett Tagen munkájára Cisculi Quadr. előszóban a könyvészete sat. furcsákat is beszélt, hogy majd felszóllítást közöl a Term. Közlöny és M. Könyv-Szemlében a hiányok miatt, azt kinyomatta sat. No de nem bánom, így is megteszi munkám a maga hatását biztosan, és csak a floresek a zsebbe legyenek ő imprimálja az íveket, mert a kéziratot nem szereti nézni!"[2106]

„... lapokból kivonatoltam és Aigner bibliogr.ból [...] mentünk sétálni a Muzeum-kertbe, ott körül és föl a könyvtárba, átnéztem egy csomagot, mindig találok, találnék én még két esztendő múlva is, de már egyszer átakarok esni az egészen, mert ideje egy évi ily marha munka után! [...] Két levelezési lapot küldtünk el Dr. Fodornak és Dubovszkynak

[2103] U.o. 1877. március 1. p. 31.
[2104] U.o. 1877. március 2. p. 31.
[2105] U.o. 1877. március 3. p. 32.
[2106] U.o. 1877. március 4. p. 32.

[...] egy ívet a H. betűből másoltam illetőleg szerkesztettem is, [...] Józsi [...] előszót a Term. Bibliogr.hoz [...] 1 ívet elkészített! [...] Aignerhoz [...] elhoztam a H. idegen czédulákat. [...] czédul. sortiroztam, válogattam ki és jegyeztem pótlékokat a H hoz.”[2107]

„Kutfőczimeket írtam és Aigner könyvéből [...] ¾ 3 or. könyvtárba hol alig tudtam egy ívet összeszerkeszteni és megírni oly bonyodalmas volt, még hozzá bal szemem gyengesége, eres, viszket, gyulladásban van, csak ez hibázott, hogy munkámban akadályozzon – csúzos állapot, de nagy baj író és szemével dolgozó embernek. [...] A Poggendorf Annal.ból írtam ki a magyar írók czikkeit. [...] Ez a bibliografia sok aggodalmas napokat szerez, mert a rengeteg munka nincsen megfizetve és ha még hozzá bosszantás is járúl, méginkább súlyosbítja a dolgot, csak már végét érném, azért siettetem a dolgot.”[2108]

„Rosenb. katal. bővít. kéziratomat. [...] Józsi [...] este befejezte az előszó-írást.”[2109]

„... jött Benedek József, kihez írtam volt adatok végett, most kérdést tett mit írjon, aztán a term. Repert. némi helyreigazítást tett; legalább ezt is megismertem. [...] Délben [...] a Muzeumban átnéztem két csomót. [...] Aigner könyvész. kivonatoltam reggel és most leírtam Békeffy küldeményét, hogy elrakhassam [...] Márky könyvészetét néztem át.”[2110]

„A járulék czédulákból egészítettem ki az A-H betűket, de még maradt, sok gyűlt össze, de az vigasztal, hogy nem maradt ki valami nevezetes, no de még sok van hátra.”[2111]

„... letisztáztam az A betűből a hátralékot [...] jött Chyzertől dec. 6. levelemre válasz még pedig kitünő életr. és munkálatjegyzék! [...] Józsi megírta a két körlev. és én czimeztem a két Dr. Fleischernek.”[2112]

„Bibliogr.hoz jegyezgettem Aigner kéziratából v. Bibliographiájából, hogy ez is haladjon előre.”[2113]

„Röpül az idő és még a bibliographiához sok kell, habár pontosan megkészítem az egy ívet, de a pótlások.”[2114]

„Aigner könyvészetéből pótolgattam, [...] a H. betű-vel lassanként készen leszek, de azután?[2115]

[2107] U.o. 1877. március 5. p. 33.
[2108] U.o. 1877. március 6. p. 33.
[2109] U.o. 1877. március 7. p. 34.
[2110] U.o. 1877. március 8. p. 34.
[2111] U.o. 1877. március 9. p. 35.
[2112] U.o. 1877. március 11. p. 36.
[2113] U.o. 1877. március 13. p. 37.
[2114] U.o. 1877. március 14. p. 37.
[2115] U.o. 1877. március 15. p. 38.

„Aigner számára készítettem az irod. tört. Repertóriumot [...] és az előszó tisztázását folytattam.”[2116]

„... az előszót bevégeztem aláírtam, Józsival is aláirattam. [...] Aignerhoz, ki elhozta ugyan a czédulákat de a kefelevonatot nem találta. Siettem Szilyhez, ki elolvasta az előszót, helyeselte, némi megjegyzést tett, azt helyreütöm, azután a 200 frtot ismét kifizetik, sokáig beszélgettünk a kiadásról, de september előtt nem akarja megkezdetni, talán ez még a mű javára és a mi javunkra is válik. [...] Bardócznak megírtam végre a levelet [...] azután a Könyvészet H betűjét írtam.”[2117]

„... a Bibl.hoz az I. betűt készítgettem elő és a könyvtárban leírtam egy ívet mégis. [...] Jő mindig valami reclam. Sajnos hogy ennek nézik sokan és úgy ugatnak ellenem pedig jóllehet kutyaugatás nem hallik a menyországba hanem sok lud mégis disznót győz, no de ne busuljunk előre, aztán sok pházison kell addig mindennek átmenni és változni, csak jó egészségemet, kedélyemet, szememet tartsa fön a mindenható ...”[2118]

„... Szily mondta dolgokat írtam be az előszóba. [...] Kondor megtisztelt emlékbeszédével.”[2119]

„... fölmentem a Term. társ. vál. gyűlésére (havi) és meghallgattam egy értekezést [...] végén átadtam a kéziratot tokban és künn vártam a képes teremben [...] kihallottam Szily magyarázatát mi különbség van a Repertorium és Bibliographia közt, hanem azért a bizottsághoz utasították, melyet húsvét után hí össze Szily. Vittem haza a kéziratot ...”[2120]

„Már csak haladunk az áramlattal és dolgozunk erősen, mégis csak nyomot hagyok magam után és nem dobnak el mint a kifacsart czitromot majd meglássuk mit hoz a jövő.”[2121]

„Aigner könyvészetét tovább kutattam és kivontam, már én csak folytatom a munkát, mint az a szamár a ki a szárazmalomban körüljár [...] mentem Aignerhoz vittem a bekötött könyvészetét, Czoborral, Fraknóival találkoztam, mindegyik megállított, mit viszek, a tudomány nem szégyen. Vekerle ki nálunk is volt [...] Aignernál volt, dicsérte a czédulák szép rendét ...”[2122]

[2116] U.o. 1877. március 17. p. 39.
[2117] U.o. 1877. március 18. p. 39.
[2118] U.o. 1877. március 19. p. 40.
[2119] U.o. 1877. március 20. p. 40.
[2120] U.o. 1877. március 21. p. 41.
[2121] U.o. 1877. március 22. p. 41.
[2122] U.o. 1877. március 23. p. 42.

„... Aignertól elhoztuk a K betűt magyar és idegen nyelven."[2123]

„... Aigner könyvészetét bujtam meg a lapokat kivonatoltam [...] Bibliogr. írtam K betűhöz egy ívet. [...] elmentem a Term. tud. társulathoz, megkaptam a szép katalogusukat, van végén szakosztályozás, no ilyent fogok proponálni, ha éppen tetszik ez nem fárasztó és mégis belehet tömni vele a közönség száját."[2124]

„Megismerkedtem Fodor és Baszel tanárokkal, első level. lapom végett jött ..."[2125]

„Balogh Tihamértól ismét kaptam level. lapot, nincs-e még későn? Valóban komikus dolog."[2126]

„Elmentem Aignerhoz, átvettem a Figyelő apr. számát Józsi czikke „a kritika kezdete" és az én Repert."[2127]

„Délelőtt voltam Lenhosséknél, [...] Legjelesebb bibliographnak mondott."[2128]

„Dr. Fleischer Kolozsvárról életrajzára vonatkozó adatokat küldött be."[2129]

„Bibliogr. készítettem elő és [...] szerk. tisztáztam az egy ívet. Most igazán egyuttal szerkesztem és tisztázom is, mert a Széchényi Catalogust, Wurzbachot, Trauscht és kézikönyvtár katalogusát magam mellé téve a mint következnek a szerzők a kéziratommal összehasonlítva beleszövöm vagy bővítésre s életrajzra felhasználom, még a Term. Közl.ből a Poggendorf féle kivonatot is, ezzel legalább időkimélést nyerek [...] A Természettud. könyvjegyzéket összehasonlítottam kéziratommal A. B. betűt, itt látszik mennyire széles ismereteinek kell lenni a bibliographnak, mert ott a könyvtárnok [...] össze-vissza hányta a dolgot."[2130]

„Term. társ. Czímjegyzékét hasonlítgattam össze kéziratommal és javítg. – bővítg. [...] Józsi meg van elégedve a Honnal, fölemlítették czikkét, az enyémet is „érdekes repertórium"-nak nevezi."[2131]

[2123] U.o. 1877. március 24. p. 42.
[2124] U.o. 1877. március 25. p. 43.
[2125] U.o. 1877. március 26. p. 43.
[2126] U.o. 1877. március 30. p. 45.
[2127] U.o. 1877. március 31. p. 46.
[2128] U.o. 1877. április 1. p. 46.
[2129] U.o. 1877. április 2. p. 47.
[2130] U.o. 1877. április 4. p. 48.
[2131] U.o. 1877. április 6. p. 49.

„Bibl.hoz Aigner könyvészetéből szedtem az adatokat [...] folytattam a Term. tud. Kathal. kiegészítését a Term. társaságébúl, botrányosan rosz, szarvashibák vannak benne, no de ne szólj szám, nem fáj fejem."[2132]

„... kiírtam a lapokból az irod. tört. czikkeket 15 czédulát nyertem ma, különös hogy most az irodalom éppen ez az ága műveltetik nálunk erősen. [...] Siettem Szilyhez [...] a gyűlést összehívja szerdára, ott elhatározzák a pénzt és a jövő heti választm. gyűlés elé terjesztik! (akkor talán lesz pénz ...)"[2133]

„... tovább néztem a term. tud. társ. kathalog."[2134]

„... Weiszmann nyomdába vittem a „Vasárnapi Ujság" 1848. bibliogr."[2135]

„... mentem a gyűlésre Term. társ. Szily, Kriesch ezzel megismerkedtem, szíves volt, de kifogása volt a lajstrom iránt (az egyetemi könyvtár címjegyzéke) de megmagyaráztam a tökfilkónak, hogy gőzerővel készült és szükséget pótol. Jött még Stoczek [...] nem jött Balogh Kál. Szabó József, összeültek, írásomat hányták vetették, én nem voltam benn, kiki jött Szily „sok hiba van ám!" mondta; majd másfél óráig tartott, végre Szily behítt, többi kiment, nem néztem át a külföldi folyóiratokat, ezt s ezt nézzem át, még a Poggendorfból [...] a könyvek utumque teljes de itt is Greguss Gyula nem azt a művét jutalm. 100 aranynyal sat. kétszáz helyett 100 ftot utalványoztak, nem ez fajt nekem de méltánytalanság mely példátlan szorgalmam utánjárásom után ért és érni fog; mert a kéziratot fogják rostálni, ne neked! Felhoztam az Akademia eljárását! „Ők szigorúbbak mint az Akadémia!" Eljöttem nagy búsan. Otthon pihentem és elgondolkoztam. [...] Józsi-t Gyulai engagirozta az „Olcsó Könyvtár"-hoz segédnek, két kézzel fogadja. Jó leczke volt az enyém, hogy ily kétes vállalatokba kapjon többet [...] Pechvogel vagyok!"[2136]

„Szilyt [...] kerestem, elutazott. Haza Danielik-et néztem át tovább a kéziratomat egészítvén lassanként. [...] folytattam Danielik „Status univ." egyhasonlítását [...] A Rakovszky (volt Marczibányi) könyvtár egy részét átnéztem, czédulákban és [...] megjegyeztem a kivethetőket, még ilyesmit is kell tenni jó reménység fejében. [...] Összehasonlítgattam kézir. Márky könyvészetével."[2137]

„... lapok kivonatolása. Összeszámláltam a külf. czikkeket A. B. betűknél, biz ezek jócskán vannak. [...] Délben [...] elmentem Szilyhez, elvittem a corpus delictiket, éppen a leveleket felejtettem otthon [...] igazoltam magamat és a véletlen úgy hozta magával,

[2132] U.o. 1877. április 7. p. 49.
[2133] U.o. 1877. április 8. p. 50.
[2134] U.o. 1877. április 9. p. 50.
[2135] U.o. 1877. április 10. p. 51.
[2136] U.o. 1877. április 11. p. 51.
[2137] U.o. 1877. április 12. p. 52.

hogy a mit ő legfontosabbnak tartott saját kiadványukat hogy kihagytam, éppen az ő jegyzékükből is kimaradt, de nem csak ez hanem összes kiadványok [...] talán mert minden szegletben van egy példány! azért (mondá Szily) risum teneatis; megmutattam katalogusunkban a bibliogr. Schnitzert de sokat; nehogy elmondja a fiatalembernek és lássa hogy a bibliographia nem napszámos munka; - orra alá pörköltem; tekintélyemet kissé emeltem. [...] Muzeumban [...] Csontosival megbeszéltük a dolgot, a hiányzók felvétele végett sat. a M. Könyvszemle correcturájában. [...] Term. Bibl. bővít. Márki Könyv-szemléjéből és Term. czímmut.ból"[2138]

„Kis körsétát tettem, mert különban baj lesz, természetesen ilyen séta csak igen rövid szokott lenni. [...] átnéztem a Bibliogr. számára az L. betűt, hogy minél tökéletesebb legyen munkám, mindent megnézek a mit lehet, erőm és időm engedi. [...] Józsi volt az Akademiánál, írt egy sereg czédulát, legalább beváltom szavamat hogy 3000 czikket összehozok."[2139]

„... írtam egy term. tudósnak is körlevelet, ezt is kell folytatnom. Ezután mentem Girókutihoz irataimmal, hol G. és H. betűből jegyeztem ki az ott meglevő dolgokat, a mi két példányban volt meg, azt átadta nekem, rendelkezésre a Muzeum könyvtárának viszem [...] igenis jó ember ez a Girókuti. [...] Otthon tovább búvárkodtam a Vasár. Ujs. 1874. évf. ..."[2140]

„Aigner végre oda adta a magyar czédulákat a K végét [...] Összehasonlítottam Aigner czéduláit kéziratommal mégis csak jól beválik ez a munka is, azt hiszem elég tökéletes lesz. [...] Kaptam mégis levelet Góman Zsigm.tól mundjárt a Tilsch-ét is elküldte s így kaptam felvilágosítást és két érdekes autographot."[2141]

„... másoltam az L. betűt Bibliogr. [...] az Irinyiről szólló két czikket felfedeztem; kutatásaimnak eredménye rám is hasznot hajtott, mert a term. bibliogr. kijavíthattam azt hogy atyjával öszszetévesztettem."[2142]

„Délben a term. tud. társ.hoz, megkaptuk a 100 ftot. [...] az Akadémiánál megkaptam a Litzungsber. 1-60 kötetéhez a registert [...] Fehér Ipoly életr. és munkál. jegyzékét küldi [...] Litzungsber.ből írtam ki a czikkeket."[2143]

„... Term. Bibliogr. pótolgattam Gonda kéziratából [...] szakadatlanúl dolgoztam, így legalább feledem a tornyosuló fellegeket [...] Kaptam levelet Vochler-től Egerből [...] Term.

[2138] U.o. 1877. április 13. p. 52.
[2139] U.o. 1877. április 14. p. 53.
[2140] U.o. 1877. április 15. p. 53.
[2141] U.o. 1877. április 16. p. 54.
[2142] U.o. 1877. április 17. p. 54.
[2143] U.o. 1877. április 19. p. 55.

Bibliogr. Aigner céduláiból egészítettem ki. [...] A Litzungsber. kivonatolását folytattam, ebben legalább Józsi is segíthet.”[2144]

„Jött végre a correctura 15 lapon [...] megcsináltam.”[2145]

„Sitzungsber. Registereit kivonatoltam ...”[2146]

„... átnéztem a Sitzungsber Registerét az 50ig kötetig. [...] Józsi nekem segített írni, rakni czédulákat ...”[2147]

„... Széchényi Katalogust jegyezgettem ki a további munkához. [...] A term. és orv. czédulákat összehasonlítottam az enyémekkel, hogy az írásnál fölhasználhassam a mi könyveinket. [...] átnéztem egy csomagot a Rakovszky könyvtár czéduláiból. [...] Aigner átadott egy csomag idegen nyelvű könyv-czédulákat, de éppen a magyart nem találja. [...] Márki könyvészetéből írtam ki az M betűhöz valókat.”[2148]

„... kerestem és összeírtam az adatokat a könyvészethez, hogy jobban és gyorsabban dolgozhassam. [...] Sitzungsber. 10 éves registerét átnéztem és kivonatoltam.”[2149]

„Hanem a financzia állana jobban, csak legalább havonként tudnám mit kapok [...] vajjon utazhatom-é sat. No de mindezt a jövő hónapban elvégzem, szép sorban, ügyesen, csendesen!”[2150]

„A Muzeumban dolgoztam könyvészeti javítgatásokat ...”[2151]

„Irodalom tört. repert. czéduláit raktam betűrendbe, hogy másolhassam. [...] Másoltam az irod. tört. repert.”[2152]

„... Irod. tört. repert. írtam [...] Leírtam az ív Bibliogr. és Irod. tört. Repert. [...] Aignerhoz vittem a kéziratot.”[2153]

„... folyt. és bevégeztem az egy ívet a bibliogr.”[2154]

[2144] U.o. 1877. április 20. p. 56.
[2145] U.o. 1877. április 21. p. 56.
[2146] U.o. 1877. április 22. p. 57.
[2147] U.o. 1877. április 24. p. 58.
[2148] U.o. 1877. április 25. p. 58.
[2149] U.o. 1877. április 26. p. 59.
[2150] U.o. 1877. április 27. p. 59.
[2151] U.o. 1877. április 28. p. 60.
[2152] U.o. 1877. április 30. p. 61.
[2153] U.o. 1877. május 2. p. 62.
[2154] U.o. 1877. május 13. p. 67.

„... Aigner czéduláinak összehasonlítása kéziratommal s ennek kijavítgatása. [...] A Bibliogr. N. betűjéhez néztem át a term. és orv. művek czéduláit. [...] Bibliogr. elvégeztem az M betűt az igaz, hogy csak ½ ív jutott a mai napra. [...] N. betűt készítettem elő a term. tud. Bibliogr.hoz"[2155]

„... az N betűből megírtam az első ívet [...] Fodor Dr. egyetemi megküldte életrajzát és munkálatai jegyzékét levélke kiséretében!"[2156]

„... bibliogr. írtam az egy ívet, találtam némi adatot Albrizzire a Bibl. Généralban."[2157]

„Jött Bedő hozta az életrajzi adatokat, bámulta a Repertóriumot és azonnal megveszi mind a kettőt [...] bámulta a Természettud. könyvészetet, miután az ő művei mind elő vannak sorolva."[2158]

„Józsi volt d. u. az Akadémiában is, írt czédulákat."[2159]

„Könyvészetet írtam és az N betűt elvégeztem."[2160]

„... a term. tud. társulathoz mentem czimekért és a könyvtárban akartam buvárkodni [...] Lenhossékhez mentem, munkálatait összeírni [...] ebben is különcz ember, mert minden czikkét külön lenyomatta és beköttette, czimet a táblára arany betűkkel rányomatta; de így se sok. [...] leírtam az első ívet az O betűből. Józsi két level. lapot írt, ezt czimeztem Kanitznak és Kerpelynek."[2161]

„O. betű [...] bevégeztem [...] átnéztem a P. czédulákat és jegyezgettem."[2162]

„... folytattam a term. tud. bibliogr. kijavítását [...] Aigner elküldte a P. magyar czédulákat, ezeket néztem át [...] írtam a bibliographiát a P. betűt ..."[2163]

„... korábban kelünk, hogy többet éljünk (dolgozzunk) ..."[2164]

„... írtam ki a lapokból a czikkek czimeit Aigner számára [...] A könyvtárban írtam az egy ív bibliogr."[2165]

[2155] U.o. 1877. május 14. p. 68.
[2156] U.o. 1877. május 15. p. 68.
[2157] U.o. 1877. május 16. p. 69.
[2158] U.o. 1877. május 17. p. 69.
[2159] U.o. 1877. május 19. p. 70.
[2160] U.o. 1877. május 20. p. 71.
[2161] U.o. 1877. május 21. p. 71.
[2162] U.o. 1877. május 22. p. 72.
[2163] U.o. 1877. május 24. p. 73.
[2164] U.o. 1877. május 27. p. 74.
[2165] U.o. 1877. május 30. p. 76.

„A könyvtárban természettud. bibliogr.-val vesződtem tisztáztam egy ívet."[2166]

„Aigner céduláit rendeztem és írtam …"[2167]

„Délben otthon maradtam és megírtam Aigner számára a repertóriumot."[2168]

„… ismét kevés a pénzem annyira hogy a konyhára nem elég!"[2169]

„… átnéztem Aigner Ö, Ő céduláit és javítgattam a kéziratot."[2170]

„… Aignerhoz cédulákért […] Józsi berakta az R-be."[2171]

„… a Széchényi Cathalogusokból kiírtam az R. betűhöz tartozó term. írók jegyzékét. […] 12 or. mentünk a Múzeumban, ott […] a Zs. betű összehasonlitását elvégeztem. […] megirtam az egy ivet az R. betűből."[2172]

„… Márki könyvészetéből írtam ki az r. betűt. […] életrajzomat Wurzbach számára […] letisztáztam és kiegészítettem."[2173]

„9 or. a könyvtárba, leírtam az egy ív Bibliographiát …"[2174]

„Balogh Kálmán megigérte életrajzát is."[2175]

„… az egy ív Bibliogr. megírtam …"[2176]

„… a lapokat átnéztem és kivonatoltam."[2177]

„… Moenich könyvéből írtam ki az I-Z ig előforduló term. tudósokat, hogy így könnyebben boldogulhassak, csakmár vége lenne! […] Moenich kijegyz. folytattam. […] az egy ivemet leírtam és még a Repertóriumhoz is néztem át valamit és írtam ki, ezt is kell folytatnom már, hogy pénzmagra tegyek szert."[2178]

[2166] U.o. 1877. május 31. p. 76.
[2167] U.o. 1877. június 1. p. 77.
[2168] U.o. 1877. június 2. p. 77.
[2169] U.o. 1877. június 3. p. 78.
[2170] U.o. 1877. június 4. p. 78.
[2171] U.o. 1877. június 6. p. 79.
[2172] U.o. 1877. június 7. p. 80.
[2173] U.o. 1877. június 9. p. 81.
[2174] U.o. 1877. június 10. p. 81.
[2175] U.o. 1877. június 12. p. 82.
[2176] U.o. 1877. június 13. p. 83.
[2177] U.o. 1877. június 14. p. 83.
[2178] U.o. 1877. június 15. p. 84.

„Mentem a Muzeumba ott a Zalai Közlönyt néztem át."[2179]

„... Aignerhoz mentem kicserélendő a czédulákat ..."[2180]

„... kávé után a lapokat átnéztem és kijegyeztem belölök a Repertóriumot. [...] kiirtam a lemásolandót a Széchenyi catalogusból, alig várom, hogy legalább ezen unalmas másoláson esnék át. [...] Moenich könyvéből irogattam ki [...] megjelent a Figyelő juniusi füzete s ebben [...] az én Repert. 1877. 4. közlem."[2181]

„3 or. a könyvtárba megírtam az egy ívet azután kis repertóriumot de biz ezzel nem sokra megyek, hozzá kell már látnom, mert különben nem is utazhatok sehová."[2182]

„... Kanitzból írtam ki az S. betűhöz tartozókat."[2183]

„... 3 or. fölmentem és megírtam az egy ívet, meg a repertóriumhoz is valamit, csakhogy biz ez lassan megy."[2184]

„... foltozgatom bibliogr. munkámat, az adatokat gyűjtöm össze hozzá. [...] Bibligr. írtam egy ívet és repertór. félívet, fájdalom ez is csak 3 czédulát ad már."[2185]

„... kávé után átnéztem a lapokat és kijegyeztem. [...] 3 or. a könyvtárba Bibliogr. írtam ez is csak készül mint a Lucza széke kevés Repert. is írtam hozzá. Egy kissé siettetnem kell mert utóbb is kifaragódom az időből és majd nem készül el a 300 frt árú."[2186]

„Délben a Muzeum könyvtárba, egy csomó könyvet kiigazítottam kéziratomban. [...] dolgoztam de csak egy ív Bibliographiát ..."[2187]

„3 or. a könyvtárba, az egy ívet lemorzsoltam és a Pest Ofner Ztg 1836 egy részét átnéztem. [...] beírtam a Természettud. bibliogr. jegyzeteimet a czédulákról a könyvbe hogy együtt lássam a sok megnézni és javítni valót."[2188]

[2179] U.o. 1877. június 16. p. 84.
[2180] U.o. 1877. június 17. p. 85.
[2181] U.o. 1877. június 18. p. 85.
[2182] U.o. 1877. június 20. p. 86.
[2183] U.o. 1877. június 21. p. 87.
[2184] U.o. 1877. június 23. p. 88.
[2185] U.o. 1877. június 25. p. 89.
[2186] U.o. 1877. június 26. p. 89.
[2187] U.o. 1877. június 27. p. 90.
[2188] U.o. 1877. június 28. p. 90.

„Repertóriumot írni és elvinni, fölvenni a pénzt; irományaimat rendezni; [...] elvinni a czédulákat az Akadémiához, leírni és leiratni a Bot. Ztg. és Bot. Zeitschr. czikkeit. Term. tud. társ.nál a könyveket összehasonlítani kéziratommal sat. sat."[2189]

„Bibliogr. a félretett czédulákat hasonlítgattam össze és egészítettem ki kéziratomat, így mégis csak haladok előre."[2190]

„Folytattam a reserv czédulák beírását illetőleg összehasonlítását kéziratommal; [...] Írtam a Honművészből repertórium czédulákat, most már erélyesen hozzá kell fognom, hogy a 300 ftra érdemessé tegyem magamat, és nehogy ismét benn maradjon. [...] Term. tud. társulatnál megkezdtem a beírásokat és kijavításokat [...] el is végeztem az A betűt, a nyomdában átadtam a correcturát [...] folytattam a repertóriumot, ma 78 czédulát irtam ..."[2191]

„... a könyvtárban folytattam a javítgatásokat, toldozást foldozást."[2192]

„Hon Repert. írtam."[2193]

„Bibl. reserv. czédulákból 25-öt lemorzsoltam, Repertorium számára a Honművészből egy negyed ívet, azután a Kiliánhoz. Term. társ.hoz, hol elvégeztem a kikeresett könyvek feldolgozását."[2194]

„Reserv. czédulákból 25 dbot elintéztem. Repertoriumból Honműv. egy évnegyedét [...] mentem Aignerhoz [...] Term. társulatnál elvégeztem az F betűt. [...] Repertor. ismét egy negyedet írtam."[2195]

„Repert. reserv 25 czédul. elvégeztem [...] Repert. is írtam negyed évet."[2196]

„... a Muzeumba, magammal vittem a Repertor. íveket, tekintélyes fasciculus bemutattam Fraknóinak, bámult, erről kellett volna írni a Könyvszemlében, de a jövő füzetben, kár hogy ez kéziratban maradt (én t: i: Szily elhatározását „20 ívnél többre ne terjedjen" elmondtam és hogy törölni nem engedek belőle) Fraknói is azt mondta, hogy „vagy vagy" a jövő füzetben jó hosszú czikket lehet majd róla írni. [...] Elmentem a Term. társ.hoz ott is beírtam egy csomó könyvet, ezután haza."[2197]

[2189] U.o. 1877. június 30. p. 91.
[2190] U.o. 1877. július 2. p. 92.
[2191] U.o. 1877. július 3. p. 93.
[2192] U.o. 1877. július 4. p. 93.
[2193] U.o. 1877. július 5. p. 94.
[2194] U.o. 1877. július 6. p. 94.
[2195] U.o. 1877. július 7. p. 95.
[2196] U.o. 1877. július 8. p. 95.
[2197] U.o. 1877. július 9. p. 96.

„Eggenber[ger]éknél Krennernek mutattam a kézirat egy részét, panaszkodtam a Term. társulatra.”[2198]

„Délben a Muzeumban könyveket néztem át és czimeztem vagy kiigazítottam a czímeket. [...] Fraknóinak [...] mutattam a Repertor. jegyzéket, mit néztem át és hány czédulát írtam, mert Aug. 8-án ha megjő átadom neki, hogy utalványozza. [...] Bibliogr. reserv czédulákat tovább beosztottam a kéziratban javítgatva 25 dbot. Repertor. írtam és a Term. társ.nál könyveket czimeztem. [...] írepert. írtam a Honművészből. [...] daczára szorgalmamnak félek, hogy nem leszek aug. 8-ig készen s akkor nem mehetek Füredre, az az ha 100 frt nem lesz a zsebemben meg se indulok, pedig de megérdemelném, no de az még messze van, addig sokat lehet tenni ...”[2199]

„... a könyvtárba ¾ 8 or. Józsival, ki folytatta a Verh. für Geol. czédulákra írását a bibliogr. repert. számára, én pedig leírtam az egy ívet. [...] Bibliogr. írtam az az foltozgattam, ezután a Repertóriumot készítettem a Honművészből.”[2200]

„... lapokat átnéztem, kivonatoltam, Honművészből Repertóriumot írtam [...] Bibliogr. foltoztam, bővítettem. Repertor. írtam ...”[2201]

„Mentem a term.t. társulathoz, néhány könyvet leczimeztem. Pethő örül előre a Bibliographiának, de az első könyv, mit keresett nem volt benne, ilyesmi bosszant, habár az vigasztal, hogy még belejött volna a Hanákból.”[2202]

„... Repert írtam a Honművészt elvégeztem [...] Bibliogr. toldoztam [...] Repertóriumot a Regélő-ből írtam.”[2203]

„... elvégeztem a szokott reggeli teendőimet t: i: átnéztem a lapokat és kijegyeztem az irodalomtörténeti czikkeket, [...] mentem föl ¾ 8 or. a könyvtárba, ott megírtam az egy ívet, mely 10ig eltartott, keserves munka, minden nap két néha 2 $^{1}/_{3}$ órát dolgozva, mégsem érem végét”[2204]

„... csináltam czédulákról a Bibliographiát az az a 25 db reserv czédulát beolvasztottam kéziratomba, v. összehasonlítva ha kellett kiegészítettem. Mentem Aignerhoz [...] kértem czédulákat. Term. társulathoz, írtam kiegészítésül a Bibliographiához.”[2205]

[2198] U.o. 1877. július 10. p. 96.
[2199] U.o. 1877. július 12. p. 97.
[2200] U.o. 1877. július 14. p. 98.
[2201] U.o. 1877. július 15. p. 99.
[2202] U.o. 1877. július 16. p. 99.
[2203] U.o. 1877. július 17. p. 100.
[2204] U.o. 1877. július 18. p. 100.
[2205] U.o. 1877. július 19. p. 101.

„... Aignerhoz mentem [...] eljött velem szállására, ott fölnyaláboltam a T-Z betűket és most már nyugodtan dolgozhatom tovább. [...] Délben Mátéval a Múzeumhoz; én föl a könyvtárba, elvégeztem az L. betűt [...] Bibliogr. írtam a reserv (vegyes) czédulákból, melyek időközben készültek vagy idézés végett újra előkerülnek! Repert. a Regélőkből [...] Czédulákat válogattam külön mert a T. betűt elő kell készítteni és Józsi rakni fogja rendbe, nagyon nehezen megy neki a száraz munka ..."[2206]

„Bibliographiához toldoztam be 25 czédulát; készítettem a Repertóriumot és bevégeztem a Regélőt [...] a lapok nagy részét kivonatoltam 1875-ben, jönnek a foliansok!"[2207]

„... kivonatoltam a lapokat. Repertóriumot írtam a Regélő P. Divatlapból. [...] 10 or. a könyvtárba délig leírtam egy ívet s ezzel bevégeztem az S betűt, mégis csak halad előre a munka. [...] Bibliogr. foltoztam a 25 czédulával, Repertóriumot írtam. [...] Széch. Cathal.ból kiírtam a T. betűhöz valókat."[2208]

„... irod. tört. czikkeket kutattam a lapokban [...] a bibliogr. T. betűből leírtam egy ívet [...] Tóth Kálmán levelet írt [...] Term. Bibliogr. a 25 czédulával bővítettem. Repert. csináltam ½ évi Regélő P. Divatlapból és a Term. társ.nál vagy 10 könyvet átnéztem és rectificáltam kéziratomat."[2209]

„Megy a munka, csak aztán a pénz is úgy folyjék be de félek a nehézségektől!"[2210]

„... az egy ív Bibliogr. megírtam. [...] 25 czédulát beolvasztottam kéziratomba ..."[2211]

„... lapokat átnéztem; az egy ívet a Bibliographiához leírtam [...] Délben a Muzeumba, lapokat [...] átnéztem az Irodalomtört. részére. [...] A 25 czédulát beolvasztottam a Bibliogr.-ba, Repert. írtam a P. Divatl.ból és mentem a Term. társulat könyvtárába [...] néhány könyvet átnézvén beolvasztottam a hiányzó részeket kéziratomba."[2212]

„Otthon Repertór. írtam Életképekből [...] csak már nyomtatva látnám ezt a Bibliographiát, aztán a Repertóriumot, mert törik szakad a jövő évben ennek is meg kell [...] ene jelenni, adja az ég!"[2213]

[2206] U.o. 1877. július 20. p. 101.
[2207] U.o. 1877. július 21. p. 102.
[2208] U.o. 1877. július 22. p. 102.
[2209] U.o. 1877. július 23. p. 103.
[2210] U.o. 1877. július 24. p. 103.
[2211] U.o. 1877. július 25. p. 104.
[2212] U.o. 1877. július 27. p. 105.
[2213] U.o. 1877. július 29. p. 106.

„Repert. írtam a Hírnökből, mikor észbe vettem, hogy ezt már én felvettem de akkor vagy 45 perczig írtam ezer szerencse hogy a nagy halom hírlapot mind ki nem vonatoltam; a Pesti Hírlapot kezdtem tehát s ez kárpótlásúl jól adta.”[2214]

„... átnéztem a term. tud. társ. könyvjegyzékében az R betűt. Repert. írtam a Pesti Hírlapból.”[2215]

„Leírtam a bibliogr. a T betűt [...] Repert czédulákról leírtam az Életr. adatokat, melyek a Bibliogr.-hoz szükségesek lesznek, hogy a czédulákat beadhassam, Repert. írtam [...] Repert. írtam, hogy kissé eléhaladjak, mert pénzre lesz szükségem, sokra. [...] csak az egészség legyen hozzá jó – aztán egy kis szerencse, reclam, csak megélünk valahogy.”[2216]

„... a czédulákról beírtam az életrajzok idézetét (hol találtatnak, hogy aztán kikereshessem és a bibliogr. bejegyezzem a szükségeseket. Repertor írtam és a Term. társ.nál szintén pótolgattam kéziratomat, így halad a munka. [...] most már csak Fraknóit lesem és szorítom a czédulákat, ha valahogy a 100 ftot kiszoríthatnám [...] nagy szükségünk lenne reá. [...] szükséges a pihenés, szemem a bal csak gyenge, megpróbálom a szemvizet ha használna, nem csoda ennyi munka után [...] no de még sokáig kell helyt állnia, azért erősítem és kímélem ha ugyan lehetséges ennyi munka és kötelezettség után.”[2217]

„Bibliogr.-ból egy ivet leírtam [mindennap! Gy. J.] Lapokat (vidékieket) néztem át [...] ha találtam bennök irod. tört. czikket kiirtam [...] Józsi rakta osztályokba a Repert. czédulákat.”[2218]

„Repertór. Aigner számára elvégeztem.”[2219]

„Aignernak elvittem a Repertór. végét.”[2220]

„... írtam Bibliogr. nem hiában a végén jár már rendetlenebbül megy [...] elszoktam a munkától.”[2221]

„Jegyezgettem a lapokból Irod. tört. repert. számára. [...] Föl alá sétáltam, nem tudok még beleszokni a munkába, hacsak erőt nem veszek magamon az az természetemen (a hosszú semmit tevés következményén).”[2222]

[2214] U.o. 1877. július 31. p. 107.
[2215] U.o. 1877. augusztus 1. p. 107.
[2216] U.o. 1877. augusztus 2. p. 108.
[2217] U.o. 1877. augusztus 3. p. 108.
[2218] U.o. 1877. augusztus 6. p. 110.
[2219] U.o. 1877. augusztus 19. p. 116.
[2220] U.o. 1877. augusztus 21. p. 117.
[2221] U.o. 1877. szeptember 2. p. 123.
[2222] U.o. 1877. szeptember 4. p. 124.

„Jegyezgettem Irod. tört. repert. számára. [...] Bibl. elvégeztem a Z betűt is, most már csak bővittem, tatarozom, de ez is nagy munka."[2223]

„Szükséges, hogy megkezdjem sokoldalú privát működésemet is. Irod. tört. Repert. – Term. bibliogr. [...] Repertor!"[2224]

„Figyelő megérk. benne Irod. Repert."[2225]

„Term. bibl. dolgoztam volna de csakhamar Lenhossék háborgatott az ő kereséseivel ..."[2226]

„Most már elég rosz kedvem lesz ha rágondolok tervezett munkálataimra, mindeniknél egy nagy bökkenő a Term. tud. Bibliogr.-nál, hogyan bevégezni hogy végre kinyomtatásra kedvessé tegyem a vaskalaposok előtt [...] a Repertór. tovább folytatásánál hogy minél kevesebb fáradsággal kivégyem azt a 90 frt. az akadémia kezéből! de mind nehéz s ezzel a kérdések megfejtésével vajudok most; talán lassanként, eltalálom a nyitját egyenként nagy fejtöréssel fáradsággal."[2227]

„... Józsi figyelmeztetett, hogy a Szemlé-ben is megemlíti Szily a mi Bibliographiánkat."[2228]

„Szemlében is Szily czikke a készülőben levő munkák közt fölemlíti! nevemet ..."[2229]

„Aigner számára készítettem az „irodalomtört. Repertóriumot [...] Moenich könyvéből elvégeztem a kiírásokat, csak haladunk előre."[2230]

„Aigner czéduláit válogattam ki V. betűseket a term. bibliogr. számára."[2231]

„Hanák Állattanából bővítettem Bibliographiámat. [...] folytattam a Repertórium-írást a Bud. Hiradó 1844 évf.al."[2232]

„... a Repertoriumot kiírtam a Budap. Hiradó 1845 II. feléből."[2233]

[2223] U.o. 1877. szeptember 5. p. 125.
[2224] U.o. 1877. szeptember 6. p. 125.
[2225] U.o. 1877. szeptember 9. p. 127.
[2226] U.o. 1877. szeptember 14. p. 129.
[2227] U.o. 1877. szeptember 15. p. 130.
[2228] U.o. 1877. szeptember 16. p. 130.
[2229] U.o. 1877. szeptember 19. p. 132.
[2230] U.o. 1877. szeptember 21. p. 133.
[2231] U.o. 1877. szeptember 25. p. 135.
[2232] U.o. 1877. október 1. p. 138.
[2233] U.o. 1877. október 3. p. 139.

„Kertbeny nálunk volt, mutattam a register első ívét, Bibliothek Univ. engem is fölemlített, tehát itt is meg lesz örökítve nevem. [...] a Muzeumban a Természetiek Tárában Bibliogr. bővítettem külf. czikkeket írtam ki [...] Aignerhoz rábeszélve hogy adjon ő is könyvészetet a Figyelő mellett, meggondolja. Jött az én Irod. repert ..."[2234]

„Irod. tört. Bibl. készítettem Rupp könyvéből a czimeket, de biz ez lassan megy."[2235]

„Repert. írtam a M. Kurirokból."[2236]

„... Petrikhez, kikönyörögtem a 18. ik számmal járó lajstromát, melyet átenged nekem!"[2237]

„Csontosi [...] az Anzeigerből közölni akarja a róla szólló pár sort, elvitte, tehát közölje az enyémet is, fordítsa le, megteszi."[2238]

„... előbb utóbb én leszek hivatva bibliographiánk megirására ha ugyan [...] győzik pénzzel ..."[2239]

„... a Kurirból orvosok életrajzi adatait a Bibliographiához írtam ki. [...] Repert. írtam a M. Kurir 8 kötetét átnézvén 1801/2. úgy hogy ujjaim is megfájdultak bele még se lett sok haszon alig néhány czédula."[2240]

„... a Muzeumba mentem [...] Csontossynál szép gyűjteményt fedeztem fel „Vita eruditorum Hungariae" Horvát István írta lapokra az egyes írók életr. adatait kútfővel sat. igen jól lehet fölhasználnom!"[2241]

„... Horvát István gyűjteményének czédula katalogusát néztem át, bámulatos mit írhat össze egy ember ha hosszú életű és szenvedélyes gyűjtő [...] ide vissza kell térnem többször is ezen kéziratok búvárlásához."[2242]

„... én csak arra törekedtem, hogy nevemet emlegessék s ezt el is érem mert csak a Figyelő tartalmát majd minden lap közli ..."[2243]

[2234] U.o. 1877. október 4. p. 139.
[2235] U.o. 1877. október 7. p. 141.
[2236] U.o. 1877. október 10. p. 142.
[2237] U.o. 1877. október 11. p. 143.
[2238] U.o. 1877. október 13. p. 144.
[2239] U.o. 1877. október 14. p. 144.
[2240] U.o. 1877. október 16. p. 145.
[2241] U.o. 1877. október 17. p. 146.
[2242] U.o. 1877. október 18. p. 146.
[2243] U.o. 1877. október 22. p. 148.

„... a Bibliotheca Carpatica-ból beírtam, nagyszerű felfedezés, hanem ad is munkát, most már örülök előleg is annak az eredménynek a mit a statist. kimutatásom föltüntet Bibliographiaimról."[2244]

„Délben a Museumba, Horvát-kéziratok átnézését és kivonatolását folytattam; igen jól megy a munka, ma is találtam többet egy 1472 fiumei írót is! [...] ½ 3 or. a könyvtárba és ott jó izűen dolgoztam a Bibliographián különösen a Bibliotheca Carpaticának sok hasznát veszem, csak már az első ívet kinyomtatva látnám!"[2245]

„... csak a Bibliogr. bánt hogy nem érem végét ..."[2246]

„... Aignerhoz [...] kérdezősködtem Jankovich könyvészete iránt!"[2247]

„... Muzeumba mentem és Csontosinal az én művemről Petzhold említésének kihagyását róttam meg, oda jött Fraknói és elárulta, h. biz ő hagyta ki, nem volt hely (két sór számára?) No de Csontosinak is volt része benne, az irigység."[2248]

„... szoríttanom kell a bibliographiát és repertoriumot hogy azt ez évben sajtó alá adhassam ezt pedig beadhassam és a pénzt felvehessem."[2249]

„Kertbeny [...] adott is néhány igen becses kéziratot a „magyar könyvészetre [...] vonatkozót ..."[2250]

„... a Muzeumban folytattam kutatásaimat, lassanként egyet-egyet találok gutta cavat lapidem legyen minél teljesebb."[2251]

„Józsi [...] a bibliografiát nem szereti, tehát nem is fogja az én működésemet folytatni, hanem azért becsüli az aranyokat mit a Term. társ. adott, mert kevés fáradságába került neki!"[2252]

[2244] U.o. 1877. október 23. p. 149.
[2245] U.o. 1877. október 25. p. 150.
[2246] U.o. 1877. november 1. p. 153.
[2247] U.o. 1877. november 2. p. 154.
[2248] U.o. 1877. november 5. p. 155.
[2249] U.o. 1877. november 8. p. 157.
[2250] U.o. 1877. november 11. p. 158.
[2251] U.o. 1877. november 12. p. 159.
[2252] U.o. 1877. november 16. p. 161.

„Sok az irigy krakeler no de én a pénzzel zsebemben nevetek s azért mégis csak emlegetik nevemet s ez a fő, aztán probálja a ki utánnam tudja tenni [...] szenvedélyel örömmel szedem ezentúl is az adatokat magam gyönyörűségére is de más hasznára tudom hogy pár év múlva is zarándokolni fognak adatokért hozzám a screblerek."[2253]

„... Galgóczyt figyelmeztettem Repertóriumomra hogy említse fel Entzről emlékbeszédében, így kell terjeszteni. [...] nem nyugszom míg teljes bibliographiám nem lesz."[2254]

„Fraknói [...] szinte bosszankodott azon, hogy a könyvészeti műveket is bekevettem; [...] E nélkül az egész nem ér semmit s én azért inkább betoldottam valamit később Józsi segítségével. [...] csak Fraknói meg ne gubakodnék, ez baj lenne, már egy ív nyomtatási költséget is fölajánlottam, de nem fogadhatja el."[2255]

„... legjobb ha ily apróságokban találom örömömet mint a magyar bibliographia és ha nem nyerek másoktól vigasztalást magam keresek."[2256]

„... Aignerszámára írtam a közlem."[2257]

„Kikeltünk Herman Otto ellen ki toastjában multkor „ne csak a könyvek czimét nézze ..." nem tartja a könyvészetet tudománynak ..."[2258]

„Elvittem Aignerhoz a czédulákat és kicseréltem [...] írtam Szabó Károlynak [...] Bibliogr. kérem, ha adja ..."[2259]

„Szilynek átadtam a statist. kimutatást, nyomtatni fogjuk"[2260]

„Szabó Károly iveit megkaptam. [...] Szabó Károlytól barátságos levelet kaptam, kedves ember, becsülendő."[2261]

„... elmentem a nyomdába a tiszta nyomatokat átvéve a kiszámítással vittem Szilynek nem volt ott, tehát ott hagytam de 115 frt egy ív! félek hogy baj lesz ámbár az ottani

[2253] U.o. 1877. november 17. p. 161.
[2254] U.o. 1877. november 19. p. 162.
[2255] U.o. 1877. november 20. p. 163.
[2256] U.o. 1877. november 21. p. 163.
[2257] U.o. 1877. november 23. p. 164.
[2258] U.o. 1877. november 26. p. 166.
[2259] U.o. 1877. november 29. p. 167.
[2260] U.o. 1877. december 3. sz. n. (p. 169. előtti)
[2261] U.o. 1877. december 4. p. 169.

hivatalnok nem sokalta. Weiszmanokhoz bejegyeztem a kéziratomba és Aignertól elkértem a Bibliogr. Fay végett talán mégis közlöm a lapszámokat! Eggenbergeréknek mutattam próbanyomatot (mert ők az egyetem dobosai) …”[2262]

„Fraknóival beszélve a Bibliografiáról […] Szilyt rábeszéli adják ki a Repertórium alakjában.”[2263]

„Fraknóihoz […] átadtam a próbanyomatot, annyira megtetszett neki, hogy még a Repertóriumot is azzal fogja nyomatni.”[2264]

„… mentem Szilyhez a Term. társ.-hoz, mindjárt azzal fogadott, hogy szó sincs így a kinyomatásról […] egy nevetséges s egy nagyobb hibát mutatott, […] 52 ftot adnak egy ivért hanem nem lesznek kétféle betűvel nyomatva […] Eljöttem dühösen.”[2265]

„… elpanaszlám Fraknóinak a Term. tud. társ. és Szily eljárását […] azt állítja, hogy majd ő egész erélylyel fog eljárni …”[2266]

„Szilyt ott találtam a Term. Társ.-nál, ki […] a kéziratot […] az Athenaeumhoz adta, tehát […] olcsóbb is lesz! Kaptam rajt és elmentem Veréyhez biztattam őt is hogy […] ne mondjon tulságos árt. […] ijesztőleg tekint felém […] a népbank követelése …”[2267]

„… elmentem az Akademiához […] megtudtam, hogy […] hozhatom a számlát. […] folyt. a Repertór. írást […] nőm számlálta ő rakta szét is a czédulákat; ezután […] a kimutatást csináltam […] A XVII. szállítmány 4810 czédulát adott, tehát 96 f 20 krt (csak 72 kr marad benn) sikerült ez is, hanem aztán a többi, az az a forradalmi és azutáni óriási hírlapok kivonatolása ez több bajjal fog járni, hát még a többi tudományszakoknak összeállítása; no de erre még van elég idő. Qui habet tempus, habet vitam, csak egészség legyen és hozzá békesség, léleknyugalom …”[2268]

„Term. Bibliogr. bővítettem Kertbeny kéziratából …”[2269]

„Rómer bucsulakomáján az egész Muzeum, Kultusmin. egyetemi tanári kar, írói papi kar, journalistika, György Al. Prém, Thallóczy sat voltak jelen […] agyba-főbe tisztelték

[2262] U.o. 1877. december 6. p. 170.
[2263] U.o. 1877. december 7. p. 170.
[2264] U.o. 1877. december 8. p. 171.
[2265] U.o. 1877. december 9. p. 171.
[2266] U.o. 1877. december 10. p. 172.
[2267] U.o. 1877. december 15. p. 174.
[2268] U.o. 1877. december 16. p. 175.
[2269] U.o. 1877. december 17. p. 175.

dícsérték a nap hősét [...] én nem mertem elmondani a Repertórium-történetét, melynek keletkezését is neki köszönhetjük (ha ugyan?)"[2270]

„... a Franklin-Társulattól elhoztam kiadványaik jegyzékét [...] borzasztó zsidóskodás ilyen Bibliogr. adni ki a hol nincsen évszám! [...] borzadok attól, hogy kéziratomban sok lesz a hiány miután minden könyvet nem láthatok ..."[2271]

„... kivonatoltam Aigner figyelője számára és a czédulákat betűrendbe raktam, hogy leírhassam. [...] Franklin-Társulathoz vittem vissza a jegyzéket és kértem a kijegyzett könyveket in natura, az igazgató mindent megigért sött új katalogusokat is adott jó reménység fejében. [...] Bibliogr. bővítgettem a műegyet. tanárok czikkeivel és életr. adataikkal, most csak megállja a sarat azt hiszem, elég szorgalmat is fejtek ki, de azt akarom, hogy bámulják és fizessenek jó kedvvel."[2272]

„Gonda kéziratából írtam be a Term. Bibl.hoz a mit találtam [...] még a háttérben a mumus, a száz ház és a népbank-tartozás!"[2273]

„... Gonda és Kertbeny kézirata kivonat. elvégeztem"[2274]

„... kivonatoltam a Figyelő számára [...] Fraknói[...] dicsérte a Repertóriumot, már azért is, hogy most legalább tudjuk mit nem írtak [...] Meg lesz az utalványozás!"[2275]

„Aignerhoz visszavittem czéduláit, ezzel is kevesebb más jószága nálam."[2276]

„Mindenfelé korteskednek Kisfaludy – Petőfi – Történeti – Akademiai – társulatokba való bejuthatásért, én küzdök, több hasznot hajtok mint egy csoport regényíró vagy krónika leíró és mégis csak napszámos maradok, bámulnak és sajnálnak!"[2277]

„Repertór. írtam a M. írók Füzetei-ből. [...] Term. Bibliogr.-hoz is írtam ..."[2278]

„Dolgoztam Horvát kéziratából [...] A Hon közli a Term. tud. bibliogr. kimutatást. [...] Mai lapokban a Főv. Lapok keveset szóll a P. Napló esti elég tisztességesen, Budap napilap reggeli keveset, szóval a lapok jól méltányolják munkámat!"[2279]

[2270] U.o. 1877. december 18. p. 176.
[2271] U.o. 1877. december 19. p. 176.
[2272] U.o. 1877. december 20. p. 177.
[2273] U.o. 1877. december 23. p. 178.
[2274] U.o. 1877. december 25. p. 179.
[2275] U.o. 1877. december 26. p. 180.
[2276] U.o. 1877. december 30. p. 182.
[2277] U.o. 1877. december 31. p. 182.
[2278] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXVIII. id. Szinnyei József: Naplóm 1878. január 1. p. 1.
[2279] U.o. 1878. január 2. p. 2.

„Term. Bibliogr. bővítettem, javítgattam …”[2280]

„Kaptam [...] levelet a Term. Társulattól 8-ra bizottsági gyűlés van egybehíva munkánk kinyomatása végett.”[2281]

„... Term. Társhoz, hol Szily már várt [...] bírálták felütötték. [...] Athenaeumnál nyomatjuk 62 frton ívét 500 péld.”[2282]

„Term. bibliogr. [...] még az Egyet. M. Encycl. is fedeztem fel A.-ba tartozó írót; félek hogy valaki az ujabbak közül is kisiklik [...] csak a Józsi nézte volna jól át a muzeumit!”[2283]

„... lapokat kivonatoltam a Figyelő számára. [...] Bibliogr. term. bővítettem keveset. javítgattam sajtó alá és [...] Repert. [...] készítettem a M. Hírm. mellékleteiből …”[2284]

„Term. társ.nál [...] holnap már fölvehetjük a pénzt; nagy applauzussal fogadták a bizottsági tagok a munka elkészültét, tehát használt a részletezés statistika is.”[2285]

„Elmentem Rupphoz [...] jelentettem készülő munkámat; örült. Így kenyerezem le volt ellenségeimet és talán Horvát barátait is. [...] B betűből rendeztem két ívet sajtó alá, most erősen török előre az elmulasztottak pótlásával.”[2286]

„Aigner számára az Irodalomt. repert. [...] Szily [...] a correcturát megnézte, természetesen castrálni akarta de én opponáltam; egyet mégis engedtem kivetni és a külföldi életrajzok elmaradnak, hanem Kanitz-féle dalmatákat kivetette volna, de én opponáltam, szóval igen hitvány ember a ki csak önzésből a maga érdekét keresi és akarja elérni, mást vagy a közérdeket nem tekinti! [...] a correcturát néztem át, mit lehetne castralni, de biz én keveset engedek belőle. [...] Megkészítettem Irod. tört. Repert. 10. közlem. Aigner Figyelője számára. [...] csak azt a kis törléseket sajnálom a mit tetetett velem Szily, no de revanceirozom magamat.”[2287]

„... ez a dolog lassan halad a Repert. írást értem.”[2288]

[2280] U.o. 1878. január 5. p. 3.
[2281] U.o. 1878. január 6. p. 4.
[2282] U.o. 1878. január 8. p. 5.
[2283] U.o. 1878. január 11. p. 6.
[2284] U.o. 1878. január 12. p. 7.
[2285] U.o. 1878. január 13. p. 7.
[2286] U.o. 1878. január 14. p. 8.
[2287] U.o. 1878. január 19. p. 10.
[2288] U.o. 1878. január 22. p. 12.

„... Szily [...] ki akarta hagyni a mezei gazdászatot a Bibliographiából. „Nézze meg a tagok névsorát nem legtöbbje az – e.”[2289]

„kiirtam [...] Aigner számára az irod. tört. czikkeket; rendbe hoztam a nyomdába valót sat, így haladok tovább napról napra. [...] a tanszermúzeum könyvtárát is átkutatom!”[2290]

„Tanszermuz. könyveket vizsgáltam és írtam be, nagyszerű!”[2291]

„Fraknóival beszéltem [...] a Repertóriumot ajánlotta a fölvételre [az Akadémia költségvetésébe Gy. J.], ha annyi befolyása sincs, hogy határozottan fölvegyék akkor törülni fogják, talán nem is ajánlotta [...] ha ezen mellékkeresettől is elesem! De talán jobb így, figyelmet fordíthatok egyébre, szépen, csendesen.”[2292]

„... a Term. bibliogr. toldoztam, ékeltem bele.”[2293]

„... erősen dolgoztam a hiányok pótlásával, sokat végeztem sokat találtam, mindig jobban örülök, hogy Szily leiratta velem az egész kéziratot, mielőtt sajtó alá adtam volna, így kényelmesen utánpótolhatok sokat.”[2294]

„Nyomdában megkaptam az első félívet nem igen tetszett a forma, de most el voltam foglalva a Hírlapirodal.”[2295]

„Ráthoz mentem, [...] megigérte, hogy kiadványainak jegyzékét összeírja munkám számára sat.”[2296]

„Szabó könyvészetét néztem át, találtam.”[2297]

„Kanitz [...] felajánlja közbenjárását de csak úgy ha a beküldött könyvczimek után teszem az ő neve kezdő betűjét!! erről ismerni reá hogy echt zsidó! bosszantott, mert ez lesz egyik erős megtámadó és pótlék beküldő, valahogy le kellene kenyereznem!”[2298]

„Fraknói szomorú hírt adott tudtomra a Repertóriumot nem vették fel a budgetbe, tudtam vagy éreztem előre, de talán ez is javamra válik, kedvencz tárgyamnak a Magyar

[2289] U.o. 1878. január 23. p. 12.
[2290] U.o. 1878. január 24. p. 13.
[2291] U.o. 1878. január 25. p. 13.
[2292] U.o. 1878. január 26. p. 14.
[2293] U.o. 1878. január 28. p. 15.
[2294] U.o. 1878. január 29. p. 15.
[2295] U.o. 1878. január 30. p. 16.
[2296] U.o. 1878. január 31. p. 16.
[2297] U.o. 1878. február 1. p. 17.
[2298] U.o. 1878. február 2. p. 17.

irók Névtárának szentelhetem időmet és a Bibliogr. nyomtatása is a szőnyegen lévén nem csigázom agyon magamat, de ő reményt adott legalább hogy részben felveszi a történelmi bizottság!"[2299]

„Délben a Term. társ.hoz Szilynek megmutattam a tiszta ívet, „csak hozzon egy-egy példányt az egészen tiszta példányból", tehát nem akarja controlirozni ez igen helyes és örvendetes, mehet a munka gyorsabban! [...] Ráthoz [...] a Repertóriumot szemére hánytam hogy kihagyták a budgetből „ha saját kiadványaikra nem maradt pénz"! mondta sat. [...] Bosszant az hogy ennyi gond, figyelem és utánjárásra is találok még hibát az az hiányt könyvemben, hiában ily munka soha se lehet teljes de a mit tehetek megteszem s ez a fő csak egészség legyen, akarat igyekezet meglesz Józsit is be-be fogom."[2300]

„Correct. csináltam és vittem a nyomdába [...] oly összefirkált volt hogy megsajnáltam szegény szedőt, adtam neki 1 frtot."[2301]

„Fraknói megnézte a correcturát „a történetre nekünk is kellene ilyen", meghiszem azt, mind azt fogják kívánni! De én nem tudom óhajtom-é még későbbi éveimet is zaklatásokkal tölteni?"[2302]

„... csináltam egy ívet, correcturákat és beékeléseket javításokat, hanem [...] megborzadtam attól, hogy mennyit kell még javítgatnom, míg a végére érek! [...] serény utánjáró izgékony [...] tulajdonságok nélkül bibliographus el nem lehet!"[2303]

„... az akadémiánál szegény Pesti Frigyest protegálják mert nincsen állása, azért maradt ki az én Repertóriumom, különben lesz ott mindig a kit protegáljanak, a clique."[2304]

„Délben [...] utána néztem az 1ő ívnek mi történt vele, megijedtem, mert azt mondta Benedek hogy Szily visszatartotta, de már délben mégis eljött s rá volt írva az 500 példány. Victoria! [...] P. Napló „Felvidék" birál."[2305]

[2299] U.o. 1878. február 5. p. 19.
[2300] U.o. 1878. február 6. p. 19.
[2301] U.o. 1878. február 7. p. 20.
[2302] U.o. 1878. február 9. p. 21.
[2303] U.o. 1878. február 12. p. 22.
[2304] U.o. 1878. február 13. p. 23.
[2305] U.o. 1878. február 14. p. 23.

„Böhm pénztárnok szemrehányást tett hogy sokat beszúrok majd fölülfizettetik a társulatot [...] néhány könyvet átnéztem és kijavítottam a czimeket, mert a mit szemeimmel nem láttam, ott bizony roppant sok a hiba. [...] nem az Athenaeumot de a szegény szedőket sajnálom. Sokat is találok ujjat, a miért kár lenne ha elszalasztanám!"[2306]

„... kár hogy Józsi nem a könyvekről írta le a címeket, most már elég baj ez nekem de majd csak lemorzsolom. [...] Fraknói is szóllongat „a régi hírlapokról" írandó czikk végett [...] hiában nem megy ily nagy munka mellett mást is vállalni!"[2307]

„Kanitz végre mégis írt és küldött [...] dolgozatokat [...] mindenesetre emelni fogja dolgozatomat az ő segítsége, nagyrabecsülöm szivességeit, habár nem rontom el a kiállítást haszontalan fitogtató jegyzetekkel, melyben őt dicsőítsem majd a pótlékban és az előszóban megemlíttem nevét is! [...] még jókor jutott eszembe Kovács vesszőparipája a lapszámok [...] rendesen kiteszem a lapszámot is!"[2308]

„Fraknóival beszélgettem és mutattam a könyvészetet, tetszett neki, elég szép!"[2309]

„... Kanitz ajánlotta Mineralkatalogot de ez semmi, hanem a Reuss Repertoriumát kutatom. Krenner is összeállítja munkáinak sorozatát. [...] correcturát csinálva két nagy hibát hoztam helyre a Conrad és Czermaknál, aztán javítgattam s így eltelt az idő. [...] Ráthnál [...] a Reuss Repertoriumot felfedeztem, [...] meghozatom, ha más hasznom úgy sincs az igazgatóságból."[2310]

„... a Carioni Stellwagot kihagytam pedig nálunk is megvan [...] Ez baj. Józsi szintén két rosz áttételt talált!"[2311]

„... gyűlésbe, hol [...] kezdenek belemenni a dicsőségbe és inkább engedékenyek. [...] Kanitz írt hosszú levelet, igen henczeg az ő ismereteivel [...] a kifogások ajánlások mi előttünk is tudva voltak, de [...] örüljünk, hogy a munkát már egyszer nyomják!"[2312]

„... elhoztam a 3. 4. ívet s elvittem [...] a Term. tud. Társ.hoz, hol igen szivesek hozzám [...] nem tudom igaz e hogy Szily igen meg van elégedve a művel."[2313]

[2306] U.o. 1878. február 16. p. 24.
[2307] U.o. 1878. február 19. p. 26.
[2308] U.o. 1878. február 21. p. 27.
[2309] U.o. 1878. február 22. p. 27.
[2310] U.o. 1878. február 23. p. 28.
[2311] U.o. 1878. február 25. p. 29.
[2312] U.o. 1878. március 1. p. 31.
[2313] U.o. 1878. március 3. p. 32.

„Kondorral jártam, kinek mutattam művem első ívét „Szinnyei úr sokat dolgozik, vigyázzon egészségére!" Megnyugtattam, hogy éji nyugalmamat fentartom az az 10 után lefekszem és csak 7 előtt kelek."[2314]

„Elfutottam Frivaldszkyhoz a ki családjára vonatkozólag mégis tett egy kis helyreigazítást s így jó az utánjárás. [...] a Bibliografiába is beleuntam, pedig kellene folytatnom, hanem úgy is annyi van már együtt hogy igen valószinű a 30 ív, legalább nem sürgetik a register csinálást."[2315]

„... a könyvtárban [...] a segédeszközökkel készíthetem bővíthetem kéziratomat."[2316]

„... kéziratot készítettem sajtó alá."[2317]

„... lapok átnézése, kivonatolása (az irodalomtörténeti repertórium számára a Figyelőbe)."[2318]

„... az Akademiában találtam [...] a Royal – Society Catal 7 kötetét, kivonatoltam néhány czikket. [...] a Repertor.-ban két sajtó-hibát fedeztem fel ez elég baj de azért nem von le semmit a mű becséből."[2319]

„Délben a Muzeumba, hol [...] nagy hibát tettem jóvá és Józsi fölületességére jöttem, többet nem írt ki, hanem a mit dolgozott azt jól csinálta azt hiszem legalább, hisz sokat utána néztem. [...] az Ersch u. Gruber Encycl. is hozzánk hozattam, találtam is benne."[2320]

„Herman Otto keresett [...] a Repert. term. része ellen volt kifogása, kihagytam czikket felvettem a mi nem is létezett csak az előszóban, persze hosszas magyarázat kellett hozzá, azért fűnek fának azt mondja rosz!"[2321]

„Mentem Girókutihoz könyvczimekért mert még mindig találok, de mennyi lappanghat ezenkívül!"[2322]

„Eggenbergeréknél a féleszű Balogh Kálmán kelt ki a Bibliographia ellen „tele van hibával!" komisz emberek mindinkább megutáltatja velem az irodalmat, azt nyerem vele,

[2314] U.o. 1878. március 5. p. 33.
[2315] U.o. 1878. március 6. p. 33.
[2316] U.o. 1878. március 7. p. 34.
[2317] U.o. 1878. március 8. p. 34.
[2318] U.o. 1878. március 9. p. 35.
[2319] U.o. 1878. március 11. p. 36.
[2320] U.o. 1878. március 14. p. 37.
[2321] U.o. 1878. március 16. p. 38.
[2322] U.o. 1878. március 17. p. 39.

hogy legalább élni fogok még egy keveset. [...] lassan, lassan talán jobbra fordul sorsom is [...] mindig nem tarthat ez a heczcz, csak egy kis jó is következik a rosz után ..."[2323]

„... kissé előre segített a Hyrtl [Rep.], legalább levegőt szíhatok nyugodtabban. [...] Otmár revisiót nézte át, kár hogy latinul nem tud, mert sok hibát találna Józsi után is kire támaszkodom ebben csaknem egészen mert az én latinságommal nem sokra megyek, némileg vigyázat és pontossággal pótolom. [...] Fraknói kanonok lett!?"[2324]

„... nyugtalanított Herman dolga, őt kutattam kerestem vesztemre, mert [...] Szilyvel találkoztam [...] volt szemrehányás kihagytam Gregus Gyula „Term. apróbb művei"-t, aztán sült ki, hogy 1876 v. 7-ben nyomtatták, aztán mért vettem fel Dürer Albertet sat. majd a társulat nevében ír egy előszót, mely a mű hibáit és hiányait említi de egyszer el kellett kezdeni! [...] Siettem a könyvtárba rettenetes rosz kedélylyel, szidtam a világot a komisz embereket és különösen a goromba pimasz orvosokat és természettudósokat!" [...] a Muzeumba mentem [...] és Hermannal végre találkoztam s így felvehettem több munkáit s a pókfaunát, ezen új Achilles sarkot kihagyhattam, hanem 4ik 1 ftosomba került a szedőnek [...] siettem a Műegyetemi könyvtárba, egy csomót kiírtam, jegyezgettem, legalább nem zaklattatom."[2325]

„Muzeumban folytattam a kutatást ott is találtam helyreigazító dolgot és Horvát kéziratát kezdtem becsülni!"[2326]

„Rettenetes [...] a küzdelmes, lélekölő napi munka hiában ..."[2327]

„... elmentem a Földtani Intézetbe s igen jól tettem mert Hofman Károlyt ott találva helyreigazított [...] munkáira nézve, de ki is kellett hagynom olyasmit mi még meg nem jelent! Ez ismét munkába és 50 krba került, de szivesen teszem a munka tökéletessé tétele végett. Herman is ajánlott pótlékokat, kissé későn. Muzeumban folytattam a Horvát féle kéziratok átkutatását nem hiában."[2328]

„Mentem 2 után a botanikus kertbe Jurányihoz, [...] ott kellett várnom, aztán is csak az egyik kötetet kaptam a Bot. Zeitschr.-ból, majd elküldi; vissza séta Girókutihoz itt az ő lapjait írtam le, de oly bonyodalmasok, hogy elég dolgom volt velök ..."[2329]

[2323] U.o. 1878. március 23. p. 42.
[2324] U.o. 1878. március 26. p. 43.
[2325] U.o. 1878. március 27. p. 44.
[2326] U.o. 1878. március 28. p. 44.
[2327] U.o. 1878. március 29. p. 45.
[2328] U.o. 1878. március 30. p. 45.
[2329] U.o. 1878. március 31. p. 46.

„Kodolányinak levelet írtam; mégis van némi eredménye levélírásomnak, mert König Gyula is írt rövid életrajzot és munkáiban újat is."[2330]

„... mindent tökéleteset az ember nem tehet. [...] a Muzeumban [...] találtam némely dolgot bár előbb kaphattam volna, de még most se késő. [...] Ma kaptam levelet Koch Antaltól Kolozsvárról és Klein Gyulától helyben, életr. adatokkal."[2331]

„Futkostam már délelőtt Kétli és Kézmárszky lakását megtudtam, most Kétlit találva leírtam életr. és munkáinak sorozatát de Kézm.-t nem tudtam kiböjtölni. [...] a nyomtatás, corrigálás jól megy, csak aztán a végén csattanjon a kritika; elég bajom lesz még a társulattal is, hátha még registert akarnak hozzá, akkor nem tudom mit csinálok?"[2332]

„Józsi Petzholdtnak írt német levelet [...] elküldtem az első ívet véleménye hallása végett, szeretném ha kidicsérné és én mutogathatnám ..."[2333]

„Mindenütt a Repertor. nem terjesztését trombitáltam ..."[2334]

„Kodolányi írt [...] Klug Nándor is megküldte életrajzát és munkálatait ..."[2335]

„Krennerhez mentem életr. és munkáiról felvilágosítást kérni ..."[2336]

„... a Wurzbach M. betűjét búvároltam és az Akadémiai Alm., mert kell tovább haladnom a kéziratban."[2337]

„Jött Wirkler, csodálta munkásságomat, ezt mind annak lehet köszönni mond, hogy a Hungaria megbukott. [...] no de legalább nem fog életem nyom nélkül elenyészni. [...] Szily [...] mégis megvan vele elégedve, „hogyan fenik rá sokan a fogukat, csak megjelenjen"; aztán mondta „fogják említeni a Szinnyei nevet még a jövő században is mint most Czvittingert", aztán a dicsőséget neki tulajdonítottam mint érdemet hogy létesült, így hízelegtünk egymásnak!"[2338]

„Lukácsy [...] elhozta rövid életrajzát egy íven, munkálatainak jegyzékét ..."[2339]

[2330] U.o. 1878. április 4. p. 48.
[2331] U.o. 1878. április 5. p. 48.
[2332] U.o. 1878. április 6. p. 49.
[2333] U.o. 1878. április 7. p. 49.
[2334] U.o. 1878. április 8. p. 50.
[2335] U.o. 1878. április 10. p. 51.
[2336] U.o. 1878. április 12. p. 52.
[2337] U.o. 1878. április 18. p. 55.
[2338] U.o. 1878. április 19. p. 55.
[2339] U.o. 1878. április 24. p. 58.

„Dochnál [...] hazahozta a Toldy-féle összeállított bibliographiát és a Márki kalauzt, szaporodnak a segédeszközeim csak aztán legyen tér a hól jól fölhasználhatom őket!”[2340]

„Bibliogr. vizsgálgatása javítása, bővít. ([...] kézirat rendbe hozása, sorrend megtekintése és a nyomdában átszolgáltatása ez a rendes reggeli teendő.)”[2341]

„... adtam 50 krt a szedőnek, mert némi toldások jönnek bele [...] sebesen szednek s én a bővítésekkel nem tudok lépést haladni.”[2342]

„Mennyire kell vigyázni s mily kényes a Bibliogr. abból is kitünik hogy Mentovich Ferenczet majd meghalattam Danielik után Józsi vette észbe.”[2343]

„... Herman Otto [...] „prüszköl nem lesz teljes sat. a könyvészet” persze az övé az a „Repertórium”-om segítségével, hanem kell schwindlirozni „különben Herman Otto maga se tudja mit akar!” mondtam, nem tud betelni a gőgtől. Hogy magát emelje másokat kicsinyitt. [...] felolv. [...] Szemle VII. 195-201 véletlenül jöttem rá, hogy az én Repertóriumomról itt is történt említés (1875 – febr.); marcz. Legalább elismerőleg. Akkor még nem voltak irigyeink. Különben kezdek belenyugodni a világ folyásába. Agyarkodunk egymás ellen, hogy előre törjünk, hír névre szert tegyünk mások rovására, pusztitjuk egymást számban becsületben, hogy egymás romjain emelkedjünk. Különben a tehetség, szorgalom, akarat és kitartás mindig kiküzdte magát, érvényre vergődött különösen nálunk, hol annyi a mihaszna röst ember.”[2344]

„... mentem a Muzeumba kutatgatni és találni, de biz ott keveset találtam, hanem azért át kell ezen is esnem lélkismeretem megnyugtatására. [...] Józsi tanul erősen hanem azért sétáit megteszi [...] könyvét Greguss is elfogadja! [...] Mein Herz ...”[2345]

„... örvendetes [...], hogy Petzhold a „Neuer Anzeiger”-ben megdicsérte a készülő munkánkat ...”[2346]

„... kéziratot csináltam az az átnéztem, javítgattam, toldoztam, összeállítottam vörös kék czeruzával a tételeket és sorrendet mint szoktam, külf. katalogusokból a német latint kissé kibővítve. 3 könyvtár katalogust átnéztem a P. betűért.”[2347]

[2340] U.o. 1878. április 25. p. 58.
[2341] U.o. 1878. április 27. p. 59.
[2342] U.o. 1878. május 2. p. 62.
[2343] U.o. 1878. május 3. p. 62.
[2344] U.o. 1878. május 4. p. 63.
[2345] U.o. 1878. május 6. p. 64.
[2346] U.o. 1878. május 7. p. 64.
[2347] U.o. 1878. május 10. p. 66.

„Term. Társ.hoz, ott megmutattam Petzhold Neuer Anz.ben a rám vonatkozó czikket is, igen kegyben állok Lengyel könyvelő és mindenes előtt, ugy a könyvtárnok Heller is becsül."[2348]

„Várjunk, tűrjünk és reményljünk."[2349]

„Magazin-ban a magyar bibliographiai irókról olvastam a hosszú czikket melyben én és Józsi munkálkodásaink vannak kiemelve. (Kertbeny írta ráismertem stylusáról) de jó ha a külfölddel ily ember ismertet meg bennünket, mert a cliqnek nem tetszik."[2350]

„... a Honhoz vittem a N. Anzeiger és Magazint Frecskainak átadván, hogy csináljanak belőle valamit, nem kell az embernek szerénykedni mert akkor eltemetik."[2351]

„... a Honhoz György Aladár a Magazin és Anzeiger-ből közölte a mi dicsőítésünket ..."[2352]

„Fraknóinak megmutattam a Magazint Hont, de úgy látszik az nem tetszett neki hogy velem egy sorba tétetett. Igen büszke a kis babszem Jankó."[2353]

„Józsi-nak mondta Corsán, hogy nagyszerű lehet a mi Bibliographiánk ha annyi (vagy 3000) level. lapot küldtünk szét, olvasta a „Magazin"-t is kell egy kis reclamot csapni, mert az emberek könnyelmüek."[2354]

„Az idő szép, sajnos hogy keveset élvezhetem, csak az vigasztal hogy oly munkát teszek melyet később nem lesz okom megbánni hogy föláldoztam érte szabadságom, gyönyöreimet talán még egészségemet is ..."[2355]

„Dolgoztam erősen a kataloguson [...] az én bibli. hátrányt szenved, nem fordíthatom rá teljes figyelmemet. [...] Józsi elkészítette a 21 ív correct. és a nyugtát 300 ftról."[2356]

„... elmentem a Term. tud. társulathoz, hogy a 300 ftot felvegyem."[2357]

„Kertbeny kéziratában kijavítottam a Repertorium czikkeit 44 ezerről 76 ezerre. [...] Term. társ.nál felvettem a 300 ftot ..."[2358]

[2348] U.o. 1878. május 11. p. 66.
[2349] U.o. 1878. május 12. p. 67.
[2350] U.o. 1878. május 20. p. 71.
[2351] U.o. 1878. május 21. p. 71.
[2352] U.o. 1878. május 22. p. 72.
[2353] U.o. 1878. május 24. p. 73.
[2354] U.o. 1878. május 27. p. 74.
[2355] U.o. 1878. június 2. p. 77.
[2356] U.o. 1878. június 7. p. 80.
[2357] U.o. 1878. június 10. p. 81.
[2358] U.o. 1878. június 11. p. 82.

„Kanitz is írt végre rövid felvilágosításokat és figyelmeztetéseket írt de kéri az íveket!"[2359]

„... erősen megfogtam a dolog végét de csak lassan halad előre, mert sok az előszó megírása [...] bosszant az itt ott felfedezett hibák mi elkerülhetlen, de talán a nagy közönség észbe se veszi! [...] Kertbeny [...] könyvészeti memorandumában (25 levonat) kiemelte az én és fiam sat. működését sat. jó csak emlegessenek jó oldalunkról ott a Miniszterium körében ..."[2360]

„Kertbeny megküldte Treforthoz szólló Memorandumát, melyben az én és fiam nevét is hangoztatja többször, ilyesmi mindig jó ha nem sokat használ is. [...] Józsit biztattam 10 szivarért az előszó, jegyzékek sat. szerkesztésére el is kezdte."[2361]

„Józsi a bevezetést megcsinálta mert ilyesmiben kissé gyenge vagyok, hanem aztán a kiszámítás összeállítás az én dolgom. [...] Igen rosszul ütött ki a könyvek száma a pénzhez arányosítva s ez baj, a publicum még gyanuba is vesz ha kitárom oly szembeszökőleg, nem tudom mit tegyek?"[2362]

„Voltam Jurányinál a Franklin igazg. és elhoztam Szabó K. 30-39 íveit végéhez közeleg, csak az kár hogy egyszerre fog megjelenni vagy legalább az enyémmel közel egy időben, nem marad nekem semmi dicséret! De azért lesz egy kis lárma, majd csinálok."[2363]

„... keziratot T. bőv. Repertóriumból. Szabó Károly iveit átnéztem és kivonatoltam."[2364]

„... bővítettem kéziratomat Danielikből."[2365]

„... a Term. t. társ.nál Szilynek ott hagytam egy bekötött példányt czimjegyzékünkből rá írván „Tisztelete jeléül ... sat."[2366]

„Dolgoztam a Bibliogr. névteleneket írtam."[2367]

„... levelet írni most nagy feladat, drága időm és rövid a nap."[2368]

[2359] U.o. 1878. január [! helyesen: június] 12. p. 82.
[2360] U.o. 1878. január [! helyesen: június] 13. p. 83.
[2361] U.o. 1878. június 15. p. 84.
[2362] U.o. 1878. június 16. p. 84.
[2363] U.o. 1878. június 17. p. 85.
[2364] U.o. 1878. június 19. p. 86.
[2365] U.o. 1878. június 26. p. 89.
[2366] U.o. 1878. június 30. p. 91.
[2367] U.o. 1878. július 4. p. 93.
[2368] U.o. 1878. július 9. p. 96.

„... most különösen sok a dolgom saját munkámmal."[2369]

„... folytattam a munkát t: i: kéziratom javítgatását Toldy bibliographiájából (Tud. Tár.) az is mutatja, hogy ez a legteljesebb bibliogr. mert még mindig találok benne olyasmit mi a „Pótlék"-ba jő, azért folytatom buzgalommal."[2370]

„... mentem a Muzeumba ott dolgoztam a mit tudtam elég jól megy habár sok elmarad, de mit tehetek róla, ha a hírlapokat nem rendezik és nem egészítik ki!"[2371]

„... feladtam Kanitznak a 25-28 íveket mert ma írt hogy Kolozsvárra küldjem. [...] elolvastam az Előszót, melyet Józsi [...] igen jónak talált, magam is. Csakhogy készen van."[2372]

„... a „Pótlék"hoz rendeztem az anyagot czédulákat nem oly ijesztőleg sok ..."[2373]

„Délben a Földtani Intézetbe hol kutattam, de már unom a dolgot. [...] Folytattam a „Pótlék" szerkesztését. Sok kellemetlenséggel jár, mert ez félig a munka gyengéinek leleplezése."[2374]

„Zsolt elolvasta az előszót javítást ajánlt a mit meg is tettünk [...] kissé jobban érzem magamat a munka végén csak már tisztán láthatnám, aztán lerázhatnám ..."[2375]

„... szerkesztettem a pótlékot sok így is, [...] nem kutatok már. [...] Kanitznak azonban sürgönyöztem Józsi által hogy küldje az íveket."[2376]

„... mily boldog leszek ha munkámat egészen bevégzem és utolsó tollvonást teszem rajta. [...] most se éjjelem se nappalom ..."[2377]

„Szilyvel találkoztam éppen, csak nyomassam ki a szöveget, előszót [...] csináltathatok magamnak kefelevonatot [...] ő [...] írja meg a franczia előszót. [...] kerestem Pethő lakását, névjegyemet hagytam ott rá írva küldje életrajzi adatait és némi megjegyzéseit, mert ő szerkesztette a Term. Közlönyt szerencsétlenségemre kifeledtem, pedig ő lesz a

[2369] U.o. 1878. július 12. p. 97.
[2370] U.o. 1878. július 14. p. 98.
[2371] U.o. 1878. július 26. p. 104.
[2372] U.o. 1878. július 31. p. 107.
[2373] U.o. 1878. augusztus 2. p. 108.
[2374] U.o. 1878. augusztus 3. p. 108.
[2375] U.o. 1878. augusztus 4. p. 109.
[2376] U.o. 1878. augusztus 5. p. 109.
[2377] U.o. 1878. augusztus 6. p. 110.

kritikus, másik Herman Otto, nem mentem megnézni az ő adatait, két helyrehozhatlan hiba, no de kell hogy maradjon valami a kritikusoknak is."[2378]

„Pethővel [...] beszéltem, megengeszteltem, majd Hermant is lekenyereztem."[2379]

„Aigner Figyelője számára az Irodalomtört. repert. 5. közlem. irtam."[2380]

„Mily kellemes érzés egy nagy munka után, melyet bevégeztünk, a pihenés azon tudatban hogy nem vár reánk hasonló terhes munka, mert azt forgatom eszemben hogy [...] nyilván visszalépek az írói pályáról ha nem neveznek ki, mi több mint bizonyos, írjon más Hírlapirodalmat, Repertóriumot és Könyvészetet, Irodalomtört. repertóriumot legalább tudja az ország hogy utánnam nem igen fog következni ki helyettesítsen és nem áll mindig Fraknói elve hogy mindenre van ember!! – Van de milyen? Én pedig daczolok és kipihenem magam, élvezek!"[2381]

„Szily elküldte az előszót, a munkában „számos hibát" jelez, ez méginkább bosszantott, azt hittem Józsi is zokon veszi, de átsiklott rajta."[2382]

„A Term. Tarsulathoz vittem az Előszókat. Szily nem volt ott, Lengyelt elvitték Boszniába, Pethőt előbb, ki munkám bírálta volna! Borzasztó időket élünk. Siettetik munkám megjelenését, ezt szeretem!"[2383]

„Voltam [...] a Term. Árs.nál, fölvittem a revisiót Mathematicae helyett Matheseos-t hagytunk, miután Török Emil is helyeselte. Már csak egyszer jó lesz."[2384]

„Ma reggel kaptam Kanitz útján a „Correspondenzblatt für siebenb. Landeskunde" szebeni szász lapocskát, melyben az én Repertóriumom tört. rész van ismertetve elég ajánlólag és szépen, némi hibákra is figyelmeztetvén! [...] dolgoztam Aigner könyvészetét d. e. elhozván az A betűhez."[2385]

„Könyvemből 5 példány megérkezett."[2386]

„Délben a Muzeumban Fraknóinak átadtam az első példányt, bámulta, dicsérte és megbotránkozott Szily rideg előszaván! [...] Megérkezett ismét 20 péld. Vittem a Honhoz (Frecskaynak) P. Naplóhoz, Ellenőrhöz (Fischer ismerteti) Egyetértésn. (Csávolszky L.)

[2378] U.o. 1878. augusztus 7. p. 110.
[2379] U.o. 1878. augusztus 8. p. 111.
[2380] U.o. 1878. augusztus 9. p. 111.
[2381] U.o. 1878. augusztus 10. p. 112.
[2382] U.o. 1878. szeptember 1. p. 123.
[2383] U.o. 1878. szeptember 4. p. 124.
[2384] U.o. 1878. szeptember 6. p. 125.
[2385] U.o. 1878. szeptember 16. p. 130.
[2386] U.o. 1878. szeptember 17. p. 131.

Nemzeti (Toldy Istv.) Kelet Népe (Halász S.) Magyarország (Dr. Ágai) szivarral is megkínált és agyon dicsért, a párisi kiállításon medaillont nyert volna, most kellett volna arczképemet kiadni."[2387]

„Könyvtárba menve György Aladárral találk. a „szakszerint való beosztás" mellett kardoskodott hiában capacitáltam a nehézség sat. felől [...] s íme a Hon-ban már benn volt „pimasz" „szemtelen" czikke, melyben munkánk „alaptervezete tévesztett"-nek mondatik beosztása complicalt!? No de elején megdicsér! Ballagi keze működött [...] egyik kálomista varju a másiknak nem vájja ki a szemét! No de az Ellenőr föleml. később bővebben. Egyetértés „monumentalis műnek nevezi. Pesti Napló esti lapja nagy czikket szentel neki és végig dicséri „előszó" nagy részét közli [...] ez is fölemlíti a szak szerint való beosztást de kiméletesen. [...] elvittem Vadnainak és a Vas. Ujs.hoz Törzsnek a példányt. [...] a Muzeumban Tiprainak adtam és dolgoztam Horvát kéziratokból. [...] Kertbenynek vittem példányt és Aignernak. [...] Ma igen izgatott voltam, no de azért kijutott a dicsőségből is!"[2388]

„A „Fővárosi Lapok" röviden de alaposan írt munkánkról [...] még György Aladárt is megczáfolta a Royal Society Repertóriumával. Igen jól van így! [...] Jött Kertbeny s elkezdte szokott lármájával, hogy Register nélkül nem ér a munka semmit! [...] hiában disputáltunk mert ő túlkiáltott, de mikor az ő Convers. Lexikonát említettem és látta hogy fumigálom kezdett magához térni „Én ezt csak itt mondom!" [...] Heinrich már kereste könyvünket a Liter. Berichte számára! Holnap viszek neki! [...] Ennyi munka, fáradság után még bosszúság is ér s olyan emberek mint György Al. Kertbeny, már valóban kezdem belátni, hogy ez a Hon, bizony, bizony silány lap! Hanem [...] politikából nem veszem össze vele; hisz hasznát veszem pártfogását!"[2389]

„... elmentem Heinrich Gusztáv tanárhoz az Akadémia épületébe, átadtam a példányt könyvünkből a P. Lloydban és a Liter. Berichté-ben fogja ismertetni, Knoll számára is átadtam egy példányt [...] Aigner számára megkészítettem a Irod.tört. Repert. 6. közl. elis vittem neki és megmondtam, hogy mily pimaszságokat írnak a lapok ő legalább főzze le őket! Készül is hozzá! [...] Vasárn. Ujság is okoskodott, mondott legalább egypár pimaszságot is! A Magyarország legalább fölemlítette és bővebben fogja ismertetni! Mi vagyunk most a nap hősei mondta Zsolt, csakhogy ily hősiség kellemetlen."[2390]

„Szilyvel beszéltem oct. 1-én vegyem fel a pénzt [...] Corvina fölemlíti könyvünk és ajánlja."[2391]

[2387] U.o. 1878. szeptember 18. p. 131.
[2388] U.o. 1878. szeptember 19. p. 132.
[2389] U.o. 1878. szeptember 20. p. 132.
[2390] U.o. 1878. szeptember 21. p. 133.
[2391] U.o. 1878. szeptember 23. p. 134.

„Lenhosséknak vittem az őt megillető piros vászon díszkötést. [...] Ellenőrben megjelent okos ismertetés elől dicséret aztán előszó! [...] Herbert Repertoriumát is megkaptam az előszóban Repert. tört. része van ajánlva, így tehát elég sok a dicséret de kevés a haszon! Eredmény."[2392]

„Dr. Kovácshoz, átadtam a könyvet [...] a Nemzeti Hírlap csak fölemlítette."[2393]

„Pauler miniszterhez [...] fűzött Term. könyvészetet ..."[2394]

„Józsival [...] mentünk Kárfihoz, egyet átadván, örült a megemlékezésnek „országszerte ismeretes munkásságuk, sokat dolgoznak". „Ha dolgozik az ember akkor se boldogul hát ha még nem dolgoznánk." [...] Staudinger [...] kapott zöldet. [...] Trefort [...] kezét adá „köszönöm a könyvet!""[2395]

„... Szvorényi Vitkovicsra vonatkozót keresett és Repertóriumom ismét diadalmat aratott, mert a Term. részben is találtunk egy czikkét mi figyelmét elkerülte. [...] Term. társ.hoz Szily kifizette a 340 ftot és megköszönte munkánkat."[2396]

„Józsi megkészítette a levelet Petzholdt számára ezt [...] elküldtem a díszkötésű arany szegélyű példányt Dresdába, [...] jobban megérdemli, mint Trefort, másikat Lendvaynak küldöm."[2397]

„Ma megjött a várva várt Lloyd s abban Heinrich rövid de becsületes czikke szépen és méltánylólag ír művünkről nem úgy mint a kalomista pimaszok, úgy is külföld méltányolja munkámat leginkább, mert az megérti!"[2398]

„Megjött Kanitz levele és ismertetése a M. Növényt. Lapokban elég jó [...] jó czimbora! [...] Tipray figyelmeztetett a Főv. Lapok pénteki számára, hol ajánlanak az Akad. Almanach írói munkálatok szerkesztésére! Persze [...] derék irod. statistikusunkat (!?) Majd leshetitek! Nem napszámoskodom!"[2399]

„... gyönyörködtem a Petzholdt-féle levélben, mely igen hízelgő és barátságos volt – tehát külföldön, hol annyi a jeles ember nem nézik le az idegent se, míg nálunk szeretnék

[2392] U.o. 1878. szeptember 24. p. 134.
[2393] U.o. 1878. szeptember 24. [! helyesen: 25]. p. 135.
[2394] U.o. 1878. szeptember 27. p. 136.
[2395] U.o. 1878. szeptember 28. p. 136.
[2396] U.o. 1878. október 5. p. 140.
[2397] U.o. 1878. október 6. p. 140.
[2398] U.o. 1878. október 8. p. 141.
[2399] U.o. 1878. október 22. p. 148.

megkövezni – irigységből. [...] Márki S. elküldte a „Szabadság"-ot melyben bírálta munkánkat kivonva a debreczeni írókat de a végén érthetlen és igazságtalan. Még is szép tőle. [...] Szilynél megmut. a levelet és Márki krit elejét!"[2400]

„Szabó Károlynak levél és elküldtem az utolsó ajándék-példányt „Term. könyvészetünkből", csak küldene az övéből legalább egyet."[2401]

„... Fraknói megmutatta kritikáját munkánkról, elég tisztességesen van írva, még a többi tudom. szakokét is ránk akarná bízni, oly kegyes! nem napszámoskodom."[2402]

„Józsi az Athenaeumba szánt kivonatot csinálta munkánkból ..."[2403]

„Szilágyi buzditott a repertórium folytatására, aztán a Szabó Károly bibliogr.jának!"[2404]

„Szily írt hogy amerikából kérik, a mathem. és term. hírlapjainak összeállításával! Ezt szülte szorgalmam, hogy nyugtot nem hagynak."[2405]

„Lendvay írt, vigasztal és küldi a birálatot a Pozsonyvidéki Lapok"-ban. Szép tőle, régi jó barátom, ő igazán sajnál! [...] Szily [...] elitéli a munkát mint tette is az előszóban; én pedig a társulat figyelmetlenségét csapom a pofájához hogy még csak azt se mondták „napszámoskodtatok tehát mehettek láttuk! [...] kinek nincsen megállapított terve, tapogat, mint én tettem."[2406]

„A Liter. Berichte-ben megjelent könyvünkről a bírálat de Abel-től? ki Olaszországban van, különös lehet hacsak kinem küldték neki, kiváncsi vagyok reá."[2407]

„Eggenbergeréknél a Liter. Bericht-ben elolv. Abel? bírálatát könyvünkről, valóban meglepőleg kedvező, hizelgő dicső! [...] megmondtam véleményemet Szily lealázó sorai ellenében, nem kapnak tőlem pótlékot, kiegészítést [...] Jó kedélyben voltam talán mert Szász Károly igen nyájasan köszönt [...] vagy a kritikáért mely kezdi visszaadni azt dúsan mit a pimaszok elakartak tőlünk disputálni ..."[2408]

„Petzholdt Neuer Anzeiger"-jében igen elismerőleg írt czikk jelent meg Vezérczikk a szerkesztőtől meg is mutattam Szilágyinak és délben Fraknóinak [...] György Aladárnak megmutattam [...] fölemlíti a Hon-ban [...] Az én repertóriumom ellen volt Csengery,

[2400] U.o. 1878. október 25. p. 150.
[2401] U.o. 1878. október 27. p. 151.
[2402] U.o. 1878. október 28. p. 151.
[2403] U.o. 1878. november 3. p. 154.
[2404] U.o. 1878. november 5. p. 155.
[2405] U.o. 1878. november 9. p. 157.
[2406] U.o. 1878. november 10. p. 158.
[2407] U.o. 1878. november 30. p. 168.
[2408] U.o. 1878. december 1. p. 168.

hanem mellette kitették magokat Szilágyi és Fraknói, talán némi eredménynyel! Majd meglátom!"[2409]

„... gyönyörködtem kettős dicsőségemben A Hon fölemlíti Petzholdt általi kitüntetésemet, szép, kibékített, mert az Ellenőr is átvette esti lapjába."[2410]

„Voltam délben Nagy Miklósnál [...] kimetszette előttem és beveszi lapjába ezt Petzholdt féle dicsériádot, hozta a Főv. Lapok is."[2411]

„Megjött a Figyelő a Repert.al. Term. könyvész ism. (kioll.)"[2412]

„Sz. [...] tudatta velem, hogy a tört. osztályban az Akad. elhatározták a Repertórium folytatását több évre, így nem sokat vettek fel, de legalább nem hagyják abba, szeretem legalább ismét egy történeti köt. adhatok a közönség kezébe [...] Csakhogy gondoskodva van ujabb nagyobb műről ..."[2413]

„Fraknói nem tud semmit a Repert. fölvételéről, még azt se tudják mennyi összeget nyer az osztály? [...] A Repert. tört. részét tevő készlet czédulákat összeszámlálván 7000-en fölül van ugyan de még sok kell hozzá! [...] Dochnál ismét hozott 5 tokot. Tehát a télen írhatok elég czédulát, ezzel mulatok, legalább elfeledem bajaim ..."[2414]

„Fraknói[nak] [...] átadtam [...] a Repert. tört. rész 2ik kötetéről való számításomat 7172 czédula van készletben kell 32 ezer, kész vagyok mind csak történetit írni ki (Fraknói [...] egyedül hazaira akar szoritkozni) feljegyzette a honorariumokat. Szilágyinak is mutatván az még albizottságba is be akar választani!"[2415]

„Kilián mondta, hogy könyvünkből két példány ment Oxfordba!!"[2416]

„A Petzholdt-féle dicsériád benn van a Vasárnapi Ujságban, ez elég, majd jő a többi, csak tervezett felolvasásom sikerüljön, már Szilágyinak említettem tetszett neki, székfoglalómul tarthatom, aztán a Századok-ban közöljük!"[2417]

„Aigner Figyelője számára készítettem, tisztáztam a czikket Irod. tört. repert. 1878. 9ik közlemény ..."[2418]

[2409] U.o. 1878. december 3. p. 169.
[2410] U.o. 1878. december 4. p. 170.
[2411] U.o. 1878. december 6. p. 171.
[2412] U.o. 1878. december 7. p. 171.
[2413] U.o. 1878. december 8. p. 172.
[2414] U.o. 1878. december 9. p. 172.
[2415] U.o. 1878. december 10. p. 173.
[2416] U.o. 1878. december 12. p. 174.
[2417] U.o. 1878. december 14. p. 175.
[2418] U.o. 1878. december 27. p. 181.

„Az Athenaeum a londoni is megemlékezett könyvünkről, kissé tévesen de annál nagyobb a reclam."[2419]

„A repertóriumra nézve megtudtam, hogy mégis van 300 frt fölvéve, elég lesz ezt feldolgoznom, most csak a tört. részt adhatván be [...] A Term. társ.nál bemutatták könyvünket felvan említve a lapokban!"[2420]

„Vas. Ujságban ma benn van az én munkálatom, szerzők összeállítása, úgy a Honban a tört. társ. ajánlata a Repertor. folyt. és a Főv. Lapokban a Term. társ. bemutatta művünket. Századok szintén a Repert. és Term. bibl. hirdeti. „Mein Herz was willst du noch mehr!" [...] Megkezdtem a Repertor.-irást a Budap. Hírlapból."[2421]

„... d. u. teljes szünetet akarok és magamnak dolgozni."[2422]

„... a Vasárn. Ujság bibliographiáját készítettem az 1^{ő} évről 1854. egyúttal észbevettem hogy biz ott a tartalomból sok kimaradt, ujra kellett dolgoznom tehát a czikkek számát is ..."[2423]

„... jött Rómer, [...] sohase feledem, hogy a Repertóriumot neki köszönhetem, valamint a hírlapirodalmat czikkeket és folytatva a kimutatást Pákh Albertnek, megjelent a legújabb is mely 10ik már, mit rendesen közlök az év elején!"[2424]

„Századok [...] Itt is föl van említve a Repertóriumra megszavazott segély!"[2425]

„... előttem a nagy és sok munka a nélkül, hogy valami nagyot produkálhatnék, ez bánt, de csak napszámoskodom, mert egyedül állok ezen a téren!"[2426]

„... kitartással dolgozom [...] félek miszerint vállalatomban kissé bele bukom, de majdcsak kimászom a hinárból valahogy hisz több esetem is volt ilyen és van hála az égnekkitartásom, egészségem ..."[2427]

„Nagy Miklóshoz [...] a Vas. Ujs. repertóriuma végett disputáltunk ő kihagyásokat akart [...] de én nem tágítottam [...] aztán megjuhászodott."[2428]

[2419] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXIX. id. Szinnyei József: Naplóm 1879. január 1. p. 1.
[2420] U.o. 1879. január 16. p. 9.
[2421] U.o. 1879. január 18. p. 10.
[2422] U.o. 1879. január 21. p. 11.
[2423] U.o. 1879. január 26. p. 14.
[2424] U.o. 1879. február 1. p. 17.
[2425] U.o. 1879. február 7. p. 20.
[2426] U.o. 1879. február 9. p. 21.
[2427] U.o. 1879. február 12. p. 22.
[2428] U.o. 1879. február 18. p. 25.

„Mentem [...] Nagy Miklóshoz, vittem [...] félív Repert. Mutatta Gyulainak, nézegette „borzasztó munka!””[2429]

„Aigner számára elkészítettem az Irod. tört. repertóriumot 1879. 2. közlem.”[2430]

„Repertóriumot írtam a M. Hírlapból, ez is rettenetes lassan megy, mert unalmas.”[2431]

„gutta cavat lapidem!”[2432]

„Megvagyok elégedve, habár a „Repertórium-czikk”et illetőleg rútul rászedtek, no de megjő annak is a haszna!”[2433]

„Nagy Miklóshoz [...] jövő vasárnap már adni fogja (!?) a Repertoriumomat!”[2434]

„Term. Repert. hirdet. fölemlít. a T. Közlöny hátán kieszközöltem;”[2435]

„... csak előnyére fog válni irodalmi működése, e nélkül én se lennék most jelen előnyös helyzetemben és fiaimat se nevelhettem volna jólétben, a csapás úgyse maradt volna el!”[2436]

„Vasárn. Ujs.ban megjelent a Repertórium, [...] imposans!”[2437]

„... Herman [...] megdicsérte a Repert. munkámat és Bibl. mert malmára volt használható; ilyenek az emberek, szidják de használják, aztán olykor olykor megdicsérik, mert hasznos mű.”[2438]

„Ballagi Aladár [...] égig magasztalja Szabót a többi bibliographusokat kifigurázza, csakhogy az én jó hírnevemet nem igen lehet már ledönteni!”[2439]

„A muzeumi igazgatónak Majláth Bélát említtik, Csontossynak te-tu barátja [...] Szép kilátások [...] Lenézi a bibliographiát!? [...] Meghúzom magamat és dolgozom; a kedvencz tárgyaimat dolgozom, hogy legyen legalább ez örömömre, ha a többi nem is megy úgy mint szeretném!”[2440]

[2429] U.o. 1879. február 21. p. 27.
[2430] U.o. 1879. február 22. p. 27.
[2431] U.o. 1879. március 3. p. 32.
[2432] U.o. 1879. március 5. p. 33.
[2433] U.o. 1879. március 12. p. 36.
[2434] U.o. 1879. március 30. p. 45.
[2435] U.o. 1879. április 12. p. 52.
[2436] U.o. 1879. április 19. p. 55.
[2437] U.o. 1879. április 20. p. 56.
[2438] U.o. 1879. május 3. p. 62.
[2439] U.o. 1879. május 21. p. 71.
[2440] U.o. 1879. május 27. p. 74.

„Figyelő jun. füzete is megjelent Repertoriumommal."[2441]

„Délben megcsináltam az Irod. repert. 7. közl."[2442]

„Petriknél hosszasan tanácskoztunk a könyvészetéről, igen derék törekvő ember, meg kell nyernünk a mi táborunkhoz."[2443]

„... a Repert. írást együtt a hírlapok Bibliographiájával folytatom holnaptól kezdve."[2444]

„Petrik könyvészetét kiadják a könyvárusok! Szép."[2445]

„Muzeumban dolgoztam a Repertór. erősen hogy szaporodjon a czédula mert már jövő héten beadom."[2446]

„... készítettem a csomagot 2963 czédula 59 f 26 ..."[2447]

„Kertbenyhez [...] újabb nagyszerű tervei vannak, a XIX. század magyar eredeti irodalmát szakszerűen és bibliogr. a külföld előtt megismertetni, József főherczeg hajlandó lenne ilyen munkánál a költséget viselni (én csak a revisiót és pótlásokat végezném!) megigértem. [...] Jakab Elek megdicsérte az Irod. Repert. „aranyba kellene foglalni" engemet t: i:"[2448]

„Nőm a félretett és lapokra írt Repertorium-czikkeket metéli és rendezi 3 frtért! [...] Biz' én az ünnepek előtt nem sokat végeztem, de se baj nincsenek országra szólló terveim már „a kiábrándulás korát élem" [...] szép csendesen szenvedélyeimnek de első sorban fiaimnak élek."[2449]

„Kertbeny embere jött, pótlékokat hozott a Term. könyvészethez, elteszem de nem tudom mikor veszem hasznát ily komisz emberek irányában ugyan nem teszek több szivességet [...] Nőm [...] a kiírt és megnyírt Repert.-jegyzeteket rakosgatta betűrendbe, valamikor hasznos munka lesz ez!"[2450]

[2441] U.o. 1879. június 7. p. 80.
[2442] U.o. 1879. szeptember 22. p. 133.
[2443] U.o. 1879. szeptember 29. p. 137.
[2444] U.o. 1879. október 8. p. 141.
[2445] U.o. 1879. november 20. p. 163.
[2446] U.o. 1879. december 11. p. 173.
[2447] U.o. 1879. december 16. p. 176.
[2448] U.o. 1879. december 20. p. 178.
[2449] U.o. 1879. december 26. p. 181.
[2450] U.o. 1879. december 28. p. 182.

„... a régi czédulákat levittem, nőm ezt is szétaprította és beosztotta, most csak le kell írnom illető helyére ...”[2451]

[2451] U.o. 1879. december 30. p. 183.

Adalékok idősb Szinnyei József hírlapgyűjtő tevékenységéhez és sajtótörténeti közleményeihez

„Nagy Miklóshoz a Hirlapirodalom végett tervet dolgozunk ki, ismét a régi szerint közlendőt."[2452]

„E. u. megkezdtem Hirlapirod. 1873. közlemény fogalmazását, még a főbb lapok sincsenek együtt."[2453]

„Hirlapirod. 1873. tisztáztam, azután mentem a könyvtárba, lapokat átnéztem. [...] Délben a Reform szerkesztőségébe [...] E. u. folytattam a czikk tisztázását, ezután korábban mentem a könyvtárba az ott levő lapokat jegyezgettem fel. [...] Athenaeum igazgatójánál is voltam, összeszedi a lapokat mik ott nyomatnak ..."[2454]

„... a Muzeumban Lupalát látogattam meg és kijegyeztem a még nem látott lapokból az adatokat [...] Nagy Miklósnak átadtam a közleményem elejét. [...] 4 or. Szent István társ. olvasó termében több apró lapot láttam és felfedeztem egy ismeretlent is."[2455]

„Délben a Magyar Ujság szerkesztésébe a Szegedi Lapok végett s íme fölfedeztem egy eddig nem látott lapot a „Vácz"-ot mely később jelenvén meg, kimaradt volna, mégis sok utánjárásba kerül ezen közleményem. Nagy Miklóshoz is elmentem [...] megkértem ismét, hogy kineveztetésemet tegye bele a Vasárnapi Ujság-ba azonnal fogalmazta, tehát most az egyszer nem marad el onnan. [...] 4 or. mentem az Athenaeumhoz [...] innen Fauda nyomdájába [...] Aignerhoz [...] szinte jó, hogy gyűjtőim most hallgatnak, mert még néhány nap lesz dolgom elég a magyar hírlapokkal. [...] Haza, folytattam Nagy Miklós számára a czikket."[2456]

„E. u. letisztáztam a hirlapirod. dolgozatomat. [...] Gönczi Pálhoz mentem, ki a hirlapokat akarja kiállítani, eddig vagy 3-an küldtek be, pedig írt is ide oda, Nagy Miklóst akarja megkérni a Magyar hirlapok végett, tehát ennek is kezére játszom czikkemmel – megmondtam neki mikor jelenik meg, még így is többre megyek én az én gyűjtésemmel. Vederemo! De az elkedvetlenített hogy itt is a rang- és kitüntetési vágy avatatlanokat csábít s elrontják a dolgot."[2457]

[2452] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXIII. id. Szinnyei József: Naplóm 1873. január 5. p. 3.
[2453] Uo. 1873. január 12. p. 7.
[2454] Uo. 1873. január 13. p. 7.
[2455] Uo. 1873. január 14. p. 8.
[2456] Uo. 1873. január 15. p. 8.
[2457] Uo. 1873. január 16. p. 9.

„Hirlapir. másoltam. [...] E. ut. szintén czikkem írtam és vittem Nagy Miklóshoz átadván a 8-11. oldalt, még van hátra elég."[2458]

„E. u. olytattam az irást s vittem Nagy Miklóshoz egy darabot a mai Vas. Ujs.ban bele tette kinevezésemet nekem való állás s mint a Vas. Ujs. munkatársa most is a hirlapir. összeállításán fáradozom [...] Krausz-szal beszéltem s adott pár lapot, mely ismét tökéletesbé teszi czikkemet!"[2459]

„Délben A Honnál, Athen. kiadó hivat. Muzeumban, keveset végezve haza."[2460]

„A Fővár. Lapok átvette kineveztetésemet „a hirlapok buzgó gyűjtője és ismertetője" vagyok fölemlítve. Horváthot is figyelmeztettem a Vas. Újs.ra elolvasta dicsértetésemet. [...] E. u. bevégeztem Hirlapir. tisztázását. [...] Nagy Miklóshoz vittem czikkemet, tetszett neki különösen a végstatistika, de bajosan jöhet a jövő számba."[2461]

„12 or Nagy Miklóshoz [...] correctura nem volt meg [...] $^{1}/_{2}$5 or Nagy Miklóshoz czikkem végét átnéztem kitünt, hogy egy lapot mégis kifeledtünk az Apolló melléklapját, már késő volt, azért elég imposans lesz az egész. [...] A Hon szerkesztőségében is voltam György Aladártól kértem a beérkezett új füzetet (tanügyi erdélyi folyóirat) odaadja, igen barátságos ..."[2462]

„... az egyetemi nyomdában kértem az ottani hírlapok és folyóiratokból egy-egy példányt az igazgatótól, az legnagyobb készséggel fölajánlá, sőt elküldi az egyetemi könyvtárhoz is. [...] Bollához mentem [...] adott egy csomó újságot és érdekes jegyzéket: Hány hírlap küldetett szét a pesti postán 1872 jan 15 és 1873 jan 15én, siettem haza s ezt lemásoltam magamnak, mert igen nehezen kaptam meg, érdekes tudni, hogy a pesti lapok hány példányban járnak vidékre"[2463]

„Vas. Újs. szerk. kaptam két fölös példányt, egyiket elteszem, másikra jegyzek. [...] hirlapokat írtam be, [...] még [...] 100 hiányzik a 10 ezerből. [...] Voltam Bollánál is visszaadván neki jegyzékét ..."[2464]

„... mentem [...] György Aladárhoz ki két ismeretlen új lappal ajándékozott meg s egy kimaradtra figyelmeztetett."[2465]

[2458] Uo. 1873. január 18. p. 10.
[2459] Uo. 1873. január 19. p. 10.
[2460] Uo. 1873. január 20. p. 11.
[2461] Uo. 1873. január 21. p. 11.
[2462] Uo. 1873. január 24. p. 13.
[2463] Uo. 1873. január 26. p. 14.
[2464] Uo. 1873. január 27. p. 14.
[2465] Uo. 1873. január 28. p. 15.

„E. u. Dobelb. 21. csomagját írtam be volt benne 9 db használható [...] szeretném ha 12 ezerre fölvihetném rövid idő alatt."[2466]

„Hornyánszkynél 1 román és Falktól vagy 6 lapot kaptam. [...] eljött Barsi és hirlapstat. Némi hibákra figyelmeztetett s fölvilágosítást kért – adtam s a hibát is helyreigazitottam, tetszett neki a közlemény fölhasználja."[2467]

„... összesen 10017 hírlap. Szeretném 12000ről közölni a kimutatást."[2468]

„... annyi időm volt, hogy a reggel írt „Hirlapir 1873." Lemásolhattam, elég csinos kis közlemény reggel fogalmaztam – most már a változások is felhozatnak. Délben pedig elvittem Nagy Miklósnak a Föv. Lapokban fölemlítve nevem hogy az Ipolyt kihagytam, Nagy Miklóshoz is levelet írtak onnan, ez bosszantott, habár ő vígasztalt! [...] E. ut. ez évi hirlapir. dolgozataimhoz kényelmes táblázatot készítettem, s a lapban magában kijavitgatom a hibákat. [...]

A 10dik ezer hirlapot írtam kimutatásba adakozók szerint s kitünt hogy már jan 30án volt 10 ezer most 10017 féle van."[2469]

„az egyetemi könyvtárból [! helyesen: nyomdából] megérkeztek az igért hirlapok 10 féle s az egyikben a középt. Tanárok közlönye febr. füzetében az Athen. után vannak közölve az 1873diki új hirlapok kivonatban s én magam mint fáradhatlan szorgalmú hirlapgyűjtő vagyok fölemlítve.[...]

Reggel írtam Skarniczlnek Szakolczára és Horváthnak Kaposvárra levelezési lapot hirlapokért vajjon lesz-e eredménye?"[2470]

„... nagy bámulatunkra jött Duchon – személyesen, levele helyett, - megörültünk [...] Szepessy a „Tisza" igazgatója kezet fogott velem, sok szépet hallott felőlem, olvasta leveleimet, dicsérte szellemdúsak ..."[2471]

„Sachs számára ujabb csomagot [...] vittem Bollához a póstára, [...] bosszankodva értesültem, hogy ő Sachsnak ismét küldött egy csomag hirlapot, mert kért tőle, így rontja az én mesterségemet, kontárkodnak rendszeres dolgomban, de collegialitásból tette; adott azonban nekem is pár érdekes hírlapot; én neki szivart."[2472]

[2466] Uo. 1873. január 31. p. 16.
[2467] Uo. 1873. február 2. p. 17.
[2468] Uo. 1873. február 3. p. 18.
[2469] Uo. 1873. február 4. p. 18.
[2470] Uo. 1873. február 5. p. 19.
[2471] Uo. 1873. február 6. p. 19.
[2472] Uo. 1873. február 8. p. 20.

„... siettem Xantushoz, kinél discuráltunk a gyűjtésről sat. [...] a Lloydhoz adott ajánlólevelet, ott is megismerkedem legalább. [...] Sachs levelét és jegyzékeit írtam le; a levelet Józsi javította ki, ő ebben kitünő, csak az a baj hogy igen magának való."[2473]

„... hozzáfogtam a hírlapi adatok kutatásához még pedig a Magyar Hirmondóval 1780. kezdtem czédulákra írva [...] Megkezdtem gyűjteményemet a 11dik ezerrel czédulákra *városok* szerint írni, a mit már régen kellett volna tennem de majd csak kiegészítem."[2474]

„... olytattam jegyzeteimet a Magyar Hirmondóból, némi félbeszakítással, de azért csak megy. [...] jegyzgettem érdekes dolgokat a hirlapirodalomra nézve!"[2475]

„Magyar Hirmondóból a bécsiből kutattam és jegyezgettem, ha sokat nem is, de mindig lehet valamit kutatni."[2476]

„Hirlapgyűjt. A 8dik ezerhez készítém a városok szerinti kimutatást."[2477]

„Hirlapkimut. Készítettem, szépen halad előre."[2478]

„... megkezdtem körutamat Dr. Ágayhoz [...] előadtam tervemet a „Humorisztikus Lapokat" illetőleg, először bámult hogyan lehet csak 10-et is összehozni, azután bámult midőn mondtam hogy 40-et talán 50-60-at is összehozok, kérte a czikket."[2479]

„Otthon neki ültem a humorisztikus hirlapok buvárlatának s dolgozatomban jól előhaladtam. [...] voltam Nagy Miklósnál is, de ez mindig szőrszálhasogatásaival áll elő [...] azért a két ingyen ujságért."[2480]

„"Humor. Lapjaink" czikkem letisztáztam. [...] Ágait a szerkesztőségben ölkeresvén bemutatott Deutschnak a czikknek nagyon megörült [...] a Borsszem Jankó tiszt. példányát utalványozta."[2481]

„... végre elkezdtem a Pressb. Zeitung 1764 évétől ezen régi érdekes lapokat búvárolni és jegyezgetek belölök ..."[2482]

„Mentem Xantushoz jelenteni a hirlapok állapotát, hogy biz az nem gyűlt össze, de ő azért kívánja, hozzam el neki, a többit majd után szerezhetjük! [...] még a költségemet is megtéritti! [...] Bollánál láttam és gyönyörködtem „Humorisztikus hirlapjaink" 1809-

[2473] Uo. 1873. február 9. p. 21.
[2474] Uo. 1873. február 10. p. 21.
[2475] Uo. 1873. február 11. p. 22.
[2476] Uo. 1873. február 11. p. 22.
[2477] Uo. 1873. február 17. p. 25.
[2478] Uo. 1873. február 18. p. 25.
[2479] Uo. 1873. február 23. p. 28.
[2480] Uo. 1873. február 24. p. 28.
[2481] Uo. 1873. február 25. p. 29.
[2482] Uo. 1873. március 1. p. 31.

1873. czikkemben mely csinosan nyomtatva jól veszi ki magát 48 számmal, tudva azt, hogy ezek közül 47 megvan gyűjteményemben."[2483]

„... vizsgáltam a lapokat, de azokban nem találtam említést czikkemről s a humor. Lapjainkról [...] buvárkodtam a Pressb. Ztg.okban. [...] Ill. Ztg. [...] nézegettem s benne találtam Hirlapst. Kivonatát 1850. 1867.68 és 73ban hány magyar hirlap volt Magyarországban, így körülmegy a világ mindenféle lapjában; Multkor Zoltánnál láttam a Wanderer közölte az Athen. 1ő sz.-nak tartalmát, nevem is jól írva előfordult."[2484]

„$^{3}/_{4}$11-$^{3}/_{4}$12ig buvárkodtam a Pressb. Ztg.okban sok érdekeset találok mégis azokban és tudomány látköröm a hirlapokról is szélesül. [...] mint rendesen az esti lapokat átnéztem, de az én czikkemről szó sincsen sehol. [...] Rumi czikkéből a Magyaror. Hirlapokról írtam ki – vannak ismeretlen jegyzetek abban, de mégsem kielégíttők, azon tudós abban a korban mégis sokkal többet tudhatott volna a nem rég létezett hirlapjainkról."[2485]

„... folytattam búvárkodásomat a Pressb. Ztgokban, [...] elvégeztem a [...] 1764-1779 oly. = 16 évf. a mi éppen előkerült a mult századból. [...] Hirlapgy. (a magyaror. Németeket) irtam czédulákra."[2486]

„E. u. level-lapot irtam Debreczenbe Révésznek és Kolozsvárra Kovátsnak folyóiratokért [...] megkezdtem a Zoltánnak igért czikk írását az 1801-ben élő magyar irók stat. kimutatását. [...] 4 or. a Honnál György Aladár egy új lapot adott, Bolla adott többet is, beszélgettünk, délben is nála voltam s akkor együtt mentünk haza."[2487]

„E. u. hozzáfogtam a hirlapok beszerzése végett írt levelekhez s 8-at megírtam többnyire németül."[2488]

„$^{1}/_{2}$1 or mentem haza. Asztalomon Dann levele 20 frt 68 krval az amerikai lapokért; Révész csomagja és abban levele 6 füzet figyelmezője; Winter X borítékja a kért két lappal; tehát mégsem hagyja el az Isten az ő törekvő, kutató szorgalmas emberét, – nem egészen!"[2489]

„Bollához ki adott egy pár lapot, de több még nem jött annyi levélre, ez kellemetlen már pedig szeretnék becsülettel válni meg ez ügytől."[2490]

[2483] Uo. 1873. március 2. p. 31.
[2484] Uo. 1873. március 4. p. 32.
[2485] Uo. 1873. március 6. p. 33.
[2486] Uo. 1873. március 8. p. 34.
[2487] Uo. 1873. március 10. p. 35.
[2488] Uo. 1873. március 11. p. 36.
[2489] Uo. 1873. március 12. p. 36.
[2490] Uo. 1873. március 19. p. 40.

„Délben Bollához ki ma egy szép csomó hirlappal lepett meg; csak mégis megy a Geschäft [...] Xantusnak szánt lapokat bejegyeztem ...”[2491]

„Xantushoz vittem 6 magyar és 10 id. nyelvű hirlapot, [...] a szabadkőmívességről oly megnyerőleg beszélt, hogy hajlandó voltam én is beíratni magamat ...”[2492]

„4 or Heckenaszt nyomdájában megkaptam a Bau-Zeitungot is.”[2493]

„... 11 után kutatgathattam a Hazai Tudósítások 1806. kötetében [...] Lapon kérem a japán és chinai lapokat sat. [...] Annak örülök, hogy hirlapgyűjtésem és statiszt. jegyzeteimet se kell egészen elhanyagolnom a Repertorium végett megy mind a kettő.”[2494]

„... már hordom a Tud. Gyüjt.-eket haza – Dann csomagja megérkezett chinai, japan és szibériai lapokkal, érdekes küldemény.”[2495]

„Délben Bollához [...] sokáig paszmagolt [...] pedig nekem drága az idő. [...] Nagy örömömre szolgált, hogy Gerschey ismét szép csomagot küldött 16 db régibb portugal lapokat érdekesek.[2496]

„... Aignernál átvettem a Századok jan. füzetét, ott volt neje s be nem mutatott neki, persze ő nagy úrrá lett – s én még szegényebbé lettem, azért lazult a régi barátság – mely talán nem is volt oly igaz és tiszta mint a 13 próbás arany!”[2497]

„írtam [...] hirlapok végett 5 levelet Bollának átadandót és Ferenczy Jenőnek levelezési lapot, kérve őt az ott megjelenendő lapok végett.”[2498]

„Nagy Miklóshoz sürgeti a közleményt az új hírlapokról.”[2499]

„... mentem templomba és Bollához kitől 3 lapot kaptam a kiállítás számára ...”[2500]

„György Aladár áthozta a Pozsonyvidéki Lapokat ha nem csurog csöppen, de igen lassan szaporodik most gyűjteményem nem csoda, nem szentelheti az ember magát két dolognak szorgalommal ...”[2501]

[2491] Uo. 1873. március 22. p. 41.
[2492] Uo. 1873. március 23. p. 42.
[2493] Uo. 1873. március 28. p. 45.
[2494] Uo. 1873. március 29. p. 45.
[2495] Uo. 1873. április 2. p. 47.
[2496] Uo. 1873. április 4. p. 48.
[2497] Uo. 1873. április 6. p. 49.
[2498] Uo. 1873. április 7. p. 49.
[2499] Uo. 1873. április 9. p. 50.
[2500] Uo. 1873. április 20. p. 56.
[2501] Uo. 1873. május 15. p. 68.

„Sachs levelet küldött: a gyűjtést fölhagyja, szűk a hely, gyűjteményét eladja van 15 ezer példánya 1800 városból [...], hanem most ezt is közönyösebben veszem, mint máskor vettem volna."[2502]

„Vas. Ujs. mai számában közölve van a Hirlapir. folyt."[2503]

„Dann csomagját még csak most néztem át, érdekesek s az olasz gyűjtő neve is napvilágra jött Dr. Giovanni Vergani Milano no de ezt a bányát egészen Dann számára hagyom aknázza ki ő, azért én is részesülök belőle."[2504]

„Sámi ritka magyar hirlapokkal kecsegtet – melyeket Erdélyből Pap Miklóstól fogok kapni! [...] Szabó Károlyal nem úgy végzett, mint én akartam, de levélben többet lehet végeni!"[2505]

„Liptay megküldött 22 ftot [...] ő igen-igen sokat tett gyűjteményem gyarapítására!"[2506]

„Dann szegény beteges, a krach tönkre tette, gyűjteményét eladja s kivándorol Keletindiába."[2507]

„Dobelb. utóbb küldött négy csomagját nétem át és mustráltam ki bizony sok hitványság van benne, de azért be kell hogy osszam és megvesződöm velök."[2508]

„A Reformban lefekvéskor olvastam, hogy Pákh szépirodalmi Lapok-at keresik megvétel végett s így felajánlom, de több mást is Pulszkynak Toldynak, ha szakad az istráng."[2509]

„Zoltán felszólított irjam meg 1873 évi hírlapirodalom történetét az utolsó számba ..."[2510]

„a Vas. Ujs. számára a Hirlapkimut. készítettem el és tisztáztam le [...] Nagy Miklósnak átadtam a munkálatot, megköszönte."[2511]

„1873 hirlapokról a megszünteket írtam."[2512]

[2502] Uo. 1873. május 19. p. 70.
[2503] Uo. 1873. május 31. p. 76.
[2504] Uo. 1873. június 17. p. 85.
[2505] Uo. 1873. július 28. p. 105.
[2506] Uo. 1873. augusztus 21. p. 117.
[2507] Uo. 1873. szeptember 7. p. 126.
[2508] Uo. 1873. október 10. p. 142.
[2509] Uo. 1873. október 29. p. 152.
[2510] Uo. 1873. november 2. p. 154.
[2511] Uo. 1873. november 19. p. 162.
[2512] Uo. 1873. december 2. p. 169.

„Zoltán számára készítgettem a czikket de biz' ehhez sem időm sem kedvem."[2513]

„... mentem Zoltán bureaujába, átadtam a czikket, csakhogy tetszett neki s nem kell még javítgatnom, mert keserves annyifelé buzgalommal dolgozni, csak a gond szaporodik."[2514]

„... az Illustr. Ztg. néhány számát átnéztem és elolvastam Dann czikkét a hírlapokról a bécsi kiállításon."[2515]

„György Aladárhoz általmentem [...] a kimutatásomat fogja közölni a Honban, legyen egy kis reclam; szeretem a közönség gyakran foglalkozik velem."[2516]

„... Nagy Miklóshoz hírlapokért, de keveset adhatott, furcsa eszméi vannak a Hirlapir. statisztika felől, ő minden áron az 1-ső számban akarja jövőben közölni."[2517]

„E. u. Hirlapir. tisztáztam és szerkeszt [...] Athen. és Franklin nyomdában tudakoztam lapok végett [...] Sz. István társulatnál jegyezgettem lapokról [...] lefeküdtem és aludtam ez a legjobb ily dult kedélyállapotban."[2518]

„Hirlapirodalmunk folytatását szerkesztettem, írta, kutattam a lapokat a Muzeumban s így tovább. [...] E. u. folytattam a Hirlapir. szerk. [...] György Aladárnál voltam [...] jó ha az ember a journalistákkal jő érintkezésbe és ismeretségbe [...] Szent Istv. Társ.nál Füssytől megtudtam egy lap bukását, ez elég egy látogatásért."[2519]

„Hirlapirod. folytattam és 9 or. Muzeumba, Nagy Miklóshoz, nyomdákba (Rudnyanszky azután Fonda és Frohnatéka) lapok után tudakozván! [...] a Muzeumban ismét megtudtam néhány adatot, nem hittem volna, hogy közleményem most is oly tökéletes legyen mint a multkor, de még jobb lesz."[2520]

„Mentem Nagy Miklóshoz Hirlapir. és Petőfi verset vittem neki, szivesen vette hanem a honoráriumról hallgatott az az isméti kérdésemre „a mit kérek" felelé; tudja, hogy én sokat nem kérek, szeretem és óhajtom a „Vasárnapi Újság felvirágzását!"[2521]

„Délben Nagy Miklóshoz vittem Hirlapir. és a derék Márki Sándor által kapott lapokból még utánpótoltam két hírlapot, mi kimaradt volna!"[2522]

[2513] Uo. 1873. december 5. p. 170.
[2514] Uo. 1873. december 8. p. 172.
[2515] Uo. 1873. december 10. p. 173.
[2516] Uo. 1873. december 27. p. 181.
[2517] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXIV. id. Szinnyei József: Naplóm 1874. január 16. p. 9.
[2518] Uo. 1874. január 20. p. 11.
[2519] Uo. 1874. január 21. p. 11.
[2520] Uo. 1874. január 23. p. 12.
[2521] Uo. 1874. január 25. p. 13.
[2522] Uo. 1874. január 26. p. 14.

„Hirlapirod. írtam a „Magyarország és Nagyvilág" számára …"[2523]

„7 or [...] mentem Nagy Miklóshoz hol a Hirlapirod. correcturáját végeztük ¼ 11ig [...] Nem csak legtökéletesebb de legszebb is lesz az idei „Hirlapirodalmunk"."[2524]

„5 ut. Nagy M.hoz [...] átnéztük a 2dik correcturát bizony egy pár szarvas hibát fedeztünk föl."[2525]

„8 után mentem Nagy Miklóshoz, kit nem találtam hon, tehát a nyomdába mentem s onnan hoztam egy példány tiszta Hirlapir. rendben van minden, …"[2526]

„… a Magyarország és Nagyvil. is közölte „Hirlapir." czikkemet [...] az Ellenőr „Hirlapst." nevemmel fölemlíté számokban."[2527]

„A Hon mai rendk. Számát félig elolvastam, ebben van ismét nagy örömömre a hirlapir vég összeállítás „Hirlapirodalmunk buzgó és szakavatott statisztikusa Szinnyei József …" így kezdi az én jó barátom György Aladár."[2528]

„5 or. Nagy Miklóshoz ki egy czafoló iratot adott át a „Gyorsiraszati Lapok" egyik belmunkatársától, – sok hibát követtem el, igaz, de mások után s ez már fatum, minden évben van egy ily piszkálódó."[2529]

„A Magyarország és Nagyvilágba szánt Hírlapirod. megírtam [...] Bollát látogattam meg ki egészen ismeretlen magyar lapot adott át s disputáltunk …"[2530]

„Magyarorsz. és Nagyvil. láttam hírlapir. 1874."[2531]

„Gerschei idei csomagjait írtam be, mily érdekes lapok Braziliából csak most láttam! meg."[2532]

„Lapokat átnéztem, Dann csomagját detto, van egypár érdekes darab egy izlandi dán lap sat. olaszok."[2533]

[2523] Uo. 1874. január 27. p. 14.
[2524] Uo. 1874. január 29. p. 15.
[2525] Uo. 1874. január 30. p. 16.
[2526] Uo. 1874. január 31. p. 16.
[2527] Uo. 1874. február 1. p. 17.
[2528] Uo. 1874. február 2. p. 17.
[2529] Uo. 1874. február 6. p. 19.
[2530] Uo. 1874. február 22. p. 27.
[2531] Uo. 1874. március 1. p. 31.
[2532] Uo. 1874. március 17. p. 39.
[2533] Uo. 1874. március 24. p. 42.

„Nagy Miklósnak átadtam az 5dik hírlapi czikket, többet fog érni ez az egy közlemény, mint az egész Vasárnapi Ujság hanem mert fizetni kell érette, nincs inyére!”[2534]

„Vámbéry-vel találkozván az utcán egy tatár újságot igért és buzdított a gyűjtésre, igen ha jobb körülmények közt tehetném és jobb kedélyel. De [...] ezer a baj.”[2535]

„Nagy Miklóst is magán találván, megemlítettem a honorariumot s átadtam a két Petőfi curiosumot, igérte, hogy fizet azonnal, mégis elodázta délutánra.”[2536]

„Tegnap a M. Tanügyben közli Kiss Áron a nevelési hírlapirodalmat s *-alatt megjegyzi, hogy az adatokat nekem köszöni, szép ha az ember hírét nevét mindenütt portálják!”[2537]

„Hírlapirodalmunk 1874-ben 3dik folyt. írtam reggel a Magyaror. és Nagyvilágnak és vittem Ágainak.”[2538]

„mentem Vámberyhez [...] átadta az igért tatárújságot, mely Taskendben nyomatik persa betűkkel.”[2539]

„Ágai nem közölte a Hirlapir. nem tudom miért.”[2540]

„... a Szegedi Közlöny 1-ső száma programját olvastam, melyet a szerkesztő küldött nekem a könyvtárba.”[2541]

„Aignernál a M. Tanügy maj. füzetét elkértem Kiss Áron dicséretéért, hanem az új még nem kész, a melyben Császár dicsérete van kimutatásomat? illetőleg! ma volt nálunk és jelenté nekem!”[2542]

„... hozzáfogtam a hírlapirod. szerkesztéséhez, rendbe hozom a múlt évben elmulasztottakat is, hogy a fonál valahogy meg ne szakadjon.”[2543]

„... Hirlapir. jegyezgettem, hogy el ne késsem igen.”[2544]

„Hirlapir. jegyzeteket írtam ki a Kurirból. [...] Hírlapokat, az újakat írtam céduláimra, előkészítve a hírlapir. változásokat [...] Kurírból kiírtam a hírlapir. jegyzeket.”[2545]

[2534] Uo. 1874. március 27. p. 44.
[2535] Uo. 1874. április 13. p. 52.
[2536] Uo. 1874. április 15. p. 53.
[2537] Uo. 1874. május 11. p. 66.
[2538] Uo. 1874. május 25. p. 73.
[2539] U.o. 1874. május 31. p. 76.
[2540] U.o. 1874. június 1. p. 77.
[2541] U.o. 1874. június 2. p. 77.
[2542] U.o. 1874. június 3. p. 78.
[2543] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXV. id. Szinnyei József: Naplóm 1875. január 2. p. 2.
[2544] U.o. 1875. január 3. p. 2.
[2545] U.o. 1875. január 8. p. 5.

„Hírlapirod. jegyzeteimet folytattam tovább, fáradságos működés, de megteszem mert csak tőlem várja a közönség és jó hírnevemet ezzel is fenntartom."[2546]

„... Hírlapirod.folytattam és írtam sokat és tisztáztam egy részét; ezt elvittem Nagy M.-nak [...] 5 or. az István társulatnál megvizsgáltam a lapokat s ezzel haza."[2547]

„... nem mindenkinek adatott meg ezen ritka talentom, mely által a világot lehet kormányozni, mert az irodalom egyik sarkköve a világnak, a sajtó egyik nagyhatalom..."[2548]

„Dolgoztam szorgalmasan nés be is végeztem a hírlapjegyzéket magát. Vittem Nagy M.nak ..."[2549]

„... elmentem a Muzeumba és elhozom rendben a múlt évi idegen nyelvű lapokat, ezeket is beírom, hogy jövőben sokkal correctebb járhassak el hírlapir. cikkem megírásánál – eddig ugyan a 246 magyar lapból 178 volt csak kezemben, de majd jövőben minden nyomdát egyletet hol sok lapot tudok [...] eljárom, csakhogy adnak-e helyet már a Vas. Ujs.ban; azt hiszem kész örömest! [...] Nagy M. hoz, gyönyörködtem a cikkem kefelevonatában, corrigálni azonban nem lehetett."[2550]

„Hirlapirod. az idegen nyelvű lapokat jegyzegettem czédulákra [...] Nagy Miklóshoz és megkorrigáltam cikkemet, mely az idén két hasábbal több lett ..."[2551]

„Délben Nagy Miklóshoz, átvettem a kész Hirlapir. 1875-ben" megjelent a Vas. Ujság 4^{i} sz.ban."[2552]

„gyönyörködtem a „Hon" hírlapstat. átvételén és „derék adatgyűjtőnk"epithetonban ..."[2553]

„Hírlapokat írtam jegyz. czédulákra; ezután 9 or. vittem a Muzeumba, körülnézvén a hírlapok végett, de biz azok a legnagyobb rendetlenségben vannak és lesznek még ott sokáig. [...] hírlapokról jegyzeteket tettem, hogy ezzel egészen tisztában legyek és à jour kezelhessem tovább."[2554]

„... átnéztem a lapokat [...] a Vas. Ujs. tartalma legalább nevem után (részletes kimutatás) Alföld pedig átvette a Közérdekből, így terjesztik nevemet."[2555]

[2546] U.o. 1875. január 12. p. 7.
[2547] U.o. 1875. január 14. p. 8.
[2548] U.o. 1875. január 17. p. 9.
[2549] U.o. 1875. január 19. p. 10.
[2550] U.o. 1875. január 21. p. 11.
[2551] U.o. 1875. január 22. p. 12.
[2552] U.o. 1875. január 23. p. 12.
[2553] U.o. 1875. január 24. p. 13.
[2554] U.o. 1875. január 25. p. 13.
[2555] U.o. 1875. január 28. p. 15.

„5 or. haza, cipelvén mindég velem hírlapokat mint egy antiquarium."[2556]

„haza, magammal czipelvén két régi hírlapot, mint valami antiquarius, már ez az én hivatásom,azért nem szégyenlem."[2557]

„Szabó Károly is elküldte a hírlapokat hanem portót fizettem 1 f 60 krt, szép pénzt ebben a szűk időben; nem tudtam nevessek-e vagy bosszankodjam, de inkább hagytam a dolgot a maga mentén."[2558]

„Fraknói felszólitott legyek munkatárs az újon megindítandó lapra nézve, szivesen mondám a mi a hirlapirodalmat illeti; hisz neki sokat köszönhetek!"[2559]

„... elmentem Bollához s ott a hírlapjegyzéket revideáltuk, hanem mégis arra a gondolatra jött ő is, legjobb ha circulárét bocsát szét a városi postákhoz, küldjék be a lapszámot, ezzel én is nyerek, legalább megkapom aztán!"[2560]

„... Bollához, átadott egy nyaláb hírlapot, mit beküldtek neki, az én tanácsomra szétküldött körlevélre; én is jó hasznát veszem."[2561]

„[Bolla] nagy csomó hírlappal ajándékozott meg, ez könnyíteni fogja jövő évi dolgomat a hírlapstatistika ügyében. [...] Fraknóit sarkaltam a könyvészeti lap megindítására, fél Rath hóbortosságától."[2562]

„Forradalmi lapjaimat néztem át és beírtam jegyzőkönyvembe, talán valami kimutatást mégis fogok adni. [...] reményem van hogy Ballagitól kapok több forradalmi tárgyat, még a Komáromi Értesítőhöz is van reményem talán csere útján."[2563]

„Zatureczky százados Orlat-ról N. Szeben mellől, igen érdekes hírlapokat „Székely Hírmondó" 3 számot, hírét se hallottam, mert Apornak sincsen meg Brassói lapot és 3 ritka kiáltványt küldött barátságos levél kíséretében, sok ily buzgó gyűjtőt kívánok, már is hetedhét országra szóll forradalmi gyűjteményem, azt hiszem eleget trombitálok, hogy megalapítsam jövőmet és jó híremet biztosítsam."[2564]

[2556] U.o. 1875. január 29. p. 15.
[2557] U.o. 1875. február 10. p. 21.
[2558] U.o. 1875. július 7. p. 95.
[2559] U.o. 1875. szeptember 21. p. 134.
[2560] U.o. 1875. október 31. p. 154.
[2561] U.o. 1875. november 14. p. 161.
[2562] U.o. 1875. november 18. p. 163.
[2563] U. o. 1875. december 8. p. 173.
[2564] U. o. 1875. december 17. p. 177.

„Nagy Miklóshoz, ott lapokat szedtem össze [...] otthon megkezdtem a hírlapok beírását a lapokra, tehát háromféle munkám van egyszerre [könyvtár, Repertórium II., éves hírlapkimutatás].”[2565]

„... czéduláimra [...] beírtam a változásokat, így egészíttem ki a hiányt s ez lesz aztán mindig talpköve az én journalistikai ismeretimnek és statistikámnak, mindig nehezebb a munka. De annál nagyobb az érdem [...] csak egyszer a hírlapirodalmon átessem ...”[2566]

„folytattam a hírlapok czédulákra jegyzését s így mindig tökéletesedik ezen gyűjteményem és jegyzeteim. [...] Nagy Miklóshoz, ez adott egy csomót de többnyire múlt évieket, se baj, bejegyezgettem, csakhogy még sok hija. [...] Práy eljött [...] tele panaszszal, így vagyunk mindnyájan kevés kivétellel „a létért való harcz” ez [...] Folytattam a munkát hírlapok czédulákra jegyzésével.”[2567]

„Fraknói megörült a sok kéziratnak, a hírlapirodalmat egészen akarja közölni, csakhogy ujabb malheur az, hogy most a muzeum vidéki hírlapjait negyedévenként kapja, elég baj ez nekem, úgy kell összehalásznom őket.”[2568]

„... voltam Véreynél a lapok végett; se lapot se könyvet nem kapunk, így van az ha a kormány a zsidókat protegálja úgymond, bizony a Légrádyak eddig se küldtek semmit; s igaza van, de mi érezzük meg, mert hírlapjaink csonkán maradnak, vagy későn kapjuk őket [...] mentem [...] Nagy Miklóshoz, kitől kaptam néhány lapot ismét, de még igen hátravagyok az egésszel.”[2569]

„... elmentem a Mátyás ésKertész nyomdába de semmi új, különös, hogy ennyire megapadt a hírlapirodalom, demég több helyre kell mennem, míg tisztába leszek a dologgal [...] nőm haragszik ha ropogtatom a lapokat, kifordítom, összehajtom [...] ez pedig igen gyorsan szokott történni; Ferike nem alszik még mélyen, tehát felébred s annak tulajdonítja nőm ...”[2570]

„Voltam a Honnál, kaptam egy csomó lapot – 134-et láttam ma estig ez évben – s így igen tisztába leszek már a lapirodalommal. [...] reggel Fraknóival találkoztam [...] a „Magyar Könyvszemle” két hónaponként jelenik meg és a Szemléhez lesz csatolva [a hírlapkimutatás] [...] Fraknóit nem alterálja az hogy a Vasárnapi U. is közli a Hirl.”[2571]

[2565] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXVI. id. Szinnyei József: Naplóm 1876. január 6. p. 4.
[2566] U.o. 1876. január 8. p. 5.
[2567] U.o. 1876. január 9. p. 5.
[2568] U.o. 1876. január 11. p. 6.
[2569] U.o. 1876. január 12. p. 7.
[2570] U.o. 1876. január 14. p. 8.
[2571] U.o. 1876. január 15. p. 8.

„Hírlapirod. kezdtem írni, szerk. és tisztázni [...] 10 or az olvasó körbe mentem, hol a póstát megvárva, kaptam néhány új lapot és felvilágosítást, így megy a munka előre. [...] E. u. Repert. revisio és hirlapirod 1876-ban folytattam."[2572]

„... hírlapirod. készítettem tisztáztam [...] Olvasó körbe, hiába, Nagy Miklóshoz, kaptam pár új lapot [...] átadtam a kézirat elejét, hanem ugyancsak kell még dolgoznom egész héten."[2573]

„... hírlapirod. írtam, roppant munka miután egyszerre kell felfújnom. [...] van [...] most egyszerre három sürgős munkám, a könyvtárban könyvek beírása, otthon a nyomdában a Repertorium vége, Hirlapirod. otthon és futkosás. Nagy Miklós küldött egy sereg lapot, de egyet se használhattam, hanem jegyzeteiből igen, voltam nála."[2574]

„Hirlapirod. készítettem tovább [...] vittem Nagy Miklóshoz, ott átnézte, kétségeit oszlattam és mentünk a könyvtárba [...] a városok szerint való kimutatást állítottam össze, ez még nem volt eddig [...] elvittem Nagy Miklóshoz a kéziratot, megnézte,de megijedt a hosszú litaniától,tehát csak az ideit adja, auch gut! [...] csináltam az idei városok szerinti kimutatást ..."[2575]

„... mentem Nagy Miklóshoz [...] otthagytam a kéziratot. [...] két lap megszüntéről Békés és Los. Lapok [...] értesültünk és K. Tóth Kálmán hozta a Lányok Lapját II. évf. ezt bevettük, amazokat kihagytuk, a számokon váltóztattunk ..."[2576]

„... lapokat átnéztem, Hon igen megdicsér buzgó és fáradhatlan-nak nevez."[2577]

„Elővettem a hírlapirodalmat és a czédulákat átnéztem,keletkezésüket ráírtam sat. sok munka de ki csinálja ha én nem."[2578]

„Délben a Muzeumba vittem a Hírlapirod. Budapesten ..."[2579]

„Otthon várt a Hírlapirodalmunk correcturája, ezt csináltam [...] Correcturát elvégezvén vittem Fraknóinak ..."[2580]

„... Hirlapir. is írtam Fraknói lapja számára."[2581]

[2572] U.o. 1876. január 17. p. 9.
[2573] U.o. 1876. január 18. p. 10.
[2574] U.o. 1876. január 19. p. 10.
[2575] U.o. 1876. január 20. p. 11.
[2576] U.o. 1876. január 21. p. 11.
[2577] U.o. 1876. január 23. p. 12.
[2578] U.o. 1876. február 13. p. 23.
[2579] U.o. 1876. február 15. p. 24.
[2580] U.o. 1876. február 27. p. 30.
[2581] U.o. 1876. május 29. p. 76.

„Bollát látogattam meg, ki elhágy bennünket Miskolczra teszik át, sajnálom,mert hírlapokra nézve sok bajom lesz ha onnan újat nem kapok!”[2582]

„A Nagy Miklós ajándékozta lapokat leczimeztem,így szaporodik lassacskán az anyag; ma megkaptam a „Komárom”-ot is …”[2583]

„Józsi beszélte, hogy az 5dik czikkben jő az én hírlapirodalmam bírálata; mire anyja mondta „nem hittem volna mikor írtam hogy egykor fiam fogja bírálgatni.”[2584]

„A hírlap programmokból jegyezgettem, ezt tettem reggel is, mégis csak összehozom a dolgot valahogy.”[2585]

„… múlt évi hírlapjaimat néztem át, hogy ezzel is tisztázzam a hírlapirod. kételyeimet. […] A Muzeumban a lapokat vizsgáltam és címeztem, de lassan megy, mert sok a lap.”[2586]

„… másoltam a hírlapirodalmat és voltam Bollánál […] Érdekes statist. adatokat láttam nála a pesti hírlapokról […] hírlap- és folyóirataink expediálásáról is tanácskoztunk […] két megszünt lapról értesültem …”[2587]

„Délben séta a Muzeum-kertben, föl a könyvtárba elvégeztem a magyar hírlapok revisióját és leírását, még két napom van, ez alatt sokat tisztázhatok javíthatok. […] Hírlapirod. tisztáztam a Vasárn. Ujság számára. […] Rómerrel beszélgettem […] a hírlapok rendezése felől. […] György Aladárnál némelyhírlap felől kérdezősködvén […] Megy a munka és reclam-csinálás, mert kell hogy az ember tevékenységével, nevével minél több és minél gyakoribb zajt üssön. Aigner lapjában havonként fiammal együtt, most a Vasárnapi Ujságban”[2588]

„Könyvtárba 9 or. kiadtam a munkát, néhány könyvet be is írtam,ezután az egyetemi olvasó körbe mentem lapok végett – kaptam néhányat […] a lapokat leczimeztem sat. […] Hírlapirod. szerk. és tisztáztam. […] Hírlapir. kielégítőleg halad, különösen ha egyetmást megtudok valamely lap megszüntéről vagy keletkezéséről ez örvendeztet meg különösen. Már én csak viszem, míg vihetem azt hiszem nem lesz oly igen absurdum habár egy két fölszólalás nem fog elmaradni, de ki tudja a rengeteg erdő fáit megszámlálni.”[2589]

[2582] U.o. 1876. október 11. p. 143.
[2583] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXVII. id. Szinnyei József: Naplóm 1877. január 7. p. 4.
[2584] U.o. 1877. január 11. p. 6.
[2585] U.o. 1877. január 16. p. 9.
[2586] U.o. 1877. január 18. p. 10.
[2587] U.o. 1877. január 19. p. 10.
[2588] U.o. 1877. január 20. p. 11.
[2589] U.o. 1877. január 21. p. 11.

„Az olvasó-körben ismét keveset kaptam, elhordják [...] itt is megváltoztak a viszonyok. Még Bollától reménylek. [...] Délben a muzeumba, folyóiratokat néztemát, azután a régiség osztályban a szaklapokat, mégis csak találok itt ott. Nagy Miklóshoz [...] találtam ismét lapot. [...] Voltam [...] Athenaeumnál, Eggenbergeréknél, mindenütt lapok után tudakozva és javítgatva a hibákat, pótolva [...] 6 ut. Mátyás és Kocsi nyomdát jártuk, találtam mindenütt valami ujjat. [...] Nagy Miklósnál kéziratot adtam át."[2590]

„... a börzénél megtudakoztam a börzelap magyar nyelven is megjelenik [...] Délben a Muzeumba, ott kutatgattam, [...] valamit csak mindig látok és találok azért itt ott. [...] kérdezték a Franklin Társulatnál megjelenik-e a hírlapkimutatás; nagyon szereti Heckenast is és Jurányi a nyomda igazgató „jó dolog az!" úgymond [...] A könyvtárban folytattam a szerkesztést és tisztázást egy füst alatt. [...] a Honhoz mentem, ott csak legtöbbet találok. [...] D. E. voltam a Term. Társulatnál itt is volt folyóirat [...] Írtam Broncsnak is hírlapok végett Rimaszombatba lev. lapon."[2591]

„mentem Bollához, ki adott ugyan némi felvilágosítást, de ez ismét kevés volt, többet adtam én tudtára, de mindig jó a kevés is; holnap ismét eljövök. [...] Nagy M.hoz vittem kéziratot, új lapot adott át; sürget. [...] V. U. a hírlapirod.ból ismét fél ívet és az összeállítást megcsináltam e szerint 26 a szaporodás,van 266 hírlapunk és folyóiratunk magyar nyelven, ez dicső!"[2592]

„Bollához mentem a különbféle nyelvű magyarországi hírlapok összeszámítása végett, ezt megtettem és haza; folytattam a kutatást, másolást [...] Nagy Miklóshoz vittem ismét fél ív kéziratot [...] a britannica-potya [szivar] a honorarium, no meg a moralis haszon a dicsőség! [...] Könyvtárban szintén dolgoztam a hírlapir. és szerencsésen bevégeztem 267 magyar és 146 idegen össz. 413 hírlapunk van; [...] Vittem Nagy Miklósnak, kijárt a szivar!"[2593]

„Megjött a Vasárn. Ujságban „Hírlapirodalmunk 1877." Imposant apró tömött nyomás temérdek közlemény."[2594]

„Hírlapir. végét a Kelet Népe egészen átvette,a Hon szintén csekély kihagyással,így terjed ismét nevem."[2595]

Nagy Miklóst is megnéztem, hogy félre rakja a hírlapirod.ról szóló lapokat; azt mondta, hogy volt a Bud. Napilapban is."[2596]

[2590] U.o. 1877. január 22. p. 12.
[2591] U.o. 1877. január 23. p. 12.
[2592] U.o. 1877. január 24. p. 13.
[2593] U.o. 1877. január 25. p. 13.
[2594] U.o. 1877. január 27. p. 14.
[2595] U.o. 1877. január 28. p. 15.
[2596] U.o. 1877. január 29. p. 15.

„A Hon esti lapjában „Egy élve eltemetett" „Házi ipar" Beszterczebányai lap nem szűnt meg; ennek nyilatkozata."[2597]

„... a M. Polgárban találtam a hírlapirodalmunkat a Bud. Napilap után ..."[2598]

„Rakosgattam a hírlapirod. czéduláimat Fraknói számára. [...] Megjött a Petőfi Lapja 6. száma s abban a Hirlapir. végszaka mint a Kelet Népében." [2599]

„... hírlapirod. készítettem Fraknói számára [...] Szinte megirigyelte, hogy oly nyugodtan dolgozgatom; „Önnek van csak jó dolga ..."[2600]

„... a hirlapirod. Fraknói számára elkészítettem [...] átadtam Fraknóinak a kéziratot ..."[2601]

„Voltam [...] Bollánál is kaptam néhány hírlapot és az 1876 dec. 15. és1877. jan.15. a budapesti főpostáról szétküldött hírlapok példányszámairól kimutatást 113 hírlapról érdekes adatot nyertem már többször is tőle. [...] Haza hírlapelőfizetők jegyzékét írtam."[2602]

„... Bolla jegyzékét írtam be jegyzőkönyvembe [...] elvégeztem és ½ 3 or. vittem hivatalába mert fen kell tartani a hitelt máskorra is."[2603]

„Museumba mentem [...] Könyv-Szemlét is átadta, ebben Hírlapir. 1877 Bp."[2604]

„Józsi fiam bírálatát olvastam az én „hírlapirodalmunk" czikksorozatomról, szép és jól ír csak haladjon ezen az uton, különb ember lesz apjánál ..."[2605]

„... megkészítettem a Hírlapir. 1848/9-hez a bevezetést."[2606]

„Hírlapir. 1848/9 készítettem ..."[2607]

„... kerestem kutattam a forradalmi lapokra nézve [...] a Muzeumba mentünk és ott elővettem a forradalmi lapokat Csontosynál s azt kezdtem analisálni, jegyezgettem róla, hogy annál pontosabb legyen gyűjteményem, az az a leírás."[2608]

[2597] U.o. 1877. január 31. p. 16.
[2598] U.o. 1877. február 1. p. 17.
[2599] U.o. 1877. február 3. p. 18.
[2600] U.o. 1877. február 5. p. 19.
[2601] U.o. 1877. február 10. p. 21.
[2602] U.o. 1877. február 15. p. 24.
[2603] U.o. 1877. február 16. p. 24.
[2604] U.o. 1877. március 2. p. 31.
[2605] U.o. 1877. március 8. p. 34.
[2606] U.o. 1877. március 10. p. 35.
[2607] U.o. 1877. március 12. p. 36.
[2608] U.o. 1877. március 13. p. 37.

„Komáromi Lapok-at elővettem, összehasonlítottam az enyémmel és a csonka példányt a Muzeumnak szántam [...] hol a „Komáromi Lapok" csonka bekötött példányáért kaptam 100 számot válogatva a duplumok közül, Fraknói nagylelkűségéből,mert Csontosi 62-őt akart adni. [...] jött [...] Nagy Gyula egy sereg Esti Lapok ésMárcziussal,ez aztán pótolni fogja gyűjteményemet kiegészíteni habár darabját 25 krért adja válogatva." [2609]

„Aignerhoz beszóltam, ki hajlandó volt a Pesti Hírl. 1848. II. felét (több szám hiányzik) 2 ftért átengedni ..."[2610]

„Forradalmi lapjainkat czéduláztam, hogy tudjam mi van az egyetemi könyvtárban is."[2611]

„... a Muzeumban elvégeztük a Geschäftet a száz számot át is vettem ..."[2612]

„... a forradalmi lapokat czéduláztam, meglehetős felvilágosítást nyerek ez által. [...] Folytattam a forradalmi lapok összeírását, halad."[2613]

„... a forrad. hírlapok jegyzékét csináltam gyűjteményemből [...] átnézvén a Figyelmező 1849 jan-márcz számait ha még felfedeznék valamiféle hírlaptört. adatot de nem találtam [...] elmentem Pfeiferhez kit szintén kértem gyűjtésre forrad. brochurákat, hírlapok- és proclamatiokat, megigérte, Rosenbergnél ésPlannál szintén kutattam, de nem vettem, mert gazdálkodnom kell. [...] A forrad. lapok leirását bevégeztem, most a kimutatásokat kell készítenem,előszót sat."[2614]

„Elmentem Tóth Lőrinczhez, a kit otthon találván felvilágosított, hogy lapja nem jelent meg 1848-ban. [...] lassanként eloszlik minden kétségem a forradalmi lapok felől is. [...] Elmentem a Ballagiakhoz [...] Aladár restelte előkeresni a forrad. lapokat, én ráerőszakoltam, legyenek adósaim. [...] Antiquarnál vettem négy darab forrad. 3 röpív v. hírlap félét német és egy proklam. á 20 kr.= 80 kron [...] hozzáfogtam a forrad. hírlapir. összeállításához Józsi átnézte, kijavitotta az előszót [...] én pedig a szakszerű összeállítást készítettem el."[2615]

„... a hírlapir. jegyzőkönyvembe beírván, kezdtem tisztázni. [...] mentem [...] pár antiquariushoz, vettem is egy pozsonyi Pannonia töredéket bécsi lappal összekötve 80 krért. Pesti Hírlapra pedig alkuban vagyok. [...] gyűjteményem nagyobb fényben világosságban fog ragyogni mint eddig. [...] beirogattam a forrad. vásárolt lapokat és meg-

[2609] U.o. 1877. március 14. p. 37.
[2610] U.o. 1877. március 15. p. 38.
[2611] U.o. 1877. március 18. p. 39.
[2612] U.o. 1877. március 19. p. 40.
[2613] U.o. 1877. március 22. p. 41.
[2614] U.o. 1877. március 30. p. 45.
[2615] U.o. 1877. március 31. p. 46.

néztem mi hiányzik a Pesti Hírlapból = sok. [...] a Hölgyfutárban olvastam egy ismeretlen forradalmi lapot „Brassoi magyar ujság" e végett is írtam Szabó Károlynak levelezési lapon."[2616]

„... benéztem az antiquariusokhoz, de nem vettem semmit, mert a Pesti Hírlap félévi folyamát 12 ftért akarja adni, vettem azonban 5 füzetet 1 ftért [...] azután ismét elmentem és megvettem a proclamatio gyűjteményt 6 ftért, sok érdekes van közte, de sok doublett is; igen érdekesek a pestiek, melyek a falakról szaksztattak le, mert kovászosak. [...] Ha tervem sikerül, sorban ismertetem a forradalmi lapokat azután a proclamatiókat és könyveket, ha pedig egykor nyugalomba helyezhetem magamat, sorban elolvasom ezen dicsőségünk diadalkorát és hőstetteink netovábbját, visszaidézem még egyszer ifjúkoromat, emlékeimet. Józsi, Otmár félvállról veszik a dolgot, fogalmuk se lehet azon korról, hiában magyarázom nekik."[2617]

„... elvégeztem a forrad. lapokról írt czikkemet letisztázva [...] vittem a czikket a Muzeumba, hol Fraknói csakapr. 21én jő meg, tehát Csontosi fogadta még pedig nagy örömmel, dicsérte."[2618]

„György Dengi lapját a „Délibáb"-ot adta át, fiam a munkatársak közt és nevemmel kezdődik a lap, hírlapokat emlegetvén."[2619]

„... levelet írtam Szilágyi Sándornak a „Kolozsvári Hetilap" végett [...] igen szívélyes volt Szilágyi, de a lapot nem bírja, Gámánt ajánlotta, írjak neki [...] Gámánnak írtam levelet Kolozsvárra."[2620]

„... a hirlapirod. 1848/9. idegen nyelvű lapokat kezdtem kivonatolni a Vas. Ujs.ból [...] végre tehát „hírlapirod." czikksorozatomból egy töredék meg fog jelenni önállóan is."[2621]

„Folytattam a hírlapir. 1848/9 készítését [...] Szabó Károly és Apor jegyzeteiből."[2622]

„Egy érdekes fölfedezést tettem „Diario d' Ungeria" 1716-18-ban megjelent (Velenczei) olasz lap Magyarországról, ismertetni fogom valahol! [...] Neki fogtam „A legelső hazánkat illető hírlap" czikket [...] el is végeztem."[2623]

[2616] U.o. 1877. április 1. p. 46.
[2617] U.o. 1877. április 2. p. 47.
[2618] U.o. 1877. április 4. p. 48.
[2619] U.o. 1877. április 9. p. 50.
[2620] U.o. 1877. április 10. p. 51.
[2621] U.o. 1877. május 3. p. 62.
[2622] U.o. 1877. május 9. p. 65.
[2623] U.o. 1877. május 11. p. 66.

„Fraknóinak megmutattam a czikket, a fölfedezésre szerencsés embernek nevezett és kivánta, hogy gyorsan valamelyik napilapban közöljem [...] a Honhoz vittem [...] megtette hatását, azonnal közlik."[2624]

„Megjelent „a legelső hírlap..." czikkem a Honban pár nagy sajtóhibával [...] elővettem az 1848/9-ki nemes hírlapgyűjteményemet, ezeket javítgattam a czédulákon sat., hogy legalább tisztességesen üssön ki."[2625]

„Nagy örömömre Márki [...] megtalálta a Diaro III. részét 64-100 számig „Raccolta" külön czímlappal, itt már többet lehet megtudni az előfizetési ár és felhívás is benn van! Fraknói fog ennek örülni."[2626]

„Fraknói holnapra oda kért czéduláimmal, körlevelet nyomat a vidéki lapokhoz forradalmi lapok beküldése végett. [...] Aignernál a Figyelőt vártuk [...] Megjött benne Józsi czikke „Irodalomtörténeti monográfiáink" s ebben engem is kritizál"Hirlapirodalmunk"-féle dolgozatomat, öröm az apának különösen nekem, hogy ezt megérhettem! [...] az 1848/9ki Pester Ztgot írtam össze."[2627]

„Kutattam Albrizzi után, mikor oda jött Fraknói és kérdezte mit csinálok? „Albrizzi"-t kutatom hiában! „Nézte Albrizzi alatt a czédulákat?" s odafut megnézni, mielőtt mondhattam volna hogy hisz az nyomdász volt, nem ír semmit, megtalált egy czédulát melyen sok vegyes apró lapszám van, kihozatta és „Giurnale di Buda" 1686-ból 13 szám hírlapra akadtunk, bekötve és „Veridica Raccolta sat ..." az ajánlás Albrizzi kiadó-nyomdásztól van aláírva, ezért jött ezen név alá?! Csakhogy megvan, ismertetni fogom! [...] megkezdtem czikkem folytatását az 1848/9-ki német hírlapokról."[2628]

„A Petőfi Lapja"-ban szegény Józsit ismét bántják meg az én dolgozatomat is mit ő bírál „hírlapir. statisztiká"-nak nevezi (Széna) csak azért mert az ő Csokonai életr. nem említette fel, mire mindenre nem kell itt ügyelni [...] Józsi nyilatkozni akart, aztán erről is lebeszéltem..."[2629]

„Hirlapir. 1848/9. [...] készítettem tovább, most szerk. úgy hogy elsejére készen legyen."[2630]

„... bevégeztem a Hírlapir. 1848/9. majd annyi mint az előbbeni. [...] egy hirlap gyüjtő keresett fel Oscar v. Forckenbeck Wassenbergből [...] Nemzeti Victoria utján megtalált,

[2624] U.o. 1877. május 12. p. 67.
[2625] U.o. 1877. május 13. p. 67.
[2626] U.o. 1877. május 14. p. 68.
[2627] U.o. 1877. május 18. p. 70.
[2628] U.o. 1877. május 19. p. 70.
[2629] U.o. 1877. május 26. p. 74.
[2630] U.o. 1877. május 27. p. 74.

beszélt sokat gyűjteményéről [...] megmutattam neki hogyan kezeltem én a lapokat, eladnám a Magyarországiakon kívül 300 ftért, a Porosz kormány talán megveszi, mert azok állítanak fel hirlapkönyvtárt és gyűjtik a lapokat. Adtam neki a kőnyomatú kimutatásomból is. Igérte hogy még eljő."[2631]

„... jött Wallfisch ifju zsidó Aradról, kinek csaknem teljes Közlönye van és több más forradalmi lapja [...] hirlapirod. statistikám iránt nagy előszeretettel van és szivesen igéri közreműködését bár miben [...] $^{1}/_{2}$ 6-kor jött Forckenbeck [...] buzditott – de biz én már nem harapok bele, máskép alakultak viszonyaim ..."[2632]

„Fraknói szép aquisitiót mutatott – Aacheni 1688-1706 hírlapokat."[2633]

„Délben aztán a Muzeum-ba ott átnéztem a „Sopront" Fraknói-val jöttem el, ki [...] örült a régi hírlapok megirásának, külön lenyomatot ad ..."[2634]

„A Hírlapirodalmunk 1848-49-ben correcturáját csináltam."[2635]

„Fraknói megmutogatta a régi olasz hírlapokat, melyeket ismertetni fogok szintén ha ugyan jó kedvem lesz hozzá végig akarok menni rajtok egyenként."[2636]

„Most a „legrégibb hírlapjaink" fölött gondolkozom ha jól ütne ki szeretném, mert a külön lenyomatokkal csak nevelném jó híremet nevemet, aztán kedvvel szenvedéllyel teszem, mert értek is hozzá, hisz egész életemben ezzel foglalkoztam!"[2637]

„... délben [...] a muzeumba, [...] s ott átvettem a 49 példányt önálló művemből „Hírlapirodalmunk 1848-49-ben" 50-et Fraknói tartott meg [...] Vittem példányokat a szerkesztőségekhez Dérynéről kijegyzetteket is a Honnál hagyva, P. Napló, Ellenőrnél Hindynek is adtam egy péld. Egyetértés, Nemz.Ujs. Kelet Népe és a Főv. L.nak póstán küldtem."[2638]

„... az Ellenőr emlékezett meg füzetemről „ki írhatta volna más? és „nagybecsű" epithetonokat használ, Závodzky mégis csak emberem! [...] Pruz. Gesch. d. Deutschen Journalismus lapozgattam készülök az új czikkhez. [...] kutattam a régi journalistikára vonatkozólag."[2639]

„Józsi elvitt Gyulainak egy példányt a „Hírlapir." megköszönte a figyelmet ..."[2640]

[2631] U.o. 1877. június 4. p. 78.
[2632] U.o. ~~Januar~~ Junius 5. p. 79.
[2633] U.o. 1877. június 7. p. 80.
[2634] U.o. 1877. június 8. p. 80.
[2635] U.o. 1877. június 21. p. 87.
[2636] U.o. 1877. június 22. p. 87.
[2637] U.o. 1877. július 13. p. 98.
[2638] U.o. 1877. július 14. p. 98.
[2639] U.o. 1877. július 15. p. 99.
[2640] U.o. 1877. július 16. p. 99.

„... az „Egyetértés" hosszú közlést hozott „Hírlapirodalmunk 1848-49-ben" a magyar rész összeállítását (névszerint) s az előszót bőven; ez szép tőle."[2641]

„Papp Miklósnak levelet írtam és elküldöttem neki és b. Apórnak a „Hírlapir. 1848/9" füzetemet [...] Deák Farkasnak is vittem egyet, már olvasta dicsériádokat, a Fővár Lapok is ma igen jól emlékezik meg róla, röviden de igen dicséri."[2642]

„... a P. Naplóban csinosan röviden van ismertetve „Hírlapir." [...] Ma igen kellemes felfedezést tettem a Mercurius Belfo Gallicus első köteteit 5-6 példányban is bírjuk, többi is megvan ezeket tehát kényelmesen ismertethetem."[2643]

„Aignerhoz mentem [...] adtam neki füzetet munkámból [...] és Szabó Károlynak Kolozsvárra, Petzholdnak Dresdában."[2644]

„... elolv. a római hírlapokról írt tárczaczikket [...] mert már szertnék hozzá fogni, de az a bevezetés nem akar sikerülni az az még nem is kisérlettem meg, csak félek tőle."[2645]

„Simén Domokos írt level-lapon, hogy kihagytam a Ker. Magvetőt 1876 és 77ben a Könyv-Szemléből; az igaz hogy a múlt évben kihagytam, de az idén téved, mert jőni fog. bocsánatot kellett tőle kérnem."[2646]

„... jó ha az ember specialista, sokat tehet habár nem mindig kielégítő eredménnyel, mert én a hírlapirodalommal nem sok anyagi hasznot hajtottam, de azért állásomat csakugyan ennek köszönöm, no aztán még hátra van 10-15 évi működés!?"[2647]

„Pozsony [...] az evang. Lyceum könyvtárába mentünk, hol a „Nova Posoniensia" 1722 első félévét megtalálva ezt czímeztem és bő jegyzeteket tettem."[2648]

„Bollát látogattam meg, Konek statistikája miatt, azt ott kiegészítettem és kaptam a két utóbbi Hírlapjegyzéket"[2649]

„Ma [...] minden reggeli lap hozta nevemet a Magyar Encyclopedia tervezők közt; szép megtiszteltetés."[2650]

[2641] U.o. 1877. július 17. p. 100.
[2642] U.o. 1877. július 18. p. 100.
[2643] U.o. 1877. július 19. p. 101.
[2644] U.o. 1877. július 20. p. 101.
[2645] U.o. 1877. július 22. p. 102.
[2646] U.o. 1877. július 25. p. 104.
[2647] U.o. 1877. július 29. p. 106.
[2648] U.o. 1877. augusztus 24. p. 119.
[2649] U.o. 1877. szeptember 5. p. 125.
[2650] U.o. 1877. szeptember 7. p. 126.

„Figyelő megérk. benne Irod. Repert. és külön lenyomat ismertetése."[2651]

„... a Hon szerk. aláírtam az Encyclop. dolgozótársai ívét 81-dik voltam „Irodalomtörténeti életrajzokat és hirlapirod. magyart" igértem."[2652]

„Délben a Muzeumban folytattam a hírlapok összeírását, ez is piszmogó munka,azonban szükséges, mint előkészület is a jövő évi nagy kimutatáshoz."[2653]

„... délben a Muzeumban bevégeztem a Hírlapok czimezését a mi ott található. [...] Most már elég rosz kedvem lesz ha rágondolok tervezett munkálataimra [...] a „Régi hírlapokról" hogyan megkezdeni hogy nagy feneket nemkerítve tetszetőssé tegyem Fraknói és a publikum előtt [...] nehéz [...] talán lassanként, eltalálom a nyitját."[2654]

„... rectornál [...] „Hírlapirodalmunk 1848-49-ben" díszkötésben átadtam neki "[2655]

„... Trefort miniszterhez mentem audientiára [...] átadván a könyvet [Hírlapir. 1848/9. díszkötésben], kérdezte kiegészítjük-e a csonka műveket „nagyban, mondám, alig lesz elég a budget, csakhogy a régi elavult művek kiegészítését nem forcirozzuk."[2656]

„Sárosmegyei Neuer Anzeigerben Petzhold közli a Könyv-Szemle tartalmát és külön az én füzetemet, kidicséri pár sorban! Meltz hobortos lapjában is fölemlíti."[2657]

„Írtam d. u. levelet Luga László egri kiadó-szerk.hez az Irodalmi Szemlé-ért ha ingyen megkaphatnám szeretném, ha így nem talán mérsékelt áron, mert most ezeket is összegyűjtöm, előbb utóbb én leszek hivatva bibliographiánk megirására ..."[2658]

„... én csak arra törekedtem, hogy nevemet emlegessék s ezt el is érem mert csak a Figyelő tartalmát majd minden lap közli ..."[2659]

„... kivonatoltam a M. Kurir hiányos köteteit és számait följegyeztem egy félívre „Fraknóinak átadandó, hogy érdemeket szerezzek előtte."[2660]

„... jegyzéket készítettem azon folyóiratokról, melyek nem járnak pedig hazaiak és fontosak, majd nézhetnek a tudós urak! De vége hossza nem lesz a kimutatásoknak."[2661]

[2651] U.o. 1877. szeptember 9. p. 127.
[2652] U.o. 1877. szeptember 12. p. 128.
[2653] U.o. 1877. szeptember 13. p. 129.
[2654] U.o. 1877. szeptember 15. p. 130.
[2655] U.o. 1877. szeptember 17. p. 131.
[2656] U.o. 1877. szeptember 22. p. 133.
[2657] U.o. 1877. október 6. p. 140.
[2658] U.o. 1877. október 14. p. 144.
[2659] U.o. 1877. október 22. p. 148.
[2660] U.o. 1877. október 23. p. 149.
[2661] U.o. 1877. október 30. p. 152.

„... az idei lapok rendszerint való leírása könyvészetileg a Vas. Ujs. számára és később a könyvészet számára."[2662]

„... most kezdődik ismét a heczcz a hírlapok összeszedése és leírása, [...] javítás, bővítés, toldozás, foldozás."[2663]

„Siettem Kiss Áronhoz a hírlaphelyreigazítás végett, jó volt mert két lap megszüntére figyelmeztetett [...] Voltam Bollánál adott egy csomó új lapot felvilágosításokat,melyek körlevelére érkeztek, így már elég helyes lesz kimutatásunk, hanem ha időközben nem jegyzek, akkor jövőre aligha fogom megcsinálhatni! [...] Vas. Ujs.-hoz, ott [...] kéziratom elejét átadtam."[2664]

„Voltam Nagy Miklósnál [...] átadtam neki a kéziratot."[2665]

„Hirlapirod. gyűjtöttem az adatokat jegyzeteimből,mely lapok szüntek meg, most az egyszer nagy pusztításokat tettem, nem vettem fel önkényűleg lapokat a bukottakból sat."[2666]

„... el voltam foglalva a Hírlapirodal. [...] Hirlapir. csináltam, hogy ma elvégezzem mert igen bánt és izgat. [...] Nagy Miklós eljött, átadtam neki a hirlapirod.végét."[2667]

„Nagy Miklóshoz a hirlapir. correcturáját csináltam [...] van ismét egy kontár a ki beleavatkozik a hirlapstatistikába a nyomdában valami faktor vagy könyvelő, több megszünt? állítja, lehet, de mennyi keletkezett arról nem sokat tud."[2668]

„... jött a Hírlapir. Nagy Miklós levélkéjévelscrupulusaival ez megmondta hogy megszünt több lap tehát kedve szerint kihagytam 4et [...] Nagy Miklós ismét fölajánlá honoráriumul bibliothékáját, válaszszak, mondámkapok én elég könyvet, de ha megakarja magát erőltetni, eszközölje ki a Horvát M.Historiáját az uj kiadást!"[2669]

„Megjelent a hirlapir. imposans a közlés. Egygyel ismét több."[2670]

„A Hon közölte a Hirlapir."[2671]

[2662] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXVIII. id. Szinnyei József: Naplóm 1878. január 5. p. 3.
[2663] U.o. 1878. január 11. p. 6.
[2664] U.o.1878. január 24. p. 13.
[2665] U.o.1878. január 25. p. 13.
[2666] U.o.1878. január 28. p. 15.
[2667] U.o.1878. január 30. p. 16.
[2668] U.o.1878. január 31. p. 16.
[2669] U.o.1878. február 1. p. 17.
[2670] U.o.1878. február 2. p. 17.
[2671] U.o.1878. február 3. p. 18.

„Vas. Ujs. szerk. jött pár hírlapi helyreigazítás és lap, jól van, nem sokat gondolok vele …”[2672]

„Nagy Miklóshoz vittem a „Pótlék”-ot.”[2673]

„A Győri Közlöny-ben és Biharban fel van említve Hírlapir. Tervemről pedig Ballagi Aladár írt a Prot. Lapban. szép a figyelem, csak rajta, emlegessék nevemet, így lesz az emberből híres ember habár nem is bir genialitással hogy a teremtők között legyen halhatatlan!”[2674]

„Fraknói is szóllongat „a régi hírlapokról” írandó czikk végett […] hiában nem megy ily nagy munka mellett mást is vállalni!”[2675]

„… Szabóky A. jött a hírlapok végett tudakozódott mert ő a párisi kiállításnál fölakarja állítani, tanácsomat kérte.”[2676]

„A Pesti Napló mai esti lapjaiban közli a hirlapir. összeállítását a végét, mégis csak érdekesnek találja.”[2677]

„Mátray […] 1880-ra a hírlapirodalom százados ünnepére a hírlapok történetét indítványozza majd megírni!”[2678]

„… azt forgatom eszemben, hogy […] nyilván visszalépek az írói pályáról ha nem neveznek ki […] írjon más Hírlapirodalmat […] daczolok és kipihenem magam, élvezek!”[2679]

„… a hírlapirod.czéduláimat rakosgattam tokokba …”[2680]

„Szilágyi […] még hírlapjaim eladásánál is közben jár. Sokat igér.”[2681]

„… elmentem Nagy Miklóshoz […] félig megigértem a hírlapirod.”[2682]

„Nagy Miklóst néztem meg […] egészen megnyert mert megigértem hogy a jubilaris számra megkészítem a lap munkatársainak jegyzékét és bibliographiáját a hirlapirodalom után.”[2683]

[2672] U.o.1878. február 6. p. 19.
[2673] U.o.1878. február 7. p. 20.
[2674] U.o.1878. február 10. p. 21.
[2675] U.o.1878. február 19. p. 26.
[2676] U.o.1878. február 22. p. 27.
[2677] U.o.1878. február 23. p. 28.
[2678] U.o.1878. május 10. p. 66.
[2679] U.o. 1878. augusztus 10. p. 112.
[2680] U.o. 1878. augusztus 31. p. 122.
[2681] Uo. 1878. november 4. p. 155.
[2682] Uo. 1878. november 27. p. 166.
[2683] Uo. 1878. december 13. p. 174.

„Megírtam a Vasárn. Ujság számára Felhívásomat, hogy küldjék be a szerk. és kiadók lapjaik egy-egy példányát, vajjon lesz-e sikere?”[2684]

„Elmentem Bollához pár lapot és a Hírlapjegyzéket kaptam, utána vagyok hogy hírlapkimutatásom sikerüljön elég sok utánjárásomba fog kerülni …”[2685]

„… találtam ismét egy régi hírlapot, ezt is bekebelezem hisz az egyetem úgy se gyűjt ilyesmit és nálam jobb helyen van. […] hirlapokat czéduláztam, ez már így megy ebben a hónapban. […] Voltam Bollánál, szivart adtam neki, gyűjti majd a lapokat.”[2686]

„… olvastam a Pesti Naplóban, hogy a Hírlapirodalom (a magyar) megírására az Athenaeum 100 aranyt tűzött ki az Akademiára bízta elintézését; egy év alatt ily munkát írni, még Bibliographiát se lehetne elkészítteni ily rövid idő alatt és a Muzeumi anyag rendezése nélkül! Inkább bosszantott mint örültem neki,mert valami charlatán fel fogja dolgozni a Vasárnapi Ujságban közlötteket felületesen és phrazissal fölcziczomázva és én (kiben anyi remény öszpontosul) hoppon maradok.”[2687]

„Elmentem Bollához […] kaptam is felvilágosítást de még nem mindent!”[2688]

„… a Hirlapir vázát kezdtem […] írni, mert tegnapig 200 hirlapot láttam. Hampel is megkeresett ez ügyben egy fiatal ember kiírta czímöket.”[2689]

„Vasárn. Ujság számára tisztáztam Hírlapirodalmunk-at az az a tavvali nyomtatványt papirosra ragasztva, törülve, javítva és hozzá írva, mint az enyémet készítettem. […] Elmentem Bollához […] megkaptam a hírlapkimutatást hány hírlap megy el az itteni postán […] Leírtam a jegyzéket. […] Józsinak tetszett a kimutatás a hirlapokról.”[2690]

„… folytattam […] hirlapir írását, […] sok pepecselés van vele, de szinte belemelegszem és passióval teszem, hisz nagy munka is, ha én nem teszem, ugyan ki fogja folytatni? […] eddig 230-at láttam [hírlapot] 1879ből! magyar nyelven. […] Nagy Miklóshoz vittem kéziratot (az az fölragasztott mult évi kinyomt. Hírlapir. kijavítva és bővítve)”[2691]

„Bolla egy jókora csomag hírlapot küldött […] gyűjteményem mindenesetre jelentékenyen fog szaporodni […] Thallóczy (kinek jó szivart adtam) biztat hogy talált a kamarai levéltárban hírlapokra vonatkozót.”[2692]

[2684] Uo. 1878. december 24. p. 180.
[2685] Uo. 1878. december 29. p. 182.
[2686] MTAK Kézirattár Ms 18/XXIX. id. Szinnyei József: Naplóm 1879. január 4. p. 3.
[2687] Uo. 1879. január 5. p. 3.
[2688] Uo. 1879. január 14. p. 8.
[2689] Uo. 1879. január 19. p. 10.
[2690] Uo. 1879. január 26. p. 14.
[2691] Uo. 1879. január 28. p. 15.
[2692] Uo. 1879. január 29. p. 15.

„Bollához elmentem, még találtam az idegen nyelvű lapokról kimutatásában változást …”[2693]

„… a hírlapirodalmat czikkeket és folytatva a kimutatást Pákh Albertnek [köszönhetem], megjelent a legújabb is mely 10ik már, mit rendesen közlök az év elején!”[2694]

„A Hon, Egyetértés, Független Hírlap hozza a Hírlapkimutatást nevem megnevezésével …”[2695]

„… a Debreczen és Győri Közlönyben Hírlapirod. átnézet közölve van, ez utóbbiban egész terjedelmében …”[2696]

„Ma hirdették ki (tegnapi gyűlésből) a lapok az akademia által a „Hirlapir. tört.”re a pályázatot 1780-1867ig politikai irányok és pártok fejlődésére és absolút becsű műnek adják ki a #, mintha Szász K. és Csengery szem előtt tartották volna hogy most véletlenülismét egy Szinnyei rá ne szedje őket és ne vigye el az aranyokat valami kálomista orra elől. Nem pályázok.”[2697]

„… feltettem magamban, készülődöm is a nagy munkára a legrégibb hírlapok megírásához, de még el se tudom kezdeni.”[2698]

„… a Közvélemény tegn. száma a hírlapkiállításokról szóll és engem is belevon, én is kiállittok!?”[2699]

„… a Századok legujabb füzetéből olv. hogy Acsády a „Magyar hírlapirodalomra” búvárkodik a kamarai levéltárban, tehát ő írja meg …”[2700]

[2693] Uo. 1879. január 30. p. 16.
[2694] Uo. 1879. február 1. p. 17.
[2695] Uo. 1879. február 2. p. 17.
[2696] Uo. 1879. február 6. p. 19.
[2697] Uo. 1879. február 25. p. 29.
[2698] Uo. 1879. március 20. p. 40.
[2699] U.o. 1879. július 11. p. 97.
[2700] U.o. 1879. július 16. p. 99.

„Csak az idő ne repülne oly igen nagyon, [...] félek hogy a hírlapkiállítás és czikkek is dugába dőlnek melyeket terveztem, legjobb a szabad akaratra, kedvre hagyni mindent. Módjával mindent."[2701]

„A Hirlapirodalomhoz kevés az anyag, pedig kell valamit tennem."[2702]

Adalékok a hírlapkönyvtár létrejöttéhez

Szinnyei május 27-én (két héttel az országgyűlési választások előtt) *„Alapítsunk hírlapkönyvtárakat"* címmel tárcacikket írt a Reform című Deák-párti (kormánypárti) politikai lap számára. Dolgozata végül *A mi hírlapjaink* címen jelent meg 1872. június 2-án (vasárnap). „Mutattam fűnek fának, hogy ismerjenek ez oldalról is [...] Mentem Beöthyékhez [...] Zoltán [...] kivonatot fog közölni a Korunkban [...] Átmentem Dr. Barsihoz, a Reformot [...] nála hagytam [...] hogy ajánlja az Akadem. tagok figyelmébe [...] Vajjon meghozza-e és mikor mai czikkem gyümölcsét!"[2703]

A múzeumi (Széchényi) könyvtárba vitte dolgozatát, ott bemutatták Mátray Gábornak, a nemzeti könyvtár igazgatójának. „... sokáig beszélgettünk a folyosón a könyvtár jövőjéről, azt hiszi ő is, hogy igen sok fog még történni, és sok könyvtárnokra lesz szükség [...] ő is jónak látja, ha Pulszkyval személyesen beszélek [...] Dr. Barsihoz mentem [...], ő tegnap beszélt az Akadémiánál Horváth Mihálylyal, Toldyval és Rómerrel figyelmökbe ajánlván czikkemet."[2704]

Június 6-án Pulszkyhoz ment a Múzeumban, aki szívélyesen fogadta, beszélgettek a múzeumi hírlappéldányok helyzetéről, a hiányokról és a kötelespéldányok jogi hátteréről. Pulszky elmondta, hogy „az idén készen lesznek a könyvtárak rendezésével s akkor a hírlapokra [...] kerül a sor,"[2705] Szinnyei pedig felajánlotta szolgálatait a hírlapok rendezésére. (Nem sejtve még, hogy Mátray határozottan ellenzi a hírlapkönyvtárat.)

1873 novemberében (a hírhedt Rotschild-hitelből) újra napirendre került a hírlapkönyvtár létrehozására vonatkozó terv: „... a Muzeumi díjnok említé hogy náluk a szolga azt mondta volna, egyszer Eötvös báró Cultusminiszter úr előtt futkosott s a

[2701] U.o. 1879. október 6. p. 104.
[2702] U.o. 1879. október 27. p. 151.
[2703] MTAK Kézirattár Ms 18/XXII. id. Szinnyei József: Naplóm 1872. június 2. p. 88.
[2704] Uo. 1872. június 4. p. 89.
[2705] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXII. id. Szinnyei József: Naplóm 1872. június 6. p. 90.

hirlapoknál azt mondta volna: ide Szinnyeit alkalmazzuk – valószínű hogy ezen terv utódjára szállt s engem oda neveznek ki – lehetséges, mondám! (ha jól fizetnek gondoltam magam ez lenne vágyaim ne továbbja).”[2706]

„... a Muzeumban voltam reggel és délben Mátrayval is disputáltam a könyvtár rendezetlensége miatt, mert a mit 1863-ban megtaláltam kényelmesen (forradalmi lapokat) azt most nem lehet megtalálni! sat. menté magát. Nem is lesznek a hírlapok rendezve és bekötve 10 évig!”[2707]

„Megérkezett a T. Lapok 4. száma a „Hirlap-könyvtárak”-ról P. M. érdekes czikket írt nevem fölemlítésével, csak lenne ezen lapnak nagy közönsége akkor, de a mi van az magvas tekintélyes.”[2708]

„Délben voltam a muzeumben, de úgy látszik a lapokkal a legnagyobb rendetlenségben vannak, rossz kilátások – no de szerencsémre, pár évig nem fogyok ki belölök.”[2709]

„... végre bevégeztem czikkemet, még egy utószót is írtam hozzá, örülök, hogy jól oda mondogattam a kiadóknak és könyvtáraknak, mért nem alapíttanak „hírlapkönyvtárakat”, hogy én lehessek egyiknél az igazgató, megérem-e én azt valamikor?!?”[2710]

„Örülök különösen annak, hogy a hírlapkönyvtár fölállítása el van fogadva elvben és kivitele is nem sokáig marad el; nálunk külön helyiség rendeltetett e czélra; a Muzeumnál hozzá se fogtak rendezéséhez, mert azt nem is számítják a nagy könyvtárhoz, arra külön ember kell, majd kinevez engem oda a kormány!”[2711]

„E. u. siettem Papp Miklóshoz [...] a hírlapkönyvtár ügyét kifejtettük, Papp M. gyűjteni fogja a hírlapokat.”[2712]

„Muzeumba mentem [...] ott találtam Fraknóit, ki szivesen látott és felkért, hogy a hírlapok rendezésénél legyek segítségökre, szívesen megigértem.”[2713]

„Fraknóihoz vittem a csomagot, az szivesen utalványozta a pénzt, beszélgettünk a könyvtárról, a Muzeumról, engem igen respectál, [...] úgy akar a muzeumi hírlapkönyvtár számára megnyerni, hogy időn kívül, rendezném és felügyelnék reá, azután kapnék évi remuneratiót; szivesen igértem ...”[2714]

[2706] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXIII. id. Szinnyei József: Naplóm 1873. november 19. p. 162.
[2707] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXIV. id. Szinnyei József: Naplóm 1874. február 21. p. 27.
[2708] Uo. 1874. április 27. p. 59.
[2709] Uo. 1874. május 9. p. 65.
[2710] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXV. id. Szinnyei József: Naplóm 1875. január 20. p. 11.
[2711] U.o. 1875. január 26. p. 14.
[2712] U.o. 1875. április 12. p. 52.
[2713] U.o. 1875. április 20. p. 56.
[2714] U.o. 1875. április 22. p. 57.

„Muzeumban lapokat nem kaptam, most már én sürgetem a hírlapok rendezését, Fraknóival és Tiprayval beszélgettünk a hírlapok rendezéséről …”[2715]

„Papp Miklós írt levelet [...] megalapította a hírlapkönyvtárt [...] Vivat!”[2716]

„Papp Miklós levelet írt [...] a hírlapkönyvtárról, elég humoros, hí magához 2 napra …”[2717]

„Jakab Elek-et is biztattam írjon a hírlapok pusztulásáról, hiába, de azért lármázok, kürtölöm, trombitálom, majd mondják, hogy mégis igazam volt.”[2718]

Idősb Szinnyei József gyűjteményei (hírlapokon kívül)

„Komáromi adatokat erősen kutatom ’s egy kötetet ez évben be akarok végezni, ’s hármas registerrel ellátni.”[2719]

„Komáromi adatok 1ő kötetét bevégeztem.”[2720]

„Komáromi adatok 2ik kötetét bevégeztem.”[2721]

„Romer érdekes komáromi adatokat küld!”[2722]

„Komáromi adatok 4ik kötetet bevégeztem!”[2723]

„Igazgatónknak ajándékoztam pecsétgyűjteményemet.”[2724]
„72 arczkép tableaut felfügg.”[2725]
„Ifjú Spyers egy csomó authogr. adott.”[2726]

[2715] U.o. 1875. április 23. p. 57.
[2716] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXVI. id. Szinnyei József: Naplóm 1876. szeptember 12. p. 129.
[2717] U.o. 1876. október 11. p. 143.
[2718] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXIX. id. Szinnyei József: Naplóm 1879. december 3. p. 169.
[2719] OSZK Kézirattár és Régi Kiadványok Tára Oct. Hung. 1835 / II. – 1861. július 13.
[2720] Uo. 1861. december 31.
[2721] Uo. 1862. június 8.
[2722] Uo. 1862. július 9.
[2723] Uo. 1862. november 31.
[2724] Uo. 1867. október 22.
[2725] Uo. 1867. november 5.
[2726] Uo. 1867. november 7.

„Bodónak levél; photogr. életr. munk. 17 Közlönyt 14 ezüst 17 réz érmet 41 kézir 1 napt 18 gyászlev."[2727]
„Bodónak levelet írtam 72 halotti czédulát küldtem 7 ezüst 8 rézérmet."[2728]
„Nagy Iván levele, felajánlja több száz hírlap-progr."[2729]
„Eötvöstől csomag 38 kir. és 13 múlt századb. gyászlap"[2730]
„Bodónak levelet írtam és csomagot 21 gyászl. 7 apró ny. 4 ez. érmet 14 hírlapot"[2731]
„Olvasmányim tábláz. kimut. 1840-től elkezdtem beírni."[2732]

„Id. Szinnyei József magánkönyvtárának állapota 1884. decz. 31-én:[2733]
A könyvtár alapítási éve: 1850.
[...] a könyvtárra fordíttatott 1884. alatt: 24 forint 82 kr. [Sz. megjegyzi, hogy „1873ig 200 ftot néha 300 ftot is adtam ki könyvekre, de mióta könyvtárhoz jöttem ezen kiadásom igen devalválódott."]
Nyomtatott jegyzék / czédulajegyzék nincs a könyvtárról.
A könyvek összes száma: 2500 mű 4027 kötet és 300 füzet. Ebből irodalom-történet: 1000 mű 1500 kötet 200 füz., történelem, földr. és segédt.: 200 mű 250 kötet, encyclopedikus művek: 100 mű 500 kötet, hírlapok: 15.000 szám 3.000 évfolyam, szépirodalmi művek: 1000 mű 1350 kötet, vegyes művek: 200 mű 427 kötet 100 füz. [Tudományos nyelvészet, antik és modern klasszikusok, bölcsészet, theologia, elméleti paedagogia, államtudományok, nemzetgazdaság, statisztika, politika, mathematika, term. tudományok, orvosi s mérnöki tudományok, tankönyvek, ifjusági olvasmányok *kihúzva.*]
Nyelv szerinti megoszlás: magyar nyelvű: 2000, német nyelvű 300, francia: 80, angol: 20, latin: 10, más, vagy kettős nyelvű: 90."[2734]

„Külön gyűjtemény 1885. május 26-án:[2735]
Szomorú jelentés: 34.178 darab (és 25 ezer duplum) (ebből 1850 előtti: 1295 db.)
Gyászbeszéd: 200 füzet
Hírlap: minden magyarországi hírlapból néhány szám. 1848/49dikiek csaknem teljes gyűjteményben. A humorisztikus lapok teljes gyűjteménye részben bekötve.
Hírlapprogramm (előfiz. felhívás): 1789.

[2727] Uo. 1867. november 30.
[2728] Uo. 1868. január 21.
[2729] Uo. 1868. március 10.
[2730] Uo. 1868. április 3.
[2731] Uo. 1868. május 8.
[2732] Uo. 1868. május 17.
[2733] OSZK Kézirattár és Régi Kiadványok Tára *Analekta 5843*
[2734] U.o.
[2735] U.o.

Színlap: magyar 14.283 és idegen nyelvű 562. (ezek közt 1837. aug. előttiek: 527 magyar)
Szinházi zsebkönyvek (sugókönyvek) Budapesti 53 + vidéki 118 (38 helyről)
Szinésznőkhöz írt vers: 104 + Bucsúvers: 57.
Kézirat: 1869 május 1én = 7 mázsa volt 200.000 darab czédula és 200 kötet. Azóta sokat megsemmisitettem, de van még 3600 hozzám czimzett levél; 1500 aztograf-levél; 100 irói szerződés; Komárom történetéhez 12 kötet = 300 ív; családi iratok; szinészi-irók életr. bio-bibliogr. czédulák: circiter 200.000; naplójegyzetek és vegyes jegyzőkönyvek, sat. összesen 200 kötet kézirat bekötve.
térkép, földgömb: 5 kötet 200 darab gyűjtemény
rézmetszet: 500 darab réz-, kő- és fametszet különgyűjtemény
ponyvairodalom: 220 darab
1848/49. Proclamatió: 1125 db.
1848/49. apró nyomtatvány: 314 db.
1848/49. kötet füzet: 200 db.
Naptár: régi 17. és 18. századból: 46 db.
Nagy-képes naptár: 114 db. (46 féle)
Komáromi Kalendáriom: 63 db.
Humor. magyar naptár: 81 db. (44 féle)
Adoma gyűjtemény: 37 db.
Van még hangverseny- és báli jelentés; alkalmi lapok és versek; étlapok, látogatási jegyek sat. sat. sat. sat. circeter 15.000 db.

Budapest, 1885. május 26.

Idősb Szinnyei József"

„Felmentem a Hon-hoz György Al.nak megmondtam mért nem közli az én gyűjteményemről szólló czikket, hisz az többet ér, mint az egész könyvtár! „Ime most hallottam Szinnyei-től egy szerénytelen szót!" [...] helyre ütöttem azzal „csak nem veszi komolyan!"[2736]

„György Aladárnak átadtam 3 f a budaiaknak 2 f a Széchényi kéziratok megvételére."[2737]

„... örültem György Aladár tárczaczikkének, mely a mai Honban jött „Szinnyei József kincsei" czímmel, igen dicsérőleg és érdekesen van megírva [...] mindenesetre csak előnyömre válik az ha dicsérnek és sokat emlegetnek!"[2738]

„P. Napló felemlíti gyűjteményemet Petőfi vers végett!"[2739]

[2736] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXV. id. Szinnyei József: Naplóm 1875. június 24. p. 88.
[2737] U.o. 1875. július 1. p. 92.
[2738] U.o. 1875. július 8. p. 95.
[2739] U.o. 1875. július 9. p. 96.

„Vas. Ujs. 23. [...] megjelent a Ferdinánd és neje arczképök az én képeim után. György Al. pedig elvitte a Döbrentey kéziratot kiadás végett, így segítti elő az ember a hol lehet az irodalmat."[2740]

„Kertbenytől kaptam Berlinből csomagról szállítót [...] bizonyosan György Aladár czikke idézte ezt elő, igen kiváncsi voltam [...] A csomagért a vámházhoz kellett futnom [...] az emigratióra vonatkozó, magyaroktól megjelent könyvek és nyomtatványok 20 db érdekesek, de levele is kedves, [...] minden önzés nélkül rólam megemlékezett ..."[2741]

„A könyvtárba érve, egy öreg úr volt ép' ott 1848/9ki nyomtatványokat akar adni ő is, csak hozza, mondám nagy köszönettel fogadom! Ily ormán még kinövi magát ez a gyűjteményem is. [...] György Al.nak elvittem bibliogr. pontossággal leírva a 19 Emigr. könyv- és nyomt. czimét, közölni fogja."[2742]

„A Hon reggeli tárczájában megjelent „Szabdságharczunk emlékei" közölve pontról pontra az én bibliogr. leírásom egy kis előszóval. Érdekes, miután nevem kétszer is előfordul, figyelmes lesz a közönség és küld egyetmást! [...] Egy régi olvasó is hoz, előre jelentette. [...] György A. [...] igen biztat, hogy adjam be a többi czimeket is a mint kapom, s én szivesen teszem."[2743]

„Kertbeny ismét küldött csomagot. [...] Felbontottam otthon a csomagot néhány emigrans által írt könyv, saját Petőfi fordítása és életrajza (memoiralakban) és egy 47 photogr.al (53 arckép) ellátott album, [...] magyar oldaljegyzetekkel, és mind nevezetes magyar emigransok, ez már aztán ejedelmi ajándék, bámulom azt, hogy ilyesmitől megvált – talán csak hiusága készti, hogy ismertetem sat. [...] Könyvtárban előadtam missiómat [...] Kerbenynek írtam [...] Haza, dolgoztam az új „Szabadságh. eml." küldeményt [...] A mai Hon-ban ismét közölve van a „Szabadságharcunk emlékei". [...] Litassy kilátásba helyezte, hogy Sárossy „Arany Trombitáját" megkapom."[2744]

„... elmentem a Muzeumba beszéltem Tiprayval, Csontos is gyűjt, az 1848-49-iki nyomtatványokat!"[2745]

„... írtam Kertbeny Albumának kivonatát és el is vittem György Aladárnak, előbb Litassy átadta az igért és nagybecsű ajándékot Sárosi Arany Trombitájának eredeti kiadását – becses ereklye lesz gyűjteményemben."[2746]

[2740] U.o. 1875. július 10. p. 96.
[2741] U.o. 1875. július 14. p. 98.
[2742] U.o. 1875. július 15. p. 99.
[2743] U.o. 1875. július 16. p. 99.
[2744] U.o. 1875. július 21. p. 102.
[2745] U.o. 1875. július 22. p. 102.
[2746] U.o. 1875. július 23. p. 103.

„A Honban (reg.) benn van a nagy közlem. Szabadságh. emlékei III. [...] Küldtek póstán II. Rákoczy Ferenc szózatát 1849. nyomt. – [...] A Honban megjelent közlemény is megteszi majd hatását! [...] Strommer [...] átadta 1848/9 bibliogr. jegyzeteit, melyek inkább az emigratióra vonatkoznak, de ez is jó. [...] Ferenczy Jenő [...] igérte, hogy küld apróságot gyűjteményembe, a milyen szerencsétlen vagyok, még ezt a szép gyűjteményt is elviszik orrom elől mint a hogy összes örökségem elveszett! [...] Vas. Ujs. Főv. L. átvette a felhívást a Honból."[2747]

„Egyetér és Magyar Ujság átvette az egész Honféle közleményt, ez már aztán figyelmet kelt, csak Horvát meg ne irigyelje a dicsőségem! [...] Kóssát megnéztem, ő is olvasta kincseimről írt cikket, figyelmeztettem őt a többire is, igérte, hogy Klapkának bemutat, már említette gyűjteményemet, naplómat sat. [...] Berec Kár. igérte az 1ő [első] forradalmi nyomtatványt."[2748]

„Hamary komám hozott egy csomó komáromi nyomtatványt 1849ből, 18 kiáltvány és 3 Kom. Ért. meg újabb műveiből két füzetet; nagyon megköszöntem neki, de örültem is, hogy megmutatta egyszer magát. [...] Leírtam a mai „Szabadságh. emlékeink"-et."[2749]

„A Hont megtekintvén benne van Döbrentey kézirata az Akadémiáról és a Szabadságharcunk emlékei IV. [...] Ruehietl pedig egy csomó Kossuth Hírlapját hozott de csonkán, jó lesz az én másod példányomat kiegészíteni, és a többit elcsereberélni."[2750]

„Klapka olvasni szeretné a Forrad. eml.re vonatkozó közleményeket s ő is küld egy kisztnivel, ha külföldre megy! Szép lenne!"[2751]

„4 ut. elmentem Kóssához ki Klapkának bemutatott, tetszett neki a mit írtam és igért, hogy Nizzából egy láda ily könyvet brochuret magával fog hozni s a füzeteket nekem is adhatja, de a többit visszakéri családjának, kezet fogtunk aztán elment, ősz egészen de azért jól néz ki, hanem 1849-ben mégiscsak más legény volt, én alig emlékszem hogy akkor közel láttam volna."[2752]

„... jött Ferenczy Jenőtől Esti Lap 1849. jun. 19. és Márczius 1849. jul. 5. Nyílt Rendelet 1849. jun. 16. Jeszenák János kormánybiztostól, és Buzdító szó a néphez a muszka ellen jun. 5. 1849. Érdekes 4 nyomt. levél nélkül [...] Braun is írt igen komikus levelet; félti kincseit a megsemmisítéstől; írtam ennek és biztattam. [...] Iby interpellál mért adtam

[2747] U.o. 1875. július 24. p. 103.
[2748] U.o. 1875. július 25. p. 104.
[2749] U.o. 1875. július 27. p. 105.
[2750] U.o. 1875. július 28. p. 105.
[2751] U.o. 1875. augusztus 2. p. 108.
[2752] U.o. 1875. augusztus 5. p. 109.

ki a Kertbeny-féle Album képeit Vidékyről mit írtam sat. hátha még szórul szóra közöltem volna, különben is az emigratió fele kalandorokból állt."[2753]

„... a póstás Kertbenytől igen érdekes autograph gyűjteményt hozott 74 jeles író és művész levele többnyire Jókai regényeire vonatkozik: remek gyűjtemény. [...] Nagy-Kőrösről egy levél fekszik asztalomon. Hegedűs Sándor felajánl vagy 26 féle 1848/9 hírlapot és proclamatiót igen érdekes lesz, ha megkapom."[2754]

„A póstan kaptam egy proclamatiót Budap. Jun. 27-ről a Kossuth és honi / korm. bizottm. aláírva, érdekes, megis csináltam a szabads. emlékeiről a közlem. és átadtam György Al.nak még Klapka igéretét is beletette! [...] Strommer, Magyarország 1846 ban Elefantytól ajand."[2755]

„... egy különös levelem érkezett Kenézy-től Berettyó-Ujfaluról, melyben 28 ív irkairkát felajánl 20 frtért a forradalom alatt iratott össze minden rend nélkül. [...] A Hon-ban megjelent „Szabadságharcunk emlékei és a Klapka igérete, talán ez ismét felkeveri az érdeket részemre. [...] Kenézynek válaszoltam, csak küldene legalább valamit."[2756]

„Vácznál szállt be ismerősöm Findura, kivel aztán Pestig elbeszélgettünk a könyvtárakról [...] ezt is verbuváltam a forradalmi nyomt. gyűjtésére. [...] Békefy Jenő Nezsiderről küld 11 féle nyomtatványt s ezek közt egyet Petőfitől, ismeretlen hosszú kiáltvány, [...] Kertbeny küld két kézirat Albumot, igen érdekesek, hanem már félek szinte, hogy ezeknek nagy árát szabja, miután beszéltem György Alad.ral kérdezvén Kertbenyt hol van és mondta hogy a Hungáriában, de ne ereszkedjem vele mélyebben, mert jellemét illetőleg nem correct ember! [...] Átnéztük Kertbeny küldeményét igen érdekesek az Autogr. Albumok meg photographiák is vannak mellette; saját munkáit is megküldte. [...] A Hon-ban VI. közleményt, átvittem György Alad ..."[2757]

„... jött Kertbeny, szikár magas ember [...] mutogatott sok mindent, jegyzeteit, munkáit, egész raktárt hozott magával ..."[2758]

„... most ujolag könyvtáram szaporítására törekszem a mi 1848/49-et illeti. [...] levelet írtam Hegedűs Endré-nek Nagy-Kőrösre, csak küldi majd a mit igért. – Kaptam Nagy-Rőczéről is Dr. Marczell Jánostól egy márcziusi nyomt. és Nemzeti Hírlap dec. számát. [...] raktam az ujon felállított szekrénybe a forrad. nyomtatványokat."[2759]

[2753] U.o. 1875. augusztus 6. p. 110.
[2754] U.o. 1875. augusztus 10. p. 112.
[2755] U.o. 1875. augusztus 12. p. 113.
[2756] U.o. 1875. augusztus 13. p. 113.
[2757] U.o. 1875. augusztus 23. p. 118.
[2758] U.o. 1875. augusztus 24. p. 119.
[2759] U.o. 1875. augusztus 28. p. 121.

„... könyvtáramat átkutattam és a forradalmi könyveket áthelyeztem az új szekrénybe [...] künn a ládákat kutattam át és Hírlapgyűjt. körül, hogy összeszedjem a forrad. lapokat, [...] elővettem „apró nyomtatványaimat és kimetszett hírlapczikkeket; ezek közül is kiválasztottam a forradalmiakat, hogy minden együtt legyen [...] Különös, hogy egykori vágyam, vajha forradalmi hírlapjaimat, könyveimet, könnyebb átnézet és használat – de még kis dicsekvés végett külön szekrényben tarthatnám majd egyszer módom lesz benne, megteszem; így tervezgettem ezelőtt 10-15 évvel! S ez is megtörtént más egyébbel!”[2760]

„Megírtam „Szabadságharcunk emlékei VII.” [...] Kertbeny ajándékozta Autograph-Albumban gyönyörködtem melynek I. kötetét ismételten átnéztem (125 nevezetes egyén levele!)”[2761]

„Alig vártam, hogy lássam a Honban a közleményt „Szabads. eml.” VII. benn volt szóról szóra, legalább Bodó gyűjteményét is figyelembe hoztam. [...] Megjött a Nagykőrösi csomag és Hegedűs Endre levele, megnéztem a küldeményt 25 féle érdekes dolgok! [...] Hoffmann (Eggenbergeréknél) kecsegtetett hogy a padláson sok 1848/49ki nyomtatványt fogunk találni s ő azt nekem szivesen átadja; [...] gyakran eszembe jut, mily scandalum lenne és mily elviselhetetlen csapás ha holmimat, gyűjteményimet elvinnék, elkótyavetyélnék s míg ez lehetséges, nincs békességem, aggódom tünődöm, habár nem mutatom.”[2762]

„Voltam a Honnál. Petőfi proclamatiója nem jelenhetik meg, igen erős, sajnálom. [...] Megírtam „Szabadságharczunk emlékei VIII. közl. Hegedűs Endre küldeményét. [...] Honba bevittem a közlem. már a Petőfi-kéziratot elvesztették pedig Papp Miklósnak akarom küldeni ...”[2763]

„A Honban megjelent „Szabadságharczunk emlékei VIII. [...] Kertbeny Petőfi 1845 Barabás féle arczképeivel (photogr utánzat) ajándékozott meg, alól franczia bibliogr. magyarázattal.”[2764]

„Forradalmi proclamatióimat raktam chronol. rendbe. [...] Horoviczhoz benéztem és beszélgettem vele a forradalmi nyomtatványok végett hadd’ szaporodjanak. [...] Hungaria páholyban a régi arczok, a régi egymást ámítás, hanem már benne vagyok [...] Gyűjtőt is akartam fogni de nem sikerült vagy nem értik vagy nem érdeklődnek az ügy iránt ...”[2765]

[2760] U.o. 1875. augusztus 29. p. 121.
[2761] U.o. 1875. augusztus 30. p. 122.
[2762] U.o. 1875. augusztus 31. p. 122.
[2763] U.o. 1875. szeptember 1. p. 123.
[2764] U.o. 1875. szeptember 2. p. 123.
[2765] U.o. 1875. szeptember 3. p. 124.

„... Mátét látogattam meg [...] adott 30 és 15 kros Kossuth bankót. [...] E. u. [...] Proclamatioim rendberakását végeztem el, van 128 féle de sokból 2-3 sőtt a komáromi capitulátióból négy példány is. [...] Lichtensteinnal találkoztam, [...] kértem 1848/9ki nyomtatványokért, a mint most minden ismerősömet felszólíttom csak lesz minden 10iknél egy kis eredmény."[2766]

„... hozzáfogtam az 1848/9 Bibliogr. megírásához, majd ad ez munkát [...] a Pesti Hírlap 1848. I. felét át is néztem és kiírtam 58 czédulát, így megy lassankint tovább míg a czédulák száma pár ezerre szaporodik."[2767]

„Kerékgyártó [...] biztatott a Bach-idejebeli dolgok összegyűjtésével, de biz én azzal nem vesződöm, elég nekem a szabadságharczunk történetére vonatkozó nyomtatványok összegyűjtése. [...] Levelet írtam Papp Miklósnak mellé csatolva a „Petőfi Proclamatiót" majd megörül neki nem úgy mint a Hon emberei a gyávák! [...] írtam vagy 8 1848/9re vonatkozó könyvet lapokra, azután otthon a Kossuth Hírlapjából."[2768]

„... 1848-49-iki könyveket czéduláztam [...] a könyvtárban írtam 1848/9 könyvészetet még a szabadságharczra vonatkozó munkákat is ..."[2769]

„1848/9 könyvészetet írtam [...] Eggenbergeréknél a padláson hiában kerestünk, hanem a makulaturák közt találtam vagy 25 röpiratot. [...] Kezdtem szét darabolni az 1848. könyvészetet, hogy összeállítsam nagy sokára, de még igen sokat kell kutatnom, keresgélnem, kiírnom."[2770]

„... sortiroztam az 1848/9 könyvészeti czédulákat és szeleteket. [...] Máté Kudorának levelet írt, azt is felszólítja 1848/9 nyomt. gyűjtésére ..."[2771]

„... nagy örömömre a Magyar Polgárban fel van említve gyűjtési törekvésem és az erdélyiek is felhíva a beküldésre [...] Demjén Lajos nyitrai könyvárus felajánl 3 füzetet a Manifestumok magyar (leider csak az 1ő füzet) és tót példányát! [...] Otmár és nőm segítségével ragasztottuk a forradalmi könyvészetet, akarom, hogy a lehető teljes legyen."[2772]

„... az 1848/9 könyvészetet rendeztem, javítgattam."[2773]

[2766] U.o. 1875. szeptember 4. p. 124.
[2767] U.o. 1875. szeptember 5. p. 125.
[2768] U.o. 1875. szeptember 6. p. 125.
[2769] U.o. 1875. szeptember 7. p. 127.
[2770] U.o. 1875. szeptember 9. p. 128.
[2771] U.o. 1875. szeptember 10. p. 128.
[2772] U.o. 1875. szeptember 11. p. 129.
[2773] U.o. 1875. szeptember 12. p. 129.

„Megjöttek a Tört. Lapok s abban Petői proclamatiója közölve, végén tudatva honnan került, nálam az eredeti, így jól van! [...] Ma reggel Ujvári cinikus budai háziúr elhozta saját „szozat"át két példányban – érdekes, még többet is igért; ..."[2774]

„Báró Apornak levelet írtam, elajánlottam daublettejeimet cserébe és küldtem is kis jegyzéket azok közül, melyek három példányban vannak meg. [...] Bánó Árpád volt nálam ki Bujanovics Rudolf (neje nagybátyja) jegyzékét hozta, hírlapokat ajánl fel, de többnyire megvan, szivesen veszem azért és rájegyeztem, hogy kérek proclamatiókat is."[2775]

„Békeffy Jenőtől jött levél. „Kedves urambátyámnak" nevez igér mindent, meglátogat, küld proclamatiókat, segédszolgabíró. [...] Graf antiquarnál kerestem 1848/9 dikieket és kaptam [...] Manifestumok magyar kiadását 1 frtért."[2776]

„... beszéltem Schneiderral a forradalmi nyomtatványok végett, [...] igérte, hogy sok mindenfélével szolgál, így Balogh István is ..."[2777]

„... elmentem Plan antiquarhoz s ott vettem egy 1848/9 rácz-szerb lázadásra és Jellachich táborozására vonatkozó német könyvet 1861-ből 40 krért, így csak lassankint szaporítni fogom gyűjteményemet."[2778]

„Práy [...] megörvendeztetett azzal, hogy a Steckbriefet (Signalements) 68 magyar egyénről elhozta és még két bécsi proclamatiót [...] ujabb meglepetés Hantkó Lajos levele s abban néhány lőcsei program meg egy proclamatió, megvolt ugyan, de legalább felemlíthetem, kis zajt csapok ismét."[2779]

„... átvittem a kéziratot a Honhoz, [...] érdekesnek találták ..."[2780]

„... megjött a Honban „Szabadságharczunk emlékei" IX. [...] Levelet írtam Kürthynek Pozsonyba, lelkesítem a gyűjtésre."[2781]

„Csaplárt látogattuk meg [...] Hanák egy 1849 munkáját a Természettudományok története Magyarországon [...] láttam nála, csaltam, de nem adta, mert coniscáltatott. [...] félek ismét hogy 1848/9. gyűjtésemet rossz szemmel nézi a kormány, miután Kerékgyártó előadásait is 1845-1867-ig betiltá!?"[2782]

[2774] U.o. 1875. szeptember 13. p. 130.
[2775] U.o. 1875. szeptember 15. p. 131.
[2776] U.o. 1875. szeptember 16. p. 131.
[2777] U.o. 1875. szeptember 17. p. 132.
[2778] U.o. 1875. szeptember 18. p. 132.
[2779] U.o. 1875. szeptember 19. p. 133.
[2780] U.o. 1875. szeptember 20. p. 133.
[2781] U.o. 1875. szeptember 21. p. 134.
[2782] U.o. 1875. szeptember 24. p. 135.

„Kerékgyártóval discuráltunk keveset, elmondta üldöztetését."[2783]

„... egy hordár Strommer Lajostól nyújt át levelet melyben meghí a 10 or. az orsz. levéltárban tartandó árverésre, hol számos könyvek és proclamatiók fognak elárvereztetni Maculatura gyanánt [...] Ott termettem [...] Pauler szivesen fogadott, ő üzent – kiválogattuk, biz ott kevés volt, de azért volt mégis valami több példányban félre tettem; egy könyvet is 1849-ből és a Manifestumok magyar- és német példányát, még fizetnem se kellett [...] Ozoray Árpád [...] hoz 1848/9 nyomt."[2784]

„Henthaller elküldte a csonka Klapka „Memoiren"-t, ezzel is csinálok egy kis zajt se baj."[2785]

„... 1848/9 nyomt. raktam rendbe az Országos levéltárból."[2786]

„... 23 proclam. Hirdetést hoztam az orsz. levéltárból és ezek közül semmi se volt meg. [...] Bujanovics Rudol Eperjesről 42 vámfont (21 kilo) hírlapot küldött [...] Pesti Hírlap 1841. 1844-1847 I. 1848 I. Közlöny 1849 jan-marcz. (csonka), Márczius 1848. maj-jun. Kossuth Hírl. pár dec. szám és az Országgyül. Tudós. 1843. írott, mindenesetre érdekes gyűjtemény, mert szépen egészíti ki az én Pesti Hírlapjaimat."[2787]

„... elhoztam a póstáról a csomagot a mit Bodó Lipót küldött vagy 97 Kossuth Hírlapszámot és a védegyletre vonatkozó röpiveket. [...] Szabadságh. emlékeit írtam össze, már öt egyéntől kaptam azóta."[2788]

„... jött Kertbeny, megérkezett 4-5 mázsa kézirata a muzeumhoz és könyvek, azt válogatja s nekem is juttat; Hegedűs Horácz felajánlott egy csomó igen ritka lapszámokat és proclamatiókat, vasárnap menek értök [...] Demjén is megküldte Nyitráról a Manifestumok magyar és tót példányát [...] Mai Honban megjelent a X. közlés két botrányos sajtóhibával ..."[2789]

„... Hegedűs Horácz-tól megkaptam a ritka dolgokat, néhány igen érdekes proclamatión kívül a legritkább lapokból 3at olyant a mit még soha se láttam s ezek egyikéről tudomásom se volt „Szabadság, egyenlőség, testvériség!" a másik kettő Forradalom és Köztársasági Lapok, és a Marczius tizenötödikének 1849 budapesti kiadását 1849ből két szám híjával egészen. Kossuth Hírlapjából a másodpéldány számára 2-3 számot. [...] Egy csomóban ily sok érdekes dolgot még nem kaptam [...] a könyvtárban Emich Gusztáv adott át 5 nyomtatványt 1848 marcz. 15-17.ről. [...] Mai szerzeményemet tüzetesen

[2783] U.o. 1875. szeptember 25. p. 136.
[2784] U.o. 1875. szeptember 27. p. 137.
[2785] U.o. 1875. szeptember 29. p. 138.
[2786] U.o. 1875. szeptember 30. p. 138.
[2787] U.o. 1875. október 4. p. 140.
[2788] U.o. 1875. október 6. p. 141.
[2789] U.o. 1875. október 7. p. 142.

megvizsgáltam, ritka kincsek. [...] A mai vívmányokat meg se elvezhettem tisztán, mert az a gondolat bántott, mindezt pár év alatt már lefoglalás, elárverezés érheti, már is fenyegeti, eldugom."[2790]

„... bevégeztem a Szabads. eml. XI. közl. és átvittem Frecskaynak ..."[2791]

„Kaptam levelet [...] Lányitól ki öt proclamatiót és egy jegyzéket küldött 1848/9.diki könyvekről, érdekes lesz azt mind bírni, szép a figyelem ..."[2792]

„... beosztottam a szerzett proclamatiókat és forradalmi lapokat [...] bosszantott [...], hogy Gyulai kikelt a Vas. Ujság szerkesztőségében az ellen hogy én gyűjtöm a Forradalmi dolgokat, mi jognál fogva (!?) mért nem küldik a Muzeumba? sat. irigység-e vagy pártérdek és loyalitás? mindenesetre bánt az ő megrovása, mert még ártani is képes lesz talán, [...] a Repertorium ügyében! Kissé lehangolt, hanem azért védtem magamat ..."[2793]

„Báró Apor megörvendeztetett levelével igen szivélyes és barátságos, számíthatok duplumaira!"[2794]

„Sámit le kellett kenyereznem a proclamatiók végett, adtam neki egy nyaláb angol lapot ..."[2795]

„A póstáról elhoztuk a Kürthy küldte csomagot, melyben a Lányi által ajánlt könyvek és 10 1848/9 apróbb nyomtatványok Kürthytől, érdekes küldemény. [...] Papp Miklós [...] igért lapokat és proclamatiókat. [...] Sámi átadta a 10 db. forrad. nyomt."[2796]

„... csináltam a Szabadságharcunk emlékei talán XIII. közlem."[2797]

„... a Hon reggeli számában megjelent a Szabadsharczunk emlékei már a XII. közlemény!!"[2798]

„Strommer is elhozta a 49ik zászlóalj névjegyzékét! [...] Kertbeny felkeresett és hozott portékái közül ismét néhány érdekes könyvet ..."[2799]

[2790] U.o. 1875. október 9. p. 143.
[2791] U.o. 1875. október 11. p. 144.
[2792] U.o. 1875. október 14. p. 145.
[2793] U.o. 1875. október 17. p. 147.
[2794] U.o. 1875. október 22. p. 149.
[2795] U.o. 1875. október 23. p. 150.
[2796] U.o. 1875. október 24. p. 150.
[2797] U.o. 1875. október 26. p. 151.
[2798] U.o. 1875. október 28. p. 152.
[2799] U.o. 1875. október 30. p. 153.

„Kertbeny [...] panaszkodott szegény Jókaira ki ügyét elő nem segíti, megigértem, hogy elmegyek hozzá és Pulszkyhoz talán hajlanak kérésemre és a rég igért segélyt megadják neki; sajnálom ezt az embert ...”[2800]

„Szilágyi az oct. Századokban melegen emlékszik meg és ajánlja az én gyűjtéseimet! szép tőle.”[2801]

„Szabadságharczunk emlékei XIII. készítettem!”[2802]

„... Pulszkyhoz [...] igen szivesen fogadott, Kertbeny ügyét melegen felkarolta s úgy védelmezi őt mint a hogy én szeretem, hanem előbb beszéljek P. Szatmáry Károlylyal! [...] megkérdezte, hogyan halad gyűjteményem felajánltam doubletteimet cserében, ő is szivesen fogadta, a belépő Fraknóinak azonnal fölemlíté és ajánlta a cserét [...] Kertbenynél [...] Jókairól azt hazudtam, hogy nem lehet hozzá bejutni [...] Elmentünk vacsorára, ott Thallóczy (Strommer) volt asztal társunk [...] kéziratokat igért autogr. gyűjteményembe! [...] Szabadságharcunk emlékei XIII. megjelent; elis hoztam.”[2803]

„Lányi elküldte a könyveket [...] Kürthy a Wiener Zeitung 1849 elejéről egy csomót, csak megemlékeznek mégis rólam. [...]

elmentem P. Szatmáry Károlyhoz, előadtam neki Kertbeny ügyét [...] Jókai neki köszönheti németországi hírét és igen sokat tett a magyar irodalomért külföldön, azért megérdemli a segítséget, – ő azon lesz, hogy megkapja és még ma beszél Tiszával, szép tőle, – látszik hogy jó szíve van ...”[2804]

„... b. Apórnak levelet írtam jegyzékbe szedve a még elcserélhető 29 doublettemet. [...] Mein Herz was willst du noch mehr.”[2805]

„Eljött Kertbeny [...] Pulszkynál volt s az nem igen vigasztalta, a rossz financiák miatt. [...] Kertbeny [...] nyomja a lelkemet!”[2806]

„... hosszú levelet kaptam Kertbenytől [...] Tisza fizetné, de czikkeket vár tőle, ő meg azonnali segélyt ...”[2807]

„Kertbeny [...] elpanaszolta, hogy ő neki mindjárt kell a segély, addig nem írhat hírlapi czikket, mert éhen hal [...] kissé kiábrándítottam, hogy [...] üres mindenütt a cassa.”[2808]

[2800] U.o. 1875. november 1. p. 154.
[2801] U.o. 1875. november 2. p. 155.
[2802] U.o. 1875. november 3. p. 155.
[2803] U.o. 1875. november 4. p. 156.
[2804] U.o. 1875. november 6. p. 157.
[2805] U.o. 1875. november 7. p. 157.
[2806] U.o. 1875. november 10. p. 159.
[2807] U.o. 1875. november 13. p. 160.
[2808] U.o. 1875. november 14. p. 161.

„... Kertbeny elküldte Sándor István könyvesházát báró Kemény József jegyzeteivel, ha Rozenberg az övét 70 frtért adja úgy ez 100 ftnál is többet ér, csak vissza ne kérné."[2809]

„... Kertbeny 200 ftot kapott Tiszától; ez szép, hogy még se hagyják el szegényt! Örülök."[2810]

„... hozzáfogtam az 1871 évi leveleim elrakásához és vörös tentával való megszámolásához, nagy munka ..."[2811]

„... Kürthy küldte levelet proclamatiókat lapokat egy pesti 3 bécsi vizsgálgattam rendeztem; igen érdekesek különösen a proclamatiók 19 darab (2 bécsi s csak 1 doublette) elette becsesek, nem várt örömben részesültem."[2812]

„Szabads. harczung emlékeit XIV. közlést írtam, ez a leghosszabb ..."[2813]

„Kertbeny Kossuth anyja halotti jelentését küldte írva, tehát okmány. [...] Kürthynek levelet írtam, buzdítom a gyűjtésre, sok szépet küld és szorgalmas; a mai Honban van már a XIV. közlés."[2814]

„Beliczay Lajos [...] Győrből [...] hozott Ráth M. könyvének előfiz. felhívását 1786-ból. Seprű lapnak 10 számát, régi könyvet, okleveleket [...] Beírtam a proclamatiókat is [...] b. Apor írt [...] panaszkodik betegeskedéséről, de mindent igér."[2815]

„Farkas Albert technikus küldött be 4 forradalmi proclamatiót a végső időkből, mind 3 nyelven erdélyiek és igen érdekesek, hanem Szinnyei Nagy Sándornak küldte, ő azt hiszi hogy én vagyok a műegyetemi könyvtárnok, de se baj így is az enyémek. [...] Megkészítem már egyszer forradalmi gyűjteményemről is a számszerinti kimutatást ..."[2816]

„... Kertbeny küldte „Ludwig Kossuth"-ot ..."[2817]

„... megírtam a „Szabadságharczunk emlékei XV. közl." is ..."[2818]

„A Honban megjelent „Szabadságharczunk emlékei"[2819]

[2809] U.o. 1875. november 19. p. 163.
[2810] U.o. 1875. november 25. p. 166.
[2811] U.o. 1875. november 27. p. 167.
[2812] U.o. 1875. november 28. p. 168.
[2813] U.o. 1875. november 29. p. 168.
[2814] U.o. 1875. november 30. p. 169.
[2815] U.o. 1875. december 1. p. 169.
[2816] U.o. 1875. december 4. p. 171.
[2817] U.o. 1875. december 12. p. 175.
[2818] U.o. 1875. december 18. p. 178.
[2819] U.o. 1875. december 19. p. 178.

„... Kertbeny [...] Comissiót adott, szívesen megteszem miután ő is temérdek szivességet tett velem."[2820]

„Kaptam ma egy pár forradalmi nyomtatványt és több kéziratot Tóth Dániel és a 101 zászlóaljra vonatkozókat, nem érdektelenek ..."[2821]

„Jött Thallóczy, hozta Szilágyi Sándor ajándékát a Márczius 15dike 1849-előfizetőinek névsorát ..."[2822]

„... Papp M. bizony sokat elkaparított előlem és gyűjti a forradalmi adatokat emlékeket és be is küldik neki."[2823]

„b. Apornak kiválogattam 32 forrad. nyomt. levél mellett elküldtem, kérek 17-et "[2824]

„Jött Józsi diadallal, hozta a csomag1848/9 nyomtatványt, igen sok érdekes van közte Kossuth 1848 és 49re költségvetése, [...] Liszka Béla (Jakab István unokája) küldte öreg atyja gyűjteményéből, nagy csomag, örültem is neki."[2825]

„Örömöm van gyűjteményemben, mert szépen gyarapszik és rendszeresítem, hogy kiismerjem magamat,mert eddig kevés időt szenteltem a rendben tartásra pedig ez fő kellék."[2826]

„... a mult évi lapokat melyben rólam és tőlem volt emlékezet kötözgettem össze, igen fölszaporodik azt hiszem mégis-csak ki fogom egyszer metszeni s úgy ragasztom föl lapokra, még ez lesz a legczélszerűbb, de még várjunk, sok mindent kell rendbe hoznom."[2827]

„... fölbontva az országos levéltárból nevemre jött csomagot, íme kellemes meglepetés, hivatalos levél Pauler Gyulától, melyben írja, hogy az orsz. levéltárból az 1848/9. többszörös példányait nekem, privátgyűjteményem számára átszolgáltassák! (1 kiló 320 gr. csomag 73 darabbal, több ismeretes, de többnyire ismeretlen és érdekes körlevelek sat. S ezt Pauler tette!! kettős vivmány, nem ellenségem. [...] Józsi Paulernek választ írt helyettem."[2828]

[2820] U.o. 1875. december 20. p. 179.
[2821] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXVI. id. Szinnyei József: Naplóm 1876. január 18. p. 10.
[2822] U.o. 1876. január 26. p. 14.
[2823] U.o. 1876. február 17. p. 25.
[2824] U.o. 1876. február 20. p. 26.
[2825] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXVII. id. Szinnyei József: Naplóm 1877. április 5. p. 48.
[2826] U.o. 1877. április 6. p. 49.
[2827] U.o. 1877. április 9. p. 50.
[2828] U.o.1877. április 30. p. 61.

„... levelet írtam Papp Miklósnak fölajánlom a Nemz. Színházi Zsebkönyveimet 22 ftért!”[2829]

„Elkezdtem albumomba fölragasztani a Közlönyben 1848. jul.19én megjelent névváltoztatásomtól, mindent mi hírlapokban rólam megjelent (dolgozataimat máskép külön köttetem).”[2830]

„... jött Ruhehietl, hozott egy mezei naptárt 1849-ből [...] és az ő útlevelét 1848-ból [...] Mohácsy Lajost a Casino könyvtárnokát látogattam meg ki ma szintén hozott 1848/49-ki kéziratokat és két füzetet [...] hiában a lapokban való közlés megteszi hatását!”[2831]

„Otmár egész este beszélt egy gyűjteményről melyet látott [...] tartottam praedikatiót a gyűjtés ellen mert az [...] bolondság ha az ember szenvedélyel teszi rá szenteli pénzét, idejét [...] (sok örömet okoz, mint nekem a könyv-, szinlap-, hírlap-, arczkép-, levélmark-, 1848/9 nyomt. hírlapok, humor. lapok és nyomt. gyűjtése)”[2832]

„Petrik küldött 40 többnyire régibb halotti czédulát, érdekesek ha lenne vagy egy ezer ...”[2833]

„... mondja valaki, hogy nem örökölhető a szenvedély, mikor az én kávéházba járásom oly szépen kifejlik Józsinál, úgy társaság szeretete, gourmanderia, a gyűjtés pedig Otmárnál,csakhogy én színczédulákat, hírlapokat, 1848/9 nyomt. sat. gyűjtöttem, míg Otmár csigákat gyűjt és kagylókat,könyveket (azt én is gyűjtöttem) azért akarom lebeszélni erről a veszedelmes és haszontalan szenvedélyről. Hisz már édes apám is gyűjtött katona gombokat és római ezüst, arany, réz érmeket, de különösen pénzt, ebben igyekeztem őt utánozni, de a sors megbuktatott, és hogy kávéházba szeretett járni azt Treszkától hallottam [...] Íme a szenvedély szokás 3 generatión keresztül.”[2834]

„Lini egy csomó gyászjelentéssel lepett meg!”[2835]

[2829] U.o. 1877. május 8. p. 65.
[2830] U.o. 1877. május 10. p. 66.
[2831] U.o. 1877. július 5. p. 94.
[2832] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXVIII. id. Szinnyei József: Naplóm 1878. május 13. p. 67.
[2833] U.o. 1878. július 4. p. 93.
[2834] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXIX. id. Szinnyei József: Naplóm 1879. április 30. p. 61.
[2835] U.o. 1879. december 7. p. 171.

József főherceg[2836] alcsuthi könyvtárának rendezése

„Rómer jött, már d. el. keresett valamit a mit nem kapott meg, hanem mellékesen említé, hogy keres egy egyént ki vidéken könyvtárt rendezhetne; azonnal fölajánlottam magamat, kapott rajt, irásom is tetszett neki; kérdém messze van-e? „Alcsuton főherczeg József könyvtára!" kétszeresen kaptam rajt, a fizetésre nézve, unszolásra nézve napszámosi bért 1f 50 – 2f említém ő is helyeselte, – hanem siettetik a dolgot legkésőbb májusba kellene; ha a húsvéti ünnepeket fel nem használhatom vagy szabadságot nem kaphatok és el nem odázhatom a dolgot, – elesem ezen szép reményemtől is! Talán a kész Kathalogust itthon írhatom le! Rómernek igen szépen megköszöntem jóságát és kértem pártfogását."[2837]

„... mentem Rómerhoz, kivel tisztába jöttünk a dolog felől, hogy az itthon dolgozandó czédulázást 3 krjával teszem és csak a helyszínén kérek napibért 1f 50 v. 2 ftot ez helyes és méltányos is; ő maga beszél a fenséges főherczeggel s talán egyik vasárnap kimegyünk megtekinteni a könyvtárt [...] köszöntem szivességét!"[2838]

„Rómernél is voltam, rosszúl értettem ő még csak jövő vasárnap beszél a főherczeggel, majd tudatja velem az eredményt! Pulszky is ott ült föltett kalappal, hanem észbe sem vett, elsiettem!"[2839]

„... Romer hivatott magához holnapra, tehát végre valahára! talán."[2840]

„2 ut. Rómerhoz, végre hon találtam, megmutatta a nagy tömeg íveket – szakkatalogusok – bold. István főherczeg Schaumburgi könyvtáráról és czédulák 6 iskátulyában, ezek közül 3at magammal vittem, többit holnap, relatiót adok róla, hogy mintegy intra dominium levén, ki ne forgattassam, habár ez oly rendezett, hogy alig képzelek itt sok munkát; annálinkább sürgetni fogják a nyáron, Horváttal beszélt Rómer, lehetetlennek tartja a szabadságot szünnapok előtt, ezt én is tudtam, hanem húzzuk a dolgot a mennyire lehet!

[2836] Habsburg-Lotaringiai József Károly Lajos (1833-1905) osztrák főherceg, magyar és cseh királyi herceg, császári – királyi lovassági tábornok, 1869-től haláláig a Magyar Királyi Honvédség főparancsnoka, az MTA igazgatósági, majd tiszteleti tagja (alcsúti birtokán arborétumot létesített, botanikai kutatásokat folytatott). József nádor (1776-1847) 3. házasságából született fia. Nevelője Rómer Flóris (1815-1889) volt.
[2837] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXIV. id. Szinnyei József: Naplóm 1874. január 24. p. 13.
[2838] Uo. 1874. január 27. p. 14.
[2839] Uo. 1874. január 28. p. 15.
[2840] Uo. 1874. február 12. p. 22.

Megköszöntem az öreg szivességét, mivel szolgálhatom meg! „nevetett, megveregette vállamat, ha valami régi földabrószt talál Magyarországról!" – Haza, megnéztük a kincset, szép rendben van kivive!"[2841]

„... reggeli után [...] elhoztuk a többi iratokat „István főh. Könyvtárára vonatk." [...] könyvjegyzékeit és czéduláit Rómertól ..."[2842]

„... neki fogtam az István főherczeg könyvtárjegyzékeinek, azt rendezgettem."[2843]

„Hampellal találkozván kérdezte a főherczegi könyvtár-lajstromot és működésemet, dicsértem a szép munkát [...]

E. u. A könyvtár jegyzéket szedtem rendbe és a bevezetést elolvastam igen csinosan és pontosan van minden készítve csak így kellene ismét fölállítani! Nem tudok[!m] leszke olyan szerencsés, hogy keresztülvigyem ezt is!"[2844]

„József főh. könyvtára czéduláit vizsgáltam meg, hanem ennek czélszerűségét nem tudtam eltalálni!"[2845]

„Elővettem a főherczeg könyvtár irományait azt néztem át ..."[2846]

„E. u. hozzáfogtam a József nádor féle könyvtár-jelentéshez s azt Rómerhoz írt levélalakban elkészítvén le is másoltam, de siettem a könyvtárba, ott folytattam a munkát 5ig; még lapokat sem igen érek rá vizsgálni! [...] levelet vittem Rómerhoz s átadván neki elolvasta, fölküldi József főherczegnek, ezután beszéltünk a könyvtárról és annak fölállításáról sat. Végül figyelmeztetett írjak valamit az ujságba erről, ez hizelegni fog a főherczegnek, nekem meg használni a reclam;" – valóban, erre nem is gondoltam, mondám, megteszem;" – nevettük élelmességünket [...] azonnal hozzáfogtam a reclamczikkhez, csak aztán kiadják."[2847]

„Letisztázva a „József főherczeg könyvtára Alcsúton" czimű rövid czikkemet vittem a Hon-hoz [...] úgy látszik örömmel fogadták, tehát jó volt Rómer figyelmeztetése, csak azután jó következménye is legyen. [...] 5 or. felmentem a Hon-hoz, mert féltem, hogy egy nullával többet szednek 22000 helyett 200.000-et s ez lenne csak a baj [...] olvastam Petzhold kateckismus der Bibliothekenlehre XII. 1-8 lap. Ebből is csak tanulok valamit, mert félek a nagy munkától künn (Alcsúton) és benn (az új épületben) mi reánk vár!"[2848]

[2841] Uo. 1874. február 14. p. 23.
[2842] Uo. 1874. február 15. p. 24.
[2843] Uo. 1874. február 21. p. 27.
[2844] Uo. 1874. február 22. p. 27.
[2845] Uo. 1874. február 27. p. 30.
[2846] Uo. 1874. március 1. p. 31.
[2847] Uo. 1874. március 2. p. 31.
[2848] Uo. 1874. március 3. p. 32.

„... alig vártam az időt hogy a Hont megláthassam [...] A Hon reggeli számában [...] szóról szóra lenyomtatva „József főherczeg könyvtára Alcsuton", kár hogy sajtóhibából a „gyűjtött" ige kimaradt s kissé zavarja az értelmet. [...] A Pesti Napló esti száma is átvette a „József főh. könyvtárára vonatkozó ujdonságot nevem megemlítésével már a kihagyott szót is bele véve, de kissé rövidebben; mindegy ez nekem csak reclam! – csak már haszna is lenne, de az én szerencsétlen csillagzatom nem enged örülnöm semminek, a sors következetes az üldözésben."[2849]

„Gyönyörködtem a lapokban a Bud. Közl. egészen a P. Napló után; a Független Polgárban 8 sor ugyan de „Kitünő bibliograph" melléknévvel vagyok megtisztelve; a Baloldal 6 sort szentelt neki de nevemet kétszer is említi; Fővárosi Lapokban 16 sor; a M. Politika a P. Napló után. M. Állam, az Ung. Lloyd és Pester Lloyd tegnap esti lapjaikban közlék még a Napló után! [...] A Pester Journálban olvastam a József főh. Könyvtárral, de ez az egy gaz nem említi nevemet. [...] Ellenőrben is felfed. A József könyvtárat P. Napló szerint de újra írva."[2850]

„Siettem Rómerhez ki még mit sem olvasott hanem a Hon-ban mutattam s elolvasván örült neki, hanem még a jelentésemet se adta át! [...] gratulált Balogh és b. Nyáry a József főher. Könyvtára rendezéséhez és megtiszteltetéshez, ha más anyagi haszon nem is lenne, már ezen morális kitüntetés sokat ér. Rómer se ajánlotta azt hogy a főh. Asztalához kivánkozzam, mert az sok kellemetlenséggel jár!"[2851]

„5 or. Rómer jött [...] Alcsútra csak valamikor a szünnapok elején jutunk ki, jobb is így, talán nem is lesz belőle sok, legalább néhány kellemes napot töltök ott."[2852]

„Rómer kis levélkét küldött, hogy jelenjek meg nála, az alcsúti kirándulásról értekezni akar velem, ha lesz is belőle valami, csak új bajt veszek a nyakamba, hanem egészségem miatt de jól fog esni a kis recreatio."[2853]

„9 or. elmentem Rómerhez, [...] előadta, hogy a fenséges herceg jul. 5ig itt marad s akkor vagy együtt megyünk ki vele vasárnap, vagy az azt követő vasárnapon, majd ír kis czédulát, s így készülhetek. A Repertoriumra nézve is megvigasztalt, bejöhetek egy héten egyszer kiküldethetem magamnak a correcturát póstain sat."[2854]

[2849] Uo. 1874. március 4. p. 32.
[2850] Uo. 1874. március 5. p. 33.
[2851] Uo. 1874. március 6. p. 33.
[2852] Uo. 1874. május 21. p. 71.
[2853] Uo. 1874. június 23. p. 88.
[2854] Uo. 1874. június 24. p. 88.

„Rómertől kaptam levelkét, melyben írja, hogy [...] jöjjek el hozzá a vasárnapi kirándulásunk felől értekezni. [...] Mátéval haza, kecsegtettem őt, hogy talán [...] velem rendezheti a főhercegi könyvtárt, magam is szeretném!”[2855]

„most a jó keresetforrásom bedugul ugyan, hanem az egészséges lég, szórakozás, jó élet talán új erőt fog kölcsönözni a nagy munkához, ki tudja mire lesz majd jó nekem és fiaimnak idővel az Alcsúton eltöltött napok. Igen jól fog esni a recreatió, pihenés?”[2856]

„$^{1}/_{2}$ 6 or. megérkezett az ezüst paszomántos kocsis könnyű hintóban, beültünk és con amore utaztunk sebesen, kényelmesen, gyönyörű szép vidéken, vidám beszélgetés közepette; az alcsuti uradalom hűs fasorai alatt a gyönyörű parkba érkezve, már ott állt a fenséges főherceg fehér ruhában, csizmába húzott nadrág és pörge szalmakalap. Szivesen fogadott, kezet nyújtott, csakhamar fel lakásunkba, ott megmosakodván, átöltözködvén ismét lementünk a könyvtár helyiséget megtekinteni, az igen csinos, csak az állványok 6000 ftba kerültek, hanem kicsi és nem czélszerű, no de sokat lehet kis helyen elrakni, aztán ők vesződjenek az előkeresésnél. Ezután felmentünk és misére, kis szoba van átalakítva kápolnává, tisztviselők voltak jelen, nők.

Felmenet a lépcsőkanyarulatnál volt a főhercegné férjével, ez bemutatván, az szíves volt pár szót intézni hozzám; ugyé bár nehéz lesz a könyveket rendezni; majd csak legyőzzük a nehézséget; – a mint hallom az álványok nem czélszerűek „azon is lehet segíteni” mondám. Mise után a szobánkba, hol a fenséges úr is meglátogatott. Ebéd fényes volt, nagyszerű – e. u. jó szivar, kávé, jó kedélyes discursus, elhoztam a menüt. Fel pihenni, ismét le a könyvtárba hol az asztalossal értekeztünk az átalakítás végett. Megnézegettük a régi porcellán edényeket, muzsikáló szekrényt [...] Végre elváltunk a fenséges úrtól, Rómer közbenjárására kieszközöltem, hogy Józsi fiamat is magammal vihetem, nem lesz unalmas és ő is összeszedi magát, hanem a főtáblánál kell ennünk. 5 út. vissza 4 lóval ...”[2857]

„... forr a fejünk a sok ing, sat. bevásárlása körül, már mégis tisztességesen kell fellépnünk s arra gondolni, hogy gyakran kell ruhát változtatnunk. Jó Isten, a ki megadta nekem ezt a szép kitüntetést, megengedi érnem, hogy munkám ott dicsérettel végezhessem!”[2858]

„Sternnél nekem egy nyári öltözet ruhát, Józsinak pedig fekete nadrágot, mellényt és felöltőt barna zöldes posztóból szabattam, enyém 18 f, Józsié 27 frt lesz. Szaporodik az adósság, hanem jó az Isten!”[2859]

[2855] Uo. 1874. június 30. p. 91.
[2856] Uo. 1874. július 4. p. 93.
[2857] Uo. 1874. július 5. p. 94.
[2858] Uo. 1874. július 7. p. 95.
[2859] Uo. 1874. július 9. p. 96.

„... azért nagy gond fekszik rajtam, az Alcsúti utazás."[2860]

„Délben voltam a Muzeumban Rómernél s az említi, hogy [...] báró Nyáryval igyekezzek jó lenni, az a főherczeg adjutánsa vagy mi sat ..."[2861]

„Megérkezett a várva várt levél is Suppanetztől, az alcsuti utazás talán 3 hétre is elvan odázva, festés, asztalos munka sat. által ily confusiót okozott Rómer! [...] Délben Rómerhez levéllel, az is csodálkozott azon és ajánlotta, hogy audienciára menjek ő fenségéhez szerdán, ezt meg is teszem!"[2862]

„... jött a főherceg pénztárnoka Hannig József az én Matyi oskolatársamnak bátyja, ő mondá, hogy ismer [...] utazni [...] szombat reggelben állapodtunk meg [...] úgy látszik mégis csak lesz valami belőle! [...] ismét egy aggodalommal több, családom kétfelé szakad, hogyan felek meg ott Alcsúton a becsületnek, ha semmiképp se lehet majd elrendeznünk a könyvtárt sat. D. e. voltam a Muzeumban jegyezgetni és Barna tanácsát kikérni, de ez se tudott valami vigasztalót mondani." [2863]

„Még mindig félek az alcsúthi finom élettől s az ottani kellemetlenségtől ..."[2864]

„... roppant szorgalmat fejtettem ki a repertorium írásban [...] Hanem bosszantott az, hogy a 23 ív nem készült el, s így Alcsúthra kell utánunk küldeni, sok ilyen baj lesz még, a mit el nem kerülhetünk, no de minden csak nem mehet az ember kénye kedve szerint, főhercegi élet, kényelem uras koszt és még a Repertorium nyomtatása se szenvedjen, ez sok lenne egyszerre."[2865]

„$^{3}/_{4}$ 10 or megérk. Józsi kissé unta a hosszú utat pedig igen kellemes volt Alcsúthig leeresztett hintóban utazni. [...] b. Nyáry azonnal bejött [...] és tanácsot adott a külön étkezésre, mit el is fogadtunk, igen szíves ember. [...] 12 or. a főhercegi asztalnál ebédeltünk [...] 2ig [...] Értek. a könyvtárról. [...] Józsi levelet írt Fejérpatakinak."[2866]

„Munkálkodni akartunk, de a vasárnapot hozták fel [...] én se erőltettem tehát a dolgot s így felmentünk a szobánkba és a repertoriumot készítettem Józsival, hogy legalább ebben előrehaladjunk. [...] a posta megérkezett [...] a M. Polgárban [...] alcsuthi tartózkodásom fölemlítve a mi engem nagyon megörvendeztetett. A 23. ív correct. is megérkezett, ezt javítgattuk. [...] Jól esik ez a nagyurias élet, pihenés, kényelem, de Józsi is hozzászokik."[2867]

[2860] Uo. 1874. július 18. p. 100.
[2861] Uo. 1874. július 20. p. 101.
[2862] Uo. 1874. július 23. p. 103.
[2863] Uo. 1874. július 27. p. 105.
[2864] Uo. 1874. július 28. p. 105.
[2865] Uo. 1874. július 31. p. 107.
[2866] Uo. 1874. augusztus 1. p. 107.
[2867] Uo. 1874. augusztus 2. p. 108.

„5 or. felkeltünk szokás szerint és a gyönyörű parkban sétáltunk, [...] Józsi keveset beszél, inkább gondolkozik cikkeiről és a reggeliről, azért lépteit is gyorsítja, én pedig lassúbb lépésre nógatom. [...] Könyvtárrendezéshez mentünk le 7 or. [...] egy festetlen hosszú asztalon rendeztük Józsival a könyveket [...] így talán elősegítjük a munkát, ha a valódi könyvtárba juthatunk. 11 órakor megszakítottuk a munkát. Szobánkban kipihenve Repertorium cédulákat rendeztünk. [...] 3ig pihentünk ezután munka a könyvtár rendezéssel 5ig, kissé fárasztó, kizzaszt. [...] megnéztük a malerokat [...] nincs kilátás ezen a héten hogy bejuthassunk. [...] Szegény nőm és Otmár most azt a rossz pesti levegőt szíjják és már annyira nem terjed hatalmam, hogy Otmárt is elhozhatnám."[2868]

„5 or [...] lementünk sétálni, kellemes reggeli levegőben, igen jól esett [...] Nyáry [...] elutazott a főherceggel. Papp Miklósnak levelet írtam, hogy látogasson meg ha lehet itt bennünket, megköszönvén szívességeit. [...] 12ig szokott foglal. [...] 3-$^{3}/_{4}$ 5ig ismét rendeztünk [...] Józsi levelet írt anyjához, szegény Otmár legalább levélben élvezi olvasva az alcsuti élményeket."[2869]

„5 or. felkeltünk és szokott sétánkat tettük meg a parkban [...] $^{1}/_{4}$ 8 or. munka a fészerben dolgoztunk és a zabkamrába raktuk a könyveket. [...] 11 or. felmentünk szobánkba és a Repertorium cédulákat rendeztem sajtó alá; ebben Józsi jó segítségemre van mert ő is rendezi előbb azokat nagyjából az én utasításom szerint. [...] 3 or. lementünk, segédeinket a kuglizóknál néztük; miután nem akaródzott a munka, nem dolgoztunk; felmentünk és a Repert. készítettem. Józsi olvasott. [...] Kellemesen telnek napjaink, a jó koszt kibékitt [...] pesti szórakozásokat ha nélkülözünk is [...] dolgozunk, hogy lássák, miszerint nem ingyen élvezzük Alcsúth gyönyöreit, egészségünkre válik a jó friss levegő, kényelem, tiszta ágy, csendesség, pihenés és a nagyúri élet."[2870]

„felkeltem, mert ha szemem kinyitom az átelleni szöllő hegyen fekvő kis présházra sütő nap fényét láthatom s ez igen vonzó, azonkívül nyitott ablaknál alszunk igen egészségesen és nyugodtan. Sétánkat a parkban megtevén, [...] jó ízűen esett a reggeli [...] ½ 8-11ig a könyvtárt rendeztük szokott módon; aggódva azonban nagyon, hogyan és mikor lesz eszközölhető a tulajdonképpeni könyvtárban a fölállítás, ha rosszúl sikerül, vagy be se végezhetjük, ez mégis zavarta kissé békés nyugalmamat. 11 or. felmentünk szobánkban és piszkos kezeinket mint rendesen a munka után, megmostuk, hisz mindegyikünknek külön mosdóasztala volt, azon lavoir friss víz porcellán korsóban és üvegben; ezenkívül a középasztalon két palack friss ivóvíz állott mindig készen. [...] Repert. rendezését folytattam [...] 3 út. lementünk, de nem dolgoztunk, hanem ½ 4 or. Szigeti és Bárényivel kimentünk az erdőbe, igen regényes sétát tettünk [...] a Csaplár hegy igen

[2868] Uo. 1874. augusztus 3. p. 108.
[2869] Uo. 1874. augusztus 4. p. 109.
[2870] Uo. 1874. augusztus 5. p. 109.

szépen fekszik és körüle a völgy meglepő szép, a kilátás felséges [...] Aratók zenével a főherceget és nejét megtáncoltatták [...] ½ 9 fel. Repert. rendeztünk."[2871]

„¼ 6 or. keltünk, revisiót csináltunk [...] csak 6 or. mentünk le sétálni szokott körutunkat katonalépésben megtettük [...] a 23. ív elkészült [...] és 7 ¼ munkához láttunk, mely 11ig tartott elég kedélyesen. Szuppenecz az udvarmester meglátogatott bennünket munkánk közben, elég különös, hogy ily ritkán teszi, hanem kimagyarázható nyilatkozatából: Schaumburgban az ő vállain nehezült majd az egész könyvtár kezelése, az öreg őr beteges levén, ő írta a szép kathalogust és négy évig majd megvakult bele, nem csoda ha most borsodzik a háta, ha csak meglátja; különben kedves ember. [...] Szobánkban Repert. dolgoztam „Érmek"-et. [...] Rendes időben 3-5 fogl. [...] szeretném nőm és Otmárral is megismertetni az alcsuthi életet, [...] különben az vigasztal, hogy Otmár a mily élénk fiú, itten a rend és csend közepette úgyse találná fel magát, unatkoznék, a könyvek rendezésében pedig egyátalában nem találna mulatságot, mint Józsi, ki egész komolyan teszi kötelességét és még némi örömöt is lel benne, derék fiú."[2872]

„¼ 6 or. felkeltünk, séta a parkban. Könyvek rendezése 7től ¾ 11ig [...] 1 or. felültünk Józsival a kocsiba, Szuppanecz szivelesen búcsút vett tőlünk [...] „Otthon [...] a nyomdába, a kézirat elfogyott [...] neki ültem és dolgoztam a Repertorium cédulák összeállításán. [...] örültem annak, hogy a Fővárosi Lapok átvette a hírt az én Alcsuthi kirándulásomról (keddi szám)."[2873]

„Gyulaival találkozván [...] a Váci utcáig mentünk elmondva alcsuti életet, a főherceg magyaros érzelmeit."[2874]

„E. u. 1-3 correct. 24. ív. 3-5 könyvtárban (azaz még mindig a fészerben dolgoztunk. 5-6 correcturával bajlódtam. [...] Alcsuton [...] minden élénk zöld és a csend, a figyelem, a rend, kényelem, jólét, gondnélküli lét, kellemesen ringat."[2875]

„... séta előtt javítottam, azután futottuk meg körutunkat a parkban. [...] ½ 8 or. láttam a könyvtár rendezéshez és rendeztünk ¼ 12ig; kissé jobban éreztem magamat, hiában a jó levegő, kissé félrevonultan kevés gonddal kellemesen élni, sokat ér az egészségnek. Szobánkban az oklevelek céduláit rendeztük, az az most inkább csak én dolgozom, mert úgyis ráérek. Józsi olvas. [...] d. u. nem rendeztünk, hanem 6ig az okleveleket elrendeztem. – Nem bánom hogyha olykor szünetet tartunk, mert félek, hogy kifogyunk a munkából, miután a könyvtárba még be nem juthatunk."[2876]

[2871] Uo. 1874. augusztus 6. p. 110.
[2872] Uo. 1874. augusztus 7. p. 110.
[2873] Uo. 1874. augusztus 8. p. 111.
[2874] Uo. 1874. augusztus 10. p. 112.
[2875] Uo. 1874. augusztus 11. p. 112.
[2876] Uo. 1874. augusztus 12. p. 113.

„... sokat rendeztünk, de még mindig szűk helyiségben, legalább világos, egészséges hely, mert ha a két szárnyajtót kitárjuk, mintha kertben dolgoznánk. [...] 11 or. felmentünk, elővettem a Művel. tört. cédulákat és rendeztem sajtó alá [...] a főhercegné kérdezősködött a könyvtár felől, nehéz munka lehet, csak gondolják is nehéznek, azt akarom, annál nagyobb lesz a dicsőségünk, hanem mindig félek, hogy annyira nem fogom átadhatni, hogy a kathalogus szerint mindenki gyorsan kikereshesse a könyvet, addig sok bajt kell még leküzdenünk; Otmár, nőm nem élnek ugyan hercegileg, de nem is kínozza őket ily töprengés."[2877]

„Repertoriumot készítettem ½ 8-½ 12-ig. [...] E. u. Repert. cédul. rendeztem és kezdtem olvasni Herzen's Gefangenschaft, mert úgy látszik, itt az olvasásra is marad még elég idő. [...] Estve szobámban jegyzgettem, Repert. Művel.tört. rendeztem. [...] A jó Isten megsegítt bennünket, íme most is nem reménylett, nem várt szerencsében részesített."[2878]

„Ünnep. ¾ 6 felk. és a parkban ½ 7 utánig, aztán Repertoriumot egész szorgalommal rakosgattuk, rendeztük [...] sokat végeztünk, mást úgyse tehetünk, ünnep lévén, szentül megtartjuk és nem megyünk a könyvek rendezéséhez."[2879]

„... reggeli után rendes foglalatosságunk után láttunk és ¼ 12ig foglalkoztunk. Ezután Repert. cédulákat rendeztem. [...] 3-5 könyvek rendezése."[2880]

„6 or. ágyúlövés ébresztett fel, ő felsége születését itt is megünnepelték. [...] ½ 8 or. a könyvtárrendezéssel voltunk elfoglalva, ¾ 11ig. Szűk már a hely, kezdünk már összébb szorulni, hanem azért segíttünk magunkon, nehogy azt gondolják, ingyen eszszük Alcsuthon a főherczegi finom ételeket. [...] Repert. cédulákat sokat rendeztem. Könyvtár rendezés végett tanácskoztunk Szigetivel helynyerés végett, kisztnikbe rakni a könyveket és átvitetni a már megjegyzetteket, így ezeket ha ott készen lesznek, a festők és asztalosok miatt dolgozhatunk, könnyen helyre rakhatjuk, míg itt helyt nyerünk."[2881]

„½ 8 or. a könyvek rendezéséhez fogtunk [...] a már megjegyzett könyveket kisztnikbe raktuk és átvitettük ideiglenesen is leszegezve a könyvtárba, így helyet is nyerünk. [...] 11 or. [...] Repert. cédulák rendezését folytatttam. Józsi is sokat segít, de miután nelem is elég időm van, nem hajszolom, hanem hagyom őt pihenni [...] talált egy olasz grammatikát a könyvtárban, abból tanul olaszúl! [...] jegyzgettem naplójegyzeteimet, hogy otthon aztán beirhassam abból az egy napra való egy lapot teleírhassam."[2882]

[2877] Uo. 1874. augusztus 13. p. 113.
[2878] Uo. 1874. augusztus 14. p. 114.
[2879] Uo. 1874. augusztus 15. p. 114.
[2880] Uo. 1874. augusztus 17. p. 115.
[2881] Uo. 1874. augusztus 18. p. 116.
[2882] Uo. 1874. augusztus 19. p. 116.

„... a parkban sétáltunk ünnep levén, nem tudtuk másképp mivel ölni az időt. A főhercegi család is ott sétált, a főh. fehér öltözetében (csizmában húzott nadrággal, kanász (szalma) kalapban, [...] neje vele egyszerű öltözetben [...] egy padon ülve olvastunk látva őket [...] beszöktünk szobánkba [...] Ebédre a főhercegi asztalhoz mentünk (ünnep és vasárnap, ha a főherceg és Nyáry itthon vannak, elég ritka szerencse) [...] kedélyesen elbeszélgettünk és mulattunk, csak az a kár, hogy ritkán történik, pedig én igyekszem a társalgást élénkké tenni és szeretnek is. Megjött a 25. ív reviz. és 26. correct., ezt corrigáltuk. [...] ¾ 5 séta a parkban, ismét correctura [...] Athen. is átadjuk mindig [a gróféknak], szóval mindenfélekép megkedveltetjük magunkat, vigyázok is, hogy valahogyan el ne rontsuk a renoménkat."[2883]

„... Repertorium 25. ívét corrigáltam [...] sétáltunk a parkban; ezután könyveket rendeztünk ¾ 8-11ig szokott mód szerint és csak módjával, hogy ki ne fogyjunk a munkából; a 24. és 25. ívet elküldtem, a 26.ikat javítgattam ebédig [...] Repert. javítgattam, 3tól 5ig könyveket rendeztünk, a főherceg meglátogatott bennünket, elconversáltunk kedélyesen adomázott szokása szerint, csak az a sajátságos merev nézése, mosolya és vontatott beszéde ne lenne, sok genialitás van benne és edzettség, különben jó családapa, neje is szereti, úgy élnek mint a legjobb házaspár. [...] V. u. Jámboréknál voltunk, hol a lánykák zongoráztak [...] a grófné [...] kedves [...] sokat köszönhetünk neki, hogy barátságával itt létünket még kellemesebbé tette, mindenesetre kissé unalmassá vált volna ezen nagyúri élet, ha magunkra lettünk volna hagyatva, hátha még Józsit el nem hozom. [...] Ez is jó, hogy hírlapokat kapunk, semmi se hiányzik kényelmünkhöz ..."[2884]

„26. ív correct. elküldtem [...] 8 or. kezdtük a munkát és 10 or. már felhagytunk vele [...] Repert. cédulákat [...] számoztam [...] így már nyugodtan megyek Pestre, ha viszek is valamit magammal. [...] 3tól 4ig a könyvek közt dolgoztunk, de sokat nem lehetett ..."[2885]

„Reggeli után az 5. ív registerét revideáltuk [...] ma a főhercegi asztalnál ettünk Szőgyényi-Marich László főispán volt a vendég, Ő Felsége bevonulása végett jött tanácskozni [...] A társalgás élénken és barátságosan folyt. Ezután Ő fensége végig vezetett bennünket az üvegházakban, ő maga magyarázta az érdekes növényeket, mégis sokoldalú ez a főherceg, kár, hogy nem látszik ki arcából [...] Szőgyényi barátságosan beszélt, kérdezősködött tőlem és elválásnál kezét nyújtá. Megérk. a 27. 28. ív correct. kéziratot kérnek. [...] Nekiültünk és Józsival erősen corrigáltunk. [...] szép és emlékezetes napom [...] volt a mai, hullott az áldás reám mindenfelől. A sok érdekesség, megtiszteltetés. Szeretem ha a grófnénak is hízeéleghetek valamivel, mert akarom, hogy kedveljenek, szeressenek, [...] szeretem reményleni, hogy Alcsuthon még többször megfordulok."[2886]

[2883] Uo. 1874. augusztus 20. p. 117.
[2884] Uo. 1874. augusztus 21. p. 117.
[2885] Uo. 1874. augusztus 22. p. 118.
[2886] Uo. 1874. augusztus 23. p. 118.

„... a könyvtárt, hova ma már bejutni akartunk, takarították [...] végre lemehettünk és 1ör csak ma rakhattuk a tulajdonképpeni könyvtárba a könyveket kiszabott helyükre. Józsi fönn a karzaton dolgozott, én lenn. 11 óra után fel. pakoltam [...] 1 or. [...] előállt a kocsi és utaztam magam Budapestre. Józsi kissé keservesen nézett, de azután megbarátkozott az eszmével és szorgalmasan dolgoztak a könyvtárban."[2887]

„... könyvtárban megnéztem mit dolgoztak, meg voltam fiammal elégedve. [...] Könyvtárban dolgoztunk a szokott időben 3-5 azután olvastam. [...] igen is beletaláljuk magunkat a jó életben csak az a kár hogy keveset lehetünk a főhercegnél."[2888]

„¾ 8 or. könyvtárba mentünk ¼ 12ig dolgoztunk; csak az aggaszt, hogy látom ezt a nagy zűrzavart, míg ez mind rendben lesz és tervem szerint használható is; hiában igen szűk a hely. [...] 3 or. a könyvtárba mentünk és ott dolgoztunk 5 utánig; [...] a revisiót csináltam vacsoráig [...] Józsi elkezdte 5 után az Irod. tört. repertorium rendezését, habár nem egészen crrect rendezi de legalább utasításom szerint hasznos szolgálatot tesz, persze nem a legörömestebb de az 1 frt mégis csak ösztönzi őt a kitartásra. [...] Valóban ritka szerencsében részesültünk különösen mi kik annyi előnyt kapcsolhatunk össze és nyertünk."[2889]

„¾ 6 felkeltünk. Józsival séta a parkban. Reggeli után [...] a revisiót készítettük és a 27. 28. ívet exped. ¾ 8 or. a könyvtárba mentünk és ott dolgoztunk ¼ 12 or. csak az bosszantott, hogy lankad segédeimnél a munkakedv; nem a Józsit értem, ki gyönyörködik még mindig a könyvekben, habár olykor nógatnom kell őt, hogy bele ne merüljön igen a könyvek nézegetésébe, hanem dolgozzék – Szigeti azonban ha szerét teheti megszökik a munka elől [...] ilyenkor Berényi se sokat dolgozik. ¼ 12 szobánkba mentünk és éppen józsival a registert revideáltuk, midőn jött a főherceg, udvarmesterrel és Szigetivel szobákat vizsgálták a beszállásolandó honvédtisztek számára, a mi szobánkba is kettő jő. [...] ½ 4 or. lementem és 5ig dolgoztam [...] Józsi repert. csinált [...] bárónak előadtam Lehoczky folyamodását sógorom kérése folytán. Egybekelésünk 21-ik évfordulóját legszebben ünnepeltem, adomáztunk."[2890]

„$^{1}/_{2}$ 8 után a könyvtárba mentem 11ig ott dolgoztunk, nem oly kedélyesen mint elejéntén, mert akkor még egy egész nagy vacatió állt előttünk [...] hittük, hogy szépen, kényelmesen bevégezzük munkánkat, de most látjuk már és bizonyosnak tartjuk, hogy előttünk van a két heti szünetelés, álványok befestése [...] a sok hiányosan jegyzett könyv, az állványok célszerűtlensége és több nehézség, mely ha a végeredményt a be nem végzett munkát látjuk magunk előtt, méltán lehangol – hanem máskülönben talán jobb így, legalább még a jövő nyáron is élvezhetjük Alcsút kellemeit. [...] Repert. cédul. rendeztem. [...] Könyvtárban 3 után 5ig foglalkoztunk. [...] Valóban áldott jótétemény,

[2887] Uo. 1874. augusztus 24. p. 119.
[2888] Uo. 1874. augusztus 26. p. 120.
[2889] Uo. 1874. augusztus 27. p. 120.
[2890] Uo. 1874. augusztus 28. p. 121.

hogy ezen békét, csenedet, jólétet élvezhetjük [...] a lehető legnagyobb kényelemben élünk, a kis munka pedig szórakozást szerez és egészségünkre válik [...] Kár hogy minden dicsőségnek oly igen hamar vége szakad, de akad talán más is még."[2891]

„6 or. felkeltünk és sétáltunk szokás szerint Józsival a parkban [...] ismét a parkban sétáltam magam, a főherceggel találkoztam, kezét nyújtá; igen barátságos, kedves ember, nagy magyar, tevékeny, jószívű, rendes, takarékos, s ez mind oly erény, a mi az én tetszésemet megnyeri. [...] Repert. cédulákat rendeztem. [...] Ebéd [...] kedélyes beszélgetés [...] a zsidók ellen újra kikelt a főherceg, ezen nagy erényét majd elfeledtem, hogy a zsidóknak nagy ellensége."[2892]

„... mint mindig [...] sétát tettünk a parkban, jó benyomást tesz ránk a rendezett, szép tiszta utak, lombdús fák, a tó hattyúival és gólyákkal [...] egy egy munkás kertész vagy falubeli, szerencsés jó reggelt kívánnak, mindnyájan jólétnek, megelégedettségnek örvendenek, ki ne feledné el itten a baját. [...] reggeli után [...] A könyvtárba ½ 8 mentünk és ott dolgoztunk ¼ 12 ig. Ezután Repert. cédulákat rendeztünk. [...] 3-$^{1}/_{2}$ 6ig könyvtárban dolgoztunk, nem akarom hogy azt tapasztalják miszerint legalább 6 órát naponként nem állunk ki, ez pedig elégséges szellemi munkával tölteni. [...] olv. ez igen jól esik és mulattat, a kábultságot okozó, kissé fárasztó könyvtárrendezés és Repertoriumcsinálás után. [...] séta szivarozgatva és disputálva a báróval jókat nevettünk [...] 8 után búcsú a bárótól mert holnap a főherceggel elutaznak, kezd monoton lenni majd a mulatság. Józsi is megszokta a vidám társaságot, habár ő csak hallgató szerepet visz, csak ha kérdik felel [...] Naplóm jegyezgettem oly röviden, hogy féltem [...] nem fogom tudni majd pár hónap múlva egy lapra kinyújtani."[2893]

„... szinte jólesik ma (oct. 30.) ezen zaklatott életben visszaemlékezni a szép nyugodt napokra. [...] 7-$^{1}/_{2}$ 12 a könyvtárban dolgoztunk,mamár jobban ment a munka. [...] Repert. cédulákat rendeztük. [...] 3-$^{1}/_{4}$ 6ig a könyvtárban [...]
Alcsúthon mégis volt baj, hol 1. Septemberrel nem kezdhettem el szokott szőllő kúrámat, mert itt a szőllő, úgy látszik nem igen keresett cikk, vagy [...] nehéz utánna járni, itt minden lépést restellnek tenni. Másik baj az, hogy a vacátió felének vége. [...] Csak a közelgő vége, a nehézségek és felelősség, vajjon megtehetjük-eezen zűrzavarban azt, hogy egészen rendben adhatjuk át a thékát, miután sok kiválasztatott belőle és Schaumburgban maradt a nélkül, hogy ezt tudnók, vagy megjelöltetett volna. Ez gondot ád, no de túltesszük magunkat ezen is."[2894]

„7-$^{1}/_{4}$ 12 a könyvtárban. [...] Józsi ma kapta a 15ik levelét a szünnapok alatt Fejérpatakitól. Repertor cédulát rendeztük [...] 3-$^{1}/_{4}$ 6ig a könyvtárban, most igyekszem

[2891] Uo. 1874. augusztus 29. p. 121.
[2892] Uo. 1874. augusztus 30. p. 122.
[2893] Uo. 1874. augusztus 31. p. 122.
[2894] Uo. 1874. szeptember 1. p. 123.

több időt fordítani reá, hogy később aztán kényelmesebben lehessünk, vajjon bevégezzük-e nem tudom, pedig szeretném, de talán jobb így. Grófné meglátogatott bennünket, legalább látta szobánkat. Elkezdtem Hackländer: Der Wechsel des Lebens című regényét olvasni …"[2895]

„1/2 8 or. […] könyvtárba […] ott voltunk ¼ 12 ig, szorgalommal és kitartással akarunk az akadályokon győzedelmeskedni. […] Repertorium regisztercéduláit hasonlítottuk össze Józsival, hogy a mennyire lehetséges, ez is tökéletes legyen, mindent elkövetünk. […] 3-1/2 6ig a könyvtárban roppant munka és a fáradságot nem fizethetnék meg eléggé pénzzel, hacsak ez a jó ellátás, kedélyes élet nem fűszereznéaz alcsuthi terhes foglalkozást, ez elfeledteti velünk a bajt. Józsi pedig oly könnyebbség nekem, annyira szeretem és hasznát veszem a könyvtárrendezésnél, hogy nem tudom mit cselekedtem volna nélküle. […]
sétát tettünk az Inspectorékhoz a faluba a grófnéval és Józsival, […] Józsi többnyire hallgat, én töröm a német nyelvet s a hol lehet őket hagyom beszélni, hiában nem kenyerünk a német nyelv és alig ha viszem annyira, hogy minden fennakadás nélkül társaloghassak németül, elég ha mégis fenn nem akadok és vissza nem ijedek ha tiszta német emberrel van dolgom; ebben is már volt elégszer részem …"[2896]

„1/2 8–11ig a könyvtárban; a zabkamrában levő könyveket áthelyeztük, a több heti munka egy nap alatt rendbe rakatott, mégis jó volt az előmunkálat. Repert. cédulákat rendeztünk. […] Már hozzá szoktunk az alcsuti gazdag ebédhez és átalában a sok evéshez – hanem kezdjük már unni is és közömbös a finom étel is, habár mindig változatos, talán éppen a francia konyha teszi, minden gőzzel fő, szétmálik, porhanyó és nem annyira ízletes finom zsíros. Szőllő még mindig hiányzik. E. u. Repert. cédulákat rend. megjött a 29. 30. ív kézirattal, sürgetik a kéziratot; ezeket átnéztem és kiírtam a cédulákon levő idézeteket, – mert rettegek attól, hogyha valamikép egy csomag elveszne a póstán és a nagy munka megcsonkulna. […]
½ 4-1/4 6 a könyvtárban foglalkoztunk. […] Vacsora a parkban, de a szúnyogok borzasztóan kínoztak, tehát elüldöznek innen is bennünket – kezd apadni a mi dicsőségünk és élvezeteink. […] Séta a grófnéval; elmondtam első szerelmeimet, mily kellemes emlékek ily kellemes helyzetben. […] Józsi egészen kipirosodott, igen használt neki az alcsuti koszt és levegő."[2897]

„Reggeli után cédulákat rendeztem és elküldtem 385 dbot. Könyvtárban ½ 8-¾ 11 ig dolgoztunk és a zabkamrát kiürítettük, helyreraktuk a könyveket, igen elfáradtunk. Repertor. cédulákat rendeztük. Nagy jótétemény hogy ezt tehetjük és a nyomtatás fönn nem akad. […] Józsi […] annyira elsajátította néhány hét alatt itt Alcsuthon az olasz nyelvet, hogy most már kényelmesen fordít […]

[2895] Uo. 1874. szeptember 2. p. 123.
[2896] Uo. 1874. szeptember 3. p. 124.
[2897] Uo. 1874. szeptember 4. p. 124.

3-5 a könyvtárban dolgozgattunk. A 29. ív correcturáját csináltam. [...] kis cédulára megtettem naplójegyzetemet $^{1}/_{4}$ íven, [...] Józsi látja, de nem kérdi, talán tudja is mi az, hisz otthon is látják, hogy reggel tovább egy óránál írok és nem másolok. No legalább egy kis nyoma marad élvezeteinknek késő vénségemre, ha megérem, mily jó lesz elővenni és olvasgatni az elmúlt viharokat, fényes és borús napokat, ezen változatos életpályán, melynek hullámai nem hoztak ugyan elviselhetlen csapást, de rendkívüli örömöket is vajmi ritkán; nem mondhatom azonban, hogy nem élveztem sokat, sokszor és részesültem nem várt örömökben,szerencsében. Áldva legyen a végzet, a mindenható teremtő a ki ezt kormányozza."[2898]

„29. ív corr. csináltam [...] Hackländert olvastam kedélyesen; már az is mutatja mily jó dolgom van, miután regényolvasásra is mennyi időm marad. [...] a főhercegi asztalnál való étkezés úgy látszik a multkorival véget ért, ez is nagy veszteség,mert egyik fő varázsa nagyúri életünknek [...] E. u. Repert. cédulákat rendeztem [...] 30. ív correct. csináltam a 29. elküldtem. [...] Séta a parkban a grófnéval, kezd komorabb lenni a társalgás a honvédekről, kik ha eljőnek vége a paradicsomi idyllnek, magunk sétálhatunk, mint a gólyák a parkban, így oszlik foszlik szét minden szép és dicső a nap alatt. [...] Hackländer „Der Wechsel des Lebens" elolvastam, mondhatom rég nem tetszett könyv annyira mint ez [...] hanem a helyzet is sokat tesz az olvasmány behatására, egykor az ifjúi érzelmek, most a csend, béke, jólét, nyugodtság, megelégedés."[2899]

„Repert. 30. ív correcturáját készítettem és exped. ½ 8-$^{1}/_{4}$ 12 a könyvtárban dolgoztunk, már csak neki szántuk magunkat és szorgalmasan dolgozunk, hogyha el nem végezzük is, legalább látszatja legyen, hogy dolgoztunk. Repert. nyomda alá rendeztük, különösen most ezt én teszem, mert kijut erre is az időmből [...] $3^{1}/_{4}$ -5 ig a könyvtárban Mária Dorottya féle könyveket rendeztük el, beleolvasztva a többi közé, – [...] sokat gondolkoztam az I. őri állomás betöltése fölött, hanem nem táplálok vérmes reményeket, azért a csalódás se esik oly igen nehezemre, már hozzá szoktam keveset várni a sorstól és a kudarc fölött nem búsulni. [...] Hanem átalában Alcsúttal meglehetünk elégedve. Ismereteinket roppantúl gyarpíttá, érzékeinket finomítá, Józsi is sokat tanult, ennek örülök, kár hogy Otmár oly igen hátramarad bátyjától a műveltségben."[2900]

„Ünnep lévén a nap a mienk volt, reggeli után kényelmesen olvasgattunk [...] Repert. cédulákat rendeztem, Lendvaynak levelet írtam. [...] nagy boldogság ha az ember regényt olvashat [...] sok kontármű után. [...] Józsi [...] örökölte természetemet a tevékenységet, szünet nélkül működik, jóllehet a vasszorgalom és kitartásban még nincs ott a hol én; e helyett többet tesz és használ azzal, hogy jobban megválasztja azt, a mit tesz, mint én tettem, és így idejét értékesíti."[2901]

[2898] Uo. 1874. szeptember 5. p. 125.
[2899] Uo. 1874. szeptember 6. p. 125.
[2900] Uo. 1874. szeptember 7. p. 126.
[2901] Uo. 1874. szeptember 8. p. 126.

„6 or. felkeltünk Repert. 31. ívének correct. csináltam; szokott sétánkat is megtettük azért a parkban. [...] ½ 8-11 ig a könyvtárban dolgoztunk, mégis csak haladunk előre s ennek örülök, habár nem oszlik el az a nagy baj, hogy mindinkább jőnek elő az oly könyvek melylyek nincsenek számozva, a kathalogus minden szépsége dacára is nem egészen correct rendszerrel bír, szóval igen nehéz nenne valamit megtalálni és időveszteget éssel jár. [...]
mit csinálunk mi Pesten e hó 26ig, midőn a honvédek helyet adnak és ismét jöhetünk Alcsúthra. [...] Könyvtárban 3-5ig keveset dolgoztunk. [...] naplójegyzetimet megtevén keveset olvasok, ezt is elunom [...] Már kezd csillagunk lefelé hajlani itt is, több a gond, kevesebb az élvezet; kezd bántani azon tudat, hogy nem mutathatok végeredményt, annyi fáradság után, pedig a nagy urak csak abból szoktak itélni,az igaz, hogy kilátásba van helyezve az, hogy újra eljöhetünk, de talán ők meg azt fogják gondolni, hogy [...] készakarva így csináltuk ki, hogy ne végezzék be!?”[2902]

„... holnap utazunk. Hanem az a meglepetés ért, hogy mi háborítlanúl folytathatjuk munkánkat és itt maradhatunk a király itt léte alatt is, ha nincs ellenünkre, hogy 3 napra Jámboréknál szállunk; én és Józsi is örültünk [...] A könyvtárban ½ 9-11 ig; nehézségek a kathal. keresésben – Repert. cédul. vesződtünk [...] 3-5ig [...] Vajjon jó lesz-e ránk nézve, hogy több időt és oly igen nevezetes napokat töltünk itt; mert nekem mindentől kell félnem, hogy rosszúl üt ki, bizalmatlan vagyok magam iránt, miután soha semmi se sikerült, bár mibe kaptam, azt nem végeztem be, vagy rám nézve csak átok volt, kétségbeejtő helyzet; mint most midőn e sorokat leírom (nov. 17.) ily rosz hangulatban vagyok, de akkor feledtem sokat életemből.”[2903]

„... esernyő alatt tettük meg szokott sétánkat a parkban [...] ¾ 8 or. lementünk a könyvtárba szokott teendőnket végezve, kevés szerencsével; odajöttek Maulicher és Hannig, nézegették a könyveket, mi pedig dolgoztunk 11ig. [...] 3 or. barátságos bucsuzás közt Hannig pénztárnokkal és Józsival hintón utaztunk Pestre [...] ¼ 7 or. otthon voltunk ...”[2904]

„½ 6 or. felkeltünk álmosan [...] vasuthoz [...] A kocsi Martonvásáron várt reánk [...] 10 órakor már a kertészlakban voltunk, ideiglenes lakásunkon. [...] 3 út. könyvtár rendezés 5ig [...] megélénkült a kastély, mert a honvédtisztek már beköltöztek ...”[2905]

„8-$^{1}/_{2}$ 12ig a könyvtárt rendeztük, bosszankodtam, mert [...] a könyv címének keresésénél [...] számtalanszor felakadtunk, s így lassan halad a munka; nem tudom feledni Horvát magaviseletét se; ezen méltánytalanság valóban bosszantó, annálinkább az, mert oly komisz önző embertől jő, mint Horvát. [...] 2-$^{1}/_{4}$ 5 könyvtárt rendeztük [...] sok bajjal

[2902] Uo. 1874. szeptember 9. p. 127.
[2903] Uo. 1874. szeptember 10. p. 127.
[2904] Uo. 1874. szeptember 11. p. 128.
[2905] Uo. 1874. szeptember 16. p. 130.

jár [...] az előző munkálat játék volt ehhez képest, vagy nekem soha se adatik az a szerencse, hogy munkálatomat, csak egyet is bevégezzem!"[2906]

„... izgatottabb vagyok most már, mert végéhez közeleg a mi uraságunk. A könyvtárban 8-11$^{1}/_{2}$ig mulattunk az az dolgoztunk magunkban, mert segítségről most szó sem lehet [...] 2-4 $^{1}/_{2}$ dolgoztunk; ezután pihentünk és sétáltunk a parkban [...] nagy sürgés izgatottság, mert Ő felsége holnap érkezik Alcsútra, a kertészszel alig lehet beszélni ..."[2907]

„Jégveremnél a Király és banderium Józsi is jól láthatta [...] bevonulást a király fogadtatását a legjobb helyről szemléltük [...] 3or is láttuk a királyt, imposans jelenetek [...] ¾ 4 or. felült hintajában és elkocsizott. Haza. Tudósítást írtam, Józsi a Pol. Ujd. számára én a M.Polgárbaelég híven írom le az egészet. [...] Séta a parkban, felcsuti cigányok húzták egyedül, elhagyottan, [...] Izgatott nagy nap volt ez Alcsútra nézve, hanem örökké emlékezetes is marad, hálából igyekeztem költőiesen megörökíteni, visszatükrözve a fényt, élénkséget, mi elég jól sikerült."[2908]

„Magyar Polgár számára level. tudósít írtam [...] áthurcolkodtunk [...] elfoglaltuk szobánkat [...] Tudósítás mellé levelkét írtam Papp Miklósnak [...] 31. ív revisióját csináltam [...] katona zene szólt, most még csak megjárja, hanem később igen is unalmas lesz az itt tartózkodás [...] kezd nagyon már monoton, unott lenni ezen egyforma uras élet, hanem egészségünk végett is szükséges és a nagyon kiterjedt ismeretség végett, mindennek megvan az ő gyümölcse, ha nekem nam használ, Józsinak talán [...] elmondhatja, hogy József főherceggel egy asztalnál evett."[2909]

„Séta a parkban, nem sokára elhagyjuk ezt a paradicsomot [...] 8-$^{1}/_{4}$ 12ig a könyvtárban, Szigeti is segített, csak legalább nagyából tehessek valamit, hogy ne maradjon minden fölforgatva; a mit már helyre raktunk, azt fogjuk aesthetikai sorba ésrendbe rakni. 31. ív revisiója is elkészült, szobánkban napl. jegyz. írtam [...] Repert. czédulákat rendeztem, ½ 3 -½ 5 ig a könyvtárban. [...] Józsi inkább hazafelé gondol, megunta a dicsőséget, én is miután munkám be nem végezhettem, rossz kedvvel dolgozom, nem arathatok teljes sikert, csak az az egy vigasztal, hogy jövő évben ismét eljövök e szép helyre."[2910]

„Könyvtárban 8-11$^{1}/_{2}$ működtünk [...] ½ 3 -5ig a könyvtárban rendezgettünk [...] kezd letűnni csillagunk, se Nyáry se Grófnő, közös ebéd-és vacsorának vége. Jámborék unalmas társaság, hanem nem tarthat ez se örökké, kell hogy hozzá szoktassuk magunkat a változáshoz."[2911]

[2906] Uo. 1874. szeptember 17. p. 131.
[2907] Uo. 1874. szeptember 18. p. 131.
[2908] Uo. 1874. szeptember 19. p. 132.
[2909] Uo. 1874. szeptember 20. p. 132.
[2910] Uo. 1874. szeptember 21. p. 133.
[2911] Uo. 1874. szeptember 22. p. 133.

„Józsi [...] genialis fiú, ily hamar elsajátította az olasz nyelvet [...] a Repertoriumhoz ő készíti a Hely-és Névmutatót [...] vagy rendezi a cédulákat, de ezt mostmár inkább én teszem. [...] 8-$^{1}/_{2}$ 11ig a könyvtárban működtünk, elrendeztük a XIV- a XVIIIig. [...] Répássy [...] kéziratot kér! [...] ½ 3- ½ 5 ig a könyvtárban; kábult leszek és bosszankodom a rendetlenségen, nehezen lehet valamit a szép kathalogus szerint megtalálni, azután sok vagy nincs beírva, vagy hiányzik, visszatartották és nem törölték ki; ha mind elrendezzük is, lesz még elég confusio. [...] Józsi hallgatagságával úgy látszik az én természetemet örökölte,mert oly társaságban hol nem éreztem magamat kedvem szerint, inkább hallgattam, annál többet beszéltem a magam szőrűek közt."[2912]

„8-$^{1}/_{2}$ 12 a könyvtárban rakosgattunk [...] M. Polgár „Egy érdekes nap Alcsúthon" szóról szóra. Józsi levele a „Pol. Ujd."-ban déjenné-t ebédre változtatták. [...] Könyvtárban 3-$^{3}/_{4}$ 5ig."[2913]

„... nem sokára vége szakad ezen idylli életnek [...] 8-11$^{1}/_{2}$ ig a könyvtárban munkálkodtunk [...] legalább a mit megkezdtünk, akarjuk bevégezni. Repert. czédulákat rendeztem sajtó alá; ezen munka is kínoz, vajjon mikor és hogyan látom bevégezve legalábbb ezen első kötetet [...] Könyvtárban 3-5ig, sok akadályba ütközök ..."[2914]

„$^{1}/_{2}$ 8 or. Manlicher igérete szerint megérkezett [...] és megmutatta az egész alcsuthi uradalmat Mariavölgy mintatehenészetével [...] Hatvan regényes középkori zárdával, mely most raktár [...] meglepő szép tájak és példás rend és tisztasággal. Láttuk a vetőgépet működni [...] tágult ezáltal is ismeretkörünk. 11 or. haza. Könyvtárban működtünk. [...] Holnap utaznak a főhercegi család Sz. Antalra ..."[2915]

„... könyvtárban dolgoztam 9-$^{1}/_{2}$ 11 ig [...] Szuppaneczet értesítettem, hogy holnap utazunk, miután úgyse lehet már dolgoznunk, a festésben is akadályozzuk az asztalosokat, majd jövő évben. [...] a nagyon is monoton franczia konyhát meguntuk, kívánkozunk a mi egyszerű kosztunk után; aztán a repertorium nyomtatása hajt hazafelé és a könyvtár megnyitása keservessé teszi még a hátralevő néhány szünnapot; hiában az első napokat, heteket, melyeket Alcsúthon töltöttünk, nem feledjük soha, azok varázsát nem lehet visszahozni többé ..."[2916]

„8 után lementünk a könyvtárba, Szigetinek az utolsó Instructiót kiadtuk, pakolja ki a könyveket és állítsa fel úgy a hogy a festők készen lesznek, azután megmagyaráztam a mi eljárásunkat, hogy akik jőnek, magyarázattal szolgáljon [...] szivélyesen elbúcsúztam ..."[2917]

[2912] Uo. 1874. szeptember 23. p. 134.
[2913] Uo. 1874. szeptember 24. p. 134.
[2914] Uo. 1874. szeptember 25. p. 135.
[2915] Uo. 1874. szeptember 26. p. 135.
[2916] Uo. 1874. szeptember 27. p. 136.
[2917] U.o. 1874. szeptember 28. p. 136.

„... délben a Muzeumban voltam és Rómer oda nyilatkozott miszerint Alcsuthon gazdálkodási szempontból „Szigethivel" végeztetik a rendezést! Így már megnyugszom, a hecz annál gyengébb lesz, én nem aggódom a rendetlen könyvtár használhatóságán, szerettem volna ugyan pár nyugodt hetet eltölteni, de talán jobban esett így, nagy felelősség alól felmentettek!"[2918]

„Géjzától levél Otmárnak, azt hiszi hogy mi Alcsuton vagyunk már, én pedig szentül hiszem, hogy Szuppanecz machinacziója, hogy mi nem megyünk ki, nem tudja feledni a „spádét és pofonütött kalapot", talán a főherceg se meg a főhercegné azt hogy a grófnét fölibe emeltem szépségével! A végzet így határozá."[2919]

„Nagy Miklós nálam volt Alcsutra viszi Rómer a ceremoniákat kérdezte."[2920]

„Nagy Miklósnál [...] Alcsuthról beszélgettünk, ott volt vasárnap és nem bir betelni a sok érdekes személylyel és tárgygyal."[2921]

„Nagy Miklós alcsuti képekhez kért szöveget, majd fiam megírja, mondtam [...] a czikk tervét elkészítette ..."[2922]

„Ragányi Aczél Péter aradi főispán könyvtárát ajánlotta, hogy rendezzem a vacátióban, bármint szeretném, de Alcsúth nem ismétlődik többet sem a hely sem a körülmények, az paradicsomi élet volt!"[2923]

[2918] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXV. id. Szinnyei József: Naplóm 1875. július 31.
[2919] U.o. 1875. augusztus 11. p. 112.
[2920] U.o. 1877. szeptember 12. p. 128.
[2921] U.o. 1877. szeptember 18. p. 131.
[2922] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXVI. id. Szinnyei József: Naplóm 1876. augusztus 16. p. 115.
[2923] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXVII. id. Szinnyei József: Naplóm 1877. március 5. p. 33.

Idősb Szinnyei József névváltoztatására vonatkozó adatok

„Békeffy [szállásadója 1846 őszétől Győrben] vagy miként Beöthy Zs. mondja az ő figyelmeztetésére, de én pedig igen emlékszem hogy a magam felfedezése után, 1504Mo országgyűlésen Sárosi követ Szinnyey nevű-re figyelmes lett a társaság és azt nekem mint igen alkalmas nevet ajánlottak, én pedig mint helyeset el is fogadtam, később ki is vittük és viseltem egy darabig, aztán letiltatva most csak itt ott kivételesen használom Ferber családi nevem helyett, vagy vele összekapcsolva; úgy hiszem ez alkalommal történt ezen név választás! és leginkább Békeffy és sógor unszolására!”[2924]

„Ez idő tájban [1847 nyara] történt Ferber német hangzatú nevemet Szinnyey-re lett változtatásaért történt 1ő folyamodásom a bécsi ministeriumhoz v. kancellári hivatalhoz nem tudom, de sógorom mindég egy bécsi agens által sürgettette mi néhány aranyomba került, jóllehet ezen törekvésünk dugába dőlt, és csak jövő évben tettem a magyar ministeriumnál lépéseket, azok 3 ftért megengedték.”[2925]

„Nevem magyarosításával többet gondolt sógorom mint én, és talán jobban is örült volna mielőbbi sikerültén mint én, de ennek is véget vetett a forradalom mint annyi másnak, hogy még a nyáron [1848.] újult szabadalmakkal könnyebben és olcsóbban hozzájuthassak a „Szinnyei” névhez”[2926]

„Julius hónap 14-én írtam folyamodásomat Ferber német hangzatú nevemnek „Szinnyey”re leendő megváltoztatásaért a belügyministeriumhoz. – benyújtotta sógorom 17én. Jul 19én már végzés hozatott reá: 6307/B. Folyamodónak vezeték neve Szinyey-re kért átváltoztatása ezennel megengedtetik Belügyministerium meghagyásából Jászay Antal mk titkár. – Közlönyben is nyomtatva megjelent 6307. – Ferber József vezetéknevének Szinnyei-re változtatása megengedtetvén ezennel országszerte kihirdettetik. – [...] ezen okmányok szerint háromfélekép iratott nevem I. Szinnyey 2or Szinyey 3or Szinnyei, - az 1ő és 3ikat leginkább használtam legujabban a 3ikat használom. Ez alkalommal sógorommal és testvéremmel kis kirándulást tettünk, úgyhiszem Budaörsre fiakkeron, regényes út volt, és oly jól esett ott a falusi magányban, távol a város zajától pár órát eltölteni [...] próbálgattam nevem aláírását még a hintóban és mutogattam sógoromnak, melyik [...] tetszik neki azok közül legjobban, tetszett különösen az ő vontatott hosszúkás aláírása azt utánoztam leginkább [...] mit több könyveimben láthatni, hanem később eltértem ezen írásmódtól és rendesen írtam vagy Szinnyei-Ferber József írom most legújabban mert forradalom után sok bajokkal küzdve néhány

[2924] MTAK Kézirattár Ms. 18/I./1. id. Szinnyei József: Naplóm p. 186.
[2925] U.o. p. 200.
[2926] U.o. p. 212.

évig – lemondtam azon névről és csak legújabban összekötve családi nevemmel használom olykor olykor ...”[2927]

[1849. december 3-án:] „Mai „Magyar Hírlapban” Haynau rendelete: „a névváltoztatások 1848/9ből letiltattak – a névsorban (6-án) enyém is – kiki tartozik régi nevét felvenni.” [December 6-án:] „Magyar Hírlap” melléklapján a letiltott nevek közt olvasom az enyémet is Szinnyey helyett Ferber József használandó ismét.”[2928]

„Nevem magyarosítása felől Samarjaynál értek. – azt elhatároztam.”[2929]

„Ferber vezet. nevemnek „Szinnyei”re vált.ért kérvényem beadtam a városi tanácsnál 5 ftos bélyeggel!”[2930]

„Samarjaynál (Budán sürgette nevemvált ügyet)”[2931]

„Nevemnek „Szinnyei”-re változt. nem engedték meg (ma hallottam)”[2932]

„Névvált. folyam. visszakaptam, elraktam irom. közé.”[2933]

„Nevemnek „Szinnyei”-re változtatásáért folyamod. beadtam a városi tanácshoz 5 f bélyeg; keresztl. 3 f 50”[2934]

„Nevem „Szinnyei”-re változtatása enged. jul. 2-án 13566 sz. átvettem, nőmmel tudattam.”[2935]

„Bud. Közl. 154. és Pressb. Ztg. 154. mai sz. megjelent névvált. Hivatalban tudattam.”[2936]

[2927] U.o. p. 223.
[2928] OSZK Kézirattár és Régi Kiadványok Tára Oct. Hung. 1835/I. 1849. december 3, 6.
[2929] Uo. Oct. Hung. 1835/II. 1864. február 1.
[2930] Uo. 1864. február 3.
[2931] Uo. 1864. május 22.
[2932] Uo. 1864. június 1.
[2933] Uo. 1864. június 4.
[2934] Uo. 1868. június 17.
[2935] Uo. 1868. július 6.
[2936] Uo. 1868. július 7.

Csontosi Jánosra vonatkozó naplóbejegyzések

„Dobocsányival Weinbergerhez a városházán a hírlapok végett, de mivel a Muzeum és Akademiának is felajánlották, összeköttetésbe kell megunkat tenni egymással [...] elmentem a Muzeumba beszéltem Tiprayval, Csontos is gyűjt, az 1848-49-iki nyomtatványokat!"[2937]

„A könyvtárban Tiprai és Csontossy voltak vendégeink [...] nyomorult helyzetünkben is viczczelni tudunk és vígan tűrjük balsorsunkat ..."[2938]

„Muzeum kertbe mentem sétálni és ott Csontossy-val a muzeumi tiszt-őr és paleograph-al sétáltam, vitatkoztunk az ő alamusziságuk fölött, az az hogy nem írnak a Szemlében semmit, a hírlapokat nem gyűjtik sat."[2939]

„Fraknóihoz mentem a jegyzékkel, megírta hozzá a levelet én addig Csontossyval beszélgettem ..."[2940]

„$^{1}/_{2}$ 5 or. mentünk a történ. kirándulók összejöveteléhez, ott beszélgettünk, érdekesnek kinálkozik [...] 9 or. indultunk [...] I. helyi Salon coupéba telepedtünk le Cherven Floris, Wagner Lajos pozsonyi tanár, Csontossy, Józsi, próbáltam lenyugodni ..."[2941]

„Fraknóinál mutattam Horvát röpiratából az őket illető passzust, bosszantotta de azért nevetett [...] Csontossy [...] eszmecserét akar belőle csinálni ..."[2942]

„... Muzeumba [...] Csontossy rettenetes fontoskodó pofával mondta, hogy kár válasz nélkül hagyni! Őket nem sérti; akkor ugyan rosszul olvasták ..."[2943]

„Tipray [! helyesen: Barna?] „mindenben aláírja Horvát mondását" igen dicséri [...] még igazgatóságra is aspirál [...] Csontossy, Tipray [! helyesen: Barna?] válaszolni akar Horvátnak, mert sértve érzi magát! ők persze csak ingerlik az öreget a ki 2dik Horvát Árpád, hogy mielőbb helyébe léphessenek! Komisz natio!"[2944]

[2937] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXV. id. Szinnyei József: Naplóm 1875. július 22. p. 102.
[2938] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXVI. id. Szinnyei József: Naplóm 1876. április 10. p. 51.
[2939] U.o. 1876. április 29. p. 61.
[2940] U.o. 1876. május 9. p. 66.
[2941] U.o. 1876. augusztus 20. p. 117.
[2942] U.o. 1876. november 6. p. 156.
[2943] U.o. 1876. november 8. p. 157.
[2944] U.o. 1876. november 9. p. 158.

„Csontossy a forrad. lapok fölemlítésénél kiemeli hogy az én munkámat, mely nagy apparatussal készült, használta."[2945]

„... a „Komáromi Lapok" csonka bekötött példányáért kaptam 100 számot válogatva a duplumok közül, Fraknói nagylelkűségéből,mert Csontosi 62-őt akart adni."[2946]

„... Muzeumba [...] nem volt ideje Csontosi urnak! ki különben szives, de egy oklevélmoly, Nagy Imre foglalta le."[2947]

„... a forrad. lapokról írt czikkemet letisztázva [...] vittem [...] a Muzeumba, hol Fraknói csak apr. 21én jő meg, tehát Csontosi fogadta még pedig nagy örömmel, dicsérte."[2948]

„... felmentem Csontossyhoz [...] czikkemet szedik már ..."[2949]

„A correcturát csak nagyjából tettük, Csontosi fogja kipótolni."[2950]

„Czikkemet Csontosi összehasonlította a meglevő lapokkal, kiegészítette az az beírta a szükségeseket."[2951]

„... 6 előtt séta a nyomda felé, átadtam a correcturát mit Csontossy küldött ..."[2952]

„Csontossy jött kutatni búvárkodni hozzánk egész délután, szerencsénkre elláttuk őt könyvel tetszése szerint, jól érezte magát még haza is vitt, szivesen szollgáltam neki, mert biz én is igénybe veszem az ő szolgálatukat és szivességüket csaknem mindennap."[2953]

„Csontosi [...] az Anzeigerből közölni akarja a róla szólló pár sort, elvitte, tehát kölje az enyémet is, fordítsa le, megteszi."[2954]

„... a Muzeumba mentem [...] Csontossynál [a Széchényi Könyvtár kézirattárában] szép gyűjteményt fedeztem fel „Vita eruditorum Hungariae" Horvát István írta lapokra az egyes írók életr. adatait kútfővel sat. igen jól lehet fölhasználnom!"[2955]

[2945] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXVII. id. Szinnyei József: Naplóm 1877. március 2. p. 31.
[2946] U.o. 1877. március 14. p. 37.
[2947] U.o. 1877. március 15. p. 38.
[2948] U.o. 1877. április 4. p. 48.
[2949] U.o. 1877. április 5. p. 48.
[2950] U.o.1877. április 24. p. 58.
[2951] U.o.1877. április 25. p. 58.
[2952] U.o.1877. április 26. p. 59.
[2953] U.o. 1877. június 22. p. 87.
[2954] U.o. 1877. október 13. p. 144.
[2955] U.o. 1877. október 17. p. 146.

„... Horvát István gyűjteményének czédula katalogusát néztem át, bámulatos mit írhat össze egy ember ha hosszú életű és szenvedélyes gyűjtő [...] ide vissza kell térnem többször is ezen kéziratok búvárlásához."[2956]

„... jó nagyot sétáltam a Dunaparton; eszemben forgatván új tervemet a „Magyar írók névtárát"-t bibliographiával egybekapcsolt életrajzokat a könyvtárak kijelölésével hol a könyvek találtatnak és életrajzi adatok jegyzéke. Uj évvel megkezdem mert életre való terv, addig majd dobra ütöm valahol! Nevezetes nap!?"[2957]

„... megkezdtem a Magyar írók névtárát czikket készítettem természetesen adatokat is kellett volna gyűjteni de a dicsvágy és maga az ügy is hajtott kergetett."[2958]

„... Muzeumba mentem és Csontosival az én művemről Petzhold említésének kihagyását róttam meg, oda jött Fraknói és elárulta, h. biz ő hagyta ki, nem volt hely (két sór számára?) No de Csontosinak is volt része benne, az irigység."[2959]

„Csontosynál válogattuk a forradalmi lapokat ..."[2960]

„Csontosival beszéltem Marczali ellen (Fraknói kegyeltje) sokszor eljár a szám de belevisznek [...] ott van Szilágyi Sándor sat., én ezekhez Kis Miska vagyok és eszköz Fraknói előtt."[2961]

„... a könyvtárban [...] Csontosival discurálva [...] miután Fraknói kanonok lett [lásd: Napló 1878. márc. 26. p. 43.] valószinű, hogy leköszön a muzeumi igazg. könyvtárnokságról s akkor Barna lesz pár évre (aztán Csontosi)"[2962]

„... a Jakab Elek-féle reclamot is megmagyaráztam „Hisz az Fraknói-ra vonatkozik." „A mit Csontosy magára vett!"[2963]

„Muzeumban [...] Csontosy viczczelt de én [...] nem akartam magamra venni a „sic vos non vobis!"[2964] [jelentése: „dolgoztok ti, de nem magatoknak" (Vergilius)]

„... Thallóczi és Csontossy [...] Szilágyi uszályába kapaszkodik, de lerántom álarczát."[2965]

[2956] U.o. 1877. október 18. p. 146.
[2957] U.o. 1877. október 28. p. 151.
[2958] U.o. 1877. november 1. p. 153.
[2959] U.o. 1877. november 5. p. 155.
[2960] U.o. 1877. december 20. p. 177.
[2961] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXVIII. id. Szinnyei József: Naplóm 1878. február 21. p. 27.
[2962] U.o.1878. március 27. p. 44.
[2963] U.o. 1878. október 9. p. 142.
[2964] U.o. 1878. október 19. p. 147.
[2965] U.o. 1878. november 7. p. 156.

„Délben a Muzeumban Szilágyi lehordta Csontosyt szörnyen, ez kell neki a ki úgy lenézi a Bibliographiát, ugyan minek tartja magát!”[2966]

„Leírtam d.u. önálló műveim (hét kötet!) bibliogr. jegyzéket hogy Kertbeny valamiféle bakot ne lőjjön és hogy a Hampel-Csontossy-féle emberek hagy dühödjenek egy bibliographus kitüntetésén! Megmutatom már is hogy nem lehet oly igen paczkázni velem mert pártjuk megbuktatásán nem kis tényező voltam és még diadalt is arattam, kezdek én is viczczelni és mosolyogni, ők pedig legalább Csontosi keresi kegyemet, vexáljuk tehát a gőgös pimasz embert ki lenézett!”[2967]

„Thaly nem látszott észbe venni, különben is Csontosy ismét egy sereg ellenséget zúdított a nyakamba, jobbra balra veszem észbe a Pulszky dynastia nem fogadja köszönésemet, félrefordítja fejét, az ambitió igen nagy náluk de kevés már az öreg a világ előtt lejárta magát [...] Sebaj uszunk az árral. Ez kellett még nekem!”[2968]

„Pulszky Ágost talált ismét egy czédulát [...] más osztályba való [...] ez egy lökés,mert apját megbuktatni segítettem.”[2969]

„Szilágyi sürgetett, eljőjek [a Történettudományi Társulat gyűlésére] [...] teljes életemben szerettem a történetet, mért ne ragaszkodnám ily tekintélyes társulathoz. Knollnál összejöttünk [...] resteltem hogy nem fekete kaputot huztam [...] meg kellett hallgatnom alapító tagsági bejelentésemet és az „éljenek”-et reá, hanem József főherczeg alapítói bejelentése kissé polarizálta az enyémet „két ellentét” mondá Csontosy.”[2970]

„Szilágyi ujságolta, hogy Fraknói visszalép a Muzeumtól és Majláth Béla lesz az igazgató ott. No szegény Muzeum!”[2971]

„Hermann Otto szapulta a Muzeumistákat, de megérdemlik [...] Fraknóit is csak azért tűröm, az az respectálom, mert még nem nélkülözhetem, de benne megutáltam a kikörösztölködött zsidókat, mert rosszabbak az igaziaknál [...] ő Jesuitizmusával nem tekint sem Istent sem embert csak saját fennhéjázó plánumait, a többi előtte eszköz! Nevetséges kis ember!”[2972]

„A muzeumi igazgatónak Majláth Bélát említtik, Csontossynak te-tu barátja [...] Szép kilátások [...] Lenézi a bibliographiát!? [...] Meghúzom magamat és dolgozom; a kedvencz tárgyaimat dolgozom, hogy legyen legalább ez örömömre, ha a többi nem is megy úgy mint szeretném!”[2973]

[2966] U.o. 1878. december 6. p. 171.
[2967] U.o. 1878. december 12. p. 174.
[2968] U.o. 1878. december 20. p. 178.
[2969] MTAK Kézirattár Ms 18 / XXIX. id. Szinnyei József: Naplóm 1879. január 8. p. 5.
[2970] Uo. 1879. február 6. p. 19.
[2971] U.o. 1879. február 9. p. 21.
[2972] U.o. 1879. április 5. p. 48.
[2973] U.o. 1879. május 27. p. 74.

„... a Muzeumban; Pulszky üdvözölt nevemről! Fraknói vele ment és mondá „a legkövetkezetesebb ember!" [...] szidtuk a gaz klikkeket, kik rabszolgává tettek bennünket becsületes, józanéletű, szerény magyarországiakat és katholikusokat, szégyen gyalázat, hogy a XIX. század végén is így kell beszélnünk ..."[2974]

„... Muzeumba [...] kinevezték Majláth Bélát ..."[2975]

„... kiadják a Könyv-Szemlében az Irod. Szemle könyvtárrendezési czikket,enyémet is! [...] és az én érdemeimet az egyetemi könyvtárnál,tekintélyem növekdejék! [...] Örülök ujabb dicsőségemnek, jóllehet azt hiszem kis polemiára fog okot adni mert Barnát felpiszkálja Csontossy, czikkem megcsillagozzék."[2976]

„... disputáltam Csontosival a tudományos rendszere ellen: a gyászleveleket chronol. rendbe akarja rakni!"[2977]

„Csontosy [...] aláírta nevét a fölhívásra, el is jött, eljöttek többen [...] el volt határozva a heti összejövetel ..."[2978]

„Majláth nem restelte Csontossy és Barnával per tu lenni, de nálunk Sil. még nővérének is megtiltotta hogy nőmmel [...] per tu [...] legyen, úgy mint a Márkiék. Legyen nem hiában Jezsuitának hívják én pedig „Gesindel"-nek vagy magyarúl „csőcselék"."[2979]

„Szilágyival mentünk a „Vadász-kürthöz" hol vacsoráltunk: Csontossy, Findura, Márki [...] Máté, Heller és Hellebrandt; a fők elmaradoznak! Nálunk nem sokat lehet lenditteni ilyes dolgokon ..."[2980]

„az a gazember Csontosy a [...] mai Ellenőrben [...] kifigurázta mult összejövetelünket "[2981]

„Hon esti lapjában megjelent a „Könyvtárrendezés"czikk, mint önálló czikk, de véletlen benn maradt az egyik idézés rá lehet jőni hogy lopott, de megteszi a hatását a nagy publikumnál is, olvassák, ez volt czélom és hogy Csontossy bosszankodjék!"[2982]

[2974] U.o. 1879. június 20. p. 86.
[2975] U.o. 1879. október 4. p. 139.
[2976] U.o. 1879. október 24. p. 149.
[2977] U.o. 1879. október 25. p. 150.
[2978] U.o. 1879. november 9. p. 157.
[2979] U.o. 1879. november 17. p. 161.
[2980] U.o. 1879. december 15. p. 175.
[2981] U.o. 1879. december 17. p. 176.
[2982] U.o. 1879. december 19. p. 177.